

**WET VAN 13 FEBRUARI 2024,
HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE
STAATSBEGROTING VAN
UITGAVEN EN ONTVANGSTEN
VOOR HET DIENSTJAAR 2024.
(WET STAATSBEGROTING 2024).**

INHOUDSOPGAVE:
TOTAAL FINANCIËEL OVERZICHT

Afdeling	<u>MINISTERIES</u>	Pag. Wet	M.v.T.
Afdeling 1.	Het Ministerie van Justitie en Politie	1	77
Afdeling 2.	Het Ministerie van Binnenlandse Zaken	4	135
Afdeling 3.	Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport	7	153
Afdeling 4.	Het Ministerie van Defensie	12	209
Afdeling 5.	Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking	14	224
Afdeling 6.	Het Ministerie van Financiën & Planning	16	256
Afdeling 7.	Het Ministerie van Economische Zaken en Technologische Innovatie	21	306
Afdeling 8.	Het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij	23	353
Afdeling 9.	Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen	26	391
Afdeling 10.	Het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken	32	451
Afdeling 11.	Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting	34	489
Afdeling 12.	Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur	36	592
Afdeling 13.	Het Ministerie van Volksgezondheid	44	576
Afdeling 14.	Het Ministerie van Openbare Werken	47	632
Afdeling 15.	Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme	55	691
Afdeling 16.	Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer	60	733
Afdeling 17.	Het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu	63	766
	<u>STAATSORGANEN</u>		
Afdeling 18.	Het Kabinet van de President	66	789
Afdeling 19.	Het Kabinet van de Vice President	67	804
Afdeling 20.	De Nationale Assemblée	68	815
Afdeling 21.	Het Hof van Justitie	70	831
Afdeling 22.	Het Openbaar Ministerie	72	842
Afdeling 23.	De Rekenkamer	74	850

2024

STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIEK SURINAME

No. 19

WET VAN 13 FEBRUARI 2024, HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE STAATSBEGROTING
VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VOOR HET DIENSTJAAR 2024.
(WET STAATSBEGROTING 2024).

PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat op grond van het bepaalde in artikel 156 van de Grondwet van de Republiek Suriname het noodzakelijk is de Staatsbegroting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 2024, bij wet dient te worden vastgesteld.

Heeft de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblee, bekrachtigd de onderstaande wet:

Artikel 1

Afdeling 1 Het Ministerie van Justitie en Politie

De begroting voor het Ministerie van Justitie en Politie wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie en Politie voor het dienstjaar 2024
(bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	2.277.058	2.277.058
611	Sociale premies	260.106	260.106
612	Gebruik van goederen en diensten	250.000	250.000
615	Subsidies & schenkingen	1.000	1.000
616	Sociale Uitkeringen	5.000	5.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		2.793.164	2.793.164

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	3.000	3.000
621	Transport middelen	7.000	7.000
624	Gebouwen en constructies	1.484	1.484
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		11.484	11.484
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		2.804.648	2.804.648

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0104	Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Justitie	30.000	30.000
0105	Bouw, renovatie en inrichtingen van dienstwoningen, politie bureaus en cellenhuizen	20.000	20.000
0106	Verbetering infrastructuur KBS	10.000	10.000
0107	Verbetering infrastructuur BBS	1.220	1.220
0209	Reorganisatie en capaciteitsversterking BBS	1.780	1.780
0239	Verbetering Human Capacity KPS	8.360	8.360
0402	Telecom Netwerk KPS	5.000	5.000
0405	Interne en Externe Veiligheid / Openbare Orde en Verkeersveiligheid	23.000	23.000
0408	Georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit	53.000	53.000
0512	Automatiseringsprocessen Justitie	5.000	5.000
0744	Versterking Brandweertzorg	50.000	50.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		212.360	212.360
TOTAAL GEHELE DIENST		3.017.008	3.017.008

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/ Donormiddelen	
52212	Overige donaties	8.360
53	Niet Belasting Middelen	
53108	Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	1.700
53117	Leges Rijbewijzen	3.469
53144	Opbrengst keuring voertuigen	2.100
53153	Diverse vergoedingen	24.023
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.	4.300
53203	Diverse boetes en transacties	5.700
53213	Lotterij vergunningen	10
53409	Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen	2.300
53415	Bestekken	1
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	5.600
TOTAAL Niet Belasting Middelen		49.203
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		57.563

Afdeling 2 Het Ministerie van Binnenlandse Zaken

De begroting voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken wordt vastgesteld, als volgt;

**De begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor het dienstjaar 2024
(bedragen x SRD 1.000)**

Directoraat - Binnenlandse Zaken

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	637.556	637.556
611	Sociale premies	65.000	65.000
612	Gebruik van goederen en diensten	20.000	20.000
616	Sociale Uitkeringen	45	45
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		722.601	722.601

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	200	200
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		200	200
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		722.801	722.801

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0110	Renovatie en uitbreiding gebouwen Hoofdkantoor Binnenlandse Zaken	2.000	2.000
0283	Plan Unit Biza	100	100
0504	IT BiZa	550	550
0605	Voorlichting	300	300
0802	Opzet Kustwacht Suriname (Operationalisatie kustwacht)	6.500	6.500
0902	Bijdrage aan huishoudens (Onderstanden)	100.000	100.000
1202	Nationaal Archief Suriname (NAS)	13.500	13.500
1203	Verkiezingen (Pre- en postelektorale activiteiten)	140.000	140.000
1204	Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB)	30.000	30.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
1205	Religieuze aangelegenheden	1.000	1.000
1207	Centraal Hoofdstembureau (CHS)	4.000	4.000
1208	Bevolkingsbeleid, integratie en migratie	150	150
1209	Gender aangelegenheden	250	250
1211	Public Sector Reform (PSR)	9.000	9.000
1301	Management regelgeving	125	125
TOTAAL PROGRAMMA'S		307.475	307.475
TOTAAL GEHELE DIENST		1.030.276	1.030.276

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53200	Leges	40.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	8
TOTAAL Niet Belasting Middelen		40.008
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		40.008

Directoraat - Human Resource Management**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	124.946	124.946
611	Sociale premies	15.360	15.360
612	Gebruik van goederen en diensten	10.000	10.000
616	Sociale Uitkeringen	30	30
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		150.336	150.336

Kapitaal Uitgaven (investerings)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		1.000	1.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		151.336	151.336

TITEL II: PROGRAMMA'S

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0291	Centraal Staforgaan Formatiezaken en efficiency	1.600	1.000
1212	Vorming en Opleiding	1.000	1.000
1213	Personeelsbeheer	1.000	1.000
1214	Personeelsbeleid	1.000	1.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		4.000	4.000
TOTAAL GEHELE DIENST		155.336	155.336

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53178	Examen en inschrijfgelden HBO Bestuurskunde en Overheidsmanagement	548
53404	Examen en inschrijfgelden	109
TOTAAL Niet Belasting Middelen		657
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		657

Afdeling 3 Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport

De begroting voor het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Regionale Ontwikkeling

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	790.298	790.298
611	Sociale premies	76.125	76.125
612	Gebruik van goederen en diensten	11.000	11.000
616	Sociale Uitkeringen	100	100
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		877.523	877.523

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	3.500	3.500
621	Transport middelen	3.500	3.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		7.000	7.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		884.523	884.523

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0112	Onderhoud gebouwen en terreinen	4.000	4.000
0113	Onderhoud wegen, irr. en kunstwerken	6.000	6.000
0114	Bouwkundige werken/Accomodatie	8.000	8.000
0610	Radio Boskopu	1.000	1.000
0903	Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland	5.048	5.048
0904	Instituut Bestuursambtenaren Suriname	1.475	1.475
0906	Waterschappen	8.000	8.000
0908	Districtsbestuur Para	1.000	1.000
Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0909	Districtsbestuur Commewijne	1.000	1.000
0911	Districtsbestuur Nickerie	1.000	1.000

0912	Districtsbestuur Paramaribo N-O	500	500
0913	Districtsbestuur Paramaribo Z-W	1.000	1.000
0915	Districtsbestuur Coronie	1.000	1.000
0916	Districtsbestuur Saramacca	1.000	1.000
0917	Districtsbestuur Brokopondo	1.000	1.000
0979	Decentralisatie en Districtsbestuur	10.000	10.000
0980	Districtsbestuur Noord-West Wanica	1.000	1.000
0981	Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica	1.000	1.000
0982	Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini	1.500	1.500
0983	Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini	1.000	1.000
0984	Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini	1.000	1.000
0985	Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini	1.000	1.000
0986	Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini	1.000	1.000
0987	Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini	1.000	1.000
0988	Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini	1.000	1.000
0996	Stichting Nyun Kombe	1.000	1.000
0997	Reconstructie Binnenland	2.500	2.500
4106	Districtsbestuur Marowijne Noord- Oost	1.000	1.000
4107	Districtsbestuur Marowijne Zuid - West	1.000	1.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		66.023	66.023
TOTAAL GEHELE DIENST		950.546	950.546

Directoraat - Agrarische Ontwikkeling Binnenland

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	51.700	51.700
611	Sociale premies	5.022	5.022
612	Gebruik van goederen en diensten	1.200	1.200
616	Sociale Uitkeringen	19	19
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		57.941	57.941

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	250	250

621	Transport middelen	1.700	1.700
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		1.950	1.950
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		59.891	59.891

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
4001	Zaai, poot en plantmateriaal	200	200
4004	Onderzoek en ondersteuning cassave en andere aardvruchten	200	200
4005	Hooglandrijst	400	400
4011	Duurzame pluimveeteelt	222	222
TOTAAL PROGRAMMA'S		1.022	1.022
TOTAAL GEHELE DIENST		60.913	60.913

Directoraat - Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	88.306	88.306
611	Sociale premies	2.110	2.110
612	Gebruik van goederen en diensten	6.380	6.380
616	Sociale Uitkeringen	20	20
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		96.816	96.816

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transport middelen	2.000	2.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		3.000	3.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		99.816	99.816

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven

0989	Traditioneel Gezag Afro-Surinamers Binnenland	1.300	1.300
0990	Gemeenschapsontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland	2.000	2.000
0991	Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Afro-Surinamers	1.000	1.000
0992	Grondenrechten Afro-Surinamers Binnenland	1.000	1.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		5.300	5.300
TOTAAL GEHELE DIENST		105.116	105.116

Directoraat - Duurzame Ontwikkeling Inheemsen

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	17.383	17.383
611	Sociale premies	750	750
612	Gebruik van goederen en diensten	1.886	1.800
616	Sociale Uitkeringen	5	5
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		20.024	19.938

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	400	400
621	Transport middelen	2.000	2.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		2.400	2.400
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		22.424	22.338

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0307	Traditioneel gezag inheemsen	981	840
0308	Gemeenschapsontwikkeling Inheemsen	1.649	900
0309	Onderzoek, Documentatie en project ontwikkeling Inheemsen	200	200
0310	Grondrechten Inheemsen	1.599	1.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		4.429	2.940
TOTAAL GEHELE DIENST		26.853	25.278

Directoraat - Sport

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	106.306	106.306
611	Sociale premies	9.488	9.488
612	Gebruik van goederen en diensten	5.500	5.500
616	Sociale Uitkeringen	25	25
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		121.319	121.319

Kapitaal Uitgaven (investerings)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.500	1.500
621	Transport middelen	1.000	1.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		2.500	2.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		123.819	123.819

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0147	Bouw-, Civieltechnische en logistieke	1.500	1.500
0737	Ontwikkeling van sport	500	500
0967	Subsidie aan Sportorganisatie en andere	2.000	2.000
0969	Bijdragen aan overheidsinstellingen / niet commerciële instellingen	500	500
3601	Aanpak recreatiesport, jeugdsport en heropbouw recreatie	1.000	500
3603	Instituut Nationale Sportselecties	500	500
3604	Topsport projecten	6.000	6.000
3605	Jeugd -en Sportontwikkeling regionale	500	500
3607	Internationale Jeugdsportevenementen	1.900	1.900
TOTAAL PROGRAMMA'S		13.900	13.900
TOTAAL GEHELE DIENST		137.719	137.719

TITEL IV: PARASTATALEN

Stichting Suriname Anti Doping Autoriteit (SADA):

Regional Sports Academy (RSA)

School Sport Federatie Suriname (SSFS)

Nationaal Indoor Stadion (NIS)

Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS):

Afdeling 4 Het Ministerie van Defensie

De begroting voor het Ministerie van Defensie wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Defensie voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	854.544	854.544
611	Sociale premies	70.000	70.000
612	Gebruik van goederen en diensten	75.000	90.000
616	Sociale Uitkeringen	9.939	9.939
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		1.009.483	1.024.483

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	2.000	2.000
621	Transport middelen	10.000	87.080
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		12.000	89.080
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		1.021.483	1.113.563

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0703	Doorstart Agrarisch Bedrijf vonFreyburg	2.000	2.000
0804	Bijzondere Voorzieningen Defensie	10.000	15.396
0805	Waarborgen veiligheid	3.000	3.000
0919	Bijdrage St. Nazorg Dienstplichtigen	3.500	3.500
1616	Aflossingen detachementen en grensposten NL	500	500
TOTAAL PROGRAMMA'S		19.000	24.396
TOTAAL GEHELE DIENST		1.040.483	1.137.959

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/Donormiddelen	
52105	Nederland Donatie	5.396
Totaal Schenken/Donormiddelen		5.396
53	Niet Belasting Middelen	
53415	Bestekken	8
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	673
TOTAAL Niet Belasting Middelen		681
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		6.077

Afdeling 5 Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking

De begroting voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	202.870	202.870
611	Sociale premies	35.000	35.000
612	Gebruik van goederen en diensten	250.000	250.000
616	Sociale Uitkeringen	1.025	1.025
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		488.895	488.895

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	9.589	9.589
621	Transport middelen	15.000	15.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		24.589	24.589
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		513.484	513.484

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0704	Beleidsonderzoek, planning en capaciteitsversterking	4.484	4.484
0705	Residentiele diplomatie	15.000	15.000
1210	Migratie en personenverkeer	3.000	3.000
1404	Bilaterale betrekkingen	9.000	9.000
1405	Multilaterale betrekkingen	7.275	7.275
1406	Regionale integratie	27.000	27.000
1407	Opzetten van ambassades en consulaten	2.000	2.000
1408	Internationale Onderhandelingen	47.231	47.231
TOTAAL PROGRAMMA'S		114.990	114.990
TOTAAL GEHELE DIENST		628.474	628.474

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53110	Leges	622
53141	Opbrengst Consulaire Diensten	228.176
53142	Kanselarij	15.860
53143	Legalisatie	182
53153	Diverse vergoedingen	3.640
53409	Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen	696
TOTAAL Niet Belasting Middelen		249.176
54	Ontvangen Leningen	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	40.000
TOTAAL Ontvangen Leningen		40.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		289.176

Afdeling 6 Het Ministerie van Financiën en Planning

De begroting voor het Ministerie van Financiën en Planning wordt vastgesteld, als volgt;

**De begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën en Planning voor het dienstjaar 2024
(bedragen x SRD 1.000)**
Directoraat - Financiën en Planning**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	53.565	53.565
611	Sociale premies	5.951	5.951
612	Gebruik van goederen en diensten	49.600	49.600
616	Sociale Uitkeringen	34	34
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		109.150	109.150

Kapitaal Uitgaven (investerings)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	342	5.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		342	5.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		109.492	114.150

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0115	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	20.000	20.000
0217	Capaciteitsopbouw Financiën	8.000	8.000
0266	Fiscal Strengthening to Support Economic	150.000	150.000
0279	Coördinatie en Monitoring van het Herstelplan	2.000	2.000
0289	IMF Programma Monitoring Unit	3.000	3.000
0505	Nieuw IFMIS	24.715	24.715
0624	Aansluiting Telesur	15.000	15.000
0921	Bureau voor de Staatsschuld	22.145	22.145
0922	CLAD	47.878	47.878

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven

1501	Suppletie overheidsbijdrage pensioenfonds	2.619.641	2.619.641
1609	Rentes	6.262.153	6.262.153
1610	Aflossingen	8.481.988	8.481.988
1611	Leningskosten	138.780	138.780
1617	Productie Kredietfonds (verdragsmiddelen)	100.000	100.000
1621	Anti Money Laundering	1.200	1.200
1701	Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen beheersing- en bestrijding	500	500
1702	Algemeen Onvoorzien	60.000	60.000
2421	Gemeenschapsproject armoede bestrijding	42.750	42.750
2423	Sociaal Programma 20223-2025	2.384.900	2.384.900
4108	Subject Subsidie Electriciteit	800.000	800.000
4118	Nationale Lotterij Suriname	8.000	8.000
4119	Surpost	10.000	10.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		21.202.650	21.202.650
TOTAAL GEHELE DIENST		21.316.800	21.316.800

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53014	Dividend	758.348
53015	Winst Centrale Bank van Suriname	47.150
53171	Opbrengst stroomverkoop aan EBS	2.400.000
TOTAAL Niet Belasting Middelen		3.205.498
54	Ontvangen Leningen	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	150.000
TOTAAL Ontvangen Leningen		150.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		3.355.498

Directoraat - Belastingen

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	114.104	114.104

611	Sociale premies	13.183	13.183
612	Gebruik van goederen en diensten	45.000	45.000
616	Sociale Uitkeringen	380	380
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		172.667	172.667

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	3.000	3.000
621	Transport middelen	5.000	5.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		8.000	8.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		180.667	180.667

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0119	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	7.500	7.500
0120	Renovatie en nieuwbouw dienstwoningen	7.500	7.500
0218	Capaciteitsopbouw Belasting Dienst	8.793	8.793
0219	Mordernisering/verzelfstandiging van de belastingorganisatie	65.000	65.000
0506	Nieuw automatisering belastingsysteem, alsmede onderhoud van het Douane systeem	50.000	50.000
1604	Fiscale controle Binnenland	1.000	1.000
1605	Introductie nw.fiscale wet- en regelgeving	1.000	1.000
1622	Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)	100.000	100.000
1802	Beveiliging kantoorgebouwen Belastingen	500	500
TOTAAL PROGRAMMA'S		241.293	241.293
TOTAAL GEHELE DIENST		421.960	421.960

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
51	Lopende Inkomsten	
51010	Inkomsten Belasting (Inclusief Loonbelasting) Natuurlijke personen	11.712.585
51020	Vermogens Belasting	36.544
51021	Huurwaarde Belasting	30.100
51030	Loterijbelasting	8.000
51031	Dividend belasting	18.348
51032	Casino Belasting	75.000
51034	Bronbelasting	38.000

51130	Omzetbelasting	725.251
51140	Accijns op Alcohol vrije dranken	313.238
51141	Accijns op Gedistilleerd	279.264
51142	Accijns op Bier	360.000
51143	Accijns op Rooktabak en Sigaretten	300.681
51161	Verbruiksbelasting op motorbrandstoffen	750.000
51162	Belasting op Publieke gemakkelikheden	20.000
51170	Invoerrechten	5.222.816
51171	Uitvoerrechten op hout	720.995
51173	Statistiekrechten	386.335
51175	Belasting op toegevoegde waarde (BTW)	5.550.000
TOTAAL Lopende Inkomsten		26.547.157
53	Niet Belasting Middelen	
53111	Consent en deviezenrecht	775.000
53129	Ontvangsten inzake In-, Uit- en Doorvoer van goederen	15.600
53131	Entrepotgelden	1.000
53176	Aanvraag restitutie	2.000
53177	Opbrengst Nummerplaten	6.473
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.	7.000
53204	Diverse meeropbrengsten uhv veilingen	1.000
53508	Export fee Vis	0
TOTAAL Niet Belasting Middelen		808.073
55		
55003	Ontvangen AOV premie	600.000
TOTAAL		600.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		27.955.230

Directoraat - Ontwikkelingsfinanciering

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	5.800	5.800
611	Sociale premies	580	580
612	Gebruik van goederen en diensten	4.082	4.082
616	Sociale Uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		10.512	10.512

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven

620	Inventaris	50	50
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		50	50
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		10.562	10.562

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0901	Stichting Planbureau Suriname	26.792	27.363
0926	Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)	50.000	50.000
1606	Sociaal Economische Ontwikkeling	17.834	17.834
1608	Sociaal Economische Raad	0	4.500
1623	Fiscal Sustainability Program for Economic Development	6.486.500	6.482.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		6.581.697	6.581.697
TOTAAL GEHELE DIENST		6.592.259	6.592.259

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/ Donormiddelen	
52212	Overige donaties	11.485
TOTAAL Schenken/ Donormiddelen		11.485

53	Niet Belasting Middelen	
53108	Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	122
TOTAAL Niet Belasting Middelen		122
54	Ontvangen Leningen	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	4.611.500
54110	Overige ontvangen leningen buitenland	1.870.500
TOTAAL Ontvangen Leningen		6.482.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		6.493.607

Afdeling 7 Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie

De begroting voor het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	80.000	80.000
611	Sociale premies	9.725	9.725
612	Gebruik van goederen en diensten	10.000	10.000
616	Sociale Uitkeringen	100	100
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		99.825	99.825

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	4.000	4.000
621	Transport middelen	10.000	10.000
624	Gebouwen en constructies	45.000	45.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		59.000	59.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		158.825	158.825

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0535	Digitale informatiestromen	380	380
0707	Ontwikkeling Industriële Sectoren	1.500	1.500
0708	Beleid handelsdiversificatie	522	522
0709	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen	109.831	109.831
0749	Ontwikkeling innovatie ecosystemen	1.850	1.850
0750	Ontwikkelen Intellectual Property	9.000	9.000
0753	Economische planning en ontwikkeling	100	100

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0754	Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur	1.000	1.000
0755	Beleid Interne Markt	5.600	5.600
0772	Ontwikkeling Alternatieve Innovatie systemen	4.400	4.400
0927	Suriname Standaarden Bureau (SSB)	4.558	4.558
0928	Suriname Business Forum (SBF)	2.000	2.000
1307	Beleid economische Wet & regelgeving	390	390
1409	Handelsfacilitering	90.521	90.521
2001	Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	70.000	70.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		301.472	301.472
TOTAAL GEHELE DIENST		460.297	460.297

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/ Donormiddelen	
52200	Inter American Development Bank donatie	4.400
TOTAAL Schenken/ Donormiddelen		4.400
53	Niet Belasting Middelen	
53110	Leges	690
53116	Vergunningsrecht voor het vestigen van bedrijven e.d.	310
53132	Justeerloon (ijkgelden)	237
53145	Bestekkosten	1
53153	Diverse vergoedingen	1
TOTAAL Niet Belasting Middelen		1.239
54	Ontvangen Leningen	
54112	Wereldbank	100.000
TOTAAL Ontvangen Leningen		100.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		105.639

Afdeling 8 Het Ministerie van Landbouw, Veeteelt & Visserij

De begroting voor het Ministerie van Landbouw, Veeteelt & Visserij wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt & Visserij voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	201.271	201.271
611	Sociale premies	24.875	24.875
612	Gebruik van goederen en diensten	10.104	10.104
616	Sociale Uitkeringen	45	45
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		236.295	236.295
Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	8.233	8.233
621	Transport middelen	15.000	15.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		23.233	23.233
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		259.528	259.528

TITEL II: PROGRAMMA'S

		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0123	Cultuur technisch Onderhoud	250.000	250.000
0124	Institutionele vormgeving (Bouw kantoorgebouwen CAHFSA en AGVIS)	75.000	75.000
0125	Reactivering waterschappen	15.000	15.000
0126	Diverse bouwwerkzaamheden LVV	50.000	50.000
0164	Buyers Credit Agreement pumpingstations	300.000	300.000
0712	Stimulering private sector	140.000	140.000
0713	Landbouwtelling	35.696	35.696
0714	Stimulering landbouw sector	100.000	100.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0715	Veehouderij	150.000	150.000
0716	Visserij	25.000	25.000
0717	Landbouw infrastructuur en export promotion	200.000	200.000
0766	PATAMACCA	500	500
0767	STAATSBOERDERIJ	6.000	6.000
0929	Alliance	4.000	4.000
0930	Stg.Landbouw Ontwikkeling Commewijne	1.750	1.750
0931	Stg. Nationale Parken	150	150
0932	Stg.Proeftuinen in Suriname	300	300
0933	Stg. Nationale Rijstinstituut	21.730	21.730
4105	Subsidie aan Food & Agriculture Industries NV	46.980	46.980
4117	Melkcentrale	35.000	35.000
4120	Stg. Experimentele Landbouw	500	500
TOTAAL PROGRAMMA'S		1.457.606	1.457.606
TOTAAL GEHELE DIENST		1.717.134	1.717.134

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	24
53126	Zeevergunningsrechten e.a. visvergunningen	38.831
53145	Bestekkosten	50
53150	Opbrengsten veeteelt (o.a. slacht- en keuringsgelden)	5.219
53167	Opbrengst planten onderzoek en-resultaten	2.386
TOTAAL Niet Belasting Middelen		46.510
54	Ontvangen Leningen	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	120.696
TOTAAL Ontvangen Leningen		120.696
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		167.206

Titel IV: PARASTATALEN

Staatsbedrijf Alliance
Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne (SLOC)
Stichting Nationale Parken (STINAPA)
Stichting Proeftuinen Suriname (STIPRIS)
Stichting Nationaal Rijstonderzoeks Instituut (SNRI/ ADRON)
Stichting voor Experimentele Landbouwbedrijven (SEL)
Staatsboerderij NV
Food and Agriculture Industries (FAI)
Melkcentrale N.V.
N.V. Suriname Zwaar materieel (Surzwam)
Centrale voor Vissershavens in Suriname (CEVIHAS)
Surinaamse Amerikaanse Industrie Maatschappij (SAIL N.V.)
Stichting Machinale Landbouw (SML)
Stichting voor Visserij Bevordering (STIVI)
Landbouwbank N.V.
Stichting Viskeurings Instituut
Stichting Agrarische Ontwikkeling in Coronie (SAOC)

Afdeling 9 Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen

De begroting voor het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Algemeen Beheer

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	34.921	34.921
611	Sociale premies	2.671	2.671
612	Gebruik van goederen en diensten	5.000	5.000
616	Sociale Uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		42.642	42.642

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	500	500
621	Transport middelen	3.800	3.800
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		4.300	4.300
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		46.942	46.942

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0758	Duurzame Organisatie Ontwikkeling	100	100
0768	Community Engagement & Development	2.500	2.500
TOTAAL PROGRAMMA'S		2.600	2.600
TOTAAL GEHELE DIENST		49.542	49.542

Directoraat - Mijnbouw

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	10.000	10.000
611	Sociale premies	900	900
612	Gebruik van goederen en diensten	2.000	2.000
616	Sociale Uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		12.950	12.950

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transport middelen	1.900	1.900
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		2.900	2.900
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		15.850	15.850

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0718	Projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)	1.000	1.000
0719	Voorbereidingen Mineralen Instituut	75.000	75.000
0935	Bauxiet Instituut Suriname	5.000	5.000
1317	Extractive Industries Transparency Initiative	1.300	1.300
2301	Ordering Goudsector	35.000	35.000
2303	GEF GOLD + : Advancing Formalization and Mercury- Fee Gold in Suriname	20.000	20.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		137.300	137.300
TOTAAL GEHELE DIENST		153.150	153.150

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenkeningen/ Donormiddelen	
52212	Overige donaties	20.000
TOTAAL Schenkingen/ Donormiddelen		20.000
53	Niet Belasting Middelen	
53109	Royalties	3.840.000
53301	Retributie op bauxiet en aluinaarde	200
53302	Vergunnings-en concessie rechten overige delfstoffen	2.000
TOTAAL Niet Belasting Middelen		3.842.200
54	Ontvangen Leningen	
54112	Wereldbank	75.000
TOTAAL Ontvangen Leningen		75.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		3.937.200

TITEL IV: PARASTATALEN

Grassalco

Directoraat - Water**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	22.750	22.750
611	Sociale premies	1.950	1.950
612	Gebruik van goederen en diensten	3.000	3.000
614	Subsidies	100.000	100.000
616	Sociale Uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		127.750	127.750

Kapitaal Uitgaven (investerings)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	509	509
621	Transport middelen	1.900	1.900
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		2.409	2.409
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		130.159	130.159

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
1305	Institutionele voorziening en wetgeving	150	150
2101	Watervoorziening	50.000	50.000
2103	Waterleiding projecten kustgebied en	202.100	202.100
2106	Drinkwater productie centrum Commewijne (Investment Promotion)	16.575	16.575
2109	Integraal Waterbeheer	394	394
TOTAAL PROGRAMMA'S		269.219	269.219
TOTAAL GEHELE DIENST		399.378	399.378

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/ Donormiddelen	
52212	Overige donaties	102.500
TOTAAL Schenken/ Donormiddelen		102.500
53	Niet Belasting Middelen	
53103	Overheidswaterleidingbedrijven in de districten	5
TOTAAL Niet Belasting Middelen		5
54	Ontvangen Leningen	
54110	Overige ontvangen leningen buitenland	99.600
TOTAAL Ontvangen Leningen		99.600
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		202.105

Titel IV: PARASTATALEN

Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M)

Directoraat - Energie

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	38.935	38.935
611	Sociale premies	3.068	3.068
612	Gebruik van goederen en diensten	3.500	3.500
614	Subsidies	30.000	30.000
616	Sociale Uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		75.553	75.553

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	100	100
621	Transport middelen	2.242	2.242
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		2.342	2.342
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		77.895	77.895

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
1306	Energie Autoriteit Suriname	65.403	65.403
2201	Energievoorziening	31.224	31.224
2202	Openbare straatverlichting	40.521	40.521
2205	Renewable Energy (Zonne-, Hydro- en Wind	562.788	562.788
4113	Bijdrage aan Dienst Energievoorziening	4.000	4.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		703.936	703.936
TOTAAL GEHELE DIENST		781.831	781.831

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/ Donormiddelen	
	IDB Grant	9.120
TOTAAL Schenken/ Donormiddelen		9.120
53	Niet Belasting Middelen	
53014	Dividend	4.598.000
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	1.026
53104	Overheidselecticiteitsbedrijven in de districten	3
53179	Dotatievoorziening elektriciteitsstarief	14.250
TOTAAL Niet Belasting Middelen		4.613.279
54	Ontvangen Leningen	
54002	India ontvangen leningen	0
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	49.153
54110	Overige ontvangen leningen buitenland	380.000
TOTAAL Ontvangen Leningen		429.153
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		5.051.552

TITEL IV: PARASTATALEN

Staatsolie Maatschappij N.V.
N.V. Energiebedrijven Suriname

Afdeling 10 Het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken

De begroting voor het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	73.000	73.000
611	Sociale premies	7.044	7.044
612	Gebruik van goederen en diensten	30.000	30.000
616	Sociale Uitkeringen	75	75
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		110.119	110.119

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	5.000	5.000
621	Transport middelen	0	6.500
624	Gebouwen en constructies	110.959	110.959
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		115.959	122.459
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		226.078	232.578

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0313	Implementatie van de wet arbeidsbescherming gezin	3.025	3.025
0936	Stg.Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)	21.436	21.436
0968	Subsidie aan Jeugdorganisaties	250	250
1302	Democratische rechtstaat, rechtshandhaving, rechtsbescherming en veiligheid	2.534	2.534
2401	Armoede bestrijding, Onderwijs en verbetering Sociale bescherming	29.360	29.360
3701	Ontwikkeling van de jeugd, ter ondersteuning van het algemeen jeugdbeleid	1.000	1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
3702	Ondersteuning instellingen met jeugdprogramma's	250	250
3703	Instandhouding en verdere uitbouw Nationaal Jeugd Instituut	5.250	5.250
3704	Versterking en begeleiding risico jongeren	6.200	4.350
3705	Versterking jeugd en gemeenschapsontwikkeling	5.960	5.960
TOTAAL PROGRAMMA'S		73.415	73.415
TOTAAL GEHELE DIENST		305.993	305.993

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
530	Niet Belasting Middelen	
53140	Ketelkeuring, overwerkvergunning, goedkeuring werktijdregeling	60
53148	Werkvergunning vreemdelingen	6.403
53201	Justitiële boeten, gerechts- en proceskosten	200
TOTAAL Niet Belasting Middelen		6.663
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		6.663

TITEL IV: PARASTATALEN

De parastatalen die onder het ministerie vallen zijn:

1. Stichting Arbeidsmobilisatie & Ontwikkeling (SAO);
2. Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE);
3. Stichting Scholings Instituut voor de Vakbeweging in Suriname (SIVIS);
4. Suriname Hospitality Tourism and Training Centre (SHTTC);
5. Raad voor de Coöperatievezen (RACO).

Afdeling 11 Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

De begroting voor het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	366.412	366.412
611	Sociale premies	37.500	37.500
612	Gebruik van goederen en diensten	66.000	66.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		469.912	469.912

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	2.850	2.850
621	Transport middelen	10.000	10.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		12.850	12.850
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		482.762	482.762

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0221	Instituut en Scholing	3.000	3.000
0745	Versterken Child Indicators Monitorings System (CIMS)	40.000	40.000
0937	Aan Overheidsstichtingen	7.150	7.150
0938	Aan particuliere sociale instellingen	22.000	22.000
1620	Financiële inclusie (sociale begunstigde)	26.670	26.670
2402	Schoolkledingactie	23.350	23.350
2403	Algemene Oudedags Voorziening Fonds	1.625.292	1.625.292
2404	Algemene Kinderbijslag	302.673	302.673
2407	Gemeenschapontwikkeling	4.100	4.100

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
2408	Zorgvervoer	6.000	6.000
2409	Armoede bestrijding	133.000	133.000
2411	Mechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid (MUIK)	700	700
2414	Bijdrage in acute noodsituaties	10.000	10.000
2415	Financiële bijstand mensen met een beperking	545.120	545.120
2416	Financiële bijstand sociaal zwakke huishoudens	267.919	267.919
2502	Medische hulpmiddelen	6.000	6.000
2503	Thuiszorg	8.000	8.000
2504	Premiebetalingen Basiszorgverzekering	282.689	282.689
2505	Meerkosten medische zorg	62.500	62.500
2601	Low Income Shelter Program (LISP)	0	450.000
2602	Woningbouwprogramma	122.644	122.644
TOTAAL PROGRAMMA'S		3.948.807	3.948.807
TOTAAL GEHELE DIENST		4.431.569	4.431.569

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/ Donormiddelen	
52211	UNICEF donatie	200
TOTAAL Schenken/ Donormiddelen		200
54	Ontvangen Leningen	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	37.849
54107	IsDB ontvangen leningen	444.380
TOTAAL Ontvangen Leningen		482.229
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		482.429

Afdeling 12 Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur

De begroting voor het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Cultuur

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	33.077	33.077
611	Sociale premies	2.490	2.490
612	Gebruik van goederen en diensten	2.850	2.850
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		38.417	38.417

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	150	150
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		150	150
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		38.567	38.567

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0976	Subsidies aan culturele- en overige niet commerciële instellingen, instanties en/of organisaties	1.500	1.500
3001	Reguliere specifieke culturele activiteiten	2.750	2.750
3009	Cultuur erfgoedzorg	750	750
3010	Revitalisering van de historische binnenstad	224.766	224.766
3011	Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed	500	500
3012	Culturele betrekkingen/Internationaal Cultuurbeleid	1.457	1.457
TOTAAL PROGRAMMA'S		231.723	231.723
TOTAAL GEHELE DIENST		270.290	270.290

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
540	Ontvangen Leningen	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	224.766
TOTAAL Ontvangen Leningen		224.766
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		224.766

Titel IV: PARASTATALEN

- Academie voor Hoger Kunst en Cultuur Onderwijs (AHKCO)
- Stichting Gebouwd Erfgoed Suriname (SGES)
- Nola Hatterman Art Academie
- Cultureel Centrum Suriname (CCS)
- Stichting Openluchtmuseum Fort Nieuw Amsterdam (SOFNA).
- De Stichting Surinaams Museum
- Stichting Nationale Volksmuziekschool (VMS)
- Subsidie Naks Gemeenschapscentrum

Directoraat - Administratief en Technisch Beheer**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	260.171	260.171
611	Sociale premies	22.645	22.645
612	Gebruik van goederen en diensten	700.000	700.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		982.816	982.816

Kapitaal Uitgaven (investerings)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	54.850	54.850
621	Transport middelen	4.000	4.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		58.850	58.850
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		1.041.666	1.041.666

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0130	Nieuwbouw, rehabilitatie en renovatie van scholen en woningen	26.000	26.000
0265	Institutionele versterking aan stichtingen	700	700
2702	Bijzonder Lager Onderwijs	930.000	930.000
2801	Bijzonder Nijverheidsonderwijs	3.110	3.110
2802	Christelijke Pedagogisch Instituut	18.953	18.953
TOTAAL PROGRAMMA'S		978.763	978.763
TOTAAL GEHELE DIENST		2.020.429	2.020.429

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53133	Opbrengst schoolvervoer	600
53134	Examen en inschrijfgelden MBO	110
TOTAAL Niet Belasting Middelen		710
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		710

Directoraat - Algemeen Vormend Onderwijs**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	1.864.948	1.864.948
611	Sociale premies	119.040	119.040
612	Gebruik van goederen en diensten	20.000	20.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		2.003.988	2.003.988

Kapitaal Uitgaven (investerings)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transport middelen	2.000	2.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		3.000	3.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		2.006.988	2.006.988

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0722	Schoolvoeding	6.000	6.000
0723	Uitvoering activiteiten Basic Life Skills	1.402	1.402
0726	Vernieuwing van het onderwijsstelsel en verbetering van het onderwijs	10.040	10.040
0729	Cenasu, Centrum nascholing Suriname (Onderwijs Bureau Professionalisering (OBP)	1.205	1.205
0748	Bureau Speciaal Onderwijs	1.865	1.865
0769	Opzetten Sciencepark	5.000	5.000
1618	Beurzen of Fonds Studiefinanciering Suriname	96.000	96.000
2605	Huisvesting in Internaten	1.510	1.510
2704	Onderwijs Binnenland	10.652	10.652
2705	Volwasseneneducatie	3.210	3.210
2803	Onderzoek voor verbetering secundair onderwijs	100.000	100.000
2903	Studielening voor Hogeronderwijs	20.000	20.000
2904	Studietoelagen voorbeursalen in Hoger Onderwijs	20.469	20.469
TOTAAL PROGRAMMA'S		277.353	277.353
TOTAAL GEHELE DIENST		2.284.341	2.284.341

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming

52	Schenken/ Donormiddelen	
52105	Nederland donatie	96.000
TOTAAL Schenken/ Donormiddelen		96.000
54	Ontvangen Leningen	
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	100.000
TOTAAL Ontvangen Leningen		100.000
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		196.000

Directoraat - Beroepsonderwijs**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	273.243	273.243
611	Sociale premies	20.566	20.566
612	Gebruik van goederen en diensten	2.137	2.137
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		295.946	295.946

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	750	750
621	Transport middelen	2.000	2.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		2.750	2.750
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		298.696	298.696

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0747	Suriname National Training Authority(SNTA)	150	150
2703	Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs	146.770	146.770
TOTAAL PROGRAMMA'S		146.920	146.920
TOTAAL GEHELE DIENST		445.616	445.616

Titel III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
54	Ontvangen Leningen	
54107	IsDB ontvangen leningen	144.270
TOTAAL Ontvangen Leningen		144.270
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		144.270

Directoraat - Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	38.904	38.904
611	Sociale premies	2.483	2.483
612	Gebruik van goederen en diensten	1.000	1.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		42.387	42.387

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transport middelen	1.000	2.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringen)		2.000	3.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		44.387	45.387

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0286	Institutionele Versterking aan HWO instellingen	3.202	3.202
2901	Anton de Kom Universiteit van Suriname	372.500	372.500
2902	Stichting Polytechnic College Suriname	25.000	25.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		400.702	400.702
TOTAAL GEHELE DIENST		445.089	446.089

TITEL IV: PARASTATALEN

Anton de Kom Universiteit van Suriname

Stichting Polytechnisch College Suriname

Afdeling 13 Het Ministerie van Volksgezondheid

De begroting voor het Ministerie van Volksgezondheid wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	111.380	111.380
611	Sociale premies	10.825	10.825
612	Gebruik van goederen en diensten	60.000	60.000
616	Sociale Uitkeringen	1.000	1.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		183.205	183.205

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transport middelen	1.500	1.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		2.500	2.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		185.705	185.705

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0158	Health services improvement project	260.238	100.000
0166	Health Facilities Improvement Projects	24.888	24.888
0167	Optopping Health Project t.b.v. Marwina Hospital	72.126	38.000
0227	Institutionele versterking / interventies bij rampspoed en gezondheidsbedreiging	10.000	10.000
0263	Institutionele versterking ziekenhuizen en gezondheid gerelateerde instellingen	235.968	716.092
0290	Bureau Openbare Gezondheidszorg	60.000	60.000
0734	Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader	18.000	18.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0951	Subsidie Centrale Opleiding Verpleegkundige en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen	25.000	25.000
0952	Subsidie Stg.Medische Zending	80.000	80.000
0953	Subsidie Stg.Jeugd tand verzorging	20.000	20.000
0954	Lig-,verpleeg- en medische kosten chronische patiënten PCS	48.000	48.000
0955	Subsidie Stg.Regionale Gezondheidsdienst	90.000	90.000
0956	Subsidie Stg.Bureau Dak- en Thuislozen	5.000	5.000
0957	Subsidie Stg.Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis	35.000	35.000
0973	Additionele Overheidsbijdrage Staatsziekenfonds	2.500.000	2.100.000
0978	Medicamenten voorziening BGVS tbv de totale gemeenschap hulpmiddelen en lab.kosten t.b.v het BOG	40.000	40.000
3101	Afbouw regeling medische uitzending lokale opbouw voorzieningen	100.000	105.000
3106	Terugdringen moeder- en kindersterfte	20.000	20.000
3109	Aanpak HIV/ AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria (Ovh/ Global Fund)	72.292	72.292
3111	Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoeningen	10.000	10.000
3113	Aankoop vaccins, lab benodigdheden, medicamenten, hulpmiddelen en lab kosten t.b.v. de Publieke Gezondheid	30.000	30.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		3.756.512	3.647.272
TOTAAL GEHELE DIENST		3.942.217	3.832.977

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenkingen/ Donormiddelen	
52209	Global Fund donatie	26.011
TOTAAL Schenkingen/ Donormiddelen		26.011
53	Niet Belasting Middelen	
53108	Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	40
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	110
53504	Opbrengst BOG	1.328
TOTAAL Niet Belasting Middelen		1.478
54	Ontvangen Leningen	
54005	Frankrijk ontvangen leningen	38.000
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	100.000

54111	OFID ontvangen leningen	24.888
TOTAAL Ontvangen Leningen		162.888
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		190.377

TITEL IV: PARASTATALEN

1. Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname
2. Stg. COVAB
3. Stg. Medische Zending
4. Psychiatrisch Centrum Suriname
5. Stg. Regionale Gezondheidsdienst
6. Stg. StaatsZiekenfonds
7. Stg. Nationale bloedbank van het Surinaamse Rode Kruis
8. Stg J.T.V

Afdeling 14 Het Ministerie van Openbare Werken

De begroting voor het Ministerie van Openbare Werken wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Openbare Werken voor het dienstjaar 2024
(bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Bouw- en Stedebouwkundige Werken

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	29.500	29.500
611	Sociale premies	3.200	3.200
612	Gebruik van goederen en diensten	15.000	15.000
616	Sociale Uitkeringen	14	14
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		47.714	47.714
Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	3.500	3.500
621	Transport middelen	4.200	4.200
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		7.700	7.700
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		55.414	55.414

TITEL II: PROGRAMMA'S

		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0131	Onderhoud en verbetering van Staatsgebouwen met hun toebehoren	17.500	17.500
0132	Bouw en uitbreiding van Staatsgebouwen en Ambtswoningen	36.018	36.018
0133	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen	50.500	50.500
0134	Woningbouw	4.800	4.800
0773	Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	3.000	3.000
1314	Standaardisering Verkavelings- en Saneringsbeleid	1.500	1.500
TOTAAL PROGRAMMA'S		113.318	113.318
TOTAAL GEHELE DIENST		168.732	168.732

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53115	Bouwvergunningsrecht	10.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	641
TOTAAL Niet Belasting Middelen		10.641
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		10.641

Directoraat - Civieltechnische Werken**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	105.124	105.124
611	Sociale premies	12.800	12.800
612	Gebruik van goederen en diensten	38.265	38.265
616	Sociale Uitkeringen	80	80
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		156.269	156.269

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transport middelen	5.000	5.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		6.000	6.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		162.269	162.269

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0139	Werken en diensten tbv sluizen gemalen en kanalen	174.300	174.300
0140	Werken en diensten tbv open- en gesloten riolering	122.200	122.200
0143	Beheer en Onderhoud verkeerstechnische voorzieningen	34.784	34.784
0160	Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten Fase II (NIP)	608.050	608.050
0165	Rehabilitatie Saramaccakanaal	250.000	250.000
0176	Werken diensten tbv wegen	520.715	520.715
0177	Werken diensten tbv bruggen steigers	51.677	51.677
0178	Werken diensten tbv kust, rivier en natuurbeheer	150.000	150.000
0405	Verkeersmonitoring en digitale techniek	9.000	9.000
0411	Mobiliteit en Veiligheid	6.216	6.216
3404	Improving transport logistics and competitiveness in Suriname	529.000	529.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		2.455.942	2.455.942
TOTAAL GEHELE DIENST		2.618.211	2.618.211

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming

52	Schenken/ Donormiddelen	
52107	Japan donatie	108.000
TOTAAL Schenken/ Donormiddelen		108.000
53	Niet Belasting Middelen	
53110	Leges	200
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	580
TOTAAL Niet Belasting Middelen		780
54	Ontvangen Leningen	
54110	Overige ontvangen leningen buitenland	630.000
54199	Overige ontvangen leningen binnenland	748.769
TOTAAL Ontvangen Leningen		1.378.769
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		1.487.549

Directoraat - Openbaar Groen en Afvalbeheer**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	223.789	223.789
611	Sociale premies	22.384	22.384
612	Gebruik van goederen en diensten	21.127	21.127
616	Sociale Uitkeringen	40	40
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		267.340	267.340

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	10.000	10.000
621	Transport middelen	10.880	10.880
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		20.880	20.880
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		288.220	288.220

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
3201	Vuilophaal en -verwerking	0	200.000
3202	Opruimen van illegale vuilstortplaatsen en ophalen van groot vuil	3.900	3.900
3301	Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van secundaire en tertiare trezen	0	50.000
3302	Stadsverfraaiingsprojecten en groenvoorziening	1.500	1.500
3303	Boomzorg	8.640	8.640
3304	Nationale schoonmaakacties en overige milieuprojecten	7.500	7.500
TOTAAL PROGRAMMA'S		21.540	271.540
TOTAAL GEHELE DIENST		309.760	559.760

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	13
53153	Diverse vergoedingen	400
53166	Opbrengst containerverhuur	1.000
53203	Diverse boetes en transacties	15
TOTAAL Niet Belasting Middelen		1.428
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		1.428

Directoraat - Onderzoek en Dienstverlening**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	72.250	72.250
611	Sociale premies	7.350	7.350
612	Gebruik van goederen en diensten	51.800	51.800
616	Sociale Uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		131.450	131.450

Kapitaal Uitgaven (investerings)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	4.000	4.000
621	Transport middelen	40.000	40.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		44.000	44.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		175.450	175.450

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0183	Onderhoud en Restauratie van Staatsgebouwen in eigen beheer	4.000	4.000
0296	Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	2.000	2.000
0623	Upgrading Nutsvoorzieningen	6.804	6.804
0740	Upgrading Grond mechanisch Lab	1.500	1.500
0741	Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling	5.000	5.000
0742	Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst	5.000	5.000
0780	Upgrading ESAI & QHSE	2.500	2.500
3410	Onderhoud Exploitatie van Dienstvoertuigen en Zwaarmaterieel	50.000	50.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		76.804	76.804
TOTAAL GEHELE DIENST		252.254	252.254

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53110	Leges	2.650
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	8.250
TOTAAL Niet Belasting Middelen		10.900
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		10.900

Afdeling 15 Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme

De begroting voor het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Toerisme

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	9.350	9.350
611	Sociale premies	990	990
612	Gebruik van goederen en diensten	5.400	600
616	Sociale Uitkeringen	34	7
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		15.774	10.947

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.370	1.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		1.370	1.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		17.144	11.947

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0616	Toerisme Awareness	8.700	2.000
0962	Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	6.700	1.600
1315	Suriname Toerisme Autoriteit	24.000	5.000
3802	Marketing en branding	10.350	6.500
3803	Stimulering lokaal toerisme	5.250	3.000
3804	Toerisme diensten	1.843	1.093
3805	Toerisme evenementen	3.505	3.000
3806	Toerisme training en capaciteitsversterking	17.875	2.250
3808	Toeristinformation en visitor centrum (ala wakapasi)	184.500	23.500
Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
TOTAAL PROGRAMMA'S		262.723	47.943
TOTAAL GEHELE DIENST		279.867	59.890

TITEL IV: PARASTATALEN

Suriname Toerisme Autoriteit (STA)
 Stichting Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)
 Stichting Beheersraad Waterkant

Directoraat - Algemene en Administratieve Zaken

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN**Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	28.990	28.990
611	Sociale premies	0	1.848
612	Gebruik van goederen en diensten	48.931	10.431
616	Sociale Uitkeringen	95	20
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		78.016	41.289

Kapitaal Uitgaven (investerings)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	5.500	1.000
621	Transport middelen	14.000	3.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		19.500	4.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		97.516	45.289

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0181	Renovatie pand TCT	80.000	20.000
0293	Interne Capaciteitsversterking TCT	23.000	5.000
0625	Capaciteitsuitbreiding van TCT	60.000	10.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		163.000	35.000
TOTAAL GEHELE DIENST		260.516	80.289

Directoraat - Transport

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	135.348	135.348
611	Sociale premies	14.000	14.000
612	Gebruik van goederen en diensten	35.500	8.000
616	Sociale Uitkeringen	51	11
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		184.899	157.359

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	4.525	4.155
621	Transport middelen	7.200	6.000
624	Gebouwen en constructies	2.310	600
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		14.035	10.755
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		198.934	168.114

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0171	Renovatie en nieuwbouw Transport	81.000	10.000
0224	Institutionele versterking Luchtvaart	237.000	45.000
0295	Institutionele versterking Canawaima	12.800	2.000
0409	Aankoop Instrument Landing System (ILS)	18.100	4.000
0958	Subsidie Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)	605.000	135.000
0959	Subsidie Scheepvaart Mij.Suriname (SMS)	66.400	10.000
0961	Gesubsidieerde vliegdiens ten binnenland	92.000	25.000
0977	Subsidie bus- en bootvergunninghouders	66.000	15.000
2002	ICAO Contributie	32.000	7.000
3401	Ordering transport sector	30.000	6.000
3403	Verbetering vliegveiligheid	118.500	30.000
3407	Veerverbinding Par'bo-Meerzorg + Wakapasi Cornoni en Saramacca	107.425	25.000
Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
3408	Infrastructuur Suriname fase 2	174.330	60.000
3409	Verharding strategisch vliegveld	285.000	65.000

TOTAAL PROGRAMMA'S	1.925.555	439.000
TOTAAL GEHELE DIENST	2.124.489	607.114

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53016	Opbrengsten Parastatalen	456.000
53114	Opbrengst van autobusvergunningen	306
53119	Diverse vergunningen	214
TOTAAL Niet Belasting Middelen		456.520
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		456.520

TITEL IV: PARASTATALEN

N.V. Havenbeheer Suriname
 Maritieme Autoriteit Suriname (MAS)
 N.V. Scheepvaart Maatschappij Suriname (S.M.S)
 N.V. Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)
 N.V. Luchthaven Beheer Suriname Surinaamse Luchtvaart Maatschappij (SLM)
 Civil Aviation Safety Authority Suriname (CASAS)
 Canawaima

Directoraat - Communicatie**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	4.694	4.694
611	Sociale premies	612	612
612	Gebruik van goederen en diensten	11.000	1.500
616	Sociale Uitkeringen	32	5
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		16.338	6.811

Kapitaal Uitgaven (investerings)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	2.620	595
621	Transport middelen	6.200	1.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		8.820	2.095
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		25.158	8.906

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0520	Digitale ontsluiting binnenland	196.600	40.000
0526	ICT minibeurs en seminar	170.000	5.000
0538	ICT Internationale projecten	9.500	1.500
0615	ICT Bewustwordingsprojecten	182.810	4.310
0619	Girls in ICT day	2.400	500
0620	Training voor personeel mbt cybersecurity	4.950	1.000
0621	Opzetten van hotspot plekken in buurten	13.250	2.000
1316	Wet en regelgeving	1.450	250
TOTAAL PROGRAMMA'S		580.960	54.560
TOTAAL GEHELE DIENST		606.118	63.466

TITEL IV: PARASTATALEN

Telecommunicatiebedrijf Suriname (Telesur)

Telecommunicatie Autoriteit Suriname (TAS)

Afdeling 16 Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer

De begroting voor het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Algemeen Beheer

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	60.800	60.800
611	Sociale premies	4.055	4.055
612	Gebruik van goederen en diensten	18.395	9.200
616	Sociale Uitkeringen	56	56
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		83.306	74.111

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transport middelen	3.500	3.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		4.500	4.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		87.806	78.611

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0169	Renovatie Congreshal	19.500	11.000
0294	Institutionele versterking Algemeen Beheer	200	200
TOTAAL PROGRAMMA'S		19.700	11.200
TOTAAL GEHELE DIENST		107.506	89.811

Directoraat - Grondbeleid en Bosbeheer**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	50.171	50.171
611	Sociale premies	3.860	3.860
612	Gebruik van goederen en diensten	44.900	2.900
616	Sociale Uitkeringen	25	25
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		98.956	56.956

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	1.000	1.000
621	Transport middelen	3.500	3.500
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		4.500	4.500
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		103.456	61.456

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0251	Institutionele versterking Grondbeheer	400	400
0298	Transformatie SBB naar autoriteit	1.309	1.309
0966	Stg. Natuurbehoud Suriname (STINASU)	710	710
1121	Behoud en bescherming biodiversiteit	41.560	41.560
1122	Toewijzing geografische centrum voor houtverwerkingsbedrijven	100	100
2005	Contributies GBB	15.485	3.518
3501	Grondaankoop	8.000	8.000
3502	Verkaveling/ ontsluiting	18.348	18.348
3503	Grondconversie	100	100
TOTAAL PROGRAMMA'S		86.012	74.045
TOTAAL GEHELE DIENST		189.468	135.501

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/ Donormiddelen	

52212	Overige donaties	41.610
TOTAAL Schenkingen/ Donormiddelen		41.610
53	Niet Belasting Middelen	
53017	Landtaxen, akkergelden, huur, erfrechten, recognities en grondhuur	1.352.000
53303	Retributie op hout	188.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	950
53509	Grondconversie	750.000
TOTAAL Niet Belasting Middelen		2.290.950
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		2.332.560

TITEL IV: PARASTATALEN

Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB)

Stichting Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC)

Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Afdeling 17 Het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu

De begroting voor het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

Directoraat - Ruimtelijke Ordening

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	10.792	10.792
611	Sociale premies	807	807
612	Gebruik van goederen en diensten	5.500	5.500
616	Sociale Uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		17.149	17.149

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	2.000	2.000
621	Transport middelen	6.000	6.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		8.000	8.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		25.149	25.149

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0168	Voorbereiding Nieuwbouw ROM	5.000	5.000
0276	Institutionele versterking handhaving Ruimtelijke Ordenings- en Milieudelicten	675	675
0519	Digitaliseren Ruimtelijke informatie	500	500
0764	Inventarisatie van relevante ruimtelijke planning- en ordeningsstudies	1.000	1.000
1310	Identificatie en registratie van publieke terreinen	500	500
1311	Wet Ruimtelijke Ordening	500	500
1312	Sonering- en structuurplannen	3.000	3.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		11.175	11.175
TOTAAL GEHELE DIENST		36.324	36.324

Directoraat - Milieu**TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN****Lopende Uitgaven (Operationele)****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	4.930	4.930
611	Sociale premies	389	389
612	Gebruik van goederen en diensten	6.000	6.000
616	Sociale Uitkeringen	50	50
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		11.369	11.369

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	2.000	2.000
621	Transport middelen	5.000	5.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		7.000	7.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		18.369	18.369

TITEL II: PROGRAMMA'S**Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0614	Ontwikkelen Milieu Educatie Programma	1.500	1.500
0975	Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling Suriname	22.766	22.767
1103	Duurzaam Chemicalien Beheer	2.500	2.500
1106	Duurzaam Waterbeheer	7.578	7.578
1113	Klimaat verandering	2.500	2.500
1114	Beheer en Behoud Biodiversiteit	2.500	2.500
1313	Implementatie Milieu Raamwet	300	300
2003	Contributie Internationale Milieu Organisaties	500	500
3203	Duurzaam Afvalbeheer	4.000	4.000
3504	Duurzaam Landbeheer	2.500	2.500
TOTAAL PROGRAMMA'S		46.644	46.645
TOTAAL GEHELE DIENST		65.014	65.014

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/ Donormiddelen	
52212	Overige donaties	5.078
TOTAAL Schenken/ Donormiddelen		5.078
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		5.078

Afdeling 18 Het Staatsorgaan Kabinet President

De begroting voor het Staatsorgaan Kabinet President wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Staatsorgaan Kabinet President voor het dienstjaar 2024
(bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	470.000	470.000
611	Sociale premies	55.000	30.000
612	Gebruik van goederen en diensten	390.264	200.000
616	Sociale Uitkeringen	1.500	1.500
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		916.764	701.500
Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	6.000	6.000
621	Transport middelen	35.800	10.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		41.800	16.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		958.564	717.500

TITEL II: PROGRAMMA'S

		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0115	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	32.664	32.664
0212	Institutionele versterking Kabinet President	5.000	5.000
0213	Institutionele versterking CIVD	7.000	7.000
0503	E-Governance	80.000	80.000
1206	Onafhankelijk Kiesbureau (OKB)	10.000	10.000
2419	Armoedebestrijdingsinitiatieven President	250.000	250.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		384.664	384.664
TOTAAL GEHELE DIENST		1.102.164	1.102.164

Afdeling 19 Het Staatsorgaan Kabinet Vice-President

De begroting voor het Staatsorgaan Kabinet Vice-President wordt vastgesteld, als volgt;

**De begrotingsstaat van het Staatsorgaan Kabinet Vice-President voor het dienstjaar 2024
(bedragen x SRD 1.000)**

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	153.360	153.360
611	Sociale premies	18.300	18.300
612	Gebruik van goederen en diensten	40.000	40.000
616	Sociale Uitkeringen	1.000	1.000
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		212.660	212.660

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	5.000	5.000
621	Transport middelen	10.000	10.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		15.000	15.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		227.660	227.660

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0170	Renovatie van het Frank Essedgebouw m.b.a. het Regeringsgebouw	60.000	60.000
0280	Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Kabinet Vicepresident	1.500	1.500
0281	Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Volkscommunicatie	1.000	1.000
0282	Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Planning	0	1.000
0297	Institutionele versterking SRS	2.000	2.000
0604	Vergroting bereikbaarheid Staatsmedia	5.000	2.000
0622	De Surinaamse Televisie Stichting (STVS)	30.000	30.000
2422	Armoedebestrijdingsinitiatieven Vice President	95.000	95.000
TOTAAL PROGRAMMA'S		192.500	192.500
TOTAAL GEHELE DIENST		420.160	420.160

Afdeling 20 Het Staatsorgaan De Nationale Assemblée

De begroting voor het Staatsorgaan De Nationale Assemblée wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Staatsorgaan De Nationale Assemblée voor het dienstjaar 2024
(bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	80.180	80.180
611	Sociale premies	5.800	5.800
612	Gebruik van goederen en diensten	52.000	52.000
615	Subsidies & schenkingen	600	600
616	Sociale Uitkeringen	1.400	1.400
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		139.980	139.980
Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	5.468	5.468
621	Transport middelen	14.000	14.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		19.468	19.468
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		159.448	159.448

TITEL II: PROGRAMMA'S

		Bedragen x SRD 1.000	
Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0174	Bouw nieuwe vergaderzaal tbv Parlement	102.000	102.000
0287	Versterking Griffier	15.400	5.300
TOTAAL PROGRAMMA'S		117.400	107.300
TOTAAL GEHELE DIENST		266.748	266.748

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/ Donormiddelen	
52200	Inter American Development Bank donatie	600
52212	Overige donaties	1.050
TOTAAL Schenken/ Donormiddelen		1.650
53	Niet Belasting Middelen	
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	24
TOTAAL Niet Belasting Middelen		24
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		1.674

Afdeling 21 Het Staatsorgaan Hof van Justitie

De begroting voor het Staatsorgaan Hof van Justitie wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Staatsorgaan Hof van Justitie voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	113.283	113.283
611	Sociale premies	6.502	6.502
612	Gebruik van goederen en diensten	27.939	27.939
616	Sociale Uitkeringen	500	500
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		148.224	148.224

Kapitaal Uitgaven (investerings)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investerings)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	8.650	8.650
621	Transport middelen	6.300	6.300
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investerings)		14.950	14.950
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		163.174	163.174

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0172	Aanschaf bouw renovatie en inrichting gebouwen HvJ	39.935	39.935
0252	Verbetering rechterlijke organisatie en verzelfstandiging rechterlijke organisatie	20.278	20.278
TOTAAL PROGRAMMA'S		60.213	60.213
TOTAAL GEHELE DIENST		223.387	223.387

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
53	Niet Belasting Middelen	
53143	Legalisatie	600
53168	Opbrengst diensten kantongerecht	500
TOTAAL Niet Belasting Middelen		1.100
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		1.100

Afdeling 22 Het Staatsorgaan Openbaar Ministerie

De begroting voor het Staatsorgaan Openbaar Ministerie wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Staatsorgaan Openbaar Ministerie voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	39.881	39.881
611	Sociale premies	10.870	10.870
612	Gebruik van goederen en diensten	14.805	14.805
616	Sociale Uitkeringen	510	510
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		66.066	66.066
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		66.066	66.066

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0179	Bouw en Inrichting gebouwen Openbaar Ministerie	4.000	4.000
0203	Professionalisering van de Parketorganisatie	4.500	4.500
0315	Project Implementatie alternatieve afdoening in Jeugdzaken	500	500
0775	Forensisch onderzoek	300	300
TOTAAL PROGRAMMA'S		9.300	9.300
TOTAAL GEHELE DIENST		75.366	75.366

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenkeningen/ Donormiddelen	
52211	UNICEF donatie	500
TOTAAL Schenkingen/ Donormiddelen		500
53	Niet Belasting Middelen	
53108	Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	239
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc	14.000
53203	Diverse boetes en transacties	14.000
TOTAAL Niet Belasting Middelen		28.239
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		28.239

Afdeling 23 Het Staatsorgaan Rekenkamer

De begroting voor het Staatsorgaan Rekenkamer wordt vastgesteld, als volgt;

De begrotingsstaat van het Staatsorgaan Rekenkamer voor het dienstjaar 2024 (bedragen x SRD 1.000)

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Lopende Uitgaven (Operationele)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Lopende Uitgaven (Operationele)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
610	Lonen en salarissen	21.000	21.000
611	Sociale premies	2.500	2.500
612	Gebruik van goederen en diensten	2.391	9.622
616	Sociale Uitkeringen	0	250
TOTAAL Lopende Uitgaven (Operationele)		25.891	33.372

Kapitaal Uitgaven (investeringsen)

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Kapitaal Uitgaven (investeringsen)	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
620	Inventaris	0	3.000
621	Transport middelen	0	5.000
TOTAAL Kapitaal Uitgaven (investeringsen)		0	8.000
TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN		25.891	41.372

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	PROGRAMMA'S	Raming 2024	
		Verplichtingen	Uitgaven
0284	Capaciteitsopbouw Rekenkamer	0	8.500
0285	Strengthening Corporate Governance of SAIs in Caribbean Countries	0	2.200
0533	Beheer en onderhoud Informatie Systemen	0	3.500
0534	Audit en Verantwoording	3.300	10.350
0770	Stakeholders Engagement Strategy	0	600
0771	Verbetering Quality Assurance en Quality Control	0	850
TOTAAL PROGRAMMA'S		3.300	
TOTAAL GEHELE DIENST			

TOTAAL PROGRAMMA'S	3.300	26.000
TOTAAL GEHELE DIENST	29.191	67.372

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Kosten categorie	Ontvangsten	Raming
52	Schenken/ Donormiddelen	
52200	Inter American Development Bank donatie	2.200
TOTAAL Schenken/ Donormiddelen		2.200
TOTAAL MIDDELENBEGROTING		2.200

Artikel 2

1. Deze wet wordt aangehaald als: Wet Staatsbegroting 2024.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd en treedt in werking op 1 januari 2024.
3. Met de uitvoering van deze wet zijn belast de Minister van Financiën en Planning alsmede:
 - a. voor afdeling 1 de Minister van Justitie en Politie
 - b. voor afdeling 2 de Minister van Binnenlandse Zaken
 - c. voor afdeling 3 de Minister van Regionale Ontwikkeling en Sportzaken
 - d. voor afdeling 4 de Minister van Defensie
 - e. voor afdeling 5 de Minister van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking
 - f. voor afdeling 6 de Minister van Financiën en Planning
 - g. voor afdeling 7 de Minister van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie
 - h. voor afdeling 8 de Minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij
 - i. voor afdeling 9 de Minister van Natuurlijke Hulpbronnen
 - j. voor afdeling 10 de Minister van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken
 - k. voor afdeling 11 de Minister van Sociale Zaken en Volkshuisvesting
 - l. voor afdeling 12 de Minister van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur
 - m. voor afdeling 13 de Minister van Volksgezondheid
 - n. voor afdeling 14 de Minister van Openbare Werken
 - o. voor afdeling 15 de Minister van Transport, Communicatie en Toerisme
 - p. voor afdeling 16 de Minister van Grondbeleid en Bosbeheer
 - q. voor afdeling 17 de Minister van Ruimtelijke Ordening en Milieu
 - r. voor afdeling 18 het Kabinet van de President
 - s. voor afdeling 19 het Kabinet van de Vice President
 - t. voor afdeling 20 De Nationale Assemblée
 - u. voor afdeling 21 het Hof van Justitie
 - v. voor afdeling 22 het Openbaar Ministerie
 - w. voor afdeling 23 de Rekenkamer

Gegeven te Paramaribo, de 13e februari 2024

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI

Uitgegeven te Paramaribo, de 26ste februari 2024
De Minister van Binnenlandse Zaken,

BRONTO S.G. SOMOHARDJO.

WET VAN 13 FEBRUARI 2024, HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE NOTA VAN WIJZIGINGEN OP DE STAATSBEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VOOR HET DIENSTJAAR 2024.

(WET STAATSBEGROTING 2024)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Afdeling 1. Ministerie van Justitie en Politie

De begroting voor het Ministerie van Justitie en Politie wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeendeel

De hoofddoelstelling van het Ministerie van Justitie en Politie is het garanderen van een effectieve Rechtshandhaving, het bieden van voldoende Rechtsbescherming en Veiligheid voor de gehele samenleving en op het totale grondgebied van de Republiek Suriname.

Uitgaande van haar hoofddoelstelling zijn de doelen die het ministerie nastreeft de volgende:

- Het op een adequate en efficiënte wijze waarborgen van de naleving en bescherming van de rechten van de mens door de daartoe ingestelde en aangewezen organen;
- Een adequate en efficiënte handhaving van de integrale veiligheid (openbare veiligheid, verkeers- en brandveiligheid, preventie en repressie, criminaliteitsbestrijding) door het stellen van en het doen naleven van veiligheidsnormen.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het bereiken van de gestelde doelen is een wettelijk kader, dat voldoet aan kwalitatieve eisen van goede wetgeving. Dit wettelijk kader moet beantwoorden aan de aspiraties van de samenleving, de tijdgeest inademen en een goede weerspiegeling zijn van internationale ontwikkelingen.

Voorgenomen beleid voor het jaar 2024

Ter vergroting van het draagvlak van het beleid en voor een tijdige en effectieve uitvoering ervan, is het beleid binnen het ministerie ontwikkeld op basis van een constructieve dialoog met alle betrokken actoren.

De hervorming en herstructurering van het totale Ministerie is cruciaal om de geïdentificeerde beleidsdoelen te realiseren. Er moet een mindshift van afhankelijkheid naar onafhankelijkheid, meer ownership, zelfwerkzaamheid, inkomsten generering en het minimaliseren van de uitgaven worden gemaakt bij de medewerkers. Leidinggevend en zullen meer dan ooit moeten werken aan de ontwikkeling, motivatie en inspiratie van de medewerkers om deze nieuwe beleidsvisie te kunnen uitvoeren.

Door het gebrek aan financiële middelen is het ministerie genooddaakt om een zeer effectief en efficiënt beleid uit te voeren en op zoek te gaan naar inkomsten om het beleid mede te helpen financieren. Dit is ook deel van de uitdaging waar het Ministerie van Justitie en Politie voor staat.

Het Ministerie van Justitie en Politie heeft de volgende beleidsvoornemens geformuleerd:

- Evaluatie en versterking van de instituten voor rechtshandhaving, rechtsbescherming en rechtspraak;
- Effectieve aanpak van alle vormen van criminaliteit;
- Het treffen van rechtstaat versterkende maatregelen;
- Voeren van een integraal en structureel veiligheidsbeleid op het totale grondgebied van de Republiek Suriname;
- Preventie naast repressie bij criminaliteitsbestrijding;
- Verbeteren van de kindbescherming middels het landelijk opzetten van meldpunten en het formuleren van beleid inzake misdaadpreventie bij jeugdigen.
- Preventie gericht op reductie recidive;

- Handhaven mensenrechten;
- Rechtvaardigheid, eerlijke, toegankelijke en onafhankelijke rechtspraak; integraal en preventief gericht door verzelfstandiging van de Rechterlijke Macht;
- Eerlijke en rechtvaardige rechtsbedeling voor een ieder in Suriname en vergroting van de toegankelijkheid en aanspreekbaarheid van de rechtshandhaving, rechtsprekende- en rechtsbescherminginstituten naar de samenleving toe;
- Intensiveren van de internationale samenwerking ter versterking van de internationale rechtshandhaving.
- Verbeteren van de vreemdelingen zorg en formuleren van een nationaal migratie beleid.

De beoogde resultaten zijn:

- Het veiligheids- en rechtsgevoel van de burgerij is verhoogd terwijl het rechtsbewustzijn in de samenleving toeneemt;
- De veiligheid in Suriname verder verbeteren, zodanig dat er orde en rust heerst in de samenleving;
- De rechtshandhaving, rechtsbescherming en rechtsprekende instituten zullen in alle opzichten beter functioneren;
- Verbeteren van de mensenrechtensituatie in de Republiek Suriname;
- Het beleid van het ministerie zodanig vergroten, dat er sprake zal zijn van een optimale aansturing van het beleid.

Om de aansturing en het monitoren van de gestelde beleidsdoelen zo effectief mogelijk te doen verlopen en zorg te dragen voor een integraal beleid, zijn een aantal beleidsgebieden vastgesteld, waarbinnen de verschillende ontwikkelingen zullen plaatsvinden. De beleidsgebieden zijn hieronder opgesomd, te weten:

1. Bestuur en Justitie;

- Bestuur
- Justitie
 - Rechtshandhaving en Rechtsbescherming
 - Mensenrechten
 - Resocialisatie en nazorg
 - Huiselijk geweld

2. Veiligheid en internationaal beleid

- Interne en externe veiligheid
- Immigratiebeleid

3. Kernthema's:

- Infrastructurele voorzieningen Justitie en Politie
- Kinder-, jeugd- en genderbeleid

I. Bestuur en Justitie

Versterking rechtsstaat

Conform de comptabiliteitswet van 2019 wordt in het kader van de versterking van de rechtstaat het Hof van Justitie en het Openbaar Ministerie als aparte staatsorganen opgenomen en zullen derhalve een eigen begroting ontvangen.

II. Justitie

1. Rechtshandhaving en Rechtsbescherming

Rechtshandhaving en Rechtsbescherming staan centraal in het overheidsbeleid.

Voor de bestrijding van de financiële criminaliteit moet de Financial Intelligence Unit verder worden geïnstitutionaliseerd. Voor het efficiënt oplossen van gepleegde misdrijven moet de samenwerking tussen CUFO en overige instituten binnen het Ministerie van Justitie en Politie worden geformaliseerd. Inzake het voorbereiden en uitvoeren van projecten voor de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel is

de commissie TIP wederom ingesteld en wordt de samenwerking met de TIP Unit van het KPS voortgezet. Ook de huisvesting van de TIP Unit van het KPS is verbeterd.

In het kader van de integrale veiligheid moeten het Korps Penitentiaire Ambtenaren en de ondersteuningsgroepen adequaat getraind en toegerust worden. Er moeten speciale voorzieningen worden getroffen voor de gevangeneninrichtingen zoals speciale beveiligingsapparatuur. Het Korps Penitentiaire Ambtenaren moet geëvalueerd worden ten aanzien van haar huidige structuur en functioneren. Wetgeving moet gewijzigd worden om tot invoering van alternatieve straffen over te gaan. Voorlichting, gezinscoaching en het begeleiden van pupillen zullen steunpilaren moeten zijn waarmee wordt beoogd een sterke vermindering van recidive.

2. Mensenrechten

Het Bureau Mensenrechten wordt getransformeerd naar een Instituut Mensenrechten met een breder mandaat, meer autoriteit en een betere structuur. Dit, volgens de Paris Principles, wat betekent dat het bureau als een onafhankelijke watch dog zal functioneren. Hiervoor wordt een formatie- en inrichtingsplan opgemaakt en de taken en bevoegdheden worden herzien. Er is een noodzaak voor personele uitbreiding en training op basis van het nieuwe formatieplan.

Om de fundamentele rechten van de mens te garanderen, te bevorderen en te beschermen worden diverse projecten voorbereid en uitgevoerd. Vooral een bewustwordingscampagne is geïmplementeerd. De bestaande instituten voor rechtsbescherming, kosteloze rechtsbijstand en slachtofferzorg worden aan een evaluatie onderworpen en gedecentraliseerd. Bestaande wetgeving moet geëvalueerd en waar nodig worden aangepast. Aanvullende wetgeving moet indien nodig worden voorbereid.

3. Veiligheid en internationaal Beleid

3.1 Interne veiligheid en externe veiligheid

Het Korps Politie Suriname, het Nationaal Leger en het Bureau Nationale Veiligheid van het Kabinet van de President zullen de krachten bundelen bij de handhaving van de openbare orde en inwendige veiligheid van en op het gehele Surinaamse grondgebied. Ter verhoging van de integrale veiligheid zullen concrete projecten met tastbare fysieke resultaten en beleidsproducten uitgevoerd worden. De samenwerking zal geïntensiveerd worden met de militaire politie, met de douane met haar rechercheafdeling, met de centrale inlichtingen- en veiligheidsdienst en met overige beveiligings-, buurt- en bewakingsorganisaties.

In het kader van het herstel van het politiegezag en toezicht in het binnenland en de kustvlakte wordt de bewaking van en het toezicht op het territoire en de grenzen van de Republiek Suriname in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries en met alle ten dienste staande middelen gehandhaafd.

Er moet worden geïnvesteerd in de renovatie en nieuwbouw van politieposten. Met het oog op de criminaliteitsbeheersing zal het KPS de beschikking moeten hebben over een modern geavanceerd Telecom netwerksysteem.

Teneinde een voortdurend kwalitatief hoogwaardige politiezorg aan de gemeenschap te kunnen bieden, zijn de volgende projecten voorbereid, uitgevoerd dan wel afgerond:

- De bestrijding van de criminaliteit te water;
- Het afbouwen van het Hoofdbureau van Politie en overige posten;
- Het opzetten van een geautomatiseerd (basis) informatievoorzieningssysteem waarop alle in Paramaribo gevestigde posten aangesloten zullen worden;
- Het voorbereiden en uitvoeren van diverse criminaliteitsbestrijdingprojecten, betreffende onder andere inbraakbestrijding, verkeersveiligheid, drugsbestrijding, aanpak van overvallen en berovingen, aanpak van huiselijk geweld en aanpak van illegale mijnbouw.
- Het voorbereiden en uitvoeren van projecten ter bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel
- Het versterken en verder professionaliseren van de technische recherche door o.a. de opzet van een forensisch opsporingsgebouw.

3.2. Verkeersveiligheid

Achtergrond informatie

Volgens de Verenigde Naties sterven jaarlijks ongeveer 1,25 miljoen personen als gevolg van een verkeersongeval – meer dan 3.000 getroffen slachtoffers per dag. Nog zo'n twintig tot vijftig miljoen personen lopen ernstig letsel op als gevolg van een verkeersongeval; deze letsels zijn vaak een belangrijke oorzaak van blijvende invaliditeit. Verkeersongevallen vormen één van de drie voornaamste doodsoorzaken voor personen in de leeftijdscategorie 5 tot 44 jaar. Volgens de Pan-American Health Organization (PAHO) is een verkeersongeval bovendien de voornaamste doodsoorzaak voor jonge mensen in de leeftijd 15 tot 29 jaar.

Met resolutie 64/2551 (maart 2010) heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) 2011-2020 uitgeroepen tot het Decennium voor Verkeersveiligheid, met het doel om het geschat aantal verkeersdoden wereld wijd te stabiliseren en te verminderen. In 2011 heeft de PAHO met haar document Road Safety in the Americas voor lidstaten - waaronder Suriname - het actieplan voor verkeersveiligheid aangenomen met richtlijnen om het aantal verkeersdoden in de regio te verminderen. In september 2015 werden de duurzame ontwikkelings-doelen (SDG's) voor 2030 door de Verenigde Naties gepresenteerd: SDG 3 geeft aan een vermindering van het aantal verkeersongevallen; SDG 11 noemt toegang tot duurzame vervoerssystemen voor een ieder, uitbreiding van het openbaar vervoer en verbetering van de verkeersveiligheid.

Ook Suriname heeft zich gecommitteerd aan het bereiken van de doelen van het Decennium voor Verkeersveiligheid en de SDG's. De Surinaamse overheid heeft reeds verschillende acties ondernomen in het kader van preventiemaatregelen en de beheersing van het aantal verkeersdoden. In 2009 is het document Richtingskader Verkeersveiligheid in Suriname ontwikkeld door de toenmalige Sturingscommissie Verkeersveiligheid 2008, die bestond uit vertegenwoordigers van de Ministeries van Justitie en Politie; Openbare Werken en Verkeer; Natuurlijke Hulpbronnen; Regionale Ontwikkeling; het Openbaar Ministerie; het Korps Politie Suriname; en de Wegenautoriteit. Met dat document werd een aanzet gegeven om een integraal beleid voor verkeersveiligheid te formuleren om het aantal verkeersslachtoffers te verminderen. Ook werd een aanbeveling gedaan tot het instellen van een mechanisme om verkeersbeleid te maken en te coördineren.

In 2016 heeft de Minister van Justitie en Politie een Commissie voor Verkeersveiligheid geïnstalleerd ter bevordering van beleidsontwikkeling en de coördinatie van verkeersveiligheid in Suriname. De commissie bestaat uit tien leden: de voorzitter en de secretaris zijn van het dienst onderdeel Justitie van het Ministerie van Justitie en Politie; verder zijn er vertegenwoordigers van het Korps Politie Suriname, het Ministerie van Openbare Werken, Transport en Communicatie, het Ministerie van Volksgezondheid en het Openbaar Ministerie. De hoofdtaak van deze commissie is het samenstellen van een strategisch beleidsplan voor de verkeersveiligheid en het uitvoeren van een actieplan dat daarvan is afgeleid.

Het algemene doel van dit Strategisch Plan voor Verkeersveiligheid is:

om in 2021 de verkeersongevallen met dodelijke afloop en de letselschade met 30% te verminderen ten opzichte van 2016 .

Hiermee wordt getracht om tevens het doel van het Decennium voor Verkeersveiligheid namelijk 'het stabiliseren en (daarna) reduceren van het wereldwijde voorspellingsniveau van verkeersslachtoffers en SDG 3.6, namelijk 'tegen 2020, wereldwijd het aantal overlijdensgevallen en letsels ten gevolge van verkeersongevallen halveren'. Het verminderen van de letselschade zal voorts leiden tot vermindering van de druk op het gezondheids-systeem en uiteindelijk ook op de vermindering van de druk op de nationale economie van het land.

Er zijn tussen 2010 en 2017 verschillende workshops en een verkeersveiligheidsbeurs gehouden om het publiek bewust te maken van de verkeersveiligheid en om de relevante instellingen en personen en andere belangstellenden de gelegenheid te geven om met elkaar van gedachten te wisselen over de problematiek

en met aanbevelingen te komen voor het verminderen van het aantal slachtoffers. De laatste activiteit, een nationale workshop op 28 februari en 1 maart 2017, georganiseerd door de Commissie voor Verkeersveiligheid in samenwerking met een onmisbare technische assistentie en ondersteuning van de PAHO, had tot doel draagvlak te creëren voor een concept strategisch plan voor verkeersveiligheid en voor het stellen van prioriteiten voor effectieve verkeersveiligheidsmaatregelen en interventies die nodig zijn voor het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers.

Bij het voorbereiden en formuleren van het huidige beleidsplan is rekening gehouden met activiteiten en initiatieven die in de loop der jaren reeds zijn ondernomen; met eerdere documenten, rapporten, presentaties en aanbevelingen; met het concept-actieplan en het concept strategisch plan van de Commissie voor Verkeersveiligheid; en met de aanbevelingen van verkeersworkshops en -seminars die in de afgelopen jaren zijn gehouden met verschillende groepen van belanghebbenden. Verder is gekozen om de structuur ingegeven door het door de Verenigde Naties en de Wereldgezondheidsorganisatie voorbereide Global Plan for the Decade of Action for Road Safety 2011-2020 aan te wenden, namelijk gebruikmaken van de richtlijnen voor veilige systemen voor de verkeersveiligheid op grond van de volgende vijf pilaren en het beleidsplan en actieplan voor Suriname daarvan af te leiden:

Pilaar 1: Beheer/ management van de verkeersveiligheid

Pilaar 2: Veiligere wegen en mobiliteit

Pilaar 3: Veiligere voertuigen

Pilaar 4: Veiligere weggebruiker

Pilaar 5: Nazorg verkeersslachtoffers

3.3 Drugsbestrijding en grensoverschrijdende criminaliteit

Drugsgebruik, drugshandel en alle vormen van grensoverschrijdende criminaliteit vormen een grote bedreiging voor de ontwikkeling van de samenleving. De aanpak van de drugsproblematiek in Suriname vereist, daarom een gecoördineerde en multidisciplinaire inspanning van alle betrokkenen vanuit de optiek van opsporing en rechtshandhaving alsook vanuit de gezondheidszorg en de sociaaleconomische ontwikkeling.

Verdragen met internationale organisaties en bilaterale drugsbestrijdingovereenkomsten, vormen de grondslag voor internationale samenwerking in de strijd tegen drugsgebruik en drugshandel en tegen andere vormen van grensoverschrijdende criminaliteit. Bij de preventie en bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit zal de samenwerking op regionaal niveau geoptimaliseerd worden. De samenwerking wordt geïntensiveerd door middel van het aangaan van veiligheidsovereenkomsten met onze grens- en buurlanden

3.4 Immigratiebeleid

In het kader van het te voeren immigratiebeleid zal het vreemdelingenbeleid worden gemoderniseerd en geïntensiveerd. Voor een verbeterde en efficiënte dienstverlening is er in samenwerking met een ICT deskundige gewerkt aan een destijds aangepaste nieuw software programma voor het indienen en afhandelen van aanvragen. Er zullen uitbreidingen plaatsvinden op het ODVZ door middel van een unit helpdesk VZ online, MKV online en de Unit Vluchtelingen/asiel.

4. Kernthema's

4.1 Infrastructurele voorzieningen Justitie en Politie

Het Ministerie van Justitie en Politie zal in samenwerking met het Ministerie van Openbare Werken de lopende infrastructurele projecten verder uitvoeren.

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN
Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	992.364	1.801.434	2.800.648	2.800.648	3.025.500	3.134.500	3.238.500
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	991.615	1.801.234	2.793.164	2.793.164	3.008.500	3.115.000	3.216.500
610	Lonen en salarissen	728.761	1.401.234	2.277.058	2.277.058	2.430.000	2.501.000	2.570.000
611	Sociale premies	83.004	160.000	260.135	260.106	332.500	341.000	349.500
612	Gebruik van goederen en diensten	178.712	230.000	250.000	250.000	237.000	260.000	282.000
615	Subsidies & schenkingen	0	4.000	1.000	1.000	1.000	2.000	2.000
616	Sociale Uitkeringen	1.137	6.000	5.000	5.000	8.000	11.000	13.000
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	750	200	11.484	11.484	17.000	19.500	22.000
620	Inventaris	750	200	3.000	3.000	5.000	7.000	9.000
621	Transport middelen	0	0	7.000	7.000	10.000	10.000	10.000
624	Gebouwen en constructies	0	0	1.484	1.484	2.000	2.500	3.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Programma's : Infrastructurale Werken								
0104	Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen	3.263	30.000	30.000	50.000	60.000	70.000	0
0105	Bouw, renovatie en inrichtingen van dienstwoningen, politie bureaus en	8.897	20.000	20.000	40.000	45.000	50.000	0
0106	Verbetering infrastructuur KBS	0	10.000	10.000	11.000	12.000	13.000	0
0107	Verbetering infrastructuur BBS	0	1.220	1.220	1.500	1.600	1.700	0
Subtotaal		12.160	61.220	61.220	102.500	118.600	134.700	0
Programma's : Institutionele versterking								
0209	Reorganisatie en capaciteitsversterking BBS	0	1.780	1.780	2.000	2.100	2.200	0
0239	Verbetering Human Capacity KPS	0	50.000	50.000	0	0	0	0
Subtotaal		0	51.780	51.780	2.000	2.100	2.200	0
Programma's : Rechtshandhaving en Rechtsbescherming								
0303	Kinder-, jeugd- en gender beleid	0	0	0	250	250	250	0
Subtotaal		0	0	0	250	250	250	0
Programma's : Interne en externe veiligheid								
0402	Telecom Netwerk KPS	0	5.000	5.000	6.000	7.000	8.000	0
0405	Interne en Externe Veiligheid / Openbare Orde en Verkeersveiligheid	0	23.000	23.000	40.000	50.000	60.000	0
0408	Georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit	0	53.000	53.000	80.000	90.000	100.000	0
Subtotaal		0	81.000	81.000	126.000	147.000	168.000	0
Programma's : I.C.T. (Automatisering)								
0512	Automatiseringsprocessen Justitie	0	5.000	5.000	6.000	7.000	8.000	0
Subtotaal		0	5.000	5.000	6.000	7.000	8.000	0
Programma's : Onderzoek en Ontwikkeling								
0744	Versterking Brandweezorg	0	50.000	50.000	81.000	82.000	83.000	0
Subtotaal		0	50.000	50.000	81.000	82.000	83.000	0
PROGRAMMA'S		12.160	212.360	212.360	317.750	356.950	396.150	0

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Vermoedelijk beloop 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	29.299	152.367	57.563	49.764	50.554	51.344
52	Schenkingen/ Donormiddelen	1.520	104.810	8.360	0	0	0
52105	Nederland donatie	0	100.000	0	0	0	0
52204	UNDP donatie	0	2.000	0	0	0	0
52210	UNFPA donatie	380	50	0	0	0	0
52211	UNICEF donatie	1.140	200	0	0	0	0
52212	Overige donaties	0	0	8.360	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	27.779	47.557	49.203	49.764	50.554	51.344
53108	Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	1.600	1.700	1.700	1.800	1.900	2.000
53117	Leges Rijbewijzen	3.100	3.200	3.469	3.470	3.475	3.480
53144	Opbrengst keuring voertuigen	1.900	2.000	2.100	2.300	2.400	2.500
53153	Diverse vergoedingen	3.870	23.046	24.023	24.023	24.023	24.023
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.	4.100	4.200	4.300	4.320	4.625	4.930
53203	Diverse boetes en transacties	5.600	5.600	5.700	5.700	5.800	5.900
53213	Lotterij vergunningen	8	10	10	10	10	10
53409	Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen	2.100	2.200	2.300	2.440	2.520	2.600
53415	Bestekken	1	1	1	1	1	1
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	5.500	5.600	5.600	5.700	5.800	5.900

Justitie**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	254.204	495.920	712.102	712.102	724.000	747.000	767.000
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	254.204	495.920	709.102	709.102	717.000	739.000	758.000
610	Lonen en salarissen	178.524	406.136	533.467	533.467	550.000	560.000	568.000
611	Sociale premies	19.669	50.000	62.035	62.135	65.000	66.000	67.000
612	Gebruik van goederen en diensten	55.252	32.780	111.500	111.500	100.000	110.000	120.000
615	Subsidies & schenkingen	0	4.000	1.000	1.000	1.000	2.000	2.000
616	Sociale Uitkeringen	759	3.004	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investeringen)</i>	0	0	3.000	3.000	7.000	8.000	9.000
620	Inventaris	0	0	1.000	1.000	2.000	3.000	4.000
621	Transport middelen	0	0	2.000	2.000	5.000	5.000	5.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Bij de lonen en salarissen worden de bezoldigingsbedragen inclusief de koopkrachtversterking, de vakantiegelden, de diverse toelagen, vergoedingen en de salarissen van de Agent van de Staat (Agent, Deputy Agent Staat en de overige Ondersteuningsmedewerkers) opgenomen.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	300.000.000
61002	Vakantietoelage	195.000.000
61003	Overwerk	30.467.000
61004	Bonussen en Gratificaties	1.000.000
61006	Vacatiegelden	1.000.000
61013	Functionele toelagen	1.000.000
61014	Persoonlijke toelagen	1.000.000

61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.200.000
61017	Waarnemingstoelage	1.300.000
61020	Telefoonvergoeding	1.300.000
61023	Vervoersvergoeding	200.000
Totaal		533.467.000

611 - Sociale premies

De sociale premies behelzen de SZF- en pensioenlasten van de werkgever.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	52.135.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	10.000.000
Totaal		62.135.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor het dienstjaar 2024 worden in kostensoort 612 “Gebruik van goederen en diensten” de volgende uitgaven meegenomen:

- Kantoorkosten;
- Kosten i.v.m. onderhoud en aanpassingen, renovaties, inrichting en verbetering van voorzieningen van gebouwen en terreinen;
- Buitenlandse dienstreizen; vanwege participatie aan o.a. buitenlandse conferenties, uitwisselingsprogramma's, trainingen en opleidingen inclusief verzekeringskosten en reiskosten;
- Binnenlandse dienstreizen: Hier worden uitsluitend de reiskosten van binnenlandse reizen geboekt. De luchttransportkosten en verzekeringskosten verbonden aan binnenlandse reizen worden ook hier geboekt en andere binnenlandse vervoerskosten;
- Communicatie- en voorlichtingskosten: Hierbij gaat het om de bekendmakingen en voorlichtingsprogramma's via de diverse dagbladen, radio en tv. alsmede bewustwordingscampagnes;
- Aanschaf communicatie- en voorlichtingsapparaten
- Schoonmaakkosten; De kosten van schoonmaak van gebouwen;
- Diverse kosten in verband met onderzoek of research bij wetswijzigingen en wettelijke regelingen;
- Rechterlijke vonnissen (vonnissen tegen de Staat);
- Onderscheidingen voor personeel binnen het departement Justitie; Kosten voor het organiseren van ambtsjubilea, onderscheidingsbijeenkomsten, en andere feestelijke bijeenkomsten worden hier geboekt;
- Inhuur externe juridische bijstand;
- Onderwijskosten voor geïnterneerde c.q. veroordeelde jeugdigen die in het kader van het integratieproces onderwijs moeten genieten, dan wel vakgericht worden opgeleid;
- Vertaal- en tolkkosten. Kosten in verband met de inzet van tolken ten behoeve van vreemdelingen en analfabeten;
- Voedingskosten (overwerkvoeding en arrestantenvoeding). Daarnaast moeten de gedetineerden voorzien worden van voeding;

- Kosten in verband met het operationeel houden van de diverse inrichtingen, waaronder kleding (aankoop uniformkleding en attributen), bewassing, lonen gedetineerden en onderhoud van de gebouwen. Ten aanzien van de inrichtingen moet ook rekening worden gehouden met vandalisme gepleegd door de gedetineerden, waardoor regelmatig onderhoudsinvesteringen moeten worden gepleegd;
- Onderhouden van het wagenpark, de exploitatiekosten waaronder ook brandstofkosten en regulier onderhoud van de dienstvoertuigen, zijn substantieel toegenomen;
- Contributiekosten aan verschillende internationale organisaties.
- Huurpanden;
- Wapens en munitie ten behoeve van KPA;
- Verschillende capaciteitsversterkende en kwaliteit verbeterende trainingen;
- Kosten in verband met de re-integratie van gedetineerden;
- Voortzetting project illegalen, waarbij de opbrengsten verkregen uit dit project aangewend zullen worden om diverse activiteiten ten behoeve van het ministerie uit te voeren.
- Uitvoering activiteit in het kader van het beleidsplan Huiselijk Geweld.
- Onderhoud ICT, onderhoud van het netwerk en het geheel ICT apparatuur alsmede de licenties hieraan gekoppeld.
- Voor de transitie van PZ naar HRM zullen trainingen verzorgd worden.
- Operationele uitgaven inzake de uitvoering van Immigratiebeleid:
- Kantoormiddelen en overige verbruiksgoederen ten behoeve van het Constitutioneel Hof, Verkeersveiligheidsinstituut, FIU en Gamingboard etc.
- Samenwerkingsactiviteiten ten behoeve van KPA
- Rechtsspraak Hof van Justitie bij de districten Marowijne, Brokopondo en Saramacca
- Verbetering randvoorwaarden z.a. logistieke middelen en huisvesting
- Aankoop van testmateriaal voor de afdeling Forensische Zorg.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	1.000.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	1.000.000
61208	Binnenlandse reiskosten	1.500.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.000.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	3.000.000
61221	Vergaderkosten	1.000.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	1.000.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	1.000.000

61233	Huur gebouwen en Terreinen	7.500.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	5.000.000
61247	Schoonmaak	3.000.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	55.000.000
61252	Contributie	7.000.000
61254	Onderzoekskosten	1.500.000
61260	Onderscheidingen	5.000.000
61264	Wapens en minutie	6.000.000
61279	Medicijnen	5.000.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	6.000.000
Totaal		111.500.000

615 - Subsidies & schenkingen

- Vanwege internationale vereisten dient FIU, NRA en Gaming Board een eigen begroting te hebben. Ook wordt aan deze instellingen gevraagd om de bijdrage vanuit de Staat Suriname zichtbaar te maken, om zodoende de onafhankelijke positie van deze instituten te waarborgen.
- Vanwege onafhankelijke positie dient de afdeling Verkeersveiligheid Instituut (VVI) ook een eigen begroting hebben.

615 - Subsidies & schenkingen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61502	Subsidies aan Overigen	1.000.000
Totaal		1.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

- De medische kosten die gemaakt worden ten behoeve van het ambtelijk personeel worden geboekt bij kostensoorten “lig- en verpleegkosten” en “poliklinische kosten”. Ook worden hier geboekt de medische en psychologische begeleiding van cliënten die zich aanmelden bij het Bureau Slachtofferzorg en het Bureau Familierechtelijke Zaken en “Overige medische kosten”
- Conform de wet heeft elke rechtzoekende recht op rechtskundige bijstand. De kosten ter dekking van de kosten voor juridische bijstand aan minderbedeelden worden geboekt bij kostensoort “Rechtsbijstand on-en minvermogens”.

In onderstaande tabellen wordt een overzicht gegeven van de totale Penitentiaire Ambtenaren verdeeld naar functie, schaal, leeftijdsgroep, totaal burgerpersoneel verdeeld naar geslacht, de gemiddelde loonsommen en het ziekteverzuim van het administratief en technisch personeel en het Korps Penitentiaire ambtenaren.

Leeftijdsofbouw en rang Penitentieaire ambtenaren

Leeftijdsklasse	KPA	Rang/ Functie	Fgr/ Schaal	Aantal
21 t/m 25	96	Penitentieaire Directeur-Generaal	P14	1
26 t/m 30	145	Penitentieaire Directeur, niveau 1	P13	3
31 t/m 35	2	Penitentieaire Directeur, niveau 2	P12	4
36 t/m 40	95	Penitentieaire Onderdirecteur	P11	8
41 t/m 45	150	Opper Penitentieaire ambtenaar 1e kl	P10	19
46 t/m 50	179	Opper Penitentieaire ambtenaar 2e kl	P9	41
51 t/m 60	88	Opper Penitentieaire ambtenaar 3e kl	P8	17
		Hoofd Penitentieaire ambtenaar 1e kl	P7	96
		Hoofd Penitentieaire ambtenaar 2e kl	P6	60
		Hoofd Penitentieaire ambtenaar 3e kl	P5	112
		Penitentieaire ambtenaar 1e kl	P4	148
		Penitentieaire ambtenaar 2e kl	P3	95
		Penitentieaire ambtenaar 3e kl	P2	2
		Penitentieaire ambtenaar 4e kl	P1	145
		Rekruten		103
Totaal	*755		Totaal	**855

Note:

- *De huidige situatie.
- **Met de invulling van de eerste 2 rangen en de voorgenomen basisopleiding van 103 rekruten.

Gemiddelde Loonsommen (inclusief toelagen)

Categorie	Aantal	Gemidd.loon p/m SRD
Administratief en Technisch personeel	547	
KPA	855	
C-Hof	7	
Totaal Personeel	1409	

Gemiddelde Loonsommen Directie inrichtingen (inclusief toelagen)

Categorie	Gemidd.loon p/m SRD
Directeur generaal	19.347,58
Penitentieaire beleidsdirecteuren	18.123,00
Penitentieair Directeuren	17.667,29
Penitentieaire Onderdirecteuren	16.484,58

Aantal medewerkers (burger) per functieschaal/-groep (KPA)

Functieschaal/groep	Aantal
3B	88
3C	7
4A	21
4B	20
4C	1
5A	83
5B	18
5C	5
6A	10
6B	4
6C	12
7A	34
7B	4
7C	18
8A	47
8B	5
8C	16
9A	46
9B	2
9C	24
10A	6
10B	12
10C	6
11A	12
11B	13
11C	11
12A	1
13A	4
Onderdirecteur	15
Directeur	4
Totaal	547

Aantal medewerkers (Constitutioneel Hof) per functieschaal/-groep

Functieschaal/groep	Aantal
Voorzitter	1
Leden	2
Plaats vervangend leden	3
Plaats vervangend secretaris	1
Totaal	7

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	500.000
61612	Poliklinische Kosten	500.000
Totaal		1.000.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Toelichting Kapitaal Uitgaven (investeringen):

Voor de verschillende afdelingen die onder het directoraat Justitie vallen en de afdelingen van het KPA zullen computers, printers en overige inventaris aangeschaft worden.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	100.000
62003	Communicatie	100.000
62004	Computers	200.000
62005	Printers	100.000
62006	Netwerken	100.000
62008	Muziekinstrumenten	100.000
62009	Technisch gereedschap	100.000
62010	Overige inventaris	100.000
62011	Overige Automatisering	100.000
Totaal		1.000.000

621 - Transport middelen

Transportmiddelen moeten deels vervangen worden vanwege afschrijvingen.
Het wagenpark zal verder uitgebreid moeten worden met voertuigen.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.000.000
62104	Pickup's	1.000.000
Totaal		2.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	13.270	38.721	35.000	35.000	56.000	67.000	78.000
01	Infrastructurele Werken	12.270	30.974	30.000	30.000	50.000	60.000	70.000
0104	Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Justitie	7.880	29.394	30.000	30.000	50.000	60.000	70.000
0105	Bouw, renovatie en inrichtingen van dienstwoningen, politie bureaus en cellenhuizen	4.390	1.580	0	0	0	0	0
02	Institutionele versterking	0	3.560	0	0	0	0	0
0206	Immigratie beleid	0	1.000	0	0	0	0	0
0239	Verbetering Human Capacity KPS	0	2.560	0	0	0	0	0
03	Rechtshandhaving en Rechtsbescherming	364	250	0	0	0	0	0
0303	Kinder-, jeugd- en gender beleid	364	250	0	0	0	0	0
05	I.C.T. (Automatisering)	187	836	5.000	5.000	6.000	7.000	8.000
0512	Automatiseringsprocessen Justitie	187	836	5.000	5.000	6.000	7.000	8.000
06	Informatie en Communicatie	450	0	0	0	0	0	0
0617	Voorlichting & Communicatie	450	0	0	0	0	0	0
07	Onderzoek en Ontwikkeling	0	2.100	0	0	0	0	0
0701	Mensenrechten	0	2.100	0	0	0	0	0
18	Veiligheid en Beveiliging	0	1.000	0	0	0	0	0
1806	Aanpak corruptie	0	1.000	0	0	0	0	0

Toelichting : Programma's

0104 - Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Justitie

- Afbouw Politiepost Moengo, indien code 0105 “Bouw renovatie en inrichting van dienstwoningen, politieposten en cellenhuizen” niet toereikend is.
- Renovatie van een pand te Moengo ten behoeve van het Bureau Rechtzorg. Het ministerie streeft ernaar om in Marowijne en Commewijne een dependance van het Bureau Rechtszorg op te zetten. Het voornemen is om ook in de overige districten een dependance op te zetten.(decentralisatie Rechtszorg)
- Afbouw Kantoor Justitie Nickerie
- Renovatie Hoofdkantoor Justitie Henck Aaronstraat
- Renovatie oud KKF gebouw
- Renovatie pand aan de grote Combé weg (conform glisuittreksel: nieuwe Wijk La. A no. 1 b2a)
- Aanpak renovatie/ nieuwbouw van een FO te Nickerie
- Naast de bovengenoemde urgente bouwprojecten streeft het ministerie om ernaar de volgende bouwprojecten op te pakken.
- Afbouw KJN
- renovatie diverse inrichtingen (CPI, HVB, PID, PIH)
- Afbouw Forensische Zorg (FZ) gebouw

0512- Automatiseringsprocessen Justitie

De ICT van het Ministerie van Justitie en Politie zal geüpgrade moeten worden. Hiervoor zullen er diverse aanschaffingen gepleegd moeten worden.

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren Justitie 2024

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Infrastructurele Werken				
0104/ Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Justitie	Aanschaf, bouw, renovatie, inrichtingen en voortzetting bouwwerkzaamheden diverse bouwprojecten.	- Afronding bouw Justitie Centrum Nickerie - Aanvang maken met de renovatie werkzaamheden - Aanvang maken met de bouwwerkzaamheden	- Voortzetting van de renovatie werkzaamheden - Voortzetting van de bouwwerkzaamheden	- Afbouw Politiepost Moengo, indien code 0105 “Bouw renovatie en inrichting van dienstwoningen, politieposten en cellenhuizen” niet toereikend is. - Renovatie van een pand te Moengo ten behoeve van het Bureau Rechtzorg. Het ministerie streeft ernaar om in Marowijne en Commewijne een dependance van het Bureau Rechtszorg op te zetten. Het voornemen is om ook in de overige districten een dependance op te zetten.(decentralisatie Rechtszorg)

				- Afbouw Kantoor Justitie Nickerie - Renovatie Hoofdkantoor Justitie Henck Aaronstraat - Renovatie oud KKF gebouw - Renovatie pand aan de grote Combé weg (conform glisuitreksel: nieuwe Wijk La. A no. 1 b2a) - Aanpak renovatie/ nieuwbouw van een FO en FZ gebouw te Nickerie - Naast de bovengenoemde urgente bouwprojecten streeft het ministerie ernaar de volgende bouwprojecten op te pakken. - afbouw KJN en Jeugd Correctie Centrum (JCC) gebouwen complex - afbouw trainingscentrum KPA - renovatie diverse inrichtingen (CPI, HVB, PID, PIH) - Renovatie/herstel van het jeugddoorgangscen trum Opa Doeli - Herinrichting van clienten kamers opvnghuizen afdeling Slachtofferzorg - Renovatie van het gebouw van de Ministeriele Plan Unit - Het opzetten van een Kleermakerij en stomerij binnen de inrichtingen - Camera beveiliging binnen de Inrichtingen
Automatisering				
0512 ICT Justitie	Upgraden en vervangen van ICT middelen binnen Justitie			- Diverse aanschaffingen m.b.t. ICT unit/afdeling.

				- Document Management systeem - Verbetering software - Implementatie van het systeem ter vervanging van Decos en indiening.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	183.267	27.311	27.511	27.711	27.911
52	Schenkingen/ Donormiddelen	0	160.956	0	0	0	0
52105	Nederland donatie	0	156.000	0	0	0	0
52204	UNDP donatie	0	4.706	0	0	0	0
52210	UNFPA donatie	0	50	0	0	0	0
52211	UNICEF donatie	0	200	0	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	0	22.311	27.311	27.511	27.711	27.911
53108	Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	0	1.700	1.700	1.800	1.900	2.000
53153	Diverse vergoedingen	0	15.000	20.000	20.000	20.000	20.000
53213	Lotterij vergunningen	0	10	10	10	10	10
53415	Bestekken	0	1	1	1	1	1
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	5.600	5.600	5.700	5.800	5.900

Toelichting:**Niet Belasting Middelen****53108 - Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten**

Overige inkomsten uit overheidsbedrijven en –diensten **SRD 1.700.000,-**.

Het gaat in deze om de volgende inkomsten:

- Toelating, verlenging, vestiging, verklaringen en duplicaten
- Overige ontvangsten Justitie

53153 - Diverse vergoedingen

53153 Diverse vergoedingen **SRD 20.000.000,-**. Deze inkomsten in verband met het project illegalen, waarbij een verblijfsvergunning wordt verleend aan illegalen die aan de voorwaarden voldoen.

53213 - Lotterij vergunningen

Loterijvergunningen **SRD 10.000,-**.

53415 - Bestekken

Bestekken **SRD 1.000,-**.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen

Diverse niet belastingontvangsten **SRD 5.600.000,-**.

Korps Politie Suriname (KPS)**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	586.406	788.782	1.353.311	1.353.311	1.486.000	1.542.000	1.596.000
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	585.656	788.782	1.353.311	1.353.311	1.486.000	1.542.000	1.596.000
610	Lonen en salarissen	458.945	562.684	1.128.840	1.128.840	1.200.000	1.250.000	1.300.000
611	Sociale premies	54.412	76.715	117.971	117.971	182.000	184.000	186.000
612	Gebruik van goederen en diensten	72.078	148.387	104.500	104.500	100.000	102.000	103.000
616	Sociale Uitkeringen	222	996	2.000	2.000	4.000	6.000	7.000
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	750	0	0	0	0	0	0
620	Inventaris	750	0	0	0	0	0	0

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het Korps Politie Suriname heeft behoefte aan meer politie personeel, maar door de precare financiële situatie is mei in 2023 maar 270 rekruten in dienst genomen, reden waarom er beoogd wordt om in 2024 wederom een lichte rekrutering te maken om een inhaalslag te maken door nog 250 man in dienst te nemen. Vanwege de onderbezetting is een hoge raming voor de post overuren noodzakelijk.

Politie		Burger	
Rang	Aantal	Rang	Aantal
Hfd Comm v Pol	1	Functiegroep 11	3
Comm v Pol	13	Functiegroep 10	3
Hfd Insp v Pol (11A)	42	Functiegroep 9	12
Insp v Pol 1e kl (10A)	42	Functiegroep 8	17
Insp v Pol 2e kl (9C)	169	Functiegroep 7	26
Insp v Pol 3e kl (9B)	104	Functiegroep 6	61
Onder Insp v Pol (8C)	42	Functiegroep 5	133
Maj v Pol (8B)	171	Functiegroep 4	16
Brig v Pol (7C)	565	Functiegroep 3	167
Agent v Pol 1e kl (7A)	460	Functiegroep 1	2
Agent v Pol 2e kl (6C)	276	Losse Dienst	0
Agent v Pol 3e kl (6B)	176		
Adsp Agent v Pol (6A)	190		
Hulpagent 1e kl (5B)	10		
Hulpagent 2e kl	29		
Rekruten	90		
Totaal politiepersoneel	2380	Totaal burgerpersoneel	440

Leeftijdsofbouw (anno maart 2022)

Leeftijdsklasse	Politie	Burger	Totaal
19-24	12	15	27
25-29	206	32	238
30-34	451	57	508
35-39	481	90	571
40-44	408	57	465
45-49	279	49	328
50-54	220	53	273
55-59	310	62	372
60-64	13	25	38
Totaal	2380	440	2820

Personeelsverloop

Jaar	Instroom	Uitstroom					
		Pensioen	Ontslag	Afgekeurd	Overleden	Overplaatsing	Totaal
2022	189	96	45	0	13	35	378
t/m maart 2023	11	14	0	0	2	2	29

Ziektebeeld KPS

Jaar/Periode	Gemiddeld aantal verlofdagen		Gemiddeld aantal ziekteverlofdagen	
	Politiepersoneel	Burgerpersoneel	Politiepersoneel	Burgerpersoneel
2022 januari t/m december	19.2%	21.1%	102%	18.5%
2023 januari t/m maart				

Vanwege het implementeren van een nieuw systeem is de informatie inzake verloven en ziekte verlofdagen over het jaar 2023 niet voor handen

Gemiddelde Loonsom

Politie		
Rang	Aantal	Gemidd.loon p/mnd
Hfd Comm v Pol	1	SRD 19.346
Comm v Pol	13	SRD 17.856
Hfd Insp v Pol (11A)	42	SRD 16.508
Insp v Pol 1e kl (10A)	42	SRD 15.287
Insp v Pol 2e kl (9C)	169	SRD 14.181
Insp v Pol 3e kl (9B)	104	SRD 13.180
Onder Insp v Pol (8C)	42	RD 12.276
Maj v Pol (8B)	171	SRD 11.447
Brig v Pol (7C)	565	SRD 10.566
Agent v Pol 1e kl (7A)	460	SRD 9.733
Agent v Pol 2e kl (6C)	276	SRD 8.960
Agent v Pol 3e kl (6B)	176	SRD 8.257
Adsp Agent v Pol (6A)	190	SRD 7.656
Hulpagent 1e kl (5B)	10	SRD 7.140
Hulpagent 2e kl	29	SRD 6.686
Recruten	90	SRD 5.428
Totaal politie personeel	2380	

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	450.000.000
61002	Vakantietoeslag	36.000.000
61003	Overwerk	600.000.000
61004	Bonussen en Gratificaties	5.000.000
61006	Vacatiegelden	1.000.000
61010	Wachtgelden	2.500.000
61012	Detachering toelagen	2.000.000
61013	Functionele toelagen	100.000
61014	Persoonlijke toelagen	20.000.000
61015	Lesuren vergoeding	2.500.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	2.500.000
61017	Waarnemingstoelage	1.000.000
61018	Inconvenienten	20.000
61020	Telefoonvergoeding	20.000
61021	Representatievergoeding	1.000.000

61022	Huishuurvergoeding	4.000.000
61023	Vervoersvergoeding	100.000
61024	Overige vergoedingen	100.000
61025	Tijdelijk Personeel	1.000.000
Totaal		1.128.840.000

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	50.241.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	67.730.000
Totaal		117.971.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Hierin zijn opgenomen de vaste lasten, zoals huur van gebouwen, onderhoud wagenpark, voeding, vervoer van arrestanten, de aankopen van brandstof en auto-onderdelen en de nutsvoorzieningen.

Gelet op de fluctuerende koersen binnen de economie en het feit dat KPS door de devaluatie, door haar strategische voorraad heen is, is de organisatie genoodzaakt om een hoge raming te doen voor de kostensoort goederen en diensten. Deze kosten zijn nodig om de organisatie draaiende te houden. Onder deze kosten vallen de volgende activiteiten:

- Uitbreiding van het wagenpark en de politievloot , waardoor de onderhoudskosten zijn toegenomen;
- Door het operationeel stellen van een aantal nieuwe stations zijn de kosten van de kantormiddelen en meubilair ook toegenomen (aanschaf van papier, inkt, bureaus, filekasten etc.);
- Opstarten van de inspecteursopleiding;
- Opstarten van de kaderopleiding;
- Het rekruteren van manschappen;
- Vertaal- en tolkkosten, de dienstverlener Atics is thans belast met vertaal en tolkwerkzaamheden en heeft een tariefaanpassing van 100% aangevraagd.;
- De betalingen van voeding voor arrestanten in diverse cellenhuizen. Vanwege de fluctuerende koers en de gestegen bedragen van arrestantenvoeding is een hoge raming voor arrestantenvoeding noodzakelijk;
- De diverse interventie – en specialistische opleidingen;
- Huur van auto's voor speciale operaties;
- Kosten voor jaarrede en onafhankelijkheid viering;
- De kosten voor aanschaf van kleding, schoeisel en andere attributen voor politiepersoneel;
- De betaling van achterstallige contributies aan internationale organisaties, waardoor het ministerie als totaliteit en KPS in het bijzonder kan profiteren van bedoelde internationale organisaties, zoals Interpol en Caricom Veiligheidsinstituten.
- De achterstallige rekeningen van Telesur en SWM, respectievelijk SRD 18.441.663,19 en SRD 2.220.550,16

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	400.000
61208	Binnenlandse reiskosten	400.000

61209	Binnenlandse verblijfskosten	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	100.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	50.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	50.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	50.000
61216	Kopieer	50.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	30.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	30.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	30.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	1.000.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	500.000
61224	Licenties en programmakosten	1.000.000
61225	Datalijnen	2.000.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	1.000.000
61227	Radio en Tv programma's	50.000
61230	Overige kantoorkosten	50.000
61231	Overige kosten Automatisering	50.000
61232	Overige kosten voorlichting	50.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	50.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	50.000
61235	Verbouwingen	1.000.000
61238	Telefoon uitgaven	5.000.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	100.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	20.000
61246	Verzekering	20.000
61247	Schoonmaak	850.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	500.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	30.000.000
61251	Voeding	20.000.000
61252	Contributie	14.000.000
61253	Vrachtkosten en Porti	20.000
61254	Onderzoekskosten	2.000.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	500.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	1.000.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	1.000.000
61260	Onderscheidingen	50.000
61263	Overige Algemene Kosten	2.000.000
61264	Wapens en minutie	11.000.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	1.600.000
61277	Laboratoriumkosten	500.000
61279	Medicijnen	200.000
61280	Hulpmiddelen	500.000
61282	Overige medische verzorging	500.000
61283	Huur van voertuigen	500.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	4.500.000
Totaal		104.500.000

616 - Sociale Uitkeringen

Onder deze uitgaven vallen de navolgende betalingen:

- Medische kosten: door de implementatie van de SZF-KPS premiumziektekosten regeling zijn de medische kosten van de ambtenaren ook toegenomen;
- De kosten met betrekking tot de medische zorg van arrestanten.
- En de achterstallige rekeningen van de diverse specialisten en de politiedoktoren zijn meegerekend

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	1.000.000
61612	Poliklinische Kosten	1.000.000
Totaal		2.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	101.933	133.420	114.360	114.360	166.000	192.000	218.000
01	Infrastructurele Werken	14.556	113.420	20.000	20.000	40.000	45.000	50.000
0105	Bouw, renovatie en inrichtingen van dienstwoningen, politie bureaus en cellenhuizen	14.556	13.420	20.000	20.000	40.000	45.000	50.000
0180	Renovatie/afbouw politiebureau (verdragsmiddelen)	0	100.000	0	0	0	0	0
02	Institutionele versterking	1.081	0	13.360	13.360	0	0	0
0239	Verbetering Human Capacity KPS	1.081	0	13.360	13.360	0	0	0
04	Interne en externe veiligheid	47.406	20.000	81.000	81.000	126.000	147.000	168.000
0402	Telecom Netwerk KPS	2.906	0	5.000	5.000	6.000	7.000	8.000
0405	Interne en Externe Veiligheid / Openbare Orde en Verkeersveiligheid	10.532	10.000	23.000	23.000	40.000	50.000	60.000
0408	Georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit	33.967	10.000	53.000	53.000	80.000	90.000	100.000
06	Informatie en Communicatie	240	0	0	0	0	0	0
0617	Voorlichting & Communicatie	240	0	0	0	0	0	0
17	Noodreserve	1.500	0	0	0	0	0	0
1708	COVID-19 JUSPOL	1.500	0	0	0	0	0	0
34	Transport	37.149	0	0	0	0	0	0
3406	Transport & Equipment voor de veiligheid	37.149	0	0	0	0	0	0

Toelichting : Programma's**0105 - Bouw, renovatie en inrichtingen van dienstwoningen, politie bureaus en cellenhuizen**

- Het bouwen van een politiestation te Galibi,
- Het bouwen van een politiestation –en brandweerpost alsmede dienstwoningen te Moengo in het district Marowijne;
- Bouw van opleidingsfaciliteiten, beschutten en inrichting van terrein Politieacademie en renovatie;
- Bouw van dok en vestiging van de afdeling Maritiem zowel Paramaribo en west;
- Afbouwen van politiestations, controleposten en dienstwoningen o.a. Snedijk, Coronie, Stoelmanseiland, Tijgerkreek,
- Bouw gevangenis Moengo en Rehabilitatie gevangenis te Nw. Amsterdam
- Het opzetten van controleposten te Stolkertsijver, Klaaskreek en Coppename punt”
- Voortzetting bouw diverse dienstwoningen, politiebureaus en cellenhuizen;
- Renovatie Financiële afdeling van FCB en bureau nieuwe haven.
- Afbouw IBT centrum

Ook zal getracht worden een aanvang te maken met de bouw van:

- het Gebouw Forensische Opsporing;
- Meldkamer Duisburglaan
- Het opzetten van een datacentrum;

Heel wat bouwprojecten zijn in het afgelopen 3 jaren niet doorgegaan. In het dienstjaar 2024 wordt gestreefd om de na volgende projecten af te bouwen, renoveren, restaureren en/ of in te richten. Het gaat om diverse politiestations zoals: Hoofdbureau KPS, Controlepost te Witagron, Stoelmanseiland, Benzdorp, FO gebouw, Politie post en andere renovaties van politiebureau.

0239 – Verbetering Human Capacity KPS

Door de slechte financiële ontwikkeling in het land is het KPS niet gelukt om de afgelopen 10 jaren een kader opleiding en een voortgezette opleiding te draaien, dit heeft als gevolg dat eind 2018 het korps te kampen had met 800+ eerste klassers. In het kader daarvan streeft de organisatie ernaar dat de bovengenoemde opleidingen worden gedraaid, waardoor er een doorgroei kan worden ontwikkeld. Gelet op de verschillende technologische ontwikkelingen in de wereld is het noodzakelijk dat KPS investeert in diverse specialistische opleidingen z.a:

- FO trainingen;
- Bikers;
- Mobiele eenheid;
- Digitale recherche;
- Recherche opleiding;
- Traffic management. Het opzetten van een Verkeersveiligheidsinstituut. Aanpak verkeerscriminaliteit, aangezien verkeersongevallen doodsoorzaak nummer 1 is in ons land.
- Bijscholing/ training politieambtenaren in het domein van verkeer
- Uitbreiding nummerplaten herkenning
- Opleiding nieuwe lichte IP;
- Opleiden nieuwe kaderleden;
- Opleiden nieuwe lichte BPO;
- Specialistische opleiding;

- Lichting reserve politie;
- Loopbaan ontwikkeling;
- Opleiden verkeershandhavers;
- HRM opleidingen/ trainingen;
- Financiële, administratie en statistiek opleiding/ trainingen;
- MD/Leiderschap trajecten;
- Voorgezette opleiding (VO);
- Werving en opleiding technici voor de afdelingen technisch beheer, BST en ICT

Ook wordt er getracht voor de:

- Aanschaf van meubilair, computers en randapparatuur
- Aanschaf blaas – en ademanalyse apparatuur en randequiptment
- Aanschaf snelheidsmeters
- Aanschaf equipment verkeer technische dienst
- Aanschaf pionnen, lichtbakens, reflecterende vesten en flashlights
- Aanschaf van voertuigen, ATV's, kogelwerende vesten, handboeien
- Camera beveiliging voor alle politiebureau's
- Investering in de werkruimten, fietsen en getraind personeel

Project 'Neighbourhood Policing: Safety and Security, Enjoyed, respected and Valued by Everyone'
' 17 december 2017 → Schenkingsovereenkomst getekend tussen staat Suriname en de Caribbean Development Bank (CDB).

Doel van het project → Het garanderen van de continuïteit in het trainen en aanstellen van buurtmanagers door het ontwikkelen van leerprogramma's ten behoeve van trainers en buurtmanagers en dat in te bedden in het politieonderwijs.

Activiteiten:

- het ontwikkelen van curricula en trainingsmateriaal voor het opleiden van buurtmanagers; o het ontwikkelen van trainingsmateriaal voor de supervisors van het KPS en de buurtwachtvereniging;
- het wijzigen van de profielschets van de buurtmanagers;
- het ontwikkelen van een gender-ontvankelijke operationele- en procedurele handleiding om het programma te begeleiden;
- Het ontwikkelen van een stakeholders analyse en een handleiding om de betrokkenheid van de gemeenschappen te vergroten.

Resultaten project

KPS krijgt de beschikking over:

- een trainershandleiding
- een gestandaardiseerde opleidingsprogramma's (voor opleiden van buurtmanagers en trainers in buurtmanagers);
- een uitgewerkte reader voor buurtmanagement.

Budget en tijdsperiode (16 maanden)

De totale kosten voor dit project zijn geraamd op **SRD 13.360.000,-** waarvan:

- SRD 5.000.000,- Overheidsbijdrage
- USD 220.000,- gefinancierd wordt door de CDB (omgezet tegen de koers van SRD 38 = SRD 8.360.000,-).

0402 – Telecom Netwerk KPS

- In 2009 is een aanvang gemaakt met de opzet van een Forensisch laboratorium, alwaar forensische onderzoeken met betrouwbaarheid uitgevoerd zullen worden. Het betreft hier een specialisme waarbij expertise uit het buitenland nodig zal zijn om een gedetailleerd plan van aanpak op te stellen. De reeds opgestarte activiteiten in verband met DNA wetgeving zullen voortgaan. Dit plan van aanpak zal gecontinueerd worden.
- Aanschaf van technologisch hulpmiddelen en apparatuur t.b.v. aanpak cybercrime
- Aanleggen van VIOP systeem voor heel KPS

0405 - Interne en Externe Veiligheid / Openbare Orde en Verkeersveiligheid

Traffic management. Het opzetten van een Verkeersveiligheidsinstituut. Aanpak verkeerscriminaliteit, aangezien verkeersongevallen doodsoorzaak nummer 1 is in ons land.

- Bijscholing/ training politieambtenaren in het domein van verkeer
- Uitbreiding nummerplaten herkenning
- Aanschaf van meubilair, computers en randapparatuur
- Aanschaf blaastesten en overige apparatuur in het kader van beheersing of aanpak verkeerscriminaliteit.
- Aanschaf snelheidsmeters
- Aanschaf equipment verkeer technische dienst
- Aanschaf pionnen, lichtbakens, reflecterende vesten en flashlights
- Versterking van maritiem politie

Voor de aanpak van de verkeersveiligheid zal met het verkeersveiligheidsunit en KPS een samenwerking plaatsvinden met als doel het volgende.

De daling van het aantal verkeersslachtoffers tussen 2010 en 2015 is waarschijnlijk het gevolg van de maatregelen die werden getroffen. De plotselinge stijging van het aantal verkeersslachtoffers in 2016 is dan ook aanleiding tot grote bezorgdheid en voor de keuze voor een integrale aanpak om een strategisch beleidsplan voor de verkeersveiligheid te ontwikkelen en daarmee de coördinatie van sectoren, activiteiten en maatregelen efficiënter en effectiever te doen plaatsvinden.

Het beleid voor de komende 4 jaren is geënt op de volgende strategische keuzes:

a. Oplossingen op zowel korte als lange termijn

Korte termijn oplossingen - uitgangspunt is dat deze relatief goedkoper en snel implementeerbaar zijn, met een relatief groot effect. Deze maatregelen kunnen zelfstandig worden uitgevoerd door de verantwoordelijke actoren in samenwerking met relevante stakeholders.

Langetermijn oplossingen - in de regel zijn hiervoor meer tijd en middelen nodig, hoe wel ook hier aandacht moet zijn voor selectie van effectieve en efficiënte maatregelen.

b. Zowel curatieve als preventieve oplossingen

Curatieve oplossingen - gericht op de aanpak van objectieve verkeers(on)veiligheid, waarbij wordt gehandeld wanneer er gebreken zijn ontstaan.

Preventieve oplossingen - de aanpak is gebaseerd op het voorkomen van verkeersongevallen, waarbij geïdentificeerde aandachtsgebieden uit de analyse van beschikbare ongevalstatistieken moet worden vertaald naar andere risicogebieden en er reeds in een vroeg stadium maatregelen kunnen worden getroffen.

Handhaving

De handhaving is een essentieel instrument om de verkeersonveiligheid aan te pakken en is niet alleen gericht op het aanpakken van de belangrijkste veroorzakers van verkeersonveiligheid, maar ook op de bescherming van de meest kwetsbare verkeersdeelnemers. De toepassing van nieuwe technologie kan de handhaving efficiënter maken, bijvoorbeeld: digitalisering van de verwerking van verkeersovertredingen, vaste of mobiele trajectcontrolesystemen en flitspalen. De capaciteitsversterking van handhavers is essentieel, terwijl de inzet van de politie bij verkeershandhaving onontbeerlijk blijft, onder andere voor de waarneming van rijden onder invloed en bij opsporingen.

Permanente educatie en voorlichting

Het verbeteren van de verkeersveiligheid behoeft de ontwikkeling van duurzame maatregelen ter bevordering van het bewustzijn onder de gemeenschap. Verkeerseducatie moet permanent zijn, omdat er steeds veranderingen plaatsvinden in de omgeving, in wet- en regelgeving en bij de verkeersdeelnemers. Permanente verkeerseducatie houdt in dat er steeds gezocht wordt naar optimale momenten voor educatie en dat op maat gesneden producten worden ontwikkeld en geïmplementeerd op basis van de kennis die men opdoet uit onderzoek naar de attitude en het gedrag van verkeersdeelnemers. Verkeersdeelnemers moeten vanaf jonge leeftijd bewust gemaakt worden van hun eigen kwetsbaarheid in het verkeer, maar ook van de gevolgen van hun gedrag. Een goede samenwerking van alle actoren - overheid, maatschappelijke organisaties, deskundigen, het bedrijfsleven - is in deze onmisbaar. Permanente educatie betreft ook personen die verantwoordelijk zijn voor de aanleg/ herinrichting van de weginfrastructuur, gezondheidswerkers, handhavers, ingenieurs en andere stakeholders. De strategieën die aangewend zullen worden zijn o.a. advocacy, sociale marketing, bewustmaking van beleidsmakers, politici, managers en de particuliere sector.

De gewenste resultaten

Voor 2024 is gekozen voor een integrale aanpak, die gesteld is op vijf pilaren voor de verkeersveiligheid van het Global Plan for the Decade of Action for road safety.

Het geraamd bedrag voor dit programma bedraagt **SRD 23.000.000,-** in plaats van SRD 20.000.000,-

0408 - Georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit

Voor het opsporen en terugdringen van criminaliteit op trans- en grensoverschrijdend niveau is het noodzakelijk dat er gewerkt wordt op de volgende gebieden:

- Verminderen van zee piraterij;
- Indammen van illegale vreemdelingen;
- Aanpakken van jeugdcriminaliteit;
- Het ontmantelen van criminele organisaties;
- Aanpak mensenhandel en mensensmokkel;
- Aanpak drugscriminaliteit;
- Aanschaf van attributen en houden van trainingen.
- Uitbreiding vingersporen bestand bij vreemdelingendienst;
- Versterking grensposten;
- Versterking TIP unit;

Verder zal het Ministerie van Justitie en Politie een aanzet maken om:

- Huiselijk Geweld met dodelijke afloop aan te pakken. In de afgelopen periode is gebleken dat deze vorm van geweld steeds toeneemt.
- Traffic management. Het opzetten van een Verkeersveiligheidsinstituut. Verkeerscriminaliteit zal aangepakt worden, aangezien verkeersongevallen doodsoorzaak nummer 1 is in ons land.
- Transnational crimes. Aanpak drugs- and humantrafficking.
- Aanpak Financial crimes met daaronder specifieke aandacht voor money laundering en terrorisme financiering, bestrijding van de illegale wapenhandel, maar ook corruptie bestrijding. Getracht zal worden om een Anti Corruptie Unit op te zetten. Verder zal aandacht besteed worden aan de aanpak van cybercrime en de bemensing van het Humanrightsinstituut.
- Aanschaf van zware wapens
- Aanschaf van kogelwerende vesten

Het geraamd bedrag voor dit programma bedraagt **SRD 53.000.000,-** in te d e van SRD 50.000.000,-

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren KPS 2024

Hoofd Beleidsgebied: Bestuur en Justitie				
Programma	Doelprogramma	Gerealiseerd 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Bouw, renovatie, inrichting dienstwoningen, politiebureaus en cellenhuizen	Verbetering huisvestingen politiebureaus.	Voortzetting bouw diverse dienstwoningen, politiebureaus en cellenhuizen; Renovatie Financiële afdeling van FCB en bureau nieuwe haven.	Voortzetting bouw diverse dienstwoningen, politiebureaus en cellenhuizen; Renovatie Financiële afdeling van FCB en bureau nieuwe haven.	De diverse politiestations in de diverse gebieden operationaliseren voor een betere dienstverlening naar de gemeenschap toe Oplevering CMK plus Oplevering FO gebouw
Programma: Rechtshandhaving en Rechtsbescherming				
Openbare orde en verkeersveiligheid	Het structureel verbeteren van de basispolitiezorg, veiligheid en leefbaarheid in de woongebieden, politiezorg in het binnenland en de verkeersveiligheid .	- Snelle doorstroming van verkeer, waardoor er minder aanrijdingen zijn met materiële en persoonlijke schade.	Snelle doorstroming van verkeer, waardoor er minder aanrijdingen zijn met materiële en persoonlijke schade.	Afname aanrijdingen met materiële en persoonlijke schade.
Programma: Interne en externe veiligheid				
Aanpak zware criminaliteit	Het indammen van internationale en nationale criminaliteit.	- Grotere pakkansen en - hogere oplossingspercentage - veiligheidsgevoel vergroten	- grotere pakkansen - hogere oplossingspercentage - veiligheidsgevoel vergroten.	-Daling van drugsomke l en productie met 35 % - Veiligheidsgevoel binnen de samenleving vergroot, de pakkansen zijn reeds verhoogd.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	10.423	30.252	22.253	22.843	23.433
52	Schenken/ Donormiddelen	0	0	8.360	0	0	0
52212	Overige donaties	0	0	8.360	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	0	10.423	21.892	22.253	22.843	23.433
53117	Leges Rijbewijzen	0	0	3.469	3.470	3.475	3.480
53144	Opbrengst keuring voertuigen	0	0	2.100	2.300	2.400	2.500
53153	Diverse vergoedingen	0	4.023	4.023	4.023	4.023	4.023
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.	0	4.200	4.300	4.320	4.625	4.930
53203	Diverse boetes en transacties	0	0	5.700	5.700	5.800	5.900
53409	Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen	0	2.200	2.300	2.440	2.520	2.600

Toelichting:

Schenken/ Donormiddelen

52212 - Overige donaties

Neighborhood Policing (grant van de Caribbean Development Bank) **SRD 8.360.000,-**.

Niet Belasting Middelen

53117 - Leges Rijbewijzen

Leges en rijbewijzen **SRD 3.469.000,-**.

53144 - Opbrengst keuring voertuigen

Keuring voertuigen **SRD 2.100.000,-**.

53153 - Diverse vergoedingen

Diverse vergoeding (stortingen Rosebel Goldmines) **SRD 4.023.000,-**.

53203 - Diverse boetes en transacties

Diverse boetes en transacties **SRD 5.700.000,-**.

Hierin zijn de volgende middelen verwerkt:

- transactieboeten
- verkeersovertredingen (rijwet).

53409 – Vernieuwing, verstrekking en dupliceren rijbewijzen

Vernieuwing, verstrekking en dupliceren rijbewijzen **SRD 2.300.000,-**.

Het Korps Brandweer Suriname (KBS)**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	42.451	340.584	540.154	540.154	613.000	640.500	668.000
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	42.451	340.384	531.670	531.670	603.000	629.000	655.000
610	Lonen en salarissen	0	273.334	437.670	437.670	500.000	510.000	520.000
611	Sociale premies	364	23.285	65.000	65.000	70.000	75.000	80.000
612	Gebruik van goederen en diensten	41.938	41.765	27.000	27.000	30.000	40.000	50.000
616	Sociale Uitkeringen	148	2.000	2.000	2.000	3.000	4.000	5.000
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	200	8.484	8.484	10.000	11.500	13.000
620	Inventaris	0	200	2.000	2.000	3.000	4.000	5.000
621	Transport middelen	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
624	Gebouwen en constructies	0	0	1.484	1.484	2.000	2.500	3.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

De docentenvergoeding m.b.t. de uitvoering van de Onderofficiersopleiding 2022 en de Opleiding Officiersvorming Brandweer worden hieruit gefinancierd.

Het brandweerkorps bestaat namelijk uit 946 personeelsleden, waarvan 83 brandweerambtenaren en 81 burgerpersoneel.

Tot het burgerpersoneel worden gerekend:

- administratieve krachten op de diverse afdelingen;
- ambtenaren bij de Technische Dienst;
- onderhoudskrachten van brandweergebouwen en terreinen

Het KBS heeft een tekort aan uitrukpersoneel a.g.v. uitbreiding van K.B.S. brandweerposten. In het jaar 2024 zal door het KBS 100 Adspirant –brandwachten worden opgeleid tot Brandwacht.

Personeelsbestand

BRANDWEER		BURGER	
Rang Fgr	Aantal	Functiegroep	Aantal
Hoofdcommandeur (BR 17)	1	Functiegroep 11	1
Adjunct- Hoofdcommandeur (BR 16)	10	Functiegroep 10	3
Commandeur (BR 15)	20	Functiegroep 9	1
Hoofd Brandmeester 1e klasse (BR 14)	28	Functiegroep 8	6
Hoofd Brandmeester (BR 13)	39	Functiegroep 7	7
Adjunct- Hoofd Brandmeester (BR 12)	74	Functiegroep 6	3
Brandmeester 1e klasse (BR 11)	1	Functiegroep 5	3
Brandmeester (BR 10)	97	Functiegroep 4	18
Onderbrandmeester (BR 09)	148	Functiegroep 3	43
Hoofd Brandwacht (BR 08)	279	Functiegroep 2	0
Brandwacht 1e klasse (BR 07)	1	Functiegroep 1	0
Brandwacht 2e klasse (BR 06)	147		
Brandwacht (BR 05)	1		
Adspirant- Brandwacht (BR 02)	100		
Hulpbrandwacht 1e klasse (BR 04)	0		
Totaal aantal personeelsleden	946		81

Leeftijdsopbouw

Uit gegevens van de afdeling Personeelszaken blijkt het volgende met betrekking tot de leeftijd van het KBS personeel (2023).

Leeftijdsopbouw

Leeftijdsklasse	Brandweer	Burger
18- 24	90	1
25- 29	156	8
30- 34	192	5
35- 39	206	13
40- 44	104	10
45- 49	78	13
50-54	66	15
55- 59	60	14
60- 64	13	4
Totaal	965	83

Gemiddelde Loonsommen (excl. Toelagen)

Categorie	Aantal	Gemidd. Loon p/m
Hoofdcommandeur	1	19.698
Adjunct- Hoofdcommandeur	10	17.534
Commandeur	20	16.106
Hoofd Brandmeester 1e klasse	28	15.016
Hoofd Brandmeester	39	13.941
Adjunct- Hoofd Brandmeester	74	12.848
Brandmeester 1e klasse	1	12.316
Brandmeester	97	11.172
Onderbrandmeester	148	10.386
Hoofd Brandwacht	279	9.615
Brandwacht 1e klasse	1	8.873
Brandwacht 2e klasse	147	8.035
Brandwacht	1	7.541
Adspirant- Brandwacht	100	0
Hulpbrandwacht 1e klasse	0	0
Totaal Brandweerambtenaren	946	

Categorie	Aantal	Gemidd. Loon p/m
Functiegroep 11	0	0
Functiegroep 10	3	10.805
Functiegroep 9	2	9.739
Functiegroep 8	11	8.065
Functiegroep 7	6	7.246
Functiegroep 6	1	6.765
Functiegroep 5	3	6.154
Functiegroep 4	2	5.686
Functiegroep 3	40	5.385
BR 01	13	6.752
Totaal Burgerpersoneel	81	

Personeelsverloop bij het KBS (2021- 2023) (t/m 25 maart 2023)

Jaar	Instroom	Uitstroom			
Pensioen	Ontslag	Overige	Totaal		
2021	0	13	0	3	16
2022	3	22	0	7	29
2023	0	4	0	0	4

De uitstroom bestaat uit brandweerpersoneel, dat op eigen verzoek wegens overplaatsing, het plegen van een strafrechtelijk feit, onwettige afwezigheid, overlijden, het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Ziektebeeld

In onderstaande tabel wordt het ziektebeeld met betrekking tot het aantal ziekteverlofdagen van 2020 tot en met 2022 weergegeven. Er zal getracht worden dit aantal te laten verminderen door:

- het bevorderen van een gezonde leefwijze middels verplicht gestelde sportbeoefening, functie en gezondheid gerelateerde oefeningen;
- gezondheidsvoorlichting;
- het creëren van een goed werkklimaat.

Ziektebeeld KBS

Jaar	Gemiddelde ziekteverlofdagen in %
2020	2,3
2021	2,0
2022	1,9

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	211.820.000
61002	Vakantietoelage	30.000.000
61003	Overwerk	140.000.000
61004	Bonussen en Gratificaties	1.000.000
61006	Vacatiegelden	750.000
61012	Detachering toelagen	1.550.000
61013	Functionele toelagen	15.000.000
61014	Persoonlijke toelagen	15.000.000
61015	Lesuren vergoeding	10.000.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	500.000
61017	Waarnemingstoelage	100.000
61018	Inconvenienten	150.000
61020	Telefoonvergoeding	100.000
61021	Representatievergoeding	700.000
61022	Huishuurvergoeding	500.000
61023	Vervoersvergoeding	500.000
61024	Overige vergoedingen	10.000.000
Totaal		437.670.000

611 - Sociale premies

Deze zijn premies waarbij de overheid gedeeltelijk of geheel inkomt voor het personeel.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	25.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	40.000.000
Totaal		65.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De exploitatiekosten zijn een gevolg van:

- het operationeel stellen van een aantal nieuwe brandweerposten waardoor de kosten van de kantoormiddelen ook zijn toegenomen (aanschaf van papier, inkt, pennen, korpsvlag, het Vaandel etc.);
- de groei van het personeelsbestand. Hierdoor zijn de medische kosten van de ambtenaren ook toegenomen;
- de trainingen voor brandweer- en burgerpersoneel ter versterking van de huidige capaciteit;
- het bevorderen van de zelfredzaamheid bij de samenleving middels voorlichtingsactiviteiten.

Het brandstofverbruik zal vanwege aanschaf van meer uitrukvoertuigen en logistieke voertuigen, de uitvoering van Community Safety programma's (Meer rood op straat), inzet van een brandweervaartuig toenemen. Hierin zijn ook opgenomen de vaste lasten m.b.t. onderhoud van het wagenpark logistieke en uitruk- voertuigen, voeding, de aankopen van brandstof en auto-onderdelen en de nutsvoorzieningen.

Het voornemen is om in het kader van Internationale dag van de Brandweer in dit jaar een Brandweer Award evenement te organiseren ter waardering van collega's (actieve en gepensioneerde medewerkers), die zich extra verdienstelijk hebben gemaakt zowel voor de organisatie als de samenleving.

Verder heeft deze kostensoort betrekking op reis- verblijfskosten binnen, buitenland i.v.m. inhuren van deskundigen, implementatie van jaarprogramma betrekking hebbende op samenwerkingsverbanden met Brandweerorganisaties buiten Suriname o.a. Brandweer Haaglanden en Brandweer Frans-Guyana.

Buitenlandse dienstreizen in verband met deelname aan o.a. stages, buitenlandse conferenties, uitwisselingsprogramma's, trainingen en opleidingen inclusief verzekeringskosten en reiskosten etc.

Verder zullen de materialen/materieel t.b.v. incidentbestrijding structureel onderhouden, gekeurd en vervangen worden. Aanschaf van werkkleding incl. schoeisel e.a. zullen uitgevoerd worden.

De verrichtingen m.b.t. onderhoud, renovaties, aanpassingen, inrichting en verbetering van voorzieningen ten behoeve van gebouwen en terreinen zullen voortgezet worden.

Onderscheidingen (ambtsjubilea etc.) zullen uitgevoerd worden en eventuele achterstanden hierin zullen in 2024 ingelopen worden.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	100.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	100.000
61205	Deskundigen Binnenland	40.000
61208	Binnenlandse reiskosten	40.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	500.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	600.000
61213	Overige Externen	200.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	2.500.000
61216	Kopieer	110.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	60.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	200.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	2.000.000
61221	Vergaderkosten	100.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	900.000

61223	Onderhoudskosten automatisering	360.000
61224	Licenties en programmakosten	200.000
61225	Datalijnen	60.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	30.000
61227	Radio en Tv programma's	45.000
61228	Brochure en andere Periodieken	30.000
61229	Tentoonstellingen	20.000
61230	Overige kantoorkosten	150.000
61232	Overige kosten voorlichting	45.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	100.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	600.000
61235	Verbouwingen	1.000.000
61238	Telefoon uitgaven	1.000.000
61239	Gas	250.000
61240	Water	400.000
61241	Electriciteit	500.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	15.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	20.000
61246	Verzekering	60.000
61247	Schoonmaak	500.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	200.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	4.000.000
61251	Voeding	4.000.000
61252	Contributie	2.000.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	500.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	150.000
61260	Onderscheidingen	1.000.000
61263	Overige Algemene Kosten	700.000
61279	Medicijnen	500.000
61283	Huur van voertuigen	15.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.000.000
Totaal		27.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

Hierin zijn meegenomen de medische kosten van personeelsleden en gepensioneerden. Tevens kan deze aangewend worden t.b.v. sociale noden, voor het uitbetalen van stagiaires als een tegemoetkoming en een sociaal pakket aan gepensioneerden aan het eind van het jaar. Verder zal t.b.v. de gepensioneerden een bijeenkomst dag worden georganiseerd.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61603	Bijdragen aan huishoudens	50.000
61604	Gunstuitgaven en andere Onverplichte betalingen	50.000
61606	Bijdragen aan Overigen	50.000
61611	Lig- en Verpleegkosten	850.000
61612	Poliklinische Kosten	1.000.000
Totaal		2.000.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Voor de technische afdelingen zullen gereedschappen aangeschaft worden.

Met betrekking tot ICT-gebeuren zullen ook de aanschaf van servers, switch en routers plaatsvinden.

Computers, printers, laptops, kantoorinventaris en technische gereedschappen zijn aan vervanging toe en de nieuwe brandweerposten dienen ook hierin te worden voorzien.

Het K.B.S. zal gefaseerd uitvoering geven aan het vervangen van meubilair, alsmede het inrichten van de huidige kantoor-, kazerneruimten, doorgangshuizen en leslokalen (Opleidingscentrum K.B.S.).

De kazerne-inventaris is verouderd en is dringend aan vervanging toe. De aanschaf van o.a. keukengerei, industriegasfornuizen, meubilair, bedden incl. matrassen etc. is noodzakelijk.

In verband met de inauguratie van het Korpsvaandel is het een conditio sine qua non om over muziekinstrumenten met toebehoren te beschikken.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	400.000
62003	Communicatie	300.000
62004	Computers	300.000
62005	Printers	300.000
62006	Netwerken	100.000
62008	Muziekinstrumenten	100.000
62009	Technisch gereedschap	200.000
62010	Overige inventaris	100.000
62011	Overige Automatisering	200.000
Totaal		2.000.000

621 - Transport middelen

Transportmiddelen moeten deels vervangen worden vanwege afschrijvingen (financieel en/of technisch).

Het wagenpark zal verder uitgebreid moeten worden met voertuigen (uitrukvoertuigen en logistieke voertuigen etc.).

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.000.000
62104	Pickup's	2.000.000
62106	Bromfietsen	1.000.000
62108	Vaartuigen	1.000.000
Totaal		5.000.000

624 - Gebouwen en constructies

Renovatiewerkzaamheden aan kazernes en dienstwoningen zullen worden

624 - Gebouwen en constructies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62410	Dienstwoningen	1.484.000
Totaal		1.484.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	11.029	22.973	60.000	60.000	92.000	94.000	96.000
01	Infrastructurele Werken	31	3.000	10.000	10.000	11.000	12.000	13.000
0106	Verbetering infrastructuur KBS	31	3.000	10.000	10.000	11.000	12.000	13.000
07	Onderzoek en Ontwikkeling	10.877	19.973	50.000	50.000	81.000	82.000	83.000
0744	Versterking Brandweezorg	10.877	19.973	50.000	50.000	81.000	82.000	83.000
17	Noodreserve	121	0	0	0	0	0	0
1708	COVID-19 JUSPOL	121	0	0	0	0	0	0

Toelichting : Programma's

0106 - Verbetering infrastructuur KBS

De bouw van de nieuwe brandweerkazerne aan de Cederstraat te Nieuw Nickerie zal starten/voortgezet worden. Het K.B.S. heeft een ernstig tekort aan dienstwoningen. Doorgangshuizen te Albina, Friendship en Lelydorp kan een oplossing hierin brengen. Het streven is, om in 2024 een aanvang te maken met de bouw hiervan. De bouwsels op het terrein te Waterloo zullen gebruiksklaar gemaakt worden met als gebruiksbestemming een hulpkazerne annex trainingscentrum (sportveld, trainingslokaal, een werkruimte voor onderhoud adembeschermende middelen annex vulunit ademluchtflessen, reinigings- droogunit t.b.v. bluskleiding etc.)

Ook zullen de voorbereidingen getroffen worden m.b.t. aanvang van de bouw van een nieuw hoofdkantoorgebouw aan de Verlengde Gemenelandsweg (terrein hoofdkazerne).

Verder zal landelijk renovatie, restauratie, uitbreiding en/ of het inrichten van bestaande kazernes en dienstwoningen plaatsvinden.

De hieronder genoemde bouwprojecten, die vanwege diverse redenen niet zijn voortgezet zullen het komend jaar aangepakt worden m.n.:

- Brandweer Opleidingscentrum te Santo Boma: zwembad, kleedgebouw en zes leslokalen incl. kantoorruimtes;
- Brandweerkazerne te Tijgerkreek (district Saramacca).
- Hoofdkantoorgebouw aan de Verlengde Gemenelandsweg en doorgangshuizen te Albina, Lelydorp en Friendship

0744 - Versterking Brandweezorg

Het community safety programma ter bevordering van de burgerparticipatie en zelfredzaamheid met

betrekking tot brandveiligheid, zal landelijke voortgezet worden.

De activiteiten die hieruit zullen voortvloeien zijn:

- Meer Rood op Straat met als sub-activiteiten huisbezoekjes, rookmeldersproject en scholenbezoek etc.;
- Droge tijd awareness periode;
- Vuurwerk awareness periode;
- Videoproducties.

De huidige K.B.S.-bikersunit zal kwantitatief uitgebreid worden. Het ligt in de bedoeling deze ook in de districten Nickerie en Marowijne in te stellen. Fietsen, uniformkleding met bijbehorende attributen zullen in het kader hiervan aangeschaft worden.

De aanschaf van Persoonlijke Standard Uitrusting (P.S.U.) (uniformkleding, uitrukuitrusting met bijbehorende attributen) zal voortgezet worden.

Met betrekking tot effectief en efficiënt repressief optreden zullen materialen t.b.v. brandbestrijding en hulpverlening aangeschaft worden. Verder zal de vul-unit van de afdeling persoonlijke beschermingsmiddelen vervangen worden.

De voortzetting van de uitvoering van risico-inventarisatie en -analyse van diverse verzorgingsgebieden zullen uitgevoerd worden. Zo ook het ontwikkelen van aanvalsplannen, bevelvoerderskaarten/bereikbaarheidskaarten.

Het reguliere onderhoud van de bluswaterwinplaatsen zal landelijk worden voortgezet. Voorwaarden m.b.t. diverse bluswaterwinplaatsen conform de classificatie van de risicogebieden zullen worden

De infrastructurele voorzieningen met betrekking tot de radioverbinding landelijk zal verder aangepakt worden. Radioverbindingsapparatuur en communicatiemiddelen zullen aangeschaft worden. Het project camerabeveiliging t.b.v. de diverse kazernes is van essentieel belang en zal dit jaar geïmplementeerd worden. In het kader van automatisering zal het serversbestand uitgebreid worden met nog servers, switch en routers. De telefooncentrale is verouderd en zal vervangen worden.

Vanwege technische afschrijvingen van voertuigen dient het wagenpark in 2024 verder worden aangevuld en versterkt te worden met de aanschaf van o.a. uitrukvoertuigen en logistieke voertuigen. Gefaseerd aanschaffen van goed gebruikte/nieuwe uitrukvoertuigen met inventaris zal worden voortgezet betreffende 5 blusvoertuigen, watertankwagens, trekkers etc.

Het is wenselijk voor calamiteiten van kleine omvang minder personeel in te zetten. In dit kader zal aangeschaft worden motorfietsen (Brandweer Motor Ondersteuning) en/of snelle interventie voertuigen uitgerust met de nodige middelen.

Verder zullen vanwege de diverse specialismen zoals het duikersteam, Grimp etc. de noodzakelijke materialen met bijbehoren aangeschaft worden.

Het brandweer technische onderhoud van brandweervoertuigen zal door het K.B.S. plaatsvinden, terwijl het voertuig technische onderhoud door externe deskundigen moeten geschieden.

Hiertoe zullen onderhoudsovereenkomsten aangegaan worden met externe gekwalificeerde bedrijven. Aanschaf van onderdelen en middelen (apparatuur) ten behoeve van onderhoud materieel, materiaal en persoonlijke uitrustingsmiddelen zal plaatsvinden.

In het kader van de internationale samenwerking met bevriende naties en nationale samenwerkingen zullen samenwerkingsovereenkomsten worden voortgezet/aangegaan.

In 2024 zullen opleidingen/trainingen in verband met verdere deskundigheids- en loopbaanontwikkeling voortgezet worden zoals:

- Managementtrainingen op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau;
- De onderofficiersopleiding 2022 is voortgezet en eventueel gefinaliseerd.

- De aanvang van brandweer technische opleidingen/training op officiersniveau.
- De opleiding Officiersvorming Brandweer is aangevangen/voortgezet.

Er zullen ook brandweer technische specialistische trainingen/opleidingen georganiseerd worden o.a.: Search & Rescue, duiker, ICT, preventiefunctionaris, Officier gevaarlijke stoffen etc.

Ook zullen in het kader van de Oil en Gas sector kwalitatieve voorbereidingen worden getroffen op de domeinen petrochemische en scheepsbrandbestrijding.

Deze zullen lokaal en/of in het buitenland gevolgd worden. Bij de uitvoering hiervan zullen indien nodig docenten lokaal en /of vanuit het buitenland aangetrokken worden.

Het docentenkorps zal versterkt worden met meer docenten. In dit kader zal er een opleiding ter verkrijging van een Pedagogische Getuigschrift/ Instructeur Algemeen georganiseerd worden.

Er zal ook een aanvang gemaakt worden met refreshmenttraining Levensreddende handelingen voor het brandweerpersoneel.

In verband met het voorkomen / herkennen zal er meer aandacht geschonken worden aan het personeel, dat betrokken raakt bij gruwelijke gebeurtenissen. Er zullen hiertoe trainingen worden verzorgd.

Voorzieningen zullen worden getroffen m.b.t. het aanwerven van rekruten t.b.v. Elementaire Brandweer Opleiding 2025. Het periodiek medische onderzoek van het personeel zal voorbereid worden.

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	11.029	22.973	60.000	60.000	92.000	94.000	96.000
01	Infrastructurele Werken	31	3.000	10.000	10.000	11.000	12.000	13.000
0106	Verbetering infrastructuur KBS	31	3.000	10.000	10.000	11.000	12.000	13.000
07	Onderzoek en Ontwikkeling	10.877	19.973	50.000	50.000	81.000	82.000	83.000
0744	Versterking Brandweezorg	10.877	19.973	50.000	50.000	81.000	82.000	83.000
17	Noodreserve	121	0	0	0	0	0	0
1708	COVID-19 JUSPOL	121	0	0	0	0	0	0

Toelichting : Programma's

0106 - Verbetering infrastructuur KBS

De bouw van de nieuwe brandweerkazerne aan de Cederstraat te Nieuw Nickerie zal starten/voortgezet worden. Het K.B.S. heeft een ernstig tekort aan dienstwoningen. Doorgangshuizen te Albina, Friendship en Lelydorp kan een oplossing hierin brengen. Het streven is, om in 2024 een aanvang te maken met de bouw hiervan. De bouwsels op het terrein te Waterloo zullen gebruiksklaar gemaakt worden met als gebruiksbestemming een hulpkazerne annex trainingscentrum (sportveld, trainingslokaal, een werkruimte voor onderhoud adembeschermende middelen annex vulunit ademluchtflessen, reinigings- droogunit t.b.v. bluskleiding etc.)

Ook zullen de voorbereidingen getroffen worden m.b.t. aanvang van de bouw van een nieuw hoofdkantoorgebouw aan de Verlengde Gemenelandsweg (terrein hoofdkazerne).

Verder zal landelijk renovatie, restauratie, uitbreiding en/ of het inrichten van bestaande kazernes en dienstwoningen plaatsvinden.

De hieronder genoemde bouwprojecten, die vanwege diverse redenen niet zijn voortgezet zullen het komend jaar aangepakt worden m.n.:

- Brandweer Opleidingscentrum te Santo Boma: zwembad, kleedgebouw en zes leslokalen incl. kantoorruimtes;
- Brandweerkazerne te Tijgerkreek (district Saramacca).
- Hoofdkantoorgebouw aan de Verlengde Gemenelandsweg en doorgangshuizen te Albina, Lelydorp en Friendship

0744 - Versterking Brandweezorg

Het community safety programma ter bevordering van de burgerparticipatie en zelfredzaamheid met

betrekking tot brandveiligheid, zal landelijke voortgezet worden.

De activiteiten die hieruit zullen voortvloeien zijn:

- Meer Rood op Straat met als sub-activiteiten huisbezoekjes, rookmeldersproject en scholenbezoek etc.;
- Droge tijd awareness periode;
- Vuurwerk awareness periode;
- Videoproducties.

De huidige K.B.S.-bikersunit zal kwantitatief uitgebreid worden. Het ligt in de bedoeling deze ook in de districten Nickerie en Marowijne in te stellen. Fietsen, uniformkleding met bijbehorende attributen zullen in het kader hiervan aangeschaft worden.

De aanschaf van Persoonlijke Standard Uitrusting (P.S.U.) (uniformkleding, uitrukuitrusting met bijbehorende attributen) zal voortgezet worden.

Met betrekking tot effectief en efficiënt repressief optreden zullen materialen t.b.v. brandbestrijding en hulpverlening aangeschaft worden. Verder zal de vul-unit van de afdeling persoonlijke beschermingsmiddelen vervangen worden.

De voortzetting van de uitvoering van risico-inventarisatie en -analyse van diverse verzorgingsgebieden zullen uitgevoerd worden. Zo ook het ontwikkelen van aanvalsplannen, bevelvoerderskaarten/bereikbaarheidskaarten.

Het reguliere onderhoud van de bluswaterwinplaatsen zal landelijk worden voortgezet. Voorwaarden m.b.t. diverse bluswaterwinplaatsen conform de classificatie van de risicogebieden zullen worden

De infrastructurele voorzieningen met betrekking tot de radioverbinding landelijk zal verder aangepakt worden. Radioverbindingsapparatuur en communicatiemiddelen zullen aangeschaft worden. Het project camerabeveiliging t.b.v. de diverse kazernes is van essentieel belang en zal dit jaar geïmplementeerd worden. In het kader van automatisering zal het serversbestand uitgebreid worden met nog servers, switch en routers. De telefooncentrale is verouderd en zal vervangen worden.

Vanwege technische afschrijvingen van voertuigen dient het wagenpark in 2024 verder worden aangevuld en versterkt te worden met de aanschaf van o.a. uitrukvoertuigen en logistieke voertuigen. Gefaseerd aanschaffen van goed gebruikte/nieuwe uitrukvoertuigen met inventaris zal worden voortgezet betreffende 5 blusvoertuigen, watertankwagens, trekkers etc.

Het is wenselijk voor calamiteiten van kleine omvang minder personeel in te zetten. In dit kader zal aangeschaft worden motorfietsen (Brandweer Motor Ondersteuning) en/of snelle interventie voertuigen uitgerust met de nodige middelen.

Verder zullen vanwege de diverse specialismen zoals het duikersteam, Grimp etc. de noodzakelijke materialen met bijbehoren aangeschaft worden.

Het brandweer technische onderhoud van brandweervoertuigen zal door het K.B.S. plaatsvinden, terwijl het voertuig technische onderhoud door externe deskundigen moeten geschieden.

Hiertoe zullen onderhoudsovereenkomsten aangegaan worden met externe gekwalificeerde bedrijven. Aanschaf van onderdelen en middelen (apparatuur) ten behoeve van onderhoud materieel, materiaal en persoonlijke uitrustingsmiddelen zal plaatsvinden.

In het kader van de internationale samenwerking met bevriende naties en nationale samenwerkingen zullen samenwerkingsovereenkomsten worden voortgezet/aangegaan.

In 2024 zullen opleidingen/trainingen in verband met verdere deskundigheids- en loopbaanontwikkeling voortgezet worden zoals:

- Managementtrainingen op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau;
- De onderofficiersopleiding 2022 is voortgezet en eventueel gefinaliseerd.

- De aanvang van brandweer technische opleidingen/training op officiersniveau.
- De opleiding Officiersvorming Brandweer is aangevangen/voortgezet.

Er zullen ook brandweer technische specialistische trainingen/opleidingen georganiseerd worden o.a.: Search & Rescue, duiker, ICT, preventiefunctionaris, Officier gevaarlijke stoffen etc.

Ook zullen in het kader van de Oil en Gas sector kwalitatieve voorbereidingen worden getroffen op de domeinen petrochemische en scheepsbrandbestrijding.

Deze zullen lokaal en/of in het buitenland gevolgd worden. Bij de uitvoering hiervan zullen indien nodig docenten lokaal en /of vanuit het buitenland aangetrokken worden.

Het docentenkorps zal versterkt worden met meer docenten. In dit kader zal er een opleiding ter verkrijging van een Pedagogische Getuigschrift/ Instructeur Algemeen georganiseerd worden.

Er zal ook een aanvang gemaakt worden met refreshmenttraining Levensreddende handelingen voor het brandweerpersoneel.

In verband met het voorkomen / herkennen zal er meer aandacht geschonken worden aan het personeel, dat betrokken raakt bij gruwelijke gebeurtenissen. Er zullen hiertoe trainingen worden verzorgd.

Voorzieningen zullen worden getroffen m.b.t. het aanwerven van rekruten t.b.v. Elementaire Brandweer Opleiding 2025. Het periodiek medische onderzoek van het personeel zal voorbereid worden.

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren KBS 2024

Programma	Doel programma	Gerealiseerd 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Infrastructurele Werken				
Verbetering Infrastructuur K.B.S. 0106/ Bouw renovatie en inrichting KBS	Verbetering huisvesting brandweerkazerne en voortzetting bouwwerkzaamheden diverse bouwprojecten	- Start bouw brandweerkazerne en dienstwoningen te Moeno. - Start bouw doorgangshuizen Albina, Friendship en Lelydorp	-In proces uitvoering bouw doorgangshuizen Albina, Friendship en Lelydorp. -Bouw- en schilderwerkzaamheden brandweerkazerne en dienstwoningen te Moengo afgerond en eventueel operationeel gesteld. -Voortzetting renovatie gebouwen te Waterloo. -Afgebouwd leslokalen en kleedgebouw en voortzetting van de bouwwerkzaamheden voor het zwembad. - Voortzetting renovatiewerkzaamheden bestaande huisvesting in uitvoering. -Bestektekening nieuw hoofdkantoorgebouw annex Alarmcentrale Verl. Gemenelandsweg is voorbereid en bouw is aangevangen. -Garage Wageningen en Tamanredjo en Albina uitgebreid. -Terrein Flora is omrasterd, bestektekening nieuw kazerne te Flora is voorbereid en bouw eventueel is aangevangen. -Bouw kazerne te Tijgerkreek hervat.	- Hervatting bouw: • multifunctioneel opleidingscentrum t.b.v. het KBS gelegen te Santo Boma in het district Wanica; • brandweerkazerne Tijgerkreek - Afgebouwd dienstwoning te Moengo - Voorbereidingen getroffen en aanvang gemaakt met de bouw van: • nieuwe brandweerkazerne Cederstraat te Nieuw-Nickerie • Hoofdkantoorgebouw aan de Verlengde Gemenelandsweg; • doorgangshuizen te Albina, Lelydorp en Friendship - Voortgezet renovatiewerkzaamheden aan diverse kazernes - Bouwsels te Waterloo zijn geronoveerd.
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
0744 Versterking brandweer zorg	Formuleren en uitvoeren van beleid ter versterking van de verschillende diensten.	-Final draft Technische Brandveiligheidsvoorschriften Suriname ontwikkeld. -Voortgezet landelijke community safety (meer rood op straat, droge tijd en vuurwerkperiode etc.). -Voortgezet implementatie fysieke invulling brandweer in de diverse verzorgingsgebied en o.a. het bevorderen van zelfredzaamheid bij de	-Voortgezet landelijke community safety (meer rood op straat, droge tijd en vuurwerkperiode etc.). -Voortgezet implementatie fysieke invulling brandweer in de diverse verzorgingsgebieden o.a. het bevorderen van zelfredzaamheid bij de dorpswoongemeenschappen. • -Voortgezet rookmeldersproject • -Activiteiten i.v.m. Internationale Dag van de Brandweer georganiseerd. -Regulier onderhoud bluswaterwinplaatsen landelijk uitgevoerd. -Voortzetting aanleggen, capaciteit en bereikbaarheid diverse bluswatervoorzieningen vindt conform geformuleerd beleid plaats.	-Voortgezet landelijke community safety (meer rood op straat, droge tijd en vuurwerk awareness periode etc.). -Voortgezet implementatie fysieke invulling brandweer in de diverse verzorgingsgebieden o.a. het bevorderen van zelfredzaamheid bij de dorpswoongemeenschappen. -Regulier onderhoud bluswaterwinplaatsen landelijk uitgevoerd. -Voortzetting aanleggen, capaciteit en bereikbaarheid diverse bluswatervoorzieningen vindt conform geformuleerd beleid plaats. -Internationale samenwerking met buitenlandse brandweerorganisaties voortgezet. -Voortzetting nationale samenwerking met andere

		dorpswoongemeenschappen. -Regulier onderhoud bluswaterwinplaats en landelijk uitgevoerd. -Voortzetting aanleggen, capaciteit en bereikbaarheid diverse bluswatervoorzieningen vindt conform geformuleerd beleid plaats. -Internationale samenwerking met buitenlandse brandweerorganisaties voortgezet. -Voortzetting samenwerking met andere overheidsinstanties / stakeholders. -Voortzetting risico-inventarisatie van de diverse verzorgingsgebied en en risico-analyse ten behoeve van de brandweezorg voortgezet en opgemaakt. - Bevelvoerderskaart en en aanvalsplannen ontwikkeld. -Voortgezet aanschaf kleding, uitrusting en attributen. -Voortgezet aanschaffing materialen ten behoeve van brandbestrijding en hulpverlening. -Voortgezet aanschaffing van logistieke- en uitrukvoertuigen. (blus- en redvoertuigen, watertankwagens). -In uitvoering onderhoudsovereenkomst	-Internationale samenwerking met buitenlandse brandweerorganisaties voortgezet. -Voortzetting samenwerking met andere overheidsinstanties/ stakeholders. - Voortzetting risico-inventarisatie van de diverse verzorgingsgebieden en risico-analyse ten behoeve van de brandweezorg voortgezet en opgemaakt. -Bevelvoerderskaarten en aanvalsplannen ontwikkeld. -Voortgezet aanschaf kleding, uitrusting en attributen. -Voortgezet aanschaffing materialen ten behoeve van brandbestrijding en hulpverlening. -Voortgezet aanschaffing van logistieke- en uitrukvoertuigen. (blus- en redvoertuigen, watertankwagens). -In uitvoering onderhoudsovereenkomst deskundig bedrijf m.b.t. voertuig technisch onderhoud uitrukvoertuigen. -Aangeschaft auto-onderdelen i.v.m. brandweertechisch onderhoud door K.B.S. - 5 blusvoertuigen, watertankwagens, trekkers -Voortzetting aanschaf I.C.T-middelen: • Radiocommunicatie-apparatuur. • communicatiemiddel en o.a. laptops, desktoppen, beamers etc. - servers, switch en routers	overheidsinstanties/ stakeholders. -Voortzetting risico-inventarisatie van de diverse verzorgingsgebieden en risico-analyse ten behoeve van de brandweezorg voortgezet en opgemaakt. -Bevelvoerderskaarten en aanvalsplannen ontwikkeld. -Voortgezet aanschaf kleding, uitrusting en attributen. -Voortgezet aanschaffing materialen ten behoeve van brandbestrijding en hulpverlening. -Voortgezet aanschaffing van logistieke- en uitrukvoertuigen. (blus- en redvoertuigen, watertankwagens). -Aangeschaft fietsen t.b.v. de Bikers-unit in het kader van Community Safety programma. -Onderhoudsovereenkomst met een deskundig bedrijf m.b.t. voertuig technisch onderhoud uitrukvoertuigen is aangegaan en uitgevoerd. -Aangeschaft auto-onderdelen i.v.m. brandweertechisch onderhoud door K.B.S. -Geïmplementeerd camerabeveiliging t.b.v. de diverse kazernes. -Voortzetting aanschaf I.C.T-middelen: • Radiocommunicatie-apparatuur. • communicatiemiddelen o.a. laptops, desktoppen, beamers etc. • servers, switch en routers -Telefooncentrale is vervangen. -De Onderofficiersopleiding is afgerond. -Start Officiers Vorming opleiding. -Managementtrainingen op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau zijn verzorgd. -Specialistische trainingen zijn verzorgd. -Het proces van aanwerving van rekruten t.b.v. KBS is ingezet.

		nkunst deskundig bedrijf m.b.t. voertuig technisch onderhoud uitrukvoertuigen. -Aangeschaft auto- onderdelen i.v.m. brandweertechneisc h onderhoud door KBS. -Voortzetting aanschaf ICT- middelen: - Radiocommunicatie -apparatuur. - communicatie middelen o.a. laptops, desktoppen, beamers etc. - servers, switch en routers - Start aanschaf van 3 blusvoertuigen		

Beveiligings- en Bijstandsdienst Suriname**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	92.609	176.147	199.081	199.081	202.500	205.000	207.500
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	92.609	176.147	199.081	199.081	202.500	205.000	207.500
610	Lonen en salarissen	78.937	159.080	177.081	177.081	180.000	181.000	182.000
611	Sociale premies	7.114	10.000	15.000	15.000	15.500	16.000	16.500
612	Gebruik van goederen en diensten	6.559	7.067	7.000	7.000	7.000	8.000	9.000
616	Sociale Uitkeringen	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

De beveiliging- en Bijstandsdienst Suriname bestaat heden uit 377 personeelsleden, waarvan 365 beveiligingsambtenaren en 12 burger personeelsleden. Tot het burger personeel worden gerekend de administratieve krachten, beleidsmedewerkers, stafmedewerkers, bode/chauffeur en interieur verzorgers. De BBS kampt met een structureel personeelstekort, vanwege onderbezetting.

Om dit tekort op te heffen zijn wij gestart met de opleiding van 244 rekruten.

De nadruk zal gelegd worden op het verzorgen van diverse opleidingen zoals vervat in het reglement van de dienst, alsmede het verzorgen van interne trainingen en opleidingen, zodat de dienst een professioneel karakter kan verkrijgen.

Personeelsbestand

Rangen/ Beveiligingsambtenaren	Aantal	Burgerpersoneel	Aantal
Beveiliging Inspecteur 1e kl.	16	Secretaresse	1
Beveiliging Inspecteur 2e kl.	1	Beleidsmedewerker	2
Hfd. Beveiliging ambt. 1e kl.	8	Med. pz	1
Hfd. Beveiliging ambt. 2e kl.	8	Amd. med.	1
Hfd. Beveiliging ambt. 3e kl.	31	Interieur verzorger	3
Beveiliging ambt. 1e kl.	73	Stafmedewerker	2
Beveiliging ambt. 2e kl.	74	Med secretariaat	1
Beveiliging ambt. 3e kl.	63	Bode/chauffeur	1
Beveiliging ambt. 4e kl.	91		
Totaal	365		12

Personeelsverloop

Jaar	Instroom	Uitstroom		
	Pensioen	Ontslag	Overplaatsing	
2018			3	4 5
2019	1		6	3 1
2020	95 rekruten		2	
2021			6	3
2022			6	
2023	244 rekruten		3	

Leeftijdsopbouw

Leeftijd	Beveiligingsambtenaar	Burgerpersoneel
21 t/m 25	15	
26 t/m 30	73	
31 t/m 35	97	1
36 t/m 40	88	4
41 t/m 45	43	2
46 t/m 50	17	2
51 t/m 55	14	2
56 t/m 60	18	1
Totaal	365	12

Het gemiddelde aantal ziekteverlofdagen over de periode januari 2015 t/m februari 2019

Jaar	Gemiddelde ziekte verlofdagen
2018	3
2019	3
2020	2
2021	2
2022	4

Gemiddelde loonsommen

Categorie: Beveiligingsambtenaren	Per maand	Per jaar
Bev. Inspecteur 1e kl.	14.250	171.000
Bev. Inspecteur 2e kl.	13.251	159.012
Hfd. Bev. Ambt. 1e kl.	11.519	138.228
Hfd. Bev. Ambt. 2e kl.	10.642	127.704
Hfd. Bev. Ambt. 3e kl.	9.818	117.816
Bev. Ambt. 1e kl.	9.026	108.312
Bev. Ambt. 2e kl.	8.331	99.972
Bev. Ambt. 3e kl.	7.718	92.616
Bev. Ambt. 4e kl.	7.203	86.436
Rekrut	5.395	64.740
Categorie: Burgerpersoneel		
Secretaresse	8.584	103.008
Adm. Medew. Juspol	5.905	70.860
Interieur Verzorger (3x)	5.395	194.220
Beleidsmedewerker (2x)	10.613	254.712
Stafmedewerker (2x)	7.827	187.848
Medew. PZ	6.152	73.824
Med secretariaat	7.237	86.844
Bode/chaffeur	5.593	67.116

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	131.493.000
61002	Vakantietoeslag	35.000.000
61003	Overwerk	10.000.000
61004	Bonussen en Gratificaties	140.000
61006	Vacatiegelden	12.500
61012	Detachering toelagen	12.500
61013	Functionele toelagen	250.000
61014	Persoonlijke toelagen	25.000
61015	Lesuren vergoeding	0
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	7.500
61017	Waarnemingstoelage	5.500
61018	Inconvenienten	135.000
61021	Representatievergoeding	0
Totaal		177.081.000

611 - Sociale premies

Tot de Sociale Premies behoren de kosten met betrekking tot de pensioenvergoedingen en ziekenfonds.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	7.500.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	7.500.000
Totaal		15.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Verder hebben de lopende kosten hoofdzakelijk betrekking op de noodzakelijke voorzieningen en vaste lasten ten behoeve van de dienst en de dienstverlening naar de diverse instanties, alsmede het in stand houden van het geheel apparaat. Hierin zijn onder andere opgenomen: kantoorkosten, water, elektriciteit, onderhoud gebouwen en terreinen, bewaking wapenmagazijn, service en reparatie van dienstvoertuigen, brandstof, voeding, kleding en bewassing.

Conform wettelijke bepalingen dient het beveiligingspersoneel voorzien te worden van voorgeschreven uniformkleding met bijbehorende uitrusting.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	300.000
61205	Deskundigen Binnenland	100.000
61208	Binnenlandse reiskosten	5.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	25.000
61210	Buitenlandse reiskosten	25.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	50.000
61212	Overige kosten opleidingen	20.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	200.000
61216	Kopieer	5.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	15.000
61218	Bode diensten	1.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	50.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	50.000
61221	Vergaderkosten	45.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	100.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	50.000
61224	Licenties en programmakosten	50.000
61225	Datalijnen	50.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	20.000
61228	Brochure en andere Periodieken	5.000
61229	Tentoonstellingen	20.000
61230	Overige kantoorkosten	20.000
61231	Overige kosten Automatisering	50.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	100.000
61235	Verbouwingen	100.000
61238	Telefoon uitgaven	50.000
61240	Water	50.000
61241	Electriciteit	50.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	5.000
61246	Verzekering	100.000
61247	Schoonmaak	100.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	25.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	2.788.000
61250	Bewaking	35.000
61251	Voeding	75.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	40.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	35.000
61260	Onderscheidingen	200.000
61263	Overige Algemene Kosten	30.000
61264	Wapens en minutie	1.500.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	3.000
61279	Medicijnen	3.000
61283	Huur van voertuigen	5.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	450.000
Totaal		7.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	1.345	171	3.000	3.000	3.500	3.700	3.900
01	Infrastructurele Werken	1.345	171	1.220	1.220	1.500	1.600	1.700
0104	Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Justitie	1.345	171	0	0	0	0	0
0107	Verbetering infrastructuur BBS	0	0	1.220	1.220	1.500	1.600	1.700
02	Institutionele versterking	0	0	1.780	1.780	2.000	2.100	2.200
0209	Reorganisatie en capaciteitsversterking BBS	0	0	1.780	1.780	2.000	2.100	2.200

Toelichting : Programma's
0107 - Verbetering infrastructuur BBS

- Installatie elektronische beveiliging in het gebouw en omgeving.
- Inrichting kantoren i.h.k. van de reorganisatie

0209 - Reorganisatie en capaciteitsversterking BBS

- Herstructurering BBS organisatie
- Ontwerpen van een nieuw organogram, aanpassing van taakomschrijvingen, werkprocessen en formatieplan.
- Implementatie reorganisatie
- Evaluatie/aanpassing Reglement BBS (aug. 2000).
- Capaciteit versterking menskracht
- Werving en opleiding nieuwe lichting rekruten.
- Rekrutering / bemensing van de nieuwe afdelingen
- Jaarlijkse management trainingen voor officieren en onderofficieren.
- Gespecialiseerde vaktrainingen en refreshment trainingen.
- Opzetten van een reguliere interne opleidingsstructuur en –programma's.

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren BBS 2024

Programma	Doel programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Infrastructurele Werken				
0107 Verbetering Infrastructuur BBS	Verbetering infrastructuur voor het BBS	Geen	Geen	– Installatie elektronische beveiliging in het gebouw en omgeving. – Inrichting kantoren i.h.k. van de reorganisatie
Programma: Institutionele versterking				
0209 Reorganisatie en capaciteitsversterking BBS	Verbeterin	Geen	Geen	– Herstructurering BBS organisatie – Ontwerpen van een nieuw organogram, aanpassing van taakomschrijvingen, werkprocessen en formatieplan. – Implementatie reorganisatie – Evaluatie/aanpassing Reglement BBS (aug. 2000). – Capaciteit versterking menskracht – Werving en opleiding nieuwe lichte rekruten. – Rekrutering / bemensing van de nieuwe afdelingen – Jaarlijkse management trainingen voor officieren en onderofficieren. – Gespecialiseerde vaktrainingen en refreshment trainingen. – Opzetten van een reguliere interne opleidingsstructuur en –programma's.

Afdeling 2. Ministerie van Binnenlandse Zaken

De begroting voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

DIRECTORAAT BINNENLANDSE ZAKEN

Het directoraat Binnenlandse Zaken stelt zich ten doel diens toebedeelde taken uit te voeren met als voornaamste uitgangspunten efficiëntie en effectiviteit, alsook het onverminderde streven naar een hoogwaardige kwaliteit van de dienstverlening.

Formeel is dit directoraat belast met de volgende taken:

1. Het administratiefrechtelijke verkeer binnen de overheid;
2. Aangelegenheden betreffende de volksraadplegingen en de verkiezingen van leden voor de volks vertegenwoordigende lichamen;
3. Het overheidspersoneelsbeleid en de functionering van het overheidsapparaat;
4. De burgeradministratie en de bevolkingsboekhouding in geheel Surinam
5. De afgifte van paspoorten – , nationaliteits- en legitimatiebewijzen en;
6. De uitgifte van staatsbladen en het advertentieblad van de Republiek van Suriname;
7. De archivalia, het één en ander in overleg met het Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling;
8. Religieuze aangelegenheden;
9. Het ontwikkelen, coördineren, (doen) implementeren en uitdragen van een nationaal genderbeleid, met als resultaat een evenwichtige ontwikkeling c.q. gelijke kansen voor mannen en vrouwen.

Directoraat: Binnenlandse Zaken

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categor	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedel ijk beloop	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtinge n</i>	<i>Uitgave n</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	210.486	510.830	722.801	722.801	750.391	756.181	731.959
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	210.410	510.750	722.601	722.601	750.037	755.823	731.597

610	Lonen en salarissen	189.984	480.000	637.556	637.556	657.156	658.156	629.156
611	Sociale premies	14.439	20.725	65.000	65.000	47.784	50.068	52.340
612	Gebruik van goederen en diensten	5.958	10.000	20.000	20.000	45.000	47.500	50.000
616	Sociale Uitkeringen	30	25	45	45	97	99	101
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	76	80	200	200	354	358	362
620	Inventaris	76	80	200	200	354	358	362

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het voorgestelde bedrag van **SRD 637.556.000,=** voor het dienstjaar 2024 vindt o.a. de verhoging van 33% (koopkrachtversterking) aan de landsdienaren, de uitbetaling van de commissies, overwerk in het kader voorbereiding van de Verkiezingen van 2025 en de opname van Public Sector Refund (PSR) op de begroting van dit directoraat en de benoeming en/of bevordering van o.a. afgestudeerde landsdienaren aan hogere onderwijsinstellingen;

Het toekennen van gratificaties aan ambtenaren met respectievelijk 25, 30, 35 en 40 dienstjaren;

De toekenning van toeslagen aan ambtenaren vanwege de aard van de functie, zoals functionele toelagen, persoonlijke toelagen, representatievergoeding, telefoonvergoeding, alsmede de verhoogde vergoedingen aan commissies;

De toekenning van stabiliserende en koopkrachtversterkende toelagen.

In het jaar 2024 zullen 176 landsdienaren van het directoraat Binnenlandse Zaken gehuldigd worden in verband met een 25-,30-,35-,40- jarig dienstverband. De onderstaande tabel geeft een overzicht weer.

Aantal dienstjaren	Aantal landsdienaren
25	88
30	48
35	32
40	8

Aan de hand van de huidige FISO-functiegroepen kan het peronel als volgt worden ingedeeld:

- Functiegroepen 3-5: Lager kader
- Functiegroepen 6-8: Midden kader
- Functiegroepen 9 en hoger: Hoger kader

Onderstaande tabel geeft de samenstelling van het BiZa-personeel per juli 2023 weer naar gender en kader.

Personeelsbestand	man		vrouw	totaal		
	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.
Categorie Landsdienaren	1707	100%	1742	100%	3449	100%
Lager Kader (FG 3-5)	317	44%	396	56%	713	100%
Midden Kader (FG 6-8)	1085	54%	943	46%	2028	100%
Hoger Kader (FG 9 en >)	297	43%	397	57%	694	100%
Onbekend	8	57%	6	43%	14	100%

De volgende tabel geeft een overzicht van het personeelsverkoop naar dienstjaar, instroom en uitstroom

Dienstjaar	Instroom	Uitstroom			
		Pensioen	Ontslag	Overplaatsing	Totaal
2022	138	33	24	19	214
2023	62	20	16	5	103
2024	-	31	-	-	31

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	413.696.000
61002	Vakantietoeslag	57.351.103
61003	Overwerk	127.026.000
61004	Bonussen en Gratificaties	666.000
61006	Vacatiegelden	12.014.397
61012	Detachering toelagen	8.000
61013	Functionele toelagen	19.525.000
61014	Persoonlijke toelagen	1.842.500
61015	Lesuren vergoeding	3.000.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	981.500
61017	Waarnemingstoelage	75.500
61020	Telefoonvergoeding	15.000
61021	Representatievergoeding	650.000
61023	Vervoersvergoeding	425.000
61024	Overige vergoedingen	280.000
Totaal		637.556.000

611 - Sociale premies

Het voorgestelde bedrag van **SRD 65.000.000,=** voor het dienstjaar 2024 komt door de verhoging van 33% (koopkrachtversterking) aan de landsdienaren.

611 - Sociale premies

Kosten	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	19.950.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	45.050.000
Totaal		65.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Gebruik van goederen en diensten is voor het dienstjaar 2024 begroot op **SRD 20.000.000,=** om de achterstallige huur van de gebouwen te betalen. Door de inflatie zijn de kosten van kantoorbenodigdheden en onderhoud van transport als ook de benzineprijzen fors gestegen. En ook voor het uitbetalen van de gratificatie over het dienstjaar 2019 tot en met het dienstjaar 2023.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten	Omschrijving	Raming
61233	Huur gebouwen en Terreinen	7.000.000
61263	Overige Algemene Kosten	10.000.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	3.000.000
Totaal		20.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

Deze kosten worden betaald voor gewezen directieleden en gezinsleden. Het begroot bedrag is **SRD 45.000,=**

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	20.000
61612	Poliklinische Kosten	25.000
Totaal		45.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Voor Inventaris is een bedrag van **SRD 200.000,=** geraamd. Het budget zal onder meer worden aangewend voor de aanschaf en het onderhoud van duurzame goederen zoals kantoorinrichting, kantroommiddelen, kopieermachines, computers en printers.

620 - Inventaris

Kosten	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	60.000
62004	Computers	100.000
62005	Printers	20.000
62010	Overige inventaris	20.000
Totaal		200.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	96.579	136.471	307.475	307.475	693.035	364.335	190.620
01	Infrastructurele Werken	687	700	1.000	1.000	2.500	3.000	3.500
0110	Renovatie en uitbreiding gebouwen Hoofdkantoor Binnenlandse	687	700	2.000	2.000	2.500	3.000	3.500
02	Institutionele versterking	68	50	100	100	470	475	495
0283	Plan Unit Biza	68	50	100	100	470	475	495
05	I.C.T. (Automatisering)	385	385	550	550	570	600	620
0504	IT BiZa	385	385	550	550	570	600	620
06	Informatie en Communicatie	231	231	300	300	680	690	700
0605	Voorlichting	231	231	300	300	680	690	700
08	Binnenlandse Veiligheid	7.662	4.000	6.500	6.500	8.100	8.200	8.500
0802	Opzet Kustwacht Suriname (Operationalisatie kustwacht)	7.662	4.000	6.500	6.500	8.100	8.200	8.500
09	Subsidie en Bijdragen	58.421	80.000	100.000	100.000	95.000	100.000	105.000
0902	Bijdrage aan huishoudens (Onderstandens)	58.421	80.000	100.000	100.000	95.000	100.000	105.000
12	Algemene openbare diensten	26.948	50.980	192.900	192.900	585.310	250.960	71.390
1202	Nationaal Archief Suriname (NAS)	2.170	2.000	13.500	13.500	3.800	4.000	4.100
1203	Verkiezingen (Pre- en postelelectorale activiteiten)	11.572	24.500	140.000	140.000	500.000	200.000	15.000
1204	Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB)	11.570	12.000	30.000	30.000	65.000	30.000	35.000
1205	Religieuze aangelegenheden	96	100	1.000	1.000	2.000	2.200	2.300
1206	Onafhankelijk Kiesbureau (OKB)	1.156	0	0	0	0	0	0
1207	Centraal Hoofdstembureau (CHS)	0	2.000	4.000	4.000	3.600	3.800	4.000

1208	Bevolkingsbeleid, integratie en migratie	154	150	150	150	360	400	410
1209	Gender aangelegenheden	231	230	250	250	550	560	580
1211	Public Sector Reform (PSR)	0	10.000	9.000	9.000	10.000	10.000	10.000
13	Wetgeving en Standaarden	191	125	125	125	405	410	415
1301	Management regelgeving	191	125	125	125	405	410	415
17	Noodreserve	1.986	0	0	0	0	0	0
1710	COVID-19 BIZA	1.986	0	0	0	0	0	0

Toelichting : Programma's

0283 - Plan Unit Biza

Voor de uitvoering van de verschillende activiteiten in het dienstjaar 2024 door de afdeling Plan Unit zijn daarvoor de nodige randvoorwaarden nodig zoals het aanschaffen van kantoormeubilair, laptops, een goed functionerend netwerk systeem. Hiervoor wordt een bedrag van **SRD 100.000,=** begroot.

0110 - Renovatie en uitbreiding gebouwen Hoofdkantoor Binnenlandse Zaken

Voor het dienstjaar 2024 wordt de nadruk gelegd op het realiseren van werk- en klantvriendelijke kantoorruimtes ten behoeve van de landsdienaren van Biza enerzijds en de afnemers van de diensten. Dit wordt gedaan door middel van het verrichten van renovatie- en bouwwerkzaamheden aan de kantoorruimtes van het ministerie, alsook het rehabiliteren en waar van toepassing inrichten van het terrein en de parkeerruimte van het ministerie. Hiervoor wordt een bedrag van **SRD 2.000.000,=** begroot.

0504 - IT BiZa

Naast de upgrade, vervanging, afschrijven van computers, printers en kopieer accessoires zal de aanschaf van onderdelen, reparatie tools voor computers en printers, cartridges en inkt verder ter hand worden genomen. De aanschaf van nodige apparatuur ten behoeve van de IT afdeling (servers etc.) zal naast de coördinatie van onderlinge data-units tussen de verschillende beleidsgebieden en afdelingen ook de werksfeer en werksituatie meer verhogen, waarbij met de invoering van de geautomatiseerde systemen ook het personeel op de desbetreffende afdelingen getraind moeten worden. Om de huidige ontwikkelingen op het gebied van ICT bij te houden is het ook belangrijk de ICT-leden, verder bij te scholen om zodoende de nieuwe mogelijkheden toe te passen. Hiervoor wordt voor het dienstjaar 2024 een bedrag van **SRD 550.000,=** begroot.

0605 - Voorlichting

Het bekendmaken van alle nieuwsberichten via social media, tv, radio, internet, krantenberichten inhoudende de beleidsgebieden rakende het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Voor het dienstjaar 2024 zal dit beleidsgebied institutioneel worden versterkt. Voor het dienstjaar 2024 is een bedrag **SRD 300.000,=** begroot.

0802 - Opzet Kustwacht Suriname (Operationalisatie kustwacht)

Het begroot bedrag van **SRD 6.500.000,=** voor het dienstjaar 2024 zal worden aangewend voor de huur van kantoorruimten, het werven van personeel, onderhoud van vaartuigen, de uitvoering van diverse vaar- en luchtoperaties, verzelfstandiging, verdere implementatie van het formatieplan van de kustwacht.

0902 - Bijdrage aan huishoudens (Onderstanden)

Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2024 is **SRD 100.000.000,=**. Dit vanwege een toekenning van koopkrachtverstrekking van SRD 1.800,- voor gewezen ministers, gewezen OKB leden, ex DNA leden en gewezen staatsraadsleden. De onderstandgenietenden krijgen deze tegemoet komen niet. In het algemeen gaat het voor de bijdrage aan huishoudens om 2468 onderstanden tw:

- 2086 onderstandgenietenden;
- 166 ministers, weduwen en wezen;
- 171 ex DNA leden, weduwen en wezen;
- 28 gewezen Staatsraadsleden;
- 17 ex OKB leden.

1202 – Nationaal Archief Suriname (NAS)

Het begroot bedrag van **SRD 13.500.000,=** in plaats van **SRD 3.500.000,=** voor het dienstjaar 2024 zal worden aangewend voor onderhoud en renovatie van het gebouw, professionalisering van bedrijfsvoering, internationale samenwerking en onderzoek en publicatie.

1203 - Verkiezingen (Pre- en postelelectorale activiteiten)

De beleidsmaatregel Pre- en Post electorale activiteiten (Verkiezingen) is belast met de aangelegenheden betreffende volksraadplegingen en de verkiezingen van leden voor de volksvertegenwoordigende lichamen. Als hoofdorganisator van de verkiezingen ziet het ministerie ertoe dat elke verkiezingsactiviteit onder een tijdsplanning onderworpen wordt ter voorkoming van tijdsnood en stagnatie in de uitvoering en organisatie van de verkiezingen.

In dit kader is een prognose gemaakt de verkiezingsbegroting 2024 voor een totaal bedrag van **SRD 140.000.000,=** in plaats van **SRD 150.000.000,=**

1204 - Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB)

Het begroot bedrag van **SRD 30.000.000,=** voor het dienstjaar 2024 zal worden aangewend voor operationele kosten, actualisering, vorming en opleiding, capaciteitsversterking, ordening straatnaamborden en huizennummering, renovatiewerkzaamheden van de diverse Bureaus voor Burgerzaken landelijk, uitgifte in de toename van paspoortaanvraag, achterstallige aanmaak van e-ID kaarten en ceremoniën van genaturaliseerden.

1205 - Religieuze aangelegenheden

Voor het dienstjaar 2024 zal het bedrag **SRD 1.000.000,=** worden aangewend voor de institutionele versterking van Religieuze Aangelegenheden, verbetering van netwerk met religieuze partners, efficiënt en effectieve overlegstructuur, integrale evaluatie bezoldiging regeling geestelijken, deskundigheidsbevordering van huwelijksambtenaren en geestelijken en voorlichting.

1207 - Centraal Hoofdstembureau (CHS)

Het begroot bedrag van **SRD 4.000.000,=** in plaats van **SRD 3.000.000,=** zal worden aangewend voor de huur van het pand, kantoorbenodigdheden, apparatuur en vergaderkosten, telecommunicatie, internet en multi media, aankoop/huur transportmiddel, reis- en verblijfskosten, trainingen, seminars/ workshop, schoonmaak en onderhoud.

1208 - Bevolkingsbeleid, integratie en migratie

Voor de verdere implementatie van het Bureau, Migratie en Integratie en het formuleren van een inburgeringsbeleid is een bedrag ad **SRD 150.000,=** begroot voor dit beleidsgebied.

1209 - Gender aangelegenheden

Het begroot bedrag voor het Bureau Genderaangelegenheden is **SRD 250.000,=** en zal worden aangewend voor de uitvoering van diverse gender gerelateerde activiteiten in Paramaribo en Nickerie.

1211 - Public Sector Reform (PSR)

Voor de uitvoering van de diverse activiteiten in verband met Public Sector Reform in het dienstjaar 2024 is hiervoor een bedrag **SRD 9.000.000,=** in te plaats van **SRD 10.000.000,=** begroot. Deze zal worden aangewend voor personeelskosten, diverse aanschaffingen zoals laptops, harddrive en logistieke kosten.

1301 – Management en regelgeving

Het begroot bedrag van **SRD 125.000,=** voor het dienstjaar 2024 voor management en regelgeving zal worden uitgetrokken voor het samenstellen van elektronische dossiers, analyseren van relevante informatie en het aanschaffen van apparatuur.

Titel III: Middelen begroting								
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Titel III	Ontvangsten	24.588	27.005	40.008	31.009	32.010	33.011	34.012
53	Niet Belastingmiddelen	24.588	27.005	40.008	31.009	32.010	33.011	34.012
53200	Leges	24.554	27.000	40.000	31.000	32.000	33.000	34.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten	34	5	8	9	10	11	12

Directoraat: Human Resource Management**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categor	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedel ijk beloop	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichting en</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	29.314	102.300	151.336	151.336	158.640	166.572	170.452
61	<i>Lopende Uitgaven</i>	29.314	102.065	150.336	150.336	157.853	165.746	169.584
610	Lonen en	26.239	92.500	124.946	124.946	131.193	137.753	144.620
611	Sociale premies	2.039	7.500	15.360	15.360	16.128	16.934	17.781
612	Gebruik van goederen en diensten	1.032	2.050	10.000	10.000	10.500	11.025	7.148
616	Sociale Uitkeringen	4	15	30	30	32	33	35
62	<i>Kapitaal Uitgaven</i>	0	235	1.000	1.000	788	827	868
620	Inventaris	0	235	1.000	1.000	788	827	868

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

Het directoraat Human Resource Management telt anno 2024 in totaal 680 landsdienaren.

De lonen en salarissen voor het dienstjaar 2024 zijn vastgesteld op SRD 124.946.000,=.

Het voorgestelde bedrag van SRD 124.946.000,= voor het dienstjaar 2024 vindt o.a., zijn grondslag in de realisatiecijfers van het dienstjaar 2023, de verbonden cijfers van het dienstjaar 2023 en de extrapolatie daarvan mede getoet op het uit te voeren beleid in 2024. In dit verband is mede in ogenschouw genomen:

1. de salarissen van de docenten van alle opleidingen die worden verzorgd door het ministerie van Binnenlandse Zaken, dan wel het directoraat HRM;
2. de benoemingen/bevorderingen van o.a. afgestudeerde landsdienaren;
3. het toekennen van gratificaties aan ambtenaren;
4. het toekennen van bijzondere beloningen vanwege dienstverband houdende werkzaamheden;
5. de toekenning van toeslagen aan ambtenaren vanwege de aard van de functie, zoals de bij de functies behorende toelagen en emolumenten;
6. de periodieke verhogingen;
7. de (verhoogde) vergoedingen aan commissies;
8. de toekenning van stabiliserende en koonkrachtversterkende toelagen:

610 - Lonen en salarissen

In het dienstjaar 2024 zullen 4 (vier) landsdienaren van het directoraat HRM gehuldigd worden in verband met 25, 30, 35 of 40 dienstjaren.

De onderstaande tabel geeft een overzicht weer:

Aantal dienstjaren	Aantal landsdienaren
25	3
30	0
35	0
40	1

Aan de hand van de huidige FISO-functiegroepen kan het personeel als volgt worden ingedeeld:

Functiegroep 3-5 : lager kader

Functiegroep 6-8 : middenkader

Functiegroep 9 en hoger : hoger kader

Onderstaande tabel geeft de samenstelling van het HRM-personeel per 1 januari 2024

Weer naar kader

Categorie landsdienaren	
Functiegroep 3-5: lager kader	155
Functiegroep 6-8: midden kader	328
Functiegroep 9 en hoger: hoger kader	194

De volgende tabel geeft een overzicht van het personeelsverloop naar dienstjaar, instroom en uitstroom

Dienstjaar	Instroom	Pensioen	Ontslag	Overplaatsing	Totaal
2022	680	1	0	0	679
2023	688	1	5	20	662
2024	681	4	0	0	677

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	90.532.000
61002	Vakantietoelage	22.222.000
61003	Overwerk	3.820.000
61004	Bonussen en Gratificaties	200.000
61006	Vacatiegelden	1.120.000
61013	Functionele toelagen	2.000.000
61014	Persoonlijke toelagen	217.500
61015	Lesuren vergoeding	3.000.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	79.900
61017	Waarnemingstoelage	105.000
61021	Representatievergoeding	195.600
61023	Vervoersvergoeding	1.235.000
61024	Overige vergoedingen	219.000
Totaal		124.946.000

611 - Sociale premies

Kosten	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	8.308.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	7.052.000
Totaal		15.360.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Gebruik van goederen en diensten is begroot voor een totaalbedrag van **SRD 10.000.000,=**.

Voor het dienstjaar 2024 is er een stijging te constateren ten opzichte van het dienstjaar 2023 en wel vanwege de volgende redenen:

1. de afdelingen van het directoraat HRM bevinden zich in huurpanden (Centraal Personeelsadministratie en Vorming en Opleiding. Het is noodzakelijk de diensten in gehuurde panden onder te brengen, daar het directoraat HRM nog niet beschikt over eigen huisvesting.
2. door de koersontwikkeling zijn de prijzen van goederen en diensten verdubbeld. Naar verwachting zullen de prijzen verder stijgen en indien deze trend zich voortzet, kan niet worden uitgesloten dat er

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	400.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	131.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	130.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	70.000
61221	Vergaderkosten	580.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	450.000
61230	Overige kantoorkosten	145.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	7.000.000
61238	Telefoon uitgaven	9.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	100.000
61251	Voeding	10.000
61263	Overige Algemene Kosten	275.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	700.000
Totaal		10.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale premies zijn geraamd op het bedrag van **SRD 30.000,=**

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	10.000
61612	Poliklinische Kosten	10.000
61614	Overige Medische Kosten	10.000
Totaal		30.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

De afgelopen jaren zijn er geen middelen beschikbaar gesteld om inventaris aan te schaffen voor de afdelingen belast met personele aangelegenheden. Voorts is het van belang om nieuwe inventaris aan te schaffen voor de overige afdelingen ten einde een werkvriendelijke omgeving te creëren. Aanwending van het budget is ondermeer bestemd voor de aanschaf van duurzame goederen. Het begroot bedrag is **SRD 1.000.000,=**

620 - Inventaris

Kosten	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	300.000
62004	Computers	300.000
62010	Overige inventaris	400.000
Totaal		1.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	743	1.111	4.000	4.000	4.200	4.410	4.631
02	Institutionele versterking	743	300	1.000	1.000	1.050	1.102	1.158
0257	Operationering Human Resource Management	743	0	0	0	0	0	0
0291	Centraal Staforgaan Formatie zaken en	0	300	1.000	1.000	1.050	1.102	1.158
12	Algemene openbare diensten	0	811	3.000	3.000	3.150	3.308	3.473
1212	Vorming en Opleiding	0	280	1.000	1.000	1.050	1.102	1.158
1213	Personeelsbeheer	0	181	1.000	1.000	1.050	1.102	1.158
1214	Personeelsbeleid	0	350	1.000	1.000	1.050	1.102	1.158

Toelichting : Programma's

0291 - Centraal Staforgaan Formatie zaken en efficiency

Functiebeschrijving/Formatie vastlegging

Deze activiteit is voor een bedrag van SRD 500.000,= opgebracht op de begroting voor het dienstjaar 2024. Met de operationalisering van het directoraat HRM zijn er nieuwe functies ontstaan die beschreven en gewogen moeten worden. Een functieomschrijving is bedoeld om helderheid te geven over de inhoud van een functie en de positie van een functie in een organisatie. Ook zullen de huidige functies herschreven worden omdat de veranderde wereld andere eisen stelt. Voor een objectieve beschrijving van de nieuwe functies zal hiervoor een consultant worden aangetrokken.

Institutionele versterking personeel m.b.t formatie leer

Deze activiteit is voor een bedrag van SRD 500.000,= opgebracht op de begroting voor het dienstjaar 2024. Het is van belang om gekwalificeerde organisatiedeskundigen die bekwaam zijn met de hedendaagse skills te hebben en het aantrekken van gekwalificeerde consultant c.q.trainingsinstituut voor het opleiden c.q.trainen van de daartoe aangewezen landsdienaren in het vaststellen van formaties c.q. formatie leer zodat elk ministerie de beschikking heeft over geüpdate formatiestaten zo niet formatiestaten.

1212 - Vorming en Opleiding

Reguliere opleidingen/ Hogere Beroeps Opleiding Bestuurskunde en Overheidsmanagement (HBO-B&O)

Deze activiteit is begroot voor **SRD 1.000.000,-** De continu veranderende samenleving, de roep van diverse ministeries, vakbonden, onder andere, is het voortzetten van de reguliere opleidingen en de HBO-B&O voor landsdienaren een noodzaak. Een van de kerntaken van het Ministerie is het bijscholen van ambtenaren zodat het overheidsapparaat efficiënter en effectiever kan functioneren. Met het oog hierop worden er een 10-tal opleidingen verzorgd en gecoördineerd door de Afdeling Vorming en Opleiding. Eén van de doelstellingen van de HBO-B&O en de reguliere opleidingen is het structureel wegwerken van het tekort aan hoger/ midden kader binnen het overheidsapparaat. Deze opleidingen moeten ertoe bijdragen dat de capaciteit van de landsdienaren wordt vergroot, waardoor de capaciteit van de overheidsorganisatie versterkt wordt. Het uitgangspunt is dat deze opleidingen moeten leiden tot het beter functioneren van de landsdienaar in de werksituatie.

Door deze opleidingen wordt het opleidingsniveau van de landsdienaar op hbo en mbo+ niveau gebracht, waardoor er kader beschikbaar komt dat op diverse plekken binnen de overheid ingezet kan worden. Deze opleidingen moet verder bijdragen tot de realisatie van de prestatiegerichte overheid met een kwalitatief hoge dienstverlening.

Accreditatie HBO-B&O

Het begrootte bedrag is SRD 200.000,-

Met de accreditatie van de HBO-B&O door NOVA wordt in het algemeen beoogd het garanderen van een product, proces, dienst of persoon welk beantwoordt aan de specifieke vereisten van het werkveld.

Accreditatie is het bewijs dat de kwaliteit van een opleiding is onderzocht en beoordeeld door onafhankelijke deskundigen. Het waarborgen van de regionale en internationale vergelijkbaarheid van opleidingen in het hoger onderwijs.

Aanschaf 12-tal beamers HBO-B&O

Het begrootte bedrag is SRD 200.000,-

Deze opleiding leidt hoger kader op zodat ze ingezet kunnen worden op bachelor niveau binnen de overheid. Ze levert professionals af op bachelorsniveau die kunnen omgaan met (complexe) maatschappelijke vraagstukken, beleid kunnen maken en leiding kunnen geven in de (semi) publieke sector. Het gebruik van beamers als visueel hulpmiddel is een van de vereisten om efficiënt en effectief te doceren. Gelet op het aantal groepen van de vijf cohorten, in totaal twintig, is het huidige aantal beamers niet meer toereikend voor een vlot verloop van de colleges.

Middelen waaronder benzine voor vervoer voor het verzorgen van colleges en lessen in districten.

Het begrootte bedrag is SRD 200.000,-

De lessen van de reguliere opleidingen worden ook verzorgd in de districten Brokopondo en Marowijne steeds op de zaterdag. In het district Nickerie worden de colleges van de HBO-B&O en de lessen van de reguliere opleidingen drie (3) keren per maand verzorgd.

De totale kosten van benzine wordt begroot op SRD 21.000,- per maand. SRD 48.000,- zal worden betaald aan benzine voor werkoverleg en inschrijvingen 2024-2025.

Diploma en certificaat uitreikingen

Het begrootte bedrag is SRD 200.000,-

Steeds na elke afronding van een opleiding wordt er een diploma of een certificaat afgegeven aan cursisten en studenten van de diverse opleidingen. Suggestief wordt gedacht aan 1010 diploma's en/of certificaten in 2024. Hiervoor wordt SRD 60.000,- uitgetrokken namelijk voor inkt, linnenpapier en hard karton. Aan een hapje en een drankje zal ongeveer SRD 66.000,- uitgegeven worden. Aan huur locatie plus minus SRD 84.000,-

Aanvraag 3 Personal Computers (PC)

Het begrootte bedrag is SRD 200.000,-

Deze PC's zijn bedoeld voor de administratie en bibliotheek van de HBO-B&O opleiding Paramaribo en Nickerie. In 2024 wordt een vijfde cohort verwacht; welke ons brengt op een studentenbestand van ongeveer 500.

1213 - Personeelsbeheer**Functionerings- en beoordelings Systemen (1a)**

Het begrootte bedrag is SRD 300.000,=.

In het kader van de invoering van functionerings-en beoordelings gesprekken, is het van belang dat er een systeem wordt opgezet en relevante instrumenten "in place" worden gebracht. Dit is noodzakelijk om de verkregen data input adequaat te kunnen verwerken en opslaan.

Door middel van dit systeem kan de leiding inzage hebben in de werkzaamheden en prestaties van het personeel, welke van eminent belang is voor de persoonlijke -en organisatieontwikkeling.

Continuering van Digitaliserings-en Automatiserings activiteiten van alle HRM processen

Het begrootte bedrag is SRD 400.000,=.

De leiding kan d.m.v. een gedigitaliseerd en geautomatiseerd centrale HRM platform makkelijk toegang hebben tot het verkrijgen van de Statistische en Management Data van het directoraat HRM. Hierdoor kan de dienstverlening effectief en efficiënt (op afstand) verlopen, waardoor werkprocessen overzichtelijker en makkelijker controleerbaar zijn.

Personeelszorg

Operationalisering HRM Personeelszorg

Het begrootte bedrag is SRD 300.000,=.

Vooralsnog is de afdeling Personeelszorg, die een onmisbaar onderdeel is van het HRM beleid, nog niet operationeel. Hiervoor zijn o.a. de volgende randvoorwaarden nodig:

- Bemensing van de afdeling;
- Inrichting van diverse werkruimtes;
- Opzet van ICT-voorziening dat nodig is voor de database;
- Opzet interne en externe communicatie, netwerken en aangaan van werkrelaties en – partners;
- Het stimuleren van interdepartementale samenwerking;
- Sociale Vaardigheidstrainingen voor de ambtenaren van de afdeling Personeelszorg.

1214 - Personeelsbeleid

1. Professionalisering (institutionele versterking) van het Onderdirectoraat Personeelsplanning en Personeelsbeleid

A. Finaliseren van organisatiestructuur met bijbehorende functies of formaliseren van de functies.

- Het Directoraat HRM is bij resolutie van 5 april 2017 no. 4101/17 (S.B. 2017) ondergebracht bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en te rekenen van 1 augustus 2019 operationeel. Bij de implementatie van het directoraat in de praktijk werd het directieteam geformaliseerd en een aanvang gemaakt met het beschrijven van de werkprocessen. Er is reeds een concept van de doel- en taakstelling van het Onderdirectoraat Personeelsplanning en Personeelsbeleid met bijbehorende afdelingen voorbereid. De hoofden functies en anderen binnen het voornoemd onderdirectoraat dienen vorm te krijgen en vastgelegd te worden.

- In het dienstjaar 2021 is er een aanvang gemaakt met de implementatie van Performance Excellence binnen het Directoraat HRM. In dit verband zijn er 9 HRM processen van het Onderdirectoraat Personeelsplanning en Personeelsbeleid beschreven. Thans moeten deze kernprocessen definitief toegewezen worden aan het ODPB. Voorts dienen de procesmappen van het ODPB ontwikkeld en gestandaardiseerd worden (zie stappenplan Performance Excellence HRM).

B. Het aanschaffen van 10 desktop compleet , 10 bureaustoelen en 01 printer voor de medewerkers

- Voor het effectief en efficiënt functioneren van de medewerkers is er behoefte aan minimaal 10 desktop compleet, 10 bureaustoelen en een printer voor het secretariaat.

C. Capaciteitsversterking van het personeel

- DIV opleiding voor medewerker van het secretariaat
- Teambuildingsessies
- HRM training

D. Herzien van het Strategisch HRM Beleidsplan 2021 - 2026

Het huidige Strategisch HRM Beleidsplan 2021 – 2026 dient na een evaluatie eventueel herzien of bijgesteld te worden.

2. Continuering implementatie “Pilotproject Gedragscode op het Directoraat HRM”

A. Implementatie Pilotproject Gedragscode op het Directoraat HRM

- Aantrekken van de HRM deskundige ter screening van het document;
- Het implementeren van de gedragscode na finalisering ervan
- Het aanstellen van vertrouwenspersonen;
- Naleving en monitoring van de gedragscode;
- Rapportage en evaluatie van het project.

Voor de implementatie van de gedragscode is een effectievere Personeelsbeleid (HRM) nodig. Hiervoor is de gedragscode erop gericht om ervoor te zorgen dat de landsdienaren hun werk kunnen uitvoeren op een integere en transparante wijze. In het dienstjaar 2024 zal het Pilot project Gedragscode op het Directoraat HRM gecontinueerd worden.

B. Eed aflegging van landsdienaren (onderdeel van gedragscode Uitvoering van de eedaflegging conform art. 37 van de Personeelswet voor het bevorderen van imago verbetering en het integriteitsbeleid.

Ingevolge dit artikel is elke landsdienaar verplicht een eed of belofte af te leggen. Ter uitvoering van dit project zijn er diverse kosten mbt het aanschaffen van kantoorbenodigheden (inkt, karton linnenpapier en copieer papier, enveloppen(A4, A7 of 114x162 cm), pennen, nietjes en paperclips), voeding en drank en het huren van een locatie.

3. Mobiliteitsunit

Het beleid van deze unit zal gericht zijn op de optimale benutting van de aanwezige competenties, inzet van de menselijke bronnen en het doelgericht doen functioneren van het overheidsapparaat. The right man on the right place. Daarnaast zal mobiliteitsunit zorgen voor het bewerkstelligen van duurzame vervangende werkgelegenheid, binnen de overheid, voor huidige overheidspersoneel, dat als gevolg van herformulering van taken, functies, personele formatie of taakafstoting beschikbaar zijn.

De activiteiten van het Onderdirectoraat Personeelsplanning en Personeelsbeleid zijn begroot voor **SRD 1.000.000,-**

Code/programma	Beleidsprogramma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
0291 Centraal Staforgaan Formatiezaken en Efficiency	Functiebeschrijving/Formatie vastlegging	Huidige functies zullen herschreven worden
1212 Vormin en Opleiding	Reguliere opleidingen/HBO opleiding	De opleidingen moeten bijdragen tot de realisatie van de prestatiegerichte overheid
1213 Personeelsbeheer	Functionerings- en beoordelings Systemen	In het kader van functionerings en beoordelingsgesprekken, is het van belang dat er een systeem wordt opgezet en relevante instrumenten'' in place'' worden gebracht
1214 Personeelszorg	Opeationisering HRM Personeelszorg	Operationaliseren van HRM beleid

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel	Ontvangsten	0	0	657	0	0	0
53	<i>Niet Belasting Middelen</i>	0	0	657	0	0	0
53178	Examen en inschrijfgelden HBO Bestuurskunde en Overheidsmanagement	0	0	548	0	0	0
53404	Examen en inschrijfgelden	0	0	109	0	0	0

Toelichting:

Niet Belasting Middelen

53178 - Examen en inschrijfgelden HBO Bestuurskunde en Overheidsmanagement

De inschrijfgelden voor respectievelijk Surnumerair en VAAO bedragen SRD 125,= per student en voor Bestuurskunde en Overheidsmanagement SRD 1.500,=. Het beleid is derhalve erop gericht de opleidingen bereikbaar en betaalbaar te houden voor elkeen. Deze opleidingen zijn specifiek bedoeld voor landsdienaren en hebben als doel het functioneren van het overheidsapparaat kwantitatief en kwalitatief te verbeteren.

53404 - Examen en inschrijfgelden

De inschrijfgelden voor respectievelijk Surnumerair en VAAO bedragen SRD 125,= per student en voor Bestuurskunde en Overheidsmanagement SRD 1.500,=. Het beleid is derhalve erop gericht de opleidingen bereikbaar en betaalbaar te houden voor elkeen. Deze opleidingen zijn specifiek bedoeld voor landsdienaren en hebben als doel het functioneren van het overheidsapparaat kwantitatief en kwalitatief te verbeteren.

Afdeling 3. Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport

De begroting voor het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Doelstelling

Taakstelling

De taken van het ministerie zijn vastgelegd in artikel 8 van het “Besluit Taakomschrijving Departementen 1998” (S.B. 1991 no.58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no. 111).

- I. Voor het ministerie worden de bijzondere taken als volgt omschreven:
De zorg voor:
 - a) het regionaal bestuur;
 - b) de betrekkingen tussen de regionale en de centrale overheid;
 - c) een geïntegreerd overheidshandelen, gericht op regionale ontwikkeling en verbetering van het woon- en leefklimaat van de bewoners in de districten en de wederopbouw van het binnenland;
 - d) een samenhangend beleid, gericht op de samenwerking tussen de districten, ter behartiging van gemeenschappelijke belangen;
 - e) het ontwikkelen van administratieve procedures voor de verdere beleidsontwikkeling ten aanzien van inspraakbevordering in de besluitvorming op het niveau van ressorten en districten;
 - f) het onderhouden van de relaties van de centrale overheid met de dignitarissen en de bewoners van het binnenland;
 - g) het toezicht op het beheer van de Staatslogeergebouwen;
 - h) de vuilophaal- en reinigingsdiensten in geheel Suriname, met uitzondering van het district Paramaribo;
 - i) alle secundaire en tertiaire voorzieningen in geheel Suriname met uitzondering van het district Paramaribo;
 - j) de markten in geheel Suriname;
 - k) Het ondersteunen van de agrarische ontwikkeling in het binnenland.
- II. Dit ministerie is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirect met de in het voorgaande lid genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.

Beleidsgebieden

De beleidsgebieden van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport zijn afgeleid van het algemeen regeringsbeleid geformuleerd in de Regeerakkoord, Regeringsverklaring 2020-2025, Ontwikkelingsplan 2022-2026 en Crisis- en herstelplan 2020-2022. Het beleid is erop gericht om middels het uitvoeren van duurzame ontwikkelingsprojecten en capaciteitsversterking de noden en behoeften van de gemeenschappen aan te pakken zodat hun leef- en woonsituatie verbeterd wordt. Om gericht invulling te geven aan dit beleid zijn er per beschikking d.d. 19 oktober 2016 (S.B. 2016 no. 127) twee nieuwe directoraten ingesteld bij het ministerie te weten: Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland (DDOASB) en het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Inheemsen (DDOI). Ook is het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland (DAOB) per Staatsbesluit d.d. 11 augustus 2016 (S.B. 1991 no. 58 geldende tekst S.B 2010 no. 74, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no. 26) overgeheveld naar het Ministerie van Regionale Ontwikkeling. Het ministerie heeft thans een naamsverandering ondergaan, doordat het directoraat Sportzaken toegevoegd is aan het ministerie. De huidige naam, zoals genoemd in het Presidentieel besluit van 16 juli 2020 no. 14/2020 (S.B. 2020 no. 141), luidt als volgt: Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport.

Directoraat: Regionale Ontwikkeling**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categor	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedel ijk beloop -----	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichting en</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	4.644	686.007	884.523	884.523	891.853	900.684	918.344
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	2.890	683.657	877.523	877.523	886.298	895.074	912.624
610	Lonen en	88	613.320	790.298	790.298	798.201	806.104	821.910
611	Sociale premies	0	65.118	76.125	76.125	76.886	77.648	79.170
612	Gebruik van goederen en diensten	2.787	5.200	11.000	11.000	11.110	11.220	11.440
616	Sociale Uitkeringen	15	19	100	100	101	102	104
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	1.754	2.350	7.000	7.000	5.555	5.610	5.720
620	Inventaris	768	1.000	3.500	3.500	2.020	2.040	2.080
621	Transport middelen	986	1.350	3.500	3.500	3.535	3.570	3.640

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 877.523.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

Het personeelsbestand van het departement bedraagt in 2024 volgens de betaalrol 6.166

Met inachtneming van het bovenstaande zijn de lonen en salarissen van het departement voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 790.298.000,-**.

Het gemiddeld ziekteverzuim, uitgedrukt in percentage van de personeelsformatie is ongeveer 8%. Het gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar is op maandbasis SRD 10.681. Voorts is de geschatte leeftijd van voornoemde instroom 25 jaar.

De totale uitstroom zal naar schatting 125 bedragen, waarvan 40 wegens overplaatsingen en 85 wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De doorstroom zal naar schatting 60 arbeidskrachten bedragen.

In verband met de implementatie van FISO functiegroepen is de onderverdeling naar categorie als volgt:

- functiegroep 3 tot en met 6: lager kader
- functiegroep 7 en 8: midden kader
- functiegroep 9 en daarboven: hoger kader

In onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel weergegeven naar niveau:

Laag kader	functiegroep 3-6	4.552	75%
Midden kader	functiegroep 7-8	1.367	22%
Hoog kader	functiegroep 9 >	247	4%
Totaal personeelsbestand		6.166	100%

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	728.616.000
61002	Vakantietoeslag	20.000.000
61003	Overwerk	2.500.000
61004	Bonussen en Gratificaties	1.000.000
61005	Overig Salaris	0
61006	Vacatiegelden	600.000
61008	Vergoeding controlerende organen	14.960.000
61013	Functionele toelagen	3.540.000
61014	Persoonlijke toelagen	3.500.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	4.000.000
61017	Waarnemingstoelage	500.000
61018	Inconvenienten	32.000
61020	Telefoonvergoeding	50.000
61021	Representatievergoeding	7.915.000
61022	Huishuurvergoeding	585.000
61023	Vervoersvergoeding	2.500.000
Totaal		790.298.000

611 - Sociale premies

De sociale premies van het departement zijn geraamd op ongeveer **SRD 76.125.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	35.000.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	41.125.000
Totaal		76.125.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het “gebruik van goederen en diensten” is voor het jaar 2024 geraamd op **SRD 11.000.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten	Omschrijving	Raming
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	190.000
61216	Kopieer	60.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	500.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	65.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	50.000
61238	Telefoon uitgaven	2.000.000
61240	Water	80.000
61241	Electriciteit	150.000
61247	Schoonmaak	75.000
61250	Bewaking	6.000.000
61251	Voeding	50.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	1.500.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	230.000
Totaal		11.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen is voor het jaar 2024 geraamd op **SRD 100.000,-** en bestaan uit de lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	50.000
61612	Poliklinische Kosten	50.000
Totaal		100.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

Inventaris is voor het jaar 2024 geraamd op **SRD 3.500.000**.

620 - Inventaris

Kosten	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.000.000
62004	Computers	1.200.000
62010	Overige inventaris	800.000
62012	Overige gereedschappen	500.000
Totaal		3.500.000

621 - Transport middelen

Transportmiddelen is voor het jaar 2024 geraamd op **SRD 3.500.000,-** en is bestemd voor de aanschaf van tweedehandse dienstvoertuigen ten behoeve van de dienst

621 - Transport middelen

Kosten	Omschrijving	Raming
62110	Overige transportmiddelen	3.500.000
Totaal		3.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S worden als volgt gewijzigd;

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	46.789	47.061	66.023	66.023	73.471	82.996	97.392
01	Infrastructurale Werken	1.806	4.000	18.000	18.000	19.800	21.780	26.136
0112	Onderhoud gebouwen en terreinen	280	1.000	4.000	4.000	4.400	4.840	5.808
0113	Onderhoud wegen, irr. en kunstwerken	767	1.000	6.000	6.000	6.600	7.260	8.712
0114	Bouwkundige werken/Accomodat ie voorziening	759	2.000	8.000	8.000	8.800	9.680	11.616
06	Informatie en Communicatie	220	311	1.000	1.000	1.100	1.320	1.650
0610	Radio Boskopu	220	311	1.000	1.000	1.100	1.320	1.650
09	Subsidie en Bijdragen	43.837	40.750	45.023	45.023	50.371	57.476	66.944
0903	Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland	17.432	3.500	5.048	5.048	5.750	6.900	8.625
0904	Instituut Bestuursambtenaren Suriname (IBAS)	317	500	1.475	1.475	1.696	2.036	2.544
0906	Waterschappen	2.876	6.000	8.000	8.000	9.200	11.040	13.800
0908	Districtsbestuur Paramaribo	925	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0909	Districtsbestuur Commewijne	771	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0911	Districtsbestuur Nickerie	925	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0912	Districtsbestuur Paramaribo N-O	424	1.000	500	500	1.100	1.210	1.331
0913	Districtsbestuur Paramaribo Z-W	463	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0915	Districtsbestuur Coronie	771	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0916	Districtsbestuur Saramacca	578	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0917	Districtsbestuur Brokopondo	771	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0979	Decentralisatie en Districtsbestuur	9.645	11.000	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
0980	Districtsbestuur Noord-West Wanica	771	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331

0981	Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica	771	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0982	Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini	925	1.000	1.500	1.500	1.100	1.210	1.331
0983	Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini	925	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0984	Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini	771	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0985	Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini	925	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0986	Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini	771	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0987	Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini	925	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0988	Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini	925	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
0996	Stichting Nyun Kombe	162	750	1.000	1.000	1.150	1.380	1.725
0997	Reconstructie Binnenland	68	2.000	2.500	2.500	2.875	3.450	4.313
41	Subsidie en bijdragen	926	2.000	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662
4106	Districtsbestuur Marowijne Noord-Oost	463	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
4107	Districtsbestuur Marowijne Zuid - West	463	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331

Toelichting : Programma's

0112 - Onderhoud gebouwen en terreinen

Dit programma is voor een totaal bedrag van **SRD 18.000.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:
De projecten die vallen onder dit programma vloeien voort uit de beleidsprioriteiten rurale infrastructuur en - ontwikkeling. In het dienstjaar 2024 is een bedrag ad **SRD 4.000.000,-** opgebracht ten behoeve van renovatie, onderhoud en uitbreiding van overheidsgebouwen in de districten Sipaliwini en Brokopondo.

0113 - Onderhoud wegen, irr. en kunstwerken

Onder dit programma vallen diverse onderhoudswerkzaamheden en het treffen van secundaire en tertiaire civieltechnische voorzieningen voor zowel natte als droge infrastructuur. Voor het dienstjaar 2024 is **SRD 6.000.000,-** opgebracht ten behoeve van de diverse projecten die zijn gepland.

0114 - Bouwkundige werken/Accomodatatie voorziening

Onder dit programma worden bouwkundige werken zijnde nieuwe bouwwerken ondergebracht. De kosten voor de geplande projecten ressorterend onder dit programma zijn geschat op van **SRD 8.000.000,-**.

0610 - Radio Boskopu

Dit programma is voor een totaal bedrag van **SRD 1.000.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd: Het beleid is erop gericht om de reikwijdte van Boskopu uit te breiden. Er zal verder invulling gegeven worden aan het “community radio plus principe”. Hierbij is een functioneel reportagesysteem nodig dat live-uitzendingen vanuit diverse locaties mogelijk maakt. Bij deze uitzendingen zal er nauw samengewerkt worden met de Burger Informatie Centra (BIC) van de verschillende districten, welk een zeer cruciale rol speelt bij het aspect van burgerparticipatie. Voor het aanschaffen van apparatuur om deze activiteiten mogelijk te maken is voor 2024 het bedrag **SRD 1.000.000,-** geraamd.

09- Subsidie dit programma is voor een totaal bedrag van **SRD 45.023.000,-** in te de van **SRD 17.975.000,-** begroot en is als volgt opgebouwd:

0903 - Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland

Voor dit programma is er een bedrag van **SRD 5.048.000,-** in te de van **SRD 5.000.000,-** voor het dienstjaar 2024 aan totale overheidsbijdrage opgenomen. Deze zal onder andere gebruikt worden voor lonen, administratieve kosten, huur van gebouwen, en bijkomende overige exploitatie kosten.

0904 - Instituut Bestuursambtenaren Suriname (IBAS)

Het ligt in de bedoeling dat wij in het dienstjaar 2024 wederom van start zullen gaan met de middelbare en hogere beroepsopleiding ten behoeve van de bestuursdienst. Deze opleidingen worden door het Instituut voor de Opleiding van Bestuursambtenaren Suriname (IBAS) verzorgd. De consultant zal de volgende werkzaamheden verrichten:

- De opleidingen te doen evalueren en aan te passen aan de hedendaagse ontwikkelingen;
- De opleidingen van IBAS te doen opstarten met een duidelijk opgesteld curriculum;
- Het examenreglement van IBAS te doen evalueren en aan te passen;
- Het ontwerpen van een studentenreglement voor alle opleidingen van IBAS;
- Het bevorderingsbesluit inzake bestuursambtenaren aanpassen aan de nieuwe opleidings-structuur van IBAS;

- IBAS instellen volgens wettelijke regelgeving;
- Het instellen van een kwaliteitszorg unit als kwaliteitsbewaker van de opleidingen;
- Het screenen van de docenten en ondersteunend personeel voor IBAS op competenties;
- Het implementeren van een duidelijke organisatiestructuur voor IBAS;
- De modulebeschrijvingen van de opleidingen evalueren volgens het didactisch model;
- Het instellen van een examencommissie en wervingscommissie voor IBAS.

Voor het dienstjaar 2024 is dit programma geraamd op een bedrag van **SRD 1.475.000,-**.

0906 - Waterschappen

Waterschappen zijn gedecentraliseerde openbare lichamen aan welke de staat publiekrechtelijke bevoegdheden heeft toegekend. Ze zijn onder andere nodig voor het ontwikkelen en faciliteren van de agrarische sector waaronder de rijstbouw. Het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport zal in 2024 verder inhoud geven aan haar waterschapstaken door middel van de volgende activiteiten:

- Trainingen aan het technisch personeel op het Ministerie in het managen, beheren en onderhouden van infrastructurele werken;

- Financiële ondersteuning voor regulier onderhoud van de natte en droge infrastructuur;
 - Installatie van waterschappen in de districten Coronie, Saramacca, Wanica en Commewijne.
- Verder zal het Ministerie regulerend optreden in de waterschappen en de inning van waterschapsgelden zal geëffectueerd worden. Ook zullen er veelvuldige bezoeken aan de districten gebracht worden in het kader van de waterschapsbeheersingsactiviteiten.
- Voor de geplande activiteiten is voor het dienstjaar 2024 een bedrag van **SRD 8.000.000,-** begroot ten behoeve van de afdeling Waterschappen en het overliggend waterschap MCP.

0996 – Stichting Nyun Kombe

In het begrotingsjaar 2017 is de Stichting Nyung Combe in het leven geroepen en opgenomen als programma. Deze stichting heeft ten doel:

- a. Het beheren van de cultuurcentra ten behoeve van de Afro-Surinamers Binnenland en de Inheemsen;
- b. Het verrichten van handelingen die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevordelijk kunnen zijn.

Het bestuur en het directieteam van de stichting richten zich op het realiseren van de stichtingsdoelen door middel van het initieren en uitvoeren van projecten.

In het jaar 2019 was veel energie gestopt in het inventariseren van alle accommodaties en het uitvoeren van renovatie werkzaamheden aan de accommodatie te Paramaribo. Voorts is in 2020 verder invulling gegeven aan bovenstaande werkzaamheden alsook onderhoud van het terrein en exploitatie van de gebouwen (kamer- en verkoopruimtes).

In het dienstjaar 2024 zal de voortgang van de werkzaamheden en exploitatie van de gebouwen plaatsvinden. De planning is om de accommodatie te Paramaribo volledig te renoveren tot een cultureel centrum.

De kosten geraamd ten behoeve van de stichting Nyun Combe die vallen onder dit programma zijn:

- Personeelskosten SRD 550.000,-
- Exploitatiekosten SRD 450.000,-

Totale raming is **SRD 1.000.000,-**.

0997 - Reconstructie Binnenland

De ontwikkelingsvraagstukken van het binnenland moeten systematisch aangepakt worden. Het ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport is in het dienstjaar 2017, mede gelet op de herhaaldelijke overstromingen in het binnenland en haar taakstelling met betrekking tot wederopbouw van het binnenland van start gegaan met een herstelprogramma.

Dit programma is op de eerste plaats gericht op acute hulpverlening. Aangezien bij de overstroming van februari 2017 niet alle dorpen onder water zijn gelopen, maar wel de kostgronden, zal de nadruk worden gelegd op agrarische ontwikkeling binnenland.

De actieplannen voor het dienstjaar 2024 zijn onder andere:

- Het ontbossen en aanleggen van productie arealen en toevluchtoorden (shelterplatforms).
- Het opzetten van openbare toilettengroepen op diverse, centrale plaatsen in de dorpen (sanitatie).

De kosten voor het beramen van de plannen en gedeeltelijke uitvoering hiervan is geraamd op **SRD 2.500.000,-**.

Districtsbesturen

De districten zullen in het na-traject van het decentralisatie programma verder versterkt worden in burgerparticipatie, communicatie, planning, milieu aspecten en het beheer van civiel technische werken. Belangrijk hierbij is dat er ook modaliteiten geïdentificeerd zullen worden om de districtsinkomsten substantieel te vergroten ter medefinanciering van de districtsplannen.

De districtsbegrotingen worden in gevolge van de Wet Regionale Organen en de Interim-wet Financiële Decentralisatie door tussenkomst van de Minister van Regionale Ontwikkeling en Sport ingediend bij de Minister van Financiën en Planning. In deze begrotingen worden onder andere de autonome taken opgebracht welke door middel van de artikel 4 middelen (door de districten gegenereerde inkomsten) mede gefinancierd worden.

De overheidsbijdrage via het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport welke **SRD 29.000.000,-** bedraagt, is als volgt gespecificeerd:

0908 - Districtsbestuur Para

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Para.

0909 - Districtsbestuur Commewijne

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Commewijne.

0911 - Districtsbestuur Nickerie

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Nickerie.

0912 - Districtsbestuur Paramaribo N-O

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 500.000,-** in stede van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Parbo N-O.

0913 - Districtsbestuur Paramaribo Z-W

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Parbo Z-W.

0915 - Districtsbestuur Coronie

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Coronie.

0916 - Districtsbestuur Saramacca

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Saramacca.

0917 - Districtsbestuur Brokopondo

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Brokopondo.

0979 - Decentralisatie en Districtsbestuur

Het onderdirectoraat dat zich bezighoudt met dit programma zal in het dienstjaar 2024 de volgende ondersteuning bieden aan de districtsbesturen:

1. Uitvoeren van DLGP 3 fase 1 en vuilophaal.
2. Uniform voor de Bestuursdienst
3. Implementatie software systeem

Voor het dienstjaar 2024 is een bedrag van **SRD 10.000.000,-** opgebracht ten behoeve van de financiering van de activiteiten die vallen onder dit programma en is als volgt opgebouwd:

NO	OMSCHRIJVING	RAMING
1	DLGP 3 FASE 1	3.000.000
2	VUILOPHAAL	6.000.000
3	IMPLEMENTATIE SOFTWARE SYSTEEM	1.000.000
TOTAAL		10.000.000

0980 - Districtsbestuur Noord-West Wanica

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Wanica Noord-West.

0981 - Districtsbestuur Zuid-Oost Wanica

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Wanica Zuid-Oost.

0982 - Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.500.000,-** in stede van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Tapanahony Sipaliwini.

0983 - Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Boven-Suriname Sipaliwini.

0984 - Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Paramacca Sipaliwini.

0985 - Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Kabalebo Sipaliwini.

0986 - Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini.

0987 - Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Coeroeni Sipaliwini.

0988 - Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Boven-Coppename Sipaliwini.

4106 - Districtsbestuur Marowijne Noord- Oost

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Marowijne Noord-Oost.

4107 - Districtsbestuur Marowijne Zuid - West

Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen ten behoeve van het Districtsbestuur Marowijne Zuid-West.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma: 01 Infrastructurele werken				
Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Verwachte Beleidresultaten per eind 2023	Verwachte Beleidresultaten per eind 2024
0112 Onderhoud gebouwen en terreinen	In goede staat brengen en houden van gebouwen en terreinen	Geen	Achterstallige betalingen zijn voldaan	3 logeerbouwen en 1 krutu oso zijn gerenoveerd
0113 Onderhoud. Wegen, irr.en kunstwerken	Aanleg en onderhoud van secundaire wegen, irrigatie en kunstwerken	Geen	Achterstallige betalingen zijn voldaan	2 bruggen zijn opgezet in Sipaliwini
0114 Bouwkundige werken	Uitvoering van alle bouwkundige inclusief werktuigbouwkundige werkzaamheden z.a. electra, water en laswerkzaamheden m.u.v. Stadsdistrict Paramaribo	Geen	Achterstallige betalingen zijn voldaan	1 nieuw logeergebouw is opgezet.
Programma: 06 Informatie en Communicatie				
0610 Radio Boskopu	Bevorderen van het ontwikkelings bewustzijn bij de doelgroep	Reguliere diensten zijn uitgevoerd	Aankoop apparatuur en betaling voor medewerkers	Training voor de medewerkers
Programma: 09 Subsidieinstellingen en Districtsbesturen				
0903 Stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland (SFOB)	Het wegwerken van de sociale economische achterstanden van de	Reguliere diensten zijn uitgevoerd	Veld werkzaamheden zijn uitgevoerd	Rehabilitatie werkzaamheden bewustwording trainingen en capaciteitsversterking zijn uitgevoerd

	binnenlandse gemeenschap			
0996 Stichting Nyun Combe	Het beheren van de cultuurcentra tbv Afro Surinamers binnenland en de Inheemsen en het verrichten van de handelingen die het vorenstaande in het ruimste zin	Het bestuur is benoemd	Plan van aanpak opgesteld	Achterstallig onderhoud wordt aangepakt
0997 Reconstructie Binnenland	Het systematisch aanpakken van ontwikkelingsvraagstu kken van het binnenland	Er is met andere actoren gewerkt aan het projectplan	Er is gewerkt met externe financiering	Geplande projecten zijn uitgevoerd
0904 Instituut Bestuursambtenaren Suriname(IBAS)	Trainen en opleiden van bestuursambtenaren	Voldoen van achterstallig e betalingen	Voldoen van de betalingsverplichti ngen	Het collegejaar succesvol afronden
0906 Waterschappen	Ze zijn onder andere nodig voor het ontwikkelen en faciliteren van de agrarische sector waaronder de rijstbouw	Reguliere diensten zijn uigevoerd	Reguliere diensten zijn uigevoerd	Reguliere diensten zijn uigevoerd
0908 Districtbestuur Para	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
0909 Districtbestuur Commewijne	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts Begroting
0911 Districtbestuur Nickerie	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting

0912 Districtbestuur Paramaribo N-O	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts Begroting
0913 Districtbestuur Paramaribo Z-W	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts Begroting
0915 Districtbestuur Coronie	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts Begroting
0916 Districtbestuur Saramacca	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
0917 Districtbestuur Brokopondo	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
0979 Decentralisatie Districtbestuur	Verhogen zelfredzaamheid van de districten			De districten zullen instaat zijn om zelfstandig middelen te genereren. De Districts-commissaris zijn/worden getraind
0980 Districtbestuur Noord- West Wanica	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts Begroting

0981 Districtbestuur Zuid-Oost Wanica	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
0982 Districtbestuur Tapanahony Sipaliwini	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
0983 Districtbestuur Boven-Suriname Sipaliwini	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
0984 Districtbestuur Paramacca Sipaliwini	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
0985 Districtbestuur Kabalebo Sipaliwini	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
0986 Districtbestuur Boven-Saramacca Sipaliwini	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
0987 Districtbestuur Coeroenie Sipaliwini	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
0988 Districtbestuur Boven-Coppename Sipaliwini	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting

4106 Districtbestuur Marowijne Noord-Oost	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting
4107 Districtbestuur Marowijne Zuid-West	Overheidsbijdrage(MR OS) aan de social economisch ontwikkeling van het district			Dekkings Tekort Districts begroting

Directoraat: Agrarische Ontwikkeling Binnenland**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categor	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedel ijk beloop	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichting en</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	28.434	46.241	59.891	59.891	64.425	71.130	77.835
61	Lopende Uitgaven	27.724	45.341	57.941	57.941	62.025	68.030	74.035
610	Lonen en	25.239	40.000	51.700	51.700	55.000	60.000	65.000
611	Sociale premies	1.872	4.422	5.022	5.022	5.500	6.000	6.500
612	Gebruik van goederen en	600	900	1.200	1.200	1.500	2.000	2.500
616	Sociale	13	19	19	19	25	30	35
62	Kapitaal Uitgaven	710	900	1.950	1.950	2.400	3.100	3.800
620	Inventaris	119	200	250	250	400	600	800
621	Transport	591	700	1.700	1.700	2.000	2.500	3.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 59.891.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

De lonen en salarissen van het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland zijn geraamd op ongeveer **SRD 51.700.000,-**.

Het personeelsbestand per 1 juni 2023 van het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland bedraagt 253, waarvan 88 mannen en 165 vrouwen. De totale verwachting aan brutolonen is SRD 45.000.000,- en de gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar is op maandbasis ongeveer SRD 14.822,13.

De verwachte instroom in het begrotingsjaar 2023 zal ongeveer 15 arbeidskrachten zijn, bestaande uit overgeplaatse krachten met een gemiddelde leeftijd van 25 jaar. Dit brengt het verwachte personeelsbestand voor het dienstjaar 2024 op 268. In dit jaar is er geen sprake van uitstroom. Het gemiddeld ziekteverzuim, uitgedrukt in percentage van de personeelsinformatie is ongeveer 5.6%.

Ten aanzien van het personeelsbeleid heeft het directoraat capaciteitsversterking opgenomen in de begroting zodat het personeel getraind kan worden. Er zijn reeds gesprekken gevoerd met Polytechnic College Suriname en het Ministerie van Landbouw Veeteelt en Visserij om zowel het personeel als de

boeren te trainen.

Het beleid van DAOB is gericht op Duurzame Agrarische Ontwikkeling Binnenland, om dit doel te bereiken heeft het Directoraat specifieke deskundigheid nodig.

Om het gestelde doel te bereiken heeft het directoraat :

Een kort- en lange termijn agrarisch beleid opgesteld i.s.m. Planunit van het ministerie.

Het ter beschikking stellen van kennis en technologie voor de agrarische sector in het binnenland.

De huidige verdeling van het personeel in lager, midden en hoger niveau op basis van de functiegroep ziet er als volgt uit:

Niveau	Functiegroep	Aantal	%
Lager	3-6	138	50%
Midden	7-8	66	28%
Hoger	> 9	49	22%
Totaal personeelsbestand		253	100%

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	45.000.000
61002	Vakantietoelage	4.000.000
61003	Overwerk	200.000
61013	Functionele toelagen	530.000
61014	Persoonlijke toelagen	500.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	500.000
61017	Waarnemingstoelage	50.000
61020	Telefoonvergoeding	20.000
61021	Representatievergoeding	500.000
61022	Huishuurvergoeding	20.000
61023	Vervoersvergoeding	230.000
61024	Overige vergoedingen	150.000
Totaal		51.700.000

611 - Sociale premies

De sociale premies van het Directoraat Agrarisch Ontwikkeling Binnenland zijn geraamd op

SRD 5.022.000,-.

611 - Sociale premies

Kosten	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	2.379.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.643.000
Totaal		5.022.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het “Gebruik van goederen en diensten” houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat. Deze is voor het jaar 2024 geraamd op **SRD 1.200.000,-**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61208	Binnenlandse reiskosten	100.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	100.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	50.000
61216	Kopieer	50.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	50.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	50.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	30.000
61238	Telefoon uitgaven	30.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	30.000
61247	Schoonmaak	30.000
61251	Voeding	30.000
61263	Overige Algemene Kosten	30.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	520.000
Totaal		1.200.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen bestaan uit de lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten ten behoeve van de directieleden van het directoraat. De kosten voor 616 voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD. 19.000,-.**

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	9.000
61612	Poliklinische Kosten	10.000
Totaal		19.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Het is van eminent belang dat het directoraat adequaat voorzien is van benodigd meubilair en apparatuur. De raming voor het dienstjaar 2024 is **SRD 250.000,-.**

620 - Inventaris

Kosten	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	50.000
62004	Computers	140.000
62005	Printers	50.000
62010	Overige inventaris	10.000
Totaal		250.000

621 - Transport middelen

Aangezien het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland hun werkzaamheden in het binnenland uitvoeren is het noodzakelijk om een Pickup en een buitenboordmotor aan te schaffen voor de afdelingen die onder andere belast zijn met de veldwerkzaamheden. Het totaal aan transportmiddelen voor het jaar 2024 is geraamd op **SRD 1.700.000.-**.

621 - Transport middelen

Kosten	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	1.450.000
62110	Overige transportmiddelen	250.000
Totaal		1.700.000

TITEL II : PROGRAMMA'S**Bedragen SRD 1.000**

Kosten Categori	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedel ijk beloop	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichting en</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL	PROGRAMM	2.488	900	1.022	1.022	4.300	5.800	7.150
01	Infrastructurele Werken	103	0	0	0	500	650	750
0156	Werktuigen	103	0	0	0	500	650	750
39	Agrarische	192	100	0	0	400	550	700
3902	Capaciteitsopbo	192	100	0	0	400	550	700
40	Agrarische teelttechnische	2.193	800	1.022	1.022	3.400	4.600	5.700
4001	Zaai, poot en plantmateriaal	200	100	200	200	400	550	700
4004	Onderzoek en ondersteuning cassave en andere	300	100	200	200	400	550	700
4005	Hooglandrijst	350	250	400	400	500	650	750
4007	Podosirieteelt & verwerking	450	150	0	0	500	650	750
4008	Opzetten en beheren van schooltuinen in	154	0	0	0	400	550	700
4009	Pindateelt en verwerking	300	0	0	0	400	550	700
4010	Gemberteelt en verwerking	250	0	0	0	400	550	700
4011	Duurzame pluimveeteelt	189	200	222	222	400	550	700

Toelichting : Programma's**4001 - Zaai, poot en plantmateriaal**

Het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland, zal de agrariërs van Sipaliwini, Marowijne, Para en overige dorpen waar Inheemsen en Marrons dorpsgemeenschappen gevestigd zijn stimuleren om middels het verschaffen van plantmateriaal de Agroforestry gedachte uit te dragen. Bij het introduceren van Agroforestry zal tevens behalve plantmateriaal ook compost worden gemaakt voor het bemesten van kostgronden. Ook zal monocultuur worden gestimuleerd waarbij er plantmateriaal zoals avocado, citrussoorten, zuurzak, knolgewassen en groenten worden aangeboden. Dit om de manier van uitoefenen van landbouw te profesjonaliseren en zodoende minder belastend te zijn voor het milieu en bosbehoud te stimuleren. De kosten voor dit programma zijn geraamd op **SRD 200.000,-**.

4004 - Onderzoek en ondersteuning cassave en andere aardvruchten

Voor het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland is het belangrijk dat de bestaande productie van aardvruchten waaronder cassave (zoete en bittere), pomtayer, napi en zoete patat verder wordt geprofessionaliseerd door de verwerking te stimuleren. Ook het bekendmaken van de waarde van de aardvruchten voor de volksgezondheid en de culturele en culinaire mogelijkheden van in het bijzonder cassave en zoete patat (bijvoorbeeld cassave en zoete patat frietjes) als ook de verpakking en het aanleren van hygiëne regels (HACCP), zodat de productie en verwerking beter ter hand wordt genomen. Vervolgens zal het directoraat zorgen dat de producten zowel nationaal en internationaal regelmatig in grotere hoeveelheden afgezet kunnen worden.

4005 - Hooglandrijst

Het directoraat heeft in planning om de hooglandrijstbouw in het binnenland duurzaam te ontwikkelen ter verhoging van de rijstproductie. De vele variëteiten van hooglandrijst zijn erg gewild en hebben een hoge voedingswaarde. De waardeketen van hooglandrijst zal door het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland worden bestudeerd en vastgesteld zodat producenten, verwerkers, opkopers en gebruikers duidelijker op elkaar zijn afgestemd en zodoende de productie en verwerking alsook de verpakking en de verkoop van hooglandrijst op een hoger niveau wordt gebracht. De kosten voor dit beleidsprogramma zijn geraamd op **SRD 400.000,-**.

4011 - Duurzame pluimveeteelt

Het stimuleren en bevorderen van pluimveeteelt in het binnenland voor de eiwit voorziening, organische mest voorziening en het scheppen van werkgelegenheid zal in dit begrotingsjaar verder worden uitgediept. De mogelijkheden voor de bouw en aanleg van kippenkwekerijen die voor de omstandigheden in het binnenland goed zijn, zal verder worden uitgewerkt. De kippenteelt in het binnenland heeft veel uitdagingen en plagen van zowel de wilde dieren als ziekten en plagen. Daarom dat de kippenteelt in het binnenland zal worden gestimuleerd die duurzaam is voor de kwekers en hun gezinnen. Vervolgens zal er een trainingsplan naar behoefte worden opgezet en uitgevoerd. De kosten die hiermee gepaard gaan zijn geraamd op **SRD 222.000,-**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP-Beleidsgebied: Ruimtelijke Ordening en Milieu				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per Eind 2023	Verwachte Beleidsresultaten per Eind 2024
Programma: Infrastructurele werken				
0156 Werktuigen	Ter beschikking stellen van agrarische werktuigen en verwerkingsmachines ten behoeve van de agrarische sector.	Werktuigen zijn aangeschaft en afgestaan aan landbouw voorlichters van DAOB en behoeftigen in Apoera en omliggende dorpen, Pusugrunu en omliggende dorpen en ook Landbouw Coöperatie Marowijne.	N.V.T.	N.V.T.
OP-Beleidsgebied: Onderwijs, Wetenschap en Cultuur				
Programma: Agrarische kennis				
3902 Capaciteitsopbouw	Het in kaart brengen van de huidige situatie op agrarisch gebied. Toerusting zodat de ambtenaren kunnen beantwoorden aan de behoeften van de stakeholders. Dat de stakeholders betere resultaten kunnen behalen	Het technisch personeel van het Directoraat Agrarische Ontwikkeling Binnenland en outgrowers van agrarische gewassen zijn getraind in Goede Agrarische Praktijken GAP en Hazard Analysis Critical Control Point (HACCP). Aan deze training hebben 20 medewerkers en outgrowers deelgenomen. De training is afgerond en de deelnemers hebben certificaten ontvangen.	De landbouw voorlichters zijn getraind om landbouwers professioneel te begeleiden in het verbouwen en verwerken van gewassen.	N.V.T.

OP-Beleidsgebied : Welzijn				
Programma : Agrarische teelttechnieken werken				
Kernthema: Agrarische sector				
4001 Zaai, poot en plantmateriaal	Voor het genoegzaam voorzien in planmateriaal.	Markoesa plantjes, walaba palen, binddraad en spijkers zijn overhandigd aan 7 landbouwers in het district Brokopondo. De vrouwen organisatie te Phedra hebben dragonfruit plantjes en draadpalen ontvangen om dragonfruit te verbouwen ook hebben 10 vrouwen te poesoeegroenoe 50 citrusplantjes aan plantmateriaal ontvangen. De landbouwers in het ressort Kabalebo hebben citrussoorten en manja's aan plantmateriaal ontvangen. Landbouw organisaties te Brokopondo en Para hebben cassave aanplant opgezet.Ook zijn ze getraind hoe deze gewassen te planten en te verzorgen.	De landbouwers zijn bewust om af te stappen van traditionele landbouw naar structurele duurzame landbouw.	De landbouwers zijn grotendeels afgestapt van traditionele landbouw naar duurzame landbouw, en worden begeleid en ondersteund in het proces.
4004 Onderzoek en ondersteuning cassave en andere aardvruchten	Onderzoek naar kwalitatieve en kwantitatieve betere variëteiten i.s.m. onderzoek instituten, LVV en ander stakeholders.van landbouw arealen	Nog te realiseren	De productie van aardvruchten is toegenomen. De binnenlandse markt is ruim voorzien van aardvruchten, welke ook hygiënisch	Aardvruchten worden hygiënisch verwerkt en verpakt welke ook worden geëxporteerd naar

			verwerkt en verpakt is, met de mogelijkheden tot export.	de buitenlandse markten.
4005 Hooglandrijst	Telers identificeren voor minimaal een halve ha in elk regio. Onderzoek naar kwalitatief en kwantitatief betere hooglandrijst variëteiten. Data vastleggen. Motivatatie mobilisatie d.m.v. introductie van aangepaste grondbewerkingsmachines, verstrekken van goede zaaizaad, doelstreffend bestrijden van ziekte en plagen (liever organisch) en het installeren van rijstpelmolens en bouwen van opslagruimten op strategische plaats in alle regio's. Introductie van goede verpakkingsmethode.	In december heeft het directoraat aanvang gemaakt met het stimuleren van productie verhoging van hooglandrijst in het Langu Gebied. De landbouwers hebben 0.5 ha aan rijst geplant.	De rijstverbouwers kunnen grotendeels van de binnenlandse markt voorzien. Meer mensen gaan hooglandrijst verbouwen vanwege verlichting van de werklast. De hooglandrijstcultuur gaat weer bloeien.	De nationale markt wordt voorzien van hooglandrijst welke professioneel verpakt is.
4007 Podosirieteelt en verwerking	Het stimuleren en faciliteren van kleine ondernemers en productiegroepen van de podosiriesector ten einde het creëren van duurzame werkgelegenheid en het genereren van duurzame inkomsten voor de lokale bevolking.	5 podosirie boeren zijn in fase 1 van het project in aanmerking gekomen voor het openstoten van hun arealen.	De 5 podosirie boeren hebben elk 1 ha aan podosirie verbouwd. Er zijn 2 podosirie verwerkers zijn in aanmerking gekomen voor podosirie verwerkingsmachines. 10 podosirie verwerkers zijn begeleid om podosirie professioneel te verwerken en te verpakken.	N.V.T.

4008 Opzetten en beheren van schooltuinen in het binnenland	Voor de verduurzaming en ontwikkeling van de agrarische sector in het binnenland is het van belang de schooljeugd te betrekken en de nodige kennis en kunde aan te reiken.	Nog te realiseren	Een groenten - en vruchten tuin is opgezet te OS Drietabbetje.	N.V.T.
4009 Pindateelt en verwerking	Ter beschikking stellen van kennis, kunde, moderne teelttechnieken en productie-en verwerkingsmachines voor de verdere ontwikkeling en productie verhoging van de stakeholders.	In het Langu gebied heeft het directoraat een waterpomp, pindamolen, cylemachine en een versnipperaar overhandigd aan de landbouw organisatie te Langu gebied voor de productie verhoging en verwerking van pinda tot verschillende eindprodukten.	N.V.T.	N.V.T.
4010 Gemberteelt en verwerking	Ter beschikking stellen van kennis, kunde, moderne teelttechnieken en productie-en verwerkingsmachines voor de verdere ontwikkeling van de sector.	38 gember boeren zijn getraind in plantenvermeerdering en hebben elk gemiddeld 15 kg ontvangen om aan plantenvermeerdering te doen om de gember vervolgens over te planten. De	N.V.T.	N.V.T.

		gemberverwerkingsunit is reeds opgezet(gefinancierd door Alcoa Foundation). De machines zijn reeds aangekomen in Suriname en al geïnstalleerd door Pansa Group N.V. En de aannemer heeft aanpassingen gepleegd m.b.t de machines. In 2023 is er een halve ha gemberaanplant opgezet te Perica waarbij het directoraat de landbouwers heeft ondersteund met het openstoten van het areaal, plantmateriaal meststoffen.		
4011 Duurzame pluimveeteelt	Het stimuleren en bevorderen van pluimveeteelt in het binnenland voor de eiwit voorziening, organische mest voorziening en het scheppen van werkgelegenheid.	Drie Pluimveehouders in het district Sipaliwini zijn begeleid in het kweken van pluimvee op een effectieve manier.	Pluimveehouders zijn voorzien van adviezen en begeleid volgens de voorgeschreven regels van Bureau voor Openbare Gezondheid.	De productie van de Pluimveehouders is verbeterd.

Directoraat: Directoraat Duurzame Ontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categor	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedel ijk beloop	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichting en</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	40.078	75.878	99.816	99.816	27.550	30.970	34.500
61	Lopende Uitgaven	38.731	73.378	96.816	96.816	22.050	24.470	27.000
610	Lonen en	36.292	68.815	88.306	88.306	17.000	19.000	21.000
611	Sociale premies	774	1.994	2.110	2.110	3.500	3.700	4.000
612	Gebruik van goederen en	1.660	2.550	6.380	6.380	1.500	1.700	1.900
616	Sociale	5	19	20	20	50	70	100
62	Kapitaal Uitgaven	1.347	2.500	3.000	3.000	5.500	6.500	7.500
620	Inventaris	347	1.500	1.000	1.000	2.500	3.000	3.500
621	Transport	1.000	1.000	2.000	2.000	3.000	3.500	4.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 99.816.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

De lonen en salarissen van het directoraat zijn geraamd op **SRD 88.306.000,-**. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Het personeelsbestand van het directoraat bedraagt 88 met een totaal aan brutolonen ad. **SRD 20.710.000,-**. Het gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar is op maandbasis ongeveer **SRD 19.611.74**.

Het gemiddelde ziekteverzuim, uitgedrukt in percentage van de personeelsformatie is ongeveer 5,7%. Het aantal mannen bedraagt 26 en het aantal vrouwen bedraagt 62.

De instroom in het begrotingsjaar 2024 zal ongeveer 19 arbeidskrachten zijn, bestaande uit nieuwe- en overgeplaatste krachten met een gemiddelde leeftijd van 23 jaar.

De doorstroom zal ongeveer 14 arbeidskrachten zijn, bestaande uit bevorderingen.

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger niveau (o.b.v. functiegroep) geeft het volgende beeld weer:

Niveau	Functiegroep	Aantal	%
Laag	1-4	4	5%
Midden	5-8	55	63%
Hoog	≥ 9	29	32%
Totaal personeelsbestand		88	100%

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	20.710.000
61002	Vakantietoelage	2.335.000
61003	Overwerk	454.000
61004	Bonussen en Gratificaties	250.000
61005	Overig Salaris	30.000
61006	Vacatiegelden	250.000
61009	Vergoeding Binnenlands Bestuur	62.381.000
61013	Functionele toelagen	250.000
61014	Persoonlijke toelagen	340.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	300.000
61017	Waarnemingstoelage	106.000
61020	Telefoonvergoeding	400.000
61021	Representatievergoeding	200.000
61023	Vervoersvergoeding	300.000
Totaal		88.306.000

611 - Sociale premies

De sociale premies van het directoraat zijn geraamd op **SRD 2.110.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.070.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	1.040.000
Totaal		2.110.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het 'gebruik van goederen en diensten' houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat. Deze is voor het jaar 2024 geraamd op **SRD 6.380.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	750.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	750.000

61210	Buitenlandse reiskosten	500.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	500.000
61216	Kopieer	400.000
61221	Vergaderkosten	80.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	1.800.000
61247	Schoonmaak	400.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	600.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	600.000
Totaal		6.380.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen ad **SRD 20.000** -. bestaan uit de lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	10.000
61612	Poliklinische Kosten	10.000
Totaal		20.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

Inventaris is voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 1.000.000,-** en is als volgt opgebouwd:

620 - Inventaris

Kosten	Omschrijving	Raming
62004	Computers	500.000
62005	Printers	500.000
Totaal		1.000.000

621 - Transport middelen

Voor het dienstjaar 2024 is voor transport **SRD 2.000.000,-** begroot.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	2.000.000
Totaal		2.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S**Bedragen SRD 1.000**

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichting en</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL	PROGRAMM	2.252	3.800	5.300	5.300	8.000	10.000	12.000
09	Subsidie en Bijlagen	2.252	3.800	5.300	5.300	8.000	10.000	12.000
0989	Traditioneel Gezag Afro- Surinamers	700	1.300	1.300	1.300	2.000	2.500	3.000
0990	Gemeenschapso ntwikkeling Afro- Surinamers	550	1.000	2.000	2.000	2.000	2.500	3.000
0991	Onderzoek, Documentatie en Projectontwik keling Afro	231	700	1.000	1.000	2.000	2.500	3.000
0992	Grondenrechten Afro- Surinamers	771	800	1.000	1.000	2.000	2.500	3.000

Toelichting : Programma's**0989 - Traditioneel Gezag Afro-Surinamers Binnenland**

Dit programma is bedoeld voor het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag van de Afro-Surinamers Binnenland en de overheid. De relatie wordt onderhouden door het organiseren van krutu's en andere vormen van consultaties met het Traditioneel Gezag die opgenomen zijn onder dit programma. Verder zal er invulling gegeven worden aan de capaciteitsversterking van het Traditioneel Gezag en het continueren van het badges project. De granmans hebben als taak om het contact te onderhouden met de gemeenschappen. De kosten die gepaard gaan hiermee, worden gedekt door het directoraat door bijvoorbeeld het aankopen van brandstof. De beëindiging en inwijding van de 7e stam zal in dit dienstjaar plaatsvinden. Gemaakte kosten zoals overlijden, terugreis – en beëdiging en uniform traditioneel gezag resulteren onder dit programma. De kosten zijn geraamd op **SRD 1.300.000,-**.

0990 - Gemeenschapsontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland

Dit programma dient voor het ontwikkelen van projecten en activiteiten die gericht zijn op duurzame ontwikkeling van de Afro-Surinamers in het Binnenland. Middels dit programma zullen de projecten die in samenwerking met de lokale gemeenschappen geïnitieerd zijn, uitgevoerd worden. In het kader hiervan zullen diverse dienstreizen uitgevoerd worden voor consultaties. Verder heeft het directoraat als taak mede helpen inrichten van diverse krutu oso; logeergebouwen en residentie door het aanschaffen van tafels en stoelen. Voor het zichtbaar maken van de dorpen is het van eminent belang dat het “naamborden project” dit dienstjaar gecontinueerd wordt. De kosten zijn geraamd op **SRD 2.000.000,-** in stede van **SRD 1.000.000.**

0991 - Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Afro-Surinamers Binnenland

Dit programma is bedoeld voor het onderzoeken, documenteren en ontwikkelen van projecten, die een bijdrage moeten/zullen leveren aan de woon- en leefklimaat van de gemeenschappen. Het documenteren van de geschiedenis van tribale volken is een onderzoek, waarbij onderzocht en gedocumenteerd zal worden. Verder zullen er verschillende consultaties (dienstreizen) uitgevoerd worden aan de dorpsgemeenschappen voor onderzoek en het schrijven van projecten met een duurzaam karakter geïnitieerd door de dorpsgemeenschappen. Overdrachtsprojecten zoals fosten pre's en mato-, awassa-, seketi-, bandja neti's zullen aan scholieren/ de gemeenschappen aangeboden worden. Gecoördineerd middels trainingen (ICT en voorlichting) zullen de dorpsgemeenschappen geassisteerd worden om belangrijke gebeurtenissen vast te leggen. Voor 2024 zijn de kosten voor dit programma geraamd op **SRD**

0992 - Grondenrechten Afro-Surinamers Binnenland

Dit programma is bedoeld voor het oplossen van het grondenrechtenvraagstuk en alle andere activiteiten die hieruit voortvloeien zullen bekostigd worden. Voor dit dienstjaar zullen diverse consultatie rondes plaatsvinden in de regio oost. Dit programma is geraamd op **SRD 1.000.000,-.**

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

		OP-Beleidsgebied: Welzijn			
		Programma:			
Code/Programma	Doel Programma	Realisatie 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023		Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
0989 Traditioneel Gezag Afro Surinamers Binnenland.	Het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag en de Overheid.	Kosten ten behoeve van het terugkeren van het stamhoofd der Kwinti's Dhr. Clemens Remon naar zijn residentie te Kaaimanston. Verblijfkosten van Granman Bono Velantie der aucaners. Reeks van werkbezoeken zijn afgelegd naar verschillende dorpen. Aanschaffen van diverse apparatuur ten behoeve van een badgeproject voor het Traditioneel Gezag.	Continuering van de werkafspraken tussen het directoraat en het Traditioneel Gezag Capaciteitsversterking Traditioneel Gezag heeft plaatsgevonden. Aanschaf krutu pakket.		Continuering van de Werkafspraken tussen het directoraat en het Traditioneel Gezag. Badges project; aankopen van brandstof; beëindiging en inwijding van de 7^e stam terugreis – en beëindiging, en uniform traditioneel gezag zijn uitgevoerd.
0990 Gemeenschaps ontwikkeling Afro Surinamers Binnenland.	Het ontwikkelen van projecten en activiteiten die gericht zijn op duurzame ontwikkeling van de gemeenschappen.	Aankoop van brandstof en smeermiddelen ten behoeve van het Traditioneel Gezag (Granmans) binnenland. Werkafspraken minister van Regionale Ontwikkeling en Sport en delegatie Directoraat verschillende dorpen in het Bonaire Suriname gebied. Aankoop Jardinstoelen	Projecten hebbende op duurzame ontwikkeling.	betrekking op duurzame ondernemerschap en dorpsontwikkeling.	Projecten betrekking hebbende op duurzame ondernemerschap en dorpsontwikkeling zijn geïmplementeerd e/o uitgevoerd. Dienstreizen zijn uitgevoerd Inrichting van diverse krutu oso; logeergebouwen en residentie door het aanschaffen van

			Badge project in de districten Marowijne en Sipaliwini.	tafels en stoelen zijn uitgevoerd. "Naambo rden project is uitgevoerd.
0991 Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Afro Surinamers Binnenland.	Het verzamelen, vastleggen en verwerken van informatie van de gemeenschappen.	Dienstreis naar New York door OD/OP. Onderzoeken en documenteren geschiedenis/ cultuur en traditie (Erfgoed) van de stam der Kwir	De behoefte van de dorpen zijn geïdentificeerd en vastgelegd. Diverse ontwikkelingsplannen zijn opgemaakt. Onderzoeken en documenteren van de geschiedenis/ cultuur en traditie (Erfgoed) van de stammen zijn vastgelegd. Werkbezoek van de minister Regionale Ontwikkeling delegatie naar het Boven - (Pusugrunu) gebied. Het trainen van personen Suriname gebied in het soc projecten.	De behoefte van de dorpen zijn geïdentificeerd en vastgelegd. Diverse ontwikkelingsplannen zijn opgemaakt. Onderzoeken en documenteren van de geschiedenis/ cultuur en traditie (Erfgoed) van de stammen zijn vastgelegd.

		Kernthema: Grondenrechten en boedelvraagstuk		
0992 Grondenrechten Afro Surinamers Binnenland	Het oplossen van het grondenrechten vraagstuk.	Informatiesessie en lezingen inzake de conceptwet “Collectieve Rechten Inheemse Volken en Tribale Volken” ten behoeve van de Afro-Surinamers in de dorpen van de regio’s Oost-, West-, Zuid- en Midden Suriname. Krutupakket ivm Infosessies en lezing tbv TG.	Krutupakket ivm Infosessies en lezing tbv TG zijn bekostigd.	

Directoraat: Directoraat Duurzame Ontwikkeling Inheemsen

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	10.730	16.603	22.338	22.338	23.455	24.629	25.859
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	9.630	15.203	19.938	19.938	20.935	21.983	23.081
610	Lonen en salarissen	8.671	13.668	17.383	17.383	18.252	19.165	20.123
611	Sociale premies	413	533	750	750	788	827	868
612	Gebruik van goederen en diensten	544	1.000	1.800	1.800	1.890	1.985	2.084
616	Sociale Uitkeringen	2	2	5	5	5	6	6
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investeringen)</i>	1.100	1.400	2.400	2.400	2.520	2.646	2.778
620	Inventaris	100	200	400	400	420	441	463
621	Transport middelen	1.000	1.200	2.000	2.000	2.100	2.205	2.315

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 22.338.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

De lonen en salarissen (610) van het directoraat zijn geraamd op **SRD 17.383.000, -**.

Het personeelsbestand per 1 juni 2023 van het Directoraat Duurzame Ontwikkeling Inheemsen bedraagt 30, waarvan 13 mannen en 17 vrouwen. De verwachte instroom in het begrotingsjaar 2023 zal ongeveer 6 arbeidskrachten zijn. Dit brengt het verwachte personeelsbestand voor het dienstjaar 2024 op 36. In dit jaar is de verwachting van 4 instroom, 2 overplaatsingen en 2 tewerkstellingen en 1 uitstroom, ontslag na verlof buiten bezwaar.

De gemiddelde leeftijd van het personeel per 1 junii 2023 is tussen 41 jaar.

De totale verwachting aan brutolonen is **SRD 6.000.000, -** en de gemiddelde bruto loonsom per ambtenaar op maandbasis is **SRD 13.888,89**.

De verdeling van het personeel per 1 juni 2023, in lager, midden en hoger niveau, o.b.v. functiegroep, is als volgt

Niveau	Functiegroep	Aantal	%
Laag	1-4	1	3%
Midden	5-8	15	45%
Hoog	≥ 9	17	52%
Totaal personeelsbestand		33	100%

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	6.000.000
61002	Vakantietoeslag	600.000
61003	Overwerk	18.000
61004	Bonussen en Gratificaties	25.000
61006	Vacatiegelden	50.000
61009	Vergoeding Binnenlands Bestuur	6.595.000
61013	Functionele toelagen	5.000
61014	Persoonlijke toelagen	90.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	40.000
61017	Waarnemingstoelage	250.000
61020	Telefoonvergoeding	30.000
61021	Representatievergoeding	260.000
61023	Vervoersvergoeding	100.000
61024	Overige vergoedingen	3.320.000
Totaal		17.383.000

611 - Sociale premies

De sociale premies van het directoraat zijn geraamd op ongeveer **SRD 750.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	200.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	550.000
Totaal		750.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het “Gebruik van goederen en diensten” (612) houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat. Deze is voor het jaar 2024 geraamd op **SRD 1.800.000,-**. De geraamde kosten voor onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen bedragen SRD 400.000,-. De herdenking van de nationale dag der Inheemsen is geraamd op SRD 100.000,-. Nutsvoorzieningen (water, elektriciteit en telefoon) en brandverzekering bedragen **SRD 100.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	89.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	20.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	100.000

61216	Kopieer	50.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	5.000

61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	15.000
61221	Vergaderkosten	235.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	120.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	30.000
61230	Overige kantoorkosten	50.000
61231	Overige kosten Automatisering	65.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	55.000
61238	Telefoon uitgaven	10.000
61240	Water	2.000
61241	Electriciteit	88.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	80.000
61246	Verzekering	15.000
61247	Schoonmaak	80.000
61251	Voeding	50.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	100.000
61260	Onderscheidingen	50.000
61263	Overige Algemene Kosten	90.000
61279	Medicijnen	1.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	400.000
Totaal		1.800.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen (616) bestaan uit lig- en verpleegkosten en de poliklinische kosten ten behoeve van de directieleden en het Traditioneel Gezag. Vanwege de beperkte middelen zijn de kosten voor 616 voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 5.000, -**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	2.500
61612	Poliklinische Kosten	2.500
Totaal		5.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Het is van eminent belang dat het directoraat adequaat voorzien is van benodigd meubilair en apparatuur. Voor dit dienstjaar is de aanschaf van bureaus, bureaustoelen en computers noodzakelijk. De raming voor inventaris (620) voor het dienstjaar 2024 is **SRD 400.000, -**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	150.000
62004	Computers	150.000
62010	Overige inventaris	100.000
Totaal		400.000

621 - Transport middelen

Vanwege het afreizen naar de diverse Inheemse dorpen in de regio's: Oost, Midden en West, is het noodzakelijk om over een goede voertuig te beschikken. Voor het dienstjaar 2024 zal er 1 Pick-up aangeschaft worden. De raming is **SRD 2.000.000, -**.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62110	Overige transportmiddelen	2.000.000
Totaal		2.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	2.191	2.234	2.940	2.940	3.087	3.242	3.404
03	Rechtshandhaving en Rechtsbescherming	2.191	2.234	2.940	2.940	3.087	3.242	3.404
0307	Traditionel gezag inheemsen	435	750	840	840	882	926	972
0308	Gemeenschapsontwikkeling Inheemsen	600	650	900	900	945	992	1.042
0309	Onderzoek, Documentatie en project ontwikkeling	0	134	200	200	210	221	232
0310	Grondrechten Inheemsen	1.156	700	1.000	1.000	1.050	1.103	1.158

Toelichting : Programma's**0307 - Traditionel gezag inheemsen**

Dit programma is bedoeld voor het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag van de Inheemsen en de overheid. In het dienstjaar 2024 zal de capaciteitsversterking van het Traditioneel Gezag voortgezet worden, alsook het badgeproject. De raming is **SRD 840.000, -**.

0308 - Gemeenschapsontwikkeling Inheemsen

Dit programma dient voor het verbeteren van de economische en sociaal-maatschappelijke positie van Inheemsen in Suriname. Door regelmatige communicatie worden de behoeftes van de diverse gemeenschappen bekend bij het directoraat en kan zijn hierdoor haar beleid aanscherpen. De planning voor het dienstjaar 2024 is de voortzetting van de aanschaf van landbouwmaterialen ter stimulering van dorpsinitiatieven om de landbouwmethodes te verbeteren ter garandering van de voedselzekerheid. De raming is **SRD 900.000,-**.

0309 - Onderzoek, Documentatie en project ontwikkeling Inheemsen

Met dit programma wordt beoogd het verzamelen, analyseren en verwerken van informatie en het dossier klaarmaken van projecten die gericht zijn op de ontwikkeling van de Inheemse gemeenschappen. Voor het dienstjaar 2024 is de planning om te helpen met het schrijven/ initiëren van projecten voortvloeiend uit dorpsinitiatieven, welke gepaard gaat met diverse logistieke kosten. Ook zal het naambordenproject voortgezet worden. De raming is **SRD 200.000, -**.

0310 - Grondrechten Inheemsen

Dit programma is bedoeld voor het oplossen van het Grondenrechten vraagstuk.

Ook dit jaar zal vanuit het directoraat de ondersteuning en begeleiding gegeven worden aan het proces voor de totstandkoming van de wettelijke erkenning van de grondenrechten . De uitgaven van alle activiteiten i.v.m. de behandeling van de kaderwet en de daarbij behorende wetten zullen bekostigd worden.

Met betrekking tot de verdere uitvoering van het Kaliña en Lokono vonnis, zal vanuit het Directoraat DOI de monitoring voor betaling van de restmiddelen door het Ministerie van Financiën en Planning voortgezet worden. Deze zijn USD 1.000.000,- voor het Gemeenschapsontwikkelingsfonds (GOF); hiervan is slechts SRD 1.000.000,- in het dienstjaar 2022 ter beschikking gesteld, vanwege de beperkte toegewezen middelen aan het directoraat.

De raming voor dit dienstjaar is **SRD 1.000.000, -**.

OP-Beleidsgebied: Welzijn				
Code/Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2024
0307 Traditioneel Gezag Inheemsen	Het onderhouden van de relatie tussen het Traditioneel Gezag van de Inheemsen en de overheid.	Er zijn diverse benodigdheden aangeschaft tbv de Granman der Trio's dhr Jimmy R. Toeroemang. M.b.t. het werkbezoek aan het Wayambogebied, heeft de uitvoering nog niet plaatsgevonden, omdat de financiële middelen nog niet zijn ontvangen. Deze activiteit wordt verschoven naar het volgend dienstjaar.	Het werkbezoek van de minister van MROS en delegatie aan de Inheemse dorpen in het Wayambo gebied (Donderskamp, Comeliskondre en Kalebaskreek) heeft plaatsgevonden. Het Traditioneel Gezag is getraind. Het badgeproject is uitgevoerd.	Training tbv het Traditioneel Gezag is voortgezet. Het badgeproject is voortgezet.
0308 Gemeenschapsontwikkeling Inheemsen	Het verbeteren van de economische en sociaal-maatschappelijke positie van Inheemsen in Suriname.	De aanschaf en transport van landbouwgereedschappen tbv de Inheemse dorpen: Donderskamp, Alfonsdorp, Cassipoa en Bigi Poika heeft niet plaatsgevonden, omdat de financiële middelen nog niet zijn ontvangen. Deze activiteit wordt verschoven naar het volgend dienstjaar.	De aanschaf en transport van landbouwgereedschappen tbv de Inheemse dorpen: Donderskamp, Alfonsdorp, Cassipoa en Bigi Poika hebben plaats gevonden. Het Traditioneel Gezag is getraind. De gemeenschappen zijn begeleid in het proces van aanvraag en uitbreiding gemeenschapbos en bij het opmaken en ondertekenen van de commerciële houtwinning overeenkomsten.	De aanschaf en transport van landbouwmaterialen ter stimulering van dorpsinitiatieven om de landbouwmethodes te verbeteren ter garandering van de voedselzekerheid is voortgezet. De gemeenschappen zijn begeleid in het proces van aanvraag en uitbreiding gemeenschapbos en bij het opmaken en ondertekenen van de commerciële houtwinning overeenkomsten.
0309 Onderzoek, Documentatie en Projectontwikkeling Inheemsen	Het verzamelen, analyseren en verwerken van informatie en het dossier klaarmaken van projecten, die gericht zijn op de ontwikkeling van de Inheemse gemeenschappen.	Geen	De vaktrainingen tbv dropouts zijn verzorgd. Het naambordenproject is uitgevoerd.	Projecten uit dorpsinitiatieven zijn geschreven. Het naambordenproject is voortgezet.
0310 Grondenrechten Inheemsen	Het oplossen van het grondenrechtenvraagstuk van de Inheemsen en alle andere dat hieruit voortvloeit.	De middelen t.b.v. het Gemeenschapsontwikkelingsfonds (GOF), als 1 van de maatregelen voortvloeiende uit het Kalina en Lokono vonnis tbv 8 Inheemse dorpen in het Beneden Marowijne gebied zijn ter beschikking gesteld (recu).	Diverse uitgaven i.v.m. de nog aan te nemen conceptwet ter realisering van de wettelijke erkenning van de grondenrechten der Inheemse en Tribale Volken in Suriname zijn bekostigd. Het Gemeenschaps-ontwikkelingsfonds (GOF) van het Kaliña Lokono vonnis is opgericht. De eerste deelstorting (SRD 1.000.000,-) in het Gemeenschapsontwikkelingsfonds (GOF), ihkv de uitvoering van het Kaliña en Lokono vonnis heeft plaatsgevonden. De restbetaling van het GOF is overgedragen aan het Ministerie van Financiën en Planning, vanwege de beperkte middelen die toegewezen zijn aan het directoraat DOI.	De uitgaven van alle activiteiten i.v.m. de behandeling van de kaderwet en de daarbij behorende wetten zijn bekostigd. De conceptwet ter realisering van de wettelijke erkenning van de grondenrechten der Inheemse en Tribale Volken in Suriname is aangenomen in de Nationale Assemblée. Het directoraat DOI heeft de ondersteuning en begeleiding gegeven aan het proces voor de totstandkoming van de wettelijke erkenning van de grondenrechten. De monitoring vanuit het directoraat DOI, mbt de storting van de restmiddelen in het GOF, als 1 van de maatregelen van het Kaliña en Lokono vonnis, door het Ministerie van Financiën en Planning heeft plaats gevonden. De middelen is (volledig) betaald.

Directoraat: Sport**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN****Bedragen x SRD 1.000**

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		Uitgaven	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	4.330	96.163	123.819	123.819	148.583	178.300	213.959
61	Lopende uitgaven	2.405	94.163	121.319	121.319	145.583	174.700	209.639
610	Lonen en	0	82.069	106.306	106.306	127.567	153.081	183.697
611	Sociale premies	0	8.615	9.488	9.488	11.386	13.663	16.395
612	Gebruik van goederen en	2.399	3.449	5.500	5.500	6.600	7.920	9.504
616	Sociale	6	30	25	25	30	36	43
62	Kapitaal uitgaven	1.925	2.000	2.500	2.500	3.000	3.600	4.320
620	Inventaris	0	1.000	1.500	1.500	1.800	2.160	2.592
621	Transport	1.925	1.000	1.000	1.000	1.200	1.440	1.728

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De operationele uitgaven voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 123.819.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

Het Personeelsbestand van het Directoraat Sportzaken is voor het dienstjaar 2024 gesteld op 737 personeelsleden. De gestelde doelen voor het dienstjaar 2024 zijn; verbetering van de kwaliteit en inzetbaarheid van de ambtenaren en werken aan een beleid dat de ambtenaren minder ziek aanmelden. Het gemiddelde loonsom bedraagt **SRD 6.750,67** per maand. In het dienstjaar 2024 is er naar schatting een hoge instroom te verwachten op het Directoraat Sportzaken. Bestaande uit nieuwe aantrekkingen en overplaatsingen.

Directoraat	Hoger kader		Middenkader		Lagerkader		Totaal	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Sportzaken incl. ondersteunende diensten	64	58	286	183	65	79	447	320
	Tot. HK: 122	Tot. MK: 469	Tot. LK: 144	Tot. 735				

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	92.473.500
61002	Vakantietoeslag	7.397.880
61003	Overwerk	960.000
61004	Bonussen en Gratificaties	420.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	496.200
61017	Waarnemingstoelage	193.980
61019	Overige Toelagen	3.054.012
61020	Telefoonvergoeding	20.400
61021	Representatievergoeding	801.744
61023	Vervoersvergoeding	488.232
Totaal		106.305.948

611 - Sociale premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het ambtelijk salaris en betreft de overheidsbijdrage aan de pensioenen en aan het Staatsziekenfonds (S.Z.F.). De bijdrage aan pensioenen is geraamd op SRD 3.197.208,- en de bijdrage aan het Staats Ziekenfonds is SRD 6.290.844,- hetgeen de Sociale Premies brengt op een totale raming van **SRD 9.488.052,-** voor het dienstjaar 2024.

611 - Sociale premies

Kosten	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfond	3.197.208
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	6.290.844
Totaal		9.488.052

612 - Gebruik van goederen en diensten

De vaste en operationele kosten zullen zich richten op het instandhouden van het Directoraat Sportzaken. Deze houden verband met de behoefte aan: kantoorkosten, huur van panden, verzekeringen, elektra, water, klein onderhoud van gebouwen en terreinen, telefoonkosten, overige algemene kosten etc. Het totaal begroot bedrag voor de materiële kosten bedraagt **SRD 5.500.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	6.500
61209	Binnenlandse verblijfskosten	6.500
61210	Buitenlandse reiskosten	506.500
61211	Buitenlandse verblijfskosten	506.500
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	6.500
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	257.000
61216	Kopieer	34.500
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	64.500
61221	Vergaderkosten	6.500

61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	51.500
61223	Onderhoudskosten automatisering	51.500
61233	Huur gebouwen en Terreinen	1.033.500
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	65.000
61238	Telefoon uitgaven	291.500
61240	Water	6.500
61241	Electriciteit	241.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	6.500
61247	Schoonmaak	370.000
61250	Bewaking	608.500
61251	Voeding	6.500
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	3.500
61263	Overige Algemene Kosten	1.017.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	320.500
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	32.000
Totaal		5.500.000

616 - Sociale Uitkeringen

Het geraamd bedrag voor Sociale uitkeringen is **SRD 25.000,-**. Hiermee zullen de kosten als tandheelkunde en de lig-en verpleegkosten van de gewezen en in functie ambtenaren worden betaald.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten	Omschrijving	Raming
61606	Bijdragen aan Overigen	5.000
61611	Lig- en Verpleegkosten	10.000
61612	Poliklinische Kosten	5.000
61614	Overige Medische Kosten	5.000
Totaal		25.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

De kapitaal uitgaven zijn geraamd op een bedrag groot **SRD 2.500.000,-**

620 - Inventaris

De raming van inventaris bedraagt voor het jaar 2024 **SRD 1.500.000,-**. Dit bedrag zal besteed worden om computers, inventaris, netwerken en kantoorinrichting van het Directoraat Sportzaken aan te schaffen. Het inventaris op sommige directoraten is echt aan vervanging toe.

620 - Inventaris

Kosten	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	280.000
62004	Computers	500.000
62006	Netwerken	20.000
62010	Overige inventaris	300.000
62011	Overige Automatisering	400.000
Totaal		1.500.000

621 - Transport middelen

Het Directoraat Sportzaken zal voor een adequate uitvoering van haar taken dienstvoertuigen nodig hebben. Er zullen transportmiddelen aangeschaft worden voor die afdelingen en diensten, die onder andere belast zijn met veldwerkzaamheden. De kosten voor het aanschaffen van transportmiddelen dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 1.000.000.-**.

621 - Transport middelen

Kosten	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	500.000
62104	Pickup's	250.000
62105	Bussen	250.000
Totaal		1.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S**Bedragen SRD 1.000**

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichting en</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL	PROGRAMM	5.106	6.100	13.900	13.900	11.880	14.256	17.107
01	Infrastructurele Werken	1.460	1.000	1.500	1.500	1.800	2.160	2.592
0147	Bouw-, Civieltechni- sche en	1.460	1.000	1.500	1.500	1.800	2.160	2.592
07	Onderzoek en Ontwikkeling	367	200	500	500	600	720	864
0737	Ontwikkeling van sport	367	200	500	500	600	720	864
09	Subsidie en Bijdragen	456	1.100	2.500	2.500	3.000	3.600	4.320
0967	Subsidie aan Sportorganisati e en andere instellingen	351	1.000	2.000	2.000	2.400	2.880	3.456
0969	Bijdragen aan overheidsinstell ingen / niet	105	100	500	500	600	720	864
36	Topsport Ontwikkeling	2.823	3.800	9.400	9.400	6.480	7.776	9.331
3601	Aanpak recreatiesport, jeugdsport en	1.513	100	500	500	600	720	864
3603	Instituut Nationale Sportselecties	151	300	500	500	600	720	864

3604	Topsport projecten	536	1.000	6.000	6.000	2.400	2.880	3.456
3605	Jeugd -en Sportontwikkeling regionale	316	400	500	500	600	720	864
3607	Internationale Jeugdsportevenementen	308	2.000	1.900	1.900	2.280	2.736	3.283

Toelichting : Programma's

0147 - Bouw-, Civieltechnische en logistieke programma's

Een specifiek programma die opgenomen is in het algemeen beleidsplan van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport (Min. ROS) om doelmachtige randvoorwaarden te scheppen en het in stand houden van faciliteiten ter bevordering van de algemene vorming, ontwikkeling en participatie van de totale bevolking in het bijzonder de jeugd van Suriname. De sportvelden die onder het Directoraat Sportzaken

vallen zullen ook onderhouden worden. Dit programma is begroot voor **SRD 1.500.000,-**.

0737 - Ontwikkeling van sport

Voor een effectief sportbeleid is onderzoek, kadervorming en informatievoorziening van essentieel belang. Het Onderdirectoraat Onderzoek Informatie en Kadervorming (O.I.K) is een ondersteunende dienst t.b.v. het geheel Directoraat Sportzaken en haar stafafdelingen, die verantwoordelijk is voor de drie bovengenoemde beleidsonderdelen. Dit programma is begroot voor **SRD 500.000,-**.

0967 - Subsidie aan Sportorganisatie en andere instellingen

Subsidie geldt als instrument van de overheid teneinde voorwaarden te scheppen om de sportontwikkeling integraal te ondersteunen, daar dit nodig is voor de cohesie in de samenleving en natievorming. In dit begrotingsjaar zal er ook financiële als materiele ondersteuning worden gegeven aan de sportorganisaties/bonden voor de uitvoering van hun jaarprogramma's operationele kosten, regionale/internationale evenementen en trainingen. Het bedrag is begroot op **SRD 2.000.000,-**.

0969 - Bijdragen aan overheidsinstellingen / niet commerciële instellingen

Om het sportbeleid van het directoraat verder te ondersteunen zijn er overheidsstichtingen in het leven geroepen. Deze stichtingen opereren onafhankelijk, doch binnen het algemeen vastgesteld sportkader. Vanwege hun niet commercieel karakter zijn deze stichtingen afhankelijk van donormiddelen en subsidies.

Dit programma wordt ingesteld om de hiernavolgende stichtingen financieel bij te staan:

- Stichting Suriname Anti Doping Autoriteit (SADA):
- Regional Sports Academy (RSA)
- School Sport Federatie Suriname (SSFS)
- Nationaal Indoor Stadion (NIS)
- Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS):

Dit programma is voor een totaal bedrag van **SRD 500.000,-** begroot.

3601 - Aanpak recreatiesport, jeugdsport en bewegingsrecreatie

De uitvoering van het Sportbeleid vanuit het Onderdirectoraat Recreatie en Sport voor het dienstjaar 2024, zal gebaseerd zijn op de volgende projecten ;

- Vakantie activiteiten vakantie centra
- Landelijke buurtsportpromotie
- Capaciteitsversterking Sportleiders
- (Landelijke) Buurtsport Ontwikkelingsprojecten
- Dorpen Sport projecten

Dit programma is begroot voor **SRD 500.000,-**

3603 - Instituut Nationale Sportselecties

Het Instituut voor de Nationale Sport Selecties (I.N.S) werd op grond van het Staatsbesluit van 14 april 1986 S.B 1986 No. 23 ingesteld en valt rechtstreeks onder het Directoraat Sportzaken. Volgens de doelstellingen zal het I.N.S. functioneren als een beleid en dienstverlenend orgaan voor het directoraat en de sportgemeenschap en heeft als taak het verhogen van het sportniveau in het algemeen en de wedstrijdsport in het bijzonder waarbij in haar nieuwe opzet het I.N.S een toegevoegde wetenschappelijke

meerwaarde zal betekenen voor de ontwikkeling van ons sporttalent. Dit programma is begroot voor **SRD 500.000,-**.

3604 - Topsport projecten

Dit programma heeft als hoofddoel garanties te bieden voor deelname van topsporters uit Suriname aan regionale en internationale sportevenementen eveneens trainingskampen. Dit beleid is erop gericht haar bijdrage te leveren aan het geïntegreerd Sportbeleid in Suriname. Het directoraat zal erop toezien dat zij twee soorten focus programma's, namelijk topsport- en opleidingsprogramma's financiert. Het totaal begroot bedrag voor dit programma is **SRD 6.000.000,-** in stede van **SRD 2.000.000,-**.

3605 - Jeugd -en Sportontwikkeling regionale gebiedsdelen

Dit programma valt onder het Directoraat Recreatie en Sport (R&S). R&S houdt zich onder andere bezig met:

- 1.het stimuleren van mensen om op een structurele manier te participeren in bewegings en sportactiviteiten
- 2.het verhogen van het sport- en bewegingsaanbod in de gemeenschappen
3. het tegengaan van sportverarming, door een gecoördineerd en geïntegreerd sportbeleid
4. het stimuleren en bevorderen van sport-, recreatie- en bewegingsactiviteiten bij jongeren in de eigen leefomgeving
5. het aanbieden van een structurele sport- en bewegingscultuur

Dit programma is begroot voor **SRD 500.000,-**.

3607 - Internationale Jeugdsportevenementen

Het scheppen van voldoende mogelijkheden ten behoeve van de schoolgaande jeugd om elkaar op het gebied van sport te bekampen, versterkt de relaties tussen de deelnemende landen en de sociale en culturele relaties tussen de schoolgaande sporters.

Binnen het sportbeleid zal worden voortgegaan met het op structurele wijze jeugdige sporters in de leeftijdscategorie 11-19 jaar de gelegenheid te bieden zich zowel op regionaal als op internationaal podia met leeftijdsgenoten te meten. Deelname aan de reguliere internationale scholieren competities in de Caribische regio, Zuid-Amerika en de rest van de wereld waaronder de Interguyanese Spelen en de Consude Games. Ook deelname aan het sporttoernooi ten behoeve van schoolgaanden van Zuid-Amerika, Midden-Amerika en het Caribisch Gebied in de leeftijdscategorie 14 t/m 17 jaar, bekend als de Consecada Games en de internationale universiteitsspelen, de Universiade, zullen grotendeels afhankelijk zijn van de aanwezige sociaal maatschappelijke en financieel economische situatie in ons land. Voor dit programma is

Toelichting op prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid in 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
01	Infrastructurele werken			
0147 Bouw-, civieltechnische- en logistieke programma's van het algemeen sportbeleid	Afbouwen en inrichting van de centrale huisvesting van het Directoraat Sport Aanschaf van sport- en diverse materialen Onderbrengen en faciliteren van de afdelingen die vallen onder Sportzaken	Aanpassen van het bestek en bestektekeningen Verwerken van aanvragen en voorbereiding tot het aanschaffen van de materialen	Aanpassen van het bestek en bestektekeningen Verwerken van aanvragen en voorbereiding tot het aanschaffen van de materialen	Betalen van de vonnissen om de bouw te kunnen afronden Aanschaf en distributie van sportmaterialen landelijk
07	Onderzoek en Ontwikkeling			
0737 Ontwikkeling van het Sportbeleid middels Onderzoek, Informatievoorziening en Deskundigheidsbevordering	Het landelijk aanbieden van capaciteitsversterkings programma's binnen de sportindustrie Met het aanbieden van de ontwikkelde standaardtrainingspakketten zowel online als fysiek zullen de voorwaarden gecreëerd worden om de sportbeoefening landelijk op een hoger niveau te laten geschieden	Capaciteitsversterking trainingaanbieden aan het personeel van Sportzaken	Sportinstructeurs zullen opgeleid worden	Sportinstructeurs zullen opgeleid worden
09	Subsidies			
0967 Subsidies aan Sportorganisatie en andere instellingen	Het bieden van mogelijkheden en ondersteuning aan sportorganisaties bij de uitvoering van hun jaarprogramma's Sportbonden kunnen subsidie aanvragen	Enkele sportbonden hebben subsidie ontvangen	Meerdere sportbonden kunnen subsidie ontvangen	Meerdere sportbonden kunnen subsidie ontvangen
0969 Bijdragen aan overheidsinstellingen / niet commerciële instellingen	Preventie dopingscontrole	De sportwereld informeren, met name de Olympische atleten, over relevante aspecten aangaande antidoping	Geen realisatie	Herpakken om het doel te kunnen realiseren

36	Topsport Ontwikkeling			
3601 Intensievere aanpak van de Recreatiesport, Jeugdsport en Bewegingsrecreatie	Het uitvoeren van sport-, recreatie- en bewegingsactiviteiten binnen de gemeenschap, die zich voornamelijk concentreert op en rond de nationale en internationale feest- en hoogtijdagen met het oog op plezier, nuttige zinvolle vrijetijdsbesteding en stimuleren tot blijvend bewegen. Het uitvoeren van sport-, recreatie- en bewegingsactiviteiten binnen de gemeenschap, die zich voornamelijk concentreert op en rond de nationale en internationale feest- en hoogtijdagen met het oog op plezier, nuttige zinvolle vrijetijdsbesteding en stimuleren tot blijvend bewegen.	Sportbevorderen binnen de Surinaamse gemeenschap	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	Continuering van het project
	Het creëren van zinvolle vrijetijdsbesteding voor de jeugd tijdens de grote vakantie dagen door het organiseren van activiteiten die zelf ontplooiing- en ontwikkelingskansen creëren voor de jeugd.			
3603 Instituut Nationale Sportselecties	De herstart van het Instituut Nationale Selecties inzetten met als hoofddoel de ondersteuning van nationale selectie op het gebied van sportmedische begeleiding en performance management	Evaluatie en upgradering van de sportmedische begeleiding	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	Continuering van het project

3604 Topsportprojecten	Het hoofddoel is het bieden van garanties voor deelname van topsporters uit Surinam aan regionale en internationale sportevenementen	Ondersteunen van topsporters	Topsporters hebben subsidie ontvangen	Continuering subsidie aan topsporters
3605 Jeugd en Sportontwikkeling regionale gebiedsdelen	Opzetten van sportinfrastructuur in district Sipaliwini en ressorten	I.s.m. sportbonden en sportorganisaties regelmatig verschillende sportevenementen/ toernooien en competities op dorpen, ressort- en districtniveau opzetten	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	continuering van het project
	Aanleggen/ opzetten/ renovatie en onderhouden van sportaccommodaties	Opzetten, renoveren van accommodaties	Deels realisatie	continuering van het project
3607 Internationale Jeugdsportevenementen	Deelname aan Interguyanese spelen en Consude	Jongeren van Suriname die deelnemen aan deze evenementen	Geen realisatie vanwege de Covid-19 pandemie	continuering van het project

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categor	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel	Ontvangsten	0	17	0	0	0	0
53	<i>Niet Belasting Middelen</i>	0	17	0	0	0	0
53161	Opbrengsten van recreatieoorden,	0	17	0	0	0	0

Titel IV: Parastatalen**Toelichting:****Stichting Anti Doping Autoriteit Suriname (SADA)**

SADA is een door het Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA) erkende nationale anti-doping organisatie en is lid van de Caribbean Regional Anti-Doping Organisation (RADO). Deze doping autoriteit heeft tot taak het gebruik van verboden middelen en methoden binnen de sport, uit te helpen bannen.

Regional Sports Academy (RSA)

Regional Sports Academy vanwaar de coördinatie en integratie van projecten en programma's voor Topsport in de Regio, worden gemanaged met verbindingen naar Jeugd en Cultuur en Gender mainstreaming. De RSA wordt een Modern Sportcentrum met sportfaciliteiten voor minimaal 8 takken van Sport, een Congrescentrum, een Medisch centrum, Collegezalen, kantoorruimten en een gastenverblijf (van minimaal 1000 man) en Opleidingsinstituut voor diverse opleidingen.

Nationaal Indoor Stadion (NIS)

De stichting draagt de naam: "Stichting Beheer en Exploitatie Nationaal Indoor Stadion (NIS). Het NIS heeft ten doel: de Sporthal en de daarbij behorende accommodaties naar behoren te beheren en te exploiteren, teneinde dit monument van vriendschap tussen de Volksrepubliek China en de Republiek Suriname in stand te houden.

Stichting School Sport Federatie Suriname (Stichting SSFS)

De Stichting School Sport Federatie Suriname heeft als doel het ontwikkelen van initiatieven op sportief en organisatorisch gebied ter bevordering van de sport binnen de Surinaamse scholengemeenschappen op elk onderwijs niveau, het behartigen van de belangen van haar doelgroep welke deze in de gelegenheid dient te stellen deel te nemen aan sportactiviteiten in binnen- en buitenland en al hetgeen met voormeld deelname gepaard gaat, als overkoepelende organisatie zich ten dienst te stellen van de aangesloten scholen/organisaties.

Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS):

Stichting Beheer Onderhoud en Exploitatie Overheids Sportaccommodaties (Stichting BOEOS) is opgericht met als doel de aan de Stichting toebehorende c.q. toegewezen faciliteiten op een verantwoorde wijze te beheren, exploiteren teneinde te geraken tot een goed draaiend en instandhoudend bedrijf

Afdeling 4. Het Ministerie van Defensie

De begroting voor het Ministerie van Defensie wordt vastgesteld, als volgt:

Doelstelling Ministerie van Defensie:

Het Ministerie van Defensie heeft tot doel het medewaarborgen van de veiligheid op het gehele grondgebied van Suriname als fundamentele voorwaarde voor stabiliteit en ontwikkeling.

Conform artikel 177 van de Grondwet van de Republiek Suriname is het Nationaal Leger belast met het verdedigen van de soevereiniteit en de territoriale integriteit van Suriname tegen buitenlandse gewapende militaire agressie. Vanwege de steeds veranderende eisen van de tijd moet echter in toenemende mate een intensieve bijdrage geleverd worden aan de interne veiligheid. De met overige ministeries en overheidsinstituten, waaronder het Ministerie van Justitie & Politie en het Directoraat Nationale Veiligheid van het Kabinet van de President van de Republiek Suriname, gemaakte beleidsafspraken over samenwerking en assistentie, vormen het beleidskader hiertoe.

In internationaal opzicht nopen hedendaagse opvattingen over onder meer het karakter en bereik van veiligheidsdreigingen en veiligheidsrisico's tot aanpassing van defensiebeleidconcepten en beleidsvaststellingsprocessen. Een gevolg hiervan is een toename van (sub) regionale en internationale veiligheids- en defensie instituten, instrumenten en mechanismen. Strategieën zoals nauwere defensiesamenwerking en coöperatief optreden in het tegengaan van gemeenschappelijke dreigingen vergen verregaande inspanningen van het ministerie en het Nationaal Leger en beïnvloeden in steeds grotere mate de defensie- en veiligheidsbeleidsoriëntatie en daarmee het nationaal defensieambitieniveau.

Taakstelling:

Benevens de algemene taakomschrijving voor Departementen van Algemeen Bestuur zoals vervat in art. 5 van het Besluit Taakomschrijving Departementen van Algemeen Bestuur (S.B. 1991 no. 58), zijn voor het Ministerie van Defensie de volgende taken omschreven:

De zorg voor:

- De verdediging van de soevereiniteit en de zelfstandigheid van de Staat Suriname;
- De uitwendige veiligheid van het grondgebied van de Staat Suriname;
- De Krijgsmacht;
- Het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen, verlenen van bijstand aan de Politie, in geval zulks ter handhaving van de inwendige veiligheid of openbare orde noodzakelijk is;
- Het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen, verlenen van hulp ter voorkoming van rampen en ongevallen en de bestrijding van de gevolgen daarvan;
- Het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen verlenen van hulp en bijstand bij productieve en dienstverlenende activiteiten van de overheid;
- Het toezicht op de bescherming van alle activiteiten in de territoriale wateren, de economische zone en het continentaal plateau, met inachtneming van het internationaal recht.

Hoofddlijnen van het beleid van het Ministerie van Defensie.

De nationale veiligheid van de Republiek Suriname, wordt gegarandeerd binnen de grenzen van het land door de eenheden die daarvoor verantwoordelijk zijn. De Surinaamse burgers en bedrijven dienen zich immers onder elke omstandigheid constant veilig te voelen. Het Nationaal Leger draagt conform de haar toebedeelde grondwettelijke taak, zorg voor de verdediging van de soevereiniteit en de territoriale integriteit van de staat Suriname tegen onder andere buitenlandse gewapende militaire agressie. Ook wordt ondersteuning verleend teneinde de veiligheid van land en volk te garanderen. Om dit te verwezenlijken:

- wordt nauwgezet aandacht besteed aan de institutionele versterking van de defensieorganisatie.
- vindt op reguliere basis een gedegen evaluatie van de veiligheidsvoorzieningen plaats en worden waar nodig maatregelen getroffen om de veiligheid van de burgers te garanderen en op een hoger niveau te ontwikkelen.
- vindt eveneens een evaluatie plaats van de effectiviteit en efficiëntie van onze grensbewaking en de beheersing daarvan. Waar nodig worden extra manschappen ter beschikking gesteld.
- wordt eveneens waar nodig ondersteuning geboden aan de repatriatie van gestrande Surinaamse onderdanen.
- wordt bij de bestrijding van onder meer illegale immigratiestromen en de grensoverschrijdende criminaliteit samengewerkt met andere nationale en internationale partners.

Binnen wet en recht en met het oog op efficiëntie en effectiviteit wordt de zelfvoorzienend waarde van het Nationaal Leger verder opgevoerd.

Met inachtneming van het regeerakkoord 2020-2025 v.w.b. armoedebestrijding, ontwikkelt het Ministerie van Defensie binnen de civiel-militaire sfeer, projecten om hierin een bijdrage te leveren.

Binnen het Ministerie van Defensie worden er op regelmatige basis evaluaties gehouden op beleidsgebied, vooral ten aanzien van het financiële en worden er maatregelen getroffen om conflicten en aandachtspunten, die om een directe oplossing vragen, aan te pakken.

De volgende 10 (Tien) beleidsgebieden voor Defensie blijven de focus van onze acties.

1. Bedreigingen
2. Grenscontrole
3. Binnenland
4. Productiebedrijven
5. Maritieme zone en territoriale wateren
6. Bewaking van Strategische objecten en personen
7. Immigratie
8. Civiel – Militaire relaties
9. Rampen en calamiteiten
10. Digitale Ruimte

Missie:

Defensie beschermt Suriname en ondersteunt waar noodzakelijk!

Visie:

De visie van het Ministerie van Defensie is om een professionele organisatie te zijn waar:

- Kordaat, snel en kundig op onveiligheid en ondersteuning wordt ingespeeld;
- Leiders, een bron van inspiratie, inzet en voorbeeld zijn;
- Medewerkers, gemotiveerd en gedisciplineerd ons land dienstbaar zijn;
- Efficiënt en effectief omgegaan wordt met beschikbare middelen;
- Er gecommuniceerd wordt over beleid, gemaakte keuzes en resultaten;

Zoals in de doelstelling is aangehaald heeft het Ministerie van Defensie het Nationaal Leger als werkmiddel om de operationele taken uit te voeren. Het Nationaal Leger heeft voor deze dienstuitoefening de volgende krijgsmachtdelen en zelfstandige onderdelen ter beschikking: de Landmacht, de Marine, de Luchtmacht en het Korps Militaire Politie.

De Landmacht:

De landmacht is het grootste krijgsmachtdeel. Vanuit de landmacht worden de diverse detachementen over het hele grondgebied van Suriname bemand voor het uitvoeren van de taken van het Nationaal Leger. Het overheidsgezag zal bij met name de grenzen en in het binnenland versterkt worden. Dit zal plaatsvinden middels een gefaseerde uitvoering van het opvoeren van de aanwezigheid van troepen van het Nationaal Leger op het grondgebied van Suriname, met gepaste aandacht voor die delen van het binnenland die op grond van de resultaten van dreigings- en risicoanalyses hiervoor in aanmerking komen. Met name door het innemen van nieuwe posten, het versterken van bestaande posten en verhoogde patrouilles zal het gewenste resultaat worden bereikt.

Op deze manier zal er invulling gegeven worden aan de primaire taakstelling van het Nationaal Leger, hetgeen noodzaakt dat bestaande dreigingsanalyses en –risico's periodiek worden geactualiseerd. De bestaande dreigingen hebben voornamelijk betrekking op illegale overschrijdingen van de landsgrenzen, illegale activiteiten en verblijf van illegalen op het grondgebied van Suriname, alsmede die dreigingen die het gevolg zijn van het gebrek aan overheidsaanwezigheid en overheidscontrole.

Aan de daadwerkelijke inname van deze posten en het uitvoeren van reguliere patrouilles gaan voorzieningen vooraf die voornamelijk te maken hebben met strategische verkenningen, aanleg van noodzakelijke infrastructuur, het voor handen hebben van diverse logistieke voorzieningen waaronder geschikte en betrouwbare transport- en communicatiemiddelen, uitrustingsstukken en gekwalificeerd personeel.

De Marine:

De marine heeft als taak het waarborgen van veiligheid in de territoriale wateren, de exclusieve economische zone, alsmede op de grens- en binnen rivieren.

Dit krijgsmachtsdeel is vanuit zijn strategische posten langs de kust te allen tijde present op zee en dus beschikbaar voor de samenleving en de overige stakeholders binnen het maritiem domein. Verder zal de Marine samen optrekken met actoren binnen het maritieme wezen zoals het KPS, de Kustwacht, MAS, bedrijfsleven en overige overheidsinstanties. Dit in belang van veiligheid op zee. Veiligheid is een absolute voorwaarde voor een gunstig investeringsklimaat.

Het is van essentieel belang dat dit legeronderdeel voor zijn taakuitoefening over geschikt en betrouwbaar materieel beschikt. Ook de beschikking over voldoende middelen om materiaal en materieel duurzaam te managen en te onderhouden zal de Marine in staat stellen om over een operationeel betrouwbare vloot en troepen te beschikken en hierdoor continue voor veiligheid te zorgen.

De Luchtmacht:

De luchtmacht van het Nationaal Leger is ingesteld bij Staatsbesluit van 23 maart 1982 ("Besluit Instelling Afdeling Luchtmacht van het Nationaal Leger", S.B. 1982 N0. 70).

De algemene doelstelling van de luchtmacht is het beschermen van het luchtruim boven het Surinaams grondgebied, het in hiervoor in aanmerking komende gevallen uitvoeren van luchtverkenningen, het verlenen van lucht(vuur)steun aan andere onderdelen van- het Nationaal Leger en het assisteren van overheidsinstanties, waar nodig. Deze assistentie kan bijvoorbeeld bestaan uit het verrichten van gezamenlijke operaties in verband met bescherming van de economische zone en het verlenen van specifieke luchttransportsteun.

Om de luchtmacht in staat te stellen conform haar taakstelling duurzaam operationeel actief te zijn, is naast beschikbaarheid van betrouwbare middelen, uitbreiding van de bestaande infrastructurele, maar vooral materiële voorzieningen noodzakelijk.

Het Korps Militaire Politie:

Het Korps Militaire Politie is een zelfstandig onderdeel van het Nationaal Leger en is onder meer belast met:

- Het verrichten van politiewerkzaamheden t.b.v. het Nationaal Leger zowel in Paramaribo als op de detachementen in de districten;
- Het op aanvraag verlenen van assistentie aan het Korps Politie Suriname;
- Zorgdragen voor orde, rust en veiligheid bij krijgsraadzittingen;
- Motorescortes voor hoogwaardigheidsbekleders, alsook bij prioriteit transporten;
- Toezicht op grensoverschrijding d.m.v. het uitvoeren van immigratiewerkzaamheden op de internationale luchthaven van Suriname, de J.A. Pengel Luchthaven en de aangewezen grensdoorlaatposten in Suriname (de districten Nickerie - South Drain en binnenkort ook te Zeedijk), Marowijne (Albina) en Paramaribo (vliegveld Zorg & Hoop);
- Specialistische opsporingswerkzaamheden (controle op echtheid van reisdocumenten bij grensoverschrijding en andere technische recherche werkzaamheden);
- Opsporen en onderzoeken van strafbare feiten gepleegd door militairen en ook indien burgers in vereniging met militairen strafbare feiten hebben gepleegd.

Het Militair Hospitaal:

Het Dr. F.A.C Dumontier Militair Hospitaal (MH) is in 1965 officieel in gebruik genomen. Bij de staatkundige onafhankelijkheid van Suriname in november 1975 is dit hospitaal aan de toenmalige Surinaamse Krijgsmacht overgedragen. Het MH levert preventieve en curatieve eerstelijns medische zorg voor de militairen, hun gezinsleden en andere rechthebbenden. Het MH biedt onder andere gezinszorg, prenatale controle, zuigelingen controle, fysiotherapie, geestelijke gezondheidszorg, tandheelkundige zorg, keuringen, vaccinaties en ambulance- en laboratoriumdiensten. Jaarlijks heeft het MH gemiddeld 24.000 consulten. Het doel van het MH is voornamelijk het weer inzetbaar maken van militairen door gebruik te maken van militaire artsen, verpleegkundigen en ondersteunend personeel.

Daarnaast vervult het MH ook een belangrijke rol in de operationele geneeskundige keten en zorgt ervoor dat militairen (in teamverband of individueel) medische zorg hebben tijdens diverse operaties en/of in missiegebieden. Bij rampen of ongevallen stelt het Ministerie van Defensie het Militair Hospitaal beschikbaar voor het verlenen van medische assistentie voor zowel de militair als de niet militaire burger in nood. Ook bij formele en recreatieve evenementen georganiseerd door de regering en/of NGO's, is het Militair Hospitaal in staat hen te voorzien van medische assistentie door middel van het opzetten van goed uitgeruste mobile medische posten.

In de huidige realiteit m.b.t. de beheersing van de COVID-19 pandemie, zal de defensieorganisatie een belangrijke rol vervullen d.m.v. het ter beschikking stellen van personeel en materieel.

Daar de medische zorg een bijzondere speerpunt is in de ontwikkeling van het ministerie van Defensie, zal het MH de nodige ondersteuning moeten blijven krijgen ondanks de geringe financiële middelen.

Stichting Reintegratie Ex- Militairen:

De Stichting Re-integratie Ex- Militairen (R.E.M) coördineert in overeenstemming met haar doelstellingen en statuten het beleid inzake het toekennen van resocialisatie- en invaliditeitstoelagen die vanwege fysieke of psychische problemen arbeidsongeschikt zijn geworden. In dit kader zal er een gedegen onderzoek plaatsvinden inzake toekenning van de genoemde toelagen.

Voorts zal de Stichting in dit dienstjaar, in samenwerking met andere actoren, haar inspanningen voortzetten om deze doelgroep opleidingen en trainingen aan te bieden. Dit voor een betere aansluiting op de arbeidsmarkt.

Defensie**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	624.982	686.779	1.113.563	1.113.563	1.295.604	1.619.505	2.024.381
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	621.609	675.487	1.024.483	1.024.483	1.280.604	1.600.755	2.000.943
610	Lonen en salarissen	530.823	553.187	854.544	854.544	1.068.180	1.335.225	1.669.031
611	Sociale premies	17.090	60.227	70.000	70.000	87.500	109.375	136.719
612	Gebruik van goederen en diensten	57.560	61.642	90.000	90.000	112.500	140.625	175.781
616	Sociale Uitkeringen	16.136	432	9.939	9.939	12.424	15.530	19.412
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	3.373	11.291	89.080	89.080	15.000	18.750	23.438
620	Inventaris	575	1.291	2.000	2.000	2.500	3.125	3.906
621	Transport middelen	2.798	10.000	87.080	87.080	12.500	15.625	19.531

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****Visie op HRM**

Het personeelsbeleid dat continu in ontwikkeling is, heeft o.a. als primaire uitgangspunten dat elk personeelslid op de juiste plaats zit, zijn/haar taken gemotiveerd uitvoert en hiervoor correct wordt beloond in overeenstemming met de geldende voorschriften. De primaire uitgangspunten worden binnen een goed gestructureerd defensieapparaat uitgevoerd, waarin er een duidelijke, goed gebalanceerde relatie bestaat tussen enerzijds de organisatiedoelstellingen en anderzijds de kwaliteit van het personeel. Het besef dat verwezenlijking van deze visie enkele flankerende maatregelen vereist, is aanwezig. Hierbij wordt o.a. gedacht aan het wetgevingskader, werkprotocollen, relevante kantoor inventaris, kantoor hulpmiddelen en adequate kantoorruimten. Het beleid is ook erop gericht om noodzakelijke aanpassingen te plegen inzake het tegengaan van gestructureerd verzuim en langdurige ziekteverzuim. Voorts worden gelijke kansen aan zowel het mannelijk als het vrouwelijk personeel geboden, teneinde een eerlijke en gezonde organisatie te creëren.

Opzetten Human Resource Management Informatie Systeem Defensie

De steeds veranderende defensieorganisatie zal niet buiten een modern Human Resource Management (HRM) kunnen. De omvang van de defensieorganisatie dient te worden aangevuld en aangepast waarbij digitalisering en automatisering van de personeelszuil een belangrijke voorwaarde is voor de uitvoering van een goed HRM-beleid.

De huidige uitvoering van het personeelsbeleid is volledig paper-based. Dit zorgt voor:

- gebrekkige informatie;
- lange en inefficiënte doorloop van personele stukken;
- lange wachttijden bij de afhandeling van documenten en werkzaamheden;
- ontbreken van uniformiteit in beleid t.a.v. personele aangelegenheden;
- beperkte beleid voor de uitvoering van loopbaanontwikkeling;
- werkzaamheden die arbeidsintensief zijn;
- informatie ligt verspreidt van elkaar met geen of minimale integratie;
- het plegen van dubbele handelingen.

De bedoeling van het Ministerie van Defensie is om per 01 januari 2024 een Human Resource Management Informatie Systeem (HRMIS) op te zetten voor de defensieorganisatie. De voordelen van dit systeem zijn als volgt, nl een efficiënte verhoging door betere infra- en werkstructuur waarbij minder menskracht verloren gaat aan de administratieve rompslomp; de kans op fouten is veel kleiner, de HRMIS bespaart tijd en kosten, directe signalen vanuit de werkvloer, meer gemak wordt geboden voor de administratie (PZ) en de motivatie tot participatie in het arbeidsproces wordt verhoogt, en de beschikbaarheid over de nodige statistieken (cijfers) om beleid uit te stippelen is verbeterd. De kosten voor het opzetten van deze HRMIS voor de defensieorganisatie is geraamd op SRD 1.500.000,-.

Personeelsverloop:

Instroom

Voor het eerste kwartaal van het dienstjaar 2024 is gepland om 01 militaire lichtingsploeg van ongeveer 100 personen in dienst te nemen. Vanwege de constante uit stroom van personeel in de periode 2021 t/m 2023 en de groeiende vergrijzing, zijn er vacatures ontstaan waardoor het Ministerie van Defensie genoodzaakt is om minimaal 100 personen (militairen) in dienst te nemen.

Doorstroom

Gemotiveerde mensen leveren betere prestaties en de motivatie van de medewerkers is één van de succes factoren voor de organisatie. Als onderdeel van de motivatie van het personeel hebben bevorderingen, vaste dienst aanstellingen en huldigen plaatsgevonden.

Voor bevorderingen en vaste dienst aanstellingen zijn vanaf januari 2023 t/m juni 2023, 334 militairen bevorderd naar de naast hogere rang en hebben 142 militairen een vaste dienst aanstelling gekregen. Het ligt in de lijn der verwachtingen om voor de rest van het dienstjaar 2023 en het dienstjaar 2024, de bevorderingen en aanstellingen in vaste dienst voort te zetten. Voor de rest van het dienstjaar 2023 wordt nog ongeveer 700 bevorderingen verwacht uit te komen en voor het dienstjaar 2024 kan bij benadering nog circa 500 bevorderingen naar de naast hogere rang/functie erbij verwacht worden.

Voor huldigen (militaire decoratie en jubilarissen) zijn in de periode januari 2023 t/m juni 2023 182 tal personeelsleden gehuldigd, hiervan zijn 52 militairen en 130 burgerpersoneelsleden. Hiermee is een klein deel van de achterstand ingelopen. De totale achterstand omvat ongeveer 3145 personeelsleden (vanaf 2016 t/m 2023) die nog gehuldigd moeten worden. Met betrekking tot het wettelijk kader hieromtrent zal dit nader bekeken worden en voor de efficiënte afhandeling zullen aanpassingen c.q. wijzigingen voorgesteld worden. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat in het dienstjaar 2023 en het dienstjaar 2024, de achterstand zoveel mogelijk in te lopen en de huldigen voort te zetten. Ook zal in 2024 in verband met het feit dat personeelsleden i.v.m. gratificatie voor 25, 30, 35 en 40 jaren in dienst zijn van de overheid erbij komen, hierbij is de indeling als volgt: 10 personen voor 25 jaar, 9 voor 30 jaar, 21 voor 35 jaar en 17 voor 40 jaar.

Uitstroom

Vanaf januari 2023 t/m juni 2023 zijn 49 personeelsleden met ontslag gegaan en hebben 54 personeelsleden de dienst verlaten wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Vanaf januari 2023 t/m juni 2023 zijn 9 personeelsleden met vervroegd pensioen gaan.

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat voor de rest van het dienstjaar 2023 en het dienstjaar 2024 een voortzetting van de uitstroom zal plaatsvinden. Voor het dienstjaar 2024 wordt verwacht dat 128 personeelsleden de pensioengerechtigde leeftijd zullen bereiken en met pensioen zullen gaan. Hiervan zijn 17 burgerpersoneelsleden en 111 militairen.

Personeelsbestand van Defensie

Per mei 2023 zijn er volgens de betaalrol 4.162 landsdienaren werkzaam bij het Ministerie van Defensie. Dit aantal is inclusief het personeel ingedeeld bij het Directoraat Nationale Veiligheid (DNV). Van het totaal aantal personeelsleden zijn 184 burgers en 3.978 militairen.

De totale personeelskosten voor het dienstjaar 2024 bedragen **SRD 854.544.000,=**.

610 - Lonen en salarissen

Deze kosten hebben betrekking op de lonen, salarissen en emolumenten van personeelsleden werkzaam bij het Ministerie van Defensie.

De totale personeelskosten voor het dienstjaar 2024 bedragen **SRD 854.544.000,=**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	685.249.987
61002	Vakantietoeslag	97.472.944
61003	Overwerk	3.086
61004	Bonussen en Gratificaties	3.013.754
61006	Vacatiegelden	425.825
61012	Detachering toelagen	2.770.070
61013	Functionele toelagen	16.350.905
61014	Persoonlijke toelagen	1.448.947
61015	Lesuren vergoeding	695.850
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.098.454
61017	Waarnemingstoelage	995.590
61018	Inconvenienten	40.992.640
61020	Telefoonvergoeding	4.836
61021	Representatievergoeding	945.143
61023	Vervoersvergoeding	77.340
61024	Overige vergoedingen	2.998.630
Totaal		854.544.001

611 - Sociale premies

Deze premies betreffen de verplichte bijdrage van de werkgever aan respectievelijk het Pensioenfonds en het Staats Ziekenfonds Suriname. De Pensioenbijdrage is geraamd op **SRD 38.554.352,=** en voor het Staatsziekenfonds **SRD 31.445.648,=**.

De totale raming van Sociale Premies voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 70.000.000,=**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	38.554.352
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	31.445.648
Totaal		70.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Hierbij is het volgende van belang:

- Gedurende het programma verblijven de deelnemers 10 dagen aaneengesloten in de Ayoko Kazerne te Zanderij;
- De deelnemers worden voor deze periode in aangepast militair uniform gekleed;
- De voeding wordt via de Ayoko Kazerne verstrekt;
- Medische zorg wordt door de militaire geneeskundige dienst geboden;
- Recreatie vindt plaats, in een daartoe ingerichte ruimte in de kazerne.

Begroting:

Project Vroegtijdige Schoolverlaters =>SRD 235.900,-.

POST- PROGRAMMA

De deelnemers die het programma hebben doorlopen, zullen beter uitgerust zijn met sociale vaardigheden en kennis om betere keuzes te maken, en gemotiveerd zijn om de school af te maken of, beroepsgerichte opleidingen te volgen en diploma's en/of certificaten te behalen en daarmee een baan te vinden. Dit zal van meerwaarde zijn voor de deelnemer zelf, alsook de woonomgeving.

De geïdentificeerde opleiders zijn:

- Mulo School
- LBO School
- Stichting TANA
- SAO
- SHTTC Suriname Hospitality Tourism and Training Centre
- A.L. Waaldijkcollege

Voor dit dienstjaar 2024 zijn de totale kosten voor “ 612 Gebruik goederen en diensten” geraamd op **SRD 90.000.000,=**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	4.734.778
61208	Binnenlandse reiskosten	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	1.600.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.991.859
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	96.495
61221	Vergaderkosten	61.192
61226	Advertenties en Bekendmakingen	20.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	2.050.000

61238	Telefoon uitgaven	487.940
61239	Gas	74.000
61240	Water	50.000
61241	Electriciteit	750.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	250.000
61247	Schoonmaak	40.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	13.000.000
61251	Voeding	45.000.000
61253	Vrachtkosten en Porti	200.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	1.544.964
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	1.000.000
61260	Onderscheidingen	204.500
61263	Overige Algemene Kosten	71.000
61277	Laboratoriumkosten	150.000
61278	Verzekeringen	787.000
61279	Medicijnen	1.448.108
61281	Vaccins	25.000
61282	Overige medische verzorging	786.960
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	13.476.204
Totaal		90.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

Voor het dienstjaar 2024 is de totale raming voor de medische kosten (meerkosten) geraamd op **SRD 9.939.000,=**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	2.939.000
61612	Poliklinische Kosten	7.000.000
Totaal		9.939.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

De kosten voor aanschaf van kantoormeubilair en kantoor hulpmiddelen met name computers zijn geraamd op **SRD 2.000.000,=**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	393.000
62003	Communicatie	129.200
62004	Computers	1.477.800
Totaal		2.000.000

621 - Transport middelen

De kosten voor aanschaf van transportmiddelen zijn geraamd op **SRD 87.080.000,=**.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	500.000
62104	Pickup's	8.000.000
62110	Overige transportmiddelen	78.580.000
Totaal		87.080.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	6.242	4.914	24.396	24.396	23.750	29.719	37.148
07	Onderzoek en Ontwikkeling	0	0	2.000	2.000	2.500	3.125	3.906
0703	Doorstart Agrarisch Bedrijf	0	0	2.000	2.000	2.500	3.125	3.906
08	Binnenlandse Veiligheid	2.996	1.600	18.396	18.396	16.250	20.312	25.391
0804	Bijzondere Voorzieningen Defensie	0	0	15.396	15.396	12.500	15.625	19.531
0805	Waarborgen veiligheid	2.996	1.600	3.000	3.000	3.750	4.688	5.859
09	Subsidie en Bijdragen	1.888	2.926	3.500	3.500	4.375	5.469	6.836
0919	Bijdrage St. Nazorg	1.864	2.926	3.500	3.500	4.375	5.469	6.836
0920	Bijdrage Stg. Ismay van Wilgen	24	0	0	0	0	0	0
14	Internationale samenwerking	70	38	0	0	0	0	0
1403	Militaire Diplomatieke Vertegenwoordiging	70	38	0	0	0	0	0
16	Financieel Economisch	1.288	350	500	500	625	812	1.016
1616	Aflossingen detachementen en grensposten NL	1.288	350	500	500	625	812	1.016

Toelichting : Programma's

0703 - Doorstart Agrarisch Bedrijf vonFreyburg

Het ministerie heeft een stuk terrein waar het Agrarisch bedrijf is gevestigd. Het bedrijf heeft een overcapaciteit en Defensie wilt dat anders inzetten. Suriname heeft te weinig parken en het idee is om een Groenhart wandelpark op te zetten in Saramacca.

Het wandelpark heeft tot doel:

- Ontspanningsplek voor de lokale bevolking met een mooi uitzicht.
- Toeristische attractie.
- Groen project.
- Zelfvoorzienend voor het Nationaal leger.

Uitvoering:

- Design met daarbij de initiële kosten voor het maken van het projectplan en de begroting.

- Projectplan indienen voor de financiering (Staatsolie, ROM, bedrijven in Saramacca).
- Uitvoer project => een deel in orde maken en naarmate de ontwikkeling verder uitwerken.

Begroting:

Groenhartpark => Totaal: SRD 3.372.840,00 (opvullen, ontwerpen en uitvoering).

Slot:

Ontwerp uitvoering is eind 2023.

Opleveren van het Groenhart park in 2024

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2024 is **SRD 2.000.000,=** .

0804 - Bijzondere Voorzieningen Defensie

Dit programma voorziet in de noodzakelijke infrastructurele verbeteringen van met name de detachementen en de diverse kazernes van het Leger. Hieronder treft u per project de uiteenzetting. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2024 is **SRD 15.396.000,=** .

1. Project: Renovatie Legerpost Afobakka en Nieuwbouw Snesi Kondre

De uitvoering zal geschieden in 6 fases en valt onder beheer van het Ministerie van Defensie:

- Algemene voorbereiding (vaststellen de nodige voorzieningen)
- Planning (Onderzoek en design)
- Kwaliteitsprotocol (kwaliteitsbewaking)
- Fondsen en/of aanbestedingen (financiering en administratieve voorbereiding)
- Operationalisatie (uitvoering project)
- Nazorg.

Begroting:

Renovatie Afobakka => **Totaal SRD 1.386.750,00**

Nieuwbouw Snesi Kondre => **Totaal SRD 12.122.800,00**

2. Project: Nieuwbouw MP-Gebouw

Inleiding

Het gebouw Hoofdkwartier Militaire Politie, gelegen op de hoek van de Henck Aaronstraat en de Tourtonnelaan, was voor het laatst gerenoveerd in 2010. De Militaire Politie heeft aangegeven dat delen van het gebouw niet veilig lijken te zijn en naar aanleiding hiervan is aan het Ministerie van Openbare Werken gevraagd een inspectie te doen m.b.t. de bouwtechnische staat van het gebouw. Na evaluatie is gekozen voor nieuwbouw inplaats van renovatie en wel op het terrein van de Korps Speciale Troepen (KST) aan de Doekhieweg.

Uitvoering:

Januari - Maart 2024 => start bouw

Maart 2025 => oplevering nieuwbouw

Noot:

Financiering => Ministerie van Defensie

0805 - Waarborgen veiligheid

Voor deze beleidsmaatregel is er een bedrag geraamd voor operaties op leger en krijgsmachtsniveau alsook voor trainingen en oefeningen en bilaterale en multilaterale samenwerkingen, de aanschaf van specifiek militair operationele middelen zoals drones, communicatiemiddelen, logistieke middelen en andere tactische middelen voor navigatie te land, water en lucht alsook het versterken van de inlichtingendienst. Allen met het doel de presentie van het Nationaal Leger c.q. overheidsgezag op te voeren in stad, district, op zee, in de lucht en in het bijzonder om op de grenzen gezamenlijk met andere veiligheidsinstituten zoals het KPS en de Kustwacht, de grenscontrole effectief te doen versterken. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2024 is **SRD 3.000.000,=**.

0919 - Bijdrage St. Nazorg Dienstplichtigen

Deze stichting is onder meer belast met de opvang en begeleiding van hulpbehoevende ex-militairen. Voor deze beleidsmaatregel is een bedrag geraamd ter dekking van de exploitatiekosten van de stichting, de kosten i.v.m. de resocialisatie toelage en de invaliditeitsuitkering aan de leden van deze doelgroep en de kosten voor (medische/psychiatrische) behandeling. Verder zal er geïnvesteerd worden in trainingen en structurering van de medische zorg. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2024 is **SRD 3.500.000,=**.

1616 - Aflossingen detachementen en grensposten NL

Deze maatregel is specifiek bedoeld voor de reguliere aflossingen van detachementen en grensposten over het geheel land. De reguliere aflossingen zijn essentieel voor het zorgdragen van de presentie van het Nationaal Leger c.q. overheidsgezag in het binnenland, te zee, te lucht en in het bijzonder op de grenzen waar gezamenlijk met de andere veiligheidsinstituten zoals het KPS en de Kustwacht, voor orde en veiligheid wordt gezorgd. Dit programma is geraamd voor een totaal bedrag van **SRD 500.000,=**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Hoofdbeleidsgebied / Kernthema's: Binnenlandse veiligheid				
Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
0703. Exploitatie Agrarisch Bedrijf von Freyburg	Het Nationaal Leger voorzien van verse groenten en fruit en om de lokale economie te stimuleren.	Productie constant gehouden. Het NL voorzien van verse groente en fruit	Productie constant gehouden. Het NL voorzien van verse groente en fruit	Uitbreiding landbouw arealen en opzetten Groenhart Wandelpark
0804. Bijzondere Voorzieningen Defensie	Bestemd voor uitbreiding en renovatiewerken	Geen activiteiten	Geen activiteiten	Verbetering van de legeringsplaatsen op diverse detachementen.
0805. Kosten i.v.m. waarborgen veiligheid	Aanschaf specifiek militair operationele middelen voor het opvoeren van de slagkracht van het NL	Aanschaf 2 boten compleet en uitvoering tal van geheime operaties over het gehele land.	aanschaf communicatie middelen en andere tactische middelen en uitvoering geheime operaties.	door verbeterde mobiliteit, monitoring, communicatie en andere randvoorwaarden gezorgd voor presentie en zodoende een beter veiligheidsgevoel te hebben gecreerd
Op-Hoofdbeleidsgebied / Kernthema's: Subsidies				
0919. Bijdrage Stichting Reintegratie Ex-Militairen	her-, om- en bijscholing als ook specifieke medische en psychiatrische zorg t.b.v. de doelgroep	Exploitatie kosten en toelagen van de doelgroep volgens planning afgehandeld.	Personeels- en exploitatiekosten en toelagen t.b.v. de doelgroep afgehandeld	Toelagen en exploitatiekosten volgens respectievelijk behoefte en opgave afgehandeld
OP-Hoofdbeleidsgebied / Kernthema's: Financieel economisch				
1616. Aflossingen detachementen en grensposten NL	Deze beleidsmaatregel is specifiek bedoeld voor de reguliere aflossingen van detachementen en grensposten over het geheel land.	bijgedragen aan het overheidsgezag in stad en district	bijgedragen aan het overheidsgezag in stad en district	Verplaatsingen naar en van de detachementen en grensposten bijgedragen aan het overheidsgezag in stad en district

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	0	6.077	681	681	681
52	Donaties	0	0	5.396	0	0	0
52105	Nederland Donatie	0	0	5.396	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	0	0	681	681	681	681
53415	Bestekken	0	0	8	8	8	8
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	0	673	673	673	673

Toelichting:

Donaties

52105 – Nederland Donatie

De ontvangsten van diensten door derden bestaan uit:

- De vergoeding “jungle training” vloeit voort uit de Memorandum of Understanding welke is ondertekend door de Republiek Suriname en de vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden inzake het uitvoeren van militaire jungletrainingen op het grondgebied van Suriname. Het bedrag vertegenwoordigd de financiële compensatie welke Suriname en Nederland zijn overeengekomen en is geraamd op **SRD 5.396.000,-**.

Niet Belasting Middelen

53415 - Bestekken

Bestekskosten:

Deze gelden bestaan uit de bijdrage van leveranciers die inschrijven voor de openbare aanbesteding voor de levering van houdbare en niet - houdbare levensmiddelen tweemaal per jaar en overige inschrijvingen. Voor de bestekskosten wordt een tarief van SRD 500,= gehanteerd, hetgeen kostendekkend is. Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2024 is **SRD 7.500,=**.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen

Niet belastingmiddelen:

De ontvangsten van diensten door derden bestaan uit:

De vergoeding van het AZP voor gebruik van de infrastructuur van het Militair Hospitaal is geraamd op **SRD 673.380,-**.

Afdeling 5. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking

De begroting voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking wordt vastgesteld, als volgt:

De President van de Republiek Suriname geeft conform de Grondwet, artikel 101, leiding aan de buitenlandse politiek en bevordert de ontwikkeling van Suriname in de internationale rechtsorde. De richting en inrichting van het buitenlands beleid is derhalve het prerogatief van de President. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking (hierna te noemen, MBIBIS) is in deze context de directe werk arm van de President en als zodanig belast met de uitvoering van het buitenlands beleid. Voor een effectieve en efficiënte uitvoering van het buitenlands beleid, vindt optimale afstemming plaats tussen het Kabinet van de President en het Ministerie van BIBIS respectievelijk met belangrijke stakeholders.

Conform de geldende tekst van het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58), zoals laatstelijk gewijzigd S.B. 2010 no 124, geldende tekst S.B. 2010 no. 174, zijn de bijzondere taken van het Ministerie van BIBIS (naamswijziging; SB 2020 no 141, Presidentieel besluit van 16 juli 2020, houdende aanpassing instelling Departementen van Algemeen Bestuur) omschreven en herschreven.

Aan het Ministerie worden in haar Beleidsnota 2020 – 2025, de volgende drie kerntaken toegekend:

- Een eerste kerntaak van het Surinaamse buitenlands beleid is domein overschrijdende belangenbehartiging, het voeren van een samenhangend buitenlands beleid en het waken over de coherentie van interne beleidskeuzes met de internationale agenda. Het buitenlands beleid moet zijn: consistent, dynamisch, ontwikkelings- en doelgericht en vertrouwenwekkend.
- Tot de tweede kerntaak, International Business, het bevorderen van de bilaterale handel en investeringen, het stimuleren van internationaal ondernemen, de acquisitie van investeringen uit het buitenland, de opdrachtverlening op het gebied van economische diplomatie, het sluiten en uitvoeren van handels- en investeringsverdragen via bi- en multilaterale netwerken, en het bijdragen aan het realiseren van de duurzaamheids- en ontwikkelingsdoelstellingen d.m.v. economische- en publieke diplomatie.
- Tot de derde kerntaak, Internationale Samenwerking, behoren het bevorderen van duurzame economische groei en zelfredzaamheid als motor voor armoedebestrijding in Suriname. Centraal staan het versterken van het lokaal ondernemingsklimaat en ondernemerschap in Suriname.

Het beleidskader en prioriteiten buitenlands beleid

Het Ministerie van BIBIS heeft in haar Beleidsnota 2020-2025 een beleid geformuleerd waarbij ...*het buitenlands beleid dienstbaar zal zijn aan de sociaal-economische en culturele ontwikkeling van ons land, gericht op de mobilisatie van buitenlandse investeringen, een verantwoord en effectief gebruik van de natuurlijke hulpbronnen en economische mogelijkheden, capaciteits- en institutionele versterking, ontwikkeling van moderne technologie en het verwerven van afzetmarkten*". Ter verwezenlijking van dit beleid, acht het Ministerie de zes onderstaande strategische doelstellingen van belang:

1. Een versterkt en positief imago van ons land en verhoogde effectieve toegang op het internationaal podium;
2. Een verbeterd en versterkt investeringsklimaat voor het aantrekken van internationale investeerders.
3. (Post-) COVID-19 diplomatie;
4. Aantrekking van kapitaal voor duurzame ontwikkeling, onder andere het Diaspora fonds;
5. Aantrekken en versterken van het menselijk kapitaal internationaal;
6. Organisatieontwikkeling van het Ministerie en onze Ambassades en Consulaten.

Deze strategische doelstellingen voorzien in een basis voor de (reguliere) beleidsactiviteiten van het Ministerie en zullen in samenhang geschieden met de richting die is aangegeven voor de nationale ontwikkeling in het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022-2026, alsook de additionele concrete acties voortvloeiende uit het pre-nationale dialogen document (20 mei 2023) die voor een gerichtere aanpak moeten zorgen in de tweede helft van de regeertermijn.

In het MOP 2022-2026 zijn er zes strategische actiepunten geïdentificeerd voor het Ministerie, die al dan niet in samenwerking met andere (overheids)instanties worden gerealiseerd. Deze strategische actiepunten, die in acht genomen dienen te worden bij de prioritisering van beleidsmaatregelen, zijn als volgt:

1. Opstellen, indienen, aannemen en afkondigen Wet op Local Content;
2. Instellen Local Content Development Office;
3. Afstemmen buitenposten met vakministeries voor gerichte internationale samenwerking [*via het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking*];
4. Intensieve regionale en internationale samenwerking m.b.t. grensoverschrijdende visbestanden en visserijcontrole;
5. Verkorten van procedures voor hooggeschoolde migranten die in diverse productiesectoren en in het hoger onderwijs inzetbaar zijn;
6. Invoeren mechanisme “*citizen by investment*”.

Concrete acties voor het Ministerie voortvloeiende uit het pre-nationale dialogen document:

- Mobilisatie van mogelijkheden voor het binnenhalen van schenkingsmiddelen t.b.v. leefbaarheidsverbetering en gemeenschapsontwikkelingsprojecten;
- Het leveren van een bijdrage aan de verbetering van het investeringsklimaat, o.a. door aanpassing van de Investeringswet;
- Het aantrekken van “Foreign Direct Investments” als bijdrage voor het bevorderen van economische groei en werkgelegenheid;
- Het continueren van de ondersteuning aan de afronding van de uitstaande schuldverschikking;
- Het leveren van een bijdrage aan het doorlichten en transparant maken van het benoemingenbeleid.

Implementatie buitenlands beleid

De uitvoering van de beleidsprogramma's van het Ministerie van BIBIS vinden plaats via de volgende directoraten en instituten:

Het Directoraat Algemeen Beheer en Consulaire Zaken

Het Directoraat Buitenlandse Zaken

Het Directoraat International Business

Het Directoraat Internationale Samenwerking Suriname Investment and Trade Agency (SITA)

Diaspora Instituut (DI)

Suriname Diplomaten Instituut (SDI)

Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	327.817	439.527	513.484	513.484	620.285	682.314	750.545
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	315.036	435.527	488.895	488.895	592.785	652.064	717.270
610	Lonen en salarissen	176.791	200.000	202.870	202.870	223.157	245.473	270.020
611	Sociale premies	9.766	35.636	35.000	35.000	39.600	43.560	47.916
612	Gebruik van goederen en diensten	128.472	199.874	250.000	250.000	330.000	363.000	399.300
616	Sociale Uitkeringen	6	17	1.025	1.025	28	31	34
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	12.781	4.000	24.589	24.589	27.500	30.250	33.275
620	Inventaris	513	1.000	9.589	9.589	11.000	12.100	13.310
621	Transport middelen	12.268	3.000	15.000	15.000	16.500	18.150	19.965

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het totale personeelsbestand voor de Thuisdienst is 243. Er zijn 20 vertegenwoordigingen van Suriname in het buitenland met een totaal personeelsbestand van 169, waarvan 80 uitgezonden personeelsleden en 73 lokaal aangetrokken met een contract en 16 tijdelijke krachten; de salarissen van het lokaal aangetrokken personeel wordt begroot op code 61203, contractanten en van de tijdelijke krachten op code 61204.

De kosten van huur van woningen van het uitgezonden personeel op de diverse buitenlandse vertegenwoordigingen evenals de detacheringstoelagen worden ook hier geboekt. De overige kosten zijn deels toelagen die toekomen aan zowel de ambtenaren van de Thuis- als Buitendienst en een ander deel zijn toelagen die uitsluitend kunnen toekomen aan gedetacheerde ambtenaren. De uiteenzetting per directoraat wordt hieronder in de tabel aangegeven. De kosten van het directoraat Buitenlandse zaken zijn verder verdeeld in de thuis en buitendienst.

Specificatie Lonen en Salarissen

	Code	Lonen en Salarissen	Directoraat Buitenlandse Zaken		Directoraat International Business	Directoraat Internationale Samenwerking	Directoraat Algemeen Beheer en Conza
			Thuisdienst	Buitenposten			
610	Ambtelijk Salaris		161.609.000	21.839.000	4.610.000	6.452.000	8.360.000
	Totaal		161.609.000	21.839.000	4.610.000	6.452.000	8.360.000
	Totaal 610		202.870.000				

Personeelsbestand naar Directoraat en kaderniveau

Directoraat/Afdeling	Hoger	Midden	Lager	Contractanten	Totaal
Directoraat International Business	3	1	0	2	6
Directoraat Internationale Samenwerking	9	3	0	0	12
Directoraat Algemeen Beheer en Consulaire Zaken					
Departementsleiding	19	11	2	3	35
Onder Directoraat Consulaire Zaken en Personenverkeer	5	15	5	0	25
Onder Directoraat Administratieve Diensten	7	13	24	2	46
Directoraat Buitenlandse Zaken					
Supervisie Minister	22	43	9	4	78
Bilaterale Aangelegenheden	18	1	0	0	19
Multilaterale Aangelegenheden	18	4	0	0	22
Totaal	101	91	40	11	243

Reele opbouw personeel buitenposten:						
Naam	Hoger	Midden	Lager	Contractanten	Tijdelijk	Totaal
Ambassade Brasilia	4	1	0	6	0	11
Consulaat-Generaal Belem	1	1	0	2	1	5
Ambassade Caracas	3	0	0	5	1	9
Ambassade Georgetown	3	2	0	4	1	10
Consulaat-Generaal Willemstad	2	1	0	2		5
Consulaat-Generaal Cayenne	3	5	0	7	0	15
P.V. New York	4	0	0	4	0	8
Ambassade Washington	4	1	0	3	0	8
Consulaat-Generaal Miami	2	1	0	1	0	4
Ambassade Den Haag	6	0	0	3	1	10
Consulaat-Generaal Amsterdam	2	1		11	0	14
Ambassade Brussel	4	1	0	2	1	8
Ambassade Beijing	3	0	0	4	1	8
Ambassade New Delhi	3	0	0	3	1	7
Ambassade Jakarta	4	0	0	4	2	10
Ambassade Havana	4	0	0	1	4	9
Ambassade Parijs	4	0	0	3	0	7
Ambassade Accra	5	1	0	4	3	13
Ambassade Rabat	3	0	0	3	0	6
Consulaat-Generaal Dakhla	1	0	0	1	0	2
Totaal	65	15	0	73	16	169

KADER	ABB SCHAAL	FISO FUNCTIE GROEP
HOGER	18 T/M 24	9 T/M 13
MIDDEN	12 T/M 17	7 T/M 8

Toelichting personeel Buiendienst

Opgemerkt dient te worden dat het ministerie in 2024, de bemensing van de diverse buitenposten zal continueren. Onze voortdurende aanwezigheid en communicatiekanalen moet ervoor zorgen dat onze belangen worden behartigd. Onze aanwezigheid zal verder bevorderen de economische samenwerking, culturele uitwisseling en politieke samenwerking. Het zal ons beter instaat stellen om actuele informatie te verzamelen over ontwikkelingen in het gastland en de regio, wat essentieel is voor het vormgeven van het buitenlands beleid en zal voorts zorgen voor het bevorderen van Internationale handel. Eveneens is het van

Recapitulatiestaat

Personeelsbestand Ministerie naar Kader

	Hoger	Midden	Lager	Arbeids ovk	Tijdelijk	Totaal
Thuisdienst	101	91	40	11	0	243
Buitendienst	65	15	0	73	16	169
Totaal	166	106	40	84	16	412

Onze voortdurende aanwezigheid en communicatiekanalen moet ervoor zorgen dat onze belangen worden behartigd. Onze aanwezigheid zal verder bevorderen de economische samenwerking, culturele uitwisseling en politieke samenwerking. Het zal ons beter instaat stellen om actuele informatie te verzamelen over ontwikkelingen in het gastland en de regio, wat essentieel is voor het vormgeven van het buitenlands beleid en zal voorts zorgen voor het bevorderen van Internationale handel. Eveneens is het van belang onze posten te bemensen vanwege crisismanagement en consulaire diensten.

Door de bemensing van de buitenposten voort te zetten, kan het ministerie deze en andere voordelen realiseren en het maximale rendement uit de relaties halen.

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	103.264.600
61002	Vakantietoeslag	10.381.755
61003	Overwerk	3.506.410
61004	Bonussen en Gratificaties	2.047.400
61006	Vacatiegelden	500.000
61012	Detachering toelagen	81.157.375
61013	Functionele toelagen	1.004.500
61014	Persoonlijke toelagen	54.240
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	59.340
61017	Waarnemingstoelage	392.380
61020	Telefoonvergoeding	7.000
61021	Representatievergoeding	400.000
61023	Vervoersvergoeding	90.000
61024	Overige vergoedingen	5.000
Totaal		202.870.000

611 - Sociale premies

Code	Sociale Premies	Directoraat Buitenlandse Zaken		Directoraat International Business	Directoraat Internationale Samenwerking	Directoraat Algemeen Beheer en Consulaire Zaken	
611		Buitendienst	Thuisdienst				
		29.000.000	2.000.000	1.300.000	1.200.000	1.500.000	
	Totaal 611	35.000.000					

Als gevolg van de periodieke verhogingen en bevorderingen alsook de toename van bezoldigingen voor het dienstjaar 2024, zijn ook de bijdragen van het ministerie aan SZF- en Pensioenpremies toegenomen. Ook de premies voor de buitenlandse vertegenwoordigingen zijn hierin begroot.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	5.103.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	29.897.000
Totaal		35.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Code	Goederen en Diensten	Directoraat Buitenlandse Zaken		Directoraat International Business	Directoraat Internationale Samenwerking	Directoraat Algemeen Beheer en Consulaire Zaken
612		Buitendienst	Thuisdienst			
	Goederen en diensten	198.000.000	29.000.000	4.000.000	5.000.000	14.000.000
	Totaal 612	250.000.000				

Onder de post Contractanten is opgenomen het personeel dat is aangetrokken op basis van hun specifieke bekwaamheden. De salarissen van het lokaal aangetrokken personeel bij de diverse buitenlandse vertegenwoordigingen zijn ook opgenomen onder de post Contractanten. De toe te kennen salarisverhogingen aan deze groep lokaal aangetrokken personeel, mede op basis van het minimumloon in de verschillende landen, heeft ook geleid tot een toename van deze kostenpost. Contractanten en tijdelijk personeel vallen niet meer onder de post personeelskosten maar onder die van goederen en diensten, waardoor deze post verhoogd is.

Verder zijn er voor het gebruik van Goederen en Diensten de kosten opgenomen die betrekking hebben op de uitgaven voor kantoor, media, nutsvoorzieningen, representatiekosten, abonnementen, schoonmaak, huur- en onderhoudskosten en betalingen van contributies. De kosten verbonden aan mutaties en detacheringen worden gerekend tot vrachtkosten.

Overzicht Contributie Betalingen Min BIBIS

	Contributie 2024	Uitstaande contributies tot op heden	Jaarlijkse contributie
OACP - African, Caribbean and Pacific Group of States			€ 53.870,00
ACS - Association of Caribbean States	\$ 28.064,00		\$ 28.064,00
ACTO - Amazon Cooperation Treaty Organization	\$ 54.700,00		\$ 54.700,00
CTBTO - Comprehensive Nuclear - Test - Ban Treaty Organization			\$ 1.488,00
FEMCIDI - Fondo Especial Multilateral del CIDI - Special Multilateral Fund of the Inter-American Council for Integral Development		vrijwillige bijdrage	\$ 2.000,00
OAS Development Cooperation Fund (OAS/DCF)			
G -77 and China - Group of 77	\$ 5.000,00		\$ 5.000,00
GRULAC - Group of Latin America and Caribbean Countries			€ 910,00
International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia	\$ 2.140,00		\$ 2.140,00
International Residential Mechanism for Criminal Tribunals	\$ 1.246,00		\$ 1.246,00
International Criminal Tribunal for Rwanda	\$ 1.047,00		\$ 1.047,00
ISA International Seabed (Authority Budget)	\$ 665,00		\$ 665,00
ITLOS - International Tribunal for the law of the Sea	€ 1.017,00		€ 1.017,00
OAS Regular Budget	\$ 31.600,00		\$ 31.600,00
OPANAL - Organismo para la Proscripción de las Armas Nucleares en la America Latina y el Caribe - Agency for the Prohibition of Nuclear Weapons in Latin America and the Caribbean	\$ 1.543,00		\$ 1.543,00
OPCW Regular Budget - Organization for the Prohibition of Chemical Weapons	€ 3.385,00		€ 3.385,00
OIC - General Secretariat and IPHRC Organisation of Islamic Cooperation	\$ 185.550,00		\$ 185.500,00
ISF - Islamic Solidarity Fund			\$ 6.300,00
UN Regular Budget	\$ 87.760,00		\$ 87.760,00
MONUSCO - Contribution to the Stabilization mission of DRC			CHF 3.295,00
IOM - International Organisation of Migration	CHF 3.295,00		CHF 3.295,00
CARICOM Electoral Observer Mission	\$ 1.994,00		\$ 1.994,00
UNASUR	\$ 14.146,00		\$ 14.146,00
WTO - World Trade Organisation			CHF 29.325,00
Internationa Committee of the Redd Cross (ICRC)			\$ 12.085,00
CARICOM Reparations Commission			
Latin American and Caribbean Economic System (SELA)			\$ 22.068,07
GLOC - Government Local Office Costs (UNDP)	\$ 70.692,00		\$ 70.692,00

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61203	Contractanten	58.797.450
61204	Tijdelijk personeel	5.161.250
61205	Deskundigen Binnenland	500.000
61206	Deskundigen Buitenland	500.000
61208	Binnenlandse reiskosten	50.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	700.000
61210	Buitenlandse reiskosten	2.515.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	5.015.000
61212	Overige kosten opleidingen	5.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	5.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	5.215.000
61216	Kopieer	490.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	250.000
61218	Bode diensten	5.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	300.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	125.000
61221	Vergaderkosten	1.242.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	2.128.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	500.000
61224	Licenties en programmakosten	732.250
61225	Datalijnen	800.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	5.000
61227	Radio en Tv programma's	179.500
61228	Brochure en andere Periodieken	5.000

61229	Tentoonstellingen	5.000
61230	Overige kantoorkosten	2.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	66.370.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	20.225.000
61238	Telefoon uitgaven	4.355.000
61239	Gas	15.000
61240	Water	1.230.000
61241	Electriciteit	2.740.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	1.700.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	50.000
61246	Verzekering	1.820.000
61247	Schoonmaak	115.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	50.000
61250	Bewaking	2.687.550
61251	Voeding	1.179.000
61252	Contributie	40.000.000
61253	Vrachtkosten en Porti	9.388.000
61258	Kunst en Cultuur Aankopen en Onderhoud	5.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	800.000
61260	Onderscheidingen	300.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	1.000.000
61263	Overige Algemene Kosten	1.508.000
61283	Huur van voertuigen	600.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	8.630.000
Totaal		250.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

Code	Sociale Premies	Directoraat Buitenlandse Zaken	Directoraat International Business	Directoraat Internationale Samenwerking	Directoraat Algemeen Beheer en Consulaire Zaken
616	Sociale Uitkeringen	257.000	254.000	254.000	260.000
	Totaal 616	1.025.000			

Toelichting Sociale Uitkeringen:

Sociale Uitkeringen behelzen kosten voor de medische zorg van de verschillende Directeuren en Onder Directeuren.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	509.000
61612	Poliklinische Kosten	258.000
61614	Overige Medische Kosten	258.000
Totaal		1.025.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Code	Kapitaal Uitgaven	Directoraat Buitenlandse Zaken		Directoraat International Business	Directoraat Internationale Samenwerking	Directoraat Algemeen Beheer en Consulaire Zaken
620	Inventaris	Buitenpost	Thuisdienst			
		2.589.000	2.000.000	1.500.000	1.500.000	2.000.000
	Totaal 620	9.589.000				

Ten behoeve van het upgraden van het internetsysteem en verdere digitalisering binnen het ministerie incl. inrichting Helpdesk:

- Voor het installeren van een softwareprogramma ten behoeve van helpdesk medewerkers, zodat informatieverschaffing naar de klanten toe op een efficiëntere wijze kan plaatsvinden, is een bedrag van SRD 7.000.000 opgebracht en SRD 2.589.000 t.b.v. de buitenposten. De totale raming bedraagt **SRD 9.589.000**,

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	2.569.000
62011	Overige Automatisering	7.020.000
Totaal		9.589.000

621 - Transport middelen

Code	Transportmiddelen	Directoraat Buitenlandse Zaken		Directoraat International Business	Directoraat Internationale Samenwerking	Directoraat Algemeen Beheer en Conza
621	Transportmiddelen	Buitendienst	Thuisdienst			
		15.000.000	0	0	0	0
	Totaal 620	15.000.000				

De buitenlandse vertegenwoordigingen zijn dringend toe aan vervanging van het wagenpark. Ten behoeve van transportmiddelen is begroot totaal **SRD 15.000.00,-**

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	15.000.000
Totaal		15.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	11.591	43.000	133.078	114.990	149.874	151.224	152.074
07	Onderzoek en Ontwikkeling	2.368	11.000	19.484	19.484	25.600	26.000	26.250
0704	Beleidsonderzoek, planning en capaciteitsversterking	53	1.000	4.484	4.484	5.100	5.300	5.350
0705	Residentiele diplomatie	2.315	10.000	15.000	15.000	20.500	20.700	20.900
12	Algemene openbare diensten	19	2.066	3.000	3.000	3.700	3.850	3.950
1210	Migratie en personenverkeer	19	2.066	3.000	3.000	3.700	3.850	3.950
14	Internationale samenwerking	9.204	29.934	110.594	92.506	120.574	121.374	121.874
1404	Bilaterale betrekkingen	3.359	6.274	9.000	9.000	9.700	9.850	9.950
1405	Multilaterale betrekkingen	1.789	2.750	7.275	7.275	8.100	8.250	8.350
1406	Regionale integratie	1.206	2.210	27.000	27.000	4.700	4.850	4.950
1407	Opzetten van ambassades en consulaten	1.655	700	2.000	2.000	2.700	2.850	2.950
1408	Internationale Onderhandelingen	1.195	18.000	59.319	47.231	95.374	95.574	95.674

Toelichting : Programma's

0704 - Beleidsonderzoek, planning en capaciteitsversterking

Betreft trainingen en opleidingen ten behoeve van het personeel MBIBIS.

Financiering begroting MBIBIS

De activiteiten van het programma Beleidsonderzoek, Planning en Capaciteitsversterking zijn hieronder aangegeven.

- Senior Diplomaten Opleiding;
- Mid-career Diplomaten Opleiding;
- Junior Diplomaten Opleiding;
- Advance Consulaire Opleiding;
- Advance Financieel Administratief Attache Opleiding
- Secretariële Opleiding;
- Aanvullende trainingen/ Secretariaresse/ Bali personeel/Administratieve krachten;
- Talencursus Engels Basis/Medium/Advance;

- Talencursus Spaans Basis/Medium/Advance;
- Talencursus Mandarijns Basis/Medium/Advance;
- Webinars/Online trainingen;
- IT Training, Windows en MSOffice
- Spreekvaardigheid/ Presentatie/ Communicatie/ Public Speaking;
- Schrijfvaardigheid/ Schrijven Nota's/ Persberichten/Speeches;
- Lezingen Cyclus Ambassadeurs;
- Protocol Opleidingen;
- Capaciteitsversterking personeel DIB, Buitenlandse en Interne Trainingen;
- Defensief rijden training;
- Team building activiteiten;
- Indicatie training t.b.v. huishoudelijke dienst;
- Voorraadbeheer trainingen;
- BAVP opleiding;
- E.H.B.O. Trainingen;
- Institutionele- en capaciteitsversterking van de afdeling Migratie waaronder het uitvoeren van uitwisselingsprogramma tussen Suriname België en Suriname-Nederland;
- Training screening van immigranten en de due DILLIGENCE;
- Traing i.s.m. afdeling MIGRATIE (Ministerie BIBIS) communicatie, efficiëntie, effectiviteit, skills m.b.t. vreemdelingen.

Totaal Programma 0704: Beleidsonderzoek, planning en Capaciteitsversterking is begroot **SRD 4.484.000,-**

0705 - Residentiele diplomatie

Hierop worden de kosten ten behoeve van reparatie en inrichting van de diverse buitenposten en thuisdienst opgebracht.

Financiering geschiedt middels begroting MBIBIS.

De activiteiten van het Programma Residentiële kosten van lokale en Buitenlandse Vertegenwoordigingen zijn hieronder aangegeven.

- Kosten renovatie Hoofd gebouw BIBIS en gebouw Lim A Po straat;
- Kosten voor renovatie TOB en barakken;
- Kosten voor de renovatie van het pand van het Consulaat van de Republiek Suriname in Cayenne, Amsterdam, Ambassade Brussel, Den Haag en residentie te Brasilia;

Ten behoeve van het Programma 0705: Residentiële Diplomatie is begroot in totaal **SRD 15.000.000,-**

1210 - Migratie en personenverkeer

Financiering begroting MBIBIS

De activiteiten van het Programma Migratie en Personenverkeer zijn hieronder aangegeven.

Het updaten van de PSA website en gebruikersvriendelijker maken van het formulier;

Promotie en Awareness activiteiten PSA document;

Betaling van het achterstallig bedrag voor de licentiekosten ter upgradering van het PSA systeem/website;

Consulaire Zaken;

Evaluatie overlegmomenten en werkbezoeken i.v.m. algehele eenzijdige visumafschaffing;

Vorbereiding treffen voor het opstellen van een Nationaal Migratie Beleidsplan voor Suriname:

- Uitvoering werkzaamheden en werkbezoeken Interministerieel Commissie voor Internationale Migratie;
- Uitvoering werkzaamheden in het kader van het opstellen van een raamwerk ter formulering van een Nationale Migratie Beleidsplan voor Suriname;
- Logistieke voorbereiding ter organiseren voor een Migratie congres;
- Uitvoering Suriname Migration Profile 2022;
- Implementatie en uitvoering van de versoepeling Machtiging tot Kort Verblijf procedure voor hoogopgeleiden;
- Meetings/vergadering in verband met migratie trainingen op basis van 3 personen in het buitenland.
Follow up MOU en of Consular working Group tussen Suriname en de verschillende landen te weten:
 - I. Verdere uitvoering van het MOU getekend tussen Suriname-België inzake bevordering ordelijk en regulier migratieverkeer;
 - II. Verdere uitvoering MOU Suriname-Nederland inzake terugname wederzijdse onderdanen;
 - III. Follow up Migration and Consular Joint working group Suriname-Brazilië op basis van 3 personen (zie kostensoort 61210 en 61211);
 - IV. Follow up Migration and Consular meetings met de navolgende landen:
 - I. Haiti
 - II. United Kingdom
 - III. Frankrijk
 - IV. Mexico
 - V. Cuba
- Uitvoering projecten circulaire migratie Suriname – België
- Uitvoering van een Internationale Migratie Congres Suriname

Totaal begroot bedrag t.b.v. Programma 1210: Migratie en Personen Verkeer **SRD 3.000.000**

1404 - Bilaterale betrekkingen

Tot de Bilaterale betrekkingen worden gerekend de activiteiten die mede betrekking hebben op Noord-, Zuid- en Midden-Amerika, de Caraïbische regio en Grens- en Buurlanden en de betrekkingen met landen uit diverse continenten en regio's waar Suriname vriendschappelijke relaties mee onderhoudt. Deze activiteiten dienen te resulteren in de versterking van de economische, sociale en culturele weerbaarheid van land en volk respectievelijk de nationale ontwikkeling en het aanhalen van de goede vriendschapsbanden in het kader van de Noord-Zuid en Zuid-Zuid-samenwerking.

Financiering begroting MBIBIS

De activiteiten van het programma Bilaterale betrekkingen zijn hieronder.

Indonesië:

- Indonesia-Latin America and the Caribbean (INA-LAC) Business Forum
- Bali Democracy Forum (BDF)
- Archipelagic and Island States Forum (AIS)
- *Valt binnen het werkgebied van het Ministerie van ROM
- 7th Joint Commission Meeting Suriname – Indonesia, Paramaribo, Suriname
- Establishment of a Culinary, Craft & More Market at the former Sugarcane Plantation at Mariënborg

China:

- Vice-ministerial Conferentie China-Caribbean countries (having bilateral relations with China)
- CELAC – China Forum
- Deelname fysieke MOFCOM-trainingen door functionarissen MBIBIS;

- Commemoratie Chinese New Year;
- Officieel bezoek PresSur aan China;
- Additionele kosten uitvoering projecten Suriname-China
- * Monitoring diverse vakministeries;

Japan:

CARICOM-Japan Consultation Mechanism

Technische assistentie Japan-Suriname (executie van projecten)

India:

CARICOM- India Meeting;

Commemoratie Mahatma Gandhi Day;

Follow-up bezoek PresSur aan India;

Follow-up Joint Commission Meeting Suriname-India;

Follow-up/implementatie projecten Suriname-India

Zuid- Korea:

Her- activering Joint Commission Meeting Suriname – Zd. Korea

Participatie tijdens Suriname aan de Korea – Caribbean High Level Forum;

De Verenigde Staten van Amerika:

Jaarlijks bilateraal dialoog met de Ambassade van de Verenigde Staten van Amerika h.t.l.;

Canada:

Ministerieel overleg in verband met de voortgang van de bilaterale relatie en projecten in uitvoering in Suriname;

Mexico:

Werkbezoek aan Mexico als uitvloeisel van het Consultatie Mechanisme on Matters of Common Interest;

Panama:

Bezoek naar Panama in het kader van de optimalisering en ter uitvoering van de speerpunten terzake handelssamenwerking;

Landen van het Caraïbisch gebied:

Ministeriële bezoeken aan en uit landen in het Caraïbisch gebied w.o. Trinidad and Tobago, Barbados en Jamaica ter verdieping van de economische betrekkingen;

Staat Israël:

- Capaciteitsversterking: het benutten van de beurzen die in het kader van MASHAV worden aangeboden;
- Continuering en verdieping van de samenwerking op het gebied van duurzame toerisme, voedselvoorzieningen, water zekerheid, aquacultuur, gezondheid, capaciteitsversterking en solar energy en carbon REDD+;
- Samenwerking op het gebied van digitale zorg. In dat kader zal HealthCare Israel levensreddende – en kostenbesparende innovatie, technologie en expertise delen met de gezondheidsautoriteiten.
- Finalisering van de volgende overeenkomsten: Raamwerk overeenkomst voor Samenwerking, MOU inzake politieke consultaties en diplomatieke samenwerking.

Het Koninkrijk Saoedi-Arabië:

- Invulling geven aan de toezegging om een ambassade op te zetten in KSA
- Faciliteren van de hadjpelgrimsgangers naar KSA
- Het finaliseren van de volgende bilaterale overeenkomsten w.o. visumafschaffing, bescherming van

investeren, vermijden van dubbele belasting, politieke consultatie en samenwerking tussen de diplomaten instituten

- Het brengen van een tegen werkbezoek van MinBIBIS en MinFin&Pl aan KSA,
- Bevorderen samenwerking op het gebied van foreign direct investment, financieren van ontwikkelingsprojecten, samenwerking op het gebied van Oil & Gas, exportmogelijkheden voor Suriname, Suriname als hub voor de CARICOM.
- Het verder versterken van de bilaterale samenwerking door het voeren van politieke en diplomatieke consultaties.

De Verenigde Arabische Emiraten (VAE):

- Finalisering van de volgende overeenkomsten door Suriname:

Agreement on the Protection of Investment

Agreement on Avoidance of Double Taxation

Agreement on Cooperation and Mutual Assistance in Customs Matters.

- Bevorderen van de samenwerking op het gebied van hernieuwbare energie, handel en investeringen, Oil en Gas

Verdere invulling geven aan geïdentificeerde mogelijkheden van samenwerking op het gebied van handel en investering in de sectoren: rijst (Suriname long grain), fruit (dragon fruit, cocktail lemon) en vis (export van tropische vissen).

- Participatie in exposities en beurzen.

De Republiek Libanon:

- Intensiveren samenwerking op het gebied van handel, toerisme
- Uitvoering geven aan het voorstel verwerking fruit uit Libanon tot sap t.b.v. export naar de CARICOM.

Het Koninkrijk Bahrein:

- Intensivering samenwerking op het gebied van industrie, business to business en visumvrij reizen.
- Finalisering overeenkomsten op het gebied van samenwerking, vermindering dubbele belasting, bevordering investeringen.

De Islamitische Republiek van Iran:

- Het intensiveren van de samenwerkingsgebieden, w.o. handel en investeringen.

De Staat Qatar:

- Invulling geven aan de gemaakte afspraken inzake handel, investeringen en het bevorderen van toerisme.
- Finalisering luchtvaartovereenkomst.

Frankrijk:

- Houden van reguliere politieke consultaties
- Ontwikkelen van het grensgebied binnen het raamwerk van het overlegorgaan, de geherstructureerde River Council.
- Implementeren van de extensieve samenwerking op het gebied van veiligheid, criminaliteitsbestrijding, illegale goudwinning, gezondheidszorg, personen- en goederenverkeer, handel en economie, cultuur uitwisseling, capaciteitsversterking, milieu, transport en infrastructuur.
- Implementatie van de getekende overeenkomsten.
- Werkbezoeken MBIBIS.

Nederland:

- Invulling geven aan de bilaterale samenwerking door het verstevigen van de diplomatieke,

economische, sociale en culturele banden.

- Uitvoering van het Makandra Programma, m.b.t. de uitwisseling van kennis en ervaring op diverse gebieden.
- Intensivering van de samenwerking tussen de publieke en private sector.
- Finalisering en implementatie van het proces inzake de besteding van de resterende verdragsmiddelen.

Türkiye:

- Verdere versteviging van de bilaterale relatie, middels reguliere politieke consultaties en de benoeming van een Niet- Residerende Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur van Suriname voor Turkiye.
- Participatie in het jaarlijks Antalya Diplomacy Forum.
- Implementatie van de getekende Overeenkomsten en Mou's.

Vaticaanstad:

- Versterken van de relatie middels en het accrediteren van een Diplomatieke Vertegenwoordiger en het identificeren van prioriteitsgebieden van samenwerking.

Zwitserland:

- Voorbereidingen i.h.k.v. het vestigen van een Permanente Missie van Suriname in Geneve, Zwitserland.

Italië:

- Implementatie van de Overeenkomst inzake Economische, Wetenschappelijke, Technische en Culturele Samenwerking.
- Participatie in de jaarlijkse Italy-Latin America and Caribbean Conference.

België:

- De bestaande samenwerking op het gebied van onder meer watervoorziening, onderwijs en cultuur, zullen worden voortgezet en verbreed.
- Implementatie m.b.t. het Memorandum van Overeenstemming tussen Suriname en België over Migratie (getekend in 2022)

Curaçao:

- Intensivering van de samenwerking met name op het gebied van handel, economie, toerisme, technische uitwisseling en onderwijs.

Servië :

- Voeren van politieke consultaties.
- Samenwerking op technisch gebied en capaciteitsversterking
- Intensiveren van de samenwerking op onder meer het gebied van infrastructuur, landbouw, IT (Informatie Technologie), cultuur en investeringen

Roemenië:

- Uitdiepen van de vriendschappelijke relatie, middels het identificeren van samenwerkinggebieden, waaronder cultuur en onderwijs.
- Finaliseren en implementatie van (uitstaande) overeenkomsten.

Verenigd Koninkrijk van Groot- Brittannië en Noord- Ierland (VK):

- Versterken van de bestaande bilaterale relatie tussen beide landen
- Werkbezoeken MBIBIS
- Participatie in de 11th UK-Caribbean Forum

Spanje:

- Verbreden van de bilaterale samenwerking
- Voeren van politieke consultaties
- Voortzetting van de samenwerking op het gebied van capaciteitsversterking en gezondheidszorg.

Oekraïne:

- Verdiepen en verbreden van de bilaterale relatie
- (virtuele) participatie in het International Crimea Platform

Rusland:

- De bilaterale samenwerking met Rusland zal indachtig de huidige globale politieke ontwikkelingen worden geëvalueerd.

Overige landen op het Europees continent:

- Versteving, samenwerking en/of evaluatie van de bilaterale relatie met de overige landen op het Europees continent, o.a. **Estland, Noorwegen, Oostenrijk, Slowakije, Polen, Azerbeidzjan en Georgië**

d.m.v.:

- Implementatie van de getekende Overeenkomsten en Mou's.
- Formalisering van de onderhandelingen inzake diverse concept Overeenkomsten en concept Mou's.
- Identificeren van prioriteitsgebieden van samenwerking
- Het houden van politieke consultaties

Voorgenomen meetings:

2 x Guyana-Suriname Strategic Dialogue and Cooperation Platform (SDCP) Presidential Meeting.

2 x Regulier MBIBIS overleg Suriname – Guyana SDCP.

1 x Meeting Werkgroep MBIBIS Suriname-Guyana (SDCP).

1 x Trilaterale Presidentiële Meeting (Suriname-Brazilië-Guyana).

1 x Meeting Gemengde Commissie Suriname – Brazilië.

1 x Technische Bijeenkomst Suriname – Brazilië (ABC).

1 x Evaluatie Missie ABC Suriname-Brazilië.

1 x Meeting President Suriname en President CTG (Frans Guyana).

1 x River Council Suriname – Frans-Guyana.

1 x Ministeriële Bijeenkomst Suriname-Venezuela.

1 x Technische Bijeenkomst Suriname - Venezuela

Totaal begroot t.b.v. Programma 1404: Bilaterale aangelegenheden **SRD 9.000.000,-**

1405 - Multilaterale betrekkingen**Financiering begroting MBIBIS**

De interacties met de Multilaterale Organisaties (zoals de VN, OAS, NAM, OIC en EU) zijn gericht om de nationale ontwikkeling te ondersteunen op diverse geïdentificeerde beleidsgebieden en tevens een bijdrage te leveren aan het oplossen van diverse wereldvraagstukken, de bevordering van de internationale rechtsorde, wereldvrede en welvaart op mondiaal niveau, met inachtneming van de nationale belangen middels actieve participatie.

Financiering: begroting MBIBIS

De activiteiten van het programma Multilaterale betrekkingen zijn hieronder aangegeven;

50th session of the OIC Council of Foreign Ministers 2024; 54th session of the General Assembly of the Organization of American States (OAS), 2024; 79th session of the United Nations General Assembly, September 2024 **gastland Suriname**, New York.; 2024 UN Climate Change Conference (UNFCCC COP 29), November 2024; Special session of the General Assembly of the Organization of American States

(OAS); 19de NAM Summit, 15-20 januari 2024, Uganda; Bezoek van het Inter-Amerikaans Hof aan Suriname; Interactieve dialoog met het VN Mensenrechten Comité in het kader van het ingediend BUPO (Burgerrechten en Politieke Rechten) landenrapport van Suriname, in het 1e, 2e of 3e kwartaal van 2024, Genève, Zwitserland.

OACPS

- Participatie in de OACPS-EU Raad van Ministers vergaderingen en andere vergaderingen in OACPS verband waaronder:
 - 118de Meeting of OACPS Council of Ministers
 - 119de Meeting of OACPS Council of Ministers
 - Extraordinary meetings of the OACPS Council of Ministers
 - Implementatie van de Samoa overeenkomst

EU

- Doen plaatsvinden van de 11de ronde van artikel 8 Politiek Dialoog Suriname – EU
- Implementatie van de gemaakte afspraken tijdens de artikel 8 Politiek Dialoog
- Implementatie van de Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (NDICI)

CARIFORUM

- Meeting of the Council of Ministers of CARIFORUM
- Special Meeting of the Council of Ministers

Totaal begroot t.b.v. Programma 1405: Multilaterale Betrekkingen **SRD 7.275.000,-** in plaats van SRD 32.275.000,-.

1406 - Regionale Integratie

Regionale Activiteiten:

- Inter-Sessional Meeting of the Conference of Heads of Government of the Caribbean Community.(4 keer per jaar virtueel), Minister inclusief 2-3 delegatieleden BIBIS ter ondersteuning van de President.
- Regular Meeting of the Conference of the Heads of the Governments of the Caribbean Community.(2keer per jaar) Minister inclusief 2-3 delegatieleden BIBIS ter ondersteuning van de President.
- Speciale Staatshoofden Vergaderingen. Minister inclusief 2-3 delegatieleden BIBIS ter ondersteuning van de President.

Ministeriële Vergaderingen BIBIS:

- The Council for Foreign and Community Relations (COFCOR). The Community Council of Ministers (2 keer per jaar) Minister inclusief 2 delegatieleden.

Vergaderingen op (Senior) Officials niveau:

- Meeting Preparatory to the Council for Foreign and Community Relations (COFCOR) (2 keer per jaar) minimaal 2 delegatieleden op senior officials niveau.
- Meeting Preparatory to the Community Council of Ministers (2 keer per jaar) Minimaal 2 delegatieleden op senior official niveau.
- CARICOM Ambassadeurs meetings (1 persoon).

Ministeriele vergaderingen:

- Meeting of the Executive Board of the Ministerial Council of the ACS (2 delegatieleden).
- Ordinary Meeting of the Ministerial Council (2 delegatieleden).

Werkgroepvergaderingen:

- Working Group of the Executive Board of the Ministerial Council (2 delegatieleden).

Special Committees:

- Meeting of the Council of National Representatives of the Special Fund of the ACS.
- Meeting of the Special Committee on Disaster Risk Reduction.
- Extraordinary Meeting of the Caribbean Sea Commission (CSC).
- Meeting of the Special Committee on Trade Development and External Economic Relations.
- Meeting of the Special Committee on Sustainable Tourism.
- Meeting of the Special Committee on Transport.

ACTO:

- 1 Presidentiele Vergadering van de ACTO.
- 1 Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken van de ACTO.
- 1 Reguliere Vergaderingen van de Raad inzake Amazonische Samenwerking (ACC).
- Reguliere Vergaderingen van de ACTO Focal Points.
- 1 Presidentiele vergadering inzake Leticia Pact of the Amazon.
- 1 Ministeriele Vergadering inzake Leticia Pact of the Amazon.
- 1 Reguliere Vergadering inzake Leticia Pact of the Amazon.

MERCOSUR:

- 1 Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken MERCOSUR.
- 1 Reguliere Presidentiele vergadering inzake MERCOSUR.
- 1 Reguliere MERCOSUR Vergadering.
- 1 Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken ALADI.
- 1 Reguliere Presidentiele vergadering inzake ALADI.
- 1 Reguliere ALADI Vergaderingen.

Reguliere CELAC Activiteiten:

- Presidentiele Summit CELAC.
- 4 Ministeriele Vergaderingen CELAC.
- 4 National Coordinators Vergaderingen CELAC.

Reguliere UNASUR Activiteiten:

- Reguliere Vergadering van de Raad van Staatshoofden van UNASUR.
- 1 Buitengewone Vergadering van de Raad van Staatshoofden van UNASUR.
- 2 Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken van UNASUR.
- 1 Buitengewone Vergaderingen van Ministers van Buitenlandse Zaken van UNASUR.
- 6 Reguliere vergadering van de Raad van Afgevaardigden van UNASUR.

Reguliere PROSUR Activiteiten:

- 1 Extra ordinary Summit.
- Working group on International Cooperation.
- Working group Regional and Sub- Regional Integration Mechanism.

Totaal begroot t. b.v. Programma 1406: Regionale Integratie **SRD 27.000.000,-** in plaats van **SRD 4.000.000,-**

1407 - Opzetten van ambassades en consulaten**Financiering: begroting MBIBIS**

De activiteiten van het Programma Opzetten Ambassades en Consulaten zijn hieronder aangegeven.
Opzetten van een Ambassade van Suriname in Tel Aviv, Israël.

Totaal begroot t.b.v. Programma 1407: Opzetten van Ambassades en Consulaten: **SRD 2.000.000,-**

1408 - Internationale Onderhandelingen**Financiering: begroting MBIBIS**

De activiteiten van het Programma Internationale Ontwikkelingssamenwerking zijn hieronder aangegeven.

DIRECTORAAT INTERNATIONALE SAMENWERKING**Activiteiten: Technische en Economische samenwerking**

- Coördinatie en monitoring van projecten i.h.k.v. de technische en economische samenwerking o.a. met Canada (CFLI en CCEDM), de Verenigde Staten van Amerika (USAID), Frans Guyana (River Council), Zuid Korea, en andere bilaterale samenwerkingspartners
- Bijwonen in Cayenne van de Toezicht en Selectie Committee Vergaderingen, 2 dagen, in mei 2024 door BUZA-vertegenwoordigers (Interreg);
- Bijwonen in Cayenne van de Toezicht en Selectie Committee Vergaderingen, 2 dagen, in december 2024 door BUZA vertegenwoordigers (Interreg);
- Participatie in meetings in COMCEC-verband (november 2024);
- Interne meetings met COMCEC focalpoints;
- Interne meetings m.b.t. UNESCO;
- Interne meetings in TIKa verband;

Sociaal culturele samenwerking

- Technisch werkbezoek aan Nederland en Turkiye;
- Diverse culturele bewustwordingsactiviteiten;
- Teambuilding DIS en Directoraat Cultuur.

DUURZAME ONTWIKKELING

- Vergadering Overheid/United Nations Country Team i.h.k.v. de eindevaluatie van het Country Implementation Plan (CIP) 2022-2023;
- Eerste evaluatie CIP 2024 – 2025 ter voortzetting en uitdieping van de samenwerking met de VN;
- Evaluatie MSDCF 2024;
- Bureau CDCC vergadering;
- CDCC algemene vergadering;
- 7th LAC Meeting on SDGs in ECLAC verband;
- Evaluatie SAMOA Pathway;
- Indiening en presentatie bij de High Level Political Forum (HLPF) van de VN in juli 2024;
- VNR Workshop;
- Voorbereiding vrijwillige rapportage Sustainable Development Goals (SDGs) voor Suriname;
- Werkzaamheden i.h.k.v. de Nationale SDG Commissie en SDG Platform;
- SDG Dag;
- Management SDG house;

DIRECTORAAT INTERNATIONAL BUSINESS

- Een marketingcampagne (o.a. promotiemateriaal, investeringsmissies en boutique investeringsevenementen) om imago van Suriname op te bouwen, inclusief een country branding-strategie;

- Coördinatie/ support/ ontvangst investeerders en exporteurs voor on site visits ter orientatie per sector of project voor Public private Partnership;
- Organisatie en/ of participatie in Expo's en Beurzen;
- Due diligence en Compliance (herkomst van geld en antecedenonderzoeken) naar buitenlandse investeerders;
- Participatie in regionale en internationale meetings;
- Aantrekken Consultants voor aanpassing investeringswet en continueren van Local Content Policy en instellen Local Content development Office c.q.uitbreiding infrastructuur;
- Aanschaf 4 desktop computers incl monitor en bijbehorende software alsmede overig ICT materiaal (telefoons, printers en TV voor de vergaderkamervan de Directeur voor o.a. zoommeetings etc);
- Representatie bij ontvangst delegaties en bij organisatie evenementen;
- Binnenlandse reizen o.b.v. geplande activiteiten t.b.v. lokale en buitenlandse vertegenwoordigingen;
- Buitenlandse reizen o.b.v. de geplande activiteiten;
- Foreign Investment and Export Promotion Program (**Financiering: Lening IDB**).

Totaal t.l.v. overheidsbegroting MBIBIS: SRD 7.231.000,- in stede van SRD 5.231.000,-

Financiering lening IDB: SRD 40.000.000,-

Totaal begroot t.b.v. Programma 1408: Internationale Onderhandelingen SRD 47.231.000,- in stede van SRD 45.231.000,- (**Incl. lening**).

Aangetekend zijn, dat bij het opmaken van de begroting 2024 er gewerkt is met een koers van US\$1=SRD 37,41 en 1 EURO = SRD 40,83

Toelichting op Prestatie en Resultaat Indicatoren.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
OP. Beleidsgebied: Onderzoek en planning		
Programma: 1404 Bilaterale Betrekkingen		
Verenigde Staten van Amerika en Canada	Het verdiepen en verbreden van de samenwerking ter versterking van de democratische instituten en de instituten die verantwoordelijk zijn voor het bestrijden van transnationale misdaad.	Het bestendigen van de samenwerking ter versterking van democratische instituten en de instituten verantwoordelijk voor het bestrijden van transnationale misdaad.
Mexico	Het geven van nieuwe impulsen aan de bilaterale relatie middels de instelling van een <i>Political Consultation Mechanism</i> .	De implementatie van het <i>Political Consultation Mechanism</i> .
Panama	Met het oog op het stimuleren van handel en het wederzijds toerisme zal de (lucht) connectiviteit worden gerealiseerd.	Het continueren van de initiatieven voor connectiviteit in verband met het vergroten van economische mogelijkheden.
Caraïbisch gebied	Het initiëren van een samenwerking op de gebieden handel en investeringen met Jamaica, Barbados en Trinidad and Tobago. Met Cuba wordt een intensivering van de kennisuitwisseling op medisch gebied beoogd.	Het voortzetten van de economische samenwerking en capaciteitsversterking op diverse gebieden.
Het Koninkrijk Saoedi-Arabië	Werkbezoek MinBIBIS aan KSA in de 2e helft 2023. Ondertekening bilaterale overeenkomsten w.o. visum afschaffing, bescherming van investering, vermijden van dubbele belasting, politieke consultatie en samenwerking tussen de diplomaten instituten. Optimale facilitering van de hadjpelgrimgangen uit Suriname naar KSA.	Ambassade in KSA opgezet. Faciliteren van de hadjpelgrimgangen naar KSA.
De Staat Israël	Aanbiedingsgeloofsbrieven door de Niet-residerende Amb. Dhr. S. Noordzee. Intensivering samenwerkingsgebieden w.o. duurzame toerisme, voedselvoorzieningen, water zekerheid, aqua cultuur, gezondheid, capaciteitsversterking en solar energy en carbon REDD+. Capaciteitsversterking: benutting van aangeboden beurzen.	Intensivering samenwerkingsgebieden w.o. duurzame toerisme, voedselvoorzieningen, water zekerheid, aqua cultuur, gezondheid, capaciteitsversterking en solar energy en carbon REDD+. Capaciteitsversterking: benutting van aangeboden beurzen.
Het Koninkrijk Bahrein	Invulling geven aan de diplomatieke samenwerking, w.o. industrie, business to business en visumvrij reizen.	Burgers van beide staten kunnen visumvrij reizen
De Islamitische Republiek van Iran	Het intensiveren van de samenwerkingsgebieden, w.o. handel en investeringen	Het intensiveren van de samenwerkingsgebieden, w.o. handel en investeringen.
De Republiek Libanon	Invulling geven aan de samenwerking op het gebied van handel (verwerking fruit uit Libanon tot sap)	Intensiveren samenwerking op het gebied van handel (verwerking fruit uit Libanon tot sap)

De Staat Qatar	Invulling geven aan de gemaakte afspraken inzake handel, investeringen en het bevorderen van toerisme.	
India, Indonesie en Zuid - Korea	Voortgang politieke consultatie mechanismen (India, Indonesie en Zuid - Korea) met als doel verdere concretisering van de bilaterale agenda tussen Suriname en eerdergenoemde landen, uitgaande van de prioritaire beleidsgebieden voortvloeiende uit het MOP 2022 – 2026. Verdere uitvoering van bestaande projecten of nieuw geïdentificeerde projecten.	Follow- up van de gemaakte afspraken en verdere invulling geven aan de beleidsvoornemens ter versterking cq verdieping van de bilaterale banden op o.a. politiek, soc- economisch, cultureel en handelsgebied, waarbij het aspect van capaciteitsversterking tevens in ogenschouw genomen moet worden.
Met de landen op het Europees continent, waarmee de Republiek Suriname diplomatieke en vriendschappelijke betrekkingen, meer nog met de landen waarmee Suriname een historische relatie onderhoud, zullen de bilaterale banden worden voortgezet, geïntensiveerd en waar nodig worden geevalueerd. Voorgaande ter realisatie van de ontwikkelingsdoelen van Suriname. Samenwerkingsgebieden: politiek, economie, capaciteitsversterking en sociaal-cultureel.	Nederland: - Verstevenigen van de diplomatieke, economische, sociale en culturele banden - Uitvoering Makandra Programma - Finaliseren van het proces inzake besteding resterende verdrags-middelen - Regulier bilateraal onderhoud Frankrijk: - Samenwerking op politiek, sociaal, economisch, cultureel, diplomatiek gebied intensiveren - Ratificatie van de overeenkomsten inzake wederzijdse rechtshulp en demarcatie van de Marowijnrivier. - Implementatie van getekende samenwerkingsovereenkomsten - Onderhandeling inzake de bepaling van de oostgrens vanaf de Marowijne, Litani en Lawa rivier - Reguliere bilaterale ontmoetingen Türkiye: - Versteveniging van de bilaterale relatie - Accreditering van de Niet-Residerende Ambassadeur van Suriname voor Türkiye - Participatie in het jaarlijks terugkerend <i>Antalya Diplomacy Forum</i> - Bilateraal ontmoetingen België: - Verruimen van de samenwerking op sociaal, economisch, cultureel gebied - Reguliere bilaterale ontmoetingen	Nederland: - Verdere invulling geven aan de goede bilaterale relatie - Evaluatie van het Makandra Programma - Regulier bilateraal onderhoud Frankrijk: - Intensiveren van de hechte samenwerkingsrelatie - Finaliseren van de onderhandelingen m.b.t. de verdere bepaling van de oostgrens - Reguliere bilaterale ontmoetingen België: - Onderhouden en verstevigen van de bilaterale betrekkingen - Samenwerking op sociaal-cultureel, economisch, technisch gebied - Implementatie van de getekende overeenkomsten

	Overige landen: - Onderhouden van de diplomatieke betrekkingen met overige Europese landen zullen op basis van de ontwikkelingsdoelen worden geevalueerd cq geïntensiveerd v.w.b. de samenwerking op diverse geïdentificeerde gebieden.	Overige landen: - Verwacht wordt dat de relaties met niet traditionele samenwerkingspartners op het Europees continent verder worden geconcretiseerd, gebaseerd op wederzijds respect en voordeel.
Brazilië	- Meeting van de gemengde Commissie Suriname Brazilië Technische Bijeenkomst Suriname - Brazilië (ABC). - Evaluatie Missie ABC Suriname – Brazilië.	
Guyana	- Presidentiele Meeting van het Guyana Suriname SDCP in Suriname. - Regulier Ministerieel Overleg SDCP overleg MBIBIS – BUZA Guyana. - Meeting Werkgroep BIBIS SDCP Suriname – Guyana.	- Presidentiele Meeting van het Guyana Suriname SDCP in Guyana. - Presidentiele Meeting van het Guyana Suriname SDCP in Suriname. - Regulier Ministerieel Overleg SDCP overleg MBIBIS – BUZA Guyana in Guyana. - Regulier Ministerieel Overleg SDCP overleg MBIBIS – BUZA Guyana in Suriname. - Meeting Werkgroep BIBIS SDCP Suriname – Guyana.
Frans - Guyana	River Council Meeting Suriname – Frans- Guyana.	River Council Meeting Suriname – Frans- Guyana
Venezuela	- Ministeriele Meeting Suriname – Venezuela. - Technische Bijeenkomst Suriname - Venezuela	- Ministeriele Meeting Suriname – Venezuela. - Technische Bijeenkomst Suriname - Venezuela
Trilaterale Missies	- Trilaterale Presidentiele Meeting Suriname-Brazilië- Guyana - Trilaterale Ministeriele Meeting Suriname-Brazilië-Guyana - Trilaterale Werkgroep BIBIS meeting Suriname-Brazilië- Guyana	- Trilaterale Presidentiele Meeting Suriname-Brazilië- Guyana
Koninkrijk Marokko:	In 2023 is verdere invulling gegeven aan de bilaterale, politieke en business samenwerking tussen Suriname en Marokko, waarvan de opzet van de Ambassade in Rabat en het Consulaat Generaal in Dakhla deel van zijn. Tegen die achtergrond is verdere bemensing van de 2 posten noodzakelijk voor de effectieve en efficiënte dienstverlening.	Voortzetting van de ondertekende “Roadmap of Cooperation for the period 2021-2024” en verdere concretisering van alle gemaakte afspraken.
Republiek Ghana:	Versterken en verdiepen van de bilaterale relatie tussen Suriname en Ghana binnen de geïdentificeerde samenwerkingsgebieden. Dit middels onder andere de implementatie van de ondertekende “Roadmap on the program for Cooperation for the period 2019-2023 between the	Verdere versterking van de bilaterale relatie tussen Suriname en Ghana op politiek, economisch en cultureel gebied, waarbij de verdere afspraken worden gemaakt voor samenwerking. Voorts zal de Surinaamse diplomatieke vestiging in Accra, Ghana zich moeten

	<i>Government of the Republic of Suriname and the Government of the Republic of Ghana</i>” en ondertekening van uitstaande overeenkomsten. Mede door inzet van de Surinaamse diplomatieke vestiging in Accra, Ghana, heeft Suriname meer bekendheid genoten in Ghana, hetgeen zich onder andere heeft vertaald in de interesse op zowel cultureel als business vlak.	blijven inzetten om markttoegangsmogelijkheden te bekijken op verschillende gebieden.
	Met de overige landen zoals Algerije, Angola, Egypte, Kenia, Togo, Zuid-Afrika, Côte d'Ivoire (Ivoorkust), Senegal, Zambia, en overige geïdentificeerde landen van het Afrikaans continent en het continent Oceanië (w.o. Australië en Nieuw Zeeland) zal Suriname zich blijven inzetten om de nodige invulling te geven aan de bestaande alsmede de nieuwe samenwerkingen.	Verdiepen en versterken van de samenwerking op zowel bilateraal als multilateraal niveau tussen Suriname en de landen van het Afrikaans continent en het continent Oceanië.
	Het aanbieden van de Diaspora Brunch aan scholen bestemd voor kinderen van minder bedeelde ouders m.b.v. het Diaspora Instituut Nederland (DIN) en anderen. Samenwerking aangaan met andere diáspora instituten: regional en internationaal. Het oprichten van meerder Diaspora vertegenwoordigingen internationaal en per continent. Het opvoeren van de diáspora betrekkingen met landen waar de meeste Surinamers verblijven o.a. Nederland, Frankrijk (Frans Guyanan), België en de USA.	

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
OP. Beleidsgebied: Onderzoek en planning		
Programma: 1405 Multilaterale Betrekkingen		
	OACPS Participatie in de OACPS-EU Raad van Ministers vergaderingen en andere vergaderingen in OACPS verband waaronder: -116de Meeting of OACPS Council of Ministers -117de Meeting of OACPS Council of Ministers - Extraordinary meetings of the OACPS Council of Ministers - Ondertekening en Implementatie van de Samoa overeenkomst	OACPS Participatie in de OACPS-EU Raad van Ministers vergaderingen en andere vergaderingen in OACPS verband waaronder: -118de Meeting of OACPS Council of Ministers -119de Meeting of OACPS Council of Ministers - Extraordinary meetings of the OACPS Council of Ministers - Implementatie van de Samoa overeenkomst

	EU 10de ronde van artikel 8 Politiek Dialoog Suriname – EU - Implementatie van de gemaakte afspraken tijdens de artikel 8 Politiek Dialoog - Implementatie van de Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (NDICI) CARIFORUM -Meeting of the Council of Ministers of CARIFORUM -Special Meeting of the Council of Ministers Er worden verdere inspanningen gepleegd om Suriname op multilateraal niveau uit te dragen, teneinde het vertrouwen in ons land terug te brengen en aldus investeerders aan te trekken	EU 11de ronde van artikel 8 Politiek Dialoog Suriname – EU - Implementatie van de gemaakte afspraken tijdens de artikel 8 Politiek Dialoog - Implementatie van de Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (NDICI) CARIFORUM -Meeting of the Council of Ministers of CARIFORUM -Special Meeting of the Council of Ministers Suriname is op multilaterale fora politiek uitgedragen, teneinde het vertrouwen in ons land terug te brengen en aldus investeerders aan te trekken.
	Het versterken van de IOM coöperatie t.b.v. de beleidsaangelegenheden.	

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
OP. Beleidsgebied: Onderzoek en planning		
Programma: 1406 Regionale Integratie	Er is een aanvang gemaakt met het politiek uitdragen van Suriname op regionaal en sub-regionaal niveau, teneinde het vertrouwen en de economische, sociale en culturele ontwikkeling in ons land terug te brengen, dit middels het aangaan van samenwerkingsverbanden en aldus investeerders aan te trekken.	Suriname is op regionale fora politiek uitgedragen, teneinde het vertrouwen het vertrouwen en de economische, sociale en culturele ontwikkeling in ons land terug te brengen, dit middels het aangaan van samenwerkingsverbanden en aldus investeerders aan te trekken.
ACTO (Organisatie van de Overeenkomst voor Amazonische samenwerking)	Participatie van de President aan de Vierde Presidentiële Summit in augustus 2023	
	Behouden van de Coördinatie van Milieu voor nog een termijn van drie jaren	
	Heractivering van de Permanente Nationale Commissie voor Suriname ter coördinatie van de nationale ACTO agenda	Permanente Nationale Commissie ter coördinatie van de nationale ACTO agenda.
	De vakministeries zijn belast met de uitvoering van de regionale projecten en programma's. De ACTO Desk heeft een coördinerende rol.	De vakministeries zijn belast met de uitvoering van de regionale projecten en programma's. De ACTO Desk heeft een coördinerende rol.
MERCOSUR (Southern Common Market)	Participatie van de President aan de halfjaarlijkse Presidentiële Summit in juli 2023	
	Participatie van de Minister aan Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken van MERCOSUR	
	Participatie aan de Reguliere MERCOSUR Vergadering	
ALADI (Latin American Intigration Association)	Participatie aan Reguliere Presidentiële vergadering inzake ALADI in juli 2023	

	Participatie aan de Reguliere Vergadering van Ministers van Buitenlandse Zaken ALADI in juli 2023	
	Participatie aan de Reguliere ALADI Vergaderingen	
	Voorbereiding om te opteren voor het lidmaatschap van ALADI	Verkrijgen van het ALADI Lidmaatschap
CELAC (Gemeenschap van Latijns -Amerikaanse en Caribische Staten)	Ondertekening van de 'Constitutive Agreement of the Latin-American and Caribbean Space Agency (ALCE), door de republiek Suriname, tijdens de V CARICOM - Mexico Summit, 13 mei te Mexico. De Afdeling CELAC heeft een coördinerende rol vwb de overige activiteiten.	Ratificatie proces is reeds opgestart. De vakministeries zijn belast met de implementatie -en of uitvoering van de overige activiteiten.
UNASUR (Unie van Zuid Amerikaanse Naties)	Met de terugkomst van Brazilië in CELAC, is de heropleving UNASUR Het process voor de heropleving van UNASUR is door Argentinië opgestart.	Het opvoeren van de dialoog tussen de Zuid-Amerikaanse landen, teneinde UNASUR wederom te doen herleven. Continuering van de projecten. Actieve participatie van Suriname in dit mechanisme
PROSUR	Suriname zal actief participeren in regionaal verband.	Continuering actieve participatie in dit mechanisme
DIASPORA	Versterken, samenwerken, uitwisselen van interactie met de Caribische Diaspora via de Centre for Caribbean and Diaspora Studies (CDDS). Deelname en uitwisseling aan/met Regionale Diaspora Conferences. Uitwisselingsprogramma's tot stand brengen via Caribbean Diaspora Focal Points van (ei) landen uit de Caribische regio.	

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
OP. Beleidsgebied: Onderzoek en planning		
Programma: 1407 Opzetten van Ambassades en Consultaten	Per eind 2023 wordt verwacht dat een diplomatieke vertegenwoordiging van Suriname in Genève, Zwitserland wordt opgezet.	Per eind 2024 wordt verwacht dat de diplomatieke vertegenwoordiging van Suriname in Genève, Zwitserland reeds is opgezet, operationeel en volledig bemenst is.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	86.400	74.093	289.176	322.451	357.448	389.581
53	<i>Niet Belasting Middelen</i>	86.400	59.093	249.176	271.749	296.907	324.380
53110	Leges	272	293	622	715	729	731
53141	Opbrengst Consulaire Diensten	79.033	48.686	228.176	247.609	272.270	299.497
53142	Kanselarij	5.446	7.813	15.860	18.239	18.500	18.650
53143	Legalisatie	176	88	182	200	220	242
53153	Diverse vergoedingen	952	1.675	3.640	4.186	4.268	4.280
53409	Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen	520	538	696	800	920	980
54	<i>Ontvangen Leningen</i>	0	15.000	40.000	50.702	60.541	65.201
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	15.000	40.000	50.702	60.541	65.201

Toelichting:

Niet Belasting Middelen

53110 - Leges

Specificatie van het bovenstaande per buitenlandse vertegenwoordigingen en de thuisdienst voor het begrotingsjaar 2024:

De wijzigingen van de geldelijke vergoedingen van de Wet Heffing Kanselarijrechten conform S.B. 2021 no 40 zijn reeds doorgevoerd. De regering van de Republiek Suriname heeft in het kader van het gewijzigd beleid inzake het visumvrij reizen naar Suriname, besloten om de visumplicht af te schaffen voor alle landen. De reiziger zal bij elke binnenkomst de "Entry Fee" betalen van \$25,- of €25,-.

Als gevolg van de voornoemde maatregel zal een stijging van minimaal 20% merkbaar zijn voor wat betreft de consulaire inkomsten voor de tweede helft van het dienstjaar 2022 en de daaropvolgende dienstjaren in vergelijking met de Consulaire inkomsten van de voorgaande dienstjaren.

Ambassades/Consulaten	leges	Vern.Rijbewijzen	Consulaire Diensten	Kanselarij rechten	Legalisaties	overige
Ambassade Brasilia						
Consulaat-Generaal Belem						
Ambassade Caracas				14.20		4.7
Ambassade Georgetown		3.79	30	178.89		
Consulaat-Generaal Willemstad		17.79	24.99	319.01	22.72	68.15
Consulaat-Generaal Cayenne			9,721.99	6,117.61		1,936.52
Ambassade Washington						
Consulaat -Generaal Miami	56.37	30.67	11.97	1,668.72	17.60	83.29
Consulaat-Generaal Amsterdam	97.75	566.80	3076.3	4858.29		1457.48
Ambassade Brussel	367.02	61.17	81.56	2446.80	20.39	61.17
Ambassade Havana			16.31	61.17	20.39	
Ambassade Jakarta	10.41			36.35	2.84	
Ambassade Parijs						
Ambassade China	15.14	7.57	75.72	56.79	37.86	18.93
Ambassade India	37.86		113.58	75.72	9.47	
Ambassade Accra	24.61	2.84		18.93	45.43	5.68
Ambassade Rabat	13.25	5.68	7.57	7.57	5.68	3.79
Consulaat -Generaal Dakhla						
Thuisdienst			215,015			
Totaal	622.41	696.31	228,174.94	15,860.05	182.38	3,639.74

Toelichting:

1. De middelen begroting voor het dienstjaar 2024 van het Onderdirectoraat Consulaire zaken betreffen ontvangsten van diverse Niet Belastbare

Middelen (NBM) zoals:

- Toeristenkaarten opbrengsten op de afdeling Consulaire zaken (de toeristenkaart vanaf 1 juli 2022 niet meer in gebruik)
- Visum opbrengsten op de afdeling Consulaire zaken
- PSA ontvangsten (De locale betaling geschiedt middels storting bij de Centrale Bank van Suriname)
- E-Visa en E-Toeristenkaart ontvangsten van het bedrijf VFS Global NV
- Entry Fee ontvangsten per 1 juli 2022 (opbrengsten afkomstig van JAPI airport, Canawaima Management Company, het Consulaat Generaal te Cayenne en de Dependance te Saint Laurent, de afdeling Consulaire Zaken en het bedrijf VFS Global).

Prognose inkomsten voor het dienstjaar 2024:

De wijzigingen van de geldelijke vergoedingen van de Wet Heffing Kanselarijrechten conform S.B. 2022 no 68 zijn reeds doorgevoerd. Een tweede wijziging wat inhoudt een verhoging van de PSA leges en een verhoging van de Entry fee tarieven kunnen zorgdragen voor aanzienlijke verhoging van de PSA inkomsten. PSA gerechtigden die eerder minder interesse hadden in het activeren van de PSA status kunnen alsgevolg van de verhoging van de Entry Fee gelden overgaan tot het activeren van de PSA status. Ook zullen de Entry Fee inkomsten alsgevolg van de verhogingen toenemen vanwege het versoepeld inreisbeleid en de ontwikkeling van de olie- en gassector er toe leiden dat meer niet-traditionele toeristen Suriname zullen aandoen.

53110 - Leges:

Leges worden ook wel retributies genoemd. Een retributie wil zeggen een betaling aan de overheid waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die overheid tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat betaald moet worden aan de overheid voor het gebruik van hun diensten of producten. b.v. administratiekosten voor het verkrijgen van een paspoort of rijbewijs die geïnd worden op de diverse Surinaamse vertegenwoordigingen.

53141 - Opbrengst Consulaire Diensten

De nieuwe tarieven zoals aangehaald in de Kanselarijwet, S.B. 2022 no. 68 zijn reeds doorgevoerd.

De tarieven, conform de Wet Heffing Kanselarijrechten, zijn als volgt:

	Tarief in €	Tarief in \$
Vakantievisum multiple (3 mnd.)	50	60
Multiple entry toeristenvisum (12 mnd.)	175	210
Vakantievisum voor meerdere reizen met een geldigheidsduur van ten hoogste drie (3) jaren, op een paspoort, van een persoon van Surinaamse Afkomst	165	200
Zakenvisum (3 mnd.)	85	100
Zakenvisum (5 jr.)	305	360
Doorreisvisum (Transit) met een geldigheidsduur van 3 dgn	10	15
Voor het aanbrengen van een visum tot kort verblijf (KV) voor een enkele reis met een geldigheidsduur van drie maanden	40	45
Vakantievisum met geldigheidsduur van 2 maanden op een paspoort: - Voor kinderen van 0-21 jaar - Voor grootouders, ouders, kinderen en kleinkinderen ouder dan 21 jaar, broers en zusters	10 20	15 28
Toeristenvisum van 5 jaar voor meerdere reizen voor burgers van de Verenigde Staten van Amerika		160
Zakenvisum van 5 jaar voor meerdere reizen voor burgers van de Verenigde Staten van Amerika		160
Toeristenkaart (single entry) met een geldigheidsduur van ten hoogste 90 dagen	35	40
Diplomatiek visum aan houders van diplomatieke paspoorten	0	0
Dienst- respectievelijk Service visum op een Dienst- respectievelijk Service paspoort	0	0
Bijzonder visum voor onbepaalde tijd voor meerder reizen voor leeftijdscategorie van 65 jaar wordt betaald de administratie kosten	20	25
Het betalen van "Entry Fee" bij elke binnenkomst	25	25
Verkort of uitgebreid uittreksel van geboorte, overlijden of huwelijk	40	45
Verklaring van burgerlijke staat van een persoon	35	40
Medewerking tot standkoming huwelijk	45	55
Verkrijging van inlichtingen omtrent woonplaats of ingeschreven was in de registers van de burgerlijke stand van Suriname	35	40
Aangifte nationaliteitsbewijs t.b.v. een Surinamer	35	40
Verkrijging van inlichtingen uit het testamentenregister van Suriname/ nalatenschap	65	75
Verkrijgen van een bewijs van goed gedrag of stuk inhoudende voor zover bekend niet wegens strafbare daad veroordeeld	65	75
Legaliseren (plaatsen van apostille stempel) van een handtekening, inhoud van overheidsdocumenten, diploma's en certificaten en het waarmaken van een vingerafdruk	20	25
Medewerking tot verlenging rijbewijs	70	75
Medewerking tot verkrijgen van een duplicaat bij verlies Rijbewijs	85	100
Verlengen/Aanvraag van een paspoort (ten hoogste 5 jaar) t.b.v. een Surinamer	130	150
Voor medewerking bij verlies van het paspoort	170	200
Verlenging/ vervanging van een zakenpaspoort	300	350
Bij verlies van een zakenpaspoort	350	380
Verkrijgen van een noodpaspoort	85	100
Spoedafhandeling van akten/paspoorten/rijbewijzen e.a consulaire diensten	20	20
Administratieve inclusief verzendkosten bij akten	20	25
Administratieve inclusief verzendkosten bij aanvraag paspoorten	20	25
Verzendkosten indien de PSA aanvrager zijn/haar pas elders dan in Nederland wil ontvangen	20	25
Afgifte, verlenging alsmede het vervangen van PSA documenten(ouder dan 18 jaar)	100	120
Afgifte, verlenging alsmede het vervangen van PSA documenten(jonger dan 18 jaar)	50	60

53142 - Kanselarij

Zijn de kosten die geïnd worden op de diverse vertegenwoordigingen met betrekking tot diverse burgerzaken (vernieuwing paspoorten, noodpaspoorten, aktes etc).

53143 - Legalisatie

Kosten die geïnd worden voor echt (authentiek) verklaren van de handtekening van de ondertekenaar of het zegel of het stempel op een document door de diverse Surinaamse vertegenwoordigingen.

53153 - Diverse vergoedingen

De middelen begroting voor het dienstjaar 2024 van het Onder directoraat Consulaire Zaken en Personenverkeer betreffen ontvangsten van diverse niet belastingmiddelen (NBM) zoals: Alle niet genoemde ontvangsten worden hierop geboekt z.a. bankontvangsten, porto ontvangsten, attestaties etc.

53409 - Vernieuwing, verstrekking, dupliceren rijbewijzen

Betreft de kosten voor verlenging en of verlies van het Surinaams Rijbewijs die geïnd worden op de diverse Surinaamse vertegenwoordigingen.

Ontvangen Leningen**54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen**

IDB Lening: **SRD 44.088.000,-** begroot voor het dienstjaar 2024.

Deze lening is aangegaan voor een periode van 5 jaren (2022-2026) t.b.v. het project Foreign Investment and Export Promotion program. Het totaal bedrag van de lening over de looptijd van 5 jaren bedraagt SRD 374.100.000,-

Doel van het project: de instroom en export van directe buitenlandse investeringen te bevorderen door de operationalisering van de Suriname Investment and Trade Agency (SITA).

Lijst van gebruikte afkortingen van samenwerkingsverbanden

OACPS:	Organization of African, Caribbean, Pacific countries and States
ACS:	Association of Caribbean States
ACTO:	Amazon Cooperation Treaty Organization
ALADI:	Asociación Latinoamericana de Integración Latin American Integration Association
ALBA:	Alternativa Bolivariana para las Américas of Bolivarian Alternative for the Americas
ALBA:	Alimentos Food program of ALBA and PETROCARIBE member countries
ASA:	Africa-South America
ASPA:	South America-Arab countries
CARICOM:	Caribbean Community
CBI:	Caribbean Basin Initiative
CBSI:	Caribbean Basin Security Initiative
CBTPA:	Caribbean Basin Trade Partnership Act
CBERA:	Caribbean Basin Economic Recovery Act
CELAC:	Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños of Community of Latin American and Caribbean States
CMP:	United Nations Capital Master Plan
CTBTO:	Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization
EU:	European Union
EU-LAC:	European Union-Latin American Countries
FEALAC:	Forum for East Asia -Latin America Cooperation
GRULAC:	Group of Latin American and Caribbean countries
G-77 and China:	Group of 77 and China
IOM:	International Organization for Migration
IRMCT:	International Residual Mechanism for Criminal Tribunals
IIRSA:	Iniciativa para la Integración de la Infraestructura Regional Suramericana Initiative for the Integration of the Regional Infrastructure of South America
ITLOS:	International Tribunal for the Law of the Sea
NAM:	Non-Aligned Movement
OAS:	Organization of American States
OASF EMCIDI:	Fondo Especial Multilateral del Consejo Interamericano para el Desarrollo Integral; Special Multilateral Fund of the Inter- American Council for Integral: Development of the Organization of American States
OIC:	Organization of Islamic Cooperation
OIC/ IIFA:	International Islamic Fiqh Academy
OIC/ ISF:	Islamic Solidarity Fund
OIC/ IUT:	Islamic University of Technology
OIC/ SESRIC:	Statistical, Economic and Social Research and Training Center for Islamic Countries
OPANAL:	Agency for the Prohibition of Nuclear Arms in Latin America

OPCW:	Organization for the Prohibition of Chemical Weapons
PDV-CARIBE:	Petróleos de Venezuela-Caribe
PDVSA:	Petróleos de Venezuela Sociedad Anónima
PO Amazonia:	Programme Opérationnel Amazonie / Operational Program Amazonia
RSA:	Regional Sports Academy
SELA:	Sistema Económico Latinoamericano y del Caribe Latin American and Caribbean Economic System
SURFUEL:	Suriname Fuel Import & Distribution N.V.
UN:	United Nations
UNAMID:	United Nations African Union Mission in Darfur
UNASUR:	Unión de Naciones Sudamericana's / Union of South American Nations
UNDAF:	United Nations Development Assistance Framework
USAID:	United States Agency for International Development
VN:	Verenigde Naties

Afdeling 6. Het Ministerie van Financiën en Planning

De begroting voor het Ministerie van Financiën en Planning wordt als volgt vastgesteld:

In de ontwerpbegroting 2024 worden de financiële kaders weergegeven waarbinnen het beleid gekwantificeerd wordt. De doorwerking van de maatregelen die in het dienstjaar 2023 zijn genomen en verder ter hand zullen worden genomen, zal ruimte bieden om verder te werken aan economische stabilisatie.

In het dienstjaar 2024 zal gewerkt worden aan een beheersbaar begrotingstekort, met in achtneming van de beschikbare liquide middelen middels het opzetten van een cash planning om dit maandelijks te monitoren. Indien nodig zal er een beroep worden gedaan aan externe financiering onder de condities van het leningenplafond binnen de wet van de Staatsschuld.

Het treffen van belasting verhogende inkomsten zijn uiteraard een middel voor het genereren van extra inkomsten om de nodige uitgaven te kunnen doen. Evenwel zal het samenhangend pakket dat uitgevoerd wordt en impact heeft op de inkomsten en uitgaven van de overheid, moeten bijdragen aan het in standhouden van de macro-economische verhoudingen.

De rol van het ministerie van Financiën als beheerder van de staatskas moet op een verantwoorde wijze worden vervuld en het behoorlijk bestuur (Good Governance) moet ingebed worden in alle handelingen conform de ten dienste staande wet- en regelgeving. Door transparant te zijn, zal het ministerie van Financiën alle inkomsten en uitgaven ten alle tijde kunnen verantwoorden.

Het Ministerie van Financiën en Planning speelt een centrale rol in de totstandkoming van de Staatsbegroting en budgettaire nota's in het kader van het begrotingsproces. Zij werkt voortdurend aan verbetering van de toegankelijkheid van de begrotings- en verantwoordingsstukken. Het Ministerie ziet toe op de doelmatigheid en beheersbaarheid van overheidsuitgaven en op de uitvoering van de begroting door de departementen.

De nodige hervormingen die binnen het EFF (Extended Fund Facility) programma met het IMF tot stand komen, zullen moeten leiden tot versterking van het institutioneel en juridisch kader van de twee monetaire autoriteiten, het Ministerie van Financiën en Planning en de Centrale Bank van Suriname. Het EFF omvat een programma van 3 (drie) jaren waarin afspraken zijn gemaakt om de fiscale en monetaire targets te halen binnen een vastgestelde periode. In het programma zijn de doelstellingen concreet beschreven met de mijlpalen/tijdslijn.

Het directoraat Belastingen, dat volgens haar taakstelling zorg moet dragen voor de inning van belastingen zal institutioneel versterkt worden om de gelden die nog niet afgedragen worden, binnen te halen. Daartoe zullen middelen vrijgemaakt worden om de medewerkers de nodige trainingen te geven en de samenleving middels voorlichting bewust te maken van de verplichtingen als burger van het land.

Macro economisch en fiscaal beleidskader

Het ministerie van Financiën en Planning zal samenwerken met vakministeries en de bestaande instituten om de macro-economische verhoudingen in evenwicht te houden. Consistentie tussen de macro-economische grootheden zal de basis leggen voor onder andere een positieve economische groei, het terugbrengen van de inflatie naar enkelvoudige cijfers, een stabiele wisselkoers en het versterken van de externe positie (lopende rekening van de betalingsbalans).

Tegelijkertijd zal het ministerie erop toezien dat de positie van de overheidsfinanciën niet verder verslechterd door een beheersbaar uitgavenbeleid te voeren. Subsidies worden doorgelicht, kapitaalsuitgaven zullen gefaseerd worden uitgevoerd en de verhoogde personeelsuitgaven als gevolg van de stijging van het aantal ambtenaren zijn factoren waarmee in dit dienstjaar rekening moet worden gehouden. Aan de inkomstenzijde zal naar verwachting een lichte stijging zijn wanneer de economische activiteiten langzaam genormaliseerd worden en de belastingplichtigen hun plichten juist nakomen.

Fiscaal beleid

Dit jaar zal verder gestalte gegeven worden aan het twee sporenbeleid met betrekking tot de hervorming van de belastingwetten en de belastingorganisatie. Hervorming en modernisering van de Dienst heeft hoge prioriteit.

Modernisering van de huidige processen en structuren is nodig zodat een hogere mate van prestatie kan worden bereikt welke zal leiden tot effectief en efficiënt management. De Belastingdienst ondervindt nog vele uitdagingen en heeft nog steeds als doel de effectiviteit van de belastingadministratie te verbeteren.

Er zal worden geïnvesteerd in de belastingdienst om de organisatie beter in staat te stellen om effectieve heffing, inning en controle uit te voeren. Verder zal het belastingstelsel op een effectieve wijze worden gebruikt om de uitvoering van het overheidsbeleid in belangrijke mate te financieren.

Het opzetten van een Klantenservice heeft nog steeds prioriteit. Door het opzetten van deze afdeling zal de klant zoveel als mogelijk worden bijgestaan bij het voldoen aan haar verplichtingen. Om dit doel te bewerkstelligen zal veel aandacht aan voorlichting, informatie en begeleiding van de klant worden besteed. Door middel van het optimaliseren van de dienstverlening zal de compliance verhoogd worden.

De verdere activiteiten met betrekking tot de invoering van BTW en het vervangen van het huidig IT systeem van de Directe Belastingen blijven een belangrijk onderdeel van de hervorming.

De verscherpte en verbeterde controle in het Douanegebied zal onverkort worden voortgezet. In dat kader worden de containerscans ingezet.

Integrale aanpassing van het wettelijk kader, de upgrading van het douane informatiesysteem (ASYCUDA) en capaciteitsversterking zijn noodzakelijk voor de beoogde modernisering en de verhoogde en verbeterde inning van de rechten van de Staat.

Dit zal leiden tot een optimale benutting van de mogelijkheden die door Asycuda, geboden worden om het proces van aangifte tot controle en inning te verbeteren en de inkomsten te verhogen.

Continue training van de douaniers wordt dan ook voortgezet. Horizontale instroming van hoger kader met het oog op capaciteitsversterking, zal eveneens nader bekeken en uitgewerkt moeten worden.

Het proces van de modernisering van de Douane organisatie wordt voortgezet. Asycuda World, het douane informatiesysteem, wordt geëvalueerd en verbeterd.

Planning en Ontwikkelingsfinanciering

Het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering vervult een belangrijke coördinerende rol bij de beleidsformulering en de fondsenwerving via ontwikkelingspartners en internationale financieringsinstellingen. Het nationaal ontwikkelingsprogramma zal de leidraad zijn bij de samenwerking met de verschillende internationale en regionale financieringsinstellingen voor financiële en technische ondersteuning. Mede in dit kader zijn diverse samenwerkingsovereenkomsten aangegaan met onder andere de Inter Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB), de Wereldbank (WB), de Caribbean Development Bank (CDB), de Agence Française de Développement (AFD), de Islamic Development Bank (IsDB), de Europese Commissie (EC), het OPEC Fund for International Development (OFID). De samenwerking met de verschillende ontwikkelingspartners die de ontwikkelingsfinanciering ondersteunen, blijft gebaseerd op de principes van equal en economische diplomatie.

In het jaar 2024 zal de focus naast het identificeren van financieringsbronnen en de mobilisatie van fondsen voor projecten, ook liggen op de effectieve besteding van de leningen en schenkingen die reeds zijn aangegaan ter uitvoering van projecten. De achterstanden in de implementatiefase van een aantal projecten zijn groot. De coördinatie bij de programma- en projectmonitoring alsook de evaluatie zal worden opgevoerd, zodat erop kan worden toegezien dat de beschikbare middelen effectief worden benut en de projectdoelen worden behaald ten behoeve van een duurzame sociaaleconomische ontwikkeling.

Onder het ministerie van Financiën en Planning ressorteren de twee zelfstandige stichtingen namelijk de Stichting Planbureau Suriname en de Stichting Algemeen Bureau voor de Statistiek. Uit de begroting draagt het directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering bij aan de financiering van deze twee parastatalen op basis van vooraf vast te stellen en goed te keuren werkplannen. Met het beschikbaar stellen van de middelen wordt beoogd dat de deeltaken van het Ministerie van Financiën en Planning aangaande de zorg over het statistiekwezen alsook de nationale ontwikkelingsplanning in samenwerking met het directoraat van Planning en Ontwikkelingsfinanciering worden uitgevoerd.

Daarnaast wordt uit de begroting van het directoraat ook bijgedragen aan de financiering van de Sociaal Economische Raad die, als adviesorgaan van de Regering op het gebied van sociaaleconomisch beleid, een belangrijke rol vervult bij het vergroten van de draagvlak en stuurkracht van de Overheid.

Directoraat: Financien en Planning**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	56.350	104.840	114.150	114.150	112.777	116.160	119.645
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	56.009	104.498	109.150	109.150	112.425	115.797	119.271
610	Lonen en salarissen	39.900	50.000	53.565	53.565	55.172	56.827	58.532
611	Sociale premies	3.301	4.864	5.951	5.951	6.130	6.313	6.503
612	Gebruik van goederen en diensten	12.775	49.600	49.600	49.600	51.088	52.621	54.199
616	Sociale Uitkeringen	33	34	34	34	35	36	37
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	342	342	5.000	5.000	352	363	374
620	Inventaris	342	342	5.000	5.000	352	363	374

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Voor 2024 is er **SRD 53.565.000,-** uitgetrokken voor de lonen en salarissen. Het personeelsbestand van het directoraat Financien van het ministerie van Financiën bestaat thans uit 414 personen.

Het personeelsbestand bestaat uit 373 ambtenaren van het directoraat Financien en daarnaast uit 41 personen werkzaam te CLAD. Deze 414 medewerkers zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

- De functiegroep 3 t/m 6 = lager kader
- De functiegroep 7 en 8 = middenkader
- De functiegroep 9 en hoger = hoger kader

In de onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel weergegeven naar geslacht en niveau:

Personeelsbestand	Percentage 2023	Aantallen 2023	Man	Vrouw	Functiegroep
Hoger kader	21%	85	31	54	> 9
Midden kader	42%	174	54	120	7 en 8
Lager kader	37%	155	72	83	3 t/m 6
Totaal	100%	414	157	257	

De personeelsleden die in 2024 met pensioen zullen gaan zijn in totaal 20. Daarnaast zullen 15 personeelsleden gehuldigd worden in verband met een 25-, 30-, 35-, of 40-jarig dienstverband. De onderstaande tabel geeft een overzicht weer.

Aantal dienstjaren	Aantal personeelsleden
25	10
30	3
35	1
40	1
Totaal	15

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	41.831.920
61002	Vakantietoelage	9.809.928
61003	Overwerk	964.000
61004	Bonussen en Gratificaties	130.812
61013	Functionele toelagen	124.500
61014	Persoonlijke toelagen	148.050
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	172.000
61017	Waarnemingstoelage	47.000
61020	Telefoonvergoeding	75.000
61021	Representatievergoeding	193.289
61023	Vervoersvergoeding	68.500
Totaal		53.564.999

611 - Sociale premies

De sociale premies voor het dienstjaar 2024 is er **SRD 5.951.000,-** uitgetrokken. De bijdragen van de overheid aan de ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds komen ten laste van deze codering.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	2.987.519
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.963.481
Totaal		5.951.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten is in 2024 geraamd op **SRD 49.600.000,-** en houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat Financiën. Dit bedrag is inclusief de contributie betalingen ad.SRD 3 miljoen. De contributie betreft de betalingsverplichtingen als gevolg van het lidmaatschap van Suriname en de bijdrage aan aandelenvermogen bij Internationale Financiële Organisatie/Instituten zoals Inter-American Development Bank (IDB), Caribbean Development Bank (CDB), Islamic Development Bank (IsDB) en World Bank (WB) regarderende het ministerie e.a. Onderstaande tabel geeft een specificatie van de kostensoort “gebruik van goederen en diensten” weer.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	1.000
61203	Contractanten	220.000
61205	Deskundigen Binnenland	20.000
61208	Binnenlandse reiskosten	17.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	31.000
61210	Buitenlandse reiskosten	200.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	400.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	185.000
61216	Kopieer	40.500
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	264.000
61218	Bode diensten	5.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	35.500
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	3.000
61221	Vergaderkosten	106.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	2.040.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	140.000
61224	Licenties en programmakosten	223.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	500.000
61227	Radio en Tv programma's	50.000
61228	Brochure en andere Periodieken	22.000
61229	Tentoonstellingen	2.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	96.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	259.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	12.500
61238	Telefoon uitgaven	1.500.000
61240	Water	91.500
61241	Electriciteit	949.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	26.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	17.000
61246	Verzekering	2.000
61247	Schoonmaak	108.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	13.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	30.000
61250	Bewaking	600.000
61251	Voeding	92.000
61252	Contributie	37.600.000
61253	Vrachtkosten en Porti	49.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	1.000.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	6.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	50.500

61260	Onderscheidingen	50.000
61263	Overige Algemene Kosten	2.500.000
61273	Vormingsprogramma's	20.000
61279	Medicijnen	5.500
61283	Huur van voertuigen	18.000
Totaal		49.600.000

616 - Sociale Uitkeringen

Voor sociale uitkering is er een bedrag geraamd ad **SRD 34.000,-**. Hieronder vallen de uitgaven voor o.a. Poliklinische kosten en lig en verpleegkosten voor hogere klasse ligging.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	17.000
61612	Poliklinische Kosten	17.000
Totaal		34.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

De kosten voor aanschaf van kantoormeubilair en kantoormiddelen z.a. computers, printers, bureau's, bureaustoelen etc. zijn geraamd op **SRD 5.000.000,-**

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	4.955.000
62004	Computers	15.000
62005	Printers	10.000
62006	Netwerken	20.000
Totaal		5.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S worden als volgt gewijzigd;

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	5.532.037	22.647.676	21.202.650	21.202.650	22.405.520	23.077.686	23.770.016
01	Infrastructurele Werken	0	25.000	20.000	20.000	72.085	74.247	76.474
0115	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	0	25.000	20.000	20.000	72.085	74.247	76.474
02	Institutionele versterking	12.918	98.000	163.000	163.000	252.148	259.712	267.503
0217	Capaciteitsopbouw Financiën	1.059	4.500	8.000	8.000	10.042	10.344	10.654
0266	Fiscal Strengthening to Support Economic Growth	4.858	87.500	150.000	150.000	236.955	244.064	251.386
0279	Coördinatie en Monitoring van het Herstelplan	6.766	3.000	2.000	2.000	2.060	2.122	2.185
0289	IMF Programma Monitoring Unit	235	3.000	3.000	3.000	3.090	3.183	3.278
05	I.C.T. (Automatisering)	0	1.875	24.715	24.715	25.456	26.220	27.007
0505	Nieuw IFMIS	0	1.875	24.715	24.715	25.456	26.220	27.007
06	Informatie en Communicatie	0	35.000	15.000	15.000	0	0	0
0624	Aansluiting Telesur	0	35.000	15.000	15.000	0	0	0
07	Onderzoek en Ontwikkeling	2.010	5.250	0	0	0	0	0
0774	Audit van leveranciersachterst anden	2.010	5.250	0	0	0	0	0
09	Subsidie en Bijdragen	45.448	61.042	70.023	70.023	72.123	74.287	76.516
0921	Bureau voor de Staatsschuld	4.302	13.734	22.145	22.145	22.809	23.493	24.198
0922	CLAD	41.146	47.308	47.878	47.878	49.314	50.794	52.318
15	Sociale Zekerheid	1.099.796	1.400.000	2.619.641	2.619.641	2.378.589	2.449.946	2.523.445
1501	Suppletie overheidsbijdrage pensioenfondsen	1.099.796	1.400.000	2.619.641	2.619.641	2.378.589	2.449.946	2.523.445
16	Financieel Economisch	3.297.587	15.455.400	14.984.121	14.984.121	14.501.117	14.936.150	15.384.235
1609	Rentes	786.224	4.207.000	6.262.153	6.262.153	6.380.207	6.571.613	6.768.762
1610	Aflossingen	2.364.695	10.999.000	8.481.988	8.481.988	7.851.473	8.087.017	8.329.628

1611	Fees	58.978	86.000	138.780	138.780	62.201	64.067	65.989
1617	Productie Kredietfonds (verdragsmiddelen)	0	50.000	100.000	100.000	206.000	212.180	218.545
1619	Claims Dalian en MNO Vervat	87.690	112.200	0	0	0	0	0
1621	Anti Money Laundering	0	1.200	1.200	1.200	1.236	1.273	1.311
17	Noodreserve	517.491	250.434	60.500	60.500	268.315	276.364	284.655
1701	Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen beheersing- en bestrijding	0	500	500	500	515	530	546
1702	Algemeen Onvoorzien	517.491	249.934	60.000	60.000	267.800	275.834	284.109
24	Sociale bescherming en armoede bestrijding	20.956	1.232.475	2.427.650	2.427.650	1.280.033	1.318.433	1.357.986
2421	Gemeenschapsproject armoede bestrijding	20.956	32.475	42.750	42.750	44.033	45.353	46.714
2423	Sociaal Programma 2023-2025	0	1.200.000	2.384.900	2.384.900	1.236.000	1.273.080	1.311.272
41	Subsidie en bijdragen	535.830	4.083.200	818.000	818.000	3.555.655	3.662.325	3.772.195
4108	Subject Subsidie Electriciteit	0	3.264.000	800.000	800.000	3.361.920	3.462.778	3.566.661
4114	Bijzondere voorziening Noodsituaties	170.830	100.000	0	0	103.000	106.090	109.273
4115	Brandstof subsidie	365.000	703.000	0	0	0	0	0
4118	Nationale Loterij Suriname	0	8.000	8.000	8.000	51.669	53.219	54.816
4119	Surpost	0	8.200	10.000	10.000	39.066	40.238	41.445

Toelichting : Programma's

0115 - Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen

Doelstelling:

Verbeteren van infrastructurele werken van de organisatie.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2024 is **SRD 20.000.000,-**. De raming is t.b.v. onderhoud, renovatie/ restauratie van gebouwen en nieuwbouw t.b.v. het directoraat Financiën.

0217 - Capaciteitsopbouw Financiën**Doelstelling:**

Investeren in human capital ter verbetering van de interne bedrijfsvoering en monitoring van het financieel proces.

Wijze van Financiering:

Het Ministerie van Financiën en Planning was voornemens de Uitgebreide Vakopleiding Overheidsfinanciën (UVOF) in 2023 wederom op te starten, dit is om diverse redenen niet gelukt en zal in 2024 worden uitgevoerd.

Deze training is bedoeld o.a voor functionarissen werkzaam op de verschillende financiële afdelingen binnen de Overheid. Verder zullen ook vaktechnische trainingen worden verzorgd aan personeel van financiële en niet financiële afdelingen van deze twee directoraten. De totale raming voor het dienstjaar 2024 is **SRD 8.000.000,-**.

0266 - Fiscal Strengthening to Support Economic Growth**Doelstelling:**

Het versterken van het Ministerie van Financiën/Belastingdienst, middels fiscale hervormingen die leiden tot economische groei.

Wijze van Financiering:

Financiering vanuit gelden uit de leningsovereenkomst (Loan No. 4112/OC-SU) met de Inter-American Development Bank (IDB). Beschikbaar budget voor 2024 is **US\$ 3.931.642,-** tegen de gemiddelde CBvS koers in de maand juni 38,152 is **SRD 150.000.000,-**.

Beleidsintensiveringen voor 2024

Voor dit project is een bedrag van **SRD 150.000.000,-** opgebracht op de begroting en is gefinancierd door een externe lening. In het kader van een transparant en betere verantwoording van het overheidsfinancieel beleid alsook de financiële administratie hiervan, is gekozen voor het opzetten van dit programma. Dit programma is bedoeld om de kwaliteit van de overheidsuitgaven alsook de belastinginkomsten beter te ordenen door:

De investering/capaciteits versterking is op t gebied van:

1. SARA: het creëren van een semi-autonome Belastingdienst
2. Het verbeteren van de diensten en producten aan belastingbetalers.
3. Het implementeren van Belasting software en applicaties
4. Huisvesting van de Belastingdienst: renovatie van de oude Amerikaanse Ambassade
5. Het updaten van de technologische infrastructuur van het Ministerie van Financiën, middels een 'transparency portal'.

0279 - Coördinatie en Monitoring van het Herstelplan**Doelstelling:**

Het institutioneel versterken van de organisatie.

Wijze van Financiering:

Het Herstelplan is in 2020 door de Raad van Ministers en DNA goedgekeurd en de monitoring is via de Implementatie Unit van het Herstelplan (IUHP) van start gegaan. Er is binnen de IUHP een bureau ingesteld ter coördinatie van de werkzaamheden van de IUHP. De IUHP heeft dagelijks contact met de vakministers tav de implementatie van de projecten en maatregelen zodat deze conform het plan kunnen worden uitgevoerd en de resultaten ook bereikt kunnen worden. Waar nodig wordt de nodige assistentie/ expertise ter ondersteuning van de werkzaamheden ingehuurd. De IUHP rapporteert regelmatig aan de

Onderraad o.l.v. de President van de Republiek Suriname met betrekking tot de voortgang en planning. Voor 2024 is een bedrag van **SRD 2.000.000,-** geraamd.

0289 - IMF Programma Monitoring Unit

Doelstelling:

Het institutioneel versterken van de organisatie.

Wijze van Financiering:

In het kader van de monitoring van de uitvoering van het IMF programma is de IMF Programma Monitoring Unit (IMU) in het leven geroepen. De IMU zal de volgende taken hebben:

1. Aanspreekpunt voor IMF
2. Monitoring van het programma
3. Risico- en kwaliteitsbeheersing
4. Rapportage

Het bedrag dat voor het dienstjaar 2024 is begroot is **SRD 3.000.000,-**.

0505 - Nieuw IFMIS

Doelstelling:

Het verbeteren van ICT (Automatisering) d.m.v. een hogere mate van efficiënte, transparante financiële huishouding middels een geïntegreerd financieel systeem.

Wijze van Financiering:

De raming voor IFMIS behelst de jaarlijkse onderhoudskosten van – en assistentie bij het financieel programma FreeBalance dat de Overheid gebruikt. Voor 2024 is de raming gesteld op **USD 647.800**. De andere ICT gerelateerde kosten moet afgestemd worden met hfd ICT. Omgerekend in SRD tegen de gemiddelde USD CBvS koers in de maand juni van 38,152 is het bedrag afgerond **SRD 24.715.000,-**.

0624 - Aansluiting TELESUR

Voor de aanschaf van telefooncentrales en vervanging van oude netwerken voor Ministeries zal via Telesur enkele investeringen worden gepleegd. De ministeries Justitie en Politie, Openbare Werken en Onderwijs, Wetenschap en Cultuur zijn pilot ministeries. Tevens zullen achterstanden aan Telesur worden ingelopen. Dit programma wordt voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 15.000.000,-**.

0921 - Bureau voor de Staatsschuld

Doelstelling:

Operationeel beheer en monitoring van de Staatsschuld.

Wijze van Financiering:

Het bedrag van **SRD 22.145.000,-** dat uitgetrokken is voor het Bureau voor de staatsschuld en is bestemd voor de exploitatiekosten van het Bureau.

0922 - CLAD**Doelstelling:**

Uitbrengen van controle technische adviezen.

Het beschermen van gemeenschapsgeld. Hiertoe worden controle opdrachten en andere onderzoeken uitgevoerd onder leiding van internationaal gecertificeerde accountants.

Wijze van Financiering:

Naast de personeelskosten zijn ook de exploitatiekosten meegenomen in de raming. Verder zal deze dienst versterkt worden om haar taak als controleapparaat van de overheid beter te kunnen vervullen. De Register Accountants aangetrokken voor de CLAD worden ook ten laste van dit project gebracht. De raming bedraagt **SRD 47.878.000,-**.

1501 - Suppletie overheidsbijdrage pensioenfonds**Doelstelling:**

Garanderen van sociale zekerheid. Zorgdragen voor het voldoen aan de pensioenverplichting en de overige uitkeringen die zijn vastgesteld in de Ambtenarenpensioenwet uit 1972.

Wijze van Financiering:

Als gevolg van de aanpassingen van de pensioenuitkeringen zijn de ingehouden premies niet voldoende ter dekking van de uitkeringen aan de pensioengerechtigden. Het suppletiebedrag wordt door de overheid ter beschikking gesteld aan het pensioenfonds. Voor 2024 is het bedrag ad. **SRD 2.619.641.000,-** in plaats van **SRD 2.309.309.000,-** geraamd.

1609 - Rentes**Doelstelling:**

Op een transparante manier uitwerken en implementeren van het strategisch schuldbeleid van de regering van Suriname om zo aan de eisen van financieringsbehoefte van de overheid binnen de gestelde limieten te voldoen en de binnenlandse en buitenlandse schuldportefeuille van de overheid effectief te beheren, met in achtneming van de daarbij gepaard gaande kosten en risico's.

Wijze van Financiering:

Het bedrag ad **SRD 6.262.153.000,-** is begroot voor de rentes van zowel buitenlandse-als de binnenlandse leningen. De provisie en overmakingskosten zijn ook inbegrepen.

1610 - Aflossingen**Doelstelling:**

Op een transparante manier uitwerken en implementeren van het strategisch schuldbeleid van de regering van Suriname om zo aan de eisen van financieringsbehoefte van de overheid binnen de gestelde limieten te voldoen en de binnenlandse en buitenlandse schuldportefeuille van de overheid effectief te beheren, met in achtneming van de daarbij gepaard gaande kosten en risico's.

Wijze van Financiering:

Het bedrag ad **SRD 8.481.988.000,-** is begroot voor de aflossingen van zowel de buitenlandse - als de binnenlandse leningen. De provisie en overmakingskosten zijn ook inbegrepen.

1611 - Fees**Doelstelling:**

Op een transparante manier uitwerken en implementeren van het strategisch schuldbeleid van de regering van Suriname om zo aan de eisen van financieringsbehoefte van de overheid binnen de gestelde limieten te voldoen en de binnenlandse en buitenlandse schuldportefeuille van de overheid effectief te beheren, met in achtneming van de daarbij gepaard gaande kosten en risico's.

Wijze van Financiering:

Het bedrag ad **SRD 138.780.000,-** is begroot voor de te betalen fees van zowel de buitenlandse- als de binnenlandse leningen.

1617 - Productie Kredietfonds**Doelstelling:**

Het verbeteren van financieel economische omstandigheden.

Het PKF heeft een ruime doelstelling, en is bedoeld voor (i) kleine en (ii) middelgrote ondernemingen, maar ook voor (iii) producenten van goederen en diensten die waarde toevoegend, import vervangend of voor de export bestemd zijn.

Wijze van Financiering:

Het PKF is gestart in het jaar 2023 met een bedrag van minimaal SRD 100 miljoen. Voor het jaar 2024 zal de regering minimaal **SRD 100.000.000,-** reserveren voor deze fonds.

Op grond van het door de regering voorgestane beleid ten aanzien van de financieringsbehoefte van kleine en middelgrote ondernemingen, alsmede de stimulering van de productie van goederen en diensten die waarde toevoegend zijn, bestemd zijn voor export of import vervangend zijn, wordt het nodig geacht een Productie Krediet Fonds, afgekort PKF, in te stellen. Het bij deze wet ingesteld PKF richt zich niet op de sectoren handel, landbouw, veeteelt en visserij omdat er voor kredietverstrekkingen voor die sectoren andere voorzieningen zijn, waaronder het Nationaal Ontwikkelingsfonds voor Agribusiness (NOFA). Het PKF heeft een ruime doelstelling, en is bedoeld voor (i) kleine en (ii) middelgrote ondernemingen, maar ook voor (iii) producenten van goederen en diensten die waarde toevoegend, import vervangend of voor de export bestemd zijn.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het PKF verstrekt kredieten aan ondernemers waarbij de nationale ontwikkelingsdoelen, te weten waarde toevoeging aan goederen en diensten en het faciliteren en versterken van de kleine en middelgrote ondernemingen de boventoon voeren. De Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V. is een kennisinstituut met ervaring op het gebied van ontwikkelingsfinanciering en dient als een werkmiddel van de overheid om de nationale ontwikkelingsdoelen te realiseren. Het beheer van het PKF is daarom ook toevertrouwd aan de Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname N.V., aangezien het de rol van een ontwikkelingsbank is om fondsen te beheren die grote impact hebben op de sociaaleconomische ontwikkeling van een land. Het PKF heeft organisatorisch twee belangrijke organen, te weten het Bestuur en de Beheerder, respectievelijk het beleidsorgaan en het uitvoerend orgaan. Gekozen is voor het zogenoemde vier-ogen principe, waarbij tussen deze twee organen geen hiërarchische verhouding, maar een nevenschikking bestaat. Hiermee wordt bevorderd dat aan de besluitvorming in gelijke mate zowel beleidsmatige als bancaire overwegingen ten grondslag liggen en dat er sprake is van checks en balances. De samenstelling van het Bestuur is erop gericht dit beleidsorgaan te doen functioneren op basis van deskundigheid en kennis van de bedrijfsvoering van de doelgroepen.

1621 - Anti Money Laundering**Doelstelling:**

Het verbeteren van financieel economische omstandigheden.

Wijze van Financiering:

Dit bedrag is voor 2024 geraamd op **SRD 1.200.000,-**.

1701 - Bijzondere voorzieningen t.b.v. Rampen beheersing- en bestrijding**Doelstelling:**

Financiering van activiteiten in geval van calamiteiten o.b.v. een rampenplan ontwikkeld door het NCCR.

Wijze van Financiering:

Voor eventuele rampen is een bedrag van **SRD 500.000,-** geraamd.

1702 - Algemeen Onvoorzien**Doelstelling:**

Vrijgeven van noodreserve.

Wijze van Financiering:

Om eventuele algemene uitgaven van de totale overheid te dekken die bij de begrotingsopstelling niet voorzien zijn en noodzakelijkerwijs wel gedaan moeten worden is besloten een post op de begroting van Financien op te brengen. Hiervoor is een bedrag van **SRD 60.000.000,-** in plaats van **SRD 260.000.000,-**

2421 - Gemeenschapsproject armoedebestrijding**Doelstelling:**

Sociale bescherming en armoedebestrijding.

Het GPP voert gemeenschapsprojecten uit welke heeft als doel armoedebestrijding en inkomensvorming ten behoeve van de gemeenschap in alle districten van Suriname.

Wijze van Financiering:

In het kader van de uitvoering van het GPP heeft het Bureau Gemeenschap Projecten (BGP) een geheel management, coördinatie over de uitvoering, monitoring en evaluerende rol.

De raming over het dienstjaar 2024 is gesteld op **SRD 42.750.000,-**.

Beleidsintensivering voor 2024:

In dit verband zal samen met de bevolking van Suriname de effecten van de mondiale economische recessie te overbruggen zal door middel van het gemeenschap projecten programma (micoprojecten, BNTF e.a.) ondersteuning wordt geboden ter stimulering en ontwikkeling van de zelfwerkzaamheid, eigen voorziening en capaciteit versterking in diverse gemeenschappen over geheel Suriname. Ook zullen bestaande fondsen ter stimulering van de productie en het creëren van duurzame werkgelegenheid in SME' in de agrarische sector en overige productiesectoren zoals genoemd in het MOP 2022-2026 ondersteund worden.

2423 - Sociaal Programma 2023-2025

De volgende criteria wordt gebruikt om de zwakke huishoudens te identificeren:

Huishoudens in urbane gebieden met een netto-inkomen van minder dan SRD 6.000,- per huishouden;

Huishoudens in rurale gebieden exclusief het binnenland van Suriname met een netto-inkomen van minder dan SRD 4.500,- per huishouden.

Doelstelling:

Sociale bescherming en armoedebestrijding.

Het sociaal programma erop gericht is om extra financiële hulp te bieden vanuit de overheid aan sociaal zwakkere huishoudens. De objectsubsidies zullen geleidelijk aan overgaan in subjectsubsidies.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2024 is **SRD 2.384.900.000,-** in plaats van **SRD 1.200.000.000,-**

De huishoudens worden geïdentificeerd middels een registratieprocedure en deze huishoudens worden dan gescreend en goedgekeurd door het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. Aan deze groep huishoudens wordt een extra financiële ondersteuning van SRD 1.800,- uitgekeerd ter besteding aan elektriciteit, gas, brandstof, water, voeding, medicamenten en transport.

4108 - Subject Subsidie Electriciteit**Doelstelling:**

Verlenen van subsidie en bijdragen.

In het kader van het herstel van de economie zal door de regering een aantal fiscale maatregelen worden getroffen. Dit zal gedurende een bepaalde periode voor de burger merkbare negatieve effecten hebben qua koopkracht. De belangrijkste maatregelen zijn het rationaliseren van de EBS tarieven en het liberaliseren van de koers. Uiteindelijk zal met het herstel van de economie, de koopkracht van burgers weer toenemen. De uitdaging is om in de tussentijd de effecten voor burgers zo veel als mogelijk draagbaar te houden. Naar aanleiding van het afbouwen van de subsidie aan EBS, zal een verschuiving van de algemene objectsubsidie, waar iedereen gesubsidieerd werd naar subject subsidie voor elektriciteit plaatsvinden.

Wijze van Financiering:

Er is een bedrag van **SRD 800.000.000,-** in plaats van **SRD 2.400.000.000,-** geraamd. Voor het jaar 2023 omvat de begroting in totaal SRD 1 miljard aan energiesubsidies t.b.v. ondersteuning van de activiteiten van de EBS en om de bevolking te ondersteunen bij het dragen van de economische aanpassingen. Deze bestaat uit twee delen. Ten eerste is er 500 miljoen SRD begroot voor het subsidiesysteem aan afnemers welke komt in de vorm van een korting op de rekening. Ten tweede, vanwege de hoge exploitatiekosten mede gedreven door de stijgende prijzen van ruwe olie, is een ongerichte subsidie aan EBS gecontinueerd in 2021 en is SRD 1 miljard voor dit doel begroot in 2023. De regering is van plan om het gemiddelde elektriciteitsstarief in mei met 25% te verhogen om de financiële levensvatbaarheid van EBS te

een additionele tariefverhoging later in 2022, zullen worden genomen om ervoor te zorgen dat de overheidssubsidie aan EBS binnen de begroting blijft en wordt afgebouwd.

De regering heeft de opdracht gegeven een uitgebreide financiële en operationele beoordeling van EBS uit te voeren met het oog op het waarborgen van de financiële levensvatbaarheid, governance, solvabiliteit en kostenefficiëntie van het bedrijf op lange termijn. Deze zal in mei 2022 moeten zijn voltooid. De regering blijft zich inzetten voor de herstructurering van EBS om haar operationele efficiëntie en financiële solvabiliteit te verbeteren en om maatregelen te nemen, waaronder het verlagen van de kostprijs van energie door verbetering van de efficiëntie binnen de elektriciteitsopwekking en distributie, in combinatie met het geleidelijk verhogen van de gemiddelde elektriciteitstarieven ten einde tegen 2024 of eerder volledig kostendekking voor EBS te bereiken.

De regering is ook voornemens om de regulering van de elektriciteitssector te verbeteren en de Energie Autoriteit Suriname volledig uitrusten om als onafhankelijke en transparante regelgevende instantie die driemaandelijks tariefaanpassingen uitvoert op basis van het verloop van de opwekkingskosten vanaf januari 2023. In dit verband heeft de regering SRD 17 miljoen toegewezen voor EAS-operaties in 2022.

4118 - Nationale Loterij Suriname

Doelstelling:

Verlenen van subsidie en bijdragen.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2024 is **SRD 8.000.000,-**.

4119 - Surpost

Doelstelling:

Verlenen van subsidie en bijdragen.

Wijze van Financiering:

Het geraamd bedrag voor 2024 is **SRD 10.000.000,-**.

Tabel 2 Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP- Beleidsgebied: Economisch				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2024
Programma: 01 Infrastructurele Werken				
115. Renovatie en Nieuwbouw Kantoorgebouwen	Verbeteren van infrastructurele werken van de organisatie.			
Programma: 02 Institutionele Versterking				
0217. Capaciteitsopbouw Financien	Investeren in human capital ter verbetering van de interne bedrijfsvoering en monitoring van het Financieel proces.	Er zijn 85 personeelsleden van de directoraten Financien en Planning en Ontwikkelingsfinanciering getraind in de onderdelen van Nederlands taalvaardigheid. Het doel van deze training was de taalvaardigheid van de medewerkers te bevorderen zodat er op een correcte wijze schriftelijk en mondeling gecommuniceerd wordt op de werkvloer. Verder hebben zij geleerd kritisch te kijken naar hun werk en inzicht verworven in de theorieën van de aangeboden modules, zodat die toegepast kunnen worden bij het schrijven van brieven, rapporten en verslagen. De training is opgestart op 18 oktober 2021 en afgerond op 16 juni 2022. Door de afdeling Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) is er in het tweede kwartaal van 2022 een workshop betreffende "Richtlijnen departementale/ niet - departementale jaarverslag (verantwoording 2022) Modellen voor de verantwoording" gehouden voor alle BFZ-en van de vak ministeries en Staatsorganen.	Voortzetting beleid van 2022	Er zal verder geïnvesteerd worden in Human Capital ter verbetering van de interne bedrijfsvoering en monitoring van het Financieel proces alsmede een verbeterde samenwerking te bewerkstelligen zowel intern als extern.
0266. Fiscal Strengthening to Support Economic Growth	Transparant en betere verantwoording van het overheidsfinancieel beleid alsook de financiële administratie hiervan.	De realisatie wordt gemeten op basis van de resultaten matrix, welke veelomvattend is en verschillende niveaus van detail kent.	De kwaliteit van overheidsuitgaven alsook de belastinginkomsten beter te ordenen.	Voorzetting beleid van 2023

0279. Coördinatie en Monitoring van het Herstelplan	Het Herstelplan (HP) omvat een samenhangend pakket van beleidsdoelstellingen en maatregelen met als doel de economie in financieel en economische zin te brengen tot omkering van het lopende proces van verarming van grote delen van de bevolking naar duurzame reële groei en ontwikkeling.	Het op een richtige wijze coördineren, monitoren en implementeren van projecten en maatregelen van het herstelplan betrekking hebbende op het begrotingsjaar 2022.		
0289. IMF Programma Monitoring Unit	Het doel van de IMU is de voortgang van het programma te bewaken en risico's te identificeren en deze bij de autoriteiten te escaleren om de belemmeringen weg te nemen die de voortgang belemmeren. Het concrete te behalen resultaat van de IMU is dat alle IMF-evaluaties succesvol verlopen en het IMF-programma voortgezet kan worden.	In maart 2022 heeft de 1 ^e review van het IMF plaatsgevonden en daaruit voortgevloeid een Staff Level Agreement (SLA). De 2 ^e , 3 ^e en 4 ^e review van het IMF zijn niet doorgegaan. Deze zijn verschoven naar 2023.	De IMU moet zorg dragen voor de monitoring van een aantal doelen die gehaald moeten worden, te weten: a) CBvS en MoF komen tot overeenstemming over een betalingsplan voor de IMF EFF-begrotingssteun (CBVS /min FP) b) Het afbouwen van de brandstofsubsidies (minFP); c) Rapport betalingsachterstand (min FP) d) Publiceren van een rapport m.b.t. "social protection" uitgaven (min Sozavo) e) Goedgekeurde aanbestedingswet (min FP) f) Target van de Primary Balance (PB)/Sociale Spending (wordt elk jaar vastgesteld, voor 2022 moet een target PB en Social Spending gehaald worden van SRD 1.326 miljoen om SRD 1.483 miljoen)	Verdere monitoring van de doelen die niet gehaald worden in 2022, worden overgebracht naar 2023. a) Implementatie BTW per 1 januari 2023 (Belasting op Toegevoegde Waarde).
Programma: 05 ICT (Automatisering)				
0505. Nieuw IFMIS	Hogere mate van efficiënte, transparante financiële huishoudingmiddelen geïntegreerd financieel systeem.	Voorzetting van de uitvoering van het Freebalance geïntegreerd financieel systeem.	Uitvoering v/h Freebalance geïntegreerd financieel systeem.	Voortzetting v/d uitvoering v/h Freebalance geïntegreerd financieel systeem.
Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling				
0774. Internal Audits	De rechtmatige hoogte van de openstaande betalingen te bepalen.	Het Tussentijdsrapport is in november 2022 ingediend (zie ook de toelichting op		

		programma 0289 IMF Programma Monitoring Unit.		
Programma: 09 Subsidie en Bijdragen				
0921. Bureau voor de Staatsschuld	Beheersbaar houden v/d schuldenpolitiek binnen het wettelijk kader.	-Eerste kwartaal 2022 subsidie aanvraag: SRD 1,179,781. Ontvangen SRD 829,030.01 -Tweede kwartaal 2022 subsidie aanvraag: SRD 1,052,2687. Ontvangen SRD516,920.01 .	Handhaving van een goed debt management.	Continuering v/h beleid mbt de schuldenpolitiek geheel binnen het wettelijk kader.
0922. CLAD	Uitbrengen van controle technische adviezen.	Begin 2022 is er sprake van een aanzienlijke achterstand in de controle van de begrotingsrekeningen over de verslagjaren 2018 tot en met 2020. Deze achterstand ultimo 2022 volledig ingelopen. Verder is ook de achterstand in de controle van de jaarrekeningen van de parastatale instellingen en bijzondere onderzoeken ver ingelopen.	Adviezen zullen uitgebracht worden m.b.t. de controle begrotingsrekening 2022.	In 2023 vindt continuering van het beleid m.b.t. de controle plaats.
Programma: 15 Sociale Zekerheid				
1501. Suppletie overheidsbijdrage pensioenfonds	O.g.v. de aanpassingen van de pensioenuitkeringen zijn de ingehouden pensioenen niet voldoende ter dekking van de uitkeringen aan de pensioengerechtigden. Het suppletiebedrag wordt door de overheid ter beschikking gesteld aan het pensioenfonds.	Voor het jaar 2022 is het doel gerealiseerd aan de hand van de maandelijkse suppletie op pensioenpremie welke wordt ontvangen van het ministerie van Financiën.	Het suppletiebedrag wordt door de overheid ter beschikking gesteld aan het pensioenfonds.	Het suppletiebedrag zal door de overheid ter beschikking gesteld worden aan het pensioenfonds.
Programma:16 Financieel Economisch				
1609. Rentes	Nakomen van de verplichtingen voortvloeiende uit gesloten leningsovereenkomsten met binnen- en buitenland.	-Debt service eerste kwartaal begroting 2022 bedraagt: SRD 955,026,563.04 -Debt service tweede kwartaal begroting 2022 bedraagt: SRD 1,936,063,548.92 -De totale schuldenlast betalingen in het eerste kwartaal bedroeg ca. USD 28 miljoen en in het tweede kwartaal ca. USD 70 miljoen.	De rentebetalingen Zijn wederom obv schema voldaan.	De rentebetalingen wederom obv schema voldoen.

		-In het eerste halfjaar, op 22 juni 2022 heeft de overheid van Suriname ook overeenstemming bereikt met de crediteuren van de Club de Parijs te weten Frankrijk, Italië, Nederland, Israël en Zweden. Het gaat hierbij om een schuld van ca. USD 95,1 miljoen. De herstructurering van deze schuld heeft invloed op de debt service begroting. In november 2020 zal er 60% (circa USD 13 mln) van de achterstallige betalingen op deze leningen worden betaald.		
1610. Aflossingen	Nakomen van de verplichtingen voortvloeiende uit gesloten leningsovereenkomsten met binnen- en buitenland.	-Debt service eerste kwartaal begroting 2022 bedraagt: SRD 955,026,563.04 -Debt service tweede kwartaal begroting 2022 bedraagt: SRD 1,936,063,548.92 -De totale schuldenlast betalingen in het eerste kwartaal bedroeg ca. USD 28 miljoen en in het tweede kwartaal ca. USD 70 miljoen. -In het eerste halfjaar, op 22 juni 2022 heeft de overheid van Suriname ook overeenstemming bereikt met de crediteuren van de Club de Parijs te weten Frankrijk, Italië, Nederland, Israël en Zweden. Het gaat hierbij om een schuld van ca. USD 95,1 miljoen. De herstructurering van deze schuld heeft invloed op de debt service begroting. In november 2020 zal er 60% (circa USD 13 mln) van de achterstallige betalingen op deze leningen worden betaald.	Voldoen aan de verplichtingen conform aflossingsschema voor 2022.	De aflossingen wederom obv schema voldoen.
1611. Fees	Nakomen van de verplichtingen voortvloeiende uit gesloten leningsovereenkomsten	-Debt service eerste kwartaal begroting 2022 bedraagt: SRD 955,026,563.04	Voldoen aan de verplichtingen conform aflossingsschema voor 2022	De te betalen fees wederom o.b.v. schema voldoen.

	met binnen- en buitenland.	-Debt service tweede kwartaal begroting 2022 bedraagt: SRD 1,936,063,548.92 -De totale schuldenlast betalingen in het eerste kwartaal bedroeg ca. USD 28 miljoen en in het tweede kwartaal ca. USD 70 miljoen. -In het eerste halfjaar, op 22 juni 2022 heeft de overheid van Suriname ook overeenstemming bereikt met de crediteuren van de Club de Parijs te weten Frankrijk, Italië, Nederland, Israël en Zweden. Het gaat hierbij om een schuld van ca. USD 95,1 miljoen. De herstructurering van deze schuld heeft invloed op de debt service begroting. In november 2020 zal er 60% (circa USD 13 mln) van de achterstallige betalingen op deze leningen worden betaald.		
1617. Produktie Krediet Fonds	a. Het duurzaam versterken van de concurrentiepositie en de verdien capaciteit van ondernemingen. b. Het bevorderen, vergroten en verduurzamen van de productie van waarde toevoegende producten en diensten bestemd voor de export, of die import vervangend zijn. c. Het stimuleren van innovatie en diversificatie van de productie. d. Het verbeteren van de bedrijfsefficiëntie van ondernemingen in ruime zin. e. Het creëren van permanente werkgelegenheid.	Het productie krediet fonds is momenteel nog niet operationeel. De wet Productie Kredietfonds (Wet PKF) is momenteel bij de Staatsraad voor advies. Na dit traject zal het naar de Nationale Assemblee (DNA) worden verstuurd ter behandeling. Als de DNA de wet heeft goedgekeurd zal het traject worden ingezet om het fonds operationeel te maken. Er zal een bestuur worden geïnstalleerd om toezicht te houden op de verstrekte financiële middelen. Het Ministerie van Financiën en Planning zal belast zijn met de uitvoering om dit fonds operationeel te krijgen.	Het productie krediet fonds is momenteel nog niet operationeel. De wet Productie Kredietfonds (Wet PKF) is momenteel bij de Staatsraad voor advies. Na dit traject zal het naar de Nationale Assemblee (DNA) worden verstuurd ter behandeling. Als de DNA de wet heeft goedgekeurd zal het traject worden ingezet om het fonds operationeel te maken. Er zal een bestuur worden geïnstalleerd om toezicht te houden op de verstrekte financiële middelen. Het Ministerie van Financiën en Planning zal belast zijn met de uitvoering om dit fonds operationeel te krijgen.	Voortzetting beleid van 2023.
1621 Anti Money Laundering	Het verbeteren van financieel economische omstandigheden			

Programma: 17 Noodreserve				
1701. Bijzondere voorzieningen t.b.v. rampenbeheersing en bestrijding	Financiering van activiteiten in geval van calamiteiten o.b.v. een rampenplan ontwikkeld door het NCCR.	Nog geen toelichting ontvangen	Eveneens bijdrag geleverd aan huishouders in geval van calamiteiten alsook aan het buitenland	Indien nodig Financiering van eventuele activiteiten in geval van calamiteiten
1702. Algemeen Onvoorzien	Om eventuele algemene uitgaven van de totale overheid te dekken die bij de begrotingopstelling niet voorzien zijn en noodzakelijkerwijs wel gedaan moeten worden.	Nog geen toelichting ontvangen	Eventuele algemene uitgaven van de overheid zijn gedekt die bij de begrotingopstelling niet zijn opgebracht en noodzakelijkerwijs wel gedaan moeten worden.	Voortzetting beleid van 2023.
Programma: 41 Subsidie en Bijdragen				
4108. Subject Subsidie Electriciteit	Verlenen van subsidie en bijdragen	De totale subsidie aan N.V. EBS in 2022 (middels verrekening) bedroeg SRD 3,2 miljard (volgens voorlopige cijfers). In 2022 zijn er afspraken gemaakt om de energietarieven gefaseerd aan te passen. Ingaande juni 2022 is er een tariefsaanpassing van 15% geweest en ingaande september een aanpassing van 10%. In dit kader is het overbruggingstarief geïntroduceerd.		
4114. Bijzondere Voorziening Noodsituaties	Verlenen van subsidie en bijdragen	Nog geen toelichting ontvangen		
4118. Nationale Loterij Suriname	Verlenen van subsidie en bijdragen			
4119. Surpost	Verlenen van subsidie en bijdragen			
Programma: 24 Sociale Bescherming en Armoede				

2421. Gemeenschapsproject armoedebestrijding	Het doel van het Gemeenschaps Projecten Programma is het verbeteren van de leefomstandigheden en het verminderen van de armoede van gemeenschappen in Suriname.	De doelstelling zal gerealiseerd worden middels de uitvoering van district projecten en micro-projecten. De district projecten zijn projecten welke ingediend worden door de District commissarissen. De ingediende projecten in totaal 62 projecten zijn goedgekeurd door de President van de republiek Suriname en worden zorgvuldig voorbereid en ten uitvoer gebracht. Micro- projecten worden ingediend door gemeenschappen en of stichtingen. Tot en met Juli 2022 zijn er 20 micro-projecten ingediend welke in voorbereiding zijn.	De doelstelling zal gerealiseerd worden middels de uitvoering van district projecten en micro- projecten. De district projecten zijn projecten welke ingediend worden door de District commissarissen. De ingediende projecten in totaal 62 projecten zijn goedgekeurd door de President van de republiek Suriname en worden zorgvuldig voorbereid en ten uitvoer gebracht. Micro- projecten worden ingediend door gemeenschappen en of stichtingen. Tot en met Juli 2022 zijn er 20 micro- projecten ingediend welke in voorbereiding zijn.	Voortzetting beleid van 2023..
2423. Sociaal Programma 2023-2025	Sociale bescherming en armoedebestrijding			

Titel III : Middelenbegroting wordt als volgt gewijzigd;

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	6.490.671	3.355.498	4.235.769	4.362.842	4.493.727
52	Schenken/ Donormiddelen	0	50.000	0	0	0	0
52105	Nederland donatie	0	50.000	0	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	0	1.039.696	3.205.498	3.998.814	4.118.778	4.242.342
53014	Dividend	0	1.009.000	758.348	18.898	19.465	20.049
53015	Winst Centrale Bank van Suriname	0	30.696	47.150	48.564	50.021	51.522
53171	Opbrengst stroomverkoop aan EBS	0	0	2.400.000	3.931.351	4.049.292	4.170.771
54	Ontvangen Leningen	0	5.400.975	150.000	236.955	244.064	251.386
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	3.900.975	150.000	236.955	244.064	251.386
54108	IMF ontvangen leningen	0	1.500.000	0	0	0	0

Toelichting:**Niet Belasting Middelen****53014 - Dividend**

Aandeel aan de Staat		2023
Hakrinbank NV	34,51%	6.156.310,95
Self Reliance NV	39%	11.198.343,78
De Surinaamsche Bank NV	2,4%	993.295,80
Totaal		18.347.950,53

Prognose 2024**Hakrinbank N.V.**

Op de aandeelhoudersvergadering van 29 augustus 2022 is de jaarrekening boekjaar 2020 goedgekeurd.

Met de AvA vorig jaar is er nog een achterstand van twee jaren in het opstellen en publiceren van jaarrekeningen.

Vanaf boekjaar 2018 is geen dividend uitgekeerd aan de Staat Suriname. De voornaamste reden is dat de hoogte van het Eigen Vermogen van de bank

het niveau vastgesteld door de CBvS nog niet heeft bereikt, nl. een BIS ratio van 10%. De BIS ratio van de Hakrinbank is momenteel 6,46%.

De nettowinst over boekjaar 2020 zal toegevoegd worden aan het Eigen Vermogen. Op grond van de solvabiliteitseisen van de CBvS mag geen dividend worden uitgekeerd totdat de minimale BIS ratio bereikt is.

De nettowinst over boekjaar 2020 is SRD 29,36 miljoen, verwacht dat voor de boekjaren 2021 en 2022 het resultaat gestaag groeit waarbij minimale dividenduitkering kan plaatsvinden.

Self Reliance NV

Het proces voor het betaalbaarstellen van de gereserveerde dividenden van de overheid over de periode 2014 – 2018 is ingezet. Het behelst een bedrag groot SRD 7.185.305,48. Zo ook voor het dividend over boekjaar 2019 ad. SRD 976,715,44 en boekjaar 2020 ad. 2,959,743,75.

Met de voorgenomen economische groei in boekjaar 2023 is de verwachting dat het resultaat van Self Reliance gestaag zal stijgen.

DSB Bank

Vanwege het verlies en hun vermogenspositie zal de bank geen dividend kunnen uitkeren. Met een balanstotaal van SRD 7,2 miljard per ultimo 2019 blijft de DSB-bank de grootste bank van Suriname met een geschat marktaandeel van ca. 35%. Echter is het Eigen Vermogen per ultimo 2019 negatief SRD 61,57 miljoen.

De Staat Suriname heeft ongeveer 913.795 gewone aandelen van nominaal à SRD 0,10.

Dit is ongeveer $(913795/37733609) \times 100\% = 2,42\%$. Tevens zal ook vanuit de Staatsolie de ondertekening bonus beschikbaar komen. Voor 2024 is de ramin op **SRD 740.000.000,-**.

53015 - Winst Centrale Bank van Suriname

De nettowinst van de CBvS over boekjaar 2019 bedraagt SRD 37.719.633,-.

De Raad van Commissarissen heeft goedgekeurd om dit resultaat in mindering te brengen op het saldo verlies over de jaren 2016 en 2017. Het saldo verlies over de jaren 2016 en 2017 bedraagt per 31 december 2018 SRD 549.118.027,-.

In de geldlening van 28 april 2020 is ook opgenomen dat geprojecteerde (ongecontroleerde) verliezen en tekorten in het kapitaal van de Bank betreffende de boekjaren 2016 t/m 2019 per jaarlaag aan de leensom toe te voegen, als de Staat niet inkomt met afdrachten.

Door een prudent fiscale beleid te volgen alsook het uitvoeren van het Herstelplan is een voorspelling gemaakt van een gestage groei van de winsten met 25%. De winst die in mindering wordt gebracht op de vordering van de Staat kan gezien worden als een NBO omdat het gebruikt wordt de lening van de Staat bij de CBvS af te lossen.

Opm.: de prognose van de CBvS is berekend op grond van de vooruitzichten dat het resultaat met 25% zal stijgen op jaarbasis naar 2024.

Voor de Hakrinbank en Self Reliance is van een matige groei van 10% van de resultaten na belastingen uitgegaan. De voorspelling is ook gebaseerd op de voorgenomen investeringen die genomen zullen worden met de olie en Gasvondsten (Offshore). Er is **SRD 47.150.000,-**

53171 - Opbrengst stroomverkoop aan EBS

Voorlopige ramingen o.b.v. projecties 2023 (settlement Staatsolie)	2.040.000.000,-
Voorlopige ramingen o.b.v. realisaties 2022 (electricity payment RGM)	360.000.000,-
Totaal	2.400.000.000,-

Voor opbrengsten stroomlevering wordt gebruik gemaakt van de info uit de settlement Staatsolie 2023 en de gerealiseerde cijfers 2022 van RGM.

Projecties van 2024 zijn nog niet beschikbaar gesteld door de bedrijven.

Ontvangen Leningen

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Leningen

54101 IDB Lening

Voor het project 'Fiscal Strengthening for Economic Growth' (FISEG) is een bedrag van **SRD 150.000.000,-** opgebracht op de begroting, welke gefinancierd wordt door de IDB. Het project heeft als doel om een transparante en betere verantwoording van het overheidsfinancieel beleid alsook de financiële administratie te bevorderen, in het bijzonder de aanpak van een efficiëntere en effectieve belastinginning van de centrale overheid door de Belastingdienst.

Directoraat: Belastingen**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	120.265	155.227	180.667	180.667	195.318	202.241	213.543
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	116.497	152.027	172.667	172.667	187.318	194.241	205.543
610	Lonen en salarissen	87.498	114.104	114.104	114.104	122.091	128.196	134.606
611	Sociale premies	8.234	12.563	13.183	13.183	13.842	14.655	15.261
612	Gebruik van goederen en diensten	20.525	25.000	45.000	45.000	51.000	51.000	55.276
616	Sociale Uitkeringen	240	360	380	380	385	390	400
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	3.768	3.200	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
620	Inventaris	2.015	1.700	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
621	Transport middelen	1.754	1.500	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Voor het dienstjaar 2024 is er voor de lonen en salarissen **SRD 114.104.000,-** uitgetrokken

De belastingdienst heeft een personeelsbestand van 588 mensen verdeeld over de verschillende diensten

Dienst	Heren	Dames	Tot.pers	Bezoldiging
Omzet Belasting	14	14	28	2.783,200.00
Inspectie Directe Belastingen	70	76	144	14.728.212.00
Inspectie Invoerrechten en Accijnzen				26.792.573,00
Ontvangskantoor Directe Belastingen	53	47	100	6.747,576.00
Ontvangskantoor Invoerrechten en Accijnzen	6	25	31	2,425,968.00
Directe Belastingen	8	48	56	5,281,008.00
Generaal Totaal				58.758.617.00

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	58.758.617
61002	Vakantietoelage	4.712.278
61003	Overwerk	42.149.995
61004	Bonussen en Gratificaties	475.730
61006	Vacatiegelden	797.100
61012	Detachering toelagen	12.960
61013	Functionele toelagen	731.320
61014	Persoonlijke toelagen	53.350
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	432.600
61018	Inconvenienten	65
61019	Overige Toelagen	263.280
61020	Telefoonvergoeding	1.440
61021	Representatievergoeding	33.590
61023	Vervoersvergoeding	5.636.460
61024	Overige vergoedingen	45.215
Totaal		114.104.000

611 - Sociale premies

Voor dienstjaar 2024 is er voor de sociale premies **SRD 13.183.000,-** uitgetrokken.

611 – Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	8.384.330
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	4.798.670
Totaal		13.183.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten is in 2024 geraamd op **SRD 45.000.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	125.000
61203	Contractanten	155.000
61204	Tijdelijk personeel	175.000
61205	Deskundigen Binnenland	145.000
61208	Binnenlandse reiskosten	210.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	200.000
61210	Buitenlandse reiskosten	80.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	65.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	700.000
61216	Kopieer	530.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	3.741.000
61218	Bode diensten	50.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	291.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	277.000
61221	Vergaderkosten	145.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	1.895.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	2.915.000
61224	Licenties en programmakosten	2.635.000
61225	Datalijnen	95.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	381.000
61227	Radio en Tv programma's	108.000
61228	Brochure en andere Periodieken	80.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	265.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	655.000
61235	Verbouwingen	625.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	60.000
61238	Telefoon uitgaven	225.000
61240	Water	205.000
61241	Electriciteit	515.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	100.000
61246	Verzekering	20.000
61247	Schoonmaak	4.000.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	5.170.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	7.820.000

61250	Bewaking	4.410.000
61251	Voeding	360.000
61252	Contributie	2.925.000
61253	Vrachtkosten en Porti	147.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	15.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	850.000
61258	Kunst en Cultuur Aankopen en Onderhoud	15.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	115.000
61260	Onderscheidingen	25.000
61263	Overige Algemene Kosten	100.000
61264	Wapens en minutie	50.000
61283	Huur van voertuigen	80.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.250.000
Totaal		45.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

Hieronder vallenn de tandheelkundige en gezichtsvoorzieningen, welke aan de belasting ambtenaren wordt toegekend. Eveneens de voorzieningen voor medische keuringen zijn hier opgenomen. Het totaal begroot bedrag is **SRD 380.000,-**

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61612	Poliklinische Kosten	310.000
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	70.000
Totaal		380.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Voor de aanschaf van de nodige kantoorinventaris, computers, printers en netwerken is een bedrag van **SRD 3000.000,-** begroot.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	650.000
62004	Computers	1.275.000
62005	Printers	675.000
62006	Netwerken	310.000
62009	Technisch gereedschap	90.000
Totaal		3.000.000

621 - Transport middelen

Ter vervanging van een deel van het verouderde wagenpark is een bedrag van **SRD 5.000.000,-** begroot.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.800.000
62104	Pickup's	2.700.000
62105	Bussen	500.000
Totaal		5.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	50.377	172.299	241.293	241.293	263.750	266.500	267.000
01	<i>Infrastructurele Werken</i>	2.242	3.500	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
0119	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	843	1.500	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
0120	Renovatie en nieuwbouw dienstwoningen	1.398	2.000	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
02	<i>Institutionele versterking</i>	30.243	32.375	73.793	73.793	81.250	81.500	82.000
0218	Capaciteitsopbouw Belasting Dienst	6.401	8.375	8.793	8.793	9.250	9.500	10.000
0219	Mordernisering/ver zelfstandiging van de	23.842	24.000	65.000	65.000	72.000	72.000	72.000
05	<i>I.C.T. (Automatisering)</i>	17.892	35.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
0506	Nieuw automatisering belastingstelsel, alsmede onderhoud van het Douane stelsel en Scans	17.892	35.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
16	<i>Financieel Economisch</i>	0	100.424	102.000	102.000	110.000	112.500	112.500
1604	Fiscale controle Binnenland	0	150	1.000	1.000	5.000	5.000	5.000
1605	Introductie nw.fiscale wet- en regelgeving	0	771	1.000	1.000	5.000	7.500	7.500
1622	Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)	0	99.503	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
18	<i>Veiligheid en Beveiliging</i>	0	1.000	500	500	7.500	7.500	7.500
1802	Beveiliging kantoorgebouwen Belastingen	0	1.000	500	500	7.500	7.500	7.500

Toelichting : Programma's**0119 - Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen**

De Belastingdienst zal in 2024 de dienstverlening naar de klant verder optimaliseren. De afdeling klantenservice zal verder worden uitgebreid en komen er ook in de districten Commewijne en Nickerie een afdeling klantenservice. De processen zullen zodanig ingericht worden dat de klant op één centrale plaats geholpen kan worden. De raming bedraagt **SRD 7.500.000, -**.

0120 - Renovatie en nieuwbouw dienstwoningen

In 2024 zal het renoveren van dienstwoningen verder gestalte krijgen. In 2022 is reeds gestart met een deel van de woningen in het district Nickerie, en zijn de woningen van Zanderij voorzien van nutsvoorzieningen. In Albina zal verder gewerkt worden aan de dienstwoningen. De verdere oplevering van de douane dienstwoningen te Zanderij, Albina en Nickerie moet worden gerealiseerd. Ook het bouwen van nieuwe dienstwoningen ter vervanging van woningen die niet meer op een verantwoorde wijze te renoveren zijn, zal worden voortgezet. Hiervoor is er een bedrag van **SRD 7.500.000, -** begroot.

0218 - Capaciteitsopbouw Belasting Dienst

Het Opleidingscentrum van Financiën coördineert en organiseert jaarlijks specifieke functionele opleidingen en trainingen, waarbij het personeel in de gelegenheid wordt gesteld deze te volgen. Voor 2024 zijn er opleidingen gepland, waarbij het personeel de tools wordt aangereikt de werkzaamheden kwalitatief beter en efficiënter te kunnen uitvoeren. Enkele van de opleidingen die zullen worden opgestart zijn; instroomcursus, btw-trainingen, Taalvaardigheids cursussen, Controletechnieken, Commiezen en Verificateur. Er zullen ook workshops en managementtrainingen worden verzorgd. De lopende opleidingen van 2023 zullen ook voortgang vinden. Het totaal begroot bedrag is **SRD 8.793.000,-**.

0219 - Modernisering/verzelfstandiging van de belastingorganisatie

De Belastingdienst zal in 2024 verdere invulling geven aan een Semiautonome organisatie. Ter uitvoering hiervan zal de organisatiestructuur worden gewijzigd naar een moderne functionele organisatie. Het begroot bedrag is **SRD 65.000.000, -**. Het binnenhalen van expertise om invulling te geven hieraan is ook opgenomen

0506 - Nieuw automatisering belastingstelsel, alsmede onderhoud van het Douane stelsel en Scans

Het compleet vervangen van het automatiseringssysteem van de Belastingdienst wordt in 2024 voortgezet. Er zal verdere upgrading c.q. Vernieuwing plaatsvinden van o.a. het Asycuda-systeem van de Douane. De werkzaamheden hiervoor zijn reeds opgestart. De nieuwe scans op de Jules Sedney Haven en op ons Internationaal Luchthaven zullen middels technische assistentie uit het buitenland geüpgraded, en tevens ook verzekerd worden. Dit nieuw systeem moet ervoor zorgdragen dat de staatsinkomsten verder naar boven gaan.

Onderhoud, upgrade en verzekeringen van het Asycuda-systeem en de scans vallen onder dit programma. Het begroot bedrag is **SRD 50.000.000, -**.

1604 - Fiscale controle Binnenland

Het heeft ook tot doel de grote informele sector bij te laten dragen in het geheel. Om de voorbereidingen vlot te laten verlopen en een goede start te maken per 1 januari 2023, zullen er veel kosten gemaakt worden.

Met het uitvoeren van de fiscale controles in het binnenland wil de Belastingdienst bereiken dat eenieder die zich in het achterland bezighoudt met economische activiteiten ook aan haar fiscale verplichtingen voldoet. Het begroot bedrag hiervoor is **SRD 1.000.000, -**.

1605 - Introductie nw.fiscale wet- en regelgeving

Met de komst van btw en de belastinghervormingen zullen enkele bestaande wetten worden gemoderniseerd. Voor de uitvoering van dit programma is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** begroot.

1622 - Implementatie en uitvoering van de Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)

Het begroot bedrag is geraamd op **SRD 100.000.000,-**. Met de invoering van deze wet beoogd de overheid meer inkomsten te genereren voor het bijdragen van de ontwikkeling van het land.

1802 - Beveiliging kantoorgebouwen Belastingen

Om de veiligheid van het personeel en de klanten op te voeren zullen in en rondom de gebouwen van de verschillende belastingcentra camera- en elektronische apparaten worden aangebracht. Hiervoor is er een bedrag van **SRD 500.000,-** uitgetrokken. Er vindt ook particuliere beveiliging plaats bij het Oud-Ambassade gebouw aan de Dr. Sophie Redmonstraat, het Centraal Belastingkantoor, en het Directoraat Belastingen zelf.

Titel III : Middelenbegroting wordt als volgt gewijzigd;

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	18.267.698	27.955.230	23.375.372	25.287.415	27.492.126
51	Lopende Inkomsten	0	17.645.742	26.547.157	22.527.524	24.338.397	26.434.287
51010	Inkomsten Belasting (Inclusief Loonbelasting) Natuurlijke personen	0	7.850.000	11.712.585	11.569.260	12.610.493	13.745.438
51020	Vermogens Belasting	0	3.178	36.544	8.996	9.895	10.885
51021	Huurwaarde Belasting	0	6.862	30.100	12.036	12.638	13.270
51030	Loterijbelasting	0	2.910	8.000	6.049	6.503	6.990
51031	Dividend belasting	0	5.992	18.348	5.544	5.683	5.825
51032	Casino Belasting	0	1.448	75.000	32.686	36.771	41.368
51034	Bronbelasting	0	17.602	38.000	38.000	38.000	38.000
51130	Omzetbelasting	0	140.000	725.251	250.000	150.000	150.000
51140	Accijns op Alcohol vrije dranken	0	160.662	313.238	207.880	218.274	229.188
51141	Accijns op Gedistilleerd	0	151.406	279.264	166.980	175.329	184.096
51142	Accijns op Bier	0	203.571	360.000	164.872	173.116	181.771
51143	Accijns op Rooktabak en Sigaretten	0	173.854	300.681	223.675	234.859	246.602
51161	Verbruiksbelasting op motorbrandstoffen	0	150.000	750.000	0	0	0
51162	Belasting op Publieke gemakkelijkheden	0	3.388	20.000	14.051	16.861	20.233
51170	Invoerrechten	0	3.000.000	5.222.816	3.820.098	4.202.107	4.622.318
51171	Uitvoerrechten op hout	0	533.042	720.995	794.644	913.841	1.050.917
51173	Statistiekrechten	0	241.827	386.335	287.469	316.215	347.837
51175	Belasting op toegevoegde waarde (BTW)	0	5.000.000	5.550.000	4.925.284	5.217.812	5.539.549
53	Niet Belasting Middelen	0	291.280	808.073	347.848	399.018	457.839
53111	Consent en deviezenrecht	0	267.593	775.000	331.523	381.252	438.439
53129	Ontvangsten inzake In-, Uit- en Doorvoer van goederen	0	5.852	15.600	7.072	7.425	7.797
53131	Entrepotgelden	0	4.000	1.000	1	1	1

53176	Aanvraag restitutie	0	4.000	2.000	2	3	3
53177	Opbrengst Nummerplaten	0	6.473	6.473	4.282	4.496	4.721
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.	0	2.276	7.000	3.773	4.527	5.433
53204	Diverse meeropbrengsten u/v veilingen	0	1.086	1.000	1.195	1.314	1.445
53508	Export fee Vis	0	0	0	0	0	0
55	Rekenig aan Derden	0	330.676	600.000	500.000	550.000	600.000
55003	Ontvangen AOV premie	0	330.676	600.000	500.000	550.000	600.000

Toelichting:

Lopende Inkomsten

51010 - Inkomsten Belasting (Inclusief Loonbelasting) Natuurlijke personen

De ontvangsten worden begroot op **SRD 11.712.585,-** in plaats van **SRD 12.585.786.000,-** -

. De ontvangsten hier betreffen belastingen op het inkomen van personen en lichamen. Vanwege de Corona pandemie zijn de ontvangsten sterk teruggelopen in 2021. In 2024 zal met een goed gecontroleerd inkomensbeleid conform de uitwerkingen in het Herstelplan 2020 – 2022 getracht worden meer controles uit te voeren en de burger meer bewust te maken voor het doen van belastingaangifte. Het inkomens beleid zal worden aangescherpt en er zullen meer controles worden uitgevoerd. De inkomeregeling en de top 100 posten moeten ervoor zorgen dat de raming wordt gerealiseerd. Ook de inkomsten uit olie, gas, hout en goud zullen middels opgevoerde controle ervoor moeten zorgen dat de inkomsten naar boven gaan.

51020 - Vermogens Belasting

Vermogensbelasting is begroot op **SRD 36.544.000,-**. Dit betreft een belasting die wordt geheven op het zuiver vermogen van een belastingplichtige. Dit is nog niet wat het wezen moet omdat het in de bedoeling ligt om door een betere voorlichting te gaan naar de situatie van 2020 toen er bijna SRD 6.400.000,- werd ontvangen.

51021 - Huurwaarde Belasting

Dit artikel is begroot op **SRD 30.100.000,-**, als grondslag van deze belasting geldt de huurwaarde van gebouwen. In 2024 zal de hertaxatie in de districten worden voortgezet.

51030 - Loterijbelasting

Dit is een belasting die wordt geheven op alle in Suriname aangelegde of gehouden loterijen, waarvan op grond van de "Loterijenwet 1939" vergunning is verleend. Voor 2024 is een bedrag van **SRD 8.000.000,-** in plaats van **SRD 5.627.000,-** geraamd.

51031 - Dividend belasting

De dividendbelasting is een directe belasting welke geheven wordt van degenen, die rechtstreeks of door middel van certificaten gerechtigd zijn aandelen in, en winstbewijzen en winstdelende obligaties van binnen Suriname gevestigde naamloze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandelen en andere vennootschappen te verhandelen, welke kapitaal geheel of ten dele in aandelen is verdeeld. Gelet op het verloop van de dividendbelasting wordt voor 2024, **SRD 18.348.000,-** in plaats van **SRD 10.000.000,-** - geprojecteerd.

51032 - Casino Belasting

Casinobelasting is voor het begrotingsjaar 2024 begroot op **SRD 75.000.000,-** in plaats van **SRD 61.847.000,-** - Een belasting geheven op het bieden van de gelegenheid tot deelneming aan hazardspelen in Suriname. De belasting wordt geheven op het aantal van de geplaatste speelautomaten en of speeltafels, die zich bevinden in een voor het publiek toegankelijke ruimte of inrichting, waarbij de gelegenheid

51034 - Bronbelasting

Een belasting van 15% over Service Fee. De verwachting voor 2024 is **SRD 38.000.000,-** -

51130 - Omzetbelasting

Dit middel is voor het begrotingsjaar 2024 geraamd op **SRD 725.251.000,-** - De reden hiervoor is dat per 1 januari 2024 de OB komt te vervallen, maar er zullen naheffingsaanslagen plaatsvinden. De vorderingen met betrekking tot de invoering van BTW zijn al sinds 2021 op gang en vorderen gestaag.

51140 - Accijns op Alcohol vrije dranken

Accijns op alcoholvrije dranken is een belasting geheven op alcoholvrije dranken zoals limonade, frisdrank, spuitwater, vruchten- en groentesappen. De inkomsten zullen naar verwachting **SRD 313.238.000,-** in bedragen in 2024.

51141 - Accijns op Gedistilleerd

Dit is een belasting geheven op gedistilleerd en op andere alcoholhoudende dranken. Toename in controle en wijziging van de regeling met betrekking tot de accijnszegels moet resulteren in ontvangsten van **SRD 279.264.000,-** voor het dienstjaar 2024.

51142 - Accijns op Bier

Accijns op bier is een belasting geheven ter zake:

- de levering van hier te lande bereid bier;
- de invoer van bier.

De geraamde inkomsten voor 2024 bedragen **SRD 360.000.000,-** -

51143 - Accijns op Rooktabak en Sigaretten

Accijns op tabaksproducten en sigaretten is een belasting geheven terzake van:

- de levering van hier te lande vervaardigde rooktabak en/of sigaretten;
- de invoer van rooktabak/ sigaretten.

De geraamde inkomsten voor 2024 bedragen **SRD 300.681.000, -**

51161 - Verbruiksbelasting op motorbrandstoffen

Dit middel is begroot op **SRD 750.000.000,-**. Deze belasting wordt geheven op ingevoerde motorgasoline en andere daarmee gelijkgestelde motorbrandstoffen. Er zijn nog geen afspraken gemaakt om deze belasting wederom te innen. Er vindt nog schuldcompensatie plaats, maar dat kan gaandeweg het jaar 2024 veranderen.

51162 - Belasting op Publieke gemakkelikheden

Belasting op publieke gemakkelikheden is een belasting geheven op voordrachten, vertoningen, voorstellingen of uitvoeringen en alle bijeenkomsten, onverschillig van welke aard of benaming, zo wel afzonderlijk als verenigd waartoe aan het publiek, tegen betaling toegang wordt verleend. De belasting bedraagt 25% van de verkoopwaarde der uitgegeven toegangsbewijzen. De geraamde inkomsten bedragen voor 2024 **SRD 20.000.000,-** in stede van **SRD 11.709.000, -**

51170 - Invoerrechten

Dit middel wordt geïnd bij de invoer van goederen. Voor 2024 is **SRD 5.222.816.000,-** in stede van

SRD 4.722.816.000,-

51171 - Uitvoerrechten op hout

Dit is een belasting die wordt geheven op hout dat in stammen, balken, palen, blokken, planken, vellen of in welke vorm dan ook wordt uitgevoerd. Hiervoor is een bedrag van **SRD 720.995.000, -** in 2024 aan inkomsten te verwachten.

51173 - Statistiekrechten

Eveneens als de invoerrechten, wordt ook dit middel geïnd bij de invoer van goederen. Het tarief is 0,5% van de CIF-waarde. Voor 2023 is een bedrag van **SRD 386.335.000,-** in stede van **SRD 311.335.000, -** te verwachten.

51175 - Belasting op toegevoegde waarde (BTW)

Voor de BTW is er een bedrag begroot van **SRD 5.550.000.000, -**. Het is de bedoeling dat met de BTW er meer inkomsten zullen zijn. Dit is een voorlopige calculatie op basis van voorlopige consultaties. De prognoses hierbij kunnen naarmate het jaar 2024 aanklopt gaan verschillen. De extra heffing zal plaatsvinden, na afbouw van subsidie op brandstof.

Niet Belasting Middelen**53111 - Consent en deviezenrecht**

Dit betreft vergoedingen welke orden geheven met betrekking tot transacties ter zake van de in- en uitvoer van goederen. Voor dit middel is de projectie **SRD 775.000.000,-** in plaats van **SRD 700.000.000,-** voor 2024.

53129 - Ontvangsten inzake In-, Uit- en Doorvoer van goederen

Dit is begroot op **SRD 15.600.000,-** voor 2024. Dit betreft vergoedingen die moeten worden betaald als de douane bepaalde wettelijke voorgeschreven handelingen moet verrichten bij de in, uit- en doorvoer van goederen.

53131 - Entrepotgelden

Dit is begroot op **SRD 1.000.000,-** voor opslag in publieke entrepot wordt entrepotrecht geheven.

53176 - Aanvraag restitutie

Dit middel is begroot op **SRD 2.000.000,-** in plaats van **SRD 2.000,-**. Aanvraag restitutie betreft kosten voor restitutie van betaalde indirecte belastingen.

53177 - Opbrengst Nummerplaten

Nummerplaten betreft de vergoeding voor de aanschaf van nummerplaten, in voorraad bij de Ontvanger. Momenteel hebben wij slechts de personenvoertuigen in voorraad. De verwachting voor 2024 is gesteld op **SRD 6.473.000,-** in plaats van **SRD 4.078.000,-**.

53202 - Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.

Het betreft hier boetes die worden opgelegd als er misstanden worden ontdekt vóór betaling. Hiervoor is een bedrag van **SRD 7.000.000,-** in plaats van **SRD 3.144.000,-**.

53204 - Diverse meeropbrengsten u/v veilingen

Diversen betreft de ontvangst van gelden welke niet ondergebracht kunnen worden onder een indirect middel; te denken valt aan de meeropbrengst van een veiling. Dit artikel is voor 2024 begroot op **SRD 1.000.000, =**.

55003 - Ontvangen AOV premie

Dit middel is voor 2024 begroot op **SRD 600.000.000,-** in plaats van **SRD 470.000.000,-**. De AOV-premie betreft de ontvangen premies van de loontrekkers, ondernemers en zelfstandige beroepen. Vanwege de Corona Pandemie was de aangifte van IB en AOV drastisch gedaald. Middels goede wetgeving en controle moeten de ontvangsten weer toenemen naar het niveau van 2019 en hoger.

Directoraat: Ontwikkelingsfinanciering**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	6.147	8.161	10.562	10.562	10.562	10.562	10.562
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	5.825	8.161	10.512	10.512	10.512	10.512	10.512
610	Lonen en salarissen	4.508	5.347	5.800	5.800	5.800	5.800	5.800
611	Sociale premies	333	534	580	580	580	580	580
612	Gebruik van goederen en diensten	956	2.250	4.082	4.082	4.082	4.082	4.082
616	Sociale Uitkeringen	28	30	50	50	50	50	50
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	322	0	50	50	50	50	50
620	Inventaris	22	0	50	50	50	50	50
621	Transport middelen	300	0	0	0	0	0	0

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Voor het dienstjaar 2024 is er **SRD 5.800.000,-** uitgetrokken voor de lonen en salarissen. De totale bezetting van het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering per juni 2023 bedraagt 36 medewerkers, waarvan 5 mannelijke- en 31 vrouwelijke medewerkers met een gemiddelde leeftijd van 43 jaar en een gemiddelde loonsom van SRD 9.901,-. Het ziekteverzuim over de periode januari 2023 t/m mei 2023 is 10.29 %. In deze periode is er sprake van een instroom van 4 personeelsleden en een uitstroom van 2 personeelsleden.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	5.080.828
61002	Vakantietoeslag	399.231
61013	Functionele toelagen	720
61014	Persoonlijke toelagen	1.100
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	40.500

61020	Telefoonvergoeding	6.720
61021	Representatievergoeding	198.901
61023	Vervoersvergoeding	72.000
Totaal		5.800.000

611 - Sociale premies

De bijdrage van de overheid aan de ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds komen ten laste van deze codering. De sociale premies voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 580.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	319.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	261.000
Totaal		580.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het Gebruik van goederen en diensten voor het dienstjaar 2024 is geraamd op **SRD 4.082.000,-**. Onder deze code worden de operationele kosten van het directoraat geboekt, belangrijke onderdelen zijn contractanten, onderhoud gebouwen, automatisering, bewaking, kantoorbenodigdheden enz.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61203	Contractanten	420.000
61208	Binnenlandse reiskosten	2.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	2.500
61210	Buitenlandse reiskosten	300.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	500.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	60.000
61216	Kopieer	22.500
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	2.500
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	40.000
61221	Vergaderkosten	35.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	200.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	14.500
61224	Licenties en programmakosten	14.500
61226	Advertenties en Bekendmakingen	2.500
61230	Overige kantoorkosten	4.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	730.000
61235	Verbouwingen	435.000
61238	Telefoon uitgaven	24.000
61242	Overige kosten Gebouwen en terreinen	289.240
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	20.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	2.000
61247	Schoonmaak	45.000
61250	Bewaking	571.560
61251	Voeding	1.700

61253	Vrachtkosten en Porti	20.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	6.000
61263	Overige Algemene Kosten	50.000
61283	Huur van voertuigen	17.500
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	250.000
Totaal		4.082.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Er is een bedrag van **SRD 50.000,-** geraamd.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	15.000
61612	Poliklinische Kosten	15.000
61614	Overige Medische Kosten	20.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

De aanschaffingen in 2024 betreffen de aanschaf ter vervanging van inventaris w.o. printers. Er is een bedrag van **SRD 50.000,-** geraamd.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	50.000
Totaal		50.000

TITEL II : PROGRAMMA'S worden als volgt gewijzigd;

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	32.217	6.758.648	6.581.697	6.581.697	6.590.534	111.163	121.192
09	Subsidie en Bijdragen	30.074	28.078	77.363	77.363	86.200	88.829	95.847
0901	Stichting Planbureau	15.486	13.606	27.363	27.363	26.801	23.504	24.004
0926	Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)	14.588	14.472	50.000	50.000	59.400	65.325	71.843
16	Financieel Economisch	2.142	6.730.570	6.504.334	6.504.334	6.504.334	22.334	25.345
1606	Sociaal Economische Ontwikkeling	391	31.516	17.834	17.834	17.834	17.834	17.834
1608	Sociaal Economische Raad	1.751	1.929	0	4.500	4.500	4.500	7.511
1623	Fiscal Sustainability Program for Economic Development	0	6.697.125	6.486.500	6.482.000	6.482.000	0	0

Toelichting : Programma's
0901 - Stichting Planbureau Suriname
Doelstelling:

Het identificeren, ontwikkelen, coördineren en ondersteunen van nationale plannen ter ontwikkeling en bevordering van de immateriële en materiele welvaart in Suriname.

Wijze van financiering:

De Stichting Planbureau ontvangt subsidie van de Staat.

Beleidsintensivering 2024

Het werkprogramma van de Stichting Planbureau Suriname voor het dienstjaar 2024 vloeit voort uit het OP 2022 - 2026 en de jaarlijkse planning van de te halen doelstellingen, de geplande resultaten en de activiteiten. De voortgang van de uitvoering is direct afhankelijk van enerzijds de ter beschikking gestelde middelen uit de overheidsbegroting en anderzijds de vorderingen van de hervormingen die het Planbureau in staat zouden moeten stellen andere bronnen van financiering aan te trekken. Dit laatste is dus direct gerelateerd aan de fondsen die beschikbaar zijn voor het SPS-beleidsprogramma "Hervorming en versterking van het Nationaal Planapparaat".

Op het stuk van de ter beschikkingstelling van de fondsen voor de uitvoering van het werkprogramma is niet veel vooruitgang geboekt aangezien structureel slechts de personele kosten in de begroting beschikbaar gesteld worden.

Met de beschikbare menskracht zijn een aantal kernresultaten wel gehaald. Voor wat betreft de hervorming van het nationaal planapparaat kan de eerste uitvoeringsfase van deze ontwikkelingsuitkomst afgesloten worden met de resultaten die de SPS in de eerste helft van 2023 opgeleverd heeft. Het gaat om de afkondiging van het ontwerp Staatsbesluit Planraad, het Ontwerp Staatsbesluit Effectievere en efficiëntere Ontwikkelingsplanning en de interne hervorming van het Planbureau.

Na herbevestiging door de onlangs aangetreden regering van deze geleverde resultaten kan de uitvoering voor eind 2023 zijn beslag krijgen. Daarnaast zijn in het goedgekeurd OP 2022-2026 projecten die rechtstreeks door het Planbureau uitgevoerd worden, aangezien deze voorwaardenscheppend zijn voor de verdere uitwerking van langere termijn ontwikkelingsstrategieën en doelstellingen.

Opgemerkt moet worden dat werkprogramma's waarmee in 2022 een aanvang gemaakt waren, maar waarvan de uitvoering door geen of onvoldoende financiële middelen praktisch ernstig gestagneerd zijn, opnieuw geprogrammeerd worden voor uitvoering in de periode 2023-2024.

Er is een bedrag van **SRD 27.363.000,-** in plaats van **SRD 26.791.000,-** - geraamd.

0926 - Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)

Doelstelling:

- Het ABS heeft ten doel de Surinaamse en de internationale gemeenschap te voorzien van deugdelijke statistieken, die inzicht geven in de sociale, culturele, demografische en economische situatie en ontwikkeling in Suriname.
- Het coördineren van alle statistische activiteiten die in Suriname plaatshebben, inzonderheid van de betrekkingen tussen de diverse overheidsinstanties die activiteiten ontplooiën op statistiekgebied.
- Het ondersteunen van de opleiding van statistici en het verzorgen van voorlichting op statistisch gebied ter handhaving, uitbreiding en verbetering van het statistiekwezen in Suriname.

Wijze van financiering:

Het ABS ontvangt subsidie van de Staat.

Beleidsintensiveringen voor 2024

Evenals vorig jaar gaat het ABS van start met de geplande interventies, trainingen, workshops en meetings. De volgende zaken zijn tentatief gepland. Voor vele activiteiten wordt erop gerekend dat de CARICOM, de UN (in feite diverse UN-organisaties), CARTAC en zelfs de meer welvarende statistiekbureaus (bijv. INEGI van Mexico), PRASC (Canada) en de Wereldbank voor financiering zullen zorgdragen. Vermeldenswaard is dat de nodige voorbereidingen worden getroffen voor de negende Volkstelling in het jaar 2024.

Er is een bedrag van **SRD 50.000.000,-** - geraamd.

1606 - Sociaal Economische Ontwikkeling Doelstelling:

De overheidsbijdrage aan ontwikkelingsprojecten.

Wijze van financiering:

Hierbij kan het gaan om verplichtingen opgenomen in overeenkomsten met ontwikkelingspartners w.o. kosten van accountantscontrole of eigen bijdrage aan de uitvoering van de projecten.

Beleidsintensiveringen voor 2024

1. De leningsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en de Agence Française de Development (AFD) van 15 mei 2015 ter ondersteuning van de watersector in Suriname, waarbij de kosten t.b.v. de accountantscontrole door Suriname zullen worden betaald. De kosten t.b.v. de accountantscontrole zijn niet besteed, vanwege het feit dat binnen de AFD-samenwerking de uitvoering van projecten en de daaraan gerelateerde werkzaamheden waren stopgezet. Met de Paris Club is reeds overeenstemming bereikt over deerschikking van de schuldenlast.

Met Frankrijk (AFD), een van de lidlanden van de Paris Club heeft er ook een schuldherschikking plaatsgevonden en is intussen tussen Frankrijk en Suriname de schuldherschikkingsovereenkomst getekend. Op basis hiervan is reeds een aanvang gemaakt met de opstart van de AFD projecten en zal de accountantscontrole ook worden uitgevoerd.

2. De schenkingsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en de Caribbean Development Bank ter waarde van USD1.380.000,- voor de uitvoering van het Basic Needs Trust Fund (BNTF10). Het doel van deze schenking is het terugdringen van armoede en het beschermen van kwetsbare groepen middels het financieren van ontwikkelingsprojecten gericht op de verbetering van toegang tot basis sociale en economische diensten, ontwikkelingsmogelijkheden, verbetering van de waterhuishouding en leefomstandigheden van gemeenschappen met lage inkomens. De uitvoeringsperiode van deze schenking loopt van augustus 2021 tot en met december 2024.

Conform deze schenkingsovereenkomst bedraagt de eigen bijdrage voor dit programma gedurende de vier jaren de tegenwaarde van het bedrag USD 195.366,-. Voor het jaar 2024 is de eigen bijdrage aan het BNTF programma geraamd op SRD 5.682.065,- Er is een bedrag van **SRD 17.834.000,-** voor beide projecten geraamd.

1608 - Sociaal Economische Raad

Doelstelling:

De SER heeft tot taak (a) het bevorderen van een goede afstemming van bij het sociaaleconomisch beleid betrokken belangen van overheid en maatschappelijke groepen, gericht op sociale rust en economische stabiliteit;

(b) het bevorderen van een goede maatschappelijke werkzaamheid en een duurzame ontwikkeling van het sociaaleconomisch leven van daarbij betrokken maatschappelijke groepen gericht op sociale rechtvaardigheid en economische groei.

De SER voert haar taken uit middels overleg en het verstrekken van adviezen.

Wijze van financiering:

De SER ontvangt subsidie van de Staat en ressorteert onder de begroting van het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering.

Ingevolge de Wet SER worden de middelen tot dekking van de bij begroting toegestane uitgaven voor de helft gefinancierd middels het heffen van opcenten via de Kamer van Koophandel en Fabrieken in Suriname en de andere helft ten laste van de begroting van Financiën.

Voordat het heffen van opcenten krachtens de Handelsregisterwet kan plaatsvinden, dient deze wet eerst gewijzigd te worden.

Tot op heden is de wet niet aangepast. Het proces voor wijziging van de Handelsregisterwet zal door het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie worden ingezet.

Er is een bedrag van **SRD 4.500.000,-** geraamd.

Beleidsintensiveringen voor 2024

De SER zal op verzoek van de regering en of op eigen initiatief adviezen verstrekken aangaande complexe sociale - en economische vraagstukken die zich voordoen in de samenleving.

1623 - Fiscal Sustainability Program for Economic Development

Dit programma betreft de uitvoering van urgente en prioritaire projecten en activiteiten die binnen verschillende sectoren zullen worden uitgevoerd. De raming die hiervoor is begroot is **SRD 6.482.000.000,-**

Tabel 2 Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP- Beleidsgebied: Economisch				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2024
Programma: 09 Subsidies en Bijdragen				
0901. Stichting Planbureau Suriname (SPS)	Het identificeren, ontwikkelen, coördineren en ondersteunen van nationale plannen ter ontwikkeling en bevordering van de immateriële en materiële welvaart in Suriname.	-Paper: "Milieuverkenningen", paper "Verkenningen en de huidige status van de Ruimtelijke Ordening" -Position papers voor de volgende beleidsgebieden: Transport; Fysieke Infrastructuur; Wegen en Ontwatering; Elektriciteitsvoorziening; Drinkwatervoorziening; Ruimtelijke Ordening; Grondbel paper: "Milieuverkenningen", paper "Verkenningen en de huidige status van de Ruimtelijke Ordening" -Position papers voor de volgende beleidsgebieden: Transport; Fysieke Infrastructuur; Wegen en Ontwatering; Elektriciteitsvoorziening; Drinkwatervoorziening; Ruimtelijke Ordening; Grondbeleid; Milieubeleid; Agrarische Productie; Regionale Ontwikkeling; Decentralisatie. -Het Nationaal Jaarplan 2023 (NJP 2023), uit de reeks jaarplannen die moeten voortvloeien uit het MOP 2022-2026 -Opmaken planningsproces United Nations Country Implementation Program (UNCIP) -Publikatie Sociale verkenningen 2015-2021. Het 1^e concept is in december 2022 afgerond. In 2023 komt de finale versie uit. -Training en begeleiding Ministeriële Plan Units (MPU's) -Nationale Database Ontwikkelingsprojecten (NDOP) -Project Template obv RBM-principes -Monitoringsrapportage uitvoering ontwikkelingsprojecten en specifiek van het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022-2026 (MOP 2022-2026) -Scannen materiaal bibliotheek	-Training en begeleiding Ministeriële Plan Units (MPU's) -Monitoringsrapportage uitvoering ontwikkelingsprojecten en specifiek van het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022-2026 (MOP 2022-2026) -Het Nationaal Jaarplan 2024 -Voorbereiding opname Districtplannen in de Nationale Database voor ontwikkelingsprojecten: bouw module Districtprojecten in NDOP, Infosessies ten behoeve van de DC's, training en begeleiding counterpart werken in de module -Versterking plancapaciteit districten -Verbetering van het BBP-model Het werken aan value chains van de sectoren veeteeltsector, houtsector, ICT. -De Unicef is bereid gevonden om voor de staf van SPS een 5 daagse training te verzorgen in het gebruik van een software programma R programming. Ook zal de organisatie helpen met de editing van de publikatie Sociale verkenningen 2015-2022. -Het ordenen van de gescande kaarten en het opmaken van een catalogus met zoekfunctie. -Regionaal Ontwikkelings Programma voor het Coroniegebied wordt opgesteld. -Opstellen wet Transfer Pricing -Opstellen wet Co-investment fund -Opmaken kaarten tbv West Suriname -Fotografie restant kaarten	-Training en begeleiding Ministeriële Plan Units (MPU's) -Monitoringsrapportage uitvoering ontwikkelingsprojecten en specifiek van het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022-2026 (MOP 2022-2026) -Het Nationaal Jaarplan 2025 -Publikatie Sociale verkenningen 2016-2022 -Het monitoren van de macro-economische en sociale ontwikkelingen en het updaten van de projecties van macro-economische en sociale indicatoren -Voorbereidingen voor de vijfde editie van de Structuur Analyse Districten -Een Regionaal Ontwikkelings Programma voor het Coroniegebied worden opgesteld -Scannen materiaal bibliotheek -Fotografie restant kaarten

		-Scannen kaart materiaal		
0926. Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)	Het ABS heeft ten doel de Surinaamse en de internationale gemeenschap te voorzien van deugdelijke statistieken, die inzicht geven in de sociale, culturele, demografische en economische situatie en ontwikkeling in Suriname.	Census-9 gepland maar niet gerealiseerd vanwege ontbreken financiële middelen. Kleine Bedrijven Onderzoek (KBO) t.b.v Nationale Rekeningen wordt jaarlijks opgebracht op de begroting, maar vanwege Budget Cuts is dit voor het laatst in 2017 gedaan. Reguliere Huishoudonderzoeken (kwartaal basis) vinden normaal plaats Bedrijvenonderzoeken vinden normaal plaats Reguliere Prijsopnames (CPI en BPI)	Census voorbereiding (Listing) afhankelijk van Overheidsbijdrage. Streefdatum om per 15 juli 2023 over de Overheidsmiddelen te beschikken zodat de listings-vorbereidingen kunnen starten zodat de start Censusdatum van 12 augustus 2024 haalbaar is. Kleine Bedrijven Onderzoek (KBO) t.b.v Nationale Rekeningen wordt jaarlijks opgebracht op de begroting, maar vanwege Budget Cuts is dit voor het laatst in 2017 gedaan. Reguliere Huishoudonderzoeken (kwartaal basis) vinden normaal plaats Bedrijvenonderzoeken vinden normaal plaats Reguliere Prijsopnames (CPI en BPI)	Planning Start Census is 12 augustus 2024middels lening van de IADB Kleine Bedrijven Onderzoek (KBO) t.b.v Nationale Rekeningen is opgebracht op de begroting. Indien de Census voortgang vindt eindigt dataverzameling regulier huishoud onderzoek december 2023 Bedrijven onderzoeken zullen normaal plaats vinden International Comparison Program: Prices, Gov., Machinery & Equipment, Education Reguliere Prijsopnames (CPI en BPI)
Programma:16 Financieel Economisch				
1606. Sociaal Economische Ontwikkleing	De overheidsbijdrage aan ontwikkelings-projecten.	De overheidsbijdrage aan BNTF 9 heeft plaatsgevonden. Ingevolge de schenkingsovereenkomst getekend tussen de CDB en Suriname. Van de overheidsbijdrage is 5% aan subprojecten gerealiseerd. Deze betreffen 1. Water Security for the Wayana communities of Suriname. 2. Water & Sanitation Project Hei Kununu 3. Enhancing livelihood for Johanna Margaretha village. 4. Improving lives through education & ready to read! 5. Improving Quality Care for residential children's and young women's homes.	Verdere uitvoering van de subprojecten binnen het BNTF 10 programma. Deze projecten betreffen: 1. Water Security for the Wayana communities of Suriname. 2. Water & Sanitation Project Hei Kununu 3. Enhancing livelihood for Johanna Margaretha village. 4. Improving lives through education & ready to read! 5. Improving Quality Care for residential children's and young women's homes. 6. Renovation of the coaching, research and training facility of the SPWE for small and micro-enterprises. 7. Enhancing Resilience of the local community of Saramacca polder	Projecten in uitvoering en in afrondende fase.

			in District Wanica West. 8. Enhancing resilience of Saamaka communities in a world of increased risk and digital opportunities.	
1608. Sociaal Economische Raad	De SER heeft tot taak o.a. het bevorderen van een goede afstemming van bij het sociaaleconomisch beleid betrokken belangen van overheid en maatschappelijke groepen, gericht op sociale rust en economische stabiliteit;binnen- en buitenland.	Niet operationeel Zittingstermijn is verstreken.	SER benoeming.	Adviezen aangaande economische/sociale probleemvraagstukken.
1623. Fiscal Sustainabilty for Economic Development	de uitvoering van urgente en prioritaire projecten en activiteiten die binnen verschillende sectoren zullen worden uitgevoerd.	Enkele urgente en prioritaire projecten zijn uitgevoerd.	Projecten en activiteiten in uitvoering.	Projecten en activiteiten nog in uitvoering.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	10.919.737	6.493.607	6.482.218	6.482.304	6.482.395
52	Schenkingen/ Donormiddelen	0	30.016	11.485	0	0	0
52212	Overige donaties	0	30.016	11.485	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	0	121	122	218	304	395
53108	Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	0	121	122	218	304	395
54	Ontvangen Leningen	0	10.889.600	6.482.000	6.482.000	6.482.000	6.482.000
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	10.889.600	4.611.500	4.611.500	4.611.500	4.611.500
54110	Overige ontvangen leningen buitenland	0	0	1.870.500	1.870.500	1.870.500	1.870.500

Toelichting:

Niet Belasting Middelen

53108 - Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten

De inkomsten betreffen de ontvangen bedragen van de Stichtingen ABS en SPS.

Deze ontvangsten vloeien voort uit verleende diensten aan het publiek door de verkoop van publicaties, boekwerken, kopieer werk, diensten aan derden enz. De inkomsten die hieruit zullen voortvloeien bedraagt **SRD 122.000,-**.

Ontvangen Leningen

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Urgente en prioritaire projecten van het ministerie uit de verschillende sectoren zullen worden gefinancierd door de IDB.

De raming hiervoor uitgetrokken is **SRD 4.611.500.000,-**.

54110 - Overige ontvangen leningen buitenland

Urgente en prioritaire projecten van het ministerie uit de verschillende sectoren zullen mede worden gefinancierd door de CDB. De raming hiervoor uitgetrokken is **SRD 1.870.500.000,-**.

52212: Overige Donaties (CDB)

Op 27 augustus 2021 is de schenkingsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en de Caribbean Development Bank getekend voor een bedrag van USD1.380.000,- ten behoeve van Basic Needs Trust Fund (BNTF10), waarbij de eigen bijdrage is vastgesteld op USD 195,366. De totale kosten voor dit programma bedraagt USD 1.575.366.

Het doel van deze schenking is het terugdringen van armoede en het beschermen van kwetsbare groepen middels het financieren van ontwikkelingsprojecten gericht op de verbetering van toegang tot basis sociale en economische diensten, ontwikkelingsmogelijkheden, verbetering van de waterhuishouding en leefomstandigheden van gemeenschappen met lage inkomens.

De uitvoeringsperiode van deze schenking loopt van augustus 2021 tot en met december 2024. Voor het jaar 2024 zal een bedrag van USD 307.000 (SRD 17.166.935,-) uit de schenkingsovereenkomst worden getrokken ten behoeve van ontwikkelingsprojecten. De ontvangsten bedragen **SRD 11.485.000,-**.

Afdeling 7. Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie

De begroting voor het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

De Missie

Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) heeft een visionaire en leidende rol in de duurzame en innovatieve economische ontwikkeling, gericht op de verhoging van het nationaal en internationaal concurrentievermogen van Suriname voor welvaart en welzijn van de totale bevolking.

De Visie

Binnen vijf (5) jaar zal het Ministerie een transformatie ondergaan:

1. Naar een innovatief, professioneel en transparant ministerie;
2. Middels gericht beleid ter stimulering van innovatieve en concurrerende ondernemingen;
3. Door voorwaarden te scheppen voor het diversifiëren van de economie en verhogen van de productiviteit;
4. Door het faciliteren van export en het professionaliseren van economische diplomatie;
5. Middels toezicht en handhaven van eerlijke marktwerking;
6. Middels Inclusie: spreiding inclusieve private sector ontwikkeling.

Uitgaande van de Staatsbesluiten “Taakstelling Departementen” S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 174 en zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 No. 111) S.B. 2017 No. 11 d.d. 6 februari 2017 en S.B. 2017 No. 22 d.d. 20 februari 2017 en laatstelijk gewijzigd bij Presidentieel Besluit 2020 No. 141/2020 d.d. 16 juli 2020 zijn de volgende taken vastgesteld voor het Ministerie:

1. De bevordering van de binnen- en buitenlandse handel, waaronder het import- en exportbeleid, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
2. De aangelegenheden van handelspolitieke aard en het verlenen van invoer-, uitvoer- en deviezenvergunningen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
3. Het beleid inzake beheersing van de kosten van levensonderhoud en het toezicht op handels-, industriële- en dienstverlenende activiteiten;
4. De vaststelling en beheersing van en de controle op prijzen, alsmede op de kwaliteitsnormen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
5. Het industriebeleid en de bevordering van de industriële sector, met nadruk op de exportgerichtheid van deze sector;
6. Het ijkwezen en de waarborg van het gehalte van al dan niet bewerkt goud en zilver;
7. Het beleid ten aanzien van en de bevordering van ambachtelijke industrieën;
8. Het beleid ten aanzien van de industriële en intellectuele eigendommen ter bevordering van economische groei en ondernemerschap.
9. Het ondernemerschapsbeleid en het innovatiebeleid in de ruimste zin des woords, een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries.
10. Het monitoren en bevorderen van het concurrentievermogen, een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries.
11. Het stimuleren van de technologische innovatie.

De grondslag voor het uit te voeren beleid van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zal in 2024 gebaseerd zijn op:

1. De taken die het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie moet vervullen overeenkomstig de taakomschrijving vastgelegd bij het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 174 en zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no. 111) S.B. 2017 No. 11 d.d. 6 februari 2017) en laatstelijk gewijzigd bij Presidentieel Besluit 2020 No. 141/2020 d.d. 16 juli 2020;

2. De nieuwe beleidsinzichten van de Regering Santokhi- Brunswijk uitgesproken in de jaarrede van het dienstjaar 2024 - 2024 en de dienovereenkomstig door het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie geformuleerde missie, visie en doelstelling;

3. Het adviesrapport Integrale toetsing Bedrijfsmodel: Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie middels de Performance Excellence Level 1 Scan For the Public Sector;

- Verbeteren van het gemak van het doen van zaken (ease-of-doing-business).
- Diversifiëren van de economie.

1. Het **Meerjaren Ontwikkelings Plan (MOP) 2022 - 2026** met hierin de strategische ontwikkelingsdoelen en uitkomsten die betrekking hebben op de beleidsgebieden van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie en de strategische actiepunten voor het jaar 2024.

De beleidsgebieden van Min EZ met strategische doelen en uitkomsten gekoppeld aan het OP 2022-2026

BELEIDSPROGRAMMA'S	ONTWIKKELINGSDOELEN	UITKOMSTEN
Ontwikkeling Industriële sectoren (Code 0707)	1. Door de Surinaamse investeringsstrategie is de productie- en exportgroei in de periode 2022-2026 toegenomen, gedreven door de groei van de investeringen in bestaande en nieuwe ondernemingen, vooral in de prioriteitsregio's en -productieclusters, door lokale, internationale particuliere en publieke investeerders waardoor de economie meer gediversifieerd is.	1.1. Investeringsstrategie wordt ondersteund middels het voeren een effectief investeringspromotie programma met inachtneming van de investeringswetten en beleid dat de investeringen verhoogd naar geprojecteerde niveaus en waardoor de productie en export versneld groeien.
Ontwikkeling Ondernemersklimaat en Concurrentievermogen (Code 0709)	2. Stimuleren van lokale investeringen, lokale productie en imports substitutie middels een verbeterd gunstig klimaat voor particuliere investeringen en versterking van het concurrentievermogen van MKMO in het bijzonder	2.1. Er zijn bijzondere financieringsmodaliteiten uitgewerkt voor speciale investeringsprojecten die voorwaardenscheppend zijn, zoals een industriepark en een Export-Import Bank.
		2.2. Het begrip MKMB is gedefinieerd volgens Surinaamse standaarden en gevalideerd door het Surinaams bedrijfsleven en overige stakeholders.
		2.3. Nieuw ondernemerschap wordt gestimuleerd en training en mentoring versterken de capaciteit van

	66. De financiële infrastructuur is van dien aard dat ze MKMOs, industrialisatie en de services sector stimuleert	nieuwe ondernemers
		X.9 Financiering voor MKMO is aantrekkelijk
		2.5. Nieuw ondernemerschap wordt gestimuleerd om met betere producten te komen
		2.6. Stijging van de inkomsten van KMO's die profiteren van projectondersteuning.
		2.7. MKMO's leveren een bijdrage aan de economische bedrijvigheid
		Economische wet- en regelgeving zijn gemoderniseerd en faciliteren het ondernemers-, investerings- en handelsklimaat.
Handelsfacilitering (Code 1409)	3. De facilitering en regulering van de invoer, uitvoer en doorvoerhandel zal leiden tot efficiëntere afhandeling en verhoogde staatsinkomsten	3.1. Met de implementatie van de SESW is de administratieve afhandeling van de invoer, uitvoer en doorvoer van goederen efficiënter en transparanter (de afhandeling zal transparanter worden gezien deze digitaal plaatsvindt waarbij geen enkele stap van het proces wordt overschreden).
		3.2. Met de implementatie van de CSME is er èen regionale markt en economie ontstaan.
		3.3. De geïdentificeerde bedrijven zijn zodanig klaargestoomd dat zij de nodige capaciteit hebben om te exporteren naar de Europese Unie.
		3.4. Ondernemers kunnen via een online digitale platform regionale vrijstellingen aanvragen en afgehandeld krijgen en zijn tevens instaat om via dit platform hun lokaal geproduceerde goederen aan te bieden. Exporten naar regionale en internationale markten zijn toegenomen.
Handelsdiversificatie (Code 0708)	4. Suriname vergroot haar kansen op ontwikkeling van haar productie-, verdien capaciteit en welvaart van huidige en toekomstige generaties door participatie in het systeem van internationale handel en de regionale integratieprocessen (handelsdiversificatie	4.1. Ondernemers hebben voldoende toegang tot specifieke technische informatie en de nodige begeleiding welke noodzakelijk is om in de globaliserende wereld deel te kunnen nemen aan de handel in goederen en diensten hetgeen leidt tot inkomstenverhoging alsook een verbetering van het zaken doen in Suriname - Ease of doing Business.

		4.2. De ratificatie en implementatie van het CARIFORUM - EU Economic Partnership en Agreement (EPA) en WTO TFA hebben geleid tot de beoogde handelsdiversificatie die van eminent belang is dat de handel met een van onze belangrijkste handelspartners nl. de EU, wordt gewaarborgd.
		4.3. Exporteurs zijn voorzien van de informatie over handelsverdragen en overeenkomsten met de nog op te zetten fysieke export desk (window)
Ontwikkeling innovatie Eco systemen (Code 0749)	5. Toegang te bieden tot de tools, kennis en de financiële middelen om te onderwijzen, te innoveren en uit te vinden met behulp van technologie en digitale fabricage zodat een ieder de kansen krijgt om zijn of haar idee te ontwikkelen en daardoor kansen creert om de levensonderhoud wereldwijd te verbeteren	5.1. Geïnteresseerden hebben toegang geboden gekregen tot de tools, kennis en de financiële middelen om te onderwijzen, te innoveren en uit te vinden met behulp van technologie en digitale fabricage
		5.2. Het innovatieklimaat is verbeterd.
		5.3. De efficiëntie en de toegankelijkheid van het zakelijke licentieproces is verbeterd door het bestaand systeem te herzien en een moderne 'web-based' en internationaal concurrerende versie te ontwerpen
Ontwikkeling alternatieve innovatie systemen (Code 0772)	6. Het promoten van alternatieve en betere energiemogelijkheden o.a. Solar adoption bij huishoudens om de overstap te maken van traditionele energy naar renewable energy.	6.1. Alternatieve en betere energie-mogelijkheden zijn gecreëerd en in gebruik.
Beleid Intellectuele eigendommen(Code 0750)	7. Surinamers zijn beter in staat hun kennis en cultuur commercieel aan te wenden door een modern Surinaams systeem van intellectuele eigendomsrechten dat in fasen operationeel wordt en waarmee enerzijds voldaan wordt aan de internationale verdragsverplichtingen maar ook Surinaamse belangen in de aangepaste wetgeving geïntegreerd zijn en een transitiefase is ingebouwd waarin, indien nodig, personen en bedrijven begeleid en ondersteund worden om aan de nieuwe regulering en normen te voldoen 6.Lokale producenten produceren en leveren een significant deel van de inputs, gebruikt bij de productie van primaire en gerelateerde industriële producten voor de internationale (export)markt.	7.1. Suriname heeft een modern systeem van intellectuele eigendomsrechten dat in fasen operationeel wordt en waarmee enerzijds voldaan wordt aan de internationale verdragsverplichtingen maar anderzijds a) personen en bedrijven begeleid en ondersteund worden in een transitie fase en b) Surinaamse belangen in de wetgeving geïntegreerd worden
		7.2. Promotie, training en begeleiding verband houdende met de inwerkingtreding van de wetgeving op Intellectuele Eigendommen stelt belanghebbenden beter in staat om naleving te doen
		Inbreng van belanghebbenden over de inhoud en nodige promotie begeleiding vergroten de kans op succesvolle aanneme en invoering van nieuwe wetten voor regeling en vastlegging van intellectueel eigendom en afkondiging en invoering vindt plaats op basis van een gepland schema (wet

		industrieel eigendom, auteursrecht, naburige rechten en rechten op traditionele kennis) De instituties noodzakelijk voor de uitvoering van de wetten op intellectueel eigendom, waaronder instituten belast met de registratie en bescherming hiervan, zijn operationeel en promoten respect voor intellectuele eigendommen
Beleid nationaal Kwaliteitsinfrastructuur(Code 0754)	8. Een significant deel van de lokale producenten zijn klaargestoomd om primaire en industriële producten te produceren en te leveren voor de internationale (export) markt	8.1. Incentieven en certificeringsprogramma om de verbinding van de voorwaarde scheppende sectoren met de primaire sectoren te stimuleren/faciliteren zijn operationeel en effectief
		8.2. Hervorming en versterking van instituten, organisaties en ondernemingen die belast zijn met regulerende, controlerende of voorwaarde scheppende functies in lokale markten zijn efficiënter en beter afgestemd op nationale sociale en economische doelen.
Beleid Interne Markt	9. Lokale markten functioneren efficiënter en resulteren in i) rechtvaardige, stabiele prijzen en ii) duurzame consumptie en productiepatronen	9.1. Bevordering van verantwoorde en duurzame consumptie en productie door bedrijven, consumenten alsook de overheid in het geheel keten.
		9.2. De regel- en normgeving, de instituties en de informatiesystemen die de toegang tot en de incentieven voor gedrag van consumenten bepalen op de lokale consumptie (deel)markt(en) zijn efficiënter en beter afgestemd op nationale sociale en economische doelen van onze bevolking
		9.3. Hervorming en versterking van instituten, organisaties en ondernemingen die belast zijn met regulerende, controlerende of voorwaarde scheppende functies in lokale markten zijn efficiënter en beter afgestemd op nationale sociale en economische doelen.
		9.4. Het beheersbaar houden van de kosten van levensonderhoud. Dit zal getracht worden door monitoring van de prijzen van basis- en strategische goederen en evenals de controle van prijzen van deze goederen in de winkels c.q. supermarkten. Het gecombineerd effect van ‘mainstreaming’ van mededingingsbeleid in de strategie en maatregelen van verschillende ministeries gericht op het versterken van concurrentie, bevordert positieve marktuitskomsten en verbetert de beloning voor innovatie, productiviteitsverhoging en marktefficiëntie. De daartoe aangewezen instituten nemen een gezamenlijke strategie aan voor het promoten van
	5.Het mededingingsbeleid en de mededingingswetgeving optimaliseren; concurrentie op Surinaamse markten en toegenomen competitiviteit en productiviteit van bedrijven leiden tot macro-economische evenwichtsprijzen, wat positieve effecten heeft op de levensstandaard en loonniveaus.	

		standaarden voor de industrie, exportbevordering en consumentenbescherming. Concurrentie in op Surinaamse markten, zoals ervaren door consumenten en ondernemingen, is merkbaar toegenomen mede als gevolg van het beleids- en actieprogramma, uitgevoerd door de instituten belast met de uitvoering van de mededingingswetgeving. De uitwerking, vastlegging en promotie van het mededingingsbeleid draagt bij tot aanneming van de mededingingswetgeving door DNA en afkondiging door de President in de geplande periode.
Beleid Economische Wetgeving (1307)	10. Economische wet en regelgeving is gemoderniseerd en faciliteert het ondernemers, investerings- en handelsklimaat	10.1. Wettelijke regelingen zijn aangepast of ontwikkeld en werkt ondersteunend naar het bedrijfsleven toe.
Digitale informatiestromen (0535)	11. Het verbeteren van de informatiestroom naar interne en externe stakeholders middels het bouwen Website MINEZ voor gecoördineerde informatieverschaffing naar de stakeholders toe.	11.1. De informatiestroom naar interne en externe stakeholders is verbeterd en de dienstverlening is verbeterd en efficiënter.

5. De geïdentificeerde VN **Sustainable Development Goals (SDG's)**, waaronder de primaire SDG's die van toepassing zijn op het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zijnde:

- ❖ SDG-doel 8: Goede werkgelegenheid en economische groei: Het bevorderen van duurzame, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen.
- ❖ SDG-doel 9: Innovatie en goede infrastructuur: Het bouwen van een veerkrachtige infrastructuur, het bevorderen van inclusieve en duurzame industrialisatie en innovatie.
- ❖ SDG-doel 12: Verantwoord gebruik van hulpbronnen: Zorgen voor duurzame consumptie- en productiepatronen.

Hoewel alle 17 SDG's relevant zijn voor het te voeren beleid van het ministerie houden de 3 (drie) bovengenoemde direct verband met de taakstelling van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie. Om de gewenste beleidsvisie uit te voeren heeft het ministerie de organisatiestructuur geherstructureerd naar 3 (drie) directoraten. Daarnaast zijn de noodzakelijke voorwaarden voor een succesvolle uitvoering van het economisch beleid als volgt:

- De modernisering van het institutioneel- en wettelijk kader ter verbetering van het ondernemings- en investeringsklimaat al dan niet in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries en instanties;
- Het ontwikkelen van een centraal HRM-beleid voor het totale ministerie d.m.v. het Baldrige Excellence methode ter versterking van de uitvoeringscapaciteit.

6. De prioriteiten van het ministerie, zoals die zijn opgenomen in appendix 3 van het document 'de Pre nationale dialogen' door de Regering.

Het uitgangspunt voor de begroting 2024 zal gebaseerd zijn op enkele beleidsinitiatieven van het jaar 2024, gegeven het feit dat de uitvoering van het beleid niet volledig is gerealiseerd en de nieuwe beleidsvoornemens vervat in het Regeerprogramma van de nieuwe regering.

Bijzondere beleidsaandacht zal geschonken worden aan productieontwikkeling en exportbevordering. De productie moet worden verhoogd om een betere basis te scheppen voor de economische ontwikkeling. De structuur van de importen moet veranderen. Er moet minder geïmporteerd worden voor consumptie en relatief meer voor de stimulering van eigen productie en export. Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zal de komende jaren een leidende rol in dit transformatieproces hebben, waarbij samen met relevante stakeholders substitutiegoederen zullen worden geïdentificeerd. Daarbij zal het ministerie een faciliterende rol innemen m.b.t financieringsmodaliteiten voor bedrijven die de potentie hebben om consumptiegoederen lokaal te produceren. Voor de export van goederen (producten) dienen de voorwaarden aanwezig te zijn voor het produceren van goederen, in deze agrarische producten (primaire levensbehoeften), alsook grondstoffen, dit is de taak van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij. Voor de export van mineralen (goud, hout en olie) zal de verwerking van de mineralen de inkomsten doen verhogen, dit is een verantwoordelijkheid van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. Voor de verhoging van de export is nodig een goede samenwerking om de overlappingsen in beleid te structuren om zodoende de inkomsten uit de export te verhogen. Dit betekent een herstructurering van de economie en een herverdeling van rol en taken van de overheid, huishoudens en de bedrijven.

Diversificatie van onze economie is een essentieel element van het nationale regeringsbeleid, gekoppeld aan een betere geografische spreiding met zonering van de economische activiteiten, gericht op duurzame structurele stabiliteit. Op economisch gebied staan wij aan de vooravond van het transformeren van het economisch denken, waarbij de private sector daadwerkelijk wordt gezien als de motor van economische groei en werkgelegenheid. Wat zou dit streven naar ontwikkeling concreet moeten inhouden? En wat is haalbaar en vooral hoe? Het is noodzakelijk duidelijke en strategische ontwikkelingskeuzen te maken en in te zetten op onze 'sterke kanten', terwijl de interne 'zwakten' worden aangepakt en obstakels voor de groei worden weggewerkt. De instituten nodig voor het plannen, uitvoeren en monitoren van de economische transformatie, modernisering van bestuur en sociale vooruitgang moeten worden versterkt. Dit 'nieuw en inclusief beleid' heeft diverse elementen en vereist betrokkenheid en samenwerking van zowel de publieke-, de private- en de wetenschapssector en het maatschappelijk middenveld.

Het beleid van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zal zich in het jaar 2024 concentreren op deze vier (4) prioriteitsgebieden met het doel de economische verdien capaciteit i.c. verhoging van productie, handel en export t.b.v. economische groei te bevorderen, alsmede op de strategische ontwikkelingsdoelen.

De 4 prioriteitsgebieden zijn gericht op:

1. Initiëren van Economische Transformatie;
2. Verbeteren van het Ondernemingsklimaat;
3. Verbeteren van het Nationaal Concurrentievermogen;
4. Ordening en Regulering van de Binnenlandse markt

Schematische weergave van prioriteitsgebieden met nieuw beleidsgebieden

		KERNGEBIEDEN			
		<i>Initiëren van Economische Transformatie</i>	<i>Verbeteren van het Ondernemingsklimaat</i>	<i>Verbeteren van het Nationaal Concurrentievermogen</i>	<i>Ordering en Regulering van de Binnenlandse markt</i>
	Ondersteunend beleid				
1	Ontwikkeling industriële sectoren	X	X	X	
2	Beleid Handelsdiversificatie	X	X		
3	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen		X	X	X
4	Ontwikkeling Innovatie ecosystemen	X	X	X	X
5	Ontwikkeling Alternatieve Innovatie Systemen	X	X	X	
6	Ontwikkelen beleid intellectueel Eigendom	X	X	X	X
7	Handelsfacilitering	X		X	
8	Onderzoek en Analyse	X			
9	Beleid Nationaal Kwaliteit Infrastructuur		X		X
10	Beleid Interne Markt		X	X	X
11	Beleid Economische wet en regelgeving	X	X		X
12	Digitale Informatiestromen	X	X	X	X

Het Economisch Ontwikkelingsbeleid van het ministerie zal binnen dit kader van de vier prioriteitsgebieden in 2024 verder worden voortgezet:

I. Initiëren van Economische Transformatie

De productiestructuur van Suriname is sterk afhankelijk van de input van buiten en waar vreemde valuta voor nodig zijn. In het beleidsprogramma “**ontwikkeling industriële sectoren**” wordt de focus gelegd op het scheppen van de basis facilitering voor het vergroten en diversificeren van de productiecapaciteit middels een ketenbenadering (value chain) waarbij nieuwe sectoren voor diversificatie van de productie geïdentificeerd wordt. In dit kader wordt het Suriname Competitiveness and Sector Diversification Project (SCSD) gefinancierd door de Wereldbank en het Agriculture Value chain project met een grant van de Caribbean Development Bank (CDB) uitgevoerd. Dit SCSD-project wordt samen met het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen uitgevoerd. Het ministerie van EZOTI voert component 2 uit.

Dit component richt zich op het verbeteren van managementcapaciteit bij Micro, Small, and Medium Enterprises (MSMEs), investeringen in productiviteit, upgraden en support van MSME's alsook grants en hervormingen van het investeringsklimaat.

Verwachte resultaten van het project zijn diversificatie van de economie, werkgelegenheid, verhoogde productie en exporten.

Dit component zal uitgevoerd worden middels:

Component 2a: Het project Suriname's Growth Enterprises ten behoeve van ondernemerschap om via business development support en matching grants export readiness te stimuleren. Het contract met de Suriname's Growth Enterprises technical services provider zal getekend worden in het laatste kwartaal van dit jaar. Binnen dit project zullen 160 Micro, Small, and Medium Enterprises geselecteerd worden voor business development support. Hiervan zullen 80 ook een matching grant (eigen bijdrage plus schenking) ontvangen. Dit project zal nog eens 70 bedrijven ondersteunen die in een waardeketen van 3-7 firms opereren. Het totaal directe begunstigde komt op 230 Micro, Small, and Medium Enterprises. Dit project zal resulteren in een 15% toename van inkomsten van Micro, Small, and Medium Enterprises die projectondersteuning zullen krijgen. Hiervan is 40% gereserveerd voor vrouwelijke ondernemers; en

Component 2b: Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. Hierbij zijn een 14-tal wettelijke en beleidshervormingen ter versterking van governance en concurrentievermogen van de geïdentificeerde industrieën (mining, agribusiness en toerisme) opgenomen. Het ministerie is voor dit jaar reeds gestart met aanpassingen van de secured transactions wet, de uitvoeringsbesluiten van de wet Bedrijven en Beroepen, mededingingswet en consumentenbeschermingswet.

In dit project zijn er ook middelen gealloceerd voor het Suriname Electronic Single Window (implementatie support) en Secured Transactions (wetgeving, training en awareness).

De lokale markt moet beter gericht zijn op de export, specifiek moet onze diaspora gezien worden als een exportmogelijkheid. Het transformeren van diaspora naar een afzetmarkt, waarbij de vraag naar Surinaamse producten voorzien moet worden, bedoeld op de verhoging van de lokale productie onder andere de niche producten. Voor het bewerkstelligen en garanderen van de markttoegang tot Nederland, die behoort tot de Europese Unie, is van eminent belang dat de CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement (EPA) wordt geratificeerd. Hoge prioriteit moet worden gegeven aan het ontwikkelen van een marktgerichte industrie. Het voornaamste doel waarop het industrieel ontwikkelingsbeleid zich dient te richten is op het diversifiëren van de Surinaamse economie gebaseerd op onze nationale potentie, waarbij wij ook weerbaar zullen zijn bij ingrijpende negatieve veranderingen op de wereldmarkt voor grondstoffen. De ontwikkeling van geïntegreerde economische zones zal o.a. resulteren in het faciliteren van ondernemers, Economische zonering, kostenbeheersing op het gebied van logistiek en infrastructuur, scheiding van woon en productiegebied. Het realiseren van het Industriepark te Paranam wordt een feit, een inspanning van de private en publieke sector.

Andere activiteiten voor verbetering ondernemersklimaat en versterking concurrentievermogen zijn het opzetten van een **Export desk** die informatie over handelsverdragen en overeenkomsten beschikbaar stelt aan de gemeenschap middels digitale kanalen alsook in hard copy. Deze export desk biedt de nodige assistentie aan lokale ondernemers in het proces om te geraken tot de export.

Vergroting van de exportcapaciteit heeft in deze beleidsperiode opnieuw hoge prioriteit. In dit kader wordt genoemd de samenwerkingen met de Caribbean Development Bank voor het ‘export ready’ maken van ondernemingen en met de Caribbean Export Development Agency (CEDA) voor bevordering van export van Surinaamse producten alsook bilaterale memorandum of understanding te tekenen en implementeren met de geïdentificeerde landen. Hiernaast zal er een jaarlijkse agenda ‘gericht op potentiële exportmarkten’ geformuleerd worden voor de participatie in regionale en internationale markten. Ook zullen mogelijkheden worden bekeken om in Suriname trade fairs te organiseren, een internationaal/ regionaal platform voor lokale ondernemers om zaken te kunnen doen met regionale partners.

II. Verbeteren van het Ondernemingsklimaat.

In het beleidsprogramma **“verbetering ondernemingsklimaat en versterking concurrentievermogen”** wordt de aandacht gevestigd op het creëren van een gunstige faciliterende omgeving voor de particuliere sector waarbij ondersteunende wetgeving waaronder de uitvoeringsbesluiten van de Wet Bedrijven en Beroepen, de Wet op de Jaarrekening, Wet op Zekerheidsrechten op roerende goederen, een platform voor Electronic Single Window, digitalisering van de aanvraag van bedrijfsvergunningen enzovoorts worden opgepakt. Immers, volgens de Wereldbank zijn Kleine en middelgrote ondernemingen (KMOs) de belangrijkste instrumenten om werkgelegenheid, ontwikkeling van de waardeketen, groei en economische en sociale inclusie en veerkracht te bevorderen.

Voortzetting van de handelsfacilitering blijft nog van kracht. De uitvoering van het project voor de instelling van een Electronic Single Window for Trade is in een vergevorderd stadium en wordt thans na evaluatie met de goedkeuring van de Regering verder uitgevoerd. Importeurs, exporteurs en scheepvaartmaatschappijen kunnen via een centraal punt op een digitale manier vergunningen aanvragen. Dit is een belangrijk onderdeel van handelsfacilitering. De looptijd van deze aanvragen is thans teruggebracht naar één (1) dag en kan zelfs veel korter mits aan alle document vereisten voldaan is.

Eén van de verplichtingen die voortvloeien uit de World Trade Organization WTO/ Trade Facilitation Committee Agreement is het instellen van een Nationale Trade Facilitation Comite welke nu in uitvoerende fase is. Suriname moet dit verdrag nog ratificeren.

Tevens is het CARICOM Interactive Marketplace en Suspension procedure (CimSuPro) welke een virtuele marktplaats betreft waarop grondstoffen cq. Eindproducten kunnen worden aangeboden door de CARICOM lidlanden reeds geïmplementeerd. Deze database zal gelinkt worden met het platform voor kleine ondernemers, welke geheel past in het beleid van het Ministerie van EZ om productie bevordering te stimuleren. Tevens is CimSuPro het virtueel loket waar vrijstellingen (suspension) van invoerrechten kunnen worden aangevraagd. Dit heeft ertoe geleid dat de afhandelingstijden zijn ingekort en hierdoor kunnen de ondernemers kosten besparen. De handelsfacilitering doelt op het uiteindelijk transparant en voorspelbaar maken van onze grensoverschrijdende handel. Vergroting van de exportcapaciteit heeft in deze beleidsperiode opnieuw hoge prioriteit. In dit kader wordt genoemd de samenwerkingen met Caribbean Exporten de Caribbean Development Bank voor het ‘export ready’ maken van ondernemingen en bevordering van export van Surinaamse producten alsook bilaterale MOU’s te tekenen en implementeren met de volgende geïdentificeerde landen (Guyana, Cuba, Rusland en Colombia). Hiernaast zal er een jaarlijkse agenda ‘gericht op potentiële exportmarkten’ geformuleerd worden waardoor de participatie in Regionale en Internationale markten uitgewerkt wordt op basis van afspraken.

Ondernemingen zijn de dragers van de economie en degenen die concurreren op de lokale en internationale markt. Hoe hoger hun revenues (return on investment), hoe hoger het nationaal welvaartsniveau kan zijn door gecreëerde banen, belastingen en de spil-over van hun economische activiteiten. Daarom voeren veel landen een beleid gericht op ondersteuning van kleine en startende ondernemers. Hoewel de overheid de taak heeft om een gunstige faciliterende omgeving te creëren zal zij ook moeten stimuleren dat er meer ondernemingen ontstaan. De ondernemingen moeten op hun beurt gebruik maken van moderne technologie, innovatie en onderlinge samenwerking met de wetenschapsector helpen bevorderen.

Het beleid dat het ondernemerschap moet bevorderen zal dan ook per doelgroep geconceptualiseerd en uitgewerkt worden. Dit leidend principe karakteriseert de nieuwe oriëntatie van het beleid rond het “bevorderen van het ondernemerschap”.

In samenspraak met de private sector wordt een duidelijk en efficiënt **KMO-beleid** gevoerd en verder ontwikkeld worden. Een van de hoofdbeleidsactiviteiten hierbij is de verdere ontwikkeling van het KMO Fonds. Het KMO Fonds heeft als doel facilitering vanuit de overheid op het gebied van toegang tot kredieten voor de (startende) micro en kleine ondernemingen en in het bijzonder de productieondernemingen en tevens productie ondersteunende ondernemingen.

Bij de ondersteuning en facilitering van KMO's wordt extra aandacht geschonken aan begeleiding en ondernemerschapstrainingen (waaronder het schrijven van een Business Plan), marktinformatie en toegang tot financieringsmogelijkheden, toegang tot buitenlandse markten voor afzet van Surinaamse producten enzovoorts. Er worden ondernemerschapstrainingen verzorgd via de dependances van het ministerie hetgeen in het nieuwe beleidsjaar zal worden voortgezet.

Het KMO Fonds maakt een nieuwe start. Het nieuw KMO- bestuur welke op 29 juni 2021 is geïnstalleerd, is thans bezig te onderhandelen om het KMO- Fonds onder te brengen bij de Nationale Ontwikkelingsbank. In maart 2022 is er een relaunch geweest van het KMO-fonds waarbij bedrijven zich konden registreren voor aanvraag van een lening. 276 KMOs hebben zich geregistreerd hiervoor. In een versneld tempo zal gewerkt worden aan de volledige operationalisering van het KMO – Fonds/ KMO Unit waarbij duidelijke richtlijnen en procedures die vooraf zijn vastgesteld betreffende het begeleidend traject van ondernemers door de KMO-unit en de afhandeling van ingediende financieringsaanvragen. Verwachtbaar is dat in 2024 een groot aantal financieringen toegekend zijn aan potentiële KMO's.

Een van de concrete hervormingen, in dit kader betreft de afkondiging van de Wet Bedrijven en Beroepen (S.B. 2017, no.40) ter vervanging van het verouderde Decreet Vergunningen Bedrijven en Beroepen (S.B. 1981 no. 145), op grond waarvan sedert 1 juni 1982 vergunningen voor de uitoefening van bedrijven en beroepen op het gebied van handel, industrie en ambacht werden verleend. Deze hervorming is doorgevoerd ter stimulering van ondernemerschap, in het bijzonder stimulering van kleine en middelgrote ondernemingen, door opheffing van factoren die belemmerend werken op het functioneren van economische ontwikkeling. Daarbij is getracht zo veel mogelijk procedurele en andere barrières op te heffen. Vermeldenswaard is dat de onderhavige hervorming een positieve bijdrage zal kunnen leveren aan verbetering van de positie van Suriname op de jaarlijkse internationale Doing Business Ranking List van de Wereldbank. Het uitgangspunt van de nieuwe Wet is, vrije vestiging van beroep of bedrijf, behoudens daar waar noodzakelijkerwijs beperkingen opgelegd dienen te worden uit het oogpunt van bijvoorbeeld volksgezondheid, veiligheid en milieu. Beperkingen omvatten of een verbod of een vergunningplicht of koppeling aan standaarden/technische voorschriften/ certificaten/ certificering, dan wel diploma's, of beperking tot een bepaald economische zone. Om de efficiëntie en decentralisatie in het nieuw systeem te bevorderen, wordt gekeken naar een managementstructuur, waarbij zoveel als mogelijk overheidsafdelingen die betrokken zijn bij de regulering van economische activiteiten, participeren. Waar mogelijk worden bevoegdheden gedelegeerd naar private bedrijven, bijvoorbeeld voor het verstrekken van certificaten, etc. Met betrekking tot het scheppen van een gunstig ondernemersklimaat, verhoging van productie, productiviteit, technologische kennis en innovatie is het Suriname Business Climate and Innovation Program (SUBCIP) reeds afgerond per 31 december 2020. In navolging hiervan wordt het Suriname Competitiveness and Sector Diversification Project (SCSD) reeds gestart via SURGE-Suriname Growth Enterprises t.b.v. ondernemerschap om via matching grants export readiness te stimuleren. Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. De financiering door WORLDBANK USD 15.9 miljoen voor de periode 2021 t/m 2025 is reeds goedgekeurd. Bijzonder aandacht zal ook geschonken worden aan het Gender beleid en met name de stimulering van vrouwen in ondernemerschap in de hoofdstad, de districten langs het kustgebied en die uit het binnenland. Hiertoe zal binnen de diverse beleidsprogramma's aandacht besteed worden aan het faciliteren van vrouwelijke ondernemers en het verbeteren van de samenwerking met organisaties die reeds actief zijn op dit gebied.

III. Verbeteren van het Internationale Concurrentievermogen

Het concurrentievermogen is sterk afhankelijk van de capaciteit van een land om de investeringen te converteren naar activiteiten die een hogere toegevoegde waarde genereren (Added Value). Voor een sterke concurrentiepositie is een grote en sterk gevarieerde export basket nodig, waarmee op de internationale markt succesvol geconcentreerd kan worden.

Door globalisatie van de internationale markt en handelsliberalisatie moeten echter alle bedrijven op dezelfde markt concurreren. In handels gerelateerde zaken - regionaal en multilateraal - zal het Ministerie van EZ nauw betrokken moeten worden zodat de nationale handelspositie van Suriname gewaarborgd wordt (voorkomen van decentralisatie van handels gerelateerde onderwerpen). Verder voor handelsliberalisatie is het van eminent belang dat op de diverse buitenlandse posten (Ambassades en Consulaten) handels gespecialiseerde deskundigen aanwezig zijn (trade officials) vooral in Brussel (ACP), Parijs (WTO geaccrediteerde Ambassade) en Georgetown (CARICOM). Met het plaatsen van handels deskundigen op de diverse ambassades wilt het Ministerie de technische kennis welke noodzakelijk is bij het voeren van onderhandelingen, bij het begeleiden bij het voeren van handelstransacties, alsook bij het overgaan van market presence naar market access direct beschikbaar maken. Dit alles benadrukt de noodzaak van snellere en efficiëntere productieprocessen en van diensten welke zich steeds aanpassingen aan de hedendaagse ontwikkelingen.

Voor Suriname komt daar nog bij kijken de noodzakelijke uitbreiding van de economische productiebasis. Door de ontwikkeling van een Nationaal Innovatie systeem zullen het relatief lage peil van de productiviteit en de innovatie moeten worden verhoogd. Voorts zal er nog gewerkt worden aan de verdere ontwikkeling van innovatie.

De strijd voor een sterke concurrentiepositie in de internationale economie vereist op nationaal niveau het volgende:

1. verhoogde productie en productiviteit;
2. verbeterd ondernemingsklimaat;
3. technologische ontwikkeling, innovatie van producten en processen;
4. collaboratie van stakeholders beleidsformulering en uitvoering.

Middels modernisering van de wetgeving zullen (authentieke) Surinaamse producten en diensten beschermd worden. Voorts wordt gewerkt aan de **modernisering van het registratiesysteem** middels upgrading van het systeem inzake merken, ter verbetering van de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland en het **initieren van de registratie** van modellen en tekeningen ter nakoming van de verdragsrechtelijke plichten en verruiming van de dienstverlening.

Een verbeterde en verruimde dienstverlening leidt ertoe dat de overheid een stijging van inkomsten tegemoet mag zien. Innovatie draagt zorg voor de basis om condities te scheppen voor ontwikkeling.

IV. Ordening en Regulering van de Binnenlandse markt

Bevorderen van de sociale vooruitgang moet gezien worden in het kader van verduurzaming van de markt met daarbij als centrale spil de mens (zijnde consument, ondernemer) en het milieu. De belangrijke diensten in het kader van de bevordering van sociale vooruitgang zijn: de Economische Controle Dienst, de afdeling Consumentenzaken, de Dienst voor de Waarborg en van het IJkwezen en het Surinaams Standaarden Bureau. Deze dienen ter bescherming van consumenten op het gebied van economische delicten en regulering van de interne markt en de uitoefening van de coördinatie op het gebied van wettelijke metrologie, standaardisatie, keuring en certificatie. Er zal een beleid ontwikkeld worden voor een Nationaal Kwaliteit Infrastructuur. Een regering is succesvol als zij in haar streven erop gericht is invulling te geven aan de basisbehoeften van de burgers, hen in staat stelt hun levensstandaard te verhogen, het milieu voldoende te beschermen en voldoende kansen biedt aan eenieder. Economische groei zonder sociale vooruitgang zal leiden tot het buiten sluiten van delen van de bevolking, ontevredenheid en uiteindelijk sociale onrust. In tijden van crisis, vooral van “(ernstige) schaarste”, kan marktgedrag primitief, minder voorspelbaar en daardoor minder “beheersbaar” zijn. Primitief gedrag kan het gevolg zijn van de “survivalmode”. De impact van het marktinrichtingsbeleid is daarom ook sterk afhankelijk van een gebalanceerde aanpak, die gebruik maakt van aan de ene kant “regulatie, controle en sancties” en het promoten van sociale verantwoordelijkheid en aan de andere kant het bevorderen van “vrije concurrentie”. Consumentenbescherming speelt in een moderne economie ook een belangrijke rol. De rechten en plichten van de consument vastgelegd in wetgeving en de handhaving van deze wetgeving geeft waarborging aan de consument. Een aantrekkelijke leefomgeving, voldoende bescherming voor consumenten, een duurzame economische ontwikkeling en een brede verantwoordelijkheid voor de wereld om ons heen zijn voor ons allen van belang.

Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie zet zich in voor de versterking van het systeem voor de voedselveiligheid en -integriteit – in een latere fase. Er is reeds een Nationaal Instituut voor Voedselveiligheid ingesteld, waarbij in de Raad van dit instituut zitting neemt de Directeur van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie. Van eminent belang is daarbij ook het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) dat vrijwillige en verplichte standaarden ontwikkelt ter bevordering van voedselveiligheid. Zij gaat na hoe de overheid en de betrokken bedrijven zijn omgegaan met de risico's voor de voedselveiligheid. Verdere verduurzaming van de voedselproductie is noodzakelijk om te beantwoorden aan maatschappelijke, milieu- en economische verwachtingen. Ook de consumentenorganisaties, nationaal als internationaal, helpen de ministeriële consumenten waarborgingsdoelstellingen te bereiken. Consumentenzaken assisteert de overheid bij de controle en het garanderen van de veiligheid van voedsel, productveiligheid en overige consumentenproducten. In lijn met deze missie is op het ministerie de consumentenwetgeving, beleid en strategie geformuleerd. Met haar strategie wil deze dienst de naleving van wet- en regelgeving, alsook de bewustwording naar de samenleving toe bevorderen. Uitgangspunten voor de werkwijze van consumentenzaken zijn: risicogericht, kennis gedreven, samenwerkend en beïnvloedend. De oriëntatie is: extern, gericht op politiek, opdrachtgevers en beleid, burgers en bedrijven. De positie van de primaire producent in de toeleveringsketen blijft ook in dit begrotingsjaar onverminderd de aandacht eisen. Het gaat dan onder andere om de gedragscode eerlijke handelspraktijken, de beleidsregels over mededinging en duurzame ontwikkeling en het tegengaan van speculatie met landbouw- en andere consumptieproducten.

Naast de prioriteitsgebieden zijn er zaken die onder gebracht kunnen worden onder cross cutting issues z.a.: internationaal economische betrekkingen en financiering, intellectuele eigendoms beleid, wetgeving Internationaal Economisch betrekkingen en Financiering De internationaal economisch betrekkingen en het financieringsbeleid dient met het oog op de voordelen voor Suriname, naast de reeds bestaande samenwerkingen, aandacht te besteden aan samenwerkingsmechanismen, die tot op heden min of meer onbenut zijn gebleven. Deze voordelen hebben onder andere betrekking op capaciteitsversterking, fondsen voor het stimuleren van midden- en kleinbedrijven (ondernemerschap en export) en het aantrekken van investeerders t.b.v. de ontwikkeling van industrieën. Binnen de internationale handelsbetrekkingen worden een aantal additionele acties ondernomen voor marketing en het aantrekken van investeerders. Het Ministerie zal participeren aan Internationale Expo's om zodoende meer bekendheid te geven aan de Surinaamse producten. Door deze manier van marktaanwezigheid te bevorderen willen wij ten eerste de producten dichterbij brengen aan de mensen om zodoende eventueel investeerders aan te trekken. Hiertoe moeten worden gerekend:

- Het opzetten van een Investeringsfacilitering Fonds;
- Marketing van Surinaamse producten op websites, publicaties en tv-netwerken;
- Het uitvoeren van handelsmissies: vooral naar opkomende markten landen waar ondernemers uit de topsectoren de grootste kansen zien. Met deze missies wil het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie de kansen van het Surinaams bedrijfsleven op interessante markten bevorderen.
- Het deelnemen aan Internationale beurzen en trade shows.
- Training/ capaciteit voor handelsdeskundigen
- Het bijhouden en adviseren met betrekking tot Internationale handelsverdragen
- Het actief onderhouden van en invulling geven aan relaties met International Financial Institutions (IFI's);

Modernisering van Wetgeving:

Binnen het ministerie zal de transformatie gemaakt worden naar Economische Wet en Regelgeving, waarbij de focus gelegd zal worden op het creëren van een optimaal juridisch kader voor het ondernemen, investeren en produceren. Daarnaast zal er ook rekening gehouden moeten worden met richtlijnen inzake de 3 P's (Planet, People en Profit). Een inventarisatie wijst uit dat meer dan 100 wetten t.b.v. het ondernemen en regulering ontwikkeling van economische activiteiten gemoderniseerd moeten worden. Het gaat niet alleen om wetgeving die conform taakstelling Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie, maar ook relevante aanleunende wetgeving andere ministeries en of instituten regaderen. Dit noodzaakt dus tot een acute ingrijpende hervorming van wetgeving om de ontwikkelingsdoelen te bereiken.

TECHNOLOGISCHE INNOVATIE

Technologische Innovatie is het zorgdragen voor een basis om zodoende de condities te scheppen voor de ontwikkeling van nieuwe ideeën of het verbeteren van producten en diensten. Innovatie wordt onder andere gedreven door bescherming van de intellectuele eigendommen van de uitvinder. Het brengen van een nieuwe idee, verbeterd product of dienst tot een economische activiteit behoeft een bescherming o.b.v. wetgeving zodat de uitvinder de financiële beloning eruit kan halen. Wetgeving m.b.t. intellectuele eigendommen is ook nodig om technologische innovatie te pushen.

In het kader van het reorganisatieproces waarin het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie thans begeeft, is een nieuw Directoraat Technologische Innovatie (DTI) opgezet. Dit Directoraat zal bestaan over twee onder directoraten:

1. Onder directoraat Mechanica en
2. Onder directoraat Processen.

Het DTI bereikt haar doelstelling door enerzijds de barrières weg te werken en anderzijds de facilitering te bieden in het aanmoedigen van innovatieve activiteiten en vernieuwingen in het algemeen. Om invulling te geven aan deze verplichtingen, voorziet het input voor beleid gerelateerd aan innovatie zoals educatie, taxatie en tarifiering, infrastructuur enz.

Het Departement Technologische Innovatie van het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie vormt de kern van de nexus waar actoren, in het bijzonder micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, die innoveren om verbeterde bedrijfs- en industriële processen en producten te creëren, die uiteindelijk leidt tot een beter concurrentievermogen, exportpotentieel, hoogwaardige werkgelegenheid, productiviteit, meer transnationale samenwerking en een algemeen duurzaam groeiend sociaaleconomisch klimaat voor Suriname. Gedestilleerd uit het doel, zijn de **verwachte resultaten** van het Departement Technologische Innovatie:

- ✓ Verhoogd aantal innovaties in verschillende sectoren, in de vorm van processen (bijv. efficiëntie) en producten (bijv. nieuwe productvarianten en ontwikkeling van kern- naar verbeterde producten).
- ✓ Het departement wordt erkend als een belangrijke stakeholder op het gebied van innovatie en levert input op het gebied van innovatiegericht beleid en investeringen.
- ✓ Suriname wordt erkend op de Global Innovation Index en verbeteringen in de relevante parameters, die respectievelijk de Doing Business, Global Competitiveness en Global Entrepreneurship Monitor indices vormen, worden bereikt.
- ✓ Er is een vastgesteld doorlopend schema voor evenementen die innovatie genereren en actoren laten netwerken.
- ✓ Er is een sterk nationaal en internationaal netwerk van innovators, financiers, leveranciers van apparatuur en technologie, productinkopers en instituten.

Gedestilleerd uit de doelstelling, zijn de **verwachte hoofdactiviteiten** van het Departement Technologische Innovatie (in rangorde, te beginnen met de hoogste prioriteit):

- Informeren: verantwoordelijk voor de one-stop shop (met weinig administratieve rompslomp) voor Surinaamse bedrijven die op zoek zijn naar innovatieprogramma's, diensten, financiering en netwerken die hen kunnen helpen doorgroeien van startup tot een global brand, met andere woorden, met een focus op demonstratie en implementatie
- Assisteren: verantwoordelijk voor hulp bij:
 - Overheids- en financieringsprocedures en -processen;
 - Het evalueren van (business) plannen;
 - Het opschalen van de innovatie.
- Netwerken: verantwoordelijk voor partnerschappen, outreach, governance, datastrategie en analyse, evaluatie en strategische planning.
- Probleem oplossen: ondersteunt Surinaamse KMO's bij het ontwerpen en ontwikkelen van nieuwe oplossingen voor de uitdagingen waarmee de regering van Suriname wordt geconfronteerd, wat leidt tot de ontwikkeling van prototypes die ingrijpende problemen kunnen oplossen.

- Organiseren: het opzetten van terugkerende evenementen waar actoren potentiële innovaties voor de markt genereren en demonstreren.
- Beleid informeren:
 - Levert input in beleid op het gebied van belastingen en tarieven;
 - Levert input in beleid inzake geïntegreerde planning voor onderwijs en wetenschap, met
 - Betrekking tot innovatie, wetenschap, creativiteit en vaardigheden;
 - Levert input in het beleid rond integrale planning voor digitale/ ICT-infrastructuur.
- Congruëren: samenwerken binnen de overheid en met de particuliere sector om coherente beleidsbeslissingen en een effectieve en efficiënte uitvoering van programma's en initiatieven mogelijk te maken.
- Vooruitkijken: het identificeren van technologieën en processen die in de toekomst nodig zijn, en
- De bijbehorende kennis en vaardigheden die nodig zijn om hun bruikbaarheid te maximaliseren.

Het zorgdragen voor een basis om zodoende de condities te scheppen voor de ontwikkeling van nieuwe ideeën of het verbeteren van producten en diensten. Samenwerking met internationale organisaties voor de transfer of technologie is daarvoor van groot belang. Dit zal in samenwerking met het Onder directoraat Handel en Diensten geschieden,

Samenwerking met internationale organisaties voor de transfer of technologie is daarvoor van groot belang. Innovatie wordt onder andere gedreven door bescherming van de intellectuele eigendommen van de uitvinder. Het brengen van een nieuwe idee, verbeterd product of dienst tot een economische activiteit behoeft wetgeving zodat de uitvinder de financiële beloning eruit kan halen. Wetgeving m.b.t. intellectuele eigendommen is ook nodig om technologische innovatie te pushen. Binnen het beleid Intellectueel Eigendom zal er aandacht besteed worden aan de bewustwording van de ondernemers over de sociaaleconomische voordelen welke zij middels Intellectuele Eigendom kunnen hebben. Goedkeuring van De Wet Industriële Eigendom heeft hoge prioriteit mede in het kader van de voornemens om de Surinaamse economie te transformeren.

Uit het beleid Intellectuele Eigendom vloeien de volgende acties voort:

- Capaciteit en materiële versterking van het Bureau;
- Zorgdragen voor een functioneel en geautomatiseerd systeem welke de mogelijkheid biedt om de industriële eigendomsrechten te registreren;
- Constante verbetering van de dienstverlening;
- Het stimuleren van het gebruik van Intellectuele Eigendomsrechten middels het organiseren van bewustwordingscampagnes;
- Ondernemers bewust maken over het commercialiseren van hun Intellectuele Eigendomsrechten

Vanuit het bedrijfsleven en de overheid is er een dringende behoefte naar statistieken en een databank voor handel en productontwikkeling. Er is derhalve een grote rol weggelegd voor de ICT-sector om nieuwe ICT-producten te ontwikkelen. Het ministerie kan daarbij een belangrijke rol spelen als katalysator die deze innovatieve industrie tot ontwikkeling kan brengen.

Het departement levert **input op het gebied van infrastructuur, onderwijs, industrie, investeringen** (waarbij in dit geval met name wordt gekeken naar de aard van FDI en er wordt bepleit voor een deel van de FDI bestemd is voor lokale RDD&D) en handelsbeleid. Deze input moet via het respectieve beleid worden overgebracht naar de formulering van het meerjarenontwikkelingsplan.

Een speciale vermelding betreft hier bedrijfsclusters. Bedrijfsclusters zijn geografisch geconcentreerde groepen van bedrijven, instituten, overheidsinstanties enz. die een aanzienlijk deel van de waardeketen bestrijken met betrekking tot een bepaald product.

Het wordt bestuurd door een clusterorganisatie die tot taak heeft de mate van Samenwerking te bevorderen; in feite concurreren verschillende bedrijven met elkaar, maar werken ze ook samen. Een van de samenwerkingsgebieden is RDD&D. DTI moet worden betrokken bij de planning, het ontwerp en de werking van bedrijfsclusters.

Suriname heeft ruimschoots de gelegenheid om clusters op te zetten en het Ministerie van EZ heeft zich al verdiept in de details van dit onderwerp.

- ❖ DTI moet gegevens verzamelen over markten, technologieontwikkeling, innovatie (zie bijlage C) enz. Daarnaast helpt het startende bedrijven met de ontwikkeling van businessplannen, risicoanalyses, training en begeleid het opschalen van de innovatie.
- ❖ **Jaarlijks Opstellen van een State of Innovation Suriname-rapport op**, waarin de afgelopen en komende activiteiten van het departement worden besproken, de showcaseprojecten en evenementen van het afgelopen jaar worden belicht en internationale innovatievooruitzichten worden geboden.
- ❖ **Training en development:** Het departement volgt een pad van voortdurende ontwikkeling van haar personeel door middel van nationale en internationale training, bekendheid en publicaties.

Kritieke succesfactoren en prestatie-indicatoren

De volgende **kritische succesfactoren** zijn van toepassing op het departement:

- Volledig bemand met gekwalificeerde mensen
- Regelmatige organisatie van evenementen
- Consistente netwerkgroei
- Regelmatige publicatie van State of Innovation in Suriname
- Ondersteund door de top van het ministerie
- Samenwerking met andere ministeries
- Het aangevraagde budget toegewezen krijgen

In het verlengde daarvan moeten de volgende **Key Performance Indicators (KPI's)** worden gebruikt om de effectiviteit en efficiëntie van de activiteiten van het departement te meten:

- Tijdige publicatie van rapporten
- Uren training ontvangen door afdelingspersoneel
- Aantal beoordelingen van bedrijfsplannen
- Bedrag van ontvangen subsidies
- Aantal ontvangen projecten (bijv. van multilaterale instellingen)
- Aantal georganiseerde evenementen
- Mate van budgetgebruik (prognose versus werkelijke uitgaven)
- Scores op innovatie gerelateerde indices

In het beleidsjaar 2024 zal het ministerie **een aantal programma's uitvoeren** die gericht zijn om het innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie, te verbeteren.

- Het opzetten van een **Centraal Fab Lab** en het opzetten van **kleinere fabrication labs** om het hiermee toegang te bieden tot de tools, kennis en de financiële middelen om te onderwijzen, te innoveren en uit te vinden met behulp van technologie en digitale fabricage zodat eenieder de kansen krijgt om zijn of haar idee te ontwikkelen en daardoor kansen creert om het levensonderhoud wereldwijd te verbeteren
- **Aligning Education:** het afstemmen van het onderwijssysteem op de noodzaak van de verschillende sectoren;
- **Solar adoption:** het promoten bij huishoudens om de overstap te maken van traditionele energy naar renewable energy;
- **Private sector initiatieven die "hands on innovatie " stimuleren** en kunnen getypeerd worden als business supportorganisaties. In samenwerking met deze organisaties die vaak genoeg sector organisaties zijn en o.a. in de landbouw verwerking, ICT, meubelsector naar gelang behoeften of geïdentificeerde kansen netwerken. Voorts trainingen, internationale participatie en programma's in ontwikkeling stimuleren, die het innovatie vermogen voor private sector ontwikkeling vergroten.
- **Innovatiefonds:** er is een financieringsbehoefte voor innovatie die niet altijd erkend wordt door de financiële sector. Variërend van productontwikkeling, IP-financiering en aankoop van nieuwe technologie voor de bedrijfsvoering. Aanvullend op het KMO-fonds wordt hierbij gekeken naar een innovatiefonds alsook het stimuleren van financieringsvormen zoals crowdfunding, angel investment en private equity. Het startup environment moet gunstig zijn en ontwikkeld worden.

- **Samenwerking met 3 hogere opleidingsinstituten** gericht op technologische opleidingen, waarbij mechanismen voor innovatie, productontwikkeling en commercialisatie van IP wordt uitgewerkt zoals Incubator faciliteiten, Tech transfer offices (adviseren hoe onderzoek om te zetten in IP en hoe dit vervolgens te commercialiseren), University Spin offs (opzet van kennisintensieve bedrijven)
- **Commercialisering van ons tropisch regenwoud** met name NTFP en Medicinale toepassingen alsook dienstverlening in samenwerking met een netwerk van stakeholders nagestreefd, waarbij zeker ook de gemeenschappen, onderzoekers en Industriële verwerkers worden betrokken. Ook een programma waarbij verwerkingsfaciliteiten in deze gemeenschappen voor de toepassing van eenvoudige technologieën in incubators wordt nagestreefd.
- Opzet van **een Industrie Service Centre** aan de Saramaccadoorsteek, als centrum voor innovatie en Industrie. Een sterke connectie zal gemaakt worden met de private sector en met de hogere opleidingsinstituten bij de opzet hiervan.

Start demonstratie- en implementatieprojecten in samenwerking met partners. Deze projecten moeten zich richten op ten minste één of meer van de volgende zaken:

- ❖ Kapitaalaccumulatie (in plaats van kennis), door bijvoorbeeld de import van nieuwe technologieën (zie bovenstaande lijst voor de voorgestelde technologieën);
- ❖ Het oplossen van zogenaamde hardnekkige/ wicked problemen (problemen waarvoor een oplossing de belangen van sommige groepen schaadt).
- ❖ Voorbeelden zijn afvalverwijdering van rijstkaf, gebruik van kwik in kleinschalige goudwinning, zeespiegelstijging, congestie van de infrastructuur, enz.;
- ❖ Ondersteuning en verbetering van overheidsactiviteiten (bijv. toezicht, automatisering, digitalisering, enz.) aanzienlijk (bij voorkeur export) marktpotentieel

Economische Zaken en Technologische Innovatie**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categor ie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	54.601	116.890	158.825	158.825	112.775	119.625	127.290
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	54.580	68.090	99.825	99.825	104.175	110.825	118.290
610	Lonen en salarissen	47.325	59.000	80.000	80.000	85.000	90.000	95.000
611	Sociale premies	4.657	5.080	9.725	9.725	10.725	12.225	14.500
612	Gebruik van goederen en diensten	2.598	4.000	10.000	10.000	8.050	8.150	8.300
616	Sociale Uitkeringen	0	10	100	100	400	450	490
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	21	48.800	59.000	59.000	8.600	8.800	9.000
620	Inventaris	21	2.000	4.000	4.000	4.550	4.600	4.650
621	Transport middelen	0	1.800	10.000	10.000	4.050	4.200	4.350
624	Gebouwen en constructies	0	45.000	45.000	45.000	0	0	0

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De “Operationele Uitgaven” zijn alle uitgaven om het ministerie draaiende te houden. Deze zijn voor het jaar 2024 geraamd op een totaalbedrag groot **SRD.158.825.000,-** en zijn als volgt toegelicht en onderverdeelt in:

610 - Lonen en salarissen

De Lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD.80.000.000,-**. Als uitgangspunt is er gewerkt met het budgetkader welke door financiën is gesteld daar de afdeling BFZ niet over de daadwerkelijke informatie omtrent de “Lonen en Salarissen” kon beschikken.

Volgens het salarisrecap per eind juni 2023 bestaat het personeelsbestand van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie uit **532** ambtenaren. Zowel de verwachte instroom middels overplaatsingen en werving van nieuw personeel als de uitstroom van personeelsleden als gevolg van pensioen, overplaatsingen naar andere ministeries, ontslag op eigen verzoek, eventuele sterfgevallen zullen leiden tot een gewijzigd personeelsbestand van het ministerie in de toekomst.

Overzicht over betreffende actuele persoonsbestand per juni 2023:	
Aantal personeelsleden	532 personen
Aantal Jubilarissen	37 personen
Aantal gepensioneerden	94 personen
Aantal aantrekkingen (instroom)	38 personen
Aantal ontslagen personeelsleden (uitstroom)	16 personen
Overplaatsing naar een andere ministerie	40 personen

Het is wenselijk dat de grote achterstand in benoemingen/bevorderingen, gratificaties, overwerkvergoedingen evenals uitbetaling van de achterstallige TWK aan vakantiegelden over de jaren 2017 en 2018 en toekomstige koopkracht versterking worden afgehandeld indien deze in het lopend dienstjaar 2024 niet is geschied. Ook de uitbetaling van een eenmalige uitkering van minimaal SRD. 5.000, = per ambtenaar/per ambtsjubileum als gratificatie ter compensatie van de huldiging van ambtenaren zal hopelijk een feit zijn in 2024.

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	70.084.000
61002	Vakantietoelage	4.074.000
61003	Overwerk	562.000
61004	Bonussen en Gratificaties	663.000
61005	Overig Salaris	686.000
61006	Vacatiegelden	400.000
61011	Overige Vacatie - en Onderstanden	75.000
61013	Functionele toelagen	362.000
61014	Persoonlijke toelagen	412.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	565.000
61017	Waarnemingstoelage	237.000
61018	Inconvenienten	36.000
61019	Overige Toelagen	380.000
61020	Telefoonvergoeding	109.000
61021	Representatievergoeding	489.000
61023	Vervoersvergoeding	319.000
61024	Overige vergoedingen	477.000
61025	Tijdelijk Personeel	70.000
Totaal		80.000.000

611 - Sociale premies

De Sociale Premies hebben betrekking op de overheidsbijdrage van premie voor het Pensioen en de overheidsbijdrage van premie aan het Staatsziekenfonds (SZF) t.b.v. de ambtenaren.

Deze is voor het jaar 2024 geraamd op **SRD 9.725.000, =**. Voor de vaststelling van de ‘sociale Premies’ is als uitgangspunt gebruikt gemaakt van de begrotingskader welke door financiën is uit gegeven.

611 - Sociale premies

Kosten	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	4.483.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	5.242.000
Totaal		9.725.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De kosten voor het “Gebruik van goederen en diensten” hebben te maken met de overige operationele kosten die bedoeld zijn voor de dagelijkse bedrijfsvoering binnen het Ministerie van EZOTI. Deze zijn voor het jaar 2024 geraamd op **SRD. 10.000.000, =**

De raming voor het “Gebruik van goederen en diensten” heeft onder meer betrekking op:

- Kantoormiddelen,
- Consumptie i.v.m. vergaderkosten,
- Verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, dvd's, usb-sticks), onderhoud automatisering (drum, service, reparatie, harde schijven voor de Server) etc.,
- Licentiekosten van antivirusprogramma's e.a.,
- Kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland,
- Kosten voor het houden van seminars & workshops alsook het aantrekken van externe deskundigen,
- Telefoon- en internetkosten, en overige kosten van nutsvoorzieningen zijn voor het dienst jaar 2024 ook opgenomen. Het inlopen van de betalingsachterstand t.r.v. het jaar 2016 zal nog bekeken worden.
- Huur Gebouwen; slechts de kosten voor het jaar 2024 groot US\$. 84.000 omgerekend SRD.3.207.540 zijn opgenomen voor Hoofdkantoor Ministerie EZ (US\$. 48.000 p/jaar) en het CCC-gebouw (US\$. 36.000 p/jaar). Het inlopen van de betalingsachterstand t.r.v. het jaar 2018 zal nog bekeken worden.
- Onderhoud van gebouwen en terreinen (achterstallig onderhoud) en renovatie gebouwen.
- De exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen.
- De aanhuur van voer- en vaartuigen en ook werktuigen
- De binnenlandse reis- en verblijfskosten (zoals brandstof, daggelden, logies en voeding, ook achterstallige betaling verblijfskosten) i.v.m. (controle)werkzaamheden e.a. werkbezoeken in de districten.
- De kosten van buitenlandse dienstreizen groot ca. SRD. 4.000.000 (reis- en verblijfskosten alsook uitrustingskosten) i.v.m. het bijwonen van regionale en internationale meetings het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie regarderend.
- De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's
- Voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk, etc.
- De kosten i.v.m. Huldiging jubilarissen en gepensioneerden, die sedert het dienstjaar 2015 tot heden niet hebben plaatsgevonden zijn ook meegenomen. Deze kosten bedragen circa **SRD 2.000.000,-** willen wij alle jubilarissen en gepensioneerden huldigen.

Deze kosten bedragen circa **SRD 2.000.000,=** willen wij alle jubilarissen en gepensioneerden huldigen.

Overzicht Openstaande rekeningen (verplichtingen) zonder reçu code 612:

Overzicht over betreffende actuele persoonsbestand per juni 2023:			
Leverancier	Omschrijving	Bedrag	Opmerking
EBS	rekeningen over 2017 t/m 2020	SRD 1,007,815.59	excl. fact. nov.'2020
EBS	rekeningen over 2021	SRD 471,625.93	excl. factuur nov.
EBS	rekeningen over jan. 2022 t/m juni 2022	SRD 1,043,943.16	excl. factuur mei
SWM	rekeningen over 2017 t/m 2020	SRD 48,478.39	excl. fact. mrt, apr, nov. & dec. 2020
SWM	rekeningen over 2021	SRD 5,169.50	
SWM	rekeningen over jan. 2022 t/m juni 2022	SRD 4,449.90	excl. factuur mei & juni
SWM	rekeningen over jan 2023	SRD 1,944.51	de facturen o/d andere maanden zijn nog niet ontvangen
TELESUR	rekeningen over 2015 t/m 2020	SRD 3,113,584.84	
TELESUR	rekeningen over 2021	SRD 319,392.56	excl. fact. april, juni, juli, sept. t/m dec
TELESUR	rekeningen over jan. 2022 t/m december 2022	SRD 834,442.70	excl. factuur mei, aug & nov
N.V. Havenbeheer	Huur Hoofdkantoor EZ over 2018 t/m 2023	USD 288,000.00	USD 4.000 p/mnd
B. Chotelal	Huur CCC-Gebouw over 2019 & 2023	USD 180,000.00	USD 3.000 p/mnd

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	25.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	25.000
61203	Contractanten	10.000
61205	Deskundigen Binnenland	20.000
61208	Binnenlandse reiskosten	435.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	270.000
61210	Buitenlandse reiskosten	1.000.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.000.000
61212	Overige kosten opleidingen	15.000
61213	Overige Externen	10.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	10.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	75.000
61216	Kopieer	25.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	25.000
61218	Bode diensten	30.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	60.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	30.000
61221	Vergaderkosten	34.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	150.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	75.000
61224	Licenties en programmakosten	150.000
61225	Datalijnen	20.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	35.000
61227	Radio en Tv programma's	21.500
61230	Overige kantoorkosten	21.500
61231	Overige kosten Automatisering	10.000

61232	Overige kosten voorlichting	10.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	1.050.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	150.000
61235	Verbouwingen	100.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	26.000
61238	Telefoon uitgaven	200.000
61240	Water	48.000
61241	Electriciteit	20.000
61242	Overige kosten Gebouwen en terrienen	1.074.000
61243	Overige kosten nutsvoorzieningen	1.000.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	36.000
61246	Verzekering	50.000
61247	Schoonmaak	45.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	24.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	50.000
61250	Bewaking	40.000
61251	Voeding	18.000
61253	Vrachtkosten en Porti	10.000
61254	Onderzoekskosten	15.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	12.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	15.000
61260	Onderscheidingen	2.000.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	25.000
61263	Overige Algemene Kosten	70.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	20.000
61279	Medicijnen	23.000
61280	Hulpmiddelen	10.000
61282	Overige medische verzorging	55.000
61283	Huur van voertuigen	45.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	135.000
61286	Overige transportkosten	42.000
Totaal		10.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

De Sociale Zekerheidsuitkeringen zijn voor het jaar 2024 zijn geraamd op een minimaal bedrag groot **SRD. 100.000, =.**

Deze post heeft betrekking op de medische kosten van directieleden en de aan hen gelijkgestelde ambtenaren en gewezen directieleden met hun gezinsleden op basis van vastgestelde voorzieningen vastgelegd in staatsbesluiten. Mede vanwege de forse aanpassing van de ligdagtarieven en overige marktconforme kosten van medische diensten is deze post t.o.v. het jaar 2024 ruim verhoogd.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	50.000
61612	Poliklinische Kosten	15.000

61613	Preventieve Medische Voorzieningen	10.000
61614	Overige Medische Kosten	25.000
Totaal		100.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

De Kapitaal Uitgaven hebben betrekking op de aanschaf van duurzame goederen zoals kantoorinventaris, transportmiddelen en gebouwen. Voor het jaar 2024 zijn deze uitgaven geraamd op totaal **SRD. 59.000.000**

620 - Inventaris

Voor het jaar 2024 is "Inventaris" geraamd op **SRD. 4.000.000, =**.

De uitgaven van Inventaris hebben betrekking op o.m. de aanschaf van Kantoormeubilair en Kantoorapparatuur, Gordijnen en Vloerbedekking, Gereedschappen (technische) t.b.v. de Technische Dienst en Laboratoriumbenodigdheden t.b.v. de Dienst Waarborg van het IJkwezen.

De inventaris is dringend aan vervanging toe en het is zaak voor het goed functioneren van het personeel van de diverse afdelingen en diensten, deze adequaat te voorzien van de benodigde kantoorinrichting w.o. gordijnen (sedert 2015 niet vervangen) en overige apparatuur. Ook is het van eminent belang dat de ruimte waar de server (afd. ICT) is, optimaal gekoeld wordt door goed werkende airco's.

620 - Inventaris

Kosten	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.000.000
62003	Communicatie	500.000
62004	Computers	800.000
62005	Printers	900.000
62006	Netwerken	100.000
62007	Laboratoriumbenodigdheden	75.000
62009	Technisch gereedschap	200.000
62010	Overige inventaris	100.000
62011	Overige Automatisering	200.000
62012	Overige gereedschappen	125.000
Totaal		4.000.000

621 - Transport middelen

Voor het jaar 2024 zijn de "Transportmiddelen" geraamd op **SRD. 10.000.000, =**.

I.v.m. de landelijke controle zullen m.n. de controlediensten belast met de veldwerkzaamheden in Paramaribo en de districten, moeten worden voorzien van adequate verrijdbare vervoermiddelen. Thans moeten de andere Onderdirectoraten zoals BIE voorzien worden van eigen transportmiddelen om zodoende makkelijk landelijke trainingen te verzorgen aangaande Intellectuele Eigendommen aangelegenheden. Door de leiding van het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) wordt overwogen om in het jaar 2024 minimaal 6 dringende zuinige voertuigen aan te kopen. E.e.a. is natuurlijk afhankelijk van de ontwikkelingen op het prijzenfront afhankelijk van de valutakoersen.

621 - Transport middelen

Kosten	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	5.000.000
62106	Bromfietsen	1.000.000
62110	Overige transportmiddelen	4.000.000
Totaal		10.000.000

624 - Gebouwen en constructies

Voor het jaar 2024 is de post “Gebouwen” wederom opgebracht en geraamd voor een bedrag van **SRD. 45.000.000,-**

Het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) is onder de verschillende naamswijzigingen sinds de brand in 1990, gehuisvest op het Nieuwe Havencomplex. Los van het feit dat de toenmalige leiding van N.V. Havenbeheer het ministerie sedert 2005 had aangezegd te moeten verhuizen, hetgeen tot heden niet is gelukt, voldoet het kantoorgebouw alwaar het Hoofdkantoor van het ministerie van EZ is gehuisvest niet meer aan de eisen van een leefbare, werkbare en veilige werklocatie. Dit alles door onder andere slecht onderhoud, mogelijk ook ontstaan door betalingsachterstanden in de huur.

Teneinde de minister, directie, staf en personeel onder te brengen in een goed onderkomen, ligt het in de bedoeling in het jaar 2024 een kantoorgebouw aan te kopen, daar dit niet bewerkstelligd is geworden in het jaar 2024 vanwege de schommelende koersontwikkelingen.

624 - Gebouwen en constructies

Kosten	Omschrijving	Raming
62420	Kantoorgebouwen	45.000.000
Totaal		45.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S worden als volgt gewijzigd;

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	116.163	168.879	301.652	301.652	348.956	231.370	135.459
05	I.C.T. (Automatisering)	0	500	380	380	450	250	0
0535	Digitale informatiestromen	0	500	380	380	450	250	0
07	Onderzoek en Ontwikkeling	4.859	102.813	133.804	133.803	147.479	24.593	19.932
0707	Ontwikkeling Industriele	150	1.500	1.500	1.500	3.624	3.624	2.000
0708	Beleid handelsdiversifica	0	1.000	522	522	0	0	0
0709	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen	2.247	88.403	109.831	109.831	118.486	0	0
0749	Ontwikkeling innovatie ecosystemen	7	1.200	1.850	1.850	2.850	2.850	0
0750	Ontwikkelen Intellectual	66	5.000	9.000	9.000	14.458	14.458	14.458
0753	Economische planning en ontwikkeling	0	100	100	100	25	25	25
0754	Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur	54	837	1.000	1.000	1.387	1.387	1.200
0755	Beleid Interne Markt	2.336	3.633	5.600	5.600	2.249	2.249	2.249
0772	Ontwikkeling Alternatieve Innovatie systemen	0	1.140	4.400	4.400	4.400	0	0
09	Subsidie en Bijdragen	1.436	5.216	6.558	6.558	5.490	5.490	4.990
0927	Suriname Standaarden Bureau (SSB)	1.436	2.716	4.558	4.558	4.490	4.490	4.490
0928	Suriname Business Forum	0	2.500	2.000	2.000	1.000	1.000	500
13	Wetgeving en Standaarden	10	350	390	390	537	537	537
1307	Beleid economische Wet	10	350	390	390	537	537	537
14	Internationale samenwerking	0	30.000	90.521	90.521	95.000	95.500	0

1409	Handelsfacilitering	0	30.000	90.521	90.521	95.000	95.500	0
20	Contributie	109.858	30.000	70.000	70.000	100.000	105.000	110.000
2001	Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	109.858	30.000	70.000	70.000	100.000	105.000	110.000

Toelichting : Programma's

0535 - Digitale informatiestromen

Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: Het verbeteren van de informatiestroom naar interne en externe stakeholders via websites en andere digitale methodes voor gecoördineerde informatieverschaffing naar de stakeholders toe.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensivering voor 2024: de optimalisering van de informatiestroom naar de samenleving met betrekking tot de dienstverlening van het Ministerie zal via verschillende bronnen geïntensifieerd worden.

Dit programma is voor het jaar 2024 begroot op **SRD. 380.000** voor de volgende intensivering:

Verantwoordelijke:DTI	
SRD. 280,000	Optimalisering van de informatiestroom naar de samenleving mbt de dienstverlening van het min EZOTI
	Het creëren van Awareness van diensten van het ministerie van Economische Zaken, gebruikmakende van de meest effectieve kanalen.
SRD. 100,000	Verbetering informatiestroom
	Gebruikmakende van digitale kanalen de gemeenschap informeren over toegang tot kapitaal in samenwerking met nationale en internationale organisaties ter verbetering van het ondernemersklimaat in zijn algemeenheid en meer specifiek het vergroten van innovatievermogen voor diversiveren van de Surinaamse Economie. In dit kader kunnen er commissies worden ingesteld voor het uitvoeren van dit beleid. Alsook het aanschaffen van apparatuur
	Het verbeteren van de informatiestroom naar interne en externe stakeholders middels het implementeren van een Document Management Systeem voor MINEZ voor gecoördineerde informatieverschaffing naar stakeholders toe. De aanschaf van apparatuur voor dit project.
SRD. 380,000	TOTAAL RAMING Code 0535

0707 - Ontwikkeling Industriële Sectoren

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: Het scheppen van de basis facilitering voor het vergroten en diversifiëren van de productiecapaciteit middels een ketenbenadering (value chain) waarbij nieuwe sectoren voor diversificatie van de productie geïdentificeerd worden. Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage) & Caribbean Development Bank (leningen).

Beleidsintensivering voor 2024: De mogelijkheden zullen worden bekeken voor de opzet van Special Economic Zones op verschillende locaties. Het project Marketing en Branding van SME's in Caricom en het Agriculture Value chain project zullen met een Grant van de Caribbean Development Bank worden uitgevoerd.

Programma 0707 is voor de volgende intensivering dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 1.500.000, =:**

Verantwoordelijke: DO		
SRD.	0	Industriële zonering
Hierbij zullen de stakeholders worden geïdentificeerd. Public-private werkgroep worden samengesteld en de industriële zonering worden opgezet		
SRD.	100,000	Waardeketen Ontwikkeling
Identificatie en ontwikkeling van de waardeketen		
SRD.	400,000	Landelijke werkgroepen
Opstellen van de werkgroepen Industriële Zonering en Waardeketen Ontwikkeling		
SRD.	700,000	Versterking van de productie sector
Ondersteuning aan kennis overdracht en certificering		
SRD.	300,000	Marketing en Branding van SME in Caricom
Ontwikkeling van een gezamenlijke export gerichte marketing strategie voor SME's		
SRD.	1,500,000	TOTAAL RAMING Code 0707

0708 - Beleid handelsdiversificatie

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: Het doel om de internationale economische rechtsorde te versterken is om de markttoegang van Surinaamse goederen en diensten tot de wereldmarkt te waarborgen en te vergroten. Om dit te bereiken zal EZ haar invloed aanwenden bij de onderhandelingen dan wel heronderhandelingen in o.a. CARICOM, CARIFORUM en WTO verband. Voortvloeiende uit de internationale organisaties m.b.t. handel komen ook voort programma's gericht op het ontwikkelen van het ondernemersklimaat om zodoende de onevenwichtige handelsbalans van ontwikkelingslanden weg te werken.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensivering voor 2024: Het vergroten van de markttoegang van Surinaamse goederen en diensten Om dit te bereiken zal EZ haar invloed aanwenden bij de onderhandelingen dan wel heronderhandelingen in o.a. CARICOM, CARIFORUM en WTO verband. Voortvloeiende uit de internationale organisaties m.b.t. handel komen ook voort programma's gericht op het ontwikkelen van het ondernemersklimaat om zodoende de onevenwichtige handelsbalans van ontwikkelingslanden weg te werken.

Programma 0708 is voor de volgende intensivering dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 522.150, =:**

Verantwoordelijke: DEZ/ODH		
SRD.	135,000	Verlenging van de Suriname Coalition of Service Industries Commissie
		De ontwikkeling van een Nationaal Plan voor Diensten die parallel loopt met het Regional Strategic Plan for Services zal simultaan plaatsvinden. Er zullen netwerkvergaderingen, consultaties, videoconferenties en awareness sessies gehouden worden met het doel te komen tot een geharmoniseerd beleid en regelgeving voor diensten in de CSME. De instelling van een National Coordinating Committee (NCC) bestaande uit de werkgroep Services van het Onderdirectoraat Internationale Handel, relevante vakministeries en andere stakeholders voor de implementatie van de Regional Strategic Plan for Services is eveneens noodzakelijk. De Coalitions zullen een cruciale rol vervullen in de implementatie van het regionaal dienstenbeleid en de registratie van dienstverleners. Dit is een continu proces gericht op de betere positionering van de dienstensector in onder andere hun deelname in de olie- en gasector. Verder ook als onderdeel van de local content policy.
SRD.	135,000	Verlenging Non-Conforming Measures (NCM's) Commissie
		De Commissie zal tijdens dit project wetten, voorschriften, regels, procedures, beslissingen, administratieve acties en andere maatregelen beoordelen om een ontwerprijst van de bestaande NCM's te identificeren en samen te stellen. Dit is een continu proces voor het identificeren van maatregelen door Suriname die limiterend werken op de dienstensector in het bijzonder voor internationale dienstverleners die op de Surinaamse markt willen komen. Alsook de mogelijkheden voor het beter positioneren van Suriname voor het aantrekken van investeringen.
SRD.	135,000	Verlenging van de Interdepartementale CARICOM Single Market and Economy (CSME) Implementatie Commissie
		Gezien het uiteenlopend karakter en de diverse maatregelen, die dienen worden getroffen betreffende de te implementeren issues inzake CSME, wordt wederom de Interdepartementale CSME Commissie ingesteld en uitgebreid met enkele actoren gezien de omvangrijke beleidsgebieden en overlappingen met andere vakministeries. De implementatieproces van de diverse issues is gerelateerd aan verschillende activiteiten, stakeholders en heeft een voortdurend karakter waarbij enigszins een richtige aanpak is vereist. Hierbij zal alles verder procesmatig en/of planmatig worden uitgevoerd waarbij het directe doel is dat de vernieuwing of verandering, die vereist is om de economische vooruitgang teweeg te brengen, wordt opgenomen in de dagelijkse werkzaamheden en hiermee de CSME implementatieproces efficiënt verloopt. Hier wordt er jaarlijks een stand van zaken gegeven aan de CARICOM Staatshoofden vergadering over de implementatie van de omvangrijke beleidsgebieden om te geraken tot een gemeenschappelijke markt en economie.
SRD	99,000	Instelling Commissie introductie klachtenformulier en procedure ter voorkoming van onjuiste behandeling in het personenverkeer binnen de CARICOM
		De introductie van de klachten formulier en procedure is een van CARICOM regeringsleiders ter uitvoering van de opdracht die aan de lidlanden is gegeven door de Caribbean Court of Justice (CCJ) in 2013 o.b.v. de Shanique Myrie Casus. Hierdoor krijgt de CARICOM burger toegang tot het invullen van een klachten formulier, indien zij daaraan behoefte heeft en hiermede de nodige rechtsbescherming krijgt waarop hij/zij aanspraak heeft. Ook is er specifiek aangegeven dat het Ministerie dat belast is met de CARICOM Single Market and Economy (CSME) uitvoering dient te geven aan deze procedure omdat lidlanden ervoor dienen te zorgen dat de formulieren beschikbaar/toegankelijk zijn voor de CARICOM burgers. Dit zal ook gekoppeld worden aan de digitale immigratie formulier om de toegankelijkheid en transparantie voor de behandeling van de klacht.
SRD	18,150	2-daagse Complaint procedures training o.b.v. CARICOM trainingsmanual
		De Training Manual is ontwikkeld om te helpen zorgen voor samenhang in de presentatie van opleidingsprogramma's om immigratie-ambtenaren in de hele regio. Het biedt stap-voor-stap instructies om te worden gebruikt door ambtenaren aan de grenzen en in kantoren. De training zal ook worden afgesloten met het afnemen van een test en het invullen van een evaluatie formulier.
SRD	522,150	TOTAAL RAMING Code 0708

0709 - Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: het creëren van een gunstige faciliterende omgeving voor de particuliere sector waarbij ondersteunende wetgeving waaronder de uitvoeringsbesluiten van de Wet Bedrijven en Beroepen, de Wet op de Jaarrekening, Wet op Zekerheidsrechten op roerende goederen, een platform voor Electronic Single Window, digitalisering van bedrijfsvergunningen enzovoorts worden opgepakt. Immers, volgens de Wereldbank zijn Kleine en middelgrote ondernemingen (KMOs) de belangrijkste instrumenten om werkgelegenheid, ontwikkeling van de waardeketen, groei en economische en sociale inclusie en veerkracht te bevorderen.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage en Lening WBG)

Beleidsintensiveringen voor 2024: In samenspraak met de private sector wordt een duidelijk en efficiënt KMO-beleid gevoerd en verder ontwikkeld worden. Een van de hoofdbeleidsactiviteiten hierbij is de verdere ontwikkeling van het KMO Fonds. Het KMO Fonds heeft als doel facilitering vanuit de overheid op het gebied van toegang tot kredieten voor de (startende) micro en kleine ondernemingen en in het bijzonder de productieondernemingen en tevens productie ondersteunende ondernemingen. Bij de ondersteuning en facilitering van KMO's wordt extra aandacht geschonken aan begeleiding en ondernemerschapstrainingen (waaronder het schrijven van een Business Plan), marktinformatie en toegang tot financieringsmogelijkheden, toegang tot buitenlandse markten voor afzet van Surinaamse producten enzovoorts. Er worden ondernemerschapstrainingen verzorgd via de dependances van het ministerie. Het KMO Fonds maakt een nieuwe start. Het nieuw KMO- bestuur welke op 29 juni 2021 is geïnstalleerd. Dit zal resulteren in een versneld tempo werken aan de volledige operationalisering van het KMO – Fonds/ KMO Unit waarbij duidelijke richtlijnen en procedures die vooraf zijn vastgesteld betreffende het begeleidend traject van ondernemers door de KMO-unit en de afhandeling van ingediende financieringsaanvragen.

De uitvoering van het Wereldbank project: Suriname Competitiveness and Sector Diversification Project wordt voortgezet. Dit project loopt tot juni 2025. Dit project wordt samen uitgevoerd met het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. Het ministerie van EZOTI voert component 2 uit. Dit component richt zich op het verbeteren van managementcapaciteit bij Micro, Small, and Medium Enterprises (MSMEs), investeringen in productiviteit, upgraden en support van MSME's alsook grants en hervormingen van het investeringsklimaat. Verwachte resultaten van het project zijn diversificatie van de economie, werkgelegenheid, verhoogde productie en exporten.

Verwachte resultaten van het project zijn diversificatie van de economie, werkgelegenheid, verhoogde productie en exporten. Dit component zal uitgevoerd worden middels: Component 2a: Het project Suriname's Growth Enterprises ten behoeve van ondernemerschap om via business development support en matching grants export readiness te stimuleren. Het contract met de Suriname's Growth Enterprises technical services provider zal getekend worden in het laatste kwartaal van dit jaar. Binnen dit project zullen 160 Micro, Small, and Medium Enterprises geselecteerd worden voor business development support. Hiervan zullen 80 ook een matching grant (eigen bijdrage plus schenking) ontvangen. Dit project zal nog eens 70 bedrijven ondersteunen die in een waardeketen van 3-7 firms opereren. Het totaal directe begunstigde komt op 230 Micro, Small, and Medium Enterprises. Dit project zal resulteren in een 15% toename van inkomsten van Micro, Small, and Medium Enterprises die projectondersteuning zullen krijgen. Hiervan is 40% gereserveerd voor vrouwelijke ondernemers; en

Component 2b: Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. Hierbij zijn een 14-tal wettelijke en beleidshervormingen ter versterking van governance en concurrentievermogen van de geïdentificeerde industrieën (mining, agribusiness en toerisme) opgenomen. Het ministerie is voor dit jaar reeds gestart met aanpassingen van de secured transactions wet, de uitvoeringsbesluiten van de wet Bedrijven en Beroepen, mededingingswet en consumentenbeschermingswet.

Programma 0709 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 109.831.000, =:**

		Verantwoordelijke: DO / ODO
SRD. 0		Onderzoek lijst 20 primaire basis goederen
		Onderzoeken en kijken naar de lijst van de 20 primaire basisgoederen om aan te geven welke produkten/ basisgoederen vervangen kunnen worden met lokale produkten waar zij begeleid zullen worden voor product ontwikkeling
SRD. 695,000		Het versterken en faciliteren van bestaande (doorstartende) ondernemingen
		Ondernemers zullen versterkt, gefaciliteerd en begeleid worden om hun productie op te voeren en ook werkgelegenheid te creëren
SRD. 261,000		Het doen definiëren van het begrip MKMB voor het beleid
		De begrippen Micro, Kleine en Middelgrote Bedrijven (MKMB) zullen gedefinieerd worden i.s.m. andere stakeholders
SRD. 1,210,000		Het trainen van ondernemers landelijk
		Kleine ondernemers zullen getraind en begeleid worden
SRD. 5,000,000		Voortgang KMO fonds
		De private sector zal versterkt worden om te kunnen produceren en de productie te kunnen opvoeren middels startkapitaal. Het minimale bedrag is opgenomen vanwege het beperkte budgetkader.
SRD. 900,000		Het stimuleren van dorpsgemeenschappen aangaande ondernemerschap
		Ondernemers in de verre gebieden zullen gestimuleerd worden middels trainingen en begeleiding
SRD. 1,000,000		Ondernemers Desk
		Hulpverlening en versnellen van dienstverlening ter stimulering van ondernemers
SRD. 435,000		Capaciteits versterking van het personeel
		De medewerkers zullen ook getraind worden
SRD. 300,000		Entrepreneurs Pitch
		Middels een competitie moeten ondernemers hun product en bedrijf presenteren waarbij er een winnaar wordt uitgekozen
SRD. 100,000,000		Worldbank SCSD Suriname Competitiveness and sector diversification Project
		SURGE-Suriname Growth Enterprises t.b.v. ondernemerschap om via matching grants export readiness te stimuleren. Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. Financiering door WORLDBANK USD 15.9 miljoen USD voor de periode 2021 t/m 2025 (Zie code 54112-Middelenbegroting). Voor het jaar 2024 zal het bedrag USD 2.618.829,38 zijn met een tegenwaarde van SRD 100.000.000 . bij een CBvS-koers van SRD.38.185 dd. 26.06.23 voor 1 USD plus overheidsbijdrage SRD 30.000
SRD. 30,000		Worldbank SCSD Suriname Competitiveness and sector diversification Project (Overheidsbijdrage)
SRD. 9,831,000		TOTAAL RAMING Staatsfinanciering Code 0709
SRD. 100,000,000		TOTAAL RAMING Externe Financiering Code 0709
SRD. 109.831.000		TOTAAL RAMING Code 0709

0749 - Ontwikkeling innovatie ecosystemen**Zie OP-Beleidsgebied:** Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: Toegang te bieden tot de tools, kennis en de financiële middelen om te onderwijzen, te innoveren en uit te vinden met behulp van technologie en digitale fabricage zodat eenieder de kansen krijgt om zijn of haar idee te ontwikkelen en daardoor kansen creëert om het levensonderhoud wereldwijd te verbeteren.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2024: Er zal gewerkt worden aan het ontwikkelen van een innovatiebeleid.

De mogelijkheid zal worden bekeken

voor het opzetten van een Centraal Fab Lab. Fablabs leveren een bijdrage aan importvervanging en facilitering van ondernemerschap en onderwijs. Voorts zal voor een efficiëntere afhandeling van vergunningsaanvragen voor bedrijven en beroepen een modern web based versie voor Suriname ontwikkeld worden.

Programma 0749 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 1.850.000, =:**

Verantwoordelijke: DTI		
SRD.	400,000	Ontwikkelen innovatie beleid
		Het verder formuleren en uitbreiding/inrichting van het directoraat Technologische Innovatie. Het aanschaffen van apparatuur en meubels ter facilitering van het aangetrokken personeel. Het aangaan van nationaal en internationaal partnerschap ter facilitering van het innovatie klimaat van Suriname.
SRD.	250,000	Ondersteuning" hands on innovatie" geïnitieerd door de private sector
		Het ministerie zal een aantal programma's uitvoeren die gericht zijn om het innovatie- innovatievermogen alsook de rol van technologie in de organisatie te verbeteren. De private sector initiatieven die "hands on innovatie stimuleren.
SRD.	450,000	Industrial Innovation service center Saramacca kanaal
		De locatie aan de Saramacca doorsteek, dat eigendom is van HIT, zal getransformeerd worden naar een Industriële Incubator en Innovatie centrum. In een incubator worden ondernemingen in de opstartfase ondersteund middels ruimte, advies en professionele en administratieve zelfstandigheid. Door middel van het Innovatie centrum zal innovatie gestimuleerd worden ter verbetering van de productie, de productiviteit en dienstverlening. Daarnaast zal worden ingesteld een innovatie denktank, markerspace en er zal worden samengewerkt met instituten in het hoger onderwijs. Aangegeven raming is bestemd voor ontwikkeling van het technisch plan en sloop en opruiming van huidige verouderde gebouwen.
SRD.	750,000	Business Licensing
		Het verbeteren van de efficiëntie en toegankelijkheid van het zakelijke licentieproces door het bestaand systeem te herzien en een moderne 'web-based' en internationaal compatible versie voor Suriname te implementeren. Aanschaf van apparatuur ter uitvoering van dit proces. Er is USD 24,000 in het Technical Cooperation Document van de IDB als bijdrage van Suriname voor dit project
SRD.	1,850,000	TOTAAL RAMING Code 0749

0750 – Ontwikkelen Intellectual Property

Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: ontwikkelen van intellectuele eigendommen (een nieuw idee, verbeterd product/ dienst) welke leidt tot een economische activiteit, behoeft bescherming.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Een beleidskader voor intellectuele eigendom zal worden opgesteld als tool voor de economische ontwikkeling, stimuleren van innovatie en productie.

Middels modernisering van de wetgeving zullen (authentieke) Surinaamse producten en diensten beschermd worden. Voorts wordt gewerkt aan de modernisering van het registratiesysteem middels upgradering van het systeem inzake merken, ter verbetering van de dienstverlening naar de ondernemers in binnen- en buitenland en het initiëren van de registratie van modellen en tekeningen ter nakoming van de verdragsrechtelijke plichten en verruiming van de dienstverlening. Een verbeterde en verruimde dienstverlening leidt ertoe dat de overheid een stijging van inkomsten tegemoet mag zien. Innovatie draagt zorg voor de basis om condities te scheppen voor ontwikkeling.

De external audit van BIE wordt voortgezet in 2024. In februari 2019 is Bureau Intellectuele Eigendom gecertificeerd volgens Quality Management System (QMS) ISO 9001:2015 standaarden. Voornoemd systeem is ontworpen om consequent te voldoen aan de verwachtingen van de cliënten van BIE door de factoren die de kwaliteit van dienstverlening zou kunnen beïnvloeden, te identificeren en te reguleren. Daarnaast heeft de QMS een ingebouwd mechanisme die het mogelijk maakt continu te werken aan het verbeteren van de doeltreffendheid van de dienstverlening van BIE. De certificering vergt dat BIE elk jaar een “external audit” ondergaat, hetgeen inhoudt dat jaarlijks nagegaan dient te worden indien de werkprocessen en werkprocedures volgens voornoemde standaarden geschieden.

De audit van BIE is noodzakelijk teneinde te verzekeren dat het niveau en de te verlenen diensten gegarandeerd van kwaliteit zijn. De external auditing zal door het bedrijf DQS Management System Solution worden uitgevoerd. Programma 0750 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 9.000.000, =:**

0753 - Economische planning en ontwikkeling

Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid.

Doelstelling: het verzamelen, verwerken en analyseren van statistieken en andere informatie voor het ondersteunen van het beleid.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2024: Opzet en Operationalisering van Statistiek en Analyse Unit. Het Min. van EZ zal commerciële en industriële ondernemingen in kaart brengen met behulp van GIS mapping om zodoende een duidelijk overzicht te realiseren van bestaande industriële en commerciële ondernemingen

en om effectiever vergunningenbeleid uit te voeren. Teneinde de mapping te realiseren moet het personeel (basis) GIS-trainingen volgen.

Programma 0753 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 100.000, =:**

Verantwoordelijke: DEZ/ ODIM/ AEB		
SRD.	100,000	Opzet en Operationalisering Statistiek en Analyse Unit
		Het Ministerie van EZ zal commerciële en industriële ondernemingen in kaart brengen met behulp van GIS mapping om zodoende een duidelijk overzicht te realiseren van bestaande industriële en commerciële ondernemingen en om effectiever vergunningenbeleid uit te voeren. Teneinde de mapping te realiseren moet het personeel (basis) GIS trainingen volgen.
SRD.	100,000	TOTAAL RAMING Code 0753

0754 - Beleid Nationaal kwaliteits infrastructuur

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: het ontwikkelen van beleid m.b.t. het Nationaal Kwaliteits Infrastructuur, waarbij diverse protocollen worden ontwikkeld voor sectoren ter waarborging van de kwaliteit en veiligheid van goederen en diensten.

Wijze van financiering: Begroting 2024 EZ (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Om Suriname's activiteiten, investeringen en exportgeleide handel in traditionele en niet-traditionele productensector uit te breiden voor het bereiken van duurzame economische groei en ontwikkeling, moet een professionele Nationaal Kwaliteits Infrastructuur (NQI) worden opgezet.

De Nationaal Kwaliteits Infrastructuur omvat het geheel aan processen voor kwaliteit en veiligheid van producten en diensten. Standaardisatie (certificering), metrologie, accreditatie en conformiteits beoordeling (conformity assessment) zijn de aspecten die allemaal de Nationaal Kwaliteits Infrastructuur vormen. Om deze aspecten te stimuleren en te realiseren zullen activiteiten gerelateerd aan NQI worden uitgevoerd en vervolgd worden in het dienstjaar 2024. Dit doet zij door het ontwikkelen van diverse protocollen voor sectoren, het uitvoeren van een Nationaal Certificerings Programma en het creëren van een nationaal exportkeurmerk voor Surinaamse producten. De Nationaal Kwaliteits Infrastructuur zal verder bijdragen aan de vergroting van de markttoezichtcapaciteit van regelgevende instanties, aangezien deze instanties vaak vertrouwen op het testen van productnormen/ kwaliteit. Bovendien zal het eveneens de consument ten goede komen, aangezien de ontwikkeling van de NQI de consument zal beschermen tegen gevaarlijke en niet- conforme verbruiksartikelen die nadelige effecten kunnen hebben op de gezondheid en veiligheid.

Programma 0754 is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 1.000.000, =:**

Verantwoordelijke: ODM		
SRD.	360,000	Nationaal Certificerings Programma
		Selectie- en begeleidingstraject voor de certificering van bedrijven in de industriële sector en trainen van gekwalificeerde gecertificeerde auditors en het opstellen van nationale certificerings protocollen.
SRD.	453,000	Het opzetten van Nat.Quality Infrastructure t.b.v. economische ontwikkeling
		Het voorbereiden van het beleid m.b.t. het Nationaal Quality Infrastructure, waarbij diverse protocollen zullen worden ontwikkeld voor sectoren.
SRD.	187,000	Het creëren van een nationaal exportkeurmerk voor Surinaamse producten.
		"Het creëren van een nationaal exportkeurmerk of uitbreiding van het Made in Suriname (MiS) keurmerk naar een exportgarantie keurmerk uitgegeven door het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie in samenwerking met het bedrijfsleven.
SRD.	1,000,000	TOTAAL RAMING Code 0754

0755 - Beleid Interne Markt

Zie OP-Beleidsgebied(en): Productie, Ondernemerschap, werkgelegenheid en export & Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: Prijscontrole, maar ook het opsporen en onderzoeken van feiten die strafbaar gesteld zijn bij of krachtens de Wet Economische Delicten. Hiermede wordt beoogd het terugdringen van criminaliteit op economisch gebied door de Economische Controle Dienst. Dit ter bescherming van consumenten. De afdeling Consumentenzaken (Coza) brengt consumenten bewustzijn bij omtrent consumentengerelateerde onderwerpen zoals Wereld Consumentenrechten Dag welke jaarlijks wordt gevierd. Hieraan wordt jaarlijks

een thema gekoppeld, uitgekozen door Consumers International. Met de Dienst voor de Waarborg en van het IJkwezen en het Surinaams Standaarden Bureau wordt de interne markt gecoördineerd op het gebied van wettelijke metrologie, standaardisatie, keuring en certificatie. Regulering van de interne markt maakt zich continue sterk om welvaart en welzijn te bevorderen voor de samenleving, door garantie te bieden aan

de beschikbaarheid van basisbehoeften van de burgers, wat hen in staat stelt hun levensstandaard te verhogen, het milieu voldoende te beschermen en voldoende kansen te bieden aan eenieder.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensivering voor 2024: Het beheersbaar houden van de kosten van levensonderhoud zal gecontinueerd worden door de landelijke controlewerkzaamheden uitgevoerd volgens de Wet Economische

Delicten door de ECD. De afdeling Consumentenzaken zal haar taken ter bescherming en informeren van consumenten voortzetten. Jaarlijks wordt onder andere WCRD belicht en dat zal eveneens het geval zijn in 2024. Het beleid voor het uitbannen van single use producten, waaronder styrofoam en single use plastic wordt voortgezet in 2024. Het gaat om wet- en regelgeving voor import- en gebruiksverboden, instrumenten

voor uitfasering, en het bieden van alternatieve producten Met SSB zullen activiteiten geïntensiveerd

worden uitgevoerd op het gebied van consumenten welzijn. Het SSB zorgt ervoor dat nationale standaarden

en meetstandaarden worden ontwikkeld. De Dienst Waarborg & IJkwezen houdt toezicht op de Metrologiewet en de Waarborgwet.

Programma 0755 is voor de volgende intensivering dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 5.600.000, =:**

Verantwoordelijke: DEZ/ ODIM		
SRD.	299,327	Uitbanning/uitfaseren single-use producten
		Het verschaffen van promomateriaal en verhogen van awareness omtrent single use producten. De samenleving bewust maken van de negatieve impact van single-use producten en het bevorderen van milieuvriendelijke alternatieven.
SRD.	346,841	Bewustwordingsactiviteiten i.h.k.v. Wereld Consumentenrechten Dag 2024
		Jaarlijks wordt er op 15 maart Wereld Consumentenrechtendag (WCRD) herdacht, waaraan tevens een thema gekoppeld is. De afdeling Consumentenzaken (Coza) houdt awarenessactiviteiten op die dag en gedurende de rest van het jaar.
SRD.	1,140,679	Trainingen en stage i.h.k.v. consumentenbescherming en mededingingswetgeving en beleid.
		De functionarissen van het onderdirectoraat zullen getraind worden inzake consumentenbescherming en mededingings wetgeving en beleid door lokale als buitenlandse trainers. Verder zullen zij stage lopen bij consumenten en mededingingsautoriteiten in het buitenland.
SRD.	177,720	Training i.h.k.v voedselveiligheid.(Consumenten Welzijn)
		De afdeling Consumentenzaken (CoZa) zal trainingen i.h.k.v voedselveiligheid houden voor zowel consumenten als ondernemers m.b.t. onderwerpen gerelateerd aan voedselveiligheid (o.a. recall van voedselwaren, gebruik van Landbouwchemicaliën en antibiotica in de agrarische sector). Vooralsnog zullen deze activiteiten in de volgende districten worden uitgevoerd, t.w.: in de districten Wanica, Commewijne, Saramacca en Nickerie.
SRD	3,635,823	Landelijke controle werkzaamheden
		Het beheersbaar houden van de kosten van levensonderhoud. Dit zal getracht worden door monitoring van de prijzen van basis- en strategische goederen en evenals de controle van prijzen van deze goederen in de winkels c.q. supermarkten.
SRD.	5,600,390	TOTAAL RAMING Code 0755
SRD	5,600,000	TOTAAL RAMING Afgerond Code 0755

0772 - Ontwikkeling Alternatieve Innovatie systemen

Zie OP-Beleidsgebied(en): Productie, Ondernemerschap, werkgelegenheid en export & Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: Het promoten van alternatieve en betere energiemogelijkheden o.a. Solar adoption bij huishoudens om de overstap te maken van traditionele energy naar renewable energy.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage) en Interamerican Development Bank (IDB) (schenkingen)

Beleidsintensivering voor 2024: het project Promotion of Energy Efficiency and Distributed Generation in Suriname (SU-T1147) zal verder uitgevoerd worden in 2024. Voor het uitwerken van een zonnepaneel plan heeft de Inter-American Development Bank (IDB) reeds een schenking van USD. 250.000, - beschikbaar gesteld voor Suriname. Het startsein van deze technische samenwerking heeft virtueel plaatsgevonden op 25 februari 2022 voor een duur van twee jaar. Het algemeen doel van het project is het bevorderen van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie maatregelen in Suriname, middels:

- het uitwerken van een energie en efficiëntie diagnose;
- het verrichten van een marktonderzoek betreffende de haalbaarheid voor de opwekking van energie uit alternatieve (duurzame) bronnen;
- het bevorderen van de lokale productie.

Het programma **0772** is voor het jaar 2024 begroot op **SRD. 4.400.000**, = voor de volgende intensiveringen: Totaal US\$. 117.615.61. = . Voor 2024 wordt **US\$ 117.615.61.** = X koers 37.41 = **SRD 4.400.000**, = getrokken

Verantwoordelijke: DTI		
SRD.	4,400,000	Promotie van zonnedaksystemen en energie efficiëntie projecten in Suriname
		Promotion of Energy Efficiency and Distributed Generation in Suriname (SU-T1147) ter verbetering van de Ease of Doing Business. Dit project bestaat de volgende 3 componenten: 1. Stimuleren v.h gebruik v. zonnepanelen (in de uitvoering) 2. stimulering van energie efficiëntie in gebouwen v. Suriname. 3. Capaciteitsversterking vr bovengenoemde zaken(reeds courtesy meeting met Indiase Ambassadeur) Aan het eind van dit project is het ministerie voornemens een installatie te plaatsen op haar gebouwen die als voorbeeld dienen. Zie middelen begroting 52200
SRD.	4,400,000	TOTAAL RAMING Code 0772

0927 - Suriname Standaarden Bureau (SSB)

Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: het scheppen van een adequate, gezonde standaardeninfrastructuur ter stimulering van economische activiteiten ter bescherming van het milieu, de veiligheid en gezondheid van de mens alsmede de bescherming van het leven en gezondheid van plant en dier door middel van het vaststellen, ontwikkelen en onderhouden en het bevorderen van de toepassing van gebruik van standaarden en technische voorschriften.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2024: De subsidiegelden van het “Surinaams Standaarden Bureau (SSB)” zullen worden aangewend voor betaling van de personeelskosten alsook de overige operationele kosten en de contributiebetalen aan de diverse organisaties. en de aanzet tot toepassing van wetten m.b.t. standaarden buiten beschouwing gelaten.

Het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) ontwikkelt, beheert en onderhoudt de nationale meetstandaarden, terwijl haar technische werkmarm, de Dienst Waarborg & IJkwezen toezicht houdt op de Metrologiewet en de Waarborgwet. Vanwege financiële omstandigheden van deze instantie lukt het meestal niet om al de gestelde beleidsdoelen te realiseren, en ook dit jaar is het de vraag wat en hoeveel haalbaar zal zijn.

Zo heeft het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) behoorlijke betalingsachterstanden m.b.t. de exploitatiekosten en de contributies. Dit vanwege het feit dat zij in de afgelopen jaren slechts de subsidie voor personele uitgaven heeft ontvangen. Daar het ernaar uitziet dat het SSB zichzelf in de komende 3 jaren niet zal kunnen bedruipen, is het van eminent belang dat m.n. de huurachterstanden en de contributieachterstand vlot worden ingelopen en ook overige exploitatiekosten worden aangepakt. De De

opstaande bedragen voor huur van het pand aan Leysweg # 10 (feb 2021- Mei 2022) bedraagt € 11.300,= (SRD 457.653,=).

Het programma 0927 is voor het jaar 2024 begroot op **SRD 4.558.000,=** in stede van SRD. 4.378.000, = voor de volgende intensivering:

Verantwoordelijke: Dir. TI / SSB		
Begroting	Surinaams Standaarden Bureau (SSB)	
	Subsidies t.b.v. de operationele uitgaven	
SRD 0	Contributies (buitenlandse schulden)	
	Hier gaat het om de contributieachterstanden van ISO, CROSQ, SMIIC, COPANT en KIWA van de dienstjaren 2018 t/m 2022. Kwaliteitsmanagement fee, GS1 UK Barcode 2019 licentie en EU Business Register 2019.	
SRD 2,653,481	Personeelskosten	
	Bij het SSB speelt menselijk kapitaal een belangrijke rol in het behalen van de strategische doelen. In het kader van de ontwikkeling van het Bureau is het belangrijk dat zij in de toekomst over voldoende professionele medewerkers beschikt. In dit bedrag zijn opgenomen; salarissen, representatietoelage, vervoerstoeelage, vakantietoelage, kinderbijslag, overige personeelskosten en Remuneratie.	
SRD 287,055	Werkgeverslasten	
	Dit zijn de SZF premie, SOR premie, Pensioen premie en overige premies op jaarbasis	
SRD 1,437,170	Overheadkosten voor dj. 2023 zijn afwijkend van de aanvankelijke raming als volgt opgebouwd:	
	559,195	Huisvesting: De huurkosten van het bedrijfspand, onderhoud en schoonmaak van het terrein, de nutsvoorzieningen reparatiekosten en overige huisvesting
	0	Vervoerskosten: Brandstofkosten voor dienstvoertuigen en onderhoud daarvan.
	155,830	Kantoorkosten: Verbruik van papier & inkt alsmede drukwerk i.v.m. copieëxemplaren van standaarden en overige t.b.v. het uitvoeren van de werkzaamheden en opdrachten van cliënten. alsook reparatie van kantoor machines.
	587,145	Algemene kosten: Hierin zijn opgenomen diensten aan derden, en aan diversen, juridische kosten, accountantkosten, bankkosten, reis- en verblijfkosten, advertentie- en reclamekosten, reparatiekosten, kantine en schoonmaakkosten, kosten voor activiteiten SSB, en overige algemene kosten.
	0	Kosten Technische Dienst i.v.m. verhuizing
	135,000	Aanschaffingen van kantoormeubilair voor de nieuwe medewerkers met inbegrip van afgeschreven kantoormeubilair.
SRD 4,377,706	TOTAAL RAMING Code 0927	
SRD 4,378,000	TOTAAL RAMING Afgerond Code 0927	

Opmerking:

- Het SSB heeft nog uitstaande schulden van de huurachterstanden van het SSB-gebouw en verplichtingen; het betreft de Contributieverplichtingen aan de diverse organisaties m.b.t. Standaarden en of lidmaatschap.
- Het SSB heeft inmiddels haar intrekgenomen in een pand van het ministerie van Ez.

1307 - Beleid economische Wet & regelgeving

Doelstelling: Ter verbetering van het ondernemingsklimaat en investeringen wordt er gewerkt aan het concipiëren van diverse wetten en staatsbesluiten.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensivering voor 2024:

Tot de activiteiten behoren:

1. het wijzigen Handelsregisterwet van 1936 no. 149 zoals laatstelijk gewijzigd bij SB. 1997 no 52;
2. het finaliseren wet Zekerheidsrechten op roerende goederen;
3. het wijzigen van de Wet Bedrijven en Beroepen op enkele artikelen en redigeren van uitvoeringsbesluiten.

Voorts zullen er bewustwordingsactiviteiten worden georganiseerd om de samenleving meer informatie hierover te geven en de belanghebbenden meer bekendheid te geven aan deze wetten.

Programma **1307** is voor de volgende intensivering dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 390.000, =**

Verantwoordelijke: JZS		
SRD	2200.00	Capaciteitsversterking i.h.k.v. Redigering wetgeving die van belang zijn voor het stimuleren van ondernemingsklimaat
		Specifieke deskundigen uit het buitenland die tijdelijk worden aangetrokken voor het assisteren bij de redigering van wetten en verzorgen van trainingen ter versterking van de ambtelijke kwaliteit van het ministerie : Tot de activiteiten behoren: 1. het wijzigen Handelsregisterwet van 1936 no. 149 zoals laatstelijk gewijzigd bij SB. 1997 no 52; 2. het finaliseren wet Zekerheidsrechten op roerende goederen; 3. het wijzigen van de Wet Bedrijven en Beroepen op enkele artikelen en redigeren van uitvoeringsbesluiten.
SRD	170.000	Awareness activiteiten met betrekking tot de geconcipieerde
		Specifieke deskundigen uit het buitenland die tijdelijk worden aangetrokken voor het assisteren bij de redigering van wetten en verzorgen van trainingen ter versterking van de ambtelijke kwaliteit van het ministerie :Tot de activiteiten behoren:1. het wijzigen Handelsregisterwet van 1936 no. 149 zoals laatstelijk gewijzigd bij SB. 1997 no 52;2. het finaliseren wet Zekerheidsrechten op roerende goederen;3. het wijzigen van de Wet Bedrijven en Beroepen op enkele artikelen en redigeren van uitvoeringsbesluiten.
SRD	390.000	

1409 - Handelsfacilitering

Zie OP-Beleidsgebied: Efficiënte en effectieve overheid

Doelstelling: voortzetting van de facilitering van de handel middels transparante in-en uitvoerprocedures en best practices. Eén van de verplichtingen die voortvloeien uit de World Trade Organization WTO/ Trade Facilitation Committee Agreement is het instellen van een Nationale Trade Facilitation Comite welke nu in uitvoerende fase is.

Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensivering voor 2024:

Er zal gewerkt worden aan het actualiseren van het ‘Harmonized System” (HS) coderingen. Ter verbetering van het ondernemersklimaat alsook in het kader van verdere implementatie van handelsfacilitering en elementen zal het uitgeven van een CARICOM certificate of origin worden toegelicht.

Het ministerie zal via de verdere implementatie van Suriname Electronic Single Window (SESW) bijdragen aan het digitaliseren van de administratieve procedures bij de import en export.

Door de verdere uitvoering van CARICOM Interactive Marketplace Suspension Procedure (CIMSuPro) zullen vrijstellingen buiten de CARICOM transparant en vergemakkelijkt worden. Ondernemers zullen middels trainingen en bewustwordingssessies vertrouwd gemaakt met dit systeem.

Het ministerie zal in overleg met DNA, de komende periode zich inzetten teneinde de ratificatie van de CARIFORUM – EU- EPA te bewerkstelligen aangezien dat ondermeer onze markttoegang kan waarborgen en bevorderen met de EU.

Programma **1409** is voor de volgende intensivering dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 90.521.000, =**

Verantwoordelijke:DEZ/ ODH		
SRD	111,000	Activiteit: Trade Facilitation Commissie (verlenging) Hoewel globalisering en handel nieuwe kansen bieden, zijn er uitdagingen. Ontwikkelingslanden kunnen om vele redenen moeite hebben om op wereldschaal te concurreren: Inefficiënte of ontoereikende systemen van transport, logistiek of douane; Slechte connectiviteit in telecommunicatie, financiële markten of informatietechnologie; Gecomplexeerde regelgevende omgevingen die nieuwe investeringen ontmoedigen; Concurrentieverstorend gedrag van grote marktspeelers of kartels die innovatie, productiviteit of marktgroei belemmeren. Dit zijn allemaal handelsaspecten binnen handelsfacilitering gericht op het simplificeren en transparanter maken van de handelsprocessen/procedures.
SRD	88,171,480	Suriname Electronic Single Window Voortzetting van de handelsfacilitering blijft nog van kracht. De uitvoering van het project voor de instelling van een Electronic Single Window for Trade is in een vergevorderd stadium voor implementatie. Importeurs, exporteurs en scheepvaartmaatschappijen zullen via een centraal punt op een digitale maniertevergunningen kunnen aanvragen. Dit is een belangrijk onderdeel/ speerpunt van handelsfacilitering. Voor het beter faciliteren van de handel, alsook het transparant maken van de invoer en uitvoer. Dit zal zorgdragen aan de internationale verplichtingen voor het traceerbaar/zichtbaar maken van de documenten voor de administratieve afhandeling van de invoer en uitvoer. Door de volume van alle importen en exporten te laten geschieden door de SESW zal de overheid een duidelijker beeld hebben van de producten die Suriname binnenkomen en uitgaan. SESW zal een real time data kunnen verstrekken waardoor beleid effectief kan worden aangestuurd en de economisch weerbaarheid van Suriname verbeteren.
SRD	147,000	EPA Implementatie Commissie (verlenging en uitbreiding) Toelichting: Ter voorbereiding alsook begeleiding van de implementatie van de CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement, zal een interdepartementale Commissie opgezet worden. De hoofdverantwoordelijke voor de Implementatie van de EPA is het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ). Met de beoogde handelsdiversificatie is van eminent belang dat de handel met een van onze belangrijkste handelspartners n.l. de EU, wordt gewaarborgd. Het uitblijven van de implementatie van de EPA ligt alleen ten nadele van onze economische ontwikkeling waarbij wij niet alleen moeten denken aan de doorstroom van goederen en diensten maar ook aan de technische assistentie welke wij mislopendoor het niet ratificeren van de CARIFORUM-EU EPA. De commissie is de voorloper om te geraken tot een EPA Implementatie Unit, die belast zal worden met begeleiding van en aanspreekpunt zijn voor alles dat de EPA regaardt. Toelichten van kern elementen van de overeenkomst- Export van de EU naar Suriname- Export van Suriname naar de EU- Rules of Origin (Regels van Oorsprong) en cumulatie en- Overzicht van assistentie voor ontwikkeling.
SRD	99,000	EPA Phased Reduction Commissie Ter implementatie van een van de meest zwaarwegende verplichtingen die voortvloeien uit de CARIFORUM-EU EPA overeenkomst moeten lidlanden overgaan tot het reduceren van hun invoerrechten tarieven zoals overeengekomen in de EPA overeenkomst. Om deze exercitie op de juiste wijze te doen plaats vinden heeft het Ministerie van EZ, als hoofdverantwoordelijke voor de implementatie van de EPA, een interdepartementale Commissie opgezet specifiek gericht hierop. Met de beoogde handelsdiversificatie is van eminent belang dat de handel met een van onze belangrijkste handelspartners n.l. de EU, wordt gewaarborgd. Het uitblijven van de implementatie van de EPA ligt alleen ten nadele van onze economische ontwikkeling waarbij wij niet alleen moeten denken aan de doorstroom van goederen en diensten maar ook aan de technische assistentie welke wij mislopen door het niet ratificeren van de CARIFORUM-EU EPA. In de EPA Phased Reduction Commissie zullen zitting hebben: Internationale Handel, IUD, Douane en Directoraat Belastingen.
SRD	87,000	HS Implementatie Commissie Toelichting: In het kader van handelsdiversificatie alsook het verbeteren van het ondernemersklimaat zullen meerdere maatregelen uitgevoerd worden. Eender maatregelen is het up to date brengen van de Harmonized System; Suriname hanteert op dit moment HS2007 terwijl HS2022 al beschikbaar is. Een der obstakels in dit verband is het steeds moeten vertalen van de HS naar het Nederlands alvorens deze geïncorporeerd kan worden. De voornaamste doelstellingen zijn: (a) Update the current HS to the most recent HS (engels) (b) Elimination of disambiguations by removing "others" (c) Disaggregation of items that have been clustered. In dit verband zal er een interdepartementale commissie worden opzet waarbij Ministerie van EZ, de Douane en het Directoraat Belastingen (MinFin) nauwsamen zullen werken aan dit handelsdiversificatie element.
SRD	200,000	Expiration date Suspension Request System Toelichting: Vanwege de vele suspension aanvragen en de daarbij gepaardgaande beschikkingen met verschillende vervaldata, is het vaker voorkomend dat er niet tijdig een verzoek/ aanvraag tot verlenging door de desbetreffende producent wordt ingediend bij Ministerie van EZ. Hierdoor kunnen de goederen/ inputs die reeds op de haven zijn niet ingeklaard worden aangezien de beschikking die hiervoor vereist is, veelal nog niet opgemaakt dan wel af is. Het voorstel is om een systeem te ontwikkelen waarbij we automatisch een digitale reminder krijgen van wanneer welke beschikking vervalt, teneinde het productieproces niet onnodig te stagneren. In het systeem zullen alle suspension aanvragen worden opgenomen, derhalve zullen zij een maand voor het vervallen van hun beschikking een melding krijgen van uit het systeem. Hierbij worden lokale ondernemers beter gefaciliteerd zodat onder andere het productieproces niet wordt onderbroken en dat de hoge kosten voor opslag etc niet betaald hoeven te worden en dit kan bijdragen tot het verder verbeteren van hun concurrentie positie.
SRD	111,000	Certificate of origin / CARICOM Certificate of origin Toelichting: Momenteel is er geen structurele wijze waarop de Certificate of origins worden uitgegeven (door KKF). Ter verbetering van het ondernemersklimaat alsook in het kader van verdere implementatie van handels faciliteringen elementen zal het uitgeven van een CARICOM certificate of origin worden toegelicht. Een needs assessment commissie zal in dit kader worden ingesteld ter verbetering van het proces tot uitgeven van een CARICOM certificate of origin.
SRD	200,000	HS Search Engine Toelichting: Op dit moment zijn de HS-codes alleen landelijk op aanvraag verkrijgbaar bij de Belastingdienst (douane) of via een inkleader. Dit zorgt voor een vertraging in het faciliteren van handel, het ministerie wil een portaal realiseren dat toegankelijk is voor publiek en bedrijfsleven en eenvoudig toegang geeft tot de HS-codes en tarieven.
SRD	1,395,000	Suriname International Trade Window Toelichting: Momenteel worden de verschillende handels issue die betrekking hebben op ons internationale handelsverkeer op een ad hoc wijze behandeld. Ter professionalisering van de diensten van het Onderdirectoraat Internationale Handel is het noodzakelijk een Suriname International Trade Window (SITW) op te zetten. In het kader van de institutionele versterking van het Onderdirectoraat is het noodzakelijk dat de betreffende functionarissen belast. SITW zal zich o.a. richten op: herstel van de macro-economische duurzaamheid. Getracht moet worden oplossingsmodellen te zoeken om de Surinaamse Economie weerbaar te maken. Hierdoor zullen regelmatige analyses moeten worden gemaakt waarbij het beleid zich aan zal moeten aanpassen. - bevordering van het concurrentievermogen van de particuliere sector door de nodige ondersteuning te bieden aan de diverse ondernemingen. Toelichting bieden van de verschillende handelsovereenkomsten alsook geldende handelsregels zodat deze in het voordeel van Suriname gebruikt kan worden.
SRD	90,521,480	TOTAAL RAMING CODE 1409
SRD	90,521,000	TOTAAL RAMING AFGERONDE CODE 1409

Nadere toelichting op code 1409
Voor de voortzetting van het Suriname Electronic Single Window (SESW) zijn de bedragen voor de implementatie fase en de betaling voor Amazon Cloud meegenomen in de bovenstaande begroting. De specificatie in USD is als volgt.

OMSCHRIJVING	Bedrag in USD
Implementatie fase	USD 1.729.584, -
Betaling Amazon Cloud	USD 474.703, -
	TOTAAL

2001 - Contributie verplichtingen aan regionale en internationale organisaties
Zie OP-Beleidsgebied: Productie, ondernemerschap, werkgelegenheid en export.

Doelstelling: Het stimuleren van de economie en door internationale samenwerking de productie en handel bevorderen.
Wijze van financiering: Begroting EZ 2024 (Overheidsbijdrage)

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) heeft vanwege haar lidmaatschap in diverse regionale en internationale handelsorganisaties contributieverplichtingen namens de Staat Suriname. Vanaf het jaar 2015 zijn vele autorisaties uitgebleven, zo ook de autorisaties m.b.t contributies, met als gevolg dat het ministerie (voorheen Handel, Industrie en Toerisme) niet aan haar contributieverplichtingen heeft kunnen voldoen en de achterstand in betalingen aan deze verschillende organisaties behoorlijk is opgelopen.

Het jarenlang niet voldoen aan de contributieverplichting kan uiteraard onaangename gevolgen hebben zoals: Verzwakte onderhandelingspositie van de staat Suriname, zwijgplicht of verbod op stemrecht bij deelname aan conferenties etc., geen optimale participatie in bepaalde activiteiten vanuit EZ, mislopen van bepaalde voorzieningen van bepaalde regionale en internationale organisaties.

De steeds wijzigende CBvS-koers heeft tot gevolg dat mede vanwege het beperkt budgetplafond vastgesteld door de Minister van Financiën (en Planning) de contributie achterstand bij de vele organisaties de afgelopen jaren in Surinaams Courant zeer hoog is.

De contributies zijn voor het jaar 2024 o.b.v. de jaarlijkse verplichting exclusief de bijkomende bankkosten en boete rente, geraamd op **SRD. 74.300.000**. Dit terwijl de uitstaande contributieschuld t/m het jaar 2024 geraamd is op minimaal **SRD. 355.972.000** (excl. de bijkomende bankkosten en de eventuele boete rente). **De uitstaande contributieschuld zal in 2024 dan minimaal SRD.430.272.000 bedragen.**

Programma **2001** is voor de volgende intensiveringen dienstjaar 2024 begroot op **SRD. 70.000.000, =:**

Contributieverplichting 2024					
Verantwoordelijke: DEZ					
SRD	BEDRAG	Valuta	Bedrag	Organisaties	Periode
SRD	61,096,000	US\$.	1,600,000	CARICOM	over het jaar 2024/ US\$. 400,000 p/kw.
SRD	3,054,800	US\$.	80,000	OTN	over het jaar 2024/ US\$. 20,000 p/kw. (2022)
SRD	2,291,100	US\$.	60,000	CEDA	over het jaar 2024
SRD	1,336,475	US\$.	35,000	CCC	over het jaar 2024
SRD	829,100	ChF	20,000	WTO	over het jaar 2024
SRD	497,460	€	12,000	UNIDO	over het jaar 2024
SRD	38,185.00	US\$.	1,000.00	CI	over het jaar 2024
SRD	97,371.75	US\$.	2,550	WIPO	over het jaar 2024
SRD	743,661.25	ChF	17,939	CROSQ	over het jaar 2024
SRD	15,847.16	US\$.	415.01	SMIC	over het jaar 2024
SRD	70,000,000.15	TOTALE CONTRIBUTIESCHULD o.b.v. CBvS-Koers excl. bankkosten & boeterente (US\$.: SRD. 38.185 d.d. 26.06.23-11.00u / €: SRD. 41,455 d.d. 26.06.23-11.00u / CHF.: SRD. 41,455 d.d. 26.06.23)			
SRD	70,000,000	TOTALE CONTRIBUTIESCHULD o.b.v. CBvS-Koers excl. bankkosten & boeterente (US\$.: SRD. 38.185 d.d. 26.06.23-11.00u / €: SRD. 41,455 d.d. 26.06.23-11.00u / CHF.: SRD. 41,455 d.d. 26.06.23)			

Overzicht uitstaande contributieverplichtingen zonder reçu per 29.06.2024.

Verantwoordelijke: DEZ					
SRD-Bedrag	Valuta	Bedrag	Organisatie	Periode	
SRD 257,948,400.27	US\$	6,755,228.50	CARICOM	uitstaande contributieschuld per 31.12.2022 minus de deelbetalingen in 2022 van dj 2021 plus de verplichting over 2023.	
SRD 28,809,056.63	US\$	754,460.04	OTN	uitstaande contributieschuld per 31.12.2022 minus de deelbetalingen in 2022 van dj 2021 plus de verplichting over 2023	
SRD 23,596,500.94	US\$	617,952.10	CEDA	uitstaande contributieschuld over de jaren 2014 t/m 2023	
SRD 9,730,931.37	US\$	254,836.49	CCC	uitstaande contributieschuld over de jaren 2019 t/m 2023	
SRD 75,354.28	US\$	1,973.40	SMIIC	uitstaande contributieschuld over de jaren 2020 t/m 2022	
SRD 85,839.88	US\$	2,248.00	COPANT	uitstaande contributieschuld over de jaren 2020 en 2021. Na betaling weer toetreding.	
SRD 190,925.00	US\$	5,000.00	CI	lidmaatschap is door de organisatie tijdelijk opgezegd vanwege de uitstaande contributieschuld over de jaren 2018 t/m 2023. Contributie voor 2022 kan wel worden betaald.	
SRD 590,526.48	US\$	14,245.00	WIPO	uitstaande contributieschuld over de jaren 2019 t/m 2023	
SRD 794,194.89	ChF	19,158.00	ISO		
SRD 10,513,734.19	€	253,618.00	CROSQ	uitstaande contributieschuld over de jaren 2018 t/m 2023. Na betaling weer toetreding.	
RSD 23,636,811.90	ChF	570,180.00	WTO	uitstaande contributieschuld over de jaren 2020 en 2021. Na betaling weer toetreding.	
SRD. 355,972,275.82	TOTALE CONTRIBUTIESCHULD o.b.v. CBvS-Koers excl. bankkosten & boeterente (US\$.: SRD. 38.185 d.d. 26.06.23-11.00u / €: SRD. 41,455 d.d. 26.06.23-11.00u / CHF.: SRD. 41,455 d.d. 26.06.23)				

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	1.019	80.613	105.639	176.300	1.360	1.435
52	Schenken/ Donormiddelen	0	1.140	4.400	0	0	0
52200	Inter American Development Bank donatie	0	1.140	4.400	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	1.019	1.211	1.239	1.300	1.360	1.435
53110	Leges	485	640	690	700	710	725
53116	Vergunningsrecht voor het vestigen van bedrijven e.d.	350	305	310	325	350	400
53132	Justeerloon (ijkgelden)	184	264	237	275	300	310
53145	Bestekkosten	0	1	1	0	0	0
53153	Diverse vergoedingen	0	1	1	0	0	0
54	Ontvangen Leningen	0	78.262	100.000	175.000	0	0
54112	Wereldbank	0	78.262	100.000	175.000	0	0

Toelichting:**Schenken/ Donormiddelen****52200 - Inter American Development Bank donatie**

Voor het uitwerken van een zonnepaneel plan i.h.k.v. Promotion of Energy Efficiency and Distributed Generation in Suriname (SU-T1147) heeft de Inter-American Development Bank (IDB) een schenking van USD 250.000, - beschikbaar gesteld voor Suriname. Het startsein van deze technische samenwerking heeft virtueel plaatsgevonden op 25 februari 2022 voor een duur van twee jaar. Het projectplan, dat door het Directoraat Technologische Innovatie in samenwerking met de IDB is voorbereid, heeft de volgende drie componenten:

- I. Stimuleren van het gebruik van zonnepanelen in Suriname;
- I. Stimuleren van energie efficiëntie in gebouwen van Suriname;
- III. Capaciteitsversterking voor bovengenoemde zaken.

Momenteel is het 1ste component van het project in uitvoering. Er is reeds een draft rapport aangeboden aan de IDB ter goedkeuring.

Dit middel is geraamd op **SRD. 4.400.000, =**.

In de periode van 9 mei – 13 mei 2022 zijn er stakeholders meetings geweest van de IDB met de ministeries van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI); Natuurlijke Hulpbronnen; Financiën en Planning en andere stakeholders als Energie Bedrijven Suriname

en de Energie Autoriteit van Suriname.

Ter uitvoering van het derde component zijn er besprekingen geweest voor ondersteuning met de Ambassadeur van India. Er zijn ITEC-trainingen geïdentificeerd die kunnen bijdragen tot capaciteitsversterking bij dit project.

Raming		Organisatie	Omschrijving Project
SRD.	4,400,000	IDB- Donatie	Promotie zonnedaksysteem en energie efficiëntie in Suriname i.h.k.v. Renewable Energy / Schenking IDB USD. 117.615,61 (bij een CBvSkoers van SRD. 37,41 voor 1USD. uit het totaal bedrag groot USD. 250.000 van het jaar 2023 (Zie beleidscode 0772)
SRD	4,400,000	TOTALE RAMING Code 52200	

Niet Belasting Middelen

53110 - Leges

Het Bureau Intellectuele Eigendommen (BIE) ressorterend onder het Directoraat Technologische Innovatie van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) zal conform haar bevoegdheden en verantwoordelijkheden zal evenals in voorgaande jaren ook in het jaar 2024 haar werkzaamheden zodanig uitvoeren zodat de Staat voldoende financiële middelen kan genereren. Maar het ministerie is toch hoopvol gestemd.

De ontvangsten m.b.t. Vergunningsrechten voor Intellectueel Eigendommen voor het jaar 2024 zijn geraamd op een bedrag groot ca. **SRD. 690.000, =**.

Prognose voor het jaar 2024 o.b.v. de voorgestelde tarieven:

Vergunningsrechten voor Intellectuele Eigendommen

Omschrijving	Aantal Verzoekschriften	Tarieven in SRD	Totaal Inkomsten in SRD
Inschrijving	600	500	300.000
Vernieuwing	450	500	225.000
Overgang	204	250	51.000
Adreswijziging	155	200	31.000
Naamswijziging	150	200	30.000
Beperking v'd Warenlijst	15	100	1.500
Doorhaling	20	200	4.000
Niet gewaarmerkte afschrift	15	100	6.000
Gewaarmerkte afschrift	30	200	6.000
Overige			40.000
Totaal	1639		690.000

53116 - Vergunningsrecht voor het vestigen van bedrijven e.d.

Alhoewel het in 2019 gewijzigd beleid van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (toen Handel, Industrie en Toerisme) m.b.t. de afdeling Bedrijfsvergunningen nog onduidelijk is, is voor wat betreft het verstrekken en/of verlenen van bedrijfsvergunningen een minimale raming opgenomen.

Ervan uitgaande dat het beleid conform de laatst goedgekeurde Wet op Bedrijven en Beroepen voortgezet zal worden, is middel “Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen” inclusief de zegelkosten voor het jaar 2024 geraamd op **SRD. 310.000, =**.

De geplande tariefsaanpassing van deze vergunningsrechten is al jaren een discussiepunt tussen de overheid en het Surinaams bedrijfsleven, hetgeen ertoe heeft geleid dat de verwachte inkomsten op basis van de voorgestelde tarieven tot heden is uitgebleven. Indien de doorvoering van de nieuwe tarieven een feit is, zal dit een mooie meevaller zijn voor de Staat Suriname.

Prognose voor het jaar 2024 o.b.v. de voorgestelde tarieven:

Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen					
Omschrijving	Aantal	Eenheidsprijs	Totaal Inkomsten		
Nieuwe vergunningen	500	SRD	300	SRD	150,000.00
Verlengingen	500	SRD	300	SRD	150,000.00
Leges (Zegelkosten)	2.223	SRD	4.50	SRD	10,003.50
			Totaal	SRD	310,003.50
	Afgerond totaal	SRD	310,000.00		

53132 - Justeerloon (ijkgeden)

De Dienst voor de Waarborg van het IJkwezen van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie hoopt ongeacht de omstandigheden in het jaar 2024 haar dienstverlening t.b.v. de gemeenschap voort te zetten. Conform de vastgestelde tarievenlijst hoopt deze dienst dit jaar wel de verwachte inkomsten te genereren door de uitvoering van het vastgestelde jaarplan.

De ontvangsten voor Justeerloon (ijkgeden) zijn voor het jaar 2024 geraamd op een bedrag groot SRD. 237.000, =. Alhoewel het bedrijfsleven wordt geconfronteerd met tegenvallende inkomsten, overweegt het ministerie t.z.t. toch een tariefsverhoging daar de huidige tarieven al lang zijn achterhaald. Wanneer de tariefsaanpassing een feit zal zijn, is uiteraard nog niet duidelijk.

De ontvangsten voor justeerloon zullen gebaseerd zijn op de tarievenlijst per 1 mei 2016 vastgesteld door de Ministers van Handel en Industrie & Financiën. BFZ heeft nog geen nieuwe informatie hier omtrent ontvangen. (Wijzigingen voorbehouden).

- JUSTEREN VAN GEWICHTEN

A. Gewichten voor fijne wegingen (zoals apotheken en goudsmederijen):

- 1 mg. t/m 1000 mg. SRD. 4,00 per stuk

B Overige gewichten:

- van 0 gr -500 gr. SRD. 3,12 per stuk
- van 500 gr - 1 kg. SRD. 4,00 per stuk
- van 1 kg – 5 kg. SRD. 7,50 per stuk
- van 5 kg – 10 kg. SRD. 10,00 per stuk
- van 10 kg – 20 kg. SRD. 20,00 per stuk
- van 20 kg – 25 kg. SRD. 35,00 per stuk
- van 25 kg – 50 kg. SRD. 60,00 per stuk
- van 50 kg- 1.000kg. SRD. 100,00 per stuk

- VERGOEDINGEN VOOR EENVOUDIGE WERKZAAMHEDEN M.B.T. REPARATIE AAN:

- Toonbank weegschalen SRD. 40,00 per stuk
- snelwegers en balansen SRD. 60,00 per stuk
- Grondbascules SRD. 100,00 per stuk
- Weegbruggen SRD. 300,00 per stuk

- VERGOEDING VOOR DE EERSTE KEURING OF HERKEURING VANWEEGWERKTUIGEN(mechanisch / elektronisch):

- van 0 kg - 15 kg (ED) SRD. 31,25 per stuk
- van 15 kg - 30 kg SRD. 43,75 per stuk
- van 31 kg - 50 kg SRD. 50,00 per stuk

Balansen (EB):

- van 0 kg- 1 kg SRD. 40,00 per stuk

Hangklokwegers:

- van 0 kg - 30 kg SRD. 37,50 per stuk
- van 30 kg- 60 kg SRD. 43,75 per stuk
- van 60 kg- 100 kg SRD. 50,00 per stuk
- van 100 kg- 300 kg SRD. 62,50 per stuk

Toonbank weegschalen:

- van 0 kg - 6 kg SRD. 25,00 per stuk
- van 6 kg- 15 kg SRD. 31,25 per stuk
- van 15 kg- 25 kg SRD. 43,75 per stuk

• VERGOEDING VOOR DE EERSTE KEURING OF HERKEURING VAN GRONDWEEGWERKTUIGEN (mechanisch/elektronisch)

Grondbascales:

- van 0 kg- 250 kg SRD. 60,00 per stuk
- van 250 kg- 500 kg SRD. 108,00 per stuk
- van 500 kg- 1.000 kg SRD. 150,00 per stuk

• VERGOEDING VOOR DIVERSE KEURING:

- Meetstokken SRD. 15,00 per stuk
- Maatkannen(1/2dl. tot 2 liter) SRD. 7,00 per stuk
- Pocketbalans SRD. 40,00 per stuk
- Opstap weegschaal(laag en hoog) SRD. 50,00 per stuk
- Babyweegschalen SRD. 50,00 per stuk
- Alcoholmeters SRD. 100,00 per stuk
- Remvertragingmeters SRD. 100,00 per stuk
- Tinmeters SRD. 100,00 per stuk
- Snelheidsmeters SRD. 100,00 per stuk
- Asdruketers SRD. 200,00 per stuk
- Roller-platen rem testbanken SRD. 300,00 per stuk
- Flow meters SRD. 120,00 per stuk

• KEURING OP VERZOEK:

- Balans B.A.F. 0 - 1 kg SRD. 50,00 per stuk

Snelwegers/ Hangkloksnelwegers:

- Van 0 - 30 kg SRD. 40,00 per stuk
- Van 30 - 60 kg SRD. 45,00 per stuk
- Van 60 - 100 kg SRD. 60,00 per stuk
- Van 100 - 300 kg SRD. 70,00 per stuk

Grondbascales:

- Van 0- 250 kg SRD. 70,00 per stuk
- Van 250- 500 kg SRD. 30,00 per stuk
- Van 500- 1.000 kg SRD. 175,00 per stuk

Weegbruggen/Hangklokwegers (zware meetmiddelen):

- Van 1.000- 5.000 kg SRD. 200,00 per stuk
- Van 5.000- 35.000 kg SRD. 300,00 per stuk
- Van 35.000- 60.000 kg SRD. 400,00 per stuk
- Van 60.000- 120.000 kg SRD. 700,00 per stuk
- Van 120.000- 150.000 kg SRD.1.500,00 per stuk

VII VOLUMEMETINGEN: (Twee ijkperiodes in een jaar bij benzinepompen (nozzels))

- Bulkstations SRD. 200,00 per stuk
- Van Tankwagens SRD. 200,00 per stuk
- Benzine Pompen (nozzels) SRD. 35,00 per stuk
- Van Tankschepen SRD. 300,00 per stuk

Inhoudsmaten:

- Van 0- 20 liters	SRD. 50,00 per stuk
- Van 20- 200 liters	SRD. 100,00 per stuk
- Van 200- 1.000 liters	SRD. 150,00 per stuk
- Van 1.000- 10.000 liters	SRD. 200,00 per stuk
- Van 10.000- 20.000 liters	SRD. 400,00 per stuk
- Strooptanks	SRD. 400,00 per stuk
- Alcoholtanks	SRD. 400,00 per stuk
- Benzine Opslagtanks	SRD. 500,00 per stuk

Essaailoon (bij het ijken van goud en zilver)

- Van 0 gram - 10 gram	SRD. 3,40 per proef
- Van 10 gram - 20 gram	SRD. 6,80 per proef
- Van 20 gram - 30 gram	SRD. 10,20 per proef
- Van 30 gram - 40 gram	SRD. 13,60 per proef
- Van 40 gram - 50 gram	SRD. 17,00 per proef
- Van 50 gram - 60 gram	SRD. 20,40 per proef
- Van 60 gram - 70 gram	SRD. 23,80 per proef
- Van 70 gram - 80 gram	SRD. 27,20 per proef
- Van 80 gram - 90 gram	SRD. 30,60 per proef
- Van 90 gram - 100 gram	SRD. 44,00 per proef

53145 - Bestekkosten

Ingeval het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie besluit middels openbare aanbestedingen goederen en/of diensten te zullen aankopen, dan zal voor de verkoop van een bestek (waarin de voorwaarden van levering zijn vervat) i.v.m.de inschrijving van de te houden openbare aanbestedingen SRD. 100, = per bestek aan kosten in rekening worden gebracht.

De raming van dit middel wordt voor het jaar 2024 vastgesteld op **SRD. 1.000,** = uitgaande van de verkoop van ± 10 stuks bestek.

53153 - Diverse vergoedingen

Indien het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie specifieke activiteiten zal houden zoals trainingen, beurzen & tentoonstellingen, seminars/workshops t.b.v. ondernemers e.a. belangstellenden, waarbij een eigen bijdrage aan de participanten zal worden gevraagd, zullen deze ontvangsten als “Diverse Niet-Belasting Ontvangsten” t.g.v. de Staat worden geregistreerd.

Voor het jaar 2024 zijn de “Diverse Ontvangsten” geraamd op minimaal **SRD. 1.000,** =.

Ontvangen Leningen

54112 - Wereldbank

De uitvoering van het SCSD-Project “SURGE-Suriname Growth Enterprises” t.b.v. ondernemerschap om via matching grants export readiness te stimuleren, verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate, wordt voortgezet.

Voor het jaar 2024 bedraagt de financiering vanuit de WorldBank Group ca. USD. 2.618.829,38 hetgeen leidt tot een raming groot **SRD. 100.000.000** (SRD. 38,185 voor 1 USD/ zie CBvS-koers) plus overheidsbijdrage SRD 30.000, =. (Zie Code 0709)

Raming		Organisatie	Omschrijving Project
	100,000,000	WBG- Lening	Worldbank SCSD Suriname Competitiveness and Sector Diversification Project/ voor het jaar 2024 een bedrag van SURGE-Suriname Growth Enterprises t.b.v. ondernemerschap om via matching grants export readiness te stimuleren. Verbetering van wet en regelgeving en institutionele versterking voor de business climate. Financiering door WORLD BANK USD 15.9 miljoen USD voor de periode 2021 t/m 2025 waarbij een bedrag van USD 2.618.829 zijn met een tegenwaarde van SRD 100.000.000 bij een CBvS-koers van SRD.38,185 dd. 26.06.23 voor 1 USD.plus overheidsbijdrage SRD 30.000 (Zie Beleidscode 0709)(Zie code 54112-Middelenbegroting).
SRD.			
SRD.	100,000,000	TOTALE RAMING Code 54112	

Afdeling 8. Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij

De begroting voor het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Tegen de achtergrond van de huidige financieel-economische crisis in ons land en het streven van de regering om zo snel mogelijk uit deze crisis te geraken, is het noodzakelijk om doelgerichte investeringen van zowel de overheid als de private sector te vergroten. Deze doelgerichte investeringen zullen op korte termijn bijdragen tot duurzame ontwikkeling in de agrarische sector, welke zal bijdragen aan werkgelegenheid, inkomenszekerheid, voedselzekerheid, voedselveiligheid, exportproductie en deviezensgenerering. Tevens zal sprake zijn van een significante bijdrage aan stabilisatie en herstel van de financieel- economische situatie in ons land.

Het agrarisch beleid wordt uitgevoerd op basis van de volgende strategische doelen:

1. Het garanderen van nationale voedselzekerheid;
2. Het garanderen van voedselveiligheid conform internationale gezondheids- en voedselveiligheidsstandaarden;
3. Vergroten van de bijdrage aan de nationale economie middels productieverhoging, creëren van meer werkgelegenheid en vergroting van het exportvolume;
4. Bevorderen van duurzame en innovatieve productie- en teeltsystemen gekoppeld aan de agro- business (verwerking, marketing en klimaatsverandering);
5. Het bevorderen van participatie van jongeren in de agrarische sector door middel van trainingsprogramma's;
6. Stimulering van de productie van niet-traditionele producten die geïmporteerd worden.

Uitgaande van het MOP 2022-2026 en het Verslag Pre-Nationale Dialogen mei 2023, wordt uitvoering gegeven aan het agrarische beleid welk gericht is om de omgevingsfactoren en randvoorwaarden te creëren voor de ontwikkeling van de sector. Bij de uitvoering van diverse beleidsprogramma's is institutionele versterking van essentieel belang. Dit zal geschieden door het aanbieden van opleidingen en trainingen ten behoeve van upgraden van het personeel, alsook versterking van faciliteiten van het ministerie.

In het belang van voedselzekerheid en voedselveiligheid worden de sanitaire- en fytosanitaire diensten van het ministerie adequaat verbeterd alsook wet- en regelgeving aangepast om uiteindelijk toegang tot markten te vergroten. De controle op in- en uitvoer van agrarische producten inzake voedselveiligheid wordt verbeterd door het inrichten van de faciliteiten op de grensposten. Ook wordt beoogd om de afbouw en inrichting van de nieuwe laboratoria (residu, veterinaire, plantdiagnostisch en cluster) te realiseren conform de internationale standaarden.

Vanwege de strenge fytosanitaire eisen van onder andere de EU, op import van verse groenten en fruit, is het noodzakelijk om verbeterde methoden voor verwerking van plantaardige producten toe te passen. In dit kader heeft het ministerie de voornemens om een verwerkingsbedrijf en een friesfaciliteit voor groenten en fruit op te zetten.

Om de landbouwproductiviteit in Suriname te verhogen, worden investeringen in infrastructuur en beheer van irrigatie en drainage (I & D) systemen gepleegd. Voorlichting t.b.v. de agrariër in nieuwe efficiëntere technologieën en statistische informatiesystemen zijn van fundamenteel belang voor het beheren van bedrijven en organisaties binnen de agro-ondernemerschap. Voor het nemen van adequate beslissingen over publieke- en private landbouwinvesteringen in Suriname zullen investeringen gepleegd worden in het verbeteren van de kwaliteit van de beschikbare agrarische statistieken. Verder wordt in 2024 uitvoering gegeven aan ondernemerschapsontwikkeling en het bieden van nieuwe technieken onder beter gecontroleerde productie-omstandigheden. Tevens worden agrarische praktijk/trainingcentra opgezet om jongeren en belangstellende

te stimuleren voor toepassing van moderne technieken in hun bedrijfsvoering. Hiernaast worden productschappen van rijst, visserij, melk en pluimvee voorbereid om het gemeenschappelijk belang te dienen middels goed overleg en duurzame samenwerking.

In de veeteeltsector zullen ondermeer investeringen worden gepleegd in de verbetering van de kwaliteit van de veestapel en uitbreiding van de Kunstmatige Inseminatie (KI) dienstverlening. De sanitaire positie van de diergezondheid zal verder worden versterkt en in overeenstemming worden gebracht met de standaarden, richtlijnen en aanbevelingen van de wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE). Suriname beschikt momenteel over de Mond-en-klauwzeer (MKZ) free status en het behoud hiervan geniet hoge prioriteit. Verder zal er aandacht besteed worden aan capaciteitsopbouw van de sector, onder andere middels voorlichting en trainingen alsook capaciteitsversterking van het veeteelt productiekader voor een betere dienstverlening.

Voor een duurzaam beheer van de visserijsector zal verdere uitvoering gegeven worden aan het vergunningenbeleid en controle op wet en regelgeving. Het terugdringen van bijvangsten in de (trawl)visserij is van groot belang om de visserijsector te verduurzamen en zo te voldoen aan internationaal geldende regelgevingen, die toelaat om de export van visserijproducten veilig te stellen. Om de IOO visserij activiteiten te minimaliseren, zal er gewerkt worden om internationale instrumenten als de Port State Measures agreement (PSMA) in te zetten. Verder wordt de bouw van het aanmeersteiger te Nickerie gecontinueerd en wordt een aanvang gemaakt met de bouw van een sleepheiling. Ook worden meldpunten opgezet voor vissers verkeer. Gelet op de grote waardetoevoeging bij visserijproducten is er bij de visserijsector ook een grote groeipotentie in de productie. Met name gaat het om aquacultuur. Ter stimulering van de bevolkingsaquacultuur wordt er begeleiding en voorlichting gegeven aan de stakeholders. Middels het opzetten van een broedstation zal pootmateriaal beschikbaar zijn voor de kleine ondernemers in aquacultuur technieken.

Landbouw, Veeteelt & Visserij**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	119.487	195.339	259.528	259.528	334.048	321.072	308.095
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	119.037	187.839	236.295	236.295	306.169	294.354	282.539
610	Lonen en salarissen	101.909	160.166	201.271	201.271	261.652	251.589	241.525
611	Sociale premies	9.942	17.595	24.875	24.875	32.338	31.094	29.850
612	Gebruik van goederen en diensten	7.175	10.000	10.104	10.104	12.125	11.620	11.114
616	Sociale Uitkeringen	10	78	45	45	54	52	50
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	450	7.500	23.233	23.233	27.880	26.718	25.556
620	Inventaris	370	2.500	8.233	8.233	9.880	9.468	9.056
621	Transport middelen	80	5.000	15.000	15.000	18.000	17.250	16.500

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De brutosalariskosten van ambtenaren die in loondienst zijn en een bezoldiging krijgen conform de functiewaarderingenopbouw van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, worden hier geboekt. Hierin zijn verder meegenomen de inhoudingen die voor of namens de ambtenaar in kwestie worden gepleegd, alsook eventueel andere toekenningen.

Verder wordt er continuïteit gegeven aan de deskundigheidsbevordering van het personeel door het voeren van een Human Resource - beleid gericht op het sturen, monitoren en uitvoeren van de beleidsstrategieën van het ministerie. Ook wordt er gewerkt aan de capaciteitsversterking van het personeel door trainingsprogramma's en andere vaardigheid bevorderende activiteiten.

Het personeel van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij telt over het begrotingsjaar 2023, 1.373 landsdienaren.

In de periode januari tot en met mei 2023 zijn 10 medewerkers met pensioen gegaan, 2 medewerkers zijn overleden, 34 medewerkers in dienst getreden en zijn 3 medewerkers met ontslag gegaan. Verder zijn 6 medewerkers naar een ander ministerie overgeplaatst. Voor het jaar 2024 zijn er 27 medewerkers die een gratificatie zullen ontvangen.

Personeelsbestand naar kaderniveau en gender

Kaderniveau	Totaal	%	M	V
Hoger	163	12	69	94
Midden	323	23	146	177
Lager	887	65	564	323
Totaal	1.373	100	779 (57%)	594 (43%)

Personeelsbestand naar onderdirectoraat en kaderniveau

Onderdirectoraat	Kader			
	Lager	Midden	Hoger	Totaal
Landbouw	731	208	86	1025
Veeteelt	38	60	28	1026
Visserij	38	9	10	57
Landbouwkundig Onderzoek, Afzet en Verwerking	80	46	39	165
Administratieve Diensten	0	0	0	0
Totaal	887 (65%)	323 (23%)	163 (12%)	1373

Gratificaties over 2024					Totaal ambtenaren
Aantal dienstjaren	25	30	35	40	
Aantal ambtenaren	9	3	13	2	27

610 - Lonen en salarissen

Het totaal aan lonen en salarissen bedraagt voor het jaar 2024, **SRD 201.271.000,00.**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	149.594.700
61002	Vakantietoeslag	40.500.000
61003	Overwerk	944.000
61004	Bonussen en Gratificaties	759.000
61006	Vacatiegelden	650.000
61008	Vergoeding controlerende organen	19.000
61012	Detachering toelagen	6.000

61013	Functionele toelagen	797.500
61014	Persoonlijke toelagen	1.018.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	509.500
61017	Waarnemingstoelage	827.800
61020	Telefoonvergoeding	39.000
61021	Representatievergoeding	204.500
61022	Huishuurvergoeding	5.000
61023	Vervoersvergoeding	122.000
61024	Overige vergoedingen	5.275.000
Totaal		201.271.000

611 - Sociale premies

Naast lonen en salarissen worden ook de sociale premies begroot. Hieronder vallen de werkgeverslasten Pensioenfonds en werkgeverslasten Ziekenfonds. Het totaal aan sociale premies bedraagt voor het jaar 2024, **SRD 24.875.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	13.465.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	11.410.000
Totaal		24.875.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Naast de lonen en salarissen en sociale premies maakt het gebruik van goederen en diensten ook deel uit van de lopende uitgaven.

Deze post zal worden benut om medewerkers te voorzien van adequaat en voldoende werkmateriaal.

De raming van de diverse specifieke posten is zoveel als mogelijk aangepast aan de huidige prijsontwikkelingen van goederen en diensten en bedraagt voor het jaar 2024, **SRD 10.104.000,00**.

Deze zullen worden besteed aan het in stand houden van de fysieke werkomstandigheden zoals werkmaterialen, herstel en onderhoud, utiliteiten en energie en ook voor het behoud en verbetering van fysieke en intellectuele vaardigheden. De middelen worden ook benut voor de continuïteit en verbetering van de automatisering, maar ook de bevordering van het positief beeld van de sector en het Ministerie via beurzen en de media.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	55.500
61205	Deskundigen Binnenland	125.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	135.000
61210	Buitenlandse reiskosten	700.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	1.000.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	500
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	242.000
61216	Kopieer	91.000

61217	Drukwerk & grafisch materiaal	102.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	42.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	2.000
61221	Vergaderkosten	63.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	531.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	67.500
61226	Advertenties en Bekendmakingen	20.000
61230	Overige kantoorkosten	17.500
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	204.000
61238	Telefoon uitgaven	1.005.000
61240	Water	800.000
61241	Electriciteit	1.500.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	9.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	16.500
61247	Schoonmaak	77.500
61248	Gereedschappen en Apparatuur	78.500
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	15.500
61250	Bewaking	77.500
61251	Voeding	52.500
61252	Contributie	2.000.000
61254	Onderzoekskosten	38.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	123.000
61260	Onderscheidingen	3.500
61263	Overige Algemene Kosten	183.500
61277	Laboratoriumkosten	17.000
61283	Huur van voertuigen	5.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	704.000
Totaal		10.104.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen maken ook deel uit van de lopende uitgaven. Onder deze code vallen de kosten die gemaakt worden voor het ambtelijk personeel.

Het begroot bedrag is **SRD 45.000,00**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61612	Poliklinische Kosten	20.000
Totaal		45.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

De inventaris kosten zijn net als voorgaande kostensoorten gericht op het functioneren van het overheidsapparaat. Voor een goede facilitering van het personeel ter bevordering van onder andere een werkbare omgeving, motivatie en een vlotte uitvoering van de reguliere werkzaamheden, is voor 2024 een bedrag van **SRD 8.233.000,00** begroot.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	5.133.000
62004	Computers	2.500.000
62005	Printers	600.000
Totaal		8.233.000

621 - Transport middelen

Naast de inventaris kosten maken de transportkosten ook deel uit van de kapitaaluitgaven. Voor een vlotte uitvoering van de werkzaamheden zijn vervanging en aanschaf van transportmiddelen voor de directoraten van eminent belang. Hiervoor is een bedrag van **SRD 15.000.000,00** begroot.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62103	Terreinwagens	7.500.000
62104	Pickup's	7.000.000
62105	Bussen	0
62106	Bromfietsen	500.000
Totaal		15.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S worden als volgt gewijzigd;
Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	372.190	988.774	1.457.606	1.457.606	1.938.418	1.862.673	1.787.728
01	Infrastructurele Werken	218.600	440.007	690.000	690.000	1.131.114	1.087.610	1.044.106
0123	Cultuur technisch Onderhoud	68.592	100.000	250.000	250.000	475.332	457.050	438.768
0124	Institutionele vormgeving (Bouw kantoorgebouwen CAHFSa en AGVIS)	3.921	10.007	75.000	75.000	181.282	174.310	167.338
0125	Reactivering waterschappen	0	5.000	15.000	15.000	19.500	18.750	18.000
0126	Diverse bouwwerkzaamheden en LVV	3.302	15.000	50.000	50.000	65.000	62.500	60.000
0164	Buyers Credit Agreement pumpingstations	142.785	310.000	300.000	300.000	390.000	375.000	360.000
07	Onderzoek en Ontwikkeling	113.423	480.638	657.196	657.196	675.820	649.058	623.095
0712	Stimulering private sector	10.000	110.170	140.000	140.000	182.000	175.000	168.000
0713	Landbouwtelling	0	1.000	35.696	35.696	46.405	44.620	42.835
0714	Stimulering landbouw sector	49.999	30.000	100.000	100.000	130.000	125.000	120.000
0715	Veehouderij	961	115.000	150.000	150.000	800	0	0
0716	Visserij	9.922	25.000	25.000	25.000	32.500	31.250	30.000
0717	Landbouw infrastructuur en export promotion	42.540	196.468	200.000	200.000	275.665	265.062	254.460
0766	PATAMACCA	0	0	500	500	650	625	600
0767	STAATSBOERDE RIJ	0	3.000	6.000	6.000	7.800	7.500	7.200
09	Subsidie en Bijdragen	5.256	17.629	27.930	27.930	32.508	31.153	29.799
0929	Alliance	326	1.000	4.000	4.000	4.800	4.600	4.400
0930	Stg.Landbouw Ontwikkeling Commewijne	300	1.500	1.750	1.750	2.100	2.012	1.925
0931	Stg. Nationale Parken	0	150	150	150	180	172	165
0932	Stg.Proeftuinen in Suriname	0	300	300	300	360	345	330

0933	Stg. Nationale Rijstinstituut	4.630	14.679	21.730	21.730	25.068	24.024	22.979
41	Subsidie en bijdragen	34.912	50.500	82.400	82.480	98.976	94.877	90.728
4105	Subsidie aan Food & Agriculture Industries NV	34.912	30.000	46.980	46.980	56.376	54.027	51.678
4117	Melkcentrale	0	20.000	35.000	35.000	42.000	40.250	38.500
4120	Stg. Experimentele Landbouw	0	500	500	500	600	575	550

Toelichting : Programma's

0123 - Cultuur technisch Onderhoud

Doelstelling: Bevordering van de agrarische sector middels efficiënte en effectieve natte en droge infrastructuur.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Hierbij worden de volgende cultuurtechnische werken uitgevoerd in de volgende gebieden:

Wanica, Saramacca, Para en Brokopondo:

- Afwatering en waterkeringen (ophalen, opschonen en uitdiepen van aan- en afvoerleidingen en na onderhoud).
- Onderhouden van bruggen en sluizen.
- Onderhouden van wegen.
- Aanleg en uitbreiding van lekbeteugelingsdam te Wayambo.

Commewijne en Marowijne:

- Afwatering en waterkering (ophalen, opschonen en uitdiepen van aan- en afvoerleidingen en na onderhoud).
- Onderhouden van wegen.
- Onderhouden van bruggen.

Nickerie en Coronie:

- Afwatering en waterkering (ophalen, opschonen en uitdiepen van aan- en afvoerleidingen en na - onderhoud).
- Onderhouden van wegen.
- Onderhouden van bruggen en viaducten.
- Het aanleggen van een wegtrace van Nieuw Nickerie naar Apoera.
- Het aanleggen van een weg (4,5 km) naar de rijstarealen te Labenie.
- Aanleg en uitbreiding van waterkerende en lekbeteugelingsdam te Coronie en Nickerie.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipment, onderdelen, brandstof en smeermiddelen aangeschaft. Tevens zullen infrastructurele werken worden uitgevoerd, inclusief aanschaffingen van pompen voor een goed water beheer.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 250.000.000,00** geraamd.

0124 – Institutionele vormgeving

Doelstelling Garandering van voedselzekerheid en voedselveiligheid.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

In het kader van voedselveiligheid en voedselzekerheid worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Awareness en trainingen

In het kader van verantwoord omgaan met Pesticiden bij de scholen, boeren, verkooppersoneel bij landbouwcentra, douaneambtenaren en bestuur opzichters worden programma's uitgevoerd, ter waarborging van de gezondheid en voedselveiligheid.

Om te voldoen aan de vereisten op het gebied van plantgezondheid conform de "International Plant Protection Convention", is het ministerie reeds geruime tijd bezig de plantgezondheidscontrole en monitoring daarvan te reorganiseren en institutioneel te versterken. Dit ten behoeve van het internationale en nationale landbouwverkeer. Ter waarborging van de plantgezondheid en de voedselveiligheid is de beschikbaarheid van een goed uitgeruste plant diagnostisch laboratorium en een residulaboratorium essentieel. De afbouw van het laboratorium complex (residu en veterinair) en bijbehorende infrastructuur zal ter hand worden genomen. Het rijstkeurings laboratorium is ook van eminent belang om de kwaliteit van de rijstexporten te kunnen waarborgen.

Aan de structurele operationalisatie en versterking van de grensposten wordt in 2024 uitvoering gegeven. Werving, training en uitrusting van personeel om te werken conform de moderne standaarden van bewaking, monitoring en surveillance van plantgezondheid en voedselveiligheid, behoren tot de meest belangrijke institutionele versterkingsactiviteiten die worden vervolgd in 2024. Enkele trainingsactiviteiten die hiervoor zijn gepland betreffen het trainen van laboratoriummedewerkers, keurings- en inspectiemedewerkers. Daarnaast zal ook een geautomatiseerd systeem worden opgezet voor het afhandelen van fytosanitaire keuringen.

Onderzoek

Ter stimulering van de teelt, verwerking en afzet van landbouwgewassen wordt technische assistentie op het gebied van onderzoek door Adek, Celos en eventueel consultants verleend.

Het ministerie legt vooral nadruk op de mechanische teelt en verwerking van groenten en fruit, om zodoende een hoge productie te behalen en de kostprijs te verlagen. Toegepaste mechanische technieken zullen worden bijgebracht aan agrarische ondernemers.

Op de proeftuin Tijgerkreek West wordt een Agrarisch Praktijkcentrum opgezet om mechanische teelt van land- en tuinbouwgewassen te stimuleren om zodoende een hogere productie te behalen en de kostprijs te verlagen. Het Centrum zal boeren en vooral jongeren technieken bijbrengen, waaronder Good Agriculture Practices, post harvest management en verwerking en opslag technieken. Voorts zal het Centrum de gelegenheid bieden aan instituten om praktisch landbouwonderwijs te verzorgen.

De proeftuinen zullen geheractiveerd worden voor het verrichten van toegepast onderzoek in verbeterde ziekten- en plagenmanagement en uitbreiding en verbetering van ons bestaande genenmateriaal. Verder zullen verbeterde teelttechnieken gedemonstreerd worden en informatie verschaft worden over Good Agriculture Practices aan boeren en belangstellenden. Daarnaast wordt er ook plantmateriaal aangemaakt en beschikbaar gesteld op diverse proeftuinen.

Soil fertility project met Marokko

Er zal een 4 jarig project in samenwerking met Marokko worden opgestart, waarbij onderzoek en capaciteitsversterking op het gebied van bodemvruchtbaarheid zal worden uitgevoerd.

Stimulering fruitteelt (fruitindustrie)

Met dit project wordt gestreefd naar verhoogde inkomsten voor fruittelers middels jaarrondproductie. Met de opzet van een verwerkingsbedrijf, zal de verwerking van fruit tot half (eind)fabrikaat plaatsvinden. Dit project zorgt voor werkgelegenheid voor vrouwen en jongeren en gebiedsontwikkeling. In dit kader zal de nodige machines en apparatuur die speciaal zijn ontworpen voor fruitverwerking, met sorteer-, was-, snij- en verpakkingsmogelijkheden worden aangeschaft.

Verwerking

Vanwege de strenge fytosanitaire eisen van onder andere de EU, op import van verse groenten en fruit, is het noodzakelijk om verbeterde methoden voor verwerking van plantaardige producten toe te passen.

Hiervoor zijn de volgende activiteiten noodzakelijk:

- De inrichting en operationeel maken van een verwerkingslaboratorium;
- Een fruit en groenteverwerkingsfaciliteit (mogelijkheden worden bekeken om in PPP verband te werken).

De raming voor bovengenoemde activiteiten bedraagt **SRD 40.000.000,00**.

IDB lening (Agricultural competitiveness Program (SU-L1020))

(Voedselveiligheid, plantgezondheid en Onderzoek)

Middels de IDB lening zal de voedselveiligheid worden versterkt. De activiteiten hieraan verbonden zijn o.a.;

- Het installeren van een surveillance inspectie en monitoring systeem;
- Het installeren van een monitoring systeem voor agrarische inputs;
- Verbetering van het GAP programma;
- Het formuleren van voedselveiligheidsprotocollen;
- Training personeel;
- Afbouw van het laboratorium complex (residu en veterinaire) en bijbehorende infrastructuur;
- Het weder opzetten van het plantdiagnostiek laboratorium en bijbehorende apparatuur.
- Beoordeling van institutionele architectuur van de agrarische gezondheid en voedselveiligheid systeem.

Ook worden investeringen gepleegd met middelen van de IDB ter versterking van de plantgezondheid t.w:

- Reorganisatie van de plantgezondheid diensten;
- Opzetten van een pest surveillance en monitoringssysteem;
- Opzetten traceability systeem;
- Verbetering van plant quarantaine faciliteiten;
- Vestiging van landbouw en veeteelt grenscontrole;
- Formulering van teeltprotocollen van groente en fruitgewassen;
- Training personeel;
- Pesticiden management.

Verder wordt middels de lening nagestreefd een integrale aanpak van agrarische innovatiestrategie en agenda, waarbij onderzoek en voorlichting nauw samenwerken in agrarische projecten. Er zullen ook gemeenschappelijke innovatie projecten van land- en tuinbouw, veeteelt en visserij worden vastgesteld in overleg met de private sector, resulterend in de nationale agrarische agenda. De agrarische innovatie projecten die uitgevoerd worden zijn o.a.:

- Onderzoek naar teelt van groenten op open veld;
- Onderzoek in citrus teelt;
- Onderzoek in ananas, markoesa en zuurzak;
- Onderzoek in kassenteelt;
- Onderzoek in ziekten en plagen binnen de rijstteelt.

Verder worden activiteiten ontplooid in het kader van institutionele capiteitsopbouw. Ook zullen programma's worden uitgevoerd ter voltooiing van het Clusterlaboratorium.

Het begroot bedrag uit IDB voor bovengenoemde activiteiten is geraamd op **SRD 35.000.000,00**.

Wijze van financiering: De totale begroting voor deze code bedraagt **SRD 75.000.000,00**, waarvan SRD 35.000.000,00 uit de IDB lening
SRD 40.000.000,00 ten laste van de overheid.

0125 - Reactivering waterschappen

Doelstelling: Het verhogen van de landbouwproductiviteit door goede infrastructuur en beheer van irrigatie en drainage systemen.

In diverse districten worden waterschappen gerehabiliteerd. Hiervoor is een bedrag van **SRD 5.000.000,00** begroot.

IDB lening (Sustainable Agricultural Productivity Program (SU-L1052))

Bij deze gaat het om Component I van het project: Irrigatie en Drainage. Om de landbouwproductiviteit in Suriname te verhogen worden, middels een lening van de IDB, investeringen in infrastructuur en beheer van irrigatie en drainage (I & D) systemen gepleegd. Hierbij is de surinaamse overheid voornemens om de kosten van exploitatie en het onderhoud van de secundaire infrastructuur over te dragen aan de boeren, die zijn verenigd in waterschappen. De afgelopen jaren zijn grote inspanningen verricht door de overheid voor de totstandkoming van de waterschappen.

Het project financiert de volgende sub componenten:

- De rehabilitatie van de hoofdinfrastructuur;
- De rehabilitatie van de secundaire infrastructuur van de waterschappen: Paradise & Longmay, Nanni & Bruto, Clara Polder, Wasima, Euro Zuid, Uitbreiding-Groot Henar;
- Ondersteuning voor de ontwikkeling en versterking van de capaciteit van de waterschapbesturen om het operationeel beheer en onderhoud van de I & D systemen over te nemen;
- Capaciteitsopbouw van overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor de distributie van water en het beheer van hulpbronnen voor irrigatie en drainage;
- Ontwerp en uitvoering inclusief maatregelen voor duurzaam beheer in geïntegreerd waterbeheer.

Voor bovengenoemde activiteiten is uit de IDB lening **SRD 10,000.000,00** geraamd.

Wijze van financiering: De activiteiten voor bovengenoemd project is voor het planjaar begroot op **SRD 15.000.000,00**, welke als volgt wordt gefinancierd: **SRD 5.000.000,00** uit overheidsmiddelen en **SRD 10.000.000,00** uit de IDB leningsmiddelen.

0126 - Diverse bouwwerkzaamheden LVV

Doelstelling: Voor een goed functioneren van het ministerie is het nodig dat de verschillende gebouwen, o.a. kantoren en opstallen van het ministerie worden gerenoveerd en onderhouden.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Renovatiwerkzaamheden aan verschillende gebouwen o.a. kantoren en opstallen van het ministerie inclusief omrasteringen worden in het dienstjaar gepleegd.

Het residu laboratorium voor residuen onderzoek in groente en fruit en het veterinaire laboratorium, worden afgerond volgens internationale standaarden, waarna voor de nutsvoorzieningen en inrichting (inclusief installatie gespecialiseerde laboratoriumapparatuur) wordt gezorgd. Alvorens het project gecontinueerd wordt, zal aan de achterstallige betalingen voldaan moeten worden.

Voor de afbouw van het clusterlaboratorium voor landbouwkundig onderzoek zal eerst voldaan moeten worden aan de achterstallige betalingen, alvorens overgegaan kan worden tot afbouw van het clusterlaboratorium met donatie middelen van de EU (70% van het gebouw).

Nieuw gebouw visserij inclusief rehabilitatie terrein en afwatering

Het gebouw waarin het Directoraat Visserij is gehuisvest is verouderd, waarbij door o.a. de verouderde stroominstallatie de veiligheid van het gebouw en personeel niet meer gewaarborgd is. Tevens voldoet het gebouw niet aan de minimale eisen om de werkzaamheden adequaat uit te voeren. Een nieuw gebouw wordt opgezet en de bouwwerkzaamheden zullen in het jaar 2024 gecontinueerd worden.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 50.000.000,00** geraamd.

0164 - Buyers Credit Agreement pumpingstations

Doelstelling: Verhoging van de landbouwproductiviteit door adequate afwatering middels pompstations in verschillende landbouwgebieden.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De planning is om 19 nieuwe pompen te installeren in tien (10) lokaties in Suriname door Kirloskar Brothers Limited India. De aanschaf van de pompen is gefinancierd door Exim Bank of India. Deze pompen dienen voor adequate afwatering en ter voorkoming van het binnendringen van zoutwater in de landbouwgebieden. Gepland is om elk jaar 3 pompen te plaatsen. In het begrotingsjaar wordt een deel van de opslagkosten van de pompen betaald en worden 3 pompen geïnstalleerd.

Wageningen

Om het waterbeheer in het rijstgebied aan te pakken, zullen de volgende activiteiten ontplooid worden:

- Verwijderen van de oude pompen en indien nodig revisie van de pompen;
- Installatie van nieuwe pompen te Wageningen.

Wakay gebied

Voor een goed waterbeheer in Nickerie zijn cultuurtechnische en civieltechnische werkzaamheden, welk ook onder andere omvatten revisie, vernieuwing en onderhoud van pompen in het Wakay gebied, aan en afvoer kanalen, wegen, bruggen een belangrijke voorwaarde.

Om de bovengenoemde kunstwerken beter te laten functioneren moeten de nodige infrastructurele werken ook worden uitgevoerd.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipment, onderdelen, brandstof en smeermiddelen aangeschaft.

Wijze van Financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 300.000.000,00** geraamd.

0712 - Stimulering private sector

Doelstelling: Het creëren van randvoorwaarden ter stimulering van de private sector.

Beleidsintensiveringen voor 2024:**NOFA**

Het Nationaal Ontwikkelingsfonds voor Agri-business (NOFA) heeft als doel om de agribusiness, de concurrentiepositie en verdien capaciteit van de agrarische bedrijven in Suriname te bevorderen en te versterken. De agrariërs kunnen tegen soepele voorwaarden leningen krijgen ter ontwikkeling van de sector. De fondsbeheerder is de Trustbank Amanah bank. In het begrotingsjaar wordt het fonds opgetoet.

Productie van import vervangende agrarische producten voor verwerking en afzet.

Stimulering van agro-ondernemerschap: Productie technieken voor het telen van soya, gras silage, voeder rijst als substituuat voor maïs, cacao, gember (poeder) en cocosnoten.

Stimulering van agrarische ontwikkeling in het binnenland

In het binnenland wordt de Non-Timber Food Products (NTFP) en groente en fruitproductie gestimuleerd om de inkomen en werkgelegenheid te verhogen en de carbon footprint te verminderen in het kader van Climate Change.

Ontwikkeling van de Agro-toerisme

Agro-toerisme kan een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de regionale gebieden alsook de ontwikkeling van de private sector. Agrariers zullen gestimuleerd worden om agro-toeristische activiteiten te ontwikkelen voor de duurzame ontwikkeling van de sector. Ook zal de mogelijkheid worden bekeken om door public private partnership de agro-toerisme duurzaam te ontwikkelen.

Ontwikkelen van Soja pilot industrie in Suriname

Soja en maïs zijn een van de bestanddelen in krachtvoer in de pluimvee industrie welke onmisbaar zijn. Voer bestaat voor ruim 80% van de kostprijs van kip en de grondstoffen worden geïmporteerd. Het lokaal telen van Soja leidt tot importvervanging en het creëren van arbeidsplaatsen.

Handels protocollen/ verdragen sluiten met landen in de regio

De samenwerkingsrelaties met landen in de regio worden geïntensiveerd om financiële en technische bronnen aan te boren voor de agrarische sector.

Import van vee

Grote en kleine herkauwers worden geïmporteerd ter verbetering van lokale veestapel. Hierbij wordt de bouw van een quarantaine faciliteit op proeftuin Dirkshoop gecontinueerd. De ontbossingswerkzaamheden hebben reeds plaatsgevonden.

Instelling productschappen: Rijst, Visserij, Melk en Pluimvee

Door de instelling van de productschappen voor rijst, visserij, melk en pluimvee wordt gestreefd om middels zelfregulering het gemeenschappelijk belang te dienen van alle bij de productie tot en met de afzet van het product betrokken groepen van ondernemingen te versterken middels goed overleg en duurzame samenwerking. In het planjaar worden voorbereidingen getroffen om een aanvang te maken met het productschap rijst.

Gemeenschapontwikkeling rijstgebied Wageningen

De inkomen van de gepensioneerden van SML wordt middels een tegemoetkoming verbeterd om zodoende de voedselzekerheid te garanderen.

Terreinen bermbeplanters Nickerie

In Nickerie wordt aan de bermbeplanters arealen toegewezen. Deze arealen worden in het planjaar opgeschoond en wordt de infrastructuur aangepakt.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipment, onderdelen, brandstof en smeermiddelen aangeschaft. Tevens zullen infrastructurele werken worden uitgevoerd, inclusief aanschaffingen van pompen voor een goed water beheer.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 140.000.000,00** geraamd.

0713 - Landbouwtelling

Doelstelling: Duurzame ontwikkeling van de agrarische sector door een goede beleidsanalyse en planning door middel van verbeterde en kwalitatieve beschikbare agrarische data.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Betrouwbare en actuele agrarische statistieken zijn voorwaarden voor een goede beleidsanalyse en planning. Agrarische Statistieken zijn belangrijk voor het verschaffen van een solide basis voor de besluitvorming, om vooruitgang te monitoren en om publieke bewustwording m.b.t. de agrarische sector te bevorderen. Voor de duurzame ontwikkeling van de agrarische sector is het noodzakelijk om middels een efficiënte en goed functionerende organisatie en structuur, agrarische gegevens te verzamelen, verwerken, analyseren en te publiceren. Ter bevordering van de agrarische productie middels verbeterde en kwalitatieve beschikbare agrarische data is in dit kader het component “Agriculture Statistics and Information”, opgenomen in het IDB Sustainable Agricultural Productivity Program SU-L1052.

IDB lening: Sustainable Agricultural Productivity Program SU-L1052

Het hoofddoel van dit project is het bereiken van een duurzame, effectieve georganiseerde agrarische productiestructuur en geschikte fysieke omstandigheden voor de productie. De beschikbaarheid van adequate, actuele en zeer betrouwbare gegevens moet worden beschouwd als de meest essentiële voorwaarde voor de verdere uitwerking en implementatie van de door dit project beoogde ontwikkelingen.

Hieronder valt component II van het project “Agrarische Statistieken en Informatie”.

De volgende subcomponenten worden gefinancierd:

- Institutionele versterking van de afdeling Agrarisch Data Management en de Ressortkantoren;
- Uitvoering van een Landbouwtelling in 2024;
- Uitvoering van twee Agrarische Surveys.

Wijze van financiering: Ter voorbereiding en uitvoering van de landbouwtelling is in het planjaar een bedrag van **SRD 35.696.000,00** begroot, welke gefinancierd wordt uit de IDB leningsmiddelen.

0714 - Stimulering landbouw sector

Doelstelling: Het creëren van omgevingsfactoren en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de landbouwsector.

Beleidsintensiveringen voor 2024:**NIVS**

Om aan de internationale standaarden tav voedselveiligheid te kunnen voldoen is er capaciteitsversterking nodig. Naar aanleiding hiervan zullen de landbouw voorlichters in de verschillende regio's getraind worden om meer kennis en kunde op te doen, welke zij moeten overbrengen aan de agrariërs. In dit kader zijn de volgende activiteiten gepland:

- Interne trainingen ter capaciteitsversterking;
- Good Agriculture Practices;
- Good Hygiëne Practices;
- Trainer of Trainers.

Capaciteitsversterking

De afdeling Voorlichting van het directoraat Landbouw wordt versterkt door o.a.:

- Verbeterde training en voorlichting t.b.v. de ressorten;
- Intensiveren van veld visitaties;

De LVV ressortkantoren worden voorzien van equipment t.b.v. de bevordering van landbouw mechanisatie.

Voedselzekerheid

Verder zijn de volgende activiteiten gepland om de voedselzekerheid te verbeteren:

- Opzet van moestuinen en schooltuinen in de regio's;
- Opzet van plantenkassen in de regio's;
- Opzetten van agrarische modelbedrijven;
- Opzetten van een zaaizaad verwerkingsunit;
- Aanmaak van plantmateriaal op alle ressortkantoren.
- Het Agrarische beurs

De laatste is bedoeld om de landbouwers, Vissers, Veetelers, vooral de jongeren te stimuleren om kwaliteitsproducten te produceren, welke door het toepassen van nieuwe technieken mogelijk is.

Agrarisch Trainingscentrum Commewijne

In het district Commewijne te Tamansarie wordt een agrarisch trainingscentrum opgezet.

Agrarisch Trainingscentrum Nickerie

In Nickerie wordt een agrarisch trainingscentrum opgezet in samenwerking met Marokko. Binnen dit centrum wordt een verwerkingsunit voor o.a rijstwafel opgezet en zullen boeren en geïnteresseerden technieken bijgebracht worden in het telen onder geconditioneerde omstandigheden.

Omschakeling van de Citruskwekerij te Tamansarie in een agro-toeristisch modelbedrijf

De volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Herinrichting van de Citruskwekerij;
- Het opzetten van een eenden kwekerij;
- Het opzetten van een Nursery.

Heractivering van Proeftuin Montresor als demonstratie object

Op de Proeftuin Montresor wordt het bestaande gebouw gerenoveerd en een nursery opgezet voor de aanmaak van plantmateriaal t.b.v. podosiri productie.

Agro-Toeristische Transformatie Mariënborg middels opzet multifunctionele markthal

Het project wordt in de volgende 3 fasen uitgevoerd;

- Fase 1: Een markthal met een parkeerterrein.

In de markthal worden plaatselijke ondernemers in de gelegenheid gesteld om tegen stand huur hun producten op 1 plek afzetten.

- Fase 2: Een culinaire hal.

- Fase 3: Een verpakkingshal.

Het doel van deze hal is om producten van plaatselijke ondernemers efficiënter en hygiënischer te kunnen sorteren en verpakken.

In het begrotingsjaar zal fase 1 gecontinueerd worden en fase 2 en 3 worden uitgevoerd.

Value chain analyse

Een complete waardeketen analyse van productgroepen zal geschieden voor grotere efficiëntie, naleving van standaarden en versterking van het netwerk.

Stimulering agro-toerisme

Agro-toerisme is een onderdeel van de verduurzaming en verbreding van de agrarische sector, waarbij de sector verder kijkt dan alleen het produceren van voedsel. Dit brengt met zich mee dat de boeren minder afhankelijk worden van hun voedselproductie, omdat zij een secundaire bron van inkomen krijgen. Door het deelnemen aan de recreatieve activiteiten van agro-toerisme kunnen de toeristen genieten van prachtige natuur, bijzondere activiteiten en hun kennis van de agrarische sector bijspijkeren. Door het stimuleren van agro-toerisme tracht het ministerie werkgelegenheid te creëren, de agrarische bijdrage aan de BBP te verhogen alsook de inkomsten van de agrariërs.

Ter stimulering van landbouw en ondernemerschap in het binnenland worden onderhouds- en uitbreidingswerkzaamheden uitgevoerd aan het fruitverwerkingsfabriek voor het binnenland.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipment, onderdelen, brandstof en smeermiddelen aangeschaft. Tevens zullen infrastructurele werken worden uitgevoerd, inclusief aanschaffingen van pompen voor een goed water beheer.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 100.000.000,00** geraamd.

0715 - Veehouderij

Doelstelling: Duurzame bijdrage van de veeteelt subsectoren aan de nationale economie en waarborgen van de voedselzekerheid en voedselveiligheid.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De veehouderij in Suriname heeft groeipotentie. Suriname dient deze mogelijkheid tot uitbouw van de sector beter te benutten. De volgende acties zullen worden genomen om de omstandigheden daartoe gunstig te beïnvloeden.

Dierziekte monitoring, bewaking en surveillance

De volgende activiteiten worden in dit kader uitgevoerd:

- Uitvoering van de TBC survey bij runderen;
- Disease monitoring;
- Aanpak van antimicrobiële resistentie. D.m.v. uitvoering van antimicrobiële sensitivity testen voor het detecteren van antibiotica resistentie bij dieren.

De Veterinaire Dienst zal de registratie van medicamenten die gebruikt worden binnen de veeteeltsector uitvoeren en zal overgaan tot categorisatie en canaliseren van antibiotica en ontstekingsremmers.

Veterinair laboratorium

Het laboratorium is een belangrijke schakel voor het garanderen van de voedselzekerheid door middel van

het dierziekte-bewakingssysteem. Naast de reguliere analyses bestaan de werkzaamheden van het veterinaire laboratorium verder uit het identificeren en analyseren van de volgende dierziekten: Mond- en Klauwzeer, Classical Swine Fever, African Swine Fever, Avian influenza, New Castle disease en Trichinella spirallis.

In dit kader zijn de volgende activiteiten gepland:

- Aankoop van verbruiks- en gebruiksartikelen;
- Aankoop PCR test kits;
- Ontwerp en druk van surveillance formulieren.

Behoud genetisch materiaal van Criollo rassen van landbouwhuisdieren

Ter behoud van de genetische kwaliteit (DNA) van lokaal geadapteerde rassen van landbouwhuisdieren moeten de volgende activiteiten uitgevoerd worden:

- Genetisch onderzoek bij Criollo runderen en oso fowroes;
- Het opzetten van een veredelingsstation;
- Toepassen van bevruchtingstechnieken ter behoud van lokale rassen van landbouwhuisdieren.

In het begrotingsjaar zal een aanvang worden gemaakt met het opzetten van een veredelingsstation.

Sanitaire Inspectie en Traceerbaarheid van Vee

De faciliteiten voor het uitvoeren van de grens- en havencontroles worden opgezet alsook de faciliteiten voor het uitvoeren van controles op veetransport.

Opzet vee opvang en import fokdieren

Ter versterking van de nationale kudde vindt de aanschaf van genetisch hoogwaardige dieren plaats. Tevens is het opzetten van een vee opvang bedrijf en opkoop van lokaal aangeboden vrouwelijke dieren van belang om zodoende het voortplantingspotentieel van de nationale kudde optimaal in te zetten.

Kunstmatige Inseminatie dienst

Voor het heractiveren van de KI dienst, behelsende de aanschaf van KI equipment en het trainen/opleiden van nieuwe inseminatoren.

Contributie

Betaling van contributie aan OIE en CariVet voor het dienstjaar 2024.

Improvement in Free Range Chicken Raising Techniques in Family Farming

Het project wordt i.s.m. Brazilië uitgevoerd. Het doel van dit project is om de levensstandaard en nutritionele waarde van voeding van mensen in achtergestelde rurale gebieden te verhogen middels productie van kip en eieren. Project voorstel is reeds ingediend en goedgekeurd door ABC instituut van Brazilië. De projectduur is 24 maanden.

De Braziliaanse overheid zal technische assistentie verlenen. De Surinaamse overheid zal zorgen voor logistiek en training.

Institutional strengthening of the Artificial Insemination Service of the Department of Animal Production and Health

Het doel hiervan is institutionele versterking van de dienst kunstmatige inseminatie. Het trainen van inseminatoren in het verrichten van overige “assisted reproductive technologies” en het uitrusten met de benodigde tools. De projectduur is 3 maanden.

De Braziliaanse overheid zal technische assistentie verlenen.

Voor de bovengenoemde activiteiten is uit overheidsmiddelen een bedrag van **SRD 110.000.000,00** begroot.

Ook zullen investeringen middels leningen in de veeteeltsector gepleegd worden ter garandering van voedselveiligheid en voedselzekerheid.

IDB-lening (Agricultural Competitiveness Program SU-L1020)

De diergezondheid zal worden versterkt door:

- Aankoop van laboratoriumapparatuur, laboratorium- en kantoormeubilair voor nieuw veterinair laboratorium;
- Aantrekken internationaal consultant voor het ontwerpen en implementeren van trainingsprogramma's over opkomende dierziekten, melding en inspectie;
- Aantrekken internationaal consultant voor de implementatie van het Surveillance Programma;
- Uitvoeren van bewustwordingscampagnes;
- Aquacultuur reproductie en productieproces;
- Aantrekken internationaal consultant voor het ontwerpen en implementatie van trainings-programma voor KI-technici en laboratoriumpersoneel met betrekking tot kunstmatige inseminatie van vee.

Voor bovengenoemde activiteiten uit de lening is in het begrotingsjaar een bedrag van SRD 40.000.000,00 uit de IDB lening begroot.

Wijze van financiering: De totale begroting voor deze code bedraagt **SRD 150.000.000,00**, waarvan de bedragen van de financieringsbronnen het volgende bedragen
SRD 40.000.000,00 uit de IDB lening;
SRD 110.000.000,00 ten laste van de overheid

0716 - Visserij

Doelstelling: Duurzaam en evenwichtige exploitatie van de biologische rijkdommen van de zee, waarbij de impact van de visserij op de mariene ecosystemen zo beperkt mogelijk moet zijn. Alsook duurzame ontwikkeling van de aquacultuur. Dit alles onder verantwoorde en sociale omstandigheden.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Voor de duurzame visserij en aquacultuur ontwikkeling worden de volgende maatregelen getroffen en activiteiten ontplooid.

Monitoringsprogramma voor bycatch en Endangered, Threatened and Protected (ETP) species

Dit programma heeft als doel om de bijvangsten van m.n. Endangered, Threatened and Protected (ETP) species, ofwel kwetsbare en beschermde soorten (bv. zeeshildpadden, dolfijnen) beter in kaart te brengen en te monitoren. De monitoring is belangrijk voor het garanderen van de toegang van de visserijproducten tot de belangrijke internationale markten, waaronder de VSA en Europa.

Monitoring, Controle en Surveillance

Door de ongebreidelde Illegale, Ongemelde en Ongereguleerde visserij (IOO-visserij) in onze wateren derft de staat Suriname niet alleen enorme inkomsten, maar vormt het ook een ernstige bedreiging voor de instandhouding en duurzaam beheer van onze natuurlijke visserijhulpbronnen. Om de IOO visserij te minimaliseren dan wel tegen te gaan, zullen activiteiten uitgevoerd en de nodige infrastructuur opgezet worden. Tevens wordt de capaciteit en de samenwerking met alle stakeholders en partners op het gebied van Monitoring Controle en Surveillance (MCS) versterkt. Verder wordt de bouw van een centrale

aanlandings- en aanmeersteiger te Nickerie gecontinueerd. Ook worden meldpunten opgezet voor het vissers verkeer. In het begrotingsjaar wordt een start gemaakt met een meldpunt in het district Nickerie. In het belang van de veilige scheepvaart zal de verplichte tweejaarlijkse onderhoud aan de boeien, die dienen ter markering van het gesloten gebied in het schildpaddenseizoen te Galibi, door de Maritieme Autoriteit Suriname (MAS) uitgevoerd worden.

Upgrading visserij data collectie en data beheer

Dit project behelst:

1. Implementatie van het ge-upgrade systeem voor data collectie en data beheersysteem.

Het doel van deze activiteit is om op efficiënte wijze accurate visserijstatistieken en informatie te produceren om beleidsmakers correct te kunnen informeren, en om te voldoen aan rapportageverplichtingen om de export van visserijproducten veilig te stellen. Hiertoe zullen zowel het systeem van data collectie alsook databeheer worden aangepast, met inachtnaam van de huidige en toekomstige regionale en (inter)nationale vereisten, alsook aanbevelingen gedaan door de FAO.

2. Reactiveren waarnemingsprogramma

Het doel van deze activiteit is om een beeld te krijgen van de vangsten die niet aan wal worden gebracht. Daartoe zullen waarnemers mee aan boord zijn van vissersvaartuigen. Het in kaart brengen van bijvangsten en teruggooi (discards) is van belang voor regionale en (inter)nationale rapportage verplichtingen, en het waarnemersprogramma werkt op deze manier complementair aan het regulier systeem van verzameling van aanlandingsdata.

Visserij onderzoek

- Bestandschatting

Een bestandschatting is een onderzoek naar de status van een visbestand. Het doel is om de exploitatie volgens het principe van maximale duurzame opbrengst te laten plaatsvinden. Bestandschattingen zijn van groot belang om de visserijsector in Suriname op duurzame wijze te beheren om zodoende het risico van overbevissing en instorting van bepaalde visserijsectoren tegen te gaan. Het uitvoeren van bestandsonderzoek vereist goede basisgegevens, alsook specifieke expertise.

- Ontwikkelen van Bycatch Reduction Device (BRD)

Onder BRD's worden alle aanpassingen aan de netten gerekend, die tot doel hebben om ongewenste bijvangsten te verminderen. Het terugdringen van bijvangsten in de (trawl)visserij is van groot belang om de visserijsector te verduurzamen en zo te voldoen aan internationaal geldende regelgevingen, die toelaat om de export van visserijproducten veilig te stellen. De middelen opgebracht onder deze activiteit zullen worden ingezet om prototype BRDs voor verschillende visserijsectoren aan te kopen in het buitenland en deze volgens een gestandaardiseerde methode testen op effectiviteit in de Surinaamse visserij.

Visserij value adding

Ter bevordering en verbetering van value adding worden de kleine visverwerkers getraind in het verwerken van vissen tot eind product met inachtneming van de vereiste hygiëne- en kwaliteitsstanddaarden. Tevens zal de productie en gebruik van vis silage verder gestimuleerd worden.

Capaciteitsversterking van het Directoraat Visserij

Doel van het project is het trainen van de personeelsleden om de vastgestelde beleidsdoelen efficiënt en effectief te kunnen uitvoeren. Het personeel van het Directoraat Visserij zal getraind worden in communicatieve, leidinggevende en management vaardigheden.

Ondersteuning bevolkingsvisserij

Gelet op de grote vraag naar faciliteiten voor onderhoud en reparatie van vissersvaartuigen zal een aanvang worden gemaakt met de bouw van een sleepheiling in het district Nickerie. Ter garanderen van een veilige lossing van vis met inachtneming van de standaarden inzake voedselveiligheid en kwaliteit is het noodzakelijk om de aanmeersteiger te Boskamp in het district Saramacca te herstellen. Er zal verder aandacht worden gegeven aan de nodige infrastructuur ten behoeve van productdiversificatie.

Onderzoek en ontwikkeling van de aquacultuur in Suriname

Voor het succesvol promoten van aquacultuur moet voldaan worden aan de randvoorwaarden, zoals de aanvoer van fingerlings, onderzoek naar haalbaarheid van vissoorten voor commerciële teelt en voer. Ter facilitering wordt een hatchery en onderzoeksstation opgezet, waarmee de basis wordt gelegd voor de productie van fingerlings (inzet materiaal) en het onderzoek voor de juiste productie gerichte inzet van vissen naar lokale omstandigheden. Voor de uitbreiding en verdere ontwikkeling van de aquacultuur zullen public-private activiteiten geïnitieerd worden.

Wijze van financiering: Voor de bovengenoemde activiteiten is in het begrotingsjaar ten laste van de overheid **SRD 25.000.000,00** geraamd.

0717 - Landbouw infrastructuur en export promotion

Doelstelling: het bevorderen en faciliteren van duurzame agrarische productie, verwerking en afzet.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Onder deze code worden de infrastructurele faciliteiten gecreëerd om de primaire agrarische productie alsook de verwerking hiervan te stimuleren. Verder worden activiteiten ontplooid om de agrarische export te bevorderen door o.a. de fruitbedrijven te ondersteunen. De fruitteelt zal ook worden gestimuleerd door de opzet van een verwerkingsbedrijf. De vestiging van een verwerkingsbedrijf in Suriname zal van groot belang zijn voor de fruitteelt in de regio. Deze faciliteit zal niet alleen werkgelegenheid creëren, maar ook bijdragen aan de algehele ontwikkeling van het gebied. Door lokaal fruit te verwerken, voegt het bedrijf waarde toe aan de producten, verlengt het de houdbaarheid en verbetert het de verkoopbaarheid.

Bovendien biedt het potentieel voor de export van verwerkt fruit een opwindende kans voor Suriname om internationale markten aan te boren, de economie te stimuleren en het landbouwpotentieel van het land te laten zien. Over het algemeen speelt deze faciliteit een cruciale rol bij het bevorderen van werkgelegenheid, gebiedsontwikkeling en potentiële exportvooruitzichten, en bevordert zo de economische groei en duurzaamheid in Suriname.

Packing Material Factory

Om de export van agrarische producten te ondersteunen wordt er een Packing Material Factory in PPP verband opgezet voor de productie van verpakkingsmateriaal. In het kader van de oprichting van één verpakkings- en verwerkingsmateriaalfabriek zijn deze investeringen gericht op het vergroten van de exportmogelijkheden en het voldoen aan internationale verpakkingsnormen. De opzet van de fabriek omvat de aanschaf van ultramoderne machines, zoals geavanceerde verpakkingsapparatuur, transportsystemen en kwaliteitscontroleapparatuur, die het productieproces zullen stroomlijnen en de algehele efficiëntie zullen verbeteren. Bovendien is het verwerven van hoogwaardige materialen, zoals duurzame verpakkingsmaterialen en milieuvriendelijke kleefstoffen, essentieel om te voldoen aan internationale verpakkingsrichtlijnen, die de nadruk leggen op ecologische duurzaamheid en veiligheid. Er is reeds een projectdossier gemaakt.

Frozen Fruit Facility

Er wordt een vriesproces opgezet voor verduurzaming van groente en fruit. Hiermee wordt de houdbaarheid verlengd. Hierdoor kan dure luchttransport van groenten en fruit worden omzeild door goedkope zeevracht. Een aanvang zal worden gemaakt met bouwactiviteiten.

Trade & Business Center in Nederland

Ter verhoging van de markttoegang en stimulering van productie en export door de private sector wordt er een Trade & Business Centre in Nederland opgezet. Er is reeds een ruimte beschikbaar.

Landelijke landaanwinning projecten te Saramacca en Coronie

De Wayambo weg is dwars door de Wayambo zwamp aangelegd op de ritsen. Ten noorden van de weg zijn infrastructurele activiteiten uitgebleven. De zwamp staat in de regentijd heel hoog waardoor kwalitatief goede gronden onbenut blijven. De mogelijkheden zijn er om een waterloopkundig eenheid van te maken met waterschappen met een oppervlakte van ongeveer 10.000 ha met voldoende afstand tussen polders en zee.

Landaanwinning project rechteroever Nickerie rivier

De beschikbare landbouwgronden aan de rechteroever van de Nickerie rivier zijn niet voldoende in productie, vanwege de slechte infrastructuur en het gebrek aan zoet water in de kleine regentijd. Met het herstellen van de bestaande weg parallel lopende aan de rechterzijde van de Nickerie rivier naar Paradise en het aanleggen van een irrigatiekanaal van de Middenstandspolder naar Paradise, wordt verwacht dat $\pm$ 6.000 ha rijstareaal extra in cultuur gebracht zal worden.

Ter bevordering van de export zal er in transportfaciliteiten worden geïnvesteerd, teneinde de afzet van de lokale productie te vergroten.

Voor verhoging van de onderhoudscapaciteit van landbouwinfrastructuur worden equipment, onderdelen, brandstof en smeermiddelen aangeschaft. Tevens zullen infrastructurele werken worden uitgevoerd, inclusief aanschaffingen van pompen voor een goed water beheer.

Wijze van financiering: Voor deze code is een bedrag van **SRD 200.000.000,00** geraamd.

0766 - PATAMACCA

Voor de productie van olie palm op een areaal groot 40.000 ha in Marowijne is een overeenkomst met China Zong Heng Tai getekend. De Presidentiële Stuurgroep Ontwikkeling Oliepalm industrie te Marowijne heeft ondersteuning en capaciteitsversterking nodig bij de evaluatie van de uitvoering van de overeenkomst. Voor het planjaar is een bedrag van **SRD 500.000,-** begroot.

0767 - STAATSBOERDERIJ

De Staatsboerderij wordt verder gereorganiseerd en gerehabiliteerd. Dit zal dienen als een vée-opvang centrum, alwaar ras veredelingsactiviteiten zullen plaatsvinden. In het begrotingsjaar 2024 zullen de bovengenoemde activiteiten alsook de onderzoek werkzaamheden aangepakt worden, waarvoor een bedrag van **SRD 6.000.000,00** is geraamd.

0929 - Alliance

Er is per oktober 2020 een nieuw bestuur geïnstalleerd. Middels een aangepast bedrijfsplan wordt in het planjaar gewerkt aan diversificatie van het bedrijf. Het bedrijf Alliance wordt verder gerehabiliteerd en geherstructureerd, conform ons huidige agrarisch beleid. Verder zal de infrastructuur worden gerehabiliteerd. Hierbij zullen de sluiswanden worden vervangen en zal het sluishuis worden gerehabiliteerd. Het herstel/rehabilitatie van de sluiswanden zal voorkomen dat het zoutwater binnendringt. Hiermee kunnen de goede agrarische gronden behouden worden voor productie diverse gewassen m.n markoesa en andere gewassen (o.a groenten). Verder vindt uitbreiding/modernisering van de proeftuinen plaatst. Voor het planjaar is het streven om een aanvang te maken met 10 ha markoesateelt. Het begroot bedrag voor bovengenoemde activiteiten bedraagt **SRD 4.000.000,00**.

0930 - Stg.Landbouw Ontwikkeling Commewijne

Deze stichting maakt plantmateriaal voor lokaal verkoop ter stimulering van de erfcultures. Het streven is om de verkoopcapaciteit te vergroten ter verhoging van de inkomsten om later kostendekkend te kunnen functioneren. Voor het begrotingsjaar is een bedrag van **SRD 1.750.000,00** geraamd.

0931 - Stg. Nationale Parken

Deze stichting heeft als doel het aanleggen, inrichten en onderhouden van nationale parken in Suriname en het beheren en exploiteren van bedoelde parken in het belang van het Surinaamse publiek en het toerisme. Een nieuw bestuur van STINAPA zal geïnstalleerd worden en de acties zullen gericht zijn op duurzaam behoud, herstel en bescherming van deze groene parel in hartje Paramaribo. Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2024 is geraamd op **SRD 150.000,00**.

0932 - Stg.Proeftuinen in Suriname

Deze stichting heeft als doel het verrichten van onderzoek ter bevordering en verbetering van rationele teelt van land- en tuinbouwgewassen in Suriname. Het nut van dit bedrijf is dat middels onderzoek, ziekten en plagen die land- en tuinbouwgewassen aantasten, uitgeroeid kunnen worden en hierdoor de kwaliteit van deze gewassen verhoogd kan worden. Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2024 is **SRD 300.000,00**.

0933 - Stg. Nationale Rijstinstituut

Deze stichting streeft naar bevordering van de rijstcultuur in de ruimste zin des woord. Door het uitvoeren van wetenschappelijk en toegepast onderzoek door haar werkarm het Anne van Dijk Rijst Onderzoekscentrum Nickerie (SNRI/ADRON) wordt technologie beschikbaar gemaakt voor de rijstverbouwers en -verwerkers. De stichting zorgt er ook voor dat de rijstboeren over goed plantmateriaal kunnen beschikken. In dit kader is in 2014 een Zaaizaad Unit opgezet. Echter kan de effectuering van deze Unit nog niet goed van de grond komen omdat de benodigde fondsen niet ter beschikking worden gesteld.

De stichting houdt zich bezig met het volgende:

- Uitvoeren van onderzoek betreffende het telen en verwerken van rijst;
- Het zuiver houden van de bestaande en het ontwikkelen van nieuwe rijstrassen;
- Onderzoek naar ziekten en plagen die door de klimaatsverandering steeds meer in importantie toeneemt;
- Het opzetten en het in standhouden van een zaaizaadaanmaak- en –distributiesysteem voor verzekering van beschikbaarheid van goed zaaizaad;
- Het verzamelen, documenteren, bewerken en verspreiden van informatie welke van belang is voor de rijstsector.

Verder is het doel van de stichting om samenwerking met instellingen in binnen- en buitenland aan te gaan, die op dezelfde terreinen werkzaam zijn. Voorts zorgt de stichting voor het bevorderen van en meewerken aan opleidingen ten dienste van de rijstsector.

Om de werkzaamheden optimaal te kunnen uitvoeren, is in het planjaar 2024 **SRD 21.730.000,-** in plaats van **SRD 20.890.000,00** begroot.

4105 - Subsidie aan Food & Agriculture Industries NV

Sedert het vertrek van de buitenlandse aandeelhouder is de overheid de enige aandeelhouder van FAI en is hierdoor genoodzaakt salaris subsidies aan het bedrijf FAI (FOOD AND AGRICULTURE INDUSTRIES NV) te verlenen om het bedrijf draaiende te houden en de wekelijkse export naar Trinidad en Barbados te garanderen. Er wordt fruit ten behoeve van de lokale markt afgezet en worden de lokale veehouders voorzien van fruit, die niet voor de menselijke consumptie geschikt is. Er is ook behoefte aan cruciale inputs voor de voortgang van de export naar de regio. In het dienstjaar 2024 zullen er extra middelen nodig zijn om de productie en export te verhogen. Dit bedrijf is volledig overgenomen door de Overheid, het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij. Het bananenproject wordt door het ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij in het planjaar uitgevoerd, waarbij bananen ingekocht zullen worden ten behoeve van de leerlingen van diverse scholen.

Ter continuering van het productieproces en de garanderen van de salarissen van het personeel van FAI alsook voor het uitvoeren van het bananenproject is voor het dienstjaar 2024 een bedrag van **SRD 46.980.000,00** op de begroting geplaatst.

4117 - Melkcentrale

De Melkcentrale N.V. is een staatsbedrijf dat zich bezighoudt met de verwerking van rauwe melk die door de melkboeren wordt geleverd. Het beleid van het bedrijf richt zich op het gebruik van meer rauwe melk bij de verwerking. Dit geldt voor alle bedrijven die melk verwerken, waarbij naleving van de “Melkverwerking verordening”, in acht wordt genomen. Het bedrijf is met India Exim bank een creditline overeengekomen voor opzet van een UHT-lijn om langere houdbaarheid van melkproducten mogelijk te maken. De opkoopprijs van rauwe melk is verhoogd. Om de consumentenprijs van volle melk in sachet betaalbaar te houden voor de bevolking, zal als suppletie en bijdragen worden uitgekeerd.

Voor het jaar 2024 is een bedrag begroot van **SRD 35.000.000.00** .

4120 – Stg. Experimentele Landbouw

Deze stichting te Prins Bernardpolder zal de rijstonderzoek activiteiten ondersteunen i.s.m. ADRON en de aanmaak van zaaizaad. In 2023 zijn boeren geregistreerd om in aanmerking te komen voor arealen ten behoeve van productie van zaaizaad. Van de 200 geselecteerde boeren heeft een loting plaatsgevonden om aan 20 boeren arealen aan te wijzen voor de productie van zaaizaad. In het planjaar zal het areaal gerehabiliteerd worden en zal een aanvang gemaakt worden met het opzetten van een droger.

De activiteiten zijn geraamd voor SRD 500.000,00.

Toelichting op Prestatie en Resultaat Indicatoren:

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
OP-Beleidsgebied: Agrarische productie		
Programma: 01 Infrastructurele werken		
0123 Cultuur technisch onderhoud	- Regulier onderhoud van de natte en droge infrastructuur van de agrarische gebieden in de verschillende districten.	- Regulier onderhoud van de natte en droge infrastructuur van de agrarische gebieden in de verschillende districten.
0124 Institutionele Vormgeving	<u>Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen</u> - Traceback systeem voor de export opgezet. - Vestiging Registratiesysteem landbouwers, exporteurs, etc. - Afdeling Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen (NPPO van Suriname) is in proces van reorganisatie. - Infrastructuur op de point of entries is versterkt of verbeterd. - Nodige SOP's opgezet voor de export en import fytosanitaire inspecties, plant ziekten en plagen surveillance. - Training en studie van personeel afd. - Goederen van een plant pest/disease surveillance systeem aangeschaft en gevestigd. - Transportmiddelen aangeschaft voor de inspecties en surveillance. - Inspecteurs met de technische inspectie tools gefaciliteerd. - Rijst kwaliteit testing met nieuwe equipments verbeterd. - Gekwalificeerd personeel aangetrokken volgens organisatiestructuur van de NPPO. - Fytosanitair fonds opgericht volgens het Plantenbeschermingswet 2020 <u>Bestrijdingsmiddelen</u> - Voorlichters, landbouwers, verkooppersoneel landbouwcentra, douaneambtenaren, bestuur opzichters en scholen getraind in veilig werken met bestrijdingsmiddelen en in toepassen van alternatieven m.n. in onkruidbestrijding. <u>Clusterlaboratorium</u> - Continuering van de bouwwerkzaamheden van het clusterlaboratorium voor praktijkgericht landbouwkundig onderzoek. <u>Nieuwbouw Residu en Veterinaire laboratorium:</u> - De bouwwerkzaamheden van Residu en Veterinair Laboratorium worden afgerond. - Laboratoriumapparatuur, chemicaliën en standaarden zijn aangeschaft voor de analyses. - Diverse trainingen zijn verzorgd aan het personeel van het Residu Laboratorium in	<u>Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen</u> - Traceback systeem opgezet en in werking. - Registratiesysteem opgezet en in werking - Afd. Plantenbescherming en Kwaliteitskeuringen (NPPO van Suriname) gereorganiseerd. - Infrastructuur op de "point of entries" in place. - SOP's opgesteld en gecommuniceerd aan het personeel. - Personeel getraind. - Aankoop gepleegd en surveillance systeem opgezet en in werking. - Transportmiddelen aangekocht en wordt ingezet. - Inspecteurs in het bezit van de juiste technische tools. - Rijst kwaliteit testing verbeterd. - Personeel aangetrokken. - Fytosanitair Fonds is beschikbaar. <u>Bestrijdingsmiddelen</u> - Voorlichters, landbouwers, verkooppersoneel landbouwcentra, douaneambtenaren, bestuur opzichters en scholen getraind in veilig en verantwoord omgaan met bestrijdingsmiddelen en het toepassen van alternatieven m.n. in onkruidbestrijding. - Afdeling van import van bestrijdingsmiddelen door het vaststellen van een quotum en strengere controle op verkoop en gebruik. <u>Clusterlaboratorium</u> - Het personeel van diverse laboratoria is getraind voor duurzame aanwending en instandhouding van het laboratorium. <u>Nieuwbouw Residu en Veterinaire laboratorium:</u>

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
	het kader van capaciteitsopbouw en te verrichten werkzaamheden. <u>Innovatie projecten</u> - Continuering gemaakt met de agrarische innovatie projecten inzake onderzoek naar groenten, citrus, ananas, markoesa, zuurzak, kassenteelt. <u>Proeftuinen</u> - De proeftuinen zijn geheractiveerd voor het verrichten van toegepast onderzoek in verbeterde ziekten- en plagenmanagement. - Aanvang gemaakt met de uitbreiding en verbetering van het bestaande genenmateriaal. - Verbeterde teelttechnieken zijn gedemonstreerd en informatie verschaft over Good Agriculture Practices aan boeren en belangstellenden. - Plantmateriaal is aangemaakt op diverse proeftuinen. <u>Verwerking</u> - Voorbereidingen getroffen voor het opzetten van een verwerkingslaboratorium. - Voorbereidingen getroffen voor het opzetten van een fruit en groenteverwerkingsfaciliteit.	- Specialistische trainingen zijn verzorgd aan het personeel. - Een nationaal pesticiden/contaminanten residuen plan is opgezet. - Analyses naar pesticide residuen van landbouwgewassen worden verricht. <u>Innovatie projecten</u> - Training verzorgd aan fruit en groente. - Aanvang gemaakt met de opzet van een verwerkingsbedrijf. <u>Proeftuinen</u> - Toegepast onderzoek in verbeterde ziekten- en plagenmanagement uitgevoerd. - Aanvang gemaakt met de uitbreiding en verbetering van het bestaande genenmateriaal. - Verbeterde teelttechnieken zijn gedemonstreerd en informatie verschaft over Good Agriculture Practices aan boeren en belangstellenden. - Plantmateriaal is aangemaakt op diverse proeftuinen. <u>Verwerking</u> - Inrichting en operationeel maken van het verwerkingslaboratorium - Continuering van de voorbereidingswerkzaamheden voor het opzetten van een fruit en groenteverwerkingsfaciliteit.
0125 Reactivering Waterschappen	- 3 Water Masters aangesteld om de waterschappen te ondersteunen. - Prefab kantoorruimtes op 3 lokaties (westelijke polders, Oostelijke polders, Henarpolder). - 12 waterschapsbesturen gekozen. - Ecologische studie van de Nanni zwamp uitgevoerd. - Een pesticide survey is uitgevoerd. - Gender actieplan is geïmplementeerd	- 6 waterschappen gerehabiliteerd. - 6 waterschappen zijn onderhouden. - Herstel primaire kunstwerken voor irrigatie en drainage is aangevangen. - De reactivering van de waterschapsbesturen is in proces. Hierbij worden subsidies verstrekt aan de besturen. - Hydrometric trainingen for OWMCP verzorgd. - Boeren zijn getraind in duurzaam gebruik van water en inputs. - Gender actieplan geïmplementeerd. - Waterschappen in Districten aangepakt.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
0126 Bouwwerkzaamheden	- De nodige gebouwen, zoals kantoren en opstallen zijn gerenoveerd. - Aanvang gemaakt met de afbouw van het clusterlab. - Aanvang gemaakt met de afbouw van het residu en veterinaire lab.	- De nodige gebouwen, zoals kantoren en opstallen zijn gerenoveerd. - Het gebouw van clusterlaboratorium is opgeleverd. - Het Residu – en Veterinaire Laboratorium zijn volledig ingericht en operationeel. - Aanvang gemaakt met de bouw van het nieuw gebouw voor Directoraat Visserij.
0164 Buyers Credit Agreement pumpingstations	- Aannemer aangetrokken voor de uitvoering van civiel technische werkzaamheden m.b.t. de installatie van de 19 pompen. - Continuering van de installatie van de 2 pompen van pompmaal Wageningen. - 2 pompen van Wakay aangeschaft. - Aanvang van de installatie van pompen te Bombay en Tout Lui Fout. -	- Aangevangen met de installatie van 19 pompen in de landbouwgebieden van de districten Wanica, Saramacca en Nickerie. - Pompen t.b.v pompmaal Wageningen zijn geïnstalleerd en operationeel. - Installatie van pompen te Bombay zal gecontinueerd worden. - Pompmaal Wageningen is opgeleverd. - Wakaypompen zijn aangepakt.
Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling		
0712 Private sector ontwikkeling	- NOFA is opgetopt.	- NOFA is opgetopt. - Runderen zijn geïmporteerd.
0713 Landbouwtelling	- FAO Technische assistentie bij de voorbereiding van de Proeftelling en de 6^e Landbouwtelling. - Werkmateriaal aangeschaft t.b.v. de uitvoering van de Proeftelling. - Voorbereidingswerkzaamheden m.b.t. de Proeftelling uitgevoerd. - Overige voorbereidingen t.b.v. van de 6^e Landbouwtelling uitgevoerd. - Personeel getraind in het kader van institutionele versterking en capaciteitsopbouw. - Personeel afd. Agrarisch Data Management en Ressortkantoren getraind in het kader van de uitvoering van de Proeftelling en de Landbouwtelling - Proeftelling uitgevoerd, verwerkt en geëvalueerd.	- Wet 6^e Landbouwtelling goedgekeurd. - Personeel getraind in het kader van de uitvoering 6^e Landbouwtelling. - Transport, apparatuur en werkmateriaal aangeschaft in het kader van de uitvoering van de 6^e Landbouwtelling. - Personeel getraind in het kader van institutionele versterking en capaciteitsopbouw. - uitvoering van de 6^e Landbouwtelling.
0714 Stimulering Landbouwsector	- Landbouw voorlichters zijn getraind ter verbetering van de dienstverlening naar de agrariërs toe. - Agrariërs zijn getraind in toepassing van de richtlijnen inzake voedselveilig productie conform de internationale standaarden. - Intensiveren van veld visitaties. - Materialen z.a; Ph, Ec en regenmeters e.d. zijn aangeschaft. - Modelbedrijf in Commewijne is uitgebreid en omvormd. - Op verschillende locaties zijn schooltuinen opgezet.	- Landbouw voorlichters zijn getraind ter verbetering van de dienstverlening naar de agrariërs toe. - Agrariërs zijn getraind in toepassing van de richtlijnen inzake voedselveilig productie conform de internationale standaarden. - Intensiveren van veld visitaties. - Modelbedrijf in Commewijne is uitgebreid en omvormd. - Op verschillende locaties zijn schooltuinen opgezet. - Plantenkassen in de regio's opgezet.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
	- Plantenkassen in de regio's opgezet. - Omschakeling van de Citruskwekerij te Tamansarie in een agro-toeristisch modelbedrijf gedeeltelijk afgerond. - Nursery op Montresor en Rechteroever van de Commewijne rivier opgezet. - Aanvang gemaakt met het project Mariënborg.	- Omschakeling van de Citruskwekerij te Tamansarie in een agro-toeristisch modelbedrijf gedeeltelijk afgerond. - Nursery op Montresor en Rechteroever van de Commewijne rivier opgezet. - Fase 2 en 3 van het project Mariënborg is aangevangen. - Aanvang gemaakt met de opzet van agrarisch trainingscentrum Nickerie en Commewijne. - LVV ressortkantoren zijn voorzien van equipments t.b.v. bevordering van landbouw mechanisatie.
0715 Veehouderij	<u>Dierziekte monitoring en bewakingssysteem</u> - Landelijke dierziekte survey in uitvoering. Monsternamen bij vee. - Dierziekte monitoring en surveillance programma in uitvoering. - Regelmatige controle veebedrijven. <u>Veterinair Laboratorium</u> - Vet Lab is afgebouwd. <u>Behoud genetisch materiaal van Criollo rassen van landbouwhuisdieren</u> - Genetisch onderzoek bij Criollo runderen uitgevoerd. <u>Sanitaire Inspectie en Traceerbaarheid van Vee</u> - Faciliteiten voor het uitvoeren van grens- en haven controles zijn aangeschaft. <u>Opzet vee opvang en import fokdieren</u> - Arealen zijn bouwrijp gemaakt. <u>Kunstmatige Inseminatie dienst</u> - KI dienst gereorganiseerd.	<u>Dierziekte monitoring en bewakingssysteem</u> - Landelijke dierziekte survey. voortgezet. Monsternamen bij vee voortgezet. - Dierziekte monitoring en surveillance programma voortgezet. - Voortzetting regelmatige controle veebedrijven. <u>Veterinair Laboratorium</u> - Vet Lab is ingericht en operationeel <u>Behoud genetisch materiaal van Criollo rassen van landbouwhuisdieren</u> - Veredelingsstation is opgezet. <u>Sanitaire Inspectie en Traceerbaarheid van Vee</u> - Grens- en havencontrole is uitgebreid. <u>Opzet vee opvang en import fokdieren</u> - Stallen zijn gebouwd. - Dieren zijn aangeschaft. <u>Kunstmatige Inseminatie dienst</u> - Aanschaf van KI equipment. - Nieuwe inseminatoren zijn opgeleid.
0716 Visserij	- De status van Aquacultuurwet is reeds gescreend door Justitie en Politie. - De nieuwe voorwaarden en regelgeving t.a.v. vergunningen zijn in werking. - Continuering implementatie VMS apparatuur op alle boten. - Continuering Bycatch Reduction Device testing (BRD testing). - Visserij management Plan is in uitvoering. - Steiger te Nickerie is opgezet en aanvang van bouw monitoringscenter. - Visserij onderzoeksactiviteiten opgestart en waarnemers programma is actief.	- Aquacultuurwet is afgekondigd. - Alle boten zijn voorzien van VMS apparatuur. - Bycatch Reduction Device testing (BRD testing) wordt gecontinueerd. - Upgrading visserij data collectie en data beheer wordt gerealiseerd en is operationeel. - Bestrijding IOO visserij. MCS unit is voorbereid samen met de andere autoriteiten zoals de Marine, Maritieme Politie en de Kustwacht.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
	- Visrokerij VCC is operationeel.	- Monitoring van bycatch en ETP species wordt voortgezet en de export wordt veilig gesteld. - Visserij onderzoek voor de bestandschattingen uitgevoerd. - Ontwikkelen van geschikte BRD wordt voortgezet. - Aquacultuuronderzoek is opgestart en is operationeel. - Visserij personeel is getraind in het herkennen van vissen. - Boeien te Galibi worden onderhouden ter bescherming van de zeeschildpadden.
0717 Landbouwinfrastructuur en Exportpromotion	- Voorbereidingen getroffen voor de opzet van Packing Factory incl. Vriesfaciliteiten.	- Aanvang gemaakt met opzet van Packing Factory incl. Vriesfaciliteiten.
0766 Palmolie Project Patamacca	- Presidentiele Stuurgroep Ontwikkeling Oliepalm industrie te Marowijne. - Inventarisatie en evaluatie van de activiteiten conform contract met China Zong Heng Tai.	- Capaciteitsversterking van de Presidentiele Stuurgroep Ontwikkeling Oliepalm industrie te Marowijne.
0767 Staatsboerderij N.V.	- Staatsboerderij is gereorganiseerd.	- Staatsboerderij is gerehabilliteerd.
Programma : 09 Subsidies en bijdrage		
0929 Staatsbedrijf Alliance	- Voorbereidingen getroffen voor de rehabilitatie en herstructurering van het bedrijf Alliance.	- Het gefaseerd rehabiliteren van de plantage is ingezet en het bedrijfsplan is goedgekeurd voor financiering. - Proeftuin gemoderniseerd. - Start fase 1 markoesaproject.
0930 Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne	- Verbeterde en voldoende plantmateriaal beschikbaar voor verkoop ter stimulering van de erfcultures.	- Verbeterde en voldoende plantmateriaal beschikbaar voor verkoop ter stimulering van de erfcultures.
0931 Stichting Nationale Parken	- Uitvoering gegeven aan duurzaam behoud, herstel en bescherming van deze groene parel in hartje Paramaribo.	- Uitvoering gegeven aan duurzaam behoud, herstel en bescherming van deze groene parel in hartje Paramaribo.
0932 Stichting Proeftuinen	-	- STIPRIS krijgt een nieuw bestuur. - het verrichten van onderzoek t.b.v land- en tuinbouwgewassen.
0933 Stichting Nationaal Rijstinstituut	- Verbeterde teelttechnische voorlichting aan de boerengemeenschap via effectieve communicatie-middelen. - Een nieuw laboratorium voor plantenziektkundig onderzoek is opgezet en van apparatuur voorzien. - Ontwikkelen van nieuwe rijstrassen gaat gestaag door. - Onderzoek naar kwaliteits-eigenschappen van rijst vindt weer plaats door investeringen in apparatuur. - Onderzoek naar hooglandrijst wordt ter hand genomen. - Verbeterd agronomisch onderzoek en begeleiding van de padieboeren. - Onderzoek naar bestrijding van ziekten en plagen gecontinueerd. - Onderzoek naar plantenvoeding en bodem weer leven ingeblazen.	- Meer hoger kader aangetrokken om het rijstonderzoek te versterken. - Trainingen voor het personeel zoals onderzoekstechnieken, middel- en hogermanagementtechnieken, communicatietechnieken verzorgd. - Aanvang gemaakt met onderzoek naar de gevolgen van klimaatsveranderingen op onze rijstproductie. - Voor het uitvoeren van gewas-beschermingsonderzoek en opkweken van kiemplanten voor veredelingsonderzoek is een compleet nieuwe broeikas geconstrueerd. - GAP-trainingen aan padieboeren gecontinueerd. - Continuering van verbeterde teelttechnische voorlichting aan de boerengemeenschap via de meest effectieve communicatiemiddelen.

Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
	- Good Agricultural Practices (GAP) trainingen aan boeren gestart. - Zaaizaadproductie, verwerking en distributie naar beschikbare middelen opgevoerd. - Er is in samenwerking met de Stichting voor Experimentele Landbouwbedrijven (SEL) een trainings- en begeleidingsprogramma gestart voor 26 zaaizaadboeren. - Er is een aanvang gemaakt met revisie van het wagen- en machinepark.	- Continuering verbeterd agronomisch onderzoek en begeleiding van de rijstboeren. - Continuering en opvoering van het maken van nieuwe kruisingen en selectie van kandidaatrassen. - Onderzoek naar ziekten en plagen bestrijding opgevoerd. - Bemestingsonderzoek en verstrekken van informatie aan de rijstboeren opgevoerd. - Noodzakelijke investeringen in de productie en verwerking van zaaizaad gepleegd waardoor de zaaizaad-productie is toegenomen. - Het trainings- en begeleidingsprogramma voor 26 zaaizaadboeren in samenwerking met de Stichting voor Experimentele Landbouwbedrijven (SEL) is gecontinueerd. - Revisie van het wagen- en machinepark is gecontinueerd.
4105 Food and Agriculture Industries (FAI)	- De productiewerkzaamheden en export worden gecontinueerd. - Verhoogde productiviteit. - Toename in opbrengsten.	- De productiewerkzaamheden en export worden gecontinueerd. - Bananenproject in uitvoering.
4117 Melkcentrale	- Melk is betaalbaar voor de sociaal zwakkeren.	- Melk is betaalbaar voor de sociaal zwakkeren.
4120 Stichting Experimentele Landbouw	- Rehabilitatie werkzaamheden aan de natte en droge infrastructuur van Prins Bernardpolder zijn uitgevoerd. - Aan 20 zaaizaadboeren is areaal toegewezen.	- Gestart met rijstonderzoek activiteiten i.s.m. ADRON en aanmaak zaaizaad. - Opzetten droger t.b.v. zaaizaad productie.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	11.330	109.128	167.206	263.494	256.062	53.488
53	Niet Belasting Middelen	11.330	36.918	46.510	48.836	51.161	53.488
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	7	0	24	25	26	28
53126	Zeevergunningsrechten e.a. visvergunningen	1.967	25.844	38.831	40.773	42.714	44.656
53145	Bestekkosten	88	110	50	53	55	58
53150	Opbrengsten veeteelt (o.a. slachten keuringsgelden)	5.779	5.022	5.219	5.480	5.741	6.002
53167	Opbrengst planten onderzoek en-resultaten	3.489	5.942	2.386	2.505	2.625	2.744
54	Ontvangen Leningen	0	72.210	120.696	214.658	204.901	0
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	61.210	120.696	214.658	204.901	0
54107	IsDB ontvangen leningen	0	11.000	0	0	0	0

Toelichting:**Niet Belasting Middelen****53100 - Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren**

De opbrengsten onder bovengenoemde code komen uit huur van een kantine op LVV terrein, te hoofdkantoor aan de Letitia Vriesde laan 8-10.

Het bedrag is geraamd op **SRD 24.000,00**

53126 - Zeevergunningsrechten e.a. visvergunningen

De opbrengsten van de zeevergunningsrechten en visvergunningen zijn afkomstig uit de zeevisserij, kustvisserij en binnenwatervisserij.

Voor het planjaar zijn de ontvangsten geraamd op **SRD 38.831.000,00**

53145 - Bestekkosten

De ontvangsten van de bestekkosten zijn afkomstig uit de verkoop van bestekken bij verkoop van aanbestedingen.

Voor 2024 zijn de ontvangsten geraamd op **SRD 50.000,00**

53150 - Opbrengsten veeteelt (o.a. slacht- en keuringsgelden)

De Opbrengsten Veeteelt bevat de volgende ontvangsten:

- Slachtlonen en keurlonen van dieren die worden aangeboden voor slachten;
- Keurlonen van import vleeswaren, dierlijke producten, melkpoeder, kaas etc.

Het bedrag van de ontvangsten is geraamd op **SRD 5.219.000,00**

53167 - Opbrengst planten onderzoek en-resultaten

De opbrengst Planten Onderzoek en Resultaten bestaat uit de inspectiekosten van import en export van groenten, fruit, knolgewassen, rijst, hout en vergassingskosten.

Voor het planjaar zijn de opbrengsten geraamd op **SRD 2.386.000,00**

Ontvangen Leningen**54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen**

Met de IDB lening worden de volgende projecten uit de verschillende beleidscodes gefinancierd;

Voor beleidscode 0124 "Institutionele Vormgeving" wordt het volgende gefinancierd, t.w.

- Versterking nationaal agrarisch gezondheid en voedselveiligheidssysteem
- Verbetering plantgezondheid
- Integrale aanpak van agrarische innovatie strategie en agenda

Het bedrag hier is geraamd voor **SRD 35.000.000,00**.

Voor beleidscode 0125 "Reactivering Waterschappen" worden de Irrigatie en & Drainage activiteiten gefinancierd voor een geraamd bedrag van **SRD 10.000.000,00**.

Voor beleidscode 0713 "Landbouwtelling" worden de census activiteiten gefinancierd. Hiervoor is **SRD 35.696.000,00** geraamd.

Voor beleidscode 0715 "Veehouderij" worden de activiteiten inzake diergezondheid gefinancierd. Het bedrag hier is geraamd voor **SRD 40.000.000,00**.

De totale IDB-lening in 2024 bedraagt **SRD 120.696.000,00**.

De totale leningen bedragen **SRD 120.696.000,00**.

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

Bij titel IV zullen de parastatalen die onder het ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij ressorteren kort worden belicht. Hierbij gaat het om de parastatalen die operationeel zijn. De niet-operationele bedrijven zijn aan het eind opgesomd.

Stichting Nationaal Rijstonderzoeks Instituut (SNRI/ ADRON)

Hieronder wordt deze subsidie ontvangende parastataal belicht kort belicht. Deze stichting streeft naar bevordering van de rijstcultuur in de ruimste zin des woord. Door het uitvoeren van wetenschappelijk en toegepast onderzoek door haar werkarm het Anne van Dijk Rijst Onderzoekscentrum Nickerie (SNRI/ADRON) wordt technologie beschikbaar gemaakt voor de rijstverbouwers en -verwerkers. De stichting zorgt er ook voor dat de rijstboeren over goed plantmateriaal kunnen beschikken. In dit kader is in 2014 een Zaaizaad Unit opgezet. Eventueel kan de effectuering van deze unit nog niet goed van de grond komen omdat de benodigde fondsen niet ter beschikking worden gesteld. De stichting houdt zich bezig met het uitvoeren van onderzoek betreffende het telen en verwerken van rijst, het zuiver houden van de bestaande en het ontwikkelen van nieuwe rijstrassen, onderzoek naar ziekten en plagen die door de klimaatsverandering steeds meer in importantie toeneemt, het opzetten en het instandhouden van een zaaizaadaanmaak- en – distributiesysteem voor verzekering van beschikbaarheid van goed zaaizaad en het verzamelen, documenteren, bewerken en verspreiden van informatie welke van belang is voor de rijstsector. Verder is het doel van de stichting om samenwerking met instellingen in binnen- en buitenland aan te gaan, die op dezelfde terreinen werkzaam zijn. Verder zorgt de stichting voor het bevorderen van en meewerken aan opleidingen ten dienste van de rijstsector. Bij de stichting vinden 72 medewerkers emplooi verdeeld over lager en middenkader en hoger kader op HBO en wetenschappelijk niveau.

Centrale voor Visaanvoerhaven in Suriname (CEVIHAS)

Door de werkzaamheden van dit bedrijf wordt de export van vis bevorderd en het logistieke proces in deze branche ontwikkeld. Verder wordt een bijdrage geleverd aan de visvangst en de voorziening van zowel de lokale als internationale markt van vis. Hiertoe is er een visaanvoerhaven en wordt er gezorgd voor de regelmatige en geordende aanvoer en verhandeling van vis.

Staatsbedrijf Alliance

Middels een reeds opgezette bedrijfsplan wordt in het planjaar gewerkt aan de diversificering van het bedrijf. Het bedrijf Alliance wordt gerehabiliteerd en gerestructureerd, welke past binnen ons agrarisch beleid. De citrus productie en verwerking wordt verder ontwikkeld om hoge kwaliteitsproducten aan te bieden op de lokale en regionale markt.

Melkcentrale N.V.

De Melkcentrale is een staatsbedrijf dat zich bezighoudt met de verwerking van rauwe melk die door de melkboeren wordt geleverd. Het beleid van het bedrijf houdt o.a. in dat er meer rauwe melk wordt gebruikt bij de verwerking. Dit geldt voor alle bedrijven die melk verwerken, waarbij naleving van de “Melkverwerking verordening”, in acht wordt genomen.

Surinaamse Amerikaanse Industrie Maatschappij (SAIL N.V.)

De SAIL N.V. houdt zich voornamelijk bezig met het exporteren van garnalen, verkoop van vis voor de lokale markt, ijsverkopen en verwerking van vis en garnalen voor andere bedrijven. Verder zijn de vangstbedrijven gegarandeerd van afzet aan dit bedrijf en het levert een bijdrage aan het nationaal inkomen van Suriname. Ook dit bedrijf is in staat om zonder subsidie van de overheid te functioneren. SAIL N.V. zal haar bedrijfsactiviteiten blijven voortzetten voor de Surinaamse gemeenschap en de internationale markt.

Stichting voor Experimentele Landbouwbedrijven (SEL)

De stichting ondersteund de veeteelt activiteiten.

Stichting Machinale Landbouw (SML)

Het bedrijf is in een fase van rehabilitatie. De planning is om de rijstproductie weer ter hand te nemen.

Stichting Nationale Parken (STINAPA)

Deze stichting heeft als doel het aanleggen, inrichten en onderhouden van nationale parken in Suriname en het beheren en exploiteren van bedoelde parken in het belang van het Surinaamse publiek en het toerisme.

Stichting Proeftuinen Suriname (STIPRIS)

Deze stichting heeft als doel het verrichten van onderzoek ter bevordering en verbetering van een rationele teelt van land- en tuinbouwgewassen in Suriname. Het nut van dit bedrijf is dat door onderzoek ziekten en plagen die land- en tuinbouwgewassen aantasten, uitgeroeid kunnen worden en hierdoor de kwaliteit van deze gewassen verhoogd kan worden.

Stichting voor Visserij Bevordering (STIVI)

Deze stichting functioneert sedert 1992 niet optimaal. De activiteiten zijn beperkt tot het verkopen van ijs en het verhuren van de faciliteiten.

Stichting Landbouw Ontwikkeling Commewijne (SLOC)

Dit bedrijf streeft naar capaciteitvergroting ter verhoging van de inkomsten om later kostendekkend te kunnen functioneren.

N.V. Suriname Zwaar materieel (Surzwam)

Deze vennootschap heeft ten doel het beheren, onderhouden en exploiteren van zwaarmaterieel voor de productiesector en in het bijzonder de agrarische sector. Met de exploitatie van zwaar materieel en andere equipment wordt de flexibiliteit, slagvaardigheid en effectiviteit voor het onderhoud van de fysieke en natte agrarische infrastructuur beoogd. Door de permanente beschikbaarheid van machines kan snel en overal worden ingespeeld in situaties waar machine-inzet nodig is. Daarnaast kan regulerend worden opgetreden bij de prijsvorming.

Landbouwbank N.V.

De aandelen van de Landbouwbank zijn overgenomen door de VCB bank. De Landbouwbank zal voorafgaand aan het integratieproces fungeren als dochteronderneming van de VCB. Het doel van de landbouwbank wordt verder nagestreefd. Het doel is bevordering van de ontwikkeling van de landbouw, bosbouw en visserij in Suriname door het financieren van landbouw-, bosbouw- en visserijbedrijven.

Stichting Viskeurings Instituut

De stichting heeft ten doel het bewaken en verzekeren van de voedselveiligheid voor zowel de export als voor de lokale consumptie. Dit zal geschieden door het uitvoeren van kwaliteitskeuringen en controles in de visserijsector en al datgene wat daarmee samenhangt of daaruit voortvloeit, geheel of gedeeltelijk in samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid, conform de viskeuringswet en haar uitvoeringsbesluiten en beschikkingen in de ruimste zin des woord.

Stichting Agrarische Ontwikkeling in Coronie (SAOC)

Deze stichting is geheractiveerd, waarbij een bestuur is geïnstalleerd en de activiteiten gecoördineerd worden vanuit het district Coronie.

De hierna volgende bedrijven zijn nagenoeg inactief.

Gemeenschappelijke Plantaardige Oliën en Vetten bedrijven N.V. (GPOV N.V.), Landbouw Maatschappij Brokopondo N.V. (voorheen Phedra), Landbouw Maatschappij Victoria N.V., Stichting Agrarische Kernbedrijven in Nickerie (SAKN), Rijstinstituut in Suriname (RIS), Surinaamse Citrus Centrale (SCC), Surinaamse Cultuur Maatschappij (Marienburg), Surinaamse Landbouwbedrijven N.V. (Surland N.V.), Suriname Rice Operation N.V. (SRO N.V.), Tropica Food Industrie N.V., Stichting Rijst Ontwikkeling Instituut Suriname (ROIS).

Afdeling 9. Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen

De begroting voor het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Doelstelling

Het doel van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is het zorgen voor een integraal duurzaam en efficiënt beheer en de ontwikkeling van de productie van de in Suriname aanwezige natuurlijke hulpbronnen, rekening houdend met het milieu, veiligheid en rechten van lokale gemeenschappen.

Taakstelling

Ter verwezenlijking van de doelstelling zijn aan het Ministerie de volgende taken toebedeeld:

- a. Een nationaal beleid met betrekking tot de natuurlijke hulpbronnen en energie;
- b. De inventarisatie, exploratie, optimale exploitatie en het beheer van: delfstoffen, de natuurlijke hulpbron water en de voor de energie benodigde natuurlijke hulpbronnen;
- c. Het mijnbouw kadaster
- d. De controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot geodesie;
- e. Het waterbeheer, waar nodig in interdepartementaal verband;
- f. De drinkwatervoorziening;
- g. De energievoorziening;
- h. De controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de delfstoffen, het waterbeheer, de opwekking, het transport en de distributie van energie.

Het ministerie is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirect met de in het voorgaande lid genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.

De **visie** van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is: “Een efficiënt beheer en integrale duurzame ontwikkeling van de water en energiebronnen ontplooiing van de mijnbouw-, water- en energiesector voor het welzijn en de welvaart van onze natie na te streven.”

De **missie** van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen luidt als volgt: “Het ontwikkelen van een integraal duurzaam, transparant beleid voor het beheer van de natuurlijke hulpbronnen in het bijzonder water, delfstoffen en energie ten dienste van het menselijk-, economisch- en milieu kapitaal van Suriname.”

In de afgelopen decennia hebben zich op het vlak van de natuurlijke hulpbronnen water, energie, delfstoffen en het milieu zowel nationaal als internationaal diverse ontwikkelingen voorgedaan. Deze ontwikkelingen zijn ook van invloed geweest op Suriname, waardoor ons land zich aan diverse internationale verdragen en initiatieven heeft gecommitteerd. Daarnaast is er de afgelopen jaren sprake van een toename in de exploitatie van goud- en bouwmaterialen, recente significante olie- en gasvondsten in het offshore gebied en de toenemende rol van hernieuwbare energie in de beperking van de negatieve effecten van klimaatsverandering. Deze factoren noopten tot aanpassing van de structuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen, opdat zij in staat is om de ontwikkelingen bij te benen en dienovereenkomstig het beleid uit te zetten. Leidend bij de aanpassing van de organisatie en managementstructuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zijn geweest de principes van: transparantie, efficiëntie, innovatie, inclusie en duurzaamheid in relatie tot de drie hoofdbeleidsgebieden mijnbouw, water en energie.

Het Ministerie neemt op basis van het bovenstaande een belangrijke plaats in bij de duurzame ontwikkeling en de nationale productie door zich te richten op de vergroting van het nationaal inkomen ter herstel van de economie van de Staat Suriname. De opstelling van de begroting voor het dienstjaar 2023 heeft tegen deze achtergrond plaatsgehad.

De beleidsvisies van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen worden uitgewerkt in de volgende beleidsdomeinen mijnbouw, energie en water.

De werkarmanen en strategische partners van het Ministerie die zowel direct als indirect hierbij betrokken zijn:

1. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)
2. Dienst Energievoorziening (DEV)
3. Dienst Watervoorziening (DWV)

4. N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)
5. Bauxiet Instituut Suriname (B.I.S)
6. N.V. Energie Bedrijven Suriname (E.B.S)
7. N.V. Grasshopper Aluminium Company
8. Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.
9. De Commissie Ordening Kleinschalige Goudsector (OKGS)
10. De Energie Autoriteit Suriname (E.A.S)

Institutionele versterking en capaciteitsopbouw

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zal in 2024 voortgaan met het transparant, efficiënt en effectief maken van de interne processen als ook het herformuleren van de taken en verantwoordelijkheden van verschillende directoraten, onder directoraten, afdelingen, diensten en functies.

Het ministerie zal in het kader van de versterking van processen voor monitoring van het beleid aandacht besteden aan de verdere digitalisering automatisering van o.a. de registratieprocessen van mijnbouwrechten. De huisvesting van diverse cruciale diensten en afdelingen zijn geïnventariseerd en wordt gefaseerd aangepakt.

Op basis van de actuele ontwikkelingen in de mijnbouw, energie en watersector en met het oog op de verdieping en specialisering van het beleid binnen de diverse directoraten, zal gericht de mogelijkheid voor opleidingen en trainingen voor personeel een belangrijk element vormen om zodoende een kweekvijver van sectorspecialisten op de diverse gebieden te ontwikkelen. Met name op het gebied van olie en gas en potentiële groene energiebronnen zal in vroeg stadium al worden ingespeeld op het kweken van kader binnen de overheid om in de nabije toekomst de sectorontwikkelingen bij te kunnen benen.

Sector Mijnbouw

De mijnbouwsector levert een belangrijke bijdrage in het aandeel van de exporten en de ontvangsten van de overheid. In de planningsperiode van 2017 tot 2022 (M.O.P.) zal deze sector doorgaan een rol vervullen op basis van de nieuwe beleidsinzichten. De opbrengsten uit de mijnbouwsector moet in reële termen van het BBP toenemen. De regering heeft ter verhoging van inkomsten uit de mijnbouwsector, de delfstoffen overeenkomst met IAM GOLD ROSEBEL GOLDMINES herzien en een nieuwe overeenkomst getekend met Newmont, wat moet resulteren dat de Staat meer verdient uit overeenkomsten met hier te lande opererende multinationals. Eveneens zal daadwerkelijk overgegaan worden tot diversificatie van de mijnbouwactiviteiten. De regering zal aanvullende maatregelen treffen om andere inkomsten van de Staat te verhogen. In dit kader kan genoemd worden de behandeling van de nieuwe Mijnwet, die na herziening aan de Nationale Assemblée wordt aangeboden ter goed keuring.

De Wereldbank heeft het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen ondersteund met een reeks studies over het mijnbouw- en aardoliekader om de agenda te hervormen en algemeen advies te verstrekken aan belanghebbenden. De bedoeling is om alle voorbereidingen te treffen met het oog op de lening van de Wereldbank welke momenteel wordt voorbereid voor de ontwikkeling van de particuliere sector in Suriname, inclusief prioritaire acties voor de winning industrieën

In kader van een transparanter mijnbouwbeleid is de toetreding als lidland tot Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) van eminent belang.

Het opzetten van een Mining Policy Framework in samenwerking met het intergovernmental forum on Mining, Minerals, Metals and Sustainable Development zal ook een bijdrage leveren aan de nieuwe mijnwet alsook potentiële investeerders. In dit kader wordt een inventarisatie gedaan van mijnbouw rechthouders, die hun verplichtingen van rapportages van werkzaamheden en de betalingen van de financiële verplichtingen niet tijdig nakomen. Bereids worden de houders aangeschreven.

Er zullen regelgeving tot stand komen m.b.t. sanctiegelden. Het uiteindelijke resultaat zal zijn intrekking van het mijnbouwrecht. Hierdoor zullen gebieden vrijkomen voor serieuze investeerders. De aanpassingen op verschuldigde betalingen van de oppervlakterechten voor exploratie en exploitatie, alsmede retributiegelden zijn inmiddels herzien.

Gezien de ontwikkelingen in de mijnbouwsector en de exploratie aanvragen naar andere delfstoffen (w.o. nikkel, koper, mangaan, ijzer etc.) is het nodig om alvast over te gaan tot het vaststellen van de royalty van deze delfstoffen.

T.a.v. de aanvragen voor de alluviale exploitatie van de mineralen Cassiteriet, Tantaliet en andere pegmatiet mineralen zal de royalty van deze mineralen op korte termijn worden vastgesteld.

Het voornemen om het controleapparaat van de Overheid (Mijninspectie), te versterken door optimale bemensing (mijninspecteurs en veldpersoneel) verloopt niet naar tevredenheid. Bereids is deels voorzien in apparatuur, logistieke faciliteiten en de automatisering van de diensten bij Geologisch Mijnbouwkundige Dienst.

Er zal ingespeeld worden op de uitstroom van studenten mijnbouwkunde en geologie aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname en het Natin, echter verloopt het proces voor indiensttreding niet vlot.

Het in te stellen Delfstoffen Instituut zal optimaal gebruik maken van de expertise die op de arbeidsmarkt komt. Hierdoor kan het instituut beter invulling geven aan haar taak, namelijk het mede op gang brengen van een vergroting van controleerbare buitenlandse investeringen in de mijnbouw. Het Delfstoffen Instituut zal een zelfstandig instituut zijn met een toezichhoudende, controlerende en beleidsvoorbereidende taak. Daarnaast zal het Delfstoffen Instituut exploratie activiteiten stimuleren om de ontwikkelingen binnen de sector te versnellen.

In het kader hiervan is het van eminent belang om de digitalisatie (creëren van een database) van de aanwezige data op de GMD, hetzij in de vorm van monsterkaarten, veldrapportages, geologische data, en slijpplaatjes data, op gang te brengen, alsook de ordening hiervan.

Naast de traditionele mijnbouwactiviteiten van bouwmaterialen, goud en aardolie zal intensief gewerkt worden tot de ontwikkeling van niet metallische delfstoffen z.a. kaolien, klei, savannezand en andere in ons land aanwezige mineralen w.o. koper, nikkel, ijzer, mangaan, diamant, zilver etc., waarvoor reeds internationale belandstelling is. Bereids worden aanvragen gedaan voor de exploratie van savannezand en kaolien voor industriële doeleinden.

Alle mijnbouwactiviteiten zullen worden uitgevoerd op basis van het DECREET MIJNBOUW E- 58 1986 NO. 28 van 8 mei 1986, houdende algemene regelen omtrent de opsporing en ontginning van delfstoffen.

De taken van de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst zijn vervat in G.B. 1951, no. 110.

Sector Water

De regering heeft als beleid de Surinaamse gemeenschap 1x24 uur toegang te bieden tot goed, gezond en betaalbaar drinkwater als garantie voor zowel volksgezondheid als de sociaaleconomische ontwikkeling van ons land. In de context van de United Nations Sustainable Development Goal 6 Clean Water and Sanitation for all die in 2030 bereikt moet zijn, zal er meer bewustwording moeten plaatsvinden bij beleidsmakers, de totale samenleving, met speciale nadruk op jongeren, vrouwen en achtergestelde gebieden. Rond 2030 zal de implementatie van integraal beheer van waterbronnen een feit moeten zijn, evenals de toegankelijkheid van drinkwater voor alle Surinamers. Dien ten gevolge is het instellen van een directoraat dat zich specifiek toespitst op het waterbeleid, dat verder reikt dan slechts watervoorziening van eminent belang.

De werkmensen en strategische partners van het Directoraat, voor wat betreft Water, die zowel direct als indirect hierbij betrokken, zijn:

1. Dienst Watervoorziening (DWV)
2. N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M.)

De basis voor het drinkwaterbeleid is de verdere verwezenlijking van de aanbevelingen zoals vervat in het Suriname Water Supply Masterplan 2011 – 2024 en het updaten hiervan. In dit kader zullen in 2024 wederom nieuwe bronnen worden aangeboord en zal het waterleidingnet verder worden uitgebreid met onder andere de winning van oppervlaktewater, om zodoende de drinkwatervoorziening voor Suriname te garanderen. Met de ondertekening van de IDM-lening van US\$ 26 miljoen, wordt de SWM in de gelegenheid gesteld de drinkwatervoorziening in het district Wanica op te voeren. Ook zal de vervanging en uitbreiding van het waterleidingnet in de desbetreffende districten verder ter hand worden genomen.

In 2024 zal het Directoraat Water de nodige voorbereidingen treffen voor de uitvoering van een Integraal watermanagement systeem en beheersplan. De institutionele versterking van het personeel van de afdeling Integraal Waterbeheer zal in 2024 verder ter hand worden genomen teneinde de medewerker de nodige kennis en vaardigheden om hen in staat te stellen het watermanagement beleid te kunnen uitvoeren. De drie conceptwetten die reeds zijn voorbereid, en worden binnen afzienbare tijd afgerond en in 2024 worden aangeboden ter behandeling in De Nationale Assemblée (DNA). Het gaat om de volgende conceptwetten:

1. Het wetsontwerp “*Toezicht Drinkwaterkwaliteit*” (met Memorie van Toelichting);
2. Het wetsontwerp “*Grondwaterwet*” (met Memorie van Toelichting);
3. Het wetsontwerp “*Grondwaterbeschermingsgebieden*” (met Memorie van Toelichting).

Deze drie conceptwetten zullen als eerste instrumenten dienen voor het Directoraat Water voor een betere beheerstructuur van de waterbronnen in Suriname. Voorts zal er een start worden gemaakt met de ontwikkeling van een 'Nationaal Water Marketing en Export Strategie' voor Suriname. Deze strategie zal vooral richting moeten helpen geven aan de export potentie van ons water naar de regio en elders en het creëren van een inkomstenbron voor Suriname uit export van water. In het dienstjaar 2024 zullen de volgende acties worden voortgezet om het beleid van de Watersector uit te zetten:

1. Nieuwe waterwetten: Wet Grondwaterbeschermingsgebieden, Wet Toezicht Drinkwaterkwaliteit, Grondwaterwet.
2. Capaciteitsversterking en verdere aanpak Integrated Water Resource Management
3. Decentrale drinkwatervoorziening voor Boven Suriname gebied (project 2)
4. Upgraden van bestaande en nieuwbouw waterinstallaties in het binnenland.
5. Certificering volgens IOS9001: 2015 (jaarlijkse beoordeling SWM- kwaliteitsmanagement systeem)
6. Watersupply infrastructure Improvement Project Paramaribo Wanica, Para and Moengo (WASIP).
7. Verbetering productie en drinkwatervoorziening systemen, van Hattemweg 1.000 m³/uur.
8. Installeren scada systeem in vestiging; bouwen nieuw oppervlaktewater zuiveringsinstallatie Moengo (200m³/uur), aansluiten 2 dorpen Ricanaumofa en Abadukondre, opstellen strategisch plan drinkwatervoorziening t/m 2050
9. Feasibility study to upgrade water facility supplies: bouw/ rehabilitatie productiestations Nickerie Groot Henar, Paradise, Nw Nickerie, Sidoredjo, Wageningen), uitvoeren energy efficiency project en institutioneel versterkingsproject
10. Water supply modernization program SU-L1058: o.a. upgrade drinkwaterproductie Wanica (Hel CHR), ontwikkelen drinkwater strategie binnenland, modernisering operations SWM
11. Voortzetting verbetering drinkwatervoorziening Commewijne: aanleg bijbehorende hoofdleidingen La liberte-Tamanredjo en het distributienet naar de diverse ressorten.
12. Upgrade productiestation Tijgerkreek; verbetering waterkwaliteit
13. Vervanging asbestbuizen landelijk.
14. Distributie van drinkwater in eigenbeheer van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen.

Sector Energie

De sector Energie is zeer cruciaal in de voor ons liggende periode in het kader van de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van olie en gas. Het beleid van het Ministerie is erop gericht om de nationale energievoorziening veilig te stellen gelet op het belang hiervan voor de sociaaleconomische - ontwikkeling van ons land. Hieronder vallen ook de ontwikkelingen op het gebied van olie en gas, mede vanwege de significante olie en gasvondsten in het offshore gebied door Apache en Total in 2020. De energiesector kan een enorme boost krijgen, indien het gas getransporteerd kan worden naar de kust van Suriname. De uitdaging voor 2024 op het gebied van de gas en oliesector zal allereerst gelegen zijn in het opgang brengen van structuren en instituten die met name de lokale content voor de gas en oliesector moeten gaan voorbereiden en begeleiden. Dit ter voorbereiding van de samenleving op actieve participatie in de olie-industrie hetzij direct of indirect. Deze sector is daarom ook als apart onder directoraat binnen het directoraat Energie opgezet om zich met name te verdiepen in de ontwikkeling, het beleid, de regulering en monitoring van de koolwaterstoffen sector (olie en gas).

Gezien de internationale ontwikkelingen op het gebied van groene energie zal ook aandacht besteed worden aan het uitzetten en ontwikkelen van beleid op het gebied van alternatieve hernieuwbare energiebronnen met name, bio-energie. "Sustainable Energy for All", SE4ALL, streeft drie (3) belangrijke doelen na voor 2030 namelijk:

- ❖ Toegang tot elektriciteit en kookgas voor allen
- ❖ Verdubbeling van energie efficiëntie
- ❖ Verdubbeling van hernieuwbare energiebronnen in het overall energiegebruik.

De herstructurering van de elektriciteitsvoorzieningssector, die in 2021 is gestart, zal worden voortgezet in het begrotingsjaar 2024. Deze herstructurering is noodzakelijk voor de gezondmaking van de energievoorziening, maar is ook een van de essentiële voorwaarden voor een verhoging van de productie ontwikkeling, alsmede de noodzakelijke economische groei van Suriname.

Het dienstjaar 2024 zal vooral ook in het licht staan van de goedkeuring van het Energie Sector Plan. Dienstjaar 2024 zal zich ook kenmerken door de verdere operationalisering van de EAS.

Het energiebeleid van het ministerie zal in 2024 verder ontwikkeld worden op basis van prioriteiten in lijn met doel nummer 7 van de “United Nations Sustainable Development Goals”, die de toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen moet garanderen. Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen. Tegen 2030 de globale snelheid van verbetering in energie-efficiëntie verdubbelen, waaraan Suriname zich ook heeft gecommitteerd.

Deze prioriteiten zijn:

Het energieprofiel voor alle districten en dorpen en woongemeenschappen in het binnenland van Suriname zal worden afgerond. Onder meer zullen door middel van de installatie van windmeetstations langs de kust van Suriname de nodige metingen worden verricht gedurende een jaar om zodoende te komen tot een windmap die de potentie voor het opzetten van windfarms moet vaststellen. In 2020 en 2021 is in het binnenland van Suriname in een aantal dorpen, waaronder het dorp Pikin Slee, Gujaba en Godolo een pilot met solar energie uitgevoerd. Deze pilot is met de gemeenschappen en met interne en externe deskundigen geëvalueerd en de Regering heeft besloten om voort te gaan met dit concept voor overige dorpen in het binnenland. In 2023 is er eveneens aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een businessmodel voor het betaalbaar stellen van elektriciteit voor de bewoners van het binnenland.

In het dienstjaar 2024 zullen de volgende acties, die gestart zijn in 2021 om het beleid van de elektriciteitssector uit te zetten, worden voortgezet:

Program SU-G1001 “Development of Renewable Energy, Energy Efficiency and Electrification “(GRT/FM-13774-SU)
Finaliseren Energie Sector Plan (ESP)

ISA India Suriname Creditline: micro grid solar projecten voor 60 dorpen in het binnenland)

Micro Grid Solar Project (50 dorpen in het binnenland)

Straatverlichting landelijk netwerk

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zal zich in de komende periode sterk maken om beleid met betrekking tot olie en gas te formuleren en te implementeren, mede door de significante fondsen die zijn gerapporteerd in 2020, 2021 en 2022. Het opzetten van een Directoraat Energie met daaronder ressorterend een onder directoraat Olie en Gas, bemensing alsook institutionele versterking maken onderdeel hiervan uit.

Directoraat: Algemeen Beheer**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	13.580	30.260	46.942	46.942	49.311	51.776	54.364
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	12.665	28.960	42.642	42.642	44.796	47.035	49.386
610	Lonen en salarissen	8.687	24.553	34.921	34.921	36.667	38.500	40.425
611	Sociale premies	710	1.857	2.671	2.671	2.826	2.967	3.115
612	Gebruik van goederen en diensten	3.259	2.500	5.000	5.000	5.250	5.513	5.788
616	Sociale Uitkeringen	9	50	50	50	53	55	58
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	915	1.300	4.300	4.300	4.515	4.741	4.978
620	Inventaris	152	300	500	500	525	551	579
621	Transport middelen	762	1.000	3.800	3.800	3.990	4.190	4.399

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het directoraat Algemeen Beheer heeft per juli 2023 een personeelsbestand van 240.

De formatie wordt onderscheiden in:

- 56 x dienende in honorarium
- 30 x dienende in functiegroep3
- 23 x dienende in functiegroep4
- 20 x dienende in functiegroep5
- 21 x dienende in functiegroep6
- 13 x dienende in functiegroep7
- 23 x dienende in functiegroep8
- 29 x dienende in functiegroep9
- 03 x dienende in functiegroep 10
- 08 x dienende in functiegroep 11
- 03 x dienende in functiegroep 12
- 03 x dienende in functiegroep 13
- 09 x dienende in functiegroep OD
- 03 x dienende in functiegroep DIR

Naar geslacht verdelen we het in :

- 103mannen

- 137 vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	94	50%
Midden kader	functiegroep 7-8	36	19%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	58	31%
Totaal personeelsbestand		188	100%

Ongeveer 3 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten. Terwijl een instroom van hoofdzakelijk lager en midden kader wordt verwacht.

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2024 zijn begroot voor **SRD 34.921.000,00**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	26.268.000
61002	Vakantietoelage	2.086.000
61003	Overwerk	1.041.000
61004	Bonussen en Gratificaties	205.000
61006	Vacatiegelden	1.665.000
61013	Functionele toelagen	2.200.000
61014	Persoonlijke toelagen	110.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	267.000
61017	Waarnemingstoelage	42.000
61020	Telefoonvergoeding	31.000
61021	Representatievergoeding	723.000
61023	Vervoersvergoeding	240.000
61024	Overige vergoedingen	43.000
Totaal		34.921.000

611 - Sociale premies

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 2.671.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	780.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	1.891.000
Totaal		2.671.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Totaal is er in de begroting 2024 opgebracht voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 5.000.000,00**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	300.000
61205	Deskundigen Binnenland	431.000
61208	Binnenlandse reiskosten	37.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	34.000
61210	Buitenlandse reiskosten	200.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	300.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	530.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	50.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	16.000
61221	Vergaderkosten	68.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	143.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	30.000
61227	Radio en Tv programma's	20.000
61228	Brochure en andere Periodieken	20.000
61230	Overige kantoorkosten	3.000
61231	Overige kosten Automatisering	5.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	901.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	302.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	3.000
61238	Telefoon uitgaven	9.000
61240	Water	12.000
61241	Electriciteit	15.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	100.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	3.000
61247	Schoonmaak	50.000
61250	Bewaking	342.000
61251	Voeding	30.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	5.000
61260	Onderscheidingen	300.000
61263	Overige Algemene Kosten	600.000
61282	Overige medische verzorging	10.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	131.000
Totaal		5.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

Het totaal bedrag voor de Sociale uitkeringen is geraamd op **SRD 50.000,00**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61612	Poliklinische Kosten	22.000
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	3.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

Het totaal bedrag voor inventaris is geschat op **SRD 500.000,00**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	64.000
62004	Computers	322.000
62005	Printers	65.000
62006	Netwerken	24.000
62009	Technisch gereedschap	10.000
62011	Overige Automatisering	10.000
62012	Overige gereedschappen	5.000
Totaal		500.000

621 - Transport middelen

De totale uitgaven voor de transportmiddelen zijn geraamd op **SRD 3.800.000,00**.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	3.800.000
Totaal		3.800.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	2.076	2.550	2.600	2.600	1.310	1.365	1.420
07	Onderzoek en Ontwikkeling	2.076	2.550	2.600	2.600	1.310	1.365	1.420
0758	Duurzame Organisatie Ontwikkeling	20	50	100	100	60	65	70
0768	Community Engagement & Development	2.056	2.500	2.500	2.500	1.250	1.300	1.350

Toelichting : Programma's

0758 - Duurzame Organisatie Ontwikkeling

Duurzaamheid binnen het ministerie wordt bepaald door het waarborgen van de hoogste prioriteiten welke beschreven zijn in de beleidsmaatregelen. Gelet op de recente ontwikkelingen waaronder de significante olie- en gasvondsten in het offshore gebied is de noodzaak aanwezig om de structuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen aan te passen, opdat zij instaat is, om die ontwikkelingen bij te benen en dienovereenkomstig het beleid uit te zetten.

Leidend bij de aanpassing van de organisatie en managementstructuur van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zijn geweest de principes van: transparantie, innovatie, inclusie en duurzaamheid in relatie tot de drie hoofdbeleidsgebieden mijnbouw, water energie.

Het ministerie ondergaat een herstructurering en reorganisatie uitgestippeld welke geschiedt volgens het principe van duurzame organisatie ontwikkeling waarbij de institutionele versterking van het ministerie een centrale rol zal vervullen.

De institutionele versterking van het ministerie is onderverdeeld in de volgende beleidsprojecten:

- Verdere herstructurering en reorganisatie van het ministerie
- Professionele en persoonlijke ontwikkeling van het personeel
- Kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbehoud van uitvoeringscapaciteit van het ministerie

De kosten die hiermee gepaard gaan over het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 100.000,00**.

0768 - Community Engagement & Development

Dit programma is over het dienstjaar 2024 voor een bedrag van **SRD 2.500.000,00** begroot en is als volgt opgebouwd:

In dit begrotingsjaar zal de CED-unit op basis van vooraf verworven inzicht en kennis in de complexe interacties tussen de achtergestelde, inheemse en tribale gemeenschappen enerzijds en de private sector

anderzijds, welke onder supervisie van het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen projecten uitvoeren, informeren en begeleiden in hun recht op Free, Prior and Informed Consent (FPIC). Dit zal erin resulteren dat de negatieve gevolgen van grote projecten zullen worden vermeden en dat de economische, sociale en culturele rechten van deze gemeenschappen zullen worden beschermd.

Tabel 2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Onderzoek en Ontwikkeling				
Duurzame organisatie ontwikkeling	Alle kosten die verband houden met het kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbehoud van uitvoeringscapaciteit van het ministerie.	Verzorgen v/d training "klantgericht communiceren" aan medewerkers v/h Ministerie v. NH.	*Verdere herstructurering en reorganisatie van het ministerie. *Professionele en persoonlijke ontwikkeling van het personeel. *Kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbehoud van uitvoeringscapaciteit van het ministerie.	*Verdere herstructurering en reorganisatie van het ministerie. *Professionele en persoonlijke ontwikkeling van het personeel. *Kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbehoud van uitvoeringscapaciteit van het ministerie.
Community Engagement & Development	Alle kosten die verband houden met het informeren en begeleiden van de inheemse en tribale gemeenschappen enerzijds en de private sector anderzijds.categorie verantwoordt.	De opstart van de sectie C, E & D	Vermeiden van de negatieve gevolgen die grote projecten hebben op de inheemse en tribale gemeenschappen in het binnenland en de economische, sociale en culturele rechten van deze gemeenschappen beschermen.	Vermeiden van de negatieve gevolgen die grote projecten hebben op de inheemse en tribale gemeenschappen in het binnenland en de economische, sociale en culturele rechten van deze gemeenschappen beschermen.

Directoraat: Mijnbouw**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	3.275	7.623	15.850	15.850	15.788	16.681	17.630
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	3.275	7.523	12.950	12.950	13.598	14.277	14.991
610	Lonen en salarissen	2.158	5.876	10.000	10.000	10.500	11.025	11.576
611	Sociale premies	194	635	900	900	945	992	1.042
612	Gebruik van goederen en diensten	920	976	2.000	2.000	2.100	2.205	2.315
616	Sociale Uitkeringen	2	36	50	50	53	55	58
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	100	2.900	2.900	2.190	2.404	2.639
620	Inventaris	0	100	1.000	1.000	100	105	110
621	Transport middelen	0	0	1.900	1.900	2.090	2.299	2.529

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

Het directoraat Mijnbouw heeft per juli 2023 een personeelsbestand van 70.

De formatie wordt onderscheiden in:

- 11 x dienende in functiegroep3
- 02 x dienende in functiegroep4
- 11 x dienende in functiegroep5
- 09 x dienende in functiegroep6
- 17 x dienende in functiegroep7
- 17 x dienende in functiegroep8
- 01 x dienende in functiegroep9
- 02 x dienende in functiegroep10

Het aantal personeelsleden bij deze dienst is 70

Naar geslacht verdelen we het in :

28 mannen

42 vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	33	47%
Midden kader	functiegroep 7-8	34	49%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	3	4%
Totaal personeelsbestand		70	100%

Ongeveer 3 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten. Terwijl een instroom van hoofdzakelijk lager en midden kader wordt verwacht.

610 - Lonen en salarissen

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2024 zijn begroot voor **SRD 10.000.000,00**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	8.752.000
61002	Vakantietoelage	837.000
61003	Overwerk	40.000
61004	Bonussen en Gratificaties	20.000
61011	Overige Vacatie - en Onderstanden	10.000
61013	Functionele toelagen	210.000
61014	Persoonlijke toelagen	50.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	60.000
61017	Waarnemingstoelage	8.000
61021	Representatievergoeding	4.000
61024	Overige vergoedingen	9.000
Totaal		10.000.000

611 - Sociale premies

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 900.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	221.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	679.000
Totaal		900.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Totaal is er in de begroting 2024 opgebracht voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 2.000.000,00**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	20.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	20.000
61208	Binnenlandse reiskosten	100.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	100.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	100.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	20.000
61216	Kopieer	10.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	10.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	5.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	5.000
61221	Vergaderkosten	10.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	30.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	10.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	10.000
61230	Overige kantoorkosten	5.000
61231	Overige kosten Automatisering	5.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	20.000
61235	Verbouwingen	30.000
61240	Water	5.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	2.000
61246	Verzekering	10.000
61247	Schoonmaak	15.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	5.000
61250	Bewaking	30.000
61251	Voeding	30.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	5.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	35.000
61263	Overige Algemene Kosten	777.000
61277	Laboratoriumkosten	121.000
61279	Medicijnen	5.000
61283	Huur van voertuigen	250.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	100.000
Totaal		2.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

De totale uitgaven voor de Sociale uitkeringen bedraagt **SRD 50.000,00**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61612	Poliklinische Kosten	25.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Het totaal bedrag voor inventaris is geschat op **SRD 1.000.000,00**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	252.000
62004	Computers	510.000
62005	Printers	145.000
62009	Technisch gereedschap	93.000
Totaal		1.000.000

621 - Transport middelen

De totale uitgaven voor de transportmiddelen zijn geraamd op **SRD 1.900.000,00**.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	1.900.000
Totaal		1.900.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	5.554	33.505	137.300	137.300	157.186	163.277	169.673
07	Onderzoek en Ontwikkeling	0	23.505	76.000	76.000	113.957	119.655	125.638
0718	Projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)	0	1.155	1.000	1.000	300	315	331
0719	Voorbereidingen Mineralen Instituut	0	22.350	75.000	75.000	113.657	119.340	125.307
09	Subsidie en Bijdragen	2.417	3.000	5.000	5.000	2.500	2.625	2.756
0935	Bauxiet Instituut Suriname	2.417	3.000	5.000	5.000	2.500	2.625	2.756
13	Wetgeving en Standaarden	0	0	1.300	1.300	1.365	1.433	1.505
1317	Extractive Industries Transparency	0	0	1.300	1.300	1.365	1.433	1.505
23	Mijnbouw	3.137	7.000	55.000	55.000	39.364	39.564	39.774
2301	Ordering Goudsector	3.137	7.000	35.000	35.000	4.000	4.200	4.410
2303	GEF GOLD + : Advancing Formalization and Mercury- Fee Gold in Suriname	0	0	20.000	20.000	35.364	35.364	35.364

Toelichting : Programma's
0718 - Projecten t.b.v. Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (GMD)

GMD draagt zorg voor het verzamelen van alle gegevens die voor de geologische mijnbouwkundige kennis van het land van belang kunnen zijn.

UITVOERING PROJECTEN T.B.V. G.M.D.	Bedrag
Onderhoud Gebouwen en Terreinen	1.000.000
Totaal Beleidsmaatregel 0718	1.000.000

Project Gesteente magazijn / Distr. Paramaribo – Bouwkundige werken.

Het op een verantwoorde wijze opslaan c.q. opleggen van gesteenten, boorkernen en verschillende soorten bodemonsters die in de periode 1941 - 1986 zijn genomen, haast over het geheel grondgebied van Suriname vertegenwoordigen een waarde van bijkans US\$ 30.000.000,00 (DERTIG MILJOEN AMERIKAANSE DOLLAR). Bij de bouw van het nieuwe gebouw aan de Mr. Jagernath Lachmonstraat is niet voorzien in deze faciliteit. De huidige situatie is dat deze monsters op een zeer ongestructureerde wijze zijn opgeslagen in het magazijn te “Saramacca doorsteek” aan de Trefbalstraat #3. De constructie van de magazijn is volledig van hout opgetrokken en door langdurige dak lekkages alsook de aantasting door termieten wordt gevreesd voor gedeeltelijke instorting. Ter conservering van deze gesteente monsters is het noodzakelijk op kort termijn middels renovatie van de magazijn preventief in te grijpen.

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn geraamd op **SRD 1.000.000,00**.

0719 - Voorbereidingen Mineralen Instituut

Het mijnbouwbeleid van het ministerie is erop gericht om het beheer van alle in Suriname voorkomende mineralen/delfstoffen centraal te laten aansturen via het Delfstoffen instituut. Deskundigen zijn in kaart gebracht omtrent de procedure voor het opzetten van dit instituut en aanpassing huidige mijnbouwwet. Ter realisatie hiervan is een technische lening van de Wereldbank van US\$ 6 miljoen goedgekeurd, zodat o.a. gewerkt kan worden aan de noodzakelijke wet- en regelgeving, waar binnen het instituut zal fungeren. De transformatie van BIS, GMD en een deel van OGS naar dit nieuwe overkoepelend orgaan zal derhalve worden verwezenlijkt. In 2024 zijn de projecten vanuit deze lening begroot op USD 1.973.684,-. De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn geraamd op **SRD 75.000.000,00**.

0935 - Bauxiet Instituut Suriname

BAUXIET INSTITUUT SURINAME

Het Bauxiet Instituut Suriname is op 17 februari 1981 ingesteld per Decreet E-9, Decreet van 17 februari 1981, SB 1981 No. 14.

Het Instituut heeft ten doel:

- Het kennen en begrijpen van het totale gebeuren in de bauxietindustrie, zowel in, als buiten Suriname;
- Het voorbereiden van het bauxietbeleid ten behoeve van de Regering;
- Het verlenen van medewerking bij het uitvoeren van het bauxietbeleid van de Regering, uitgezonderd de daadwerkelijke deelname aan de exploratie en exploitatie;
- Het zelfstandig uitoefenen van controle op de activiteiten van de bauxietindustrie in Suriname;
- Het bereiken van al het geen tot het voorgaande behoort of daarmee in verband staat, alles in de ruimste zin genomen.

De hoofdactiviteiten zijn een voortzetting van de activiteiten in 2022, waarbij de werkzaamheden geïntensiveerd zullen worden met de ondersteuning van externe deskundigen. Voorts houdt het instituut toezicht op een verantwoorde rehabilitatie en monitoring van uitgemijnde, verstoorde en vervuilde gebieden. De naleving van fiscale- en sociale verplichtingen zijn ook van belang. Adviseren over herbestemming van uitgemijnde gebieden. De expertise, bemensing en infrastructuur worden verder ingezet voor een effectieve transformatie naar het Delfstoffen Instituut. Onderzoek en advies inzake ontwikkeling overige bauxietafzettingen zoals West-Suriname is ook van eminent belang voor onze mijnbouw sector als drijfveer van de economie.

Activiteiten 2024:

- Controle & monitoring van de sluitingsactiviteiten van de Suralco zullen in 2024 voortgang

hebben. De activiteiten zijn verspreidt over de districten Marowijne, Commewijne en Para. De aandacht is het in het bijzonder gericht op de revegetatie van de uitgemijnde gebieden in het district Marowijne. Voor wat betreft de voormalige concessiegebieden in het district Commewijne is het van belang dat de waterkwaliteit van de mijnmeren van Klaverblad, Kaaimangrasie en Caramacca in de gaten wordt gehouden. De stortarealen in het Paramaribo gebied zijn voor een deel al bedekt en opgenomen in het monitoringsplan van het BIS.

- Het BIS beschikt over de meeste informatie en kennis omtrent het bauxietwezen in Suriname. Daar hoort ook de informatie bij van de reserves in het Bakhuysgebied en alle relevante studies. Met het oog op de mogelijke gasvoorraden voor de kust van ons land wordt de mogelijkheid bekeken om het Bakhuysproject weer leven in te blazen. Reeds is het BIS betrokken bij het bovenstaande en wordt er daarom ook gewerkt naar de verdere versterking van het instituut.
- Voor de opzet van het Mineralen Instituut is het BIS eveneens betrokken en wordt er naar mogelijkheden gekeken om delen van het personeel een actieve rol daarin te geven.
- De controle op de scrap exporten zal in 2024 eveneens voortgang hebben. De exporten zijn een bron van deviezeninkomsten voor de Staat.

De geraamde bijdrage (subsidie) van de overheid is **SRD 5.000.000,00**.

1317 - Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)

Achtergrond informatie

Suriname is in 2017 in Oslo, Noorwegen als 52e land toegetreden als officieel lid van de Extractive Industries Transparency Initiative.

Het Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) is de wereldwijde standaard voor goed bestuur van olie, gas en andere minerale hulpbronnen. Met andere woorden, EITI wil een open en verantwoord beheer van olie-, gas- en minerale hulpbronnen bevorderen.

Het Extractive Industries Transparency Initiative in Suriname (EITI-SR) streeft ernaar tijdige en nauwkeurige informatie te publiceren over de belangrijkste aspecten van het beheer van natuurlijke hulpbronnen in Suriname, inclusief hoe licenties worden toegewezen, hoeveel belasting, royalty's en sociale bijdragen bedrijven betalen en waar dit geld komt terecht bij de overheid.

De EITI-standaard vereist dat landen tijdige en nauwkeurige informatie publiceren over de belangrijkste aspecten van hun beheer van natuurlijke hulpbronnen, inclusief hoe licenties worden toegewezen, hoeveel belastingen, royalty's en sociale bijdragen bedrijven betalen, en waar dit geld op nationaal niveau terechtkomt bij de overheid. en lokaal niveau.

Met het EITI beschikken beleidsmakers, investeerders, overheden, maatschappelijke organisaties, academici en journalisten over transparante en geverifieerde informatie. Deze informatie draagt bij aan een gefundeerd debat over de financiële stromen tussen de delfstofsector, waaronder de mijnbouw, en de overheid. Vervolgens kunnen gerichte hervormingen worden doorgevoerd om corruptie te bestrijden en goed bestuur te bevorderen.

In elk uitvoerend land wordt het EITI ondersteund door de MSG (multi-stakeholders group), een coalitie van overheid, bedrijven en het maatschappelijk middenveld, die een platform biedt om vertrouwen op te bouwen en de dialoog met meerdere belanghebbenden aan te moedigen.

Hoe EITI werkt

De nationale MSG (multi-stakeholders group) in elk land beslist hoe hun EITI-proces moet werken.

Jaarlijks wordt kerninformatie over het bestuur van de sector gerapporteerd, samen met aanbevelingen voor het verbeteren van het bestuur van de sector.

Deze informatie wordt op grote schaal verspreid om het publieke debat te informeren en ervoor te zorgen dat aanbevelingen worden opgevolgd.

Het informeren van het publieke debat

Publiek beschikbare informatie verbetert het debat over het beheer en gebruik van de natuurlijke hulpbronnen van een land. Leiders kunnen verantwoordelijk worden gehouden voor hun beslissingen.

EITI-gegevens worden gebruikt om:

- Informeren over juridische en fiscale hervormingen
- Belastinginning versterken
- Maak financiële modellen om fluctuerende grondstofprijzen aan te kunnen
- Controleren of afspraken worden nagekomen
- Het investeringsklimaat voor bedrijven verduidelijken.

Over het dienstjaar 2024 is voor een bedrag van **SRD 1.300.000,00** begroot en de specifieke voorgestelde strategische prioriteiten zijn als volgt:

- Versterking van de institutionele structuur van zowel de MSG als het nationaal secretariaat.
- Systematische openbaarmaking en toegankelijkheid van informatie.
- Communicatie- en betrokkenheidsstrategie.
- Versterking van sociale en milieu-uitgaven.

2301 - Ordening Goudsector

De Vicepresident heeft in 2020 een commissie Ordening Kleinschalige Goudsector (COKGS) geïnstalleerd belast met het opzetten van structuren en richtlijnen voor de ordening van de kleinschalige goudsector op l sociaal maatschappelijk-, het financiële-, het milieu gerelateerde en het veiligheidsgebied. Voor de Ordening van de Kleinschalige Goudsector zijn enkele specifieke doelstellingen geformuleerd.

Financieel

Belastinginning:

Deze commissie heeft ook als taak de coördinatie van de inning van royalty's uit de kleinschalige goudsector. Personen die verdienen in deze sector (door een combinatie van omstandigheden) voldoen hun belastingplichten niet. In samenwerking met relevante organisaties zal de COKGS de inkomsten voortvloeiende uit de kleinschalige goudsector voor Staat vergroten.

Veiligheid

Mensen uit de illegaliteit halen:

De inspanningen zullen verder ook gericht zijn op de verdere uitvoering van het EMSAQS project met NIMOS, UNDP, en andere relevante actoren, om te werken aan de overgang van illegalen naar de legaliteit.. De financiering is ten laste van de staatsbegroting en uit een UNDP/GEF-schenking.

Verwachte Beleidsresultaten 2024

Het streven is erop gericht om in het jaar 2024 de volgende doelen gerealiseerd te hebben:

- De mensen werkzaam in de kleinschalige mijnbouwsector zijn voor max. 90% geregistreerd;
- Het overheidsgezag moet duidelijker zichtbaar zijn in het binnenland voor wat betreft de mijnbouw gebieden;
- Het gebruik van kwik en chemicaliën bij de goudwinning moet voor 80% teruggedrongen zijn;
- Minimaal 7 Mijnbouw Technical Service zijn volledig operationeel en bemand;
- De grote mijnbouwmaatschappijen kunnen ongestoord hun exploratie en exploitatie activiteiten

uitvoeren;

- De aangewezen gebieden voor kleinschalige mijnbouwactiviteiten moeten volledig in kaart zijn gebracht en ook operationeel zijn.
- Opgaan in het Delfstoffen instituut (DIS).

Omschrijving	Bedrag
Lonen en Salarissen	16.900.000
Overige Exploitatie	12.213.000
Inventaris	3.643.000
Transportmiddelen	1.900.000
Gebouwen en Constructies	344.000
Totaal O.K.G.S.	35.000.000

De geraamde operationele kosten voor OKGS in 2024 zijn **SRD 35.000.000,00** in stede van SRD 15.000.000,00.

2303 - GEF GOLD + : Advancing Formalization and Mercury- Fee Gold in Suriname

Het GEF GOLD+ project heeft betrekking op het bevorderen van formalisering en kwikvrij goud in Suriname. Het is een door het GEF gefinancierd Full Size project (FSP) met een subsidie van USD 5.250.000,00. De doelstelling is: het gebruik van kwik te verminderen en de inkomsten in de ASGM-sector in Suriname te verhogen door een holistische, multisectorale geïntegreerde formaliseringaanpak en een betere toegang tot financiering die leidt tot de invoering van duurzame kwikvrije technologieën en toegang tot traceerbare goudvoorzieningsketens.

Op basis van het bovenstaande worden de volgende resultaten beschreven:

1. Een hogere mate van formalisering in de sector door een multisectorale, geïntegreerde aanpak en capaciteitsopbouw van de formaliseringsactoren:

- Formalisering van artisanale en kleinschalige goudwinning (ASGM) is een belangrijke stap naar vermindering en uitbanning van het gebruik van kwik in de sector. Een belangrijk onderdeel hiervan is steun bij de registratie en formalisering van de ASGM-sector in Suriname. Om efficiënt steun te kunnen verlenen bij de formalisering is het dus van belang dat tijdens het project eerst geïdentificeerd wordt in welk stadium de legaliteit van ASGM activiteiten zich bevinden op de diverse projectlocaties.
- Versterking van het institutionele kader op districts- en nationaal niveau voor een beter beheer van de kleinschalige goudmijnbouwsector is daarom essentieel.

2. Betere inkomsten voor ASGM-mijnwerkers door het verkrijgen van betere goudprijzen, vergemakkelijkt door transparante en verantwoordelijke leveringsketens.

Goud van de artisanale en kleinschalige goudwinning stroomt soms van zeer afgelegen gebieden via diverse tussenpersonen en handelaren, smelterijen en verzamelaars naar internationale raffinaderijen, om uiteindelijk in de vorm van juwelen, elektronica en goudstaven verwerkt te worden.

Ondersteuning van de toegang tot de financiële markten is een belangrijk onderdeel hiervan. Een mogelijke oplossing is een financieringsoptie voor de toeleveringsketen zoals:

- deelname aan formele marktregelingen mogelijk te maken, internationale afnemers kunnen dan een alternatief bieden voor de huidige financieringsregelingen, zoals het verstrekken van werkkapitaal, apparatuur en voorraadfinanciering.
- Versterking van de due diligence processen binnen de kleinschalige goudwinning in Suriname dient derhalve te worden verbeterd.

3. Minder gebruik van kwik bij ASGM dankzij de toegenomen toepassing van kwikvrije technologieën door mijnwerkers.

Technische bijstand en technologieoverdracht zijn mechanismen om het gebruik van kwik bij ASGM-goudwinning te helpen voorkomen.

- Van belang is steun bij de toepassing van de beste technieken en technologie bij kleinschalige goudwinning, waarbij rekening moet worden gehouden met verschillende factoren, zoals de geologische structuur van het gebied;
- versterking van de nationale capaciteit (menselijk kapitaal en infrastructuur) voor laboratoriumanalyse en opleidingsmogelijkheden ter ondersteuning van verantwoorde mijnbouw, residuen en afvalbeheer.

4. strategieën voor kennisdeling en communicatie gericht op alle ASGM-belanghebbenden om formalisering en vermindering van kwik te ondersteunen en te vergroten.

Voor het jaar 2024 is het gealloceerde donor (grant) bedrag USD 526.316,-.

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn geraamd op **SRD 20.000.000,00**.

Tabel 2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
Uitvoering projecten t.b.v. GMD	Het zorg dragen voor het verzamelen van alle gegevens die voor de Geologische Mijnbouwkundige kennis van het land van belang kunnen zijn.	Geen realisatie projecten.	Geologische bestand updaten, digitalisering aanvraag- en verwerkingsproces.	Aankoop laboratorium equipment (Microscoop)
				aanvang renovatiewerkzaamheden beheerderswoning
Voorbereiding Mineralen Instituut		Geen realisatie projecten.	Installeren 2 commissies	Concept wetten opstellen. Herziening mijnbouwet en mijnontwikkeling overeenkomst.
			Afronden ontwerp gebouw Mineralen instituut	Instellen Mineralen Instituut.
Programma: Mijnbouw				
Ordering Goud sector	Het milieuprobleem aanpakken.	Geen realisatie projecten.	Het gebruik van kwik en chemicaliën bij de goudwinning is voor 75% teruggedrongen;	Introductie milieu vriendelijke apparatuur en winning methoden.
	Sociale context bewaken.		De grote mijnbouw maatschappijen kunnen ongestoord hun exploratie en exploitatie activiteiten uitvoeren;	Verdere registratie van vaartuigen voor ordentelijke belastingafdracht.
	Belasting inning.	Geen realisatie projecten.	Installatie CKOGS	Opgaan van OGS tezamen met BIS en GMD in het Mineralen Instituut .
	Mensen uit de illegaliteit halen.		Installatie CKOGS	Verdere formalisering activiteiten Kleinschalige goudmijnbouw

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	2.565.400	3.937.200	4.006.310	4.267.426	4.482.547
52	<i>Schenkingen/ Donormiddelen</i>	0	0	20.000	25.000	28.000	32.000
52212	Overige donaties	0	0	20.000	25.000	28.000	32.000
53	<i>Niet Belasting Middelen</i>	0	2.543.050	3.842.200	3.902.310	4.152.426	4.352.547
53109	Royalties	0	2.540.000	3.840.000	3.900.000	4.150.000	4.350.000
53301	Retributie op bauxiet en aluinaarde	0	50	200	210	221	232
53302	Vergunnings-en concessie rechten overige delfstoffen	0	3.000	2.000	2.100	2.205	2.315
54	<i>Ontvangen Leningen</i>	0	22.350	75.000	79.000	87.000	98.000
54112	Wereldbank	0	22.350	75.000	79.000	87.000	98.000

Toelichting:

Niet Belasting Middelen

53109 - Royalties

Hieronder vallen de royalties uit de mijnbouwsector. De verwachte ontvangsten zijn geraamd op **SRD 3.840.000.000,00**.

Company	Bedragen
I Am Gold	884,000,000.00
Newmont	1,104,000,000.00
Staatsolie	92,000,000.00
Kleinschalig Goudmijnbedrijven	1,760,000,000.00
Totaal	3,840,000,000.00

53301 - Retributie op bauxiet en aluinaarde

Alhoewel de activiteiten rond de productie van bauxiet en aluinaarde zijn stopgezet, zijn er enkele inkomsten die voor het dienstjaar 2024 begroot zijn op **SRD 200.000,00**.

53302 - Vergunnings-en concessie rechten overige delfstoffen

Deze inkomsten behelzen:

- concessierechten van klein- en grootmijnbouw.
- royalties uit de bouwmaterialen.

De achterhaalde tarieven op het recht van exploitatie van bouwmaterialen zijn per Staatsbesluit van 28 februari 2017 (S.B. 2017 no.19) geactualiseerd, welke inhoudt dat zij berekend worden op basis van een door het ministerie vastgestelde putmondwaarde. Deze waarde wordt per 6 maanden vastgesteld. Daarnaast is het ministerie ook gestart met het ordenen van de bouwmaterialensector voor de optimale inning van de royalties en overige mijnbouwrechten. In 2024 zal de inning van vergunnings- en concessierechten overige delfstoffen verder geoptimaliseerd worden, waarbij de huidige tarieven gezien de precaire financiële situatie van de overheid geëvalueerd zullen worden. Exploratie en exploitatie mijnbouwrechthouders zullen aangeschreven worden voor het aanleveren van geologische data en het betalen van de verschuldigde mijnbouwrechten conform de voorgeschreven wetgeving.

De verwachte ontvangsten voor het dienstjaar 2024 zijn daarom geraamd op **SRD 2.000.000,00**.

Ontvangen Leningen**54112 - Wereldbank**

Deze lening heeft te maken met het beleidsmaatregel 0719 “Voorbereiding Mineralen Instituut”.

Dit component is gericht op verbetering van het wettelijk, regelgevend en institutioneel kader voor de mijnbouw in Suriname. Het project donor is de Wereldbank en heeft een looptijd van 6 jaar. Het totaal bedrag dat getrokken kan worden is USD 23.000.000,00 en de looptijd hieraan gebonden is van 25 september 2019 tot en met 13 juni 2025. In 2024 zijn de projecten vanuit deze lening begroot op USD 1.973.684,-.

De verwachte ontvangsten voor het dienstjaar 2024 zijn daarom geraamd op **SRD 75.000.000,00**.

Schenken/ Donormiddelen**52212 - Overige donaties**

Het GEF GOLD+ project heeft betrekking op het bevorderen van formalisering en kwikvrijgoud in Suriname. Het is een door het GEF gefinancierd Full Size project (FSP) met een subsidie van USD 5.250.000,00. De doelstelling is: het gebruik van kwik te verminderen en de inkomsten in de ASGM-sector in Suriname te verhogen door een holistische, multisectorale geïntegreerde formaliseringaanpak en een betere toegang tot financiering die leidt tot de invoering van duurzame kwikvrije technologieën en toegang tot traceerbare goudvoorzieningsketens. Voor het jaar 2024 is het gealloceerde donor (grant) bedrag USD 526.316,- omgerekend op **SRD 20.000.000,00**.

Titel IV : Parastatalen**Toelichting:****GRASSALCO**

1. Doel van de parastatale instelling

1.1. Visie

De Surinaamse leider in het duurzaam ontwikkelen van mineralen en erts.

1.2 Missie

Het zelfstandig en/of in samenwerkingsverband exploreren en exploiteren van mineralen en erts in Suriname, m.u.v. koolwaterstoffen, teneinde de mijnbouwsector tot welvaart en welzijn van de totale natie te ontwikkelen.

Conform artikel 2 van de Statuten dient de maatschappij werkzaam te zijn op het terrein van mijnbouw, industrie, handel en transport en mag zij daartoe andere ondernemingen oprichten, verwerven en financieren, daarin deelnemen en de directie over voeren.

Conform de statuten dient Grassalco in het kader van haar normale bedrijfsuitoefening te streven naar een welvaartspositie op lange termijn en naar maximale werkgelegenheid, zulks ter:

- behartiging van de directe belangen van een ieder die inkomsten ontvangt vanwege het bestaan en door de bloei van de vennootschap;
- bevordering van de welvaart in Suriname en de ontwikkeling van West Suriname in het bijzonder.

1.3 Vennootschapsdoelstelling

Het beleid van de directie is gericht op maximalisatie van de “stakeholders value” door het initiëren van projecten die positieve cashflows genereren om de winstgevendheid op lange termijn te herstellen en te waarborgen.

2. Activiteiten en Plannen

In 2024 zal Grassalco als Driver of Diversification, haar visie verder tot uiting brengen middels strategische projecten waarbij de focus gericht is op:

1. Waarde toevoeging aan het product portfolio
2. Verbetering van de organisatie capaciteit
3. Versterking van de financiële robuustheid
4. Verbetering van de structuren en systemen
5. Stijging van waarde voor belanghebbenden

Mijnbouwprojecten

1. Steenslag

Waste Rock Gross Rosebel / Steenslag Rosebel

Grassalco is in 2013 aangevangen met de produktie van steenslag uit “waste material” die vrijkomt bij de produktie van goud door Rosebel Gold Mines N.V. De focus van Grassalco is gericht op produktie ten behoeve van de export naar het Caraïbisch gebied en de infrastructurele projecten in Suriname. Uit onderzoek is gebleken dat de regio steenslag importeert uit landen, z.a. St. Lucia, Noorwegen, Dominicaanse Republiek en Canada. Er zijn een aantal missies uitgevoerd om de export van steenslag te verhogen. Vanwege de vele infrastructurele werken in Guyana, zijn een aantal exporten uitgevoerd met gecharterde barges en schepen. De planning is om minimaal 40% van de produktie van steenslag af te zetten in het Caraïbisch gebied en Frans Guyana.

Worsteling Jacob Exploratie

Tegen de achtergrond van de regionale vraag naar bouwmaterialen is in 2017 nader onderzoek verricht op het steenslag exploitatierecht Worsteling Jacob. Het doel van het onderzoek was het vaststellen van de economisch rendabele voorkomens naar steenslag en de kwaliteit van het gesteente in dat gebied. Thans wordt een feasibility studie afgerond en voorbereidingen getroffen om de produktie van steenslag te starten.

2. Goud

Goliath

Grassalco beschikt over het recht tot exploratie van goud en andere mineralen in het Goliath gebied. Het streven is om in samenwerkingsverband nadere exploratie activiteiten uit te voeren. Grassalco bekijkt de mogelijkheden tot partnerschappen, waarbij het exploratie-onderzoek en de hieraan verbonden risico's voor minimaal 50% wordt gedeeld. Het aantrekken van buitenlandse exploratie bedrijven wordt in kaart gebracht.

Maripaston

In 2011 heeft Grassalco het mijnbouwrecht Maripaston (1,375 ha) verkregen.

Als concessiehouder draagt Grassalco de verantwoordelijkheid voor een adequate infrastructuur en veiligheid. De ontwikkeling van Maripaston is conform een 3 stappenplan om zodoende daadwerkelijke maximalisatie van stakeholderswaarde voor alle stakeholders te kunnen garanderen nl:

1. Het duurzaam verwerken van de "tailings" afkomstig uit activiteiten kleinschalige mijnbouwers, het Gravity Concentration Project (GCP)
2. De clean-up van het Maripaston gebied.
3. Het vinden van primair materiaal om de commerciële winstgevendheid te verhogen

De exploratie afdeling heeft zich in 2015 en 2016 gericht op het vinden van primair materiaal voor de GCP en ook de omliggende tailings. Het exploratie programma dat in 2019 is uitgevoerd heeft aangetoond dat het mogelijk is om met verder drilling een minimale reserve van 70.000 Toz te bewijzen. Het exploratie programma dat in 2020 was opgesteld zou dat moeten hebben bewezen. De planning was om op basis van deze bewezen reserves een kleinschalig mijnbouwbedrijf op te zetten in partnerschap. Echter in oktober 2019 heeft de aandeelhouder eenzijdig bepaald de royalty inkomsten van het Grassalco te annexeren. Deze inkomsten zoals eerder aangegeven vormen de basis van de investeringen van het bedrijf. Het gevolg van deze annexatie is geweest dat geen enkele van de voorgenomen activiteiten voortgang konden hebben in 2020.

Het milieubeleid van NV Grassalco beschrijft en bevordert een milieu vriendelijke en kwikvrije goudwinningsmethode. In de voorbereidingsfase van elk project wordt ook een Environmental Baseline study, ook wel een ESIA genoemd, uitgevoerd. Het doel van de ESIA (Environmental, & Social Impact Assessment) is om een evaluatie van het voorgestelde project uit te voeren om vast te stellen in hoeverre het project en de bijbehorende werkzaamheden nadelige gevolgen hebben voor het milieu, rekening houdend met milieu-, sociale, culturele, economische en juridische aspecten. Daarbij worden alternatieven voor het voorgestelde project geïdentificeerd en geanalyseerd alsook mitigerende maatregelen voor negatieve effecten en verbeteringsmaatregelen voor positieve effecten voorgelegd, tijdens en na de uitvoering van het voorgestelde project. Tijdens en na het desbetreffend project wordt invulling gegeven aan het rehabilitatie plan dat project-specifiek wordt opgesteld

3. Overige aandachtsgebieden

Natuursteen

Een Braziliaans bedrijf heeft in 2018-2019 een feasibility study voor het mijnen van natuursteen in het Patamarca gebied en een feasibility studie voor het verwerken van de natuursteen blokken in slabs in faciliteiten van Suralco te Coermotibo uitgevoerd. De faciliteiten van Coermotibo zijn in 2017 door het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen overgedragen aan Grassalco. In het derde kwartaal van 2019 is op basis van deze studie een JV aangegaan met Glosur een dochter onderneming van Dalian. De productie is opgestart en de interactie met zowel lokale als buitenlandse klanten is begonnen.

Zand

Opstarten van zandafgravingen te La Solitude in Commewijne, met goede logistieke en administratieve voorbereidingen en controle-mechanismen.

Kaolien

Er zijn samples gestuurd naar het buitenland voor testing. Indien, de resultaten positief zijn, zal een samenwerking met de buitenlandse partner worden aangegaan om de kaolinproductie in het district Marowijne op te starten. Grassalco beschikt over de mijnbouwrechten over kaolin.

Goudopkoop /export

In 2019 is het project “goudopkoop bedrijf Brokopondo” afgerond, maar vanwege verwikkelingen rondom ons partner van keuze SPSB heeft de verwachte invulling niet plaats gehad. Echter zijn wij ervan verzekerd dat de omstandigheden om dit project met deze partner een doorstart te geven in 2024 positiever zullen zijn waardoor dit alsnog kan worden gerealiseerd.

Reële potenties:

- Verbreden van de inkomstenbasis van het land en Grassalco onafhankelijk te maken van royalties en huurpenningen
- Risicospreiding
- Regionale en internationale markttoegang
- Synergie in de bouwsector
- Verruiming van product assortiment en portfolio
- Innovatie
- Opdoen van kennis en ervaring in de kaolienwinning en- markt
- Opbouwen van een duurzame identiteit als Staatsmijnbouwonderneming

Plantvermeerdering te La Solitude

Grassalco heeft de labfaciliteiten van Phytotech in 2017 overgenomen en is gestart met het vermeerderen van plantmateriaal voor de lokale- en export markt. Deze investering is primair gedaan voor het leveren van plant materiaal voor rehabilitatie van uitgemijnde gebieden. Daarnaast wil het bedrijf inhoud geven aan de diversificatie gedachte van de regering, door het toevoegen meerdere assortimenten in het produkt portfolio. Hierdoor is het bedrijf ook in staat om plant materiaal te leveren aan de lokale agrarische sector, zodat inhoud kan worden gegeven aan de voedselschuur gedachte van de regering. Dit dochterbedrijf zal in partnership financieel zelfstandig opereren door het produceren van plantmateriaal voor de lokale en de exportmarkt.

InVitroPlants Grassalco heeft een strategische, technologische en commerciële partnerschap met Vitropic uit Frankrijk. Dit wereldbekend laboratorium is de werkarm van Cirad, het Franse landbouw onderzoekscentrum voor tropische gewassen, gevestigd in hetzelfde land. Met de samenwerking met Solicaz uit Frans-Guyana wordt beoogd om de strategie van mijnbouwbedrijven in Suriname te ondersteunen in herstel van de biodiversiteit in uitgemijnde gebieden. Vanwege voornamelijk het schrijnend te kort aan middelen door het ontberen van de royalties is de export van planten pas in het tweede kwartaal van 2020 gestart.

Bauxiet ontginning en export

Bauxiet ontginning in het Nassau gebied wordt niet meer als feasible gezien. Ons aandacht is gericht op het wederom verkrijgen van de Bakhuis rechten. Met de recente ontdekkingen van enorme olie en gasvelden langs de kust van ons land is meteen een gigantische opportunity ontstaan om het westen van het land tot versnelde ontwikkeling te brengen door het exploiteren van de Bakhuis voorkomens. De visie is echter niet het exporteren van bauxiet maar het exporteren van het metaal aluminium. De enorme gasvoorkomens maken het mogelijk om goedkoop en concurrerend een geïntegreerde industrie in de bauxietsector opzetten.

4. Resultaat tbv de Staatskas

Netto resultaat ten behoeve van de Staatskas

Allereerst dient opgemerkt te worden dat er bij NV Grassalco nog geen sprake is van dividend afdracht. Per oktober 2019 heeft de aandeelhouder beslag gelegd op 100% van de royalty inkomsten welke Grassalco ontvangt op basis van de Delfstoffenovereenkomst d.d. 7 april 1994, met haar 1e wijziging op 23 maart 2003 tussen NV Grassalco, de Staat Suriname en Golden Star Resources Ltd, thans Rosebel Gold Mines NV.

Uit de royalty's welke NV Grassalco ontvangt van Rosebel Gold Mines NV, wordt vanaf 2004 80% ingehouden voor de Staat Suriname door tussenkomst van de Centrale Bank van Suriname. In oktober 2019 (Missive no.1049/RvM) heeft de staat besloten de volledige 100% van deze middelen in te houden.

Ervan uitgaande dat de aandeelhouder tbv de bestaanszekerheid van het bedrijf deze maatregel terug zal draaien zodat het bedrijf over de volledige 100% van deze essentiële middelen mag beschikken, zal de prognose van de afdrachten aan de staatskas in 2024 er als volgt uitzien:

Prognose afdracht 2024

Gehanteerde Goudprijs (USD / T.oz) US\$ 1.750

Gehanteerde Jaarproductie RGM (T.oz) 380.000

1. Normale Royalty

Bedraagt 2% van het door RGM geproduceerde goud.

Wordt fysiek gestort bij de Royal Canadian Mint.

De overheid krijgt haar deel bij de verkoop van het goud.

	T. oz	USD
Normale Royalty	7600	\$13,300,000.00
36% Inkomsten belasting	2736	\$4,788,000.00

2. Buitengewoone Royalty

Bedraagt 6.5% indien de goedprijs de USD 425,00 per T. oz overschrijdt.

Het bedrag wordt in contanten betaald per kwartaal.

	USD
Buitengewone Royalty	\$32,727,500.00
36% Inkomsten belasting	\$11,781,900.00

Totale Overdracht Overheid (USD) \$16.569.900,00

De afdrachten voor Loonbelasting voor het jaar 2024 zijn geprognostiseerd op SRD 2.750.000,00.

De financiering van bedrijfsactiviteiten vindt plaats door eigen middelen. Dit is echter onmogelijk geworden door de eenzijdige inname van de royalty inkomsten van het bedrijf. Er worden geen bijdragen (subsidies) van de Overheid verwacht in 2024

Directoraat: Water**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	29.415	48.537	130.159	130.159	136.668	143.501	150.675
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	29.375	48.437	127.750	127.750	134.139	140.845	147.887
610	Lonen en salarissen	6.084	15.487	22.750	22.750	23.888	25.082	26.336
611	Sociale premies	496	1.400	1.950	1.950	2.048	2.150	2.257
612	Gebruik van goederen en diensten	889	1.500	3.000	3.000	3.150	3.308	3.473
614	Subsidies	10.984	30.000	100.000	100.000	105.000	110.250	115.763
616	Sociale Uitkeringen	10.923	50	50	50	53	55	58
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	40	100	2.409	2.409	2.529	2.656	2.788
620	Inventaris	40	100	509	509	534	561	589
621	Transport middelen	0	0	1.900	1.900	1.995	2.095	2.199

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

Het directoraat Water heeft per juli 2023 een personeelsbestand van 185.

De formatie wordt onderscheiden in:

- 07x dienende in functiegroep3
- 107 x dienende in functiegroep 4
- 36x dienende in functiegroep5
- 17x dienende in functiegroep6
- 07x dienende in functiegroep7
- 05x dienende in functiegroep8
- 05x dienende in functiegroep9
- 01x dienende in functiegroep11

Het aantal personeelsleden bij deze dienst is 185

Naar geslacht verdelen we het in :

- 161mannen
- 24vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	167	90%
Midden kader	functiegroep 7-8	12	6%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	6	3%
Totaal personeelsbestand		185	100%

Ongeveer 9 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten. Terwijl een instroom van hoofdzakelijk lager en midden kader wordt verwacht.

610 - Lonen en salarissen

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2024 zijn begroot voor **SRD 22.750.000,00**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	20.612.000
61002	Vakantietoeslag	1.753.000
61003	Overwerk	100.000
61004	Bonussen en Gratificaties	93.000
61012	Detachering toelagen	20.000
61013	Functionele toelagen	20.000
61014	Persoonlijke toelagen	20.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	100.000
61017	Waarnemingstoelage	20.000
61023	Vervoersvergoeding	12.000
Totaal		22.750.000

611 - Sociale premies

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot op **SRD 1.950.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	455.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	1.495.000
Totaal		1.950.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Totaal is er in de begroting 2024 opgebracht voor het gebruik van goederen en dienst een bedrag van **SRD 3.000.000**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	100.000
61205	Deskundigen Binnenland	100.000
61208	Binnenlandse reiskosten	100.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	150.000
61210	Buitenlandse reiskosten	200.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	200.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	10.000
61216	Kopieer	5.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	20.000
61221	Vergaderkosten	20.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	40.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	10.000
61227	Radio en Tv programma's	8.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	10.000
61238	Telefoon uitgaven	15.000
61246	Verzekering	10.000
61247	Schoonmaak	5.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	30.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	50.000
61250	Bewaking	240.000
61251	Voeding	60.000
61253	Vrachtkosten en Porti	20.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	250.000
61263	Overige Algemene Kosten	600.000
61279	Medicijnen	15.000
61283	Huur van voertuigen	282.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	350.000
61286	Overige transportkosten	100.000
Totaal		3.000.000

614 - Subsidies

De totale uitgaven voor de Subsidies bedraagt **SRD 100.000.000,00**.

614 - Subsidies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61402	Subsidie water	100.000.000
Totaal		100.000.000

616 - Sociale Uitkeringen**616 - Sociale Uitkeringen**

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61612	Poliklinische Kosten	25.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Het totaal bedrag voor inventaris is geschat op **SRD 509.000,00**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	180.000
62004	Computers	250.000
62005	Printers	50.000
62009	Technisch gereedschap	29.000
Totaal		509.000

621 - Transport middelen

De totale uitgaven voor de transportmiddelen zijn geraamd op **SRD 1.900.000,00**.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	1.900.000
Totaal		1.900.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	42.517	48.412	269.219	269.219	111.337	114.514	117.853
13	Wetgeving en Standaarden	0	150	150	150	158	165	174
1305	Institutionele voorziening en wetgeving watersector	0	150	150	150	158	165	174
21	Drinkwater voorziening	42.517	48.262	269.069	269.069	111.179	114.349	117.679
2101	Watervoorziening	21.559	35.000	50.000	50.000	63.000	66.150	69.458
2103	Waterleiding projecten kustgebied en binnenland	0	0	202.100	202.100	41.000	41.000	41.000
2106	Drinkwater productie centrum Commewijne (Investment Promotion)	20.958	13.262	16.575	16.575	6.765	6.765	6.765
2109	Integraal Waterbeheer	0	0	394	394	414	434	456

Toelichting : Programma's**1305 - Institutionele voorziening en wetgeving watersector**

De voorbereidingen voor het opzetten van de waterautoriteit Suriname met het doel de ontwikkeling van een integraal watermanagement en beheersplan tezamen met zes andere ministeries, zijn in vergevorderd stadium. De relevante wetten voornamelijk bedoeld voor een verbeterde beheerstructuur van onze waterbronnen zijn:

Het wetsontwerp "Toezicht Drinkwaterkwaliteit" (met Memorie van Toelichting);

Het wetsontwerp "Grondwaterwet" (met Memorie van Toelichting);

Het wetsontwerp "Grondwaterbeschermingsgebieden" (met Memorie van Toelichting);

Het wetsontwerp "Waterautoriteit Suriname" (met Memorie van Toelichting).

Bedoelde wetten zijn reeds aangeboden voor behandeling in De Nationale Assemblée (DNA) en geëvalueerd zullen worden.

De opstart en exploitatie kosten van de waterautoriteit zijn in 2024 geraamd op **SRD 150.000,00**.

2101 - Watervoorziening

a. Deze maatregel heeft tot doel het uitbreiden van distributienetten, het opzetten van nieuwe waterleiding installaties, etc. met als uiteindelijk doel, een ieder van goed en gezond drinkwater te voorzien.

Maatregelen:

- Het boren en ontwikkelen van nieuwe bronnen.
- Uitbreiden van zuiveringsinstallaties en rein wateropslag.
- Aanschaffen van pompen en/of onderdelen.
- Aanschaf rein watertanks.
- Bouwen van platformen voor rein watertanks.
- Aankopen van P.V.C. buismaterialen en hulpstukken.
- Aankopen van stalenbuizen en hulpstukken.
- Verzwaren van de elektrische installaties.
- Aanleggen van distributienetten.
- Opzetten van waterleiding installaties.
- Leggen van transport en dienstleidingen.
- Aanschaffen van voertuigen.

De volgende projecten zullen als volgt worden uitgevoerd

WATERVEROORZIENING				
Nr.	OMSCHRIJVING	PROJECT RAMING IN SRD	PERIODE	
			BEGIN	EIND
1	Lopende projecten			
A	AANSCHAFFEN VAN EEN WATERTRUCK MET EEN CAPACITEIT VAN 20 M3 HET BEDRAG SRD 2,000,000.00 DAT WAS OPGEBRACHT VOOR 2023 BLEEK DOOR DE ONTWAARDING VAN DE SRD NIET MEER TOEREIKEND TE ZIJN VOOR DE AANSCHAF VAN EEN WATERTRUCK. DE AANBESTEDING IS REEDS OPGESTART.	500.000	JAN	APR
B	STOELMANSEILAND HET PROJECT STOELMANSEILAND IS REEDS GEGUND DOOR DE ONTWAARDING VAN DE SRD IS DE UITVOERDER DOENDE KOERSVERLIES COMPENSATIE AAN TE VRAGEN	2.000.000	FEB	MEI
C	DIITABIKI IDEM	4.000.000	MRT	JUNI
D	CORNELISKONDRE IDEM	3.00.000	MRT	JULI
E	ASIDONHOPO VOORBEREIDING (BESTEK) VAN HET PROJECT IS GEGUND AAN EEN CONSULTANT EN DE INDICATIEVE KOSTENRAMING IS SRD 12,000,000.00	4.100.000	APR	AUG
F	BENDEKONDE EN AKISIAMAUIW VOORBEREIDING (BESTEK) VAN HET PROJECT IS GEGUND AAN EEN CONSULTANT EN DE INDICATIEVE KOSTENRAMING IS SRD 18,000,000.00	5.000.000	MEI	OKT
G	ISA - PROJECT (FINANCIERING VANUIT INDIA) BIGISTON, DUWATRA, WANHATTU/ MATAWAI GEBIED EN DANGOGO 2 AANVULLENDE DOOR SURINAME TE FINANCIEREN PROJECT ONDERDELEN	31.400.000	MEI	OKT
H	DONDERSKAMP AANVULLEND BEDRAG	0.00	JAN	APR
SUBTOTAAL		50.000.000		

b. In standhouden van de waterleidingbedrijven zodat de continuïteit van de drinkwater voorziening in de kustvlakte en het binnenland gegarandeerd is.

Maatregelen:

- Het servicen en repareren van diverse motoren.
- Het repareren van leidingwerken uitgevoerd in staal, ijzer en p.v.c.
- Het repareren en onderhouden van diverse stalen- en betonnen filters op de diverse waterleidingbedrijven en - systemen.
- Het aanschaffen van filtermateriaal, wearingparts zoals: kammen, kettingen, bushings, bearings, belts, vervangen/aanvullen van filter medium (grind, zand, schelpen).
- Het doen verrichten van las-, draai- en slijpwerken t.b.v. de diverse bedrijven en systemen.

- Het plegen van onderhouds- en reparatiewerken op de diverse distributienetten van de Dienst, reparatie van beluchtingen, rein watertanks en filters.
- Onderhoud van drinkwater installaties in het binnenland.
- Aankoop van diverse Elektra- en waterleiding materialen en hulpstukken, pompen.
- Vervangen van pompen.
- Verzwaren van distributienetten (vervangen van kleine afmetingen (Ø2”) door grotere (Ø3” of Ø4”)
- De aangekochte materialen en de te verrichten werkzaamheden zijn voor de diverse stations alsook de distributienetten bestemd.
- De aankoop van de materialen en het uitvoeren van diverse werkzaamheden moeten ervoor zorgen dat de continuïteit van de waterlevering naar de gemeenschap toe gegarandeerd is.

De kosten voor deze maatregel zijn geraamd op **SRD 50.000.000,00**.

2103 - Waterleiding projecten kustgebied en binnenland

Dit behelst het project dat via een staatslening wordt gefinancierd vanuit de KBC-bank België. Het project beoogt het voorzien van drinkwater voor minimaal 9 dorpen en MINI hydro-elektriciteit voor 3 dorpen in Boven Suriname. Voorcontract ter waarde van 3.2 miljoen euro getekend op 14 april 2020 met opdracht tot betaling voorschot van 250.000,- euro. Voorschot van 250.000,- euro is betaald in juni 2020 aan BOSAQ. Formele goedkeuring door de minister van Financiën van Suriname via een brief aan BOSAQ op 15 mei 2020. Contract tussen BOSAQ en het ministerie van NH getekend ter waarde van 3.2 miljoen euro op 6 juni 2020 tegen een rentepercentage van 2,1% per jaar en een looptijd van 5 jaar. Eerste contract gelegd met de huidige regering, juni 2021, ter voorstelling van dit project. Mondelinge toezegging verkregen van de President. Goedkeuring Credendo - Belgische staatsverzekeraar-14 juli 2020. Goedkeuring KBC in de maand juli 2020. In het dienstjaar 2024 zal er een bedrag van € 2.429.265,00 worden getrokken uit de lening voor BOSAQ. Voor verdere verbetering van de drinkwatervoorziening in het binnenland is er een grant afkomstig van de Belgische stichting G-STIC voor een bedrag van € 2.500.000,00. De raming in 2024 voor dit programma is SRD 202.099.865,00 afgerond **SRD 202.100.000,00**.

2106 - Drinkwater productie centrum Commewijne (Investment Promotion)

Op 26 januari 2016 is er een overeenkomst gesloten tussen het Ministerie van NH (NV SWM) en de Vlaamse Maatschappij voor watervoorziening inzake de realisatie van een drinkwater productiecentrum te Commewijne beter genoemd het Waterproductiecentrum Commewijne (WPC). Het oppervlakte water uit de Suriname rivier zal door de Belgische Watergroep behandeld worden.

De planning voor 2024 voor N.V. S.W.M. is gericht op de volgende activiteiten:

- Betalen van Watergroep na oplevering (€ 400.056,00)
- Onderhoud van de DPC en de training van manschap in huis voor het onderhoud en eventuele reparaties. (€ 165.000,00)

De totale raming in 2024 voor deze beleidsmaatregel is **SRD 16.575.000,00**.

2109 – Integraal Waterbeheer

De afdeling is verantwoordelijk voor het managen van grond- en oppervlaktewater en het controleren van de waterkwaliteit. Samen met andere stakeholders in de watersector zorgt de afdeling voor het veiligstellen van de natuurlijke hulpbron water. Ook draagt de afdeling bij aan het efficiënt gebruiken van water, waarbij zowel oppervlakte- als grondwater zoveel mogelijk opnieuw gebruikt kan worden. In

samenwerking met Waternet Nederland, zal in 2024 en 2025 een water monitoringsproject worden uitgevoerd. In dit kader zal veld trips naar Boven-Suriname worden uitgevoerd. Ook met betrekking tot bewustwording inzake integraal waterbeheer zal Water Platform een bewustwordingscampagne starten, waar ook het binnenland zal worden aangedaan. Veldbezoeken voor zowel stad en binnenland zullen worden uitgevoerd voor de monitoring. De financiële middelen zijn bestemd om onderzoeken te verrichten die gerelateerd zijn aan oppervlakte - en grondwater.

De opstart en exploitatiekosten van de afdeling IWB zijn in 2024 geraamd op **SRD 394.000,00**.

Tabel 2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Water				
Watervoorziening	Meer bewoners (huishoudens) voorzien van goed en gezond drinkwater.	rehabilitatie c.q. modificatie van drinkwater faciliteiten in de kustvlakte en het binnenland	rehabilitatie c.q. modificatie van drinkwater faciliteiten in de kustvlakte en het binnenland	Verbetering van de drinkwater voorziening
	De waterleidingbedrijven zodanig toe te rusten, zodat de diverse stations goed en gezond drinkwater kunnen distribueren in de verschillende dorpen in het binnenland.	Vervanging van oude leidingen en aankoop van materialen voor nieuwe aansluitingen	Vervanging van oude leidingen en aankoop van materialen voor nieuwe aansluitingen	Continuïteit van de waterlevering naar de gemeenschap toe. Optimale distributie drinkwatervoorziening. Optimale brandstof voorziening waterleidingstations en voertuigen.
		Instaleren van 3 waterzuiverings installaties incl. platvormen	Instaleren van 2 waterzuiverings installaties incl. platvormen	Instaleren van 2 waterzuiverings installaties incl. platvormen
				Concept waterwetten goed gekeurd. Implementatie stappenplan IWRM.
Watervoorziening projecten kustgebied en binnenland	Het project dat met donorfinanciering uitgevoerd zal worden moet ertoe leiden, dat het dure, gezuiverde water zonder al te grote verliezen bij de consument komt.	Verbetering van de drinkwater Voorziening. Project is afgerond.	Verbetering van de drinkwater Voorziening.	Verbetering van de drinkwater Voorziening.
Drinkwaterproductie centrum Commewijne	Om de drinkwatervoorziening van het District Commewijne te verbeteren	Grondaanschaf geregeld en project design afgerond. Ophogen en Funderen, Levering Leidingmaterialen, Leggen Leidingmaterialen en Betalen aan Watergroep.	Oplevering drinkwater productie centrum Commewijne	Betaling 1 jaar na voorlopige oplevering bij de definitieve oplevering. Begeleiding bij exploitatie gedurende 5 jaren.
			Aanvang werkzaamheden	Aanvang werkzaamheden

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	115.695	202.105	5	5	5
52	Schenkingen/ Donormiddelen	0	58.675	102.500	0	0	0
52212	Overige donaties	0	58.675	102.500	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	0	5	5	5	5	5
53103	Overheidswaterleidingbedrijven in de districten	0	5	5	5	5	5
54	Ontvangen Leningen	0	57.015	99.600	0	0	0
54110	Overige ontvangen leningen buitenland	0	57.015	99.600	0	0	0

Toelichting:**Schenkingen/ Donormiddelen****52212 - Overige donaties**

Deze donatie heeft te maken met een Grant die ontvangen zal worden van het Belgische Stichting G-STIC ten behoeve van drinkwatervoorziening voor het Binnenland.

Dat project is geraamd over het dienstjaar 2024 voor een bedrag van Euro 2.500.000,00 omgerekend tegen de Centrale bankkoers komt het op een bedrag van **SRD 102.500.000,00**.

Niet Belasting Middelen**53103 - Overheidswaterleidingbedrijven in de districten**

Uitgaande van het aantal geregistreerde aansluitingen op de diverse distributienetten van de dienst, met uitzondering van de overgedragen gebieden Wanica-West en Nickerie – West, aan de N.V. S.W.M zal de raming ten behoeve van het dienstjaar 2024 met inachtneming van het huidig tarief, c.a. **SRD 5.000,00** moeten bedragen.

Ontvangen Leningen

54110 - Overige ontvangen leningen buitenland

Deze lening heeft te maken met het project “drinkwatervoorziening voor Boven-Suriname”

Dat project is geraamd over het dienstjaar 2024 voor een bedrag van Euro 2.429.265,00 omgerekend tegen de Centrale bankkoers komt het op een bedrag van SRD 99.599.865,00 afgerond op **SRD 99.600.000,00.**

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (S.W.M)

Doel van de parastatale instelling

Volgens de Statuten van de naamloze vennootschap N.V. Surinaamsche Waterleiding Maatschappij (SWM) d.d. 03 april 1979 heeft de vennootschap ten doel:

- Het aanleggen en het exploiteren van waterleidingbedrijven in Suriname;
- Het aanleggen en onderhouden van installaties voor de distributie van water;
- Het bevorderen en het doen van onderzoekingen ter verzekering van de drinkwatervoorziening in Suriname;
- Het verrichten van alle handelingen welke met het voorgaande in de ruimste zin geacht kunnen worden in verband te staan, daaruit voortvloeien of daaraan bevorderlijk zijn;
- Voorts het deelnemen in of het samenwerken met of het voeren van de Directie over andere ondernemingen of instellingen met een gelijk of aanverwant doel.

Voor de prioriteiten met betrekking tot de drinkwatervoorziening wordt verwezen naar pagina 74 e.v. van het Ontwikkelingsplan 2017 – 2021 alsmede het Regeerakkoord 2020-2025. Leidraad bij de verdere ontwikkeling en verbetering van de drinkwatervoorziening is het Suriname Water Supply Master Plan 2011- 2024 (SWMP), welke door de overheid noodzakelijk is geacht om de nodige investeringen voor de toenemende drinkwaterbehoefte in geheel Suriname tot en met 2024 te bepalen. Voor de drinkwatervoorziening in de kustvlakte zijn de totale kosten geraamd op USD 253 miljoen (prijspeil 2011). Diverse van de in het SWMP geïdentificeerde projecten zijn uitgevoerd, terwijl andere in uitvoering dan wel in voorbereiding zijn (zie ook de tabel op pagina 3 e.v.). Voor de goede orde wordt hier opgemerkt dat er binnenkort een upgrading zal plaatsvinden van het SWMP.

De geplande investeringen, zoals voorzien in het SWMP, zullen moeten resulteren in een verhoging van de productiecapaciteit in de kustvlakte van 5.800 m³/uur (in 2011) naar 11.000 m³/uur (in 2024), dit om de toenemende behoefte t/m 2024 te kunnen dekken. In de distributiesfeer zullen de investeringen leiden tot het transporteren en distribueren van het geproduceerde water naar de klant onder voldoende waterdruk (minimaal 6 mwk) en een Non Revenue Water van maximaal 25%.

Directoraat: Energie**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	42.113	63.325	77.895	77.895	81.791	85.879	90.174
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	42.113	62.900	75.553	75.553	79.332	83.297	87.463
610	Lonen en salarissen	11.147	28.000	38.935	38.935	40.882	42.926	45.072
611	Sociale premies	840	2.500	3.068	3.068	3.221	3.382	3.552
612	Gebruik van goederen en diensten	788	2.350	3.500	3.500	3.676	3.859	4.052
614	Subsidies	29.338	30.000	30.000	30.000	31.500	33.075	34.729
616	Sociale Uitkeringen	0	50	50	50	53	55	58
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	425	2.342	2.342	2.459	2.582	2.711
620	Inventaris	0	100	100	100	105	110	116
621	Transport middelen	0	325	2.242	2.242	2.354	2.472	2.595

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

Het directoraat Energie heeft per juli 2023 een personeelsbestand van 332.

De formatie wordt onderscheiden in:

- 14x dienende in functiegroep3
- 190 x dienende in functiegroep4
- 82x dienende in functiegroep5
- 23x dienende in functiegroep6
- 06x dienende in functiegroep7
- 11x dienende in functiegroep8
- 02x dienende in functiegroep9
- 01x dienende in functiegroep10
- 02x dienende in functiegroep11
- 01x dienende in functiegroepOD

Het aantal personeelsleden bij deze dienst is 332

Naar geslacht verdelen we het in :

- 299mannen
- 33vrouwen

De verdeling van het personeel in lager, midden en hoger kader geeft het volgende beeld te zien:

Lager kader	functiegroep 1-6	309	93%
Midden kader	functiegroep 7-8	17	5%
Hoger kader	functiegroep 9-≥	6	2%
Totaal personeelsbestand		332	100%

Ongeveer 14 personeelsleden zullen vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de dienst verlaten. Terwijl een instroom van hoofdzakelijk lager en midden kader wordt verwacht.

610 - Lonen en salarissen

De totale uitgaven voor lonen en salarissen voor het jaar 2024 zijn begroot voor **SRD 38.935.000,00**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	35.400.000
61002	Vakantietoelage	2.832.000
61003	Overwerk	300.000
61004	Bonussen en Gratificaties	120.000
61012	Detachering toelagen	50.000
61014	Persoonlijke toelagen	16.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	120.000
61017	Waarnemingstoelage	16.000
61020	Telefoonvergoeding	1.000
61021	Representatievergoeding	15.000
61023	Vervoersvergoeding	15.000
61024	Overige vergoedingen	50.000
Totaal		38.935.000

611 - Sociale premies

De totale uitgaven voor sociale premies zijn begroot voor **SRD 3.068.000,00**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	663.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.405.000
Totaal		3.068.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Totaal is er in de begroting voor het gebruik van goederen en diensten een bedrag van **SRD 3.500.000,00**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61208	Binnenlandse reiskosten	187.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	90.000
61210	Buitenlandse reiskosten	16.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	50.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	50.000
61216	Kopieer	1.000
61221	Vergaderkosten	10.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	120.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	10.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	74.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5.000
61240	Water	12.000
61241	Electriciteit	35.000
61246	Verzekering	5.000
61247	Schoonmaak	60.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	140.000
61250	Bewaking	1.003.000
61251	Voeding	170.000
61252	Contributie	1.052.000
61263	Overige Algemene Kosten	300.000
61279	Medicijnen	10.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	100.000
Totaal		3.500.000

614 - Subsidies

De totale uitgaven voor de Sociale uitkeringen in 2024 bedraagt **SRD 30.000.000,00**.

614 - Subsidies

Kosten	Omschrijving	Raming
61401	Brandstof tbv Electrificatie	30.000.000
Totaal		30.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

De totale uitgaven voor de Sociale uitkeringen in 2024 bedraagt **SRD 50.000,00**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61612	Poliklinische Kosten	25.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Het totaal bedrag voor inventaris is geschat op **SRD 100.000,00**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	20.000
62004	Computers	50.000
62005	Printers	20.000
62009	Technisch gereedschap	10.000
Totaal		100.000

621 - Transport middelen

Dit zal besteed worden voor de aankoop van 2 korjalen ten behoeve van de dienst.

Het totaal bedrag voor transport middelen over het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 2.242.000,00**.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	1.900.000
62108	Vaartuigen	342.000
Totaal		2.242.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	11.616	399.021	1.109.062	703.936	345.191	305.000	163.396
13	Wetgeving en Standaarden	0	21.128	65.403	65.403	68.673	72.107	75.712
1306	Energie Autoriteit Suriname	0	21.128	65.403	65.403	68.673	72.107	75.712
22	Energie	9.741	373.893	1.039.659	634.533	272.318	228.483	83.054
2201	Energievoorziening	9.741	16.000	31.224	31.224	32785	34.424	36.146
2202	Openbare straatverlichting	0	38.591	40.521	40.521	42.547	44.674	46..908
2205	Renewable Energy (Zonne-, Hydro- en Wind energie)	0	319.302	967.914	562.788	196.986	149.384	0
41	Subsidie en bijdragen	1.875	4.000	4.000	4.000	4.200	4.410	4.631
4113	Bijdrage aan Dienst Energievoorziening	1.875	4.000	4.000	4.000	4.200	4.410	4.631

Toelichting : Programma's**1306 - Energie Autoriteit Suriname**

Met de aanneming en afkondiging van de Wet Energie Autoriteit Suriname en de Elektriciteitswet 2016, heeft de overheid de eerste stappen gezet in het proces van herstructurering van de energievoorziening sector. Het belang van betrouwbare energievoorziening wordt reeds in de Grondwet onderschreven. Energie, dus ook elektriciteit, is in de grondwet als een van de basisbehoeften genoemd ten aanzien waarvan de Staat omstandigheden behoort te scheppen waardoor optimale bevrediging kan worden verkregen. Als reactie op de economische problemen waarmee Suriname thans anno 2021 wordt geconfronteerd, dient de regering ook prioriteit te geven aan de herstructurering van de elektriciteitssector. In de Elektriciteitswet zijn drie doelstellingen vastgelegd om de prestaties en duurzaamheid in de sector te verbeteren.

Deze doelstellingen zijn:

Verbetering van de beschikbaarheid van elektriciteit

Zorgen voor de betaalbaarheid van de levering

Verhogen van de milieukwaliteit

Gezien de cruciale en centrale rol welke de EAS speelt binnen de energiesector van Suriname is het van belang dat de opstart en operationalisering van dit orgaan langs twee sporen gefaseerd wordt uitgevoerd in 2020. Hiertoe is reeds in 2021 een aanvang meegemaakt:

Een institutionele opstart: hierbij zal de nadruk vooral gelegd worden op zaken als de governance structuur, functiehuis, begroting en financiering, zichtbaarheid, huisvesting en het aantrekken en trainen van personeel.

Een functionele opstart: de functionele opstart van de EAS richt zich vooral op de uitvoering van haar wettelijk voorgeschreven taken en verantwoordelijkheden. Met name zal de focus liggen op de samenstelling en implementatie van het Elektriciteit Sector plan (ESP), afkondiging en implementeren van de noodzakelijk staatsbesluiten, overname van het installateurbestand en toezicht op de herstructurering van de EBS conform de wet.

Dit twee sporen beleid zal zich vooral vertalen in een duidelijke en transparante gefaseerde planning in 2024 waarbij het kan voorkomen dat twee fasen tegelijkertijd worden opgestart of kort na elkaar. Met betrekking tot de fasen zijn de volgende geïdentificeerd:

Fase 1 - Elektriciteit Sector Plan (ESP) implementatie

Fase 2 - Effectuering kritische randvoorwaarden voor werking EAS en wetgeving

Fase 3 - Ontwikkeling en implementatie van de Energie Sector Database

Nr.	Omschrijving	Bedrag in SRD	Percentage
1	IDB - Lening SU-L1055	49.152.544,00	75%
2	Dotatievoorziening uit het elektriciteitsstarie	14.250.000,00	22%
3	Overheidsbijdrage	2.000.000,00	3%
4	Overige inkomsten	-	0%
Totaal		65.402.544,00	100%

De additionele operationele kosten van EAS en de kosten voor het opstellen van het ESP voor 2024 zijn geraamd op SRD 65.402.544,00 afgerond **SRD 65.403.000,00**.

2201 - Energievoorziening

Doel:

Het opzetten en reviseren van de elektrische centrales en de distributienetten middels vervanging van het bestaande aluminium distributienet door amka kabel, die minder storingen op het net veroorzaakt en beter bestand is tegen blikseminslag. Verder zullen de distributienetten van de dorpen die niet ver van elkaar liggen gekoppeld worden om de efficiëntie te verbeteren. In het kader van het zonne-energie project met India is het upgraden van de bestaande elektrische centrales een dringende vereiste.

Maatregelen:

Aankoop van kabel c.q. lijnmateriaal voor de bouw van koppelnetten.

Aankoop van dieselaggregaten

Aankoop van opvoertransformatoren.

De hierna volgende projecten zullen vanwege het decentralisatieproces als volgt worden uitgevoerd:

ENERGIEVOORZIENING					
NR.	DISTRICT SIPALIWINI	OMSCHRIJVING PROJECT	DOEL	UITVOERINGSPERIODE	RAMING
1	Futuna, Botopasi, Dan, Kambaloea, Manlobi, Massiakreek, Dawme, Heikununu, Toemaipa, Padalafanti, Semoisi, Godo, Asidonhopo en Granslee	Vervanging en uitbreiding van het bestaande aluminium distributienet door amka kabel die minder storingen op het net veroorzaakt en beter bestand is tegen blikseminslag.	Klustering van de dorpen en reviseren op het net	De Uitvoering zal in het jaar 2024 plaatsvinden (januari t/m december)	16.800.000,00
TOTAAL					16.800.000,00

Het bedrag voor component A is geraamd op **SRD 16.800.000,00**.

Deze beleidsmaatregel dekt verder nog de volgende activiteiten:

Het vervangen en het in stand houden van elektrische centrales van 135 dorpen in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.

Aankoop van servicemateriaal zoals: lucht, smeerolie- en dieselfilters

Aanschaffen van chargers, hulpwerktuigen etc.

Aanschaffen van lijnmateriaal en de benodigde onderdelen voor preventief en curatief onderhoud.

Aankoop van radiator, brandstofpomp, waterpomp, smeeroliepomp, opvoerpomp, turbo, injector, fan belt en machinekop

Het bedrag voor component B is geraamd op **SRD 14.423.410,68**.

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn in het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 31.224.000,00**.

2202 - Openbare straatverlichting

Doel: Het verlichten van de straten en of wegen van de woonwijken in Paramaribo en omgeving, de districten en het binnenland in verband met het verminderen van de criminaliteit.

In 2020 is reeds gestart met het aanschaffen en plaatsen van 2500 straatlampen. In 2024 zullen de volgende maatregelen worden getroffen:

Het aanschaffen van straatverlichting armaturen.

Het onderhouden van de reeds bestaande verlichtingspunten.

Het voorzien van straatverlichting in nieuwe woonwijken.

Het illumineren van de diverse locaties van de overheid op hoogtijdagen in de stad, districten en het binnenland.

Stroomverbruik straatverlichting Suriname

LOCATIE	Aantal hoeveelheid	OMSCHRIJVING	Raming
Binnenland	3000	Led armaturen 40W	19,978,890.00
Paramaribo	910	Led armaturen 40W	6,060,263.30
Randdistricten	815	Led armaturen 40W	5,427,598.45
	4726	Bracket	7,468,261.50
	4726	Tyco fotocel	1,585,478.48
TOTAAL	40,520,491.73		

De totale kosten voor deze beleidsmaatregel zijn in het dienstjaar 2024 geraamd op SRD 40.520.491,73 afgerond op **SRD 40.521.000,00**.

2205 - Renewable Energy (Zonne-, Hydro- en Wind energie)

Deze beleidsmaatregel is gericht op het uitvoeren van activiteiten ter ontwikkeling en benutting van hernieuwbare energiebronnen. Met deze energiebronnen zal in het bijzonder het Binnenland van elektriciteit worden voorzien“.

In maart 2021 zijn in het kader van het GEF project “Development of Renewable Energy, Energy Efficiency and Electrification of Suriname” gefinancierd via de IDB, gestart met de implementatie van twee componenten te weten:

Een windatlas t.b.v. een windenergie haalbaarheidsstudie (Strengthening of regulatory and institutional framework to implement RE and EE technologies). In mei 2021 is gestart met meten van windkrachten en andere weer invloeden over de gehele kustvlakte van Suriname en duurt tot mei 2022. Het doel van deze is het verzamelen van informatie voor het formuleren van een windatlas waarmee een wind- energie-kaart zal worden gebracht. De windmeting is reeds uitgevoerd.

Pilot mini zone-panelen netwerk te Godo-holo (Implementation of pilots for on-grid and rural electricity supply using RETs). In juli 2021 is er een begin gemaakt van het opzetten van het mini-zonnepanelen netwerk te Godoholo. In 2023 zal de oplevering plaatst vinden van het geheel hybride netwerk ten behoeve van het voorzien van 1x24 uur energie te Godoholo. De geraamde kosten voor het totale project voor 2024 zijn geraamd op US\$ 1.900.000,00. (Een miljoen negen-honderd-duizend Amerikaanse Dollars) Als uitvloeisel van ons lidmaatschap van de ISA (International Solar Alliance), een initiatief van de Franse President waar zonne energie centraal staat, is er een lening t.b.v. duurzame energie projecten ter waarde van USD 35.8 miljoen toegezegd aan Suriname. In dit kader is reeds door deskundigen van DEV data verzameld van 50 dorpen in het binnenland waar op basis van de Indiase credit line solar panelen en netwerken zullen worden geïnstalleerd. Hiermee wordt 24/7 elektrificatie voor de dorpsgemeenschappen gerealiseerd. Voor 2024 is het beleid er ook op gericht om ook de overige dorpen en woongemeenschappen in het traject van 24/7 elektrificatie op te nemen. De geraamde kosten voor 2024 zijn US\$ 1,5 miljoen.

Het beleid van het ministerie is erop gericht om de stroomvoorziening aan de 50 dorpen in de districten Marowijne-Oost, Brokopondo en Sipaliwini structureel op te lossen en deze van 1x24u stroom te voorzien door het uitvoeren van het Micro-grid project met Sinohydro Corporation Limited. De uitvoering van dit project moet resulteren in een structurele oplossing voor de brandstofvoorziening aan de dorpen.

Omschrijving	Lening/Grant	Overheidsbijdrage
IDB grant	9.120.000	0
India creditline	-	57.000.000,00
CDF (lening tbv Power China)	380.000.000	50.000.000
Power China (Sinohydro Corporation Ltd.)Overheid	0	43.867.851
Verplaatsen Solar plant Guyaba (Overheid)	0	22.800.000
Sub totalen	389.120.000	173.667.851
Totaal 2024		562.787.851

Het totaal geraamd bedrag voor deze maatregel is SRD 562.787.851,00 afgerond op **SRD 562.788.000,00.**

4113 – Bijdrage aan Dienst Energievoorziening

De Regering streeft ernaar om te garanderen de toegang tot elektrificatie aan de totale bevolking. Voor het monitoren en het betaalbaar stellen van elektriciteit voor de bewoners in het binnenland, zal er een upgrading plaatsvinden van de Dienst Elektrificatie Voorziening (D.E.V.). Deze upgrading omvat o.m. Institutionele versterking voor het dekken van de operationele kosten van de dienst. Voorts zal er een elektronische monitoring en communicatiesysteem worden opgezet, waarbij internetverbinding nodig zal zijn voor de monitoring van onze centrales en telefoon toestellen voor de dienstverlening.

Het totaal geraamd bedrag voor deze maatregel is **SRD 4.000.000,00.**

Tabel 2

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Energie				
Energie- voorziening	Uitbreiding van het distributienet	DEV heeft het voornemen om het zonnepaneel project in samenwerking met Power China in de 1ste fase uit te voeren in 2 geselecteerde dorpen in Boven-Suriname nl. Guyaba en Pikinslee. Alsook herstel van het Electrische Netwerk en reparatie van de machines in de dorpen waar DEV een centrale heeft.	1. Dit jaar denkt men het volgende te realiseren : - Het slopen en uitbreiden van het distributie-net te Dangogo, Futunukaba, Semoisie, Corneliskondre, Asidonhopo, Duwatra en Ping Ping. - Solar Projecten in de dorpen Galibi, Drietabiki en Godo Olo. 2. DEV heeft het voornemen om het zonnepaneel project in samenwerking met India in de 1ste fase uit te voeren in 50 geselecteerde dorpen in Boven Marowijne en de regio Coppename. Alsook herstel van het Electrische Netwerk en reparatie van de machines in de	Het slopen en uitbreiden van de dorpen t.w.: 1. Futuna, Botopasi, Dan, Kambaloea, Manlobi, Massiakreek, Dawme, Heikununu, Toemaipa, Padalafanti, Semoisie en Granslee 2. Solar Projecten : Botopasi en Kajana 2. Solar Projecten : Twee met Powerchina in de dorpen Gengeston tot en met New Aurora
	Het vervangen en het in stand houden van elektrishe centrales van 128 dorpen in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.	Renovatie / herbouwen t.b.v.de centrales in de dorpen Dangogo, Futunakaba, Semoisie, Corneliskondre, Asidonhopo, Duwatra, Ping Ping, Godo, Stoelmanseiland	Renovatie/herbouwen t.b.v.de centrales in de dorpen Poeketi	Renovatie/herbouwen t.b.v. de centrales in de dorpen Futuna, Botopasi, Dan, Kambaloea, Manlobi, Massiakree k, Dawme, Heikununu, Toemaipa, Padalafanti, Semoisie, Granslee, Botopasi kajana
Openbare straatverlichting	Het reviseren van de schakelborden.	Implementatie plaatsing Cobra headlampen t.b.v. straatverlichting in het binnenland + kustgebied	Elektrificeren van diverse locaties en	Elektrificeren van diverse locaties en
		Het uitbreiden van straatlampen in het binnenland en in Paramaribo	Illumineren van diverse objecten + Het uitbreiden van straatlampen in het binnenland en in Paramaribo	Illumineren van diverse objecten + Het uitbreiden van straatlampen in het binnenland en in Paramaribo
Elektrische centrales Binnenland	Het vervangen en het in stand houden van elektrishe centrales van 128 dorpen in het binnenland, het geen ontwikkeling en economische groei teweeg brengt.	Revisie van schakelborden in diverse dorpen in het binnenland	aanschaf servicemateriaal zoals: lucht- , smeerolie- en diesel filters, lijnmateriaal en de benodigde onderdelen voor preventief en curatief onderhoud	
		Regulier services van de lichtaggregaten		
Renewable Energy (Zonne-, Hydro -, en Wind energie	Concentratie op uitvoeren van projecten die betrekking hebben op hernieuwbare energie bronnen in het binnenland gefinancierd door IDB en de overheid	Geen realisatie projecten.	Uitvoering van zonne-energie project te Godo olo en plaatsen van 6 windmasten	Opzetten van tenminste twee zonne energie installaties in het Binnenland. Samenstellen Windmap
				Energie profiel dorpen en productie wind- energie- kaart

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	2.612.247	5.195.037	5.051.552	4.499.377	4.514.610	4.914.410
52	Schenkingen/ Donormiddelen	0	5.364	9.120	0	0	0
52200	Inter American Development Bank donatie	0	5.364	9.120	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	431	3.080.107	4.613.279	4.245.392	4.457.610	4.680.439
53014	Dividend Staatsolie	0	3.075.000	4.598.000	4.229.400	4.440.870	4.662.914
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	431	604	1.026	1.026	1.026	1.026
53104	Overheidselecticiteitsbedrijven in de districten	0	3	3	3	3	3
53179	Dotatievoorziening elektriciteitsstarief	0	4.500	14.250	14.963	15.711	16.496
54	Ontvangen Leningen	0	253.930	429.153	253.986	57.000	0
54002	India ontvangen leningen	0	33.525	0	38.000	38.000	0
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	16.628	49.153	19.000	10.000	0
54110	Overige ontvangen leningen buitenland	0	203.777	380.000	196.986	0	0

Toelichting:
Schenkingen/ Donormiddelen
52200 - Inter American Development Bank donatie

Voor het dienstjaar 2024 is de IDB bijdrage voor het renewable energy project geraamd op US\$ 240.000,00 omgerekend is dat **SRD 9.120.000,00**.

Niet Belasting Middelen

53014 - Dividend

De bijdrage aan de Overheidsbegroting 2024 wordt geschat op ca. US\$ 240 miljoen voor de verrekening van olie- en stroomleveringen aan de EBS en overheid, hoofdzakelijk bestaande uit US\$ 124 miljoen aan belastingen (Inclusief loon- en verbruiksbelasting), US\$ 106 miljoen aan dividend en US\$ 10 miljoen Royalties uit goudparticipaties. Dit bij een gemiddelde referentie prijs van US\$ 73 per barrel voor NYH 1.0% Sulphur en een gemiddelde goudprijs van US\$ 1.719,00 per Toz.

De verwachte ontvangsten zijn geraamd op **SRD 4.598.000.000,00**.

53100 - Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren

Hieronder vallen de ontvangsten voor het verhuren van een loods van Dienst Elektrificatie Voorziening aan de pindakaas fabriek. De huur per maand bedraagt USD 2.250,00.

De raming voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 1.026.000,00**.

53104 - Overheidselecticiteitsbedrijven in de districten

Hieronder worden de ontvangsten van leges en bestekken opgenomen.

De raming voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 3.000,00**.

53179 - Dotatievoorziening elektriciteitstarief

Dotatievoorziening conform artikel 4 lid 6 van het Staatsbesluit van 12 juli 2021, ter uitvoering van de artikelen 17, 18 en 20 van de Elektriciteitswet 2016 (SB 2016 no. 42) voor dekking van de kosten voor beheer en regulering, zijnde een bedrag van SRD 0,01 per kilowattuur in rekening te brengen aan afnemers geleverde elektriciteit.

De raming voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 14.250.000,00**.

Ontvangen Leningen

54002 - India ontvangen leningen

Voor het solar project betreffende de 24/7 elektrificatie van de dorpen in het binnenland wordt verwacht dat **SRD 0,00** in stede van SRD 57.000.000,00 zal worden getrokken uit de credit van India ad US\$ 20 miljoen.

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

De IDB-Lening met code SU-L1055 getiteld 'Consolidating a Sustainable Energysector', waarvan een totaal bedrag van USD 2 miljoen is gereserveerd voor de opstart en operationalisering van de EAS. De lening heeft een looptijd tot 2024. Het bedrag dat uit deze lening getrokken zal worden voor het dienstjaar 2024 is begroot op **SRD 49.153.000,00**.

54110 - Overige ontvangen leningen buitenland

Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen als verantwoordelijke voor de energie- en watervoorziening in Suriname, geeft bij deze aan mee te kunnen werken met de herallocatie van de beschikbare middelen (26 miljoen) en wel onder de voorwaarde dat 50% van de middelen geheralloceerd worden voor het project "Phase II of Health Facilities Improvement Project" ten behoeve van het Ministerie van Volksgezondheid en de resterende 50% ten behoeve van energievoorzieningsprojecten via het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. De middelen uit deze fonds zullen gebruikt worden om het Micro-grid project met Sinohydro Corporation Limited te financieren.

Het bedrag dat uit deze lening getrokken zal worden voor het dienstjaar 2024 is begroot op **SRD 380.000.000,00**.

Titel IV : Parastatalen**Toelichting:****STAATSOLIE MAATSCHAPPIJ SURINAME N.V.
WERKPROGRAMMA 2024**

Staatsolie streeft in de periode 2023-2026 verschillende strategische doelen na binnen 4 pijlers en wel als volgt:

Onshore: Onze primary focus gaat uit naar het veiligstellen van onze oliereserves en garanderen van een constante productie van minimaal 6 miljoen barrels per jaar, d.m.v. enhanced recovery methodieken en exploratie programma's. Staatsolie voert een sustainable cost cutting programma uit om de 'lower for longer' oliepijzen succesvol te kunnen doorkomen

Offshore: In Offshore maakt Staatsolie zich sterk voor het attractief maken van open gebieden d.m.v. additioneel onderzoek. Het Offshore directoraat focust zich, samen met Staatsolie Hydrocarbon

Institute N.V. (SHI), op de evaluatie van de offshore projecten en Staatsolie's deelname in deze. Verder is er een focus op capaciteitsontwikkeling van onze employees en de economische haalbaarheid van een eventuele gasontwikkeling. In het shallow offshore gebied heeft Staatsolie als doel meer Joint Ventures aan te gaan.

Downstream: In de Downstream, zal de focus zijn op aspecten gerelateerd aan het verder ontwikkelen van de capaciteit naar een wereldklasse organisatie, efficiëntie verbeteringen en het zoeken naar partners voor duurzame energieprojecten, met een voorkeur voor Solar in de nabije toekomst. Bij de Raffinaderij zal de focus zijn om de efficiëntie en duurzaamheid op lange termijn te garanderen en de carbon footprint te verkleinen. De marketing asset zal zich richten op het succesvol omgaan met markt fluctuaties en benutten van kansen ter bevordering van groei.

Duurzaamheidsstrategie

Staatsolie's focus is ook gericht op ESG (Environmental, Social, & Governance) doelstellingen en zal dit verder uitbreiden door zijn lange termijnvisie t.a.v. emissie reductie vast te stellen en een dienovereenkomstig programma uit te zetten. Ook zal de organisatie in het algemeen processen en structuren optimaliseren om zo een fit for purpose organisatie te zijn voor de toekomst.

Om de bovengenoemde strategie te kunnen uitvoeren is het werkprogramma 2024 als volgt vastgesteld.

Productie & Exploratie activiteiten Onshore en Offshore

Onshore

De focus van de Upstream Onshore is naast het garanderen van een productie en het aanvullen van de oliereserves gericht op het verhogen van efficiency en te allen tijde het garanderen van een veilige werkomgeving. Om dit te bewerkstelligen zal het werkprogramma van 2024 bestaan uit de volgende onderdelen:

1. Uitbreiden van productiefaciliteiten en uitvoeren van onderhoudsprogramma
 - Het uitbreiden van productiefaciliteiten van TA-58 & Jossiekreek
 - Het uitbreiden van Electra faciliteiten
 - Het verder continueren met uitvoeren van het groot onderhoudsprogramma van de productiefaciliteiten (o.a. vervanging van tanken en pijpleidingen)
2. Aanvullen van olie reserves
 - Het uitvoeren van het Appraisal Drilling programma
 - Het verder uittesten van andere Enhanced Oil Recovery (EOR) technieken middels het Cyclic Steam Stimulation, pilotproject.
 - Het uitvoeren van het exploratieprogramma in het Coronie & Uitkijk gebied
3. Efficiëntie programma's: Het uitvoeren van een aantal studies en projecten die moeten resulteren in kostenbesparing zoals:
 - Continueren van het project voor automatisering en gebruik van smart technologie tbv monitoring van productiebronnen
 - Het elimineren van barge transportkosten voor de produktie van het Calcutta olieveld
 - Het omzetten van dieselmotoren naar gasmotoren
 - Alsook het verder ontwikkelen van de competenties van personeel.

Offshore

Momenteel monitort Staatsolie 11 Production Sharing Contracts (PSC's), waarvan 7 betrekking hebben op de Deepwater Offshore en 4 (Joint Ventures) op de Shallow Offshore. Uit de Demerara Bidround zijn er bids ontvangen voor 3 deepwater Offshore blokken, waarbij de PSCs in het 3e kwartaal van 2023 zullen worden afgesloten. Middels de PSC's worden de exploratieactiviteiten van de International Oil Companies (IOC's) uitgevoerd.

Deepwater Offshore

Met de recente commerciële ontdekkingen in de Deepwater Offshore zal de focus van Staatsolie gericht zijn op de monitoring van de appraisal activiteiten, waarbij de aangeboden programma's op de technische en strategische inhoud worden geëvalueerd.

Op basis van de resultaten van deze programma's zal Staatsolie bepalen met welk belang (tot 20%) zij in de toekomst zal participeren als joint venture partner tijdens de commerciële fase. Dit geldt ook voor toekomstige ontdekkingen in dezelfde en aangrenzende blokken waar het komend jaar ook exploratieboringen uitgevoerd zullen worden.

De focus in 2024 in Block 58 is gericht op het finaliseren van appraisal activiteiten. Via de appraisal boringen zullen Total Energies en Apache vaststellen hoe groot de mogelijke reserves zijn met als doel de grootte van het commercieel veld vast te stellen waarna een ontwikkelingsplan (Field Development Plan) zal worden aangeboden aan Staatsolie ter goedkeuring.

Gedurende deze hele fase blijft Staatsolie het technisch en financieel proces van de Offshore Operators kritisch volgen, zodat voor Suriname een optimaal resultaat wordt behaald uit de investeringen in deze strategische natuurlijke hulpbronnen. Staatsolie doet dat vanuit haar regulator's rol die ze heeft op basis van onze huidige wet- en regelgeving. Daarnaast kan Staatsolie vanaf het moment dat er een commercieel veld is vastgesteld in Block 58, voor maximaal 20% meedoen als contractor partij. Staatsolie neemt dat besluit als geïntegreerd energiebedrijf (venture company).

Naast de appraisal activiteiten in Block 58 zijn de andere internationale oliebedrijven druk bezig met exploratieactiviteiten in de verschillende PSC blokken. Petronas en haar partners zullen in het derde kwartaal 2023 een put boren in Block 52. In de overige PSC-blokken is men druk bezig met studies en evaluaties.

Shallow Offshore

Momenteel monitort Staatsolie vier PSC's in de Shallow Offshore. In de Shallow Offshore, zal de focus van Staatsolie gericht zijn op het vergaren van 3D seismic, een methode om een beeld te krijgen van de ondergrond door geluidsgolven in te sturen en de reflecties op te vangen. De milieueffecten studies zijn reeds uitgevoerd en de daadwerkelijke operationele activiteiten zullen tot Q3-Q4 2024 duren. Er zullen een aantal vaartuigen betrokken zijn bij de operationele activiteiten. De data zal gebruikt worden door de huidige en toekomstige Joint Venture partijen om geo-technische studies te verrichten om zodoende te bepalen waar er exploratie putten geboord kunnen worden.

In het Joint Venture gebied Block 5 zal er een boorprogramma worden opgesteld, waarna er een Exploratie put zal worden geboord in 2024. In het Shallow Offshore gebied dat niet onder contract staat, zal Staatsolie een Bidround lanceren in het vierde kwartaal van 2023, die dan afgesloten wordt in 2024.

Downstream

Productie en Verkoop

Het werkprogramma van 2024 zal zich in de eerste instantie richten op het naleven van Zero Harm, hierbij staat het streven naar nul incidenten centraal alsook het verminderen van de CO2voetafdruk en het verbeteren van onze afvalwater kwaliteit naar de rivier. Een ander belangrijk aandachtsgebied voor de raffinaderij is het betrouwbaar produceren van kwalitatieve high-end producten. Dit kunnen we bereiken door de vierjaarlijkse grote onderhoudsstop binnen budget en planning uit te voeren en in de overige maanden minimaal 2.8 MM bbls High-Ends te produceren met een productie uptime van 93%. De overige aandachtsgebieden zijn het investeren in ons personeel middels Capability & Leadership Development programma's, het voorbereiden van de raffinaderij op de veranderende samenstelling van de ruwe olie, vanwege de in de Upstream toegepaste IOR/EOR technieken en innovatie door automatiseringsinitiatieven. Al deze aandachtsgebieden zullen bijdragen aan het optimaliseren van de bedrijfsresultaten.

Power & Sustainable Energy

Het werkprogramma van 2024 zal zich richten op het afronden van alle commerciële contracten voor de verkoop van SPCS-producten. Verder ook het identificeren en ontwikkelen van kansen voor nieuwe power- & aanverwante ondernemingsactiviteiten en het voortzetten van het verkennen van business cases voor off-shore gas toepassing aan land. Ook zal er gestart worden met het denkwerk over een relocatieplan voor gemeenschappen binnen de Afobaka-bufferzone.

Andere belangrijke focusgebieden voor 2024 zijn:

- HSE&C
- Voldoen aan het Corporate Sustainability Program met de focus op EMS
- Her certificering van ISO 9001/14001/45001 met de focus op duurzaamheid van deze programma's
- Manufacturing excellence
- Certificering voor ISO 55001 met de focus op optimaal asset management
- Uitvoeren van lokale / regionale / internationale benchmark met de focus op kritieke parameters in de energie-industrie
- Een nette werkomgeving met de focus op het blootleggen van bronnen van verontreiniging
- SAP geïntegreerd volgens plan met de focus op het verlagen van de onderhoudskosten
- Reliability Excellence (REX) & Operational Excellence op het hoogst haalbare niveau met de focus op het verminderen van het aantal uitvallen van productie-installaties
- Implementeren van een aangepast risico-beheers programma met de focus op het verlagen van verzekeringspremies
- Investeringsprogramma's
- Verbeteren van de beveiliging van de Power plants in overleg met DNV
- Uitvoeren van Asset Integrity-projecten
- Verbeteren van de Brandbeveiliging. Uitvoeren van Moderniseringsprojecten met focus op “back to standards”
- Uitvoeren van de grote onderhoudsbeurt van de Hydro unit #5
- Uitvoeren van de Gap analyse uit het Dam Integriteit Programma
- Workforce
- Continueren van het capability programma met focus op het identificeren van opvolgers voor kritische functies.

Sustainable Energy**1. Power**

- Implementeren van de 1ste fase optimalisati Afobaka Powerplant
- Implementeren van een ground-base Solar op Afobaka
- Haalbaarheidsstudie om groene energie te leveren voor Newmont.

2. Natural Gas

Verkennen van opties aan de vraagzijde voor toekomstig aardgas uit offshore Onderzoek naar energietoepassingen uit afval.

3. Carbon Footprint

- Bijhouden van de Staatsolie BKG-inventaris.
- Verkennen energiebesparing in het hele bedrijf.
- Verkennen decarbonisatie-opties voor Staatsolie, buiten de bestaande activiteite
- Aanbevelingen doen voor de lange termijn bedrijfsbrede broeikasgasreductiedoelstellingen.

4. Local content development

- Beheren van de local content ontwikkelingsprojecten
- Goudprojecten

Newmont / Merian

Staatsolie participeert sinds 2014 voor 25% in het Merian goudproject met Newmont Suriname, LLC als managing partner. De verwachte netto cash contributie voor 2024 uit deze Staatsolie participatie wordt geschat op US\$ 38.7 miljoen op basis van een geschatte totale goudproductie van 79.5K oz. (=25%) en een goudprijs van US\$ 1,750 p/oz. In de komende 5 jaren is er een dalende productie zichtbaar vanwege de lagere ertskwaliteit en de overgang van het mijnen van zacht materiaal naar hard gesteente.

ZiJin/ Rosebel Gold Mines N.V.

Op 22 april 2020 heeft Staatsolie een 30% belang verworven in de VOF Pikin Saramacca met Rosebel Gold Mines N.V. als partner. De VOF betreft de exploitatie van de Pikin Saramacca mijn en de verdere exploratie in de “Area of Interest” met Rosebel Gold Mines N.V. als operator.

Per eind februari 2023 is Rosebel Gold Mines N.V. overgenomen door ZiJin Mining Group Ltd.

De verwachting is dat per eind 2023, het gefinancierd gedeelte van de inkoop in 2020 (na verrekening met de goudrechten) nog een rest schuld open zal staan van circa US\$ 9.8 miljoen. Op basis van een geschatte totale productie in 2024 van 32.0K oz. (30%) en een goudprijs van US\$ 1,700 p/oz. zal de verwachte netto cash contributie voor 2024 uit het Pikin Saramacca project nog nihil US\$ zijn.

Bijdrage aan de Overheidsbegroting in US\$

Bijdrage aan de Overheidsbegroting 2024 is ingeschat op ca. US\$ 240 miljoen, bestaande uit inkomstenbelasting (inclusief Staatsolie dochtermaatschappijen), verbruiksbelasting, dividend, loonbelasting en royalties welke namens Staatsolie door Newmont en Iamgold worden afgedragen. Genoemd bedrag betreft de inschatting vóór de verrekening van olie- en stroomleveringen aan de EBS en overheid.

	Bijdrage begroting 2024					
Staatsolie Bijdrage NH begroting	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Crude production (x 1,000 bbls)	6,144	6,060	6,000	6,000	6,000	6,000
Refinery High End Production (x 1,000 bbls)	3,289	3,200	2,851	3,230	2,984	3,230
Reference Price (USD per bbl)	93	79.4	72.6	70.5	66.2	60.9
Consolidated Revenues (x 1,000 USD)	791,728	672,800	649,146	641,987	616,991	587,277
Net Contribution Gold Participations (X 1,000 USD)	71,119	29,586	16,579	33,321	47,413	19,254
Capex (x 1,000 USD)	72,900	142,900	130,100	104,500	109,700	102,100
Total Government Contributions (x 1,000 USD)	319,637	296,116	239,667	247,742	247,440	194,268

DE N.V. ENERGIEBEDRIJVEN SURINAME (N.V. EBS)

Doel van de parastatale instelling:

1. De vennootschap stelt zich ten doel:

- Het exploiteren van, het deelnemen in en het voeren van de directie over gas- en elektriciteitsbedrijven
- Het aanleggen en onderhouden van installaties voor de productie en distributie van gas en elektriciteit
- Het deelnemen in, het samenwerken met of het voeren van de directie over andere ondernemingen of instellingen, die een doel beogen of soortgelijk aan dat der vennootschap
- Het verrichten van alle overige handelingen die aan het hiervoor omschreven doel bevorderlijk of dienstig kunnen zijn

2. Link van NV EBS met het Ontwikkelingsplan 2020-2024.

NV EBS is een parastataal bedrijf, ressorterende onder het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. Dit betekent dat de overheid bemoeienissen heeft in het bedrijf, waardoor bepaalde activiteiten van het bedrijf zichtbaar kunnen zijn op de financiële begroting van de overheid. Als voorbeeld kan genoemd worden de inkoop van elektriciteit van SPCS.

3. Bijdrage aan de overheid: royalty's, dividend, rendement, opbrengsten: de bijdrage aan de overheid is nihil

4. Door Overheid af te dekken kosten:

A. Elektriciteit:

SPCS stroominkoop: SRD 633 miljoen, verdeeld in Hydro 241 miljoen en thermisch 392 miljoen

Brandstof subsidie: SRD 183 miljoen (27,500 vaten HFO en 2,500 vaten Diesel per maand) op basis van USD 65 per bbl.

Elektriciteit (resterend verschil tussen opbrengst en basisprijs): SRD 456 miljoen

De gecalculeerde basisprijs is USD 0.19064 per kWh

De gehanteerde brandstofprijs voor HFO is USD 65 per vat en voor diesel USD 95 per vat.

B. Gas:

SRD 106 miljoen subsidie

Prognose winst- en verliesrekening Elektriciteitsbedrijf 2024

(In duizenden SRD) Dec-24

Revenues 942,880

Cost of energy, materials and services 1,352,523

Employee compensation and benefits 271,309

Depreciation 107,389

Other operating expenses 35,154

Total expenses 1,741,711

Earnings before taxes and interest (798,831)

Financial expenses (95,600)

Earnings before taxes (894,431)

Earnings after taxes and interest (894,431)

Prognose winst- en verliesrekening Gasbedrijf 2024

(In duizenden SRD) Dec-24

Revenues 113,003

Cost of energy, materials and services 164,203

Employee compensation and benefits 19,685

Depreciation 5,240

Other operating expenses 10,641

Total expenses 199,769

Earnings before taxes and interest (66,766)

Financial expenses (39,081)

Earnings before taxes (105,847)

Earnings after taxes and interest (105,847)

Lopende en geplande activiteiten 2024

IDB Loan 2 programma

Projectduur: 2015 – 2020. Totaal budget is USD 33 MM. Uitgaven tot Juni 2020: USD 22.9 MM.

Onder het IDB Loan 2 programma "Support for the Implementation of the EBS Investment Plan" vindt de implementatie van een Outage Management System (OMS) plaats waarvan het streven is om de oplevering in derde kwartaal van 2020 te doen plaatsvinden. Met dit systeem zal de klantenservice verbeterd worden a.g.v. een efficiëntere afhandeling van storingen.

De streefdatum voor oplevering van de implementatie van het Enterprise Resource Planning system (ERP) is het eerste kwartaal 2021. Het doel van het ERP systeem is om de operationele - en management efficiëntie binnen de EBS te verbeteren.

Als onderdeel van IDB Loan 2 wordt er een Energy Efficiency raamwerk opgezet. Het streven is om dit raamwerk in december 2020 af te hebben en het doel van dit raamwerk is om de bewustwording m.b.t. energy efficiëntie te verbeteren in de samenleving.

Het transformatieproces van de EBS is thans in uitvoering en het streven is om dit traject in het eerste kwartaal van 2021 afgerond te hebben. Het doel hiervan is herstructurering van de organisatie in lijn met de eisen gesteld vanuit de vernieuwde energiewetgeving.

Als onderdeel van IDB Loan 2 wordt ook het onderstation Jacobusrust achter het Regeringsgebouw geüpgraded en het streven is om dit project in december 2021 op te leveren.

Het onderstation F te La Vigilantia wordt geüpgraded en de streefdatum voor oplevering is december 2021.

Onderstation E aan de Vijfde Rijweg wordt als onderdeel van IDB Loan 2 eveneens geüpgraded en het streven is om dit onderstation samen met het nieuw onderstation Boma aan de Peprepinweg in het district Wanica in december 2021 op te leveren.

CDB Loan 1 programma

Projectduur: 2016 – 2024 Totaal Budget is USD 65MM (CDB) + 32MM (eigen bijdrage). Uitgegeven tot juni 2020 USD 3 MM

Component 1: Onder component 1 valt de upgrade van enkele kritische onderstations van de EBS het bijbouwen van nieuwe transmissie infrastructuur.

- Uitbreiding EBS Onderstation Kwatta (OSD) naar een transmissiespanning van 110 kV.
- Bouwen van een nieuw Transmissie Onderstation op de hoek van Leiding 9 en Noordpolderdam (110 kV)
- Bouwen van een nieuw Transmissie Onderstation Academisch Ziekenhuis aan de Margretalaan t.b.v. versterking distributie binnenstad
- Nieuwe transmissie verbinding vanuit Transmissie Onderstation Kwatta naar leiding 9 en verder naar bestaande Onderstation E aan de Chandishawweg
- Uitbreiden Onderstation E aan de Chandishawweg
- Start Constructie januari 2021 (Turn-key uitvoering)

Component 2: Onder component 2 valt de upgrade van enkele kritische onderstations van de EBS in het district Nickerie en tevens de uitbreiding van de transmissienetwerk

- Vernieuwen en uitbreiden van het bestaande Onderstation te Clara
- Bouwen van een nieuw Transmissie Onderstation te Van Petten polder
- Nieuwe 33kV Transmissie verbinding Onderstation Clara naar Onderstation van Petten polder
- Start Constructie is gesteld op januari 2021 (Turnkey uitvoering)

Component 3: Het installeren van Hernieuwbare Energie opwekstations (Zonne-energie). Dit houdt in:

- Installatie van een 300 kilowatt Solar Plant te Coronie, Totness
- Installatie van een 2 Megawatt Solar Plant te Nickerie, Stalweide
- Start Constructie november 2020 (Turn-key uitvoering), Contract reeds getekend.

Franse Ontwikkelings Bank (AFD) Contract waarde: Euro 285.000,00

De versterking van het Distributie systeem van Oost Suriname en het voorzien van de noordelijke dorpen nabij de Oost-West verbinding van 24 uur per dag van elektriciteit. Status: momenteel wordt een

gecombineerde financiële en technische haalbaarheid studie gedaan, m.b.v. een schenking voor integratie van Moengo, Albina, Perica, Ajoema, Alfonsdorp, Wanhatti, Ricanaumoffo, Ovia Olo en omliggende dorpen met het EPAR elektriciteitsvoorzieningssysteem. (Connectie Epar met Moengo en Albina en noordelijk gelegen dorpen zullen 1 X 24 uur per dag van energie worden voorzien.)

Start van de studie gesteld Januari 2019.

India Credit Line (ICL) programma (Projectduur: 2018 – 2024, project budget 27.5 M USD)

Met dit programma onder de India Credit Line of Credit, zal de EBS de faciliteiten versterken voor transport van elektrische energie naar het zuid westelijk deel van het netwerk (EPAR). De sub projecten die opgenomen zijn, houden in:

- Uitbreiden van het Onderstation I (CWWEG) inclusief nieuw 110 kV transmissie lijn om de elektrische energie te transporteren naar het Onderstation te Lelydorp.
- Op Lelydorp zal een nieuw onderstation worden aangelegd om de verdere elektrische energie middels een nieuw 33 kV transmissie lijn te transporteren en te versterken alsook om aan de lokale vraag te voldoen
- Het Onderstation op de kruispunt van de Meursweg en Indira Gandhiweg upgraden en bouwen van een nieuw 33 kV transmissie lijn verbinding naar het station te Zanderij, hier wordt het Onderstation ge-upgrade naar state of the art om de voorziening naar de internationale luchthaven te verbeteren en te garanderen.
- Vanuit Zanderij zal een nieuw transmissie verbinding gebouwd worden naar Pikin Saron middels een nieuw 33 kV transmissie lijn. Te Pikin Saron zal een nieuw Onderstation worden gebouwd en van daar uit distributie verbindingen naar Bigi Poika, Pikin Saron en Kwakoebron. Hiermee zullen deze 3 dorpen 1 x 24 uur elektriciteit ter beschikking hebben. De agreement is getekend in juni 2018 en de finale oplevering is voor 2024.

IDB loan 3

Project duur: Sep 2019-2024 Budget: USD35 MM.

De voorbereidingen hiervan zijn in volle gang.

Doel is het versterken van de elektrische infrastructuur middels:

- Het bouwen van een Transmissielijn van Onderstation Powakka naar Onderstation Zanderij
- Het bouwen van Transmissie en Distributielijnen in Commewijne en het aanleggen van een rivier kabel naar de rechteroever van de Commewijne rivier.
- Te Alliance zal er ook een 200 kW peak Solar Powerstation worden gebouwd die gekoppeld zal zijn aan het elektrisch netwerk
- Het bouwen van een Transmissie en Distributienetwerk over de Afobakaweg vanaf Powakka over een afstand van ca. 20 km naar Koina Kondre
- Het bouwen van een Solar power plant van ca. 500 kW peak te Brownsweg

ISDB, CDB, Kuwait fund, OFID, Gos

Project duur: juni 2019 - februari 2024. Budget estimated USD 135 MM.

Power Generation, Transmission and Distribution Expansion Project

Bestaat uit de volgende componenten:

Component A:

- De bouw van een Nieuwe Power plant van 2x18 MW te Paranam.
- Uitbreiden van het elektriciteits Transmissie en Distributie system door het uitbreiden van het Onderstation te Menckendam en Kwatta
- OSD en aan de Samacastraat. Transmissieverbindingen tussen diverse Onderstations met een totale lengte van 22 km

Component B:

- Uitbreiden van het Nickerie elektriciteiten Transmissie en distributiesysteem middels:
- Uitbreiden van het Onderstation Soekramsing. Constructie van overhead Transmission Lijnen over een afstand van 23 km van het Onderstation aan de Soekramsingstraat naar Onderstation te Henar.
- Constructie van een nieuwe Onderstation te Henar
- Upgrade van het Distributie systeem te Henar.

Afdeling 10. Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken

De begroting voor het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken wordt vastgesteld, als volgt:

ALGEMEEN DEEL

DIRECTORAAT ARBEID

Arbeidsmarkt

Ten aanzien van het arbeidsmarktbeleid als belangrijk onderdeel van het sociaal-economisch beleid voor de komende periode heeft het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AW&J) in 2019 een aanvang gemaakt met een bewust planmatige aanpak van de beleidsmaatregelen op basis van ‘Result Based Management’ (RBM). Langs deze lijnen zal in het dienstjaar 2024 de opzet van het arbeidsmarktinformatiesysteem (Labour market information system) hoge prioriteit genieten.

De SDG's, het Decent Work Country Program, de Beleidsnota 2021 - 2026 van het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken en het Herstelplan 2020-2022 met als strategische benadering een ‘bottom up approach’, die middels verhoogde participatie en publieke en private partnerschappen meer en betere werkgelegenheid en duurzame economische groei nastreeft, zijn de richtlijnen voor het arbeidsmarktbeleid in het dienstjaar 2024. Het arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid wordt geïmplementeerd met ondersteuning van de aan haar ter beschikking gestelde werkarmen: de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO), Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE), Suriname Hospitality and Tourism Training Center (SHTTC) en de Raad voor de Coöperatie Wezen (RACO).

In het jaar 2024 zal aan de integrale aanpak van werkgelegenheid gestalte worden gegeven. Hiervoor zal een structuur worden opgezet, waarin vertegenwoordigd zullen zijn relevante ministeries, de vakbeweging en het bedrijfsleven. De dienstverlening van de dienst Arbeidsbemiddeling zal verder worden geprofessionaliseerd. Werkzoekenden zullen tevens begeleid worden naar vakopleidingen en andere trainingsmogelijkheden. Verder zal aan deze dienst meer bekendheid worden gegeven.

De integrale samenwerking tussen de publieke, private sector zal versterkt worden door het aangaan van samenwerkingsverbanden in de vorm van “Public Private Partnership” (PPP). Om jongeren nieuwe toekomstperspectieven aan te bieden zal er in breder verband samengewerkt worden met de relevante stakeholders om dit problematiek gezamenlijk op te lossen. Eveneens zullen de arbeidsmarkt kwalificaties (“hard skills en soft skills”) van werkloze en werkzame jongeren uit arme gezinnen versterkt worden.

Ook zal gewerkt worden aan institutionele en capaciteitsversterking van de werkarmen en de verbetering van de efficiëntie van de exploitatie van de instituten.

Juridische- en Internationale zaken (JIZ)

De zorg voor de arbeidsverhoudingen is één van de kerntaken van het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken en is gekoppeld aan de productiviteit en weerbaarheid van de economie en de samenleving. De activiteiten op dit vlak zijn gerelateerd aan verschillende departementsonderdelen, maar in hoofdzaak hebben de beleidsactiviteiten van het Onderdirectoraat Juridische en Internationale Zaken betrekking op dit beleidsgebied.

De verantwoordelijkheden van dit departementsonderdeel staan in relatie tot enkele bijzondere taken van het ministerie van Arbeid zoals vastgelegd in het Besluit Taakomschrijving Departementen, met name:

- a. het beleid ten aanzien van de verhouding tussen werkgevers en werknemers en het toezicht op de naleving van wettelijke bepalingen ter zake;
- b. het toezicht op de naleving van wettelijke regelingen inzake de arbeidsbescherming c.q. de arbeidsinspectie;
- c. het toezicht op wettelijke bepalingen inzake arbeidsbemiddeling;
- d. het onderhouden van contacten met en het toezicht op de naleving van wettelijke bepalingen inzake werknemers- en werkgeversorganisaties en het bevorderen van goede arbeidsverhoudingen.

Volgens Regeerakkoord “Samen werken aan een duurzame toekomst voor Suriname - VHP-ABOP-NPS-PL” zal een voortdurende constructieve dialoog zijn met de gemeenschap landelijk, zowel op district- als ressortniveau, zodat er weer onderling begrip en vertrouwen groeit, zoals dat hoort onder goed bestuur. Er zal gewerkt worden in een goed public-private partnerschap, met het bedrijfsleven, de vakbeweging, en met de religieuze en maatschappelijke organisaties zoals voor jongeren, vrouwen, gepensioneerden, mensen met een beperking en mensen in nood. Via overlegstructuren zal dit partnerschap een duurzaam karakter krijgen (uitgangspunt 8).

In het kader van ‘groei, diversificatie en werkgelegenheid’, bepaalt het regeerakkoord dat de Staat de taak heeft om te zorgen voor de nodige voorwaarden op de gebieden van wetgeving, rechtshandhaving, veiligheid, onderwijs, gezondheidszorg, ruimtelijke ordening, planning en infrastructuur. Verder staat in hetzelfde kader in het regeerakkoord dat “de ontwikkeling van een welvarende gemeenschap komt tot stand in een goed public-private partnerschap waarbij elk zijn deelverantwoordelijkheid kent en draagt”. “De dialoog tussen regering, het bedrijfsleven, de vakbeweging en andere functionele groepen is belangrijk, waarbij de instituten zoals de Sociaal Economische Raad, het Suriname Business Forum en het Arbeidsadviescollege versterkt zullen worden.”

Het regeerakkoord bepaalt dat economische stabiliteit en inclusieve groei belangrijke voorwaarden zijn om te komen tot herstel van welvaart, welzijn en rust in de samenleving. Werkgelegenheid, gekenmerkt door hoge arbeidsproductiviteit, wordt belangrijk voor een evenwichtige samenleving en voor sociale cohesie. De overheid heeft een belangrijke rol in de economie te vervullen door het scheppen van de juiste voorwaarden voor productie en hierdoor het creëren van werkgelegenheid door het particulier initiatief en het bedrijfsleven. In de productie van goederen en diensten zal de particuliere sector de hoofdrol hebben. De staat heeft vervolgens de taak om te zorgen voor de nodige voorwaarden op de gebieden van o.a. wetgeving, rechtshandhaving en veiligheid.

Het Onderdirectoraat JIZ zal zich in zijn werk met betrekking tot het bovenstaande, laten leiden door de **ILO Verklaring inzake Sociale Rechtvaardigheid voor een Billijke Mondialisering**, aangenomen door de werkgevers, werknemers en de overheden van de ILO-lidlanden in 2008. Deze verklaring heeft als doelstelling het bevorderen van de werkgelegenheid door een duurzame institutionele en economische omgeving, sociale beschermingsmaatregelen, sociaal dialoog en tripartisme en respect voor de fundamentele arbeidsprincipes en -rechten. Met betrekking tot dit laatste wordt voortgebouwd op de **ILO Verklaring inzake de Beginselen en Principes op de Werkplek** van 1999.

In de verklaring van 2008 wordt gerefereerd aan de **Tripartiete Verklaring van Principes aangaande Multinationale Ondernemingen en Sociaal Beleid (1977)** welke relevant en een actueel onderwerp is bij de tripartiete besprekingen in de Raad van Beheer van de ILO. Tegelijkertijd dient als leidraad de **ILO Global Jobs Pact** welke unaniem door de tripartiete partners in 2009 werd aangenomen. Deze legt de nadruk op herstel uit (de) economische crisis gebaseerd op investeringen, werkgelegenheid en sociale bescherming.

Bij de formulering van de beleidsactiviteiten voor het Onderdirectoraat Juridische en Internationale Zaken gelden voorts de door de Verenigde Naties nieuw aangenomen **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen 2030** als hoofdleidraad.

Goal nummer 8 heeft in het bijzonder betrekking op "het bevorderen van aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve werkgelegenheid en menswaardig werk (**Decent Work**) voor allen". Dit ontwikkelingsdoel is bedoeld om een sterkere koppeling en harmonisering te bewerkstelligen tussen economische groei en Decent Work, die geen tegenovergestelde maar juist met elkaar overeenkomende en elkaar versterkende belangen nastreven. Met betrekking tot het bovenstaande zijn relevant de volgende SDG-subdoelen:

- a. het stimuleren van waardig werk voor alle mannen en vrouwen, inclusief jongeren en personen met een beperking en gelijke beloning voor gelijkwaardig werk (subdoel 8.5);
- b. de substantiële reductie van het aantal jongeren dat niet in werkgelegenheid, educatie of een training is betrokken (subdoel 8.6);

- c. het nemen van onmiddellijke en effectieve maatregelen om dwangarbeid, moderne slavernij en mensenhandel uit te bannen en het verbod en eliminatie van de ergste vormen van kinderarbeid te waarborgen (8.7)
- d. het beschermen van rechten van werkenden en het bevorderen van een veilige werkomgeving voor alle werknemers, inclusief migrerende werknemers (migrant workers) in het bijzonder de vrouwen, en die betrokken bij niet gereguleerd werk (precarious employment; 8.8)

De activiteiten van het Onderdirectoraat zijn ook geconcentreerd rond activiteiten uit het **Decent Work Country Programme Suriname 2023-2026** en de aanname van een derde Decent Work Country Programme Suriname.

De beleidsactiviteiten van Juridische en Internationale Zaken zullen worden uitgevoerd volgens een geïntegreerde werkmethode van de vier afdelingen waaruit het bestaat: Bureau Wetgeving, Internationale Zaken en Registratie Collectieve Arbeidsovereenkomsten en Afdeling Vergunningen Intermediairs. Extern zal ook overleg zijn met de Onderdirectoraten en ander entiteiten op het ministerie en andere afdelingen buiten het ministerie en met de sociale partners. Het Onderdirectoraat zal een overlegsysteem in stand houden met de sociale partners, voor een deel via de Vaste Commissie ILO in het Arbeidsadviescollege. In 2024 zal het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken voortgaan om het concept van 'Decent work en economische groei' verder gestalte te geven. Nadruk zal onder meer liggen op:

1. Banen, Productiviteit en duurzame groei;
2. Bestaanszekerheid, menselijk kapitaal en skills en;
3. Arbeidsmarktbestuur en arbeidsrechten.

DIRECTORAAT ARBEIDSINSPECTIE

De taken van de Arbeidsinspectie zijn geregeld in de Wet Arbeidsinspectie en hebben in het kort betrekking op toezicht op de naleving van de arbeidswetgeving, het verschaffen van inlichtingen en het geven van technische adviezen en het rapporteren van in de wetgeving geconstateerde hiaten alsmede het uitvoeren van onderzoeken, controles of enquêtes en voorstellen doen t.a.v. veiligheidsaspecten, aanmanen.

Met de technische ondersteuning van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) is overgegaan tot de uitvoering van een Decent Work Country Programma in Suriname. In het concept van ‘decent work’ staan centraal de positie van de werkende mens, respect voor de fundamentele arbeidsrechten en standaarden, de bevordering van goede arbeidsverhoudingen en maatregelen om verbeteringen te bewerkstelligen in werkgelegenheid en productiviteit; ordening en regulering op het loonvlak en veilige en gezonde arbeidsomstandigheden. Om zich adequaat te kwijten van de wettelijk vastgestelde taak moet de capaciteit van de Arbeidsinspectie verder worden vergroot. Ook moet de dienstverlening van de Arbeidsinspectie verder worden verbeterd en geautomatiseerd. In 2023 zijn er reeds voorbereiding getroffen om de processen en geldende procedures te evalueren en aan te passen. In het verlengde hiervan dient het capaciteit van het Directoraat Arbeidsinspectie verder worden vergroot en versterkt. In 2022 werd na 13 jaren een aanvang gemaakt met de Basis Opleiding tot Junior Arbeidsinspecteur en in juni 2023 is de opleiding afgerond. Alle 24 aspirant arbeidsinspecteurs hebben de basis opleiding met succes afgerond. Nadat de 24 aspiranten de basisopleiding tot junior arbeidsinspecteurs hebben afgerond, is er een nieuwe groep aspiranten aangetrokken. Dit is nodig omdat het directoraat Arbeidsinspectie de gewenste capaciteit nog niet heeft behaald. Eind 2023 werd een aanvang gemaakt met de 2^e Basisopleiding tot Junior Arbeidsinspecteur voor de nieuwe groep aspiranten. In de komende periode zal de Arbeidsinspectie zich toelagen op een verbetering van de output, verbetering van haar imago, decentralisatie en verbeterde huisvesting. Ook vanwege de aankomende sectoren zoals de “Oil and Gas” zal de Arbeidsinspectie voor het begrotingsjaar 2024 ook veel meer moeten richten op de toezicht en trainingen voor de inspecteurs zowel door lokale en externe experts van de “Oil and Gas” sector. De Arbeidsinspectie zal hiervoor getraind en voorbereid moeten worden voor de inspectie werkzaamheden met de nodige logistieke randvoorwaarden.

Het beleidsplan 2020-2025 van de Arbeidsinspectie legt de nadruk op het optimaliseren van de inspecterende/controlerende activiteiten. Zowel preventie als repressie van overtredingen van voornoemde bepalingen staan hierbij centraal.

I. Het verder versterken en decentraliseren van de Arbeidsinspectie in het kader van de dienstverlening en handhaving**a. Versterken Arbeidsinspectie**

Om zich adequaat te kwijten van de wettelijk vastgestelde taak moet de capaciteit van de Arbeidsinspectie worden vergroot. Ook moet de dienstverlening van de Arbeidsinspectie worden verbeterd en geautomatiseerd.

De Arbeidsinspectie zal haar capaciteit vergroten middels het digitaliseren en meteen grondig opschonen en actualiseren van haar bedrijvenbestand met gebruikmaking van een geautomatiseerd systeem, computers en training van de inspecteurs, medewerkers van de afdeling automatisering en de administratie. Hiervoor zal de verouderde computers vervangen moeten worden.

De Arbeidsinspectie zal haar dienstverlening verbeteren. In dit kader moeten geldende procedures en richtlijnen worden vastgelegd, geëvalueerd en/of aangepast en de arbeidsinspecteurs worden getraind.

De Arbeidsinspectie heeft een vergroting van de verantwoordelijkheid en verzwaring van de taken meegemaakt door de toename en mate van handhaving van de verschillende arbeidswetten.

De huidige bemensing van de organisatiestructuur van de Arbeidsinspectie is niet afgestemd op het dragen van haar – over de jaren heen – steeds groter wordende verantwoordelijkheid. In het dienstjaar 2023 hebben 24 aspirant arbeidsinspecteurs met succes de Basis Opleiding tot Junior Inspecteurs mogen afronden.

b. Decentralisatie

Decentralisatie heeft tot doel de dienstverlening van de Arbeidsinspectie dichter naar de bevolking in de districten en het binnenland te brengen. Hiervoor is het noodzakelijk dat er dependances worden opgezet en dat er nauw samengewerkt zal moeten worden met de overige overheidsorganisaties in die gebieden. Hierbij is ook belangrijk de versterking en uitbreiding van de Arbeidsinspectie Client Contact Center met daarin een Info-Balie bij de diverse districten.

c. Verbetering infrastructuur

De toenemende verantwoordelijk van de Arbeidsinspectie vraagt wel de capaciteit van de arbeidsinspectie verder moet worden versterkt en beschikt over een goed hoofdkantoor en overige kantoorpanden voor de dependances alsmede dienstwoningen voor te detacheren ambtenaren. Essentieel voor de beleidsuitvoering is ook de voorziening van de benodigde gebruik- en verbruiksgoederen. Tevens is het nodig te beschikken over een goed wagenpark, een goede regeling voor het inzetten van het privé vervoermiddel t.b.v. de dienst, meetapparatuur, communicatiemiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen en vakliteratuur. In het dienstjaar 2024 zal getracht worden om voorbereidingen te treffen voor een onderkomen die voldoen aan de minimale eisen en randvoorwaarden voor een moderne en veilige werkplek.

d. Training en begeleiding

Dit aspect heeft tot doel de kwaliteit van de dienstverlening van de arbeidsinspecteurs en overige medewerkers op het gewenste peil te houden c.q. te brengen. Eveneens zullen er korte trainingen worden verzorgd voor het op effectieve wijze uitoefenen van toezicht op nieuwe wetgeving en aankomende sectoren zoals “Oil and Gas”. Tevens zal aandacht besteed worden aan de training van derden die zullen dienen als mankracht van de in te stellen Veiligheid, Gezondheid en Welzijn Commissies. In 2023 is er reeds een aanvang gemaakt met het versterken van de afdeling BOT.

e. Handhaving

Met de aanpassing van het minimumuurloon en de aanneming van diverse arbeidsgerelateerde wetten zal de controle bij bedrijven verder opgevoerd worden. De controle op een veilige werkplek en Decent Work voor werknemers zal eveneens verscherpt en opgevoerd worden voornamelijk bij vreemdelingen en uitzendkrachten. Het snelrecht systeem zal ook verder worden uitgebreid met de overige arbeidswetten. Snelrecht is een snelle manier om overtreders te berechten in een korte tijd bestek. Door middel van een Oproeping wordt de zaak aanhangig gemaakt bij de Rechter. De overtreder wordt geverbaliseerd en wordt in de gelegenheid gesteld om de vastgestelde boete te betalen. Door het afdoen van de boete binnen de aangegeven termijn kan de verdachte verdere strafvervolgning voorkomen. Hierdoor is de zaak afgedaan en is het dus niet meer noodzakelijk om voor de rechter te verschijnen.

Een voorwaarde om snelrecht te kunnen toepassen is dat desbetreffende arbeidsinspecteur eerst de BAVP opleiding gevolgd en afgerond moet hebben. Vandaar dat er voor de groep Junior Arbeidsinspecteur eind 2023 ze de BAVP opleiding gevolgd hebben. Voor de 2e groep aspiranten die in eind 2023 de Basis Opleiding tot Junior Inspecteur zijn gestart, zullen bij de laatste kwartaal van 2024 de BAVP opleiding volgen.

II. Het (her)vestigen van de autoriteit/integriteit van de Arbeidsinspectie

De Arbeidsinspectie zal geen bijdrage kunnen leveren aan de creatie van de cultuur van bedrijfsveiligheid en preventie als zij niet met autoriteit kan optreden. In dit kader dient de imago van de Arbeidsinspectie te worden verbeterd. Er zal gewerkt worden aan een verhoogde voorlichting met betrekking tot de inspectie werkzaamheden van de arbeidsinspectie en ook de interne discipline.

DIRECTORAAT JEUGDZAKEN

Gelet op de vele uitdagingen, waarvoor de jeugd in ons land staat is het noodzakelijk om het jeugdbeleid in Suriname te transformeren. Om deze transformatie te bewerkstelligen werd het noodzakelijk geacht om de fundamenteën van het jeugdbeleid te bepalen, zodat deze kunnen helpen om richting te geven aan het beleid, maar ook het jeugdgebeuren beter te structureren.

De fundamenteën van het jeugdbeleid in Suriname in de komende periode zullen zijn het profiel van de Surinaamse jeugd, gekoppeld aan het concept Youth POWER. Hieronder zal in het kort worden ingegaan op het profiel en het concept van Youth POWER.

Profiel Surinaamse Jeugd

Een profiel, waaraan de Surinaamse jeugd moet voldoen, werd noodzakelijk geacht, zodat afwijkingen van het profiel snel gesignaleerd kunnen worden en de nodige beleidsinterventies ontwikkeld en geïmplementeerd kunnen worden om correctief op te treden.

De jeugd van Suriname is:

- Vaderlandslievend en bewust van de ontwikkelingen welke nationaal, regionaal en internationaal gaande zijn.
- Bereid om zich continu te scholen, zodat zij hun kennis en vaardigheden kunnen benutten voor hun verdere ontwikkeling, maar ook dat van Suriname, de regio en de rest van de wereld.
- Bewust van de culturele diversiteit en andere vormen van diversiteit en omarmt deze.
- Tolerant in denken en handelen en discrimineert niet en heeft respect voor een ieder en geeft negatieve uitingen geen plaats in hun denken en handelingen.
- Voorbeeldig qua gemeenschapszin en burgerschap.
- Bereid om in samenwerkingsverband gezamenlijke doelen te behalen en mee te helpen aan de ontwikkeling van het land.
- Sociaal vaardig en weerbaar.
- Creatief, pro-actief, assertief, zelfrekkend, zelf ondernemend en ambitieus.
- Bewust van de noodzaak van duurzame ontwikkeling en baseert haar keuzes en handelen daarop.
- Gekwalificeerd om de arbeidsmarkt te betreden, maar ook om deel te nemen aan het politiek bestel en een positieve bijdrage te leveren in alle geledingen van de samenleving.

Centraal bij de uitvoering van het beleid zal naast het profiel staan het concept van Youth Power.

Youth Power

Het concept Youth POWER staat voor Jongeren **P**articipatie **O**verleg **W**eerbaarheid **E**conomische activiteiten **R**echten. Het beleid van het ministerie zal daarom voor wat betreft jeugdzaken gericht zijn op deze vijf pilaren, die in de komende jaren moeten bijdragen om jongeren te laten voldoen aan het ontwikkelde profiel.

Pilaar 1 Participatie

Jongeren moeten in staat gesteld worden om hun visie te geven over vraagstukken, die betrekking hebben op hun en ook om zelfstandig issues te entameren. Om de participatie van jongeren te structureren zal de Nationale Jongeren Raad in het leven geroepen worden ter vervanging van het Nationaal Jeugd Parlement. Het Nationaal Jongeren Instituut zal ervoor moeten zorgdragen dat de visie van de jeugd beter geïntegreerd wordt in het jeugd beleid. Het NJI zal een werkarm worden van het ministerie.

Pilaar 2 Overleg

Jongeren moeten in staat gesteld worden om te overleggen met andere jongeren over issues de jeugd rakende. In dit kader zullen de leden van de Nationale Jongeren Raad gefaciliteerd worden om minimaal drie keer per jaar overleg te plegen met de jeugd van de aan hun toegewezen ressorten. Dit overleg moet ertoe bijdragen dat er een wederzijdse uitwisseling van informatie plaatsvindt, welke uiteindelijk het jeugd beleid verrijkt.

Pilaar 3 Weerbaarheid

Jongeren moeten weerbaar worden gemaakt op diverse vlakken, aangezien er dagelijks een hoop op hun afkomt van diverse bronnen, inclusief van leeftijdsgenoten, wat maakt dat zij kwetsbaar worden. De focus op weerbaarheid zal vooral mentaal, emotioneel en sociaal zijn. Het beleid zal derhalve gericht zijn op het vergroten van de weerbaarheid van de jeugd middels het plegen van de nodige interventies. Hierbij is van belang dat onderzoek verricht wordt naar de oorzaken en op welk vlak weerbaarheid versterkt moet worden.

Pilaar 4 Economische activiteiten

Jongeren nemen over of zullen overnemen van ouderen, die de arbeidsmarkt uittreden. In dit kader is het noodzakelijk om de jeugd voor te bereiden op het ondernemen van economische activiteiten, hetzij als werknemer of zelfstandige. Cruciaal hierbij is een focus op vakscholing voor jongeren, die om wat voor reden dan ook vroege schoolverlaters zijn. Daarnaast zal er ook een focus zijn op de bevordering van ondernemerschap onder jongeren, met name micro-ondernemerschap.

Pilaar 5 Rechten

Jongeren zijn rechthebbenden. Ze hebben dezelfde mensenrechten als ouderen, maar daarnaast zijn er ook specifieke rechten voor bepaalde groepen van jongeren, bijvoorbeeld de rechten, die vervat zijn in de Convention on the rights of the Child. Speciale aandacht zal worden besteed aan seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van jongeren. Het ministerie zal jongeren bewust maken van hun rechten, ongeacht waar zij zich mogen bevinden. Het Directoraat Jeugdzaken, zal zich richten op het investeren in de vorming en opleiding van jonge Surinamers in geest en lichaam. Dit gebiedt ons onze jeugd te betrekken, alsmede te laten participeren in alle initiatieven die de vervolmaking van onze samenleving ten doel hebben. Jeugd is daardoor een terugkerend aandachtspunt in alle beleidsthema's, waar in de aankomende periode aandacht aan zal worden besteed.

MINISTERIE VAN ARBEID, WERKGELEGENHEID & JEUGDZAKEN

De personeelsleden die in het dienstjaar 2024 met pensioen zullen gaan zijn in totaal 13.

Het aantal personeelsleden zal in het begrotingsjaar 2024 gemiddeld 500 bedragen en 10 op arbeidsovereenkomst

Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	28.040	183.170	232.578	232.578	183.600	207.650	231.700
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	27.855	84.070	110.119	110.119	125.100	142.650	160.200
610	Lonen en salarissen	18.925	60.980	73.000	73.000	80.000	90.000	100.000
611	Sociale premies	1.704	6.600	7.044	7.044	10.000	12.500	15.000
612	Gebruik van goederen en diensten	7.210	16.440	30.000	30.000	35.000	40.000	45.000
616	Sociale Uitkeringen	16	50	75	75	100	150	200
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	185	99.100	122.459	122.459	58.500	65.000	71.500
620	Inventaris	86	1.100	5.000	5.000	5.500	6.000	6.500
621	Transport middelen	0	3.000	6.500	6.500	8.000	9.000	10.000
624	Gebouwen en constructies	99	95.000	110.959	110.959	45.000	50.000	55.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De Lopende uitgaven voor het dienstjaar 2024 bedragen in totaal **SRD 110.119.000,-**

610 - Lonen en salarissen

Lonen en salarissen van het ministerie zijn voor het dienstjaar 2024 begroot op **SRD 73.000.000,-**. Hierop aan vullend dient te worden meegegeven, dat de vacatiegelden van commissies vallend onder het ministerie van Arbeid, ook zijn onder gebracht. Gedurende het dienstjaar 2024 zal het Ministerie uitgeven aan bevorderingen, gratificaties, vacatiegelden ten behoeve van commissies, overwerkvergoeding, overplaatsingen van andere ministeries, kosten van opleidingen, kosten van de te houden workshops, seminars en vervoer- en kledingtoelagen. De vacatiegelden zijn geraamd op **SRD 6.500.000,-** dit vanwege achterstallige gelden die betaald moeten worden aan de commissieleden.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	56.500.000
61002	Vakantietoeslag	6.030.000
61003	Overwerk	287.000
61004	Bonussen en Gratificaties	324.000
61006	Vacatiegelden	6.500.000
61013	Functionele toelagen	124.000
61014	Persoonlijke toelagen	837.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	342.800
61017	Waarnemingstoelage	152.000
61020	Telefoonvergoeding	70.000
61021	Representatievergoeding	1.178.000
61023	Vervoersvergoeding	517.200
61024	Overige vergoedingen	138.000
Totaal		73.000.000

611 - Sociale premies

De sociale premies bedragen voor het dienstjaar 2024 **SRD 7.044.000,=**

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	3.034.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	4.010.000
Totaal		7.044.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Om het beleid van het Ministerie van AWJ voort te zetten zoals omschreven in de memorie van toelichting, is voor het begrotingsjaar 2024 de uitgaven aan goederen en diensten geraamd voor **SRD 30.000.000,-**. De uitgaven bestaan onder meer uit huurpenningen, bewakingskosten, verzekeringen en contributies

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	150.000
61205	Deskundigen Binnenland	75.000
61208	Binnenlandse reiskosten	100.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	50.000
61210	Buitenlandse reiskosten	4.000.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	2.500.000
61213	Overige Externen	75.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	500.000
61216	Kopieer	100.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	100.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	25.000

61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	500.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	750.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	100.000
61227	Radio en Tv programma's	100.000
61232	Overige kosten voorlichting	75.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	9.539.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	50.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	25.000
61238	Telefoon uitgaven	1.550.000
61240	Water	57.000
61241	Electriciteit	200.000
61242	Overige kosten Gebouwen en terrienen	50.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	35.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	20.000
61246	Verzekering	280.000
61247	Schoonmaak	75.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	20.000
61250	Bewaking	1.500.000
61251	Voeding	20.000
61252	Contributie	2.113.000
61253	Vrachtkosten en Porti	11.000
61254	Onderzoekskosten	55.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	800.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	320.000
61260	Onderscheidingen	1.000.000
61263	Overige Algemene Kosten	700.000
61283	Huur van voertuigen	200.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	2.000.000
61286	Overige transportkosten	80.000
61287	seminars en workshops	100.000
Totaal		30.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

Sociale uitkeringen van het ministerie van Arbeid zijn voor het dienstjaar 2024 is begroot op **SRD 75.000,=**

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	35.000
61612	Poliklinische Kosten	25.000
61614	Overige Medische Kosten	15.000
Totaal		75.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

Voor het dienstjaar 2024 zijn de kapitaal uitgaven begroot op **SRD 122.459.000,=**

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.400.000
62003	Communicatie	200.000
62004	Computers	1.400.000
62005	Printers	1.000.000
62006	Netwerken	400.000
62009	Technisch gereedschap	300.000
62010	Overige inventaris	150.000
62011	Overige Automatisering	150.000
Totaal		5.000.000

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	6.500.000
Totaal		6.500.000

624 - Gebouwen en constructies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62424	Overige aanschaffingen gebouwen en terreinen	110.959.000
Totaal		110.959.000

TITEL II : PROGRAMMA'S worden als volgt gewijzigd;
Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	34.367	30.401	73.415	73.415	97.000	120.500	144.000
03	Rechtshandhaving en Rechtsbescherming	500	1.000	3.025	3.025	3.500	4.000	4.500
0313	Implementatie van de wet arbeidsbescherming gezin	500	1.000	3.025	3.025	3.500	4.000	4.500
09	Subsidie en Bijdragen	5.600	9.935	21.686	21.686	23.000	25.750	28.500
0936	Stg.Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)	5.600	9.685	21.436	21.436	22.500	25.000	27.500
0968	Subsidie aan Jeugdorganisaties	0	250	250	250	500	750	1.000
13	Wetgeving en Standaarden	690	1.000	2.534	2.534	5.000	7.500	10.000
1302	Democratische rechtstaat, rechtshandhaving, rechtsbescherming en veiligheid	690	1.000	2.534	2.534	5.000	7.500	10.000
17	Noodreserve	17.096	0	0	0	0	0	0
1706	COVID-19 AWJ	17.096	0	0	0	0	0	0
24	Sociale bescherming en armoede	6.631	12.966	29.360	29.360	45.000	60.000	75.000
2401	Armoede bestrijding, Onderwijs en verbetering Sociale bescherming	6.631	12.966	29.360	29.360	45.000	60.000	75.000
37	Jeugdontwikkeling	3.850	5.500	16.810	16.810	20.500	23.250	26.000
3701	Ontwikkeling van de jeugd, ter ondersteuning van het algemeen jeugdbeleid	466	1.000	1.000	1.000	2.500	3.000	3.500
3702	Ondersteuning instellingen met jeugdprogramma's	4	250	250	250	500	750	1.000

3703	Instandhouding en verdere uitbouw Nationaal Jeugd Instituut	3.082	3.000	5.250	5.250	5.500	6.000	6.500
3704	Versterking en begeleiding risico jongeren	231	500	4.350	4.350	5.000	5.500	6.000
3705	Versterking jeugd en gemeenschapsontw	66	750	5.960	5.960	7.000	8.000	9.000

Toelichting : Programma's

0313 - Implementatie van de wet arbeidsbescherming gezin

Na de inwerkingtreding van de Wet Arbeidsbescherming Gezin in september 2019 is het bestuur overgegaan tot het instellen van Bureau Fonds Voorzieningen Ouderschapsverlof (Bureau FVO). Krachtens de genoemde wet maakt de vrouwelijke als de mannelijke werknemer thans aanspraak op betaald zwangerschaps-/bevallingsverlof c.q. vaderschapsverlof. Het ouderschapsverlof houdt in: 16 weken doorbetaald zwangerschaps-/bevallingsverlof voor de werkende moeder en 8 dagen doorbetaald vaderschapsverlof voor de werkende vader. Het Bureau FVO, dat inmiddels operationeel is, heeft intussen een aanvang gemaakt met het registreren van werknemers via hun werkgever. De registratie gaat vooraf aan het moment van uitbetalen van het ouderschapsverlof.

Per 14 februari 2023 is het Bureau FVO reeds operationeel en zijn er thans maandelijkse uitgaven die vooralsnog uit de begroting van het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ) voldaan dienen te worden. Alhoewel het Bureau FVO te zijner tijd zelfvoorzienend zal opereren, dient voor de lopende operationele uitgaven thans een bedrag ter beschikking te worden gesteld. . Over het jaar 2024 zal de uitvoering en het bereik van de stakeholders worden uitgebreid inclusief voorlichtingsactiviteiten in samenspraak met het entiteiten binnen het Ministerie.

Totaal begroot bedrag SRD 3.025.000,-

0936 - Stg.Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)

Ad.1. Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)

Doel

Het verzorgen van competentie gerichte vak trainingen aan jeugdigen vanaf 16 jaar en werkenden ten behoeve van de arbeidsmarkt om de vraag van de arbeidsmarkt te voldoen en om de werkloosheid terug te dringen.

Te nemen maatregelen:

Middels het verzorgen van beroepstrainingen tracht de SAO haar doel te bereiken, uiteraard binnen het kader van de gestelde beleidsgebieden.

Deze zijn o.a. de versterking van de positie van kwetsbare jongeren c.q. actieve participatie van laagopgeleiden over het gehele land.

de creatie van duurzame werkgelegenheid met daaraan gekoppeld het bevorderen van een optimale koppeling van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

De SAO als een van de beleidsinstrumenten van het ministerie van Arbeid, treedt ondersteunend op naar zowel de publieke sector als het particulier initiatief bij het creëren van duurzame werkgelegenheid middels het opleiden van werklozen, particulieren en overheidswerkers.

Ook is de SAO een instituut die een belangrijke rol vervult in de spreiding van kennis over het gehele land, waarbij zij meehelpt aan de re-integratiemogelijkheden en de diversificatie van de inzetbaarheid van individuele werknemers te versterken. De exploitatie van 2 trainingsinstituten en inhuren van lokaliteiten in de districten worden de doelgroepen opgeleid voor deelname aan het arbeidsproces.

In het aanbod van zowel de dag als de avondopleidingen kan een onderverdeling gemaakt worden in:

- Technische trainingen;
- Administratieve trainingen en
- Verzorgende / schoonheids- / textiele vak trainingen.

Nagenoeg in alle districten heeft de SAO de voorgaande jaren vak trainingen verzorgd. Ter uitvoering van het uitgestippelde beleid is het noodzakelijk dat er investeringen worden gedaan door de overheid opdat deze trainingen naar de districten en het binnenland gebracht kunnen worden.

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2024 is begroot op **SRD 15.866.000,-** in plaats van **SRD 15.050.000,-** van de overheid aan de SAO, deze wordt besteed aan onder andere:

Loon- en Salariskosten van de werknemers SAO, is de grootste uitgavenpost.

Materiële kosten zijn o.a. de nutsvoorzieningen (elektra, waterleiding en telefoon), kantoor kosten, onderhoudskosten transportmiddelen, machinepark, gebouwen en terreinen.

Trainingskosten, die betrekking hebben op verbruiksgoederen die nodig zijn om trainingen conform het curriculum te verzorgen tot aan de certificering toe.

Ad. 2. Stichting Productieve Werkenheden (SPWE)

Doel

De SPWE heeft volgens de statuten de opdracht drie doelen te realiseren:

Het creëren van productieve werkgelegenheid

De bestrijding van armoede

Trainen van kleine ondernemers in stad en district

De SPWE tracht deze doelen in de huidige situatie te realiseren door startende micro- en kleine ondernemers te stimuleren, te begeleiden en te trainen

Activiteiten/te nemen maatregelen

Activiteiten in samenwerking met relevante instituten (z.a. RACO, LVV, HI), ter stimulering van ondernemerschap onder kwetsbare groepen (vrouwen jongeren en mensen met een beperking).

Assistentie en opstellen van bedrijfsplannen.

Assistentie bij de uitvoer van marktonderzoek in samenwerking met het ministerie van Handel Industrie en Toerisme.

Advies en assistentie bij het identificeren en aanvraag van kredieten en vergunningen.

Beleidsresultaten

Stimulering , trainen, werving, identificeren van 600 potentiële ondernemers die serieus blijken de intentie te hebben te starten met een bedrijf /onderneming en verder te investeren in de groei daarvan.

Voor dit jaar zal er ook extra aandacht worden besteedt aan een mensen met een beperking die geïnteresseerd zijn in ondernemerschap.

Het continue aanbieden van professioneel en effectieve begeleiding/ coaching aan (potentiële) ondernemers in stad en district (Paramaribo, Para, Sipaliwini, Brokopondo, Nickerie, Commewijne)

Professionalisering van het aanbod van gerichte ondernemerschap trainingen t.b.v. de doelgroep.

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2024 is begroot op **SRD 2.084.000,-** in plaats van **SRD 2.000.000,-**

Ad.3. Stichting Scholings Instituut voor de Vakbeweging in Suriname (S.I.V.I.S.)

Doel:

De werkende mens in het algemeen, leden van de vakbeweging, kennis en inzicht te verschaffen over de organisatie, de taak en de rol van de vakbeweging in het sociaal economisch gebeuren op nationaal, regionaal en internationaal gebied.

Te nemen maatregelen:

De stichting zal trachten hun doelen te bereiken, door het organiseren van scholingsactiviteiten om de recente ontwikkelingen met het proces van globalisatie, de werknemers voor te bereiden om de

uitdagingen die deze veranderende wereld met zich meebrengt te accepteren door reguliere opleidingen en nog andere activiteiten te organiseren zoals: trainingen voor kaders van individuele vakcentrales, management trainingen, ILO/SIVIS-seminars dat leidt tot het versterken van de vakbeweging. De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2024 is begroot op **SRD 486.000,-** in plaats van **SRD 450.000,-**

Ad.4. Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)

Doel

De stichting Suriname Hospitality en Tourism Training Centre (SHTTC) is een werkmarm van zowel het ministerie van Arbeid als het ministerie van HI&T. Deze werkmarm is opgericht in 2008 met de bedoeling om in te spelen op de behoefte aan getrainde arbeidskrachten in de hospitality- en toerisme sector. Het gaat in deze niet slechts om invulling van werkgelegenheid, doch ook om behoud van arbeidsplaatsen in bedoelde sector. Toerisme zit in de lift en de sector heeft de potentie voor de creatie van werkgelegenheid. De stichting wordt gesubsidieerd door het Ministerie van Arbeid als ook door het Ministerie van HI&T. Het wegblijven van subsidies van beide Ministeries heeft de geplande trainingsactiviteiten van de stichting gestagneerd en de bouw van leslokalen en hotelkamers t.b.v. trainingsdoeleinden. De trainingen zijn op LBO en MBO niveau en hebben betrekking op: Horeca, Hospitality, Housekeeping, Tourguiding, ondernemerschap, management etc. Het aanvangsniveau voor de meeste trainingen is laagdrempelig. De garantie voor een constante kwaliteit wordt gegarandeerd door vakbekwame docenten die ook door de leiding van de stichting worden betrokken bij brainstorming sessies met als doel mee te gaan met de aanpassingen die mondiaal binnen deze sector plaatsvinden. SHTTC streeft ernaar uit om binnenkort ook de master opleidingen te verzorgen. Ten aanzien van de eigen inkomsten: Afgezien van de trainingen die worden verzorgd en waarvoor de cursisten een deel van de kosten betalen, verhuurd de stichting vrije ruimtes aan derden die o.a. eigen trainingen en opleidingen verzorgen op het gebied van toerisme en Hospitality en die de ruimtes huren voor andere activiteiten.

Doelen voor het dienstjaar 2024:

- Het verder bemensen/capaciteitsversterking van het centrum.
- Het verder automatiseren van de financiële administratie.
- Het verzorgen van trainingen op minimaal 5 locaties in het binnenland.
- De opleidingen nationaal en binnen de Caricom te laten erkennen.
- Het verder operationaliseren van het restaurant.
- Het bijbouwen van vier leslokalen en vijf hotelkamers.
- Het doen van vervangingsinvesteringen aan keukenapparatuur.
- Continueren en verdere uitbouw van de driejarige MBO toerisme opleiding onder het Twinning Project van UTSN, samen met het ROC van Amsterdam.

Samenwerkingsverbanden aangaan met lokale en regionale opleidings- en trainingsinstituten.

Samenwerkingsverbanden aangaan met de toerisme en hospitality sector en sector organisaties in Suriname om de vraag en het aanbod in balans te kunnen brengen.

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2024 is begroot op **SRD 1.500.000,-**

Ad. 5. Raad voor de Coöperatiewezen (RACO)

De Raad van Coöperatiewezen is ingesteld als werkmarm belast met het promoten en begeleiden bij de opzet van coöperaties. De bijdrage van RACO maakt een belangrijk deel uit van het ministerieel beleid van het ministerie van Arbeid. Coöperaties kunnen bijdragen tot de vorming van hechtere en georganiseerde gemeenschappen en tot: grotere werkgelegenheid toename van persoonlijke en nationale middelen en inkomen.

Doel

RACO stelt zich ten doel om:

de oprichting en de groei van coöperaties ter bevordering van de economische, sociale en culturele ontwikkeling van de bevolking te stimuleren;
 de werkloosheid te bestrijding en de economische, sociale en culturele posities van personen met beperkte middelen en mogelijkheden en hun ondernemingslust te verbeteren.
 de spaarzaamheid, het verstandig gebruik van kredieten, de vergroting van het persoonlijke en het nationale kapitaalbezit te bevorderen.
 het niveau van de algemene en de technische kennis van de leden op peil te brengen.

Logistiek

Om landelijk te kunnen opereren voor RACO is het noodzakelijk om de beschikking te hebben van een vervoermiddel in het bijzonder de kustvlakte en het verre binnenland. RACO beschikt nog niet over de nodige logistieke middelen om te allen tijde in uitvoering te gaan.

Te realiseren projecten:

- landelijke registratie coöperaties;
- Landelijke analyse sectorale keten aanpak Coöperaties;
- “Train the trainers” Program en
- Facelift RACO

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2024 is begroot op **SRD 1.500.000,=**

0968 - Subsidie aan Jeugdorganisaties

Het algemeen jeugdbeleid van de overheid is het specifiek beleid met betrekking tot de maatschappelijke positie van de jeugd, gericht op het scheppen van voorwaarden om tot haar ontplooiing te komen. Om dit beleid mede te helpen realiseren is een financiële steun (subsidie), een belangrijk instrument.

Financiële ondersteuning aan actieve jeugdorganisaties en organisaties die werken met en voor de jeugd en individuen is noodzakelijk, aangezien het directoraat Jeugdzaken zich absoluut richt op kansarmen in de samenleving. Het subsidiebeleid zal ingezet worden om het jeugdwerk te ondersteunen en verder te ontwikkelen. Dit beleid krijgt zijn impact omdat het zich richt op kansarmen en heeft tevens een preventief karakter. Het beleid zal gericht zijn om door subsidies jeugdorganisaties in staat te stellen zich verder te ontwikkelen waardoor zij op lang termijn zelfstandig hun doelen kunnen bereiken.

De financiële ondersteuning aan jeugdorganisaties en of hun afgevaardigden bij internationale ontmoetingen is nodig, aangezien jonge mensen meestal de middelen niet hebben en het dus de overheidstaak is daarbij in te springen. Internationale ontmoetingen van de doelgroep draagt bij tot de verdere ontwikkeling van de jeugd in haar algemeenheid en die organisaties in het bijzonder en draagt dus ook bij tot de verdere ontwikkeling van onze samenleving. Jaarlijks stijgt het aantal aanvragen voor subsidie. Om organisaties de gelegenheid te bieden het jeugdwerk landelijk uit te voeren en tevens te werken aan de institutionele versterking.

Totaal begroot bedrag SRD 250.000,-

1302 - Democratische rechtstaat, rechtshandhaving, rechtsbescherming en veiligheid

Kinderarbeid /Nationale Commissie Uitbanning Kinderarbeid 2024

Suriname heeft de twee fundamentele ILO conventies betreffende kinderarbeid te weten Conventie 138. The Minimum Age Convention en Convention 182. The Elimination of the Worst Forms of Child Labour geratificeerd. Suriname heeft overeenkomstig art. 5 van ILO Conventie no. 182 een multidisciplinaire commissie, de Nationale Commissie Uitbanning Kinderarbeid (NCUK), op 20 november 2009 ingesteld, welke als voornaamste taak heeft het uitstippelen van beleid inzake het tegengaan van kinderarbeid en haar ergste vormen in Suriname. De Commissie is in 2021 wederom ingesteld en de zittingstermijn loopt

tot 31 december 2023. De conventies zijn reeds omgezet, geformuleerd in nationale wetgeving en beleidsmaatregelen. De volgende stap om resultaten te boeken m.b.t. sociale bescherming is om praktische uitvoering geven van de wetgeving betreffende kinderarbeid en het Nationaal Actieplan Kinderarbeid 2019 – 2024. Voor het jaar 2024 zal de focus voornamelijk liggen op voorlichting en bewustwordingsactiviteiten naar de gemeenschap toe omtrent kinderarbeid met doel om ten eerste geïnformeerd te zijn over de wetgeving hieromtrent en ook de gevolgen van kinderarbeid met het doel dat het bewustzijn vergroot wordt en verandering optreedt binnen samenleving.

Totaal begroot bedrag SRD 400.000,-

Wetgeving

Vanaf het jaar 2016 is het moderniseringstraject van de arbeidswetgeving projecten die reeds in 2008 was opgestart verder uitgevoerd. In 2024 zullen nieuwe projecten worden opgestart meer gericht op de bewustwording van de verschillende doelgroepen gericht op de nieuwe en de oudere arbeidswetgeving. Het bovenstaande kan als volgt worden ingedeeld. Onder het begrotingsartikel 1302 (Democratische rechtstaat, rechtshandhaving, rechtsbescherming en veiligheid) zullen landelijk 4 sessies worden gehouden betreffende met name de nieuwe arbeidswetgeving voor werkgevers en werknemers landelijk a SRD 40.000 zijnde in totaal SRD 160.000.

Ook zal de serie van 17 folders die door het ministerie in 2020 is voorbereid worden gereproduceerd om vooral de doelgroepen in de lagere inkomensgroepen ten dienste te zijn, waarvoor benodigd is een totaalbedrag van SRD 30.000,-

Totaal begroot bedrag SRD 190.000,-

Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP)

In verband met het operationaliseren van het Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP) zal de begroting voor de initiële fase afhangen van het initiële werkprogramma. Het uitgangspunt is dat in het eerste jaar de NPC de nodige equipment aanschaft om in de toekomst de werkzaamheden zonder enige stagnatie te kunnen uitvoeren. In de eerste jaren zal het CIP niet instaat zijn financiële middelen te generen. Zij zal volledig afhankelijk zijn van de subsidie van de overheid. In dit jaar zal er worden gewerkt aan de institutionele versterking van het CIP. Er wordt voor de beginperiode voorgesteld een bemensing van 6 personen (Directeur, office manager, 3 managers en schoonmaakster). Voor het CIP zal een pand moeten worden gehuurd van waaruit de activiteiten kunnen worden ontplooid. Uit de subsidie worden bekostigd de kantoorkosten en het aanschaffen van een dienstvoertuig dat ter beschikking zal zijn van de directeur in bruikleen. Na de opstart zal worden gewerkt aan het inzichtelijk maken van de productiesector in Suriname. In de daaropvolgende jaren zal het CIP zich meer toeleggen op capaciteitsversterking en relevante technologieën. Het doel van het intitieel werkprogramma is tweeledig: in de eerste plaats om overeenstemming te bereiken over de belangrijkste activiteiten om CIP op te zetten, inclusief een voorlopig tijdschema en budget: ten tweede om het te gebruiken als een instrument om partners te betrekken om de oprichtingskosten van deze belangrijke instelling te financieren.

De eerste fase van het CIP eindigt wanneer het operationeel is en het hoofddoel van de wet vervult, en de belangrijkste output is de publicatie van het eerste jaarlijkse productiviteitsrapport van Suriname met een basislijn voor toekomstige benchmarking - deze fase kan tot twee jaar duren;

Hoger management inhuren

Vanwege de budgetcyclus in Suriname, naast de beperkingen van de salarisschaal van de publieke sector, zou het hogere management van CIP vergelijkbaar moeten zijn met de private sector. Compensatie zorgt ervoor dat het beste talent dat op de markt beschikbaar is, kan worden aangetrokken om voor CIP te werken. De wet identificeert de volgende sleutelfuncties: directeur van CIP; afdelingshoofd Publiek Bewustzijn, Arbeidsrelaties en Onderwijs; Afdelingshoofd Onderzoek en Planning; Afdelingshoofd Human Resources Development en Training; Afdelingshoofd Technische Assistentie en Organisatorische Transformatie

Voorgesteld wordt dat tijdens de eerste fase financiering nodig zou zijn voor de volgende sleutelposities: directeur en hoofd van de afdeling Onderzoek en Planning, naast de Chief Administrative/Procurement Officer. De overige functies, zoals gedefinieerd door de wet, zouden worden ingevuld nadat de eerste fase is afgerond. Deze aanpak bespaart tijd en geld en zou welkom zijn bij een potentiële ontwikkelingspartner.

Ondersteuningsteam

De leidende principes vragen om een institutie die slank, effectief en efficiënt is. Om dit doel te bereiken zal CIP sterk afhankelijk zijn van de output van onderaanneming. Maar daarvoor moet het CIP over de capaciteit beschikken om uitbesteed werk te ontwerpen en te controleren, met inbegrip van het beoordelen van de kwaliteit van de output. De Centrale Bank kan een centrale rol spelen bij de kwaliteitscontrole, maar CIP moet de technische capaciteit behouden om zowel met de Centrale Bank als met onderaannemers samen te werken. Om deze reden moet de afdeling Onderzoek en Planning volledig functioneel zijn tijdens de eerste fase van de oprichting van CIP. Daarnaast moet ook de nodige ondersteuning worden geboden aan de directeur en de hoofdadministrateur.

Huur van kantoor CIP

Het huur van een gebouw zal SRD 600.000,- per jaar bedragen.

Totaal begroot bedrag SRD 1.944.000,-

2401 - Armoede bestrijding, Onderwijs en verbetering Sociale bescherming

Skills and employment survey

Doelstelling: het verkrijgen van inzicht in de behoeften van bedrijven/ sectoren naar specifieke vaardigheden en/of de openstaande arbeidsplaatsen.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensivering voor 2024: het laten uitvoeren van een onderzoek naar de behoefte van de specifieke beroepsgerichte vaardigheden bij bedrijven in specifieke sectoren over het hele land. Naar aanleiding van de resultaten het doen van beleidsvoorstellen.

Totaal begroot bedrag SRD 1.500.000,-

Transformatie Dienst der directe bemiddeling tot modern arbeidsbureau

Doelstelling: om werkzoekenden sneller en beter te informeren over beschikbare vacatures en tegelijkertijd werkgevers sneller en vollediger op de hoogte te brengen van het beschikbare aanbod van arbeid.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensivering voor 2024: een gemoderniseerd arbeidsbureau (Paramaribo en Nickerie). Het zal zich o.a. toeleggen op een intensieve inventarisatie van openstaande arbeidsplaatsen, het promoten van sectoren waarin structureel tekorten aan arbeidskrachten heersen, en training, begeleiding en coaching van werkzoekenden. Benodigde materiaal aanschaffen om de dienst zo efficiënt mogelijk te maken middels nieuwe pc's, optimaal internet en een aantrekkelijke aanblik voor werkzoekenden.

Werkbezoek districten:

Voor een betere spreiding van de activiteiten en de promotie van de Directe bemiddeling is het nodig dat deze dienst ook de districten bezoekt. Aangezien er maar in 2 districten (Paramaribo en Nickerie) dependances aanwezig zijn. Zal de dienst zich beijveren om de overige districten ook te bezoeken en registratiedagen te plannen. De focus wordt alvast gelegd op het district Para. Die toch wel een redelijke verbinding heeft met Paramaribo.

Totaal begroot bedrag SRD 1.500.000,-

Arbeidsmarktinformatiesysteem (AMIS)/statistische website

Doelstelling: een compleet arbeidsmarktinformatiesysteem beschikbaar te hebben, zodat de toegang tot arbeidsmarktinformatie verbeterd en vergroot wordt.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2024: als onderdeel van het “Decent Work Country Program” is in 2022 een aanvang gemaakt met de voorbereidende activiteiten voor de opzet van een arbeidsmarktinformatiesysteem. In 2023 zijn de samenwerkingsverbanden met stakeholders en andere instanties z.a. ABS, APF, Pensioenfonds Suriname, Fonds Voorzieningen Ouderschapsverlof, verzekeringsmaatschappijen, SZF, AOV, Sozavo etc verder uitgediept. Presentaties zijn verzorgd worden omtrent het systeem aan de stakeholders. Promotie activiteiten zullen uitgevoerd worden. De activiteiten zullen in 2024 voortgaan.

Totaal begroot bedrag SRD 2.500.000,-

Webportaal/ webapplicatie DB en WV

Doelstelling: de burger in staat stellen om online vacatures op te vragen en aan te bieden en om zich te registreren voor een baan. Tevens voor het opvragen van informatie m.b.t. werkvergunningen en indienen van werkvergunningen.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2024: sinds 2022 is een aanzet gemaakt tot het bouwen van een op maat gesneden webportaal/webapplicatie t.b.v. de afdelingen werkvergunningen en directe bemiddeling als onderdeel van het Arbeidsmarktinformatie systeem en de aanschaf van meubilair en noodzakelijke apparaten. In 2023 is personeel getraind in het nieuw systeem en in 2024 zal de verder implementatie plaatsvinden en promotie activiteiten zullen uitgevoerd worden om het online systeem bekendheid te geven.

Totaal begroot bedrag SRD 1.200.000,-

Institutionele & Capaciteitsversterking/trainingen personeel

Doelstelling: het bijbrengen van de nodige skills en competenties aan de medewerkers van de afdeling arbeidsbemiddeling en afdeling arbeidsstatistiek i.h.k. van de automatisering van de dienstverlening. (AMIS/moderne DB/ online WV). Alsook het upgraden van zachte en harde competenties van het personeel van ODAM.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2024: voor de transformatie van de directe bemiddeling (Paramaribo en Nickerie) tot een modern bemiddelingsbureau is het nodig dat het personeel capaciteitsversterking ondergaat m.n. trainingen in begeleiding en coaching en de moderne technologie. De medewerkers en stakeholders zullen getraind worden in de nieuwe systemen die gebruikt zullen worden voor deze applicaties.

Voor een efficiëntere en effectievere uitvoering van de beleidsactiviteiten van ODAM zal het personeel geupgrade moeten worden in zachte en harde competenties.

Totaal begroot bedrag SRD 200.000,-

Project ‘Labor Market Alignment With New Industries’

Doelstelling: de werkgelegenheid en arbeidsmarktkansen voor individuen van alle achtergronden te bevorderen door het versterken van de institutionele capaciteit van de arbeidsmarktinstututen en het verminderen van de mismatch tussen werkzoekenden en werkgevers

Wijze van financiering: IDB lening

Beleidsintensiveringen voor 2024: dit project wordt gefinancierd door de Inter-American Development

Bank (IDB) en moet resulteren in het vergroten van de toegang van werkzoekenden tot de arbeidsmarkt en het afstemmen van vaardigheden van werkzoekenden op de behoeften van de productieve sector middels de: 1. verbetering van het bestaande systeem voor technisch en beroepsonderwijs en -opleiding (TVET) (programma's afstemmen op de huidige en te verwachte behoeften van de arbeidsmarkt) 2. vergroten van de impact de PES door de ontwikkeling van nieuwe mogelijkheden van dienstverlening die digitale instrumenten en traditionele mechanismen combineren

Totaal begroot bedrag SRD 200.000,-

Multi disciplinaire en Interdepartementale Werkgroep Armoedegrensbepaling

Deze werkgroep is in 2021 ingesteld en had als hoofddoel om een armoedegrens vast te stellen, zodat inzicht verkregen wordt in het aantal personen die in armoedegrens leven. De werkgroep was tevens belast met het definiëren van de relevante begrippen, zodat iedereen weet waarover er wordt gesproken; het bestuderen en becommentariëren en eventueel updaten van het conceptrapport “Armoedegrens Suriname”, welke tijdens de vorige regering door een nationale commissie “voorbereiding Armoedegrens in Suriname” is uitgebracht; het verzamelen van nodige informatie voor het doen van voorstellen aan de regering met betrekking tot een nationale armoedegrens; het uitbrengen van een rapport met de resultaten van de werkgroep.

De oorspronkelijke opdracht van de werkgroep is volbracht door op 5 mei 2023 het rapport “Methoden en technieken ter vaststelling en bestrijding van armoede in Suriname” in een boekvorm uit te brengen.

Tevens is in de afgelopen jaren de armoedegrens 2 keer vastgesteld.

De zittingstermijn van de werkgroep is verlengd tot en met augustus 2024, welke gebruikt kan worden door de werkgroep om nadere plannen in uitvoering te brengen.

Het Ministerie van AW&J heeft binnen het nationaal beleidskader met betrekking tot het armoede vraagstuk als primaire rol om zaken op het gebied van arbeid, m.n. werkloosheid, lage lonen en arbeidsbescherming, die belangrijke oorzaken van armoede zijn, aan te pakken. In de komende periode zal het bestrijden van armoede middels een integrale aanpak van de overheid benaderd worden, waarbij meerdere ministeries een rol te vervullen hebben. Eveneens zal aandacht besteed worden aan de verdere institutionalisering van deze werkgroep tot een technisch orgaan. Er zal gekeken worden naar de constructie van een technische samenstelling met enkele advies organen.

Vacatiegelden raad: SRD 94.200,-

Totaal begroot bedrag SRD 500.000,-

Commissie Inclusieve Arbeidsmarkt

De Wet Gelijke Behandeling Arbeid is een belangrijke mijlpaal op het gebied van arbeidsrechten en non-discriminatie in Suriname. Met deze wet streeft de Staat Suriname naar gelijke behandeling op de arbeidsmarkt en het uitbannen van discriminatie op basis van onder andere geslacht, etniciteit, nationaliteit, religie, leeftijd, mensen met een beperking. Deze wet is in het leven geroepen ter naleving van ILO conventie no. 100 (Equal Remuneration for Men and Women Workers for Work of Equal Value) en ILO conventie no. 111 (Equality in Treatment in Employment and Occupation).

De Nationale Commissie Inclusieve Arbeidsmarkt is geïnstalleerd op 13 maart 2023 en speelt een centrale rol bij het bevorderen van inclusie op de arbeidsmarkt en het toezicht houden op de naleving van deze Wet. Deze commissie heeft onder ander als taak:

1. Het uitbrengen van adviezen aan de minister van AWJ ter bevordering van gelijke behandeling.
2. Het monitoren van de werking van de wet, ILO en andere gelijkheidsverdragen en het uit te voeren beleid;
3. het monitoren van de positie en rechtstoestand van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt zoals vrouwen, jongeren, mensen met een beperking, leden van de inheemse en tribale volkeren uit rurale gebieden, in navolging van het bewustzijn over mensenrechten in de context van het arbeidsproces;

4. het houden van consultaties met werkgevers, werknemers en maatschappelijke groepen alsmede met het lokaal bestuur en de inheemse en tribale volken;
5. het ontwerpen van richtlijnen voor de uitvoering van het beginsel van gelijk loon voor gelijkwaardig werk inclusief de werking van objectieve functiewaarderingen en het instellen van beroepenclassificaties;

Totaal begroot bedrag SRD 500.000,-

Monitoringscommissie midden-lang arbeidsmarktbeleid

Doelstelling: monitoren van werkgelegenheidsbeleid en programma's opgenomen in de midden lang arbeidsmarktbeleid 2022-2026.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2024: Het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken is gemandateerd om het arbeidsmarktbeleid te ontwikkelen en uit te voeren. In 2022 is het arbeidsmarktbeleid aangepast met meer maatschappelijke draagvlak en beter toegespitst op de problemen en uitdagingen die zich heden ten dage op de arbeidsmarkt manifesteren. Het aangepaste arbeidsmarktbeleid is gebaseerd zijn op het "Decent Work Concept", welke onderdeel is van de "Sustainable Development Goals 2030". Het arbeidsmarktbeleid is tevens gericht op de sectoren die de komende jaren in de lift zullen zijn. Daarnaast zal het beleid gekoppeld worden aan de onderwijs vernieuwingen (het aanbod van arbeid) en de public sector reform. Sedert 2021 is de Commissie "vaststelling van een lang termijn arbeidsmarktbeleid" geïnstalleerd ter monitoring van het nieuw op te zetten arbeidsmarktbeleid. Uiteindelijk is het de bedoeling dat deze commissie over zal gaan in een permanente raad om het arbeidsmarktbeleid te monitoren.

Vacatiegelden raad: SRD 85.000

Totaal begroot bedrag SRD 600.000,-

Commissie Vrij Verkeer van Personen (VVP)

Doelstelling: het reguleren van het vrij verkeer van bekwame burgers binnen CARICOM in Suriname

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2024: De commissie Vrij Verkeer van Personen is in het kader van de implementatie van Vrij Verkeer van Personen volgens het Herziene Verdrag van Chaguaramas en ter implementatie van de Wet Bekwame Burgers van ingesteld bij Staatsbesluit van 7 februari 2006 en laatstelijk gewijzigd bij Staatsbesluit van 14 augustus 2008. Het Herziene Verdrag van Chaguaramas handelt over vrij verkeer van personen en kapitaal binnen de landen van de CARICOM. Het secretariaat van deze Commissie zetelt op het Ministerie van AW&J. Eveneens ondertekent de minister van AW&J de uitgegeven certificaten.

Vacatiegelden: SRD 75.480,-

Totaal begroot bedrag SRD 250.000,-

II. Minimumloon

Doelstelling: het garanderen van een bestaansminimum aan de werkende klasse.

Wijze van financiering: overheidsbegroting

Beleidsintensiveringen voor 2024: De NLR is sedert 2021 geïnstalleerd telkens voor 1 jaar. Het orgaan heeft als belangrijkste taak het presenteren van een advies aan de minister onder andere voor het vaststellen van een nieuwe algemeen minimumloon en of een nieuwe minimumloon per sector of beroepsgroep. Verder is zij belast met het consulteren van technische stakeholders; het vaststellen van een calculatiemethode voor het berekenen van minimumloon enz. De Nationale Loon Raad (NLR) is in april 2023 wederom ingesteld voor 1 jaar. Vanwege de taakstelling van deze Raad zullen er derden gevraagd worden voor onderzoek en of het maken van berekeningen t.b.v. minimum loon.

Volgens de Wet Minimumloon van 2019 en het Staatsbesluit Nationale Loonraad in 2020 moest er binnen 3 jaren een evaluatie plaatsvinden van deze 2 regelingen. In 2022 is een commissie evaluatie wet

minimumloon ingesteld met de taak de hierboven genoemde wet en het staatsbesluit te evalueren en het adviseren van de minister. Deze commissie heeft aanbevelingen gedaan voor eventuele aanpassing van de wet en het staatsbesluit. Voor de uitvoering van de nieuwe wet zullen de arbeidsinspecteurs en alle andere partners middels informatie en werksessies geïnformeerd worden. Het is in dit kader belangrijk te vermelden dat de Arbeidsinspectie naast haar controle werkzaamheden ook belast zal worden met het verschaffen van informatie tijdens de reguliere spreekuren en ook specifieke assistentie verlenen op het gebied van het doorberekenen van de dag, - week en of maandlonen. Hiervoor zullen zij de nodige trainingen krijgen.

Vacatie gelden NLR 2024: SRD198.000,-

Totaal begroot bedrag SRD 400.000,-

III. Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)

Doelstelling: SAO heeft tot doel werkloosheid terugdringen middels het verzorgen van competentie gericht onderwijs en training.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting)

Beleidsintensiveringen voor 2024: het aanbieden van vak trainingen op technisch en verzorgend gebied. Deze vak trainingen zijn bedoeld voor personen vanaf 16 jaar en de primaire doelgroep bestaat uit voortijdige schoolverlaters, werkzame personen (bij de overheid en het bedrijfsleven), die om-, her- of bijscholing behoeven.

Vacatiegelden Raad van Bestuur: SRD 82.080,-

Totaal begroot bedrag: SRD 20.500.000,-

IV. Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE)

Doelstelling: SPWE heeft als doel het bevorderen van werkgelegenheid middels het ontwikkelen en versterken van het micro- en klein ondernemerschap d.m.v. van voorlichting, begeleiding /coaching en training.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting)

Beleidsintensiveringen voor 2024: het verschaffen van volledige en productieve arbeidsplaatsen aan werkzoekenden. Hierbij zal er hulp en begeleiding gegeven worden bij het voorbereiden en opzetten van kleine ondernemingen en coöperaties en hulp te verlenen aan reeds operationeel zijnde kleine ondernemingen, bedrijven en coöperaties. In Alliantie verband met de UNDP, VSB, SAO, NGO en andere relevante partners zal er ondersteuning gegeven worden aan mensen met een beperking in ondernemerschap.

Vacatiegelden Raad van Toezicht: SRD 83.400,-

Totaal begroot bedrag SRD 2.000.000,-

V. Scholingsinstituut voor de Vakbeweging in Suriname (S.I.V.I.S)

Door middel van subsidieverlening zal de werkende mens in het algemeen en leden van de Vakbeweging in het bijzonder, kennis en inzicht worden verschaft over de organisatie, de taak en de rol van de vakbeweging in het sociaal economisch gebeuren, zowel nationaal, regionaal als internationaal, waardoor zij gemotiveerd worden om individueel en collectief een positieve bijdrage te leveren tot een dynamische ontwikkeling van vakbeweging en maatschappij.

Totaal begroot bedrag SRD 450.000,-

VI. Stichting Suriname Hospitality Tourism and Training Center (SHTTC)

Doelstelling: SHTTC heeft als doel het ontwikkelen en versterken van werkgelegenheid in de toerisme sector d.m.v. Horeca trainingen.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting)

Beleidsintensiveringen voor 2024: continuering van haar taakstelling m.n. het zorgen voor competente

arbeidskrachten in de hospitality en tourism sector gericht op invulling en behoud van werkgelegenheid binnen de sector en inherent daaraan het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening in deze sector. Vacatiegelden Raad van Bestuur: SRD 100.000,-

Totaal begroot bedrag SRD 1.500.000,-

VII. Raad voor de Coöperatiewezen (RACO)

Doelstelling: het doel van RACO is het bevorderen van coöperatiewezen middels het promoten en begeleiden bij de opzet van coöperaties. Coöperaties zorgen voor werkgelegenheid.

Wijze van financiering: subsidie (overheidsbegroting)

Beleidsintensiveringen voor 2024: RACO heeft als taak het adviseren van de minister inzake wetgeving en coöperatief beleid met betrekking tot de coöperatieve ontwikkeling in Suriname. Hiernaast is RACO ook belast met het verzorgen van trainingen en begeleiden van bestaande coöperaties in stad, districten en het binnenland. Er is reeds een aanvang gemaakt met de herregistratie van alle coöperaties ten lande.

Vacatiegelden Raad: SRD. 106.000,-

Totaal begroot bedrag SRD 500.000,-

VIII. Het versterken van de werkarmen SAO, SPWE en SHTTC op institutioneel en capaciteitsniveau.

Ten einde te geraken tot een betere input van de werkarmen zal gewerkt worden aan institutionele en capaciteitsversterking van de werkarmen. Ook de verbetering van de efficiëntie van de exploitatie van de instituten zal aangepakt worden.

Totaal begroot bedrag SRD 4.000.000,-

Beleidsprogramma's Arbeidsinspectie

Programma sociale en arbeidsbeschermingsbeleid

Doelstelling: verbetering van de sociale en arbeidsbescherming zorgen ervoor dat het toezien op en het verzekeren van de naleving van de wettelijke bepalingen met betrekking tot arbeidsvoorwaarden en de bescherming van de werknemers bij de uitoefening van hun werkzaamheden en van andere wettelijke regelingen voor zover de arbeidsinspecteurs mede belast zijn de naleving van deze regelingen wordt gegarandeerd.

Wijze van financiering: de financiering voor de verbetering voor de sociale en arbeidsbescherming vindt plaats door het adequaat beschikbaar stellen van middelen uit de overheidsbegroting ten behoeve van het directoraat Arbeidsinspectie. Hierdoor wordt de handhaving en inspectie werkzaamheden gewaarborgd. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 2401.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De Minister garandeert de operaties van het Directoraat Arbeidsinspectie door:

- I. Het verder versterken en decentraliseren van de Arbeidsinspectie in het kader van de dienstverlening, handhaving en inspectie werkzaamheden
- II. Het (her)vestigen van de autoriteit/integriteit van de Arbeidsinspectie

Nadere toelichting activiteiten

I. Het versterken en decentraliseren van de Arbeidsinspectie de dienstverlening, handhaving en inspectie werkzaamheden

a. Versterken Arbeidsinspectie

Om zich adequaat te kwijten van de wettelijk vastgestelde taak moet de capaciteit van de Arbeidsinspectie verder worden vergroot. Ook moet de dienstverlening van de Arbeidsinspectie worden verbeterd en geautomatiseerd

Totaal begroot bedrag SRD 1.500.000;

b. Decentralisatie/Verblijf inspecties

Voor het optimaal kunnen verrichten en het verhogen van de klantvriendelijkheid en het meer zichtbaar maken van de Arbeidsinspectie in de ver af gelegen gebieden in Suriname Het is dringend noodzakelijk om de nodige huisvesting cq cabines en verblijf te verwezenlijken. Hiervoor zijn er naast de kosten voor verblijf en huisvesting ook de kosten voor consumptie en standplaatstoelage.

Totaal begroot bedrag Srd 1.800.000,-

c Verbeteringinfrastructuur

Uitbreidingwagenpark

Voor het verrichten van de opgedragen werkzaamheden en Inspecties in ver gelegen gebieden in Suriname tenoemende districten Commewijne, Marowijne, Para, Brokopondo, Sipaliwini, Saramacca, en Wanica is gebruik maken van dienst voertuigen noodzakelijk. Met de uitbreidingsproces van het capaciteit dient het Directoraat Arbeidsinspectie te beschikken overeen eigen onderkomen.

Totaal begroot bedrag SRD 1.600.000;

- Meet instrumenten

Er bestaat een dringende behoefte aan het aanschaffen van een aantal meetinstrumenten voor de controle op de naleving van de Veiligheidswet 1947 zoals Licht en geluid apparatuur, het meten van kwik damp, gas meeting, trillingen radioactief meet materiaal (Geiger Teller of Geiger meter).

Totaal begroot bedrag Srd 600.000,-

- Trafficking in Person (TIP)/Vreemdelingen

Het inzetten van voertuigen waar nodig voor transport van vreemdelingen die vermoedelijk slachtoffers zijn van mensen handel en mensen smokkel.

Trainingen voor de arbeidsinspecteurs door de gekwalificeerde arbeidsinspecteurs met de ondersteuning van het Ministerie van Justitie en Politie.

Totaal begroot bedrag Srd 30.000,-

- Voorlichting (Informatie en begeleiding werknemers/werkgevers).

Totaal begroot bedrag Srd 28.000,-

d. Training en begeleiding

- Trainingen

Het belang van training voor het adequaat uitvoeren van het werk van de arbeidsinspecteurs kan niet meer benadrukt worden.

Totaal begroot bedrag Srd 1.000.000,-

e. Handhaving

- Uitbreiding snelrechtstelsel

Het snelrecht stelsel zal ook verder worden uitgebreid met de overige arbeidswetten. Snelrecht is een snelle manier om overtreders te berechten in een korte tijd bestek. Door middel van een Oproeping wordt de zaak aanhangig gemaakt bij de Rechter.

Totaal begroot bedrag SRD 25.000,-

- Verscherping handhaving

Met de aanpassing van het minimumuurloon per juni 2022 zal de controle bij bedrijven verder opgevoerd worden. De controle op een veilige werkplek en Decent Work voor werknemers zal eveneens verscherpt en opgevoerd worden voornamelijk bij vreemdelingen en uitzendkrachten

Totaal begroot bedrag SRD 50.000

II Het hervestigen van de autoriteit integriteit van de Arbeidsinspectie.

a. Uitbreiding opzet Client Contact Centra

Voor een landelijke dienstverlening is het van belang dat in diverse districten een Client Contact Centra zal worden opgezet

Totaal begroot bedrag Srd 180.000,-

b. Inzetten klachten procedure

Totaal begroot bedrag SRD 10.000,-

c. Werken aan de branding van Arbeidsinspectie

- Aanpak social media
- Verbetering informatie stroom naar de werkzamen
- Opvoeren van voorlichting en realisaties arbeidsinspectie

Totaal begroot bedrag SRD 200.000,-

Beleidsprogramma's Juridische – en Internationale Zaken

Decent Work Country Program Suriname III

Het DWCP (2023-2026) identificeert drie prioriteitsgebieden en zet de bijbehorende te behalen resultaten uiteen.

Het programma omvat 3 voordelen:

1. Banen, productiviteit en duurzame groei. Ecologisch duurzame en gediversifieerde economische groei en duurzame ondernemingsontwikkeling vergroten het aanbod van waardig werk
2. Bestaanszekerheid, menselijk kapitaal en geschoolde arbeidskrachten. De ontwikkeling van vaardigheden van het personeel, diensten voor arbeidsvoorziening en een samenhangend en universeel systeem van sociale bescherming zorgen voor een veilig bestaan voor alle Surinamers
3. Governance van de arbeidsmarkt en arbeidsrechten. Beter bestuur en instituties op de arbeidsmarkt zorgen voor de realisatie van fatsoenlijk werk en grondrechten op het werk.

Het programma omvat 3 dwarsdoorsnijdende elementen:

1. Versterken van de sociale dialoog
2. Ondersteun achtergestelde en kwetsbare groepen
3. Bevorder de overgang van de informele naar de formele economie.

De Nationale Commissie Decent Work die in 2023 is ingesteld zal op een hoog niveau met een sterke veld- en communicatie-approach op landelijk niveau werken aan de bewustwording en de uitvoering van de Results Framework welke in samenwerking met de ILO is voorbereid. Het geheel omvat veel dialoog, awarenesssessies en workshops met geclusterde doelgroepen. Uitvoering van het DWCP SU III zal zowel sociaal als economisch impact hebben omdat het specifiek uitgaat van een 'theorie van change'.

Het sociaal economisch beleid van de regeringen wereldwijd en ook die van Suriname is gebaseerd op de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen SDG's van de Verenigde Naties SDG No. 8 heeft betrekking op Decent Work en Economische Groei Suriname heeft in de Equal Pay Convention en de Equality of Treatment Convention In het kader van het streven naar decent work voor elke werknemer zijn op 14 oktober 2022 de Wet Gelijke Behandeling Arbeid en Wet Geweld en Seksuele Intimidatie Arbeid aangenomen en reeds afgekondigd (SB 2022 no.137 en SB 2022 no. 136)

Voor de volledige implementatie van deze wetten dienen nog het flankerend beleid te worden vastgesteld in de vorm van staatsbesluiten beschikkingen richtlijnen modelbeleid en model gedragscodes.

Totaal begroot bedrag SRD 1.342.000,-

Voorbereiding Uitvoering Wet Gelijke Behandeling en Wet Geweld en Seksuele Intimidatie

De Commissie Voorbereiding Uitvoering Wet Gelijke Behandeling en Wet Geweld en Seksuele Intimidatie zal in 12 maanden het van het flankerend beleid met betrekking tot de Wet Gelijke Behandeling Arbeid (SB 2022 no. 137) en Wet Geweld en Seksuele Intimidatie Arbeid (SB 2022 no. 136) voorbereiden in de vorm van staatsbesluiten, beschikkingen, richtlijnen modelbeleid en modelgedragscodes in nauwe samenwerking tussen de entiteiten en werkmensen van het ministerie en in dialoog met de relevante ministeries en staatsactoren en niet-gouvernementele stakeholders waaronder de sociale partners. **Totaal begroot bedrag SRD 160.000,-**

Commissie Veiligheid, Gezondheid en Welzijn (VGW)

Na de aname van de ILO Verklaring inzake de Fundamentele Beginselen en Rechten inzake Arbeid in 1998, is het gedachtegoed met betrekking veiligheid, gezondheid en welzijn (Occupational Safety and Health: OSH) in de arbeidswereld, verder ontwikkeld. De International Labour Conference van 2022, heeft gevolg gevend aan het algemeen gevoel levende onder de tripartiete partners een resolutie (Resolution on the inclusion of a safe and healthy working environment in the ILO's framework of fundamental principles and rights at work) aangenomen over de opname van een veilige en gezonde werkomgeving in het ILO-kader van fundamentele beginselen en rechten op het werk. De resolutie van 2022 verklaart ook dat het Verdrag inzake Veiligheid en Gezondheid op het Werk, 1981 (No. 155) en het Verdrag inzake Bevordering van Veiligheid en Gezondheid op het Werk, 2006 (No. 187) zullen worden beschouwd als fundamentele verdragen in de zin van de ILO-verklaring over fundamentele Principles and Rights at Work (1998), zoals gewijzigd in 2022. Deze twee verdragen beschrijven de kernprincipes en rechten op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk (OSH) en dienen als basis voor de meer geavanceerde veiligheid- en gezondheidsmaatregelen die in andere OSH-instrumenten.

Alle lidstaten hebben, ook al hebben ze deze twee verdragen niet geratificeerd, nu een verplichting die voortvloeit uit het feit dat ze lid zijn van de ILO om te goeder trouw en in overeenstemming met het ILO-Statuut de beginselen te respecteren, te bevorderen en te realiseren over het grondrecht op een veilige en gezonde werkomgeving. Daarom is het belangrijk dat regeringen, werkgevers, werknemers, OSH-professionals en andere belanghebbenden die betrokken zijn bij besluitvormingsprocessen goed geïnformeerd zijn over de implicaties van de opname van het recht op een veilige en gezonde werkomgeving als grondbeginsel en recht op het werk bij het opstellen en uitvoeren van OSH-beleid en -programma's. Het vitale belang van veiligheid en gezondheid op het werk is overtuigend aangetoond door de Covid-19-pandemie en de diepgaande en transformerende impact ervan op de wereld van werk. In dit licht zal in 2024 de Nationale Commissie Veiligheid, Gezondheid en Welzijn Arbeid (VGW Commissie) ingesteld voor onbepaalde tijd. De VGW Commissie valt onder de minister en is aan hem verantwoording verschuldigd.

Totaal begroot bedrag SRD 380.000,-

Awareness Wet Gelijke Behandeling Arbeid / Inclusieve Arbeidsmarkt

Suriname is in 2017 toegetreden tot de 2 fundamentele ILO-verdragen die de gelijke behandeling en anti-discriminatie op de werkplek regelen. Teneinde op wetgevend gebied uitvoering te geven aan de bepalingen waarin de Staat Suriname zich expliciet heeft gecommitteerd, is in 2022 de Wet Gelijke Behandeling Arbeid goedgekeurd in De Nationale Assemblée en is deze ook inmiddels afgekondigd. Deze wet is ook gebaseerd op standaarden van de Caricom en zijn bepalingen uit het concept-NBW ook in overweging genomen. Goed werkgeverschap brengt met zich mee dat de werkgever zich onthoudt van het maken van onderscheid op basis van bijvoorbeeld geslacht, etnische achtergrond of nationaliteit. Artikel 8 van de grondwet van de Republiek Suriname richt zich tegen discriminatie. Ook in de Arbeidsbemiddelingswet 2017 is een antidiscriminatie-artikel opgenomen specifiek gericht op de praktijk van de arbeidsbemiddeling. In het concept NBW is de hele afdeling 4 besteed aan gelijke behandeling (art. 646-649). Onderstaand volgt een beknopte weergave van deze uitgebreide wet. Deze wet heeft als rijkswidte de arbeidsplaats in ruime zin: iedere plaats waar arbeid wordt verricht of de plaats waar personen onder het gezag of toezicht van een ander onderwijs volgen, worden verpleegd, opgevangen of begeleid alsmede iedere plaats die in verband met het verrichten van arbeid wordt of pleegt te worden gebruikt. In het jaar 2024 zullen er twee awareness-seminars en workshops worden gehouden met de tripartiete partners in samenwerking met de Commissie Inclusieve Arbeidsmarkt die ingesteld is op basis van de genoemde wet. Deze seminars en workshops zullen betreffen de internationale ILO-standaarden en de nationale wetgeving. De kosten zijn SRD 40.000 op basis van participatie van 50 personen

Totaal begroot bedrag SRD 80.000,-

Beleid Just Transition

Tijdens de 111de International Labour Conference in 2023 zal het onderwerp van Just Transition verder worden besproken. Just Transition is een van de 4 dimensies van Social Justice die een van de grondpijlers is van de International Labour Organization. Punten voor discussie zullen zijn

1. De wijze van bevordering van de rechtvaardige transitie (Just Transition) in alle ILO-lidstaten door:
 - (a) opschalen van de ontwikkeling en uitvoering van geïntegreerd beleid en maatregelen op verschillende beleidsterreinen, waaronder industriebeleid en technologie;
 - (b) de financiering van dergelijke beleidslijnen en maatregelen;
 - (c) sociale dialoog en tripartisme;
 - (d) institutionele coördinatie en beleidscoherentie op alle niveaus; en
 - (e) de toepassing van internationale arbeidsnormen.
2. De rollen moeten van overheden en werkgevers- en werknemersorganisaties in de transitie, ook met de getroffen gemeenschappen en mensen.
3. De prioriteiten en de strategie van de ILO naar de tripartiete partners om ze bij te staan.
4. De centrale rol die de ILO kan spelen in de multilaterale coördinatie voor een rechtvaardige transitie, onder meer via partnerschappen.

In 2024 zal het Nationaal Beleid Sociaal-rechtvaardige Milieutransitie worden geformuleerd.

Totaal begroot bedrag SRD 388.000,-

Nationaal Beleid Formalisatie

In het DWCP SU III is formalisering gezien als een crosscutting issue dat te maken heeft met sociale rechtvaardigheid. In 2024 zal het Nationale Beleid Formalisatie op basis van ILO Recommendation No. 204 worden geformuleerd met actieve participatie van stakeholders.

Totaal begroot bedrag SRD 280.000,-

Structureren ILO Aanbeveling No. 207

In 2023 is door de ILO de ILO Aanbeveling No. 207 aangaande Apprenticeships aangenomen. In het DWCP SU III zijn er maatregelen opgenomen om 'werk-gebaseerd leren' gestructureerd in Suriname in te voeren. In 2024 zal een aanvang worden gemaakt om aan werk-gebaseerd leren, dus de vakscholing en de on-the-job-training, een wettelijke basis en structuur te geven met actieve participatie van stakeholders.

Totaal begroot bedrag SRD 340.000,-

Awarenessprogramma i.v.m. ratificatie en Wet Ter Beschikking Stellen Arbeidskrachten Intermediairs (SB 2017 no. 42)

Awareness activiteiten i.v.m. met de implementatie van (nieuw) geratificeerde ILO-verdragen:

- ILO Conventie 190 (Violence and Harassment Convention);
- ILO Conventie 155 (Occupational Safety and Health Convention) en
- ILO Conventie 187 (Promotional Framework for Occupational Safety and Health Convention).

Twee (2) awareness sessies m.b.t. Wet Ter Beschikking Stellen Arbeidskrachten Intermediairs (SB 2017 no. 42).

Totaal Begroot bedrag SRD 120.000,-

Capaciteits- en institutionele versterking (IZ, CAO-Registratie en AVI)**Internationale Zaken**

Ten aanzien van 'promotie- en bewustwordingsactiviteiten' in het kader van ILO verdragen en VN dagen en de reguliere activiteiten voortvloeiend uit de vaste jaarkalender van de ILO, is geraamd ten laste van de Staatsbegroting SRD 741.100.-.

CAO-Registratie

Met de uitvoering van de gefaseerde uitbreiding van het cao-bestand alsmede de toetsing van de geregistreerde nieuwe cao's zal ten laste van de Staatsbegroting gemoeid zijn SRD 337.900,-. betrekking hebbend op capaciteitsversterking lonen, salarissen en kantoorbenodigdheden.

Afdeling Vergunningen Intermediairs

Met de vraag naar tijdelijke arbeidskrachten en het aanbod, ontstonden er organisaties die arbeidskrachten registreerden en ze ter beschikking stelden als economische activiteit. De noodzaak naar regulering en codes in de betreffende branche, welke behoefte ook bestaat bij onder andere actieve organisaties, heeft enige mate ook een relatie met de behoefte naar garanties en bescherming van de in de branche actieve personen als arbeidskrachten. Met de Wet Ter Beschikking Stellen Arbeidskrachten door Intermediairs (WTBAI) (S.B. 2017 no. 42) wordt direct ingespeeld op de arbeidsmarkt door deze te sturen. Deze wet is een implementatie van de ILO Conventie No. 181 en ILO Aanbeveling No. 188. Met de WTBAI wordt beoogd een wezenlijk deel van de zogenaamde 'contract labour' problematiek op te lossen. De wet is bestemd voor uitzendbureaus die arbeidskrachten ter beschikking stellen voor inlenende bedrijven. De wet biedt tevens ook rechtszekerheid en rechtsbescherming aan de arbeidskrachten. De wet poogt ook werkloosheid te reduceren binnen de maatschappij door duurzame werkgelegenheid te stimuleren. De Wet Ter Beschikking Stellen Arbeidskrachten door Intermediairs is op 6 mei 2017 inwerking getreden. Krachtens artikel 22 lid 5 van de wet is de wet geëvalueerd. De wet stelt een vergunningensysteem in. Dit systeem dient te leiden tot instelling, naleving en monitoring van gedragscodes voor intermediairs. Daardoor komt het belang van het verantwoord ondernemerschap niet in gedrang met de rechten en garanties van werknemers. De uitzendvergunning heeft uitsluitend als doel regulering van de arbeidsmarkt en deze wordt door of namens de Directeur van het departement belast met arbeidsaangelegenheden verleend. Het begroot bedrag SRD 368.000,-.

Totaal begroot bedrag: SRD 1.447.000,-

3701 - Ontwikkeling van de jeugd, ter ondersteuning van het algemeen jeugdbeleid

Bij de ontwikkeling van de jeugd op gemeenschapsniveau zijn: preventie, begeleiding en bescherming de voornaamste prioriteitsgebieden voor het directoraat Jeugdzaken voor het begrotingsjaar. De primaire focus van het directoraat Jeugdzaken is gericht op het creëren van kansen en mogelijkheden voor de optimale ontplooiing van jongeren. Dit zal voornamelijk tot uiting komen bij de uitvoering van activiteiten voor de doelgroep in zowel buiten schoolverband alsook in de vakantieperiodes.

Het Directoraat Jeugdzaken heeft de zorg voor de ontwikkeling en bevordering van een gecoördineerd en geïntegreerd jeugdbeleid. Een van de speerpunten van het beleid van Jeugdzaken is erop gericht de jonge generatie als geheel de ruimte te bieden zich voor te bereiden op een zelfstandig bestaan.

Daarom zal het directoraat zich in haar werk richten op enerzijds het creëren van randvoorwaarden voor versterking van de capaciteit en actieve participatie van jongeren in ontwikkeling op zowel gemeenschaps- als nationaal niveau en anderzijds het versterken van condities voor optimale ontwikkeling van jongeren. Er zal onder dit programma gewerkt worden aan de institutionele en capaciteitsversterking van het Directoraat Jeugdzaken en acties voor een betere coördinatie en integratie van beleid ten behoeve van de jeugd.

Totaal begroot bedrag SRD 1.000.000,-

3702 - Ondersteuning instellingen met jeugdprogramma's

Het hoofddoel van deze maatregel:

Het voorkomen of corrigeren van gedrag dat niet bevorderlijk is voor de ontwikkeling van jeugdigen en derhalve instellingen ondersteunen met jeugdprogramma's die zullen bijdragen tot een positieve levenshouding van de jeugd.

Voor de voorlichting, begeleiding van (risico) jongeren en zinvolle vrije tijdsbesteding voor jongeren zullen samenwerkingsverbanden aangegaan worden met instellingen die daarvoor de expertise beschikken en ondersteund worden.

Activiteiten:

1. Ondersteunen van voorlichting en bewustwordingsactiviteiten voor de doelgroep.
2. Ondersteunen van begeleidingstrajecten voor de doelgroep.
3. Ondersteunen van programma's voor een zinvolle vrije tijdsbesteding voor de doelgroep.
4. Ondersteunen bij re-integratie programma's.

Totaal begroot bedrag SRD 250.000,-

3703 - Instandhouding en verdere uitbouw Nationaal Jeugd Instituut

Algemeen Jeugdbeleid met betrekking tot de maatschappelijke positie van de jeugd is gericht op het scheppen van voorwaarden tot haar ontplooiing. Een van de voorwaarden voor een optimale ontplooiing van de jeugd is het recht op participatie. Om dit recht op participatie tot uitdrukking te laten komen is het Nationaal Jeugd Instituut (hierna NJI genoemd) bij uitstek een geschikt instrument. Voor een goed en optimaal functioneren van het NJI is het van belang dat de capaciteit van het instituut verder wordt versterkt. In het komend begrotingsjaar zal in samenwerking met partners de institutionalisering worden voortgezet.

De prioriteit zal worden gegeven aan:

1. Het versterken van de capaciteit van de leiding van het NJI en overig personeel.
2. Het faciliteren van de activiteiten, vergaderingen en consultaties van de Jeugdraad Suriname.
3. Ondersteuning aan de Jeugdraad Suriname en de jeugdambassadeurs (Sustainable Development Goals Youth Ambassadors - en CARICOM Youth Ambassadors met hun korps) bij de uitvoering van projecten en bij het beleggen van reguliere vergaderingen.
4. Intrek en inrichting in een gebouw ten behoeve van het NJI en de jongeren organen zodat de jongeren adequaat kunnen participeren.
5. Betaling van de onkosten vergoeding van de jeugdorganen.
6. Betrekken van jongerenorganisaties over geheel Suriname d.m.v. een NJI Jongerenfonds.

Het informeren van de samenleving over het jeugdbeleid:

De samenleving, in het bijzonder de jeugd, dient te worden geïnformeerd over de ontwikkelingen ten aanzien van het geïntegreerd jeugdbeleid en de bijdrage van de Jeugdraad Suriname daarin in het bijzonder. Ook het Nationaal Jeugd Congres (NJC) welke jaarlijks gehouden moet worden in de paasvakantie behoort tot deze beleidsmaatregel. Voorafgaand worden er districtscongressen gehouden in alle 10 districten van ons land. Op de districtscongressen worden er jongeren afgevaardigd voor participatie aan het NJC. Het Nationaal Jeugd Congres heeft als doel jeugdparticipatie op bestuurlijk niveau te maximaliseren. Alle jongeren in de leeftijdsklasse 12 – 25 jaar worden in de gelegenheid gesteld vragen te stellen over het jeugdbeleid van 8 ministeries met een jeugdbeleid. Deze zijn ministerie van

1. Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken;
2. Justitie en Politie;
3. Sociale Zaken en Volkshuisvesting;
4. Volksgezondheid;

5. Onderwijs, Wetenschap en Cultuur;
6. Binnenlandse Zaken;
7. Buitenlandse Zaken, Internationale Betrekkingen en Internationale Samenwerking;
8. Regionale Ontwikkeling & Sportzaken.

Het NJC wordt meestal in de Congresshal gehouden. De zorg voor deelname aan conferenties nationaal, regionaal en internationaal ten behoeve van de kwaliteitsontwikkeling van het Nationaal Jeugd Instituut: Het beleid met betrekking tot participatie aan conferenties is gericht op het sluiten van partnerschappen door zowel de leden van de Jeugdraad Suriname als de directie en medewerkers van het NJI. Dit ter versterking van de structuur van het NJI c.q de jongeren organen die het NJI faciliteert. De structuren van andere jeugdinstituten zijn bekeken en de structuur van het NJI is aangepast. Dit met het resultaat dat er doelgerichter wordt gewerkt zodat de doelstellingen van het NJI worden gerealiseerd.

Te verwachten resultaten:

1. Kwaliteitsontwikkeling van het Nationaal Jeugd Instituut.
2. Bijdrage van de Surinaamse jeugd in internationale besluitvorming t.b.v. de jeugd.
3. De structuur van het NJI is versterkt en er is reguliere onderhoud van de website www.jeugdraad.sr
4. Het algemeen Jeugdbeleid in Suriname is dynamisch.
5. Recht op participatie op bestuurlijk niveau wordt verder ontplooid.
6. Betrokkenheid van jeugdorganisaties op nationaal niveau is verhoogd.

Randvoorwaarden

1. Zorgen voor de faciliteiten ten behoeve van de leden die zullen deelnemen aan de vergaderingen en projecten;
2. Tijdig versturen van de nodige correspondentie;
3. Het kiezen van de juiste afvaardiging;
4. Voor de kwaliteitsontwikkeling van de medewerkers van het NJI en de jongeren organen zullen zij in de gelegenheid gesteld worden trainingen en/of opleidingen te volgen;
5. De zorg voor netwerkversterking van de Jeugdraad Suriname en Jeugdambassadeurs op zowel nationale als internationale platformen.

Algemeen doel:

De medewerkers van het NJI en de leden van de jeugdorganen kunnen hun netwerk op nationaal en internationaal niveau duurzaam versterken.

Te verwachten resultaten:

1. Kwaliteitsontwikkeling van de jeugdorganen;
2. Versterking van de structuur van het NJI op nationaal, regionaal en internationaal niveau;
3. Verbetering van het algemeen Jeugdbeleid;
4. Uitvoering van de projecten van de Jeugdraad Suriname op nationaal niveau.

De eerste Jeugdraad Suriname is in beginsel een inspraak-, advies- en controlerend orgaan, maar komt er niet onder uit projecten te willen realiseren die gerelateerd zijn aan de jeugdproblematiek. Deze projecten zijn verschillend van aard en worden veelal in de verschillende districten uitgevoerd. Voor het indienen van een project moet deze ter goedkeuring worden aangeboden aan de leiding van de Jeugdraad Suriname die het daarna opstuurt naar het secretariaat. De secretariaat stuurt het volgens de ambtelijke procedure naar de directeur van het NJI.

Te verwachten resultaten:

De voorwaarden zullen een stimulans zijn voor de jeugd om adequaat haar taken te verrichten. De leden zullen beslissingen kunnen nemen, ze zullen projecten initiëren, seminars organiseren en opkomen voor de belangen van de Surinaamse jeugd. Hierdoor worden zij ook gevormd.

Door hun actieve participatie in projecten zullen zij artikel 12 van het kinderrechten verdrag in uiterste mate kunnen beleven.

Beheersaspecten:

- De leiding van de vergaderingen ligt in handen van de Voorzitter van de Jeugdraad Suriname;
- De organisatie van de jeugdprojecten en seminars ligt in handen van de leiding van het NJI.

Randvoorwaarden

- Om in aanmerking te kunnen komen voor vacatiegelden moeten de leden de vergaderingen hebben bijgewoond.
- De vergoeding van vervoer-, verblijf- en voedingskosten zal afhankelijk zijn van het district waarvoor de leden gekozen zijn.
- De vergader datum en tijdsbestek moeten minimaal 10 werkdagen voor de vergadering bekend gemaakt worden, maar in bijzondere gevallen kan die ook 7 werkdagen zijn. Deze geschiedt middels het verzenden van een email en zij worden telefonisch op de hoogte gehouden.
- De leiding van de Jeugdraad Suriname moet de leden tijdig convoceren.
- De leden moeten hun voorstel ten aanzien van een project tijdig indienen (3 maanden voor de uitvoering).

Ondersteuning van de jeugdbassadeurs bij de uitvoering van projecten:

De jeugdbassadeurs worden door de Jeugdraad Suriname verkozen. De taken van de jeugdbassadeurs zijn onder andere het in overleg treden met de Jeugdraad Suriname over uit te voeren en gevoerde werkzaamheden en het in overleg treden met relevante nationale en internationale instanties over hun toegewezen domeinen.

Het jeugdbassadeursprogramma is dus veel omvattend en om jongeren in de gelegenheid te stellen hun werk naar behoren te doen zal de overheid moeten voorzien in de behoefte van de jeugd (zoals het faciliteren van een goede werkruimte, kantoor benodigheden en -meubilair, en andere faciliteiten).

CARICOM Jeugdbassadeursprogramma:

Sinds het jaar 1993 is het CARICOM Jeugdbassadeursprogramma ontstaan nadat de vergadering van CARICOM staatshoofden dit heeft besloten. De rede hiertoe was dat men het nut is gaan inzien om ook jongeren in de gelegenheid te stellen om te participeren op beleidsniveau. Hierdoor is de term “jongeren participatie” ontstaan. Dit houdt in dat jeugdigen worden betrokken bij zaken die hun direct of indirect aangaan, en dat zij hierover goed geïnformeerd worden. Jeugdigen krijgen de mogelijkheid om hun mening te geven, mee te beslissen en veranderingen teweeg te brengen. Het hoofddoel van de CYA's is het promoten van de CARICOM Single Market & Economy (CSME) alsook het initiëren van projecten die betrekking hebben op de problematiek van jongeren op regionaal en nationaal niveau, bijvoorbeeld HIV/AIDS.

Sustainable Development Goals Jeugdbassadeursprogramma:

Dit programma is voortgevloeid uit de, “First ever Global Youth Leadership Summit” in New York. De belangrijkste taak van de SDGYA's is de Surinaamse jongeren zoveel als mogelijk bekend te maken met- en betrekken bij activiteiten in het kader van de SDG's.

Aangezien de jongeren een wezenlijke bijdrage hierin moeten leveren zijn wij genooddaakt middelen te reserveren ter uitvoering van de activiteiten van de SDG's.

Capaciteitsversterking CYA's SDGYA's en hun korpsen

Het is van eminent belang om jeugdigen te trainen zodoende hun werk optimaal te kunnen uitvoeren. Nadat er nieuwe jeugdambassadeurs zijn verkozen worden zij in de gelegenheid gesteld om een aantal trainingen te volgen die hun openbaart te streven naar professionalisme in hun werkzaamheden. Enkele trainingen zijn: vergadertechnieken, schrijven van projecten, protocol, basic life skills, Engels op schrift en spreken in het openbaar, leiderschapstijlen, Nederlands op schrift en spreken in het openbaar, public speaking, enzovoorts.

Uitwisselingsprogrammas binnen- en buitenland ten behoeve van jongeren:

Binnen dit project proberen wij naast de jeugdleiders ook andere jongeren in de gelegenheid te stellen om hun kennis te verbreden op zowel nationaal, regionaal als international niveau. Het gaat hierbij om uitwisselingsprogrammas tussen

- Jongeren uit rurale gebieden
- Jongeren uit de urbanisatie
- Jongeren van verschillende buurtorganisaties (CSO's) en NGO's

Deze worden in de gelegenheid gesteld om conferenties, vergaderingen en andere bijeenkomsten bij te wonen en hieraan productief te participeren. Vaak worden ook scholen (op verzoek) ondersteund door het beschikbaar stellen van bv. transport voor een educatieve dagtocht of schoolreis.

Totaal begroot bedrag SRD 5.250.000,-

3704 - Versterking en begeleiding risico jongeren

Een van de prioriteiten van het directoraat Jeugdzaken is het rehabiliteren van risicogroepen onder jeugdigen. Onder risicogroepen wordt onder andere verstaan jeugdigen die vroegtijdig de school hebben verlaten, tienermoeders, jongeren die dreigen te ontsporen en jongeren die in aanraking zijn gekomen met justitie. Het directoraat Jeugdzaken heeft de zorg voor de ontwikkeling en bevordering van een gecoördineerd, geïntegreerd en planmatig jeugdbeleid voor deze doelgroep, waarbij deze jeugdigen worden ondersteund met het maken van de juiste keuzen om zichzelf te ontwikkelen tot zelfstandige burgers met respect voor zich zelf en voor anderen.

Gelijke kansen creëren voor jongeren die opgroeien in een risicovolle omgeving is a must zodat deze doelgroep zich ten volle kan ontwikkelen.

Belangrijk hierbij is de samenwerking met en ondersteuning van particuliere en niet gouvernementele organisaties, (NGO) die werkzaam zijn op het gebied van het jeugd en met overheidsinstanties, die belast zijn met de taken van het jeugdbeleid.

De projecten die vanuit het Nationale Jongeren Aangelegenheden uitgevoerd zullen worden zijn:

- Project Scholieren Moeder (ookwel PSM genoemd)

Jeugdzaken is reeds jaren bezig met. De begeleiding van scholierenmoeders, voornamelijk uit Paramaribo, Wanica, Para en Commewijne. De begeleiding geschiedt projectmatig onder de naam Project Scholieren Moeders (PSM), welke in 1988 is begonnen. Het Project Scholieren Moeders (PSM) richt zich op de hulpverlening en begeleiding van jonge moeders, of aanstaande jonge moeders op GLO (Gewoon Lager Onderwijs) en VOJ niveau (Voortgezet Onderwijs op Junioren niveau) om tenminste het VOJ-diploma te verwerven.

- Begeleiding voor vroege schoolverlaters

Voor de vroege schoolverlater zal er ook een traject ingezet worden waarbij deze begeleid worden om alsnog een opleiding af te ronden, een beroep aan te leren. Veelal spelen er problemen op verschillende gebieden, waardoor de zelfredzaamheid van deze doelgroepen beperkt is.

Geïdentificeerde oorzaken:

1. Ernstige gedragsproblematiek.

2. Beperkte cognitieve en/of sociale vaardigheden.
3. Persoonlijkheidsproblemen.
4. Woon- en of gezinsproblematiek.
5. Misbruikrelaties met als gevolg tienerzwangerschappen
6. Moeite met behouden opleiding/baan.

Begeleiding is specifiek gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid, maar de begeleiding gaat verder dan het aanleren van zelfredzaamheid. Het is ook nodig om oorzaken aan te pakken, zoals het verwerken van traumatische ervaringen en/of het herstellen van een gestagneerde ontwikkeling.

- Voorlichting en bewustwordingsprogramma's gericht op de jeugd, ouders en verzorgers.

In deze beleidsperiode zal er meer nadruk gelegd worden op voorlichting en bewustwordingsprogramma's voor de jeugd, ouders en verzorgers met het doel positieve gedragsverandering teweeg te brengen en bewustere keuzes te maken voor een positieve ontwikkeling van jeugd. Ook de mentale gezondheid van de jeugd krijgt in deze periode bijzondere aandacht gezien de alarmerende cijfers van suicide onder jeugdigen.

Totaal begroot bedrag SRD 4.350.000,-

3705 – Versterking jeugd en gemeenschapontwikkeling

Ten einde invulling te geven aan de eerdergenoemde concepten YOUTH POWER en het jeugdprofiel, zal met name bij het Onderdirectoraat Jeugdcentra volgens het theoretisch kader van gemeenschapontwikkeling projecten worden ontplooid. Het Onderdirectoraat heeft hierbij een faciliterende rol waarbij monitoring en evaluatie als componenten worden meegenomen voor de beleidsformulering en uitvoering.

Het Onderdirectoraat Jeugdcentra heeft als algemeen doel het faciliteren van jeugdgemeenschapontwikkelings door middel van het versterken van gemeenschapsorganisaties die helpen mogelijkheden te creëren voor jeugdigen. De mogelijkheden behelzen het vergroten van kennis en het aanleren van vaardigheden cq competenties die hen in staat stelt te werken aan zelfontwikkeling.

Het onderdirectoraat heeft in dit stramien 2 beleidsgebieden te weten:

- A. Institutionele versterking
- B. Jeugdgemeenschapontwikkelingswerk

Beleidsgebied: Institutionele versterking Onderdirectoraat Jeugdcentra

1. Evaluatie en planningsmeeting met personeel en stakeholders
2. Capaciteitsversterking personeel en relevante stakeholders
3. Beleidsformulering, evaluatie en aanpassing

Algemene toelichting:

de evaluatie en planning zal plaatsvinden op projectniveau met personeel en stakeholders. Het personeel zal middels capaciteitstrainingen toegerust worden ten einde invulling te geven aan de faciliterende rol van het onderdirectoraat. De relevante stakeholders zullen middels capaciteitstrainingen toegerust worden voor activiteiten op buurt/ gemeenschapsniveau. Ten einde invulling te geven aan het concept van gemeenschapontwikkeling. Op basis van de eind evaluatie en onder invloed van de maatschappelijke constellatie zal het beleid waar en indien nodig bijgesteld worden.

Beleidsgebied: Jeugdgemeenschapsontwikkelingswerk

In aansluiting op het genoemde activiteiten voor de institutionele versterking van het onderdirectoraat jeugdcentra en stakeholders, zullen er voor de gemeenschappen activiteiten uitgevoerd worden. Als strategisch uitvoeringskader worden de concepten binnen gemeenschapsontwikkeling toegepast. Hierbij worden gemeenschappen versterkt hun eigen ontwikkeling ter hand te nemen.

Implementatie van projecten i.h.k.v. Jeugdgemeenschapsontwikkelingswerk ter invulling van het jeugdprofiel en het sociaal-agogisch vormen van jeugdigen in Suriname.

Dit beleidsgebied valt uit in de onderstaande projecten:

1. Project ihkv kinderrechtendag
2. Project ihkv jeugddag
3. Programma sociaal-agogische vorming

Algemene toelichting

Het onderdirectoraat Jeugdcentra heeft als concrete doelgroep jongeren in de leeftijdscategorie van 6 tot en met 25 jaar. Het is nastevendswaard deze jongeren te helpen vormen tot zelfstandige burgers met de toegeschreven waarden zoals genoemd in het jeugdprofiel. In dit kader is het ook essentieel aandacht te besteden aan zowel plichten maar ook aan rechten.

Conform de uitgangspunten bij sociaal-agogische vorming hebben alle activiteiten kennisoverdracht en (re)creatieve weergave van de opgedane kennis.

Totaal begroot bedrag **SRD 5.960.000,-**

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Titel III: Middelen begroting (bedragen x srd 1.000)							
Kostensoort	Omschrijving	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	1.865	5.385	6.663	8.324	9.885	11.446
	53 Niet Belastingmiddelen	1.865	5.385	6.663	8.324	9.885	11.446
53148	Werkvergunning vreemdelingen	33	2.000	2.400	3.000	3.500	4.000
53148	Werkvergunning vreemdelingen Goudsector	1.832	3.180	4.000	5.000	6.000	7.000
53148	Certificaat Status Bekwame Burgers	0	2	3	4	5	6
	Ketelkeuringen	0	53	60	70	80	90
	Boete overtreding arbeidswetten	0	150	200	250	300	350

Werkvergunning vreemdelingen / CARICOM Burgers

- Rekening houdend met de algemene tariefsaanpassing naar SRD 1000,- per werkvergunningaanvraag (Vreemdelingen);
- Rekeninghoudend met de verhoogde bijzondere tarieven van USD 500,- voor Vreemdelingen Goud, Hout en Olie sector Conform SB 2021 no. 115;
- Inning van SRD 75, - conform SB 2006 no.19 d.d. 5 maart 2008 (Status Bekwame burgers).

TITEL IV: PARASTATALEN

De parastatalen die onder het ministerie vallen zijn:

1. Stichting Arbeidsmobilisatie & Ontwikkeling (SAO);
2. Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE);
3. Stichting Scholings Instituut voor de Vakbeweging in Suriname (SIVIS);
4. Suriname Hospitality Tourism and Training Centre (SHTTC);
5. Raad voor de Coöperatiewezen (RACO).

Ad.1. Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO)Doel

Het verzorgen van competentie gerichte vak trainingen aan jeugdigen vanaf 16 jaar en werkenden ten behoeve van de arbeidsmarkt om de vraag van de arbeidsmarkt te voldoen en om de werkloosheid terug te dringen.

Te nemen maatregelen:

Middels het verzorgen van beroepstrainingen tracht de SAO haar doel te bereiken, uiteraard binnen het kader van de gestelde beleidsgebieden.

Deze zijn o.a. de versterking van de positie van kwetsbare jongeren c.q. actieve participatie van laagopgeleiden over het gehele land.

de creatie van duurzame werkgelegenheid met daaraan gekoppeld het bevorderen van een optimale koppeling van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

De SAO als een van de beleidsinstrumenten van het ministerie van Arbeid, treedt ondersteunend op naar zowel de publieke sector als het particulier initiatief bij het creëren van duurzame werkgelegenheid middels het opleiden van werklozen, particulieren en overheidswerkers.

Ook is de SAO een instituut die een belangrijke rol vervult in de spreiding van kennis over het gehele land, waarbij zij meehelpt aan de re-integratiemogelijkheden en de diversificatie van de inzetbaarheid van individuele werknemers te versterken. De exploitatie van 2 trainingsinstituten en inhuren van lokaliteiten in de districten worden de doelgroepen opgeleid voor deelname aan het arbeidsproces.

In het aanbod van zowel de dag als de avondopleidingen kan een onderverdeling gemaakt worden in:

- Technische trainingen;
- Administratieve trainingen en
- Verzorgende / schoonheids- / textiele vak trainingen.

Nagenoeg in alle districten heeft de SAO de voorgaande jaren vak trainingen verzorgd. Ter uitvoering van het uitgestippelde beleid is het noodzakelijk dat er investeringen worden gedaan door de overheid opdat deze trainingen naar de districten en het binnenland gebracht kunnen worden.

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2024 is begroot op **SRD 20.500.000,-** van de overheid aan de SAO, deze wordt besteed aan onder andere:

Loon- en Salariskosten van de werknemers SAO, is de grootste uitgavenpost.

Materiële kosten zijn o.a. de nutsvoorzieningen (elektra, waterleiding en telefoon), kantoor kosten, onderhoudskosten transportmiddelen, machinepark, gebouwen en terreinen.

Trainingskosten, die betrekking hebben op verbruiksgoederen die nodig zijn om trainingen conform het curriculum te verzorgen tot aan de certificering toe.

Specificatie SAO

Operationele Uitgaven	Raming
Lopende Uitgaven	20.500.000
Kapitaal Uitgaven	0
Totaal	20.500.000

Ad. 2. Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE)Doel

De SPWE heeft volgens de statuten de opdracht drie doelen te realiseren:

Het creëren van productieve werkgelegenheid

De bestrijding van armoede

Trainen van kleine ondernemers in stad en district

De SPWE tracht deze doelen in de huidige situatie te realiseren door startende micro- en kleine ondernemers te stimuleren, te begeleiden en te trainen

Activiteiten/te nemen maatregelen

Activiteiten in samenwerking met relevante instituten (z.a. RACO, LVV, HI), ter stimulering van ondernemerschap onder kwetsbare groepen (vrouwen jongeren en mensen met een beperking).

Assistentie en opstellen van bedrijfsplannen.

Assistentie bij de uitvoer van marktonderzoek in samenwerking met het ministerie van Handel Industrie en Toerisme.

Advies en assistentie bij het identificeren en aanvraag van kredieten en vergunningen.

Beleidsresultaten

Stimulering , trainen, werving, identificeren van 600 potentiële ondernemers die serieus blijken de intentie te hebben te starten met een bedrijf /onderneming en verder te investeren in de groei daarvan. Voor dit jaar zal er ook extra aandacht worden besteedt aan een mensen met een beperking die geïnteresseerd zijn in ondernemerschap.

Het continue aanbieden van professioneel en effectieve begeleiding/ coaching aan (potentiële) ondernemers in stad en district (Paramaribo, Para, Sipaliwini, Brokopondo, Nickerie, Commewijne)

Professionalisering van het aanbod van gerichte ondernemerschap trainingen t.b.v. de doelgroep.

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2024 is begroot op **SRD 2.000.000,-**

Specificatie SPWE

Operationele Uitgaven	Raming
Lopende Uitgaven	2.000.000
Kapitaal Uitgaven	0
Totaal	2.000.000

Ad.3. Stichting Scholings Instituut voor de Vakbeweging in Suriname (S.I.V.I.S.)Doel:

De werkende mens in het algemeen, leden van de vakbeweging, kennis en inzicht te verschaffen over de organisatie, de taak en de rol van de vakbeweging in het sociaal economisch gebeuren op nationaal, regionaal en internationaal gebied.

Te nemen maatregelen:

De stichting zal trachten hun doelen te bereiken, door het organiseren van scholingsactiviteiten om de recente ontwikkelingen met het proces van globalisatie, de werknemers voor te bereiden om de uitdagingen die deze veranderende wereld met zich meebrengt te accepteren door reguliere opleidingen en nog andere activiteiten te organiseren zoals: trainingen voor kaders van individuele vakcentrales, management trainingen, ILO/SIVIS-seminars dat leidt tot het versterken van de vakbeweging.

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2024 is begroot op **SRD 450.000,-**

Specificatie S.I.V.I.S	
Operationele Uitgaven	Raming
Lopende Uitgaven	450,000
Kapitaal Uitgaven	0
Totaal	450,000

Ad.4. Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)Doel

De stichting Suriname Hospitality en Tourism Training Centre (SHTTC) is een werkmarm van zowel het ministerie van Arbeid als het ministerie van HI&T. Deze werkmarm is opgericht in 2008 met de bedoeling om in te spelen op de behoefte aan getrainde arbeidskrachten in de hospitality- en toerisme sector. Het gaat in deze niet slechts om invulling van werkgelegenheid, doch ook om behoud van arbeidsplaatsen in bedoelde sector. Toerisme zit in de lift en de sector heeft de potentie voor de creatie van werkgelegenheid. De stichting wordt gesubsidieerd door het Ministerie van Arbeid als ook door het Ministerie van HI&T. Het wegblijven van subsidies van beide Ministeries heeft de geplande trainingsactiviteiten van de stichting gestagneerd en de bouw van leslokalen en hotelkamers t.b.v. trainingsdoeleinden. De trainingen zijn op LBO en MBO niveau en hebben betrekking op: Horeca, Hospitality, Housekeeping, Tourguiding, ondernemerschap, management etc. Het aanvangsniveau voor de meeste trainingen is laagdrempelig. De garantie voor een constante kwaliteit wordt gegarandeerd door vakbekwame docenten die ook door de leiding van de stichting worden betrokken bij brainstorming sessies met als doel mee te gaan met de aanpassingen die mondiaal binnen deze sector plaatsvinden. SHTTC streeft ernaar uit om binnenkort ook de master opleidingen te verzorgen. Ten aanzien van de eigen inkomsten: Afgezien van de trainingen die worden verzorgd en waarvoor de cursisten een deel van de kosten betalen, verhuurd de stichting vrije ruimtes aan derden die o.a. eigen trainingen en opleidingen verzorgen op het gebied van toerisme en Hospitality en die de ruimtes huren voor andere activiteiten.

Doelen voor het dienstjaar 2024:

- Het verder bemensen/capaciteitsversterking van het centrum.
- Het verder automatiseren van de financiële administratie.
- Het verzorgen van trainingen op minimaal 5 locaties in het binnenland.
- De opleidingen nationaal en binnen de Caricom te laten erkennen.
- Het verder operationaliseren van het restaurant.
- Het bijbouwen van vier leslokalen en vijf hotelkamers.
- Het doen van vervangingsinvesteringen aan keukenapparatuur.
- Continueren en verdere uitbouw van de driejarige MBO toerisme opleiding onder het Twinning Project van UTSN, samen met het ROC van Amsterdam.

Samenwerkingsverbanden aangaan met lokale en regionale opleidings- en trainingsinstituten.

Samenwerkingsverbanden aangaan met de toerisme en hospitality sector en sector organisaties in Suriname om de vraag en het aanbod in balans te kunnen brengen.

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2024 is begroot op **SRD 1.500.000,-**

Specificatie SHTTC	
Operationele Uitgaven	Raming
Lopende Uitgaven	1.500.000
Kapitaal Uitgaven	0
Totaal	1.500.000

Ad. 5. Raad voor de Coöperatiewezzen (RACO)

De Raad van Coöperatiewezzen is ingesteld als werkmarm belast met het promoten en begeleiden bij de opzet van coöperaties. De bijdrage van RACO maakt een belangrijk deel uit van het ministerieel beleid van het ministerie van Arbeid. Coöperaties kunnen bijdragen tot de vorming van hechtere en georganiseerde gemeenschappen en tot: grotere werkgelegenheid toename van persoonlijke en nationale middelen en inkomen.

Doel

RACO stelt zich ten doel om:

de oprichting en de groei van coöperaties ter bevordering van de economische, sociale en culturele ontwikkeling van de bevolking te stimuleren;

de werkloosheid te bestrijding en de economische, sociale en culturele posities van personen met beperkte middelen en mogelijkheden en hun ondernemingslust te verbeteren.

de spaarzaamheid, het verstandig gebruik van kredieten, de vergroting van het persoonlijke en het nationale kapitaalbezit te bevorderen.

het niveau van de algemene en de technische kennis van de leden op peil te brengen.

Logistiek

Om landelijk te kunnen opereren voor RACO is het noodzakelijk om de beschikking te hebben van een vervoermiddel in het bijzonder de kustvlakte en het verre binnenland. RACO beschikt nog niet over de nodige logistieke middelen om te allen tijde in uitvoering te gaan.

Te realiseren projecten:

- landelijke registratie coöperaties;
- Landelijke analyse sectorale keten aanpak Coöperaties;
- “Train the trainers” Program en
- Facelift RACO

De geraamde subsidie aanvraag voor het jaar 2024 is begroot op **SRD 1.500.000,=**

Specificatie RACO	
Operationele Uitgaven	Raming
Lopende Uitgaven	1.500.000
Kapitaal Uitgaven	0
Totaal	1.500.000

Afdeling 11. Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

De begroting voor het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting wordt vastgesteld, als volgt:

Taakstelling

Het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is conform het Staatsbesluit van 10 oktober 1991 (S.B. 1991 no. 58) verantwoordelijk voor:

1. Het algemeen welzijn, in het bijzonder de sociale en maatschappelijke zorg voor bejaarden (seniorenburgers), lichamelijk en geestelijk gehandicapten (mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking) en de jeugd, waaronder de zorg voor de onder toezicht van de Staat gestelde jeugdigen;
2. Het algemeen maatschappelijk werk;
3. Het toezicht op weeshuizen, internaten en soortgelijke maatschappelijke instellingen;
4. Het algemeen maatschappelijk opbouwwerk waaronder het bevorderen van indirecte acties gericht op de verbetering van het woon- en leefklimaat;
5. Het sociale verzekeringswezen, het één en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries, evenals sociale voorzieningen en de sociale zekerheid;
6. De bevordering van de huisvesting;
7. De bevordering van het kredietwezen ten behoeve van de sociale woningbouw, het één en ander in samenwerking met het Ministerie van Financiën;
8. Het beheer en de toewijzing van volkswoningen.

Doelstelling

Het Ministerie streeft de volgende beleidsdoelen na:

1. Transparantie in beleidsuitvoering;
2. Kostenbesparing en een hoog rendement in de beleidsuitvoering;
3. Gelijke toegang tot diensten en voorzieningen;
4. Informatieverschaffing (voorlichting en bewustwording);
5. Het stimuleren van gezonde gezinnen;
6. Het bevorderen van de gezonde ontwikkeling van het kind en de bescherming van hun rechten;
7. Het continu her-, bij- en omscholen van het personeel met het oog op de hedendaagse aspiraties van de samenleving;
8. Het bevorderen van het welzijnsniveau van het personeel op de werkvloer;
9. Sociale bescherming van de kwetsbare groepen
10. Het bevorderen van een duurzame, leefbare en menswaardige woonomgeving
11. Bevorderen van de levensstandaard van de bevolking binnen een daarop ingesteld leefmilieu.

Missie en Visie

Missie:

Het Ministerie zal in het begrotingsjaar 2024 op richtige wijze invulling geven aan haar missie.

Voor de beleidsperiode 2020 – 2025 heeft het Ministerie de volgende missie geformuleerd:

Een transparant en efficiënt beleid gestoeld op voorspelbaarheid en rechtvaardige procedures. Vanuit een zich moderniserende overheid zal een sterk beschermend raamwerk voor kwetsbare groepen worden opgezet, met het oog op het stimuleren van de menselijke waardigheid van hen die anders geen of nauwelijks ontwikkelingskansen krijgen en of kunnen benutten.

Sociale Zaken en Volkshuisvesting**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	225.181	322.426	482.762	482.762	482.762	482.762	482.762
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	225.181	316.626	469.912	469.912	469.912	469.912	469.912
610	Lonen en salarissen	204.316	284.478	366.412	366.412	366.412	366.412	366.412
611	Sociale premies	16.884	25.648	37.500	37.500	37.500	37.500	37.500
612	Gebruik van goederen en diensten	3.982	6.500	66.000	66.000	66.000	66.000	66.000
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	5.800	12.850	12.850	12.850	12.850	12.850
620	Inventaris	0	800	2.850	2.850	2.850	2.850	2.850
621	Transport middelen	0	5.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het personeelsbeleid voor het nieuw begrotingsjaar 2024 voor het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting heeft als streven een gedigitaliseerd systeem op na te houden in een voor het ministerie functioneel informatiesysteem. Het Ministerie is zoals elke bedrijfsvoering afhankelijk van gekwalificeerd personeel. De gemiddelde loonsom heeft een stijgende trend gehad vanwege de periodieke verhogingen, de herwaardering van verschillende kernfuncties, de benoemingen en de instroom van ambtenaren.

Personeel ambtelijk salaris

Directoraat Sociale Zaken					
	in %	in aantal	Salarisklasse	M	V
Lager kader FISO 1a - 6c	71	1899	4339 - 6896	533	1366
Midden kader FISO 6a - 8c	20	520	6423 - 8736	118	402
Hoger kader FISO 9a en hoger	9	242	8002 +	79	163
Totaal	100	2661		730	1931
Directoraat Volkshuisvesting					
	in %	in aantal	Salarisklasse	M	V
Lager kader FISO 1a - 6c	51	20	4339 - 6896	16	4
Midden kader FISO 7a - 8c	31	12	6423 - 8736	9	3
Hoger kader FISO 9a en hoger	18	7	8002 +	3	4
Totaal	100	39		28	11
Totaal voor het Ministerie					
	in %	in aantal	Salarisklasse	M	V
Lager kader, FISO 1a - 6c	71	1919	4339 - 6896	549	1370
Midden kader, FISO 7a - 8c	9	532	6423 - 8736	127	405
Hoger kader, FISO 9a en hoger	20	249	8002 +	82	167
Totaal	100	2700		758	1942

Lonen en salarissen is voor het dienstjaar 2024 begroot op **SRD 366.412.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	300.000.000
61002	Vakantietoeslag	24.000.000
61003	Overwerk	27.000.000
61004	Bonussen en Gratificaties	3.000.000
61006	Vacatiegelden	4.000.000
61013	Functionele toelagen	47.000
61014	Persoonlijke toelagen	1.520.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	3.000.000
61017	Waarnemingstoelage	180.000
61020	Telefoonvergoeding	15.000
61021	Representatievergoeding	500.000
61023	Vervoersvergoeding	3.150.000
Totaal		366.412.000

611 - Sociale premies

Bij elk ministerie is het regel om elke ambtenaar te voorzien van sociale premies t.w. SZF en Pensioen c.q. spaarpremie. Hierbij wordt aan het loon van iedere ambtenaar m.u.v. de 'losse krachten' 5% SZF-premie bijgedragen door het Ministerie, waarvan 4% eigen bijdrage wordt ingehouden.

Eveneens bij het pensioen- c.q. spaarpremie wordt bij het loon van iedere ambtenaar m.u.v. de 'losse krachten' ook 5% bijgedragen, waarvan 10 % eigen bijdrage wordt ingehouden op het loon.

Sociale premies is voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 37.500.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	17.250.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	20.250.000
Totaal		37.500.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het beleid van het Ministerie is erop gericht om de dienstverlening naar de gemeenschap toe door middel van het clusteren van de wijkkantoren en het opzetten van multifunctionele dienstencentra doelmatig aan te pakken over het geheel land. Hiervoor zullen de nodige gebouwen worden aangehuurd, ingericht en geleidelijk zullen de nodige kantoormiddelen worden aangeschaft om een adequate dienstverlening te garanderen. In het kader van activiteiten ter herdenking van nationale en internationale gedenkdagen zijn de volgende gedenkdagen genoteerd:

- 4 januari Wereld Braille dag
- 16 januari Verjaardag

SOZAVO

- laatste zondag januari Wereld Lepra dag
- 12 mei Dag van de Verpleging
- 15 mei Internationale dag van het Gezin
- 4 juni Internationale dag van onschuldige kinderen, slachtoffers van agressie
- 12 juni Internationale dag tegen kinderarbeid
- 4e zaterdag september Werelddovendag
- 1 oktober Internationale dag van de Ouderen
- 1e maandag oktober Wereld Habitat dag
- 11 oktober Internationale dag van het Meisje
- 13 oktober Wereld Zichtdag
- 15 oktober Witte Stokkendag
- 20 november Internationale dag van de Rechten van het kind
- 3 december Internationale dag van Mensen met een Beperking

Voor het uitvoeren van de bijgestelde beleidsmaatregelen is reorganisatie en verdere structurering voor het Directoraat Volkshuisvesting is huisvesting (nieuw pand) een prioriteit. Verhuizing naar een eigen ruime locatie (aangezien momenteel gebruik wordt gemaakt van de krappe bovenverdieping van het pand waar de stichting Volkshuisvesting is gehuisvest) en het samenstellen van een nieuw huisvestingsplan 2020-2025 vormen de basis voor het uit te voeren huisvestingsbeleid; dit is van eminent belang voor de te realiseren geplande activiteiten.

Een transparant, efficiënt en kostenbesparend huisvestingsbeleid is een voorwaarde voor de bestrijding van armoede in ons land. Veilig wonen in een gezonde leefomgeving is een van de speerpunten van het beleid van de regering Santokhi – Brunswijk.

Het ministerie is voornemens om de gepensioneerden en jubilarissen te huldigen.

Om de dienstverlening vanuit de afdeling Wagenpark te versterken zullen er dienstvoertuigen worden aangehuurd en aangekocht. In het kader van de decentralisatie van de registratie van de AKB-voorziening en de transformatie van kas- naar bank betalingen van de AOV, FB en AKB voorziening zullen er voorlichtingscampagnes naar de doelgroep toe worden gehouden. Het ministerie zal ook beleidsactiviteiten uitvoeren gericht op het proces van “financial inclusion”. Te rekenen van 1 mei 2022 zal het Ministerie verhuizen naar een nieuw huurpand waarvan de huurprijs USD 4.400,00 per maand

bedraagt. Het Ministerie gaat volgens planning in januari 2024 terug naar het oud adres. PURP heeft het bekleden van het pand niet meegenomen in hun planning waardoor dit tlv de begroting zal zijn.

Gebruik goederen en diensten is voor het dienstjaar 2024 vastgesteld op **SRD 66.000.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	20.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	20.000
61205	Deskundigen Binnenland	40.000
61206	Deskundigen Buitenland	40.000
61208	Binnenlandse reiskosten	300.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	90.000
61210	Buitenlandse reiskosten	150.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	100.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	20.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	750.000
61216	Kopieer	500.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	300.000
61221	Vergaderkosten	900.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	1.100.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	30.000
61227	Radio en Tv programma's	30.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	10.236.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	500.000
61235	Verbouwingen	20.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	20.000
61238	Telefoon uitgaven	1.700.000
61240	Water	1.100.000
61241	Electriciteit	1.000.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	20.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	20.000
61246	Verzekering	5.000
61247	Schoonmaak	100.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	100.000
61250	Bewaking	20.000
61251	Voeding	55.000
61254	Onderzoekskosten	20.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	44.025.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	600.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	25.000
61263	Overige Algemene Kosten	220.000
61282	Overige medische verzorging	30.000
61283	Huur van voertuigen	999.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	795.000
Totaal		66.000.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Het ministerie staat voor de komende jaren voor de opdracht om de werksituatie binnen de directoraten, onderdirectoraten, afdelingen en diensten gefaseerd te verbeteren. Dat betekent dat er gewerkt zal worden volgens een systematische stappenplan om alle diensten te voorzien van o.a. pc's, printers met alle toebehorende apparatuur, dit ten behoeve van de verbetering van de communicatie, tevens is het de bedoeling dat er voor de apparatuur die verouderd zijn geheel te vervangen. De deconcentratie gedachte van het ministerie zal ook in de kapitaal uitgaven merkbaar zijn. Ook zullen in het kader van het terugbrengen van kas naar bankcliënten bij het AOV-fonds en de Dienst AUSV de nodige apparatuur en software worden aangeschaft. Er zullen meerdere investeringen worden gepleegd in het vernieuwen en upgraden van kantoormeubilair en inrichting.

Inventaris is voor het dienstjaar 2024 vastgesteld op **SRD 2.850.000,-**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	750.000
62004	Computers	1.000.000
62005	Printers	500.000
62006	Netwerken	200.000
62010	Overige inventaris	200.000
62011	Overige Automatisering	200.000
Totaal		2.850.000

621 - Transport middelen

Mede in verband met de verbetering van de dienstverlening naar de gemeenschap toe, zullen vervoermiddelen worden aangeschaft. In het dienstjaar 2023 zullen pick-ups en autobussen aangekocht worden. Het streven is erop gericht elke dienst op termijn te voorzien van een dienstvoertuig.

De raming voor transportmiddelen voor het dienstjaar 2024 is **SRD 10.000.000,-**.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	2.500.000
62103	Terreinwagens	7.500.000
Totaal		10.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S wordt als volgt gewijzigd:

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	1.587.927	3.270.812	3.948.807	3.948.807	4.112.794	4.112.794	4.112.594
02	Institutionele versterking	158	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
0221	Instituut en Scholing	158	2.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
07	Onderzoek en Ontwikkeling	0	1.500	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
0745	Versterken Child Indicators Monitorings System (CIMS)	0	1.500	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
09	Subsidie en Bijdragen	7.808	14.500	29.150	29.150	29.150	29.150	29.150
0937	Aan Overheidsstichtingen	3.236	4.500	7.150	7.150	7.150	7.150	7.150
0938	Aan particuliere sociale instellingen	4.573	10.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
10	Welvaart en Welzijn	0	9.250	0	0	0	0	0
1002	Sociaal beschermingsprogra mma	0	9.250	0	0	0	0	0
16	Financieel Economisch	43.300	26.670	26.670	26.670	26.670	26.670	26.670
1620	Financiële inclusie (sociale begunstigde)	43.300	26.670	26.670	26.670	26.670	26.670	26.670
17	Noodreserve	0	2.000	0	0	0	0	0
1705	COVID-19 SOZAVO	0	2.000	0	0	0	0	0
24	Sociale bescherming en armoede bestrijding	1.498.514	2.509.491	2.918.154	2.918.154	2.910.474	2.910.474	2.910.474
2402	Schoolkledingactie	0	10.000	23.350	23.350	23.350	23.350	23.350
2403	Algemene Oudedags Voorziening Fonds	1.037.122	1.281.096	1.625.292	1.625.292	1.625.292	1.625.292	1.625.292
2404	Algemene Kinderbijslag	133.959	260.788	302.673	302.673	302.673	302.673	302.673

2407	Gemeenschapsontwikkeling	0	2.000	4.100	4.100	4.100	4.100	4.100
2408	Zorgvervoer	530	2.049	6.000	6.000	3.820	3.820	3.820
2409	Armoede bestrijding	78.339	95.092	133.000	133.000	133.000	133.000	133.000
2411	Mechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid (MUIK)	90	750	700	700	700	700	700
2414	Bijdrage in acute noodsituaties	2.000	2.000	10.000	10.000	4.500	4.500	4.500
2415	Financiële bijstand mensen met een beperking	141.037	518.549	545.120	545.120	545.120	545.120	545.120
2416	Financiële bijstand sociaal zwakke huishoudens	55.437	337.167	267.919	267.919	267.919	267.919	267.919
2420	AOV Tijdelijk via BBGO	50.000	0	0	0	0	0	0
25	Gezondheidszorg	35.417	339.845	359.189	359.189	350.189	350.189	350.189
2502	Medische hulpmiddelen	29	345	6.000	6.000	1.000	1.000	1.000
2503	Thuiszorg	0	500	8.000	8.000	4.000	4.000	4.000
2504	Premiebetalingen Basiszorgverzekering	23.086	319.000	282.689	282.689	282.689	282.689	282.689
2505	Meerkosten medische zorg	12.303	20.000	62.500	62.500	62.500	62.500	62.500
26	Huisvesting	2.730	365.556	122.644	753.312	753.312	753.312	753.112
2601	Low Income Shelter Program (LISP)	0	354.496	0	450.000	630.668	630.668	630.468
2602	Woningbouwprogramma	2.730	11.060	122.644	122.644	122.644	122.644	122.644

Toelichting : Programma's

0221 - Instituut en Scholing

Het is van eminent belang om instituten binnen het ministerie op te zetten of te versterken. Ook moeten waar nodig onderzoek, training, en scholing plaatsvinden, waardoor het personeel goed is toegerust om haar taken te kunnen uitvoeren. Waarbij het nodig is actuele en betrouwbare data te kunnen verzamelen. Hiertoe moeten de nodige maatregelen genomen en voorzieningen getroffen worden.

Reorganisatie en structurering zijn noodzakelijk voor het voortbestaan van het Directoraat Volkshuisvesting. Een transparant, effectief en efficiënt huisvestingsbeleid draagt bij aan de realisatie van een van de kerntaken van het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting zoals vermeld in het SB.1991 No.58, artikel 17, lid 1, sub f, g en h.

Voor deze reorganisatie en structurering zullen de volgende acties moeten worden genomen:

1. Het ontwikkelen en opzetten van een IT (Information Technology) unit. De unit zal een digitaal loket realiseren ter verruiming van de dienstverlening aan elke Surinaamse burger, als die nu woonachtig is in Paramaribo of in de districten of in het binnenland. De door de IT-afdeling uit te voeren werkzaamheden zijn inherent aan een transparant huisvestingsbeleid, gebaseerd op de bij wet vastgestelde taakstelling. Ter voorkoming van fraude en inbreuk op de "privacy" dient de IT unit zorg te dragen voor de beveiliging en het onderhoud van gegevens van elke geregistreerde burger, binnen het IT systeem (vb. het voorkomen van het tweemaal toewijzen van een bestaande woning, het beschermen van persoonsgegevens). De raming voor het opzetten van deze afdeling is SRD 1.000.000,-.

2. Versterking afdeling Huisvestingsonderzoek en Planning (HOP)
HOP is essentieel voor het realiseren van nieuwe wetsproducten alsmede voor het doen van huisvestingsonderzoeken. Er moet een onderzoek agenda opgesteld worden, waarna afstemming met de verschillende onderzoeksinstituten zal moeten plaatsvinden. Er zal een samenwerkingsverband worden gerealiseerd met het bureau voor Statistiek en met de Anton de Kom Universiteit. Huisvestingsindicatoren moeten gedefinieerd en gemonitord worden vanuit het Directoraat. HOP moet een “early warning system” beheren (dit, ter opvang van knelpunten het huisvestingsbeleid betreffende). De raming voor het operationeel maken van de afdeling is SRD 600.000,-.

3. Versterken van de afdeling Juridische aangelegenheden.
De juridische afdeling is het centrum voor het realiseren van contracten als het gaat om “public private” aangelegenheden. Tevens dient deze afdeling alle aspecten met betrekking tot juridische geschillen inzake woon- c.q. huurgeschillen conform wet en regelgeving af te handelen. De raming voor het operationeel maken van de afdeling is SRD 400.000,-.

4. Het renoveren/opzetten van crèches.

In het licht van de deconcentratiegedachte en Early Childhood Development (ECD) is het wenselijk dat de capaciteit aan kinderdagopvang van de Stichting Beheer en Exploitatie Crèches (SBEC) wordt vergroot om te voorzien in de behoefte. Het is van belang dat kinderen in veilige leefomgevingen worden ondergebracht. Vele overheid crèches verkeren momenteel in deplorabele situaties. Het streven is om in 2023, 7 crèches te renoveren. De kosten voor het renoveren (inclusief directievoering) van crèche bedragen SRD 1.000.000,-.

De raming voor programma 0221 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op SRD 3.000.000,-.

0745 - Versterken Child Indicators Monitorings System (CIMS)

Beleidsmaatregel 0745, Child Indicators Monitoring System (CIMS) is de specifieke beleidsmaatregel om dataverzameling rond duurzaam kinderrechtenbeleid uit te voeren. Deze data blijft ook in dit begrotingsjaar van groot belang om de planning, uitvoering, monitoring en bijsturing van duurzaam en integraal kinderrechten/mensenrechtenbeleid van de juiste kwantitatieve en kwalitatieve informatie te voorzien.

In dat verband zal het Zevende Multiple Indicator Cluster Survey-Onderzoek MICS-7 uitgevoerd moeten worden. In de voorgaande begrotingsjaren werd dit onderzoek grotendeels door de Unicef gefinancierd, maar door haar gewijzigde en beperkte financiële armslag, is zij bij MICS-7 helemaal niet in staat een financiële bijdrage te kunnen leveren. Op grond hiervan en de wens het kinder- en jeugdbeleid een voorname plaats te geven, wordt de totale financiering van MICS-7 op de begroting voor het dienstjaar 2024 geplaatst. Gezien via de Beleidsmaatregel 0745 een substantiële bijdrage wordt geleverd aan de uitvoering van specifieke beleidsaspecten het kind rakende, is continuering van de betreffende beleidsmaatregel een noodzaak. De geraamde kosten betreffen zowel logistieke- als uitvoeringskosten. Het onderzoek wordt landelijk uitgevoerd, dus ook in het verre binnenland van Suriname. Een groot deel van de kosten betreffen logistieke kosten voor het uitvoeren van het onderzoek in het binnenland.

Een veel voorkomend probleem in Suriname is het gebrek aan kwalitatief goede data. De vorige MICS onderzoeken hebben aangetoond dat kwantitatief maar vooral kwalitatief goede data is verzameld welke gebruikt is geworden voor verschillende doeleinden binnen de overheid als door derden. Het uitvoeren van het MICS-7 onderzoek is daarom van bijzonder belang voor de Staat Suriname gezien de kwalitatief goede data welke verzameld wordt. Het MICS-7 onderzoek is heel belangrijk voor Suriname omdat heel veel relevante data m.b.t. de leef- en

woonsituatie van vooral kinderen en vrouwen, wordt verzameld. Alle belangrijke aspecten die van belang zijn voor het welzijn van het kind z.a. gezondheid, educatie, vroege kinderonwikkeling etc. worden in dit onderzoek belicht. De verzamelde data uit het onderzoek kan gebruikt worden door de Staat om beleid te helpen ontwikkelen of aan te passen in het belang van de verdere ontwikkeling van het land. Ook kan de data gebruikt worden voor de vele verplichte rapportages van de Staat aan de diverse Internationale organisaties.

Het geraamde budget voor het Dienstjaar 2024 ter realisatie van de beleidsvoornemens is begroot op **SRD 40.000.000,-** (Veertig miljoen Surinaamse dollars).

Het geraamde budget uit donormiddelen (UNICEF) bedraagt SRD 0,00
Voor de voorbereiding en implementatie van het MICS-7 onderzoek in Suriname is een bedrag van **SRD 40.000.000,-** opgebracht.

Geraamde kosten voor het dienstjaar 2024

Omschrijving	Raming	
1. Het Multiple Indicators Cluster Survey onderzoek, MICS-7.	Voorbereiding en implementatie MICS 7 Suriname	40.000.000
Totaal	SRD 40.000.000	

De raming voor programma 0745 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 40.000.000,-**.

0937 - Aan Overheidsstichtingen

Middels dit beleidsprogramma geeft het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting invulling aan een van haar taakstelling namelijk het bevorderen van het algemeen welzijn, in het bijzonder de sociale en maatschappelijke zorg voor bejaarden (senioren burgers), personen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking en kinderen/jeugdigen.

In dit kader ondersteunt het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting vijf overheidsstichtingen, die activiteiten ontplooiën in het belang van een der bovengenoemde doelgroepen, door het toekennen van subsidie. De overheidsstichtingen, die ressorteren onder het Ministerie zijn Stichting Beheer en Exploitatie Bejaardencentra, Stichting Trainingsprojecten Jeugdige met een Beperking, Esther Stichting, Stichting Beheer en Exploitatie Crèches, Stichting Kinder en Jongerentelefoon. De subsidietoekenning aan deze stichtingen vindt plaats op basis van exploitatietekorten.

OVERZICHT SUBSIDIE OVERHEIDSSTICHTINGEN

Naam	Bedrag in SRD
Stg. Beheer en Exploitatie Bejaardencentra	3.525.000
Stg. Trainingsprojecten Jeugdigen met een Beperking	125.000
Esther Stichting	2.025.000
Stg. Beheer en Exploitatie Creches	1.200.000
Stg. Kinder- en Jongerentelefoon	275.000
TOTAAL	7.150.000

De raming voor programma 0937 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 7.150.000,-**.

0938 - Aan particuliere sociale instellingen

Het subsidiebeleid met betrekking tot de particuliere sociale instellingen wordt gekenmerkt door het toekennen van subsidie op basis van verblijfsdagen, gekoppeld aan subsidievoorwaarden en de liquiditeitsbehoefte.

Het subsidiebedrag bestaat uit twee componenten te weten kind gerelateerde zorgkosten/bewoner gerelateerde zorgkosten en exploitatiekosten. De kind gerelateerde zorgkosten/bewoner gerelateerde zorgkosten wordt berekend door het aantal pupillen/bewoners te vermenigvuldigen met het aantal verblijfsdagen per jaar en het tarief per verblijf dag per pupil/bewoner. De exploitatiekosten wordt berekend door het aantal personeelsleden te vermenigvuldigen met het aantal werkdagen per jaar en het tarief per werkdag per personeelslid. Het tarief per verblijf dag per pupil/bewoner bedraagt SRD 70,- en het tarief per werkdag per personeelslid bedraagt SRD 85,-.

De hoogte van het toegekend subsidie is mede afhankelijk van de begroting, de liquiditeitsbehoefte en het financieel verslag van het afgelopen jaar van de desbetreffende instelling.

Bij de eventuele subsidietoekenning is het noodzakelijk dat er voldaan wordt aan de subsidievoorwaarden. Dit houdt onder andere in: een financieel verslag van het voorgaande jaar, de begroting voor het nieuwe jaar waarin onder meer is opgenomen een overzicht van de geplande activiteiten, een liquiditeitsoverzicht, een overzicht van het personeel en een overzicht van de pupillen/inwoner.

OVERZICHT SUBSIDIE AAN SOCIALE PARTICULIERE OPVANGINSTELLINGEN KINDEROPVANGINSTELLINGEN

No.	NAAM	Verwachte Bezettingen Pupillen	Verwachte Bezettingen Personeel	Bedrag in SRD
1	Prasoro voor het kind	25	10	859.750,00
2	Nos Kasitas	55	15	1.736.750,00
3	Samuel	18	8	636.700,00
4	Lottjeshuis	18	13	747.200,00
5	Johanna	12	7	461.300,00
6	Ramoth	15	8	560.050,00
7	Gaytrie	15	8	560.050,00
8	Weid mijn Lammeren	15	8	560.050,00
9	Tamara	15	10	604.250,00
10	Mamanteng	15	5	493.750,00
11	Maharishi Dayanand	20	5	621.500,00
	SUBTOTAAL	223	97	7.841.350,00

MENSEN MET EEN BEPERKING en OVERIGE INSTELLINGEN

No.	NAAM	Verwachte Bezettingen Pupillen	Verwachte Bezettingen Personeel	Bedrag in SRD
1	Stichting in de Ruimte	20	15	842.500,00
2	Stigesu	25	15	970.250,00
3	Kennedy Stichting	30	20	1.208.500,00
4	Huize Tyl Tyl	15	12	648.450,00
5	Gehandicapten Nickerie	18	10	680.900,00
6	Stg. Vroege Stimulatie	20	13	798.300,00
7	Betheljada	25	25	1.007.500,00
8	Stg. Ontspanningsoord	60	15	547.500,00
9	Geloof en Nieuw Leven	13	8	508.950,00
10	Mr. Huber Stg.	40	20	1.464.000,00
11	Mijnzorg	15	12	648.450,00
12	De Stern	25	12	903.950,00
13	Matoekoe	30	20	988.000,00
	SUBTOTAAL	336	197	11.217.250,00

SENIOREN INSTELLINGEN

No.	NAAM	Verwachte Bezettingen Bewoners	Verwachte Bezettingen Personeel	Bedrag in SRD
1	Huize Emma	28	13	796.900,00
2	Majella	38	15	1.023.100,00
3	Husnul Khotimah	25	12	720.200,00
	SUBTOTAAL	91	40	2.540.200,00
	TOTAAL SOCIALE PARTICULIERE			21.598.800,00
	NIEUWE AANVRAGEN 2024			401.200,00
	TOTALE RAMING 2024			22.000.000,00

De raming voor programma 0938 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 22.000.000,-**.

1620 – Financieel inclusie (sociale begunstigde)

Het SOZAVO Social Beneficiary Program (SBP), is een systeem van SOZAVO om de verschillende uitkeringen te digitaliseren. Het gaat dan om AOB, AKB, FBMMEB en FBZWHH. Het digitaliseren van de uitkeringen bestaat uit verschillende aspecten:

Mastercard SOZAVO Prepaid Kaart: Mastercard EMV (Europay, MasterCard, and Visa) kaart die is voorzien van Magstripe, Chip en contactless mogelijkheden.

SOZAVO SBP Intake Applicatie: Applicatie dat online en offline gebruikt kan worden om de verschillende groepen te registreren.

Integratie met BIS: Integratie met het huidige BIS systeem voor het efficiënt registreren en updaten van de verschillende uitkering groepen.

Bank Anywhere: Een applicatie ontwikkeld voor de SOZAVO-cliënten die geen toegang hebben tot een bank, internet of een smartphone. De applicatie wordt geplaatst op strategische locaties. De cliënten kunnen dan met hun SOZAVO kaart, bank zaken verrichten op de Bank Anywhere applicatie.

Voor 2023 in het FI budget kunnen de wijkkantoren ook worden meegenomen. De Southern Commercial Bank NV kunnen dan per kantoor ook dezelfde hardware aanleveren (Desktops, terminals, randapparatuur etc.).

Voor het dienstjaar 2024 is de raming voor programma 1620 gesteld op **SRD 26.670.000,=**.

2402 - Schoolkledingactie

Dit programma is inmiddels geïncorporeerd in het beleid van SOZAVO en is bestemd voor schoolgaande kinderen uit het zwakke huishoudens bestand van SoZaVo en opvanginstellingen in de leeftijd van 4 jaar tot en met 21 jaar.

Middels dit programma worden scholieren op GLO-, VOJ- en VOS-niveau ondersteund in de kosten van onderwijs. Het ministerie zal landelijk 10.000 schooltassen, inclusief schoolbenodigdheden verdelen onder scholieren en studenten m.n. schoolgaande kinderen uit het bestand zwakke huishoudens en opvanginstellingen van SOZAVO. Afhankelijk van de schoolopleiding worden de schoolpakketten samengesteld en verstrekt aan ouders van de leerlingen voor het schooljaar 2024-2025.

Prognose kleding actie 2024 - 2025			
Opleidings niveau	Geschatte aantal leerlingen	Bedrag	Bedrag in SRD
GLO	5.500	1.750,00	9.625.000,00
VOJ	3.000	1.600,00	4.800.000,00
VOS	1.500	1.950,00	2.925.000,00
Logistieke Kosten	1	3.995.000,00	6.000.000,00
Totaal budget 2024			23.350.000,00

Het aantal leerlingen is geschat o.b.v. data van registratie schooljaar 2022-2023 van deze beleidsmaatregel. Het geraamd bedrag voor 2402 Schoolkledingactie is vastgesteld op **SRD 23.350.000,-**.

2403 - Algemene Oudedags Voorziening Fonds

Bij wet van 20 maart 1981 (SB1981) werd het Algemeen Oudedagsvoorzieningsfonds opgezet. Tot de doelgroep worden gerekend: Surinamers die de leeftijd van 60 jaar hebben bereikt en 60- jarige ingezetenen met een niet-Surinaamse nationaliteit. Een ingezetene met een niet- Surinaamse nationaliteit moet wel 10 jaar onafgebroken in Suriname hebben gewoond en gedurende tenminste 10 jaren AOV-premie hebben gestort in het fonds. Te rekenen van 1 maart 2022 bedraagt de AOV-uitkering SRD 1.750,- per maand.

Onderstaand treft u aan de raming van de financiële uitgaven voor de AOV-uitkering.

Specificatie geraamde kosten AOV

Omschrijving	Raming
Subsidie t.b.v. A.O.V. uitkering	1.593.942.000,00
Subsidie t.b.v. A.O.V. suppletie	15.750.000,00
Exploitatiekosten	15.600.000,00
Totaal	1.625.292.000,00

Het geraamde bedrag voor het dienstjaar 2024 voor A.O.V. Fonds is vastgesteld op **SRD 1.625.292.000,-**.

2404 - Algemene Kinderbijslag

De Algemene Kinderbijslag (A.K.B.) voorziening dat gebaseerd is op de Algemene Kinderbijslagregeling 1973 G.B.107, wordt toegekend aan huishoudens met kinderen waarvan de gezinshoofden niet uit anderen hoofde aanspraak maken op kinderbijslag. Te rekenen van 1 juli 2023 bedraagt de A.K.B.-uitkering SRD 200,- per kind per maand, en wel voor maximaal vier kinderen per gezin.

Geraamde kosten voor het dienstjaar 2024

Omschrijving	Raming
Uitkering AKB	233.468.000,00
Exploitatiekosten	69.205.000,00
IDB	0,00
Totaal	302.673.000,00

Het geraamde bedrag voor het dienstjaar 2024 voor AKB is vastgesteld op **SRD 302.673.000,-**.

2407 - Gemeenschapsontwikkeling

Gemeenschapsontwikkelingsprogramma

Dit programma richt zich op het realiseren van ontwikkelingsprojecten en/of - programma's, die betrekking hebben op het ondersteunen en opbouwen van groepen van personen woonachtig in achtergestelde buurten in zowel de stad, het district als het binnenland. Voorop staat het stimuleren van deelname van deze kansarmen aan de projecten en/of programma's. Bovengenoemde activiteiten zullen in het kader van de decentralisatie- en deconcentratiegedachte worden uitgevoerd.

De onder directoraten AMZ en KMW zullen met hun respectievelijke diensten trekkers zijn van bedoelde projecten.

Bij het Onder directoraat AMZ zijn het:

1. Dienst Maatschappelijk Opbouw Werk(MOW)
2. De maatschappelijke Dienst (MD)

Bij het Onder directoraat KMW zijn het:

3. Dienst Bejaardenzorg (DBZ)
4. Dienst Gehandicaptenzorg (DGZ)

Ad 1. Dienst Maatschappelijk Opbouw Werk (MOW)

De Dienst MOW zet zich in voor groepen van personen binnen een afgebakend geografisch gebied c.q. de lokale samenleving in zowel stad als district, met speciale aandacht voor hen die zich in achterstandssituaties bevinden. Achterstelling betekent in dit opzicht het geheel van maatschappelijke processen, waardoor personen of bevolkingsgroepen door een opeenstapeling van factoren onvoldoende kansen hebben tot ontplooiing. Het betekent ook dat ze verstoken zijn van participatie aan het maatschappelijk leven of dat ze bedreigd worden in hun welzijn.

Probleemgebieden zijn o.a. woon-en leefklimaat, werkgelegenheid, nutsvoorzieningen, educatie en onderwijs. Opbouwwerk is in dit kader een middel om groepen van personen te stimuleren dan wel te mobiliseren op weg naar zelfwerkzaamheid. Opbouwwerk houdt ook in het ondersteunen bij buurtinitiatieven op het gebied van welzijnsbevordering en verbetering van leefbaarheid binnen woongebieden. Concreet bestaan hiervoor verschillende mogelijkheden zoals actie, gesprek, netwerkvorming, buurtwerk.

MOW tracht actiever te worden op het veld, waarbij nagegaan wordt welke remmende factoren ten grondslag liggen aan achterstelling van groepen van personen. Tevens worden geïnventariseerd welke noden en behoeften er bestaan binnen de desbetreffende woongebieden.

Met de uitvoering van kleine projecten zal er ingespeeld worden op de behoeften per ressort, per wijk, per buurt of per dorp. De uitvoering zal geschieden door de relevante diensten i.s.m. NGO's en CBO's. Actieve participatie van de lokale bevolking is een must. Projecten, uit te voeren door MOW, zijn die projecten waarbij zelfredzaamheid van de lokale gemeenschappen en leefbaarheid van het milieu centraal staan.

Voor projecten op het gebied van zelfredzaamheid is een bedrag van **SRD 750.000,-** begroot.

Ad 2. Maatschappelijk Dienst

Een gezinsbeleid met als basis opvoeding, ondersteuning en begeleiding van ouders is noodzakelijk om sterke gezinnen te ontwikkelen binnen de gemeenschap. Het ministerie richt zich op de versterking van gezinnen. De Maatschappelijke Dienst heeft als doelstelling zorg voor immateriële dienst en hulpverlening aan individuele personen en groepen die in immateriële nood verkeren of dreigen te verkeren. De meest voorkomende aanmeldingen bij de Maatschappelijke Dienst betreffen aanvragen voor: voeding, een baan, huisvesting en financiële ondersteuning.

De Maatschappelijke Dienst geeft uitvoering aan:

- Het signaleren van probleemvelden in de maatschappij en zoeken naar mogelijkheden voor het oplossen hiervan.
- Het ontwikkelen van projecten, programma's en activiteiten voor de verschillende doelgroepen, o.a. jeugdigen, in samenwerking met andere hulpverlenende instanties.
- Het behandelen van de maatschappelijke problemen van individuen, jeugdigen (0-21jaar en gezinnen). Het begeleiden van deze cliënten, zodat de sociale en geestelijke potenties ontwikkeld c.q. gemobiliseerd wordt, zodat hij/ zij zowel individueel als in groepsverband maatschappelijk weerbaar en zelfstandig wordt.
- Ervoor zorgdragen, dat een adequaat niveau van sociale voorzieningen wordt bereikt.
- Het leveren van een bijdrage aan de totstandkoming van een goed functioneren en geïntegreerd welzijnsbeleid.

- Het scheppen van voorwaarden ter ondersteuning van de decentralisatie en integratie van de dienstverlening.

Voor de Maatschappelijke Dienst is het geraamd bedrag vastgesteld op **SRD 750.000,-**.

Ad 3. Dienst Bejaardenzorg

De Dienst Bejaardenzorg zal projecten initiëren, formuleren en uitvoeren ten behoeve van senioren- burgers. Hierbij valt te denken aan structurele oplossingsmodellen op de gebieden van huisvesting, recreatie, thuiszorg en mobiliteit. De opzet van een voorlichtings- en begeleidingsprogramma voor de verzorgers/begeleiders alsook de familie. Coördinatie van verstrekking en uitleen van hulpmiddelen zoals rolstoelen, rollators, krukken, ziekenbedden enz. Daarnaast het organiseren van een activiteit voor de senioren burgers in het kader van seniorendag.

Alle plannen ten behoeve van seniorenburgers is een bedrag van **SRD 1.000.000,-** begroot.

Ad 4. Dienst Gehandicaptenzorg

De Dienst Gehandicaptenzorg zal een actieve rol gaan spelen in de samenleving.

Hierbij valt onder meer te denken aan:

1. De begeleiding van mensen met een beperking ter ondersteuning bij sociale verplichtingen en noodzakelijke behoeften;
2. Verder ook het opzetten van een voorlichtings- en begeleidingsprogramma voor ouders van kinderen met een beperking;
3. Coördinatie van verstrekking en uitleen van revalidatiehulpmiddelen zoals rolstoelen, rollators, krukken, enz.
4. Het organiseren van een evenement voor personen met een beperking in het kader van de dag van mensen met een beperking.

Het is noodzakelijk dat de dienst zal beschikken over de randvoorwaarden om de dienstverlening naar de doelgroep te garanderen. Versterking van de dienst op het personele vlak is één van de randvoorwaarden voor het doen welslagen van de geplande activiteiten.

Voor de Dienst Gehandicaptenzorg is er een bedrag van **SRD 1000.000,-** begroot.

Raming Kosten Gemeenschapsontwikkelingsprogramma

Instantie	Bedrag in SRD
Dienst Maatschappelijke Opbouw Werk	750.000,00
Maatschappelijke Dienst	750.000,00
Logistieke Kosten	600.000,00
Dienst Bejaardenzorg	1.000.000,00
Dienst Gehandicaptenzorg	1.000.000,00
Totaal	4.100.000,00

De raming voor programma 2407 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 4.100.000,-**.

2408 - Zorgvervoer

Het ministerie biedt aan zorgvervoerbedrijven de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor transportsubsidie. Hierbij dienen de zorgvervoerbedrijven een aanvraag in bij het Ministerie na het uitvoeren van de transportdiensten.

Zorgvervoer is bestemd voor senioren en mensen met een beperking met als hoofddoel om hun mobiliteit en integratie te stimuleren/bevorderen.

Naast de verhoogde vraag is de financieel economische situatie en de stijgende benzineprijzen in acht genomen.

De raming voor programma 2408 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 6.000.000,-** in stede van SRD 3.820.000,-

2409 - Armoede bestrijding

Dit programma is gericht op het ondersteunen van de meest kwetsbare groepen binnen de samenleving. Het gaat in deze om degenen die leven op de rand van het bestaansminimum. Deze doelgroep ontbreekt aan voedsel, veilig drinkwater, sanitair, gezondheid, onderwijs, onderdak en informatie.

In dit kader worden maatregelen getroffen en activiteiten ontplooid om de meest kwetsbare groepen te voorzien van de noodzakelijke levensbehoeftes.

Een van deze maatregelen is de tegemoetkoming aan ouders met een drieling. Om deze ouders, in het bijzonder de moeders van de drielingen te ondersteunen, heeft het Ministerie besloten een financiële ondersteuning te bieden aan het gezin voor 60 maanden. Het aantal drielingen dat nog in het bestand van 2023 voorkomt en een uitkering ontvangt is in totaal 3. Deze data gaat over naar 2024.

Daarnaast zijn maatregelen getroffen die zich o.a. richten op de huishoudens die het meest getroffen zijn door de huidige financiële en sociale-economische situatie in Suriname. Een van de doelstellingen van het ministerie van Sociale Zaken is het helpen verbeteren van de leefomstandigheid van kwetsbare gezinnen in de samenleving. Het is namelijk gebleken dat vooral in gemeenschappen met gebrek aan gezonde voedsel en drinkwater, in combinatie met sociaaleconomische achterstandssituaties, vaak ondervoeding voorkomt. Om deze gezinnen in de samenleving te ondersteunen zal het ministerie landelijk voeding toekennen aan behoeftige huishoudens/gezinnen en opvanginstellingen. De toekenning hiervan zal geschieden op basis van een medische of sociale indicatie vergezeld van een sociaal rapport van de

Maatschappelijke Dienst (MD) of van de dienst Algemeen Maatschappelijke Zorg (AMZ). Daarnaast zullen deze gezinnen middels speciale projecten trainingen en tools worden aangereikt om zelfstandig en zelfredzaam te worden. Projecten die hieronder kunnen vallen zijn vak trainingen, z.a. textiele werkvormen, computercursussen, gawasa, opleiding tot zieken- en bejaardenverzorgende, etc. Ook de overheid crèches en particuliere sociale instellingen die vanwege hun financieringsproblemen een verzoek daartoe doen kunnen in aanmerking komen voor voeding.

Overzicht raming

NO.	Maatregel	Raming
1	Bijdrage in de verzorgingskosten van ouders met een drie- of meerling	225.000,00
2	Speciale projecten t.b.v. kwetsbare gezinnen	95.000.000,00
3	Logistieke kosten speciale projecten t.b.v. kwetsbare gezinnen	20.000.000,00
4	Voeding t.b.v. opvanginstellingen (crèches, residentiële en niet - residentiële opvanginstellingen)	17.775.000,00
	Totaal	133.000.000,00

Het geraamd bedrag voor programma 2409 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 133.000.000,-**.

2411 - Mechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid (MUIK)

Gezien het beleid van het ministerie gestoeld is op een duurzame mensenrechtenbenadering, is het van belang dat aan de transformatie van de nationale wetgeving naar de regionale en internationale mensenrechtenverdragsbepalingen verder vorm en inhoud wordt gegeven. Uit voorgaande studies blijkt dat min of meer 70 wetsproducten over kinderrechten moeten worden ontwikkeld dan wel worden aangepast. Gezien de complexiteit en de veelheid hiervan, is de samenwerking met strategische, relevante en te zake deskundige ngo's een belangrijke optie om invulling hieraan te geven. In deze samenwerking blijft het ministerie c.q. de overheid verantwoordelijk voor het geheel, maar trekt zij samen met de geïdentificeerde ngo's op, om de prioriteitenlijst van de wetgevingsproducten in conceptwetten om te zetten. Het hoofddoel van dit beleidsvoornemen is om de wettelijke bescherming van de doelgroep verdere vorm en inhoud te geven.

De promotie van kinderrechten, vrouwenrechten en rechten van personen met een beperking moet leiden tot de eliminatie van elke vorm van discriminatie tegen hen; de volledige beleving van hun rechten en het stimuleren van hun gelijkwaardigheid binnen alle segmenten van de samenleving moet gewaarborgd zijn.

Het Monitorings- en evaluatiemechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid, MUIK, is belast met het doorlopend nationale toezicht op de naleving van het kinderrechtenverdrag. Ook in het begrotingsjaar 2024 wordt deze monitoring voortgezet om verdere uitvoering en invulling aan integraal en duurzaam kinderrechtenbeleid te geven.

Vanaf het begrotingsjaar 2015 is gewerkt aan de vestiging van een integraal sociaal en justitieel netwerk voor de bescherming van kinderen die geweld ervaren. In 2017 was het zo ver dat een integraal kinderbeschermingsnetwerk (IKBeN-netwerk) voor de sociale en justitiële bescherming van het kind dat geweld ervaart, werd ingesteld. Vanaf de instelling is gewerkt aan het opzetten van een integraal case-managementsysteem om cases inzake kinderen die dringend bescherming nodig hebben te monitoren. De aanmelding van de case, het volgen hiervan en de juiste doorverwijzing van de case naar de relevante afdelingen binnen de overheid, hebben tot doel de bescherming van het kind duurzaam te bevorderen. In het dienstjaar 2021 is er een aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een softwareprogramma ten behoeve van het casemanagement – en doorverwijssysteem. Dit uniform softwareprogramma zal gegevens bevatten over kinderen die speciale hulp/bescherming nodig hebben van de overheid en ngo's. De uitvoering van dit kinderbeschermingsnetwerk zal wederom worden voortgezet in het dienstjaar 2024.

Het geraamde budget voor het Dienstjaar 2024 ter realisatie van de beleidsvoornemens is begroot op SRD 500.000,- (Vijfhonderd duizend Surinaamse dollars)

De raming van de bijdrage uit donormiddelen (UNICEF) is gesteld op SRD 200.000,-.

Voor kinderrechtenpromotie- en bewustwordingsactiviteiten is een bedrag van SRD 250.000,- opgebracht. En voor de uitvoering van activiteiten van het Integraal Kinderbeschermingsnetwerk (IKBeN) is een bedrag van SRD 250.000,- opgebracht.

Geraamde kosten voor het dienstjaar 2024

Omschrijving	Bedrag in SRD	
1. Integrale, doelgroepgerichte en effectieve promotie van kinderrechten in relatie tot vrouwenrechten en rechten van personen met een beperking om de beleving van mensenrechten duurzaam te bevorderen (Voorlichting en promotie in ruime zin).	Voorlichting geven aan scholen, opvanginstellingen, buurtorganisaties en service clubs; - Promotiemateriaal pakketten samenstellen voor bibliotheken op Lagere- en VOJ scholen; - Radio- en televisie spotjes laten maken; - Folders en brochures drukken; - Herdenking/ Viering Internationale dagen i.h.k.v. het kind, z.a.: Dag tegen kinderarbeid (12 juni) Dag van het meisje (11 okt.) Dag voor de rechten van het kind (20 nov.) Dag voor mensen met een beperking (3 dec.) Dag van het Gezin (15 mei) Kinderdag (5 dec.) Dag van Onschuldige Kinderen, slachtoffers van agressie (4 juni) Internationale dag van de Jeugd (12 aug.)	250.000,00
2. Voortzetting uitvoering Kinderbeschermingsnetwerk		250.000,00
Totaal		500.000,00

Beleidsmaatregel 2411: MUIK	
Raming UNICEF bijdrage	SRD 200,000.00

Het geraamd bedrag voor programma 2411 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 700.000,-**

2414 - Bijdrage in acute noodsituaties

Dit programma dekt aanvragen die gedaan worden als mensen in acute nood verkeren. Het gaat om een eenmalige tegemoetkoming aan personen, die b.v. met plotseling overlijden van een dierbare worden geconfronteerd en op dat moment niet of niet genoeg over de financiële middelen beschikken om de begrafenis kosten te betalen.

Andere acute noodgevallen kunnen zijn brandgevallen, medische hulpmiddelen (b.v. prothese- en pacemaker), thuiszorg attributen (bedden, rolstoelen, rollators, etc.), verpleegartikelen (volwassen pampers, alcohol, verband etc.) en overige medische kosten, b.v. brilkosten, medicamenten, poliklinische kosten, lig- en verpleegkosten die niet gedekt worden middels garantiestellingen.

In navolging op de onstabiele financiële en sociaaleconomische situatie in het land en de gestegen kosten, is het noodzakelijk dat het ministerie de bijdrage voor de kosten voor uitvaarten en brandgevallen verhoogd.

In 2023 is de achterstand in betaling ingelopen over de jaren 2022 en deels 2023.

Het geraamd bedrag voor programma 2414 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 10.000.000,-** in stede van SRD 4.500.000,-.

2415 - Financiële bijstand mensen met een beperking

Het programma Financiële Bijstand aan Mensen met een Beperking (FBMMEB) bestaat uit een maandelijkse tegemoetkoming van SRD 2.500, - per maand. Mensen met een permanente beperking, die niet of niet meer in staat zijn (volgens medische indicatie van de specialist) arbeid te verrichten, kunnen tot 60 jaar in aanmerking komen voor deze tegemoetkoming. Mensen met een tijdelijke beperking of een beperking, waarbij de persoon wel in staat is arbeid te verrichten na een bepaalde periode, kunnen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van 6 maanden of een jaar.

Specificatie raming 2024 FB MMEB

Aantal Mensen	Omschrijving	SRD	Raming
17.500	Mensen met een beperking	2.500	525.000.000
1.000	Beschikkingsboeken	100	500.000
2.000	SIS registratie formulieren	10	20.000
1	Exploitatie kosten	20.000.000	20.000.000
Totaal			545.120.000

Het landelijk gemiddeld cliëntenbestand van mensen met een beperking voor het 3e kwartaal van 2023 bestaat uit 16.000 cliënten.

Het geraamd bedrag voor Financiële Bijstand aan mensen met een beperking voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 545.120.000, -**.

2416 - Financiële bijstand sociaal zwakke huishoudens

Het programma Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens is gericht op het ondersteunen van het hoofd en de andere leden van het huishouden. De leeftijdsklasse van de aanvrager ligt tussen 21 jaar tot 60 jaar en die van de kinderen tussen de 0 en 18 jaar. Het programma Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens (FBHH) bestaat uit een maandelijkse tegemoetkoming van SRD 1.750, -.

Overzicht raming 2024 FB ZWHH

Aantal	Omschrijving	Bedrag in SRD per eenheid	Raming
97.098	Zwakken huishoudens	1.750,00	169.921.500,00
1.000	Beschikkingsboeken	100,00	100.000,00
24.850	SIS registratieformulieren	10,00	48.500,00
1	Exploitatiekosten	60.000.000,00	60.000.000,00
IDB			37.849.000,00
Totaal			267.919.000,00

Het landelijk gemiddeld cliëntenbestand zwakke huishoudens voor de kustvlakte voor het 3e kwartaal van 2023 bestaat uit 8.000 cliënten.

Het geraamd bedrag voor Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 267.919.000, -**.

2502 - Medische hulpmiddelen

Het programma Bijdrage aan Medische Hulpmiddelen heeft als doel de personen, die vanwege sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen, te ondersteunen.

Uit dit programma worden de kosten voor de volgende hulpmiddelen gedekt, te weten CT- en MRI-scans, brillen, gehoortoestellen, scootmobielen, rollators, pacemakers, rolstoelen, orthopedische schoenen, prothesen (knie, heup, gebit etc.), orthesen, shunts, verrichtingen t.b.v. dialyse zoals getunnelde dialyselijn, ciminoshunt, shuntogram, PTA (Plasma Thromboplastin Antecedent) gezichts-, gehoor-, en verzorgingsmiddelen. De dekking geschiedt op basis van medische indicatie, waarbij het hulpmiddel ter bevordering van de mobiliteit van personen worden verstrekt door de leveranciers/dienstverlenende instellingen.

De betaling vindt plaats nadat geverifieerd is dat de persoon voorzien is van het medisch hulpmiddel. Vanwege de huidige koersontwikkelingen en de sociaaleconomische situatie, is het noodzakelijk dat de bijdrage aan medische hulpmiddelen wordt verhoogd.

Het geraamd bedrag voor het programma Bijdrage aan medische hulpmiddelen voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 6.000.000,-** in stede van SRD 1.000.000,-.

2503 – Thuiszorg

Binnen het beleidskader van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is er in de achter ons liggende jaren geen adequaat antwoord geformuleerd voor het tekort aan plaatsingsmogelijkheid voor mensen met een beperking in de leeftijdsklasse 18-59 jaar en senioren burgers. Het is van eminent belang residentiele opvang en kwalitatieve zorg voor senioren burgers en mensen met een beperking te garanderen. Mede gelet op de SDG's zal het Ministerie in het dienstjaar 2024 het thuiszorgsysteem bevorderen, waarbij de kwaliteit van

Dit doel zal het Ministerie trachten te bereiken door het versterken van de diensten in wiens taakstelling zorg aan huis is opgenomen. De diensten Mensen met een Beperking en Seniorenzorg zijn in dit kader aan elkaar gekoppeld om zodoende een optimale zorg te kunnen bieden. Het doel van een verbeterd thuiszorgsysteem is om de kwaliteit van het leven van de Surinaamse hulpbehoevenden in een thuissituatie te vergroten. Er komt een inhaalslag door te starten met de financiering van thuiszorg voor diegenen die het echt nodig hebben. Dat zal gelden voor de doelgroep mensen met een beperking en senioren die:

1. geen familie hebben;
2. niet in staat zijn om thuiszorg te betalen;
3. alleenwonende sociaal zwakke burgers;
4. verwaarloosde burgers;
5. ondervoede burgers;
6. burgers met een slechte gezondheidstoestand.

De diensten mensen met een beperking en bejaarden zorg zullen worden voorzien van de nodige basis benodigdheden om thuiszorg optimaal aan te bieden aan de doelgroep.

Verder zullen er ook opleidingen en refreshment trainingen worden aangeboden aan de personeelsleden van de diensten om kwalitatieve zorg te blijven bieden en om mee te gaan met de ontwikkelingen binnen de thuiszorg. Hiervoor is een bedrag geraamd van **SRD 3.000.000,-**

Ten tweede ligt het in de bedoeling wijkverpleging en preventieve thuiszorg in te zetten. Wijkverpleging is reguliere thuiszorg. Dat betekent dat het regulier moet geschieden. Aanschaf van transportmiddelen ten behoeve van de mobiliteit van de thuiszorgmedewerkers zal in deze fase een noodzaak zijn. Deze zorg zal worden uitgebreid naar de overige districten. Hierdoor wordt invulling gegeven aan de decentralisatiegedachte. De exploitatiekosten zoals transport, verpleegartikelen (pampers, bloeddruk meters, glucose meters, verband artikelen, zalfjes, medische handschoenen), voeding en badges voor de pilot en het vervolgtraject zijn geraamd op **SRD 5.000.000,-** per jaar. Op termijn zullen de lange wachtlijsten in de zorg voor senioren burgers en mensen met een beperking tot het verleden gaan behoren.

De kosten voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 8.000.000,-** in stede van SRD 4.000.000,-.

2504 - Premiebetalingen Basiszorgverzekering

De Wet Nationale Basiszorgverzekering (WNB) is sinds 9 oktober 2014 in werking getreden en heeft als doel een basiszorgverzekering te garanderen voor alle ingezetenen van Suriname. Dit houdt in dat deze wet alle ingezetenen in Suriname verplicht zich te verzekeren voor het bij wet vastgestelde basiszorgpakket.

Volgens artikel 7 lid 3 geldt het volgende: “De Raad van Ministers bepaalt voor welke groepen, of categorieën van personen de premie geheel of gedeeltelijk wordt betaald. Bij Staatsbesluit kunnen omtrent het bepaalde in dit lid nadere regels worden vastgesteld”. Het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is belast met de behandeling en toewijzing van de aanvragen voor de premiesubsidie voor een basiszorgverzekering.

De uitvoering van het beleid met betrekking tot de aanvraag voor de premiesubsidie van de basiszorgverzekering valt onder de verantwoordelijkheid van het Onder directoraat Algemeen Maatschappelijke Zorg.

Uitgangspunt bij de uitvoering van het beleid is; 'De premiesubsidie ten laste van de staat, wordt uitsluitend toegekend aan zij die daar rechtmatig aanspraak op maken.'

Om de rechtmatigheid van de aanvraag te kunnen toetsen zijn criteria vastgesteld die horen bij de diverse categorieën van personen, zoals besloten door de Raad van Ministers.

In 2022 heeft er een versoepeling plaatsgevonden voor de aanvraag van premiesubsidie voor een basiszorgverzekering voor bepaalde groepen/ categorieën waaronder 0-16 jaar, 60+, schoolgaanden, zwangere en mensen met een beperking.

Basiszorgverzekering (BZV) voor de leeftijdscategorie 17-59 jaar

Vanwege de verhoging van de premie voor particuliere basiszorgverzekering is er een stijging te verwachten in het bestand van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting.

De premiesubsidie voor een basiszorgverzekering komt ten laste van de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. De premiebedragen zijn als volgt onderverdeeld:

17 - 20 jaar => SRD 75,-

21 - 59 jaar => SRD 165,-

De raming van deze leeftijdscategorie (BZV verzekerden) bedraagt **SRD 136.000.000,-**.

BZV verzekerden

Soort verzekerden	Premie bedrag	Gemiddeld aantal 2023	Prognose aantal 2024 o.b.v. 40 % stijging	Jaartotaal 2024 in SRD
17 – 20 jaar	SRD 75,-	7.927 (7.927*75= 594.525,-)	11.495 (11.495*75= 862.125,-)	10.345.500,- (12*862.125,-)
21 – 59 jaar	SRD 165,-	53,481 (53.481*165= 8.824.365,-)	77.547 (77.547*165= 12.795.255,-)	153.543.060,- (12*12.795.255,-)
Totaal				163.888.560,-

Basiszorgverzekering (BAZO) voor de leeftijdscategorieën 0-16 jaar en 60+

De leeftijdscategorieën 0-16 jaar en 60+ worden vielen onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Echter heeft in juli 2018 de Onderraad besloten, om de Basiszorgverzekeringen van deze leeftijdscategorieën te overhevelen naar het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting.

De aanvragen voor deze leeftijdscategorieën worden sedert 2020 verwerkt en afgehandeld door het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting.

De facturen van de BAZO- verzekerden worden ingediend bij het ministerie voor betaalbaarstelling.

Het geraamd bedrag voor deze 2 leeftijdscategorieën (BAZO- verzekerde) is vastgesteld op **SRD 119.000.000,-**.

BAZO- verzekerden

Soort verzekerden	Premie bedrag	Aantal verzekerden	Jaartotaal 2021 in SRD	Jaartotaal 2022 in SRD
0-16 jaar	45,-	100.000	54.000.000,- (12*4,500,000.-)	54.000.000,- (12*4,500,000.-)
60+	180,-	30.000	64.800.000,- (12*5,400,000.-)	64.800.000,- (12*5,400,000.-)
Totaal			118.800.000,-	118.800.000,-

Het totaal geraamd bedrag voor dit programma is vastgesteld op **SRD 282.689.000,-**

2505 - Meerkosten medische zorg

Het programma Meerkosten Medische Zorg behelst de ongedekte medische kosten die worden gemaakt door de verzekerden, vanwege o.a. het overschrijden van de dekking van het pakket van de medische verzekering.

Deze meerkosten worden opgedeeld in vier kostensoorten, te weten:

- Medicamenten: hier gaat het om medicamenten die niet worden gedekt door de medische verzekering.
- Lig- en verpleegkosten: hier gaat het om de lig- en verpleegkosten, die niet worden gedekt door de medische verzekering.
- Poliklinische kosten: hier gaat het om kosten voor de volgende medische behandelingen zoals lab verrichtingen, röntgen, niersteenvergruizing, lenspakket, katheterisatie & Hartinterventie, Bloedproducten, ECG, Echo, PA Lab, Operaties, nierdialyse, partuspakket, baarmoederhalskanker en wondbehandelingen, die niet worden gedekt door de medische verzekering.
- Overige medische kosten: hieronder vallen o.a. thuiszorg, ambulance kosten, exploitatiekosten.

In december 2022 is het tarief van Stichting Bejaarde Zorg Commewijne (Huize Evie) aangepast. De laatste tariefsaanpassingen van de overige samenwerkende instellingen, dateren van 2017 en 2018. Het is noodzakelijk dat het ministerie, gezien de huidige koersontwikkelingen en de sociaaleconomische situatie in Suriname, de lig en verpleegkosten verhoogd.

Huize Evie heeft in 2021 een tariefsaanpassing gehad, waardoor de raming niet toereikend was in 2022. In 2022 hebben de andere instellingen zoals Huize Albertine, Zon Thuiszorg en Libi Makandra tariefsaanpassing aangevraagd voor de geboden dienstverlening. Naar aanleiding hiervan wordt de raming voor de kostensoort van dit programma verhoogd.

Voor het dienstjaar 2024 is het geraamd bedrag voor dit programma 2505 vastgesteld op **SRD 62.500.000,-**

2601 - Low Income Shelter Program (LISP)

Het Affordable Housing Project (AHP), een vervolg van het LISP II, is gepland om uitgevoerd te worden in Februari 2019 tot en met November 2023. Voor de uitvoering van AHP is USD 35.000.000 (90%) investeringslening goedgekeurd. De Surinaamse Overheid komt in met een bedrag van USD 750.000 in financiële middelen voor kosten die niet gefinancierd worden via de middelen van de ISDB en terrein dat gekapitaliseerd is voor USD 3.000.000,00.

Jaarlijks komt dit uit op USD 150.000 per jaar.

SPECIFICATIE OVERHEIDSBEGROTING 2024-ISDB COMPONENTEN

1. MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM

Ten behoeve van de upgrade en installatie van het Management Information System (MIS) is een nieuw contract tussen AHP met Ayala Consulting Corporation getekend in Januari 2021. Het gaat hierbij om het op lijn brengen van de uitvoering van het project met de project documenten (het operations manual). Het contract is goedgekeurd door de ISDB voor een bedrag van USD 128.750.

De MIS-consultant heeft zijn eerste deliverable gefinaliseerd in 2021. In Juni 2022 heeft de eerste missie naar Suriname plaatsgevonden waarbij er content gegeven moest worden aan het systeem door AHP. Nadat het systeem volledig is opgeleverd in Oktober 2022, zullen er jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden plaats vinden waarvan de laatste in 2024 zal zijn.

Begroting 2024: US\$ 12.875 (ISDB)

2. NGO's

De NGOs zijn getraind in het Management Information System (MIS) en zullen in 2024 diensten verlenen aan ongeveer 2.362 applicanten voor een vaste fee van USD 150 per goedgekeurde applicant.

Begroting 2024: US\$ 354.300 (ISDB)

3. SUBSIDIES KUSTVLAKTE

De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun woon- en leefomstandigheden loopt door tot 2024, ervan uit gaand dat er verlenging wordt gegeven aan het project naar 2024. Het betreft de subsidies voor nieuwbouw, renovatie of uitbreidingen van woningen in de kustvlakte. Het totaal aantal geprojecteerde subsidies voor 2024 is 1.545, zijnde 225 voor de bouw van woningen en 1.320 voor de renovaties en uitbreidingen van bestaande woningen.

Begroting 2024: US\$ 5.970.000 (ISDB)

4. SUBSIDIES BINNENLAND

Voor de dorpen in het binnenland is voor de dorpsgemeenschappen die in aanmerking zijn gekomen voor subsidie onder het AHP, het gedetailleerd werkplan conform het "Operational Manual" reeds uitgezet. De dorpen worden aangedaan en in overleg met de leiding van dorpsgemeenschappen zal o.a. bepaald worden wie in aanmerking komt voor subsidie, wat gebouwd zal worden, waar gebouwd zal worden, welke bouwvakkers zullen deelnemen aan de bouw. De logistieke zaken voor de bouw, renovatie en of uitbreiding van woningen zal ook in overleg met de dorpsgemeenschappen gebeuren. Daarbij zal de PIU in samenwerking met de dorpsgemeenschappen de inkoop, transport en opslag en bewaking van bouwmaterialen en bouwequipment met verschillende te contracteren leveranciers organiseren. De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun woon- en

leefomstandigheden loopt door tot 2024, ervan uit gaand dat er verlenging wordt gegeven van het project voor 2024. Het betreft de subsidies voor nieuwbouw, renovatie of uitbreidingen in het binnenland. Het totaal aantal geprojecteerd subsidies voor 2024 is 1.400, zijnde 1000 voor de bouw van woningen en 400 voor de renovaties en uitbreidingen van bestaande woningen.

Begroting 2024: US\$ 4.468.000 (ISDB)

5. SITE PREPARATION VOORBURG/ 6. SUBSIDIES VOORBURG

In het derde kwartaal 2023 wordt een aanvang gemaakt met het aanbestedingsproces voor het aantrekken van een civieltechnische aannemer te Voorburg. Na gereedkomen in fasen (blokken) van de civieltechnische werken zal de bouw van de huizen plaatsvinden. In 2024 zal het civieltechnische werk afgerond worden. De nutsvoorzieningen zullen door de Overheid opgebracht moeten worden.

De bouw van de huizen zal na aanbesteding voor het aantrekken van bouwkundige aannemer plaatsvinden. De aanbesteding voor de bouw van de huizen zal simultaan met de civieltechnische werken plaatsvinden opdat bij gereedkomen van de civieltechnische werken de bouw van de woningen opvolgend kan starten. De toewijzing van subsidies aan begunstigen ten behoeve van verbeteren van hun woon- en leefomstandigheden loopt door tot 2024, ervan uit gaand dat er verlenging wordt gegeven van het project voor 2024. Het betreft de subsidies voor nieuwbouwwoningen in Voorburg. Het totaal aantal geprojecteerde subsidies voor Voorburg voor 2024 is 150 stuks.

Begroting Civieltechnische werken: US\$ 2.000.000 (ISDB)

Begroting Huizen: US\$ 1.350.000 (ISDB)

7. ENGINEER RICHELIEU/ 8. SITE PREPARATION RICHELIEU

De PIU zal in 2023 starten met voorbereidingen voor het project Richelieu. Dit onderdeel vertoont veel overeenkomsten met project onderdeel Voorburg en zulks zal op soortgelijke wijze waar mogelijk worden uitgevoerd. Het ontwerp en engineering van de civieltechnische werken zal door een ingenieursbureau worden voorbereid. Betreffend ingenieursbureau zal middels een proces van aanbesteding worden aangetrokken. Hierop volgend zal de aanbesteding voor de uitvoering van de civieltechnische werken plaatsvinden.

Begroting US\$ 60.000 (ISDB)

Begroting US\$ 2000.000 (ISDB)

Bovenstaande planning met de bijbehorende besteding van de budgetten is conditioneel en afhankelijk van diverse factoren zoals alle tijdslijnen halen v.w.b. het goedkeuren voorbereidende stappen door de PSC/EA en ISDB.

9. INTERMEDIARY FINANCIAL INSTITUTION SPSB

Er zal tussen het Ministerie en SPSB een contract afgesloten worden. De SPSB zal voorzien in de leenbehoefte van de applicanten die in aanmerking komen voor een woning. Conform lopende overeenkomsten zullen applicanten tegen 5% een lening kunnen aangaan met deze bank. De SPSB krijgt vanuit het budget van de ISDB een bedrag voor haar diensten van USD 32.50 per applicant.

Begroting 2024: US\$ 76.765 (ISDB)

10. PIU

Huur: US\$ 27.000 (ISDB)

Petty Cash: US\$ 14.400 (ISDB)

PIU: US\$ 280.500 (ISDB)

Begroting 2024: US\$ 319.050 (ISDB)

11. FINANCIAL AUDIT

Crowe Burgos is het accountantskantoor die belast is met het uitbrengen van verslag over de financiële activiteiten van AHP. Het is de eerste aanbesteding die is geweest vanwege het feit dat de aanwezigheid van de auditor vereiste was om het project te effectueren. Het accountantskantoor brengt jaarlijks en per kwartaalverslag uit.

Begroting 2024: US\$ 5.300 (ISDB)

12. SPECIFICATIE OVERHEIDSBEGROTING 2024-GOS COMPONENTEN

1. SOR/MEDISCHE VERZEKERING/BRANDVERZEKERING

De PIU-consultants hebben conform de contractuele afspraken recht op medische verzekering van USD 800 per jaar. In 2024 is dit begroot voor 12 PIU leden, de overige PIU leden zijn elders verzekerd. Daarnaast is het bij wet geregeld dat alle consultants SOR verzekerd moeten zijn. Dit is voor alle 18 PIU leden begroot en 30 field supervisors van het binnenland.

Het gebouw waarin de PIU resideert is jaarlijks onderworpen aan een brandverzekering.

Begroting 2024: US\$ 10.000 (GOS)

2. OFFICE SUPPLIES

Voor de aankoop van papier, inkt en andere opslag benodigdheden is er een bedrag opgenomen. Voorheen werden deze benodigdheden betaald uit petty cash ISDB. Maar bij toename van de activiteiten in het project, zal petty cash niet voldoende zijn om deze aankopen te financieren. Tevens is er een bedrag opgenomen voor riso-printen voor applicanten die in aanmerking komen voor een nieuwe woning. De bouwtekeningen dienen riso uitgeprint te worden. AHP beschikt niet over betreffende printer en zal dit uitbesteden aan Djinipi.

Begroting 2024: US\$ 15.000 (GOS)

3. ALARM- EN CAMERA SYSTEEM

Het gebouw van AHP is beveiligd middels een alarm- en camerasysteem.

Een bedrag is gereserveerd voor onderhoud en reparatie.

Begroting 2024: US\$ 1.500 (GOS)

4. ONDERHOUD EN LOGISTIEK TRANSPORTMIDDELEN

De transportmiddelen van het AHP zijn gekocht met de IsDB fondsen.

Op verzoek van de IsDB zijn onderhoudskosten geen deel van de overeenkomst. Om het aantal applicanten te behalen van 2.512 is begroot dat ongeveer 500 veldbezoeken zullen worden uitgevoerd. Eveneens is rekening gehouden met een percentage van het benzine gebruik te alloceren voor onderhoud en reparatie van de project voertuigen.

Begroting 2024: US\$ 50.000 (GOS)

5. LOGISTIEK HINTERLAND

De woningen in het binnenland worden gebouwd door lokale bouwvakkers van de dorpen. AHP koopt de bouwmaterialen per clusters van de dorpen. Indien klein gereedschap nodig is zoals een houtzaag zal AHP hierin moeten voorzien. Het budget voor bouwmaterialen is niet voldoende om te gebruiken voor de aanschaf van klein gereedschap. Een deel van de bouwmaterialen zal na aankoop zelf vervoerd worden door AHP.

Begroting 2024: US\$ 20.000 (GOS)

6. FIELD OFFICERS BINNENLAND

Voor de uitvoering van de veldwerkzaamheden zal de PIU-versterking nodig hebben in het binnenland. Dit middels het aantrekken van ongeveer 30 veld officiers.

Begroting 2024: US\$ 36.000 (GOS)

7. MIS UPDATE

Jaarlijks wordt het huishoudelijk inkomen geüpdatet in het MIS-systeem vanwege de steeds toenemende veranderingen in de economie van Suriname. De data wordt in het MIS ingevoerd o.g.v. de ABS-statistieken door een consultant.

Begroting 2024: USD 10.000 (GOS)

8. ONVOORZIEN

Er is een bedrag gelijk aan 5% van het budget opgebracht ten behoeve van onvoorziene kosten.

Begroting 2024: USD 7.500 (GOS)

ISDB	SRD 444.380.000,00	USD 16.676.290,00
Overheidsbijdrage	SRD 5.620.000,00	USD 150.000,00
Totale raming is	SRD 450.000.000,00	USD 16.826.290,00

De totale raming voor AHP voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 450.000.000,-**.

2602 - Woningbouwprogramma

1. Subsidie voor afbouw, bijbouw of reparatie van woningen gezinnen in wooncrisis.

Met deze maatregel streeft het ministerie ernaar degenen tegemoet te komen, die zonder overheidssteun niet in staat zijn hun woonsituatie te verbeteren. Ook is het noodzakelijk om in te spelen op de behoefte aan hulp bij gezinnen in wooncrisis. Er wordt hierbij gedacht aan o.a. arbeidsongeschiktheid, langdurige ziekte, slachtoffers van o.a. natuurgeweld. Er wordt verder ook aandacht besteed aan de huisvesting van mensen met een beperking, instellingen die mensen met een beperking opvangen en huisvesting van senioren.

Het verstrekken van overheidssteun aan begunstigden inzake het renoveren, bijbouwen of afbouwen van diens woning behoort tot 1 van de succesvolle beleidsactiviteiten binnen dit beleidsprogramma.

Voor het begrotingsjaar 2024 heeft het ministerie besloten dat vanwege het grote succes, en de grote behoefte vanuit de doelgroep het programma uit te breiden, Voor dit begrotingsjaar zal getracht worden 300 woon en leefsituaties te verbeteren. Op basis van de actuele bouwkosten van gemiddeld \$500 per m², en uitgaande van een maximaal bij te bouwen of te renoveren oppervlakte van 5,5 m² is het subsidiebedrag gestel op SRD 100.000,- per aanvraag. De totale raming voor dit beleidsonderdeel is gesteld op SRD 30.000.000,-.

Doelgroep:

1. Senioren burgers
2. Mensen met een beperking
3. Eenouder gezinnen (alleenstaande moeder/alleenstaande vader)
4. Lage inkomensgroepen

Criteria om in aanmerking te komen voor deze voorziening uit het fonds:

1. Benodigde stukken worden in orde gemaakt
 - a) kopie eigendomsakte
 - b) kopie perceelkaart
 - c) kopie ID-Kaart
 - d) kopie uittreksel alle inwonende
 - e) kopie loongegevens/overzicht inkomsten
 - f) kopie familieboek

2. Indien het een calamiteit betreft dient een rapport van NCCR ook te worden overlegd
3. Een gezamenlijk gezinsinkomen van niet meer dan SRD 120.000,-

Locatie:

Landelijke beschikbaarstelling.

Plan van aanpak:

- Aanvraagbrief (AVB) binnen bij minister indienen
- AVB komt binnen bij de directeur DVH
- AVB binnen bij afdeling, de aanvrager wordt gebeld om met hun benodigde documenten langs te komen voor een intakegesprek
- Achtergrondinformatie wordt onderzocht (veldbezoek)
 - o technisch rapport wordt opgesteld
 - o sociaal rapport wordt opgesteld
 - o foto opname wordt gemaakt
- dossiers worden opgemaakt
- dossier met advies naar minister
- Dossier naar DVH voor opmaak Raadsvoorstellen

2. Aflossing huurpenningen aan de Stichting Volkshuisvesting Suriname

De bovenste verdieping van het pand van de Stichting Volkshuisvesting Suriname (SVS) aan de Madeliefje straat is al enkele jaren in huur afgestaan aan het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. Het directoraat Volkshuisvesting is in het pand ondergebracht. Het is gebleken dat het ministerie reeds enkele jaren niet heeft voldaan aan het betalen van de huurpenningen aan de SVS. De SVS heeft al enkele malen aangegeven de huurovereenkomst met het ministerie te willen opzeggen, omdat alle kosten voor onderhoud van het pand volledig uit het budget van de SVS bekostigd moet worden. Deze situatie is van noodzakelijk karakter en behoeft een spoedige oplossing. Ten behoeve van het aflossen van de achterstallige huur over de periode 2021 t/m 2023, is ten laste van de begroting 2024 derhalve een bedrag begroot van SRD 644.000, -.

3. Nieuwbouw van 100 woonoplossingen voor lagere-inkomensgroepen.

Vele burgers beschikken reeds over een bouwkaavel, maar met name de lagere-inkomensgroepen zijn met de huidige prijzen van bouwmaterialen niet in staat een eigen woning op te zetten. Het directoraat Volkshuisvesting heeft het plan opgevat, om burgers met een laag inkomen toch in staat te stellen een minimale woning op te zetten. Dit model past goed binnen de planning van de Regering i.c. het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting als urgentieprogramma onderdeel van het sociale vangnet.

De woningen zullen + 40 m² groot zijn. Het ligt het in de bedoeling dat er gebouwd zal worden op het perceel van de aanvrager. De aanvrager zal de woning moeten aflossen volgens het model van huurkoop bij de Stichting Volkshuisvesting Suriname. Dit zal in samenwerking met Stichting Volkshuisvesting geschieden. Op deze manier wordt er een revolving fund gecreëerd waarbij, andere behoeftigen uit de huurpenningen geholpen worden met een zachte lening. De voordelen zijn tweeledig zowel voor de doelgroep als voor de SVS.

Zoals eerder aangegeven zal het ministerie deze nieuwe beleidsmaatregel starten met aantal van 80 woonoplossingen.

De kosten voor de bouw van een woning groot 40 m² (bouwprijs is +- USD 500 equivalent aan SRD 20.000, -) is geraamd op SRD 800.000, -. Voor deze beleidsactiviteit is een raming gemaakt van SRD 80.000.000, -.

Grond ontwikkelingsbedrijf (GOB)

Het primaire proces van een GOB dient er op gericht te zijn dat geïnvesteerd wordt in het verkrijgen van gronden die vervolgens bouw- en woonrijp worden gemaakt, waarna kavels ten behoeve van onder andere woningbouw aangeboden kunnen worden. Het streven moet erop gericht zijn, om op een evenwichtige en duurzame wijze een bijdrage te leveren aan een continu proces van kwantitatieve en kwalitatieve gebiedsontwikkeling en stadsherstelprojecten ten behoeve van de woningbehoefte in Suriname voor alle inkomensgroepen.

Het ministerie is voornemens het kinderopvang tehuis Koela weer leven in te blazen. Als pilot voor de herstart van het Grond ontwikkelingsbedrijf (GOB), zal het GOB belast worden met de opschoon en het bouwrijp maken van het terrein.

Het ministerie heeft daarnaast ook nog twee andere terreinen geïdentificeerd, waarbij het proces om te komen tot het verkrijgen van de beschikkingen op de terreinen reeds is ingezet. Deze terreinen zullen eveneens worden aangewend voor de bouw van woningen of eventueel huurappartementen.

De actuele kosten voor zwaar materieel liggen rond de SRD 6.000,- per dag.
Voor deze beleidsactiviteit is de raming gesteld op SRD 12.000.000,-.

Specificatie geraamde kosten Woningbouwprogramma

	Bedragen in SRD
1 Overheidssteun in wooncrisis situaties (300 gevallen) Situaties zoals brand, renovatie, uitbreiding en calamiteit. Steun tot max SRD 100.000 per geval. 300 gevallen x SRD 100.000= SRD 30.000.000,-	30.000.000,00
2 Aflossing huurpenningen aan de Stichting Volkshuisvesting Suriname	644.000,00
3 Nieuwbouw van 100 woonoplossingen voor lagere inkomensgroepen. (100 x SRD 800.000)	80.000.000,00
4 Grond ontwikkelingsbedrijf (GOB)	12.000.000,00
Totaal	122.644.000,00

De raming voor programma Woningbouw voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 122. 644.000,-**.

No.	NAAM	Verwachte Bezettingen Pupillen	Verwachte Bezettingen Personeel	Bedrag in SRD
1	Prasoro voor het kind	25	10	859.750,00
2	Nos Kasitas	55	15	1.736.750,00
3	Samuel	18	8	636.700,00
4	Lottjeshuis	18	13	747.200,00
5	Johanna	12	7	461.300,00
6	Ramoth	15	8	560.050,00
7	Gaytrie	15	8	560.050,00
8	Weid mijn Lammeren	15	8	560.050,00
9	Tamara	15	10	604.250,00
10	Mamanteng	15	5	493.750,00
11	Maharishi Dayanand	20	5	621.500,00
	SUBTOTAAL	223	97	7.841.350,00

MENSEN MET EEN BEPERKING en OVERIGE INSTELLINGEN

No.	NAAM	Verwachte Bezettingen Pupillen	Verwachte Bezettingen Personeel	Bedrag in SRD
1	Stichting in de Ruimte	20	15	842.500,00
2	Stigesu	25	15	970.250,00
3	Kennedy Stichting	30	20	1.208.500,00
4	Huize Tyl Tyl	15	12	648.450,00
5	Gehandicapten Nickerie	18	10	680.900,00
6	Stg. Vroege Stimulatie	20	13	798.300,00
7	Betheljada	25	25	1.007.500,00
8	Stg. Ontspanningsoord	60	15	547.500,00
9	Geloof en Nieuw Leven	13	8	508.950,00
10	Mr. Huber Stg.	40	20	1.464.000,00
11	Mijnzorg	15	12	648.450,00
12	De Stem	25	12	903.950,00
13	Matoekoe	30	20	988.000,00
	SUBTOTAAL	336	197	11.217.250,00

SENIOREN INSTELLINGEN

No.	NAAM	Verwachte Bezettingen Bewoners	Verwachte Bezettingen Personeel	Bedrag in SRD
1	Huize Emma	28	13	796.900,00
2	Majella	38	15	1.023.100,00
3	Husnul Khotimah	25	12	720.200,00
SUBTOTAAL		91	40	2.540.200,00
TOTAAL SOCIALE PARTICULIERE				21.598.800,00
NIEUWE AANVRAGEN 2024				401.200,00
TOTALE RAMING 2024				22.000.000,00

De raming voor programma 0938 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 22.000.000,-**.

1620 – Financiële inclusie (sociale begunstigde)

Het SOZAVO Social Beneficiary Program (SBP), is een systeem van SOZAVO om de verschillende uitkeringen te digitaliseren. Het gaat dan om AOB, AKB, FBMMEB en FBZWHH. Het digitaliseren van de uitkeringen bestaat uit verschillende aspecten:

Mastercard SOZAVO Prepaid Kaart: Mastercard EMV (Europay, MasterCard, and Visa) kaart die is voorzien van Magstripe, Chip en contactless mogelijkheden.

SOZAVO SBP Intake Applicatie: Applicatie dat online en offline gebruikt kan worden om de verschillende groepen te registreren.

Integratie met BIS: Integratie met het huidige BIS systeem voor het efficiënt registreren en updaten van de verschillende uitkering groepen.

Bank Anywhere: Een applicatie ontwikkeld voor de SOZAVO-cliënten die geen toegang hebben tot een bank, internet of een smartphone. De applicatie wordt geplaatst op strategische locaties. De cliënten kunnen dan met hun SOZAVO kaart, bank zaken verrichten op de Bank Anywhere applicatie.

Voor 2023 in het FI budget kunnen de wijkkantoren ook worden meegenomen. De Southern Commercial Bank NV kunnen dan per kantoor ook dezelfde hardware aanleveren (Desktops, terminals, randapparatuur etc.).

Voor het dienstjaar 2024 is de raming voor programma 1620 gesteld op **SRD 26.670.000,=**.

2402 - Schoolkledingactie

Dit programma is inmiddels geïncorporeerd in het beleid van SOZAVO en is bestemd voor schoolgaande kinderen uit het zwakke huishoudens bestand van SoZaVo en opvanginstellingen in de leeftijd van 4 jaar tot en met 21 jaar.

Middels dit programma worden scholieren op GLO-, VOJ- en VOS-niveau ondersteund in de kosten van onderwijs. Het ministerie zal landelijk 10.000 schooltassen, inclusief schoolbenodigdheden verdelen onder scholieren en studenten m.n. schoolgaande kinderen uit het bestand zwakke huishoudens en opvanginstellingen van SOZAVO. Afhankelijk van de schoolopleiding worden de schoolpakketten samengesteld en verstrekt aan ouders van de leerlingen voor het schooljaar 2024-2025.

Prognose kleding actie 2024 - 2025			
Opleidings niveau	Geschatte aantal leerlingen	Bedrag	Bedrag in SRD
GLO	5.500	1.750,00	9.625.000,00
VOJ	3.000	1.600,00	4.800.000,00
VOS	1.500	1.950,00	2.925.000,00
Logistieke Kosten	1	3.995.000,00	6.000.000,00
Totaal budget 2024			23.350.000,00

Het aantal leerlingen is geschat o.b.v. data van registratie schooljaar 2022-2023 van deze beleidsmaatregel. Het geraamd bedrag voor 2402 Schoolkledingactie is vastgesteld op **SRD 23.350.000,-**

2403 - Algemene Oudedags Voorziening Fonds

Bij wet van 20 maart 1981 (SB1981) werd het Algemeen Oudedagsvoorzieningsfonds opgezet. Tot de doelgroep worden gerekend: Surinamers die de leeftijd van 60 jaar hebben bereikt en 60- jarige ingezetenen met een niet-Surinaamse nationaliteit. Een ingezetene met een niet- Surinaamse nationaliteit moet wel 10 jaar onafgebroken in Suriname hebben gewoond en gedurende tenminste 10 jaren AOV-premie hebben gestort in het fonds. Te rekenen van 1 maart 2022 bedraagt de AOV-uitkering SRD 1.750,- per maand.

Onderstaand treft u aan de raming van de financiële uitgaven voor de AOV-uitkering.

Specificatie geraamde kosten AOV

Omschrijving	Raming
Subsidie t.b.v. A.O.V. uitkering	1.593.942.000,00
Subsidie t.b.v. A.O.V. suppletie	15.750.000,00
Exploitatiekosten	15.600.000,00
Totaal	1.625.292.000,00

Het geraamde bedrag voor het dienstjaar 2024 voor A.O.V. Fonds is vastgesteld op **SRD 1.625.292.000,-**.

2404 - Algemene Kinderbijslag

De Algemene Kinderbijslag (A.K.B.) voorziening dat gebaseerd is op de Algemene Kinderbijslagregeling 1973 G.B.107, wordt toegekend aan huishoudens met kinderen waarvan de gezinshoofden niet uit anderen hoofde aanspraak maken op kinderbijslag. Te rekenen van 1 juli 2023 bedraagt de A.K.B.-uitkering SRD 200,- per kind per maand, en wel voor maximaal vier kinderen

Geraamde kosten voor het dienstjaar 2024

Omschrijving	Raming
Uitkering AKB	233.468.000,00
Exploitatiekosten	69.205.000,00
IDB	0,00
Totaal	302.673.000,00

Het geraamde bedrag voor het dienstjaar 2024 voor AKB is vastgesteld op **SRD 302.673.000,-**.

2407 - Gemeenschapsontwikkeling**Gemeenschapsontwikkelingsprogramma**

Dit programma richt zich op het realiseren van ontwikkelingsprojecten en/of - programma's, die betrekking hebben op het ondersteunen en opbouwen van groepen van personen woonachtig in achtergestelde buurten in zowel de stad, het district als het binnenland. Voorop staat het stimuleren van deelname van deze kansarmen aan de projecten en/of programma's. Bovengenoemde activiteiten zullen in het kader van de decentralisatie- en deconcentratiegedachte worden uitgevoerd.

De onder directoraten AMZ en KMW zullen met hun respectievelijke diensten trekkers zijn van bedoelde projecten.

Bij het Onder directoraat AMZ zijn het:

1. Dienst Maatschappelijk Opbouw Werk(MOW)
2. De maatschappelijke Dienst (MD)

Bij het Onder directoraat KMW zijn het:

3. Dienst Bejaardenzorg (DBZ)
4. Dienst Gehandicaptenzorg (DGZ)

Ad 1. Dienst Maatschappelijk Opbouw Werk (MOW)

De Dienst MOW zet zich in voor groepen van personen binnen een afgebakend geografisch gebied c.q. de lokale samenleving in zowel stad als district, met speciale aandacht voor hen die zich in achterstandssituaties bevinden. Achterstelling betekent in dit opzicht het geheel van maatschappelijke processen, waardoor personen of bevolkingsgroepen door een opeenstapeling van factoren onvoldoende kansen hebben tot ontplooiing. Het betekent ook dat ze verstoken zijn van participatie aan het maatschappelijk leven of dat ze bedreigd worden in hun welzijn.

Probleemgebieden zijn o.a. woon-en leefklimaat, werkgelegenheid, nutsvoorzieningen, educatie en onderwijs. Opbouwwerk is in dit kader een middel om groepen van personen te stimuleren dan wel te mobiliseren op weg naar zelfwerkzaamheid. Opbouwwerk houdt ook in het ondersteunen bij buurtinitiatieven op het gebied van welzijnsbevordering en verbetering van leefbaarheid binnen woongebieden. Concreet bestaan hiervoor verschillende mogelijkheden zoals actie, gesprek, netwerkvorming, buurtwerk.

MOW tracht actiever te worden op het veld, waarbij nagegaan wordt welke remmende factoren ten grondslag liggen aan achterstelling van groepen van personen. Tevens worden geïnventariseerd welke noden en behoeften er bestaan binnen de desbetreffende woongebieden.

Met de uitvoering van kleine projecten zal er ingespeeld worden op de behoeften per ressort, per wijk, per buurt of per dorp. De uitvoering zal geschieden door de relevante diensten i.s.m. NGO's en CBO's. Actieve participatie van de lokale bevolking is een must. Projecten, uit te voeren door MOW, zijn die projecten waarbij zelfredzaamheid van de lokale gemeenschappen en leefbaarheid van het milieu centraal staan.

Voor projecten op het gebied van zelfredzaamheid is een bedrag van **SRD 750.000,-** begroot.

Ad 2. Maatschappelijk Dienst

Een gezinsbeleid met als basis opvoeding, ondersteuning en begeleiding van ouders is noodzakelijk om sterke gezinnen te ontwikkelen binnen de gemeenschap. Het ministerie richt zich op de versterking van gezinnen.

De Maatschappelijke Dienst heeft als doelstelling zorg voor immateriële dienst en hulpverlening aan individuele personen en groepen die in immateriële nood verkeren of dreigen te verkeren. De meest voorkomende aanmeldingen bij de Maatschappelijke Dienst betreffen aanvragen voor: voeding, een baan, huisvesting en financiële ondersteuning.

De Maatschappelijke Dienst geeft uitvoering aan:

- Het signaleren van probleemvelden in de maatschappij en zoeken naar mogelijkheden voor het oplossen hiervan.
- Het ontwikkelen van projecten, programma's en activiteiten voor de verschillende doelgroepen, o.a. jeugdigen, in samenwerking met andere hulpverlenende instanties.
- Het behandelen van de maatschappelijke problemen van individuen, jeugdigen (0-21jaar en gezinnen). Het begeleiden van deze cliënten, zodat de sociale en geestelijke potenties ontwikkeld c.q. gemobiliseerd wordt, zodat hij/ zij zowel individueel als in groepsverband maatschappelijk weerbaar en zelfstandig wordt.
- Ervoor zorgdragen, dat een adequaat niveau van sociale voorzieningen wordt bereikt.
- Het leveren van een bijdrage aan de totstandkoming van een goed functioneren en geïntegreerd welzijnsbeleid.
- Het scheppen van voorwaarden ter ondersteuning van de decentralisatie en integratie van de dienstverlening.

Voor de Maatschappelijke Dienst is het geraamd bedrag vastgesteld op **SRD 750.000,-**.

Ad 3. Dienst Bejaardenzorg

De Dienst Bejaardenzorg zal projecten initiëren, formuleren en uitvoeren ten behoeve van seniorenburgers. Hierbij valt te denken aan structurele oplossingsmodellen op de gebieden van huisvesting, recreatie, thuiszorg en mobiliteit. De opzet van een voorlichtings- en begeleidingsprogramma voor de verzorgers/begeleiders alsook de familie. Coördinatie van verstrekking en uitleen van hulpmiddelen zoals rolstoelen, rollators, krukken, ziekenbedden enz. Daarnaast het organiseren van een activiteit voor de senioren burgers in het kader van seniorendag.

Alle plannen ten behoeve van seniorenburgers is een bedrag van **SRD 1.000.000,-** begroot.

Ad 4. Dienst Gehandicaptenzorg

De Dienst Gehandicaptenzorg zal een actievere rol gaan spelen in de samenleving.

Hierbij valt onder meer te denken aan:

1. De begeleiding van mensen met een beperking ter ondersteuning bij sociale verplichtingen en noodzakelijke behoeften;
2. Verder ook het opzetten van een voorlichtings- en begeleidingsprogramma voor ouders van kinderen met een beperking;
3. Coördinatie van verstrekking en uitleen van revalidatiehulpmiddelen zoals rolstoelen, rollators, krukken, enz.
4. Het organiseren van een evenement voor personen met een beperking in het kader van de dag van mensen met een beperking.

Het is noodzakelijk dat de dienst zal beschikken over de randvoorwaarden om de dienstverlening naar de doelgroep te garanderen. Versterking van de dienst op het personele vlak is één van de randvoorwaarden voor het doen welslagen van de geplande activiteiten.

Voor de Dienst Gehandicaptenzorg is er een bedrag van **SRD 1000.000,-** begroot.

Raming Kosten Gemeenschapsontwikkelingsprogramma

Instantie	Bedrag in SRD
Dienst Maatschappelijke Opbouw Werk	750.000,00
Maatschappelijke Dienst	750.000,00
Logistieke Kosten	600.000,00
Dienst Bejaardenzorg	1.000.000,00
Dienst Gehandicaptenzorg	1.000.000,00
Totaal	4.100.000,00

De raming voor programma 2407 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 4.100.000,-**

2408 - Zorgvervoer

Het ministerie biedt aan zorgvervoerbedrijven de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor transportsubsidie. Hierbij dienen de zorgvervoerbedrijven een aanvraag in bij het Ministerie na het uitvoeren van de transportdiensten.

Zorgvervoer is bestemd voor senioren en mensen met een beperking met als hoofddoel om hun mobiliteit en integratie te stimuleren/bevorderen.

Naast de verhoogde vraag is de financieel economische situatie en de stijgende benzineprijzen in acht genomen.

De raming voor programma 2408 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 6.000.000,-** in stede van SRD 3.820.000,-

2409 - Armoede bestrijding

Dit programma is gericht op het ondersteunen van de meest kwetsbare groepen binnen de samenleving. Het gaat in deze om degenen die leven op de rand van het bestaansminimum. Deze doelgroep ontbreekt aan voedsel, veilig drinkwater, sanitair, gezondheid, onderwijs, onderdak en informatie.

In dit kader worden maatregelen getroffen en activiteiten ontplooid om de meest kwetsbare groepen te voorzien van de noodzakelijke levensbehoeftes.

Een van deze maatregelen is de tegemoetkoming aan ouders met een drieling. Om deze ouders, in het bijzonder de moeders van de drielingen te ondersteunen, heeft het Ministerie besloten een financiële ondersteuning te bieden aan het gezin voor 60 maanden. Het aantal drielingen dat nog in het bestand van 2023 voorkomt en een uitkering ontvangt is in totaal 3. Deze data gaat over naar 2024.

Daarnaast zijn maatregelen getroffen die zich o.a. richten op de huishoudens die het meest getroffen zijn door de huidige financiële en sociale-economische situatie in Suriname. Een van de doelstellingen van het ministerie van Sociale Zaken is het helpen verbeteren van de leefomstandigheid van kwetsbare gezinnen in de samenleving. Het is namelijk gebleken dat vooral in gemeenschappen met gebrek aan gezonde voedsel en drinkwater, in combinatie met sociaaleconomische achterstandssituaties, vaak ondervoeding voorkomt. Om deze gezinnen in de samenleving te ondersteunen zal het ministerie landelijk voeding toekennen aan behoeftige huishoudens/gezinnen en opvanginstellingen. De toekenning hiervan zal geschieden op basis van een medische of sociale indicatie vergezeld van een sociaal rapport van de Maatschappelijke Dienst (MD) of van de dienst Algemeen Maatschappelijke Zorg (AMZ). Daarnaast zullen deze gezinnen middels speciale projecten trainingen en tools worden aangereikt om zelfstandig en zelfredzaam te worden. Projecten die hieronder kunnen vallen zijn vak trainingen, z.a. textiele werkvormen, computercursussen, gawasa, opleiding tot zieken- en bejaardenverzorgende, etc. Ook de overheid crèches en particuliere sociale instellingen die vanwege hun financieringsproblemen een verzoek daartoe doen kunnen in aanmerking komen voor voeding.

Overzicht raming

NO.	Maatregel	Raming
1	Bijdrage in de verzorgingskosten van ouders met een drie- of meerling	225.000,00
2	Speciale projecten t.b.v. kwetsbare gezinnen	95.000.000,00
3	Logistieke kosten speciale projecten t.b.v. kwetsbare gezinnen	20.000.000,00
4	Voeding t.b.v. opvanginstellingen (creches, residentiële en niet - residentiële opvanginstellingen)	17.775.000,00
	Totaal	133.000.000,00

Het geraamd bedrag voor programma 2409 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 133.000.000,-**.

2411 - Mechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid (MUIK)

Gezien het beleid van het ministerie gestoeld is op een duurzame mensenrechtenbenadering, is het van belang dat aan de transformatie van de nationale wetgeving naar de regionale en internationale mensenrechtenverdragsbepalingen verder vorm en inhoud wordt gegeven. Uit voorgaande studies blijkt dat min of meer 70 wetsproducten over kinderrechten moeten worden ontwikkeld dan wel worden aangepast. Gezien de complexiteit en de veelheid hiervan, is de samenwerking met strategische, relevante en te zake deskundige ngo's een belangrijke optie om invulling hieraan te geven. In deze samenwerking blijft het ministerie c.q. de overheid verantwoordelijk voor het geheel, maar trekt zij samen met de geïdentificeerde ngo's op, om de prioriteitenlijst van de wetgevingsproducten in conceptwetten om te zetten. Het hoofddoel van dit beleidsvoornemen is om de wettelijke bescherming van de doelgroep verdere vorm en inhoud te geven.

De promotie van kinderrechten, vrouwenrechten en rechten van personen met een beperking moet leiden tot de eliminatie van elke vorm van discriminatie tegen hen; de volledige beleving van hun rechten en het stimuleren van hun gelijkwaardigheid binnen alle segmenten van de samenleving moet gewaarborgd zijn

Het Monitorings- en evaluatiemechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid, MUIK, is belast met het doorlopend nationale toezicht op de naleving van het kinderrechtenverdrag. Ook in het begrotingsjaar 2024 wordt deze monitoring voortgezet om verdere uitvoering en invulling aan integraal en duurzaam kinderrechtenbeleid te geven.

Vanaf het begrotingsjaar 2015 is gewerkt aan de vestiging van een integraal sociaal en justitieel netwerk voor de bescherming van kinderen die geweld ervaren. In 2017 was het zo ver dat een integraal kinderbeschermingsnetwerk (IKBeN-netwerk) voor de sociale en justitiële bescherming van het kind dat geweld ervaart, werd ingesteld. Vanaf de instelling is gewerkt aan het opzetten van een integraal case-managementsysteem om cases inzake kinderen die dringend bescherming nodig hebben te monitoren. De aanmelding van de case, het volgen hiervan en de juiste doorverwijzing van de case naar de relevante afdelingen binnen de overheid, hebben tot doel de bescherming van het kind duurzaam te bevorderen. In het dienstjaar 2021 is er een aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een softwareprogramma ten behoeve van het casemanagement – en doorverwijssysteem. Dit uniform softwareprogramma zal gegevens bevatten over kinderen die speciale hulp/bescherming nodig hebben van de overheid en ngo's. De uitvoering van dit kinderbeschermingsnetwerk zal wederom worden voortgezet in het dienstjaar 2024

Het geraamde budget voor het Dienstjaar 2024 ter realisatie van de beleidsvoornemens is begroot op SRD 500.000,- (Vijfhonderd duizend Surinaamse dollars)

De raming van de bijdrage uit donormiddelen (UNICEF) is gesteld op SRD 200.000,-.

Voor kinderrechtenpromotie- en bewustwordingsactiviteiten is een bedrag van SRD 250.000,- opgebracht. En voor de uitvoering van activiteiten van het Integraal Kinderbeschermingsnetwerk (IKBeN) is een bedrag van SRD 250.000,- opgebracht.

Beleidsmaatregel 2411: MUIK	
Raming UNICEF bijdrage	SRD 200.000.00

Geraamde kosten voor het dienstjaar 2024

Het geraamd bedrag voor programma 2411 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 700.000,-**

Omschrijving	Bedrag in SRD	
1. Integrale, doelgroepgerichte en effectieve promotie van kinderrechten in relatie tot vrouwenrechten en rechten van personen met een beperking om de beleving van mensenrechten duurzaam te bevorderen (Voorlichting en promotie in ruime zin).	Voorlichting geven aan scholen, opvanginstellingen, buurtorganisaties en service clubs; - Promotiemateriaal pakketten samenstellen voor bibliotheken op Lagere- en VOJ scholen; - Radio- en televisie spotjes laten maken; - Folders en brochures drukken; - Herdenking/ Viering Internationale dagen i.h.k.v. het kind, z.a.: Dag tegen kinderarbeid (12 juni) Dag van het meisje (11 okt.) Dag voor de rechten van het kind (20 nov.) Dag voor mensen met een beperking (3 dec.) Dag van het Gezin (15 mei) Kinderdag (5 dec.) Dag van Onschuldige Kinderen, slachtoffers van agressie (4 juni) Internationale dag van de Jeugd (12 aug.)	250.000,00
2. Voortzetting uitvoering Kinderbeschermingsnetwerk		250.000,00
Totaal		500.000,00

2414 - Bijdrage in acute noodsituaties

Dit programma dekt aanvragen die gedaan worden als mensen in acute nood verkeren. Het gaat om een eenmalige tegemoetkoming aan personen, die b.v. met plotseling overlijden van een dierbare worden geconfronteerd en op dat moment niet of niet genoeg over de financiële middelen beschikken om de begrafenis kosten te betalen.

Andere acute noodgevallen kunnen zijn brandgevallen, medische hulpmiddelen (b.v. prothese- en pacemaker), thuiszorg attributen (bedden, rolstoelen, rollators, etc.), verpleegartikelen (volwassen pampers, alcohol, verband etc.) en overige medische kosten, b.v. brilkosten, medicamenten, poliklinische kosten, lig- en verpleegkosten die niet gedekt worden middels garantiestellingen.

In navolging op de onstabiele financiële en sociaaleconomische situatie in het land en de gestegen kosten, is het noodzakelijk dat het ministerie de bijdrage voor de kosten voor uitvaarten en brandgevallen verhoogd.

In 2023 is de achterstand in betaling ingelopen over de jaren 2022 en deels 2023.

Het geraamd bedrag voor programma 2414 voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 10.000.000,-** in stede van SRD 4.500.000,-.

2415 - Financiële bijstand mensen met een beperking

Het programma Financiële Bijstand aan Mensen met een Beperking (FBMMEB) bestaat uit een maandelijkse tegemoetkoming van SRD 2.500, - per maand. Mensen met een permanente beperking, die niet of niet meer in staat zijn (volgens medische indicatie van de specialist) arbeid te verrichten, kunnen tot 60 jaar in aanmerking komen voor deze tegemoetkoming. Mensen met een tijdelijke beperking of een beperking, waarbij de persoon wel in staat is arbeid te verrichten na een bepaalde periode, kunnen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van 6 maanden of een jaar.

Het landelijk gemiddeld cliëntenbestand van mensen met een beperking voor het 3e kwartaal van 2023 bestaat uit 16.000 cliënten.

Het geraamd bedrag voor Financiële Bijstand aan mensen met een beperking voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 545.120.000, -**.

2416 - Financiële bijstand sociaal zwakke huishoudens

Het programma Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens is gericht op het ondersteunen van het hoofd en de andere leden van het huishouden. De leeftijdsklasse van de aanvrager ligt tussen 21 jaar tot 60 jaar en die van de kinderen tussen de 0 en 18 jaar. Het programma Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens (FBHH) bestaat uit een maandelijkse tegemoetkoming van SRD 1.750, -.

Overzicht raming 2024 FB ZWHH

Aantal	Omschrijving	Bedrag in SRD per eenheid	Raming
97.098	Zwakken huishoudens	1.750,00	169.921.500,00
1.000	Beschikkingsboeken	100,00	100.000,00
24.850	SIS registratieformulieren	10,00	48.500,00
1	Exploitatiekosten	60.000.000,00	60.000.000,00
IDB			37.849.000,00
Totaal			267.919.000,00

Het landelijk gemiddeld cliëntenbestand zwakke huishoudens voor de kustvlakte voor het 3e kwartaal van 2023 bestaat uit 8.000 cliënten.

Het geraamd bedrag voor Financiële Bijstand aan sociaal zwakke huishoudens voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 267.919.000, -**.

2502 - Medische hulpmiddelen

Het programma Bijdrage aan Medische Hulpmiddelen heeft als doel de personen, die vanwege sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen, te ondersteunen.

Uit dit programma worden de kosten voor de volgende hulpmiddelen gedekt, te weten CT- en MRI-scans, brillen, gehoortoestellen, scootmobielen, rollators, pacemakers, rolstoelen, orthopedische schoenen, prothesen (knie, heup, gebit etc.), orthesen, shunts, verrichtingen t.b.v. dialyse zoals getunnelde dialyselijn, ciminoshunt, shuntogram, PTA (Plasma Thromboplastin Antecedent) gezichts-, gehoor-, en verzorgingsmiddelen.

De dekking geschiedt op basis van medische indicatie, waarbij het hulpmiddel ter bevordering van de mobiliteit van personen worden verstrekt door de leveranciers/dienstverlenende instellingen.

De betaling vindt plaats nadat geverifieerd is dat de persoon voorzien is van het medisch hulpmiddel. Vanwege de huidige koersontwikkelingen en de sociaaleconomische situatie, is het noodzakelijk dat de bijdrage aan medische hulpmiddelen wordt verhoogd.

Het geraamd bedrag voor het programma Bijdrage aan medische hulpmiddelen voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 6.000.000,-** in stede van SRD 1.000.000,-.

2503 – Thuiszorg

Binnen het beleidskader van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is er in de achter ons liggende jaren geen adequaat antwoord geformuleerd voor het tekort aan plaatsingsmogelijkheid voor mensen met een beperking in de leeftijdsklasse 18-59 jaar en senioren burgers. Het is van eminent belang residentiele opvang en kwalitatieve zorg voor senioren burgers en mensen met een beperking te garanderen. Mede gelet op de SDG's zal het Ministerie in het dienstjaar 2024 het thuiszorgsysteem

Dit doel zal het Ministerie trachten te bereiken door het versterken van de diensten in wiens taakstelling zorg aan huis is opgenomen. De diensten Mensen met een Beperking en Seniorenzorg zijn in dit kader aan elkaar gekoppeld om zodoende een optimale zorg te kunnen bieden. Het doel van een verbeterd thuiszorgsysteem is om de kwaliteit van het leven van de Surinaamse hulpbehoevenden in een thuissituatie te vergroten. Er komt een inhaalslag door te starten met de financiering van thuiszorg voor diegenen die het echt nodig hebben. Dat zal gelden voor de doelgroep mensen met een beperking en senioren die:

1. geen familie hebben;
2. niet in staat zijn om thuiszorg te betalen;
3. alleenwonende sociaal zwakke burgers;
4. verwaarloosde burgers;
5. ondervoede burgers;
6. burgers met een slechte gezondheidstoestand.

De diensten mensen met een beperking en bejaarden zorg zullen worden voorzien van de nodige basis benodigdheden om thuiszorg optimaal aan te bieden aan de doelgroep.

Verder zullen er ook opleidingen en refreshment trainingen worden aangeboden aan de personeelsleden van de diensten om kwalitatieve zorg te blijven bieden en om mee te gaan met de ontwikkelingen binnen de thuiszorg. Hiervoor is een bedrag geraamd van **SRD 3.000.000,-**

Ten tweede ligt het in de bedoeling wijkverpleging en preventieve thuiszorg in te zetten. Wijkverpleging is reguliere thuiszorg. Dat betekent dat het regulier moet geschieden. Aanschaf van transportmiddelen ten behoeve van de mobiliteit van de thuiszorgmedewerkers zal in deze fase een noodzaak zijn. Deze zorg zal worden uitgebreid naar de overige districten. Hierdoor wordt invulling gegeven aan de

decentralisatiegedachte. De exploitatiekosten zoals transport, verpleegartikelen (pampers, bloeddruk meters, glucose meters, verband artikelen, zalfjes, medische handschoenen), voeding en badges voor de pilot en het vervolgtraject zijn geraamd op **SRD 5.000.000,-** per jaar. Op termijn zullen de lange wachtlijsten in de zorg voor senioren burgers en mensen met een beperking tot het verleden gaan

De kosten voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 8.000.000,-** in stede van SRD 4.000.000,-.

2504 - Premiebetalingen Basiszorgverzekering

De Wet Nationale Basiszorgverzekering (WNB) is sinds 9 oktober 2014 in werking getreden en heeft als doel een basiszorgverzekering te garanderen voor alle ingezetenen van Suriname. Dit houdt in dat deze wet alle ingezetenen in Suriname verplicht zich te verzekeren voor het bij wet vastgestelde basiszorgpakket.

Volgens artikel 7 lid 3 geldt het volgende: “De Raad van Ministers bepaalt voor welke groepen, of categorieën van personen de premie geheel of gedeeltelijk wordt betaald. Bij Staatsbesluit kunnen omtrent het bepaalde in dit lid nadere regels worden vastgesteld”. Het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is belast met de behandeling en toewijzing van de aanvragen voor de premiesubsidie voor een basiszorgverzekering.

De uitvoering van het beleid met betrekking tot de aanvraag voor de premiesubsidie van de basiszorgverzekering valt onder de verantwoordelijkheid van het Onder directoraat Algemeen Maatschappelijke Zorg.

Uitgangspunt bij de uitvoering van het beleid is; ‘De premiesubsidie ten laste van de staat, wordt uitsluitend toegekend aan zij die daar rechtmatig aanspraak op maken.’

Om de rechtmatigheid van de aanvraag te kunnen toetsen zijn criteria vastgesteld die horen bij de diverse categorieën van personen, zoals besloten door de Raad van Ministers.

In 2022 heeft er een versoepeling plaatsgevonden voor de aanvraag van premiesubsidie voor een basiszorgverzekering voor bepaalde groepen/ categorieën waaronder 0-16 jaar, 60+, schoolgaanden, zwangere en mensen met een beperking.

Basiszorgverzekering (BZV) voor de leeftijdscategorie 17-59 jaar

Vanwege de verhoging van de premie voor particuliere basiszorgverzekering is er een stijging te verwachten in het bestand van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting.

De premiesubsidie voor een basiszorgverzekering komt ten laste van de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. De premiebedragen zijn als volgt onderverdeeld:

17 - 20 jaar => SRD 75,-

21 - 59 jaar => SRD 165,-

De raming van deze leeftijdscategorie (BZV verzekerden) bedraagt **SRD 136.000.000,-**.

BZV verzekerden

Soort verzekerden	Premie bedrag	Gemiddeld aantal 2023	Prognose aantal 2024 o.b.v. 40 % stijging	Jaartotaal 2024 in SRD
17 - 20 jaar	SRD 75,-	7.927 (7.927*75= 594.525,-)	11.495 (11.495*75= 862.125,-)	10.345.500,- (12*862.125,-)
21 - 59 jaar	SRD 165,-	53.481 (53.481*165= 8.824.365,-)	77.547 (77.547*165= 12.795.255,-)	153.543.060,- (12*12.795.255,-)
Totaal				163.888.560,-

Basiszorgverzekering (BAZO) voor de leeftijdscategorieën 0-16 jaar en 60+

De leeftijdscategorieën 0-16 jaar en 60+ worden vielen onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Echter heeft in juli 2018 de Onderraad besloten, om de Basiszorgverzekeringen van deze leeftijdscategorieën te overhevelen naar het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. De aanvragen voor deze leeftijdscategorieën worden sedert 2020 verwerkt en afgehandeld door het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting.

De facturen van de BAZO- verzekerden worden ingediend bij het ministerie voor betaalbaarstelling.

Het geraamd bedrag voor deze 2 leeftijdscategorieën (BAZO- verzekerde) is vastgesteld op **SRD 119.000.000,-**.

BAZO- verzekerden

Soort verzekerden	Premie bedrag	Aantal verzekerden	Jaartotaal 2021 in SRD	Jaartotaal 2022 in SRD
0-16 jaar	45,-	100.000	54.000.000,- (12*4,500,000.-)	54.000.000,- (12*4,500,000.-)
60+	180,-	30.000	64.800.000,- (12*5,400,000.-)	64.800.000,- (12*5,400,000.-)
Totaal			118.800.000,-	118.800.000,-

Het totaal geraamd bedrag voor dit programma is vastgesteld op **SRD 282.689.000,-**.

2505 - Meerkosten medische zorg

Het programma Meerkosten Medische Zorg behelst de ongedekte medische kosten die worden gemaakt door de verzekerden, vanwege o.a. het overschrijden van de dekking van het pakket van de medische verzekering.

Deze meerkosten worden opgedeeld in vier kostensoorten, te weten:

- Medicamenten: hier gaat het om medicamenten die niet worden gedekt door de medische verzekering.
- Lig- en verpleegkosten: hier gaat het om de lig- en verpleegkosten, die niet worden gedekt door de medische verzekering.
- Poliklinische kosten: hier gaat het om kosten voor de volgende medische behandelingen zoals lab verrichtingen, röntgen, niersteenvergruizing, lenspakket, katheterisatie & Hartinterventie, Bloedproducten, ECG, Echo, PA Lab, Operaties, nierdialyse, partuspakket, baarmoederhalskanker en wondbehandelingen, die niet worden gedekt door de medische
- Overige medische kosten: hieronder vallen o.a. thuiszorg, ambulance kosten, exploitatiekosten.

In december 2022 is het tarief van Stichting Bejaarde Zorg Commewijne (Huize Evie) aangepast. De laatste tariefsaanpassingen van de overige samenwerkende instellingen, dateren van 2017 en 2018. Het is noodzakelijk dat het ministerie, gezien de huidige koersontwikkelingen en de sociaaleconomische situatie in Suriname, de lig en verpleegkosten verhoogd.

Huize Evie heeft in 2021 een tariefsaanpassing gehad, waardoor de raming niet toereikend was in 2022. In 2022 hebben de andere instellingen zoals Huize Albertine, Zon Thuiszorg en Libi Makandra tariefsaanpassing aangevraagd voor de geboden dienstverlening. Naar aanleiding hiervan wordt de raming voor de kostensoort van dit programma verhoogd.

Voor het dienstjaar 2024 is het geraamd bedrag voor dit programma 2505 vastgesteld op **SRD 62.500.000,-**.

2601 - Low Income Shelter Program (LISP)

Het Affordable Housing Project (AHP), een vervolg van het LISP II, is gepland om uitgevoerd te worden in Februari 2019 tot en met November 2023. Voor de uitvoering van AHP is USD 35.000.000 (90%) investeringslening goedgekeurd. De Surinaamse Overheid komt in met een bedrag van USD 750.000 in financiële middelen voor kosten die niet gefinancierd worden via de middelen van de ISDB en terrein dat gekapitaliseerd is voor USD 3.000.000,00.

Jaarlijks komt dit uit op USD 150.000 per jaar.

SPECIFICATIE OVERHEIDSBEGROTING 2024-ISDB COMPONENTEN**1. MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM**

Ten behoeve van de upgrade en installatie van het Management Information System (MIS) is een nieuw contract tussen AHP met Ayala Consulting Corporation getekend in Januari 2021. Het gaat hierbij om het op lijn brengen van de uitvoering van het project met de project documenten (het operations manual). Het contract is goedgekeurd door de ISDB voor een bedrag van USD 128.750.

De MIS-consultant heeft zijn eerste deliverable gefinaliseerd in 2021. In Juni 2022 heeft de eerste missie naar Suriname plaatsgevonden waarbij er content gegeven moest worden aan het systeem door AHP. Nadat het systeem volledig is opgeleverd in Oktober 2022, zullen er jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden plaats vinden waarvan de laatste in 2024 zal zijn.

Begroting 2024: US\$ 12.875 (ISDB)

2. NGO's

De NGOs zijn getraind in het Management Information System (MIS) en zullen in 2024 diensten verlenen aan ongeveer 2.362 applicanten voor een vaste fee van USD 150 per goedgekeurde applicant.

Begroting 2024: US\$ 354.300 (ISDB)

3. SUBSIDIES KUSTVLAKTE

De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun woon- en leefomstandigheden loopt door tot 2024, ervan uit gaand dat er verlenging wordt gegeven aan het project naar 2024. Het betreft de subsidies voor nieuwbouw, renovatie of uitbreidingen van woningen in de kustvlakte. Het totaal aantal geprojecteerde subsidies voor 2024 is 1.545, zijnde 225 voor de bouw van woningen en 1.320 voor de renovaties en uitbreidingen van bestaande woningen.

Begroting 2024: US\$ 5.970.000 (ISDB)

4. SUBSIDIES BINNENLAND

Voor de dorpen in het binnenland is voor de dorpsgemeenschappen die in aanmerking zijn gekomen voor subsidie onder het AHP, het gedetailleerd werkplan conform het "Operational Manual" reeds uitgezet. De dorpen worden aangedaan en in overleg met de leiding van dorpsgemeenschappen zal o.a. bepaald worden wie in aanmerking komt voor subsidie, wat gebouwd zal worden, waar gebouwd zal worden, welke bouwvakkers zullen deelnemen aan de bouw. De logistieke zaken voor de bouw, renovatie en of uitbreiding van woningen zal ook in overleg met de dorpsgemeenschappen gebeuren. Daarbij zal de PIU in samenwerking met de dorpsgemeenschappen de inkoop, transport en opslag en bewaking van bouwmaterialen en bouwequipment met verschillende te contracteren leveranciers organiseren. De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun leefomstandigheden loopt door tot 2024, ervan uit gaand dat er verlenging wordt gegeven van het project voor 2024. Het betreft de subsidies voor nieuwbouw, renovatie of uitbreidingen in het binnenland. Het totaal aantal geprojecteerd subsidies voor 2024 is 1.400, zijnde 1000 voor de bouw van woningen en 400 voor de renovaties en uitbreidingen van bestaande woningen.

Begroting 2024: US\$ 4.468.000 (ISDB)

5. SITE PREPARATION VOORBURG/ 6. SUBSIDIES VOORBURG

In het derde kwartaal 2023 wordt een aanvang gemaakt met het aanbestedingsproces voor het aantrekken van een civieltechnische aannemer te Voorburg. Na gereedkomen in fasen (blokken) van de civieltechnische werken zal de bouw van de huizen plaatsvinden. In 2024 zal het civieltechnische werk afgerond worden. De nutsvoorzieningen zullen door de Overheid opgebracht moeten worden.

De bouw van de huizen zal na aanbesteding voor het aantrekken van bouwkundige aannemer plaatsvinden. De aanbesteding voor de bouw van de huizen zal simultaan met de civieltechnische werken plaatsvinden opdat bij gereedkomen van de civieltechnische werken de bouw van de woningen opvolgend kan starten. De toewijzing van subsidies aan begunstigden ten behoeve van verbeteren van hun woon- en leefomstandigheden loopt door tot 2024, ervan uit gaand dat er verlenging wordt gegeven van het project voor 2024. Het betreft de subsidies voor nieuwbouwwoningen in Voorburg. Het totaal aantal geprojecteerde subsidies voor Voorburg voor 2024 is 150 stuks.

Begroting Civieltechnische werken: US\$ 2.000.000 (ISDB)

Begroting Huizen: US\$ 1.350.000 (ISDB)

7. ENGINEER RICHELIEU/ 8. SITE PREPARATION RICHELIEU

De PIU zal in 2023 starten met voorbereidingen voor het project Richelieu. Dit onderdeel vertoont veel overeenkomsten met project onderdeel Voorburg en zulks zal op soortgelijke wijze waar mogelijk worden uitgevoerd. Het ontwerp en engineering van de civieltechnische werken zal door een ingenieursbureau worden voorbereid. Betreffend ingenieursbureau zal middels een proces van aanbesteding worden aangetrokken. Hierop volgend zal de aanbesteding voor de uitvoering van de civieltechnische werken plaatsvinden.

Begroting US\$ 60.000 (ISDB)

Begroting US\$ 2000.000 (ISDB)

Bovenstaande planning met de bijbehorende besteding van de budgetten is conditioneel en afhankelijk van diverse factoren zoals alle tijdslijnen halen v.w.b. het goedkeuren voorbereidende stappen door de PSC/EA en ISDB.

9. INTERMEDIARY FINANCIAL INSTITUTION SPSB

Er zal tussen het Ministerie en SPSB een contract afgesloten worden. De SPSB zal voorzien in de leenbehoefte van de applicanten die in aanmerking komen voor een woning. Conform lopende overeenkomsten zullen applicanten tegen 5% een lening kunnen aangaan met deze bank. De SPSB krijgt vanuit het budget van de ISDB een bedrag voor haar diensten van USD 32.50 per applicant.

Begroting 2024: US\$ 76.765 (ISDB)

10. PIU

Huur: US\$ 27.000 (ISDB)

Petty Cash: US\$ 14.400 (ISDB)

PIU: US\$ 280.500 (ISDB)

Begroting 2024: US\$ 319.050 (ISDB)

11. FINANCIAL AUDIT

Crowe Burgos is het accountantskantoor die belast is met het uitbrengen van verslag over de financiële activiteiten van AHP. Het is de eerste aanbesteding die is geweest vanwege het feit dat de aanwezigheid van de auditor vereiste was om het project te effectueren. Het accountantskantoor brengt jaarlijks en per kwartaalverslag uit.

Begroting 2024: US\$ 5.300 (ISDB)

12. SPECIFICATIE OVERHEIDSBEGROTING 2024-GOS COMPONENTEN

1. SOR/MEDISCHE VERZEKERING/BRANDVERZEKERING

De PIU-consultants hebben conform de contractuele afspraken recht op medische verzekering van USD 800 per jaar. In 2024 is dit begroot voor 12 PIU leden, de overige PIU leden zijn elders verzekerd. Daarnaast is het bij wet geregeld dat alle consultants SOR verzekerd moeten zijn. Dit is voor alle 18 PIU leden begroot en 30 field supervisors van het binnenland.

Het gebouw waarin de PIU resideert is jaarlijks onderworpen aan een brandverzekering.

Begroting 2024: US\$ 10.000 (GOS)

2. OFFICE SUPPLIES

Voor de aankoop van papier, inkt en andere opslag benodigdheden is er een bedrag opgenomen. Voorheen werden deze benodigdheden betaald uit petty cash ISDB. Maar bij toename van de activiteiten in het project, zal petty cash niet voldoende zijn om deze aankopen te financieren. Tevens is er een bedrag opgenomen voor riso-printen voor applicanten die in aanmerking komen voor een nieuwe woning. De bouwtekeningen dienen riso uitgeprint te worden. AHP beschikt niet over betreffende printer en zal dit uitbesteden aan Djinipi.

Begroting 2024: US\$ 15.000 (GOS)

3. ALARM- EN CAMERA SYSTEEM

Het gebouw van AHP is beveiligd middels een alarm- en camerasysteem.

Een bedrag is gereserveerd voor onderhoud en reparatie.

Begroting 2024: US\$ 1.500 (GOS)

4. ONDERHOUD EN LOGISTIEK TRANSPORTMIDDELEN

De transportmiddelen van het AHP zijn gekocht met de IsDB fondsen.

Op verzoek van de IsDB zijn onderhoudskosten geen deel van de overeenkomst. Om het aantal applicanten te behalen van 2.512 is begroot dat ongeveer 500 veldbezoeken zullen worden uitgevoerd. Eveneens is rekening gehouden met een percentage van het benzine gebruik te alloceren voor onderhoud en reparatie van de project voertuigen.

Begroting 2024: US\$ 50.000 (GOS)

5. LOGISTIEK HINTERLAND

De woningen in het binnenland worden gebouwd door lokale bouwvakkers van de dorpen. AHP koopt de bouwmaterialen per clusters van de dorpen. Indien klein gereedschap nodig is zoals een houtzaag zal AHP hierin moeten voorzien. Het budget voor bouwmaterialen is niet voldoende om te gebruiken voor de aanschaf van klein gereedschap. Een deel van de bouwmaterialen zal na aankoop zelf vervoerd worden door AHP.

Begroting 2024: US\$ 20.000 (GOS)

6. FIELD OFFICERS BINNENLAND

Voor de uitvoering van de veldwerkzaamheden zal de PIU-versterking nodig hebben in het binnenland.

Dit middels het aantrekken van ongeveer 30 veld officiers.

Begroting 2024: US\$ 36.000 (GOS)

7. MIS UPDATE

Jaarlijks wordt het huishoudelijk inkomen geüpdatet in het MIS-systeem vanwege de steeds toenemende veranderingen in de economie van Suriname. De data wordt in het MIS ingevoerd o.g.v. de ABS-statistieken door een consultant.

Begroting 2024: USD 10.000 (GOS)

8. ONVOORZIEN

Er is een bedrag gelijk aan 5% van het budget opgebracht ten behoeve van onvoorziene kosten.

Begroting 2024: USD 7.500 (GOS)

ISDB	SRD 444.380.000,00	USD 16.676.290,00
Overheidsbijdrage	SRD 5.620.000,00	USD 150.000,00
Totale raming is	SRD 450.000.000,00	USD 16.826.290,00

De totale raming voor AHP voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 450.000.000,-**.

2602 - Woningbouwprogramma

1. Subsidie voor afbouw, bijbouw of reparatie van woningen gezinnen in wooncrisis.

Met deze maatregel streeft het ministerie ernaar degenen tegemoet te komen, die zonder overheidssteun niet in staat zijn hun woonsituatie te verbeteren. Ook is het noodzakelijk om in te spelen op de behoefte aan hulp bij gezinnen in wooncrisis. Er wordt hierbij gedacht aan o.a. arbeidsongeschiktheid, langdurige ziekte, slachtoffers van o.a. natuurgeweld. Er wordt verder ook aandacht besteed aan de huisvesting van mensen met een beperking, instellingen die mensen met een beperking opvangen en huisvesting van senioren.

Het verstrekken van overheidssteun aan begunstigden inzake het renoveren, bijbouwen of afbouwen van diens woning behoort tot 1 van de succesvolle beleidsactiviteiten binnen dit beleidsprogramma. Voor het begrotingsjaar 2024 heeft het ministerie besloten dat vanwege het grote succes, en de grote behoefte vanuit de doelgroep het programma uit te breiden. Voor dit begrotingsjaar zal getracht worden 300 woon en leefsituaties te verbeteren. Op basis van de actuele bouwkosten van gemiddeld \$500 per m², en uitgaande van een maximaal bij te bouwen of te renoveren oppervlakte van 5,5 m² is het subsidiebedrag gestel op SRD 100.000,- per aanvraag. De totale raming voor dit beleidsonderdeel is gesteld op SRD 30.000.000,-.

Doelgroep:

1. Senioren burgers
2. Mensen met een beperking
3. Eenouder gezinnen (alleenstaande moeder/alleenstaande vader)
4. Lage inkomensgroepen

Criteria om in aanmerking te komen voor deze voorziening uit het fonds:

1. Benodigde stukken worden in orde gemaakt
 - a) kopie eigendomsakte
 - b) kopie perceelkaart
 - c) kopie ID-Kaart
 - d) kopie uittreksel alle inwonende
 - e) kopie loongegevens/overzicht inkomsten
 - f) kopie familieboek
2. Indien het een calamiteit betreft dient een rapport van NCCR ook te worden overlegd
3. Een gezamenlijk gezinsinkomen van niet meer dan SRD 120.000,-

Locatie:

Landelijke beschikbaarstelling.

Plan van aanpak:

- Aanvraagbrief (AVB) binnen bij minister indienen
- AVB komt binnen bij de directeur DVH
- AVB binnen bij afdeling, de aanvrager wordt gebeld om met hun benodigde documenten langs te komen voor een intakegesprek
- Achtergrondinformatie wordt onderzocht (veldbezoek)
 - o technisch rapport wordt opgesteld
 - o sociaal rapport wordt opgesteld
 - o foto opname wordt gemaakt
- dossiers worden opgemaakt
- dossier met advies naar minister
- Dossier naar DVH voor opmaak Raadsvoorstellen

2. Aflossing huurpenningen aan de Stichting Volkshuisvesting Suriname

De bovenste verdieping van het pand van de Stichting Volkshuisvesting Suriname (SVS) aan de Madeliefje straat is al enkele jaren in huur afgestaan aan het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting. Het directoraat Volkshuisvesting is in het pand ondergebracht. Het is gebleken dat het ministerie reeds enkele jaren niet heeft voldaan aan het betalen van de huurpenningen aan de SVS. De SVS heeft al enkele malen aangegeven de huurovereenkomst met het ministerie te willen opzeggen, omdat alle kosten voor onderhoud van het pand volledig uit het budget van de SVS bekostigd moet worden. Deze situatie is van noodzakelijk karakter en behoeft een spoedige oplossing. Ten behoeve van het aflossen van de achterstallige huur over de periode 2021 t/m 2023, is ten laste van de begroting 2024 derhalve een bedrag begroot van SRD 644.000, -.

3. Nieuwbouw van 100 woonoplossingen voor lagere-inkomensgroepen.

Vele burgers beschikken reeds over een bouwkaavel, maar met name de lagere-inkomensgroepen zijn met de huidige prijzen van bouwmaterialen niet in staat een eigen woning op te zetten. Het directoraat Volkshuisvesting heeft het plan opgevat, om burgers met een laag inkomen toch in staat te stellen een minimale woning op te zetten. Dit model past goed binnen de planning van de Regering i.c. het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting als urgentieprogramma onderdeel van het sociale

De woningen zullen + 40 m2 groot zijn. Het ligt het in de bedoeling dat er gebouwd zal worden op het perceel van de aanvrager. De aanvrager zal de woning moeten aflossen volgens het model van huurkoop bij de Stichting Volkshuisvesting Suriname. Dit zal in samenwerking met Stichting Volkshuisvesting geschieden. Op deze manier wordt er een revolving fund gecreëerd waarbij, andere behoeftigen uit de huurpenningen geholpen worden met een zachte lening. De voordelen zijn tweeledig zowel voor de doelgroep als voor de SVS.

Zoals eerder aangegeven zal het ministerie deze nieuwe beleidsmaatregel starten met aantal van 80 woonoplossingen.

De kosten voor de bouw van een woning groot 40 m2 (bouwprijs is +- USD 500 equivalent aan SRD 20.000, -) is geraamd op SRD 800.000, -. Voor deze beleidsactiviteit is een raming gemaakt van SRD 80.000.000, -.

Grond ontwikkelingsbedrijf (GOB)

Het primaire proces van een GOB dient er op gericht te zijn dat geïnvesteerd wordt in het verkrijgen van gronden die vervolgens bouw- en woonrijp worden gemaakt, waarna kavels ten behoeve van onder andere woningbouw aangeboden kunnen worden. Het streven moet erop gericht zijn, om op een evenwichtige en duurzame wijze een bijdrage te leveren aan een continu proces van kwantitatieve en kwalitatieve gebiedsontwikkeling en stadsherstelprojecten ten behoeve van de woningbehoefte in Suriname voor alle inkomensgroepen.

Het ministerie is voornemens het kinderopvang tehuis Koela weer leven in te blazen. Als pilot voor de herstart van het Grond ontwikkelingsbedrijf (GOB), zal het GOB belast worden met de opschonen en het bouwrijp maken van het terrein.

Het ministerie heeft daarnaast ook nog twee andere terreinen geïdentificeerd, waarbij het proces om te komen tot het verkrijgen van de beschikkingen op de terreinen reeds is ingezet. Deze terreinen zullen eveneens worden aangewend voor de bouw van woningen of eventueel huurappartementen.

De actuele kosten voor zwaar materieel liggen rond de SRD 6.000,- per dag.

Voor deze beleidsactiviteit is de raming gesteld op SRD 12.000.000,-.

Specificatie geraamde kosten Woningbouwprogramma

	Bedragen in SRD
1 Overheidssteun in wooncrisis situaties (300 gevallen) Situaties zoals brand, renovatie, uitbreiding en calamiteit. Steun tot max SRD 100.000 per geval. 300 gevallen x SRD 100.000= SRD 30.000.000,-	30.000.000,00
2 Aflossing huurpenningen aan de Stichting Volkshuisvesting Suriname	644.000,00
3 Nieuwbouw van 100 woonoplossingen voor lagere inkomensgroepen. (100 x SRD 800.000)	80.000.000,00
4 Grond ontwikkelingsbedrijf (GOB)	12.000.000,00
Totaal	122.644.000,00

De raming voor programma Woningbouw voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 122. 644.000,-**.

2407: Gemeenschapsontwikkeling Programma	Dit programma richt zich op het realiseren van ontwikkelingsprojecten en/of - programma's, die betrekking hebben op het ondersteunen en opbouwen van groepen van personen woonachtig in achtergestelde buurten in zowel de stad, het district als het binnenland. Voorop staat het stimuleren van deelname van deze kansarmen aan de projecten en/of programma's.	De projecten zijn niet uitgevoerd, dienstverleners accepteren geen bestelbon	De projecten zijn niet uitgevoerd, dienstverleners accepteren geen bestelbon	Een project m.b.t. immateriële begeleiding zal worden uitgewerkt en uitgevoerd in 2024.
Gezondheidszorg & Gezondheidsbescherming				
2505: Meerkosten medische zorg	Ondersteuning van Sociaal zwakkeren met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig - en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.	Sociaal zwakkeren zijn ondersteund met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.	In 2023 zijn Sociaal zwakkeren ondersteund met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.	In 2024 zijn Sociaal zwakkeren ondersteund met de aanschaf van medicamenten, betaling van lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten.
2502: Bijdrage aan Medische Hulpmiddelen	Personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen, te ondersteunen.	Personen die een medisch hulpmiddel nodig hebben zijn geholpen.	In 2023 zijn personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen voorzien hiervan.	In 2024 worden personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, het medisch hulpmiddel niet of niet geheel kunnen aanschaffen, voorzien hiervan.
2504: Premiebetaling Basiszorgverzekering	Volledige Premiebetaling voor personen in de leeftijdscategorie van 17-59 jaar, die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, die niet in staat zijn hun basis zorgverzekering te betalen.	De premie voor de basiszorgverzekering is betaald voor personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, niet in staat zijn deze te betalen.	In 2023 is de premie voor de basiszorgverzekering is betaald voor personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, niet in staat zijn deze te betalen.	In 2024 is de premie voor de basiszorgverzekering is betaald voor personen die vanwege zwakke sociaal financiële omstandigheden, niet in staat zijn deze te betalen.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	446.014	482.429	482.429	482.429	482.429
52	Schenken/ Donormiddelen	0	1.000	200	200	200	200
52211	UNICEF donatie	0	1.000	200	200	200	200
54	Ontvangen Leningen	0	445.014	482.229	482.229	482.229	482.229
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	93.870	37.849	37.849	37.849	37.849
54107	IsDB ontvangen leningen	0	351.143	444.380	444.380	444.380	444.380

Toelichting:

Schenken/ Donormiddelen

52211 - UNICEF donatie

Het Monitorings- en evaluatiemechanisme Uitvoering Integraal Kinderrechtenbeleid, MUIK, is belast met het doorlopend nationale toezicht op de naleving van het kinderrechtenverdrag. In het dienstjaar 2021 is er een aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een softwareprogramma ten behoeve van het casemanagement – en doorverwijssysteem. Dit uniform softwareprogramma zal gegevens bevatten over kinderen die speciale hulp/bescherming nodig hebben van de overheid en ngo's. De uitvoering van dit kinderbeschermingsnetwerk zal wederom worden voortgezet in het dienstjaar 2023. De bijdrage van UNICEF voor MUIK is **SRD200.000,=**.

De totale raming van UNICEF voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 200.000,=**.

Ontvangen Leningen

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Op 22 februari 2022 is een leningscontract (No. 5447/OC-SU) groot USD 30.000.000, - getekend door de minister van Financiën en Planning en de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank (IDB). Van dit bedrag is 15% (\$ 4.200.000) bestemd voor de uitvoering van AKB, MMEB en ZWHH. Van die 15% (\$4.200.000) is SRD 0,00 bestemd voor AKB, voor MMEB een bedrag van 0,00 en ZWHH een bedrag van SRD 37.849.000,00

De totale raming van IDB voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 37.849.000,=**.

54107 - IsDB ontvangen leningen

De proposal voor het LISP III programma is ingediend bij de Islamic Development Bank (IsDB) en intussen zijn er twee meetings geweest: een fact finding mission in oktober 2016 en een technische missie in januari 2017. Bij beide missies zijn er afspraken gemaakt waarbij de Stg. LISP voldoende huiswerk mee kreeg ter beantwoording van technische vragen en ter voorbereiding voor de uitvoering van het LISP III met veel toelichting aan de IsDB hierover.

Uiteindelijk gaf de IsDB ook haar visie hoe zij een succesvolle implementatie zien. Belangrijk is dat de IsDB het succes van het programma mede afhankelijk maakt van verhoogde subsidiebedragen die het mogelijk moeten maken dat de begunstigden beter in staat gesteld worden om tot een woonoplossing te geraken.

Bijdrage van IsDB voor 2024 van het AHP is **SRD 444.380.000,-**

Afdeling 12. Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur

De begroting voor het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen Deel

Het algemeen beleid van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur

Met het aantreden van de regering Santokhi/Brunswijk op 16 juli 2020 zijn in het Regeerakkoord van de coalitie een aantal nieuwe beleidsuitgangspunten geformuleerd. Ook het beleid op het ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur zal bijgesteld worden naar de nieuwe doelstellingen. Een paar hoofdpunten daaruit betreffen: de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, een hoger rendement en betere afstemming op de arbeidsmarkt. Daarbij zal de organisatie worden aangepast en inefficiënties en kansengelijkheid worden weggewerkt. Tevens wordt het gebruik van ICT- en afstandsonderwijs belangrijker. De curricula zullen aan een evaluatie worden onderworpen, waarbij speciale aandacht besteed zal worden aan milieu- en sport educatie. Het Hoger Onderwijs zal meer aandacht krijgen met als speerpunten innovatie en onderzoek. Het Cultuurbeleid zal in het komende jaar een omslagpunt kennen, waarbij meer nadruk zal komen te liggen op het culturele erfgoed. De relatie van het Openbaar Onderwijs en het Bijzonder Onderwijs is geen relatie van ondergeschiktheid, maar nevengeschiktheid en goed partnerschap, waarbij dezelfde onderwijsdoelen nagestreefd worden. Het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur is verantwoordelijk voor de middelen en dat zal in het subsidiebeleid zichtbaar worden, waarbij subsidies niet meer onvoorwaardelijk, maar binnen duidelijke beleidskaders zullen worden verstrekt.

DIRECTORAAT ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH BEHEER

Het Directoraat Administratief en Technisch Beheer (ATB) is binnen het MinOWC het directoraat welke faciliterend werkt naar de andere directoraten toe. Het ATB huisvest daarbij de verschillende diensten die verdeeld zijn in Hoofdafdelingen/ onderdirectoraten. De onderdirectoraten van het ATB zijn:

Algemene Personele Aangelegenheden

Financieel Beheer

Technische diensten

Behalve de bovenstaande diensten werkt het directoraat ATB ook beschermend toe naar het Ministerie. Zij zorgt ervoor dat alle werkzaamheden volgens de geldende wet- en regelgeving geschiedt. Samen zijn zij verantwoordelijk voor de administratieve werkzaamheden van ongeveer 17.000 ambtenaren en leerkrachten, het bewaken van gebouwen en terreinen en het vervoer van leermiddelen van ongeveer 120.000 leerlingen.

DIRECTORAAT ALGEMEEN VORMEND ONDERWIJS

Het directoraat AVO huisvest daarbij de verschillende diensten die verdeeld zijn in onderdirectoraten met hoofdafdelingen. De onderdirectoraten van het directoraat AVO zijn:

- Algemeen Vormend Onderwijs (AVO)
- Ontwikkelingsdienst (ONTW.D)
- Onderwijs Binnenland (OB)

De ondersteunende afdelingen aan AVO zijn het examenbureau, het bureau voor onderwijs en studiefaciliteiten (BOS) en de Algemene Onderwijs Bibliotheek (AOB).

De COVID-19 pandemie heeft ons doen beseffen dat het noodzakelijk is om te investeren in ons onderwijs. Ons onderwijssysteem is niet veerkrachtig om de schokken van de COVID-pandemie op te vangen. De discussie over de hervorming van ons onderwijs wordt al heel lang gevoerd, zonder dat daar adequaat invulling aan is gegeven. De regering Santokhi – Brunswijk heeft de sector onderwijs als prioriteit gesteld. Onderwijsvernieuwing zal moeten dienen als brandstof, zodat onze eigen leerlingen en studenten zich kunnen bekwamen in nieuwe hoogwaardige technieken en kennis en de nieuwe arbeidsplaatsen ten goede komen van onze Surinaamse burgers. Verder moet het vernieuwd onderwijssysteem meegaan met de eisen van de tijd en in lijn zijn met de “Caricom HRD Strategy 2030” en de UNESCO roadmap Education 2030 (SDG 4). Om dit te kunnen realiseren zal het onderwijsstelsel hervormd moeten worden. Om invulling hieraan te kunnen geven is de volgende concrete en werkbare visie ontwikkeld:

“Het onderwijs richt zich op de competentieontwikkeling van alle leerlingen en studenten in geheel Suriname door het aanbieden van een uitdagende en veilige leeromgeving, waarbij zij:

1. zelfstandig aan de slag kunnen gaan
2. hun eigen leerweg kunnen volgen zonder te blijven zitten
3. zowel zelfstandig als samen met anderen vraagstukken kunnen oplossen
4. cultuur bewust worden zodat zij culturele diversiteit respecteren en waarderen en attitudes, vaardigheden en kennis verwerven om in verschillende culturen te functioneren en
5. hun talenten en sociaal-emotioneel welbevinden leren ontwikkelen tot kritische burgers.

In dit ontwikkelingsgericht onderwijs is er expliciet aandacht voor de meertaligheid, de gelijkheid en gelijkwaardigheid, culturele diversiteit en de fysieke en mentale gezondheid.

Rekening houdend met de veerkracht van het onderwijsveld en de effecten van COVID-19 zullen de onderwijsvernieuwingactiviteiten in kleine stappen worden uitgevoerd.

DIRECTORAAT BEROEPS ONDERWIJS

Binnen de huidige organisatiestructuur van het MinOWC is het DBO weergegeven als een relatief kleine afdeling met korte structuur lijnen. In de praktijk ontstaan er echter informele lijnen om werkzaamheden en processen adequaat aan te kunnen pakken.

Niet altijd zorgen deze informele lijnen voor de juiste balans op de werkplek. De formele structuur echter, is meer statisch van aard, daar het beloningssysteem alsook een belangrijk deel van het gehele HRM beleid hierop wordt gebaseerd. Omdat wijzigingen hierin vaak te veel tijd en overleg kosten, vallen managers in de praktijk vaak terug op de informele structuren.

In het geval van het Directoraat Beroepsonderwijs betreft het een relatief “nieuwe” afdeling die bekeken vanuit het organogram leiding geeft aan 2 sub afdelingen, te weten BLBO en BMBO.

In de praktijk echter blijkt dat er heel veel gewicht uitgaat vanuit deze 2 “blokken”.

Doel

Een zodanige verbinding bewerkstelligen tussen onder andere de beschikbare kennis, mensen, middelen, tijd en ruimte dat er optimale resultaten worden bereikt.

DIRECTORAAT HOGER EN WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS

In de huidige Surinaamse, maar ook binnen de wereldgemeenschap, zijn participatie en succes steeds meer afhankelijk van vaardigheden, kennis en technologie, en onderwijs is daarmee een essentiële voorwaarde geworden voor economische en sociale vooruitgang. Het Hoger onderwijs moet bijdragen tot de ontwikkeling van een maatschappij waarin mensen hun leven zelf kunnen vormgeven en in staat zijn samen te leven met anderen. In deze maatschappij willen en kunnen burgers verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en hun omgeving. Een goed opgeleide en ondernemende bevolking die hoogwaardige diensten en producten voortbrengt, is dan ook een voorwaarde voor een vitale Surinaamse samenleving. Een samenleving die internationaal concurrerend en succesvol is in de aanpak van maatschappelijke opgaven”.

Onderwijs en wetenschap zijn meer dan aanjagers van de kenniseconomie in elke samenleving, waar naast financiële factoren ook inzicht in de eigen identiteit, historische achtergronden, natuur en milieu, sociale verhoudingen, cultuur en kunst de bepalende factoren vormen voor de kwaliteit van leven. Onderwijs, wetenschap en cultuur moeten daarom bereikbaar en toegankelijk zijn voor iedere burger. Zonder adequaat hoger onderwijs en onderzoeksinstituten die zorgen voor een substantieel goed opgeleid en geschoold kader kan geen enkel land een echte eigen en duurzame ontwikkeling realiseren.

Het beleidskader van het Hoger Onderwijs ziet er als volgt uit:

Inrichting van het directoraat Hoger Onderwijs;

Het Hoger Onderwijs (HO) dient afgestudeerden af te leveren met zodanige kennis en vaardigheden dat zij het hoofd kunnen bieden aan de nationale economische, sociale, culturele, politieke en milieu gerelateerde uitdagingen;

Het HO moet het voorbeeld zijn als het gaat om kwaliteitsonderwijs en effectief leren en onderwijzen;

Het HO moet steeds haar prestaties verbeteren , transparant zijn en voldoende rekenschap geven aan studenten en de gemeenschap;

Het HO moet zich in het bijzonder als collectief maximaal toewijden aan research en relevante toepasbare technologische kennis genereren en verspreiden ter stimulering en bevordering van duurzame sociale , economische , culturele en fysieke welvaart en welzijn;

Versterking en verbetering van de kwaliteit van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs, waaronder de oplossing van de vraagstukken rond certificering.

Het hoger onderwijs omvat diverse typen van opleidingen op postsecundair niveau t.w.

Het Instituut voor de Opleiding van Leraren (IOL)

Het Polytechnic College Institute University of Applied Sciences (PTC)

De Leraren Opleiding Beroepsonderwijs (LOBO)

De Academie voor Hogere Kunst- en Cultuuronderwijs (AHKCO)

De Stichting Jeugd tandverzorging (JTV),

De Centrale Opleiding voor Verpleegkundigen en Aanverwante Beroepen (COVAB).

De FHR Lim A Po Institute for Social Studies/FHR Institute for Higher Education

De Hogeschool voor Bedrijfswetenschappen (IBW) thans IBW university of Applied studies

University of Applied Science and Technology (UNASAT)

Boshuizen Training & Consultancy Suriname (BTCS) en Business School Paramaribo NV (BSP)

Hogeschool Janssen & Partners

Stichting Opleidingen en Onderzoek in Suriname (SOOS)

Suriname Institute of Management Studies (SIMS)

Suriname College of Accountancy (SCA) (Tjong A Hung Consulting N.V.)

Suriname College of Hospitality & Tourism (SCHT)

OD International Business School in Suriname (ODIBS)

International Business School Americas Europe (IBSAE)

Associate College Suriname (ACS)

International Business & Management Studies (IBMS)

Het Institute for Graduate Studies and Research (IGSR)

Institute of Management and Information Technology (IMIT)

Nederlands Handelsacademie SURINAME

Instituut Voor Moderne Opleidingen IVMO)

Universal Training & Education Center (UTEC)

Anton de Kom Universiteit van Suriname (AdeKUS)

Als gevolg van technologische, sociaal-culturele en economische ontwikkelingen verandert de vraag naar arbeid voortdurend. Er is sprake van een sterke differentiatie van functies en beroepen. Om in te spelen op de behoefte van de arbeidsmarkt, is afstemming van het opleidingsaanbod en van de beroeps- en studiekeuzes op de vraag van werkgevers naar personeel van groot belang. Meer en betere statistieken en onderzoek zijn van belang om het bovenstaande te onderbouwen.

DIRECTORAAT CULTUUR

Cultuur is een krachtige en dynamische factor, die te maken heeft met de ontwikkeling van de Natie Suriname. De Culturele rijkdom van ons land, met als basis onze culturele diversiteit, is de afgelopen jaren via de factor mens gegroeid naar bijzondere culturele verworvenheden.

In het Regeerakkoord 2020-2025 “Samen werken aan een duurzame toekomst voor Suriname” wordt cultuur, naast het economische stelsel, het sociaal-maatschappelijke stelsel en het politieke stelsel als vierde stelsel of wel de vierde pilaar voor ontwikkeling van onze samenleving erkend. Suriname staat bekend om haar harmonie in culturele, religieuze en etnische diversiteit en haar rijkdom aan cultureel erfgoed.

Het cultuurbeleid zal respect voor elke groep bevorderen en tevens de gemeenschappelijke bestemming van ons als natie vooropstellen. De cultuur economie zal gestimuleerd worden. Initiatieven ter bevordering van werk en inkomen zullen ondersteund worden. Door het scheppen van een gunstig kunst- en cultureel erfgoedklimaat zullen kunstenaars, artiesten, cultuurbeoefenaars en erfgoedinstellingen extra gestimuleerd worden om hun werkzaamheden krachtig te ondersteunen.

Het is de cultuur die de mens instaat stelt over zichzelf na te denken, het is vanwege de cultuur dat waarden onderscheiden kunnen worden en keuzen worden gemaakt. Het is Cultuur dat de mens zich uitdrukt, van zichzelf bewust wordt, zijn onvolledigheid inziet, zijn prestaties onder de loep neemt, onvermoeibaar zoekt naar nieuwe inhoud en werken schept waarmee hij zijn eigen beperking overwint. In de praktijk houdt cultuur in een weerspiegeling van het verleden, evenwel een verleden dat leeft in het materieel en immaterieel cultureel erfgoed, omdat het opgenomen is door de huidige generatie en als een weerspiegeling van handelingen door en door verbonden is met het dagelijks leven van de mens. Cultuur kan, volgens de omschrijving van UNESCO, worden beschouwd als het gehele complex van geestelijke, materiële, intellectuele en emotionele eigenschappen, die een samenleving of sociale groep kenmerken. Cultuur houdt niet alleen in kunsten en letteren, maar ook leefwijzen, fundamentele rechten van de mens, waardesystemen, tradities en overtuigingen.

Het algemeen cultuurbeleid zal mede erop gericht zijn om, met erkenning van artikel 27 van de Universele verklaring van de Rechten van de Mens, eenieder vrijelijk deel te laten nemen aan het cultureel leven van de gemeenschap en de vruchten daarvan. Voorts heeft eenieder recht op bescherming van de geestelijke en materiële belangen, voortspruitend uit een wetenschappelijk, letterkundig of artistiek werk dat hij/zij heeft voortgebracht.

In Artikel 38 van de Grondwet van Suriname zijn onderwijs en cultuurbeleving als grondrechten geregeld. Ook de plicht de “democratisering van cultuur door het genot van cultuur en culturele scheppingen aan te moedigen en middels culturele en recreatieve vereniging, voorlichtingmedia en andere geschikte kanalen de toegang van alle burgers tot die culturele scheppingen te verzekeren”.

Artikel 47 staat dat “de Staat bewaart en beschermt de culturele erfenis van Suriname, stimuleert het behoud hiervan en bevordert het beoefenen van wetenschap en technologie in het kader van de nationale ontwikkelingsdoeleinden”.

Op grond van het bovenstaande, en uitgaande van de culturele pluriformiteit van de Surinaamse samenleving is de beleidsfilosofie gebaseerd op de culturele democratie. Met als kenmerk erkenning van de gelijkwaardigheid van alle culturen. Onder culturele democratie wordt in dit verband verstaan het onderling accepteren van elkaars cultuuruitingen, en zo nodig het uitwisselen van culturele waarden. Dit moet garanderen dat:

Alle individuen zonder uitzondering vrijelijk kunnen deelnemen aan het culturele leven;

Voor de verdere ontwikkeling, welke gericht is op de versterking van de Surinaamse culturele identiteit, de creativiteit en de nationale eenheid, er geput zal worden uit alle cultuurbronnen;

De grote en rijke verscheidenheid aan culturele waarden behouden en verder ontwikkeld wordt.

In 2023 zal het directoraat Cultuur, zich als vierde ontwikkelingspilaar inzetten om cultuur geaccepteerd te krijgen als vitaal en horizontaal geïntegreerd onderdeel binnen het ontwikkelingsbeleid van Suriname. Cultuur heeft voldoende werkingskracht om geïntegreerd te worden in alle beleidssectoren en processen rond duurzaamheid, duurzame ontwikkeling, welzijn en welvaart.

De culturele erfgoed sector van Suriname draagt bij aan ondernemerschap, aan het bedrijfsleven en is door de brede culturele diversiteit een onuitputtelijke bron voor cultuurhistorische uitingen. Een levendig cultureel klimaat draagt altijd bij aan de vitaliteit van een samenleving.

Het beleid in 2023 zal zich namelijk richten op 6 programma's

Het versterken van de basis infrastructuur, het institutioneel versterken van culturele en erfgoed instellingen en organisaties;

Het transformeren van de incidentele subsidieregeling naar een structureel subsidie en uitkeringsprogramma ten behoeve van de cultuur en erfgoed sector;

Het verder ontwikkelen en inrichten van het cultureel erfgoed beleid;

Aanpassing van bestaande en invoering van nieuwe wet- en regelgeving om de bescherming en behoud van het cultureel erfgoed, culturele eigendomsrechten en traditionele kennis te faciliteren;

De geografische spreiding van kunst en cultuur gericht op het ontwikkelen en vergroten van het aanbod aan kunst en cultuuruitingen.

Het uitvoeren van een gedegen internationaal cultuurbeleid

Directoraat: Cultuur**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
				Verplichtingen	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven	Uitgaven
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>					
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	1.879	26.000	38.567	38.567	42.424	46.666	51.333
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	918	25.000	38.417	38.417	42.259	46.485	51.133
610	Lonen en salarissen	0	21.389	33.077	33.077	36.385	40.024	44.026
611	Sociale premies	0	1.611	2.490	2.490	2.739	3.013	3.314
612	Gebruik van goederen en diensten	918	2.000	2.850	2.850	3.135	3.448	3.793
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	961	1.000	150	150	165	182	200
620	Inventaris	398	1.000	150	150	165	182	200
621	Transport middelen	563	0	0	0	0	0	0

Toelichting:
Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

Door de aanzienlijke natuurlijke uitstroom van medewerkers in het laatste decennium, is de menselijke capaciteit op vrijwel alle afdelingen ernstig verzwakt. Vanwege het feit dat er binnen het directoraat onvoldoende adequaat kader is, zal het Directoraat Cultuur genoodzaakt zijn midden- en hoger kader aan te trekken.

Overzicht personeelsbestand

Diest betrekking kader Niveau	Vaste dienst	Parttimer contracttant docent en/of Comm. Lid	Generaal Totaal				
	M	V	Tot.	M	V	Tot	
lager kader (schaal 1 t/m6)	41	61	102	4	2	6	108
Middenkader (schaal t/m 8)	15	18	33	0	0	0	33
Hoger kader (schaal 9 t/m 11)	11	15	26	34	41	75	101
Totaal	67	94	161	38	43	81	243

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het personeelsbestand van het Directoraat Cultuur voor 56% uit vrouwelijke en 44% uit mannelijke medewerkers bestaat. Van het personeel in vaste dienst wordt 15% gerekend tot hoger kader, 20% tot middenkader en 63% tot lager kader.

Om de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat te versterken, zullen structurele maatregelen worden genomen. Deze maatregelen zullen moeten resulteren in versterking van de rol en positie van de Surinaamse overheid binnen de culturele sector, de instituties en commissies op nationaal, regionaal en internationaal niveau. De raming voor 2024 bedraagt **SRD. 33.077.300,=**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	27.422.850
61002	Vakantietoeslag	2.695.450
61003	Overwerk	2.300
61004	Bonussen en Gratificaties	87.450
61005	Overig Salaris	1.420.300
61006	Vacatiegelden	261.100
61013	Functionele toelagen	1.200
61014	Persoonlijke toelagen	64.550
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	81.100
61017	Waarnemingstoelage	191.800
61018	Inconvenienten	4.700
61019	Overige Toelagen	549.800
61020	Telefoonvergoeding	76.000
61021	Representatievergoeding	80.500
61023	Vervoersvergoeding	124.400
61024	Overige vergoedingen	13.800
Totaal		33.077.300

611 - Sociale premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het Ambtelijk salaris en betreft de Overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatszieken Fonds (S.Z.F.).

De bijdrage aan Pensioenen is geraamd op SRD 1.085.700,= en de bijdrage aan het Staatszieken Fonds is SRD 1.404.000,=, hetgeen de Sociale Premies voor het dienstjaar 2024 brengt op een totale raming van **SRD 2.489.700,=**

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.085.700
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	1.404.000
Totaal		2.489.700

612 - Gebruik van goederen en diensten

De focus is hierbij sterk op capaciteitsversterking. Het trainen cq opleiden van het personeel. Voor het jaar 2024 is het begroot bedrag **SRD. 2.850.000,=**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	200.000
61208	Binnenlandse reiskosten	15.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	30.000
61210	Buitenlandse reiskosten	500.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	500.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	150.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	7.500
61221	Vergaderkosten	350.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	20.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	50.500
61231	Overige kosten Automatisering	5.000
61232	Overige kosten voorlichting	2.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	55.000
61238	Telefoon uitgaven	150.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	75.000
61246	Verzekering	10.000
61247	Schoonmaak	75.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	25.000
61251	Voeding	35.000

61258	Kunst en Cultuur Aankopen en Onderhoud	20.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	200.000
61263	Overige Algemene Kosten	350.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	10.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	15.000
Totaal		2.850.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Noodzakelijke investeringen zullen gepleegd worden. Voor het jaar 2024 is het begroot bedrag **SRD**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62010	Overige inventaris	150.000
Totaal		150.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	2.126	132.141	231.723	231.723	7.653	8.418	9.260
09	Subsidie en Bijdragen	601	855	1.500	1.500	1.650	1.815	1.996
0976	Subsidies aan culturele- en overige niet commerciële instellingen, instanties en/of organisaties	601	855	1.500	1.500	1.650	1.815	1.996
30	Kunst en Cultuur	1.525	131.286	230.223	230.223	6.003	6.603	7.263
3001	Reguliere specifieke culturele activiteiten	671	1.100	2.750	2.750	3.025	3.328	3.660
3009	Cultuur erfgoedzorg	170	300	750	750	825	908	998
3010	Revitalisering van de historische binnenstad	0	128.681	224.766	224.766	0	0	0
3011	Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed	0	350	500	500	550	605	666
3012	Culturele betrekkingen/Internationaal Cultuurbeleid	684	855	1.457	1.457	1.603	1.763	1.939

Toelichting : Programma's**0976 - Subsidies aan culturele- en overige niet commerciële instellingen, instanties en/of organisaties**

In 2024 zullen museale, erfgoed, muziek en culturele instellingen evenals kunst en cultuuronderwijs instellingen in aanmerking komen voor een subsidieregeling. Ook met organisaties en verenigingen, die aannemelijk hebben gemaakt dat de subsidie zal bijdragen aan het verwezenlijken van de doelstellingen of projectactiviteiten en dat aantoonbaar kunnen maken, zullen in aanmerking komen voor een subsidieregeling (overheidsstichtingen en particuliere stichtingen).

Culturele en erfgoedinstanties, organisaties en verenigingen die geen deeltaken uitvoeren van het cultuurbeleid, maar wel bijdragen aan de beleving van en participatie aan cultuur bevorderen kunnen ook in aanmerking komen voor een subsidieregeling.

Het directoraat Cultuur zal mede in het kader van de subsidieregeling cultuur en erfgoed sector, culturele instellingen en organisaties administratieve en technische ondersteuning verlenen teneinde culturele producties en participatie in binnen- en buitenland mogelijk te maken. Het geraamd bedrag voor 2024 bedraagt **SRD 1.500.000,=**

- Academie voor Hoger Kunst en Cultuur Onderwijs (AHKCO)
- Stichting Gebouwd Erfgoed Suriname (SGES)
- Nola Hatterman Art Academie
- Cultureel Centrum Suriname (CCS)
- Stichting Openluchtmuseum Fort Nieuw Amsterdam (SOFNA).

De subsidie aan diverse parastatalen is voor een deel geheel verweven met de lonen en salarissen van het Directoraat Cultuur. In 2024 wordt er verder gewerkt aan de beleidskaders voor subsidieverlening en samenwerkingsrelaties met de parastatale instellingen ressorterende onder het directoraat Cultuur.

3001 - Reguliere specifieke culturele activiteiten

Kennis van elkaars cultuuruitingen kan bijdragen tot wederzijds begrip en waardering en kan toenadering van elkaar en van groepen met zich meebrengen, waardoor voorwaarden worden geschapen voor intercultureel dialoog saamhorigheid en acceptatie. In dit kader dragen nationale manifestaties in belangrijke mate bij tot kennisoverdracht over respectievelijke tradities, gewoonten en andere cultuuruitingen. De culturele uitwisseling tussen cultuurkenners en groepen met een eigen culturele identiteit zal verder geïntensiveerd worden.

De viering van de religieuze feestdagen zal aan de cultuurgemeenschappen zoveel mogelijk worden Bij dit programma moet de samenwerking tussen Overheid, cultuurgemeenschappen en het bedrijfsleven tot uiting komen. De vieringen zullen op zaterdagen en of zondagen worden gehouden.

De raming voor dit programma is gesteld op **SRD 2.750.000, =**

3009 - Cultuur erfgoedzorg

Zowel het materieel als het immaterieel cultureel erfgoed moet behouden en gedocumenteerd worden en de kennis daaromtrent moet uitgedragen worden. De hoofddoelstelling van het cultureel-erfgoedbeleid is duurzaam zorgen voor en omgaan met het cultureel erfgoed, opdat het van betekenis kan zijn voor de huidige generaties en doorgegeven kan worden aan de volgende generaties. Dit zal via diverse projecten en activiteiten mogelijk gemaakt worden.

De aangepaste monumentenwet en aangrenzende wet en regelgeving zullen dienen als instrument voor de inventarisatie van het cultureel erfgoed en het natuurlijk erfgoed van Suriname. De samenwerking met andere ministeries is hierbij noodzakelijk. De raming voor dit programma is gesteld op totaal **SRD 750.000,=**

3010 - Revitalisering van de historische binnenstad

Dit programma wordt gefinancierd door de Inter American Development Bank. Het is gericht op de revitalisatie van de historische binnenstad van Paramaribo. Er is een Program Implementation Unit die het programma coördineert. Er is geen sprake van eigen bijdragen. De raming voor het jaar 2024 is US\$ 8.119.146,39,= oftewel **SRD 324.766.000,=**

3011 - Ruimtelijke Ordening en het Erfgoed

Het samenwerken met planning instanties met het doel het integreren van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologische erfgoed en landelijke waarden) in het planontwikkelingsproces c.q. ruimtelijke ordening is een belangrijk prioriteitsgebied. In deze z.g. “stedenbouwkundige of planologische monumentenzorg” nemen cultuurhistorische waarden in het ruimtelijk inrichtingsproces een belangrijke plaats in. De essentie van dit alles is, dat er bij ruimtelijke ordening van een gebied eerst nagegaan moet worden welke cultuurhistorische waarden in het geding zijn en of ze een bijdrage kunnen leveren bij de ontwikkeling van het gebied. Cultuurhistorische waarden kunnen een extra dimensie geven aan de ontwikkeling vanwege hun culturele uitstraling, hetgeen de kwaliteit van de woon- en leefomgeving verhoogt en het cultuur erfgoed toerisme ten goede komt. De raming voor dit programma is gesteld op totaal **SRD 500.000,=**.

3012 - Culturele betrekkingen/Internationaal Cultuurbeleid

Een gedegen en effectief uit te voeren internationale cultuurbeleid moet de positie van de kunst, cultuur en erfgoedsector versterken, het moet verbanden tussen cultuur economie en diplomatie, leggen en bijdragen aan duurzame ontwikkeling, samenwerking en uitwisseling, inspiratie bieden, kennis vergroten, toegang bieden tot kunst en cultuur van hoog niveau en talentontwikkeling.

De raming voor dit programma is gesteld op totaal **SRD 1.457.000,=**

TOELICHTING PRESTATIE INDICATOREN

Onderwijs Wetenschap & Cultuur/ Informatie en Communicatie					
	Doel programma	Gerealiseerd Beleid 2021	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte beleids- resultaten per eind 2023	Verwachte beleids- resultaten per eind 2024
Onderwijs Wetenschap & Cultuur/ Onderzoek en ontwikkeling					
Beleidsprogramma : Kunst en Cultuur					
0976. Subsidies en bijdragen aan Culturele- en overige niet commerciële instellingen, instanties en/of organisaties	Subsidie ter dekking v.d. exploitatie	Geen realisatie	Twee instellingen hebben subsidie ontvangen	Dit programma is voor het verlenen van vaste en/of incidentele subsidie aan diverse organisaties	Dit programma is voor het verlenen van vaste en/of incidentele subsidie aan diverse organisaties
3001. Reguliere specifieke culturele activiteiten	Kunst en Cultuur ontwikkeling	Geen realisatie	Diverse projecten zijn uitgevoerd	In samenwerking met scholen en lokale organisaties worden kunst- en cultuuractiviteiten georganiseerd	In samenwerking met scholen en lokale organisaties worden kunst- en cultuuractiviteiten georganiseerd
3009. Cultuur Erfgoedzorg	Behoud Cultureel Erfgoed	Geen realisatie	Project conservering van de Inheemse dans is uitgevoerd (documentaire)	Er is een onderhoudsplan voor restauratie en upgrading van bestaande standbeelden en gedenktekens	Er is een onderhoudsplan voor restauratie en upgrading van bestaande standbeelden en gedenktekens
3010. Revitalisering van de historische binnenstad	Revitalisering Cultureel Erfgoed			Voortzetting van het programma in 2023	Voortzetting van het programma in 2024
3011. Ruimtelijke Ordening en het erfgoed	Integreren van Cultuurhistorische waarde plaatsen binnen de ruimtelijke planning		Geen realisatie	Er is een aanvang gemaakt met consultaties voor het vastleggen van de waarde plaatsen	De cultuurhistorische waardeplaatsen en geografische informatie zijn vastgelegd (waardekaart)
3012. Culturele betrekkingen/ Internationaal Cultuurbeleid	De positie van Kunst, Cultuur en Erfgoedsector internationaal versterken		Project Muziek op scholen is uitgevoerd ism Kenny B Foundation	Er is internationaal cultuur beleid geformuleerd	Er wordt uitvoering gegeven aan het internationaal Cultuurbeleid en aan de cultuur accoorden met beviende landen

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	128.681	224.766	0	0	0
54	Ontvangen Leningen	0	128.681	224.766	0	0	0
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	128.681	224.766	0	0	0

Toelichting:

Ontvangen Leningen

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

De lening van **SRD 324.766.000**, = bij Islamic Development Bank (IDB) is voor de financiering van het programma "Revalidatie van de historische binnenstad" van Suriname. Ter voorkoming dat Suriname van de werelderfgoedlijst wordt afgevoerd is deze lening aangegaan.

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

1. Academie voor Hoger Kunst en Cultuur Onderwijs

De AHKCO is belast met onderwijs op HBO niveau voor de studierichtingen Beeldende kunst, Journalistiek en Sociaal cultureel vormingswerk. Vanaf haar instelling heeft het directoraat Cultuur zorg gedragen voor de personele lasten en de daarmee gepaard gaande sociale premies van zowel het administratief personeel als de fulltime en parttime docenten.

2. Stichting Gebouwd Erfgoed Suriname

Deze Stichting heeft als hoofddoelstelling het voorbereiden van een rechtspersoon belast met het beheer van de monumenten (beheersinstituut monumentenzorg). De stichting wordt als katalysator aangewend bij de revitalisering van de historische binnenstad van Paramaribo. Slechts de personeelskosten van de directeur en twee administratieve medewerkers komen ten laste van het Directoraat Cultuur. De relatie van het directoraat Cultuur met deze stichting is statutair vastgelegd, waarbij de directeur Cultuur de functie van voorzitter van het stichtingsbestuur bekleedt.

3. De NolaHatterman Art Academy

Deze particuliere stichting heeft als doel: het opzetten van kunstacademie gericht op talentontwikkeling en stimuleren van creatieve ontwikkeling bij kinderen tussen 6 en 12 jaar. Het Directoraat Cultuur heeft zich vanaf de instelling van deze stichting gecommitteerd tot de betaling van de algehele exploitatiekosten waaronder de vergoeding van parttime en fulltime medewerkers. In 2021 zal de relatie met deze stichting worden geëvalueerd en nader worden vastgesteld.

4. Het Cultureel Centrum Suriname (C.C.S.) en de Volks Muziek School.

De Stichting CCS Volks Muziek School heeft als doel de bevordering van de Muziek kennis in het algemeen en in het bijzonder van de muzikale ontwikkeling van de jeugd. De staat Suriname heeft zich vanaf 1975 gecommitteerd tot het voorzien in de exploitatiekosten van voornoemde stichtingen. Vanaf de instelling van het directoraat Cultuur in 1980 is dit directoraat namens de staat Suriname aangewezen om hiervoor zorg te dragen. Circa 50% van het personeelsbestand van deze instelling (18 personen), uitgezonderd de muziekdocenten, zijn in het personeelsbestand van het Directoraat Cultuur geïntegreerd (zijn overheidsambtenaren). De relatie van het directoraat Cultuur met deze stichting is statutair vastgelegd in de participatie van een vertegenwoordiger van het directoraat in het stichtingsbestuur.

5. Stichting Openluchtmuseum Fort Nieuw Amsterdam (SOFNA).

Deze Stichting is gevestigd in het district Commewijne en heeft als doel:

- Het bevorderen en verspreiden van kennis over de Surinaamse geschiedenis en het hedendaagse Suriname;
- Het ontwikkelen van Openluchtmuseum Fort Nieuw Amsterdam tot een centrum van educatie, studie en vrijetijdsbesteding;
- Het leveren van een bijdrage aan duurzame ontwikkeling van het district Commewijne, alles in de ruimste zin des woord.

De samenwerking tussen de staat Suriname en SOFNA is vastgelegd in twee overeenkomsten n.l. 1. een overeenkomst tot ter beschikbaarstelling van personeel en 2. een beheersovereenkomst.

6. De Stichting Surinaams Museum

Het doel van de stichting;

- Het oprichten, in stand houden en inrichten van het museum, het uitbreiden en conserveren van de voorwerpen in de diverse collecties, betrekking hebbende op Surinaamse kunsten en wetenschappen in de ruimste zin des woord;
- Het bevorderen van de studie en kennis betreffende Suriname op alle daartoe geëigende wijze;
- Het samenwerken met buitenlandse musea en instituten die een soortgelijk doel nastreven.

7. Stichting Nationale Volksmuziekschool (VMS).

Deze particuliere stichting heeft als doel basis muziekonderwijs te verzorgen buiten schoolverband. De relatie van het directoraat Cultuur met deze stichting is statutair vastgelegd in de participatie van een vertegenwoordiger van het directoraat in het stichtingsbestuur.

8. Subsidie Naks Gemeenschapscentrum.

De Organisatie voor gemeenschapswerk Naks is een stichting die zich reeds tientallen jaren inzet voor de verhoging van het cultureel bewustzijn in relatie tot duurzame ontwikkeling van Surinamers in het algemeen en van de Afro-Surinamers in het bijzonder.

Directoraat: Administratief en Technisch Beheer**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	306.877	757.500	1.041.666	1.041.666	1.145.833	1.260.416	1.386.458
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	293.633	756.500	982.816	982.816	1.081.098	1.189.207	1.308.128
610	Lonen en salarissen	126.334	188.500	260.171	260.171	286.188	314.807	346.288
611	Sociale premies	10.621	15.000	22.645	22.645	24.910	27.400	30.140
612	Gebruik van goederen en diensten	156.678	553.000	700.000	700.000	770.000	847.000	931.700
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	13.244	1.000	58.850	58.850	64.735	71.209	78.330
620	Inventaris	5.254	1.000	54.850	54.850	60.335	66.369	73.006
621	Transport middelen	7.990	0	4.000	4.000	4.400	4.840	5.324

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het personeelsbestand van het directoraat Administratief en Technische Beheer bedraagt in begrotingsjaar 2024, 17.131 medewerkers. Uitgaande van de geprognosticeerde cijfers voor het dienstjaar 2023 is het gemiddelde bruto maand inkomen van het niet onderwijzend personeel gesteld op SRD 4.527,= tot een maximum SRD 18.095,= (na de herwaardering in 2022). Het Ministerie van Onderwijs Wetenschap en Cultuur is drukdoende de achterstand welke zij heeft inzake jubilerende in te lopen.

De totale personeelskosten van het Directoraat Administratief en Technisch Beheer voor het dienstjaar 2024 bedragen **SRD 260.171.000,=**

De onderstaande tabel geeft de specificatie van de medewerkers Bron Cebuma mei 2023

Departement	Ambtenaren	Onderwijsgeventen	Totaal
A.M.E.C.	49	118	167
ARYA DEWAKER	111	168	279
E.S.H.I.	10	3	13
E.B.G.S.	394	934	1328
EVANG.METH.GEM.	47	65	112
FRIEDLAND INST.	2		2
R.K. BYZ.	597	1316	1913
SANATHAN DHARM	90	224	314
ST. SCH. M/D BIJBEL	15	39	54
ST. VOLLE EVANG.	2	3	5
ST. VRIJE SCHOOL	4	14	18
SUR. MOSL. ASSOC.	13	44	57
SUR. ISL. GEM.	49	66	115
WESLIAANSE	2	7	9
ZEVENDE DGS ADV.	11	22	33
MinOWC BLO	2408	6119	8527
MinOWC BNO	196	795	991
MinOWC BVO	374	868	1242
CPI	3	39	42
MinOWC NOP	1068	610	1678
PRESBYTERIAANSE ZEND.	9		9
STG. BANDE MATRAM	12		12
STG. KANGOEROE COMM.	7	12	19
MinOWC SUBSIDIE	34	78	112
Grand Total	5507	11544	17051

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	183.129.999
61002	Vakantietoelage	13.550.285
61003	Overwerk	188.130
61004	Bonussen en Gratificaties	327.695
61006	Vacatiegelden	1.417.444
61012	Detachering toelagen	40.000
61013	Functionele toelagen	16.663.780
61014	Persoonlijke toelagen	3.469.170
61015	Lesuren vergoeding	1.378.070
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	265.190
61017	Waarnemingstoelage	149.675
61018	Inconvenientes	480.000
61020	Telefoonvergoeding	120.000
61021	Representatievergoeding	252.108
61023	Vervoersvergoeding	690.274
61024	Overige vergoedingen	38.049.180
Totaal		260.171.000

611 - Sociale premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het Ambtelijk salaris en betreffen de Overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatszieken Fonds (S.Z.F.).

De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 15.033.000,= en de bijdrage aan het Staatszieken Fonds is SRD 10.832.000,=

De totale raming voor Sociale Premies bedraagt **SRD 22.645.000,= voor het dienstjaar 2024.**

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	13.033.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	9.612.000
Totaal		22.645.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 700.000.000,=**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	191.000
61205	Deskundigen Binnenland	25.000
61208	Binnenlandse reiskosten	280.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	250.000
61210	Buitenlandse reiskosten	330.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	250.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	500.000
61216	Kopieer	34.500.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	500.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	200.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	50.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	300.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	200.000
61224	Licenties en programmakosten	10.000
61228	Brochure en andere Periodieken	10.000
61231	Overige kosten Automatisering	5.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	14.000.000
61238	Telefoon uitgaven	10.000.000
61240	Water	10.000.000
61241	Electriciteit	10.000.000
61246	Verzekering	750.000
61247	Schoonmaak	4.000.000
61250	Bewaking	52.100.000
61251	Voeding	100.000
61252	Contributie	2.000.000

61254	Onderzoekskosten	100.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	500.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	150.000
61263	Overige Algemene Kosten	10.795.000
61270	Lesmateriaal en Leermiddelen	60.000.000
61273	Vormingsprogramma's	100.000
61274	Onderwijs binnenland	2.000.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	50.000
61283	Huur van voertuigen	485.254.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	500.000
Totaal		700.000.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

Onder deze kostensoort vallen de aanschaffingen voor computers alsook kantoormeubilair. De dagelijkse administratie van het directoraat ATB wordt reeds jaren handmatig bijgewerkt middels een kaartensysteem. Gelet op de huidige technologie is het noodzakelijk de verschillende afdelingen te laten automatiseren voor een efficiënte en effectiever verloop. Hier is ook opgenomen het aanschaffen van schoolmeubilair dat middels de aanbesteding gehouden wordt.

De totale raming voor het dienstjaar 2024 van deze kostensoort bedraagt **SRD 54,850,000,=**

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.100.000
62002	Schoolinrichting	50.000.000
62004	Computers	800.000
62005	Printers	100.000
62006	Netwerken	1.650.000
62010	Overige inventaris	1.200.000
Totaal		54.850.000

621 - Transport middelen

Onder deze kostensoort vallen o.a. het vernieuwen van het verouderd wagenpark van het MinOWC. Het aanschaffen van 3 dienstvoertuigen t.b.v ATB De totale raming voor het dienstjaar 2024 van deze kostensoort bedraagt **SRD 4.000.000,-**

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	4.000.000
Totaal		4.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S worden als volgt gewijzigd;

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	579.112	632.723	978.763	978.763	1.007.348	1.108.083	1.218.892
01	Infrastructurele Werken	10.882	13.591	26.000	26.000	17.600	19.360	21.296
0130	Nieuwbouw, rehabilitatie en renovatie van scholen en woningen	10.882	13.591	26.000	26.000	17.600	19.360	21.296
02	Institutionele versterking	231	500	700	700	770	847	932
0265	Institutionele versterking aan stichtingen	231	500	700	700	770	847	932
24	Sociale bescherming en armoede bestrijding	55.003	0	0	0	0	0	0
2418	Transport Gratis Schoolvervoer	55.003	0	0	0	0	0	0
27	Primair (Basis) Onderwijs	502.777	604.800	930.000	930.000	968.000	1.064.800	1.171.280
2702	Bijzonder Lager Onderwijs	502.777	604.800	930.000	930.000	968.000	1.064.800	1.171.280
28	Secundair Onderwijs	10.219	13.832	22.063	22.063	20.978	23.076	25.384
2801	Bijzonder Nijverheidsonderwijs	1.291	1.900	3.110	3.110	2.330	2.563	2.820
2802	Christelijke Pedagogisch Instituut	8.928	11.932	18.953	18.953	18.648	20.513	22.564

Toelichting : Programma's
0130 - Nieuwbouw, rehabilitatie en renovatie van scholen en woningen

In het belang van de uitvoering van enkele randvoorwaarden welke moeten zorgdragen voor kwalitatief goed onderwijs zullen de volgende voorzieningen getroffen worden:

De preventieve voorzieningen zijn noodzakelijk voor het ministerie van onderwijs maar ook voor de gemeenschap in zijn algemeenheid. Zowel in Paramaribo, randdistricten en in het binnenland zullen er diverse activiteiten uitgevoerd worden. Deze werkzaamheden zullen voornamelijk gericht zijn op :

- Herstelwerken aan openbare scholen, internaten en dienstwoningen in boven Suriname.
- Nieuwbouw of afbouw van scholen.
- Herstelwerken aan 3 openbare scholen in Sipaliwini oost.
- Herstelwerken aan gebouw en terreinen van het ministerie.

e) Herstelwerken aan scholen en internaten in de overige districten.

De totale raming voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 26.000.000,=** in stede van **SRD16.000.000,=**

0265 - Institutionele versterking aan stichtingen

Het Ministerie ondersteunt elk jaar een beperkt aantal stichtingen, die vanwege hun werkzaamheden, een relevante bijdrage leveren aan het beleid van het ministerie. In het komend jaar zal dit programma aan een evaluatie worden onderworpen en waar nodig zullen beleidskaders voor verstrekking van de subsidie worden opgesteld. Het geraamd bedrag voor 2024 bedraagt **SRD 700.000,=**

2702 - Bijzonder Lager Onderwijs

Hieronder vallen scholen met een religieuze achtergrond waaronder: RKBO, EBG, SanatanDharm, AryaDewaker, SIS, Zevende Dags Adventisten, AMEC, Baptisten Gemeente, Bahai, Scholen met de Bijbel, SMA, Wesleyaanse Gemeente en EMG. Deze instellingen verzorgen onderwijs op GLO en VOJ niveau. Het beleid van het MinOWC richt zich op het toegankelijk maken van onderwijs voor een ieder op elk niveau. Het MinOWC draagt bij in de exploitatiekosten van bovengenoemde instellingen.

De raming voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 930.000.000,=** in stede van **SRD 880.000.000, =**

2801 - Bijzonder Nijverheidsonderwijs

Hieronder valt het Waaldijk College. Hier worden aan de leerlingen bepaalde beroepsgerichte vaardigheden bijgebracht. De exploitatiekosten voor deze onderwijsinstelling worden door het MINOWC betaald. De raming voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 3.110.000,=** in stede van **SRD 2.118.000,=**

2802 - Christelijke Pedagogisch Instituut

Het Christelijk Pedagogisch Instituut is een school van middelbaar niveau waar studenten worden opgeleid tot leerkrachten. Er is een bedrag van **SRD 18.953.000,=** in stede van **SRD 16.953.000,=** begroot voor de personeelskosten sociale premies van de leraren van dit instituut.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Infrastructurele werken				
0130 Nieuwbouw, Rehabilitatie en renovatie van scholen en woningen	Opheffen tekort aan schoollokalen en kantoorruimtes		De hoofdafdeling technische diensten zal in het jaar 2023 de achterstallige werkzaamheden m.b.t. De bouw van o.a. scholen voortzetten.	De hoofdafdeling technische diensten zal in het jaar 2024 de achterstallige werkzaamheden m.b.t. De bouw van o.a. scholen voortzetten. Extra aandacht voor hygiëne voor water gelopen scholen.
Programma: Subsidie en Bijdragen				
0265 Institutionele versterking aan Stichtingen	Financiële bijdragen aan diverse Stichtingen		Het subsidiebeleid wordt nader bekeken en waar nodig aangepast	Het subsidiebeleid zal geëvalueerd worden, en waar nodig aangepast
Programma: Primair (Basis) Onderwijs				
2702 Bijzonder Lager Onderwijs	Volledige dekking van salarissen van onderwijsgeevenden en deels dekking van de materiële kosten w.o. leermiddelen	Realisatie van 88.47 %	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Voortzetten van de subsidie met mogelijke aanpassingen i.v.m. uitbreidingen van scholen
2801 Bijzonder Nijverheidsonder-wijs	Volledige dekking van salarissen van onderwijsgeevenden van het Waaldijk college en deels dekking van de materiële kosten w.o. leermiddelen	Realisatie van 63.41 %	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Voortzetten van de subsidie
2802 Christelijk Pedagogisch Instituut	Volledige dekking van salarissen van onderwijsgeevenden	Realisatie van 74.00 %	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Het afleveren van meer en goed geschoolde leerkrachten teneinde het tekort aan leerkrachten op te vangen

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	251	710	781	859	945
53	<i>Niet Belasting Middelen</i>	0	251	710	781	859	945
53133	Opbrengst schoolvervoer	0	141	600	660	726	799
53134	Examen en inschrijfgelden MBO	0	110	110	121	133	146

Toelichting:

Niet Belasting Middelen

53133 - Opbrengst schoolvervoer

De totale opbrengsten voor de examen- en inschrijfgelden zijn geraamd op **SRD 600.000,=**. Deze gelden zijn afkomstig van de afdeling Vervoer.

53134 - Examen en inschrijfgelden MBO

De totale opbrengsten voor de examen- en inschrijfgelden zijn geraamd op **SRD 110.000,=**. Deze gelden zijn afkomstig van het Examenbureau.

Directoraat: Algemeen Vormend Onderwijs**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	698.351	1.445.567	2.006.988	2.006.988	2.207.687	2.428.455	2.671.301
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	698.163	1.444.567	2.003.988	2.003.988	2.204.387	2.424.825	2.667.308
610	Lonen en salarissen	632.573	1.317.567	1.864.948	1.864.948	2.051.443	2.256.587	2.482.246
611	Sociale premies	55.150	110.000	119.040	119.040	130.944	144.038	158.442
612	Gebruik van goederen en diensten	10.440	17.000	20.000	20.000	22.000	24.200	26.620
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	188	1.000	3.000	3.000	3.300	3.630	3.993
620	Inventaris	188	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
621	Transport middelen	0	0	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het personeelsbestand is gesteld op 9.184 medewerkers. Dit aantal bestaat uit niet onderwijzend personeel en onderwijzend personeel en parttimers. Het aantal niet onderwijzend personeel is 2558, onderwijzend personeel is 6567 en parttimers 59.

Overzicht Personeelsbestand

Omschrijving	Ambtenaren	Onderwijsgeevenden	Parttimers/AO	Totaal
BLO	2214	5748		7962
BVO	344	819	59	1222
Grand Total	2558	6567	59	9184

Gemiddelde maandelijkse Salaris Personeel BLO en BVO

Gemiddelde Salaris	Ambtenaren	Onderwijsgeevenden	Parttimers/AO
BLO	2.053,46	4.270,22	
BVO	2.241,08	6.083,99	2.434,95
Grand Total	4.294,54	10.354,21	2.434,95

De totale personeelskosten van het Directoraat Algemeen Vormend Onderwijs voor het dienstjaar 2024 bedragen **SRD 1.864.948.000,-**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	1.624.451.120
61002	Vakantietoeslag	75.648.600
61003	Overwerk	34.585
61004	Bonussen en Gratificaties	1.409.980
61006	Vacatiegelden	1.561.915
61012	Detachering toelagen	1.059.300
61013	Functionele toelagen	49.700.850
61014	Persoonlijke toelagen	1.659.750
61015	Lesuren vergoeding	94.380.700
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	3.741.005
61017	Waarnemingstoelage	426.250
61018	Inconvenienten	1.071.250
61020	Telefoonvergoeding	28.750
61021	Representatievergoeding	65.900
61022	Huishuurvergoeding	66.500
61023	Vervoersvergoeding	480.995
61024	Overige vergoedingen	9.160.550
Totaal		1.864.948.000

611 - Sociale premies

Deze kosten betreffen de overheidsbijdrage aan de Pensioenen en aan het Staatszieken Fonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 63.919.400,= en de bijdrage aan het Staatszieken Fonds is SRD 55.120.600,=.

De totale raming van Sociale Premies bedraagt **SRD 119.040.000,=** voor het jaar 2024.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	63.919.400
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	55.120.600
Totaal		119.040.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het gebruik van goederen en diensten voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 20.000.000 ,=**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61204	Tijdelijk personeel	50.000
61208	Binnenlandse reiskosten	200.000

61209	Binnenlandse verblijfskosten	200.000
61210	Buitenlandse reiskosten	580.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	275.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	645.000
61216	Kopieer	197.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	55.000
61221	Vergaderkosten	60.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	400.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	100.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	2.530.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	3.500.000
61238	Telefoon uitgaven	100.000
61240	Water	363.000
61241	Electriciteit	445.000
61246	Verzekering	5.000
61247	Schoonmaak	120.000
61263	Overige Algemene Kosten	9.052.000
61270	Lesmateriaal en Leermiddelen	300.000
61272	Examenmateriaal	753.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	70.000
Totaal		20.000.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

De totale raming voor het dienstjaar 2024 van deze kostensoort bedraagt **SRD 1.000.000,=**

Onder deze kostensoort vallen de aanschaffingen voor computers, schoolinrichting, internet equipment alsook kantoormeubilair t.b.v. de dagelijkse werkzaamheden van het directoraat AVO. Gelet op de huidige technologie is het noodzakelijk de verschillende onderwijsafdelingen te laten automatiseren voor een efficiënt en effectiever verloop.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	250.000
62004	Computers	200.000
62005	Printers	100.000
62006	Netwerken	150.000
62010	Overige inventaris	300.000
Totaal		1.000.000

621 - Transport middelen

De totale raming voor het dienstjaar 2024 van deze kostensoort bedraagt **SRD 2.000.000** ,=

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	2.000.000
Totaal		2.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	24.423	245.705	277.353	277.353	285.488	294.437	304.281
07	Onderzoek en Ontwikkeling	3.984	21.205	25.512	25.512	28.063	30.870	33.956
0722	Schoolvoeding	923	6.000	6.000	6.000	6.600	7.260	7.986
0723	Uitvoering activiteiten Basic Life Skills	0	0	1.402	1.402	1.542	1.696	1.866
0726	Vernieuwing van het onderwijsstelsel en verbetering van het onderwijs	2.995	9.000	10.040	10.040	11.044	12.148	13.363
0729	Cenasu, Centrum nascholing Suriname (Onderwijs Bureau Professionalisering (OBP)	0	1.205	1.205	1.205	1.326	1.458	1.604
0748	Bureau Speciaal Onderwijs	0	0	1.865	1.865	2.052	2.257	2.482
0769	Opzetten Sciencepark	66	5.000	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655
16	Financieel Economisch	0	96.000	96.000	96.000	96.000	96.000	96.000
1618	Beurzen of Fonds Studiefinanciering Suriname	0	96.000	96.000	96.000	96.000	96.000	96.000
26	Huisvesting	167	500	1.510	1.510	1.661	1.827	2.010
2605	Huisvesting in Internaten	167	500	1.510	1.510	1.661	1.827	2.010
27	Primair (Basis) Onderwijs	7.851	45.000	13.862	13.862	15.248	16.773	18.450
2701	Verbetering Basis onderwijs in Suriname	0	35.000	0	0	0	0	0
2704	Onderwijs Binnenland	7.851	10.000	10.652	10.652	11.717	12.889	14.178
2705	Volwasseneneducatie	0	0	3.210	3.210	3.531	3.884	4.273
28	Secundair Onderwijs	0	65.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000

2803	Onderzoek voor verbetering secundair onderwijs	0	65.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
29	Hoger Onderwijs	12.422	18.000	40.469	40.469	44.516	48.967	53.864
2903	Studielening voor Hogeronderwijs	10.264	10.000	20.000	20.000	22.000	24.200	26.620
2904	Studietoelagen voorbeursalen in Hoger Onderwijs	2.158	8.000	20.469	20.469	22.516	24.767	27.244

Toelichting : Programma's

0722 - Schoolvoeding

Het project schoolvoeding zal worden uitgevoerd op zowel GLO als VOJ-scholen. Het project van 2023 is doorlopend afgeleid van het pilotproject dat is gestart eind 2021. Het gaat hierbij om een maaltijd-project waarbij behoeftige leerlingen van een ontbijt worden voorzien. Het pilotproject is geëvalueerd en in 2022 gestart met fruit en zal verder worden ontwikkeld en aangepast.

De raming voor 2024 bedraagt totaal **SRD 6.000.000,=**

0723 - Uitvoering activiteiten Basic Life Skills

Dit implementatietraject is gericht op capaciteitsversterking van het personeel van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur ten einde Basic Life Skills Sessies aan te kunnen bieden binnen het regulier onderwijs(mediatheken, studieloopbaan begeleiding, decanaat) op verschillende scholen in geheel Suriname. Voor het Basic Life Skills programma betekent dit dat er gekwalificeerde krachten zullen zijn die zorg dragen voor levens vaardigheidsontwikkeling bij schoolgaanden. Levensvaardigheid Ontwikkeling is nodig om een harmonische mens te doen ontstaan, waarbij karaktervorming, aanpassingsvermogen, vaderlandsliefde, geloof in eigen kunnen, zelfwerkzaamheid, organisatievermogen, creativiteit, moraliteit en gezondheidsaspecten (preventie, voorlichting) gestimuleerd worden. Op die manier kunnen kansen gecreëerd worden voor de Surinaamse jongeren die hen instaat stellen om hun ontwikkelingstaken naar behoren uit te voeren en een volwaardige plaats in de maatschappij te veroveren. Doelgroep : Kinderen en jongeren in de leeftijd van 3- 16 jaar binnen en buiten het reguliere onderwijssysteem (directe doelgroep), Personeel mediatheek wezen, schoolbegeleiders, leerkrachten, samenleving (indirecte doelgroep).

Trainingsmateriaal	SRD 194.500
Personeelkosten	SRD 290.500
Drukkosten (Materiaal)	SRD 917.000
Totaal	SRD 1.402.000

De raming voor 2024 bedraagt SRD 1.402.000,-

0726 - Vernieuwing van het onderwijsstelsel en verbetering van het onderwijs

Het vernieuwde onderwijs systeem moet meegaan met de eisen van de tijd en moet in lijn zijn met de “Caricom HRD Strategy 2030” en de UNESCO roadmap Education 2030 (SDG4). De volgende algemene doelen zijn gesteld voor de onderwijshervorming.

- Een meer verbeterd onderwijssysteem dat gelijke kansen biedt en relevant is en toegankelijk voor een ieder in het primaire en onderwijs (Leerjaar 1 t/m 8);
- Een verbeterd curriculum, didactiek en toetsing dat aansluit op SDG en betere kansen biedt voor de ontwikkeling van leerlingen en studenten;
- Capaciteitsversterking en professionalisering van schoolleiders en leerkrachten;

- Versterken en innoveren van de schoolorganisatie
- Bovenstaande doelen richten zich op (inter) nationaal competente beroepsbevolking en worden ontwikkeld in het kader van de aangegane internationale samenwerkingsverdragen(o.a. CARICOM HRD strategy 2030).

Enkele specifieke projecten die uitgevoerd zullen worden:

- Herintroductie van het Diagnostisch team MinOWC(Begeleiding)

De afdeling Begeleiding is er om leerlingen en schoolteams te begeleiden bij het bieden van kwalitatief onderwijs(regulier basisonderwijs). Helaas zijn er leerlingen die uitvallen in de reguliere basisscholen vanwege een tal van redenen. Voor hen wordt de mogelijkheid geschapen om op hun niveau onderwijs op maat, aangepast onderwijs, te volgen. Daarvoor hebben ze een schooladvies nodig van een psycholoog of orthopedagoog, dat kan zijn handhaving GLO, ZMLK of MLK. Aangezien het tarief van een consult(onderzoek/test) enorm is gestegen, zijn veel ouders met een laag/klein inkomen onmogelijk in staat om zo een test te permitteren voor hun kind. De duur van het project is januari 2024 tot en met december 2024. Indien er een mogelijkheid wordt geschapen voor deze leerlingen om de test te doen bij het MinOWC (pro deo of tegen een geringe vergoeding), zullen deze leerlingen (leeftijd tussen 6-16 jaar) nog een kans geboden worden om onderwijs op maat te krijgen. Hiermee willen we voorkomen dat ze drop-outs worden. Zo zullen ze in staat zijn als volwassenen nog een bijdrage aan de opbouw van de maatschappij te leveren en zullen dus niet afhankelijk zijn van de staat(Sociale Zaken). Hiervoor is de aanschaf van enkele testen nodig. Deze zijn :

Raven 2 IQ test	€ 466.04
SONR 6- 40 test	€ 2,159.08
PI- Diktee	€ 393.95
TTA	€ 393.95
Totaal	€ 3,413.02

De raming voor 2024 bedraagt SRD 136.520,80 (€ 3.413.02.)

- **Het finaliseren van geschiedenis lesmateriaal voor klas 4, leerjaar 6 (Curriculum Ontwikkeling)**

Dit project is gelinkt aan de volgende onderwijsdoelen te weten: SDG 4 “Verzekert gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevordert levenslang leren voor iedereen” ,HRD-strategy 2030, het Meerjaren Ontwikkelings Plan, Onderwijsvisie en doelen en leeruitkomsten van Geschiedenis. Doelgroep van dit project is specifiek bedoeld voor leerlingen van leerjaar 6 (klas 4) op GLO- niveau. Het project zal uitgevoerd worden gedurende periode juni 2023 tot en met april 2024. Het concept lesmateriaal voor het vak Geschiedenis van leerjaar 6 (klas 4) is voortgekomen uit de gap-analyse die gedaan is bij de aanvang van het BEIP 2 project, in de periode 2016- 2017. Door het finaliseren van het lesmateriaal voor het vak Geschiedenis is het onderwijs erop gericht om excellente leerlingen te inspireren over het verleden. Het lesmateriaal van leerjaar 6 (klas 4) zal de leerling in staat stellen om goed aan te sluiten op het geschiedenis lesmateriaal van leerjaar 7 (klas 5) en leerjaar 8 (klas 6). Er is ervoor gekozen handleidingen voor leraren te ontwikkelen met opdrachten voor de leerlingen en duidelijke instructies hoe dit materiaal te gebruiken. De afdeling Curriculumontwikkeling werkt ernaar toe het onderwijs meer ontwikkelingsgericht, dus ook competentiegericht te maken. Het is daarom noodzakelijk het huidige curriculum aan te passen/ aan te vullen met zinvolle opdrachten die leerlingen in staat zullen stellen het geleerde direct toe te passen. Hierbij moet er onder andere rekening worden gehouden met vakkenintegratie, de eigen leerweg van het kind en het niet enkel bijbrengen en toetsen van kennis, maar een combinatie van deze kennis, vaardigheden en attitudes.

De raming voor 2024 bedraagt SRD 35.490, - (koers 35, \$ 10.130)

- **Het ontwikkelen van additioneel materiaal voor competentiegericht leren voor de leerjaren één (1) tot en met acht (8)**

Dit project is gelinkt aan de volgende onderwijsdoelen te weten: SDG 4 “Verzekert gelijke toegang tot

kwakeiteitsvol onderwijs en bevordert levenslang leren voor iedereen” ,HRD-strategy 2030, het Meerjaren Ontwikkelings Plan en Onderwijsvisie. Dit project zal uitgevoerd worden in 2024 in een tijdsduur van 30 weken. De afdeling Curriculumontwikkeling werkt ernaar toe het onderwijs meer ontwikkelingsgericht, dus ook competentiegericht te maken. Het is daarom noodzakelijk het huidige curriculum aan te passen/ aan te vullen met zinvolle opdrachten die leerlingen in staat zullen stellen het geleerde direct toe te passen. Hierbij moet er onder andere rekening worden gehouden met vakkenintegratie, de eigen leerweg van het kind en het niet enkel bijbrengen en toetsen van kennis, maar een combinatie van deze kennis, vaardigheden en attitudes. Er is ervoor gekozen handleidingen voor leraren te ontwikkelen met opdrachten voor de leerlingen en duidelijke instructies hoe dit materiaal te gebruiken. Doelgroep : Alle leerlingen van leerjaren een (1) tot en met 8 op GLO-niveau.

De raming voor 2024 bedraagt SRD 106.140,- (\$ 3.033)

• **Early Childhood Development Awareness Campaign**

Dit project kan gelinkt worden aan de volgende Ontwikkelingsdoelen:

1. Het Kinderrechtenverdrag: Artikel 29: Het doel van Onderwijs: De Staten die partij zijn, komen overeen dat het onderwijs aan het kind, dient te zijn gericht op; de zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten, geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind;
2. Het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP);
3. De Sustainable Development Goals(SDG); doelstelling 4.2: Ervoor zorgen dat alle jongens en meisjes tegen 2030 toegang hebben tot hoogwaardige ontwikkeling van Voorschoolse educatie, opvang, en voorschools onderwijs, zodat ze klaar zijn voor het basis onderwijs;
4. Beleidsdocument ECD (taken): dienen als coördinatiepunt voor alle ECD gerelateerde activiteiten. Van 28 mei t/m 1 april werd er een informatiebeurs gehouden door het Ministerie van Onderwijs. Ongeveer 200 leerkrachten en 100 ouders hebben de stand van ECD bezocht, waarvan 90% van beide partijen niet voldoende of helemaal niet bekend is met ECD en het belang daarvan. In het curriculum van de Pedagogische Instituten wordt Early Childhood Development niet gedoceerd. Het minOWC zal hierop moeten inspelen. De leerkrachten en ouders geloven steeds meer in het feit dat de vroege kinderjaren juist de jaren zijn om in te investeren. Hoe jonger een kind wordt gestimuleerd en geprikkeld, hoe beter de verdere ontwikkelingen van het kind met als gevolg het reduceren van het probleemgedrag op latere leeftijd (13-18jr). De duur van het project is van augustus 2023 tot en met april 2024.

De raming voor 2024 bedraagt SRD 85.500,-

• **VOS scholen**

De problematiek voor wat betreft het plaatsen van leerlingen op de VOS scholen die thans beschikbaar zijn, blijkt een steeds groter wordende uitdaging. Derhalve heeft er per maart 2023 een bestemmings-wijziging plaatsgevonden van internaat Zaailand.

Per Oktober 2022 waren 350 van de ruim 600 leerlingen van het Driejarig-HAVO in Paramaribo, welke onderdeel is van de onderwijsvernieuwing, tijdelijk ondergebracht in drie vleugels van het Instituut voor de Opleiding van Leraren en de rest verspreid over drie bestaande VOS-scholen.

Gelet op het voorgaande, is de bestemming van de faciliteiten van de Educatieve Studentenopvang Zaailand

gewijzigd naar een school annex Educatief centrum. Uit het vooronderzoek van oktober 2022 is immers komen

vast te staan dat:

- De betonnen gedeelten van het gebouw grotendeels in redelijke staat verkeren en met de nodige investeringen binnen 3 maanden geoptimaliseerd kunnen worden.

- De centrale ligging van het pand een heel goede uitkomst biedt voor leerlingen uit Paramaribo en omstreken met name vanwege de beschikbaarheid van openbaar vervoer en schoolvervoer vanwege het ministerie.;
- De faciliteiten, met minimale aanpassingen, ruimte bieden voor de opvang van ruim 450 leerlingen in standaard leslokalen, ruimtes voor muzikale en beeldende vorming, kantoor, mediatheek, magazijn voor boekenopslag, kantine en bewegingsonderwijs.;
- Voor een optimale benutting de faciliteiten in de middaguren ook ingezet kunnen worden als een multifunctioneel educatief centrum ressorterende onder het MinOWC en bestemd voor leerlingen in Paramaribo en omgeving.

De school die op locatie ondergebracht is, heeft uit eigen middelen en donaties reeds een deel van de renovatie werkzaamheden in de betonnen gedeelten doen uitvoeren. Om dat te kunnen completeren is het begroot bedrag Srd 575.000. Voor de renovatie van de houten gedeelten is het begroot bedrag Srd 415.000. Totaal dus srd 990.000 t.b.v. Zaailand.

De raming voor 2024 is SRD 990.000,=

• **Verwerking , analyse en rapportage van onderwijs-en cultuurstatistieken (Onderzoek en Planning) raming \$ 26.000**

Het project 'Verwerking, analyse en rapportage van onderwijs-en cultuurstatistieken' draagt bij aan het maken van beleid met de relevante cijfers als onderbouwing, ook draagt het bij aan het op een correcte wijze berekenen van de SDG 4, 5,6,8, 11.4 en 11.7 en SDG 1.2 indicatoren en ook de Caricom HRD indicatoren. Verder zullen deze statistieken een belangrijke rol spelen bij de Unesco, Caricom, ICERD en UPR rapportages. Het project zal van start gaan in januari 2024 en eindigt in december 2024.

De upgrade van het systeem draagt bij aan het vergemakkelijken van dataverzameling, maar is tegelijkertijd ook efficiënter, vanwege het digitaal werken, wordt er dan minder papier en plastic mappen gebruikt, hetgeen ook bijdraagt aan SDG 12.5

Capaciteitsversterking van de afdeling Onderzoek en Planning USD 10.000,-

11 functionarissen (1 man en 10 vrouwen) zullen getraind worden in verschillende statistische tools. Deze activiteit draagt bij aan de Caricom HRD indicatoren.

De afdeling onderzoek en Planning verzameld jaarlijks alle onderwijsgegevens (landelijk) van de openbare, fibos en particuliere scholen, hetgeen neerkomt op 515 scholen (glo-vos), ± 142000 leerlingen en ± 10500 leerkrachten (deze aantallen zijn landelijke aantallen).

Publiceren van Onderwijs Statistische Jaarboeken	\$ 6,000
Upgrade EMIS 1.0	\$ 10,000
Capaciteitsversterking	\$ 10,000
Totaal	\$ 26,000

De raming voor 2024 bedraagt SRD 1,040,000,= (\$ 26,000)

De totale raming voor 2024 van vernieuwing onderwijsstelsel en verbetering kwaliteit van het onderwijs bedraagt **SRD 10.040.000 ,=**

0729 - Cenasu, Centrum nascholing Suriname (Onderwijs Bureau Professionalisering (OBP)

Het Centrum voor Nascholing in Suriname (Cenasu) werd opgericht in 2011 en heeft als doelstelling het professionaliseren van de mensen die betrokken zijn bij het onderwijs. Het Cenasu streeft ernaar een centrum te zijn dat ondersteuning en uitvoering geeft aan alle activiteiten op het gebied van opleiding, nascholing en ontwikkeling van alle mensen die direct betrokken zijn in het onderwijsproces.

Voor 2023 zijn de volgende activiteiten gepland:

traject zorgcoördinatie GLO, LBO, MULO groep 1 jaar 2 & groep 2 jaar 1

workshop Google Docs en Google Forms

bijscholing secretariaatsmedewerkers MinOWC groep 3

trainingstraject/ summer course schoolleiders

opzetten van een schoolleider netwerk GLO

trainingen gender sensitieve preventie en aanpak van gedragsproblemen GLO groep 1

bijscholing mentoren LBO, alsook opstart nieuwe groep LBO

traject Ontwikkelingsgericht Onderwijs jaar 3 GLO

0748 - Bureau Speciaal Onderwijs

• Leermiddelen ontwikkeling

In 2015 ging het Bureau Speciaal Onderwijs(BSO) over tot het ontwikkelen van leerlijnen voor praktijkleerkrachten. Uit het vooronderzoek is gebleken, dat niet alle praktijkleerkrachten werken volgens de leerlijnen en deze interventie niet bedoeld was om het didactisch handelen van de leerkrachten te verbeteren en te ondersteunen om aansluiting te vinden op het leren van de leerlingen.

In het schooljaar 2017/2018 werden 26 leerkrachten, die het Algemeen Vormend Onderwijs(AVO) verzorgen, getraind in het Activerende Instructie Model, door de NGO, stichting Saga Interproject.

Praktijkleerkrachten kunnen elk schooljaar toegevoegd worden aan een VSO school, maar kunnen ook abrupt afgevoerd worden door het BLBO, ten behoeve van reguliere LBO scholen, waardoor de interventie “ training” van deze groep, geen oplossing biedt. Als oplossing, werd ter verbetering en ondersteuning van het didactisch handelen van de praktijkleerkrachten in dit onderzoek, de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een instructie leidraad onderzocht.

Doelgroep : Leerkrachten Speciaal Onderwijs binnen het MINOWC. Het project zal van start gaan in maart 2024 en eindigt in oktober 2024. Doelgroep : Het project richt zich tot het ondersteunen van de leerkrachten en de leerlingen binnen het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) van de afdeling Bureau Speciaal Onderwijs (BSO). Het doel van dit project is om na acht maanden instructiemiddelen te ontwikkelen ter ondersteuning en verbetering van de vaardigheden bij het didactisch handelen van AVO en/of Praktijkleerkrachten, die aansluiten op het leren van leerlingen met een cognitieve beperking in het Voortgezet Speciaal Onderwijs – B(praktijkonderwijs) in Suriname.

De raming voor 2024 SRD 1,065,000 (\$ 26.625)

• Het verhogen van onderwijskansen voor kinderen met een special hulpvraag

Dit project draagt bij aan SDG 4. Het aanbod van speciaal onderwijs concentreert zich voornamelijk in Paramaribo. In de districten zijn er weinig tot geen onderwijsmogelijkheden om deze doelgroep op te kunnen vangen, terwijl de nood er wel is. In de praktijk blijkt dat leerlingen in het binnenland, nl. Brokopondo en Albina die speciale leerbehoeften hebben binnen het regulier onderwijs buiten de boot vallen of soms niet eens de gelegenheid krijgen onderwijs te genieten. Veelal lopen deze kinderen gevaar op vroegtijdig de school te verlaten met als gevolg een laag zelfbeeld, minder ontwikkelingskansen en een lage kwaliteit van het leven. In 2014 is er een start gemaakt aan het oprichten van een PI klas in de districten Brokopondo en Marowijne. De klasjes zijn deel van het regulier onderwijs en zijn gehuisvest in O.S. Brokopondo en O.S. Zinkkampoe. Vanwege interne uitdagingen zoals een tekort aan uitvoeringscapaciteit voor een adequate hulpverlening naar de scholen toe, is de kwaliteit van het klasje achteruitgegaan. De afdeling Pedologisch Instituut opereert vanuit haar centrale plek, waardoor de bereikbaarheid van de dienstverlening niet optimaal is. Voor een goede opvang en begeleiding van leerlingen met een specifieke leerbehoefte is het belangrijk dat er een vorm van speciaal onderwijs geboden wordt aan deze doelgroep. Met het uitbreiden en/of opstarten van het speciaal onderwijs in elk district, zal gewerkt worden aan het vergroten van de ontwikkelingskansen van het kind en verbeteren van

de kwaliteit van het leven. Het doel : Het opzetten van speciaal onderwijsnetwerk in 2024 waarbij er gestreefd wordt naar het bieden van passend onderwijs aan de doelgroep.

De doelgroep :

- Kinderen met een diagnose gesteld door een psycholoog/psychiater/orthopedagoog
 - Kinderen met een algemene intelligentie <75
 - Kinderen met een ontwikkelingsachterstand op meerdere ontwikkelingsgebieden
 - Kinderen die langer dan 2 jaar de school niet hebben bezocht
 - De ouders/verzorgers/begeleiders en onderwijsgevenenden van de bovengenoemde kinderen
- Het opzetten van een dependance van het Pedologisch Instituut in strategische districten om effectieve en efficiënte hulp te verlenen aan leerlingen, leerkrachten en ouders. Hierdoor zal gewerkt worden aan de kwaliteit en kwantiteit van het speciaal basisonderwijs.

De raming voor 2024 bedraagt SRD 800,000 (\$20.000)

De totale raming voor het programma Speciaalonderwijs het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD. 1.865.000,=**

0769 - Opzetten Sciencepark

Het ScienceandInnovation Park wordt gebruikt ter bevordering van het interactief leren en vergroot de interesse in technologie en wetenschap. De activiteiten van SIP worden onderdeel van het iSTREAMS curriculum voor het primaire en secundaire onderwijs. iSTREAMS staat voor Innovation, Science, Technology, Reading/Language, Engineering, Art, Mathematicsand Service. Voor het jaar 2023 zullen deze activiteiten verder worden uitgebreid.

Het totaal begroot bedrag is vastgesteld op **SRD 5.000.000 ,= voor het dienstjaar 2024**

1618 - Beurzen of Fonds Studiefinanciering Suriname

Het fonds Studiefinanciering Suriname (FSS) is ingesteld in 2009 met als doel Surinaamse studenten te financieren met een laag drempel leningen, om hen zo in de gelegenheid te stellen lokaal te studeren aan de universiteit of een hoger beroepsopleiding. Hiermee wenst het ministerie hoger kader te vormen voor de ontwikkeling van het land. Het beheer van deze middelen is toevertrouwd aan de Nationale Ontwikkelingsbank van Suriname (NOB), dit vanwege haar ervaring en deskundigheid inzake kredietbeheer.

Het begroot bedrag voor 2024 is SRD 96.000.000,=

2605 - Huisvesting in Internaten

Het MinOWC heeft vier internaten te weten:

- Stoelmanseiland in het district Sipaliwini
- Atjoni in het district Brokopondo
- Zaailand in het Paramaribo
- Voortgezet Onderwijs voor Senioren (VOS) in Paramaribo

Het doel van de internaten is om te zorgen dat leerlingen en studenten, die hoofdzakelijk afkomstig zijn uit de verre districten van Suriname, vervolgonderwijs kunnen genieten. In de internaten wordt gezorgd voor kwalitatieve opvang, educatieve begeleiding en zorg gedurende deze studieperiode.

Vanwege de financiële situatie zal het MinOWC genoodzaakt zijn een herverdeling te maken voor de opvang per inrichting. Evaluatie van de internaten heeft uitgewezen dat er behoefte is aan een veilige, hygiënische en kindvriendelijke omgeving. In dit kader zullen voor het dienstjaar 2023 enkele cruciale activiteiten worden uitgevoerd. Deze zijn onder te verdelen in renovatiewerkzaamheden, begeleidingsprogramma's en herinrichting van de ruimtes.

Voor de optimalisering c.q. Exploitatie van de internaten:

- Stoelmanseiland in het district Sipaliwini
- Atjoni in het district Brokopondo
- Voortgezet Onderwijs voor Senioren (VOS) in Paramaribo

De totale raming voor 2024 is **SRD 1.510.000,-**

2704 - Onderwijs Binnenland

Instelling en inrichting Onderdirectoraat Binnenland

Het Bureau Onderwijs Binnenland is getransformeerd naar het Onderdirectoraat Onderwijs Binnenland en is gehuisvest in een gerenoveerd gebouw of geheel nieuwbouw met de nodige faciliteiten.

Voor de renovatie van het gebouw is er een bedrag van SRD 1.700.000,- begroot.

SRD 290.000 is begroot voor kantoormeubilair.

Dienstreizen/ veldbezoeken

- Het uitvoeren van reguliere werkbezoeken.
- Het distribueren en ophalen van examenwerk en peilingstoetsen
- Postverzendingen
- Op kwartaalbasis inspecteren van dienstwoningen en schoolgebouwen met de bedoeling die optimaal te onderhouden.

voor dienstreizen is begroot SRD 1.200.000,-

Professionalisering leerkrachten

Versterken van de leerkrachten in het binnenland geniet prioriteit vanwege de inhaalslag die in de verschillende gebieden gemaakt moet worden. Deels heeft dit te maken met de logistieke uitdaging maar ook vanwege de meertaligheid. Vandaar dat speciaal aandacht besteed zal worden aan de professionalisering van leerkrachten. de Raming is SRD 500.000,-

Decentralisatie en deconcentratie

De Nucleus Centra dienen als werkarm van het hoofdkantoor en spelen een belangrijke rol binnen het verzorgingsgebied. Hierbij zal er een mate van autonomie toegekend moeten worden om zelf beslissingen te nemen. De NC's zijn ondersteuningscentra voor leerkrachten. Deze proberen de geïsoleerdheid van leerkrachten te doorbreken door ruimte te creëren waar ze kunnen samenkomen, waar verschillende diensten zijn, zoals een bibliotheek, de begeleidingsdienst, gemeenschapsontwikkeling, ICT en waar trainingen gegeven kunnen worden. De personeelsbezetting is momenteel zeer laag.

De NC's moeten worden voorzien van personeel (begeleiders, maatschappelijk werkers, ICT medewerkers, gemeenschap, ontwikkelaars, bibliotheekmedewerkers, technische medewerkers, wachters, administratief personeel). Verder het bouwen van nog 4 geprojecteerde NC's te Atjoni, Apoera, Kwamalasamutu en Stoelmanseiland. In de NC's moeten alle onderwijsfaciliteiten (o.a. computers, kopieerfaciliteiten, internet, airco's) en relevante overheidsdiensten (o.a. technische dienst, LPD, loonadministratie) zijn van waaruit de scholen, dorpen en omgeving worden bediend. De NC's moeten een gedelegeerde bevoegdheid hebben om zelf beslissingen te nemen. Vanwege de uitgestrektheid van het werkgebied van de NC's is het goed als elk centrum kan beschikken over 2 dienstvoertuigen (m.u.v Kwamalasamutu en Stoelmanseiland) en 1 boot met buitenboordmotor . SRD 630.000,- is begroot voor kantoormeubilair.

SRD 160.000,- voor twee (2) boten.

SRD 175.000,- voor twee (2) buitenboordmotoren.

SRD 3.000.000,- voor twee (2) dubbel cabine pick-ups.

De Totale Raming voor 2024 bedraagt **SRD 10.652.000,-**

2704 – Onderwijs Binnenland

Instelling en inrichting Onderdirectoraat Binnenland Het Bureau Onderwijs Binnenland is getransformeerd naar het Onderdirectoraat Onderwijs Binnenland en is gehuisvest in een gerenoveerd gebouw of geheel nieuwbouw met de nodige faciliteiten. Voor de renovatie van het gebouw is er een bedrag van SRD 1.700.000,- begroot. SRD 290.000 is begroot voor kantoormeubilair.

Dienstreizen/ veldbezoeken

- Het uitvoeren van reguliere werkbezoeken.
- Het distribueren en ophalen van examenwerk en peilingstoetsen
- Postverzendingen
- Op kwartaalbasis inspecteren van dienstwoningen en schoolgebouwen met de bedoeling die optimaal te onderhouden. voor dienstreizen is begroot SRD 1.200.000,-

Professionalisering leerkrachten

Versterken van de leerkrachten in het binnenland geniet prioriteit vanwege de inhaalslag die in de verschillende gebieden gemaakt moet worden. Deels heeft dit te maken met de logistieke uitdaging maar ook vanwege de meertaligheid. Vandaar dat speciaal aandacht besteed zal worden aan de professionalisering van leerkrachten. de Raming is SRD 500.000,-.

Decentralisatie en deconcentratie

De Nucleus Centra dienen als werkarm van het hoofdkantoor en spelen een belangrijke rol binnen het verzorgingsgebied. Hierbij zal er een mate van autonomie toegekend moeten worden om zelf beslissingen te nemen. De NC's zijn ondersteuningscentra voor leerkrachten. Deze proberen de geïsoleerdheid van leerkrachten te doorbreken door ruimte te creëren waar ze kunnen samenkomen, waar verschillende diensten zijn, zoals een bibliotheek, de begeleidingsdienst, gemeenschapsontwikkeling, ICT en waar trainingen gegeven kunnen worden. De personeelsbezetting is momenteel zeer laag. De NC's moeten worden voorzien van personeel (begeleiders, maatschappelijk werkers, ICT medewerkers, gemeenschap, ontwikkelaars, bibliotheekmedewerkers, technische medewerkers, wachters, administratief personeel). Verder het bouwen van nog 4 geprojecteerde NC's te Atjoni, Apoera, Kwamalasamutu en Stoelmanseiland. In de NC's moeten alle onderwijsfaciliteiten (o.a. computers, kopieerfaciliteiten, internet, airco's) en relevante overheidsdiensten (o.a. technische dienst, LPD, loonadministratie) zijn van waaruit de scholen, dorpen en omgeving worden bediend. De NC's moeten een gedelegeerde bevoegdheid hebben om zelf beslissingen te nemen. Vanwege de uitgestrektheid van het werkgebied van de NC's is het goed als elk centrum kan beschikken over 2 dienstvoertuigen (m.u.v Kwamalasamutu en Stoelmanseiland) en 1 boot met buitenboordmotor . SRD 630.000,- is begroot voor kantoormeubilair. SRD 160.000,- voor twee (2) boten. SRD 175.000,- voor twee (2) buitenboordmotoren. SRD 3.000.000,- voor twee (2) dubbel cabine pick-ups.

De Totale Raming voor 2024 bedraagt **SRD 10.652.000,-**

2705 - Volwasseneneducatie

Het project draagt bij aan SDG 4 : doel SDG 4.6 die in 2030 ervoor moet zorgen dat alle jongeren en een groot aantal volwassenen, zowel mannen als vrouwen, geletterd en rekenvaardig zijn. Periode van uitvoering is van 1 augustus 2023 tot en met 1 augustus 2024.

Vanaf 2016 tot heden zijn er 450 cursisten ingeschreven (97 mannen en 353 vrouwen). Vanwege de achterstallige betaling aan de leerkrachten kunnen deze cursisten nog steeds niet naar school. De leerkrachten moeten eerst betaald worden voordat de middagscholen weer van start kunnen gaan. Er zijn in totaal 8 locaties :

1. Polanen school
2. Sunny Point
3. Copieweg
4. Godo Olo
5. Mooitaki
6. Moengo
7. Taut Lui Faut
8. AVE afdeling

Doelgroep van dit project zijn:

- Volwassenen vanaf 18 jaar en ouder die niet kunnen lezen en schrijven (analfabeten)
- Volwassenen vanaf 18 jaar en ouder die vanwege de omstandigheden het basisonderwijs niet met succes hebben doorlopen (drop out).

Curriculum aanpassing voor leerjaar 3 t/m 7.

Uitbreiding van leerjaar 9 en 10 met eventueel vakken integratie.

De totale raming voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD. 3.210.000,-**

2803 - Onderzoek voor verbetering secundair onderwijs

Het vernieuwde onderwijs systeem moet meegaan met de eisen van de tijd en moet in lijn zijn met de “Caricom HRD Strategy 2030 “ en de UNESCO roadmap Education 2030 (SDG 4). De volgende algemene doelen zijn gesteld voor de onderwijshervorming:

Een verbeterd onderwijssysteem dat gelijke kansen biedt en relevant is en toegankelijk voor elke leerling die komt van de basisschool en gaat naar secundaire onderwijs (leerjaar 9 t/m 12);

Een verbeterd curriculum, didactiek en toetsing dat aansluit op de SDG en betere kansen biedt voor de ontwikkeling van studenten van het voortgezet onderwijs;

Capaciteitsversterking en professionalisering van schoolleiders en leerkrachten;

Versterken en innoveren van de schoolorganisatie.

Bovenstaande doelen richten zich op (internationaal) competente beroepsbevolking en worden ontwikkeld in het kader van de aangegane internationale samenwerkingsverdragen(o.a. CARICOM HRD strategy 2030).

De totale raming voor 2024 bedraagt **SRD 100.000.000,=**

2903 - Studielening voor Hogeronderwijs

Het doel van studielening is het financieren van studerende in het voortgezet onderwijs op senioren niveau, het middelbaar onderwijs, beroepsonderwijs, het hoger beroepsonderwijs en de Adek Universiteit van Suriname. De studenten kunnen kiezen tussen verschillende vormen van financieringen. Met het geleend bedrag wordt de student in staat gesteld om met minder financiële obstakels de studie binnen de vastgestelde tijd af te ronden.

Het totaal begroot bedrag is vastgesteld op **SRD 20.000.000,-**

2904 - Studietoelagen voor beursalen in Hoger Onderwijs

Dit beleidsprogramma bestaat uit twee componenten te weten:

- a) Beursgelden voor studie in Suriname
- b) Kosten van verstrekte beurzen voor studie in het buitenland

Hierna volgt een kostenplaatje van bursalen die zowel in eigen land, als in het buitenland studeren:

	Aantal Stud.	Bedrag US\$	Totaal US\$	Tegenw. in SRD	Totaal Tegenw.
Cuba	10	250	2.500	940.690	
China	15	250	3.750	142.035	
Georgie	8	250	2.000	75.752	
Rusland	10	250	2.500	940.690	
Overige	10	250	2.500	940.960	
4.969.932	26.670,28				3.039.857
		ACCOMODATIE			
	Aantal Stud.	Bedrag p/m US\$	Totaal US\$	Tegenw. in SRD	
Rusland	14	100	16.800	836.316,80	
					836.316,80
				TOTAAL	3.876.173,80

De totale raming voor 2024 bedraagt **SRD 20.469.000,=**

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
0722 Schoolvoeding	Behoeftige kinderen voorzien van voeding		Verwachte Realisatie van 80%	Dit programma wordt geëvalueerd en wellicht in aangepaste vorm voortgezet
0726 Vernieuwing onderwijsstelsel en verbetering kwaliteit van het onderwijs	Vernieuwing curriculum voor leerjaar 9 en 10 en een nieuwe boekenstelsel t.b.v. het voj en vos onderwijs als ook kwaliteits-verbetering bij studenten		Middelen aanwenden voor het uitvoeren van de onderwijsvernieuwing. Realisatie van 100%	Er is extra (les)materiaal nodig voor de onderwijsvernieuwingen, waarbij onder andere de curricula worden aangepast.
0729 Centrum Nascholing Suriname (CENASU)	Trainen van ambtenaren en onderwijsgeevenden		Training van leerkrachten in de vernieuwing 75%	Dit programma zal ervoor moeten zorgen dat ambtenaren en onderwijsgeevenden optimaal worden bijgeschoold
Programma: Subsidie en Bijdragen				
2605 Huisvesting in Internaten	Zorg dragen over de kinderen in het internaat en deze educatief begeleiden	Realisaties van 15%	Verwachte Realisatie 60%	Aantrekken gekwalificeerd kader, renovatie en uitbreiding van de internaten. Vervangen van interieur
2903 Studielening voor hoger onderwijs in Suriname	Stimuleren van studenten voor het volgen van hoger onderwijs d.m.v. een lening	Volledig bedrag ter beschikking gesteld	Volledig bedrag ter beschikking gesteld	Volledig bedrag ter beschikking gesteld
2904 Studietoelagen aan Bursalen in Hoger Onderwijs	Het bijdragen in de kosten van levensonderhoud voor studenten die in aanmerking komen voor een studiebeurs	Realisaties van 46%	Verwachte Realisatie van 70%	De studiebeurzen worden verder verstrekt om studenten in staat te stellen onderwijs te volgen
Programma: Primair(Basis) Onderwijs				
2701 Ondersteuning voor verbetering van het Basisonderwijs in Suriname	Verbeteren onderwijsprocessen en leergebieden	Realisatie 39% van het geprojecteerde bedrag van 2021	Realisatie ca. 50% van het geprojecteerde bedrag voor 2022	Het project wordt in 2023 afgerond
2704 Onderwijs Binnenland	Ontwikkelen en verbeteren van het onderwijs in het binnenland			Dat de geplande doelen en activiteiten gerealiseerd worden
0769 Opzetten Siencepark	Bevorderen en verbeteren van het onderwijs op GLO, VOJ, VOS en Hoger Onderwijs			Dat de geplande doelen en activiteiten gerealiseerd worden

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	162.270	196.000	0	0	0
52	Schenken/ Donormiddelen	0	96.000	96.000	0	0	0
52105	Nederland donatie	0	96.000	96.000	0	0	0
54	Ontvangen Leningen	0	66.270	100.000	0	0	0
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	66.270	100.000	0	0	0

Toelichting:

Schenken/ Donormiddelen

52105 - Nederland donatie

In het jaar 2012 is de relatie tussen Suriname en Nederland stopgezet en daarmee is ook de beschikbaarstelling van de Verdragsmiddelen tijdelijk stopgezet. Bij de aanvang van deze Regering is de relatie hersteld en zullen de restant Verdragsmiddelen wederom beschikbaar worden gesteld voor de projecten. Voor het project Beurzen of Fonds Studiefinanciering Suriname (FSS) is **SRD 96.000.000,=**.

Ontvangen Leningen

54101 - Inter American Development Bank ontvangen leningen

Het beleidsprogramma Ondersteuning voor Verbetering Secundair Onderwijs word tevens door de IDB gefinancierd middels een lening ad **SRD 100.000.000 ,=**

Directoraat: Beroepsonderwijs**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	95.822	215.049	298.696	298.696	328.566	361.422	397.564
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	95.593	214.049	295.946	295.946	325.541	358.095	393.904
610	Lonen en salarissen	82.989	195.000	273.243	273.243	300.567	330.624	363.686
611	Sociale premies	12.129	17.159	20.566	20.566	22.623	24.885	27.373
612	Gebruik van goederen en diensten	475	1.890	2.137	2.137	2.351	2.586	2.844
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	229	1.000	2.750	2.750	3.025	3.328	3.660
620	Inventaris	229	1.000	750	750	825	908	998
621	Transport middelen	0	0	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen****Lonen en Salarissen**

Omschrijving	Ambtenaren	Onderwijsgeevenden	Parttimers/AO	Totaal
DBO	215	830	65	1.110
Grand Totaal	215	830	65	1.110

Gemiddelde maandelijkse salaris Personeel BLBO en BMBO

Gemiddelde Salaris	Ambtenaren	Onderwijsgeevenden	Parttimers/AO
DBO	2.241,08	6.084	2.434,95
Grand Totaal	2.241,08	6.084	2.434,95

Het personeelsbestand is gesteld op 1.110 medewerkers. Dit aantal bestaat uit niet onderwijzend personeel en onderwijzend personeel. Het aantal niet onderwijzend personeel is 215 en onderwijzend personeel is 895.

De totale personeelskosten van het directoraat beroepsonderwijs voor het dienstjaar 2024 bedragen **SRD. 273.243.000, =.**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	236.537.900
61002	Vakantietoeslag	11.268.500
61003	Overwerk	36.000
61004	Bonussen en Gratificaties	430.300
61006	Vacatiegelden	17.700
61012	Detachering toelagen	28.400
61013	Functionele toelagen	2.724.300
61014	Persoonlijke toelagen	391.200
61015	Lesuren vergoeding	20.455.700
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	335.700
61017	Waarnemingstoelage	297.100
61018	Inconvenienten	12.500
61020	Telefoonvergoeding	42.900
61021	Representatievergoeding	32.800
61023	Vervoersvergoeding	77.400
61024	Overige vergoedingen	554.600
Totaal		273.243.000

611 - Sociale premies

Deze kosten zijn volledig gerelateerd aan het ambtelijk salaris en betreffen de overheidsbijdrage aan de pensioenen en aan het Staats ZiekenFonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan pensioenen is SRD 10.942.400, = en de bijdrage aan het Staats ZiekenFonds is SRD 9.623.600, =. De totale raming van sociale premies bedraagt **SRD. 20.566.000, =** voor het dienstjaar 2024.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfond	10.942.400
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	9.623.600
Totaal		20.566.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Deze kosten zijn in totaal begroot op **SRD. 2.137.000**. Er is getracht zo dicht mogelijk in de buurt te komen van de werkelijke bedragen rekening houdend met de prijsinflatie. In het bedrag van de overige algemene kosten is ook inbegrepen, een bedrag voor het onderhoud van de nieuwe machines, die geïnstalleerd zijn in de praktijklokalen van het LBO. Gezien de LBO-scholen ook te kampen hebben met het kopiëren van readers etc. is er ook een bedrag van SRD. 600.000,- opgebracht om voor het komend jaar de scholen, naar wij hopen, in voldoende mate tegemoet te komen.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61204	Tijdelijk personeel	35.000
61208	Binnenlandse reiskosten	60.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	75.000
61210	Buitenlandse reiskosten	99.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	70.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	100.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	15.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	131.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	50.000
61231	Overige kosten Automatisering	15.000
61238	Telefoon uitgaven	15.000
61240	Water	50.000
61241	Electriciteit	50.000
61246	Verzekering	5.000
61247	Schoonmaak	20.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	25.000
61263	Overige Algemene Kosten	250.000
61272	Examenmateriaal	932.000
61276	Verzorgingskosten (nazorg)	30.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	60.000
Totaal		2.137.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

De totale raming van deze kostensoort bedraagt **SRD.750.000, =** . Dit bedrag zal gebruikt worden voor de aanschaf van computers, kantoormeubilair, enz. Bij de beraming van de kosten is rekening gehouden met eventuele prijsstijgingen die zich nu en in de toekomst kunnen voordoen.

Automatisering en ICT

Om de verschillende afdelingen efficiënter en effectiever te laten functioneren is het noodzakelijk om de ICT-technologie te incorporeren binnen onze werkzaamheden. Er wordt gepland om een netwerk op te zetten voor de administratie van BMBO en BLBO.

620 - Inventaris

Kosten	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	231.000
62004	Computers	225.000
62006	Netwerken	150.000
62010	Overige inventaris	144.000
Totaal		750.000

621 - Transport middelen

Op de LBO-scholen zijn er praktijklokalen opgeleverd/gerenoveerd. Deze praktijklokalen zijn voorzien van nieuwe machines. In het verlengde daarvan zullen de bijkomende werkzaamheden zoals controle, onderhoud etc. van de machines routinematig plaatsvinden. Daarvoor is tenminste één voertuig een dringende vereiste. Het begroot bedrag voor het dienstjaar 2024 is **SRD. 2.000.000,=**.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	2.000.000
Totaal		2.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	27.764	27.000	146.920	146.920	165	182	200
07	Onderzoek en Ontwikkeling	68	0	150	150	165	182	200
0747	Suriname National Training Authority(SNTA)	68	0	150	150	165	182	200
27	Primair (Basis) Onderwijs	27.696	27.000	146.770	146.770	0	0	0
2703	Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs	27.696	27.000	146.770	146.770	0	0	0

Toelichting : Programma's

0747 - Suriname National Training Authority (SNTA)

Suriname heeft zich gecommitteerd aan de vestiging van de Suriname National Training Authority (SNTA). Een van de belangrijkste doelen van de SNTA is het certificeren van personen en informele onderwijsinstanties volgens Caraibische standaarden. Dit past geheel in het Regeerakkoord 2020-2025. Voor 2024 is er voor de SNTA een bedrag van **SRD. 150.000,-** opgebracht. Het is de bedoeling dat SNTA op een bepaald moment over subsidie zal kunnen beschikken, indien de aanvraag wordt ingediend en goedgekeurd wordt.

2703 - Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs

De ondersteuning voor verbetering van het beroepsonderwijs geschiedt middels leningen van de Islamic Development Bank (IsDB).

Het Technical and Vocational Education and Training (TVET) project, gefinancierd door de Islamic Development Bank (IsDB) heeft als doel, het upgraden, verbeteren en het toegankelijker maken van het Beroepsonderwijs op LBO niveau door het renoveren/bouwen van 39 praktijklokalen op 12 LBO scholen landelijk, aankoop van machines en apparatuur ter verbetering van de uitrusting van de praktijklokalen en de hervorming van de wet- en regelgeving van het Beroepsonderwijs door met name het opzetten van een Nationale Trainings Autoriteit (SNTA). Alle activiteiten van het TVET project zijn succesvol afgerond en het project is per januari 2023 afgesloten. Aangezien er vanuit de overheid nog betalingen afgewikkeld dienen te worden, is **de overheidsbijdrage** voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 2.500.000,-**. Het tweede project ter ondersteuning van het beroepsonderwijs, welke ook wordt gefinancierd door de Islamic Development Bank, is het Secondary and Technical Education Support (STES) project. Het gaat hierbij om het vergroten van de toegang tot VOS en MBO, alsmede de te verhoging van de kwaliteit van

het secundair onderwijs (VOS en MBO). Het project zal in het bijzonder zorgdragen voor de oprichting van een schoolcampus te Para en Moengo, ten behoeve van het secundair en technisch onderwijs voor 1.140 studenten met studentenaccommodatie voor 576 studenten voor met name studenten uit het binnenland. Met de bouw van deze moderne schoolcampussen verwacht het MinOWC een significante stijging van het aantal inschrijvingen op secundair niveau voor het schooljaar 2024. Voor het dienstjaar 2024 is **de lening** geraamd op **SRD 144.270.000,=**

De totale raming voor de twee projecten is **SRD 146.770.000,=**

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling			
0747 Suriname National Training Authority	Opleiden en trainen van personen voor de arbeidsmarkt		
2703 Ondersteuning voor verbetering van het Beroepsonderwijs in Suriname	Project om het beroepsonderwijs te versterken en faciliteiten op te zetten (STES)	50% van het STES project.	80% STES project

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	125.000	144.270	0	0	0
54	Ontvangen Leningen	0	125.000	144.270	0	0	0
54107	IsDB ontvangen leningen	0	125.000	144.270	0	0	0

Directoraat: Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000								
Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	23.745	31.355	44.387	45.387	48.826	53.708	59.079
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	<i>23.138</i>	<i>30.355</i>	<i>42.387</i>	<i>42.387</i>	<i>46.626</i>	<i>51.288</i>	<i>56.417</i>
610	Lonen en salarissen	21.589	28.155	38.904	38.904	42.794	47.074	51.781
611	Sociale premies	1.438	1.625	2.483	2.483	2.731	3.004	3.305
612	Gebruik van goederen en diensten	110	575	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investeringen)</i>	<i>607</i>	<i>1.000</i>	<i>2.000</i>	<i>3.000</i>	<i>2.200</i>	<i>2.420</i>	<i>2.662</i>
620	Inventaris	74	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
621	Transport middelen	533	0	1.000	2.000	1.100	1.210	1.331

Toelichting:

Lopende Uitgaven (Operationele)

610 - Lonen en salarissen

De totale personeelskosten voor het dienstjaar 2024 bedragen SRD 38.904.000,=

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	29.816.700
61002	Vakantietoeslag	1.423.100
61004	Bonussen en Gratificaties	660.500
61013	Functionele toelagen	119.700
61014	Persoonlijke toelagen	27.300
61015	Lesuren vergoeding	6.651.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	41.000
61021	Representatievergoeding	4.700
61023	Vervoersvergoeding	27.000
61024	Overige vergoedingen	133.000
Totaal		38.904.000

611 - Sociale premies

Deze kosten betreffen de overheidsbijdrage aan de Pensioenen en het Staatszieken Fonds (S.Z.F.). De kostenramingen zijn als volgt: de bijdrage aan Pensioenen is SRD 1.332.800,= en de bijdrage aan het Staatszieken Fonds SRD 1.150.200,=

De totale raming van Sociale Premies bedraagt **SRD 2.483.000 ,=** voor het dienstjaar 2024.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.332.800
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	1.150.200
Totaal		2.483.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De totale kosten voor het gebruik van goederen en diensten zijn voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 1.000.000,-**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61209	Binnenlandse verblijfskosten	55.000
61215	Kantoomiddelen (papier, pennen etc.)	165.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	100.000
61231	Overige kosten Automatisering	30.000
61247	Schoonmaak	65.000
61251	Voeding	35.000
61263	Overige Algemene Kosten	510.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	40.000
Totaal		1.000.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

De totale raming van deze kostensoort bedraagt voor het dienstjaar 2024 **SRD 1.000.000,=**. Onder deze kostensoort vallen de aanschaffingen voor: computers, kantoormeubilair, schoolinrichting, etc. Automatisering en ICT Om de verschillende afdelingen efficiënter en effectiever te laten functioneren is het noodzakelijk om de ICT technologie te incorporeren binnen de werkzaamheden.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	450.000
62004	Computers	350.000
62006	Netwerken	200.000
Totaal		1.000.000

621 - Transport middelen

De totale raming voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 2.000.000,-**

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	2.000.000
Totaal		2.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	172.401	261.000	400.702	400.702	440.772	484.849	533.334
02	Institutionele versterking	0	3.000	3.202	3.202	3.522	3.874	4.262
0286	Institutionele Versterking aan HWO instellingen	0	3.000	3.202	3.202	3.522	3.874	4.262
29	Hoger Onderwijs	172.401	258.000	397.500	397.500	437.250	480.975	529.072
2901	Anton de Kom Universiteit van Suriname	166.763	243.500	372.500	372.500	409.750	450.725	495.798
2902	Stichting Polytechnic College Suriname	5.638	14.500	25.000	25.000	27.500	30.250	33.275

Toelichting : Programma's**0286 - Institutionele Versterking aan HWO instellingen**

Het Ministerie ondersteunt een beperkt aantal HWO - instellingen, die vanwege hun werkzaamheden een relevante bijdrage leveren aan het beleid van het ministerie. In het komend jaar zal dit programma aan een evaluatie worden onderworpen en waar nodig zullen beleidskaders voor verstrekking van de subsidie worden opgesteld.

Het geraamd bedrag voor 2024 bedraagt **SRD 3.202.000,=**

2901 - Anton de Kom Universiteit van Suriname

De Universiteit van Suriname is een rechtspersoon belast met wetenschappelijk onderzoek. Deze instelling bestaat uit de volgende faculteiten, te weten:

- De faculteit der Maatschappij Wetenschappen;
- De faculteit der Medische Wetenschappen;
- De faculteit der Technologische Wetenschappen;
- De faculteit der Juridische Wetenschappen
- De faculteit Wis- en Natuurkundige Wetenschappen
- De faculteit der Humanoria

Hiernaast kent de universiteit ook een aantal instituten (stichtingen), waarvan het CELOS, het MWI en het IGSR de belangrijkste zijn. Door het MinOWC wordt tot nog toe op grond van de door de Universiteit ingediende stukken een kwartaal subsidie toegekend, teneinde tegemoet te komen in de exploitatiekosten.

In het komend jaar zal het subsidiebeleid ten aanzien van de universiteit op een andere leest geschoeid worden, waarbij de universiteit zelf meer moet gaan opbrengen en ook duidelijke producten moet afleveren. De subsidie zal niet meer ongebonden worden verleend, maar binnen duidelijke subsidiekaders.

Voor het dienstjaar 2024 is een totaalbedrag van **SRD 372.500.000** ,= begroot.

2902 - Stichting Polytechnic College Suriname

De stichting Polytechnisch College verzorgt beroepsgerichte opleidingen, die moeten leiden tot het afleveren van technici. Behalve opleiding biedt het PTC ook trainingen en cursussen aan.

Het PTC heeft tot doel:

- Middels technische en natuur technische opleidingen bij voorkeur met gebruikmaking van de mogelijkheden van bestaande instituten, voldoende kader op te leiden of te doen opleiden voor leidinggevende en hoger kaderfuncties binnen de Surinaamse samenleving;
- Een mogelijkheid te bieden voor tweede kans technisch en natuur technisch onderwijs aan midden en hoger kader in onze samenleving;
- Een mogelijkheid te bieden aan bij het arbeidsproces betrokken hoger kader, kennis en vaardigheden te actualiseren en aan te passen aan nieuwe inzichten en technologieën in de technische en natuur technische wetenschappen;
- Het bevorderen c.q. verzorgen van opleidingen tot docenten in de technische en natuur technische wetenschappen.

De subsidie aan het PTC zal in het komend jaar ook nader geëvalueerd worden en voortaan binnen een duidelijk subsidiekader worden verstrekt.

De raming voor het jaar 2024 bedraagt **SRD 25.000.000,=**

Programma	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling				
2901 ADEK Universiteit van Suriname	Personeelskosten en een deel van de exploitatie worden gesubsidieerd	Realisatie van 76%	Subsidie om voornamelijk de personeelskosten te dekken	Evenals voorgaande jaren zal door het Min van OWC worden bijgedragen in de exploitatie kosten
2902 Stichting Polytechnische College	Personeelskosten en een deel van de exploitatiekosten worden gesubsidieerd		Personeelskosten en een deel van de exploitatiekosten worden gesubsidieerd	Verdere subsidie verlening. Ook hier zal na de toetsing van de subsidieaanvraag door het MinOWC worden bijgedragen in de exploitatiekosten
0286 Institutionele versterking aan HWO instellingen	Financiële bijdragen aan diverse HWO instellingen			Het subsidiebeleid wordt nader bekeken en waar nodig aangepast

Titel IV: Parastatalen

1. De Universiteit van Suriname is een rechtspersoon belast met wetenschappelijk onderzoek. Deze instelling bestaat uit de volgende faculteiten, te weten:

- De faculteit der Maatschappij Wetenschappen;
- De faculteit der Medische Wetenschappen;
- De faculteit der Technologische Wetenschappen;
- De faculteit der Juridische Wetenschappen
- De faculteit Wis- en Natuurkundige Wetenschappen
- De faculteit der Humanoria

Hiernaast kent de universiteit ook een aantal instituten (stichtingen), waarvan het CELOS, het MWI en het IGSR de belangrijkste zijn. Door het MinOWC wordt tot nog toe op grond van de door de Universiteit ingediende stukken een kwartaal subsidie toegekend, teneinde tegemoet te komen in de exploitatiekosten.

In het komend jaar zal het subsidiebeleid ten aanzien van de universiteit op een andere leest geschoeid worden, waarbij de universiteit zelf meer moet gaan opbrengen en ook duidelijke producten moet afleveren. De subsidie zal niet meer ongebonden worden verleend, maar binnen duidelijke subsidiekaders. Voor het dienstjaar 2024 is een totaalbedrag van SRD 372.500.000, = begroot.

2. De stichting Polytechnisch College verzorgt beroepsgerichte opleidingen, die moeten leiden tot het afleveren van technici. Behalve opleiding biedt het PTC ook trainingen en cursussen aan.

Het PTC heeft tot doel:

- Middels technische en natuur technische opleidingen bij voorkeur met gebruikmaking van de mogelijkheden van bestaande instituten, voldoende kader op te leiden of te doen opleiden voor leidinggevende en hoger kaderfuncties binnen de Surinaamse samenleving;
- Een mogelijkheid te bieden voor tweede kans technisch en natuur technisch onderwijs aan midden en hoger kader in onze samenleving;
- Een mogelijkheid te bieden aan bij het arbeidsproces betrokken hoger kader, kennis en vaardigheden te actualiseren en aan te passen aan nieuwe inzichten en technologieën in de technische en natuur technische wetenschappen;
- Het bevorderen c.q. verzorgen van opleidingen tot docenten in de technische en natuur technische wetenschappen.

De subsidie aan het PTC zal in het komend jaar ook nader geëvalueerd worden en voortaan binnen een duidelijk subsidiekader worden verstrekt. De raming voor het jaar 2024 bedraagt SRD 25.000.000,-.

Afdeling 13. Het Ministerie van Volksgezondheid

De begroting voor het Ministerie van Volksgezondheid wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Het Ministerie van Volksgezondheid heeft twee belangrijke beleidsgebieden geïdentificeerd in het Beleidsplan 2021-2025. Hieronder vallen de preventie en vermindering van morbiditeit en mortaliteit, en het optimaliseren van beschikbaarheid en toegankelijkheid van hoogwaardige gezondheidszorg voor de gehele populatie. Aansluitend op het Beleidsplan van het Ministerie van Volksgezondheid is het Herstelplan Zorg ontwikkeld, waar er prioriteitsgebieden zijn geïdentificeerd om de zorg duurzaam te verbeteren. Gezondheid staat bovenaan de nationale agenda en is daarmee een van de dragers van de Grondwet en sociale bescherming in de context van de huidige economische stagnatie. Suriname heeft de afgelopen jaren belangrijke beleidshervormingen doorgevoerd om verder te gaan in de richting van universele gezondheid.

Suriname heeft een gefragmenteerd gezondheidssysteem dat de stedelijke, kust- en binnenland regio's van het land omvat. Er is specifieke eerstelijnsgezondheidszorg voor zowel de bevolking in het binnenland (via Stichting Medische Zending) als het stedelijk-kustgebied (via Regionale Gezondheidsdienst) die primaire gezondheidszorg biedt. Implementatie van projecten en programma's voor de volksgezondheid, inclusief monitoring van gezondheidstrends, vindt plaats via het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG) van het Ministerie van Volksgezondheid. Zeven ziekenhuizen dienen de bevolking, waarvan vier in de hoofdstad. Er is landelijk een centrum voor de psychiatrische zorg. Door de vele uitdagingen in het financieren van de wet Basiszorgverzekering is er in het Herstelplan een evaluatie geweest en zullen de aanbevelingen geïmplementeerd moeten worden. Er wordt actief nieuwe modellen voor financiering van de gezondheidszorg ontwikkeld, met de nadruk op primaire gezondheidszorg omdat het huidige financieringsschema niet voldoet en de epidemiologische trends de kosten hoger liggen dan de werkelijke overheidsuitgaven.

Het Ministerie van Volksgezondheid heeft een *mission statement* geformuleerd die de plannen, acties en verantwoordelijkheden bevat gericht op de transformatie van het gezondheidssysteem om strategische doelen te bereiken op beide beleidsgebieden en tegelijkertijd het ontwikkelen en versterken van een gezondheidssysteem gericht op het individu, dat een gezonde levensstijl bevordert, die effectieve preventieve diensten en optimale kwalitatieve zorg en veiligheid biedt en in staat is te voldoen aan de behoeften en verwachtingen van de bevolking.

Deze prioriteiten benadrukken de noodzaak erop toe te zien "dat alle mensen de ondersteunende, preventieve, curatieve, revaliderende en palliatieve gezondheidsdiensten die ze nodig hebben, alsook ervoor te zorgen dat het gebruik van deze diensten de gebruiker niet blootstelt aan financiële problemen."

Uitgaande van een primair gezondheidssysteem (PHC), ondersteund door de Strategie voor Universele Gezondheid, en de overgang van het niet-duurzame biomedisch-ziektegerichte zorgmodel, zal Suriname een systeem bouwen:

- Georiënteerd op sterke waarden en principes (eigenaarschap, vertrouwen, gelijkheid, solidariteit, integriteit, professionaliteit en kwaliteit)
- Waar mensen en hun behoeften, verwachtingen en rechten centraal staan in het gezondheidssysteem
- Met universele toegang tot gezondheidszorg en universele zorgdekking (ervoor zorgen dat alle mensen toegang hebben tot een goede gezondheid en daarbij niet in financiële moeilijkheden geraken)
- Waar zorgverleners kwaliteitsvolle, uitgebreide en geïntegreerde gezondheidszorg bieden.
- Met de beschikbaarheid van voldoende personeel met een breed scala aan disciplines en competenties, die zich betrokken en gerespecteerd voelen.

- Waar een duurzame en rechtvaardige toegang tot medicijnen en geschikte technologieën een gebruikelijke realiteit is.
- En met bestuursystemen met een sterke betrokkenheid van meerdere stakeholders (publiek en privaat) die samenwerken onder leiding en beheer van het Ministerie van Volksgezondheid in zijn rol als nationale gezondheidsautoriteit.

Dit zorgmodel zal als leidraad dienen voor het gezondheidssysteem en elementen voor de reorganisatie van de gezondheidsdiensten gericht op het vergroten van toegang, dekking, efficiëntie, gelijkheid en kwaliteit. De hierin gepresenteerde ideeën kwamen voort uit het open debat tijdens een workshop in Paramaribo in april 2017 met de deelname van een breed scala van nationale stakeholders en de steun van de *Pan American Health Organization* (PAHO/WHO).

Beleidsplan 2021-2025 van het Ministerie van Volksgezondheid

Een mensgerichte benadering van het leveren van diensten en zorg is een bepalend kenmerk van een systeem dat gericht is op het verbeteren en verzekeren van gezondheid en welzijn. Deze benadering vereist een aanzienlijke verandering in focus op alle niveaus, van beleid tot dienstverlening.

Een tweesporige aanpak is van cruciaal belang voor het waarborgen en ondersteunen van de consistentie van wijzigingen-implementatie. Ten eerste is het belangrijk dat individuen, families en gemeenschappen, bevoegd zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gezondheid en welzijn, en om een proactieve rol te spelen in het algemeen bestuur van het gezondheidssysteem. Het is even belangrijk en cruciaal dat bevoegde gezondheidswerkers, op alle niveaus en van alle disciplines, als actieve deelnemers en promotors dienen bij het heroriënteren van de levering van gezondheidsdiensten van ziekte-gerelateerde modaliteiten m.b.t. zorg, naar zorg en diensten die individuen en families en hun gezondheid en welzijn, als prioriteit stellen. Deze heroriëntering vereist nieuwe benaderingen m.b.t. professionele rollen en functies en de opname van nieuwe disciplines in overeenstemming met het concept van gezondheid als niet "alleen de afwezigheid van ziekte of handicap" maar als een toestand van "volledig fysiek, mentaal en sociaal welzijn". Terwijl de bevolking van Suriname deze uitdagende transformatie ondergaat, is ons belangrijkste actieplan onze toewijding en vastberadenheid m.b.t. het opzetten van een universeel, mensgericht gezondheidssysteem. In een gezondheidssysteem dat hierop ingesteld is, bereiken we:

Strategisch Doel # 1: Een Universeel mensgericht gezondheidssysteem voor Suriname

- ❖ Volledige implementatie van een primaire gezondheidszorg benadering naar gezondheidssysteem welke mensgericht is, het recht op gezondheid verzekerd, gelijk is en waar nodig, de inwoners van Suriname, overeenkomstig hun vermogen, naar hun behoeften zorg en voordelen biedt.
 - Sterke gezondheidszorgorganisaties die gedurende de hele levensduur kwaliteit, uitgebreide en geïntegreerde zorg aan iedereen bieden.
 - Verschillende modaliteiten van de gezondheidszorgorganisaties hebben succesvolle implementaties naar behoefte en geografische spreiding van de bevolking in zowel het kustgebied als de gemeenschappen in het binnenland.

Strategisch Doel # 2: Gelijke, duurzame en universele financiering voor gezondheid.

- ❖ Een systeem waarbij de financiering van gezondheids- en welzijnsdiensten universeel wordt nagekomen en het rationele en efficiënte gebruik van diensten, medicijnen en technologie wordt gerealiseerd.
 - Een gezondheidssysteem dat wordt gefinancierd en gegarandeerd op basis van solidariteit, gelijkheid en consistent beleid dat plannen, middelen en implementatie-inspanningen stuurt, met een specifieke nadruk op kwetsbare bevolkingsgroepen en het verbeteren van de nationale gezondheidsindicatoren.

Strategisch Doel # 3: Hulpbronnen voor een efficiënt en effectief gezondheidssysteem

- ❖ Het gezondheidssysteem trekt toegewijde, competente en betrouwbare gezondheidswerkers en werknemers aan, richt zich op de personeelsbehoeften en zorgt voor toegang-tot en gebruik-van geschikte technologieën die de prestaties bij het verlenen van zorg verbeteren. Daarnaast worden nodige middelen en transformatie om universele gezondheid te bieden, voortdurend geïdentificeerd, veiliggesteld en uitgebreid op basis van onze waarden en principes.
 - Een alomvattend en geïntegreerd gezondheidsinformatiesysteem, dat beantwoordt aan de besluitvorming behoeften van gezondheidsdiensten, artsen, epidemiologen, managers en beheerders, en beleidsmakers, geplaatst in het hele land, is robuust en in overeenstemming met nationale prioriteiten en doelen.
 - Een gezondheidssysteem waarbij management van gezondheidsdiensten resultaatgericht is en managers in juiste aantallen, met de juiste competenties, de juiste hulpmiddelen en in gunstige omgevingen, met succes zorgen voor efficiëntie en effectiviteit van het gezondheidssysteem.

Strategisch Doel # 4: Sterk leiderschap en bestuur in gezondheid

- ❖ Het Ministerie van Volksgezondheid is bevoegd en zijn leiderschapsrol is volledig erkend. Alle stakeholders nemen actief deel aan het bestuur van het gezondheidssysteem en dragen op effectieve wijze bij tot het bereiken van de nationale doelen en gezondheid prioriteiten.
 - Gekwalificeerde, technische mensen vormen de kern van het ministerie en zijn beschikbaar om beleid en besluitvorming te informeren en te ondersteunen
 - Monitoring en evaluatie van het systeem, de diensten en de plannen, creëert een continue cyclus van verbetering en transparantie.
 - Het leiderschap van het Ministerie van Volksgezondheid en alle stakeholders die betrokken zijn bij het bestuur van het gezondheidssysteem zijn sterke voorstanders van het recht op gezondheid en de nadruk op primaire gezondheidszorg.

In 2023 zal het strategisch plan verder worden geïmplementeerd.

Voor het jaar 2023 is de focus ook gelegd op de 2 uitgangspunten van het OP:

1. Preventie en reductie van ziekten en sterfte.
2. Bereikbaarheid en toegankelijkheid van kwaliteitszorg voor de gehele bevolking.

In het kader van deze doelstellingen zullen de instituten zoals de RGD, BOG en MZ worden versterkt en zullen de programma's gericht zijn op capaciteitsversterking en kwaliteitsverbetering. Strategische plannen zullen aangepast worden in het kader van veranderde inzichten in het gezondheidszorgsysteem (new model of care- People Centered Health System).

Programma: Institutionele versterking***Herinrichting Inspectoraat***

Er zal gewerkt worden aan de herinrichting van het Inspectoraat voor het Ministerie. Dit Inspectoraat zal omvatten milieu-inspectie, keuringsdienst, inspectie van verplegende en verzorgende beroepen, geneeskundige inspectie etc.

De bedoeling is een verbetering van de kwaliteit van de inspecteurs. Verouderde wetten moeten aangepast worden. Er zal capaciteitsversterking moeten plaatsvinden en er zullen trainingen verzorgd worden ter upgrading van kennis en inzichten.

Institutionele versterking van ziekenhuizen

Het Ministerie is voornemens een strategisch plan voor de ziekenhuizen te ontwikkelen waarbij de secundaire en tertiaire zorg in kaart worden gebracht. Het plan heeft als doel ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen financieel weer gezond te maken met de aandacht op efficiëntie, effectiviteit, gelijke toegang van kwalitatieve zorg voor iedereen.

Programma: Infrastructurele Werken

In dit kader wordt er gewerkt aan een verbeterde infrastructuur van gezondheidszorg faciliteiten. Bij het AZP zal verandering naar tertiaire zorg plaatsvinden. Als het enig academisch ziekenhuis is het noodzakelijk dat zij alle oneigenlijke activiteiten afstoot waardoor fysieke ruimten en financiële middelen efficiënter ingezet kunnen worden.

Bij de eerstelijnszorg zal de RGD zich uitbreiden met enkele gezondheidszorg centra en zullen verruimde diensten worden aangeboden.

Verder is het de bedoeling dat de operationalisering van het Marwina ziekenhuis en het Atjoni Ziekenhuis verder worden opgevoerd.

Programma: Onderzoek en Ontwikkeling

Aanvulling tekort medische specialisten en overig kader

De afdeling Human Resources for Health Planning (HRHP) moet in staat zijn per beroepsgroep een berekening kunnen maken waarvan, waar en wanneer aanvulling of verschuiving nodig is.

De verschillende opleidingsinstituten zullen betrokken worden in het geheel in het kader van capaciteitsversterking en vernieuwde inzichten (kwaliteit inzichten en curriculum aanpassingen).

Ook wet- en regelgeving met betrekking tot Geneeskundige Beroepen zal moeten worden aangepast.

Health promotion

Health Promotion is het proces om het individu in staat te stellen om meer controle te hebben over, en het verbeteren van, eigen gezondheid. Het gaat om een scala van wettelijke, sociale en ecologische acties met als focus het individu.

Gezonde gemeenschappen hebben een belangrijke rol te vervullen bij het bevorderen van een goede gezondheid en een gezond economie. Vaak is er een uitgesproken beeld over de districten en het binnenland waarin kenmerken als rust, ruimte, groen, natuur en vrijheid overheersen. We zien echter nog steeds dat het gebruik en de toegankelijkheid van gezondheidsvoorzieningen minder aanwezig zijn.

In dit begrotingsjaar 2024 zal de focus van health promotion, in samenwerking met donoren, intersectorale stakeholders en interministerieel gelegd worden op het verkleinen van de sociaal economische gezondheidsverschillen van de districten en het binnenland.

De speerpunten hierin zullen zijn:

1. Health promotion gericht op primaire, secundaire en tertiaire preventie; uitrol HEARTS landelijk in alle eerstelijnsklinieken als klinische interventies.
2. Duurzame public health interventies: invoer sugar tax, voedsel etikettering, massa media campagne, mogelijkheden voor meer bewegen, organisatie van wandelloop en evenementen.
3. Preventie van roken- uitvoering van de tabakswet 2013 en alcohol;
4. Vaccinatiebeleid;
5. Moeder en kindzorg – reductie van maternale- en kindsterfte;
6. Healthy schools project waarbij de focus gelegd zal worden op voeding op school, mentale gezondheidszorg etc.;
7. Milieuhygiëne;
8. Mentale gezondheidszorg.

Programma: Binnenlandse veiligheid***Interventies bij rampspoed en gezondheidsbedreiging***

Veranderde klimatologische omstandigheden, waaronder milieurampen, hebben hun directe invloed op de volksgezondheid. Ook moet er aandacht worden besteed aan mogelijke uitbraken van infectie ziekten. Gezondheidsinstellingen en andere sectoren in Suriname zullen verder door trainingen versterkt worden om effectiever te reageren op soortgelijke rampspoed en gezondheidsbedreigende situaties. De functies coördinatie Rampenbeheersing en coördinatie IHR zullen in de nieuwe organisatiestructuur samengevoegd worden onder de naam Rampen Risico Reductie en Beheersing. Voorts zal het actieplan die reeds is opgesteld ter voorkoming of beheersing van rampen en andere gezondheidsbedreigingen geïmplementeerd worden. Alle kwetsbare plekken en of haarden zullen in kaart worden gebracht, bijgehouden en gemonitord.

Programma: Subsidies en Bijdragen

Subsidies en Bijdrage worden gegeven aan parastatalen die diensten verlenen aan de overheid. Deze parastatalen zijn: Covab, JTV, PCS, RGD, NBB/Surinaams Rode Kruis, BGVS, en PPP met een particulier MZ (PHC).

STG. Jeugd tandverzorging:

Heeft ten doel het verstrekken van optimale preventieve en curatieve (restauratieve) tandheelkundige diensten ten behoeve van de jeugd van 0-18 jaar in het bijzonder en aan de Surinaamse bevolking in het algemeen. In het kader hiervan zullen preventie- en voorlichtingsprogramma worden opgezet en zal een geïntegreerd programma met de RGD worden voortgezet in drie pilot districten.

Nationale Bloedbank van het Surinaamse Rode kruis (NBB)

De Nationale bloedbank zorgt als non-profit organisatie voor de beschikbaarheid van voldoende bloedproducten, afkomstig van donoren die regelmatig, vrijwillig en onbetaald hun bloed afstaan en die voldoen aan de hoge eisen voor kwaliteit en veiligheid conform (inter-) nationale eisen.

Additionele bijdrage aan het Staatziekenfonds (SZF)

De regering heeft besloten om vanaf 1 januari 2015 de toenmalige premie die de Staat Suriname ten behoeve van verplichtverzekerden betaald bij het SZF, te verhogen van 9% naar 12%. De ingangsdatum was 01 januari 2015. Echter heeft de definitieve vaststelling nog niet plaatsgevonden. Dit besluit was noodzakelijk mede ter aanvulling van het tekort op het tarief voor ligdagen aan de ziekenhuizen, die inmiddels weer in onderhandeling is.

Subsidie aan overheidsziekenhuizen

Deze overheidsziekenhuizen zijn: Academisch Ziekenhuis Paramaribo (AZP), s Lands Hospitaal (LH), Mungra Medisch Centrum (MMC), Psychiatrisch Centrum Suriname (PCS), Streekziekenhuis Wanica, Streekziekenhuis Marwina en Streekziekenhuis Atjoni.

Programma: Ziektebestrijding en Preventie***Aanpak HIV/AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria***

Om reductie en preventie van HIV/aids te bereiken zal er aandacht besteed worden aan de versterking van de hiv-sites, psychosociale begeleiding van HIV/AIDS patiënten en voorlichting voor de samenleving.

Met betrekking tot Tuberculose wordt er continu gewerkt aan capaciteitsversterking met aandacht voor de verschillende risicogroepen. De doelstelling van dit programma is gericht op het reduceren van de incidentie, mortaliteit en transmissie van TBC. Het streven is om in 2024 de 95-95-95 te halen (tenminste

95% van TBC gevallen te detecteren, 95% van de gediagnosticeerde TBC gevallen succesvol te behandelen en 95% van de HIV positieve TBC- patiënten ARV-behandeling te geven).

Met betrekking tot Malaria zal het beleid zoals uitgezet in het strategisch plan met als doel malaria eliminatie in Suriname. Extra aandacht zal besteed worden aan de risicogroepen: goudmijnwerkers en migranten, de distributie en gebruik van klamboes, verbeterde screening en behandeling van mensen in/afkomstig uit transmissie gebieden, rapportagesysteem.

Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoeningen (NCD's)

NCD's zijn de hoofdoorzaak voor mortaliteit en morbiditeit in de meeste landen, alsook in Suriname. Suriname heeft zich tijdens de UN high level meeting in 2011 en SIDS Ministerial Meeting in Barbados 2023 gecommitteerd aan "the UN resolution to NCDs" en Bridgetown Declaration, waarna de overheid een speciaal budget hiervoor heeft gealloceerd.. Er is inmiddels een NCD framework ontwikkeld (2020-2025); er wordt nog gewerkt aan een actieplan. De aanpak van NCD's wordt zoals opgenomen in het framework voortgezet in 2024. Extra aandacht zal besteed worden aan het versterken van de nationale capaciteiten voor het monitoren van en voorkomen van NCD's, met de focus op de eerstelijnszorg.

Aankoop van vaccins, laboratoriumbenodigdheden, medicamenten, hulpmiddelen en laboratoriumkosten ten behoeve van de Publieke Gezondheid.

Het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG) is een dienstonderdeel van het Ministerie van Volksgezondheid, die zich richt op waarborging van de gezondheidszorg van de totale gemeenschap in Suriname. Er worden verschillende nationale programma's ter bestrijding van o.a. infectieziekten uitgevoerd. Onder dit bureau ressorteert o.a. het Medisch Centrum waar men terecht kan voor de zgn. reizigersvaccinaties.

Het Centraal laboratorium is ook aldaar gevestigd en vervult een bijzondere rol m.b.t. kwalitatief laboratorium-onderzoek in Suriname, volgens universele standaarden. Het laboratorium houdt zich voornamelijk bezig met: 1) de surveillance en monitoring van infectieziekten: HIV/AIDS, TB en eliminatie van Malaria. 2) het verbeteren van laboratoriumtesten, kwaliteitsbewaking, veiligheid en preventie (vector control).

Ook het NIP (Nationaal Immunisatie Programma) is onderdeel binnen de preventieve gezondheidszorg. Het NIP heeft als belangrijkste doel: het terugdringen van en elimineren van morbiditeit en mortaliteit van een aantal ziekten door middel van vaccinatie inclusief kindervaccinatie. De aankoop en distributie van vaccins vindt plaats via het NIP. Het NIP is verantwoordelijk voor het behalen van de vastgestelde dekkingsgraad/ verbeteren van de vaccinatie dekking binnen Suriname. In het kader hiervan organiseert het NIP-awareness campagnes, superviseert poliklinieken en houdt het registratiesysteem bij. Het Ministerie zal ihkv nationale vaccinatie veiligheid en vertrouwen bij de gemeenschap een ESAVI en pharmacovigilance unit opzetten, welke strak werkingen en bijwerkingen na het vaccineren en het innemen van medicijnen zal monitoren en onderzoeken als onderdeel van global health security and safety.

Niet-Belasting middelen

Het Ministerie van Volksgezondheid zal in 2024 verder gestalte geven aan de inkomsten verhogende maatregelen voor de staat door de tarieven van "Niet-Belasting middelen" aan te passen.

Zo zijn de tarieven bij indiening van een verzoekschrift ter verkrijging van een vergunning voor de navolgende praktijken in 2019 reeds aangepast waaronder: Huisartsenpraktijk, Traditionele Geneesheer, Gezondheidscentrum, Apotheek, Medicamenten Fabriek, Medicinale Hennep en Industriële Hennep. In 2024 zal verder in overweging worden genomen welke andere tarieven aangepast (eventueel ingevoerd) kunnen worden zonder dat het een impact heeft op de gezondheidszorg van de bevolking.

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Personeelsbeleid 2023-2024

Het ministerie van Volksgezondheid heeft in de loop der tijd heel wat organisatorische wijzigingen ondergaan die veelal niet zijn vastgelegd en als zodanig wettelijke grondslag hebben. De taakstelling van het Ministerie van Volksgezondheid in de juiste zin des woords en de steeds voortschrijdende ontwikkelingen in de gezondheidssector hebben geleid tot het vastleggen van een meer solide organisatiestructuur, die niet alleen past binnen de taakstelling van het Ministerie, maar ook beantwoordt aan haar doelstellingen. Human Resources als belangrijk instrument binnen elke organisatie is bij dit verandertraject van eminent belang.

Een actief Human Resources beleid eist communicatie t.a.v. scholing tussen supervisors, managers en Human Resources planners. Met behulp van personeelsplanning kan worden aangegeven welke functies nodig zijn of als er opleidingsbehoefte ontstaat voor nieuwe taken. Dienstverlening op het gebied van Public Health dient continu aangepast te worden aan internationaal geldende maatstaven. Met de steeds veranderende eisen en het steeds aanpassen van onze diensten die daaraan gekoppeld zijn, zal de organisatie daarop ook moeten worden aangepast. Het beheersen van deze wijzigingen kan dan ook meer draagvlak vinden bij de diverse afdelingshoofden en medewerkers indien er openbaarheid wordt gegeven aan het beleid.

Het HRM beleid vormt het kader voor de inzet van de HRM instrumenten om de doelen van de organisatie te helpen bereiken.

Hierdoor zijn wij op de volgende uitdagingen voor HR in het jaar 2023 gekomen:

- Verdere training en behoud van gekwalificeerd personeel
- Waar nodig zal ook specifieke deskundigheid worden aangetrokken.

Met de invoering van FISO in 2008 waarbij er specifieke functievereisten zijn vastgesteld, is het belangrijk de competenties van het personeel door middel van opleiding en training voortdurend aan te passen naar de functie-eisen. Adequate scholing van personeel zal in veranderingen altijd een belangrijke rol spelen en is nu onontbeerlijk om de gestelde doelen te kunnen halen.

Het opleiding en trainingsbeleid zal gericht zijn op medewerkers die multifunctioneel moeten kunnen zijn en vanwege aanpassing van kwalificaties, kennis en vaardigheden. Het ministerie van Volksgezondheid wil investeren in de loopbaan van medewerkers om hun mogelijkheden te vergroten binnen de Public Health sector. Het personeel dient zich dan ook bewust te zijn van de technologische- en Cultuurverandering.

Vanwege het continue proces van instroom, doorstroom en uitstroom, zullen wij haast constant bezig zijn met het werven en selecteren en bijscholen van gekwalificeerd kader. Om de public health dienstverlening efficiënt te laten verlopen, moet er voldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar zijn.

Het ministerie is voor het bereiken van haar doelstellingen sterk afhankelijk van de mate waarin de noodzakelijke financiën ter beschikking zijn. De beperkte beschikbaarheid maakt dit tot een enorme uitdaging. Het ministerie laat zich hierdoor zeker niet uit het veld slaan en zal blijven uitkijken naar andere mogelijkheden die met eventuele donorphulp verkregen zal worden.

Het aantal bij de Directie en Centrale Administratie, het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg en de dienst Dermatologie tewerkgestelde landsdienaren is thans 724, zijnde 498 van het vrouwelijke geslacht en 226 personen van het mannelijke geslacht.

In onderstaande tabel is het opleidingsniveau, de –in, –door en uitstroom, het geslacht en de gemiddelde loonsom, het gemiddelde ziekteverzuim van de Dienst Dermatologie, het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg en de Directie en Centrale Administratie aangegeven

	Derm. Dienst	BOG	DCA	Totaal
Hoger kader	07	68	129	204
Midden kader	18	173	99	290
Lager kader	15	99	116	230
Totaal	40	340	344	724
	Derm.Dienst	BOG	DCA	Totaal
Instroom	1	23	64	88
Uitstroom	5	29	82	116
Doorstroom	0	58	23	81
Gender verhoudingen	Derm. Dienst	BOG	DCA	Totaal
Aantal mannen	07	109	110	226
Aantal vrouwen	33	231	234	498
Totaal personeel	40	340	344	724
	Derm.Dienst	BOG	DCA	Totaal gem.
Gemiddelde jaarloon	97.991,00	105.163,14	92.214,06	98.456,20
Gemiddelde ziekeverzuim	NVT	14,4	3,44	8,92
Gemiddelde leeftijd	44	41	45	43

Volksgezondheid

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	93.488	117.227	185.705	185.705	204.276	224.703	247.643
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	85.106	114.677	183.205	183.205	201.526	221.678	244.316
610	Lonen en salarissen	66.835	95.564	111.380	111.380	122.518	134.770	148.683
611	Sociale premies	6.204	8.113	10.825	10.825	11.908	13.098	14.274
612	Gebruik van goederen en diensten	11.787	10.000	60.000	60.000	66.000	72.600	80.028
616	Sociale Uitkeringen	280	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	8.382	2.550	2.500	2.500	2.750	3.025	3.328
620	Inventaris	985	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
621	Transport middelen	7.347	1.500	1.500	1.500	1.650	1.815	1.996
624	Gebouwen en constructies	50	50	0	0	0	0	0

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

De totale lopende uitgaven zijn voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 183.205.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

De lonen en salarissen voor het dienstjaar 2024 zijn vastgesteld op **SRD 111.380.000,-**. In onderstaande tabel is de specificatie weergegeven.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	92.469.000
61002	Vakantietoeslag	4.973.000
61003	Overwerk	3.516.000
61004	Bonussen en Gratificaties	331.000
61006	Vacatiegelden	5.655.000
61013	Functionele toelagen	3.000

61014	Persoonlijke toelagen	809.000
61015	Lesuren vergoeding	300.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	763.000
61017	Waarnemingstoelage	82.000
61019	Overige Toelagen	92.000
61020	Telefoonvergoeding	14.000
61021	Representatievergoeding	188.000
61023	Vervoersvergoeding	139.000
61024	Overige vergoedingen	2.046.000
Totaal		111.380.000

611 - Sociale premies

De bijdragen aan sociale premies ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds, voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 10.825.000,-**. De werkgeverslasten zullen toenemen door de verwachte instroming en doorstroming van personeelsleden.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	6.064.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	4.761.000
Totaal		10.825.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De kosten voor gebruik goederen en diensten zijn begroot voor **SRD 60.000.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	516.000
61206	Deskundigen Buitenland	113.000
61208	Binnenlandse reiskosten	12.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	12.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	2.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	232.000
61216	Kopieer	217.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	44.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	104.000
61221	Vergaderkosten	61.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	267.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	2.000

61230	Overige kantoorkosten	28.000
61231	Overige kosten Automatisering	37.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	120.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	864.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	23.000
61238	Telefoon uitgaven	1.202.000
61239	Gas	15.000
61240	Water	506.000
61241	Electriciteit	518.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	2.000
61246	Verzekering	382.000
61247	Schoonmaak	81.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	39.000
61250	Bewaking	50.000.000
61252	Contributie	2.928.000
61253	Vrachtkosten en Porti	6.000
61254	Onderzoekskosten	183.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	16.000
61260	Onderscheidingen	93.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	2.000
61263	Overige Algemene Kosten	301.000
61277	Laboratoriumkosten	390.000
61279	Medicijnen	10.000
61280	Hulpmiddelen	5.000
61281	Vaccins	2.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	665.000
Totaal		60.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen voor het dienstjaar 2021 zijn geraamd op **SRD 1.000.000,-**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	995.000
61614	Overige Medische Kosten	5.000
Totaal		1.000.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

Voor de aanschaf van inventaris is **SRD 1.000.000,-** begroot.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62004	Computers	1.000.000
Totaal		1.000.000

621 - Transport middelen

Voor het aanschaffen van transportmiddelen is er door het Ministerie van Volksgezondheid begroot **SRD 1.500.000,-**. Het Ministerie beschikt reeds over de volgende dienstvoertuigen om de diensten uit te kunnen voeren.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.000.000
62105	Bussen	500.000
Totaal		1.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S worden als volgt gewijzigd;

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	693.713	3.025.376	3.841.636	3.832.977	3.918.363	4.310.199	4.741.219
01	Infrastructurale Werken	0	75.708	357.252	162.888	179.177	197.094	216.804
0158	Health services improvement project	0	50.044	260.238	100.000	110.000	121.000	133.100
0166	Health Facilities Improvement Projects	0	15.664	24.888	24.888	27.377	30.114	33.126
0167	Optopping Health Project t.b.v. Marwina Hospital	0	10.000	72.126	38.000	41.800	45.980	50.578
02	Institutionele versterking	147.168	72.914	786.092	786.092	336.565	370.221	407.243
0227	Institutionele versterking / interventies bij rampspoed en gezondheidsbedreigin g	0	0	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
0263	Institutionele versterking ziekenhuizen en gezondheid gerelateerde instellingen	147.168	72.914	716.092	716.092	259.565	285.521	314.073
0290	Bureau Openbare Gezondheidszorg	0	0	60.000	60.000	66.000	72.600	79.860
07	Onderzoek en Ontwikkeling	12.664	15.000	18.000	18.000	19.800	21.780	23.958
0734	Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader	12.664	15.000	18.000	18.000	19.800	21.780	23.958
09	Subsidie en Bijdragen	330.267	2.721.000	2.843.000	2.843.000	3.127.300	3.440.030	3.784.033
0951	Subsidie Centrale Opleiding Verpleegkundige en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen	14.659	25.000	25.000	25.000	27.500	30.250	33.275
0952	Subsidie Stg.Medische	51.437	35.000	80.000	80.000	88.000	96.800	106.480

0953	Subsidie Stg.Jeugd tand verzorging	15.787	20.000	20.000	20.000	22.000	24.200	26.620
0954	Lig-, verpleeg- en medische kosten chronische patiënten PCS	39.998	40.000	48.000	48.000	52.800	58.080	63.888
0955	Subsidie Stg.Regionale Gezondheidsdienst	74.767	76.000	90.000	90.000	99.000	108.900	119.790
0956	Subsidie Stg.Bureau Dak- en Thuislozen	1.648	1.500	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655
0957	Subsidie Stg.Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis	4.510	3.500	35.000	35.000	38.500	42.350	46.585
0973	Additionele Overheidsbijdrage Staatsziekenfonds	53.227	2.500.000	2.100.000	2.100.000	2.750.000	3.025.000	3.327.500
0978	Medicamenten voorziening BGVS tbv de totale gemeenschap hulpmiddelen en lab.kosten t.b.v het BOG	74.233	20.000	40.000	40.000	44.000	48.400	53.240
17	Noodreserve	123.236	10.000	0	0	0	0	0
1704	COVID-19 VG	123.236	10.000	0	0	0	0	0
31	Ziektebestrijding en preventie	74.618	125.754	237.292	237.292	255.521	281.073	309.181
3101	Afbouw regeling medische uitzending lokale opbouw voorzieningen	62.886	40.000	105.000	105.000	110.000	121.000	133.100
3106	Terugdringen moeder- en kindersterfte	0	0	20.000	20.000	22.000	24.200	26.620
3109	Aanpak HIV/ AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria (Ovh/ Global Fund)	2.984	63.254	72.292	72.292	79.521	87.473	96.221
3111	Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoeningen	6.424	7.500	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
3113	Aankoop vaccins, lab benodigdheden, medicamenten, hulpmiddelen en lab kosten t.b.v. de Publieke Gezondheid	2.323	15.000	30.000	30.000	33.000	36.300	39.930
41	Subsidie en bijdragen	5.761	5.000	0	0	0	0	0
4109	Moeder en Kindzorg babyvoeding	5.761	5.000	0	0	0	0	0

Toelichting : Programma's

0158 - Health services improvement project

Het doel van het programma “Health Services Improvement Project” (SU-L1054) is om bij te dragen aan de vermindering van de ziekten in Suriname door de toegang tot hoogwaardige, geïntegreerde eerstelijnszorg gezondheidsdiensten te verbeteren en epidemiologische uitdagingen die prioriteit genieten aan te kunnen pakken om zodoende de effectiviteit van de gezondheidssector te verbeteren. Het betreft hier ook een nieuwbouw van het hoofdkantoor bij het BOG-complex en de renovatie van enkele gebouwen. Dit alles zal uiteindelijk moeten leiden tot het effectief verminderen van ziekten binnen de gezondheidssector in Suriname. De geplande uitvoering van het programma heeft een duur van 6 jaren, waarbij de lening een Grace Period van 6,5 jaar zal hebben met een afschrijvingsperiode van 24 jaren.

Het geraamd bedrag voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 100.000.000** (\$2.647.603,92 x SRD 37,77)

0166 - Health Facilities Improvement Projects

Het doel van de OPEC-fund For International Development (OFID) leningen is het verbeteren van de faciliteiten in de primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg. Het gaat om de volgende componenten: rehabilitatie AZP en nieuwbouw van 7 (zeven) operatiekamers, nieuwbouw ICU met 8 (acht) kamers, een nieuwe sterilisatieafdeling en uitbreiding en rehabilitatie ICU.

Daarnaast worden ook 6 (zes) RGD-klinieken en een centraal magazijn en apotheek gebouwd. Alle faciliteiten worden voorzien van medisch apparatuur en meubilair. Zo ook worden de nieuwe operatiekamers en ICU voorzien van een PDMS.

Voor de supervisie bij de constructie van infrastructurele werken, design RGD-poliklinieken, de aanschaf van medisch apparatuur en het PDMS zijn consultants aangetrokken.

De uitgaven voor het jaar 2024 is geraamd op **SRD 24.887.575,-** (\$664.998,- X 37,41)

0167 - Optopping Health Project t.b.v. Marwina Hospital

Het Streekziekenhuis Marwina is een ziekenhuis in Marowijne in Suriname. Het is kort voor binnekoms van Albina gevestigd aan de Oost-Westverbinding (Juliana Weyneweg).

Het ziekenhuis werd gebouwd als onderdeel van een groter project dat gefinancierd werd met Euro 15 miljoen uit het Algemeen Ontwikkelingsfonds van Frankrijk (AFD). In dat project werden ook poliklinieken van de Medische Zending langs de Marowijnerivier in Marowijne en het binnenland gerenoveerd.

De voorbereidingen voor het Streekziekenhuis Marwina begonnen in 2009 en de bouw in 2012. In augustus 2017 vond de technische oplevering van het ziekenhuis plaats. Echter was het ziekenhuis niet operationeel, vanwege onder andere gebrek aan apparatuur en enkele noodzakelijke technische aanpassingen.

Voor deze aanpassingen aan het ziekenhuis, waren additionele financiële middelen nodig. In juni 2019 werd daarom een additionele lening door de AFD verstrekt voor een bedrag van Euro 5 miljoen. Deze middelen zijn bestemd voor de additionele technische werken, aanschaf van medisch apparatuur en financiering van projectmanagement, contractors en supervisors.

Op 22 juni 2023 vond hiervoor de ondertekening van een amendement op de leningsovereenkomst plaats waarbij de looptijd van het project werd verlengd van 2023 naar 2027. Het beschikbare bedrag ter financiering van het actieplan is heden Euro 4.9 miljoen.

Het Streekziekenhuis Marwina heeft reeds enige tijd een samenwerkingsovereenkomst met het ziekenhuis in St. Laurent (CHOG), waarbij patiënten voor het revalideren naar het Streekziekenhuis Marwina worden overgebracht, terwijl er ook trainingen aan het personeel en andere uitwisselingsprogramma's plaatsvinden.

De uitgaven voor het dienstjaar 2024 is geraamd op **SRD 38.000.000, -** (€948. 340,40 X 40,07).

0227 - Institutionele versterking / interventies bij rampspoed en gezondheidsbedreiging

Om de dreiging van epidemieën/pandemieën het hoofd te kunnen bieden heeft het Ministerie van Volksgezondheid de voorhoede rol en taak het te beheersen en te monitoren.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 10.000.000, -**.

0263 - Institutionele versterking ziekenhuizen en gezondheid gerelateerde instellingen

Het doel is om de ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen financieel weer gezond te maken met de aandacht op efficiëntie, effectiviteit, gelijke toegang van kwalitatieve zorg voor iedereen. Door middel van een strategisch plan voor ziekenhuizen zal de secundaire en tertiaire zorg in kaart worden gebracht en zal er gewerkt worden aan een verbeterd financieel beleid.

Hiertoe wordt ook gerekend het Herstelplan Zorg (HPZ), welke als doel heeft om de efficiëntie en effectiviteit in de gezondheidszorg te verbeteren.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 716.092.000,-** in stede van SRD 316.092.000, -.

0290 - Bureau Openbare Gezondheidszorg

Het programma BOG heeft te maken met het upgraden van de dienstverlening en de HISP PIU PM van het Ministerie van Volksgezondheid heeft aangegeven dat er additionele middelen nodig zijn voor de constructie t.b.v. het nieuw BOG-gebouw.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 60.000.000, -**.

0734 - Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader

In het kader van brain-drain is er een tekort ontstaan in gespecialiseerd zorgpersoneel, naar aanleiding hiervan is er buitenlands zorgpersoneel aangetrokken ter ondersteuning van de zorg. Ook zal gecontinueerd worden met het opleiden van eigen specialisten. Verder is er op basis van de samenwerking met Nederland een team in ons land ter ondersteuning van het vernieuwingsplan.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 18.000.000,-**.

0951 - Subsidie Centrale Opleiding Verpleegkundige en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen

In het kader van de continu aanwezige brain drain en het tekort aan gespecialiseerde verpleegkundigen, zal het COVAB meerdere opleidingen beschikbaar stellen om de tekorten op te vangen. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Ministerie van

Volksgezondheid gefinancierd.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt SRD 25.000.000, -.

0952 - Subsidie Stg.Medische Zending

De toegang voor gezondheidszorg in het binnenland wordt door de Stg. Medische Zending Primary Health Care Suriname (MZPHCS) gegarandeerd. Hierbij is de ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid nodig om de dienstverlening te continueren. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid gefinancierd.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 80.000.000,-**.

0953 - Subsidie Stg.Jeugdtand verzorging

Doelstelling:

Het doel is het subsidiëren van lonen en salarissen en eventueel exploitatiekosten t.b.v. de Stichting JTV. JTV heeft als doel het verstrekken van optimale preventieve en curatieve (restauratieve) tandheelkundige diensten ten behoeve van de jeugd van 0-18 jaar in het bijzonder en aan de Surinaamse bevolking in het algemeen. In het kader hiervan zullen preventie- en voorlichtingsprogramma worden opgezet en geoptimaliseerd worden en zal een geïntegreerd programma met de RGD worden voortgezet in drie pilot districten.

Verder heeft de stichting haar onderwijsprogramma vernieuwd in het kader van kwaliteitsverbetering.

Wijze van financiering:

De financiering geschiedt door middel van overheidsmiddelen.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Geplande activiteiten	Raming
Daling caries prevalentie bij 6-jarigen	2.558.664
Daling caries prevalentie bij 12-jarigen	28.072.334
Daling caries prevalentie bij 18-jarigen	3.652.609
Verbeterde kwaliteit van de dienstverlening	9.815.430
Verbeterde voorziening en decentralisatie tandheelkundige zorg	3.892.001
24 bachelor afgestuurde Oral Health Therapist (OHT)	4.123.306
Geaccrediteerde OHT opleiding	550.000
Aanname 24 studenten	60.000
Identificeren van geschikte ruimten voor het opzetten van klinieken en de inrichting daarvan	2.000.000
Bestellen van behandelstoelen en aankoop van 2 busjes en 1 pick-up	2.000.000
Totaal	56.724.344

Continuering van de tandheelkundige diensten naar de jeugdigen en dichterbij brengen van deze dienstverlening naar de gemeenschap.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 20.000.000, -**.

0954 - Lig-,verpleeg- en medische kosten chronische patienten PCS

Het Psychiatrisch Centrum Suriname stelt zich, ten behoeve van alle ingezetenen van Suriname, ten doel het bevorderen of herstellen van geestelijke gezondheid dan wel, indien dit niet mogelijk blijkt, het draaglijk maken van het psychisch lijden. Tevens zet zij zich in om te voorzien in de behoefte aan onderzoek, behandeling, verpleging, verzorging en nazorg van psychiatrische patiënten, het verrichten en bevorderen van wetenschappelijk onderzoek op gebieden van geestelijke gezondheidszorg, alsmede de opleiding van hulpverleners voor de gezondheidszorg.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 48.000.000, -**.

0955 - Subsidie Stg.Regionale Gezondheidsdienst

De toegang voor gezondheidszorg in de kustvlakte wordt onder andere door de Stg. Regionale Gezondheidsdienst (RGD) gegarandeerd. Hierbij is de ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid nodig om de dienstverlening te continueren. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid gefinancierd.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 90.000.000,-**.

0956 - Subsidie Stg.Bureau Dak- en Thuislozen

Het Bureau Dak- en Thuislozen zorgt voor opvang van Surinamers, met medische- en sociaal maatschappelijke problemen, die zich de kosten van een woning en levensonderhoud niet volledig kunnen permitteren. De personeels- en eventuele exploitatiekosten worden door het Ministerie van Volksgezondheid betaald.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 5.000.000, -**.

0957 - Subsidie Stg.Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis

De NBB zorgt als non-profit organisatie voor de beschikbaarheid van voldoende bloedproducten, afkomstig van donoren die regelmatig, vrijwillig en onbetaald hun bloed afstaan en die voldoen aan de hoogste eisen voor kwaliteit en veiligheid conform (inter-) nationale eisen. De personele- en een deel van de operationele kosten zijn ten laste van de staat.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 35.000.000, -**.

0973 - Additionele Overheidsbijdrage Staatsziekenfonds

Vooruitlopend op een definitieve vaststelling heeft de Regering in 2015 besloten de toenmalige premie die de Staat Suriname ten behoeve van verplicht verzekerden betaald bij het SZF, te verhogen van 9% naar 12%. De ingangsdatum was 01 januari 2015.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 2.100.000.000,-** in stede van 2.500.000.000, -.

0978 - Medicamenten voorziening BGVS tbv de totale gemeenschap hulpmiddelen en lab.kosten t.b.v het BOG

Het Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname (BGVS) is speciaal opgericht om de geneesmiddelenvoorziening in Suriname te garanderen. Geneesmiddelenvoorziening is staatszorg. Die zorg is toevertrouwd aan de BGVS. De kosten die gepaard gaan met die zorg komen voor een deel dan wel voor het geheel voor rekening van de Overheid. Financiering heeft in zoverre plaatsgevonden ten laste van de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Aangezien de aankoop van medicamenten en medische verbruiksartikelen alles met gezondheidszorg te maken heeft, is per 2017 ook de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid belast. Hiervoor is er een aparte programma opgenomen in de begroting van 2017. Er is toen rekening gehouden met een bedrag van SRD 48.000.000,-. Dit is het dubbele van de SRD 24.000.000,-, die tot en met 2016 in de begroting van Binnenlandse Zaken is opgenomen. Dit bedrag was gebaseerd op een koers van SRD 3,35 voor de USD. De instructie voor de begrotingssamenstelling 2021 geeft een koers van 14,29 voor de USD.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt SRD 40.000.000, -.

3101 - Afbouw regeling medische uitzending lokale opbouw voorzieningen

Elke ingezetene van Suriname die niet in Suriname verholpen kan worden voor een medische aandoening, kan na verkregen toestemming van de Geneeskundige Commissie van het Ministerie van Volksgezondheid voor behandeling/ hulp worden gezonden naar het buitenland t.l.v. de ARMULOV regeling. De administratieve organisatie hiervan is onder gebracht bij het SZF. Dit houdt in dat na overmakingen vanuit de overheid van geldmiddelen, de verplichtingen jegens de buitenlandse dienstverleners worden nagekomen.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt SRD 105.000.000,- in stede van SRD 100.000.000,-.

3106 - Terugdringen moeder- en kindersterfte

Ontplooiën van activiteiten ter vermindering van voorkombare moeder- en kindsterfte. Het betreft hier activiteiten tijdens de zwangerschap en bevalling, maar ook de zorg voor moeder en kind na de bevalling. Om dit beter te kunnen ondersteunen worden ook ziekenhuizen verder versterkt middels certificering (Baby Friendly Hospital Initiative – BFHI).

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt SRD 20.000.000, -.

3109 - Aanpak HIV/ AIDS, Tuberculose en Eliminatie van Malaria (Ovh/ Global Fund)**Doelstelling:**

Dit programma zal bijdragen aan een verbeterde aanpak en uitvoering van het HIV/ AIDS, Tuberculose en Malaria problematiek en zal de interrelaties die er zijn tussen de verschillende organisaties verbeteren. Tevens wordt zorg gedragen voor institutionele versterking van het Ministerie en overige instanties die hun diensten verlenen ter uitvoering van het HIV/ AIDS, Tuberculose en Malaria Programma.

Wijze van financiering:

Deze maatregel wordt uitgevoerd met ondersteuning van fondsen uit Global Fund. De beschikbaarheid van medicamenten zal met afnemende donor- en toenemende overheidsmiddelen gegarandeerd worden. Met het oog op afnemende donormiddelen, waardoor een toenemende overheidsbijdrage meer dan vereist is om deze beleidsmaatregel uit te kunnen voeren zal er een aanvang worden gemaakt om middels social-contracting onze bevolking preventief te beschermen. Door middel van social-contracting zal het ministerie de activiteiten die voorheen uit donormiddelen werden gefinancierd en zeer belangrijk vinden om die te continueren, maar ook nieuwe activiteiten, die de preventieve gezondheidszorg aan de bevolking moeten blijven garanderen door middel van een openbaar aanbestedingsproces diensten kopen om deze activiteiten uit te kunnen voeren.

Het bedrag ad. SRD 72.291.932, - is als volgt opgebouwd:

Donormiddelen HIV/ AIDS:	SRD 22.342.988, -
Donormiddelen Malaria programma:	SRD 3.667.650, -
Overheidsbijdrage HIV/ AIDS:	SRD 25.000.000, -
Overheidsbijdrage Malaria programma:	SRD 16.281.294, -
Overheidsbijdrage Tuberculose:	SRD 5.000.000, -
Totaal:	SRD 72.291.932, -

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt ~ **SRD 46.281.000**

De donaties (Global Fund) voor het dienstjaar 2024 bedraagt ~ **SRD 26.011.000**

3111 - Aanpak van chronische niet overdraagbare aandoeningen

Reductie van de complicaties van NCD, toegang verbeteren preventieve zorg, optimalisering van de behandelingen..

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2023 bedraagt **SRD 10.000.000, -**.

3113 - Aankoop vaccins, lab benodigheden, medicamenten, hulpmiddelen en lab kosten t.b.v. de Publieke Gezondheid

Het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG) is een dienstonderdeel van het Ministerie van Volksgezondheid, die zich richt op waarborging van de gezondheidszorg van de totale gemeenschap in Suriname. Bij dit Bureau worden er verschillende nationale programma's ter bestrijding van onder andere infectieziekten uitgevoerd. Onder dit bureau ressorteert het Medisch Centrum, waar men o.a. terecht kan voor de zgn. reizigersvaccinaties. Het Centraal laboratorium is ook aldaar gevestigd en vervult een bijzondere rol bij het uitvoeren van kwalitatief laboratoriumonderzoek in Suriname, volgens universele standaarden. Hiertoe worden er inspectie uitgevoerd bij overige in Suriname gevestigde laboratoria.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 30.000.000,**

	Programma Infrastructurele werken	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Gerealiseerd beleid half 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
0158	Health services improvement project	Het doel van het programma “Health Services Improvement Project” (SU-L1054) is om bij te dragen aan de vermindering van de ziekten in Suriname door de toegang tot hoogwaardige, geïntegreerde eerstelijnszorg gezondheidsdiensten te verbeteren en epidemiologische uitdagingen die prioriteit genieten aan te kunnen pakken om zodoende de effectiviteit van de gezondheidssector te verbeteren. Het betreft hier ook een nieuwbouw van het hoofdkantoor bij het BOG-complex en de renovatie van enkele gebouwen. Dit alles zal uiteindelijk moeten leiden tot het effectief verminderen van ziekten binnen de gezondheidssector in Suriname. De geplande uitvoering van het programma heeft een duur van 6 jaren, waarbij de lening een Grace Period van 6,5 jaar zal hebben met een afschrijvingsperiode van 24 jaren.	Continuering van het beleid.	De aanbesteding voor nieuwbouw BOG/Hoofdkantoor is reeds achter de rug. Er zijn standaarden gepubliceerd voor het gebruik van de health information systems. Opstart van het HEARTS initiatief.	Start en voortzetting bouw-werkzaamheden nieuwbouw BOG/hoofdkantoor. Eerstelijnsklinieken zijn gedigitaliseerd. Verder uitrollen van het HEARTS initiatief.
0166	Health facilities improvement project	Het doel van de OPEC-fund For International Development (OFID) leningen is het verbeteren van de faciliteiten in de primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg. Het gaat om de volgende componenten: rehabilitatie AZP en nieuwbouw van 7 (zeven) operatiekamers, nieuwbouw ICU met 8 (acht) kamers, een nieuwe sterilisatieafdeling en uitbreiding en rehabilitatie ICU. Daarnaast worden ook 6 (zes) RGD-klinieken en	Oplevering (de gerehabiliteerde) huidige ICU en operation theater met 7 nieuwe operatiekamers.	Rehabilitatie AZP: - De medisch apparatuur en meubilair is reeds aangeleverd. - De ICU en de cardio operatie kamer zijn af. Patiënten worden langzamerhand overgeplaatst naar de nieuwe ICU. Totdat dit gedaan is, kan er nog niet gewerkt worden aan de	- Levering en installatie van medisch apparatuur en meubilair. - Oplevering van de operatie kamer (OK). - Oplevering van PHC Koewarasan, Derde Rijkweg en Moengo.

		een centraal magazijn en apotheek gebouwd. Alle faciliteiten worden voorzien van medisch apparatuur en meubilair. Zo ook worden de nieuwe operatiekamers en ICU voorzien van een PDMS. Voor de supervisie bij de constructie van infrastructurale werken, design RGD-poliklinieken, de aanschaf van medisch apparatuur en het PDMS zijn consultants aangetrokken.		rehabilitatie van het huidige ICU. Bouw RGD-klinieken, magazijn en apotheek: • Oud gebouw PHC Koewarasan is neergehaald; personeel is tijdelijk op een ander manier op het terrein opgevangen. De oplevering van deze PHC staat gepland op 30 april 2023, met een formele opening op 5 mei 2023. • De oplevering van PHC Derde Rijksweg staat gepland voor 30 april 2023, met een inauguratie op 10 mei 2023. • De oplevering van PHC Moengo staat gepland voor eind juni 2023. De financiële progress staat gesteld op 94%, terwijl de projectvorderingen staan gesteld op 93%.	
0167	Optopping health project tbv Marwina Hospitaal	Het Streekziekenhuis Marwina is een ziekenhuis in Marowijne in Suriname. Het is kort voor binnenkomst van Albina gevestigd aan de Oost-Westverbinding (Juliana Weyneweg). Het ziekenhuis werd gebouwd als onderdeel van een groter project dat gefinancierd werd met €15.000.000 uit het Algemeen Ontwikkelingsfonds van Frankrijk (AFD). In dat project werden ook poliklinieken van de Medische Zending langs	Lening nog niet ter beschikking gesteld; geen activiteiten uitgevoerd.	Externe evaluatie uitgevoerd om de baseline te bepalen, zodat de besteding van de lening zo effectief en efficiënt mogelijk gebeurt. Streekziekenhuis Marwina heeft een strategisch plan opgesteld.	Afronden afbouw werkzaamheden. Voortzetting samenwerking met CHOG.

		de Marowijnerivier in Marowijne en het binnenland gerenoveerd. De voorbereidingen voor het Streekziekenhuis Marwina begonnen in 2009 en de bouw in 2012. In augustus 2017 vond de technische oplevering van het ziekenhuis plaats. Echter was het ziekenhuis niet operationeel, vanwege onder andere gebrek aan apparatuur en enkele noodzakelijke technische aanpassingen. Voor deze aanpassingen aan het ziekenhuis, waren additionele financiële middelen nodig. In juni 2019 werd daarom een additionele lening door de AFD verstrekt voor een bedrag van €5.000.000. Deze middelen zijn bestemd voor de additionele technische werken, aanschaf van medisch apparatuur en financiering van projectmanagement, contractors en supervisors. Op 22 juni 2023 vond hiervoor de ondertekening van een amendement op de leningsovereenkomst plaats waarbij de looptijd van het project werd verlengd van 2023 naar 2027. Het beschikbare bedrag ter financiering van het actieplan is heden €4.900.000. Het Streekziekenhuis Marwina heeft reeds enige tijd een samenwerkingsovereenkomst met het ziekenhuis in St. Laurent (CHOG), waarbij patiënten voor het revalideren naar het Streekziekenhuis Marwina worden overgebracht, terwijl er ook trainingen aan het			

		personeel en andere uitwisselings-programma's plaatsvinden.			
	Programma Institutionele werken	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Gerealiseerd beleid half 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
0263	Institutionele versterking ziekenhuizen en gezondheidsgerelateerde instelling	Het doel is om de ziekenhuizen en gezondheidsinstellingen financieel weer gezond te maken met de aandacht op efficiëntie, effectiviteit, gelijke toegang van kwalitatieve zorg voor iedereen. Door middel van een strategisch plan voor ziekenhuizen zal de secundaire en tertiaire zorg in kaart worden gebracht en zal er gewerkt worden aan een verbeterd financieel beleid. Hiertoe wordt ook gerekend het Herstelplan Zorg (HPZ), welke als doel heeft om de efficiëntie en effectiviteit in gezondheidszorg te verbeteren.	Er is een bijdrage geleverd aan districtsziekenhuizen voor met name personeelskosten.	De personeelskosten van voornamelijk de districtsziekenhuizen, maar ook deels van de overige ziekenhuizen. Verder is met dit beleidsmaatregel invulling gegeven aan de operationalisering HPZ (programma Herstelplan Zorg).	Continuering van het beleid.
	Programma Onderzoek & Ontwikkeling	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Gerealiseerd beleid half 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
0734	Aanvulling tekort medisch specialisten en overig kader	In het kader van brain drain is er een tekort ontstaan in gespecialiseerd zorgpersoneel, naar aanleiding hiervan is er buitenlandse zorgpersoneel aangetrokken ter ondersteuning van de zorg. Ook zal gecontinueerd worden met het opleiden van eigen specialisten. Verder is er op basis van de samenwerking met Nederland een team in ons land ter ondersteuning van het vernieuwingsplan.	Continuering inzet medisch kader.	Er is een tekort aan algemene gynaecologen/obstetrie specialisten, gastro-enterologen, klinisch geneticus, microbioloog, chirurgen (neurologie), pathologen en een revalidatie specialist. Er wordt aan dit tekort gewerkt: enkele van deze specialisten zijn momenteel in opleiding. Er zijn verpleegkundigen gehaald uit de Filipijnen, speciaal voor de specialisatie NICU. Voor de ziekenhuizen in Nickerie (MMC) en	Continuering inzet medisch kader. Tekorten deels weggewerkt.

				Paramaribo (AZP) zijn er specialisten gehaald uit de Universiteit van Amsterdam (UAMC).	
	Programma Subsidies & Bijdragen	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Gerealiseerd beleid half 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
0951	Subsidie aan de Centrale Opleiding Verpleegkundigen en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen (COVAB)	In het kader van de continu aanwezige brain drain en het tekort aan gespecialiseerde verpleegkundigen, zal het COVAB meerdere opleidingen beschikbaar stellen om de tekorten op te vangen. De personeels- en exploitatie-kosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid gefinancierd.	Continuering van het beleid.	Continuering van het beleid.	Ontwikkelen van nieuwe opleidingen en programma's zoals specialistische opleidingen (NCD verpleegkundige, verpleegkundige openbare gezondheidszorg). Evaluatie van alle post basis opleidingen. Bij- en nascholingsprogramma's zijn ontwikkeld. Programma's voor aanverwante beroepen zijn ontwikkeld. Onderzoek is binnen het onderwijs geïntegreerd.
0952	Subsidie aan de Medische Zending (MZ PHC)	De toegang voor gezondheidszorg in het binnenland wordt door de Stg. Medische Zending Primary Health Care Suriname (MZPHCS) gegarandeerd. Hierbij is de ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid nodig om de dienstverlening te continueren. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid gefinancierd.	Continuering van de reguliere bedrijfsvoering; zorg in het binnenland is gegarandeerd. De personeelskosten voor 2022 zijn berekend op SRD 36,205,561.27 (netto). De exploitatiekosten zijn voor 2022 berekend op SRD 60,617,286.30.	De overheidsbijdrage voor 2023 bedraagt SRD 35,000,000. De personeelskosten tot en met mei 2023 bedraagt in totaal SRD 21,416,565.96 (netto). De exploitatiekosten tot en met mei 2023 bedraagt in totaal SRD 14,514,697.39. De overname van de poliklinieken Wayambo en Kabalebo zijn in vergevorderde stadium. Mbv middelen beschikbaar gesteld door de UNICEF ligt er een project	Continuering van de reguliere bedrijfsvoering. Continuering van begeleiding bij chronische ziekten, met medeneming van mentale gezondheid. Versterking van de samenwerking met regionale ziekenhuizen (w.o Atjoni ziekenhuis) en lokale gemeenschappen (discussies over hoe beter in te spelen op gezondheidsbehoeften van die gemeenschappen).

				klaar voor de assessment van de status quo - moet nog aanvangen. Tav begeleiding bij chronische ziekten wordt het HEARTS initiatief tezamen met het Ministerie VG uitgerold	
0953	Subsidie aan JTV	Het doel is het subsidiëren van lonen en salarissen en eventueel exploitatiekosten t.b.v. de Stichting JTV. JTV heeft als doel het verstrekken van optimale preventieve en curatieve (restauratieve) tandheelkundige diensten ten behoeve van de jeugd van 0-18 jaar in het bijzonder en aan de Surinaamse bevolking in het algemeen. In het kader hiervan zullen preventie- en voorlichtingsprogramma worden opgezet en geoptimaliseerd worden en zal een geïntegreerd programma met de RGD worden voortgezet in drie pilot districten. Verder heeft de stichting haar onderwijsprogramma vernieuwd in het kader van kwaliteitsverbetering.	De docentenkorps voor het kwalitatief HBO onderwijs is versterkt. Er zijn 40 studenten in de opleiding (jaar 1 t/m 4) en er zijn 8 OHT'ers afgeleverd. Voor de preventieve tandheelkundige zorg heeft JT geparticipeerd aan beurzen en voorlichting aan crèches zijn uitgevoerd. Er is een tekort aan circa 15 behandelaars - hier wordt aan gewerkt. Verder is er geparticipeerd aan 2 missies vanuit Nederland/Amerikaans leger.	Er zijn inmiddels 5 OHT'ers afgeleverd. Voor de preventieve tandheelkundige zorg is er meegedaan aan beurzen waar er voorlichting is gegeven en de abonnementen is gepromoot. Preventieprogramma aan 60 GLO scholen is afgerond. Voorlichting aan crèches en GLO scholen in de poetsmaand is ook afgerond. Er wordt nog gewerkt aan het optimaal bemensen van de klinieken. Missie met het Amerikaans leger is uitgevoerd, waarbij 200 patiënten kosteloos behandeld zijn geworden. Te Redi Doti is er een kliniek in februari geopend, terwijl de klinieken van Centrum en Lelydorp worden gerenoveerd.	Continuering van reguliere bedrijfsvoering. Continuering van de preventieve tandheelkundige zorg en tandheelkundig onderwijs. Preventie- en voorlichtingsprogramma's worden gecontinueerd. Het tekort aan personeel bij de klinieken is adequaat opgelost. Missies ism organisaties wordt voortgezet.
0954	Lig-, verpleeg- en medische kosten chronische patiënten PCS	Het Psychiatrisch Centrum Suriname stelt zich, ten behoeve van alle ingezetenen van Suriname, ten doel het bevorderen of herstellen van geestelijke gezondheid dan wel, indien dit niet mogelijk blijkt, het draaglijk	Continuering van reguliere bedrijfsvoering.	Klinische zorg is geboden voor OOBM/OOBV- en chronische patiënten, voor een totaal van 4600 ligdagen t/m mei 2023.	Continuering van de (poli)klinische zorg, alsook de sociaal psychiatrische zorg en de verslavingszorg. Start renovatie van de infrastructuur.

		maken van het psychisch lijden. Tevens zet zij zich in om te voorzien in de behoefte aan onderzoek, behandeling, verpleging, verzorging en nazorg van psychiatrische patiënten, het verrichten en bevorderen van wetenschappelijk onderzoek op gebieden van geestelijke gezondheidszorg, alsmede de opleiding van hulpverleners voor de gezondheidszorg.		830 dagbehandelingen aangeboden in het behandelcentrum Poliklinische zorg aangeboden middels medicatie en consulten. In totaal zijn er 11000 consulten aangeboden. Sociaal psychiatrische zorg (ambulante behandeling/nazorg) aangeboden, waarvan 840 outreach behandelingen, 1100 consulten (door maatschappelijke dienst), 1400 depotpreparaten verstrekt en 30 patiënten opgehaald via de acute dienst. Voor de detoxificatie zijn er 1100 opnames geweest en 100 counseling momenten. Tevens is er gewerkt aan informatieactiviteiten. In het kader van kwaliteitsverbetering van het personeel, zijn er momenteel 14 die bezig zijn met een opleiding. Landelijk zijn er 14 studenten opgeleid als ggz-medewerkers.	Continuering kwaliteitsverbetering personeel. Meer invulling geven aan het nationaal GGZ-systeem.
0955	Subsidie aan de Regionale Gezondheidsdienst (RGD)	De toegang voor gezondheidszorg in de kustvlakte wordt onder andere door de Stg. Regionale Gezondheidsdienst (RGD) gegarandeerd. Hierbij is de ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid nodig om de dienstverlening te	Continuering van reguliere bedrijfsvoering.	Continuering van reguliere bedrijfsvoering.	Opvangen van spoedzorg buiten poliklinische tijden is mogelijk. Begeleiding bij preventie en chronische ziekten is gegeven.

		continueren. De personeels- en exploitatiekosten die hiermee gepaard gaan, worden uit de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid gefinancierd.			
0956	Subsidie aan de stichting Bureau Dak- en Thuislozen (BDT)	Met deze stichting heeft de regering een structuur in het leven geroepen die zich, naast de behandelen en begeleidingstaken, blijvend toelegt op het oplossen c.q. beperken van de overlast dat wordt veroorzaakt door de dak- en thuislozen, doorgaans aangeduid als "zwervers". Dit programma is bedoeld om bij te dragen aan de optimale operationalisering van de organisatie.	Continuering van reguliere bedrijfsvoering.	Diensten worden verleend; daklozen worden opgevangen in tenten bij het Wanica Ziekenhuis (RZW). Daar worden zij tegelijkertijd behandeld, ism PCS. Andere locatie gekeken.	De mogelijkheid tot een andere vestiging wordt bekeken. De samenwerking met PCS duurt voort, mbt de behandeling. Het Ministerie van Volksgezondheid is voornemens om SOZAVO en het Ministerie van Arbeid bij de begeleiding te betrekken.
0957	Subsidie aan de Stg. Nationale Bloedbank van het Surinaams Rode Kruis	De NBB zorgt als non-profit organisatie voor de beschikbaarheid van voldoende bloedproducten, afkomstig van donoren die regelmatig, vrijwillig en onbetaald hun bloed afstaan en die voldoen aan de hoogste eisen voor kwaliteit en veiligheid conform (inter-) nationale eisen. De personele- en deel van de operationele kosten zijn ten laste van de staat.	Fondsen gegenereerd met bloedproducten bedraagt SRD 7,964,880. Opleidingen en seminars zijn gehouden. Certificering is geweest. Aan donorpromotie is er SRD 20,225 uitgegeven om meer vrijwillige donoren aan te trekken.	Continuering van de reguliere bedrijfsvoering. Fondsen gegenereerd met bloedproducten bedraagt tot en met mei 2023, SRD 628,931. Aan donorpromotie is er tot en met mei 2023 SRD 7,106 uitgegeven.	Continuering van reguliere bedrijfsvoering. Vergroten van het donorenbestand (en zo ook het voorraad aan bloedproducten) middels donorpromotie. Organiseren van opleidingen en of seminars tbv vergroten van bewustwording noodzaak bloeddonoratie en investeren in bevordering kwaliteit van het personeel.
0973	Additionele overheidsbijdrage Staatsziekenfonds (SZF) Veranderen	Vooruitlopend op een definitieve vaststelling heeft de Regering in 2015 besloten de toenmalige premie die de Staat Suriname ten behoeve van verplicht verzekerden betaald bij het SZF, te verhogen van 9% naar 12%. De ingangsdatum was 01 januari 2015.	Wordt gecontinueerd.	In maart 2023 zijn de fondsen van de 3% overheidsbijdrage Landsdienaren over de maanden januari t/m april 2022 betaald (totaal: SRD 52,530.45). In juni 2023 zijn de fondsen van de 3% overheidsbijdrage Landsdienaren over de maanden mei t/m december 2022 betaald (totaal:	Wordt gecontinueerd.

				SRD 85,919.31), muv juli en oktober 2022.	
	Programma Ziektebestrijding & Preventie	Doel programma	Gerealiseerd beleid 2022	Gerealiseerd beleid half 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
3101	Afbouw regeling medische uitzending lokale opbouw voorzieningen	Begin 2012 is ons eigen radiotherapeutisch centrum geopend. De uitzendingen naar het buitenland zijn hierdoor drastisch afgenomen van gemiddeld 100 per jaar naar 36, 33 en 38 res- pectievelijk in 2012, 2013 en 2014. Echter zijn de kosten per uitzending per patiënt toegenomen van gemiddeld in 2012 en 2013. De behandelingskosten stegen in 2013 met 200 procent vanwege uitzending van patiënten met leukemie. Zowel de uitzendingen als de kosten voor bestraling in het radiotherapeutisch centrum en de lokale behandeling van laagfrequente aandoen- ingen (LFA) en tertiaire zorg, die niet uit de reguliere verzekeringen betaald worden, zullen ten laste van dit programma betaald worden.	Totaal aantal goedgekeurde aanvragen voor kunstgewrichten bedraagt 61; 10 aanvragen zijn afgewezen. Voor de lokale goedkeuringen betreft het: *4 kinderchirurgische missies *3 niertransplantatie missies *5 medicatie aanvragen *5 lokale ingrepen *10 corneatransplantati es Tav goedgekeurde uitzendingen betreft het 47 naar Columbia, 13 naar Nederland en 6 in Suriname - 15 zijn afgewezen. In totaal zijn er in 2022 154 goedgekeurde en 25 afgewezen aanvragen.	Totaal aantal goedgekeurde aanvragen voor kunstgewrichten bedraagt 26; 3 aanvragen zijn afgewezen. Voor de lokale goedkeuringen betreft het: *2 kinderchirurgische missies *1 neurochirurgische missie *1 medicatie aanvraag *1 lokale ingreep *2 corneatransplantati es Tav goedgekeurde uitzendingen betreft het 12 naar Columbia, 1 naar Bonaire en 1 naar Nederland - 15 zijn afgewezen. In totaal zijn er in 2023 53 goedgekeurde en 18 afgewezen aanvragen. Patiënten hoeven niet meer naar het buitenland voor radiotherapeutische behandeling, wat kosten verlichtend werkt. Ook om dat de medische kosten in het buitenland zijn gestegen. Door de verschillende missies kunnen operaties ook lokaal worden uitgevoerd. Er wordt gewerkt aan de organisatie van missies, zodat patiënten kosten- efficiënt geholpen	Continuering van het beleid.

				kunnen worden en de ARMULON-pot minder overbelast wordt.	
3109	Aanpak HIV/AIDS, tuberculose en eliminatie van malaria (Ovh/Global Fund)	Dit programma zal bijdragen aan een verbeterde aanpak en uitvoering van het HIV/AIDS, Tuberculose en Malaria problematiek en zal de interrelaties die er zijn tussen de verschillende organisaties verbeteren. Tevens wordt zorg gedragen voor institutionele versterking van het Ministerie en overige instanties die hun diensten verlenen ter uitvoering van het HIV/AIDS, Tuberculose en Malaria Programma.	Personeel betaald ter uitvoering van activiteiten van het HIV-, TB- en Malaria programma. ARV middelen zijn aangeschaft. HIV testen aangekocht. Babyvoeding aangekocht voor HIV-positieve moeders.	Personeel betaald voor de activiteiten van HIV, waarbij er sociaal-psychologische diensten zijn verleend.	Verhogen van bewustwording tav HIV/AIDS en Malaria middels seminars, workshops, radio- en tv programma's. Capaciteitsversterking middels seminars en workshops.
3111	Aanpak van chronische niet-overdraagbare aandoeningen	Reductie van de complicaties van NCD, toegang verbeteren preventieve zorg, optimalisering van de behandelingen.	Het HEARTS initiatief is gelanceerd. Nationale voedingsrichtlijnen en nieuwe voedingspiramide is gelanceerd.	NCD board is ingesteld voor het uitvoeren van het NCD-beleid. HEARTS-D (diabetes) en mental health is aan HEARTS toegevoegd; diabetes protocol reeds ontwikkeld. HEARTS consumer app reeds ontwikkeld voor patienten. School feeding program is ontwikkeld, inclusief handleiding voor Schoolvoeding.	Continuering van het HEARTS initiatief. Landelijk worden alle artsen hierin getraind. Incentive based healthy lifestyle commodities is geïntroduceerd. Meer aandacht is besteedt aan dementia.
3113	Aankoop vaccins, laboratoriumbenodigdheden, medicamenten, hulpmiddelen en laboratoriumkosten tbv de Publieke Gezondheid	Het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG) is een dienstonderdeel van het Ministerie van Volksgezondheid, die zich richt op waarborging van de gezondheidszorg van de totale gemeenschap in Suriname. Bij dit Bureau worden er verschillende nationale programma's ter bestrijding van onder andere infectieziekten uitgevoerd. Onder dit	Continuering van het beleid.	Vaccins geleverd door de Revolving Fund (PAHO) is voorgeschoten door de PAHO voor het BOG, voor een bedrag van SRD 7.531.489,57 (exclusief SRD 37.677,45 aan overmakingskosten). Betaling aan Caribbean Scientifica Medical	Continuering van het beleid.

		bureau ressorteert het Medisch Centrum, waar men o.a. terecht kan voor de zgn. reizigersvaccinaties. Het Centraal laboratorium is ook aldaar gevestigd en vervult een bijzondere rol bij het uitvoeren van kwalitatief laboratorium-onderzoek in Suriname, volgens universele standaarden. Hiertoe worden er inspectie uitgevoerd bij overige in Suriname gevestigde laboratoria.		Products NV voor geleverde goederen tbv het Drinkwaterkwaliteit Monitoring Programma, voor een bedrag van SRD 12,961.34.	
0978	Medicamenten voorziening BGVS tbv de totale gemeenschap	Het Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname (BGVS) is speciaal opgericht om de geneesmiddelenvoorziening in Suriname te garanderen. Geneesmiddelenvoorziening is staatszorg. Die zorg is toevertrouwd aan de BGVS.	De levering van medicamenten aan de samenleving is relatief goed verlopen. Echter is het BGVS niet gelukt om bijna 200 soorten medicamenten aan te leveren.	De overheid heeft de openstaande rekeningen van ziekenhuizen in termijnen overgemaakt. Gestart met strakke betaalafspraken met ziekenhuizen om dit te voorkomen.	Continuering van het beleid.
1704	COVID-19 Volksgezondheid Focus nu ook andere bedreigingen.	Om het wereldwijde pandemie m.b.t. COVID-19 het hoofd te kunnen bieden heeft het Ministerie van Volksgezondheid de voorhoede rol en taak het te beheersen en te monitoren. Naar aanleiding van de gemaakte kosten aan derden zal het ministerie van Volksgezondheid de openstaande betalingen vanaf het begin van de Covid-19 periode tot heden welke toen niet waren begroot alsnog moeten inlopen.	Continuering van het beleid.	Restant COVID-toelagen zijn uitbetaald. Medicatie van Covidpatiënten zijn uitbetaald. De leveranciers zijn uitbetaald ihkv behoeftigheden tijdens de pandemie. Medicamenten- en zuurstof kosten zijn uitbetaald.	Opschalen van de zorg bij een totaal nieuw variant van COVID of een ander epidemie/pandemie/ gezondheidsramp.
3106	Terugdringen moeder- en kindsterfte	Ontplooiën van activiteiten ter vermindering van voorkombare moeder- en kindsterfte. Het betreft hier activiteiten tijdens de zwangerschap en bevalling, maar ook de zorg voor moeder en kind na de bevalling. Om dit beter te kunnen ondersteunen worden ook ziekenhuizen verder versterkt middels certificering (Baby Friendly Hospital Initiative – BFHI).	Beleidsmaatregel kwam niet voor in de begroting van 2022; er zijn geen activiteiten uitgevoerd met overheidsmiddelen.	Beleidsmaatregel kwam niet voor in de begroting van 2023; er zijn geen activiteiten uitgevoerd met overheidsmiddelen	Continuering van het beleid. BFHI certificering van overige hospitalen zijn gestart.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	1.461	119.596	190.377	209.315	230.356	253.392
52	Schenkingen/ Donormiddelen	0	43.254	26.011	28.612	31.473	34.621
52209	Global Fund donatie	0	43.254	26.011	28.612	31.473	34.621
53	Niet Belasting Middelen	1.461	634	1.478	1.626	1.788	1.967
53108	Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	30	36	40	44	48	53
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	51	95	110	121	133	146
53504	Opbrengst BOG	1.380	503	1.328	1.461	1.607	1.768
54	Ontvangen Leningen	0	75.708	162.888	179.077	197.094	216.804
54005	Frankrijk ontvangen leningen	0	10.000	38.000	41.800	45.980	50.578
54101	Inter American Development Bank ontvangen leningen	0	50.044	100.000	110.000	121.000	133.100
54111	OFID ontvangen leningen	0	15.664	24.888	27.277	30.114	33.126

Toelichting:

Niet Belasting Middelen

53108 - Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten

Omschrijving	Artikel	Tarief	Raming
Jaarvergoeding	990	25.00	24.750
Aanmelding en behandeling	160	55.00	8.800
Wijzigingsvergoeding	125	50.00	6.250
TOTAAL			39.800

Het totaalbedrag aan opbrengst registratiebureau voor verpakte geneesmiddelen is SRD 39.800,- afgerond **SRD 40.000,-**.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen**1. Directie en Centrale administratie:**

Omschrijving	Raming
Geslaagden opleiding Verpleegkundigen en ziekenverzorgenden	20.056
Vestiging van buitenlandse verpleegkundigen	5.863
Examengelden (Covab, St. Vincentius ZKH)	16.971
Examengelden Academisch Ziekenhuis Paramaribo	21.599
Examengelden PSV opleiding (Psychiatrisch Centrum Suriname)	772
Bevoegdheidsverklaringen en waarmerken van diploma's voor Verpleegkundigen, Ziekenverzorgenden, OK en Anesthesieassistenten	4.629
TOTAAL	69.890

2. Dermatologische Dienst

Opbrengst Contanten	Raming
Soort	0
CSW (sex werkers)	15.000
CSW Nickerie (sex werkers)	0
HIV	0
Boete CSW (sex werkers)	0
Verkoop condooms	0
Aankoop condooms (Stg. VG.)	0
Laboratorium : Verrichtingen (contant)	0
Laboratorium : Verrichtingen (ontv. van Debiteuren)	25.000
TOTAAL	40.000

Het totaalbedrag aan Diverse Niet-belasting ontvangsten is **SRD 109.890,- afgerond SRD 110.000,-**

53504 - Opbrengst BOG**RAMING NIET BELASTING MIDDELEN 2024**

ITEMS	Raming
Boten Inspectie	1.700
Chemisch Resultaat	89.710
D.T.A.	5.725
D.T.A. FLACCON	11.250
Faeces Onderzoek	3.666
Faeces Potje	60
FOODHANDLER	303.140
Gelekoorts met reisdocument	447.950
Gelekoorts overschr. / reisdocument	191.500
H.P. V.	33.550
HEP. B.	22.730
HEP.B. FLACCON	500
M.M.R. / B.M.R.	300
Mantouxtest/CBL	6.400
MEN.COCCEEN	6.460
Micro Onderzoek	138.800
Rabies	2.350
SALM/SHIG. ONDERZOEK	600
Vaccinatie boekjes	150
VETTPUTTEKENING (S/M/L)	19.650
Seperator	1.200
Swab onderzoek	1.775
Oud boekje	3.600
Bandenkeuring MI	35.000
Transp	250
GENERAAL TOTAAL	1.328.016

Het totaalbedrag aan opbrengst van het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg is SRD **1.328.016, -**.

Titel IV : Parastatalen**Toelichting:****01. Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname**

Het Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname (BGVS) is een rechtspersoon sui generis, opgericht bij Decreet E-37 van 04 februari 1983 en is belast met de volgende taken:

1. Het zorgen voor een optimale voorziening van geneesmiddelen en verbandmiddelen, alsmede van instrumentaria voor de gezondheidszorg in de ruimste zin;
2. Het produceren van geneesmiddelen;
3. Het importeren dan wel doen importeren van geneesmiddelen welke niet door eigen productie verkregen kunnen worden;
4. Het importeren van grondstoffen voor de productie van geneesmiddelen;
5. Het distribueren van geneesmiddelen en instrumentaria.

De missie en visie van het bedrijf luiden als volgt:

Missie

Met onze toegewijde medewerkers voorzien wij onze klanten van geneesmiddelen en andere essentiële medische producten. Wij zijn daarbij de markt- en prijsleider en stellen kwaliteit, beschikbaarheid en Innovatie centraal.

Visie

Wij leveren een onmisbare bijdrage aan de gezondheidszorg met als doel een gezonde, productieve en gelukkige samenleving.

Doelstelling: Het Bedrijf Geneesmiddelen Voorziening Suriname (BGVS) is speciaal opgericht om de geneesmiddelenvoorziening in Suriname te garanderen. Geneesmiddelenvoorziening is staatszorg. Die zorg is toevertrouwd aan de BGVS.

02. Stichting Centrale Opleiding Verpleegkundigen en Beoefenaren van Aanverwante Beroepen (COVAB).

De jaarbegroting 2024 is opgesteld op geleide van het Strategisch Plan 2022 – 2025. In het strategisch plan 2018 – 2021 is focus gelegd op de verdere inrichting van de organisatie als een onderwijsinstituut, uitbreiden van het opleidingsaanbod, scheppen van een performancegerichte cultuur en het vergroten van de verdiencapaciteit. Leidend hierin was het sluiten van gezonde partnerschappen met interne en externe stakeholders. De rode draad in het strategisch plan 2022 - 2025 is, dat wij ons de komende jaren verder zullen beijveren om onze kernpositie binnen de gezondheidszorg te behouden en uit te breiden door een shift te maken van een opleidingsinstituut naar een toonaangevend kenniscentrum. Intern zal performance management, ondernemerschap en commercialisering van het opleidingsaanbod leidend zijn, waarbij eenieder zich zal moeten inspannen voor de realisatie van de ambities. Ondanks de wereldwijde economische uitdagingen en de COVID – 19 pandemie zullen wij door vanuit onze kernwaarden te handelen invulling geven aan onze missie en visie en daarmee onze maatschappelijke verantwoordelijkheid invullen. Zowel interne en externe stakeholders zullen in dit traject een belangrijke partner blijven hebben en aangespoord worden om vanuit een gerichte en kritische blik bij te dragen aan het realiseren van onze ambities.

Strategische gebieden Op basis van uitkomsten van de diverse analyses en de groeistrategie zijn voor het EFS College COVAB de volgende strategische gebieden vastgesteld:

1. Onderwijsprogramma's & -diensten
2. Informatie- en communicatietechnologie
3. Human Resource Management
4. Strategisch partnerschappen
5. Kwaliteit
6. Verdiencapaciteit
7. Research & development
8. Commercialisering en ondernemerschap

No. Strategisch gebied Strategische doelstellingen

1 Onderwijsprogramma's en -diensten

- Aanbieden nieuwe specialistische opleidingen
- Aanbieden bij- en nascholingen
- Aanbieden opleidingen en trainingen aan aanverwante beroepen
- Transformeren van een opleidingsinstituut naar een kenniscentrum

2 ICT

- Datamanagement en -analyse
- Informatiemanagement en -beveiliging
- Integratie ICT in kernprocessen en bedrijfsvoering

3 HRM

- Inzet HR
- Strategie en planning
- Transformeren naar een performance cultuur
- Recruitement, inzet en mobiliteit

4 Strategische partnerschappen

- Herinrichten bestaande strategische partners
- Customer Relations Management

5 Kwaliteit

- Borging kwaliteitsmanagementsysteem
- Standaardisatie en accreditatie van onderwijsprogramma's

6 Finance

- Herzien financiële strategie
- Verhogen verdien capaciteit
- Beheersen van exploitatiekosten
- Verbeteren liquide stromen

7 Research & Development

- Integratie onderzoek in onderwijs 8 Customer Relations Management
- Omzetten van businessunits
- Vergroten marktaandeel

03. Stichting Medische Zending (Primary Health Care Suriname)

De Stichting Medische Zending Primary Health Care Suriname, kortweg de Medische Zending of MZ, is opgericht bij notariële akte op 22 mei 2001. De Stichting is opgericht om het medisch werk, met name in het binnenland van Suriname, dat voorheen was opgedragen aan:

- De Stichting Medische Zending der Evangelische Broedergemeente in Suriname (Medizebs);
- De Pater Ahlbrinck Stichting (PAS);
- De Stichting Medische Zending voor Suriname (MZS)

Als zodanig kan de Stichting aangemerkt worden als rechtsopvolger van de genoemde organisaties. De Stichting is noch stataal, noch parastataal, maar wordt vanwege de rechtsopvolging gefinancierd door de overheid.

Doel

De Stichting heeft tot doel het bevorderen en waarborgen van het lichamelijk-, geestelijk-, sociaal en emotioneel welzijn van de bevolking in het binnenland van Suriname volgens Primary Health Care principes, gedreven door het motief het Evangelie uit te dragen in woord en daad.

De Stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- Het opzetten en in stand houden van gezondheidscentra in het binnenland;
- Het opleiden, trainen en bijscholen van gezondheidswerkers;
- Het samenwerken en plegen van overleg met overheids- en particuliere instellingen en individuen in het belang van Primary Health Care.

Visie

De Medische Zending PHCS zet de koers en de toon voor de ontwikkeling en de levering van geïntegreerde Primary Health Care diensten in heel Suriname.

Missie

De Medische Zending is een door christelijke beginselen gedreven organisatie die zich toegewijd inzet voor de toegankelijkheid tot en levering van primaire kwalitatief goede gezondheidszorgdiensten aan bewoners en anderen in de rurale gebieden.

Werkwijze

Integrated Primary Health Care, IPHC, is essentiële basisgezondheidszorg in rurale gebieden volgens praktische, wetenschappelijk gefundeerde en sociaal acceptabele methoden en technieken die tot stand

komen door intersectorale aanpak, gemeenschapsparticipatie en bevolkingseducatie.

Het geïntegreerd Primary Health Care model, volgens welke de Medische Zending werkt, is een op gezondheidsontwikkeling gericht model dat gezondheid bevorderende en intersectorale acties voor de determinanten van gezondheid integreert met ziektebehandeling, zorg en rehabilitatiediensten. Dit model biedt dus samengestelde diensten aan die behalve genezing en zorg ook verbetering van gezondheid moeten bewerkstelligen, met name preventie en preventie gerichte informatie-uitwisseling tussen zorgverleners en gemeenschappen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Het Medische Zending 's dienstenpakket dat hieruit voortvloeit, bestaat uit de volgende basisdiensten:

- Spoedeisende Hulp
- Moeder- en kindzorg
- Family-Planning
- Schoolgezondheidsprogramma
- Preventieve programma's
- Onderzoek en behandeling van overdraagbare aandoeningen (Communicable Diseases)
- Onderzoek en behandeling van niet overdraagbare aandoeningen (Non Communicable Disease)
- Tandheelkundige zorg

Elke basisdienst bestaat uit een aantal interventies en/of sub diensten deze worden op elk van de 51 gezondheidscentra en poliklinieken aangeboden door een gezondheidsteam, waarvan de Gezondheidszorg assistent (de GzA) het eerste aanspreekpunt is, en verder bestaat uit artsen en andere gezondheids- en ondersteunende werkers, die al dan niet permanent op de locatie aanwezig zijn, maar in nauw contact met elkaar de gezondheidsbevorderingen-, curatieve- en rehabilitatie diensten 1x 24 uur verstrekken.

De Medische Zending biedt verder ter ondersteuning van het bereiken van de gestelde doelen binnen dit basispakket, de volgende ondersteunde diensten:

- Outreach (Expanded Program of Immunization buiten de poli's, huisbezoek)
- Laboratoriumonderzoek
- MZ Telehealth
- Health Management Informatie Systeem
- Patiënten opname (observatie) op de poli
- Tweedelijnszorg middels specialistische missies
- Farmaceutische zorg
- Monitoring, Evaluatie, Surveillance en Onderzoek

04. Psychiatrisch Centrum Suriname (P.C.S)

Het Psychiatrisch Centrum Suriname stelt zich, ten behoeve van alle ingezetenen van Suriname, ten doel het bevorderen of herstellen van geestelijke gezondheid dan wel, indien dit niet mogelijk blijkt, het draaglijk maken van het psychisch lijden. Tevens zet zij zich in om te voorzien in de behoefte aan onderzoek, behandeling, verpleging, verzorging en nazorg van psychiatrische patiënten, het verrichten en bevorderen van wetenschappelijk onderzoek op gebieden van geestelijke gezondheidszorg, alsmede de opleiding van hulpverleners voor de gezondheidszorg.

05. Stichting Regionale Gezondheidsdienst

Gebrek aan kennis over hun gezondheid kan o.a. de basis vormen voor een ongezond volk. Het verzorgen van trainingen en lezingen en het geven van informatie aan de bevolking over gezondheidsproblemen en preventie kan een model aanpak hiervoor zijn. Een nationale aanpak is hiervoor vereist opdat de gemeenschap verantwoordelijkheid gaat dragen voor de eigen gezondheid en welzijn. De bevolking moet

een proactieve rol gaan spelen in het algemeen bestuur van het gezondheidssysteem. De bevolking behoort bewust gemaakt te worden van de verschillende gevaren en risico's die mogelijk kunnen voortvloeien uit hun leef en woongedrag in het algemeen maar in het bijzonder datgene welke zij mogelijk als cultuurervaren.

In een periode van overheidstekorten stijgt de bezorgdheid over de stijging van de kosten in de gezondheidszorg. Desondanks de grote vooruitgang in de kwaliteit van de gezondheidszorg in de wereld stijgen de kosten. In Suriname is de afgelopen periode gebleken door middel van data dat overconsumptie en inefficiënties o.a. als uitgangspunt kunnen dienen voor de stijgende zorg kosten.

De stijging van de kosten in de gezondheidszorg betekent niet per se meteen besparingen in de zorg. De grootste deel van de uitgaven groei binnen de zorg kan wel gezocht worden in o.a. in de stijging van chronische ziekten en de druk op de 2e lijn zorg.

We kunnen leren van ander landen door meer te investeren in de preventie, meer nadruk te leggen op preventie en gezondheidsbevordering. Gezondheidsbevordering begint met een ombuiging te maken in het denken en leef karakter van de bevolking. Hiervoor is een gedegen structurele aanpak nodig. Deze aanpak kan hoge kosten met zich meebrengen maar op den duur zal het verminderen.

Een bevolking die bewust leeft zet de basis voor zichzelf om een hoge mate van fysieke, mentale en sociale welzijn te bereiken. Dit zal ertoe leiden dat de druk op de eerste lijn gezondheidszorg minder wordt.

Het doel waarnaar de RGD streeft als primaire gezondheidszorg is om actief te werken zodat binnen 3 jaren het bewustwordingsproces opgang is gebracht en moeten de eerste kostenbesparende elementen in de eerstelijnszorg zichtbaar zijn.

- Op het gebied van preventieve zorg is het streven de kosten met minimaal 10% terug te brengen.
- Kosten van schoolgezondheidszorg, moeder en kindzorg en non communicable diseases moeten met minimaal 12% teruggebracht worden.
- Kosten van family-planning moeten met minimaal 8% terug.
- Verminderde kosten van infrastructuur met 20% is het mogelijk gevolg van goede structurele scholing.
- Het verminderen van kosten van data na implementatie van dit doel, zal mogelijk na 3 drie de kosten voor wat betreft onderhoud van data en management terugbrengen naar 15% van de huidige kosten.

Alle geprognostiseerde besparingen moeten uiteindelijk op gevoerd worden na 3 jaren binnen 10 jaar. De investering zal uiteindelijk ook invloed hebben op 2e en 3e lijn van de gezondheidszorg.

De beleidsdoelen zullen moeten leiden tot vermindering van de morbiditeit en mortaliteit, optimalisatie van beschikbaarheid en toegankelijkheid van geïntegreerde hoogwaardige gezondheidszorg.

Gezien de geografische spreiding en de multidisciplinaire dienstverlening van de RGD is deze "het instrument" om de strategische doelen genoemd in de NSPH 2018-2028 te bewerkstellingen.

De RGD kan het bovengenoemde realiseren door:

1. Verbeteren en opvoeren van de preventieve zorg
Operationaliseren en continueren van een aantal faciliteiten d.m.v. verruimde dienstverlening en openingstijden (07:00 – 23:00 uur van maandag tot en met zondag).

- De verruimde dienstverlening geldt voor Lelydorp, Latour, Meerzorg, Geyersvliet, 3e Rijksweg en heel binnenkort ook voor het gezondheidscentra Onverwacht, Uitvlugt, Limesgracht en van Pettenpolder.
 - De verruimde dienstverlening in het kader van geïntegreerd medische zorg naar de samenleving toe, ook zullen samenwerkingen aangaan om meerdere diensten aan te bieden (verlengde 1e naar 2e lijn zorg)
 - Aanpak zwangere zorg
 - Pilotprojecten met geïntegreerd zorg en samenwerkingsverbanden met andere gezondheidsinstellingen en dienstverleners
2. Het opzetten en volledig in gereedheid stellen van de streekziekenhuizen in Coronie, Saramacca en Commewijne. Hierbij zal de samenwerking tussen de 1ste en 2de lijn geoptimaliseerd worden.
 3. Coachen, opleiden, bij- & nascholen van alle artsen, verpleegkundigen & andere paramedici zal optimaal moeten geschieden. Niet te vergeten de communicatieve vaardigheden waarbij de patiënt als klant centraal staat. De preventieve-, de curatieve-, de palliatieve zorg maar voornamelijk ook de revalidatie zal geoptimaliseerd moeten worden.
 4. Capaciteitsverbetering van het RGD-personeel. Door zorg te dragen voor de capaciteit verbetering van het lager, midden en hoger kader is er een betere aansluiting en ondersteuning naar de diverse disciplines.
 6. Community Health Surveillance.
Het uitvoeren van een baseline assessment gericht op het identificeren van risicofactoren, risicopopulatie-hazards, de “burden of disease” alsook de zorgbehoefte van de leefgemeenschappen (populatie).
Beleidsformulering, budgetallocatie en beleidsuitvoering op basis van genoemde baseline assessment. Tot de uitvoering behoort het ontwikkelen en uitzenden van health promotion en education via tv-programma’s alsook het launchen en beheren van een RGD Community Health webpagina.
 7. Onderhoud van de RGD-faciliteiten. Het is noodzakelijk dat de cliënt in een cliëntvriendelijke omgeving wordt ontvangen. Het geregeld onderhouden van zowel klein en groot onderhoud, van de RGD-faciliteiten zal ertoe leiden dat er voorkomen wordt dat door oplopende achterstallige onderhoud de kosten voor herstel hoger komen te liggen.
 8. Upgraden van het IT-netwerk van de RGD. Inhoudende het digitaliseren van processen en het verkorten van de communicatielijnen tussen alle poliklinieken. Daarbij is benodigd hardware en software met als resultaat efficiënte en effectieve bedrijfsinformatie en processen.
 9. Voorlichting en Marketing van alle diensten per RGD-locatie en de hierboven genoemde doelen, moet ertoe leiden dat de gemeenschappen vertrouwd raken met gezondheidszorg dichtbij huis.
 10. De aanschaf van vervoersmiddelen en additionele vervoerskosten om de dienstverlening op alle 60 RGD-locaties te blijven garanderen. Vanwege de uitgestrektheid van het werkgebied en de diensten is het noodzakelijk goed functionerende vervoersmiddelen te hebben. De aanschaf van voertuigen t.b.v. de schooldienst in de diverse districten en 2 voertuigen voor het transport van medicamenten en transport voor rivierdiensten is een noodzaak.

Opbrengst verhogende maatregelen

1. Tarief onderhandeling met alle zorgverzekeraars van zowel het abonnementstarief als het tarief voor de diensten. Met het SZF, de grootste zorgverzekeraar voor de RGD zal als eerst onderhandeld worden. De onderhandelingen met de zorgverzekeraars zullen ook resulteren in het verhogen van het honorarium per cliënt. Samen met de Minister van Volksgezondheid en het SZF zal besloten worden een tarief of aangepaste tarieven per cliënt aan te bieden aan de RGD voor alle categorieën.
2. Het Ministerie van Volksgezondheid zal aanbevolen worden, dat de overige cliënten waarvoor de overheid betaalt aan particuliere zorgverleners(artsen), de zogeheten BAZO/BZV-clënten onder de paraplu van de RGD te brengen. Dit kan beargumenteerd worden door aan te geven dat de RGD door de renovatiewerkzaamheden en nieuwe gebouwen (ISDB) met voldoende medici en overig ondersteunend personeel, in de gehele kustvlakte zorgdraagt voor kwalitatief goed geïntegreerd gezondheidszorg.

3. De overheid wordt over het dienstjaar 2020 dispensatie gevraagd de subsidie netto aan haar toe te kennen om zodoende beter aan haar maandelijkse financiële verplichtingen te kunnen voldoen.
4. Voortzetting van het sluiten van overeenkomsten met bedrijven beginnend met de overheidsbedrijven zoals SWM en Teleur, Defensie, Justitie en Politie. De medewerkers van al deze bedrijven kunnen voor medische hulp terecht bij alle RGD-poliklinieken en overige diensten.
5. Adequate voorzien van medicamenten en laboratorium diensten met een gedegen voorraadbeheer om het maximaal rendement uit te halen.

Kostenverlagende maatregelen

1. Adequaat inkoopbeleid van medicamenten en laboratorium attributen gebaseerd op de werkelijke behoefte aan de hand van de digitale voorraadadministratie op centraal en decentraal niveau.
2. Verlaging van de personele kosten tussen de 15 en 20% na evaluatie door efficiënte inzet en identificeren en aanpassen van de hoge kosten consumerende activiteiten, waaronder de verruimde dienstverlening, goede balans tussen de uitstroom en instroom. De instroom welke voornamelijk gericht moet zijn op schaarse beroepsgroepen zoals apothekersassistenten, laboranten en overige noodzakelijk administratieve functies.
3. Beheersing van alle overige operationele kosten zoals elektra, water, telefoon, drukwerken huishoudelijke artikelen. Dit door middel van nieuwe verbruik instructies en een constante monitoring per polikliniek.
4. Facilitaire werkzaamheden waaronder onderhoud, renovaties en verbouwingen van gebouwen meer in eigen beheer te doen, door het versterken van de technische afdeling, waardoor het personeel multi-inzetbaar is. Dit zal ertoe leiden dat het uitbesteden van deze werkzaamheden met 30% wordt teruggebracht.
5. Na evaluatie van de kosten zoals bewaking, transport en automatisering zullen deze kosten door een efficiënte aanpak terugbracht worden met 25%.

06. Stichting StaatsZiekenFonds (S.Z.F.)

Het doel van het Fonds:

het verstrekken en/of het doen verstrekken van geneeskundige hulp in Suriname aan zijn verzekerden

07. Stg. Nationale Bloedbank van het Surinaamse Rode Kruis.

Doelstelling:

De NBB zorgt als non-profit organisatie voor de beschikbaarheid van voldoende bloedproducten, afkomstig van donoren die regelmatig, vrijwillig en onbetaald hun bloed afstaan en die voldoen aan de hoogste eisen voor kwaliteit en veiligheid conform (inter-)nationale eisen.

08. Stichting Jeugdtandverzorging

JTV heeft als doel het verstrekken van optimale preventieve en curatieve (restauratieve) tandheelkundige diensten ten behoeve van de jeugd van 0-18 jaar in het bijzonder en aan de Surinaamse bevolking in het algemeen. In het kader hiervan zullen preventie- en voorlichtingsprogramma worden opgezet en geoptimaliseerd worden en zal een geïntegreerd programma met de RGD worden voortgezet in drie pilot districten.

Verder heeft de stichting haar onderwijsprogramma vernieuwd in het kader van kwaliteitsverbetering.

Afdeling 14. Ministerie van Openbare Werken

De begroting voor het Ministerie van Openbare Werken wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeendeel

Gelezen de Resolutie van 29 juni 2021 no. 4143/21 bestaat het Ministerie van Openbare Werken uit vier directoraten te weten: (1) Bouw- en Stedebouwkundige Werken, (2) Civieltechnische Werken, (3) Openbaar Groen en Afvalbeheer en (4) Directoraat Onderzoek en Dienstverlening.

De taakstelling van het Ministerie van Openbare Werken is geregeld in het STAATSBESLUIT van 10 oktober 1991, houdende instelling en taakomschrijving van Departementen van Algemeen Bestuur ("Besluit Taakomschrijving Departementen 1991") (S.B. 1991 no. 58), gelijk het luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij S.B. 2002 no. 16).

De begroting, zijnde de meerjaren beleidsbegroting voor het dienstjaar 2024 is in lijn met de beleidsdoelen als opgenomen in het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022-2026.

Voor het Directoraat Bouw-en Stedebouwkundige Werken zal de begroting over het dienstjaar 2024 een weerspiegeling zijn van het algemeen beleid van het Ministerie en inhoudelijk een voortzetting zijn in de verbetering van de dienstverlening en verdere professionalisering van de werkzaamheden. De aandachtspunten hierbij zijn:

- 1) ORGANISATIE- & WERKSTRUCTUUR ALSOOK HUISVESTING VAN DIENSTEN
- 2) UITGANGSPUNTEN BELEID 2021-2025
- 3) MODERNISERING EN VERBETERING PERSONEELSBELEID
- 4) CAPACITEITSOPBOUW PROGRAMMA'S
- 5) PROJECTEN –EN ONDERZOEKSPROGRAMMA'S
- 6) VERBETERING DIENSTVERLENING
- 7) WET- EN REGELGEVING PROGRAMMA'S
- 8) MATERIALEN EN MATERIEEL BELEID
- 9) PROJECT- EN FINANCIËEL MANAGEMENT
- 10) ORGANISATIE DISTRICTEN EN DEPENDANCES
- 11) SAMENWERKINGSVERBANDEN
- 12) COMMUNICATIE

DIRECTORAAT BOUW- en STEDEBOUWKUNDIGE WERKEN

Het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken richt zich conform haar taakstelling volgens het Staatsbesluit no. 58 van 1991, op de zorg voor het adequaat huisvesten van alle staatsdiensten in de breedste zin des woords.

Kerntaken van het Directoraat

1. Zorgdragen voor de fysieke huisvesting en onderhoud van staatsorganen en overheidsdiensten.
2. Voorbereiden, uitvoeren en onderhouden van bouwkundige werken voor de staat, voor zover deze niet bijzonderlijk aan een ander ministerie is voorbehouden.
3. Bouwen van woningen al dan niet voor de overheidsdiensten.
4. Zorgdragen van de stadsplanning en stadsontwikkeling in coöperatie met relevante ministeries.
5. Verrichten van onderzoek voor de bouwnijverheid en toezicht op de naleving van de geldende bouwvoorschriften.

In 2024 zal de focus zijn op de verdere uitvoering en realisatie van de speerpunten en beleidsgebieden van de Regering die prioriteit genieten.

Voorgenomen beleid dienstjaar 2024

Voor het dienstjaar 2024 zullen voornamelijk bestedingen plaatsvinden voor projecten ten behoeve van het Ministerie van Openbare Werken.

Het Directoraat zal verder het traject inzetten om via **Public Private Partnership (PPP) principe** haar doelen te realiseren. Bepaalde projecten waaronder voor woningbouw zullen via deze gedachte worden uitgewerkt. Ook de samenwerking met architecten en ingenieursbureaus zal opgevoerd worden voor specifieke aangelegenheden bij de bouwvergunningsaanvragen en verkavelingsaanvragen en -verdelingen.

Met de goedkeuring van het nieuw organogram van het Ministerie zal de opgezette **Controle Unit** naast interne controle op het directoraat ook de controle op projecten, verkavelingen en bij de bouw intensiveren. Versterkte controle in het veld zal merkbaar zijn, ook hier met de intentie om illegale bouw- en verkavelingspraktijken tot het verleden te doen gaan behoren.

Groot onderhoud overheidsgebouwen

Conform de taakstelling van het ministerie dient groot onderhoud van overheidsgebouwen en andere staatsorganen te geschieden vanuit het Ministerie. Groot onderhoud zijnde renovatie werken van bepaalde omvang wordt onder verantwoordelijkheid van de technische afdeling Onderhoud Staatsgebouwen uitgevoerd. In 2024 zal deze afdeling die in 2021 is ingesteld conform het nieuw organogram van het Directoraat verder geformeerd worden.

Met ondersteuning van externe deskundigen zal gewerkt worden aan een Vastgoed Unit met als doel alle staatgebouwen en grond als onroerende goederen structureel duurzaam te beheren. Dit zal kunnen gescheiden via integraal vastgoedbeheer en technisch vastgoedbeheer waarbij bij het eerstgenoemde gelet wordt op beheer van o.a. regel- en wetgeving, contracten en onderhoud bij huur/verhuur en verzekering, terwijl bij het technisch vastgoedbeheer onder andere gekeken wordt naar renovaties, verbouwingen en facilitair management.

Een voortdurende uitdagende issue is het regulier onderhouden van overheidsgebouwen.

Infrastructuurplanning, Verkavelings- en Saneringsplannen

Het Ministerie van Openbare Werken is verantwoordelijk voor een goede infrastructuur.

Gebleken is dat eigenaren en of bewoners van percelen in verkavelingsprojecten of verdelingen, buiten hun schuld om de dupe zijn geworden van slecht aangelegde of onderhouden infrastructuur door verkavelaars. Om dit probleem te verhelpen zal er beleid worden geherformuleerd alsook richtlijnen worden opgesteld aangaande het vergunningenbeleid met betrekking tot verkavelingen en saneringsplannen, met als doel illegaliteit aan te pakken. Het traject dat in 2022 is opgestart zal in 2024 worden voortgezet.

Bouw- en Woningtoezicht

In 2024, zal de afdeling haar reguliere werkzaamheden voortzetten bij het verlenen van bouwvergunningsaanvragen en controleren van de naleving van de bouwvoorschriften. De afdeling ontleent haar taken aan de bouwverordening (G.B.1956 no. 300).

Met ondersteuning van relevante actoren als het Ministerie van Justitie en Politie en de Districtscommissaris vindt controle plaats. Ook zal er aandacht worden besteed aan de vervolg stappen van de herziening van de bouwwet 1956, bouwbesluit no.1 en stedenbouwkundige wet van 1972. Met de ontwikkeling van o.a. bouwtechnieken, -stijlen en -methoden, maar ook door inzichten vanuit de discipline van Planologie en Stedenbouw is er een grote inhaalslag te maken, door afstemming van deze wetten op hedendaags gangbare inzichten en gebruikelijkheden.

DIRECTORAAT CIVIELTECHNISCHE WERKEN

Het Directoraat Civieltechnische Werken zal in het begrotingsjaar 2024 geheel conform haar taakstelling verder werken aan het beleid zoals uitgezet door de regering. Het ministerie van Openbare Werken m.n. het directoraat Civieltechnische Werken zal het gepland beleid moeten uitvoeren binnen het beschikbaar gesteld budget. Vanwege het vastgesteld budgetplafond zijn er binnen het directoraat prioriteiten gesteld. In dit kader zal het directoraat trachten te werken aan het verbeteren en onderhouden van de infrastructuur van het land. Het directoraat zal ook projecten in PPP-verband (Public-Private Partnership) voorbereiden en uitvoeren. In het navolgende zullen de beleidsdoelen per beleidsgebied welke het directoraat nastreeft in het kort worden toegelicht.

Onderdirectoraat Droge Civieltechnische Werken

Voor het dienstjaar 2024 is met betrekking tot de droge infrastructuur indien de financiële middelen beschikbaar zijn de volgende projecten uitgestippeld o.a.:

1. Voor wat betreft de wegen zullen de reguliere werkzaamheden z.a. het onderhoud van diverse verharde en onverharde wegen in Paramaribo en diverse districten worden voortgezet,
2. Voortzetting van de rehabilitatie en bestraten van de Pt.Tilakdhariweg,
3. Continuering van de rehabilitatie van de Oost-West verbinding (perceel 1: Henry Fernandesweg- Upkar/ perceel 2: Upkar-Vijfde Rijweg/ perceel 3: Vijfde Rijweg-Zesde Rijweg,
4. Continuering van de rehabilitatie van de wegstrekking Jenny-Henar incl. onderhoud,
5. Voortzetting Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname (Rehabilitatie van 't Hogerhuysstraat vanaf het Saramaccakanaal tot Molenpad, inclusief installatie van nieuwe verkeerslichten),
6. Rehabilitatie van de wegstrekking Kennedyweg (Par'bo – JAP), in secties,
7. Het bestraten van het terrein van het Directoraat OGA van het Ministerie van Openbare Werken,
8. Voortzetting Suriname Nationaal Infrastructuur projecten (NIP- AMB, NIP-KI en NIP Tjongalanga) z.a. voortzetting van asfalteringswerken van de weg naar Ricanau Mofo (Marowijne), rehabilitatie van de Gemenelandsweg (strekking Lalarookhweg – Zonnebloemstraat), voortzetting van de asfaltwerken van de Tout Li Fautkanaalweg rechts, strekking ML Kingweg – Tout Li Fautweg (Wanica), het asfalteren van de Krappahoeklaan en het verrichten van onderhoudswerken van de Radjastanweg in het district Nickerie
9. Verder zullen er projecten in PPP-verband worden uitgevoerd:
 1. Continuering van rehabilitatiewerken Waterkant, strekking Heiligenweg - Jodenbreestraat: riolering, trottoir en wegdek.
 2. Continuering van rehabilitatiewerken van de Domineestraat, strekking Keizerstraat – Neumanpad: riolering, trottoir en wegdek.
 3. Rehabilitatie van de wegstrekking van Matta-Apoera (1^e fase), OW-MAS.
 4. Het verrichten van kleine bestratingswerken in PPP-verband.
 5. Project Promoting safe crossing for pedestrians by installation of two control crossing facilities near schools in Paramaribo.
10. Voortzetting van onderhoud en bouw bruggen en steigers in Paramaribo en diverse districten,
11. Bouw van een nieuwe betonnen brug van 't Hogerhuysstraat,
12. Continuering van de in aanbouw zijnde betonnen loopsteiger te Meerzorg (Commewijne),
13. Voortzetting van de bouwwerken van de loopbrug te La Vigilantia (Para),
14. Bouw van de brug over de Corantijn rivier.

Onderdirectoraat Natte Civieltechnische Werken

De projecten die zijn uitgezet voor het dienstjaar 2024 zijn o.a.:

1. Onderhoud, rehabilitatie en voortzetting van beheer van sluizen en gemalen in diverse districten (Jodenbreestraat, Sommelsdijckse kreek, Drambrandersgracht, etc)
2. Voortzetting van onderhoud van diverse lozingen en rioleringen in diverse districten,
3. Verhelpen van verzakkingen in het gesloten rioolstelsel en leggen van duikers in Paramaribo en diverse districten,
4. Voortzetting van het maken van kwelders langs en op de kust te Weg naar Zee,

5. Onderhoud van rivierkerende dammen, dijken en beschoeiingen in diverse districten,
6. Voortzetting van het project Taludbekleding Guaranistraat,
7. Baggeren van de vaargeul van de Surinamerivier tot 5.5m (Domburg-Zee) en start onderhoud baggeren,
8. Voortzetting van het project rehabilitatie van de Saramacca Kanaal via de lening met de Wereldbank.

Onderdirectoraat Verkeer en Mobiliteit

In het dienstjaar 2024 zal met de beschikbare financiële middelen getracht worden de verkeersveiligheid op de weg te garanderen door de volgende projecten te uit te voeren o.a.:

1. Integrale verkeersmeubilairproject
2. Project voor het vakkundig aanbrengen van wegmarkeringen
3. Verkeersinfrastructuurverbeteringsproject
4. Duurzaam Mobiliteitsproject voor Veilig Verkeer
5. Duurzaam Mobiliteit studie
6. Slimme Mobiliteitstraining
7. Het herinrichten van de Waterkant vanaf de SMS-steiger tot de Centrale Markt Paramaribo (offerte projectvoorbereiding)
8. Omgevingsproject voor Veilig Verkeer optimaliseren verkeersstromen

DIRECTORAAT OPENBAAR GROEN & AFVALBEHEER

Het Directoraat Openbaar Groen en Afvalbeheer richt zich voornamelijk op haar kerntaak met name “op het verbeteren en gezond houden van de leef- en woonomstandigheden in Suriname”.

Dit wordt bewerkstelligd doormiddel van het bevorderen, uitvoeren en begeleiden van allerlei activiteiten m.b.t. de milieubeleving en milieu ontwikkeling.

Binnen dit kader is het Directoraat Openbaar Groen & Afvalbeheer belast met de bescherming van het milieu in het algemeen en de verbetering van het fysieke woon- en leefmilieu evenals de controle op de naleving van de wettelijke bepalingen met betrekking tot milieu aangelegenheden.

Dit doel wordt onderverdeeld in de volgende beleidsdoelen:

1. De instandhouding van gezonde en evenwichtige verhoudingen tussen de mens en de omringende natuur en het verwezenlijken en beschermen van een duurzaam, optimaal woon- en leefmilieu;
2. Het opzetten en het in stand houden van de nodige structuren en organisaties, ten einde inhoud te geven aan de beleidsdoelstellingen van een optimaal woon- en leefmilieu;
3. De aanleg en het onderhouden van parken, plantsoenen en groenvoorziening, alsmede het onderhouden van overheids terreinen.

Bij het samenstellen van de ontwerpbegroting over het dienstjaar 2024 is zijdens het Directoraat Openbaar Groen & Afvalbeheer gewerkt met de instructies vanuit het Ministerie van Financiën & Planning, de beleidsprioriteiten van het Ministerie van Openbare Werken rekening houdend met de verhoogde kosten voor goederen en diensten als gevolg van de koersstijgingen en verhoging van kosten voor brandstof en energie.

Het reeds beschikbare materiaal en machinepark zal efficiënt en effectief worden ingezet, zodat de reguliere diensten ten behoeve van land en volk gegarandeerd blijven.

Hieronder vallen voertuigen die worden aangehuurd in de verschillende districten om de werkzaamheden uit te voeren zoals:

1. Het ophalen, afvoeren en verwerken van huisvuil, zwerfvuil, maaresten, boomresten en grofvuil;
2. Het maaien van bermen, terreinen en taluds;
3. Het snoeien/rooien van bomen;
4. Het opschonen van platte goten, v-goten en ontwateringssleuven.

Eén van de belangrijkste beleidsdoelen van het Ministerie van Openbare Werken is het op verantwoorde wijze ophalen en verwerken van huisvuil waarmee de dienst Vuilophaal en –verwerking is belast. Het streven is te zorgen voor de continuering en optimalisering van de huisvuilinzameling en verwerking. De uitbreiding van het verzorgingsgebied de afgelopen jaren met diverse districten heeft ook de nodige financiële consequenties voor de begroting van 2024.

DIRECTORAAT ONDERZOEK EN DIENSTVERLENING

Het Directoraat Onderzoek en Dienstverlening is een nieuw directoraat welke in het begrotingsjaar 2024 geheel zal verder werken conform haar taakstelling aan het beleid zoals uitgezet door de regering met als referentie het Regeerakkoord 2020-2025. De organisatiestructuur van het ministerie van Openbare Werken is gewijzigd vanaf 1 juni 2021 waarbij er een nieuw directoraat aan is toegevoegd m.n. het directoraat Onderzoek en Dienstverlening. In dit kader zal getracht worden om te werken aan het verbeteren van de dienstverlening van het Ministerie. Het beter toegankelijk maken van de dienstverlening zal van eminent belang zijn voor dit nieuw directoraat.

Het beleid van dit directoraat is er op gericht om middels onderzoek de dienstverlening te ondersteunen en te verbeteren in Suriname.

Gelet op de ontwikkelingen op het gebied van de dienstverlening en wetenschappelijk onderzoek is het directoraat Onderzoek en Dienstverlening onderverdeeld in vier (4) onder directoraten, te weten:

- Onderzoek en Innovatie.
- Dienstverlening.
- Administratieve Diensten.
- Project Monitoring en Administratie, “voormalige afdeling Project Monitoring en Administratie”.

Elk onderdirectoraat heeft tot taak het coördineren van de werkzaamheden en het verschaffen van organisatorische en administratieve ondersteuning aan haar ressorterende afdelingen.

Onderzoek en Innovatie

Het onderdirectoraat Onderzoek & Innovatie is verantwoordelijk voor het plegen van onderzoeken op het gebied van waterloopkunde, meteorologie alsook zorgdragen voor een norm conforme kwaliteits- en geschiktheidskeuring van diverse grondsoorten, mengels en bouwmaterialen.

Ook het houden van toezicht bij uitvoering van werkzaamheden in samenwerking met de nutsbedrijven en het leveren van een positieve bijdrage aan het natuurlijke milieu en welzijn middels het verminderen van de negatieve effecten is een verantwoordelijkheid van dit directoraat.

De volgende beleidsafdelingen vallen onder het onderdirectoraat Onderzoek en Innovatie:

- Nutsvoorzieningenbeheer.
- Meteorologische dienst.
- Grond Mechanisch en Bouwmaterialen Beheer.
- Waterloopkundige dienst.
- Esia en QHSE (Quality, Health, Safety and Environment).

Dienstverlening

De afdeling Materieel, Transport en Logistiek valt onder dit directoraat en heeft als taak het onderhouden/repareren, verzekeren en het voorzien van brandstof aan alle dienstvoertuigen ten behoeve van diverse Ministeries.

Directoraat: Bouw- en Stedebouwkundige Werken**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	30.558	35.254	55.414	55.414	57.612	63.374	69.711
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	29.376	34.454	47.714	47.714	49.142	54.057	59.462
610	Lonen en salarissen	18.455	24.597	29.500	29.500	29.349	32.284	35.512
611	Sociale premies	1.890	2.845	3.200	3.200	3.278	3.606	3.966
612	Gebruik van goederen en diensten	9.024	7.000	15.000	15.000	16.500	18.150	19.965
616	Sociale Uitkeringen	6	12	14	14	15	17	19
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	1.182	800	7.700	7.700	8.470	9.317	10.249
620	Inventaris	482	800	3.500	3.500	3.850	4.235	4.659
621	Transport middelen	700	0	4.200	4.200	4.620	5.082	5.590

Toelichting:
Lopende Uitgaven (Operationele)

Personeelskosten
Personeelsdata: aantal werknemers naar dienstjaar, leeftijdsklasse en ziekte verzuim.

Tabel 1: Personeelsbestand per 1 mei 2023

Onderdeel	Afdelingen	Aantal		Totale	Lonen
		2024	2023	2024	2023
1101/15101/0000/61001	Departementsleiding	24	25	3.620.658	2.532.565
1101/15103/0000/61001	Begroting-en Financiële zaken	15	15	1.788.324	1.400.047
1101/15104/0000/61001	Personeelszaken	14	15	1.859.840	1.565.789
1101/15105/0000/61001	Documentatie en Informatie Verzorging	10	10	1.086.420	762.580
1101/15110/0000/61001	Utiliteitsbouw	16	17	1.904.548	1.640.685
1101/15111/0000/61001	Onderhoud Staatsgebouwen	7	7	1.300.000	750.000
1101/15113/0000/61001	Bouw- en woningtoezicht	50	50	5.531.036	4.545.384
1101/15114/0000/61001	Woningbouw	11	11	1.410.668	1.165.597
1101/15118/0000/61001	Sektie West	7	27	1.021.612	2.055.677
1101/15120/0000/61001	Infrastructuur en Planning	7	7	1.341.104	550.000
1101/15122/0000/61001	Verkavelingen en Saneringsplannen	24	24	2.667.940	2.172.680
1101/15123/0000/61001	Juridische Zaken	7	7	1.300.000	550.000
1101/15124/0000/61001	Controle Unit	7	7	1.180.720	550.000
	Totaal	199	222	26.012.870	20.241.004
	Totaal diverse toelagen			3.487.130	2.758.996
	Totaal code 610			29.500.000	23.000.000

Tabel 2: Aantal werknemers naar dienstjaar van het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken; stand per 1 mei 2023

Dienstjaar	Aantal 2024	Aantal 2023
<=5	25	52
6-10	35	61
11-15	30	20
16-20	26	23
21-25	27	21
26-30	19	30
31-35	20	11
36-40	17	4
Actief	199	222
Generaal Totaal	199	222

Tabel 3: Aantal werknemers naar leeftijdsklasse van het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken; stand per 1 mei 2023

Leeftijdsklasse	Aantal 2024	Aantal 2023
<=25	15	23
26-30	39	39
31-35	35	40
36-40	29	29
41-45	31	27
46-50	15	17
51-55	11	16
56-60	24	31
TotaalActief	199	222
Generaal Totaal	199	222

De gemiddelde leeftijd per werknemer is 41 jaar

Tabel 4: Ziekteverzuim t.r.v. 1 mei 2023, Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken

Verzuim redenen	2024		2023	
	Absoluut	Procentueel	Absoluut	Procentueel
Ziek zonder attest	0	0%	0	0%
Ziek met attest	788	100%	663	100%
Totaal	788	100%	663	100%

Tabel 5: Werknemersbestand naar kader van het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken; per 1 Mei 2023

Stand per 01/5/2023			Indeling kader o.b.v. inschaling FISO
Kader	2024	2023	
Lager	40	93	Schaal < 6 (Lager)
Midden	71	94	Schaal 7-8 (Midden)
Hoger	68	21	Schaal 9-10 (Hoger)
Top	20	14	Schaal > 11 (Topkader)
Totaal	199	222	

610 - Lonen en salarissen

Over het dienstjaar 2024 is ten behoeve van het personeel op de post Lonen en Salarissen een bedrag begroot van **SRD 29.500.000.-**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	26.012.870
61002	Vakantietoeslag	2.261.596
61003	Overwerk	541.552
61004	Bonussen en Gratificaties	38.514
61006	Vacatiegelden	71.500
61013	Functionele toelagen	42.360
61014	Persoonlijke toelagen	250.500
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	147.500
61017	Waarnemingstoelage	75.192
61018	Inconvenienten	15.120
61021	Representatievergoeding	14.416
61023	Vervoersvergoeding	28.880
Totaal		29.500.000

611 - Sociale premies

Aan Sociale Premies is geraamd een bedrag **SRD. 3.200.000,=** bestemd voor Pensioenfonds en Staatsziekenfonds.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.463.830
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	1.736.170
Totaal		3.200.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor besteding in 2024 laste van Gebruik van goederen en diensten is een bedrag van **SRD 15.000.000,=** geraamd. SRD 3.004.348,= is bestemd voor contractanten en tijdelijk personeel en SRD 11.995.652,= voor diverse uitgaven van kostensoorten ressorterende onder code 612.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	188.250
61203	Contractanten	2.589.568
61204	Tijdelijk personeel	414.780
61205	Deskundigen Binnenland	220.000
61208	Binnenlandse reiskosten	167.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	130.500
61210	Buitenlandse reiskosten	10.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	100.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	717.748
61216	Kopieer	295.580
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	31.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	37.500
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	2.000
61221	Vergaderkosten	15.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	592.053
61223	Onderhoudskosten automatisering	145.100
61224	Licenties en programmakosten	1.800
61226	Advertenties en Bekendmakingen	1.055
61227	Radio en Tv programma's	1.500
61232	Overige kosten voorlichting	2.500
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	13.129
61235	Verbouwingen	50.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	130.000
61238	Telefoon uitgaven	874.948
61242	Overige kosten Gebouwen en terrienen	1.239.840
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	18.000
61246	Verzekering	84.164
61247	Schoonmaak	122.945
61248	Gereedschappen en Apparatuur	394.500
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	332.370
61251	Voeding	162.870
61253	Vrachtkosten en Porti	2.000
61254	Onderzoekskosten	60.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	2.000.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	40.000
61260	Onderscheidingen	850.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	820.000
61279	Medicijnen	2.000
61283	Huur van voertuigen	75.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	2.065.300
Totaal		15.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

SRD 14.000, = is geraamd onder “Sociale Uitkeringen” voor poliklinische-, lig- en verpleegkosten van directieleden en of gewezen ministers.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61612	Poliklinische Kosten	14.000
Totaal		14.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

Voor aanschaf van inventaris is een bedrag begroot van **SRD 3.500.000**, =.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.980.110
62003	Communicatie	37.339
62004	Computers	1.282.700
62005	Printers	169.380
62009	Technisch gereedschap	25.000
62010	Overige inventaris	5.471
Totaal		3.500.000

621 - Transport middelen

De raming voor aanschaf van transportmiddelen in deze specifiek de aankoop van 2 auto's en 2 pick-ups is begroot op **SRD 4.200.000**, -. De voertuigen zullen ingezet worden voor diverse technische afdelingen.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.000.000
62104	Pickup's	3.200.000
Totaal		4.200.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	35.982	78.800	113.318	113.318	126.343	138.977	152.877
01	Infrastructurele Werken	35.982	77.850	108.818	108.818	123.043	135.347	148.883
0131	Onderhoud en verbetering van Staatsgebouwen met hun toebehoren	1.229	3.500	17.500	17.500	19.250	21.175	23.293
0132	Bouw en uitbreiding van Staatsgebouwen en Ambtswoningen	25.591	16.500	36.018	36.018	42.963	47.259	51.985
0133	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen	9.162	350	50.500	50.500	55.550	61.105	67.216
0134	Woningbouw	0	57.500	4.800	4.800	5.280	5.808	6.389
07	Onderzoek en Ontwikkeling	0	750	3.000	3.000	1.650	1.815	1.997
0773	Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	0	750	3.000	3.000	1.650	1.815	1.997
13	Wetgeving en Standaarden	0	200	1.500	1.500	1.650	1.815	1.997
1314	Standaardisering Verkavelings- en Saneringsbeleid	0	200	1.500	1.500	1.650	1.815	1.997

Toelichting : Programma's

De Programma's welke onder het Directoraat Bouw- en Stedebouwkundige Werken zijn geraamd zijn tegen de achtergrond van haar taakstelling. Hierbij zullen lopende project worden uitgevoerd alsook nieuwe projecten worden voorbereid en aanbesteed. Bij de uitvoering van deze activiteiten zijn de prioriteiten voor gedefinieerd en aan de hand van de beschikbare middelen vastgesteld.

Onderstaand volgt een overzicht van de Programma met vermelding van de financieringsmodaliteit:

Beleidsmaatregel	Begroting (in SRD)	Overheidbijdrage (in SRD)	Lening (in SRD)	
			Lopende lening / Schenking	Nog te sluiten lening
0131 Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen met hun toebehoren	17.500.000	17.500.000	0	0
0132 Bouw en uitbreiding van staatsgebouwen en ambtswoningen	36.018.000	36.018.000	0	0
0133 Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten	50.500.000	50.500.000	0	0
0134 Woningbouw	4.800.000	4.800.000	0	0
0773 Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	3.000.000	3.000.000	0	0
1314 Standardisering verkavelings- en saneringsbeleid	1.500.000	1.500.000	0	0
Totaal	113.318.000	113.318.000	0	0

Toelichting op de Programma's

0131 - Onderhoud en verbetering van Staatsgebouwen met hun toebehoren

De dienst Onderhoud Staatsgebouwen heeft de verantwoordelijkheid voor het voorbereiden en uitvoeren van projecten in het kader van groot onderhoud en renovatie van staatsgebouwen en ambtswoningen. Onderhoud van staatsgebouwen is van groot belang, omdat het bijdraagt tot een beter en gezond werkklimaat voor functionarissen, betere dienstverlening en reductie van verval van staatseigendommen. In 2024 blijft de uitdaging het opgetreden achterstallig onderhoud wegens beperkte middelen en onvoldoende aandacht enigszins in te halen.

Voor het programma Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen is voor de uitvoering van projecten een bedrag van **SRD 17.500.000**, - begroot. De projecten die onder meer uitgevoerd zullen worden zijn opgenomen in onderstaande lijst.

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v	Raming
1	Het renoveren van diverse projecten	Diverse	Diverse Ministeries	17.500.000
	Totaal			17.500.000

0132 - Bouw en uitbreiding van Staatsgebouwen en Ambtswoningen

De projecten van dit programma worden gecoördineerd door de technische afdeling Utiliteitsbouw. Voor het dienstjaar 2024 ligt het voornemen in het afhandelen c.q. afronden van lopende projecten als gevolg van beperkte beschikbare middelen. De projecten zijn niet adequaat opgeleverd en of administratief afgewikkeld. In 2024 zullen ook enkele diverse nieuwe projecten worden opgestart. Onder dit programma is voor de uitvoering van projecten een bedrag van **SRD 36.018.000**, - begroot.

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Raming
1	Bouw en uitbreiding van diverse projecten	Paramaribo	Diverse	36.018.000
	Totaal			36.018.000

0133 - Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen

Programma “Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten” betreft projecten in diverse districten. De projecten betreffende de voorziening in accommodatie van functionarissen van de Ministeries Openbare Werken en Justitie en Politie. De raming voor dit programma is **SRD 50.500.000, -**.

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Raming
1	Het afbouwen en uitbreiden van diverse projecten	Diverse	Diverse Ministeries	50.500.000
	Totaal			50.500.000

0134 - Woningbouw

De afdeling Woningbouw, is belast met de uitvoering van woningbouwprojecten, waarbij de aanleg van de vereiste infrastructuur is inbegrepen. In 2024 is de focus op het “China Aid Low Cost Housing Project (350 woningen)” en zal hiernaast ook technische assistentie verleend worden aan o.a. het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting in het kader van de woningbouwprojecten die onder dit ministerie ressorteren.

The China Aid Low Cost Housing Project (350 woningen)

Dit project een schenking van de Volksrepubliek van China, volgens een overeenkomst, getekend in mei 2017 zal middels het “design and build” model worden uitgevoerd. In 2022 is er om rede van grondissues geen fysieke aanvang gemaakt met het project.

Het ligt in de lijn der verwachting dat de grondissue in 2023 reeds is verholpen en dat de werkzaamheden kunnen starten in het dienstjaar 2023 en voortgezet in het dienstjaar 2024. In totaal zullen min of meer 350 woningen inclusief alle basis installaties sleutel klaar worden opgeleverd.

Het totaalbedrag opgenomen onder dit programma is **SRD 4.800.000, -**. Het begroot bedrag wordt gerekend tot de bijdrage van Surinaamse Overheid in dit project. De bouw van de woningen op zich betreft een investering (schenking) van ruim RMB 176 miljoen (Circa US\$ 26.26 miljoen).

No	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Raming
1	The China Aid Low cost Housing project (350 house) verantwoordelijkheden Su Zijde	Wanica	Min. Sozavo	4.800.000
	Totaal			4.800.000

0773 - Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden

Onder dit programma zal gewerkt worden aan “Land use development planning en Critical Infrastructure”.

Voor dit traject is een bedrag begroot van **SRD 3.000.000, -**.

No.	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Raming
1	Land- use development planning	Paramaribo	Min. OW	1.500.000
2	Ruimtelijke inrichting en mobiliteitsvisie (2050) van Paramaribo en omliggende districten	Paramaribo	Min. OW	1.500.000
	Totaal			3.000.000

1314 - Standaardisering Verkavelings- en Saneringsbeleid

Binnen dit programma zal gewerkt worden aan het herzien van de bestaande voorschriften en opstellen van nieuw gedefinieerde voorschriften verkavelingen en saneringsplannen, waarvoor een bedrag **SRD 1.500.000,-** is begroot.

No.	Omschrijving	Locatie	Werken t.b.v.	Raming
1	Leidraad verkavelingen en saneringsbeleid	Paramaribo	Min. OW	500.000
2	Inhuren Ingenieursbureau voor opname en uitwerking inclusief kostenraming voor overname infrastructuur door de Staat in verkavelingsprojecten	Paramaribo	Min. OW	1.000.000
	Totaal			1.500.000

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Omschrijving/Toelichting te verwachte resultaten per programma			
Programma	Doel programma	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2024
0131 Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen met hun toebehoren	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen met hun toebehoren	Middels optimale renovatie enkele overheids-gebouwen in goede staat brengen.	Aan diverse overheids-gebouwen van voornamelijk het Ministerie van Openbare Werken in Paramaribo zijn grote onderhouds-renovatiwerkzaamheden verricht.
0132 Bouw en uitbreiding van staatsgebouwen en ambtswoningen	Bouw en uitbreiding van staats en ambtswoningen	De afbouw van enkele lopende projecten w.o. het renoveren van kantoorgebouwen die in slechte staat verkeren en plaatsen van wachthuisjes.	Een aantal overheidsgebouwen van voornamelijk het Ministerie van Openbare Werken zijn afgebouwd en of gerenoveerd. Evenzo zijn voorbereidingen en werkzaamheden voor renovatie of afbouw voor nieuwe projecten gestart.
0133 Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten	Onderhoud en verbetering van staatsgebouwen en ambtswoningen in districten	De renovatie van diverse dienstwoningen en kantoorruimten in de districten zijn afgerond.	Aan diverse overheids-gebouwen in Marowijne en Brokopondo zijn onderhouds- en of kleine renovatiwerkzaamheden verricht.

0134 Woningbouw	Voorzien in woningbouw en of de aanleg van infrastructuur ten behoeve van woningbouw	De voorgenomen projecten in stad en district zijn uitgevoerd.	Een nieuw woningbouw project is opgestart en is in uitvoering en of meerdere projecten zijn in voorbereiding of uitvoering voor de woningbouw.
0773 Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	Ruimtelijke planning en inrichting woongebieden	Diverse studies betreffende ruimtelijke planning en inrichting van diverse woongebieden zijn aangevangen en of afgerond. Daarnaast is een GIS UNIT opgezet waarbij aanschaf van vaktechnische software inclusief randapparatuur (computers) heeft plaatsgevonden.	Diverse studies waaronder het "land use development planning and critical infrastructure" betreffende ruimtelijke planning en inrichting van diverse woongebieden zijn aangevangen en of afgerond.
1314 Standardisering verkavelings- en saneringsbeleid	Standardisering verkavelings- en saneringsbeleid	Projecten in het kader van standardisering van het verkavelings- en saneringsbeleid zijn voorbereid en uitgevoerd of in uitvoering. Het opzetten en implementatie van een online vergunningenloket t.b.v. vergunningsaanvragen is in gebruik	Projecten in het kader van standardisering van het verkavelings- en saneringsbeleid zijn voorbereid en in uitvoering.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	888	1.411	10.641	11.727	12.300	12.880
53	Niet Belasting Middelen	888	1.411	10.641	11.727	12.300	12.880
53115	Bouwvergunningrecht	494	750	10.000	0	0	0
53415	Bestekken	41	11	0	0	0	0
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	352	650	641	11.727	12.300	12.880

Toelichting:

Niet Belasting Middelen

53115 - Bouwvergunningrecht

Toelichting per middel

Voor leges en bouwheffingen is aan ontvangsten een bedrag geraamd voor **SRD 10.000.000, -**. Deze gelden worden ontvangen bij het aanvragen van bouwvergunningen door derden. Op basis van aangepaste tarieven voor leges en zegelkosten van SRD 2,- naar SRD 50,- is de verwachting om hiervoor een bedrag van SRD 50.000, - te ontvangen. Naast deze ontvangsten wordt per aanvraag ook heffing geheven welke berekend wordt naar verhouding van de geraamde bouwkosten per m² bebouwd vloeroppervlak. Conform de geactualiseerde tarieven wordt de raming voor bouwheffing gesteld op SRD 10.000.000, -.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen

Aan diverse Niet Belastingontvangsten wordt een bedrag van **SRD 641.000, -** verwacht.

Opbrengst AWS 1996 en UWS 1996 exemplaren:

Het Aanbestedingsreglement voor Werken in Suriname 1996 (AWS 1996) en de Uitvoeringsvoorwaarden voor Werken in Suriname 1996 (UWS 1996) worden ten verkoop aangeboden. Prijs per reglement bedraagt SRD 30,- voor studenten en SRD 40,- voor niet studenten.

Opbrengst Huur restaurant faciliteiten en overige objecten:

Door het verhuren van kantine faciliteiten aan derden worden er middelen ontvangen.

De verwachte inkomsten bedragen SRD 40.000, -.

Opbrengst Verkavelingsvergunningen:

Deze opbrengsten betreffen leges en zegelkosten voor aanvragen van verkavelingsvergunningen.

Ingevolge de aangepaste tarieven van de kosten worden a.d.h.v. categorieën een bedrag ontvangen.

Categorie 1: verkaveling tot 10 ha.; SRD 500, = per kavel.

Categorie 2: verkaveling van 10 ha tot 20 ha.; SRD 750, = per kavel.

Categorie 3: verkaveling 20 ha en groter/ SRD 1.000, = per kavel.

Directoraat: Civieltechnische Werken

Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	85.763	121.540	162.269	162.269	178.496	196.346	215.980
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	82.649	119.440	156.269	156.269	171.896	189.086	207.994
610	Lonen en salarissen	46.000	84.590	105.124	105.124	115.636	127.200	139.920
611	Sociale premies	5.200	8.500	12.800	12.800	14.080	15.488	17.037
612	Gebruik van goederen en diensten	31.445	26.300	38.265	38.265	42.092	46.301	50.931
616	Sociale Uitkeringen	3	50	80	80	88	97	106
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	3.115	2.100	6.000	6.000	6.600	7.260	7.986
620	Inventaris	141	1.000	1.000	1.000	1.100	1.210	1.331
621	Transport middelen	2.973	1.100	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)**

In onderstaande tabellen wordt de personeelsdata met betrekking tot aantal werknemers, dienstjaar en verdeling weergegeven.

Aantal werknemers naar dienstjaar van het Directoraat Civieltechnische Werken. Stand per 15 juni 2023

Dienstjaar	Aantal 2023	Aantal 2024
<=5	63	133
6-10	200	188
11-15	126	120
16-20	144	125
21-25	76	64
26-30	60	78
31-35	90	87
36-40	11	9
Totaal Actief	770	804
Totaal Inactief	0	0
Generaal Totaal	770	804

Aantal werknemers naar leeftijdsklasse van het Directoraat Civieltechnische Werken; stand per 15 juni 2023.

Leeftijdsklasse	Aantal 2023	Aantal 2024
<=25	60	140
26-30	55	65
31-35	138	120
36-40	164	145
41-45	98	120
46-50	101	97
51-55	95	71
56-60	59	46
Totaal Actief	770	804
Totaal Inactief	0	0
Generaal Totaal	770	804

Werknemers naar kader van het Directoraat Civieltechnische Werken; stand per 15 juni 2023.

Kader	Aantal 2023	Aantal 2024
Lager	500	520
Midden	185	174
Hoger	60	80
Top	20	30
Overig	5	0
Inactief	0	0
Totaal	770	804

Indeling op basis inschaling ABB Schaal <=8 (Lager) Schaal 9-14 (midden) Schaal 15-20 (Hoger) Schaal >=21 (Topkader)	Indeling op basis inschaling FISO Schaal <=6 (Lager) Schaal 7-8 (Midden) Schaal 9-10 (Hoger) Schaal >=11 (Topkader) Overige nog niet aangepast in FISO

610 - Lonen en salarissen

Per 15 juni 2023 telt het Directoraat Civieltechnische Werken 770 ambtenaren. Met de beschikbare middelen zal het personeel van verschillende afdelingen opgeleid worden in diverse cursussen, waardoor de kwaliteit van de dienstverlening en de kennis op het ministerie verruimd zullen worden. Opleidingen en trainingen zijn noodzakelijk om zowel invulling te kunnen geven aan de toebedeelde taken als het opvoeren van de dienstverlening. De Lonen en Salarissen voor het dienstjaar 2024 zijn voor **SRD 105.124.000,-** geraamd.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	89.872.000
61002	Vakantietoelage	7.500.000
61003	Overwerk	3.700.000
61004	Bonussen en Gratificaties	750.000
61006	Vacatiegelden	200.000
61013	Functionele toelagen	200.000
61014	Persoonlijke toelagen	1.200.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	995.000
61017	Waarnemingstoelage	200.000
61020	Telefoonvergoeding	7.000
61021	Representatievergoeding	300.000
61023	Vervoersvergoeding	200.000
Totaal		105.124.000

611 - Sociale premies

Het begroot bedrag voor Werkgeverslasten Pensioenfonds en Werkgeverslasten Ziekenfonds bedraagt **SRD 12.800.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	5.300.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	7.500.000
Totaal		12.800.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor Gebruik van Goederen en Diensten is een bedrag van **SRD 38.265.000,-** begroot voor o.a.:

- De uitbetaling van salarissen aan tijdelijk personeel en contractanten,
- Buitenlandse reiskosten (kosten welke gemaakt zullen worden voor eventuele dienstreizen),
- Kleding en bewassing (aanschaffen van veiligheidsattributen voor de afdelingen),
- Mogelijke rechterlijke vonnissen (uitgaven die gepleegd moeten worden o.b.v. rechterlijke vonnissen),
- Onderscheidingen e.a. feestelijke bijeenkomsten (kosten welke gemaakt zullen worden voor huldiging van jubilarissen en gepensioneerden van het dienstjaar 2023),
- De maandelijkse aanvullende Krediet Opening (overige algemene kosten),
- Het betalen van SOR-verzekeringen t.b.v. veldmedewerkers van de technische afdelingen,
- Telefoonkosten,
- Aanschaf van diverse kantoorbenodigdheden en
- Trainingen en cursussen voor de medewerkers van O.W.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	300.000
61203	Contractanten	2.500.000
61204	Tijdelijk personeel	21.000.000
61210	Buitenlandse reiskosten	150.000
61213	Overige Externen	10.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	200.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	40.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	215.000
61238	Telefoon uitgaven	500.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	500.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	10.000.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	50.000
61260	Onderscheidingen	250.000
61263	Overige Algemene Kosten	2.400.000
61278	Verzekeringen	100.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	50.000
Totaal		38.265.000

616 - Sociale Uitkeringen

Voor de Sociale Uitkeringen is een bedrag van **SRD 80.000,-** uitgetrokken. Hieronder vallen onder andere poliklinische behandelingen van medewerkers, medische voorzieningen t.b.v. directieleden.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	30.000
61612	Poliklinische Kosten	50.000
Totaal		80.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

Voor de vervanging en uitbreiding van de bestaande inventaris is er een bedrag van ongeveer **SRD 1.000.000,-** begroot. De bestaande inventaris van diverse afdelingen op het hoofdkantoor en depandances zijn verouderd en zullen aan de hand van de beschikbare financiële middelen worden vervangen.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	500.000
62004	Computers	200.000
62005	Printers	100.000
62009	Technisch gereedschap	200.000
Totaal		1.000.000

621 -Transport middelen

Voor investeringen en transportmiddelen is een bedrag van circa **SRD 5.000.000,-** begroot. Dit bedrag omvat een

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62101	Zwaar materieel en zware werktuigen	500.000
62102	Auto's	1.000.000
62104	Pickup's	3.500.000
Totaal		5.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S worden als volgt gewijzigd;

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	365.391	1.664.600	2.455.942	2.455.942	3.733.960	4.107.356	4.518.090
01	Infrastructurale Werken	365.276	1.554.100	1.911.726	1.911.726	2.869.511	3.156.463	3.472.108
0139	Werken en diensten tbv sluizen, gemalen en kanalen	20.471	26.000	174.300	174.300	191.730	210.903	231.993
0140	Werken en diensten tbv open en gesloten rioleringen	19.404	40.000	122.200	122.200	134.420	147.862	162.648
0143	Beheer en Onderhoud Verkeerstechnische Voorzieningen	1.128	12.000	34.784	34.784	38.262	42.089	46.298
0160	Suriname Naionaal Infrastructuur Projecten- Fase II (NIP)	89.404	374.000	608.050	608.050	778.855	856.741	942.415
0165	Rehabilitatie Saramaccakanaal	0	200.000	250.000	250.000	559.558	615.514	677.065
0176	Werken diensten tbv wegen	198.118	720.000	520.715	520.715	736.687	810.355	891.391
0177	Werken diensten tbv bruggen steigers	25.249	68.100	51.677	51.677	166.845	183.529	201.882
0178	Werken diensten tbv kust, rivier en natuurbeheer	11.502	114.000	150.000	150.000	263.154	289.470	318.416
04	Interne en externe veiligheid	115	10.500	15.216	15.216	16.738	18.411	20.252
0405	Verkeersmonitoring en digitale techniek	79	7.500	9.000	9.000	9.900	10.890	11.979
0411	Mobiliteit en Veiligheid	36	3.000	6.216	6.216	6.838	7.521	8.273
34	Transport	0	100.000	529.000	529.000	847.711	932.482	1.025.730
3404	Improving transport logistics and competitiveness in Suriname	0	100.000	529.000	529.000	847.711	932.482	1.025.730

Code	Programma's	Begroting (in SRD)	Overheidsbijdrage (in SRD)	Lening (in SRD)		Schenking
				Lopende lening	Nog te sluiten lening	
0175	Werken en diensten t.b.v. vliegvelden en havens	0	0	0	0	0
0176	Werken en diensten t.b.v. Wegen	520.715.000	273.615.000	247.100.000	0	0
0177	Werken en diensten t.b.v. bruggen en steigers	51.677.000	51.677.000	0	0	0
0139	Werken en diensten t.b.v. sluizen, gemalen en kanalen	174.300.000	66.300.000	0	0	108.000.000
0140	Werken en diensten t.b.v. open en gesloten rioleringen	122.200.000	122.200.000	0	0	0
0178	Werken en diensten t.b.v. kust, rivier en natuurbeheer	150.000.000	31.231.000	118.769.000	0	0
0143	Beheer en Onderhoud verkeerstechnische voorzieningen	34.784.000	34.784.000	0	0	0
0411	Mobiliteit en Veiligheid	6.216.000	6.216.000	0	0	0
0405	Verkeersmonitoring en digitale techniek	9.000.000	9.000.000	0	0	0
0160	Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten-fase II (NIP)	608.050.000	225.150.000	382.900.000	0	0
0165	Het rehabiliteren van de Saramacca Kanaal	250.000.000	0	250.000.000	0	0
3404	Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname	529.000.000	149.000.000	380.000.000		
	Totaal	2.455.942.000	969.173.000	1.378.769.000	0	108.000.000

Toelichting : Programma's

0139 – Werken en diensten t.b.v. sluizen, gemalen en kanalen

De middelen opgenomen voor dit programma zullen aangewend worden voor onderhoud van sluizen en gemalen en het project m.b.t. de Japan Grant Aid (gemaal Mathoera en Gemaal van Sommelsdijckse kreek). Hiervoor is het bedrag van **SRD 174.300.000,-** begroot in het dienstjaar 2024.

No.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Sluizen, gemalen en kanalen		
1	Het onderhouden en beheren van sluizen en gemalen in diverse districten	Diverse districten	66.300.000
2	Project: Pompgemalen Japan Grant Aid (Gemaal Mathoera en Gemaal Somneldijksekreek)	Diverse districten	108.000.000
	Totaal		174.300.000

0140 – Werken en diensten t.b.v. open en gesloten rioleringen

Voor het dienstjaar 2024 is een bedrag van **SRD 122.200.000,-** t.b.v. werken en diensten voor open en gesloten rioleringen benodigd.

No.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Open en gesloten rioleringen		
1	Onderhoud primaire lozingen in diverse districten (handkracht)	Diverse districten	2.400.000
2	Verhelpen van verzakkingen in gesloten rioolstelsels	Diverse districten	8.000.000
3	Verbeteringswerken van kanalen, aanleg beschoeiingen etc	Diverse districten	8.000.000
4	Het onderhouden c.q. vervangen van diverse duikers met verschillende diameters incl. betonnen keermouren (HDKZ)	Diverse districten	2.500.000
5	Het onderhouden van verschillende lozingen in diverse districten (met materieel)	Diverse districten	86.300.000
6	Verbeteringswerken van infrastructuurprojecten in Parbo centrum	Paramaribo	15.000.000
	Totaal		122.200.000

0143 - Beheer en Onderhoud Verkeerstechnische Voorzieningen

Ter verbetering van de verkeersveiligheid en -efficiëntie door de juiste plaatsing van verkeersmeubilair en het aanbrengen van duidelijke wegmarkeringen om een betere verkeersdoorstroming en veiligheid te bevorderen in diverse districten is een bedrag groot **SRD 34.784.000,-** begroot.

No.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Beheer en Onderhoud Verkeersvoorzieningen		
1	Integrale Verkeersmeubilairproject	Diverse districten	9.784.000
2	Project voor het vakkundig aanbrengen van wegmarkeringen	Diverse districten	15.000.000
3	Verkeersinfrastructuurverbeteringsproject	Diverse districten	10.000.000
	Totaal		34.784.000

0160 – Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten- FaseII (NIP)

Voor het dienstjaar 2024 is voor dit project een bedrag van **SRD 608.050.000,-** begroot.

No.	Omschrijving	District	Raming
1	National Infrastructure Project Phase II (NIP -Tjongalanga)	Diverse districten	400.800.000
2	National Infrastructure Project Phase II (NIP -AMB)	Diverse districten	71.000.000
3	National Infrastructure Project Phase II (NIP -KI)	Diverse districten	136.250.000
	Totaal		608.050.000

0165 - Rehabilitatie Saramaccakanaal

Voor het dienstjaar 2024 is voor het Rehabiliteren van Saramacca Kanaal een bedrag van **SRD 250.000.000,-** begroot.

No.	Omschrijving	District	Raming
1	Rehabiliteren van de Saramacca Kanaal	Paramaribo	250.000.000
	Totaal		250.000.000

0176 - Werken diensten t.b.v. wegen

In onderstaande tabellen wordt beschreven wat het ministerie van Openbare Werken, Directoraat Civieltechnische Werken, binnen de programma's concreet van plan is te doen om de gestelde doelen te realiseren.

Voor het dienstjaar 2024 is een bedrag van **SRD 520.715.000,-** in stede van **SRD 669.715.000,-** begroot. Voorts zullen de in onderstaand tabel aangegeven projecten worden gecontinueerd. Het streven is om per district materieel en materialen stand-by te hebben voor spoed verbeteringen of op afroep basis van het volk.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling wegen		
1	Landelijk Bestrating	Diverse districten	10.600.000
2	Rehabilitatie van de Oost West verbinding (Perceel 1 : Henry Fernandesweg-Upkar / Perceel 2: Upkar-Vijfde Rijweg/ Perceel 3: Vijfde Rijweg-Zesde Rijweg)	Diverse districten	188.800.000
3	De rehabilitatie van de wegstrekkings Jenny- Henar	Diverse districten	117.000.000
4	Het rehabiliteren en bestraten van de Pt. Tilakdhariweg	Commewijne	64.0000.000
5	Asfaltreparatiewerkzaamheden aan verharde wegen en leveren en verwerken van wegenbouwmaterialen t.b.v. onderhoudswerkzaamheden aan onverharde wegen.	Diverse districten	80.315.000
6	Het aanhuren van zwaar materieel (grader, tractor, hydraulische graafmachine, dumppick-up en trilplaat) tbv onderhoud wegen in diverse districten	Diverse districten	60.000.000
	Totaal		520.715.000

0177 - Werken diensten t.b.v. bruggen steigers

Het gaat hier om regulier onderhoud van de bruggen en steigers in de diverse districten en diverse studies m.b.t. de bouw van bruggen. Hiervoor is een bedrag van **SRD 51.677.000,-** in te steden van **SRD 151.677.000,-** begroot en zal volgens onderstaande specificatie worden besteed.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Bruggen en steigers		
1	Onderhoud en bouwen van bruggen in Paramaribo en districten	Diverse districten	22.300.000,00
2	Loopbrug La Vigilantia	Para	9.377.000,00
3	Aanschaf van diverse materialen en reparatie van bruggen, leuningen en steigers inclusief bevestigings en conserveringsmiddelen in diverse districten	Diverse districten	7.000.000,00
4	Kosten voor voorbereiding en directievoering (o.a. voorbereiding 5e brug Surinamerivier)	Diverse districten	13.000.000,00
	Totaal		51.677.000

0178 - Werken diensten t.b.v. kust, rivier en natuurbeheer

Voor diverse werken en diensten t.b.v. kust, rivier en natuurbeheer is een bedrag ad. **SRD 150.000.000,-** benodigd. Dit bedrag zal worden besteed voor het onderstaande projecten.

No.	Omschrijving	District	Raming
	Afdeling Kust, rivier en natuurbeheer		
1	Talud Bekleding Guaranistraat	Paramaribo	118.769.000
2	Het maken van kwelders langs en op de kust te Weg Naar Zee (Adek)	Paramaribo en Wanica	8.000.000
3	Studie t.b.v. "De regularisatie van de waterhuishouding in het Damboentong gebied in het district Saramacca."	Saramacca	8.177.000
4	Het onderhouden van verschillende rivierkerende dammen, dijken en beschoeiingen in diverse districten	Diverse districten	12.000.000
5	Project: Herinrichting Waterkant Groningen/Paramaribo	Diverse districten	54.000
6	aanhuur van zwaar materieel		3.000.000
	Totaal		150.000.000

0405 – Verkeersmonitoring en digitale techniek

Ter optimalisering van verkeersstromen om efficiënte verkeersomgeving te creëren, door het verminderen van verkeerscongestie, het verbeteren van doorstroming en het bevorderen van verkeersveiligheid is een bedrag van **SRD 9.000.000,-** begroot.

No.	Omschrijving	District	Raming
1	Omgevingsproject voor Veilig Verkeer optimaliseren verkeersstromen	Paramaribo	9.000.000
	Totaal		9.000.000

0411 - Mobiliteit en Veiligheid

Het realiseren van veiliger verkeer door middel van duurzame mobiliteitsoplossingen, door het analyseren van mobiliteitspatronen en -behoeften, met een specifieke focus op duurzaamheid is een bedrag groot **SRD 6.216.000,-** begroot.

No.	Omschrijving	Raming
	Afdeling Mobiliteit en Veiligheid	
1	Duurzaam Mobiliteitsproject voor Veilig Verkeer	3.550.000
2	Duurzaam Mobiliteitstudie	2.350.000
3	Slimme Mobiliteitstraining	100.000
4	Het herinrichten van de Waterkant vanaf de SMS-steiger tot de Centrale Markt Paramaribo (offerte project voorbereiding)	216.000
	Totaal	6.216.000

3404 - Improving transport logistics and competitiveness in Suriname

Het betreft het uitvoeren van werkzaamheden aan de Jules Sedney Haven, waarbij de doorlooptijd containerafhandeling wordt teruggebracht, reconstructie van 't Hogerhuysstraat wegstrekking Molenpad-Latour (Willem Campagnestraat, Molenpad, Slangenhoutstraat, Hernutterstraat, etc.) en de reconstructie van de brug Van 't Hogerhuysstraat. De bedoeling hiervan is om de verkeersdoorstroming te verbeteren en de ontwateringsproblematiek van de Van 't Hogerhuysstraat op te lossen. Voor dit project is een bedrag van **SRD 529.000.000,-** in stede van **SRD 380.000.000,-** begroot.

Nr.	Omschrijving	District	Raming
1	Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname	Diverse districten	380,000,000
2	Uitvoering van het project ITLCS	Paramaribo	149,000,000
	Totaal		529,000,000

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2024
0176 Werken en diensten t.b.v. wegen	Onderhouden van het bestaande wegennet in Paramaribo en districten en het treffen van voorzorgsmaatregelen, zodat de goede staat van de bestaande wegen gewaarborgd blijft.	1. Er zal met de beperkte financiële middelen getracht worden om de diverse wegen in Paramaribo en in de districten te rehabiliteren en te onderhouden. 2. D.m.v. de asfalterings- en bestratingsprojecten wordt efficiënt verplaatst gegarandeerd. 3. Door de aanhuur van machines en levering van wegenbouwmaterialen wordt getracht de kwantiteit van de uitvoering op dag basis en vergroot.	1. In 2024 zal regulier onderhoud, met de getroffen maatregelen/programma's, van zowel verharde als onverharde wegen gecontinueerd worden. 2. Rond december 2023/2024 zullen de meeste projecten al afgerond zijn om een continuering te maken met voorbereiding van contracten voor diverse wegen. 3. Het aanhuren van materieel zal gecontinueerd worden ten einde het herstel- en onderhoudswerk te kunnen uitvoeren.

0177 Werken en diensten t.b.v. bruggen en steigers	Onderhouden van de bestaande bruggen en het treffen van voorzorgsmaatregelen, zodat de goede staat van de bestaande bruggen gewaarborgd blijft.	1. Diverse bruggen en steigers zullen worden hersteld/onderhouden, zodat de bestaandheid en overbruggingsbehoefte gegarandeerd blijft. 2. Een brug die 2 landen met elkaar verbindt om te voorzien in de verplaatsingsbehoefte en economische ontwikkelingen tussen Suriname en Guyana. Een brug over de Suriname rivier om efficient verplaatsen tussen twee districten Par'bo en Commewijne te garanderen.	1. Continuering van onderhoud en herstelwerken voor een duurzame verplaatsing en gebruik. Het kijken naar de mogelijkheid voor onderhandeling (middels een PPP-frame) om de bouw van de Corantijnbrug en de 2^e brug over de Suriname rivier een startsein te geven.
0139 Werken en diensten t.b.v. sluizen, gemalen en kanalen	Het verbeteren van het functioneren van de lozingspunten in Suriname, waardoor wateroverlast geminimaliseerd wordt.	Continuering van lopende projecten en verrichten van rehabilitatie werkzaamheden van sluizen en gemalen in diverse districten.	Continuering van lopende projecten en het verrichten van rehabilitatie werkzaamheden van sluizen en gemalen in diverse districten.
0140 Werken en diensten t.b.v. open en gesloten rioleringen	Het investeren in onderhoud en verbeteringen aan het rioolstelsel ter minimalisatie van wateroverlast op wegen, percelen en in woonhuizen.	Voortzetting van het verhelpen van verzakkingen in gesloten rioolstelsel, waardoor de afwatering van de diverse woonwijken optimaal kan functioneren. Verder zal het onderhoud van lozingen in diverse ressorten en in diverse districten aangepakt worden.	Verbeterde afvoer capaciteit van het ontwateringsinfrastructuur met name de primaire, secundaire en tertiare ontwateringsinfrastructuur in paramaribo en overige districten. Voortzetting van het verhelpen van verzakkingen in gesloten rioolstelsel, waardoor de afwatering van de diverse woonwijken optimaal kan functioneren.
0178 Werken en diensten t.b.v. kust, rivier en natuurbeheer	Gerichte investeringen plegen voor de aanleg van en het onderhouden en treffen van voorzorgsmaatregelen om de kwaliteit van de bestaande kust- en oeverlijnen op een duurzame manier te waarborgen. Het duurzaam tegen gaan van erosie en afkalvingen aan hoofdinfrastructuur in Suriname.	Het voortzetten van de aanleg van een duurzame, ecologische oplossing voor de kustbescherming te Weg naar Zee. Tevens vindt voortzetting plaats van de volgende projecten: Taludbekleding Guaranistraat, alsmede het onderhoudsbaggeren van de Surinamerivier.	Voortzetting plaats van de volgende projecten: Taludbekleding Guaranistraat, alsmede het onderhoudsbaggeren van de Surinamerivier en het verrichten van studies t.b.v. waterhuishouding Damboetong gebied
0143 Beheer en Onderhoud verkeersvoorzieningen	Het bevorderen van verkeersdoorstroming en veiligheid, met het streven naar een verbetering van de verkeersveiligheid en - efficiëntie door middel van doelgerichte positionering van verkeersmeubilair en het aanbrengen van heldere wegmarkeringen.	Een betere geleiding en duidelijkheid op de weg, minder kans op verkeersongevallen en verwarring.	Zich inzetten voor het ontwikkelen en implementeren van nieuwe voorzieningen die duurzaam transport stimuleren

0411 Mobiliteit en Veiligheid	Een specifieke focus op duurzaamheid door het realiseren van veiliger verkeer d.m.v. het analyseren van mobiliteitspatronen en -behoeften, en het implementeren van duurzame mobiliteitsoplossingen.	Een duurzamere en veiligere verkeersomgeving, die zowel de leefbaarheid van steden als de kwaliteit van leven van de weggebruikers ten goede komt.	De bevordering van duurzame vervoersalternatieven d.m.v. het stimuleren van vervoerswijzen die minder belastend zijn voor het milieu en bijdragen aan duurzaamheid.
0405 Verkeersmonitoring en digitale techniek	Het creëren van een efficiënte verkeersomgeving, en optimalisering van verkeersstromen door het verminderen van verkeerscongestie, het verbeteren van de doorstroming en het bevorderen van de verkeersveiligheid.	Kortere reistijden voor weggebruikers, minder vertragingen en frustraties op de weg, en een verhoogde efficiëntie van het transportnetwerk.	Een efficiënt verkeersbeheersysteem ontwikkelen en implementeren dat de verkeersveiligheid verbetert, de verkeersstroom optimaliseert en de milieueffecten van transport vermindert.
0160 Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten – fase II	Het Upgraden van infrastructuur, rehabilitatie diverse wegen in diverse districten.	Het gebudgetteerd bedrag zal worden besteed voor afronding en continuering van de werkzaamheden.	Het gebudgetteerd bedrag zal worden besteed voor afronding van de werkzaamheden.
0165 Rehabileren Saramacca Kanaal	Verbeteren van de waterbeheersing in het kanaal, door optimaal gebruik te maken van de aanwezige infrastructuur.	Het gebudgetteerd bedrag is bestemd voor o.a. het onderhouden van het Saramacca Kanaal en het aanbesteden van de 2 projecten nl. het rehabiliteren van de schukkkolk en sluis te Doorsteek en de studie van de bouw van het pompemaal te Uitkijk.	Het uitvoeren van vnl. het rehabiliteren van de schukkkolk en sluis te Doorsteek en de studie van de bouw van het pompemaal te Uitkijk.
3404 Improving Transport Logistics and Competitiveness in Suriname	Het uitvoeren van werkzaamheden aan de Jules Sedney Haven, de reconstructie van Van 't Hogerhuysstraat wegstrekking Molenpad-Latour (Willem Campagnestraat , Molenpad, Slangenhoutstraat, Hernutterstraat, etc.) en de reconstructie van de brug Van 't Hogerhuysstraat. De bedoeling is om de verkeersdoorstroming te verbeteren en de ontwateringsproblematiek van de Van 't Hogerhuysstraat op te lossen.	Het gebudgetteerd bedrag wordt besteed o.a. het uitvoeren van vervangingen van electra , waterleiding en stroomvoorzieningen (nutsvoorzieningen) langs de Van 't Hogerhuysstraat en de bouw van een Traffic Centre te Nieuwe Haven.	Het gebudgetteerd bedrag zal aangewend worden voor bouw brug over het Saramacca Kanaal te Doorsteek en zal er een anvang gemaakt worden met de rehabilitatie van de Van 't Hogerhuysstraat.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	409	1.009.975	1.487.549	2.505.827	2.756.519	3.032.171
52	Schenken/ Donormiddelen	0	0	108.000	0	0	0
52107	Japan donatie	0	0	108.000	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	409	458	780	758	944	1.038
53110	Leges	0	148	200	220	242	266
53415	Bestekken	87	52	0	0	0	0
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	322	258	580	538	702	772
54	Ontvangen Leningen	0	1.009.517	1.378.769	2.505.069	2.755.575	3.031.133
54110	Overige ontvangen leningen buitenland	0	300.000	630.000	1.517.269	1.668.995	1.835.895
54199	Overige ontvangen leningen binnenland	0	709.517	748.769	987.800	1.086.580	1.195.238

Toelichting

Voor het dienstjaar 2024 is er op de middelenbegroting een bedrag van **SRD 780.000,-** geraamd voor Niet Belastingmiddelen, een totaalbedrag van **SRD 1.378.769.000,-** in plaats van **SRD 1.478.769.000,-** aan leningen en **SRD 108.000.000,-** t.b.v. een schenking van Japan Grant AID voor installatie van de pompemaal Mathoera en pompemaal Sommelsdijckse kreek.

Schenken/ Donormiddelen

52107 - Japan donatie

Dit betreft de schenking Japan Grant Aid met een totaalbedrag van **SRD 108.000.000,-**.

Niet Belasting Middelen

53110 - Leges

Het gaat in deze om ontvangsten van verkoop van roerende goederen z.a. afgeschreven of beschadigde verkeersmeubilair. Voor het dienstjaar 2024 is er een bedrag ad **SRD 200.000,-** geraamd.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen

De diverse niet belasting ontvangsten is geprognoseerd op **SRD 580.000,-**. Hier onder vallen onder andere:

Ontvangsten afdeling Bruggen en steigers. De afdeling Bruggen en steigers van het Ministerie van Openbare Werken is belast met het verlenen van vergunningen voor het bouwen van bruggen. Voor de vergunningen dient er betaald te worden.

Ontvangsten afdeling Open en gesloten rioleringen

Betreft ontvangsten voor het verstrekken van overloopvergunningen aan derden door de afdeling.

Ontvangsten afdeling Mobiliteit en veiligheid

Betreft de opbrengsten van vergunningen voor bestrating openbare terreinen, parkeerterreinen en commercieel gebruik van bermen.

Ontvangen Leningen

54110 - Overige ontvangen leningen buitenland

Het bedrag aan leningen ad **SRD 630.000.000,-** in plaats van **SRD 1.379.335.000,-** dat benodigd is om de diverse projecten uit te kunnen voeren in het dienstjaar 2024 voor "code 54110 Overige ontvangen leningen buitenland" is een compilatie van buitenlandse leningen en betreft de volgende programma's:

- Code 0177 "Werken en diensten t.b.v. Bruggen en Steigers"	SRD	0,- in plaats van
SRD 100.000.000,-		
- Code 0165 "Rehabiliteren Saramacca kanaal"	SRD	250.000.000,-
- Code 3404 "Improving Transport Logistics and Competitiveness"	SRD	380.000.000,-
	Totaal	SRD 630.000.000,-

54199 - Overige ontvangen leningen binnenland

Het bedrag aan leningen dat benodigd zou zijn om de diverse projecten uit te kunnen voeren in het dienstjaar 2024 voor "code 54199 Overige ontvangen leningen binnenland" is een compilatie van binnenlandse leningen en betreft de volgende programma's:

- Code 0176 "Werken en diensten t.b.v. Wegen"	SRD	247.100.000,-
- Code 0178 "Werken en diensten t.b.v. Kust, rivier en natuurbeheer"	SRD	118.769.000,-
- Code 0160 "Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten fase II (NIP):	SRD	382.900.000,-
	Totaal	SRD 748.769.000,-

Directoraat: Openbaar Groen en Afvalbeheer**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	150.007	209.066	288.220	288.220	317.042	348.339	383.319
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	146.639	204.371	267.340	267.340	294.074	323.075	355.528
610	Lonen en salarissen	128.145	180.000	223.789	223.789	246.168	270.378	297.866
611	Sociale premies	9.665	14.331	22.384	22.384	24.622	27.085	29.482
612	Gebruik van goederen en diensten	8.807	10.000	21.127	21.127	23.240	25.564	28.126
616	Sociale Uitkeringen	22	40	40	40	44	48	53
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	3.367	4.695	20.880	20.880	22.968	25.265	27.791
620	Inventaris	1.987	1.195	10.000	10.000	11.000	12.100	13.310
621	Transport middelen	1.380	3.500	10.880	10.880	11.968	13.165	14.481

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het geraamd bedrag voor de betaling van Lonen en Salarissen voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 223.789.000,-**. Dit bedrag is opgebouwd uit het ambtelijk salaris, vakantiegelden, gratificaties, persoonlijke toelagen, vacatiegelden en vervoerstoelagen.

Per juni 2023 heeft het directoraat Openbaar Groen 1747 ambtenaren in dienst, waarvan 963 personen in vaste dienst, 773 in tijdelijke dienst en 11 contractanten. Het directoraat Openbaar Groen en afvalbeheer is operationeel in stad en districten. Het personeel van het directoraat wordt daarom ook zoveel als mogelijk ingezet in hun directe woonomgeving.

Aantal werknemers naar dienstjaar van het Directoraat Openbaar Groen en afvalbeheer;

Dienstjaren	2024
< = 5	858
6 – 10	126
11 – 15	49
16 -20	136
21 – 25	307
26 – 30	51
31 – 35	171
36 – 40	49
Totaal	1747

Aantal werknemers naar leeftijd van het Directoraat Openbaar Groen en afvalbeheer;

Aantal werknemers naar leeftijdsklasse 2024	
leeftijd	2024
< = 25	64
26 – 30	161
31 – 35	173
36 – 40	234
41 – 45	252
46 – 50	254
51 - 55	323
56 - 60	282
>60	4
Totaal	1747
gemiddelde leeftijd	42 jaar

Werknemers naar kader van het Directoraat Openbaar Groen; stand per juni 2023

Werknemersbestand naar Kader van het Dir. OGA

OMSCHRIJVING	CIJFERS
Lager kader	1644
Middenkader	64
Hogerkader	15
Top kader	24
Totaal	1747

Note: Indeling op basis van indeling FISO. Schaal ≤ 6 Lager kader. Schaal 7-8 midden kader. Schaal 9-10 hoger kader. Schaal ≥ 11 Topkader

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	186.720.000
61002	Vakantietoelage	15.205.600
61003	Overwerk	5.191.900
61004	Bonussen en Gratificaties	2.455.000
61006	Vacatiegelden	70.000
61013	Functionele toelagen	8.258.000
61014	Persoonlijke toelagen	3.242.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	1.466.500
61017	Waarnemingstoelage	288.000
61021	Representatievergoeding	600.000
61023	Vervoersvergoeding	177.000
61024	Overige vergoedingen	115.000
Totaal		223.789.000

611 - Sociale premies

De sociale premies hebben betrekking op de werkgeverslasten voor pensioenfondsen en ziekenfondsen. Het totaal begroot bedrag voor de werkgeverslasten pensioenfondsen en ziekenfondsen bedragen in totaal **SRD 22.384.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfondsen	7.487.400
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfondsen	14.896.600
Totaal		22.384.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het geraamd bedrag voor het jaar 2024 bedraagt **SRD 21.127.000,-**. De raming van de diverse specifieke posten is zoveel als mogelijk aangepast aan de huidige financiële situatie. Deze zullen worden besteed aan het in stand houden van de fysieke werkomstandigheden zoals

werkmaterialen, onderhoud en exploitatie van voertuigen, utiliteiten en energie en ook voor het doen van regulier onderhoud, waarvoor voertuigen worden gehuurd. De middelen worden ook benut voor de continuïteit en verbetering van de automatisering en de telefoonkosten. Deze uitgaven voor het gebruik van goederen en diensten zijn gespecificeerd als volgt:

Opleidingen, Externe Deskundigen, reis en verblijfkosten

Uit deze post worden onder andere de kosten voor opleidingen en de reis- en verblijfkosten betaald. Voor het jaar 2024 zijn de kosten ten behoeve van deze post geraamd op **SRD 235.000,-**

Kantoorkosten, automatisering en voorlichting

Bij deze post gaat het om goederen die nodig zijn om normale administratieve werkzaamheden te verrichten. Voor het jaar 2024 is een totaalbedrag van **SRD 1.315.000 ,-** hiervoor uitgetrokken.

Gebouwen, Terreinen en Nutsvoorzieningen

Onder deze post valt het onderhoud van gebouwen en terreinen en de verrekening van de elektriciteit kosten. De water- en telefoonrekeningen worden ook uit deze post vergoed. Voor 2024 is er een bedrag van **SRD 4.300.000 ,-** hiervoor uitgetrokken.

Algemene Kosten

De algemene kosten bestaan uit onder andere de schoonmaakkosten, de kosten voor abonnementen, evenementen, onderscheidingen, huur van voertuigen en de onderhoudskosten van voertuigen die het directoraat in eigendom heeft. Het totaal bedrag voor de algemene kosten is voor het jaar 2024 gelijk aan **SRD 15.277.000,-**

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	80.000
61208	Binnenlandse reiskosten	45.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	30.000
61210	Buitenlandse reiskosten	45.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	35.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	262.000
61216	Kopieer	358.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	17.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	5.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	27.500
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	275.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	115.500

61225	Datalijnen	50.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	5.500
61228	Brochure en andere Periodieken	15.000
61230	Overige kantoorkosten	134.500
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	200.000
61235	Verbouwingen	1.500.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	1.320.000
61238	Telefoon uitgaven	715.500
61240	Water	207.000
61241	Electriciteit	357.500
61247	Schoonmaak	100.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	2.335.500
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	3.390.000
61251	Voeding	175.000
61254	Onderzoekskosten	82.500
61255	Rechterlijke Vonnissen	24.500
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	100.000
61260	Onderscheidingen	600.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	50.000
61263	Overige Algemene Kosten	125.500
61283	Huur van voertuigen	7.199.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	1.095.000
Totaal		21.127.000

616 - Sociale Uitkeringen

Onder de Sociale Uitkeringen vallen de lig- , verpleeg, de poliklinische- en de overige medische kosten. Onder de overige medische kosten vallen de kosten voor tandheelkundige behandeling en oogheelkunde. Tot de poliklinische kosten worden gerekend de kosten van medische keuring ten behoeve van personeel van de vuilophaaldienst. Voor het dienstjaar 2024 is er een bedrag van **SRD 40.000,=** opgenomen.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	5.000
61612	Poliklinische Kosten	18.000
61614	Overige Medische Kosten	17.000
Totaal		40.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Voor de kapitaaluitgaven voor het dienstjaar 2024 is er een bedrag van **SRD 10.000.000,=** uitgetrokken. Het kantoormeubilair van het directoraat is aan vervanging toe. In het dienstjaar 2022 en 2023 is er een deel vervangen. We zijn er echter nog niet aan toe gekomen alle behoevende afdelingen en districten van kantoor meubilair, computers en printers te voorzien. Brushcutters en Trimmers zullen wordenaangeschaft voor de uitvoering van de reguliere taken van het directoraat is stad en district. Gezien de beschikbare middelen is het minimale opgenomen voor de aanschaf van inventaris.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.750.000
62004	Computers	1.312.500
62005	Printers	437.500
62006	Netwerken	1.500.000
62009	Technisch gereedschap	2.875.000
62010	Overige inventaris	1.875.000
62011	Overige Automatisering	250.000
Totaal		10.000.000

621 - Transport middelen

in 2024 zullen er 7 dienstvoertuigen worden aangeschaft (A1 conditie) ten behoeve van veldafdelingen en 4 vracht bestelbussen (A1 conditie) voor het vervoeren van gereedschappen en apparatuur. Het wagenpark van het Directoraat is tevens sterk verouderd, waarbij een aantal van de voertuigen niet meer bruikbaar zijn voor de dienst. Voor het dienstjaar 2024 is er een bedrag van **SRD 10.880.000,=** geraamd.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	1.680.000
62104	Pickup's	6.800.000
62110	Overige transportmiddelen	2.400.000
Totaal		10.880.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	96.222	209.132	21.540	271.540	333.294	366.624	403.286
32	<i>Afval beheer en verwerking</i>	77.778	180.000	3.900	203.900	242.899	267.189	293.907
3201	Vuilophaal en -verwerking	76.963	179.500	0	200.000	238.609	262.470	288.717
3202	Opruimen van illegale vuilstortplaatsen en ophalen van groot vuil	815	500	3.900	3.900	4.290	4.719	5.191
33	<i>Milieu (Stads) verfraaiing</i>	18.444	29.132	17.640	67.640	90.396	99.435	109.379
3301	Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van secundaire en	16.564	25.000	0	50.000	70.992	78.091	85.900
3302	Stadsverfraaiingsprojecten en groenvoorziening	342	342	1.500	1.500	1.650	1.815	1.996
3303	Boomzorg	666	790	8.640	8.640	9.504	10.454	11.500
3304	Nationale schoonmaakacties en overige milieuprojecten	872	3.000	7.500	7.500	8.250	9.075	9.982

Toelichting : Programma's

3201 - Vuilophaal en -verwerking

Doelstelling:

Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu en het op verantwoorde wijze adequaat ophalen en verwerken van diverse soorten vuil zoals huisvuil en zwerfvuil.

Wijze van Financiering:

De financiering van de vuilophaal en verwerking geschiedt uit de staatsbegroting ten laste van het begrotingsartikel 3201.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Om afval op een milieu vriendelijke manier op te halen en te verwerken moet er gekeken worden naar de nieuwe technologieën die zorgdragen voor een duurzaam afvalbeheersysteem. Nieuwe verwerkingsmethoden en technologieën moeten bestudeerd en geïmplementeerd worden. Hierbij kunnen wij denken aan Sanitary Landfill (gecontroleerde vuilstort), het opzetten van een Waste to energy (WtE) plant op de vuilstortplaats Ornamibo en het introduceren van afvalscheiding bij de bron, recycling, gecontroleerde stortplaats, composteren en WtE). Dit zal een behoorlijke verlichting zijn voor de staatsuitgaven. Voor de diverse projecten in het kader van afvalbeheer is een bedrag van **SRD. 200.000.000,-** begroot.

3202 - Opruimen van illegale vuilstortplaatsen en ophalen van groot vuil**Doelstelling:**

Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu in Paramaribo en Wanica middels het opruimen en verwerken van grofvuil en het opruimen van illegale vuilstortplaatsen.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3202.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het geïnitieerd beleid m.b.t. het opruimen van de illegale vuilstortplaatsen als mede het ophalen van grootvuil. In 2024 zal het opruimen van grootvuil structureel worden aangepakt middels het uitvoeren van grofvuil ophaalproject in diverse ressorten van Paramaribo. Voor het aanhuren van de dumping trucks met grijpers is er een bedrag van **SRD. 3.900.000,-** geraamd.

3301 - Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van secundaire en tertiare trenten**Doelstelling:**

Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu in de diverse districten middels het maaien van de bermen en taluds langs diverse primaire – en secundaire wegen.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3301.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het geïnitieerd beleid m.b.t. het op regelmatige basis onderhouden van de bermen langs primaire – en secundaire wegen zal worden voortgezet. Het beleid zal ook gericht zijn op het onderhouden van de bermen langs verbindingswegen vanwege de verhoogde verkeersintensiteit in diverse woongebieden. De begroting is gemaakt op basis van bestaande onderhoudscontracten waarbij in het geraamd bedrag meegenomen een prijsherziening van 50% gelet op de inflatie ten opzichte van 2021. Voor de financiering van dit beleidsprogramma is er een bedrag van **SRD. 50.000.000,-** geraamd.

3302 - Stadsverfraaiingsprojecten en groenvoorziening**Doelstelling:**

Verbetering en verduurzaming van het urbaan milieu en optimalisering van milieu conservering door middel van stadsverfraaiing en groenvoorziening.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3302.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het geïnitieerd beleid van de afgelopen twee jaren, waarbij een inhaalslag wordt gemaakt voor rehabilitatie van diverse parken en pleinen in Paramaribo zal worden gecontinueerd. Tevens zal de focus gericht zijn op de verbetering van de parken, pleinen en plantsoenen in de districten. Voor de aanschaffingen is een bedrag van **SRD. 1.500.000,-** begroot.

Doelstelling:

Verbetering en verduurzaming van het urbaan milieu en optimalisering van milieu conservering door middel van stadsverfraaiing en groenvoorziening.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3302.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het geïnitieerd beleid van de afgelopen twee jaren, waarbij een inhaalslag wordt gemaakt voor rehabilitatie van diverse parken en pleinen in Paramaribo zal worden gecontinueerd. Tevens zal de focus gericht zijn op de verbetering van de parken, pleinen en plantsoenen in de districten. Voor de aanschaffingen is een bedrag van **SRD. 1.500.000,-** begroot.

3303 - Boomzorg**Doelstelling:**

Optimalisering milieu conservering van het aanwezige groen langs de openbare wegen en openbare terreinen.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3303.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

In de afgelopen jaren is reeds een aanvang gemaakt met het snoeien van de bomen langs de wegen in de binnenstad van Paramaribo. Het ligt in de bedoeling dit te continueren in 2024 en uit te breiden naar overige delen van Paramaribo. Voor de aanhuur van de hoogwerker en het snoeien van bomen in Paramaribo en Wanica is een bedrag van **SRD. 8.640.000,-** uitgetrokken.

3304 - Nationale schoonmaakacties en overige milieuprojecten**Doelstelling:**

Verhoging van het milieubewustwordingsproces middels de uitvoering van diverse schoonmaakacties en diverse “awareness” programma’s.

Wijze van financiering:

De financiering vindt plaats middels de staatsbegroting uit het begrotingsartikel 3304.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

In 2022 is reeds een aanvang gemaakt met het uitvoeren van een integraal milieuproject de zogenaamd “Krin Foto” actie. In 2023 zal dit project worden gecontinueerd en worden uitgebreid naar de districten Wanica en Para. Voor de uitvoering van diverse milieuprogramma’s is een bedrag van **SRD. 7.500.000,-** geraamd.

Beleidsgebied: Ruimtelijke Ordening en Milieu Kernthema Infrastructuur			
Programma	Doel programma	Te verwachten beleidsresultaten per eind 2023	Te verwachten beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Afvalbeheer en Verwerking			
3201 Vuilophaal en -verwerking	Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu in Paramaribo middels het opruimen en verwerken van vuil	Regelmatig ophalen, afvoeren en verwerken van huisvuil	- Huisvuil van Paramaribo en de diverse districten is op regelmatige basis opgehaald; - Vuil op een verantwoorde wijze verwerkt op de diverse vuilstortplaatsen in de districten
3202 Het opruimen van illegale vuilstortplaatsen en ophalen van grofvuil	Verbetering en verduurzaming van de woon – en leefmilieu in Paramaribo middels het opruimen en verwerken van vuil	Regelmatig controleren van de ambulante ploegen resulteert in regelmatig opruimen van de illegale vuilstortplaatsen.	- Autowrakken, winkel – en warenhuisvuil en zwerf – , groot – en/ of grofvuil is regelmatig opgehaald. - Illegale vuilstortplaatsen, grofvuil en groenafval zijn opgehaald en opgeruimd. - Van het verrichten van opruimingswerkzaamheden t.b.v. particulieren. - Grofvuil opgehaald in de districten Paramaribo, Wanica, Commewijne en Saramacca.
Programma: Milieu (stads)verfraaiing			
3301 Het maaien van parken en pleinen alsmede bermen en talud van de secundaire en tertiaire trezen	Verduurzamen van de bermen en taluds van secundaire – en tertiaire wegen en/of trezen middels maaiwerkzaamheden	Goed onderhouden van bermen en taluds.	- Straat – , zij – , middenbermen en taluds zijn regelmatig gemaaid evenals de parken, pleinen en plantsoenen; - Bestaande parken en pleinen in Par’bo zijn onderhouden.
3302 Stadsverfraaiings projecten en groenvoorziening	Verbetering en verduurzaming van het urbaan milieu en optimalisering van milieu conservering door middel van stadsverfraaiing en groenvoorziening	Verfraaide en van groen voorziene bermen, parken en pleinen in Paramaribo en de overige districten.	- Onderhoud en verfraaiing van de straat – , zij – en midden-bermen in de districten; - Herbeplanting en rehabilitatie van diverse parken en pleinen; - Plantmateriaal (bomen, planten, bloemen) t.b.v. perken, pleinen en parken is aangemaakt;
3303 Boomzorg	Optimalisering milieu conservering van het aanwezige groen langs de openbare wegen en terreinen	Onderhoud van de bomen in de binnenstad van Paramaribo	Bomen in de binnenstad zijn onderhouden.
3304 Nationale Schoonmaakactie en overige milieu projecten	Verhoging van het milieubewustwordingsproces middels de uitvoering van de schoonmaakactie en diverse “awareness” programma’s.	Project schoon Suriname is uitgevoerd	Grofvuil is opgehaald in stad en districten, bermen en taluds zijn gemaaid en zwerfvuil opgehaald. Het schoon Suriname Project is uitgevoerd in grote delen van het land

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	481	1.477	1.428	1.571	1.728	1.901
53	Niet Belasting Middelen	481	1.477	1.428	1.571	1.728	1.901
53100	Verhuur van Landsgebouwen en toebehoren	12	9	13	14	16	17
53153	Diverse vergoedingen	348	200	400	440	484	532
53166	Opbrengst containerverhuur	115	1.248	1.000	1.100	1.210	1.331
53203	Diverse boetes en transacties	6	20	15	16	18	20

Toelichting:

Niet Belasting Middelen

		Raming
531	Opbrengst van goederen en diensten	
53100	Verhuur van landsgebouwen en toebehoren	
	Verhuur van de kantine van het voetbalveld	13.000
53166	Opbrengst containerverhuur	
	Opbrengst containerverhuur/lediging	1.000.000
53153	Diverse vergoedingen	
	Plantenkwekerij en compostering	
1	verhuur en verkoop van plantjes	5.000
2	verkoop van compost	5.000
	Groenvoorziening Parken en Pleinen	
1	Trimmen/snoeien/omhakken en afvoeren bomen	5.000
	Straat, Terrein en berm onderhoud	
1	Onderhoud (maaien) van terreinen	35.000
2	het ophalen van grof vuil	2.500
3	opruimen van cadavers	3.000
4	verkoop van Mahonyhout	24.500
	Afdeling Milieu Politie	
1	Wegslepen en/of verkopen van autowrakken	5.000
	Vuilophaal en Afvalverwerking	
1	diverse opbrengsten	315.000
532	Boeten Straffen en verbeurdverklaringen	
53203	Diverse boetes en transacties	15.000
	TOTAAL NIET BELASTINGMIDDELEN	1.428.000

De inning uit artikel **53100 verhuur van landsgebouwen en toebehoren** is begroot op **SRD 13.000,-** voor het jaar 2024. De heffingen zijn voor het jaar 2024 niet aangepast. De kosten voor huur Kantine, voetbalveld en toilettengroep Coen Ooft plein van het directoraat Openbaar Groen en afvalbeheer worden door de directie vastgesteld.

De inningen voor artikel **53166 opbrengst containerverhuur** zullen in het jaar 2024 toenemen. De stijging heeft te maken met de verhoging van de tarieven en de aantallen te verhuren containers. De tarieven voor containerverhuur worden middels een staatsbesluit vastgesteld. Voor opbrengst containerverhuur is er een bedrag van **SRD 1.000.000,-** geraamd.

De inningen voor artikel **53153 diverse vergoedingen** zullen in 2024 voor een deel afnemen vanwege het feit dat mahonyhout niet meer wordt verkocht. Het hout wordt voor door de dienst zelf gebruikt. Voor diverse vergoedingen is een bedrag van **SRD 400.000,-** begroot.

De inningen voor artikel **53203 boetes en transacties** zullen in 2024 eveneens afnemen vanwege het feit dat het wegslepen en verkoop van autowrakken niet meer door de dienst zal plaatsvinden. Dit is een aangelegenheid van het KPS en de Districtscommissaris. Voor boetes en transacties is een bedrag van **SRD 15.000,-** geraamd.

Directoraat: Onderzoek en Dienstverlening**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	38.707	181.461	175.450	175.450	187.715	206.488	131.067
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	31.333	135.311	131.450	131.450	139.315	153.248	72.503
610	Lonen en salarissen	8.704	64.500	72.250	72.250	79.475	87.423	96
611	Sociale premies	993	5.796	7.350	7.350	8.085	8.894	9.783
612	Gebruik van goederen en diensten	21.627	65.000	51.800	51.800	51.700	56.870	62.557
616	Sociale Uitkeringen	8	15	50	50	55	61	67
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	7.374	46.150	44.000	44.000	48.400	53.240	58.564
620	Inventaris	3.471	2.150	4.000	4.000	4.400	4.840	5.324
621	Transport middelen	3.903	44.000	40.000	40.000	44.000	48.400	53.240

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

In onderstaande tabellen wordt de personeelsdata per 30 juni 2023, met betrekking tot aantal werknemers, dienstjaar en verdeling weergegeven. Het gemiddelde aantal dienstjaren per werknemer is 15 jaar.

Tabel 1: Aantal werknemers naar dienstjaar van het Directoraat Onderzoek en Dienstverlening; stand per 30 juni 2023

Dienstjaren	2023	2024
<=5	229	270
6-10	65	75
11-15	68	79
16-20	76	78
21-25	9	12
26-30	9	11
31-35	51	55
36-40	14	16
Totaal actief	521	596
Totaal inactief	0	0
General totaal	521	596

Tabel 2: Werknemers naar leeftijdsklasse. De gemiddelde leeftijd per werknemer per jaar.

Leeftijdsklasse	Aantal 2023	Aantal 2024
<=25	50	86
26-30	65	74
31-35	86	89
36-40	100	110
41-45	42	44
46-50	41	43
51-55	58	64
56-60	79	86
Totaal actief	521	596
Totaal inactief	0	0
Generaal totaal	521	596

Tabel 3: Werknemers naar kader van het Directoraat Onderzoek en Dienstverlening; stand per 30 juni 2023

Omschrijving	Aantal 2023	Aantal 2024
Lagerkader	275	300
Middenkader	213	253
Hogerkader	30	40
Topkader	3	3
Totaal	521	596

De Lonen en Salarissen voor het dienstjaar 2024 zijn voor **SRD 72.250.000,-** geraamd.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	51.485.000
61002	Vakantietoelage	10.125.000
61003	Overwerk	5.000.000
61004	Bonussen en Gratificaties	500.000
61006	Vacatiegelden	10.000
61013	Functionele toelagen	1.500.000
61014	Persoonlijke toelagen	2.000.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	630.000
61017	Waarnemingstoelage	150.000
61018	Inconvenientes	200.000
61020	Telefoonvergoeding	50.000
61021	Representatievergoeding	500.000
61023	Vervoersvergoeding	100.000
Totaal		72.250.000

611 - Sociale premies

Het begroot bedrag voor Werkgeverslasten Pensioenfonds en Werkgeverslasten Ziekenfonds bedraagt **SRD 7.350.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	3.425.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	3.925.000
Totaal		7.350.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor gebruik van goederen en diensten is het begroot bedrag **SRD 51.800.000,-**. Dit bedrag is uitgetrokken voor het aankopen van goederen en diensten gericht om het ambtelijk apparaat draaiende te houden.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	1.000.000
61203	Contractanten	14.000.000
61204	Tijdelijk personeel	14.000.000
61205	Deskundigen Binnenland	300.000
61206	Deskundigen Buitenland	500.000
61208	Binnenlandse reiskosten	500.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	300.000
61210	Buitenlandse reiskosten	1.000.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	15.000
61213	Overige Externen	50.000

61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	2.000.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	3.000.000
61221	Vergaderkosten	100.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	3.000.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	100.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	100.000
61227	Radio en Tv programma's	600.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	100.000
61246	Verzekering	5.000.000
61247	Schoonmaak	785.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	200.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	100.000
61250	Bewaking	2.000.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	500.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	100.000
61260	Onderscheidingen	500.000
61263	Overige Algemene Kosten	1.800.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	100.000
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	50.000
Totaal		51.800.000

616 - Sociale Uitkeringen

Voor de Sociale Uitkeringen is een bedrag van **SRD 50.000,-** uitgetrokken.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61612	Poliklinische Kosten	40.000
61614	Overige Medische Kosten	10.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Voor het aanschaffen van inventaris zoals bureau's, bureaustoelen, filekasten, computers, printers en airco's, etc. is een bedrag van **SRD 4.000.000,-** begroot. Ook voor de afdelingen Voorlichtingen, Interne Controle, ICT en MPU en de dependances in de districten zullen de aanschaffingen gedaan worden.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	750.000
62004	Computers	1.500.000
62005	Printers	750.000
62009	Technisch gereedschap	1.000.000
Totaal		4.000.000

621 - Transport middelen

Voor het aanschaffen van transportmiddelen is een bedrag van **SRD 40.000.000,-** begroot. Met het begroot bedrag van **SRD 35.000.000,-** voor zwaar materieel en zware voertuigen zullen graders en tractoren aangeschaft worden voor het Ministerie van Openbare Werken om werken in eigen beheer uit te voeren.

Specificatie Transportmiddelen**621 - Transport middelen**

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62101	Zwaar materieel en zware werktuigen	35.000.000
62104	Pickup's	5.000.000
Totaal		40.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	789	5.100	76.804	76.804	73.700	81.070	89.178
01	Infrastructurele Werken	0	0	4.000	4.000	4.400	4.840	5.324
0183	Onderhoud en Restauratie van Staatsgebouwen in eigen beheer	0	0	4.000	4.000	4.400	4.840	5.324
02	Institutionele versterking	0	0	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662
0296	Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	0	0	2.000	2.000	2.200	2.420	2.662
06	Informatie en Communicatie	0	0	6.804	6.804	0	0	0
0623	Upgrading Nutsvoorzieningen	0	0	6.804	6.804	0	0	0
07	Onderzoek en Ontwikkeling	789	5.100	14.000	14.000	15.400	16.940	18.635
0740	Upgrading Grond mechanisch Lab	488	3.300	1.500	1.500	1.650	1.815	1.997
0741	Verbetering van de dienstverlening Waterloorkundige afdeling	80	1.000	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655
0742	Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst	221	800	5.000	5.000	5.500	6.050	6.655
0780	Upgrading ESAI & QHSE	0	0	2.500	2.500	2.750	3.025	3.328

34	Transport	0	0	50.000	50.000	51.700	56.870	62.557
3410	Onderhoud Exploitatie van Dienstvoertuigen en Zwaarmaterieel	0	0	50.000	50.000	51.700	56.870	62.557

Toelichting: Programma's**0183 - Onderhoud en Restauratie van Staatsgebouwen in eigen beheer**

	Onderhoud en Restauratie van Staatsgebouwen in eigen beheer	District	Raming
1	Vervangen van 18 watt en 9 watt ledbuizen te Hoofdkantoor OW, Dependance, terrein verlichting en diverse Ministeries	Paramaribo	400,000
2	Aankopen van electra materialen en gereedschappen t.b.v. Sectie Electra	Diverse districten	400,000
3	Aankopen van diverse houtmaterialen, gereedschappen en apparatuur t.b.v. sectie Timmer	Paramaribo	500,000
4	Aankopen van Airco's t.b.v. diverse ruimte van Min.OW vanaf 12.000 BTU t/m 60.000 BTU	Paramaribo	1,700,000
5	Aankopen van Freon 410 en 22	Diverse districten	250,000
6	Aankopen van gereedschappen en apparatuur t.b.v. sectie Koeltechniek	Diverse districten	250,000
7	Aankopen van schildermaterialen en verf t.b.v. diverse afdelingen van Min.OW	Diverse districten	300,000
8	Aankopen van sanitair benodigdheden t.b.v. diverse afdelingen van Min.OW	Diverse districten	100,000
9	Aankopen van gereedschappen en apparatuur t.b.v. sectie Sanitair	Diverse districten	100,000
	Totaal		4,000,000

Doelstelling: De afdeling Technische Dienst is een technische afdeling en heeft als taak het onderhouden en restaureren van Staatsgebouwen in eigen beheer.

Wijze van financiering: De financiering voor het onderhouden en restaureren van Staatsgebouwen in eigen beheer vindt plaats door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 0183 voor een bedrag van **SRD 4.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

- Vervangen van 18 watt en 9 watt ledbuizen te Hoofdkantoor OW, Dependance, terrein verlichting en diverse Ministeries
- Aankopen van electra materialen en gereedschappen t.b.v. Sectie Electra
- Aankopen van diverse houtmaterialen, gereedschappen en apparatuur t.b.v. sectie Timmer
- Aankopen van Airco's t.b.v. diverse ruimte van Min. OW vanaf 12.000 BTU t/m 60.000 BTU
- Aankopen van Freon 410 en 22
- Aankopen van gereedschappen en apparatuur t.b.v. sectie Koeltechniek
- Aankopen van schildermaterialen en verf t.b.v. diverse afdelingen van Min.OW
- Aankopen van sanitair benodigdheden t.b.v. diverse afdelingen van Min.OW
- Aankopen van gereedschappen en apparatuur t.b.v. sectie Sanitair

0296 - Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek

Nr.	Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	District	Raming
1	Centraliseren van het wagenpark van het Ministerie van Openbare Werken	Paramaribo	1.000.000
4	Verder ontwikkelen van de automatisering van de Brandstofpomp en voertuigen bestand inclusief vervangen/en of uitbreiden van de pompen	Paramaribo	1.000.000
	Totaal		2.000.000

Doelstelling: De afdeling Materieel, Transport en Logistiek is een dienstverlenende afdeling en heeft als taak het onderhouden, repareren, verzekeren en het voorzien van brandstof aan alle dienstvoertuigen. Het heeft ook een coördinerende rol bij de aanschaf van dienstvoertuigen en zwaar materieel.

Wijze van financiering: De financiering voor de verbetering van de dienstverlening van de afdeling Materieel, Transport en Logistiek zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 0296 voor een bedrag van **SRD 2.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

Het centraliseren van het wagenpark van Openbare Werken, het efficiënter maken van de wasplaats, de renovatie van de loods, verder ontwikkelen van de automatisering van de brandstofpomp en voertuigenbestand inclusief het vervangen en/ of uitbreiden van de pompen.

0623 - Upgrading Nutsvoorzieningen

NR.	Upgrading nutsvoorzieningen	District	Raming
1	De inventarisatie van overheidsgebouwen van het Ministerie van Openbare Werken	Paramaribo	1.500.000
2	Trainingen keurmeesters	Paramaribo	20.000
3	Upgraden en herinrichting van de afdeling Nutsvoorziening en Berheer	Paramaribo	284.000
4	Betalingsrekeningen nutsvoorzieningen van het Ministerie van Openbare Werken (achterstallig en openstaande rekeningen)	Paramaribo	5.000.000
	Totaal		6.804.000

Doelstelling: De afdeling Nutsvoorzieningen zal in samenwerking met de nutsbedrijven toezicht houden bij het aanleggen en onderhouden van waterleidingen, gasleidingen en elektriciteitskabels. Het zal geschieden middels het verstrekken van vergunningen aan de nutsbedrijven.

Wijze van financiering: De financiering voor het upgraden van de afdeling nutsvoorzieningen zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 0623 voor een bedrag van **SRD 6.804.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De volgende intensivering voor 2024 zijn begroot:

- De inventarisatie van overheidsgebouwen van het Ministerie van Openbare Werken.
- Trainingen keurmeesters.
- Upgraden en herinrichting van de afdeling Nutsvoorziening en Berheer.
- Betalingsrekeningen nutsvoorzieningen van het Ministerie van Openbare Werken
- (achterstallig en openstaande rekeningen)

0740 - Upgrading Grond mechanisch Lab

Nr.	Upgrading Grondmechnisch Lab	District	Raming
1	Kalibratie CPT conus, CBR en drukteter	Paramaribo	1.000.000
2	Onderzoekskosten t.b.v. innovatie	Paramaribo	500.000
	Totaal		1.500.000

Doelstelling: De afdeling Grondmechanisch en Bouwmaterialen Laboratorium draagt zorg voor de geschiktheids- en kwaliteitskeuring van verschillende grondsoorten, bouwmaterialen en asfalt voor gebruik bij diverse civieltechnische als bouwkundige projecten in Suriname. Deze keuringen geschieden volgens de geldende internationale normen zoals ASTM, NEN en ASHTOO.

Wijze van financiering: De financiering van het upgraden van het Grondmechanisch en Bouwmaterialen Laboratorium zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0740 voor een bedrag van **SRD 1.500.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

- Kalibratie CPT conus, CBR en drukteter
- Onderzoekskosten t.b.v. innovatie

0741 - Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling

Nr.	Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling	District	Raming
1	Onderhoud bestaande en nieuwe observatie Meetstations	Diverse districten	1.000.000
2	Aanschaf en Installatie van nieuwe "moderne" obeservatie meetstations	Diverse districten	1.500.000
3	Opzetten/ Inrichten Waterkwaliteits Laboratorium	Paramaribo	1.900.000
4	Service Microscope, Lab. Instrumenten, Vaartuig en Buitenboordmotor	Diverse districten	100.000
5	Capaciteitsversterking en Upgrading Wetenschappelijk onderzoek	Diverse districten	500.000
	Totaal		5.000.000

Doelstelling: De Waterloopkundige afdeling heeft als doel het bevorderen, optimaal benutten, beheren, beheersen (flood-control) en beschermen van de Surinaamse wateren.

Volgens de wereld waterraad is Suriname op de zesde plaats gerangschikt op de lijst van landen met het grootste zoetwater voorkomens.

Desondanks zijn er perioden van watertekorten binnen o.a. de rijstsector en de energiesector (waterkracht).

Dit komt o.a. doordat waterbeheer in Suriname nog onvoldoende is ontwikkeld. Gezien het belang van water en de plaats van Suriname op het gebied van zoetwater voorkomens, internationaal bekeken, is het gewenst dat onze wateren duurzaam worden benut. Hiervoor is adequate waterbeheer, upgrading en modernisering noodzakelijk en zal de dienst hierbij een wezenlijke bijdrage leveren.

Wijze van financiering: De financiering van het verbeteren van de dienstverlening van de Waterloopkundige afdeling zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0741 voor een bedrag van **SRD 5.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensivering voor 2024:

De volgende intensivering op code 0741 zijn begroot:

- Onderhoud bestaande en nieuwe observatie Meetstations
- Aanschaf en installatie van nieuwe "moderne" observatie meetstations in het binneland.
- Het opzetten/ inrichten van een waterkwaliteit lab.
- Sevice microscope, lab. Instrumenten, vaartuig en buitenboordmotor
- Capaciteitsversterking en Upgrading Wetenschappelijk onderzoek

0742 - Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst

Nr.	Verbetering dienstverlening Meteorologische Dienst	District	Raming
1	Onderhouden van bestaande meetstations en nieuwe stations	Diverse districten	1.000.000
2	Het upgraden/trainen van het personeel van de Meteorologische Dienst Suriname	Paramaribo	500.000
3	Audit/Certificering Meteorologische Dienst	Diverse districten	200.000
4	Contributie WMO	Paramaribo	1.500.000
5	Het herinrichten/uitbreiden van het nieuwbouw Duisburg	Paramaribo	500.000
6	Het uitbetalen van de externe krachten	Diverse districten	100.000
7	RADAR maintanance contract	Para	1.200.000
	Totaal		5.000.000

Doelstelling: De Meteorologische Dienst Suriname draagt zorg voor het verschaffen van vakkundige weer- en klimaatinformatie aan derden. De dienst levert producten en diensten welke bijdragen aan onder ander, de veiligheid, het milieu en de economie. Het is tevens een datacentrum voor Meteorologie en Klimatologie ter ondersteuning van verschillende overheidsorganisaties, Ngo's, Adviesbureaus, onderzoekers en belanghebbenden.

Wijze van financiering: De financiering voor het verbeteren van de dienstverlening Meteorologische Dienst zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0742 voor een bedrag van **SRD 5.000.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensivering voor 2024:

De volgende intensivering op code 0742 zijn begroot:

- Onderhouden van bestaande meetstations en nieuwe stations
- Het upgraden/ trainen van het personeel van de Meteorologische Dienst Suriname
- Audit/ Certificering Meteorologische Dienst
- Contributie WMO
- Het herinrichten/ uitbreiden van het nieuwbouw Duisburg
- Het uitbetalen van de externe krachten
- RADAR maintanance contract

0780 - Upgrading ESAI & QHSE

Nr.	Upgrading ESAI en QHSE	District	Raming
1	Implementatie en handhaving van het ESIA en QHSE beleid	Diverse districten	50,000
2	Het analyse van de huidige situatie van de vuilstortplaats te Ornamibo en het in kaart brengen van vuilstortplaatsen in de districten	Diverse districten	20,000
3	Het in kaart brengen van milieu effecten van verkavelingsprojecten op de infrastructuur	Diverse districten	50,000
4	Identificeren, analyseren en management van incidenten/ calamiteiten en het uitvoeren van riskassessments	Diverse districten	100,000
5	Het vaststellen van ESIA normen/ richtlijnen die het Ministerie zal handhaven	Paramaribo	50,000
6	Het aanschaffen van automated external defibrillator (AED)	Paramaribo	40,000
7	Het aanschaffen van luchtkwaliteits meters (Co2)/ Hydrogen Sulfide (H2S) Gas Detector	Paramaribo	30,000
8	Het aanschaffen van PPE's en overige veiligheidsmiddelen	Diverse districten	2,000,000
9	Het organiseren van trainingen mbt brandpreventie evacuatieplan en drills t.b.v. hoofgebouw OW en dependances	Paramaribo	50,000
10	Het afsluiten van SOR- verzekering voor medewerkers directoraat O&D	Diverse districten	40,000
11	Richtlijnen voor milieu, gezondheid en veiligheid	Diverse districten	40,000
12	Training ISO 14001:20145 Milieumanagementsystemen	Diverse districten	30,000
	Totaal		2,500,000

Doelstelling: De afdeling ESIA en QHSE stelt zich ten doel om een ongeval vrije Ministerie te zijn, waarbij het belangrijk is om bewust te zijn van de levens kritische activiteiten en om veiligheidsrisico's zoveel te mogelijk te elimineren of te verminderen.

Wijze van financiering: De financiering voor het upgraden van de afdeling ESIA en QSHE zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage.

De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 0780 voor een bedrag van **SRD 2.500.000,-**.

De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

- Implementatie en handhaving van het ESIA en QHSE beleid
- Het analyse van de huidige situatie van de vuilstortplaats te Ornamibo en het in kaart brengen van vuilstortplaatsen in de districten
- Het in kaart brengen van milieu effecten van verkavelings projecten op de infrastructuur
- Identificeren, analyseren en management van incidenten/ calamiteiten en het uitvoeren van riskassessments
- Het vaststellen van ESIA normen/ richtlijnen die het Ministerie zal handhaven

- Het aanschaffen van automated external defibrillator(AED)
- Het aanschaffen van luchtkwaliteits meters (Co2)/ Hydrogen Sulfide (H2S) Gas Detector
- Het aanschaffen van PPE's en overige veiligheidsmiddelen
- Het organiseren van trainingen mbt brandpreventie evacuatieplan en drills t.b.v. hoofdgebouw OW en dependances
- Het afsluiten van SOR- verzekering voor medewerkers directoraat O&D
- Richtlijnen voor milieu, gezondheid en veiligheid
- Training ISO 14001:20145 Milieumanagementsystemen

3410 - Onderhoud Exploitatie van Dienstvoertuigen en Zwaarmaterieel

	Onderhoud Exploitatie van dienstvoertuigen en zwaarmaterieel	District	Raming
1	Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen en levering van brandstoffen, smeermiddelen en vetten	Diverse districten	47,000,000
2	Onderhoud Exploitatie zwaarmaterieel	Diverse districten	3,000,000
	Totaal		50,000,000

Doelstelling: De afdeling Materieel, Transport en Logistiek is een dienstverlenende afdeling en heeft als taak het onderhouden, repareren, verzekeren en het voorzien van brandstof aan alle dienstvoertuigen. Het heeft ook een coördinerende rol bij de aanschaf van dienstvoertuigen/ zwaar materieel. De afdeling stelt zich ten doel het registreren en onderhouden van overheidsvoertuigen.

Wijze van financiering: De financiering voor de verbetering van de dienstverlening van de afdeling Materieel, Transport en Logistiek zal plaatsvinden door Overheidsbijdrage. De uitgaven hiervoor zal begroot worden op code 3410 voor een bedrag van **SRD 50.000.000,-**. De verdeling van de middelen vindt plaats op basis van urgentie en prioriteit.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

- Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen en levering van brandstoffen, smeermiddelen en vetten.
- Onderhoud Exploitatie zwaarmaterieel.

In het navolgende zullen de beleidsdoelen per beleidsgebied welke het directoraat nastreeft in het kort worden toegelicht.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Programma	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2024
0296 Verbetering dienstverlening Materieel, Transport en Logistiek	De afdeling Materieel, Transport en Logistiek is een dienstverlenende afdeling en heeft als taak het onderhouden/ repareren, verzekeren en het voorzien van brandstof aan alle dienstvoertuigen.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het centraliseren van het wagenpark, het moderniseren van de garage, het efficiënter maken van de wasplaats en het moderniseren van de brandstofpompen.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het centraliseren van het wagenpark van OW en verder ontwikkelen van de automatisering van de brandstofpomp en voertuigen bestand inclusief vervangen en/ of uitbreiden van de pompen.
0623 Upgrading nutsvoorzieningen	De afdeling Nutsvoorzieningen zal in samenwerking met de nutsbedrijven toezicht houden bij het aanleggen en onderhouden van waterleidingen, gasleidingen en elektriciteitskabels.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het upgraden van de telefooncentrale van het Ministerie van Openbare Werken.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor de inventarisatie van overheidsgebouwen van het Ministerie van Openbare Werken. Het trainen van keurmeesters. Upgraden en herinrichten van de afdeling Nutsvoorzieningen en Berheer. Betaling van de openstaande rekeningen nutsvoorzieningen van het Ministerie van Openbare Werken.
0740 Upgrading Grond mechanisch Lab	Het plegen van nieuwe investeringen, zodat de dienstverlening wordt verbeterd.	Het geraamd bedrag zal aangewend worden voor het aanschaffen van een sondeerapparaat.	Het geraamd bedrag zal aangewend worden voor kalibratie CPT conus, CBR en druktester. Verder worden nog onderzoekskosten t.b.v innovatie geraamd.
0741 Verbetering van de dienstverlening Waterloopkundige afdeling	Het plegen van nieuwe investeringen, zodat de dienstverlening wordt verbeterd.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het upgraden en moderniseren van de meetstations in de diverse districten en het onderhouden van laboratorium apparatuur.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het onderhouden van de bestaande en nieuwe observatie meetstations, de aanschaf en installatie van nieuwe "moderne" observatie meetstations in het binneland, opzetten/ inrichten waterkwaliteitslaboratorium, service microscope, lab. instrumenten, vaartuig en buitenboordmotor. Capaciteitsversterking en Upgrading Wetenschappelijk onderzoek.
0742 Verbetering dienstverlening Meteorologische dienst	Het plegen van nieuwe investeringen, zodat de dienstverlening wordt verbeterd en de verstrekte weersinformatie effectief, efficiënt, tijdig en juist is.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor de rehabilitatie van de meetstations in de diverse districten en het onderhouden van laboratorium apparatuur.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het onderhouden van bestaande meetstations en nieuwe stations, het upgraden/trainen van het personeel van de Meteorologische Dienst Suriname, de Audit/Certificering van de Meteorologische dienst, betaling van de Contributie WMO gelden. Het herinrichten/uitbreiden van het nieuwbouw Duisburg, het uitbetalen van de externe krachten en het aansluiten van de Radar maintenance contract.
0780 – Upgrading ESIA en QHSE	De afdeling ESIA en QHSE stelt zich ten doel om een ongeval vrije ministerie te zijn.	Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het implementeren en handhaving van het ESIA en QHSE beleid op het Ministerie.	Implementatie en handhaving van het ESIA en QHSE beleid, het analyseren van de huidige situatie van de vuilstortplaats te Ornamibo, het in kaart brengen van vuilstortplaatsen in de districten, het in kaart brengen van milieu effecten van verkavelingsprojecten op de infrastructuur, identificeren, analyseren en managen van incidenten/ calamiteiten en het uitvoeren van riskassessments,

			het vaststellen van ESIA normen/richtlijnen die het Ministerie zal handhaven. Ook het aanschaffen van automated external defibrillator (AED), het aanschaffen van luchtkwaliteits meters (Co2)/ Hydrogen Sulfide (H2S) Gas Detector en het aanschaffen van PPE's en overige veiligheidsmiddelen behoren tot de geplande projecten. Het organiseren van trainingen m.t brandpreventie evacuatieplan en drills t.b.v. hoofdgebouw OW en dependances, het afsluiten van SOR- verzekering voor medewerkers directoraat O&D Richtlijnen voor milieu, gezondheid en veiligheid training ISO 4001:20145 Milieu managementsystemen.
0183 – Onderhoud en Restauratie van Staatsgebouwen in eigen beheer	De afdeling Technische Dienst is een technische afdeling en heeft als taak het onderhouden restaureren van Staatsgebouwen in eigen beheer.		Het begroot bedrag zal worden aangewend voor het vervangen van 18 watt en 9 watt ledbuizen te Hoofdkantoor OW, Dependance, terrein verlichting en diverse Ministeries, aankopen van electra materialen en gereedschappen t.b.v. Sectie Electra, aankopen van diverse houtmaterialen, gereedschappen en apparatuur t.b.v sectie Timmer. Het aankopen van Airco's t.b.v. diverse ruimte van Min. OW vanaf 12.000 BTU t/m 60.000 BTU en Freon 410 en 22. Het aankopen van gereedschappen en apparatuur t.b.v sectie Koeltechniek en schildermaterialen, verf t.b.v. diverse afdelingen van Min. OW, aankopen van sanitair benodigdheden t.b.v. diverse afdelingen van Min. OW en het aankopen van gereedschappen en apparatuur t.b.v sectie Sanitair.
3410 – Onderhoud Exploitatie van dienstvoertuigen en zwaarmaterieel	De afdeling Materieel, Transport en Logistiek is een dienstverlenende afdeling en heeft als taak het onderhouden/ repareren, verzekeren en het voorzien van brandstof aan alle dienstvoertuigen.		Het begroot bedrag zal worden aangewend voor de onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen en levering van brandstoffen, smeermiddelen en vetten. Ook nog het onderhouden en exploitatie zwaarmaterieel.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	19.338	10.900	11.990	13.190	14.508
53	Niet Belasting Middelen	0	19.338	10.900	11.990	13.190	14.508
53106	Opbrengst brandstoffen Paramaribo	0	14.533	0	0	0	0
53107	Opbrengst brandstoffen Nickerie	0	2.400	0	0	0	0
53110	Leges	0	2.200	2.650	2.915	3.207	3.527
53415	Bestekken	0	5	0	0	0	0
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	200	8.250	9.075	9.983	10.981

Toelichting:

53110 - Leges

De afgekeurde dienstvoertuigen en/ of zwaar materieel worden ten laste van dit artikel verkocht. De verkoop van karkassen geschiedt middels een openbare aanbesteding. Voor de Leges is er een bedrag van **SRD 2.500.000,-** geraamd. Voor de afdeling Nutsvoorziening en Beheer is ook een bedrag geraamd voor legeskosten van **SRD. 150.000,-**.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen

Voor het dienstjaar 2024 is er voor de diverse niet belasting ontvangsten een bedrag van **SRD 8.250.000,-** geraamd.

Ontvangsten van de Meteorologische Dienst

De Meteorologische Dienst verstrekt informatie aan derden betreffende weersberichten tegen betaling. Tarieven worden vastgesteld afhankelijk van verstrekte informatie. De tarieven zullen per categorie worden aangepast. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld.

Ontvangsten afdeling Waterloopkundige Afdeling

Betreft ontvangsten voor het verstrekken van gegevens zoals de waterstanden, de afvoeren/ stroomsnelheden van het water, de waterkwaliteitsgegevens, de kwaliteit van het water en diverse rapportages. De tarieven zullen per categorie worden aangepast. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld.

Ontvangsten afdeling Grond mechanisch en Bouwmaterialen Laboratorium

De schatting is gebaseerd op de aangepaste tarieven voor diverse testen en verschillende projecten van het ministerie van Openbare Werken die gepland zijn voor het jaar en ook de externe opdrachten die binnen zullen komen. De tarieven zullen per categorie worden aangepast. Ook zullen mogelijk wet en regelgeving, instructies en vergunningsaanvragen worden aangepast en mogelijk via onlinemogelijkheden worden afgehandeld. De mogelijkheden zullen worden bekeken om dit laboratorium tot een parastatale instelling of nv om te zetten.

Opbrengsten van Materiaal, Transport en Logistiek

Door de afdeling worden diverse overheidsvoertuigen gerepareerd en/ of voorzien van een servicebeurt. Ten laste van dit artikel vindt er verrekening plaats middels het opmaken van verrekening mandaten. Ook worden er dienstvoertuigen en zwaar materieel gewassen.

Afdeling 15. Het Ministerie van Transport Communicatie en Toerisme

De begroting voor het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Volgens het Presidentieel besluit van 16 juli 2020 no 14/2020, houdende aanpassing instelling departementen van algemeen bestuur ("Besluit Taakomschrijving Departementen 1991" (S.B. 1991 no. 58, geldende tekst S.B. 2017 no. 22 zoals laatstelijk gewijzigd S.B. 2020 no 141) is het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme belast met de zorg voor:

- Het transportwezen, waaronder het water-, lucht-, en wegtransport, alsmede het openbaar vervoer en het toezicht daarop;
- De faciliteiten ten behoeve van het water- en luchtverkeer, in het bijzonder met betrekking tot een veilige en efficiënte afhandeling van personen en goederen, het loodswezen, alsmede het beheer van alle havens;
- De afgifte van lucht- en zeebrieven;
- De communicatie;
- Het toerisme.

DIRECTORAAT TOERISME

De begroting van het directoraat Toerisme voor het dienstjaar 2024 behelst een waarbij de prioriteiten voor zover mogelijk in overeenstemming zijn met de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat. De begroting is opgemaakt rekening houdende met het begrotingstekort, de economische groei, inflatie en de wisselkoersen. Verder zijn de doelen van het directoraat afgeleid van het Crisis- en Herstelplan (CHP) 2020-2022, het Ontwikkelingsplan OP 2022 – 2026, het Nationaal Strategisch Toerisme Plan 2018-2030 en de concrete acties uit het Beleidsmatrix met betrekking tot de uitvoering van het Nationaal Dialoog die richting geven aan duurzame ontwikkeling op zowel langer als korter termijn.

Beleidsgebied/doel

Voor ons land is de toerisme sector een belangrijk economisch potentieel. Het levert een aanzienlijke bijdrage aan het BNP. Deze sector is een katalysator voor werkgelegenheid en ondernemerschap. Verwacht wordt dat de ontwikkelingen in de olie en gasindustrie van grote invloed zal zijn op de toerisme sector in Suriname.

Suriname behoort tot een van de weinige landen met veel primair bos, een rijke bio- en culturele diversiteit. Natuur- en cultuurtoerisme zijn daarom producten die de positie van Suriname op de regionale en internationale toeristenmarkt versterken.

DIRECTORAAT ALGEMENE EN ADMINISTRATIEVE ZAKEN

Het Directoraat Algemene en Administratieve Zaken dient ertoe om administratief ondersteunende diensten van het Ministerie zoveel mogelijk te clusteren, zodat vanuit een centrale plek het gemonitord kan worden. Daardoor kunnen de overige technische directoraten, zich focussen op de puur technische taken, met kans op een grotere output. Bovendien wordt hiermee eenduidig handelen bij de uitvoering van soortgelijke taken ten behoeve van de directoraten onder het Ministerie bevorderd. Dit past overigens goed binnen de algemene ambtelijke structuur overheid en is ook nog kosten efficiënt. De afwikkeling van administratieve taken blijkt in de praktijk, vanwege de benodigde kennis en accuratesse hierbij, een enorme druk te veroorzaken op het dagelijks functioneren van diverse functionarissen op het Ministerie. Met de instelling van dit directoraat zal de afhandeling van administratieve zaken efficiënter geschieden.

DIRECTORAAT TRANSPORT

De begroting van het directoraat Transport voor het dienstjaar 2024 behelst een voornemen van een realistische beleidsverantwoorde begroting, waarbij de prioriteiten voor zover mogelijk in overeenstemming zijn met de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat. De uitgaven zoals opgenomen zijn binnen het kader van het streven van de regering, waarbij er rekening is gehouden met het geprojecteerde begrotingstekort, de economische groei, inflatie en wisselkoersen. Verder zijn de doelen van het Directoraat afgeleid van het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022-2026. Uitgaande van het (MOP) is de focus van het Directoraat gericht op het kern beleidsgebied Transport.

Beleidsgebieden/doelen

Het algemeen transportbeleid

Het ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme is conform de taakstelling Departementen van 1991 zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2015 no 41 belast met de zorg voor het transportwezen, waaronder het water, luchttransport en wegvervoer, alsmede het openbaar vervoer en het toezicht daarop.

Uit hoofde van deze bevoegdheden is het transportbeleid van het ministerie er op gericht om o.a. te voldoen in de mobiliteitsbehoefte van nationale en internationale reizigers die respectievelijk in, naar of vanuit Suriname willen reizen. Ter voldoening aan de mobiliteitsvraag heeft Suriname bovendien een multimodaal transportsysteem. Het streven van het ministerie is er derhalve erop gericht om de kwaliteitskenmerken van de verschillende modaliteiten van de keten en van de aansluiting tussen de diverse modaliteiten te waarborgen en steeds te verbeteren. Die kwaliteitskenmerken zijn: tijd, betaalbaarheid, beschikbaarheid, comfort, status, imago, veiligheid, doorzichtigheid, en zekerheid.

In het beleidsjaar 2024 zal het beleid er derhalve erop gericht worden om de transportsector institutioneel te versterken. De doelen die hierbij gesteld zullen worden zijn verbeterde toegankelijkheid, verbeterde mobiliteit en een efficiëntere dienstverlening in de transportsector.

De transportsector wordt onderverdeeld in drie (3) subsectoren, te weten:

1. Watertransport
2. Wegtransport
3. Luchttransport.

Watertransport

Beleidsprioriteiten

Het Ministerie van TCT zal de vaste infrastructuur ontlasten door het transport te water te stimuleren. Daarbij zal het Ministerie vanwege haar taakstelling, de veiligheid, beveiliging en milieuvriendelijke aspecten verwerven tot prioriteiten. Het traditionele vervoer van personen en goederen via waterwegen zal efficiënter plaatsvinden.

Er zal een integraal maritiem beleid worden uitgestippeld, dat gericht is op een gestructureerd, effectief en efficiënt gebruik van de waterwegen. Door middel van de vastgestelde voorwaarden en richtlijnen zullen de daarvoor aangewezen instanties de controle op het gebruik van de waterwegen opvoeren.

De havensector zal gestructureerd moeten worden waarbij specifieke havens aangewezen moeten worden als havens van nationale betekenis (het kern havennetwerk).

De N.V. Havenbeheer Suriname in 1971 bij Landsverordening is hiertoe ingesteld, die het beheer voert over de voornaamste haven in Suriname, - de Nieuwe Haven-, zal hierin een bijzondere (leidende) positie moeten hebben.

Wegtransport

In deze beleidsperiode is het van belang dat het wegtransport verder gereguleerd wordt. Dit doel zal gerealiseerd worden middels, het ordenen van het openbaar vervoer en het maken en implementeren van beleid met betrekking tot het taxiwezen en goederenvervoer over de weg. Transport is de levensader van elke economie en moet gegarandeerd en betaalbaar zijn voor een ieder. Binnen de subsector wegtransport wordt het beleid uitgevoerd door de dienst Openbaar Vervoer en het Nationaal Vervoer Bedrijf NV.

Openbaar Vervoer

Het doel

Het Ministerie stelt zich ten doel de totale ontsluiting van de woon- en leefgemeenschappen over het geheel land te realiseren, zodat het openbaar vervoer bereikbaar en betaalbaar kan zijn voor alle Surinamers.

Goederenvervoer

Het beleid met betrekking tot het vervoeren van goederen door de lucht en over het water is in de desbetreffende wet- en regelgeving reeds geformuleerd. Het vervoeren van goederen over de weg is echter nog niet geregeld. Het beleid zal in het jaar 2023 erop gericht zijn het goederenvervoerbeleid te formuleren en implementeren. De redenen hiervoor zijn garanderen van een langere levensduur van de weginfrastructuur, veiligheid van overige weggebruikers als het gaat om vervoer van giftige stoffen en om het oponthoud op de wegen te voorkomen bij het in- en uitladen van onder andere containers. Wettelijke voorzieningen voor het wegvervoer moeten zo nodig worden aangepast en afgestemd op de basisprincipes van veiligheid, doelmatigheid en efficiëntie.

Luchttransport

Stand van zaken en problematiek:

De vigerende luchtvaartwet is verouderd. Er moet een inventarisatie plaatsvinden en waar nodig revisies worden gepleegd en eventueel nieuwe wet- en regelgeving worden geslagen.

Niet alle airstrips in het binnenland voldoen aan de International Civil Aviation Organization (ICAO) normen. Bepaalde delen van het binnenland zijn moeilijk bereikbaar en begaanbaar over land of water, waardoor de voorkeur moet worden gegeven aan luchttransport. De veiligheid van alle luchtvaartterreinen zal worden verhoogd conform het burgerluchtvaart-veiligheidsbeleid. Voorts zal de luchtvaartdienst beter gehuisvest worden, daar het huidige pand niet meer voldoet aan de eisen.

DIRECTORAAT COMMUNICATIE

De begroting van het directoraat Communicatie voor het dienstjaar 2024 behelst een voornemen van een realistische beleid verantwoorde begroting, waarbij de prioriteiten voor zover mogelijk in overeenstemming zijn met de uitvoeringscapaciteit van het Directoraat. De uitgaven zoals opgenomen zijn binnen het kader van het streven van de regering, waarbij er rekening is gehouden met het geprojecteerde begrotingstekort, de economische groei, inflatie en wisselkoersen. Verder zijn de doelen van het Directoraat afgeleid van het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) 2022-2026, welke richting geeft aan het bereiken van duurzame ontwikkeling op lange termijn en de focus van het Directoraat gericht is op het kern beleidsgebied communicatie.

Beleidsgebieden/doelen

Binnen de telecommunicatiesector, incentives creëren die de introductie van informatie- en communicatietechnologie gerelateerde diensten moet stimuleren. In deze zullen wet- en regelgeving ter ondersteuning van dit voornemen worden aangepast.

Het algemeen communicatiebeleid

Binnen het directoraat leveren diverse stakeholders m.n. de parastatalen een belangrijke bijdrage aan het hoofd beleidsgebied Communicatie. De volgende uitkomsten zullen in het beleid verder uitgewerkt worden in resultaten- en actieprogramma's van de desbetreffende ministeries en instituten:

1. De Telecommunicatie Autoriteit Suriname ziet toe op de uitvoering van de nationale telecommunicatie strategie binnen het aangepast wettelijk kader voor de sector.
2. Als gevolg van Overheids- en particuliere investeringen en in lijn met de nationale ICT-strategie is de fysieke infrastructuur voor de ICT-sector uitgebreid en is het assortiment van producten en diensten meer gediversifieerd en van hogere kwaliteit.

3. De dekkinggraad en capaciteit van het breedbandnetwerk zijn in lijn met de nationale telecommunicatie strategie en verhogen de efficiëntie van het internetverkeer, faciliteren de operationalisering van bijzondere activiteiten (onderwijs, veiligheid, e-business, e-Government, outsourcing, etcetera) en de potentie van de sector om internationale markten te bedienen.

4. In de telecommunicatiesector zijn gespecialiseerde ‘centers of excellence’ operationeel.

5. De toegang tot het internet is toegenomen in urbane en rurale gebieden.

Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme en m.n. het directoraat Communicatie zal de onderstaande projecten uitvoeren die moeten bijdragen tot het realiseren van de doelen die zijn gesteld voor de telecommunicatiesector in Suriname.

1. Opzetten ICT-platform

2. Wetgeving

3. Girls in ICT Day

4. Nationale Commissie Cybersecurity

5. CARICOM Single ICT Space

Internationale Organisaties

Suriname is ook lid van Internationale organisaties. Voor het beleidsgebied Communicatie zijn de volgende Internationale Organisaties van belang. Deze zijn: de World Trade Organisation (WTO), International Telecommunications Union (ITU), Caribbean Telecommunications Union(CTU), Inter- American Telecommunication Commission van de Organisatie voor Amerikaanse Staten (OAS/CITEL), Caribbean Association of National Telecommunications Organizations (CANTO) en Caribbean Community (CARICOM).

De hierboven opgenomen bedragen hebben betrekking op de ontwikkelingsdoelen van Suriname en het daarbij behorend beleidsgebied: Communicatie. In onderstaande pagina's zullen de concrete plannen van het Directoraat worden verwerkt om de vastgestelde doelen te kunnen realiseren.

Directoraat: Toerisme**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	4.697	10.201	17.144	11.947	11.399	12.918	13.946
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	4.413	8.605	15.774	10.947	11.299	12.798	13.796
610	Lonen en salarissen	4.068	7.476	9.350	9.350	8.791	9.989	10.736
611	Sociale premies	197	822	990	990	1.000	1.200	1.350
612	Gebruik van goederen en diensten	148	300	5.400	600	1.500	1.600	1.700
616	Sociale Uitkeringen	0	7	34	7	8	9	10
62	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	284	1.596	1.370	1.000	100	120	150
620	Inventaris	85	96	1.370	1.000	100	120	150
621	Transport middelen	199	1.500	0	0	0	0	0

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen****Personeelskosten**De uitgaven onder de noemer Lonen en Salarissen zijn voor 2024 geraamd op **SRD 9.350.000,-****610 - Lonen en salarissen**

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	6.000.000
61002	Vakantietoeslag	2.555.500
61003	Overwerk	314.500
61004	Bonussen en Gratificaties	69.500
61005	Overig Salaris	4.000
61006	Vacatiegelden	7.300
61013	Functionele toelagen	62.000
61014	Persoonlijke toelagen	3.200
61015	Lesuren vergoeding	18.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	90.000
61017	Waarnemingstoelage	3.000

61018	Inconvenienten	4.000
61020	Telefoonvergoeding	26.000
61021	Representatievergoeding	155.000
61025	Tijdelijk Personeel	38.000
Totaal		9.350.000

611 - Sociale premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor 2024 geraamd op **SRD 990.000,-** Onder code 611 Sociale Premies worden ondergebracht de betaling van SZF- en pensioenpremie, welke ten behoeve van de ambtenaren in overheidsdienst, door de werkgever moet worden voldaan. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd een bedrag van SRD 736.000,- om SRD 254.000,-.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	736.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	254.000
Totaal		990.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2024 ten laste van de post “Gebruik van goederen en diensten” is een totaalbedrag gebudgetteerd van **SRD 600.000, -**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	103.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	103.000
61204	Tijdelijk personeel	11.500
61205	Deskundigen Binnenland	6.000
61208	Binnenlandse reiskosten	51.500
61209	Binnenlandse verblijfskosten	6.500
61210	Buitenlandse reiskosten	6.500
61211	Buitenlandse verblijfskosten	51.150
61213	Overige Externen	6.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	6.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	7.500
61216	Kopieer	4.500
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	5.500
61218	Bode diensten	5.100
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	3.200
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	4.500
61221	Vergaderkosten	6.500

61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	9.500
61223	Onderhoudskosten automatisering	4.250
61224	Licenties en programmakosten	3.100
61225	Datalijnen	7.550
61226	Advertenties en Bekendmakingen	4.600
61227	Radio en Tv programma's	10.600
61230	Overige kantoorkosten	3.150
61231	Overige kosten Automatisering	5.200
61233	Huur gebouwen en Terreinen	30.200
61235	Verbouwingen	5.200
61237	Onderhoud van openbare terreinen	5.200
61238	Telefoon uitgaven	700
61240	Water	2.800
61241	Electriciteit	5.850
61242	Overige kosten Gebouwen en terrienen	5.600
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	1.800
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	3.150
61246	Verzekering	2.350
61247	Schoonmaak	5.600
61248	Gereedschappen en Apparatuur	3.100
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	1.350
61250	Bewaking	1.350
61251	Voeding	11.750
61253	Vrachtkosten en Porti	2.700
61254	Onderzoekskosten	2.850
61255	Rechterlijke Vonnissen	1.750
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	1.100
61260	Onderscheidingen	600
61263	Overige Algemene Kosten	10.600
61279	Medicijnen	350
61280	Hulpmiddelen	2.750
61283	Huur van voertuigen	2.800
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	51.500
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	1.100
Totaal		600.000

616 - Sociale Uitkeringen

In het dienstjaar 2024 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van **SRD 7.000,-** opgenomen.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten	Omschrijving	Raming
61612	Poliklinische Kosten	4.000
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	2.000
61614	Overige Medische Kosten	1.000
Totaal		7.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Onder de kapitaaluitgaven worden opgevoerd de kosten voor inventaris en aanschaffingen. Voor het jaar 2024 is voor "Inventaris" een totaalbedrag van **SRD 1.000.000,-** opgenomen. Dit bedrag zal, gezien de enorme behoefte van alle afdelingen, voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting. Met name aanschaf van diverse kantoormeubilair ter vervanging van het reeds afgeschreven en onbruikbaar meubilair. Daarnaast zullen middelen aangewend worden voor de vervanging van computers en printers voor diverse afdelingen.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	510.000
62003	Communicatie	197.000
62004	Computers	128.000
62005	Printers	124.000
62006	Netwerken	5.000
62009	Technisch gereedschap	9.000
62010	Overige inventaris	8.000
62011	Overige Automatisering	9.000
62012	Overige gereedschappen	10.000
Totaal		1.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	6.181	33.003	262.723	47.943	57.975	69.575	82.230
06	Informatie en Communicatie	0	1.000	8.700	2.000	2.000	2.200	2.500
0616	Toerisme Awareness	0	1.000	8.700	2.000	2.000	2.200	2.500
09	Subsidie en Bijdragen	1.098	1.203	6.700	1.600	1.500	1.700	1.900
0962	Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	1.098	1.203	6.700	1.600	1.500	1.700	1.900
13	Wetgeving en Standaarden	0	2.000	24.000	5.000	6.000	6.000	7.000
1315	Suriname Toerisme Autoriteit	0	2.000	24.000	5.000	6.000	6.000	7.000
38	Ontwikkeling Toerisme Sector	5.083	28.800	223.323	39.343	48.475	59.675	70.830
3802	Marketing en branding	3.870	5.200	10.350	6.500	1.200	1.300	1.350
3803	Stimulering lokaal toerisme	684	700	5.250	3.000	700	750	800
3804	Toerisme diensten	0	150	1.843	1.093	200	250	300
3805	Toerisme evenementen	295	500	3.505	3.000	150	175	180
3806	Toerisme training en capaciteitsversterking	234	2.250	17.875	2.250	5.225	5.200	5.200
3808	Toeristinformation en visitor centrum (ala wakapasi)	0	20.000	184.500	23.500	41.000	52.000	63.000

Toelichting : Programma's

0616 - Toerisme Awareness

Landelijk zullen er in elk district natuur milieueducatieprogramma's en toerisme awareness activiteiten worden uitgevoerd in samenwerking met de districtscommissarissen, het ministerie van Onderwijs en de private sector. Opstel en tekenwedstrijden zullen landelijk uitgevoerd worden in samenwerking met diverse scholen en toerisme tips en weetjes via de (social) media kanalen.

Het totaalbedrag voor dit programma is begroot op **SRD 2.000.000,-**.

0962 - Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)

De toerisme sector is een arbeidsintensieve sector waarbij veel goed opgeleide/ getrainde/ competente werkers nodig zijn om het toeristisch product op een hoger niveau te tillen.

De stichting heeft als doel, trainingen en opleidingen te verzorgen (in de stad en het binnenland) voor de werkende klasse en voor degenen die een carrière willen opbouwen in de toerisme- en hospitality sector, om zodoende de kwaliteit van de producten en de diensten binnen deze sector op een hoger niveau te brengen. Diverse trainingen zullen weer landelijk worden verzorgd ter versterking van de capaciteit van de toerisme sector.

Het totaalbedrag voor dit programma is begroot op **SRD 1.600.000,-**.

1315 - Suriname Toerisme Autoriteit

De Wet Suriname Toerisme Autoriteit (STA) en de Toerisme Raamwet zijn reeds aangenomen in het begrotingsjaar 2023. De STA zal binnen korte tijd opgericht en geoperationaliseerd worden. De operationalisering, huisvesting, bemensing en ordening van de sector zullen gestaag plaatsvinden.

Om in staat te zijn een prudent toerisme beleid te voeren is de institutionele versterking van publieke en private instituten van belang.

Het totaalbedrag voor dit programma is begroot op **SRD 5.000.000,-**.

3802 - Marketing en branding

De COVID-19 pandemie heeft een bijzondere invloed gehad op de wijze waarop landen travel en toerisme promotie regulier deden. Zowel onder de reizigers als onder de bewoners van de destinaties, zijn de attitudes/ behoeften aan beide zijden van het spectrum veranderd. Suriname beschikt over alle benodigde ingrediënten om terug te komen met een sterk toeristisch aanbod dat voldoet aan de gestelde verwachtingen en eisen van onze doelgroepen. Deelname aan internationale toerisme beurzen, productie van de Destinatie Gids 2024-2025 onderhoud van de website suriname.travel en het bepalen van een branding en marketingstrategie zijn enkele activiteiten onder dit programma.

Het totaalbedrag voor dit programma is begroot op **SRD 6.500.000,-**.

3803 - Stimulering lokaal toerisme

Elk district heeft unieke karakteristieken op het gebied van natuur, cultuur, erfgoed en evenementen. Deze potentie zal maximaal benut moeten worden in public private partnership. Ter uitvoering van het beleid voor de stimulering van lokaal toerisme zijn er een aantal beleidsgebieden geïdentificeerd per district. De belangrijkste aandachtsgebieden zijn: duurzaam toerisme; natuur, cultuur en milieu educatie; capaciteitsversterking; mensen rechten; klein ondernemerschap, Marketing & promotie van het district en het opzetten van toerisme informatie & visitor centra.

Het totaalbedrag voor dit programma is begroot op **SRD 3.000.000,-**.

3804 - Toerisme diensten

Informatie aan bezoekers per district is van eminent belang voor de verdere ontwikkeling van het toerisme in dat district. De bezoekers dienen op de hoogte te zijn van alle bezienswaardigheden en plaatsen voor voeding en drank, alsook andere diensten. Het verzamelen en distribueren van de informatie via de BIC's, websites, social mediakanalen, billboards zullen dan ook per district worden aangepakt.

Het totaalbedrag voor dit programma is begroot op **SRD 1.093.000,-**.

3805 - Toerisme evenementen

Jaarlijks worden er i.v.m Wereld Toerisme Dag diverse activiteiten en evenementen in de districten georganiseerd om het toerisme te bevorderen en bewustwording te creëren voor het lokaal toerisme. Het Suriname Toerisme Festival zal dan ook een jaarlijks terugkerend evenement worden gedurende een maand lang.

Het totaalbedrag voor dit programma is begroot op **SRD 3.000.000,-**.

3806 - Toerisme training en capaciteitsversterking

Het is cruciaal om aan te geven dat de uitgaven van toeristen in de districten en rurale gebieden een aanzienlijke economische impact hebben, dan in de stad. Het is van eminent belang dat landelijke toerisme opleidingen en trainingen worden verzorgd voor werkers, toekomstige werkers en de bedrijven binnen de sector. Dit met het oog op verbetering van de producten en de diensten. Met de operationalisering van de STA zal de sector gereguleerd en gecertificeerd worden en tevens voorzien worden van een keurmerk. Dit traject zal veel capaciteitsversterking vereisen.

Het totaalbedrag voor dit programma is begroot op **SRD 2.250.000,-**.

3808 - Toeristinformation en visitor centrum (ala wakapasi)

Toerisme informatie en bezoekerscentra moeten dienen als coördinatie en informatie centrum voor elk district. Zo een centrum zal voorzien worden van alle informatie met betrekking tot het toerisme in dat district alsook, arts and craft, voeding en drank, sanitaire voorzieningen, kinderspeeltuin et cetera. In het begrotingsjaar 2023 is er een aanvang gemaakt met deze centra in de districten Coronie en Saramacca en die zullen in het begrotingsjaar 2024 afgebouwd/geoperationaliseerd worden en zal er een aanvang worden gemaakt in de districten Marowijne (Albina) en Sipaliwini (Atjoni) en Wanica (Lelydorp).

Het totaalbedrag voor dit programma is begroot op **SRD 23.500.000,-**.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel/Programma:	Verwachte beleidsresultaten Per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Hoofdbeleidsgebied: Toerisme			
Code 0616 Toerisme Awareness	Toerisme bewustwording bij diverse doelgroepen	Diverse doelgroepen, w.o. beleidsmakers, jongeren, gemeenschappen bewust van duurzaam toerisme	Bewustwordings activiteiten via diverse media naar diverse doelgroepen worden voortgezet.
Code 0962 Stitching. Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	Het verzorgen van trainingen en opleidingen in stad en binnenland.	250 getrainde/ opgeleide personen.	350 getrainde/ opgeleide personen.
Code 3802: Marketing & Branding	- Behoud van monumentale panden ter bevordering van Toerisme. - Participatie aan internationaal toerisme beurzen. - Branding van Suriname als toerisme destinatie.	Vergroten samenwerkingsmogelijkheden. Toename van bezoekers, gemiddeld met 20% per jaar	Meer bekendheid van Suriname als toeristische destinatie. Meer investeringen in het toerisme en dienstensector door lokale en buitenlandse investeerders vanwege de groei in de sector. Toename van bezoekers met gemiddeld 20%
Code 3803: Stimulering lokaal toerisme	- Creëren van werkgelegenheid op lokaal niveau; - Vergroting van het assortiment van diensten en producten gericht op de lokale markt (domestic tourism) - Stimulering van investeringen in productontwikkeling (verbetering van het product). - Creëren van mogelijkheden voor de vrijetijdsbesteding van de samenleving.	Inventarisatie van het huidig toeristisch aanbod in alle districten. Branding en Marketing van elk district. Toerisme productontwikkeling ter vergroting van het aanbod	Stimulering ondernemerschap in de districten Armoedebestrijding. Branding en Marketing van elk district. Toerisme productontwikkeling ter vergroting van het aanbod.
Code 3804: Toerisme diensten	Verschaffen van informatie aan bezoekers en toeristen over de destinatie.	Faciliteren van elk district bij de opzet van het Tourist Information Center.	Elk district voorzien van een Tourist Information Centre dat gefaciliteerd wordt door het Directoraat Toerisme. Coronie en Saramacca afgebouwd en er wordt een aanvang gemaakt met de bouw van de centra en Marowijne en Atjonië (sipaliwini)
Code 3805: Toerisme evenementen	De Tourism Recognition Award.	Uitreiking van awards aan ondernemers als	Ondernemers binnen de toerisme sector ontvangen

	De Tourisme roadshow en internationale beurzen.	waardering en erkenning voor hun inzet binnen de branche. Stimuleren van de bekendheid destinatie Suriname onder het nationaal en Internationaal publiek	een Tourism Recognition Award. Meer prive sectoren worden bijbetrokken ter ondersteuning van het Toerisme Sector.
Code 3806: Toerisme training en capaciteitsversterking	Ontwikkelen van curriculum voor het onderwijs. Stimuleren van het ondernemerschap d.m.v. kwaliteitswaarborging. Versterking van het directoraat Toerisme en de sector.	Verschaffen van trainingen aan medewerkers en belanghebbenden binnen de sector.	De capaciteit van medewerkers en actoren binnen de sector wordt versterkt en vergroot.
Code 1315: Suriname Toerisme Autoriteit (STA)	Om in staat te zijn een prudent toerisme beleid te voeren is de institutionele versterking van publieke en private instituties van belang daar toerisme sector overschrijdend is.	Marketing en promotie Suriname, productontwikkeling, data verzameling, Standaarden, classificeringen en certificeringen	Marketing en promotie Suriname, productontwikkeling, data verzameling, Standaarden, classificeringen en certificeringen.
Code 3808: Toerisme informatie en visitor centrum (al a wakapasi)	Elk district voorzien van een centrum (PPP), met een eigen beheersstructuur ter facilitering van de toerisme sector en de bezoekers met nette faciliteiten, inclusief sanitaire.	Start districten Coronie en Saramacca	Afronding Coronie en Saramacca en start Marowijne en Sipaliwini (Atjoni)

Directoraat: Algemene en Administratieve Zaken**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	14.345	31.356	97.516	45.289	48.211	54.224	65.648
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	13.612	29.756	78.016	41.289	43.211	49.224	60.148
610	Lonen en salarissen	10.397	22.296	28.990	28.990	29.171	33.963	42.453
611	Sociale premies	148	2.452	0	1.848	2.016	2.736	3.669
612	Gebruik van goederen en diensten	3.063	5.000	48.931	10.431	12.000	12.500	14.000
616	Sociale Uitkeringen	4	8	95	20	24	25	26
62	Kapitaal Uitgaven (investeringen)	734	1.600	19.500	4.000	5.000	5.000	5.500
620	Inventaris	7	100	5.500	1.000	1.500	1.500	1.500
621	Transport middelen	726	1.500	14.000	3.000	3.500	3.500	4.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen****Personeelskosten**

Lonen en Salarissen ten behoeve van het personeel van het Directoraat Algemene en Administratieve Zaken zijn voor het dienstjaar 2024 begroot op **SRD 28.990.000,-**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	24.778.000
61002	Vakantietoeslag	1.640.000
61003	Overwerk	565.000
61004	Bonussen en Gratificaties	212.000
61005	Overig Salaris	5.000
61006	Vacatiegelden	200.000
61012	Detachering toelagen	1.000
61013	Functionele toelagen	167.000
61014	Persoonlijke toelagen	235.000
61015	Lesuren vergoeding	1.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	165.000

61017	Waarnemingstoelage	241.000
61018	Inconvenienten	14.000
61020	Telefoonvergoeding	30.000
61021	Representatievergoeding	400.000
61022	Huishuurvergoeding	2.000
61023	Vervoersvergoeding	300.000
61025	Tijdelijk Personeel	34.000
Totaal		28.990.000

611 - Sociale premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 1.848.000,-**. Onder code 611 Sociale Premies worden de betaling van SZF- en pensioenpremie ondergebracht, welke ten behoeve van de ambtenaren in overheidsdienst, door de werkgever moet worden voldaan. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd een bedrag van **SRD 1.519.000,-** om **SRD 329.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.519.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	329.000
Totaal		1.848.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2024 ten laste van de post “Gebruik van Goederen en Diensten” is een totaalbedrag gebudgetteerd van **SRD 10.431.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	60.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	60.000
61204	Tijdelijk personeel	30.000
61205	Deskundigen Binnenland	9.000
61208	Binnenlandse reiskosten	82.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	60.000
61210	Buitenlandse reiskosten	800.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	700.000
61213	Overige Externen	4.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	8.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	1.037.000
61216	Kopieer	173.200
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	36.500
61218	Bode diensten	2.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	310.000

61220	Onderhoud Kantoormiddelen	10.000
61221	Vergaderkosten	15.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	307.500
61223	Onderhoudskosten automatisering	69.000
61224	Licenties en programmakosten	5.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	40.000
61227	Radio en Tv programma's	40.000
61231	Overige kosten Automatisering	26.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	3.000.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	104.000
61235	Verbouwingen	30.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	9.500
61238	Telefoon uitgaven	930.000
61240	Water	968.000
61241	Electriciteit	915.000
61242	Overige kosten Gebouwen en terrienen	5.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	3.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	4.500
61246	Verzekering	7.000
61247	Schoonmaak	5.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	8.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	10.000
61250	Bewaking	10.000
61251	Voeding	215.000
61253	Vrachtkosten en Porti	25.000
61254	Onderzoekskosten	5.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	30.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	7.000
61260	Onderscheidingen	4.000
61263	Overige Algemene Kosten	85.000
61279	Medicijnen	4.800
61283	Huur van voertuigen	50.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	32.000
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	80.000
Totaal		10.431.000

616 - Sociale Uitkeringen

In het dienstjaar 2024 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van **SRD 20.000,-** opgenomen onder de code "Sociale Uitkeringen".

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten	Omschrijving	Raming
61612	Poliklinische Kosten	8.000
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	6.000
61614	Overige Medische Kosten	6.000
Totaal		20.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Onder de Kapitaal uitgaven worden de kosten voor inventaris en aanschaffingen opgevoerd. Voor het jaar 2024 is voor "Inventaris" een totaalbedrag van **SRD 1.000.000,-** is opgenomen. Dit bedrag zal gezien de enorme behoefte van alle afdelingen, voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	746.000
62003	Communicatie	48.800
62004	Computers	82.000
62005	Printers	84.000
62006	Netwerken	16.350
62009	Technisch gereedschap	1.200
62010	Overige inventaris	8.150
62011	Overige Automatisering	13.500
Totaal		1.000.000

621 - Transport middelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is een bedrag van **SRD 3.000.000,-** begroot. De aan te schaffen transportmiddelen zijn nodig voor het verrichten van diverse werkzaamheden.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62101	Zwaar materieel en zware werktuigen	1.400.000
62104	Pickup's	1.600.000
Totaal		3.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	12.500	163.000	35.000	40.500	41.000	46.500
01	Infrastructurele Werken	0	10.000	80.000	20.000	20.000	20.000	20.000
0181	Renovatie pand TCT	0	10.000	80.000	20.000	20.000	20.000	20.000
02	Institutionele versterking	0	2.500	23.000	5.000	5.500	6.000	6.500
0293	Interne Capaciteitsversterking TCT	0	2.500	23.000	5.000	5.500	6.000	6.500
06	Informatie en Communicatie	0	0	60.000	10.000	15.000	15.000	20.000
0625	Capaciteitsuitbreiding van TCT	0	0	60.000	10.000	15.000	15.000	20.000

Toelichting : Programma's

0181 - Renovatie pand TCT

Vanwege het aflopen van het contract moet het hoofdkantoor van het ministerie noodzakelijkerwijs verhuizen naar een ander pand. Het ministerie heeft besloten een eigen pand aan te schaffen. Daarnaast zal het programma verantwoordelijk zijn voor de herinrichting en het onderhoud van het nieuwe pand.

Het totaalbedrag voor dit programma is op **SRD 20.000.000,-** begroot.

0293 - Interne Capaciteitsversterking TCT

Transitie PZ naar HRM

Het Ministerie van Transport Communicatie en Toerisme zal een transitie ondergaan van PZ naar HRM. Het doel daarbij is dat het personeel daadwerkelijk gezien wordt als een bepalende factor voor het succes van de organisatie, mensen en menselijk potentieel het belangrijkste kapitaal van een organisatie zijn.

Het totaalbedrag voor dit programma is op **SRD 5.000.000,-** begroot.

0625 - Capaciteitsuitbreiding van TCT

Het beleidsprogramma voor capaciteitsuitbreiding van het ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme heeft tot doel de infrastructuur en diensten in deze sectoren te verbeteren. Dit omvat het uitbreiden van de capaciteit van wegen, luchthavens evenals het bevorderen van de ontwikkeling van communicatietechnologieën en toeristische faciliteiten. Dit programma beoogt de economische groei en ontwikkeling van het land te stimuleren, de handel en het toerisme te bevorderen en de kwaliteit van leven van de burgers te verbeteren. Het totaalbedrag voor dit programma is op **SRD 10.000.000,-** begroot.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel/Programma:	Verwachte beleidsresultaten Per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Hoofdbeleidsgebied: Algemeen en Administratieve Zaken			
Code 0181: Renovatie pand TCT	Het ministerie heeft besloten een eigen pand aan te schaffen. Daarnaast zal het programma verantwoordelijk zijn voor de herinrichting en het onderhoud van het nieuwe pand.		eigen pand aan te schaffen.
Code 0293: Interne capaciteitsversterking TCT	1. Stimuleren van medewerkers 2. Versterking van het ministerie van TCT. 3. de afdeling HRM dan bezig met de uitwerking van de beleidsplannen	Verschaffen van trainingen aan medewerkers.	1. De capaciteit van medewerkers binnen het ministerie wordt versterkt. 2. Verschaffen van trainingen aan medewerkers. 3. een transitie van PZ naar HRM
Code 0625: Capaciteitsuitbreiding van TCT	De infrastructuur en diensten in Transport, Communicatie en Toerisme sectoren te verbeteren		1. Bevorderen en de kwaliteit van burgers te verbeteren 2. Renoveren panden van TCT

Directoraat: Transport**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	72.082	130.012	198.934	168.114	130.887	137.508	140.225
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	70.206	127.866	184.899	157.359	128.512	134.903	137.375
610	Lonen en salarissen	61.846	107.978	135.348	135.348	105.000	109.890	110.360
611	Sociale premies	3.450	11.877	14.000	14.000	15.000	16.000	17.000
612	Gebruik van goederen en diensten	4.910	8.000	35.500	8.000	8.500	9.000	10.000
616	Sociale Uitkeringen	0	11	51	11	12	13	15
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	1.876	2.146	14.035	10.755	2.375	2.605	2.850
620	Inventaris	420	96	4.525	4.155	100	120	150
621	Transport middelen	1.456	1.500	7.200	6.000	1.700	1.900	2.100
624	Gebouwen en constructies	0	550	2.310	600	575	585	600

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Lonen en Salarissen ten behoeve van het personeel van het Directoraat Transport zijn voor het dienstjaar 2024 begroot op **SRD 135.348.000,-**.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	115.950.000
61002	Vakantietoeslag	10.700.000
61003	Overwerk	1.370.000
61004	Bonussen en Gratificaties	625.000
61005	Overig Salaris	26.000
61006	Vacatiegelden	546.000
61012	Detachering toelagen	25.000
61013	Functionele toelagen	2.126.000
61014	Persoonlijke toelagen	745.000

61015	Lesuren vergoeding	105.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	342.000
61017	Waarnemingstoelage	51.000
61018	Inconvenienten	2.321.000
61020	Telefoonvergoeding	41.000
61021	Representatievergoeding	200.000
61022	Huishuurvergoeding	11.000
61023	Vervoersvergoeding	66.000
61024	Overige vergoedingen	10.000
61025	Tijdelijk Personeel	88.000
Totaal		135.348.000

611 - Sociale premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 14.000.000,-**. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd een bedrag van **SRD 11.020.000,-** om **SRD 2.980.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	11.020.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.980.000
Totaal		14.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2024 is een totaalbedrag gebudgetteerd van **SRD 8.000.000,-**.

De gedetailleerde specificatie per kostensoort is in onderstaande tabel weergegeven.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	66.416
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61204	Tijdelijk personeel	86.000
61205	Deskundigen Binnenland	70.000
61208	Binnenlandse reiskosten	1.331.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	109.460
61210	Buitenlandse reiskosten	53.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	61.200
61213	Overige Externen	40.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	35.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	327.678
61216	Kopieer	51.958
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	47.500

61218	Bode diensten	30.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	77.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	166.500
61221	Vergaderkosten	81.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	99.829
61223	Onderhoudskosten automatisering	117.000
61224	Licenties en programmakosten	38.000
61225	Datalijnen	50.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	47.000
61227	Radio en Tv programma's	40.000
61230	Overige kantoorkosten	14.000
61231	Overige kosten Automatisering	86.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	1.200.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	476.675
61235	Verbouwingen	53.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	2.000
61238	Telefoon uitgaven	90.400
61240	Water	60.000
61241	Electriciteit	303.294
61242	Overige kosten Gebouwen en terrienen	28.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	61.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	5.000
61246	Verzekering	95.000
61247	Schoonmaak	64.073
61248	Gereedschappen en Apparatuur	51.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	105.267
61250	Bewaking	120.000
61251	Voeding	63.500
61253	Vrachtkosten en Porti	42.000
61254	Onderzoekskosten	10.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	5.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	71.272
61260	Onderscheidingen	133.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	1.500
61263	Overige Algemene Kosten	112.512
61279	Medicijnen	68.000
61280	Hulpmiddelen	10.000
61282	Overige medische verzorging	10.000
61283	Huur van voertuigen	1.146.200
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	421.766
61285	Huur en Onderhoud zwaar materieel	15.000
Totaal		8.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

In het dienstjaar 2024 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van **SRD 11.000,-** opgenomen onder de code “Sociale Uitkeringen”.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61612	Poliklinische Kosten	3.500
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	4.500
61614	Overige Medische Kosten	3.000
Totaal		11.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

Onder de Kapitaaluitgaven worden de kosten voor inventaris en aanschaffingen opgevoerd. Voor het jaar 2024 is voor “Inventaris” een totaalbedrag van **SRD 4.155.000,-** opgenomen. Dit bedrag zal voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting voor diverse afdelingen.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	3.300.000
62003	Communicatie	150.000
62004	Computers	300.000
62005	Printers	300.000
62006	Netwerken	34.000
62009	Technisch gereedschap	11.000
62010	Overige inventaris	29.000
62011	Overige Automatisering	16.000
62012	Overige gereedschappen	15.000
Totaal		4.155.000

621 - Transport middelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is een bedrag van **SRD 6.000.000,-** begroot. Het wagenpark van het directoraat is in de afgelopen jaren sterk verouderd geraakt met toenemende onderhoudskosten als gevolg. Het aantal afgeschreven voertuigen c.q. in “niet rijdende staat” is toegenomen mede door het slecht onderhoud. Om dit probleem te verhelpen is wederom voor dit begrotingsjaar een budget gereserveerd.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	3.000.000
62110	Overige transportmiddelen	3.000.000
Totaal		6.000.000

624 - Gebouwen en constructies

Met het aantrekken van het Brandweerpersoneel te luchthaven Zorg en Hoop is er een beperking ontstaan aan sanitaire voorzieningen en opslagruimte voor onderdelen, gereedschappen en blusmiddelen. Hiervoor is er een uitbreiding voor magazijnruimte en een bad en toiletruimte nodig. Verder is er ook uitbreiding voor de Suriname Aviation Training Center en ook alle overige aanschaffingen voor onderhouden van diverse werkruimtes binnen het Ministerie nodig.

Het totaalbedrag is voor **SRD 600.000,-** geraamd.

624 - Gebouwen en constructies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62424	Overige aanschaffingen gebouwen en terreinen	600.000
Totaal		600.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	113.544	283.050	1.925.555	439.000	487.775	513.075	572.375
01	Infrastructurele Werken	0	10.000	81.000	10.000	22.000	24.000	25.000
0171	Renovatie en nieuwbouw Transport	0	10.000	81.000	10.000	22.000	24.000	25.000
02	Institutionele versterking	20.242	40.000	249.800	47.000	63.500	68.600	70.700
0224	Institutionele versterking Luchtvaart	20.242	38.000	237.000	45.000	60.000	65.000	67.000
0295	Institutionele versterking Canawaima	0	2.000	12.800	2.000	3.500	3.600	3.700
04	Interne en externe veiligheid	500	250	18.100	4.000	4.600	4.700	4.800
0409	Aankoop Instrument Landing System (ILS)	500	250	18.100	4.000	4.600	4.700	4.800
09	Subsidie en Bijdragen	77.126	143.800	829.400	185.000	193.700	201.800	248.900
0958	Subsidie Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)	64.384	105.000	605.000	135.000	145.000	150.000	175.000
0959	Subsidie Scheepvaart Mij.Suriname	5.409	10.000	66.400	10.000	11.700	12.800	31.900
0961	Gesubsidieerde vliegdiensden binnenland	4.028	20.000	92.000	25.000	21.000	22.000	24.000
0977	Subsidie bus- en bootvergunninghou ders	3.305	8.800	66.000	15.000	16.000	17.000	18.000
17	Noodreserve	1.368	0	0	0	0	0	0
1712	COVID-19 TRANSPORT	1.368	0	0	0	0	0	0
20	Contributie	5.865	6.000	32.000	7.000	7.000	8.000	10.000
2002	ICAO Contributie	5.865	6.000	32.000	7.000	7.000	8.000	10.000
34	Transport	8.442	83.000	715.255	186.000	196.975	205.975	212.975
3401	Ordering transport sector	1.217	6.000	30.000	6.000	7.000	8.000	9.000
3403	Verbetering vliegveiligheid	7.225	27.000	118.500	30.000	28.500	29.500	30.500

3407	Veerverbinding Par'bo-Meerzorg + Wakapasi Cornoni en Saramacca	0	25.000	107.425	25.000	26.475	27.475	28.475
3408	Infrastructure Suriname fase 2	0	10.000	174.330	60.000	65.000	66.000	70.000
3409	Verharding strategisch vliegveld	0	15.000	285.000	65.000	70.000	75.000	75.000

Toelichting : Programma's

0171 - Renovatie en nieuwbouw Transport

- Bouw Nieuw Kantoorgebouw voor de Dienst Luchtvaartterreinen
- Restauratie ACC en RTED-ruimtes te Zanderij
- Nieuw kantoorgebouw Luchtvaartdienst

Voor het dienstjaar 2024 is een bedrag van **SRD 10.000.000,-** begroot.

0224 - Institutionele versterking Luchtvaart

Het dienstonderdeel Brandweer is aan institutionele versterking toe, teneinde de benodigde ondersteuning te kunnen bieden aan alle actoren op het vliegveld. Voorts is het van belang dat de dienst wordt versterkt met nieuwe krachten, zodat de dienstverlening op tenminste op de meest bevlogen vliegvelden kan worden geoptimaliseerd.

Voor het programma Institutionele versterking Luchtvaart is er een bedrag van **SRD 45.000.000,-** begroot.

0295 - Institutionele versterking Canawaima

Vanwege de Covid – 19 pandemie is het bedrijf niet in staat om haar operationele kosten volledig te dekken. Ter garandering van de dienstverlening door het bedrijf aan het reizend publiek is het noodzakelijk om middelen te reserveren voor het klein onderhoud van de boot.

In totaal is hiervoor een begrotingsbedrag van **SRD 2.000.000,-** opgenomen.

0409 - Aankoop Instrument Landing System (ILS)

- Onderhoud navigatieapparatuur
- Onderdelen t.b.v. navigatie apparatuur

Voor het programma Onderhoud ILS is er een bedrag van **SRD 4.000.000,-** begroot.

0958 - Subsidie Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)

Lonen en Salarissen

Door de inflatie en diverse verhogingen van de kosten voor levensonderhoud zal het loon van het personeel worden aangepast na CAO-loononderhandelingen.

Overige Exploitatiekosten

De overige exploitatiekosten is circa 95% bestemd voor de uitbetaling van de declaraties van de bus- en boothouders en voor de uitbreiding van de bus- en boot trajecten. De exploitatie kosten van de bussen en boten zullen worden aangepast met 20%.

De noodzaak is aanwezig om het binnenland te ontsluiten voor wat betreft het Openbaar Vervoer, vooral in de gebieden waar de PLO geen passagierstransport aanbiedt.

Interconnectie Wanica: het uitzetten en in gebruik nemen van nieuwe NVB-trajecten vanuit een drietal centrale plaatsen in het district Wanica. Dit om de ressorten van dit district met elkaar te verbinden vanuit: Lelydorp, Nieuwe Grond en Kwatta (Derde Rijkweg). De resterende 5% van deze post zal worden besteed aan huisvestings-, kantoor-, medische en overige kosten, verder zullen uitbreiding van de boottrajecten in het binnenland zoals aangegeven in DNA.

Benzinecompensatie

Vanwege de steeds stijgende brandstofprijzen zal een compensatie aan de contracthouders worden uitgekeerd.

Transportmiddelen

Voor een beter redement van de verschillende diensten is het noodzakelijk dat het NVB haar wagenpark vervangt cq uitbreidt ten behoeve van de diverse afdelingen binnenland.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2024 ten behoeve van het Nationaal Vervoer Bedrijf N.V. bedraagt **SRD 135.000.000,-**.

0959 - Subsidie Scheepvaart Mij.Suriname (SMS)

Reguliere diensten

De NV SMS onderhoudt momenteel verschillende diensten op de binnenvaart van Suriname. Naast de zorg voor betaalbaar transport vanwege de overheid, zullen ook marktconforme tarieven moeten worden gehanteerd op andere nog uit te voeren diensten om zodoende selfsupporting te kunnen opereren.

Ontsluiting Binnenland

Momenteel worden er in verschillende districten bootdiensten onderhouden van en naar de verschillende dorpen.

Het totaalbedrag ter dekking van het exploitatietekort voor zowel de reguliere dienst als ontsluiting binnenland voor het dienstjaar 2024, is geraamd op **SRD 10.000.000,-**.

0961 - Gesubsidieerde vliegdiensten binnenland

In het kader van de verdere ontsluiting Binnenland heeft de Regering gemeend aan de gemeenschappen in het Binnenland gesubsidieerde vliegdiensten aan te bieden. Binnenland bewoners en personen die diensten verlenen in het Binnenland kunnen tegen een gereduceerd tarief 60% van het normaal tarief aan gebrek door de Luchtvaartmaatschappijen gebruik maken van deze diensten

Er zal worden met een pilot van 6 maanden waarbij de volgende gebieden zullen worden aangedaan.

- Cottica, Godoholo, Kwamalasamoetoe, Lawa Anapache, Sipaliwinie, Drietabbetje, Tepoe en Coeroeni.

Dit programma is begroot op **SRD 25.000.000,-**.

0977 - Subsidie bus- en bootvergunninghouders

Ter garandering van de dienstverlening van het openbaar Vervoer naar de samenleving wordt er brandstof compensatie aan de bus- en boot organisaties uitgekeerd. In verband met de verhoging van de brandstofprijzen.

Hiervoor is een bedrag van **SRD 15.000.000,-** begroot.

2002 - ICAO Contributie**- ICAO-contributie**

De Surinaamse burgerluchtvaart is een subsysteem in de internationale burgerluchtvaart. Dit groter systeem wordt geregeld door de ICAO (International Civil Aviation Organization).

- Reddig contributie

Alle luchtvaartorganisaties van de Zuid Amerikaanse lid landen en Trinidad en Tobago maken thans gebruik van een privé satelliet netwerk genaamd Reddig 2 (Red Digital 2) waar men 24 uur per dag gegarandeerd is van belangrijke luchtvaart informatie. Hierbij wordt de vliegveiligheid gediend. Bij het niet nakomen van de contributie verplichtingen door de lidstaten kan de toegang tot het netwerk worden ontzegd. Hierbij zal de vliegveiligheid in gevaar komen.

Dit programma is begroot op **SRD 7.000.000,-**.

3401 - Ordening transport sector

In het kader van de verdere ordening van de transportsector is het noodzakelijk dat de transportdiensten, die onder het ministerie ressorteren institutioneel versterkt worden. Deze institutionele versterking moet ertoe leiden dat o.a. de dienstverlening naar de samenleving toe, de uitvoering van het beleid verbeterd c.q. aangescherpt wordt. In het kader van de institutionele versterking is het van belang dat ook de Dienst Openbaar Vervoer beter gehuisvest wordt. Projecten die in dit kader uitgevoerd zullen worden zijn:

- institutionele versterking openbaarvervoer;
- introductie centraal betaalsysteem;
- Instelling Transport autoriteit;
- Huisvesting openbaarvervoer.

Voor het dienstjaar 2024 is een bedrag van **SRD 6.000.000,-** begroot.

3403 - Verbetering vliegveiligheid

1. Herstel/ verbouwing stationsgebouwen
2. Verharding 5 strategische vliegvelden

Stationsgebouwen: Het betreft hier Herstel/Verbouwing Stationsgebouw in het binnenland.

Voor het dienstjaar 2024 is er voor dit programma een bedrag ad **SRD 30.000.000,-** geraamd.

3407 - Veerverbinding Par'bo-Meerzorg + Wakapasi Cornoni en Saramacca

De beleidsmaatregel ter verbetering van de nationale en regionale veerdiensten is opgenomen in de begroting van TCT ter beantwoording aan de verdere ontwikkeling van de scheepvaart in Suriname. Zo zal uit de begrote middelen de aanmeersteigers te Paramaribo en Meerzorg worden gerehabiliteerd. Deze steigers zijn nodig om de veerboot die komt te varen tussen Paramaribo en Meerzorg op adequate wijze te doen aanmeren.

Hiervoor is een bedrag van **SRD 25.000.000,-** begroot.

3408 - Infrastructure Suriname fase 2**Het radarproject**

Het Radarsysteem ligt ruim 3 jaren stil vanwege het niet beschikbaar zijn van middelen om de defecte onderdelen tijdig te vervangen.

Ook de luchtverkeersleiders zijn niet getraind en gecertificeerd om met het Radarsysteem te werken en het personeel van de afdeling RTED belast met het onderhoud van communicatie en navigatie apparatuur is intussen getraind en gecertificeerd om het Radarsysteem te onderhouden.

- ADS-B Implementation
 - Upgrading Communicatieapparatuur
 - Communicatie -en navigatieapparatuur Luchtverkeerstoren Nickerie
- In totaal is hiervoor een begrotingsbedrag van **SRD 60.000.000,-** opgenomen.

3409 - Verharding strategisch vliegveld

Onder het ministerie ressorteren (33) drie en dertig vliegvelden, zowel in de kuststrook als in het achterland. Deze vliegvelden bevinden zich vaker in deplorabele staat. Voor een adequaat beheer van de vliegvelden is het noodzakelijk dat de vliegvelden zonder stagnatie worden onderhouden. In het kader van de verdere ontsluiting van het binnenland is het noodzakelijk dat vijf (5) strategische vliegvelden worden verhard, het geen mede zal bijdragen aan de sociaaleconomische ontwikkeling van het achterland. Mede in het kader van de uitvoering van het decentralisatiebeleid van de regering is de uitvoering van dit project van eminent belang. Vermeldenswaard is dat de stationsgebouwen op deze vliegvelden zich vaak genoeg ook in deplorabele staat bevinden.

In dit jaar zullen de volgende velden worden aangepakt:

No	Locatie	Activiteit
1.	Moengo	Verharding baan en nieuwbouw stationsgebouw
2.	Kwamalasemutu	Verharding baan en rehabilitatie stationsgebouw
3.	Godoholo	Idem
4.	Atjoni	Aanleg nieuw vliegveld en nieuwbouw stationsgebouw
5.	Stoelmanseiland	Verharding baan en nieuwbouw stationsgebouw

Voor het dienstjaar 2024 is een bedrag van SRD 65.000.000,- begroot.

Programma	Doel / Programma	Verwachte beleids resultaten per eind 2023	Verwachte beleids resultaten per eind 2024
Hoofdbeleidsgebied: Transport			
0171: Renovatie en nieuwbouw Transport	Het verbeteren van infrastructurele werken		Het verhogen van de werk capaciteit en verhoging van werk intensiteit
0224 Institutionele versterking Luchtvaart	Het institutioneel versterken van de luchtvaart		De efficiëntie zal verhoogd worden bij de dienstverlening en veiligheid
0295 Institutionele versterking Canawaima	Het institutioneel versterken Transport		De verhoogde efficiëntie van de bedrijfsvoering en van het passagier aanbod
0409: onderhoud ILS	De Jaarlijkse onderhouds- en ijkkosten van het ILS/Radar-systeem te waarborgen.	Efficiënte gebruik van de ILS/Radar systeem.	Efficiënte gebruik van de ILS/Radar systeem.
0958: Subsidie N.V. Nationaal Vervoer Bedrijf (NVB)	Landelijk bus- en boot transport.	Het introduceren van nieuwe routes in de gebieden binnen en buiten de districtsgrenzen van diverse districten. Het levert tijdsbesparing, het terugdringen van de toenemende verkeercongestie in Groot Paramaribo en omgeving.	Verbeterd en efficiënte bus- en boottransport. Het introduceren van nieuwe routes in de gebieden binnen en buiten de districtsgrenzen van diverse districten. Het levert tijdsbesparing, het terugdringen van de toenemende verkeercongestie in Groot Paramaribo en omgeving.
0959: Subsidie Scheepvaart Maatschappij Suriname (SMS)	Rehabilitatie MVB Maratakka I en MB Nickerie.	Groot onderhoud MVB. Maratakka II en MB Nickerie.	Groot onderhoud MVB. Maratakka II en MB Nickerie.
	Verbetering en uitbreiding aan de gemeenschap.	Commewijne dienst verruimen met toeristische attracties.	MB Nickerie in de vaart voor de afvaarten op de Suriname rivier en plantages aan de rechteroever van de Commewijne rivier.
	Rehabilitatie veerdiensten	Businessplan veerdiensten Paramaribo-Meerzorg geschreven	Weer in operatie brengen van de dienst Paramaribo-Meerzorg.

0977: Subsidie Bus- en Bootvergunninghouders	Verbeterde toegankelijkheid, en een efficiëntere dienstverlening zowel te land als te water.	Verbeterd en efficiënte bus- en boottransport.	Verbeterd en efficiënte bus- en boottransport.
0961: gesubsidieerde Vliegdiensden Binnenland	Het luchtvervoer zal betaalbaar en besteedbaar zijn voor binnenland bewoners		Het luchtvervoer zal betaalbaar en besteedbaar zijn voor binnenland bewoners
2002: Contributie	Het opstellen van principes en standaarden voor de Internationale luchtvaart ter verbetering van het luchtverkeer.	Verbetering en continuering van de veiligheid van het luchtverkeer.	Verbetering en continuering van de veiligheid van het luchtverkeer.
3401: Ordening Transport Sector	Verbeterde toegankelijkheid, verbeterde mobiliteit en een efficiëntere dienstverlening in de transportsector.	Het versterken van het beleid, strategie en de planning. Op strategisch niveau zal de samenwerking met de daarvoor in aanmerkende instanties dan wel ministeries geïntensiveerd worden. Wijziging van de autobusvergunningvoorwaarden. Middels wetenschappelijk onderzoek, zal de verdere herstructurering en regulering van het taxi vervoer plaatsvinden. Er is namelijk reeds een taxiwet in concept, welke verder zal worden uitgewerkt en geformaliseerd.	Ten einde het openbaar vervoer te kunnen ordenen, zal er verder en intensief geïnvesteerd moeten worden in technologie, onderzoek, de aanleg van infrastructuur , en aanschaf van materiaal en materieel tbv het openbaar vervoer met name bussen en boten.
			Voor wat het openbaar vervoer te land betreft, kent Suriname landelijk 70 trajecten die onderhouden worden door particuliere lijnbushouders.
3403: Verbetering vliegveiligheid	Het in operationele staat houden van de aan de Staat Suriname behorende luchtvaartterreinen, conform de geldende I.C.A.O voorschriften. Het gaat hierbij om het beheer van in totaal 33 vliegvelden, zowel in de kuststrook als in het achterland.	Feasibility studie afgerond.	Herstel/verbouwing stationsgebouw. Het onderhouden van de landingsbanen.

			Nieuwe brandweerkazerne, die voldoet aan de internationale standaarden en die efficiënt is gepositioneerd om betere uitruktijden te kunnen garanderen.
			Vervanging van de omrastering van het totale luchthaven terrein, om te voldoen aan de nieuwe internationale standaarden.
3407 Veerverbinding Par'bo-Meerzor	Het verbeteren van transport		De Jules Wijdenboschbrug zal de ordening van het openbaar vervoer ontlasten
3408 Infrastructurele Suriname fase 2	Het verbeteren van transport		Verhoging van de luchtvaart veiligheid in Suriname met als resultaat verhoogde activiteit en inkomsten
3409 Verharding strategische vliegveld	Het verbeteren van transport		Verdere ontsluiting van het binnenland en verhoogde sociaaleconomische activiteiten en de geprofiteerde gebieden.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	166	27.405	456.520	347.405	347.405	347.405
53	<i>Niet Belasting Middelen</i>	166	27.405	456.520	347.405	347.405	347.405
53016	Opbrengsten Parastatalen	0	26.885	456.000	346.885	346.885	346.885
53114	Opbrengst van autobusvergunningen	162	306	306	306	306	306
53119	Diverse vergunningen	4	214	214	214	214	214

Toelichting:

Niet Belasting Middelen

53016 - Opbrengsten Parastatalen

- A. Concessies
- B. Landingsgelden
- C. Air Navigation Charges
- D. Overige

Het begroot bedrag voor Opbrengst parastatalen voor het dienstjaar 2024 is **SRD 456.000.000,-**

53114 - Opbrengst van autobusvergunningen

In de vergunningsvoorwaarde is vastgelegd dat de vergunninghouder jaarlijks een vergunningsrecht moet betalen. Het bedrag bedraagt SRD 150,-.

In totaal is er voor het dienstjaar 2024 een begroot bedrag van **SRD 306.000,-** opgenomen.

53119 - Diverse vergunningen

Voor het onderhouden van boot trajecten wordt jaarlijks een vergunningsrecht betaald. Dit bedraagt SRD 50,- per jaar.

Het begroot bedrag voor diverse vergunningen voor het dienstjaar 2024 is **SRD 214.000,-**.

Titel IV: Parastatalen**Toelichting:****N.V. Havenbeheer Suriname****- Doelstelling:**

- a. Het exploiteren en beheren van terreinen, aanlegsteigers, gebouwen en andere haveninrichtingen en faciliteiten binnen de havengebieden aan openbaar vaarwater in Suriname, die door haar in eigendom, erfpacht, huur of concessies worden verkregen, dan wel in beheer zijn genomen met uitzondering van het voor een gunstige ontwikkeling van de scheepvaart in de vereiste conditie houden van het vaarwater binnen de havengebieden.
- b. Het ten behoeve van het havenbeheer en de havenexploitatie aankopen, in erfpacht of huur verkrijgen en beheren van terreinen, gebouwen en opslagplaatsen, gelegen buiten de havengebieden. Zij zal trachten dit doel te bereiken met alle wettige en geoorloofde middelen.

Maritieme Autoriteit Suriname (MAS)**Doelstelling:**

- a. Een veilige en efficiënte doorvaart garanderen van zeeschepen naar en van Suriname op basis van internationaal aanvaarde normen en regels en conform de door Suriname geratificeerde verdragen.
- b. Toezicht houden op de naleving van wettelijke voorschriften de scheepvaart en het scheepvaartverkeer rakende.

N.V. Scheepvaart Maatschappij Suriname (S.M.S.)

Het doel van de N.V. SMS is om betaalbaar vervoer te voorzien binnen de Surinaamse wateren met als gevolg bevorderen van de Surinaamse economie en een bijdrage te leveren aan het welzijn van de Surinaamse samenleving. Nu is de N.V. SMS niet instaat economische bijdrage te leveren.

N.V. Nationaal Vervoer Bedrijf (N.V.B.)

De Vennootschap heeft ten doel het vervoeren van personen en goederen te land en te water.

Dit doel tracht zij te verwezenlijken d.m.v. het beheren, huren of verhuren van vaar- en voertuigen en het verzorgen van regelmatige vervoersdiensten te land en te water binnen Paramaribo alsook tussen Paramaribo en andere delen van het land, een en ander volgens instructies van, en op trajecten aangewezen door de minister belast met de zorg voor het Openbaar Vervoer.

N.V. Luchthaven Beheer Suriname**Doelstelling:**

- a. Het beheren en het exploiteren van luchthavens, het aanleggen, onderhouden, ontwikkelen en het exploiteren van luchthaventerreinen en de daarbij behorende faciliteiten ten behoeve van het luchtverkeer;
- b. Het verrichten van alle andere handelingen van commerciële of financiële aard, die verband houden met het luchthavenbedrijf, waaronder begrepen het samenwerken met of deelnemen in andere ondernemingen met een aanverwant doel.
- c. Het ontplooiën van alle activiteiten die met het voorgaande verband houden of daaraan bevorderlijk kunnen zijn.

Surinaamse Luchtvaart Maatschappij N.V. (S.L.M.)**Doelstelling:**

- a. De uitoefening van het luchtvaartbedrijf.
- b. Het samenwerken met of deelnemen in andere ondernemingen met een verwant doel.
- c. Het verrichten van alle handelingen die met het voorgaande verband houden of kunnen bijdragen tot het realiseren daarvan.

Directoraat: Communicatie**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	1.928	7.331	25.158	8.906	10.691	11.835	13.875
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	1.862	5.763	16.338	6.811	8.541	9.560	11.575
610	Lonen en salarissen	1.219	3.836	4.694	4.694	4.734	5.668	7.085
611	Sociale premies	109	422	612	612	799	883	980
612	Gebruik van goederen en diensten	533	1.500	11.000	1.500	3.000	3.000	3.500
616	Sociale Uitkeringen	2	5	32	5	8	9	10
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	66	1.568	8.820	2.095	2.150	2.275	2.300
620	Inventaris	66	68	2.620	595	650	675	700
621	Transport middelen	0	1.500	6.200	1.500	1.500	1.600	1.600

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Personeelskosten

Lonen en Salarissen ten behoeve van het personeel van het Directoraat Communicatie zijn voor het dienstjaar 2024 op **SRD 4.694.000,-** begroot.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	1.817.000
61002	Vakantietoeslag	1.000.000
61003	Overwerk	40.000
61004	Bonussen en Gratificaties	130.000
61005	Overig Salaris	2.000
61006	Vacatiegelden	20.000
61013	Functionele toelagen	155.000
61014	Persoonlijke toelagen	162.000
61015	Lesuren vergoeding	10.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	73.000

61017	Waarnemingstoelage	1.040.000
61020	Telefoonvergoeding	15.000
61021	Representatievergoeding	150.000
61023	Vervoersvergoeding	30.000
61025	Tijdelijk Personeel	50.000
Totaal		4.694.000

611 - Sociale premies

De uitgaven onder de noemer Sociale Premies zijn voor het dienstjaar 2024 op **SRD 612.000,-** geraamd. Onder code 611 Sociale Premies worden de betaling van SZF- en pensioenpremie ondergebracht, welke ten behoeve van de ambtenaren in overheidsdienst, door de werkgever moet worden voldaan. Voor bijdrage aan het Pensioenfonds en Ziekenfonds is respectievelijk geraamd een bedrag van **SRD 450.000,-** om **SRD 162.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	450.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	162.000
Totaal		612.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Naast Lonen en Salarissen, is de post “Gebruik van Goederen en Diensten” de tweede grootste uitgave post binnen de Operationele Uitgaven. Voor bestedingen in het dienstjaar 2024 ten laste van de post “Gebruik van Goederen en Diensten” is een totaalbedrag gebudgetteerd van **SRD 1.500.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	16.000
61204	Tijdelijk personeel	1.000
61205	Deskundigen Binnenland	9.000
61208	Binnenlandse reiskosten	7.250
61209	Binnenlandse verblijfskosten	7.250
61210	Buitenlandse reiskosten	271.750
61211	Buitenlandse verblijfskosten	342.250
61213	Overige Externen	7.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	5.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	44.000
61216	Kopieer	7.500
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	8.500
61218	Bode diensten	3.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	8.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	4.500
61221	Vergaderkosten	11.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	9.500
61223	Onderhoudskosten automatisering	9.000
61224	Licenties en programmakosten	9.500

61226	Advertenties en Bekendmakingen	15.000
61227	Radio en Tv programma's	5.000
61230	Overige kantoorkosten	101.000
61231	Overige kosten Automatisering	4.500
61233	Huur gebouwen en Terreinen	205.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	9.000
61235	Verbouwingen	21.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	7.000
61238	Telefoon uitgaven	24.500
61240	Water	7.000
61241	Electriciteit	9.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	2.700
61246	Verzekering	5.250
61247	Schoonmaak	4.750
61248	Gereedschappen en Apparatuur	4.250
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	4.000
61250	Bewaking	4.500
61251	Voeding	13.500
61253	Vrachtkosten en Porti	4.500
61254	Onderzoekskosten	1.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	9.750
61260	Onderscheidingen	7.300
61263	Overige Algemene Kosten	182.000
61279	Medicijnen	2.000
61283	Huur van voertuigen	27.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	38.500
Totaal		1.500.000

616 - Sociale Uitkeringen

In het dienstjaar 2024 wordt ten behoeve van eventueel gemaakte poliklinische-, lig- en verpleegkosten (restitutie) voor directieleden en staf, een bedrag van **SRD 5.000,-** opgenomen onder de code “Sociale Uitkeringen”

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61612	Poliklinische Kosten	1.000
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	2.000
61614	Overige Medische Kosten	2.000
Totaal		5.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

Onder de Kapitaaluitgaven worden de kosten voor inventaris en aanschaffingen opgevoerd. Voor het jaar 2024 is voor "Inventaris" een totaalbedrag van **SRD 595.000,-** opgenomen. Dit bedrag zal gezien de enorme behoefte van alle afdelingen, voornamelijk besteed worden aan kantoorinrichting voor diverse afdelingen.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	388.000
62003	Communicatie	5.000
62004	Computers	9.000
62005	Printers	159.000
62006	Netwerken	9.000
62009	Technisch gereedschap	3.500
62010	Overige inventaris	4.200
62011	Overige Automatisering	9.000
62012	Overige gereedschappen	8.300
Totaal		595.000

621 - Transport middelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is een bedrag van **SRD 1.500.000,-** begroot.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62101	Zwaar materieel en zware werktuigen	700.000
62104	Pickup's	800.000
Totaal		1.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	7.978	41.150	580.960	54.560	165.550	178.700	182.150
05	I.C.T. (Automatisering)	0	31.500	376.100	46.500	108.000	109.600	112.000
0520	Digitale ontsluiting binnenland	0	25.000	196.600	40.000	52.000	52.100	52.500
0526	ICT minibeurs en seminar	0	1.500	170.000	5.000	54.000	55.000	56.000
0537	Affordable connectivity	0	2.000	0	0	0	0	0
0538	ICT Internationale projecten	0	3.000	9.500	1.500	2.000	2.500	3.500
06	Informatie en Communicatie	0	4.650	203.410	7.810	57.200	68.700	69.700
0615	ICT Bewustwordingsproje kten	0	2.000	182.810	4.310	52.000	63.000	63.500
0619	Girls in ICT day	0	400	2.400	500	500	600	800
0620	Training voor personeel mbt cybersecurity	0	250	4.950	1.000	1.200	1.350	1.400
0621	Opzetten van hotspot plekken in buurten	0	2.000	13.250	2.000	3.500	3.750	4.000
07	Onderzoek en Ontwikkeling	7.978	0	0	0	0	0	0
0764	Inventarisatie van relevante ruimtelijke planning- en ordeningsstudies	7.978	0	0	0	0	0	0
13	Wetgeving en Standaarden	0	5.000	1.450	250	350	400	450
1316	Wet en regelgeving	0	5.000	1.450	250	350	400	450

Toelichting : Programma's**0520 - Digitale ontsluiting binnenland**

Het opzetten van deze communicatiecentra zal mogelijkheden geboden worden aan leerlingen, studenten en bewoners om online lessen te volgen en de verschillende ICT trainingen. De leerkrachten zullen ook de mogelijkheden krijgen vervolgonderwijs te volgen vanuit hun standplaats. De centra zullen gebouwd worden in Sipaliwini en Brokopondo.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 40.000.000,-**.

0526 - ICT minibeurs en seminar

In verband met de Computer Science Education Week in December 2023, zal er een 3-daagse ICT mini beurs en Seminar georganiseerd worden voor het publiek om hen kennis met ICT te laten maken en of het verbreden van die kennis. Ook het bij elkaar brengen van de verschillende ICT-bedrijven en personen zal het doel zijn van deze ICT Mini Beurs en Seminar.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 5.000.000,-**.

0538 - ICT Internationale projecten

Tijdens de 91ste COTED-ICT ministeriele vergadering van 11 februari 2022, hebben alle ministers met de verantwoordelijkheid voor ICT, goedkeuring gegeven aan uitvoering van de volgende regionale projecten:

- A. CARICOM Single ICT Space
- B. Girls in ICT Partnership

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 1. 500.000,-**.

0615 - ICT Bewustwordingsprojecten

Het doel van dit project is om jonge ondernemers en ouderen te trainen in Digital Skills. De trainingen zullen verzorgd worden in de volgende gebieden nl: Commewijne, Saramacca, Brokopondo en Marowijne.

De trainees van genoemde gebieden zullen ook leren wat zij allemaal met mobile phone kunnen doen als zij internet bereik hebben. Het Directoraat zal de lesson learns van hetzelfde project dat uitgevoerd zal worden in 2024 meenemen bij de planning van bovengenoemd project. Aan de training zal ook een seminar gekoppeld worden met als thema "Connectivity a door 2 development". Natuurlijk komen we met een passende vertaling afhankelijk van de taal die het meest gesproken wordt in het gebied waar de seminar gehouden zal worden. De Telecombedrijven Telesur & Digicel en ICT Associatie zullen diverse onderwerpen presenteren tijdens het seminar dit met het oog op Public Private Partners.

De impact van genoemd project moet de ICT-ontwikkelingsniveau voor de doelgroepen verbreden en of bevorderen. De digitale wereld staat niet stil.

Het onderwerp "Access and safety on internet" zal ook behandeld worden, waarbij vooral de jongeren op de hoogte moeten zijn van zowel de voor- als de nadelen van internetgebruik. Veilig internet gebruik zal dieper belicht worden onder deze groep.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 4.310.000,-**.

0619 - Girls in ICT day

Girls in ICT Day is een jaarlijks terugkerend evenement waarbij ICT gerelateerde activiteiten worden georganiseerd met als doel jonge dames te interesseren voor een baan/carrière binnen de ICT-sector. Dit initiatief is voortgevloeid uit de International Telecommunications Union (ITU). Deze dag wordt telkens op de laatste donderdag van de maand april gevierd. Voor het dienstjaar 2023 was dat dus op 27 april.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 500.000,-**.

0620 - Training voor personeel mbt cybersecurity

Het personeel van het Communicatie heeft behoefte aan de training m.b.t:

1. Cyber security
2. Crypto currency
3. ICT wetgeving
4. Computer Technieken (digital Skills)

In 2023 zal er een aanvang gemaakt worden met de training Cyber Security.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 1.000.000,-**.

0621 - Opzetten van hotspot plekken in buurten

Het doel van deze hotspot plekken in buurten is om de minderdraagkrachtige personen, jong en oud toegang te bieden tot internet. Ook hebben we samen met het Directoraat Toerisme een aantal toeristische plekken in Paramaribo en de districten geïdentificeerd. Het Directoraat zal samen met de Telecombedrijven een samenwerking aangaan. Waar deze bedrijven al hotspot plekken hebben kunnen we nagaan om de service te upgraden en uit te breiden.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 2.000.000,-**.

1316 - Wet en regelgeving

In het kader van Wet- en regelgeving is het van belang om de ICT-sector te consulteren. Dit anticiperend op de goedkeuring van de Wet Elektronische Communicatie (WEC). Het ministerie zal regelmatig consultaties moeten houden met de sector. Dit is van belang voor het maken van beleid binnen de sector, zodat de samenleving inclusief de sector weet welke richting het Ministerie opgaat. De uitvoeringsbesluiten zullen binnen korte termijn geconcipieerd worden. In de WEC wordt in bepaalde artikelen aangegeven, dat bepaalde zaken nader bij beschikking of bij staatsbesluiten geregeld zullen worden. Het Ministerie van TCT zal samen met TAS en het Ministerie van Justitie en Politie dit ter hand nemen.

Het geraamd bedrag over het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 250.000,-**.

Programma	Doel/Programma:	Verwachte beleids resultaten per eind 2023	Verwachte beleids resultaten per eind 2024
Hoofdbeleidsgebied: Communicatie			
0619 - Girls in ICT Day	Meisjes/jonge dames te interesseren een carrière te kiezen binnen de ICT sector	dat de potentie die vrouwen hebben om een carrière te ontwikkelen binnen de ICT-sector een aanzienlijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van deze sector.	dat de potentie die meisjes/ vrouwen hebben om een carrière te ontwikkelen binnen de ICT-sector een aanzienlijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van deze sector.
0620 – Training voor Personeel mbt Cyber security	Het personeel van het directoraat Communicatie		deze info m.b.t cyber security, crypto currency, ICT wetgeving, Computer Technieken (digital Skills) kan toepassen in hun werkzaamheden.
0621 - Opzetten van Wifi Hotspot plekken in buurten	de minderdraagkrachtig e personen, jong en oud toegang te bieden tot internet.		Met het realiseren van dit project zullen vooral minderdraagkrachtige jongeren en ouderen de toegang geboden wordt tot gratis internet om educatieve en dergelijke informatie te halen gedurende bepaalde tijden van de dag. Ook voor toeristen is het verkrijgen van gratis internet in gebieden waar ze veel vertoeven een boost voor het sector Toerisme.
0520 - Digitale ontsluiting binnenland	De gemeenschap in het binnenland, leerlingen, studenten en bewoners om online lessen te volgen en de verschillende ICT trainingen.		betere en goedkoop toegang tot internet om informatie uit te kunnen halen , educatieve en dergelijke informatie zodat er geen achterstand of barriere onstaat qau digitale informatie voorziening. toegang tot Informatie m.b.t vergroten van de algemene kennis en ontwikkeling. om online lessen te volgen en de verschillende ICT trainingen. De leerkrachten zullen ook de mogelijkheden krijgen vervolg onderwijs te volgen vanuit hun standplaats.
0615 - ICT Bewustwordingsprojecten	Het bevorderen van Informatie en Communicatie		Meer interesse opwekken bij jongeren en ouderen voor de digitale wereld waarin wij nu wonen
0526 - ICT Mini beurs en Seminar	om jonge ondernemers en ouderen te trainen in Digital Skills		het bijelkaar van de verschillende ICT bedrijven en personen
1316 - Wet en Regelgeving	de Surinaamse gemeenschap		de goedkeuring van de Wet Electronische Communicatie (WEC) en regelgeving.
0538 - Internationale projecten	samenwerken met landen en organisaties in de regio op het gebied van ICT.		uitvoering van de volgende regionale projecten: CARICOM Single ICT Space, Girls in ICT Partnership Het zal harmonisatie van de ICT en wetgevende kaders mogelijk maken, digitale ondernemerschap aanmoedigen.

Afdeling 16. Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer

De begroting voor het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer is ingesteld bij Presidentieel Besluit van 16 juli 2020 no. 14/2020 (S.B. 2020 no.141), houdende nadere wijziging van het “Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij no S.B 2017 No. 22) en is belast met de navolgende taken:

1. De zorg voor:
 - a) De topografie, de kartografie, de geodesie, het bodemonderzoek en de bodemkartering;
 - b) De bodembestemming, waar nodig in interdepartementaal verband;
 - c) Een richtige gronduitgifte, het één en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries, waar nodig in departementaal verband;
 - d) Het kadaster en de openbare registers ten hypotheekkantore;
 - e) De controle op het rechtmatig en doelmatig gebruik van toegewezen gronden, waar nodig in interdepartementaal verband;
 - f) De controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de geodesie;
 - g) De inventarisatie, exploratie, optimale exploitatie en het beheer van de hulpbron bos, de flora en fauna;
 - h) Een verantwoord natuurbeheer en natuurbescherming, en
 - i) Controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de productie van hout en houtproducten, de flora en fauna.
2. Dit ministerie is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirect met de voorgaande genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.

MISSIE

De missie van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer luidt als volgt:

Zorgdragen voor een richtig grondbeheer alsmede duurzaam bosbeheer ten bate van de Surinaamse samenleving, in samenwerking met relevante ministeries en actoren.

VISIE

Als visie heeft het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer:

Transitie naar geautomatiseerde systemen, inclusief digitalisering, ten behoeve van grondbeheer en het zetten van concrete stappen om te geraken tot het oprichten van een Bos- en Natuurbeheer Autoriteit, ter facilitering van de behoefte van de Surinaamse samenleving voor haar duurzame sociaal-maatschappelijke en economische ontwikkeling, waarbij het ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer terdege rekening houdt met:

- Natuurbehoud;
- Biodiversiteit;
- Effectief beheer van beschermde gebieden;
- Bescherming van wilde flora en fauna.

Het algemeen beleid van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer is gericht op het voeren van een sociaal-rechtvaardig beheer van de aan de Staat toebehorende gronden, waarbij als algemeen uitgangspunt wordt gehanteerd dat elke Surinamer recht heeft op een stuk grond en zij die geen grond bezitten prioriteit genieten bij de toewijzing. Tevens stimuleert het ministerie het doelmatig gebruik van deze natuurlijke hulpbron voor een optimale bijdrage tot welvaart en welzijn van de samenleving. Het ministerie ziet er ook

op toe dat een duurzame en rationele natuur- en bosbeheer in samenspraak met relevante stakeholders en lokale gemeenschappen wordt uitgevoerd middels het formuleren van natuur- en bosbeleid gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en nationale en internationale wettelijke regelingen en principes.

Het ministerie bestaat uit twee directoraten nl. het directoraat Algemeen Beheer en het directoraat Grondbeleid en Bosbeheer.

DIRECTORAAT ALGEMEEN BEHEER

Het directoraat Algemeen Beheer heeft ten doel om de efficiency binnen het ministerie te bevorderen. Het directoraat bestaat uit het:

1. **Onder directoraat Financieel Beheer** met als belangrijke taak de financiële stromen c.q. begrotingen van het ministerie beter te beheren;
2. **Onder directoraat Administratieve Diensten** dat zorgdraagt voor de algemene voorzieningen waaronder de accommodaties en voertuigen van het ministerie en de transitie van Personeelszaken naar HRM moet bewerkstelligen.

DIRECTORAAT GRONDBELEID EN BOSBEHEER

ONDERDIRECTORAAT GRONDBELEID

Het Onder directoraat Grondbeleid is verantwoordelijk voor het uitstippelen van het grondbeleid en de correcte uitvoering daarvan. Grond is een natuurlijke hulpbron welke, indien efficiënt en effectief wordt aangewend, een belangrijke bijdrage kan leveren aan de sociaaleconomische ontwikkeling van de samenleving. Demografische processen zoals bevolkingsgroei en urbanisatie vormen tezamen met processen zoals globalisering en regionalisering vaak de leidende factoren die de functies van grond bepalen en daarmee de relatie tussen mens en grond beheersen. Ook dient rekening te worden gehouden met de stand van de technologie en de voortdurende drang van de mens naar ontwikkeling en economische voorspoed. In dat kader is het van belang dat het grondbeleid zodanig wordt uitgevoerd, dat er maximale profijt wordt gehaald uit deze hulpbron en voldaan kan worden aan de aspiraties van de samenleving waaronder de steeds groeiende vraag naar grond.

Het streven van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer, in het bijzonder het Onder directoraat Grondbeleid, is erop gericht om de hulpbron Grond aan te wenden voor de economische groei. Het beschikbaar stellen van grond is een essentieel onderdeel daarvan. Hierbij zal in nauw overleg met de daarvoor in aanmerking komende actoren uit de Publieke - en Private Sector gronden ten behoeve van de productie en de dienstverlenende sectoren worden geïdentificeerd en ingericht, waarna het ministerie deze gronden aan rechthebbenden zal toewijzen. Het ministerie zal eveneens haar bijdrage leveren aan de vergroting van het nationaal inkomen middels efficiënte inning van de aan de Staat toekomende inkomsten alsmede inkomstenverhogende maatregelen, waarbij de aanpassing van betreffende wetgevingsproducten een vereiste is. Verder is het streven erop gericht om bestaanszekerheid te creëren voor elke burger van het land middels efficiënte toepassing van de wetgeving en een evenredige verdeling van de natuurlijke hulpbron grond. In het kader van de armoedebestrijding zal in samenwerking met diverse daarvoor in aanmerking komende instanties bouwkvelds worden ontwikkeld en **toegewezen** aan rechthebbenden, waarbij er vooral gekeken zal worden naar de sociaal minderdraagkrachtigen in onze samenleving.

DOELSTELLING

Het doel van het Onder directoraat Grondbeleid is om haar grondbeleid op een duurzame en doelmatige wijze uit te voeren voor het gebruik van grond ten behoeve van diverse functies c.q. doeleinden voor duurzame sociaal-maatschappelijke en economische ontwikkeling.

Het institutioneel kader dat het Onder directoraat Grondbeleid ter beschikking heeft voor de domaniale dienstverlening bestaat uit:

- de Dienst der Domeinen;
- de Dienst Grondinspectie
- de Landmeetkundige Dienst en
- het Taxatie Instituut.

ONDERDIRECTORAAT BOSBEHEER

Het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer is conform het besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, gewijzigd bij SB 2005 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2020 no. 141) belast met o.a. de zorg van onze bos en natuurbeheer. Dat voert ze uit op basis van o.a. de Natuurbeschermingswet 1954, de Jachtwet 1954, Wet Bosbeheer 1992, Wetboek van Strafrecht, de Milieuraamwet 2020 en de diverse relevante verdragen. Inspanningen om het bos en natuur duurzaam te beheren, worden in samenwerking met diverse ‘stakeholders’ zoals andere overheidsinstellingen, lokale gemeenschappen, nationale en internationale Ngo’s en organisaties uitgevoerd.

Het streven is gericht op de optimale exploitatie van de hulpbron bos en het duurzaam en rationaal gebruik ervan. Dit wordt gedaan door middel van verantwoordelijk natuurbeheer en bescherming en controle op de naleving van regels en voorschriften met betrekking tot de productie van hout en houtproducten, flora en fauna, om zodoende de wisselwerking tussen economische ontwikkeling en natuurbehoud in balans te brengen voor de huidige en toekomstige generaties.

In Suriname zijn er 4 categorieën van beschermde gebieden. In deze gaat het om 1 (één) Natuurpark (Browns Berg), de 4 (vier) Bijzonder beheersgebieden en 11 (elf) natuurreservaten en 2 (twee) Speciaal Beschermde Bos. Beschermde gebieden bevatten een belangrijke voorraad aan natuurlijk, cultureel en sociaal kapitaal, en verschaffen een stroom aan economisch waardevolle goederen en diensten. Zij vormen een belangrijke buffer voor onvoorspelbare effecten van klimaatsverandering. De Natuurbeschermingswet van 1954 (**G.B. 1954 no. 26, gewijzigd S.B. 1992 no. 80**) vormt de grondslag voor het instellen van natuurreservaten en natuurmonumenten. Conform voormelde wet is het Hoofd van de Dienst ‘s Lands Bosbeheer, welk ressorteert onder het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer, belast met het algemeen beheer van de natuurreservaten. Op basis van het Decreet Uitgifte Domeingrond 1982 zijn per beschikking de Bijzondere Beheersgebieden, de zgn. Multiple Use Management Area (MUMA) ingesteld waarbij het algemeen beheer ervan in handen ligt van het Hoofd Dienst ‘s Lands Bosbeheer. Conform de Jachtwet 1954, zoals laatstelijk gewijzigd bij Staatsbesluit 2002 (Jachtbesluit 2002) is het Ministerie ook belast met het wildbeheer in Suriname. Deze taak wordt eveneens uitgevoerd door de Dienst ‘s Lands Bosbeheer met name de afdeling Natuurbeheer. Het Hoofd van de Dienst ‘s Lands Bosbeheer is tevens bij ministeriele beschikking d.d. 15 april 2016 No. 0567B-16/Min RGB (S.B. 2016 No. 102) aangesteld als CITES Management Autoriteit in Suriname.

Voor 2024 zullen er maatregelen getroffen worden om het beheer van beschermde gebieden effectiever te gaan beheren, waaronder het proces om te komen tot de herziening van de Natuurbeschermingswet en andere relevante natuurbeschermingswetgeving, alsook om duurzaam de verdien capaciteit van de beschermde gebieden te vergroten. In internationaal verband profileert Suriname zich als een bosrijk land dat claimt recht te hebben op fondsen voor duurzaam bosbeheer/ bosbehoud. Suriname krijgt van diverse nationale en internationale organisaties ondersteuning voornamelijk gericht op het behoud van biodiversiteit, duurzaam bosbeheer, beheer beschermde gebieden en ondersteuning bij het formuleren van klimaatbeleid.

De bossen zijn een van de grootste, dan wel de grootste hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen van Suriname en heeft enorme potentie om een significante bijdrage te leveren aan de welvaart en welzijn en de duurzame ontwikkeling van het land. Tegelijkertijd zijn de bossen heel erg kwetsbaar, daarom is het noodzakelijk om deze op een duurzame wijze te benutten en te beschermen waardoor ook een bijdrage geleverd kan worden om de negatieve effecten van klimaatverandering tegen te gaan. Het Nationaal Bosbeleid van Suriname, geformuleerd in 2005, biedt de leidraad voor de duurzame benutting en bescherming van onze bossen, waarvan de hoofddoelstellingen als volgt luidt: “Verhogen van de bijdrage van de bossen aan de nationale economie en het welzijn van de huidige en toekomstige generaties met inachtneming van het behoud van de biodiversiteit”.

DOELSTELLINGEN

1. Aanpassing van nationale wetten en regelingen gerelateerd aan natuur en bosbeheer voor zowel binnen als buiten beschermde gebieden.
2. Adequaate en effectieve natuur en bosbeheer in beschermde gebieden alsook buiten de beschermde gebieden.
3. Initiëren van processen tot instelling van nieuwe beschermde gebieden in samenspraak met lokale gemeenschappen.
4. Stimuleren van duurzaam bosbouw, houtkap alsook de oogst van NTFP's van planten en herstel van bossen.
5. Duurzaam beheer en gebruik van in het wild levende dieren en planten.
6. Stimuleren van duurzaam natuur en ecotoerisme in beschermde gebieden.

Het institutioneel kader dat het ministerie ter beschikking heeft om het bosbeleid uit te voeren bestaat uit:

1. De Dienst 's Lands Bosbeheer (LBB) die ressorteert onder het Onder-Directoraat Bosbeheer en
2. De 'Groene' Stichtingen Bosbeheer met name:
 - De Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)
 - De Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC) enDe Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB).

Directoraat: Algemeen Beheer**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	26.432	45.550	87.806	78.611	78.611	78.611	78.611
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	25.107	44.050	83.306	74.111	74.111	74.111	74.111
610	Lonen en salarissen	20.436	35.925	60.800	60.800	60.800	60.800	60.800
611	Sociale premies	1.495	3.000	4.055	4.055	4.055	4.055	4.055
612	Gebruik van goederen en diensten	3.170	5.107	18.395	9.200	9.200	9.200	9.200
616	Sociale Uitkeringen	7	18	56	56	56	56	56
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	1.324	1.500	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
620	Inventaris	264	500	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
621	Transport middelen	1.060	1.000	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

De Lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD 60.800.000, =**

Het personeelsbestand binnen het Directoraat Algemeen Beheer is per juli 2023, 388 personen. Op de rol van GBB is verder opgenomen 21 commissieleden (10 districtsbestuur, 2 Focal Point Bureau en 9 CITES). Vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zal in 2024 de uitstroom 10 personen bedragen. De gemiddelde leeftijd van het personeel in 2023, is 42 jaar, terwijl het ziekteverzuimpercentage over 2022, 7% is.

De personeelsformatie per juli 2023 ziet er als volgt uit:

Kader	Omschrijving	Aantal
Lager kader	Schaal 1A-6C	225
Midden kader	Schaal 7A-8C	72
Hoger kader	Schaal 9A en hoger	91
Totaal		388

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	48.902.000
61002	Vakantietoelage	5.050.000
61003	Overwerk	595.000
61004	Bonussen en Gratificaties	97.000
61006	Vacatiegelden	501.000
61013	Functionele toelagen	3.012.500
61014	Persoonlijke toelagen	541.500
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	276.000
61017	Waarnemingstoelage	20.000
61019	Overige Toelagen	802.000
61020	Telefoonvergoeding	103.000
61021	Representatievergoeding	500.000
61023	Vervoersvergoeding	325.000
61024	Overige vergoedingen	75.000
Totaal		60.800.000

611 - Sociale premies

De Sociale Premies zijn geraamd op **SRD. 4.055.000, -**. De raming van de Sociale Premies heeft betrekking op de overheidsbijdrage voor het Pensioen en de overheidsbijdrage aan het SZF t.b.v. de ambtenaren.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.810.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.245.000
Totaal		4.055.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor Gebruik van goederen en diensten is een bedrag van **SRD 9.200.000, -** opgebracht.

Dit bedrag zal worden besteed aan:

- Deskundigen binnenland en inhuur van externe juridische bijstand; voor het verlenen van juridische bijstand aan het ministerie en het uitbetalen van consultancy- en deurwaarderskosten.
- Kantoorkosten zoals aankoop van kantoormiddelen (papier, pennen etc.), kopieer- en drukwerkkosten, onderhoud van kantoormeubilair en inventaris, verbruiksgoederen (cartridge, memorysticks etc.) en onderhoudskosten automatisering voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden.
- De uitgaven voor vaste lasten zoals telefoon, water, elektriciteit, abonnement van de dagbladen 'De Ware Tijd' en bewaking.
- Rechterlijke Vonnissen: de uitvoering van vonnissen met financiële consequenties.
- Onderhoud van gebouwen en terreinen. Dit zal worden aangewend voor kleine reparaties aan gebouwen, vervangen van armaturen, maaien en schoonmaak van terreinen, het wassen van gordijnen etc.
- Onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen. Hieronder vallen de kosten voor onder andere benzine, reparatie en service van de dienstvoertuigen.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten	Omschrijving	Raming
61210	Buitenlandse reiskosten	300.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	200.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	300.000
61221	Vergaderkosten	30.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	920.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	100.000
61238	Telefoon uitgaven	1.600.000
61240	Water	240.000
61241	Electriciteit	500.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	100.000
61247	Schoonmaak	300.000
61250	Bewaking	3.050.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	690.000
61263	Overige Algemene Kosten	200.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	670.000
Totaal		9.200.000

616 - Sociale Uitkeringen

Voor sociale uitkering is er een bedrag geraamd ad **SRD 56.000,-**. Hieronder vallen de uitgaven voor o.a. poliklinische-, lig- en verpleegkosten voor hogere klasse ligging.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61612	Poliklinische Kosten	56.000
Totaal		56.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Het totaalbedrag van de inventaris is begroot voor **SRD. 1000.000, -**.

Dit bedrag zal worden besteed aan:

- Kantoarinrichting zoals vervangen van airconditioning units, kantoormeubilair etc.;
- Het vervangen van computers, omdat de meeste computers verouderd zijn;
- Printers.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoarinrichting	250.000
62004	Computers	500.000
62005	Printers	250.000
Totaal		1.000.000

621 - Transport middelen

Transportmiddelen voor een bedrag van **SRD 3.500.000,-**

Ten behoeve van de dienst zal er 2 pick-ups worden aangeschaft.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	3.500.000
Totaal		3.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	1.050	19.700	11.200	11.200	11.200	11.200
01	Infrastructurele Werken	0	1.000	19.500	11.000	11.000	11.000	11.000
0169	Renovatie Kantoorgebouwen GBB	0	1.000	19.500	11.000	11.000	11.000	11.000
02	Institutionele versterking	0	50	200	200	200	200	200
0294	Institutionele versterking Algemeen Beheer	0	50	200	200	200	200	200

Toelichting : Programma's**0169 - Renovatie Kantoorgebouwen GBB****Doelstelling:**

Met het renoveren van kantoorgebouwen wil het ministerie voldoen aan haar verplichting als werkgever om zorg te dragen voor een arbeid vriendelijke werkomgeving, wat zo meer betekend dat het veilig, hygiënisch en aangenaam moet zijn voor de werknemer. Creëren van een werkomgeving die aansteekt tot positieve impulsen bij de werknemer om te presteren en om er trots op te zijn er te mogen werken. Daarnaast wordt ook de burgerij gediend in een menswaardige omgeving dat het gevoel geeft dat elk van hen belangrijk is en ze er recht op hebben.

Wijze van financiering:

Het financieren van de renovatie van kantoorgebouwen geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De totale uitgaven hiervoor zijn begroot voor een bedrag van **SRD 11.000.000, -**.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het beleid van de minister richt zich op de verbetering van de werkomstandigheden van de leiding, het personeel en de ontvangst van de burger in mensvriendelijke kantoorruimten. Door middel van overleg met collegaministers van Financiën & Planning en Openbare Werken zal de minister van GBB hierin slagen.

De volgende intensiveringen voor 2024 is begroot:

De staat van veel kantoorgebouwen van het Ministerie van GBB is matig tot slecht en dat is onwenselijk vanwege de onveiligheid en de onhygiënische situaties. Daarnaast kan het meubilair, documentatie en apparatuur schade oplopen.

Met het programma code 0169, wil het ministerie van GBB het hoofdkantoor aan de Cornelis Jongbawstraat 10-12 verder renoveren met het aanvankelijke doel, het gebouw in een arbeid vriendelijke staat tebrengen. In het laatste kwartaal van 2021 is een aanvang gemaakt met de renovatie van het hoofkantoor aan de Cornelis Jongbawstraat.

De verwachting is dat de werkzaamheden in 2024 afgerond en opgeleverd worden.

Voor 2024 zal een bedrag van SRD 3.000.000, - opgenomen worden ten behoeve van additionele uitgaven voor de renovatiewerkzaamheden van voornoemd pand.

Bij de Dienst Grondinspectie aan de May straat no.39 is er een groot gebrek aan kantoorruimte, omdat het houten gebouw aldaar niet meer kan worden gebruikt. Het gebouw is namelijk in zeer deplorabele staat. Het personeel kan niet optimaal worden ingezet vanwege gebrek aan ruimte, hetgeen niet bevorderlijk is voor de dienstverlening.

In 2024 zal een aanvang worden gemaakt met de renovatiewerkzaamheden van dit houten gebouw. De kosten voor de renovatie zijn geraamd op SRD 16.500.000,-. Voor 2024 zal een bedrag van SRD 8.000.000, - opgenomen worden. De verwachting is dat de werkzaamheden in 2024 zal aanvangen en in 2025 opgeleverd worden.

Voor code 0169 zal een totaalbedrag van **SRD 11.000.000, -** opgenomen worden.

0294 - Institutionele versterking Algemeen Beheer

Doelstelling:

Institutionele versterking zorgt ervoor dat het Ministerie van GBB in de uitvoering van haar kerntaken en verantwoordelijkheden wordt versterkt, waardoor de vakkennis binnen het ministerie effectiever en efficiënter kan plaatsvinden.

Wijze van financiering:

Het financieren van institutionele versterking geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0294 voor een totaalbedrag van **SRD 200.000, -**.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het onder directoraat Algemeen Beheer is verantwoordelijk voor o.a. het zorgdragen van de algemene voorzieningen ten behoeve van het personeel. In de loop der jaren is een tekort ontstaan aan gekwalificeerd personeel, waardoor het ministerie nu genoodzaakt is om specifieke en doelgerichte trainingen te ontwikkelen en te verzorgen om het probleem aan te pakken.

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

Het onder directoraat Algemeen Beheer heeft thans een tekort aan gekwalificeerd en deskundig personeel. Dit is onwenselijk, vanwege de werkzaamheden die niet optimaal uitgevoerd kunnen worden, hetgeen leidt tot uitbesteding aan particulieren. Met het programma code 0294 wil het Ministerie van GBB dit onder directoraat versterken door uitbreiding van het technisch personeel middels bijscholing en praktische on the job begeleiding, waardoor de output van de werkzaamheden kan worden verhoogd en minder werk uitbesteed wordt. Dit zal ook bijdragen om de transitie van de afdeling Personeelszaken naar HRM te bewerkstelligen.

De uitgaven zijn begroot op programma code 0294 voor een bedrag van **SRD 200.000, -**.

Programma: 171 Directoraat Algemeen Beheer

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
<u>0169 Renovatie kantoorgebouwen ministerie GBB</u>	Met het renoveren van kantoorgebouwen wil het ministerie voldoen aan haar verplichting als werkgever om zorg te dragen voor een arbeid vriendelijke werkomgeving, wat zo meer betekend dat het veilig, hygiënisch en aangenaam moet zijn voor de werknemer. Creëren van een werkomgeving die aansteekt tot positieve impulsen bij de werknemer om te presteren en om er trots op te zijn er te mogen werken. Daarnaast wordt ook de burgerij gediend in een menswaardige omgeving dat het gevoel geeft dat elk van hen belangrijk is en ze er recht op hebben.	De doelstelling is niet gerealiseerd middels de begroting van Ministerie van GBB. Op 12 september 2022 is wel een aanvang gemaakt met de renovatie van het hoofdkantoor van het Ministerie van GBB. Hieraan voorafgaand, heeft het proces van aanbesteding plaatsgehad door het Ministerie van Openbare Werken (OW). De uitvoering van de werkzaamheden is gegund aan Hua Ro Builders.	Het hoofdkantoor aan de Cornelis Jongbaw straat 10-12 verder renoveren en in een arbeid vriendelijke staat brengen.	- Hoofdkantoor aan de Cornelis Jongbaw straat 10-12 volledig gerenoveerd en in gebruik. - Renovatie van de Dienst Grondinspectie aan de May straat no.39 in afrondende fase.
<u>0294 INSTITUTIONELE VERSTERKING ALGEMEEN BEHEER</u>	Institutionele versterking zorgt ervoor dat het Ministerie van GBB in de uitvoering van haar kerntaken en verantwoordelijkheden wordt versterkt, waardoor de vakkennis binnen het ministerie effectiever en efficiënter kan plaatsvinden.		Dit onder directoraat versterken door op effectieve en efficiënte wijze het technisch personeel uit te breiden, door hen bij te scholen en praktisch te begeleiden waardoor de werkzaamheden beter verricht kunnen worden. Dit zal ook bijdragen om de transitie van de afdeling Personeelszaken naar HRM te bewerkstelligen.	-Er is technisch personeel voor het uitvoeren van werkzaamheden -Verhoogde output -Minder kosten aan uitbesteding van werkzaamheden

Directoraat: Grondbeleid en Bosbeheer**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	33.042	44.451	103.456	61.456	61.456	61.456	61.456
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	31.800	43.201	98.956	56.956	56.956	56.956	56.956
610	Lonen en salarissen	26.271	38.830	50.171	50.171	50.171	50.171	50.171
611	Sociale premies	2.529	3.250	3.860	3.860	3.860	3.860	3.860
612	Gebruik van goederen en diensten	3.000	1.106	44.900	2.900	2.900	2.900	2.900
616	Sociale Uitkeringen	0	15	25	25	25	25	25
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	1.242	1.250	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
620	Inventaris	86	250	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
621	Transport middelen	1.156	1.000	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

De Lonen en salarissen zijn geraamd op SRD 50.171.000, =

Het personeelsbestand binnen het Directoraat Grondbeleid en Bosbeheer is per juli 2023, 370 personen, zijnde 190 personen op het onder directoraat Grondbeleid en 180 personen op het onder directoraat Bosbeheer.

Vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zal in 2023 de uitstroom 9 personen bedragen. De gemiddelde leeftijd van het personeel in 2023, is 37 jaar, terwijl het ziekteverzuimpercentage over 2022, 6% is.

De personeelsformatie per juli 2023 ziet er als volgt uit:

Kader	Omschrijving	Aantal
Lager kader	Schaal 1A-6C	206
Midden kader	Schaal 7A-8C	93
Hoger kader	Schaal 9A en hoger	71
Totaal		370

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	44.150.000
61002	Vakantietoeslag	3.473.000
61003	Overwerk	875.000
61004	Bonussen en Gratificaties	245.000
61006	Vacatiegelden	61.000
61013	Functionele toelagen	160.000
61014	Persoonlijke toelagen	107.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	202.500
61017	Waarnemingstoelage	15.000
61019	Overige Toelagen	350.000
61020	Telefoonvergoeding	1.000
61021	Representatievergoeding	40.000
61023	Vervoersvergoeding	5.000
61024	Overige vergoedingen	486.500
Totaal		50.171.000

611 - Sociale premies

De Sociale Premies zijn geraamd op **SRD. 3.860.000, -**. De raming van de Sociale Premies heeft betrekking op de overheidsbijdrage voor het Pensioen en de overheidsbijdrage aan het SZF t.b.v. de ambtenaren.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	1.693.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	2.167.000
Totaal		3.860.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Voor Gebruik van goederen en diensten is een bedrag van **SRD 2.900.000, -** opgebracht.

Dit bedrag zal worden besteed aan:

- Deskundig binnenland en inhuur van externe juridische bijstand; voor het verlenen van juridische bijstand aan het ministerie en het uitbetalen van consultancy- en deurwaarderskosten.
- Kantoorkosten zoals aankoop van kantoormiddelen (papier, pennen etc), kopieer- en drukwerkkosten, onderhoud van kantoormeubilair en inventaris, verbruiksgoederen (cartridge, memorysticks etc) en onderhoudskosten automatisering voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden.
- De uitgaven voor binnenlandse reis- en verblijfskosten zijn voor het grootste deel bestemd voor binnenlandse dienstreizen van de jachtopzieners en overige veldpersoneel van afdeling 's Lands Bosbeheer en Natuurbeheer.
- Rechterlijke Vonnissen: de uitvoering van vonnissen met financiële consequenties.
- Buitenlandse reis- en verblijfskosten; uitrustings-, diem-, verzekeringskosten voor het bijwonen van buitenlandse meetings, workshops, trainingen etc.

612 - Gebruik van goederen en diensten		
Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	1.830.000
61221	Vergaderkosten	20.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	550.000
61263	Overige Algemene Kosten	500.000
Totaal		2.900.000

616 - Sociale Uitkeringen

Voor sociale uitkering is er een bedrag geraamd ad **SRD 25.000,-**.

Hieronder vallen de uitgaven voor o.a. Poliklinische kosten en lig en verpleegkosten voor hogere klasse ligging.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61612	Poliklinische Kosten	25.000
Totaal		25.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Inventaris voor een bedrag van **SRD 1.000.000,-**

- Kantoorinrichting zoals vervangen van airconditioning units, kantoormeubilair etc.;
- Het vervangen van computers, omdat de meeste computers verouderd zijn;
- Printers.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	250.000
62004	Computers	500.000
62005	Printers	250.000
Totaal		1.000.000

621 - Transport middelen

Transportmiddelen voor een bedrag van **SRD 3.500.000,-**

Om veldwerkzaamheden te verrichten zal er 2 pick-ups worden aangeschaft.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	3.500.000
Totaal		3.500.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	5.927	58.996	86.012	74.045	55.697	55.697	55.697
02	<i>Institutionele versterking</i>	259	1.294	1.709	1.709	1.709	1.709	1.709
0251	Institutionele versterking Grondbeheer	259	400	400	400	400	400	400
0298	Transformatie SBB naar autoriteit	0	894	1.309	1.309	1.309	1.309	1.309
09	<i>Subsidie en Bijdragen</i>	668	1.326	710	710	710	710	710
0966	Stg. Natuurbehoud Suriname (STINASU)	668	1.326	710	710	710	710	710
11	<i>Milieubescherming</i>	0	46.900	41.660	41.660	41.660	41.660	41.660
1119	Adaptatie en mitigatie effecten klimaatsverandering	0	44.800	0	0	0	0	0
1121	Behoud en bescherming biodiversiteit	0	2.000	41.560	41.560	41.560	41.560	41.560
1122	Toewijzing geografische centrum voor houtverwerkingsbedrijven	0	100	100	100	100	100	100
20	<i>Contributie</i>	1.000	1.376	15.485	3.518	3.518	3.518	3.518
2005	Contributies GBB	1.000	1.376	15.485	3.518	3.518	3.518	3.518
35	<i>Grondbeheer</i>	4.000	8.100	26.448	26.448	8.100	8.100	8.100
3501	Grondaankoop	4.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
3502	Verkaveling/ Ontsluiting	0	0	18.348	18.348	0	0	0
3503	Grondconversie	0	100	100	100	100	100	100

Toelichting : Programma's**0251 - Institutionele versterking Grondbeheer****Doelstelling:**

Institutionele versterking zorgt ervoor dat het Ministerie van GBB in de uitvoering van haar kerntaken en verantwoordelijkheden is versterkt, op basis van een integrale aanpak van grondbeleid en bosbeheer ontwikkelingen.

Wijze van financiering:

Het financieren van institutionele versterking geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0251 voor een totaalbedrag van **SRD 400.000, -**

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het Onder directoraat Grondbeleid is verantwoordelijk voor het uitstippelen van het grondbeleid en de uitvoering daarvan. Doordat er in de loop der jaren een grote achterstand is ontstaan in de afhandeling van de diverse categorieën verzoeken, worden er specifieke en doelgerichte beleidsinstrumenten ontwikkeld om deze problematiek aan te pakken.

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

- De achterstand in de afhandeling van verzoeken betreffende overdracht van de zakelijke rechten Grondhuur en Erfpacht blijft toenemen. Het niet binnen redelijk termijn afhandelen van deze verzoeken brengt diverse ongewenste sociaal- maatschappelijke consequenties met zich mee voor de burgerij. Deze situatie is onwenselijk en is het noodzakelijk om middels speciale projecten de achterstand in te lopen. Met het programma code 0251 institutionele versterking grondbeleid, wil het Ministerie van GBB de achterstand versneld inlopen. Dit doet zij door het technisch personeel uit te breiden, bij te scholen, praktisch te begeleiden, zodat stagnerende factoren binnen het proces van gronduitgifte zoveel als mogelijk worden geëlimineerd en de dienstverlening aanzienlijk wordt verbeterd. De voornaamste stagnerende factor is dat zowel de Dienst der Domeinen als Dienst Grondinspectie kampt met een tekort aan gekwalificeerd personeel. In dit kader zal de “On the Job training voor grondadministratie, registratie en inspectie” worden voortgezet, waarbij de 2e en de 3e lichting zullen worden getraind.

De kosten voor deze activiteiten bedragen ca. **SRD 400.000, -**.

0298 - Transformatie SBB naar autoriteit**Doelstelling:**

De transformatie van SBB naar een autoriteit zal zorgdragen dat de ontwikkelingen in de bosbouwsector versneld worden aangepakt en Suriname als volwaardige speler kan meedingen op de internationale houtmarkt, maar ook dat de potentie van de Surinaamse bossen wordt geoptimaliseerd op een duurzame manier. Verder krijgt SBB als autoriteit meer armslag om gedegen sturing te geven aan de bosbouwsector. De sector wordt voorbereid op de laatste technologische en industriële ontwikkelingen binnen de internationale houtsector, zodat de positie van Suriname steeds verbetert als ook om de potentie van forest carbon credits te benutten door de toepassing van duurzame bosbeheer .

Wijze van financiering:

Het financieren van de omzetting van SBB in een autoriteit geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De totale uitgaven hiervoor zijn begroot op code 0298 voor een totaalbedrag van **SRD 1.309.000, -**

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De minister stimuleert specifieke beleidsonderwerpen met betrekking tot de instituten die onder haar ressorteren middels subsidie, versterking van de instituten en regelmatig overleg.

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

De SBB is een stichting en deze rechtsvorm heeft wat beperkingen, die vertragend werken op uitvoering van de taken waarmee de SBB belast is. Dit is onwenselijk vanwege de steeds grotere achterstanden in de ontwikkelingen in bosbouwsector die Suriname oploopt met de rest van de wereld en het mislopen van forest carbon credits voor onze bossen. Met het programma code 0298 wil het Ministerie van GBB de SBB een sterkere rechtsvorm geven, waardoor zij meer armslag krijgt om haar taken in de volledige diepte uit te voeren, op een effectieve en efficiënte wijze en op een aanneembaar tempo met gebruikmaking van de modernste technologie. Bij uitstek is het omzetten van SBB in een autoriteit. Vooruitlopend op de instelling van de Bosbouwautoriteit zal de SBB versterkt worden om haar taken adequaat uit te voeren zodat o.a. de controle op de houtkap en houtexport te verbeteren.

Om het proces van transformatie van SBB naar een autoriteit te bewerkstelligen zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Het doorlichten van de Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB);
- Het vaststellen van de Visie en Missie alsook de taken en bevoegdheden van SBB;
- Het vaststellen de organisatiestructuur, het maken van functiebeschrijving, loonstructuren, statuten, Huishoudelijke reglement, procedures;
- Het vaststellen van de nodige investeringen en identificeren van de financieringsmodaliteiten;
- Ontwerpen van nieuwe wetsproducten alsook het aanpassen/wijzigen van de huidige Wet en regelgeving zoals de Wet Bosbeheer 1992, andere relevante wetten;
- Het ontwerpen van wet en regelgeving voor de instelling Bosbouw Autoriteit. Er zal een commissie ingesteld worden voor de evaluatie van de conceptwet BOSNAS (Bos en Natuur Autoriteit Suriname)
- Formuleren van een Plan/draaiboek voor het omzetten van SBB naar een autoriteit.

De totale uitgaven voor deze activiteiten zijn begroot voor USD 75.000. In 2024 zal op programma code 0298 een bedrag van USD 35.000 of **SRD 1.309.000, -** opgenomen ten behoeve van de activiteiten.

0966 - Stg. Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Doelstelling:

Stinasu geeft educatie, stimuleert, faciliteert en oefent ecotoerisme en wetenschappelijke onderzoek uit in de beschermde gebieden met het als doel bescherming en behoud van onze natuur.

Wijze van financiering:

De financiering van Stinasu vindt plaats middels het subsidiëren van de operationele kosten voor het dienstjaar 2024 ten laste van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer. De uitgaven zijn begroot op de code 0966 voor een totaalbedrag van **SRD 710.000, -**

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het algemeen beleid is gericht op het stimuleren, coördineren en (mede) financieren van de wetenschappelijke exploratie en het dienstbaar maken van reeds bestaande natuureservaten.

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

De activiteiten zijn voornamelijk gericht op onderhoud en renovaties van de faciliteiten van de locaties te Raleighvallen en Brownsberg. De kosten van STINASU die voor het dienstjaar 2024 ten laste van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer worden gebracht zijn als volgt:

Lonen	410.000
Overige vaste lasten	300.000
Totaal	710.000

1121 - Behoud en bescherming biodiversiteit**Doelstelling:**

Het behouden en beschermen van de biodiversiteit leidt tot veerkrachtigheid van de natuur. Wanneer er voldoende soorten en ecosystemen zijn, kan de natuur veranderingen beter opvangen en de balans tussen mens en natuur behouden.

Wijze van financiering:

De financiering van het Sea Turtle Marine Conservation project geschiedt door het trekken van de middelen uit de fondsen van WWF Guianas. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 1121 voor een totaalbedrag van **SRD 560.000, -**.

De financiering van het Amazone Sustainable Landscapes 2 (ASL 2) project geschiedt door het trekken van de middelen uit de fondsen van Global Environmental Fund (GEF 7). De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 1121 voor een totaalbedrag van **SRD 41.000.000, -**.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het algemeen beleid is gericht op een beter beheer van onze beschermde en productieve landschappen en duurzaam beheer en gebruik van in het wild levende dieren en planten.

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

1. Sea Turtle Marine Conservation Project

De stroperij van schildpadeieren vormt een zeer ernstige bedreiging voor het voortbestaan van de zeeschildpadden en dat is onwenselijk. Met het Sea Turtle Marine Conservation Project, onder programma 1121 beoogt WWF Guianas het Ministerie van GBB te ondersteunen bij het stabiliseren en behouden van de zeeschildpadden populatie. In dit kader zullen de volgende activiteiten uitgevoerd worden:

- Monitoring van het aantal nesten van zeeschildpadden te Marowijne (Galibi) en Commewijne (Braamspunt);
- Effectief beheer en bescherming van zeeschildpadden middels handhavingspatrouilles op de stranden en speciale patrouilles o.a. roadblocks;
- refreshment trainingen voor effectief beheer en bescherming van de zeeschildpadden.

De middelen voor het Sea Turtle Marine Conservation Project zijn begroot voor een bedrag van SRD 560.000, -.

2. Strengthening management of protected and productive landscapes in the Surinamese amazon (ASL 2 project)

Er vinden illegale activiteiten plaats in beschermde gebieden en deze vormen een bedreiging voor de lokale gemeenschappen en natuur. Binnen productieve landschappen wordt gedaan aan ongeplande houtkap, wat niet bevorderlijk is voor duurzaam bosbeheer.

De activiteiten die uitgevoerd zullen worden zijn:

- Uitvoeren van capaciteitsbehoefteanalyse voor de 4 beschermde gebieden te weten Sipaliwini natuurreservaat, Brinckheuvel natuurreservaat, Centraal Suriname natuurreservaat en Brownsberg natuurpark;
- Ontwerpen en verkennen van participatieve managementregelingen in de 4 beschermde gebieden;
- Finaliseren van de Code of Practice, Praktische richtlijnen voor duurzaam bosbeheer
- Het ontwikkelen van de gezaagd hout module binnen het Sustainable Forest Information Syteem Suriname (SFISS)
- Opzetten van een revolving fund voor de private houtsector
- Een permanent trainingsprogramma over SFM opzetten (trainingscentrum versterken, handleiding en educatief materiaal ontwikkelen);
- Het bewustzijn van traditionele autoriteiten over SFM vergroten, inclusief mogelijke modellen voor het herinvesteren van inkomsten uit gemeenschapsbossen in verbeterde bestaansmiddelen en diensten;
- Onderzoek naar NTFP;
- Ondersteuning van de ontwikkeling van het wettelijk kader voor PA-beheer;
- Ontwikkelen van een nationaal jaguarbeschermingsplan (in samenwerking met NGO);
- Ontwikkelen en implementeren van communicatie- en bewustmakingsstrategieën en
- Opzetten van een intersectoraal en sector overschrijdend coördinatieplatform voor (technische) adviesondersteuning.

Voor het jaar 2024 zijn de kosten begroot voor een bedrag van ca. SRD 41.000.000, -

De totale middelen op programma code 1121 zijn begroot voor een bedrag van **SRD 41.560.000,-**

1122 - Toewijzing geografische centrum voor houtverwerkingsbedrijven

Doelstelling:

Het bestemmen van een geografische locatie voor houtverwerkingsbedrijven zorgt ervoor dat de bedrijven worden gefaciliteerd, bedrijfseconomische voordeel kunnen behalen en hun activiteiten ongestoord kunnen uitvoeren. De samenleving zal hierdoor niet gehinderd worden in haar leef genot.

Wijze van financiering:

Het financieren van de toewijzing geografisch centrum voor houtverwerkingsbedrijven geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het Ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 1122 voor een totaalbedrag van **SRD 100.000, -**

Het opzetten en operationaliseren van de houtverwerkingsindustrie zal i.s.m. met de private sector gedaan worden terwijl de financiering ervan op Private Public Partnership methode gedaan moet worden.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De minister ondersteunt elk beleid dat de ruimtelijke ordening van het land bevordert, door haar medewerking te verlenen om gronden te reserveren voor speciale economische zones.

De volgende intensiveringen voor 2024 is begroot:

Momenteel zijn er industriële bedrijven waaronder ook houtverwerkingsbedrijven midden in woonwijken en dat is onwenselijk vanwege milieuoverlast die de omliggende huishoudens ondervinden. Met het programma code 1122 wil het Ministerie van GBB-milieu overlast tot een minimum beperken en randvoorwaarden zoals nutsvoorzieningen en havens creëren voor houtverwerkingsbedrijven.

De kosten zijn begroot op programma code 1122 voor een bedrag van **SRD 100.000, =**

2005 - Contributies GBB

Doelstelling:

Het lidmaatschap behouden van RAMSAR, CITES, INBAR en ITTO zodat Suriname continu geïnformeerd blijft over de regels m.b.t. de internationale wildhandel, wetlands, duurzaam bosbeheer en ecologische systemen. Ook bieden deze organisaties ondersteuning voor het uitvoeren van projecten voor capaciteitsopbouw en -versterking.

Wijze van financiering:

De contributie betalingen aan RAMSAR en CITES worden gefinancierd door Suriname Conservation Foundation voor een bedrag van ca. SRD 49.500, -. De contributie aan INBAR en ITTO bedraagt in totaal ca. SRD 3.468.000, - en zal betaald worden uit de begroting van het ministerie.

De totale middelen op programma code 2005 zijn begroot voor een bedrag van SRD 3.517.500,- afgerond **SRD 3.518.000,-**

3501 - Grondaankoop

Doelstelling:

Grondaankopen biedt de Staat de mogelijkheid om strategische gebieden (strategisch gelegen gronden) te kopen ten algemene nutte, waaronder ten behoeve van infrastructurele werken, landbouwproefstations, overheidskantoorgebouwen etc. teneinde de ontwikkeling van het land te bevorderen. Ook kan de overheid ter oplossing van maatschappelijke vraagstukken grond aankopen.

Wijze van financiering:

Het financieren van de grondaankopen geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 3501 voor een totaalbedrag van **SRD 8.000.000, -**.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het grondaankoopbeleid van het ministerie van GBB wordt allereerst getoetst op de noodzakelijkheid van een aankoop. Teneinde zorgvuldig om te gaan met de aankoop van gronden, worden eerst alle mogelijkheden uitputtend bestudeerd, alvorens er wordt over gegaan tot grondaankopen. Het ministerie beoogt ongestoorde groei en ontwikkeling van de natie, waarbij rechtszekerheid voor alle burgers een essentieel onderdeel is. Het bieden van deze rechtszekerheid kan bijdragen aan een vreedzame en harmonieuze samenleving.

De volgende intensiveringen voor 2024 is begroot:

Occupatie is conform de wet van 30 maart 2015, houdende nadere wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met herziening van het Wetboek van Strafrecht (S.B. 2015 no. 44), strafbaar gesteld in de artikelen 411 en 411a. Echter zijn in diverse gebieden onwettige occupatie gevallen, die ondanks het strafbaar karakter op grond van sociaal maatschappelijke aspecten nader bekeken moeten worden. Het is zaak om binnen de perken van wet en recht rekening te houden met op de eerste plaats het belang van de rechtmatige eigenaar maar ook de basisrechten van burgers. Met het programma code 3501, wenst het ministerie van GBB een sociaal-maatschappelijke oplossing teweeg te brengen in de occupatieproblematiek teneinde rust en rechtszekerheid van partijen te waarborgen. Dit doet zij middels het aankopen van de geoccupeerde gronden van de eigenaar of middels compensatie met een ander stuk domeingrond. Door de aankoop van de geoccupeerde gronden keert deze terug in de boezem van de Staat, waarna op grond van de vigerende wetgeving tot uitgifte kan worden overgegaan. Voor 2024 is een bedrag van **SRD 8.000.000, -** begroot op programma code 3501 ten behoeve van grondaankopen.

3502 – Verkaveling

Doelstelling:

Het Ministerie van GBB in staat stellen bouwrijpe kavels uit te geven aan elke Surinamer voor hun sociaaleconomische welvaart en rechtszekerheid.

Wijze van financiering:

Het financieren van verkaveling geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het Ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 3502 voor een totaalbedrag van **SRD 18.348.000, -**.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

De behoefte aan bouwrijpe kavels verruimt zich jaarlijks, waarbij de uitgifte daartegenover vertraagt plaatsvindt door de beperkte beschikbare middelen als gevolg van de beperkte inkomsten van de overheid. Het Ministerie gaat met de nodige creativiteit, al haar instrumenten inzetten om dit begrotingsjaar één verkavelingsproject bouwrijp te maken.

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

Het streven is erop gericht om van reeds uitgegeven overheidsprojecten de ontsluiting ter hand te nemen. Op basis van de beschikbare middelen zal een project tussen de 30ha. en 60 ha. worden ontsloten. De kosten voor deze activiteiten bedragen ca. SRD 18.348 .000, -.

3503 - Grondconversie

Doelstelling:

Middels overdracht domeingrond in eigendom wil de staat de zakelijke gerechtigden in de gelegenheid stellen, de uitgegeven gronden in grondhuur en erfpacht tot en met een oppervlakte van 10.000 m2 te kopen.

Wijze van financiering:

Het financieren van de grondconversie geschiedt door het trekken van de middelen uit de begroting van het ministerie van GBB. De uitgaven hiervoor zijn begroot op code 3503 voor een totaalbedrag van **SRD 100.000, -**.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het Ministerie van GBB zal grondconversiebeleid uitvoeren door zorg te dragen voor alle benodigde randvoorwaarden waarvoor het ministerie verantwoordelijk is.

De volgende intensiveringen voor 2024 zijn begroot:

Het recht van grondhuur heeft zijn beperkingen, die door de samenleving als ongewenst worden ervaren, omdat zij bij overdracht, verdeling, bestemmingswijziging en verlenging van het recht, toestemming van het ministerie nodig hebben. Dit werkt zeer stagnerend en vertraagt het economisch verkeer van de samenleving. Met het programma code 5303 wil het ministerie de burger en de ondernemers tegemoetkomen en daarmee het economisch verkeer bevorderen.

De kosten zijn begroot op programma code 3503 voor een bedrag van **SRD 100.000, -**.

Programma: 172 Directoraat Gronbeleid en Bosbeheer				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
0251 Institutionele Versterking Grondbeleid	Institutionele versterking zorgt ervoor dat het Ministerie van GBB in de uitvoering van haar kerntaken en verantwoordelijkheden is versterkt, op basis van een integrale aanpak van grondbeleid.	De verbetering van Grondregistratie en Informatiesysteem (GRIS), welke is opgezet door Lybra Training, Coaching en Consultancy N.V. Ter uitvoering van training en opleiding van het personeel is: het projectdossier On The Job Training voor "Grondadministratie, Registratie en Inspectie" geschreven. Training "Klantvriendelijkheid" voor het baliepersoneel van voornamelijk de dienst Der Domeinen bij SMART Suriname Business Academy.	-Eerste lichting technisch personeel getraind - Er is een plan van aanpak voor inzet van deze lichting voor inlopen achterstand in de afhandeling van verzoeken betreffende overdracht van de zakelijke rechten Grondhuur en Erfpacht -Versnelde aanpak van afhandeling van overdrachtsverzoeken -Verbeterde communicatie omtrent het process van overdracht	-Het voltallig technisch personeel bij het Directoraat GBB is getraind -Achterstand voor minimal 50% ingelopen -Verzoeken voor overdracht zakelijke rechten Grondhuur en Erfpacht worden binnen redelijke termijn afgehandeld.
0966 Stinasu	Stinasu geeft educatie, stimuleert, faciliteert en oefent ecotoerisme en wetenschappelijke onderzoek uit in de beschermde gebieden met het als doel bescherming en behoud van onze natuur	Het wetenschappelijk onderzoek is opgepakt en we hebben reeds 1 onderzoeker kunnen binnenhalen in 2022 die enkele weken op de Brownsweg onderzoek gedaan heeft.	-start gemaakt met de renovaties van de faciliteiten van de locaties te Raleighvallen en Brownsberg. -Er worden voldoende middelen gecreëerd om de exploitatiekosten volledig te dekken	-er is een onderhoudsplan voor Raleighvallen en Brownsberg. -onderhoud geschiedt op basis van het onderhoudsplan -er zijn geüpdatete richtlijnen voor wetenschappelijk onderzoek in de beschermde gebieden
0298 Transformatie SBB naar autoriteit	De transformatie van SBB naar een autoriteit zal zorgdragen dat de ontwikkelingen in de bosbouwsector versneld worden aangepakt en Suriname als volwaardige speler kan meedingen op de internationale houtmarkt, maar ook dat de potentie van de Surinaamse bossen wordt geoptimaliseerd op een duurzame manier.		-Er is draagvlak voor de transformatie van SBB naar een autoriteit -Er is een plan van aanpak voor de transformatie van SBB naar een autoriteit.	SBB is getransformeerd naar een autoriteit -de Autoriteit heeft armslag om haar taken in de volledige diepte uit te voeren op een effectieve en efficiënte wijze en op een aanneembaar tempo met gebruikmaking van de modernste technologie
1122 -Toewijzing Geografisch centrum voor	Het bestemmen van een geografische locatie voor houtverwerkingsbedrijven zorgt ervoor dat de		-Er zijn gebieden geïdentificeerd die kunnen dienen als geografisch	Er is een geografisch centrum met randvoorwaarden zoals

houtverwerkingsbedrijven	bedrijven worden gefacilieerd, bedrijfseconomische voordeel kunnen behalen en hun activiteiten ongestoord kunnen uitvoeren.		centrum voor houtverwerkingsbedrijven -de keuze is gemaakt voor het gebied waar het geografisch centrum zal komen	nutsvoorzieningen en havens creëren voor houtverwerkingsbedrijven
1119 – Adaptatie en Mitigatie Effecten Klimaatverandering	Het doel van dit programma is Suriname te ondersteunen bij de aanpassing aan de belangrijkste gevolgen van klimaatverandering, door het beheer van watervoorraden en kustecosystemen te verbeteren op een zodanige wijze, die het welzijn van in de kustvlakte wonende gemeenschappen vergroten. Het project dat onder dit programma valt is: -het GCCA+ project	-Financiering voor de implementatie van de management plannen voor de MUMAs Bigi Pan en Noord-Coronie (zie donormiddelen van de Europese Unie). -Instelling van 2 overlegcommissies voor het Bigi Pan Beheersgebied en het Noord-Coronie Beheersgebied. -Aanvang gemaakt met de opzet van een NB Controle post te Burnside; -conceptdistrictsverordening opgesteld met betrekking tot bestemmingsheffing voor Bigi Pan Gebied. -voorbereidingen gestart voor renovatie van de sleephelling te Bigi Pan.	-Er is een Finaal Rapport met aanbevelingen om de negatieve gevolgen van klimaatverandering te beperken.	-Financieringsmechanisme voor MUMA's is in werking -Plan voor het verbeterde beheer van watervoorraden kustecosystemen is in uitvoering
1121 – Behoud en Bescherming Biodiversiteit	Het behouden en beschermen van de biodiversiteit leidt tot veerkrachtigheid van de natuur. Wanneer er voldoende soorten en ecosystemen zijn, kan de natuur veranderingen beter opvangen en de balans tussen mens en natuur behouden. In dit programma vallen de volgende projecten: - <u>Bioamazon project</u> : Dit project eindigde eind december 2022. - het Sea Turtle Marine Conservation project	<u>Het Sea Turtle monitoring project (STMP)</u> : -Vermindering van de stroperij, -groei van bewustwording middels bewustwordingsactiviteiten voor de gemeenschap, groei in zeeschildpadden beschermingspartners - <u>Bioamazon project</u> : Equipment aangeschaft voor het wildbeheer en versterking van de implementatie van het CITES verdrag. -Ontwikkeling van een e-permitting systeem en wild management website voor de afdeling vergunningen;	STMP -Targets voor het Stabiliseren en behouden van de zeeschildpadden populatie zijn gehaald. ASL 2 project -er zijn maatregelen in place voor het tegengaan van illegale activiteiten in beschermde gebieden die een bedreiging vormen voor de lokale gemeenschappen en natuur.	STMP - de zeeschildpadden populatie is gestabiliseerd ASL 2 project - bedreiging voor de lokale gemeenschappen en natuur zijn weggenomen omdat er geen illegale activiteiten meer plaatsvinden in beschermde gebieden

	- het Amazone Sustainable Landscapes 2 (ASL 2) project	-Populatieonderzoek gedaan voor de papegaai species en een consultatie aangetrokken om een juridische evaluatie te doen omtrent de implementatie van het CITES-verdrag; -De aspirant Jachtopzien opleiding waarbij modul door het project is gestart		
2005 Contributies GBB	Het lidmaatschap behouden van RAMSAR, CITES, INBAR en ITTO zodat Suriname continu geïnformeerd blijft over de regels m.b.t. de internationale wildhandel, wetlands, duurzaam bosbeheer en ecologische systemen.	Contributie RAMSAR en CITES zijn betaald middels financiering van Suriname Conservation Foundation.	-contributie betaling RAMSAR en CITES op schema -deel contributie INBAR en ITTO betaald	-contributie RAMSAR en CITES op schema -Contributie achterstand INBAR volledig ingelopen - ITTO nog niet volledig betaald
3501. Grondaankoop	Grondaankopen biedt de Staat de mogelijkheid om strategische gebieden (strategisch gelegen gronden) te kopen ten algemene nutte, waaronder behoefte van infrastructurele werken, landbouwproefstation overheidskantoor gebouwen en teneinde de ontwikkeling van het land te bevorderen.	-de betaling ten behoeve van het perceelland met al hetgeen dat daarop staat groot 6.0834 ha. gelegen aan het Saramaccakanaal in het district Wanica, aangeduid op de kaart van de landmeter in Suriname Ir. E. S. Devid de dato 09 februari 1972 met de letters DCGE en deel uitmakende van het perceel bekend als Afdeling Pad van Wanica West, Sectie Duisburg en Onverwacht nummer 177 (Sunny Point) heeft plaatsgevonden.	-de lopende zaak betreffende de aankoop van het perceelland, groot van 1.8523 ha., gelegen in het district Paramaribo aan de Geertruidenweg bekend als No. 87 van de grond Ephraimzegen is afgerond. -Rechtszekerheid de eigenaar en voor 300 occupants,	-Het aankopen van geoccupeerde gronden van de eigenaar of middels compensatie met een ander stuk domeingrond om sociaal-maatschappelijke oplossing teweeg te brengen in de occupatieproblematiek teneinde rust en rechtszekerheid van partijen te waarborgen.

3502 Verkaveling	De gemeenschap te voorzien van bouwrijpe kavels voor meer rechtszekerheid op weg naar groei, ontwikkeling, welvaart en welzijn.	In december 2022 is het ministerie gestart met het openstoten van La-Vigilantia. Dit project zal verder worden ontsloten met het ministerie van O.W. in een Public Private Partnership. Nieuwe geïdentificeerde gebieden voor de verkaveling te Para met een grootte van 138,26 ha met 1437 kavels, Wanica met een grootte van 84 ha met 611 kavels, Marowijne met een 91 ha waarvan circa 500 kavels reeds zijn uitgegeven van de in totaal 1141 kavels en Commewijne; met grootte van 86 ha met 983 kavels, 47,7 ha met 576 kavels, 13,5 ha met 180 kavels en 7,5 ha met 102 kavels.		
3503 Grondconversie	middels overdracht domeingrond in eigendom wil de staat de zakelijke gerechtigden in de gelegenheid stellen, de uitgegeven gronden in grondhuur en erfpacht tot en met een oppervlakte van 10.000 m ² te kopen.		-aanvang gemaakt met de verkoop van domeingrond -meer zekerheid voor zakelijk gerechtigden -extra inkomsten voor de staat	-verkoop domeingrond in eigendom wordt voortgezet

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	450.783	2.332.560	2.332.560	2.332.560	2.332.560
52	Schenken/ Donormiddelen	0	32.743	41.610	41.610	41.610	41.610
52201	Europese Unie donatie	0	9.923	0	0	0	0
52212	Overige donaties	0	22.820	41.610	41.610	41.610	41.610
53	Niet Belasting Middelen	0	418.040	2.290.950	2.290.950	2.290.950	2.290.950
53017	Landtaxen, akkergelden, huur, erfrechten, recognities en grondhuur	0	20.000	1.352.000	1.352.000	1.352.000	1.352.000
53102	Opbrengst verkoop onroerende goederen	0	370.000	0	0	0	0
53303	Retributie op hout	0	27.340	188.000	188.000	188.000	188.000
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	700	950	950	950	950
53509	Grondconversie	0	0	750.000	750.000	750.000	750.000

Toelichting:

52212 - Overige Donaties (WWF Guianas)

Het Sea Turtle monitoring project; heeft als doel om in 2025, stabiele populaties van de Aitkanti, Krapé en Warana zeeschildpadden op de legstranden te Marowijne (Galibi) en Commewijne (Braamspunt) te hebben. Hierbij worden middels monitoring- en handhavingsactiviteiten, data verzameld over de zeeschildpadden nesten die gelegd en gestroopt zijn en zal controle op naleving van de Natuurbeschermingswet en Jachtwet plaatsvinden. In het jaar 2024 wordt een bedrag van **SRD 560.000,-** door WWF Guianas beschikbaar gesteld voor genoemd project.

52212 - Overige Donaties (SCF)

De Suriname Conservation Foundation (SCF) is het duurzame Surinaamse milieufonds, dat zich inzet voor de bescherming van de biodiversiteit in het algemeen en de beschermde gebieden van Suriname in het bijzonder. Door haar nationaal en internationaal verworven vertrouwen, de goede samenwerking met stakeholders, haar zichtbare inzet voor de duurzame benutting en bescherming van de natuur, draagt zij door middel van het financieren van projecten en strategische acties actief bij, aan zowel de economische ontwikkeling van Suriname als de bescherming en het behoud van biodiversiteit van onze aarde. Dit milieufonds is bereid de contributies van het ministerie bij Ramsar en Cites te betalen. Het totaalbedrag aan contributie bij deze 2 organisaties bedraagt voor 2024 ca. **SRD 49.500,-**.

52212 - GEF 7

Het doel van het Strengthening management of protected and productive landscapes in the Surinamese amazon (ASL 2 project) is het verzekeren van een rechtvaardig beheer van de beschermde en productieve landschappen van Suriname door middel van geïntegreerde benaderingen die wederzijds ondersteunende instandhouding en voordelen voor duurzaam levensonderhoud opleveren. Het Global Environmental Fund (GEF 7) stelt in 2024 een bedrag van **SRD 41.000.000, -** beschikbaar voor de financiering van het Amazone Sustainable Landscapes 2 (ASL 2) project.

Het geraamd bedrag op code 52212 voor het dienstjaar 2024 bedraagt in totaal **SRD 41.610.000, -**.

Niet Belasting Middelen**53017 - Landtaxen, akkergelden, huur, erfrechten, recognities en grondhuur**

De inningen uit hoofde van landtaxen, akkergelden, huren, erfpachten, recognities en grondhuur 2024 zijn geraamd op **SRD 1.352.000.000, -**. De middelen zijn bedoeld voor onontsloten- en nieuwe overheid verkavelingsprojecten, voor reserveringen t.b.v. speciale overheidsbestemmingen en voor beleid ten aanzien van gronddisputen. Dit kan echter pas nadat de regering het beleid heeft geformuleerd en De Nationale Assemblee daar akkoord voor geeft. De extra opgehaalde middelen komen ten gunste van de staatskas.

53303 - Retributie op hout

De inningen uit hoofde van retributie (inclusief keuringslonen, concessierechten, exploratievergoeding) op hout 2024 zijn geraamd op **SRD 298.121.248, -**. Hiervan zal een bedrag van **SRD 110.000.000, -** aangewend worden voor de operationele kosten van SBB. Het resterend bedrag ad **SRD 188.000.000, -** zal in Staatskas gestort worden.

De geprognoseerde rondhout productie voor het jaar 2024 bedraagt 650.000 m³. Met het ingezette proces om geleidelijk rondhout af te bouwen en lokale houtverwerking te stimuleren zullen meer houtproducten met toegevoegde waarde worden afgezet op de lokale - en exportmarkt. Dit gaat leiden tot verhoogde deviezen generering en werkgelegenheid creatie. De opgehaalde middelen komen ten gunste van de staatskas. Deze middelen kunnen vervolgens worden ingezet voor beleid ten aanzien van de negatieve gevolgen van de bosbouw op o.a. het leefmilieu van de inheemse en marron gemeenschappen te compenseren, de capaciteit te versterken in houtexploitatie en houtverwerking, infrastructuur te onderhouden. Dit kan echter pas nadat de regering het beleid heeft geformuleerd en De Nationale Assemblee daar akkoord voor geeft.

Los van de inkomsten voor de overheid uit de retributie op hout ontvangt de overheid ook inkomsten uit de exportheffingen, loon- en inkomstenbelastingen uit de bosbouwsector die niet geadministreerd worden door de SBB maar door andere instanties.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen

De inningen uit hoofde van diverse niet belastingontvangsten zijn geraamd op **SRD 950.000, -**. Deze zijn de Niet belastingontvangsten voor onder meer wildlife export quota die bedoeld zijn voor de dienstverlening; administratie, controle en inspectie voor de invoer, aanvoer en de wederuitvoer van in het wild voorkomende dieren, planten en bloemen, alsmede delen of producten daarvan inclusief eieren vanwege de dienst 's Lands Bosbeheer.

53509 - Grondconversie

Middels overdracht domeingrond in eigendom wil de staat de zakelijke gerechtigden in de gelegenheid stellen, de uitgegeven gronden in grondhuur en erfpacht tot en met een oppervlakte van 10.000 m² te kopen. Voor het dienstjaar 2024 verwacht het ministerie dat de conversie een bedrag van **SRD 750.000.000,-** zal opbrengen.

Titel IV : Parastatalen

Toelichting:

Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB)
Stichting Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC)
Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Stichting Bosbeheer en Bostoezicht (SBB)

De Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB) heeft tot doel het bevorderen van een duurzame, optimale benutting van de bossen van Suriname in het algemeen en voor de houtproductie bestemde bossen in het bijzonder door toepassing van de in de Wet Bosbeheer 1992 en andere relevante wet- en regelgeving daartoe gegeven richtlijnen.

De SBB functioneert als technische werkmarm van het Ministerie Grondbeleid en Bosbeheer (GBB). Vanwege het feit dat alle inningen van retributie, keuringsloon, exploratie- en concessierecht moeten worden teruggestort, worden de operationele kosten van de SBB ten laste van het Ministerie van GBB opgebracht.

Het Sustainable Forestry Information System Suriname (SFISS) is niet alleen opgezet als onderdeel van het Nationaal Bosmonitoringsysteem (NFMS) gecoördineerd door SBB, maar ook als een participatief multi-stakeholder proces binnen de bosbouwsector met en voor de private, publieke sector en de lokale gemeenschappen. SFISS draagt bij aan efficiëntie en is een instrument om de actoren te stimuleren om aan duurzaam bosbeheer te (blijven) doen.

SBB heeft een personeelsbestand van 247 medewerkers. De operationele kosten van de SBB die voor het dienstjaar 2024 ten laste van het Ministerie van GBB worden voorzien, bedragen als volgt:

Omschrijving	Bedrag in SRD	Totaal
Personeelskosten		80.000.000
Lonen en toelagen	71.000.000	
Medische kosten	5.000.000	
Bedrijfskleding en schoeisel	2.000.000	
Trainingen	1.000.000	
Overige personeelskosten	1.000.000	
Huisvestingskosten		3.850.000
Huur van gebouwen	1.500.000	
Onderhoud gebouw en terrein	450.000	
Nutsvoorzieningen	500.000	
Bewaking	1.200.000	
Overige huisvestingskosten	200.000	
Transportkosten		5.750.000
Brandstof	2.500.000	
Onderhoud voertuigen	2.500.000	
Assurantie voertuigen	500.000	
Overige kosten transportmiddel	250.000	
Administratiekosten		2.800.000
Kantoorbehoefte	300.000	
Vakliteratuur	100.000	

Omschrijving	Bedrag in SRD	Totaal
Printkosten	400.000	
Onderhoud netwerk en apparatuur	2.000.000	
Algemene kosten		2.600.000
Telefoon en internet	2.000.000	
Consultancy en accountantskosten	500.000	
Overige algemene kosten	100.000	
Overige en Exploitatiekosten		1.000.000
Buitenlandse dienstreizen	100.000	
Representatie en veldcontrole	800.000	
Onderhoud overige inventaris	100.000	
Investeringskosten		14.000.000
Voertuigen (crediteuren)	3.000.000	
Nieuwbouw SBB	3.000.000	
Renovatie buitenposten	1.000.000	
Nieuwbouw buitenposten	2.000.000	
ICT software en hardware	4.000.000	
Kantoormeubilair	500.000	
Veldapparatuur (meetapparatuur)	500.000	
Totale exploitatiekosten		110.000.000

Toelichting tabel

De investeringen betreffen:

- de aanschafwaarde van de nieuwe veldposten en het Hoofdkantoor (jaarlijkse aflossing middels bankfinanciering);
- renovatie veldposten;
- de aanschaf van ICT-apparatuur alsook software;
- aanschaf meubilair en
- aanschaf veldattributen (stempelhamers, meetapparatuur, etc.)

De crediteuren betreffen:

- de aflossingen aan de bank, betrekking hebbende op de gepleegde investeringen in de aanschaf van transportmiddelen bij CKC Motors Company N.V. en Fernandes Autohandel N.V. Voor het dienstjaar 2023 zullen per augustus 12 voertuigen afbetaald zijn. Hierdoor komt SRD 750.000 vrij op jaarbasis die gereserveerd zal worden voor de aanschaf van 12 nieuwe voertuigen.

Bij de lonen en salarissen is rekening gehouden met de bevorderingen van het personeel en de indiensttreding van nieuw personeel inclusief de nieuwe lichting boswachters in 2024. Hiervoor is SRD 10 miljoen geraamd.

Het is van belang dat mede in acht wordt genomen, dat de SBB door middel van haar werkzaamheden inkomsten genereert ten behoeve van de staatskas. Deze ontvangsten betreffen:

- directe inkomsten uit de bosexploitatie m.n. retributie op hout gewonnen op domeingrond waarop (houtkap)rechten krachtens de Wet Bosbeheer zijn verleend en terreinen zoals grondhuur en erfpacht waarop commerciële houtbenutting wordt ontplooid.
- het jaarlijks verschuldigde concessierecht op terreinen waarop het concessierecht is verleend.
- de jaarlijks verschuldigde exploratievergoeding voor domeingrond waarop een exploratievergunning is verleend.
- de keuringslonen, voor het keuren van hout bij export.

Een goed functionerende SBB is van wezenlijk belang voor het garanderen van de inkomsten zoals hierboven aangehaald. Indien SBB zich niet van haar taken zou kunnen kwijten, zou zulks de export van hout ernstig kunnen stagneren, omdat SBB bij de geldende procedures die in samenwerking met de Dienst der Invoerrechten en Accijnzen worden uitgevoerd, een essentiële rol vervult. SBB stelt de ingeladen hoeveelheden hout vast en registreert daarnaast de klassen waarin het betreffende hout valt om vervolgens de vaststelling van de waarde daarvan te bepalen waaruit uiteindelijk het verschuldigde uitvoerrecht voortvloeit. Tevens is een verklaring van SBB vereist om aan te tonen of het te exporteren hout al dan niet op verantwoorde, duurzame wijze geproduceerd is.

De inning van het concessierecht is een voorname taak van SBB. Zij controleert of er sprake is van eventuele achterstanden, hierdoor kan SBB een drukmiddel toepassen om voldoening van deze verplichting af te dwingen.

SBB houdt tevens de verschuldigde retributies na en treft dienovereenkomstig maatregelen die ertoe moeten leiden dat de vereiste afdrachten alsnog worden voldaan. Kortom, door de activiteiten van SBB zoals de controle en monitoring op houtkapactiviteiten, levert de stichting een prominente bijdrage aan de ontwikkeling van Suriname.

De voor het jaar 2024 verwachte inkomsten van de staat bedragen:

Soort Inkomsten	Bedrag in SRD
Retributie	158.080.000
Exploratievergoeding	8.778.000
Concessierecht	111.910.000
Keuringsloon	19.353.248
Totaal	298.121.248

De volgende aannames zullen gelden in 2024:

- 1) De oppervlakte aan geldige concessies 1.900.000 ha
- 2) De oppervlakte aan geldige exploratievergunning 150.000 ha
- 3) Rondhout productie 650.000 m3
- 4) Rondhout export 278.000 m3, gezaagd houtexport 25.000 m3
- 5) Tarief exploratie vergoeding USD 1,54/ha/jaar
- 6) Tarief concessierecht USD 1,55/ha/jaar
- 7) Tarief retributie A klasse houtsoorten US\$ 7,00 per m3
- 8) Tarief retributie B klasse houtsoorten USD 5,00 per m3
- 9) Tarief keuringsloon USD 1,52 per m3 binnen Paramaribo, USD 2,28 per m3 buiten Paramaribo
- 10) Exporthout wordt voor 20% gekeurd binnen Paramaribo en voor 80% buiten Paramaribo.
- 11) Exportrechten is 20% van de FOB waarde US\$ 220/m3
- 12) Wisselkoers USD1 = SRD38

De overige inkomsten uit de bosbouwsector:

Exportrechten SRD 422.326.300

De werkzaamheden van SBB dragen bij dat de overheid, m.n. het Ministerie van Financiën en Planning jaarlijks exportrechten int. Voor 2024 worden de te innen exportrechten geschat op SRD 423 miljoen.

Naast de onontbeerlijke bescherming van de bossen van het land is uit de werkzaamheden van de SBB in 2024 dus een netto saldo aan inkomsten voor de staat te verwachten van SRD 188.121.248 zijnde het verschil tussen de totaal begrote opbrengsten ad SRD 298.121.248 en de totaal begrote operationele kosten van de SBB ad SRD 110.000.000.

Stichting Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC)

De Stichting Jan Starke Opleidings-en Ontspanningscentrum heeft als doel het bevorderen van natuurbehoud, milieubescherming en het duurzaam benutten en conserveren van de Surinaamse bossen, enerzijds en anderzijds het bieden van faciliteiten tot recreatie.

De activiteiten in 2024

1. Het verkrijgen van grondhuur status op het terrein te Zanderij-1.
2. Een aanvang maken met het proces om het terrein van JSOOC Zanderij-1 te verklaren tot speciaal beschermd gebied.
3. Het verhogen van de bewustwording voor de natuur door het ontwikkelen en verzorgen van educatieve programma's.
4. Het zoeken naar fondsen om een inventarisatie en vastlegging te maken van de boomsoorten in het voormalige Arboretum op Zanderij-1.
5. Het stimuleren van onderzoek op het gebied van bosbouw en natuur door het faciliteren en begeleiden van studenten en liefhebbers van natuur.
6. Het promoten van het belang van een schoon milieu door het bieden van recreatie in een bosrijke en milieuvriendelijke omgeving.

De maatregelen om de activiteiten uit te voeren.

1. Het gebied Zanderij-1 tot speciaal beschermd gebied doen verklaren, zodat Zanderij-1 als leerbos gehandhaafd blijft.
2. Het vastleggen van processen die binnen JSOOC toegepast worden en de organisatie handleidingen biedt om de stichting goed te beheersen.
3. Uitbreiden van het leerpad en het plaatsen van informatieborden i.v.m. voorlichtingsactiviteiten.
4. De bestaande wandelroute uitbreiden tot naar de Coropinakreek.
5. Trainen van het personeel om de arbeidsproductiviteit te verhogen.
6. Aantrekken van een drietal goed opgeleid en gemotiveerde personeelsleden.
7. Contact met scholen onderhouden en uitbreiden om JSOOC als educatieve plek te promoten.

Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU)

Doel:

- Natuurbescherming
- Natuuronderzoek
- Natuurtoerisme
- Natuureducatie

STINASU tracht voormelde doelen te bereiken door (zie art. 3 der Statuten):

A. Het stimuleren, coördineren en (mede) financieren van de wetenschappelijke exploratie en het dienstbaar maken van reeds bestaande natuurreservaten door:

1. Het aanknopen en onderhouden van contacten met en het lid worden van internationale instellingen die zich bewegen op natuurbeschermingsgebied;
2. Het verkrijgen van financiële en technische steun bij genoemde organisaties;
3. Het programmeren en leiden van het wetenschappelijk onderzoek in de reservaten en het ter beschikking stellen en publiceren van de uit dit onderzoek voortkomende resultaten.

B. Het dienstbaar maken van de reservaten aan de recreatieve, opvoedkundige en economische doeleinden waartoe deze reservaten mede zijn ingesteld; dit door middel van:

1. Het toegankelijk maken van de reservaten;
2. Het onderhouden en exploiteren van transport naar en in de reservaten en het construeren en exploiteren van overnachtingsgelegenheden in de reservaten; stimuleren door middel van promotie in binnen- en buitenland, van bezoek aan de reservaten, onder leiding van daartoe op te leiden expliciterend en toezichthoudend personeel;

3. De uitgifte van publicaties en voorlichtingsmateriaal op het gebied van de natuurbescherming in het algemeen en van het landschap, de flora en de fauna van de reservaten in het bijzonder; dit zowel ten behoeve van de scholen als van het volwassen publiek.

C. Het streven naar bescherming en dienstbaar maken ten behoeve van de wetenschap, de recreatie en de volksoontwikkeling, van nog niet of niet voldoende wettelijke beschermde objecten.

D. Het verkrijgen van (de onder artikel vier te noemen) middelen, benodigd voor verwezenlijking van de in de voorgenoemde werkzaamheden.

Noot: Natuurbeschermingswet 1954.

Art.1: Tot bescherming en behoud van de in Suriname aanwezige natuurlijke rijkdommen kan de President, de Staatsraad gehoord, bij besluit gronden en wateren behorende tot 's Landsdomein als natuurreservaat.

Art. 2: Om aangewezen te worden als natuurreservaat moet een gebied voldoen aan de volgende eisen: Dat het bescherming van overheidswege verdient uit hoofde van afwisselend natuur- en landschapsschoon en/of door de aanwezigheid van in wetenschappelijk of cultureel opzicht belangrijke flora, fauna en geologische objecten.

Gewenste Situatie

1. STINASU financieel weer gezond, transparant en zelfvoorzienend.
2. Dat de oorden van STINASU toegankelijk en goed onderhouden zijn.
3. Goede samenwerking met overheidsinstanties, NGO's, lokale gemeenschappen en wetenschappers.
4. Goed getraind en gemotiveerd personeel.

Planning 2024

In de komende 3 jaren zal STINASU zich inzetten om de volgende doelen te halen:

1. Werken aan de institutionele versterking van STINASU, om te komen tot efficiënt, doelmatig en transparant beheer.
2. Capaciteitsversterking: training van het personeel met het doel om de dienstbaarheid van de reeds bestaande beschermde natuurgebieden en natuurreservaten te professionaliseren ten behoeve van wetenschappelijke exploratie, toerisme, recreatieve en educatieve doeleinden.
3. Renovatie: voor kwaliteitsverbetering ten behoeve van toeristische activiteiten en de natuurbescherming zullen renovatieplannen voor de diverse sites worden opgemaakt en waar mogelijk uitgevoerd.
4. Transport: aangezien STINASU momenteel niet beschikt over een adequaat voertuig, zal in 2023-2024 twee 4WD voertuigen aangeschaft moeten worden. Dit is noodzakelijk om onze oorden te kunnen bereiken.
5. STINASU weer zelfvoorzienend en subsidie onafhankelijk maken.
6. Werken aan de opbouw van een overzichtelijk en toegankelijk archief.
7. Het versterken van de relaties met alle stakeholders binnen de overheid en NGO's voor efficiënt natuurbescherming, ecotoerisme en educatie.

Afdeling 17. Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu

Algemeen deel

Het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu heeft een bijzondere rol in de ontwikkeling van Suriname. Als nieuw ministerie positioneert zij zich ook dusdanig, om bij te dragen aan de duurzame ontwikkeling van het land. Met het oog op de druk die de verwachte ontwikkelingen uit de olie- en gasindustrie zullen hebben op land, water en lucht is het noodzakelijk dat er een duidelijke koers wordt bepaald en een strategie wordt uitgezet die groene economie propageert en stimuleert. Dit vraagt om een grote inspanning van de regering en van het volk, maar tegelijkertijd biedt deze situatie ook nieuwe kansen aan ons land. Deze visie staat nog steeds overeind en zal ook de leidraad zijn voor de beleidsuitvoering in het dienstjaar 2024.

Het Ministerie is opgezet met een duidelijk doel om ervoor te zorgen dat de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu wordt gewaarborgd. Er zal verder worden gewerkt aan de versterking van de integratie van de twee beleidsgebieden ruimtelijke ordening en milieu, waarbij de voorkomende knelpunten en successen worden geïdentificeerd en oplossingen worden aangeduid. De nadruk zal ook gelegd worden op publieke bewustwording.

De publieke bewustwording is van belang om de relatie tussen ruimtelijke ordening en milieu verder te benadrukken omdat deze twee beleidsgebieden ruimtelijke ordening en milieu nauw met elkaar zijn verbonden. Ruimtelijke ordening biedt een kader voor het integreren van milieuoverwegingen in beslissingen over landgebruik, het bevorderen van duurzame ontwikkeling en het garanderen van de gezondheid en het welzijn van zowel ecosystemen als gemeenschappen op de lange termijn.

Deze relatie komt tot uiting in het beleid t.w.:

- **Duurzaam landgebruik:** omvat de toewijzing en het beheer van land voor verschillende doeleinden, zoals wonen, handel, industrie, landbouw en natuurgebieden. Door milieuoverwegingen te integreren in de ruimtelijke ordening wordt het mogelijk ecologisch kwetsbare gebieden te beschermen, de biodiversiteit te behouden en duurzaam landgebruik te bevorderen.
- **Behoud van natuurlijke hulpbronnen:** helpt bij het identificeren en behouden van natuurlijke hulpbronnen zoals bossen, wetlands, rivieren en kustlijnen. Door beschermde gebieden aan te wijzen en geschikte bestemmingsplannen te implementeren, kan ruimtelijke ordening kritieke ecosystemen beschermen en hun duurzaamheid op lange termijn garanderen.
- **Klimaatverandering (mitigatie en adaptie):** speelt een cruciale rol bij het identificeren van gebieden die risico lopen op de gevolgen van klimaatverandering, zoals een stijging van de zeespiegel of extreme weersomstandigheden, en bij het ontwikkelen van strategieën voor mitigatie en adaptie.
- **Afvalbeheer en infrastructuurplanning:** Ruimtelijke ordening beïnvloedt de locatie en het ontwerp van infrastructuur, waaronder faciliteiten voor afvalbeheer. Door rekening te houden met milieufactoren, zoals de nabijheid van woonwijken, waterbronnen of kwetsbare habitat, kan ruimtelijke planning de negatieve gevolgen van afvalverwijdering minimaliseren en het hergebruik van hulpbronnen optimaliseren door middel van efficiënte afvalbeheersystemen.

Conform de taakstelling van het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu zullen de taken tegen de achtergrond van de duurzame ontwikkelingsgedachte onverkort worden uitgevoerd, waarbij er sprake is van een evenwicht tussen nationale ontwikkeling (een groene, duurzame economie in Suriname, de ruimtelijke ordening) en bescherming van het milieu.

Uitgaande van het doel en taakstellingen heeft het ministerie het beleid gebaseerd op vier pijlers t.w.:

- Public Private Partnership alsook partnership met NGO's;
- Publieke bewustwording;
- Modernisering van Wet en regelgeving (strategische actiepunten MOP hierbij zijn: opstellen, indienen, aannemen en afkondigen van de Wet op Ruimtelijke Ordening¹ en opstellen en wettelijk vastleggen van zoning- en structuurplannen en ook alle gerelateerde wetgevingen betreffende milieu);
- Mobilisatie van duurzame financieringsmechanismen voor ontwikkelingsfondsen.

De beleidsprioriteiten voor het dienstjaar 2024 zijn gestoeld op de vier pijlers en zal gericht zijn op:

¹ 2023-2024

- Versterken van de duurzame Partnerschappen ter ondersteuning van het beleid;
- Toegankelijke informatie t.b.v. de Publieke bewustwording;
- Handhaving van wet en regelgeving ter bevordering van ruimtelijke Ordening en milieu met de focus op groene economie;
- Ontsluiten van duurzame financieringsmechanisme.

Voor een optimaal verloop van de beleidsuitvoering zal de grondslag voor het uit te voeren beleid in 2024 gebaseerd zijn op:

- De taken die het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu moet vervullen overeenkomstig de taakomschrijving vastgelegd bij het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B 1991 No.58, zoals laatst gewijzigd bij S.B 2020 no.191);
- Het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022-2026;
- Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu, Beleidsnota 2020-2025;
- Verslag Pre- Nationale Dialogen, Mei 2023.

Het ministerie streeft om de volgende beleidsvoornemens betreffende de beleidsgebieden ruimtelijke ordening en milieu te realiseren in 2024 t.w.:

- Infrastructurele werken: voorbereiding opzet eigen kantoorpand met inachtneming ruimtelijke aspecten en milieu standaarden;
- Institutionele versterking: continueren van de capaciteitsontwikkeling;
- I.C.T. (Automatisering): monitoren van de databases inzake ruimtelijke ordening en milieu data;
- Onderzoek en ontwikkeling: beleidsformulering met de nadruk op gebiedsontwikkelingen, investeringen in duurzaam beheer en duurzame exploitatie van natuurlijke hulpbronnen;
- Wetgeving en standaarden;
- Handhaving: handhaving op de naleving van milieuregels door de Nationale Milieu Autoriteit, rekening houdende met de daarin opgenomen ruimtelijke ordeningsaspecten op bestuurlijk niveau;
- Bewustwording: verhogen van de publieke bewustwording in ruimtelijke ordening en milieu zodat het publiek wordt geïnformeerd, betrokken en voorgelicht over planningsprocessen, beleid, voorstellen en milieuoverwegingen om leefbare, veerkrachtige en duurzame gemeenschappen te creëren. Dit omvat het beheren van groei, het behouden van natuurlijke hulpbronnen en het bevorderen van efficiënt landgebruik. Het stelt mensen in staat om actief deel te nemen aan het vormgeven van hun gemeenschap.

Directoraat: Ruimtelijke Ordening**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	7.019	11.170	25.149	25.149	26.864	28.579	30.294
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	4.672	7.970	17.149	17.149	18.864	20.579	22.294
610	Lonen en salarissen	3.035	4.500	10.792	10.792	11.871	12.950	14.030
611	Sociale premies	199	350	807	807	888	968	1.049
612	Gebruik van goederen en diensten	1.438	3.100	5.500	5.500	6.050	6.600	7.150
616	Sociale Uitkeringen	0	20	50	50	55	60	65
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	2.348	3.200	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
620	Inventaris	519	1.500	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
621	Transport middelen	1.828	1.700	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu zal in 2024 verdere invulling geven aan het operationeel maken van de organisatiestructuur, door desbetreffende afdelingen te bemensen. Voor wat betreft de kostensoort lonen en salarissen gaat het in deze om de raming van het directoraat Ruimtelijke Ordening, Departementsleiding en de Administratieve diensten op basis van de huidige bezetting in 2023 en gewenste aantrekkingen in 2024. Voor het dienstjaar 2024 zijn lonen en salarissen geraamd op **SRD 10.792.000,-**.

De onderverdeling van de huidige medewerkers naar hoog-, midden- en laagkader evenals de gewenste aantrekkingen c.q. overplaatsingen t.b.v. directoraat Ruimtelijke Ordening, departementsleiding en Administratieve Diensten is als volgt:

	Hoogkader	Middenkader	Laagkader	Totaal
Man	4	7	4	15
Vrouw	9	7	7	23
Gewenste aantrekking	8	21	1	30
Totaal	21	35	12	38

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	7.650.000
61002	Vakantietoelage	612.000
61004	Bonussen en Gratificaties	15.000
61005	Overig Salaris	2.040.000
61006	Vacatiegelden	130.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	23.000
61020	Telefoonvergoeding	10.000
61021	Representatievergoeding	230.000
61023	Vervoersvergoeding	72.000
61024	Overige vergoedingen	10.000
Totaal		10.792.000

611 - Sociale premies

Voor de sociale premies is er **SRD 807.000,-** geraamd.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	350.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	457.000
Totaal		807.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Gebruik van goederen en diensten is in het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 5.500.000,-** en houdt verband met de reguliere operationele kosten van het directoraat Ruimtelijke Ordening, Departementsleiding en onder directoraat Administratieve Diensten. Bij dit onderdeel worden de kosten van o.m.: kantoormiddelen, consumptie i.v.m. vergaderkosten, verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, usb-sticks, datakabels ect.) en onderhoud van automatisering (druk, service, reparatie,) etc; licentiekosten, antivirusprogramma e.a. kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland; kosten voor het houden van seminars & workshops; telefoon- en internetkosten, en overige nutsvoorzieningen; beveiliging van het kantoorpand; de exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen; de kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's; voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk enz. geraamd. Navolgende tabel geeft een specificatie van de kostensoort "gebruik van goederen en diensten" weer.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	75.000
61205	Deskundigen Binnenland	120.000
61208	Binnenlandse reiskosten	150.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	150.000
61210	Buitenlandse reiskosten	250.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	200.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	250.000
61216	Kopieer	15.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	15.000
61218	Bode diensten	5.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	50.000
61221	Vergaderkosten	50.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	250.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	30.000
61224	Licenties en programmakosten	10.000
61225	Datalijnen	10.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	10.000
61227	Radio en Tv programma's	75.000
61230	Overige kantoorkosten	20.000
61231	Overige kosten Automatisering	20.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	100.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	150.000
61235	Verbouwingen	30.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	5.000
61238	Telefoon uitgaven	200.000
61240	Water	10.000
61241	Electriciteit	35.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	75.000
61247	Schoonmaak	75.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	15.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	75.000
61250	Bewaking	1.300.000
61251	Voeding	25.000
61253	Vrachtkosten en Porti	5.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	5.000
61263	Overige Algemene Kosten	135.000
61279	Medicijnen	5.000
61283	Huur van voertuigen	750.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	750.000
Totaal		5.500.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Deze zijn voor 2024 geraamd op **SRD 50.000,-**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61612	Poliklinische Kosten	15.000
61614	Overige Medische Kosten	10.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

Deze begrotingscode omvat de uitgaven van kantoorinrichting z.a. bureaus, bureaustoelen, filekasten, computers (PC's) etc. Voor 2024 is de inventaris geraamd op **SRD 2.000.000**. Het betreft de verdere inrichting van het directoraat Ruimtelijke Ordening, Departementsleiding en het op te zetten directoraat Algemeen Beheer en Financiële Zaken, waaronder het onder directoraat Administratieve Diensten zal ressorteren.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	950.000
62004	Computers	850.000
62005	Printers	200.000
Totaal		2.000.000

621 - Transport middelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is er **SRD. 6.000.000,-** geraamd. Hierbij gaat het om aanvullen van het wagenpark van het ministerie waarbij de aanschaf t.b.v. het directoraat Ruimtelijke Ordening en de Administratieve Diensten in 2024 zal geschieden.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	6.000.000
Totaal		6.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	870	4.667	11.175	11.175	11.175	11.175	11.175
01	Infrastructurele Werken	0	1.500	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
0168	Vorbereiding Nieuwbouw ROM	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
0182	Renovatie en Bouw	0	1.500	0	0	0	0	0
02	Institutionele versterking	385	400	675	675	675	675	675
0276	Institutionele versterking handhaving Ruimtelijke Orderings- en	385	400	675	675	675	675	675
05	I.C.T. (Automatisering)	50	267	500	500	500	500	500
0519	Digitaliseren van bodem en andere informatie	50	267	500	500	500	500	500
07	Onderzoek en Ontwikkeling	116	250	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
0764	Inventarisatie van relevante ruimtelijke planning- en orderingsstudies	116	250	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
13	Wetgeving en Standaarden	319	2.250	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
1310	Identificatie en registratie van publieke terreinen	57	250	500	500	500	500	500
1311	Wet Ruimtelijke Ordering	250	1.000	500	500	500	500	500
1312	Standaarden Ontwikkelingsgebie den	12	1.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000

Toelichting : Programma's
0168 - Vorbereiding Nieuwbouw ROM

Het ministerie zal in het dienstjaar 2024, zal de voorbereiding voortzetten om het voormalig kantoorgebouw (Dienst Bodem Kartering) welke thans in vervallen staat verkeert te rehabiliteren gebaseerd op milieu standaarden.

Het programma is geraamd op **SRD 5.000.000,-** overheidsbijdrage.

0276 – Institutionele versterking, handhaving Ruimtelijke Ordenings- en Milieudelicten

Het programma Institutionele versterking Handhaving Milieu en Ruimtelijke ordening delicten heeft als doel het versterken van de capaciteit van overheidsinstanties /instituten en bestuursorganen die de taken hebben m.b.t. de toezicht en controle op de naleving van wettelijke regels mbt milieu en ruimtelijke ordening en/of voorschriften die een gezond en veilig woon-en leefklimaat moeten waarborgen. De versterking is gericht op de volgende gebieden: versterken en verbeteren van de kwaliteit van milieu en ruimtelijk gerelateerde wet- en regelgeving; vergroten van de kennis en het bewustzijn over milieu- en ruimtelijke ordeningsaspecten/vraagstukken; versterking van de organisatorische en technische capaciteit om de toezichthoudende en controle taken tbv de naleving van wettelijke regels goed uit te voeren, en versterking van de coördinatie en monitoring om een integrale aanpak van leefbaarheidsproblemen te bevorderen.

Dit programma is geraamd op **SRD 675.000,-** overheidsbijdrage.

0519 - Digitaliseren van bodem en andere informatie

In het kader van het verduurzamen van de aanwezige analoge data van de toenmalige Dienst Bodem Kartering t.b.v. ruimtelijke ordening- en planning, is al een begin gemaakt met het digitaliseren. De hoeveelheid aan data is enorm, waardoor dit proces gecontinueerd wordt tot dat alle informatie is gedigitaliseerd. In het dienstjaar 2023 zijn de rapporten gescand met o.a. de bijbehorende kaarten, maaiveldschetsen en bodembeschrijving en bodemonmonster analyseresultaten. In het dienstjaar 2024 zullen de informatie van het veldarchief worden gescand en opgeslagen t.b.v. de ruimtelijke planning.

Voor het uitvoeren van dit programma zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

Analoge informatie (rapporten, kaarten en ander bodemkundige informatie) overbrengen van DBK naar het ministerie van ROM en deze opbergen;

Niet leesbare (vervaagde) teksten proberen herschrijven;

Scannen van de analoge informatie;

Invoeren van de informatie in de database.

Dit programma is geraamd op **SRD 500.000,-** overheidsbijdrage.

0764 - Inventarisatie van relevante ruimtelijke planning- en ordeningsstudies

In het dienstjaar 2024 zal de focus gelegd worden op het ruimtelijk ontwikkelen van gebieden. Er zullen ruimtelijke planning- en ordening studies worden uitgevoerd. Hierbij zullen gebieden beschreven worden op hun kenmerken (z.a. landschappelijk-, ecologische- en antropologische) voor het samenstellen van ruimtelijke ontwikkelingsplannen (structuurplannen). Tevens zullen de ontbrekende standaarden ter aanvulling van sectorale standaarden ontwikkeld worden.

Ter uitvoering van dit programma zullen de volgende activiteiten in het dienstjaar 2024 plaatsvinden t.w.:

Google search voor het identificeren en selecteren voor twee gebieden;

Ruimtelijke planning- ordeningstudies van twee gebieden uit te voeren;

Met de verkregen resultaten van de ruimtelijke planning- ordeningstudies van de twee gebieden zullen structuurplannen worden gemaakt van de gebieden.

Dit programma is geraamd op **SRD 1.000.000,-** overheidsbijdrage.

1310 - Identificatie en registratie van publieke terreinen

Dit programma wordt verder gecontinueerd in 2024 en draagt bij aan het duurzaam ontwikkelingsdoel 11 nl. Duurzame Steden en Gemeenschappen. Het identificeren van publieke terreinen zal onverkort voortgaan. Hiermee wordt voorkomen dat publieke terreinen zonder meer een andere bestemmingen krijgen dan waarvoor ze bedoeld zijn. Hierdoor zullen publieke terreinen beschermd en behouden worden in o.a. hun historische, culturele en ecologische waarde. Deze publieke terreinen zullen omwille van de bestaanszekerheid bij beschikking vastgesteld en geregistreerd worden in een speciaal register bij het MI-GLIS.

Het programma is geraamd op **SRD 500.000,-** overheidsbijdrage.

1311 - Wet Ruimtelijke Ordening

In 2024 is de Wet Ruimtelijke Ordening aangenomen en goedgekeurd door de DNA. In navolging daarop zullen uitvoeringsbesluiten (staatsbesluiten en beschikkingen) worden gemaakt. In dat kader van de operationalisering van de wet worden de volgende activiteiten uitgevoerd t.w.:

- Maken van uitvoeringsbesluiten (Staatsbesluiten en beschikkingen);
- Creëren van content over de wet ruimtelijke ordening t.b.v. voorlichtingsprogramma's bestemd voor de samenleving;

Dit programma is geraamd op **SRD 500.000,-** overheidsbijdrage.

1312 - Standaarden Ontwikkelingsgebieden

Zonering- en structuurplannen geven aan hoe een gebied ruimtelijke moet worden ingericht. Een structuurplan geeft aan de indeling van de grond naar de aanwezige potentie (b.v. voor industrie, agrarisch, commercieel en woongebieden), terwijl een zoneringsplan (bestemmingsplan) gedetailleerd aangeeft hoe de verschillende bestemmingen moeten worden ingericht en wel op basis van o.a. wetgeving en regelgeving (sectorale standaarden). Met het oog op de ontwikkeling van de olie-en gas industrie, zal het ministerie verder invulling geven aan zonerings-en structuurplannen t.b.v. o.a. de districten Nickerie, Coronie en Commewijne.

Voor het verder formuleren van structuurplannen zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Gebied oriëntatie;
- Haalbaarheidstudies;
- Stakeholders meeting;
- Vaststellen van structuur-bestemmingsplannen van de gebieden.

Dit programma is geraamd op **SRD 3.000.000,-** overheidsbijdrage.

Tabel 1 Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

OP- Beleidsgebied: Ruimtelijke Ordening				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2024	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2025
Programma: 01 Infrastructuurele werken				
Renovatie en Bouw	Het creëren van een gunstig werkomgeving ter verhoging van de arbeidsproductiviteit	De aanbesteding is gehouden o.b.v. programma van Eisen (PeV) en de kantoorcontainers zijn opgeleverd	Voorbereiding voor start bouw nieuw kantoorpand en de Nationale Milieu Autoriteit (NMA)	Het kantoorpand t.b.v. het ministerie ROM is opgezet alsook de Nationale Milieu Autoriteit (NMA)
Programma: 02 Institutionele Versterking				
Capaciteitsversterking: Handhaving Ruimtelijke Ordenings- en Milieudelicten	Het creëren van een structurele samenwerking om gezamenlijk op te treden om de handhaving op de naleving van milieuwet- en regelgeving alsook de wetgeving aangaande aspecten van de ruimtelijke ordening te hebben	Er is een effectief centraal klachtensysteem en een digitaal handhavingssysteem opgezet	Er zijn concrete voorwaarden en voorschriften alsook richtlijnen en procedures die de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid verzekeren en bijdragen aan een effectief, efficiënt en transparant uitvoerbaar beleid. Handleiding processen en procedures voor bestuursdiensten inzake uitvoering herziene Hinderwet. De gemeenschap en specifieke doelgroepen (w.o. ondernemers) dragen kennis van milieu en ruimtelijk gerelateerde wetgeving w.o. de herziene Hinderwet en zijn bewust van de invloed van hun handelen op de leefomgeving. Burgers en ondernemers zijn geïnformeerd over wet- en regelgeving m.b.t. vergunning en toezicht en handhaving. Bestuurs- en handhavingsorganen hebben meer kennis en inzicht in milieu- en ruimtelijke ordeningsaspecten die belangrijke effecten hebben op de leefomgeving en zijn toegerust om die toe te passen bij hun vergunningverlenende, toezicht- en handhavingstaken	Verhoogde bewustwording van betrokken actoren m.b.t. de uitvoering van hun taken alsook de klachten m.b.t. ruimtelijke ordenings en milieu problemen zijn effectief aangepakt en een duurzaam handhaving wetgeving of beleid is geformuleerd
Programma 05: ICT (Automatisering)				
Digitaliseren van Ruimtelijke informatie	Het digitaliseren van analoge ruimtelijke data t.b.v. ruimtelijke planning	Bodeminformatie zijn verder gedigitaliseerd	Beschikbaarheid van digitale ruimtelijke informatie	De digitale ruimtelijke data draagt bij aan de formulering van de ruimtelijke plannen
Programma 07: Onderzoek en Ontwikkeling				
Ruimtelijke planning- en ordeningsstudies	Het verkrijgen van inzichten van het te ontwikkelde gebied welke ten input zal dienen voor de	Van 1 pilot is er een structuurplan ontwikkeld	Structuurplannen zijn geformuleerd van twee pilot gebieden en de aanvullende standaarden zijn ontwikkeld	Det structuursplannen zijn geformuleerd van twee pilot gebieden en de aanvullende standaarden zijn ontwikkeld

	inrichting van het gebied en standaard ontwikkeling			
Programma 13: Wetgeving en Regelgeving Ruimtelijke Ordening				
Identificatie en registratie van publieke terreinen	Het registreren van de publieke terreinen in een speciaal register van MI- GLIS, zodat deze terreinen geen andere bestemmingen krijgen	De publieke terreinen t.w. cultuurtuin, onafhankelijkheidsplein, palmentuin en plein van 12 mei zijn geregistreerd in een speciaal register bij het MI-GLIS en bij beschikking vastgesteld de bestemming	De bestaanszekerheid van deze publieke terreinen zijn bij beschikking vastgesteld en geregistreerd	Publieke terreinen zijn bij beschikking vastgesteld en geregistreerd in een speciaal register bij het MI-GLIS.
Wet Ruimtelijke Ordening	Regulering van de ruimtelijke ordening	Finaal concept wet Ruimtelijke Ordening is geformuleerd	Wet Ruimtelijke Ordening is aangenomen en goedgekeurd	Gestructureerde aanpak van ruimtelijke ordening in Suriname o.b.v. de wet
Zonering- en Structuurplannen	De structuurbestemmingsplannen van gebieden/regio zijn geformuleerd voor de ruimtelijke ordening	1 structuur plan is geformuleerd van een pilot gebied	Drie structuurplannen zijn geformuleerd van de districten Nickerie, Coronie, Commewijne	Structuurplannen zijn ontwikkeld c.q. in ontwikkeling

Directoraat: Milieu**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	3.315	10.165	18.369	18.369	19.506	20.643	21.780
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	3.126	6.815	11.369	11.369	12.506	13.643	14.780
610	Lonen en salarissen	0	3.500	4.930	4.930	5.423	5.916	6.409
611	Sociale premies	0	250	389	389	428	467	506
612	Gebruik van goederen en diensten	3.121	3.045	6.000	6.000	6.600	7.200	7.800
616	Sociale Uitkeringen	4	20	50	50	55	60	65
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	189	3.350	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
620	Inventaris	114	1.650	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
621	Transport middelen	74	1.700	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Het Directoraat Milieu zal in 2024 verder worden aangevuld. Er zullen voor de verschillende afdelingen van het directoraat Milieu deskundigen (nationaal zowel internationaal) worden aangetrokken. Voor het dienstjaar 2024 zijn de lonen en salarissen geraamd op **SRD 4.930.000,-**.

De huidige bezetting van het directoraat Milieu is onderverdeeld naar hoog-, midden- en laagkader zoals schematisch weergegeven in onderstaand tabel. Evenals de gewenste aantrekking c.q. overplaatsingen voor het directoraat milieu:

	Hoogkader	Middenkader	Laagkader	Totaal
Man	1	2	0	13
Vrouw	9	5	2	16
Gewenste aantrekking	9	0	0	9
Totaal	19	7	2	28

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	3.570.000
61002	Vakantietoeslag	286.000
61005	Overig Salaris	840.000
61006	Vacatiegelden	72.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	18.000
61020	Telefoonvergoeding	4.300
61021	Representatievergoeding	122.000
61023	Vervoersvergoeding	18.000
Totaal		4.930.300

611 - Sociale premies

Voor de sociale premies is er **SRD 389.000,-** geraamd.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	179.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	210.000
Totaal		389.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Bij dit onderdeel worden de kosten van o.m.: kantoormiddelen, consumptie i.v.m. vergaderkosten verbruiksgoederen ICT (Cartridges, toners, usb-sticks, datakabels etc) en onderhoud automatisering (drum, service, reparatie,) etc; licentiekosten antivirusprogramma e.a. kosten van opleidingen/trainingen t.b.v. het personeel in binnen- en buitenland; kosten voor het houden van seminars & workshops; telefoon- en internetkosten, en overige nutsvoorzieningen; Huur Gebouwen: kantoor gehuisvest in een huurpand, beveiliging van het kantoorpand; de exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen; virtuele dan wel onsite seminars c.q. workshop organiseren i.v.m. regionale en internationale meetings in het kader van de Milieu conventies; De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's;voeding (maaltijdvergoeding) i.v.m. overwerk enz. geraamd voor 2024 op **SRD 6.000.000,-**.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	50.000
61205	Deskundigen Binnenland	50.000
61208	Binnenlandse reiskosten	125.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	100.000
61210	Buitenlandse reiskosten	150.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	175.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	25.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	150.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	25.000

61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	50.000
61221	Vergaderkosten	45.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	200.000
61224	Licenties en programmakosten	10.000
61225	Datalijnen	30.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	35.000
61227	Radio en Tv programma's	25.000
61230	Overige kantoorkosten	20.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	2.600.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	4.000
61238	Telefoon uitgaven	175.000
61240	Water	10.000
61241	Electriciteit	50.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	75.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	20.000
61247	Schoonmaak	75.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	75.000
61250	Bewaking	650.000
61251	Voeding	35.000
61253	Vrachtkosten en Porti	10.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	45.000
61263	Overige Algemene Kosten	50.000
61279	Medicijnen	11.000
61283	Huur van voertuigen	250.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	500.000
61286	Overige transportkosten	50.000
Totaal		6.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen houden verband met de hogere klasse ligging en verpleging in geval van hospitalisatie en medische kosten voor personen die hiervoor in aanmerking komen. Deze zijn geraamd voor 2024 op **SRD 50.000,-**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	25.000
61612	Poliklinische Kosten	15.000
61614	Overige Medische Kosten	10.000
Totaal		50.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)**620 - Inventaris**

De aanschaffingen in 2024 betreffen de aanschaffingen van inventaris w.o. kantoormeubilair, computers, printers en overige inventaris. De aanschaffingen zijn voor 2024 geraamd op **SRD 2.000.000,-**.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.250.000
62004	Computers	500.000
62005	Printers	250.000
Totaal		2.000.000

621 - Transport middelen

Voor aanschaf van transportmiddelen is er **SRD 5.000.000,-** geraamd. Hierbij gaat het om de inrichting van het wagenpark van het ministerie waarbij de aanschaf t.b.v. het directoraat Milieu in 2024 zal geschieden.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62104	Pickup's	5.000.000
Totaal		5.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	10.818	24.600	46.644	46.645	48.922	51.198	53.475
06	<i>Informatie en Communicatie</i>	250	750	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
0614	Ontwikkelen Milieu Educatie Programma	250	750	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
09	<i>Subsidie en Bijdragen</i>	4.987	15.000	22.766	22.767	25.044	27.320	29.597
0975	Nimos	4.987	15.000	22.766	22.767	25.044	27.320	29.597
11	<i>Milieubescherming</i>	3.078	5.350	15.078	15.078	15.078	15.078	15.078
1103	Duurzaam Chemicalien Beheer	238	2.000	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
1106	Duurzaam Waterbeheer	1.135	1.500	7.578	7.578	7.578	7.578	7.578
1113	Klimaatverandering	1.543	1.000	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
1114	Beheer en Behoud Biodiversiteit	163	850	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
13	<i>Wetgeving en Standaarden</i>	116	300	300	300	300	300	300
1313	Implementatie Milieu Raamwet	116	300	300	300	300	300	300
20	<i>Contributie</i>	499	500	500	500	500	500	500
2003	Contributie Internationale Milieu Organisaties	499	500	500	500	500	500	500
32	<i>Afval beheer en verwerking</i>	1.603	2.500	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
3203	Duurzaam Afvalbeheer	1.603	2.500	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
35	<i>Grondbeheer</i>	284	200	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
3504	Duurzaam Landbeheer	284	200	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500

Toelichting : Programma's
0614 - Ontwikkelen Milieu Educatie Programma

In het dienstjaar 2024, zal de continuering van de bewustwordingsprogramma's voor het verhogen van het milieubewustzijn van de burgers, beleidmakers en het bedrijfsleven worden voortgezet. Hierbij zal de informatieverspreiding; het verstrekken van toegankelijke en begrijpelijke informatie cruciaal zijn zodat de bijdrage van de samenleving voor een duurzaam milieubescherming en behoud te stimuleren. Dit programma is geraamd op **SRD 1.500.000,-** overheidsbijdrage.

0975 - Nimos

Voor het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling Suriname (NIMOS) is in het dienstjaar 2024 een totaalbedrag van **SRD 22.766.400,-** aan subsidie geraamd. De subsidie is bestemd voor de verdere operationaliseren van de Nationaal Milieu Autoriteit (NMA).

In dat kader worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Capaciteitsontwikkeling: het ontwikkelen van het menselijk vermogen om de maximale output te behalen teneinde de doelstellingen van de NMA te realiseren;
- Organisatiestructuur: het raamwerk dat de NMA in staat stelt haar werking en branding te mainstreamen voor een effectieve en efficiënte uitvoering van haar mandaten gezien met de opkomende olie-en gas industrie;
- Fysieke Infrastructuur: de fysieke infrastructuur van de NMA b.v. monitoring apparatuur, hard- en software, transportmiddelen etc.

De subsidie heeft de volgende breakdown t.w.:

Lonen en Salarissen

het institutionaliseren van de NMA brengt zich mee een toename van werkzaamheden zowel administratief, logistiek en op technisch gebied; er zal een toename zijn aan screening en monitoringswerkzaamheden en is het noodzakelijk de technische offices uit te breiden met gekwalificeerd ervaren kader zodat er de werkdruk (veldbezoeken, rapportage, screening, trainingen, opstellen van richtlijnen, etc) kan worden omgegaan.

Gebruik van goederen en diensten

Het betreft de kosten die betrekking hebben op de opstart van de NMA.

Kapitaal Investeringsen

Het betreft aanschaffingen die gedaan zullen worden i.h.k.v. het inrichten van de NMA.

Recapitulatie budget NIMOS

Kostensoort	Raming
Lonen en salarissen	9.000.000
Gebruik van goederen en diensten	10.766.400
Kapitaal investeringen	3.000.000
Totaal subsidie NIMOS	22.766.400

1103 - Duurzaam Chemicalien Beheer

Dit programma is geraamd op **SRD 2.500.000,-** overheidsbijdrage.

Voor het dienstjaar 2024 zal de verdere uitvoering van het Nationaal Implementatie Plan (NIP) voor stockholm en de implementatie van Minamata roadmap geschieden. Het NIP neemt ter hand de bescherming van mens en milieu tegen chemische verontreinigingen. Met de implementatie van de minamata roadmap wordt de continuering gegeven aan de invulling van het minamata verdrag, waarbij de import van kwikhoudende producten in Suriname gefasseerd zullen worden stop gezet. Met het uitvoeren van deze acties wordt beoogd de volgende doelstellingen:

Het reduceren van persistente organische verontreinigende stoffen (POPs) binnen de samenleving door bewustwordings activiteiten uit te voeren.;

- Het opschonen van verontreinigende gebieden, zoals oude landbouwgronden waarbij vervallen pesticiden zijn opgeslagen;
- De import van POPs vrije artikelen stimuleren;
- Minder kwik gebruik in de kleinschalige goudmijn sector moet leiden tot een schoner en kwik vrij milieu;

- Het stopzetten van de import van kwikhoudende producten. Dit zal tot gevolg hebben dat er steeds minder producten die kwik bevatten worden gebruikt en als afval in het milieu terecht komen. Minder kwik gebruik zal van positieve invloed zijn op zowel het milieu als de gezondheid van de mens.

Voor het dienstjaar 2024 zullen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:

- Consultatie meetings met relevante stakeholders;
- Uitvoeren van research activiteiten;
- Uitvoeren van projecten in het kader van reduceren van POPs en het uitfasen kwik;
- Bijwonen van nationale en internationale conferenties;
- Trainingen t.b.v. capaciteitsversterking;
- Awareness activiteiten i.h.k.v. verontreinigende stoffen en kwik.

1106 - Duurzaam Waterbeheer

Dit programma is geraamd op **SRD 7.578.000,-** Waarvan de overheidsbijdrage SRD 2.500.000,- en een donor bijdrage van de Global Environmental Facility (GEF) op SRD 5.078.407,50 afgerond op SRD 5.078.000,-

In dienstjaar 2024 zullen de donorprojecten nl het Advancing a “Blue Forests for Blue Economy” approach en Enhancing Resilience of the Coastal Ecosystem using Natural Infrastructure worden gecontinueerd. Deze donor project initiatieven dragen bij om het erosieproces aan de kust van Paramaribo een halt toe te roepen door herstel van het mangrove-ecosysteem ter optimale benutting van de verschillende diensten en goederen, die door de mangrove ecosystemen wordt aangeboden. Advancing a “Blue Forests for Blue Economy” approach behelst het ontwerpen en implementeren van financieringsmechanisme om de mangrovebossen van Suriname te herstellen en te behouden en is geraamd op SRD 1.786.327,50,- donorbijdrage. En het Enhancing Resilience of the Coastal Ecosystem using Natural Infrastructure project is gericht op het opzetten van Sediment Trapping Unit (STU) ter bescherming van de kust ecosystemen te Weg Naar Zee en is geraamd op SRD 3.292.080, - donorbijdrage. Het raamwerk voor duurzaam water- en afvalwater beheer worden ontwikkeld. De activiteiten die uitgevoerd zullen worden in dat kader zijn:

- Bescherming van alle waterbronnen tegen direct of indirect contact met riolering of ander afval;
- Conservering van alle water ecosystemen;
- Onderzoek en monitoring systemen.

1113 - Klimaatverandering

Voor dienstjaar 2024 zal het Nationaal Klimaat Akkoord breed belicht worden middels het uitvoeren van awareness activiteiten. Ter voorbereiding van COP 29 zullen consultaties meeting worden georganiseerd om actief te participeren teneinde ook bij te dragen aan de klimaatverandering agenda.

Dit programma is geraamd op **SRD 2.500.000,-** overheidsbijdrage.

1114 - Beheer en Behoud Biodiversiteit

Binnen dit programma zal de focus de komende periode gericht zijn op de implementatie van het Biodiversiteit Strategie en Actie Plan en de monitoring daarvan. In het dienstjaar 2024 zal de biodiversiteit database worden uitgebereid. Daarnaast zal een publieke awareness programma worden uitgevoerd t.b.v. de samenleving inzake specifieke biodiversiteit onderwerpen.

Dit programma is geraamd op **SRD 2.500.000,-**.

1313 - Implementatie Milieu Raamwet

Dit programma is geraamd voor een totaalbedrag van SRD 300.000,- en is als volgt opgebouwd: De milieu raamwet is in 2020 aangenomen en in werking getreden. Het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu zal samen met de Nationale Milieu Autoriteit de milieu raamwet implementeren. Hiervoor is het van belang dat het ministerie beschikt over de nodige capaciteit, maar ook de bewustwording naar de samenleving toe is van belang. De continuering van de implementatie zal voortgezet worden in het dienstjaar 2024.

Dit programma is geraamd op **SRD 300.000,-** overheidsbijdrage.

2003 - Contributie Internationale Milieu Organisaties

De Staat Suriname heeft vanwege haar lidmaatschap in diverse regionale en internationale milieuorganisaties de verplichting op jaarbasis haar contributie te betalen. De staat Suriname heeft zoveel mogelijk de betalingsachterstand in de contributieverplichtingen aan de verschillende milieuorganisaties kunnen inlopen. Vanwege lidmaatschap bij diverse milieu organisatie moet voldaan worden aan de jaarlijkse contributieverplichtingen.

Voor het dienstjaar 2024 is de raming geraamd op **SRD 500.000,-** overheidsbijdrage.

3203 - Duurzaam Afvalbeheer

Het Integraal Afvalbeheerplan welke in 2022 is voorbereid bevat activiteiten waarvoor het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu verantwoordelijk is. Om het afvalvraagstuk aan te pakken zal er een intensieve awareness programma worden uitgevoerd waarbij het belang van het hergebruiken en recyclen van afval wordt gepromoot zodat er minder afval terecht komt in het milieu. In het kader van een schoon milieu zullen er aan de hand van het 5-R principe (Refuse, Reduce, Reuse, Repurpose, Recycle) het project Clean City XL w.o. Koni Doti, Krin Birti, Bulky waste, Community waste separation voor de verschillende districten, verder worden gecontinueerd. De nadruk zal gelegd worden op: het zo min mogelijk creëren van afval; scheiden van afval; her gebruik van (plastiek) afval.

Dit programma is geraamd op **SRD 4.000.000,-** overheidsbijdrage.

3504 - Duurzaam Landbeheer

In 2021 is er een aanvang gemaakt met de studie analyse van de gedegradeerde gebieden. Het resultaat van deze analyse studie is van essentieel belang voor het monitoren en mitigeren van landegradatie, waarbij duurzame landbeheer praktijken geïmplementeerd kunnen worden. In 2022 is de studie analyse gecontinueerd en voor het dienstjaar 2024 zal een pilot gebied geïdentificeerd worden voor de rehabilitatie zoals vermeld als een van de actie voortvloeiend uit de analyse studie. Daarbij zal er ook een bewustwording campagne worden uitgevoerd met de focus op duurzaam landherstel met de voordelen daarvan.

Resultaten:

- Digitale land degradatie mappen (prognose gedegradeerde gebieden en mogelijke oorzaak of historische activiteit welke heeft plaatsgevonden, percentage gedegradeerde gronden en het percentage van getroffen personen/populatie)
- Bestaande beleidsinstrumenten (landgebruik rechten etc.) en voorgestelde hiaten
- Voorgestelde actieplan – Praktische maatregelen die getroffen kunnen worden om land degradatie problemen aan te pakken

Dit programma is geraamd op **SRD 2.500.000,-** overheidsbijdrage.

Toelichting op de Prestatie en resultaat indicatoren:

OP-Beleidsgebied: Milieu				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd beleid 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2024	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025
Programma:06 Informatie en Communicatie				
Ontwikkelen Milieu Educatie Programma	Verhogen van de milieubewustwording van de totale Surinaamse gemeenschap	Series van milieu awareness workshops zijn georganiseerd	Milieu bewustwordingsprogramma's zijn ontwikkeld en uitgevoerd	Milieu bewustwordingsprogramma's zijn uitgebreid en uitgevoerd
Programma:09 Subsidies en Bijdragen				
Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling Suriname	Het doen verwezenlijken van de regelgeving inzake bescherming van het milieu en de coördinatie en de controle op de naleving daarvan.	De transitie van NIMOS naar de NMA is geformaliseerd	De NMA is geïnstitutionaliseerd en voert haar taken uit conform de Milieu Raamwet	Het totale milieumanagement is ter hand genomen
OP-Beleidsgebied: Milieubescherming				
Programma: Duurzaam Chemicalien beheer				
het Nationaal Implementatie Plan (NIP) voor stockholm	Dit project beoogt het reduceren van persistente organische verontreinigende stoffen (POPs) binnen de samenleving door bewustwordings activiteiten uit te voeren.	Het gebruik van POPs artikelen zijn afgenomen. De analyse van gecontamineerde gebieden zijn uitgevoerd	De samenleving is bewust gemaakt over gebruik van POPs vrije artikelen en gecontamineerde gebieden zijn in kaart gebracht	De samenleving is bewust gemaakt over gebruik van POPs vrije artikelen en gecontamineerde gebieden zijn in kaart gebracht
implementatie van het Minamata verdrag	Bescherming van de bevolking tegen het gebruik van kwikstoffen die de volksgezondheid in gevaar kunnen brengen	Start gefaseerd afbouw van het gebruik van kwik	Kwikhoudende producten zijn verboden	Strategie is ontwikkeld voor monitoring verboden kwikhoudende producten
Programma:Duurzaam Waterbeheer				
Advancing a “Blue Forests for Blue Economy” approach en Enhancing Resilience of the Coastal Ecosystem using Natural Infrastructure	Het duurzaam beschermen van het mangrove ecosysteem ter optimale benutting die het mangrove ecosysteem aanbiedt	Plan van aanpak is geformuleerd	Integratie kust en Oceaan beheer plan is geformuleerd	Kust- en Oceaanbeheer in Suriname is structureel geordend
het Enhancing Resilience of the Coastal Ecosystem using Natural Infrastructure project	Het bouwen van de sediment trapping units ter bevordering sedimentafzetting die de groei en het herstel van mangrove ecosystemen zal stimuleren en de biodiversiteit en kuststabiliteit in het gebied zal bevorderen.	Vorbereiding voor de opzet van de Sediment Trapping Unit (STU)	Comprehensive Mangrove Management Plan	Implementatie Comprehensive Mangrove Management Plan

Raamwerk voor duurzaam water-en afvalwater beheer	Het doel van het raamwerk is om de aandacht te vestigen op duurzaam beheer van de waterwegen en bronnen alsook het tegengaan van de vervuiling door menselijke handelen.		Het raamwerk is ontwikkeld	Implementatie raamwerk
Programma: Klimaatverandering				
Awareness Nationaal Klimaat Akkoord	Het nationaal klimaat akkoord heeft als doel maatregelen te treffen om de impact van klimaatverandering te verminderen en om de klimaatdoelen te behalen zoals vermeld in het Parijs Akkoord	Het Nationaal Klimaat Congres is georganiseerd en het Nationaal Klimaat Akkoord is getekend	series van workshops voor NGO's en Private sector georganiseerd, consultaties zijn gehouden en awareness activiteiten uitgevoerd ter voorbereiding van het congres	Implementatie van de afspraken zoals vervat in het Nationaal Klimaat Akkoord
Programma: Beheer en Behoud Biodiversiteit				
De Nationale Biodiversiteit Strategie (NBSAP) en actie plan 2021-2030	Voor het voldoen aan de nationale en internationale verplichtingen die Suriname heeft onder de Conventie inzake Biodiversiteit (CBD) ter beheer en behoud van de biodiversiteit	De Nationale Biodiversiteit Strategie (NBS) en actie plan 2021-2030 is aangepast	Nationale Biodiversiteit strategie en actie plan wordt geïmplementeerd met relevante stakeholders	Nationale Biodiversiteit strategie en actieplan wordt geïmplementeerd met relevante stakeholders
Biodiversiteit database	Het digitaliseren en opslaan van alle biodiversiteit research data in Suriname	biodiversiteit database-fase I is opgezet	biodiversiteit database wordt uitgebreid	Toegankelijke biodiversiteit data is beschikbaar voor beleidsformulering
Awareness biodiversiteit campagne	Het belang van beheer en behoud van de biodiversiteit dichtbij de samenleving te brengen	Biodiversiteit documentaire zijn gemaakt.	De bewustwording is verhoogd bij de samenleving	De bewustwording is verhoogd bij de samenleving
OP-Beleidsgebied: Wetgeving en Standaarden				
Implementatie Milieu Raamwet	Regulering van het leefmilieu door het o.a. het nakomen van de afspraken en verplichtingen voortvloeiende uit de Internationale Conventies alsook nationale wetgeving	De Milieu Raamwet is herzien	Staats- en uitvoeringsbesluiten zijn geformuleerd	Implementatie van de milieu raamwet
Programma: 20 Contributies				
Contributie verplichtingen aan regionale en internationale orga's	Versterken van de samenwerkingsrelaties, die voortvloeien uit het lidmaatschap van Suriname van diverse milieuverdragen en organisaties	Er is voldaan aan achterstallige contributie verplichtingen gedateerd vanaf 2008 van verschillende organisaties	De achterstallige contributies zijn betaald en de technische assistentie wordt verhoogd	Een optimale participatie in diverse internationale milieu organisatie, vanwege voldaan aan de contributie verplichtingen
OP – Beleidsgebied: Afvalbeheer en verwerking				
Programma: Duurzaam Afvalbeheer				
Project Clean City XL w.o koni doti, krin birti, bulky waste,	Duurzaam aanpak van het afval probleem teneinde op een verantwoorde manier om te gaan met afval	Afvalscheiding bij de bron en afvalverwerking in ressort	Reguliere schoonmaak actie en awareness campagne zijn uitgevoerd ter bevordering van afval	Reguliere schoonmaak actie en awareness campagne zijn uitgevoerd ter bevordering van afval

community waste separation		blauwgrond is uitgevoerd	scheiding bij de bron en afvalverwerking en bewustwording van een schoon milieu in Suriname.	scheiding bij de bron en afvalverwerking en bewustwording van een schoon milieu in Suriname
OP-Beleidsgebied: Grondbeheer				
Programma: Duurzaam Landbeheer				
Studie analyse van de gedegradeerde gebieden	het monitoren en mitigeren van landegradatie, waarbij duurzame landbeheer praktijken geïmplementeerd kunnen worden.	Analyse van gedegradeerde gebieden zijn kaart gebracht	Implementatie actie voortvloeiend uit de analyse studie van landegradatie is een pilot gebied gerehabiliteerd.	Duurzame landbeheer praktijken worden geïmplementeerd

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	10.788	5.078	3.477	2.675	2.675
52	Schenken/ Donormiddelen	0	10.788	5.078	3.477	2.675	2.675
52212	Overige donaties	0	10.788	5.078	3.477	2.675	2.675

Toelichting:

Schenken/ Donormiddelen

52212 - Overige donaties

Voor wat betreft overige donatie gaat het meer om schenkingen van de Global Environmental Facility (GEF) voor een bedrag van USD 135.750,-. Dit bedrag omgerekend tegen de Centrale bankkoers bedraagt **SRD 5.078.407,50**.

Staatsorganen

Afdeling 18 Het Kabinet van de President

Algemeen deel

De begroting van het Kabinet van de President wordt vastgesteld, als volgt:

Per Staatsbesluit van 1996 no. 55 “Besluit Instelling van het Kabinet van de President van de Republiek Suriname” is het Kabinet van de President van de Republiek Suriname ingesteld.

Onder het Kabinet van de President ressorteren de volgende directoraten en instituten van de Staat Suriname: Het Instituut van de First Lady, de Presidentiële Beveiliging & Inlichtingen, het Directoraat Nationale Veiligheid (D.N.V.), Directoraat Communicatie Dienst Suriname (C.D.S.) als onderdeel van Communicatie Kabinet President (C.K.P.), de Staatsraad, het Directoraat Bestuurlijke- en Administratieve Aangelegenheden, het Directoraat Politieke en Beleidsaangelegenheden, het Directoraat E-Government en het Directoraat Algemene Zaken.

De bovengenoemde directoraten en instituten geven middels hun deelbegrotingen invulling aan de totale begroting van het Kabinet van de President. Op grond van het bovenstaande wordt als prioriteit gesteld het in stand houden van het regulier functioneren en het te voeren beleid van de President op administratief-, bestuurlijk- en beleidsgebied, opdat de doelstellingen van het regeringsbeleid zo effectief mogelijk bereikt wordt en de presidentiële verplichtingen zo efficiënt mogelijk worden nagekomen. Naast deze reguliere uitgaven wordt hierbij ook als uitgangspunt gehanteerd de programma's van de volgende directoraten:

Programma's:

Omschrijving	Programma
Kabinet van de President	Institutionele Versterking Kabinet President
	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen
	Armoedebestrijdingsinitiatieven President
	Institutionele Versterking Onafhankelijk Kiesbureau
	Institutionele Versterking Algemene Zaken
Directoraat Nationale Veiligheid	Institutionele Versterking Directoraat Nationale Veiligheid
Directoraat E-Government	E- Governance

De opgenomen programma's in de begroting geven uitvoering aan het beleid door het renoveren van de kantoorpanden, het voorzien van de nodige kantoorinventaris, het uitvoeren van projecten met zowel interne als externe deskundigen, het inspelen op de armoede situatie en het digitaliseren van het overheidsapparaat.

Kabinet President**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	121.484	510.916	958.564	717.500	765.892	891.489	1.025.162
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	118.457	496.655	916.764	701.500	747.492	870.329	1.000.828
610	Lonen en salarissen	0	308.400	470.000	470.000	487.017	570.782	656.349
611	Sociale premies	0	30.478	55.000	30.000	28.750	33.062	38.022
612	Gebruik van goederen en diensten	117.774	156.277	390.264	200.000	230.000	264.500	304.175
616	Sociale Uitkeringen	682	1.500	1.500	1.500	1.725	1.984	2.281
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	3.027	14.261	41.800	16.000	18.400	21.160	24.334
620	Inventaris	469	3.961	6.000	6.000	6.900	7.935	9.125
621	Transport middelen	2.558	10.300	35.800	10.000	11.500	13.225	15.209

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****Lopende uitgaven**

De totale lopende uitgaven zijn voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 701.500.000, -**.

610 - Lonen en salarissen

De lonen en salarissen voor het dienstjaar 2024 zijn vastgesteld op **SRD 470.000.000, -**

De samenstelling van de personeelskosten is gebaseerd op:

1. de reguliere periodieke verhoging aan landsdienaren;
2. de schaalbevorderingen en benoemingen welke worden toegekend aan landsdienaren;
3. het aantrekken van potentieel kader en diverse consultants;
4. uitbetaling van Commissieleden;
5. de toelagen die toekomen aan ambtenaren die vanwege de aard en de functie recht hierop hebben zoals functionele- en persoonlijke toelage, Kabinetstoelage, overwerkvergoeding, representatietoelage en telefoonvergoeding.

De stijging van de totale personeelskosten voor het dienstjaar 2024 is gebaseerd op de realisatiecijfers van 2022, de verbonden cijfers van de afgelopen 4 maanden van het dienstjaar 2023 en de extrapolatie daarvan, mede gelet op het uit te voeren beleid in het dienstjaar 2024.

Het aantal personeelsleden dat in 2024 gehuldigd zal worden in verband met het feit dat zij 25, 35, 40 en 45 jaren in dienst zijn van de overheid, wordt als volgt ingedeeld:

- 35 personen voor 25 dienstjaren
- 3 personen voor 30 dienstjaren
- 3 personen voor 35 dienstjaren
- 1 personen voor 40 dienstjaren

Het aantal personeelsleden dat in 2024 de dienst met pensioen verlaat bedraagt 28.

Per eind mei 2023 zijn er volgens de betaalrol in totaal 2223 personeelsleden werkzaam op het Kabinet van de President en de eerdergenoemde directoraten en instituten van de Staat Suriname die onder het Kabinet ressorteren.

In verband met de implementatie van FISO in functiegroepen is de onderverdeling naar categorie als volgt:

- De functiegroep 3 t/m 6 = lager kader
- De functiegroep 7 en 8 = middenkader
- De functiegroep vanaf 9 en daarboven = hoger kader

In de onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel weergegeven naar soort en niveau.

Personeelsbestand:	Aantallen 2023	Man	vrouw	Functiegroep
Burgerpersoneelsleden: Honoraria + Commissieleden	509	250	259	
Lager Kader	653	382	271	3 t/m 6
Midden Kader	521	270	251	7 en 8
Hoger Kader	540	285	255	vanaf 9
Totaal	2223	1187	1036	

De cijfers voor het jaar 2024 zijn geschatte cijfers.

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	222.150.000
61002	Vakantietoeslag	17.586.663
61003	Overwerk	16.520.220
61004	Bonussen en Gratificaties	8.335.409
61006	Vacatiegelden	11.220.775
61012	Detachering toelagen	115.000
61013	Functionele toelagen	165.207.335
61014	Persoonlijke toelagen	16.002.376
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	2.138.284
61017	Waarnemingstoelage	287.500
61019	Overige Toelagen	57.500
61020	Telefoonvergoeding	435.693
61021	Representatievergoeding	4.924.526
61022	Huishuurvergoeding	2.875.000
61023	Vervoersvergoeding	2.028.718
61024	Overige vergoedingen	115.000
Totaal		469.999.999

611 - Sociale premies

De bijdrage van de sociale premies van de Overheid aan ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds is voor het dienstjaar 2024 vastgesteld op **SRD 30.000.000, -**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	21.584.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	8.416.000
Totaal		30.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Het bedrag voor gebruik van goederen en diensten is voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 200.000.000,-** en houdt verband met de reguliere operationele kosten van het Kabinet van de President, om de uitgaven met betrekking tot de dienst te garanderen en bij te houden. Het betreft onder andere; declaraties van medische kosten ten behoeve van gewezen hoogwaardigheidsbekleders, huurpanden, vergaderkosten, automatisering, binnen- en buitenlandse diensten en verblijfskosten, dienst specifieke exploitatiekosten, schoonmaakkosten, onderhoud van gebouwen en terreinen, bewaking en overige algemene kosten en de maandelijks contante kredietopening

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	610.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	128.750
61203	Contractanten	57.500
61205	Deskundigen Binnenland	182.500
61206	Deskundigen Buitenland	100.000
61208	Binnenlandse reiskosten	2.430.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	3.072.500
61210	Buitenlandse reiskosten	11.272.500
61211	Buitenlandse verblijfskosten	12.772.500
61212	Overige kosten opleidingen	287.500
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	1.415.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	5.925.000
61216	Kopieer	469.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	1.129.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	1.462.500
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	120.000
61221	Vergaderkosten	3.087.500
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	8.030.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	185.000
61224	Licenties en programmakosten	165.000
61225	Datalijnen	317.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	15.500
61227	Radio en Tv programma's	7.500.000

61230	Overige kantoorkosten	188.250
61231	Overige kosten Automatisering	1.457.500
61233	Huur gebouwen en Terreinen	7.100.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	1.960.000
61235	Verbouwingen	740.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	11.500
61238	Telefoon uitgaven	4.765.000
61240	Water	336.400
61241	Electriciteit	37.400
61242	Overige kosten Gebouwen en terrienen	50.200
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	1.150.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	301.100
61246	Verzekering	20.000
61247	Schoonmaak	1.980.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	161.500
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	2.100.000
61251	Voeding	854.000
61253	Vrachtkosten en Porti	835.000
61254	Onderzoekskosten	2.000.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	150.000
61256	Geheime Uitgaven	30.000.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	2.000.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	18.000.000
61260	Onderscheidingen	5.000.000
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	626.400
61262	Vuilnis en Reiniging	11.500
61263	Overige Algemene Kosten	25.330.000
61264	Wapens en minutie	1.000.000
61279	Medicijnen	350.000
61280	Hulpmiddelen	400.000
61283	Huur van voertuigen	6.050.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	24.300.000
Totaal		200.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

Het bedrag voor Sociale Uitkeringen is voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 1.500.000,-**. Dit bedrag is bestemd voor de donaties aan personen, jubilea, medische kosten van gewezen hoogwaardigheidsbekleders en de meerkosten van de huidige hoogwaardigheidsbekleders ten behoeve van het Kabinet van de President.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61604	Gunstuitgaven en andere Onverplichte betalingen	500.000
61611	Lig- en Verpleegkosten	500.000
61612	Poliklinische Kosten	500.000
Totaal		1.500.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

De totale Kapitaal Uitgaven zijn voor het dienstjaar 2024 geraamd op **SRD 16.000.000, -**.

620 - Inventaris

Voor het dienstjaar 2024 zijn de aanschaffingen van inventaris geraamd op **SRD 6.000.000, -**.

Dit bedrag is vastgesteld, rekening houdende met de kantoorinventaris van de diverse directoraten en instituten die aan vervanging toe zijn en de uitbreiding van de organisatiestructuur van het Kabinet van de President.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	2.780.000
62004	Computers	1.300.000
62005	Printers	1.570.000
62009	Technisch gereedschap	150.000
62011	Overige Automatisering	200.000
Totaal		6.000.000

621 - Transport middelen

Voor het dienstjaar 2024 zijn de aanschaffingen van transportmiddelen geraamd op **SRD 10.000.000, -**.

Dit bedrag is vastgesteld rekening houdende met o.a. de uitbreiding van de organisatiestructuur van het Kabinet van de President, de uiteenlopende werkzaamheden van het Kabinet, de verouderde staat waarin de meeste voertuigen zich nu bevinden en om de optimalisering van de nationale veiligheid van Suriname te kunnen waarborgen.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	3.100.000
62103	Terreinwagens	1.900.000
62104	Pickup's	4.000.000
62105	Bussen	1.000.000
Totaal		10.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S worden als volgt gewijzigd;

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	107.252	144.000	384.664	384.664	298.614	343.406	394.917
01	<i>Infrastructurele Werken</i>	2.471	14.000	32.664	32.664	37.564	43.198	49.678
0115	Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	2.471	14.000	32.664	32.664	37.564	43.198	49.678
02	<i>Institutionele versterking</i>	1.887	10.000	12.000	12.000	13.800	15.870	18.251
0212	Institutionele versterking Kabinet President	1.887	5.000	5.000	5.000	5.750	6.612	7.604
0213	Institutionele versterking CIVD	0	5.000	7.000	7.000	8.050	9.258	10.646
05	<i>I.C.T. (Automatisering)</i>	30.185	40.000	80.000	80.000	92.000	105.800	121.670
0503	E-Governance	30.185	40.000	80.000	80.000	92.000	105.800	121.670
12	<i>Algemene openbare diensten</i>	0	5.000	10.000	10.000	11.500	13.225	15.209
1206	Onafhankelijk Kiesbureau (OKB)	0	5.000	10.000	10.000	11.500	13.225	15.209
24	<i>Sociale bescherming en armoede bestrijding</i>	72.709	75.000	250.000	250.000	143.750	165.312	190.109
2419	Armoedebestrijding sinitiatieven President	72.709	75.000	250.000	250.000	143.750	165.312	190.109

Toelichting : Programma's
0115 - Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen

Het renoveren en onderhouden van de onderstaande panden:

- De Congresshal
- Renovatie perscentrum Kabinet President.
- Renovatie gebouw Ministerie van Financiën.
- Oud SLM-gebouw
- Oud Pensioenfonds
- Presidentieel Paleis
- Instituut First Lady
- Het Kabinet van de President
- Het Devil gebouw aan de Zeelandia weg 12

In het lopende dienstjaar is het gelukt enkele noodzakelijkheden aan het pand aan te pakken, met name:

- Een deel van de Congresshal is gerenoveerd

Onderhoud gebouwen en terreinen (Gedeeltelijk renovatie):

- Het pand aan de Keizerstraat no. 20 zal worden voorzien van een verflaag,
- Reparatiewerkzaamheden aan het plafond, c.q. Aanpak van lekkages en breuken,
- Vervanging van dakgoten en zinkplaten

Het totaal geraamd bedrag voor het programma Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen is **SRD 32.664.000,-**

0212 - Institutionele versterking Kabinet President

Het Kabinet van de President van de Republiek Suriname geeft middels het programma “Institutionele Versterking Kabinet President” uitvoering aan het beleid van de President door middel van diverse projecten, het investeren in capaciteits- en kwaliteitsversterking en het uitvoeren van projecten met zowel interne als externe deskundigen. Voor diverse projecten zal het noodzakelijk zijn om deskundigen (binnenland en buitenland) aan te trekken.

Het opleiden en trainen van het personeel van het kabinet van de President om hun functioneren op een hoger niveau te brengen.

Het totaal geraamd bedrag voor het programma Institutionele Versterking Kabinet van de President is **SRD 5.000.000,-**.

0503 - E-Governance

no.	Programma code (0503)
1	Inrichten van Sharepoint en teams voor de overheid
2	Aanschaf en verlenging diverse software licenties
3	Continueren VOS scholen Wi-Fi project
4	Aanschaf hardware
5	Siem datacenter
6	Ontwikkelen verdere e-diensten
7	Implementatie HRM systeem en support voor de overheid

Ad 1. Inrichten van SharePoint en Teams van de overheid

SharePoint is een integraal platform van Microsoft waarbij informatie-uitwisseling, opslaan en online samenwerking veilig kunnen plaatsvinden binnen de overheid. Hierbij zal er voor de verschillende ministeries aparte sites worden gebouwd, waar zij hun informatie veilig online kunnen opslaan en delen. Verder kunnen er meerdere personen tegelijk aan 1 document werken. Microsoft Teams, ook wel bekend als Teams, is een communicatie- en samenwerkingsplatform van Microsoft dat chatmogelijkheden, videoconferentie, bestandsopslag, waaronder gedeelde bestanden, en integratie van applicaties samenbrengt.

Ad 2. Aanschaf en verlenging diverse software licenties

De Enterprise agreement met Microsoft moet verlengd worden. Hieronder vallen de licenties van alle servers in het datacenter alsook de o365 accounts voor e-mail en Officeprogramma's. Ook de rechten voor disaster recovery zijn deel van de agreement. Op de begroting is het verlengingsbedrag voor 3 jaren opgebracht, dit is goedkoper dan verlengen met 1 jaar. De licenties van alle firewalls in gebruik in het datacenter en bij de ministeries moet ook met 3 jaren verlengd worden. Ook de licenties van endpoint protection moet verlengd worden. Opgemerkt dient te worden dat alle ministeries gebruik maken van de eerdergenoemde licenties.

Ad 3. Continueren VOS-scholen Wi-Fi project

Dit project is momenteel in een pilot fase die in samenwerking met Telesur wordt uitgevoerd. Na de pilot fase zal het project worden gecontinueerd, waarbij alle middelbare scholen over gratis Wi-Fi zullen beschikken. Studenten hebben dan gedurende de schooltijd toegang tot educatieve internetsites, dit ter bevordering en stimulering van digitalisatie. Het bedrag is voor aanschaf van access points en abonnementskosten.

Ad 4. Aanschaf hardware

Om ICT-services te kunnen aanbieden aan de totale overheid zal de hardware in de e-Gov datacenter als bij Datasur uitgebreid/vervangen worden. Dit alles teneinde uptime en beschikbaarheid van e-services en andere diensten te garanderen. Ook zullen er voorzieningen getroffen worden om "remote werken" te faciliteren. De opslagcapaciteit moet vergroot worden. Nieuwe systemen en databases als BTW, ASYCUDA etc. worden in het datacenter gehost.

Ad 5. SIEM datacenter

Nieuwe applicaties en technologieën creëren risico's en nodigen uit tot nieuwe aanvallen op netwerken. Deze inbreuken kunnen maandenlang volledig onopgemerkt blijven. Opzet van een Security Information & Event Managementsysteem (SIEM) voor het datacenter zal e-Gov in staat stellen om beveiligingsbedreigingen voor het gehele overheidsnetwerk te detecteren. Wanneer de aanval plaatsvindt in een netwerk met SIEM, geeft de software inzicht in alle IT-componenten (gateways, servers, firewalls enz.). Het biedt realtime rapportage in combinatie met langtermijn analyse van beveiligingsgebeurtenissen. Die gegevens bieden belangrijke forensische hulpmiddelen aan IT-medewerkers, die de software vervolgens helpt te analyseren. Het zal e-Gov in staat stellen:

- Rapportages over wie wat deed en wanneer aan te bieden (lograpportages).
- Transparantie en zichtbaarheid in beveiligingscontroles te beïden.
- Meetbaarheid te beïden voor statistieken en rapportage over IT-risico's.

Ad 6. Ontwikkelen van verdere e-diensten

In 2022 is er een aanvang gemaakt met het bieden van e-diensten via de gov.sr website. In 2024 zullen de e-diensten verder worden uitgebreid. Er zullen koppelingen worden gemaakt met de bestaande databases van de overheid. Ook zullen er nieuwe databases worden opgezet. Dit alles moet resulteren in afname van wachttijden voor diensten van de overheid.

Ad 7. Implementatie HRM systeem en support voor de overheid

Een Human Resource Management (HRM) systeem is een softwarepakket waarmee processen rondom personeelszaken efficiënt worden uitgevoerd. De processen die voorheen handmatig werden geregistreerd of bijgehouden, worden met het HRM-systeem geautomatiseerd. Dit project heeft als doel om 1 systeem te implementeren bij alle ministeries die dan met elkaar gekoppeld zijn, zodat overplaatsingen van ambtenaren efficiënter kan plaatsvinden en het management toegang heeft tot personeelsinformatie. Dit project is reeds in een pilot fase bij het Kabinet van de President.

Het totaal geraamd bedrag is **SRD 80.000.000,-**

0213 - Institutionele versterking CIVD

Het Directoraat Nationale Veiligheid wil middels het programma Institutionele Versterking diverse renovatieprojecten continueren in samenwerking met het Ministerie van Openbare Werken. In het dienstjaar 2023 is reeds aanvang gemaakt met de renovatiewerkzaamheden. Het is namelijk zo dat diverse panden van het Directoraat in deplorabele staat verkeren en bij hevige regenbuien onder water komen te staan. Het renoveren van de panden zal de werk ruimtes personeelsvriendelijk maken.

Het veiligheidspersoneel zal op kwartaal basis schietoefeningen en andere daarbij behorende trainingen ondergaan. Verder zal worden geïnvesteerd in de Buitengewoon Agent van Politieopleidingen. (BAVP-opleidingen)

Het totaal geraamd bedrag voor het programma Institutionele Versterking Directoraat Nationale Veiligheid is **SRD 7.000.000,-**

1206 - Onafhankelijk Kiesbureau (OKB)

Voor de Institutionele Versterking van het Onafhankelijk Kiesbureau zullen er externe krachten en specifieke deskundigen worden aangetrokken voor het uitvoeren van specifieke werkzaamheden en projecten.

Het totaal geraamd bedrag is **SRD 10.000.000,-**

2419 - Armoedebestrijdingsinitiatieven President

Ten laste van dit programma is voor het dienstjaar 2023 een budget van SRD 75.000.000,- goedgekeurd, waarvan slechts 20 projecten uitgevoerd zijn. De overige projecten worden overgeheveld naar het dienstjaar 2024.

Hieronder treft u een overzicht van de projecten:

- Directe armoedebestrijding:
- Zelfredzaamheid: verzorgen van trainingen en verstrekken van starterspakketten (kassenteelt, lasconstructie training, koeltechniek training, training van bouwvakkers),
- Schoolpakketten en schooluniform
- Indirecte armoedebestrijding:
- Verbetering van leefomstandigheden van de kwetsbare groepen in de samenleving op diverse gebieden
- Aanpak problemen directe omgeving: aanpak riolering, vuilnistonnenproject
- Bouwen van loopbruggen
- Renovatie van scholen en religieuze instanties.

In totaal zullen er van het dienstjaar 2022 en 2023 rond 100 projecten overgeheveld worden naar het dienstjaar 2024. Vanwege koersverschillen en prijswijzigingen is het budget van SRD 75.000.000,- niet toereikend.

Voor het dienstjaar 2024 worden diverse projecten voorbereid, waardoor leefomstandigheden van grotere delen van de kwetsbare groepen verbeterd worden, teneinde armoede duurzaam aan te pakken.

Het totaal geraamd bedrag voor dit programma is **SRD 250.000.000,-** in plaats van **SRD 125.000.000,-**

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2024
Programma: 0115 Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen			
Renovatie en nieuwbouw kantoorgebouwen	Renovatie en herstel Congreshal	Renovatie is voor een groot deel gerealiseerd. Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden op tegen eind 2023 tenminste de meest noodzakelijke renovaties te hebben gepleegd.	Renovatie volledig gerealiseerd.
	Renovatie Perscentrum Kabinet President	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om tegen eind 2023, tenminste de meest noodzakelijke renovaties te hebben gepleegd (60% realisatie van de renovatie).	Renovatie deels gerealiseerd eind 2024, tenminste de meest noodzakelijke renovaties te hebben gepleegd.
	Renovatie gebouw Ministerie van Financiën (Oud Algemene Zaken van Financiën)	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om tegen eind 2023 een onderhoudsbeurt te geven.	Tenminste de meest noodzakelijke renovaties te hebben gepleegd zodat het personeel voorzien kan worden van adequate huisvesting.
	Oud SLM Gebouw	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om tegen eind 2023 een onderhoudsbeurt te geven.	Tenminste de meest noodzakelijke renovaties te hebben gepleegd zodat het personeel voorzien kan worden van een adequate huisvesting.
	Oud Pensioenfonds Gebouw	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om het gebouw tegen eind 2022 een onderhoudsbeurt te geven.	Tenminste de meest noodzakelijke renovaties te hebben gepleegd zodat het personeel voorzien kan worden van een adequate huisvesting.
	Presidentieel Paleis	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om tegen eind 2023 een onderhoudsbeurt te geven.	Integrale aanpak van het Presidentieel Paleis
	Instituut First Lady	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om tegen eind 2023 een onderhoudsbeurt te geven.	Integrale aanpak van het Instituut First Lady
	Kabinet van de President	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om eind 2023 een onderhoudsbeurt te geven.	Integrale aanpak van het Kabinet van de President
	Devil gebouw	Gelet op de beperkte middelen zal getracht worden om tegen eind 2023 een onderhoudsbeurt te geven	Algehele renovatie van het Devil gebouw
Programma: 0212 Institutionele Versterking Kabinet President			
Institutionele Versterking Kabinet President	Aantrekken van deskundigen	PBA in hoofdlijnen uitgezet als Directoraat.	De diverse Onder directoraten zijn al voorzien van kader en deskundigheid.
	Uitvoeringscapaciteitduurzaam te verstrekken	Het trainen en bijscholen van het personeel.	De geplande opleidingen worden gehouden voor het personeel om de werkzaamheden effectief en efficiënt uit te voeren.

Programma: 0213 Institutionele Versterking Directoraat Nationale Veiligheid			
Uitvoeringscapaciteit duurzaam te verstrekken	Het volledig renoveren en inrichten van het pand zodat het personeel in een gerieflijke werkruimte hun werkzaamheden kunnen uitvoeren.	Gedeeltelijke inrichting van het pand en volledige renovatie.	Resterende gedeelte van de inrichting zal plaats vinden in het dienstjaar 2024.
Programma: 0503 E-Government			
	Uitbreiding hardware e-Gov datacenter	1. Hardware in het datacenter is voor een groot deel geupgrade 2. Datacenter kan meer aanvragen voor virtuele machines en services accommoderen 3. Besparing op aanschaf servers door ministeries	1. Datacenter word ISO gecertificeerd
	WIFI voor Middelbare scholen	1. In de pilotfase worden een aantal middelbare scholen voorzien van Wi-Fi 2. Studenten van de scholen hebben toegang tot free Wi-Fi 3. 50% van de scholen zijn voorzien van free Wi-Fi	1. Alle VOS scholen worden voorzien van free Wi-Fi 2. Netwerk kan naast internet ingezet worden om MinOWC databases te bereiken
	RVM en RRV Meeting Solution	1. Een volledige ontwikkelde database waar alle projecten digitaal worden geplaatst ter behandeling in de RRV en RVM 2. Ministers lezen alle projecten digitaal 3. Besparing op papier en printkosten	
	Ontwikkeling verdere e-diensten	1. Databases van ministeries zijn omgebouwd of voorzien van modules voor onlinediensten 2. Tenminste 5 databases zijn online bereikbaar 3. Besparingen op papier en inkt 4. Efficiëntie in leveren van services	1. 20 databases moeten online bereikbaar zijn voor het leveren van e-services 2. Besparingen op papier en inkt 3. Efficiëntie in leveren van services
	Mobiele trainingsstation	1. Mobiele training center is geleverd en is operationeel 2. Samenleving is getraind in ICT-educatie	
	Cybersecurity	1. Nationale Csirt is opgezet 2. Nationaal Cybersecurity strategisch plan is goedgekeurd	1. Samenleving wordt getraind in ICT-educatie

	Inrichten van SharePoint en Teams voor de overheid		1. SharePoint omgeving wordt ingericht waardoor delen van documenten etc. efficiënter en effectiever plaatsvindt. 2. Besparingen op papier en inkt
	Aanschaf en verlenging diverse software licenties		1. Licenties van firewall, e-mail, Microsoft o365 en antivirus wordt verlengt 2. Beveiliging van systemen wordt gewaarborgd 3. Aanschaf wordt gedaan voor monitoring software licenties
	Aanschaf hardware		1. Hardware wordt aangeschaft voor het personeel 2. Opslagsystemen worden aangeschaft om meer data te kunnen opslaan
	SIEM datacenter		1. Datacenter wordt gemonitord d.m.v. een SIEM oplossing
	Implementatie HRM systeem en support voor de overheid		1. De overheid zal gebruik maken van 1 HRM oplossing 2. De verschillende databases worden verbonden met elkaar 3. Overplaatsing van ambtenaren, verlofaanvragen etc. geschieden sneller en efficiënter

Programma: 1206 Institutionele Versterking Onafhankelijk Kiesbureau

Institutionele Versterking Onafhankelijk kies Bureau	Opleidingen: 1. Training Time Management 2. Verwachtingsmanagement 3. Feedback en Reflectie 4. Communicatie en Conflicthantering Seminars & workshop voor en door OKB: 1. Infosessies verkiezingswerkgroepen 2. Infosessies Districtscommissarissen 3. Workshop rol OKB met Dc's 4. Workshop met Hoofdstembureaus 5. Workshop media 6. Workshop Politieke Partijen 7. Workshop CHS en SVC Trainingen voor OKB leden (Binnen- en Buitenland): 1. Trainingen door oud okb-leden en voorzitters 2. Training door oud Dc's 3. Trainingen door Trainingsconsultants 4. Leden afvaardigen naar het buitenland voor verrijking van verkiezing gerelateerde zaken Studie voor het opzetten van Election Authority Aanwerving toezichthouders pre-electorale fase Contractanten/consultants voor projectmatige werkzaamheden: 1. Disaster Recovery Plan 2. Strategisch Plan OKB 3. Code of Conduct voor verkiezingsstakeholders 4. Ontwikkelen database voor toezicht6houders 5. Matchen van CBB-bestanden met kiezersregister 6. Analyse van kiezersgroei 7. Bouw van database van toezichthouders en sub coördinatoren 8. Onderzoek van straatnamen bestand	1. Augustus 2023 2. September 2023 3. September 2023 4. November 2023 1. Gestart, maar niet afgerond 2. Niet gestart, gepland voor augustus 2023 3. Niet gestart, gepland in september 2023 4. Niet gestart, gepland in oktober 2023 5. Niet gestart, gepland in november 2023 6. Niet gestart 7. Niet gestart 1. Niet gestart, gepland in augustus/september 2023 2. Niet gestart, gepland in oktober 2023 3. Niet gestart 4. Afhankelijk van beschikbare training Gestart met onderzoek Start in juli 2023	1. Opleiding en training van toezichthouders en coördinatoren 2. Opleiding en training van relevante stakeholders 3. Ontwikkelen van trainingsmateriaal 1. Workshop Politieke Partijen 2. Workshop CHS en ASV 3. Workshop inzake verkiezingstoezicht 4. Workshop overige verkiezingsstakeholders Specifieke trainingen voor OKB-leden inzake toezicht en controle bij activiteiten genoemd onder meer in verkiezingskalender Moet worden afgerond Continuering werving, selectie en training

	9. Bouw en launch van OKB-website Observeren van verkiezingen in het buitenland	1. Gestart met onderzoek 2. Gestart, moet worden afgerond conform projectplan 3. Niet gestart 4. Gestart met schrijven van projectplan 5. Is in voorbereidingsfase om in juli 2023 uit te voeren 6. Uitvoering in juli 2023 7. TOR reeds beschreven, offerte procedure ingezet in juni 2023 8. Gepland voor juli 2023 9. Reeds gestart met de bouw 10. Op uitnodiging van buitenlandse regeringen/organisaties	1. Afronding Disaster Recovery Plan 2. Afronding Code of Conduct verkiezingsstakeholders 3. Onderzoek CBB databestanden 4. Analyse en monitoring kiezersgroei 5. Onderzoek verhuizingen van kiezers 6. Monitoring verkiezingsactiviteiten van Biza en Hoofdstembureau 7. IT-Applicatie voor verkiezingen 8. Opzet verkiezingsstructuur 9. Registratie Politieke Partijen 10. Aanschaf verkiezingsmateriaal, attributen en apparatuur 11. Opzet telecommunicatie-infrastructuur 12. Veldonderzoek stembureaus en hoofdstembureaus landelijk 13. Doen uitnodigen van Internationale observers c.q. waarnemers Op uitnodiging van buitenlandse regeringen/organisaties

Programma: 2419: Armoedebestrijdingsinitiatieven President

Armoedebestrijdings-initiatieven President	Directe/Indirecte Armoedebestrijding	1. Werklozen voorzien van training en starterspakket om te beginnen met micro-onderneming; 2. Sociaal-zwakkeren voorzien van ondersteuning (schoolpakket, voedselpakket); 3. Renovatie van scholen, religieuze gebouwen; 4. Verbetering leefomstandigheden van sociaallyzwakke groep; 5. Belegde brood en drank voor de schoolkinderen	- Mensen zijn getraind en begeleid om te voorzien in eigen levensonderhoud. (Lastrainingen, koeltechniek training, hydroponic training) - Verlichting financiële druk van de sociaal-zwakkere groep (Schoolpakket, voedselpakket) - Scholen en Religieuze instanties opgeknapt en veilig toegankelijk voor de leerlingen en bezoekers - aanpak riolering, vuilnistonnen project, renovatie loopbruggen etc. - Kinderen van financieel-zwakke huishoudens zijn gegarandeerd van voeding en drank (landelijk school brood en drank project)

Afdeling 19. Het Kabinet van de Vice President

Algemeen deel

Doelstelling en kerntaken van het Kabinet van de Vice President van de Republiek Suriname.

Het Kabinet van de Vice President heeft ten doel de Vice President zo optimaal mogelijk te ondersteunen op administratief-, bestuurlijk- en beleidsgebied, opdat zijn grondwettelijke taken als Vice President en als Voorzitter van de Raad van Ministers, zo effectief mogelijk worden bereikt en zijn verplichtingen als Vice President zo efficiënt mogelijk worden nagekomen.

Kerntaken van het Kabinet van de Vice President:

1. De zorg voor de administratieve en beleidsmatige ondersteuning van de Vice President bij de uitoefening van zijn bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
2. De voorbereiding van de besluitvorming en de vaststelling van de besluiten van de Raad van Ministers en het toezicht op de uitvoering daarvan;
3. De zorg voor de staats- en administratiefrechtelijke betrekkingen van de Vice President met de Ministers en de Onderministers in het kader van de voorbereiding en uitvoering van het vastgestelde beleid;
4. De zorg voor de bedrijfsvoering van de staatsradio- en staatstelevisie bedrijven;
5. Alle overige taken die door het bevoegde orgaan aan het Kabinet zijn opgedragen;

De functionele eenheden van het Kabinet van de Vice President

1. Het Kabinet als functionele bestuurs- en administratieve eenheid richt zich op de ondersteuning van de Vice President in alle taakbestanddelen die niet rechtstreeks verband houden met de taken, werkzaamheden en verantwoordelijkheden van de Vice President als Voorzitter van de Raad van Ministers. Met de leiding is de Directeur van het Kabinet belast.
2. Het Secretariaat van de Raad van Ministers richt zich als functionele eenheid op de organisatorische en beleidsondersteuning van de Vice President in de uitoefening van zijn ambt als Voorzitter van de Raad van Ministers, tevens Voorzitter van alle onderraden uit de Raad van Ministers, en voorts met alles wat met deze functies verband houdt.
3. Het Directoraat Volkscommunicatie richt zich op de overheidscommunicatie met de volksmassa's in het algemeen en in het bijzonder met de gemarginaliseerde groepen in de samenleving om hen zodoende te betrekken bij de Nationale ontwikkeling. Hierbij wordt gebruik gemaakt van niet traditionele en interactieve methoden.
4. Het Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie richt zich op het verhogen van de prestatie en verbeteren van de werkprocessen van de bestuur- en administratieve organisatie van het Kabinet van de Vice President om een hogere realisatiegraad van de output te halen bij de implementatie en bijsturing van het overheidsbeleid.
5. Het is een politiek besluit dat de personele kosten STVS
6. SRS ten laste van de begroting van het Kabinet van de Vice President gebracht worden. Zo ook zijn er vier beleidsmaatregelen opgebracht t.b.v. deze staatsmedia.

Kabinet Vice- President**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	34.638	102.773	227.660	227.660	245.360	283.307	327.205
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	32.321	92.973	212.660	212.660	219.500	252.275	289.966
610	Lonen en salarissen	16.122	71.637	153.360	153.360	146.970	169.016	194.368
611	Sociale premies	1.315	3.731	18.300	18.300	14.030	16.134	18.555
612	Gebruik van goederen en diensten	14.877	16.605	40.000	40.000	57.500	66.125	76.044
616	Sociale Uitkeringen	7	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	2.317	9.800	15.000	15.000	25.860	31.032	37.238
620	Inventaris	1.873	3.105	5.000	5.000	7.860	9.432	11.318
621	Transport middelen	444	6.695	10.000	10.000	18.000	21.600	25.920

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

De lonen en salarissen van het totaal Kabinet van de Vice President zijn voor het dienstjaar 2024 begroot voor **SRD 153.360.000,-** in stede van SRD 127.800.000,-

In onderstaande tabel is de specificatie weergegeven.

Het totaal personeelsbestand van het Kabinet van de Vice President met uitzondering van de Raad van Ministers is 485 medewerkers.

Omschrijving	Hoger kader	Midden kader	Lager kader	Totaal
Kabinet van de VP, SRS & STVS	197	145	88	430
Directoraat Volkscommunicatie	29	11	0	40
Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie	10	3	2	15
Totaal	236	159	90	485

Gemiddeld loonsom per maand

Omschrijving	Hoger kader	Midden kader	Lager kader
Kabinet van de VP, SRS & STVS	14.600	8.138	5.764
Directoraat Volkscommunicatie	15.160	7.619	0
Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie	14.600	8.138	5.764

Gemiddeld leeftijd personeel

Omschrijving	Instroom	Doorstroom	Uitstroom
Kabinet van de Vice President	30 jaar	30/40 jaar	60 jaar

Ziekte verzuim in percentages

Omschrijving	2022	2023
Gemiddelde ziekteverzuim 2 dagen	2%	2%

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	130.090.000
61002	Vakantietoeslag	7.684.300
61003	Overwerk	5.030.000
61004	Bonussen en Gratificaties	66.900
61006	Vacatiegelden	259.600
61013	Functionele toelagen	855.000
61014	Persoonlijke toelagen	765.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	479.100
61020	Telefoonvergoeding	280.300
61021	Representatievergoeding	5.837.800
61022	Huishuurvergoeding	660.000
61023	Vervoersvergoeding	1.352.000
Totaal		153.360.000

611 - Sociale premies

De totale kosten voor de sociale premies zijn geraamd op **SRD 18.300.000,-** in stede van SRD 12.200.000,-. Deze zijn aan de hand van de lonen en salarissen opgebracht. De Raad van Ministers betalen geen sociale premies.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	9.855.600
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	8.444.400
Totaal		18.300.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De kosten voor gebruik van goederen en diensten zijn begroot voor **SRD 40.000.000,-**.

Dit bedrag is opgebracht vanwege het uit te voeren beleid en de verwachte uitgaven van het Kabinet van de Vice President voor het dienstjaar 2024. Er is ook rekening gehouden met de verhoogde prijzen van goederen en diensten.

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Code	Omschrijving	Raming
21001	Kabinet van de VP & SRS	29.506.320
21002	Raad van Ministers	4.982.000
21003	Directoraat Volkscommunicatie	5.027.980
21004	Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie	483.700
	Totaal	40.000.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	600.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	250.000
61203	Contractanten	100.000
61205	Deskundigen Binnenland	600.000
61206	Deskundigen Buitenland	400.000
61208	Binnenlandse reiskosten	6.090.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	1.284.300
61210	Buitenlandse reiskosten	404.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	385.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	1.060.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	5.308.200
61216	Kopieer	11.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	215.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	20.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	42.000
61221	Vergaderkosten	4.233.480
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	1.039.200
61223	Onderhoudskosten automatisering	5.000
61224	Licenties en programmakosten	220.000
61225	Datalijnen	15.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	1.700.000
61227	Radio en Tv programma's	3.700.000
61230	Overige kantoorkosten	70.000
61231	Overige kosten Automatisering	15.000
61232	Overige kosten voorlichting	1.354.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	1.326.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	1.002.000
61235	Verbouwingen	25.000
61237	Onderhoud van openbare terreinen	5.000
61238	Telefoon uitgaven	487.000
61240	Water	15.000
61241	Electriciteit	75.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen)	499.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	51.000
61246	Verzekering	75.000
61247	Schoonmaak	10.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	2.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	8.000
61251	Voeding	80.000
61253	Vrachtkosten en Porti	1.000
61255	Rechterlijke Vonnissen	30.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	1.358.528
61261	Inhuur externe Juridische bijstand	30.000

61263	Overige Algemene Kosten	75.000
61278	Verzekeringen	1.500.000
61279	Medicijnen	10.000
61280	Hulpmiddelen	10.000
61283	Huur van voertuigen	300.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	3.904.292
Totaal		40.000.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen voor het dienstjaar 2024 zijn geraamd op **SRD 1.000.000,-**.

De Vice President krijgt vaak verzoeken uit de samenleving voor gunstgaven. Gedacht wordt aan instellingen die vragen om gebruiksgoederen, of sporters die vragen om sponsoring of gewoon mensen uit de samenleving die in nood zitten en om hulp vragen.

De kosten die zijn opgebracht voor lig- en verpleegkosten, poliklinische kosten en overige medische kosten op de begroting zijn bestemd, indien de directie van het Kabinet hiervan gebruik zal maken e.e.a. conform de wettelijke regelingen voor medische voorzieningen voor de departementsdirecteuren en onderdirecteuren.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61604	Gunstuitgaven en andere Onverplichte betalingen	694.000
61611	Lig- en Verpleegkosten	53.000
61612	Poliklinische Kosten	52.000
61614	Overige Medische Kosten	201.000
Totaal		1.000.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Voor de aanschaf van inventaris is begroot **SRD 5.000.000,-**.

Voor het goed kunnen functioneren op het Kabinet van de Vice President zal geïnvesteerd moeten worden in de aanschaf van een goede kantoorinventaris (bureautafels, bureaustoelen, filekasten, laden stalen filekasten, bezoekersstoelen, ijskast, microwave, PC's, laptops, printers enz.) ten behoeve van het personeel.

Code	Omschrijving	Raming
21001	Kabinet van de Vice President	2.450.000
21002	Raad van Ministers	660.000
21003	Directoraat Volkscommunicatie	1.407.600
21004	Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie	482.400
Totaal		5.000.000

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.502.000
62003	Communicatie	572.000
62004	Computers	1.204.480
62005	Printers	336.000
62006	Netwerken	468.000
62009	Technisch gereedschap	116.000
62010	Overige inventaris	581.520
62011	Overige Automatisering	160.000
62012	Overige gereedschappen	60.000
Totaal		5.000.000

621 - Transport middelen

Voor de aanschaf van transportmiddelen is **SRD 10.000.000,-** begroot.

Het Kabinet van de Vice President heeft thans een wagenpark van 23 dienstvoertuigen.

Het Kabinet van de Vice President heeft in het jaar 2023 enkele voertuigen gekocht. Deze informatie krijgt u alsnog. Hiervan zijn 19 in goede en in rijdende staat. Van deze 19 in goede staat verkerende voertuigen zijn 4 ter beschikking van de Veiligheidsdienst van de Vice President. 2 van deze voertuigen zijn ter beschikking van de gewezen VP Ameerli, 1 ter beschikking van de gewezen VP Ajodhia en 2 ter beschikking van de gewezen VP Sardjoe. 3 voertuigen zijn afgeschreven daar ze niet in rijdende staat zijn en reparatie niet aan te bevelen is. 1 voertuig is erg slecht aan toe, wel in rijdende staat, maar kan worden afgeschreven.

Er zullen enkele dienstvoertuigen aangeschaft worden voor het Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie. Ook voor de Vice President zal bekeken moeten worden om voor hem een dienstvoertuig aan te schaffen, aangezien hij nu zijn privé voertuig inzet voor de dienst.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	6.205.000
62104	Pickup's	2.305.000
62105	Bussen	1.490.000
Totaal		10.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	46.467	85.196	218.500	197.500	228.000	238.000	243.000
01	Infrastructurele Werken	17.901	15.000	60.000	60.000	70.000	80.000	85.000
0170	Renovatie van het Frank Essedgebouw m.b.a. het Regeringsgebouw	17.901	15.000	60.000	60.000	70.000	80.000	85.000
02	Institutionele versterking	2.705	4.500	5.500	5.500	8.000	8.000	8.000
0280	Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Kabinet Vicepresident	810	1.500	1.000	1.500	1.500	1.500	1.500
0281	Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Volkscommunicatie	1.000	1.000	1.000	1.000	1.500	1.500	1.500
0282	Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie	895	1.000	1.000	1.000	0	0	0
0297	Institutionele versterking SRS	0	1.000	2.000	2.000	5.000	5.000	5.000
06	Informatie en Communicatie	0	15.896	32.000	32.000	50.000	50.000	50.000
0604	Vergroting bereikbaarheid Staatsmedia	0	1.000	2.000	2.000	5.000	5.000	5.000
0622	De Surinaamse Televisie Stichting (STVS)	0	14.896	30.000	30.000	45.000	45.000	45.000
24	Sociale bescherming en armoede bestrijding	25.861	49.800	95.000	95.000	100.000	100.000	100.000
2422	Armoedebestrijdingsi nitiatieven Vice President	25.861	49.800	95.000	95.000	100.000	100.000	100.000

Toelichting : Programma's**0170 - Renovatie van het Frank Essedgebouw m.b.a. het Regeringsgebouw**

De liften van het Frank Essedgebouw waarin onder ander het Kabinet van de Vice President is ondergebracht zijn niet bedrijfszeker en hebben een verouderd besturingssysteem, waarvan de onderdelen niet meer te vinden zijn. Hierdoor is reparatie ook niet mogelijk. Ook de cabines zijn aan vervanging toe, reden waarom er complete nieuwe liften geplaatst dienen te worden. Voorts is de vervanging van de elektrische installatie noodzakelijk. Dit, omdat volgens een EBS rapport de huidige bekabeling levensgevaarlijk is en dringend vervangen dient te worden. Er heerst momenteel ernstige brandgevaar. De situatie is zeer ernstig, waarbij niet langer gewacht kan worden. De elektrische is al tientallen jaren oud. Vanaf de kelder, de begane grond tot en met de 4e etage zal de elektrische bekabeling, de stopcontacten, lichtpunten, alles compleet vernieuwd moeten worden. Ook moeten de gevel elementen vanaf de begane grond tot en met de 4e etage en de trappenhal vervangen worden.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 is **SRD 60.000.000,-** in stede van SRD 50.000.000,- begroot.

0280 - Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Kabinet Vicepresident

Voor de institutionele versterking van het Kabinet zullen o.a. deskundigen worden aangetrokken, trainingen en scholing van de medewerkers op het Kabinet van de Vice President, trainen van departements directeuren en onder directeuren en alles dat te maken heeft met institutionele versterking (transformatie) van het Kabinet zijn hieronder gebracht.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 is **SRD 1.500.000,-** begroot.

0281 - Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Volkscommunicatie

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 is **SRD 1.000.000,-**.

Dit bedrag is opgebracht voor o.a. aantrekking personeel, trainingen voor het personeel, aanschaf van foto - en filmcamera's, aanschaf van laptops, aanschaf van printers, aanschaf van meubilair en overige kantoorinventaris, aanschaf van PC's met toebehoren en aanschaf van vervoer.

0282- Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie

Om inrichting te kunnen geven aan het directoraat is ongeveer SRD 1.000.000,- nodig aan institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding. Dit bedrag is opgebracht voor onder andere: aantrekking personeel, trainingen voor het personeel, aanschaf van foto- en filmcamera's, aanschaf van laptops, aanschaf van printers, aanschaf van meubilair en overige kantoorinventaris, aanschaf van PC's met toebehoren en aanschaf van vervoer.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 is SRD 1.000.000,-.

0297 - Institutionele versterking SRS

De SRS valt onder de paraplu van het Kabinet van Vice President. Vanwege achterstallig onderhoud en defecten van de zendmast op het SRS terrein als ook van apparatuur in de verre districten, is dit station in sommige gebieden helaas niet meer of slecht te ontvangen. Investeren ter vervanging van dit apparatuur is dringend noodzakelijk.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 is **SRD 2.000.000,-**.

0604 - Vergroting bereikbaarheid Staatsmedia

Landelijke overheidscommunicatie. Verbetering Staatsmedia met betrekking tot communicatie met de gemeenschap op landelijk niveau. Het bedrag van SRD 5.000.000,- welke voor dit programma is opgebracht, heeft te maken met de voorzetting van de huidige overeenkomst met de Surinaamse Televisie Stichting (STVS) voor de aankoop van zendtijd bij hen te bevordering van de overheidscommunicatie met de bevolking. Ook vanwege vervanging van zendapparatuur, antennes en masten.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 is **SRD 2.000.000,-**.

0622 - De Surinaamse Televisie Stichting (STVS)

Hieronder valt lonen en salarissen, sociale premies, infrastructurele voorzieningen STVS, institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding STVS, gebruik van goederen en diensten en inventaris. Dit beleidsprogramma is opgebracht, vanwege het feit dat de STVS onder de paraplu van het Kabinet van de Vice President valt. Het televisie station is puur afhankelijk van het verkopen van zendtijden. Door de wateroverlast van 14 juni 2022 heeft dit station heel veel schade opgelopen die hun miljoenen Surinaamse Dollars heeft gekost. Het dak van het gebouw waarin het personeel hun dagelijkse werkzaamheden moeten verrichten moet zeer spoedig hersteld worden. Ook is vervanging van apparatuur dringend noodzakelijk.

De raming voor de subsidie van de STVS voor het dienstjaar 2024 is als volgt opgebouwd:

Code	Omschrijving	Raming
610	Lonen en Salarissen	15.000.000
611	Sociale Premies	3.500.000
612	Gebruik van goederen en diensten	4.500.000
620	Inventaris	2.000.000
	Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding STVS	2.000.000
	Infrastructurele voorzieningen STVS	3.000.000
	Totaal	30.000.000

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 is **SRD 30.000.000,-**.

2422 - Armoedebestrijdingsinitiatieven Vice President

Voorzetting Duurzame Ontwikkeling en Armoedebestrijding, door het opzetten en inrichten van een uitvoerendbureau, huur van kantoorruimtes, aankoop transportmiddelen, uitbetalen van salarissen van de medewerkers en stakeholders trainen hoe te netwerken en het aanschaffen van transportmiddelen voor de verschillende projecten.

De overheidsbijdrage voor het dienstjaar 2024 is **SRD 95.000.000,-** in stede van SRD 75.000.000,-.

De nood is hoog met name onder de burgers woonachtig in achtergestelde gebieden. Om de enige impact te hebben in het vergroten van de zelfredzaamheid van de burgers en rekening houdende met de ontwikkelingen op het prijzenfront is het alleszins gerechtvaardigd dat dit beleidsprogramma wordt opgetrokken.

Tabel 2: Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

PROGRAMMA	DOEL PROGRAMMA	GEREALISEERD	VERWACHTE BELEIDS	VERWACHTE BELEIDS
		BELEID	RESULTATEN PER EIND 2023	RESULTATEN PER EIND 2024
170 Renovatie Frank Essed gebouw m.b.a. het Regeringsgebouw	Het renoveren van het Frank Essedgebouw w.o. het vervangen van de elektrische installatie, vervanging van de gevel elementen en het plaatsen van nieuwe liften	Het vervangen van dak en plafond constructie.	Het dak, 5e en de 6e etage gerenoveerd	Complete renovatie van het Frank Essedgebouw m.b.a. Regeringsgebouw
0280. Institutionele versterking en Capaciteitsuitbreiding KVP	Deskundigen worden aangetrokken, Training en scholing van de medewerkers van het KVP .Training van Departements Directeuren en Onderdirecteuren	Smart, Kes en EHBO trainingen en 1e daagse workshops	Een groot deel van het personeel is getraind.	Voortzetting van het trainen van het personeel, als onderdeel van een geïntegreerd HRM beleid.
0281 Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding DVC	Aantrekking personeel. Trainingen en workshops t.b.v het personeel. Aanschaf foto en filmcamera's, PC en laptops en meubilair	N.V.T.	Er zijn voorbereidingen getroffen voor de aanvang van trainen van het personeel .	Een deel van het personeel is getraind en aanschaffingen zijn gedaan.
0282 Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding Directoraat Beleidsuitvoering, Monitoring en Evaluatie	Aantrekking personeel. Trainingen en workshops t.b.v het personeel. Aanschaf foto en filmcamera's, PC en laptops en meubilair	N.V.T.	Dat dit directoraat optimaal kan draaien	Het directoraat draait optimaal en het personeel is getraind. De aanschaffingen zijn gedaan.
0284 Institutionele versterking en Capaciteitsuitbreiding SRS	Investeren in apparatuur	N.V.T.	Deels van het benodigde apparatuur is aangeschaft	Het benodigde apparatuur is aangeschaft.
2422 Duurzame Ontwikkeling en Armoede bestrijding	Initiatieven nemen om de armoede terug te brengen en ontwikkeling stimuleren	voorbereiding als uitvoering	Er is een aanvang gemaakt met het bestrijden van Armoede in Suriname	Voortzetting van de armoede bestrijding
0604 Vergroting Bereikbaarheid Staatsmedia	Aankoop zendtijd voor overheidsprogramma's	N.V.T.	Er wordt op jaarbasis zendtijd ingekocht voor alle overheidsprogramma's	Voortzetting aankoop zendtijd. Met het volk wordt er gecommuniceerd
STVS. Infrastructurele voorzieningen STVS, Institutionele versterking en capaciteitsuitbreiding STVS, lonen en salarissen en sociale premies van het personeel van de STVS	Het renoveren van het dak van het gebouw van de STVS en een ontwateringssysteem plaatsen op het terrein van de STVS, investeren in apparatuur en het uitbetalen van lonen en salarissen van het personeel van de STVS	N.V.T	Dat het dak van het gebouw van de STVS gerenoveerd is	Het dak van het gebouw van de STVS is gerenoveerd en het terrein loopt niet meer onderwater.Het benodigde apparatuur is aangeschaft.

Afdeling 20. De Nationale Assemblée

Algemeen

De Grondwet van de Republiek Suriname stelt in artikel 55:

- De Nationale Assemblée vertegenwoordigt het volk van de Republiek Suriname en brengt de soevereine wil van de natie tot uitdrukking.
- De Nationale Assemblée is het hoogste orgaan van de Staat.

De specifieke functies van DNA zijn onder andere:

1. De vertegenwoordigingsfunctie (art. 55, Gw);
2. De wetgevingsfunctie (art. 71,Gw); *
3. De toezichtfunctie (art. 73, Gw);

Missie

De missie van De Nationale Assemblée is om als hoogste orgaan van de staat zijn Wetgevende, Toezichthoudende, Volk vertegenwoordigende en Bestuurlijke taken effectief uit te oefenen en het belangrijkste forum is voor het Nationaal debat.

Visie

De visie van De Nationale Assemblée is om te ontwikkelen tot een instituut, dat professioneel en overeenkomstig het bepaalde in de Grondwet en het Reglement van Orde onafhankelijk opereert en op doelmatige wijze invulling geeft aan haar Wetgevende, Toezichthoudende en Volk vertegenwoordigende taakstelling.

Kernwaarde

Openheid en transparantie	DNA communiceert op een open en transparante wijze op nationaal en internationaal niveau
Toegankelijkheid	DNA is bereikbaar, benaderbaar en beschikbaar voor elke burger zowel fysiek als digitaal voor informatie
Integriteit	DNA toont hoge ethische normen in haar activiteiten
Kwaliteit	DNA streeft naar een effectieve en duurzame dienstverlening naar de samenleving toe
Professionaliteit	DNA streeft ernaar te handelen op basis van deugdelijke en vastgestelde procedures, feiten en inzicht en ervaring.
Geloofwaardigheid	DNA werkt ernaar om het vertrouwen en het geloof van de samenleving naar een hoger niveau te brengen.

Ter ondersteuning van het proces om steeds beter invulling te kunnen geven aan haar grondwettelijke taken, heeft De Nationale Assemblée het Strategisch Beleidsplan DNA 2022 – 2026 (SBP) samengesteld en bekrachtigd in januari 2022. Dit SBP dient als basis voor het meerjarenbeleid.

Uit het Strategisch Beleidsplan zijn de volgende strategische doelen afgeleid:

1. Capaciteitsversterking van het Politiek College

1. Het verbeteren van de vertegenwoordigingsfunctie.
2. Het verbeteren van de toezicht op de Staat (Toezichtfunctie).
3. Het verbeteren van de wetsproducten (kwaliteit en transparantie) / Wetgevende functie.

2. Capaciteitsversterking en opbouw van het Ondersteunend college

1. Het verbeteren van de Interne communicatie.
2. Het verbeteren van de inrichting van de financiële huishouding (het verder in stelling brengen van financiële procedures en interne beheersmaatregelen).
3. Het verder invulling geven aan HRM en HR-instrumenten, door middel van een HR plan.
4. Het verbeteren van de infrastructuur en veiligheid (Huisvesting, apparatuur, veiligheid en risicobeheersing).

De Nationale Assemblée heeft de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet om te komen tot een steeds meer gemoderniseerde en efficiënte wetgevende macht die het volk van Suriname dient.

In dit kader wordt er actief gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening en het op peil brengen van het prestatie niveau van De Nationale Assemblée.

Dit geschiedt vanuit een visie waarbij de Griffie op professionele wijze het werk van het College, de Voorzitter en de individuele volksvertegenwoordigers ondersteunen.

Het beleid welke in 2023 is uitgestippeld, wordt in het dienstjaar 2024 voortgezet.

De beleidsactiviteiten die in 2023 vanwege omstandigheden geen voortgang hebben gehad of niet zijn afgerond, zullen in het nieuwe jaar worden gecontinueerd.

In het dienstjaar 2024 zal de nadruk gelegd worden op:

- **Verdere verbetering van de inrichting van de financiële huishouding.**

Ter verhoging van de efficiency en effectiviteit binnen de financiële huishouding is in het jaar 2023 het financieel systeem van DNA (IFMIS) en de daarbij behorende werkprocessen geëvalueerd.

Op basis van verkregen resultaten zijn de nodige verbeteringen aan het systeem aangebracht. Voor wat betreft het dienstjaar 2024 zal, ter optimalisering van de financiële processen, zoveel als mogelijk de controle mechanismen in stelling worden gebracht ten einde de rechtmatigheid en doelmatigheid te garanderen en een verantwoorde begrotingsuitvoering te bevorderen.

- **Verbetering personeelsmanagement**

In het kader van changemanagement zullen sessies worden georganiseerd met als doel een transformatie teweeg te brengen binnen de organisatiecultuur ten einde prestatie te optimaliseren alsook betrokkenheid en eigenaarschap bij de medewerkers te bewerkstelligen.

Eveneens wordt er gewerkt aan het actualiseren van de functiebeschrijvingen en het op orde hebben van de nodige HR-instrumenten.

- **Organisatie Ontwikkeling**

Het creëren van condities voor het verruimen van de autonomie en het verder afstemmen van de organisatiestructuur op de gewenste situatie. Deze vrij ingrijpende verandering zal vanuit een centraal punt worden gecoördineerd in afstemming met andere programma's en projecten.

- **Ruimtelijke voorziening ten behoeve van het Parlement en de Griffie.**

In het kader van verbetering ruimtelijke voorziening ten behoeve van het Parlement en de Griffie is er uitvoering gegeven aan het project Nieuwbouw DNA.

In het eerste kwartaal 2022 heeft oplevering van het project Nieuwbouw DNA (Henck Arronstraat) plaatsgevonden. In betreffend gebouw is het Ondersteunend college van DNA ondergebracht.

Eveneens is het voorbereidingstraject betreffende "Bouw van de vergaderzaal t.b.v. het Parlement" aangevangen, welke in het dienstjaar 2024 zal worden voortgezet.

- **Informatie en communicatie met als doel “een open Parlement”**

Met de lancering van DNA TV en de DNA applicatie is De Nationale Assemblée dichterbij het gestelde doel. Er zal verder gewerkt worden aan meer eigen producties, productieverbetering en kwaliteitsverbetering. Tevens zullen programma's ontwikkeld worden ten behoeve van de jongeren ter verkrijging van inzicht met betrekking tot het parlementair gebeuren. Dit zal uiteindelijk moeten leiden tot het bevorderen van participatie ook binnen deze doelgroep.

- **Verbetering technisch infrastructuur ter versterking van het Parlement en de Griffie.**

In het kader van optimale performance worden apparatuur, systemen en programma's op regelmatige basis geüpgraded en indien nodig vervangen op grond van noodzakelijke vereisten. Dit beleid wordt in 2024 voortgezet.

- **Herstructurering informatie verzorging en verbetering documentenbeheer**

Het Document Managementsysteem (M-Files) zal verder worden uitgebreid. De afdeling HRM zal van M-Files gebruik maken om de personeelsdocumentatie digitaal op te slaan, uiteraard met de nodige scheiding middels het toekennen van rechten.

- **Certificering van De Nationale Assemblée**

De Nationale Assemblée is voornemens om in de komende periode het traject van certificering in te zetten met het doel:

- Het bewerkstelligen van kwaliteitsverbetering en beheersing van de werkprocessen.
- Het bevorderen van de efficiency en effectiviteit.
- Het vergroten van het vertrouwen in het Instituut.
- Het garanderen van zekerheid.

Voor het jaar 2024 gelden de volgende speerpunten voor wat betreft de zittingsperiode 2021 - 2025:

I Vertegenwoordigingsfunctie (Art.55, Grondwet)		
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2024
1. Het vergroten van inzicht in sociaal- economische vraagstukken. - Het vergroten van inzicht in de problematiek binnen de samenleving en het verbeteren van de verslaggeving in het parlement.	- Verdere uitbreiding en capaciteitsopbouw van het ondersteunend kader. - Per district de logistieke kosten in kaart brengen door de commissies. - Jaarplanning voor alle vaste commissies - Het uitbrengen van verslag door middel van een standard format. - Informatiesessies houden over actuele thema's/ sociaal economische vraagstukken ten behoeve van de desbetreffende commissies. - Het doen van onderzoeken m.b.v. externe deskundigen en instituten.	- Voortzetting informatie sessies en trainingen op actuele thema's - Voortzetting en waar nodig institutionaliseren van landelijke oriëntatie- en werkbezoeken van DNA leden naar; * districten. * instellingen en instituten. * gebieden met specifieke issues.

2. Verdere verbetering van de Ombudsfunctie van DNA. - DNA leden worden op professionele wijze bijgestaan en geadviseerd inzake de afhandeling van uit de gemeenschap gepresenteerde problematiek. - Het bevorderen van een gezonde Overheid – burger relatie.	- Verdere structurering en professionalisering van het Ombudsbureau: -Het verbeteren van mogelijkheden voor informatie verzameling, verwerking en registratie, middels databases en mobiele applicaties alsook de afhandeling van en rapportage over de meldingen middels een ombudsapplicatie. -Het produceren van periodieke rapportages t.b.v. DNA, ter ondersteuning van de beleidsbeoordeling en beleidsevaluatie functie. - Evaluatie van het functioneren van het ombudsbureau.	- Het eventueel bij wet instellen van het Ombudsbureau. - Het op adequate wijze toerusten van de ombudsdeskundigen. - Het monitoren van de protocollen voor de interne werkorganisatie. - Desgevraagd ondersteunen van de leden.
3. Het verbeteren van de Informatievoorziening naar de gemeenschap: - Het vergroten van de transparantie in de processen en de werkzaamheden binnen DNA. - Het toegankelijker maken van wetgevingsproducten en overige producten/ documenten DNA rakende.	- Effectief gebruik maken van de verschillende sociale mediakanalen; - Het toegankelijker maken van wetgevingsproducten en overige documenten DNA rakende. - Verbetering en verdere ontwikkeling van de informatievoorziening aan de samenleving middels audiovisuele producties, radio, tv, internet en mobile applicaties. - Het organiseren van jongeren voorlichtingsprogramma's/activiteiten.	- Verdere versterking van de capaciteit van de afdeling Communicatie en informatie alsmede de afdeling Audio en Visuele dienst, middels externe technische bijstandsverlening. - Noodzakelijke uitbreiding en vervanging van bestaande Equipment. - Het verbeteren van de uitzending van eigen TV kanaal. - Onderhouden van de DNA communicatie kanalen (Informatie applicaties, websites).
I Vertegenwoordigingsfunctie (Art.55, Grondwet)		
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2024
4. Het verbeteren van het functioneren van de fracties; - Het scheppen van mogelijkheden voor de fracties om het werk adequaat in te richten en kwalitatief te verbeteren. - Verbeteren van het contact van de fracties met de samenleving.	-Verbetering van de ruimtelijke voorzieningen ten behoeve van de Fracties binnen het DNA gebouw. -De Fracties hebben thans deskundigen en administratieve medewerkers ter ondersteuning.	Dit beleid wordt voortgezet.
5. Verbetering van de technische- en administratieve ondersteuning.	- Een team van juristen en andere deskundigen vanuit de afdeling Wetenschappelijke en Professionele en Ondersteuning, verleent technische en wetenschappelijke bijstand aan het Parlement, de vaste commissies en de interdepartementale commissies. Deskundigen worden eveneens ingezet bij het organiseren van commissie vergaderingen (commissie assistenten). Deze commissie assistenten kunnen verder groeien tot Commissie-Griffiers.	Waar nodig zullen Vak-deskundigen worden aangetrokken.

6. Het versterken van de samenwerkingsrelatie met de strategische partners (nationaal, regionaal en internationaal). - Het optimaliseren van de Internationale Betrekkingen. - Intensivering van zinvolle internationale contacten en samenwerking met andere parlementen en parlementaire organisaties.	Op nationaal gebied: - Evaluatie en eventuele versterking van nationale samenwerkingen. Op regionaal en internationaal gebied: - Rationalisering Internationale Parlementaire Relaties en versteviging internationale betrekkingen. - De unit “Internationale Betrekkingen” binnen de afdeling Wetenschappelijke en Professionele ondersteuning, legt zich speciaal toe op dit onderdeel van het parlementair werk.	Voortzetting van het beleid: - Evaluatie van de internationale samenwerkingsverbanden. - Evaluatie van het lidmaatschap van het Parlement bij de Internationale Organisaties. - Bijwonen van de conferenties waaronder WTO, IPU, ACP-EU en ParlAmericas.

III Toezichtfunctie (Art.73, Grondwet)		
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2024
1. Beleidsbeoordeling van het door de Regering ter goedkeuring voorgelegd beleid. - Versterking van de Vaste Commissies - Verbetering van de faciliteiten ten behoeve van de commissies. - Verbetering van de mogelijkheden ter beoordeling van de staatsbegrotingen.	- Capaciteitsversterking van de commissies. - Toevoegen van Vak deskundigen aan de commissies, vanuit de afdeling Wetenschappelijke en Professionele Ondersteuning.	Voortzetting: -Uitbreiding van het team van Vak deskundigen. -Trainings- en informatiesessies voor de leden en de deskundigen. - Het organiseren of deelnemen aan Seminars en workshops.
2. Optimaliseren van de toezicht op de Staat. - Het waarborgen van het Budgetrecht van DNA. -Verbeteren van de capaciteit van DNA om de uitvoering van het beleid en de staatsbegroting te monitoren. - Verbetering van de periodieke rapportages van de CLAD en de Rekenkamer. -Het bevorderen dat de sloten van de begrotingen conform de Grondwet, ter goedkeuring worden aangeboden aan het Parlement.	- Versterking van de Commissie Staatsuitgaven ter verbetering van de toezichtfunctie van DNA. - Ter verkrijging van inzicht in de begrotingsuitvoering en de obstakels bij de uitvoering is er in samenwerking met de UNDP, informatiesessies verzorgt voor de leden en deskundigen.	- De Commissie Staatsuitgaven zal met de Regering het werkschema afspreken. - Per kwartaal zal schriftelijk verslag worden gedaan aan het Parlement. - Vergroten van deskundigheid binnen DNA om de begrotingen van de vak ministeries te beoordelen en te analyseren, middels gerichte trainingen en opleidingen.

Wetgevende functie (Art. 71, Grondwet)		
Beleidsrichting	Beleidsimplementatie	Planning 2024
1. Verhogen van de kwaliteit en kwantiteit van wetsproducten/ goedgekeurde wetten.	- Aanpassing van het RvO. - Het professionaliseren van de functie van de leden en deskundigen in het wetgevingsproces. - Het beschikbaar hebben van wetgevingsjuristen ter versterking van het Parlement.	- Een werkgroep van technici instellen die zich buigt over de wetten en deze wetsproducten beoordeelt op werkbaarheid. - Toezicht op de effectiviteit van de uitvoering van beleid m.b.t. aangenomen wetten. Voortzetting beleid: - Organiseren van seminars en informatiesessies ten behoeve van leden en deskundigen. - Het ondersteunen van ministeries bij het concipiëren van wetgeving.
2. Het transparant maken van wetgevingsproducten vanaf initiatie tot aan de publicatie van de wet.	- Het opnemen en frequenter updaten van de wetsproducten op de website. - Het bijhouden van de DNA database.	Voortzetting van het beleid.

De Nationale Assemblée**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	0	109.616	159.448	159.448	234.368	304.695	396.130
61	<i>Lopende Uitgaven (Operationele)</i>	0	92.536	139.980	139.980	234.368	304.695	396.130
610	Lonen en salarissen	0	55.296	80.180	80.180	116.261	151.140	196.485
611	Sociale premies	0	4.500	5.800	5.800	7.540	9.810	12.760
612	Gebruik van goederen en diensten	0	31.140	52.000	52.000	107.967	140.355	182.465
615	Subsidies & schenkingen	0	500	600	600	780	1.020	1.320
616	Sociale Uitkeringen	0	1.100	1.400	1.400	1.820	2.370	3.100
62	<i>Kapitaal Uitgaven (investerings)</i>	0	17.080	19.468	19.468	0	0	0
620	Inventaris	0	2.380	5.468	5.468	0	0	0
621	Transport middelen	0	14.700	14.000	14.000	0	0	0

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

De Personeelswet vormt vooralsnog de wettelijke basis voor het personeelsbeleid.

De taakstelling en de doelstelling van De Nationale Assemblée geven richting aan de formatie en het te voeren beleid.

De hervormingen die binnen de Griffie worden doorgevoerd hebben gevolg voor de organisatiestructuur en de vast te stellen formatie. Nieuwe functies worden geïdentificeerd en specifieke functies moeten worden ingevuld. Ter ondersteuning van dit proces is deskundigheid/expertise van buiten getrokken al dan niet in overheidsverband.

De uitgangspunten ter vaststelling van de raming van het kostensoort Lonen en Salarissen zijn;

- De realisatie cijfers over het diensjaar 2022.
- De realisatie cijfers over het 1ste halfjaar 2023.
- De te verwachten personele bevorderingen en financiële injectie.
- Het aan te trekken potentieel kader.

De Lonen en Salarissen van De Nationale Assemblée zijn geraamd op **SRD 80.180.000,-**

De Nationale Assemblée telt thans 144 personeelsleden.

Het personeelsbestand zal in het jaar 2024 worden uitgebreid van 144 naar 155 personeelsleden.

Het personeelsbeleid binnen DNA richt zich op het continu ontwikkelen van de medewerker en de verdere

professionalisering van de organisatie. In dit kader is er een handboek ontwikkeld, welk ten doel heeft het personeel bewust te maken van de houding en het gedrag dat van hen verwacht wordt. Tevens zullen er duidelijke kledingvoorschriften voor het personeel worden vastgesteld.

De indeling naar niveau is bij DNA gebaseerd op de schaalindeling van de intern geldende FISO bezoldigingsstructuur:

- * Griffie leiding : Griffier (DIR), Substituut Griffier (OD)
- * Top kader : schaal 12,13
- * Hoger kader : schaal 10, 11
- * Midden kader : schaal 7, 8, 9
- * Lager kader : schaal 5,6

Personeelbestand naar kader	
Omschrijving	Aantal
Griffie leiding	4
Topkader	24
Hoger kader	36
Midden kader	45

Overzicht In- en Uitstroom voor het dienstjaar 2023

Omschrijving	Aantal
Indiensttreding	4
Overplaatsing naar DNA	5
Overplaatsing van DNA	1
Persioen	3

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	28.000.000
61002	Vakantietoelage	5.000.000
61003	Overwerk	4.000.000
61004	Bonussen en Gratificaties	200.000
61005	Overig Salaris	40.000
61008	Vergoeding controlerende organen	15.000.000
61013	Functionele toelagen	5.040.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	200.000
61017	Waarnemingstoelage	100.000
61020	Telefoonvergoeding	2.500.000
61021	Representatievergoeding	9.300.000
61022	Huishuurvergoeding	2.500.000
61023	Vervoersvergoeding	8.100.000
61024	Overige vergoedingen	200.000
Totaal		80.180.000

611 - Sociale premies

De bijdrage van de Sociale premies van de Overheid aan ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op **SRD 5.800.000, =**. Als gevolg van de doorgevoerde salariscorrectie en verwachte instroom zullen de werkgeverslasten, Pensioen- en Ziekenfonds toenemen.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	2.800.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	3.000.000
Totaal		5.800.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Dit kostensoort is voor het jaar 2024 geraamd op het bedrag van **SRD 52.000.000,= in stede van SRD 45.000.000,=**

De raming van dit kostensoort vertoont een toename ten opzichte van het dienstjaar 2023 vanwege o.a.

- de prijsstijgingen van goederen en diensten als gevolg van koersfluctuaties.
- het feit dat moet worden voorzien in onderhoud en bevoorrading van de 2 gebouwen van DNA, zijnde het gebouw aan het

Onafhankelijkheidsplein en aan de Henck Arronstraat.

- Het feit dat de post Internationale Parlementaire relaties en onderdelen van het project Institutionele versterking Griffie zijn overgeheveld van het projectmatige naar het reguliere budget.

Binnen het kostensoort Gebruik van andere goederen en diensten zijn de reguliere operationele kosten van het instituut opgenomen, waaronder:

- Huisvestingskosten.

Kosten die te maken hebben met onderhoud van gebouwen, vuilnis en reinigingsdienst en Electra.

- Kantoorkosten.

Zijnde onder andere kosten inzake telefonie (vaste lijn en internet, postpaid en telefoon declaraties DNA leden en personeel), kantoormiddelen en het onderhoud van meubilair en inventaris.

- Automatiseringskosten.

Onderhoudskosten automatisering en Licentie- en programma kosten.

- Kosten in het kader van Communicatie en voorlichting, betreft informatie voorziening intern en extern (naar de samenleving toe).

De hierna te noemen kosten zijn o.a. Radio en TV programma's en Overige kosten automatisering (website DNA).

- Kosten in het kader van Internationale Parlementaire relaties.

Betreft de posten: Buitenlandse dienstreizen DNA leden, Contributies en Onderhoud samenwerkingsverbanden.

- Overige personeelskosten.

Betreft de posten: Opleiding binnenland, Kleding en schoeisel, Verzekeringen en Onderscheiding.

- Medische voorziening betreffende:

* DNA leden op basis van een overeenkomst met het SZF.

* Personeel DNA zijnde aanvullende medische voorziening eveneens op basis van een overeenkomst met het SZF.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	1.000.000
61205	Deskundigen Binnenland	1.020.000
61208	Binnenlandse reiskosten	2.000.000
61210	Buitenlandse reiskosten	4.350.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	2.000.000
61213	Overige Externen	600.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	2.000.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	500.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	190.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	400.000
61221	Vergaderkosten	2.650.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	864.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	54.000
61224	Licenties en programmakosten	2.120.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	400.000
61227	Radio en Tv programma's	500.000
61228	Brochure en andere Periodieken	10.000
61230	Overige kantoorkosten	40.000
61231	Overige kosten Automatisering	10.000
61232	Overige kosten voorlichting	300.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	550.000
61235	Verbouwingen	820.000
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	100.000
61238	Telefoon uitgaven	1.790.000
61242	Overige kosten Gebouwen en terrienen	10.000
61243	Overige kosten nutsvoorzieningen	150.000
61244	Representatie (nationale en internationale vertegenwoordigingen	2.850.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	210.000
61247	Schoonmaak	350.000
61248	Gereedschappen en Apparatuur	50.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	3.500.000
61250	Bewaking	1.450.000
61251	Voeding	3.300.000
61252	Contributie	400.000
61253	Vrachtkosten en Porti	5.000
61254	Onderzoekskosten	250.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	2.100.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	1.500.000
61260	Onderscheidingen	100.000
61263	Overige Algemene Kosten	920.000
61277	Laboratoriumkosten	50.000

61278	Verzekeringen	140.000
61280	Hulpmiddelen	180.000
61283	Huur van voertuigen	473.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	2.744.000
61287	seminars en workshops	1.000.000
Totaal		52.000.000

615 - Subsidies & schenkingen

Dit kostensoort is voor het dienstjaar 2024 geraamd op een bedrag van **SRD 600.000,=**

Het betreft de kosten met betrekking tot schenkingen of donaties aan niet commerciële instellingen met veelal sociaal maatschappelijke problemen. Deze worden met tussenkomst van het Ombudsbureau afgehandeld.

615 - Subsidies & schenkingen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61504	Bijdragen aan niet- commerciële instellingen	600.000
Totaal		600.000

616 - Sociale Uitkeringen

De raming van dit kostensoort voor wat betreft het dienstjaar 2024 is **SRD 1.400.000, =**

Onder dit kostensoort is gebracht de medische kosten van de gewezen leden en hun gezinnen. Daarnaast wordt de minimale bijdrage die DNA via het Ombudsbureau toekent aan individuele burgers, ter leniging van de sociale noden, op betreffend kostensoort verwerkt.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61604	Gunstuitgaven en andere Onverplichte betalingen	750.000
61611	Lig- en Verpleegkosten	300.000
61612	Poliklinische Kosten	200.000
61614	Overige Medische Kosten	150.000
Totaal		1.400.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)

620 - Inventaris

Deze post behelst de kosten van aanschaffingen met betrekking tot de inrichting van het kantoor, de aanschaf van ICT apparatuur en communicatie middelen, op basis van de noodzakelijke vereisten.

Inventaris is begroot op **SRD 5.468.000, =**

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	1.000.000
62003	Communicatie	200.000
62004	Computers	1.433.000
62005	Printers	40.000
62006	Netwerken	150.000
62010	Overige inventaris	2.345.000
62011	Overige Automatisering	300.000
Totaal		5.468.000

621 - Transport middelen

De Nationale Assemblée heeft behoefte aan de aanschaf van transportmiddelen, om de dienst ter ondersteuning van het college zo effectief mogelijk te laten draaien. De aanschaf houdt verband met de vervanging van technisch afgeschreven- en onderhoud intensieve voertuigen. De raming voor het dienstjaar 2024 is vastgesteld op het bedrag **SRD 14.000.000**, = in stede van SRD 7.000.000,=

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62103	Terreinwagens	14.000.000
Totaal		14.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	51.160	117.400	117.400	9.300	12.000	15.600
01	Infrastructurele Werken	0	48.350	102.000	102.000	9.300	12.000	15.600
0173	Renovatie en (technische) herinrichting DNA Onafhankelijkheidsp lein	0	3.000	0	0	9.300	12.000	15.600
0174	Bouw nieuwe vergaderzaal tbv Parlement	0	45.350	102.000	102.000	0	0	0
02	Institutionele versterking	0	2.810	15.400	15.400	0	0	0
0287	Versterking Griffier	0	1.660	15.400	15.400	0	0	0
0288	Versterking Parlement	0	1.150	0	0	0	0	0

Toelichting : Programma's

0174 - Bouw nieuwe vergaderzaal t.b.v. Parlement

Verbeteren ruimtelijke voorziening voor het optimaal faciliteren van het Parlement en de Griffie

Vanwege het feit dat de vergaderzaal van De Nationale Assemblee niet meer voldoet aan de hedendaagse eisen heeft het Parlement besloten om een nieuwe vergaderzaal op te zetten. De totale kosten voor dit project bedraagt **SRD 225.000.000,-**.

In het jaar 2022 is het voorbereidingstraject ingezet, welke doorloopt naar het dienstjaar 2023.

Het is de bedoeling om in het jaar 2024 een aanvang te maken met de daadwerkelijke bouw.

Het begrote bedrag voor het dienstjaar 2024 is **SRD 102.000.000,=**.

0287 - Versterking Griffier

Het doel van het programma Versterking Griffie is om te komen tot een meer professionele organisatie.

De volgende beleidsactiviteiten worden hieronder gebracht:

Versterkking Griffie	Concept Ontwerpbegroting 2024
1) Het inrichten van de financiële huishouding * Het verder beschrijven en inrichten van de AO/IB maatregelen.	1.000.000
2) Verbeteren van personeelsmanagement * Het vaststellen en implementeren van performance management.	1.000.000
3) Organisatie ontwikkeling * Verbetering productiviteit en effectiviteit.	2.500.000
4) Certificeren van DNA * Verbetering van de kwaliteit en beheersing van werkprocessen binnen DNA.	600.000
5) Overschakeling systeem HCL naar Office 365 * Verbeteren technische Infrastructuur.	200.00
Totaal Versterking Griffie	5.300.000

Prestatie en Resultaat indicatoren

Code	Omschrijving	Verwachte beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
	Programma Infrastructurele werken		
0174	Bouw van een nieuwe vergaderzaal t.b.v. het Parlement	* Afronding ontwerpfase. * Afronding aanbestedingsfase (bouw).	Bouwwerkzaamheden voor 75% afgerond.
	Programma Institutionele versterking		
0287	Versterking Griffie	1. Verdere inrichting van de financiële huishouding: * Evalueren van het inkoopbeleid en de daaraan gekoppelde financiële processen ter vastlegging van de definitieve inkoopprocedure. * Het evalueren van de werking van het Ifmissysteem. 2. Verbetering personeelsmanagement: In het kader van Changemanagement zullen activiteiten ten behoeve van het personeel worden georganiseerd. Deze zullen gericht zijn op: * het bevorderen van betrokkenheid. * het ontwikkelen van een proactieve houding. 3. Organisatie ontwikkeling Inventariseren van de huidige functies	Het optimaliseren van controle mechanismen en de interne beheersmaatregelen. *Het verder stimuleren van betrokkenheid en een proactieve houding. * Het creëren en stimuleren van eigenaarschap. Evalueren van de functies en functiebeschrijvingen ten einde te komen tot een goede en volledige afstemming op organisatiedoelstellingen. 4. Overschakeling systeem HCL naar Office 365 *ICT medewerkers zijn bekend met het systeem Office 365. *ICT medewerkers zijn getraind om in het systeem te werken. 5. Certificering DNA De normen zijn aangescherpt en de doelstellingen van DNA zijn: * Het in kaart brengen van de ISO-9001 normen.

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	1.074	1.674	424	424	240
52	Schenken/ Donormiddelen	0	0	1.650	400	400	0
52200	Inter American Development Bank donatie	0	0	600	400	400	0
52212	Overige donaties	0	0	1.050	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	0	24	24	24	24	240
53153	Diverse vergoedingen	0	24	0	0	0	0
53423	Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen	0	0	24	24	24	240
54	Ontvangen Leningen	0	1.050	0	0	0	0
54105	UNDP ontvangen leningen	0	1.050	0	0	0	0

Toelichting:

Schenken/ Donormiddelen

52200 - Inter American Development Bank donatie

Ondersteuning van het traject met betrekking tot het certificeren van De Nationale Assemblée in het kader van het programma "Versterking van de Griffie".

52212 - Overige donaties

Conservation International (CI) Ontvangsten

Ondersteuning van het Parlement met betrekking tot het actualiseren van de natuurbeschermingswetgeving. Het doel is verbetering/versterking van de technische structuren van het Parlement.

53423 - Diverse niet belasting ontvangsten/vergoedingen

Huurontvangsten van het restaurant De Gadri, zijnde een bedrag van Srd 2.000, - op maandbasis, die gestort worden op de rekening van DNA.

Afdeling 21 Het Hof van Justitie

De begroting van het Hof van Justitie wordt vastgesteld, als volgt:

1. Missie van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast

De missie van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast behelst het toezicht houden op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen. De Rechterlijke Macht met rechtspraak belast heeft de belangrijke maatschappelijke opdracht om de grondrechten van burgers te beschermen, om binnen redelijke termijn op integere en deskundige wijze strafbare feiten te berechten en rechtsgeschillen te beslechten. Tegen deze achtergrond en met inachtneming van de Speerpunten van de Rechtspraak 2020 -2025, het regeerakkoord 2020 - 2025, de prioriteiten zoals gesteld in het Herstelplan 2020- 2022 van de Regering en de in het MOP 2022 - 2026 opgenomen beleidsgebieden, heeft de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast de begroting voor het dienstjaar 2024 opgesteld.

2. Achtergrond

De missie van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast vereist dat de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter en van de rechterlijke organisatie zijn gegarandeerd en dat daartoe voldoende institutionele waarborgen worden getroffen.

In zowel het regeerakkoord 2020 - 2025, het Herstelplan 2020 - 2022 en bij schrijven van de Minister van Justitie en Politie en Minister van Financiën is expliciet vermeld dat de financiële verzelfstandiging per het begrotingsjaar 2022 moest worden ingezet. Deze doelstelling is gerealiseerd en vanaf januari 2022 beschikt het Hof van Justitie over een eigen begroting.

Hiermee is een bijzondere mijlpaal bereikt in het, enkele jaren terug, ingezette proces van verzelfstandiging van de rechterlijke macht.

Conform de instructies zoals vervat in de begrotingsaanschrijving, is deze begroting opgesteld in lijn met de beleidsdoelen zoals verwoord in het MOP 2022- 2026.

De inrichting van de Rechterlijke Macht is in het MOP opgenomen onder beleidsdoel A6.23 Veiligheid. Op basis van de toelichting, SWOT-analyse en de planning zoals opgenomen in het MOP, kan gesteld worden dat alle programma's van het Hof van Justitie in overeenstemming zijn met het MOP. Dit geldt ook voor de in 2022 geïnitieerde programma's die doorlopen over meerdere jaren.

In vergelijking tot 2023 is er een toename van de voor 2024 benodigde middelen. De belangrijke grondslagen hiervan zijn:

- het in 2024 op te leveren en in te richten Oud BUFAZ gebouw dat zal fungeren als 'Knowledge Center' en beleidscentrum
- het overnemen door het Hof van Justitie van vele financiële transacties die (deels) ook in het jaar 2023 door het Ministerie van Justitie en Politie werden verricht (zoals nutsvoorzieningen, buitenlandse reis- en verblijfkosten, postafhandeling, medische kosten van de rechters, brandstof voor voertuigen)
- het opzetten en bemensen van de Bedrijfsvoering en het Kabinet van de President van het Hof van Justitie
- de vele investeringen in opleidingsactiviteiten zodat de vele hiaten tussen de huidige en noodzakelijke competenties worden weggewerkt
- toename van het aantal rechters en de daarmee gepaard gaande kosten
- instellen van diverse tuchtcolleges en andere rechtsprekende units
- de voorbereidingen op weg naar de institutionele verzelfstandiging vanaf 2024 en de verdere ontvlechting van het Ministerie van Justitie en Politie
- voorgenomen verdere decentralisatie van de rechtspraak naar de districten Marowijne, Sipaliwini en Brokopondo bijzondere noodzakelijk beveiligingsmaatregelen.

Hof van Justitie**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	44.278	101.268	163.174	163.174	174.376	183.095	192.250
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	36.554	98.518	148.224	148.224	160.846	168.889	177.333
610	Lonen en salarissen	26.458	68.713	113.283	113.283	124.611	130.842	137.384
611	Sociale premies	2.095	10.455	6.502	6.502	7.152	7.510	7.885
612	Gebruik van goederen en diensten	8.000	18.850	27.939	27.939	28.533	29.960	31.458
616	Sociale Uitkeringen	0	500	500	500	550	578	606
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	7.724	2.750	14.950	14.950	13.530	14.206	14.917
620	Inventaris	5.724	325	8.650	8.650	6.600	6.930	7.276
621	Transport middelen	2.000	2.425	6.300	6.300	6.930	7.276	7.640

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Deze kostensoorten hebben betrekking op de rechters en het personeel werkzaam bij de rechterlijke organisatie. De toelagen van deurwaarders zijn meegerekend in de post Overige toelage.

De toename in de personeelskosten voor het jaar 2023 is voornamelijk het gevolg van de eerste fase van de aanvulling van de personele formatie. Het betreft in deze medewerkers voor de administratieve ondersteuning, leidinggevend en voor de bedrijfsvoering en opheffen van het tekort aan rechters en griffiers.

Verder is in de begroting rekening gehouden met de realisatie van het door de regering ingezette proces van aanpassing van de lonen van de Zittende magistratuur.

Het geraamd bedrag voor de betaling van lonen en salarissen voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 113.283.000,-**

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	99.764.000
61002	Vakantietoeslag	3.074.000

61005	Overig Salaris	1.844.000
61006	Vacatiegelden	800.000
61017	Waarnemingstoelage	1.106.000
61020	Telefoonvergoeding	799.000
61021	Representatievergoeding	553.000
61022	Huishuurvergoeding	615.000
61023	Vervoersvergoeding	2.948.000
61024	Overige vergoedingen	1.780.000
Totaal		113.283.000

611 - Sociale premies

In de post Sociale premies zijn meegerekend de premiebijdrage voor SZF en de pensioenbijdrage, die op grond van wettelijke regelingen worden afgeleid van de ambtelijke salarissen.

De geraamde kosten voor sociale premies voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 6.502.000,-**.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	3.400.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	3.102.000
Totaal		6.502.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Ook in 2024 zal een belangrijk deel van de financiële middelen worden ingezet voor het onderhoud en exploitatie van de dienstvoertuigen die ter beschikking zijn gesteld van de rechters en de rechterlijke organisatie, bekendmakingen via de media (aangebestedingen ten behoeve van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast, oproepingen door deurwaarders op verzoek van de rechter etc.), abonnementskosten, aankoop vakliteratuur en de onderhoudskosten van gebouwen.

Deze kostensoort behelst voorts aanschaf en onderhoud van computers en randapparatuur t.b.v. de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast. Hier is ook inbegrepen de kosten gepaard gaande met deelname in het buitenland aan na- en bijscholing, conferenties e.d. door rechters, medewerkers werkzaam bij de Griffie van het Hof van Justitie, medewerkers werkzaam bij het Kabinet van de Rechter-Commissaris in Strafzaken en medewerkers bij de Griffie der Kantongerechten, waaronder reis- en verblijfskosten. De kosten die gepaard gaan met het accommoderen van internationale deskundigen, die vanwege opleidingen en dergelijke ten behoeve van het Hof van Justitie in Suriname vertoeven, zijn ook inbegrepen. Voor dit jaar zijn de bijkomende kosten het aanschaffen van licenties voor software en het professionaliseren van het onderhouden van de online databank met vonnissen. Tevens wordt het project 'buiten griffiers' voortgezet. De planning is om juridische studenten op te leiden en in te zetten om het chronisch tekort aan griffiers (tijdelijk) op te vangen.

Kosten van de rechters, zittingsgriffiers en lijfwachten verband houdende met zittingen buiten Paramaribo vallen mede onder deze noemer (binnenlandse reis- en verblijfskosten, consumptie). Doordat het aantal misdrijven in het binnenland is toegenomen, moeten de rechters vaker naar het binnenland vertrekken voor het doen van een plaatselijk onderzoek. In de meeste gevallen moet een vliegtuig worden gecharterd, omdat het gebied waar het onderzoek moet worden uitgevoerd niet met de auto bereikbaar is. In voorkomende gevallen zullen voertuigen voor de Nickerie zittingen en descentes worden gehuurd zodat adequaat kan worden ingespeeld op acute noodzaak.

Het is verwachtbaar dat de kosten als gevolg van de decentralisatie van de rechtspraak zullen toenemen. De behoefte aan meer transportmiddelen t.b.v. de bedrijfsvoering is mede het gevolg van het verder inrichten van de bedrijfsvoering. In 2021 is een Coördinator voor Beveiliging en Veiligheid aangetrokken zodat deze aspecten van de bedrijfsvoering kunnen voldoen aan de minimale vereisten. Momenteel beschikt het Hof van Justitie niet over transportmiddelen voor functionarissen belast met de veiligheid. Voor een effectieve en efficiënte uitvoering zal het Hof van Justitie overschakelen naar het opstellen van contracten met leveranciers en dienstverleners op basis van een jaarplan. Hierdoor zal de kwaliteit van het onderhoud worden verbeterd. De kosten voor preventief onderhoud zullen toenemen maar op termijn zullen de kosten voor correctief onderhoud drastisch afnemen.

Vergoedingen in verband met de inzet van tolken ten behoeve van vreemdelingen, doven en slechthorenden bij voorgeleiding aan de Rechter-Commissaris in Strafzaken, de behandeling in raadkamerzitting en de behandeling ter openbare terechtzitting en andere deskundigen komen ook ten laste van kostensoort 612. Zo ook vergoedingen in verband met de inzet van medische specialisten - waaronder gynaecologen, pathologen scheikundigen, psychologen, psychiaters en eindafnemers.

Deze kostensoort heeft ook betrekking op de verdere outillage en exploitatie van alle gebouwen die ter beschikking zijn gesteld van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast en de rechterlijke organisatie en op de maandelijkse kosten voor de instandhouding van de videoconferentie-apparatuur ten behoeve van de Caribbean Court of Justice (CCJ).

Ontwikkelen en beschrijven ICT-Beleid en inrichten ICT-infrastructuur

Het gebruik van ICT-voorzieningen binnen de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast en de rechterlijke organisatie staat nog in de kinderschoenen. Bovendien zijn er enorme verschillen tussen de in de drie gerechtsgebouwen aanwezige technische infrastructuur, waarvan een aanzienlijk deel verouderd is en niet geschikt is voor nieuwe ICT-toepassingen. Ook op het gebied van het effectief aanwenden van geïnstalleerde software en ICT-voorzieningen kan aanzienlijke winst worden behaald.

Opzetten digitaal procederen en verhoren op afstand

In 2018 is het zaak registratiesysteem Kantongerechten Civiele Zaken geïmplementeerd. Met dit systeem werd beoogd de registratie van gegevens van civiele zaken in eerste aanleg te automatiseren alsook management- en sturingsinformatie te genereren en zodoende de effectiviteit en efficiëntie van de civiele rechtspleging in eerste aanleg te bevorderen.

Mede vanwege significante uitbreiding van de gewenste functionaliteiten (digitaal procederen, verwerken van de vele e-mailberichten en procesdocumenten, extra beveiliging vanwege het werken op afstand, werken in de CLOUD, etc.) is gekozen voor een gefaseerde aanpak. In 2024 zal de uitbereiding naar de strafsector worden afgerond.

Aanschaffen computer hardware en vereiste besturingssystemen

Gebruik van ICT-voorzieningen binnen de rechterlijke organisatie staat nog in de kinderschoenen. Hierbij is ook geconstateerd dat er enorme verschillen zijn tussen de verschillende gerechtsgebouwen. Door de ICT-Afdeling van het Ministerie van Justitie en Politie is een onderzoek gedaan naar de stand van zaken van de aanwezige ICT-infrastructuur en uit dit rapport blijkt dat een aanzienlijk deel van de ICT-infrastructuur verouderd is en niet geschikt is voor nieuwe ICT-toepassingen. Ook op het gebied van het

effectief aanwenden van ICT-voorzieningen kan enorme winst worden behaald. De meeste Personal Computers werken met verouderde en virusgevoelige besturingssystemen [Windows 7 en 8] en enkelen zelfs met Windows XP. Met het oog op de continuïteit van de werkzaamheden binnen de Rechtspraak en de rechterlijke organisatie is vervanging van de oude computers en aanschaf van nieuwe computers op basis van de personele instroom op korte termijn noodzakelijk.

Aanschaffen van software voor de bedrijfsvoering

Ten einde de PIOFACH taken adequaat uit te voeren, zullen enkele software oplossingen worden aangeschaft. Het betreft onder meer:

- Software voor de financiële administratie;
- Beheer van persoonsgegevens;
- Onderhoud;
- Inventaris;
- Voorraadbeheer.

In het dienstjaar 2024 zullen daarvoor in aanmerking komende standaardpakketten, die kunnen worden geïntegreerd, zodat er geen ‘eilandjes van automatisering’ ontstaan, worden aangeschaft.

Verbetering deskundigheid management - en administratief personeel

Het is essentieel dat het personeel werkzaam in de rechterlijke organisatie, belast met de secundaire en andere ondersteunende taken, voortdurend wordt bij- en nageschoold, zodat de kwaliteit van de ondersteuning wordt verbeterd. Het betreft trainingen op het gebied van sociale vaardigheden, gebruik van bestaande en nieuwe ICT-voorzieningen, leidinggeven en organiseren, omgaan met veranderingen en HRM.

De geraamde kosten voor het gebruik van goederen en diensten voor het dienstjaar 2024 is **SRD 27.939.000,-** in plaats van SRD 25.939.000,-.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	1.000.000
61204	Tijdelijk personeel	75.000
61205	Deskundigen Binnenland	600.000
61206	Deskundigen Buitenland	200.000
61208	Binnenlandse reiskosten	500.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	150.000
61210	Buitenlandse reiskosten	2.550.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	725.000
61214	Overige Reis- en verblijfskosten	200.000
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	800.000
61216	Kopieer	50.000
61217	Drukwerk & grafisch materiaal	75.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	200.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	200.000
61221	Vergaderkosten	125.000
61222	Verbruiksgoederen (cartridge en diskettes)	350.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	150.000
61224	Licenties en programmakosten	400.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	40.000

61230	Overige kantoorkosten	30.000
61231	Overige kosten Automatisering	1.250.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	9.355.000
61238	Telefoon uitgaven	325.000
61245	Abonnementen en Vakliteratuur	30.000
61247	Schoonmaak	150.000
61249	Werkkleding incl. schoeisel e.a.	350.000
61250	Bewaking	6.334.000
61251	Voeding	50.000
61254	Onderzoekskosten	250.000
61257	Dienst specifieke exploitatie kosten	300.000
61259	Nationale en Internationale manifestaties w.o. cultuur en sport	50.000
61260	Onderscheidingen	200.000
61263	Overige Algemene Kosten	75.000
61283	Huur van voertuigen	800.000
Totaal		27.939.000

616 - Sociale Uitkeringen

De geraamde kosten voor sociale uitkeringen voor het dienstjaar 2024 is **SRD 500.000**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	500.000
Totaal		500.000

Kapitaal Uitgaven (investeringen)

620 - Inventaris

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62010	Overige inventaris	8.650.000
Totaal		8.650.000

621 - Transport middelen

Conform de eerder opgestelde begroting zal de noodzakelijke vernieuwing van het wagenpark van het Hof van Justitie worden voortgezet met de aanschaf van 4 dienstvoertuigen. Enkele dienstvoertuigen zijn al enige tijd buiten bedrijf en zullen in 2023 worden afgestoten. Tevens zullen 3 dienstvoertuigen vanwege de zeer hoge kosten voor onderhoud worden afgestoten. Ter vervanging van deze dienstvoertuigen heeft het Hof van Justitie besloten in 2024, 4 aan te schaffen.

De geraamde kosten voor de aanschaf van transportmiddelen voor het dienstjaar is **SRD 6.300.000**

621 - Transport middelen

Kosten	Omschrijving	Raming
62103	Terreinwagens	6.300.000
Totaal		6.300.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	16.956	28.200	60.213	60.213	44.234	46.447	48.769
01	Infrastructurele Werken	9.450	20.000	39.935	39.935	21.928	23.025	24.176
0172	Aanschaf bouw renovatie en inrichting gebouwen HvJ	9.450	20.000	39.935	39.935	21.928	23.025	24.176
02	Institutionele versterking	7.506	8.200	20.278	20.278	22.306	23.422	24.593
0252	Verbetering rechterlijke organisatie en verzelfstandiging rechterlijke organisatie	7.506	8.200	20.278	20.278	22.306	23.422	24.593

Toelichting : Programma's

0172 - Aanschaf bouw renovatie en inrichting gebouwen HvJ

Doelstelling: De gebouwelijke voorzieningen van het Hof van Justitie moeten adequaat worden onderhouden en aangepast aan de nieuwe vereisten. Enkele wijzigingen die hieraan ten grondslag liggen zijn de verzelfstandiging (opzetten van de bedrijfsvoering), nieuwe wijze van procederen (conclusie na antwoord, digitaal procederen) en opzetten van de archieven. Het betreft in deze vier gebouwen t.w. het oud BUFAZ-gebouw aan de Grote Combeweg, het gebouw aan de Wulfinghstraat, het Kantongerecht aan de Grote Combeweg, het gebouw aan het Onafhankelijkheidsplein en het gerechtsgebouw in Nieuw Nickerie.

Naast uitdagingen zoals achterstallig onderhoud, wordt bij de renovatie en het onderhoud steeds rekening gehouden dat het gaat om 2 monumentale gebouwen.

Delen van het gebouw aan het Onafhankelijkheidsplein raken los en hebben al schade aangericht aan voertuigen.

Omvangrijke renovatiewerkzaamheden worden bij voorkeur onder begeleiding van het Ministerie van Openbare Werken uitgevoerd.

Wijze van financiering: De financiering vindt volledig plaats vanuit de staatsbegroting.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Het Hof van Justitie streeft ernaar de onveilige, klantonvriendelijke en verouderde gebouwen in 2024 verder aan te pakken zodat personeel en andere gebruikers zich veilig voelen en de werkzaamheden op een effectieve en efficiënte wijze kunnen worden uitgevoerd.

Met het aantrekken van een Facility Manager en het bemensen van die nieuwe afdeling zullen zowel het preventief als het correctief onderhoud planmatig worden uitgevoerd. De raming voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 39.935.000,-** in plaats van SRD 19.935.000,-.

0252 - Verbetering rechterlijke organisatie en verzelfstandiging rechterlijke organisatie

Doelstelling: Het verbeteren van de rechterlijke organisatie en uitvoeren en implementeren van het proces van institutionele verzelfstandiging

Wijze van financiering: De financiering vindt volledig plaats vanuit de staatsbegroting. Voor het dienstjaar 2024 is er voor dit programma een bedrag groot **SRD 20.278.000,-** opgebracht.

Beleidsintensiveringen voor 2024:

Strategische samenwerking met de EU (MOP A6.23.12)

Het Hof van Justitie zal het chronisch tekort aan rechters verder terugbrengen door onder meer het doen verzorgen van de RAIO-opleiding t.b.v. de civiele sector. Deze opleiding is gestart in 2022 en wordt voornamelijk gefinancierd door de EU.

De RAIO-opleiding zal ertoe leiden dat het tekort aan rechters (in dit geval binnen de civiele sector) wordt teruggebracht. Andere onderdelen van die uit het EU fonds worden gefinancierd zijn opleidingen voor Schrijffjuristen en Griffie personeel. Deze opleiding activiteiten vormen een integraal deel met de overige programmaonderdelen maar zijn niet in de begroting opgenomen omdat de EU de middelen zelf beheert. In 2024 zal wederom een RAIO opleiding worden gestart.

Wegwerken achterstanden in civiele zaken

Zowel in eerste aanleg als in hoger beroep is sprake van een grote achterstand in de verwerking van 3070 civiele vonnissen.

Enkele jaren terug is het project opgestart om deze achterstand met externe assistentie op structurele wijze weg te werken. Daartoe zijn vanaf juni 2021 gepensioneerde civiele rechters ingeschakeld. Voorkeur wordt gegeven aan civiele rechters die werkzaam zijn geweest in het Gemeenschappelijke Hof van Justitie van Nederland.

Dit project is in 2019 goedgekeurd door de regering en de uitvoering is in volle gang.

Volgens een gedetailleerde planning zal de achterstand binnen 3 jaar zijn weggewerkt. Vanwege covid-19 is het project later gestart en is ook bij de uitvoering enige stagnatie opgetreden. Het project zal in 2024 worden afgesloten. In 2024 zal de achterstand bij Hoger Beroep zaken worden aangepakt.

Digitaliseren Registratie van zaken en zaak documenten (MOP A.6.23.11)

Dit project is conform planning opgestart in 2022 voor de civiele sector en verloopt volgens schema.

Informatie over de zaken en relevante zaak documenten worden voor enkele Units (Kort Geding, Familie en Handel) al via het systeem CIVAR beheerd. Hierdoor is zowel operationele als management informatie op elk gewenst moment beschikbaar.

In 2024 zal het project verder worden uitgevoerd en worden uitgebreid naar de Straf sector.

Versterking Deurwaarderij (MOP A.6.23.10)

Voor een adequate uitvoering van de werkzaamheden is het essentieel dat de deurwaarders bij de diverse instanties beschikken over de juiste competenties. Dit opleidingstraject is een belangrijk onderdeel van de permanente educatie van deze doelgroep.

Deze training betreft negen (9) geïntegreerde opleidingsactiviteiten (cursussen en trainingen) bestemd voor deurwaarders bij het Hof van Justitie, Bureau Rechtszorg en het Derde Kanton.

Ordering en digitalisering van het Archief en de Bibliotheek (MOP A.6.23.10)

In 2022 is een onderzoek verricht naar de status van de archieven van het Hof van Justitie. Het gaat in deze om interne documenten maar ook om externe documenten zoals vonnissen en andere zaak documenten. Vanwege gebrek aan ruimte is de toegang tot deze documenten niet verre van optimaal. De planning is om in 2023 de eerste stap te zetten naar het optimaliseren van zowel de fysieke als de digitale opslag van alle relevante documenten. Het is een vrij omvangrijk project waarbij rekening wordt gehouden met logistieke voorzieningen, de IT-infrastructuur, juridische aspecten en het gebruik. Na oplevering van de logistieke voorzieningen in het oud BUFAZ-gebouw zal de eerste fase van het project worden uitgevoerd met nadruk op het veiligstellen van de documenten. Vanwege de beperkte uitvoeringscapaciteit zal het project over meerdere jaren worden uitgesmeerd.

Verzelfstandiging van de Rechterlijke Organisatie (MOP A.6.23.10)

Vanaf het zittingsjaar 2018-2019 wordt de president van het Hof van Justitie niet meer in het primaire proces ingezet en voornamelijk belast met bestuur en met het uitstippelen en doen uitvoeren van beleid van/voor de Rechtspraak, zulks ter bevordering van de effectiviteit en efficiëntie van het primair proces. Voor maximale ondersteuning van de president zal een Kabinet worden geformaliseerd, zoals opgenomen in het concept van de nieuwe organisatiestructuur.

Instelling en bemensing van het Bureau Bedrijfsvoering Rechterlijke Organisatie (MOP A.6.23.10)

Ten einde de bedrijfsvoering van de rechterlijke organisatie, die vooralsnog deel uitmaakt van het Ministerie van Justitie en Politie en nog niet van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast, te verbeteren en de verzelfstandiging daarvan in gang te zetten, is de interim directeur bedrijfsvoering gerechten met ingang van november 2018 aangetrokken. De interim directeur, die is toegewezen aan de President van het Hof van Justitie, is onder meer belast met het opzetten en inrichten van het bureau voor de interne bedrijfsvoering van de gerechten. Dit met het doel fasegewijze overgang van de diverse PIOFACH-onderdelen van het Ministerie van Justitie en Politie naar de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast te bewerkstelligen. Verder worden diverse deskundigen aangetrokken om waar nodig technische assistentie te verlenen.

Toelichting op de prestatie en resultaat indicatoren

Programma	Doel Project	Verwachte beleidsresultaten 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024	Verwachte beleidsresultaten per eind 2025
0172: Aanschaf, bouw, renovatie en inrichting gebouwen Hof van Justitie	Renovatie oud BUFAZ gebouw	Aanbesteding en gunning afgerond. Gestart met de renovatie. Oud BUFAZ gebouw ingericht zodat het ernstig tekort aan werkplaatsen is teruggebracht naar werkbare proporties		
	Renovatie gebouw Wulfinghstraat	Voorbereiding aanbesteding. Eerste fase renovatie afgerond	Veilige en representatieve werkomgeving en zittingszalen	
	Renovatie gerechtsgebouw Combe	Voorbereiding aanbesteding. Eerste fase renovatie afgerond	Veilige en representatieve werkomgeving en zittingszalen	
0252: Verbetering Rechterlijke Organisatie en Verzelfstandiging Rechterlijke Organisatie	RAIO-opleiding Civiel	Planning en voorbereiding afgerond. Kandidaten geïdentificeerd. Selectie afgerond.	Achterstand in rechters verminderd met het aantal kandidaten dat de opleiding succesvol afrondt	
	Wegschrijven van achterstand in civiele sector	Achterstand voor 25 % ingelopen	Achterstand voor 50 % ingelopen	Achterstand volledig ingelopen
	Digitaliseren Registratie van zaken en zaak documenten	CIVAR systeem deels geïmplementeerd (Civiele sector)	Systeem voor de Strafs sector geïmplementeerd	
	Versterking Deurwaarderij	Eerste groep van trainees afgeleverd	Snellere betekening en tenuitvoerlegging vonnissen door deurwaarders	
	Ordering en digitalisering Archief en Bibliotheek	Vooronderzoek deels afgerond.	Eerste fase herstel en adequate opslag van dynamische en statische archieven	

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	36.000	1.100	1.210	1.271	1.334
52	Schenkingen/ Donormiddelen	0	36.000	0	0	0	0
52201	Europese Unie donatie	0	36.000	0	0	0	0
53	Niet Belasting Middelen	0	0	1.100	1.210	1.271	1.334
53143	Legalisatie	0	0	600	660	693	728
53168	Opbrengst diensten kantongerecht	0	0	500	550	578	606

Toelichting:

53168 - Opbrengst diensten kantongerecht

53143 - Legalisatie

Deze ontvangen middelen worden gestort op de rekening van het Ministerie van Financiën en Planning en zijn dus niet beschikbaar voor het Hof van Justitie.

Afdeling 22 Het Openbaar Ministerie

De begroting van het Openbaar Ministerie wordt vastgesteld, als volgt:

Het Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie behoort tot de Rechterlijke Macht en wordt ook aangeduid als de staande magistratuur. Het Openbaar Ministerie is de instantie die ingevolge de Grondwet verantwoordelijk is voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Een van de garanties voor een versterkte rechtstaat is een onafhankelijk goed functionerende Rechterlijke Macht. De rol van het Openbaar Ministerie is zowel preventief als repressief van aard aangaande strafbare misdrijven.

Het aantal strafbare feiten is de afgelopen jaren echter sterk toegenomen dat het Openbaar Ministerie niet altijd in staat is (tijdig) te reageren.

Haar missie is in deze dan ook om de geloofwaardigheid in het strafrecht te versterken en het niveau van opsporing en vervolging te verhogen.

Institutionele versterking

Doel

Er wordt een gedifferentieerd beleid geformuleerd voor de verschillende typen strafbare feiten. Om de zekerheid in de strafrechtelijke reactie te waarborgen moet worden gestreefd naar een verdubbeling van het ophelderingspercentage.

Om de snelheid van de strafrechtelijke reactie te verhogen moet het aantal transacties in misdrijvenzaken worden verhoogd. In dat verband heeft er reeds een verruiming van de toepassing van art 100 Wetboek van Strafrecht plaatsgevonden, echter moet haar toepassingsgebied verder uitgebreid worden.

Waarborgen

1. Wettelijk institutionele autonomie van de Rechterlijke Macht waaronder het Openbaar Ministerie.
2. Capaciteitsversterking in het kader van de verzelfstandiging van de rechterlijke organisatie.
3. Formalisering van de nieuwe formatiestructuur van de organisatie van het Parket en erkenning door de overheid.
4. Voortdurend opleidingen en trainingen te volgen met betrekking tot opsporing en vervolging over diverse criminaliteitsvormen teneinde de slagingskansen van de vervolging van dergelijke criminaliteit te vergroten.

Kwaliteit vervolging

De kerntaak waar het Openbaar Ministerie zich het komend jaar ziet gesteld, is dat het zijn geloofwaardigheid behoudt, en waar nodig herstelt, bij het uitvoeren van haar taken op het terrein van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Het gaat vooral om de verbetering van de kwaliteitsaspecten snelheid en zekerheid bij de strafrechtelijke interventies.

De druk op het justitieapparaat, in het bijzonder het Openbaar Ministerie, neemt voortdurend toe. Naast de toename van de criminaliteit in omvang en complexiteit, moet ook rekening worden gehouden met de capaciteit van het gevangeniswezen. De roep om intensivering van criminaliteitsbestrijding wordt steeds groter. Naast de klassieke vormen van criminaliteit dient ook in toenemende mate aandacht geschonken te worden aan de nieuwe vormen van criminaliteit van o.a. cybercrime, financieel economische criminaliteit, grensoverschrijdende – en drugscriminaliteit. Om deze nieuwe vormen van criminaliteit effectief te kunnen aanpakken dient digitale kennis en expertise in de opsporing en vervolging te worden versterkt. Wetgeving invoeren, wijzigingen dan wel aanpassen om deze vormen van criminaliteit te kunnen aanpakken, heeft bijzonder aandacht voor de bescherming van de maatschappij c.q. samenleving.

De RAIO- opleiding is aangevangen en duurt drie jaren.

Versterking Openbaar Ministerie heeft het primaire doel het Openbaar Ministerie te maken tot een aanstuurbare organisatie, die zelfstandig in staat is op flexibele wijze in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en daarop gebaseerd beleid uit te voeren. De versterking van het Openbaar Ministerie richt zich daarmee vooral op het verbeteren van de kwaliteit van de strafrechtelijke interventies en op de daarvoor noodzakelijke aanpassingen van de parketorganisatie.

Digitale processen

Om het voorgaande te kunnen realiseren is de invoering van een adequaat management-informatie systeem, kortom een goede bestuurlijke informatie verzorging, een conditio sine qua non. Het Openbaar Ministerie kan haar verantwoordelijkheid onvoldoende effectueren wanneer zij niet over de juiste gegevens beschikken. Bij het richting geven aan het beleid hebben cijfers immers de functie van een thermometer waarmee de temperatuur kan worden opgenomen, waarna zo nodig tot bijsturing kan worden overgegaan. Vanzelfsprekend gaat het daarbij niet om een doel op zichzelf, maar om een hulpmiddel.

In aanvulling op het voorgaande dienen in het kader van de versterking van het Openbaar Ministerie, in het bijzonder de administratieve procedures en werkwijzen opnieuw te worden gezien.

Het digitaal versturen van strafdossiers naar de ketenpartners wordt in uitvoering gebracht. Hiermee wordt veel tijd en geld bespaard om dossiers dagelijks fysiek te bezorgen aan het Kantongerecht. Met de verzelfstandiging van de rechterlijke organisatie zullen innovaties gepleegd worden in de dienstverlening en de ondersteunende processen. Randapparatuur en overige hardware moeten optimaal onderhouden worden om stagnaties bij de werkprocessen te voorkomen.

Rechtshandhaving

Gegeven het huidige criminaliteitsbeeld zal het Openbaar Ministerie zich de komende jaren in zowel zijn zaken georiënteerde rol als zijn nieuwe, omgeving georiënteerde rol gaan focussen op de aanpak van vier criminaliteitsvormen: corruptiezaken, grensoverschrijdende ondermijnde criminaliteit, High Impact Criminaliteit en veel voorkomende criminaliteit. Daarnaast wil het Openbaar Ministerie serieus werk maken van het afpakken van crimineel vermogen.

Het afgelopen jaar hebben corruptieve handelingen van functionarissen het geloof in een integer bestuur behoorlijk ontwricht. Er is speciaal voor de vervolging van corruptiezaken een unit opgezet die onder het regiem van enkele officieren van Justitie opereren. De officieren sturen het onderzoek aan om de corruptiezaken te kunnen vervolgen. Deskundigheid in de aanpak van corruptiezaken is zeer gewenst en wordt uitgekeken naar die begeleiding via het Openbaar Ministerie van Nederland.

Institutionele versterking

Het conceptwet inzake de institutionele verzelfstandiging van de Rechterlijke Macht m.n. het Openbaar Ministerie ligt gereed en wordt aangeboden aan de Nationale Assemblee ter Goedkeuring. Deze wet wordt de grondslag van de Rechterlijke Macht als zelfstandige staatsorgaan met een eigen begroting en bedrijfsvoering.

Openbaar Ministerie**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kost en categ	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
				Verplichtingen	Uitgaven			
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>			<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	7.580	31.796	66.066	66.066	60.045	61.619	63.327
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	7.580	31.796	66.066	66.066	60.045	61.619	63.327
610	Lonen en salarissen	0	21.951	39.881	39.881	39.531	39.808	40.206
611	Sociale premies	0	3.049	10.870	10.870	7.295	7.600	7.676
612	Gebruik van goederen en diensten	7.480	6.615	14.805	14.805	12.698	13.685	14.909
616	Sociale Uitkeringen	100	181	510	510	522	526	536

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

Op het parket zijn 87 ambtenaren werkzaam exclusief officieren. Er zijn 29 officieren van Justitie die deel uitmaken van het Openbaar Ministerie. Er is een continu proces van in- en uitstroom van personeel. Het geraamd bedrag voor de betaling van lonen en salarissen voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 39.881.000,-** in plaats van SRD 35.074.000,-.

610 - Lonen en salarissen

Kosten	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	22.475.449
61002	Vakantietoeslag	3.968.954
61003	Overwerk	200.000
61004	Bonussen en Gratificaties	144.000
61006	Vacatiegelden	350.000
61014	Persoonlijke toelagen	215.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	200.000
61017	Waarnemingstoelage	160.000
61019	Overige Toelagen	4.515.778
61020	Telefoonvergoeding	15.000
61021	Representatievergoeding	3.485.960
61022	Huishuurvergoeding	208.822
61023	Vervoersvergoeding	3.006.660
61024	Overige vergoedingen	935.377
Totaal		39.881.000

611 - Sociale premies

Deze premies betreffen de verplichte bijdrage van de werkgever aan respectievelijk het Pensioenfonds en het Staats Ziekenfonds Suriname. De Pensioenbijdrage is geraamd op **SRD 2.338.390,-** terwijl die voor het Staatsziekenfonds **SRD 4.676.610,-** bedraagt. De totale kosten voor de sociale premies voor het dienstjaar 2024 bedraagt **SRD 10.870.000,-** **inste van** SRD 7.015.000,-.

611 - Sociale premies

Kosten	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfonds	4.265.890
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	6.604.110
Totaal		10.870.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

De kosten voor de bedrijfsvoering voor het dienstjaar 2024 zijn begroot op **SRD 14.805.000,-**. Hieronder vallen behalve de dagelijkse kantoorkosten ook de uitgaven voor diverse onderzoeken in verband met strafrechtelijke onderzoeken.

De maandelijkse dienstreizen naar Nickerie zijn er ook inbegrepen.

Automatiseringsprocessen worden steeds geactualiseerd om de dienstverlening te blijven garanderen.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten	Omschrijving	Raming
61201	Kosten opleiding Binnenland, excl. Reis & Verblijf	600.000
61202	Kosten opleiding Buitenland, excl. Reis & Verblijf	1.000.000
61209	Binnenlandse verblijfskosten	200.000
61210	Buitenlandse reiskosten	550.000
61211	Buitenlandse verblijfskosten	2.500.000
61220	Onderhoud Kantoormiddelen	650.000
61221	Vergaderkosten	80.000
61223	Onderhoudskosten automatisering	500.000
61224	Licenties en programmakosten	350.000
61226	Advertenties en Bekendmakingen	75.000
61230	Overige kantoorkosten	600.000
61231	Overige kosten Automatisering	500.000
61234	Onderhoud van gebouwen en terreinen	500.000
61247	Schoonmaak	200.000
61254	Onderzoekskosten	4.000.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	2.500.000
Totaal		14.805.000

616 - Sociale Uitkeringen

De kosten voor sociale uitkeringen voor het dienstjaar 2024 bedragen **SRD 510.000,-**.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	250.000
61612	Poliklinische Kosten	260.000
Totaal		510.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	900	8.850	9.300	9.300	5.000	5.500	5.700
01	<i>Infrastructurele Werken</i>	500	8.100	4.000	4.000	0	0	0
0179	Bouw en Inrichting gebouwen Openbaar Ministerie	500	8.100	4.000	4.000	0	0	0
02	<i>Institutionele versterking</i>	0	600	4.500	4.500	4.500	5.000	5.200
0203	Professionalisering van de Parketorganisatie	0	600	4.500	4.500	4.500	5.000	5.200
03	<i>Rechtshandhaving en Rechtsbescherming</i>	0	0	500	500	0	0	0
0315	Project Implementatie alternatieve afdoening in Jeugdzaken	0	0	500	500	0	0	0
07	<i>Onderzoek en Ontwikkeling</i>	400	150	300	300	500	500	500
0775	Forensisch onderzoek	400	150	300	300	500	500	500

Toelichting : Programma's
0179 - Bouw en Inrichting gebouwen Openbaar Ministerie

De bijbouw op het terrein van het parket van de Procureur-Generaal is in 2023 opgeleverd. Dit gebouw heeft als bestemming om als conference room te dienen. Het gebouw moet ingericht worden om het in gebruik te kunnen nemen.

Hiervoor zijn de kosten begroot op **SRD 4.000.000,-**

0203 - Professionalisering van de Parketorganisatie

Onder de professionalisering van de parketorganisatie zijn voor het dienstjaar 2024 de volgende projecten gepland:

- de voortgang van de RAIO-opleiding welke uit een aantal modules bestaat. De opleiding wordt verzorgd door Surinaamse en buitenlandse docenten. Het doel van dit project is om het Openbaar Ministerie te versterken met meer Officieren van Justitie.
- het digitaal versturen van het proces-verbaal vanuit de politie naar het Openbaar Ministerie en vervolgens naar de Rechter.

Zowel hardware als software voor dit project zijn nodig en wordt dit project in samenwerking met de Rechterlijke Macht van de Nederlandse Antillen uitgevoerd. Deze wijze van versturen van het strafdossier naar alle ketens binnen de strafsector is niet alleen efficiënt maar ook kosten- en tijdbesparend.

De kosten voor dit programma is begroot op **SRD 4.500.000,-**

0315 - Project Implementatie alternatieve afdoening in Jeugdzaken

Het Openbaar Ministerie werkt ernaar toe om de alternatieve afdoening van strafzaken tegen jeugdigen te effectueren. Deze wijze van afdoening is in maart 2015 in het Wetboek van Strafrecht ingevoerd en biedt de mogelijkheid om strafzaken tegen jeugdigen op een pedagogisch verantwoorde wijze af te handelen. Het doel is om alle actoren voor de implementatie van de alternatieve afdoening, regelgeving alternatieve afdoening te concipieren en implementeren, netwerk uitvoering van alternatieve afdoening installeren en een curriculum (inclusief handleiding) leerstraffen en projecten te ontwikkelen.

De kosten voor dit project worden gefinancierd uit donormiddelen van het United Nation Children Fund (UNICEF) en zijn opgebracht op het programma 0315 voor **SRD 500.000,-**

0775 - Forensisch onderzoek

Het financieel forensisch onderzoek heeft als doel onderzoek te verrichten naar onjuistheden in financiële documenten door deskundigen. Zowel het Openbaar Ministerie als de Rechter hebben bij de vervolging en het onderzoek ter terechtzitting de behoefte aan een financieel deskundige bij financieel -economische misdrijven en vooral bij corruptiezaken. De Rechterlijke Macht is nu in staat om een forensisch financieel deskundige aan te trekken die het financieel onderzoek kan verrichten, waardoor zaken zonder stagnatie vervolgd kunnen worden.

Het bedrag voor dit programma is begroot op **SRD 300.000.**

Toelichting op de Prestatie en Resultaat Indicatoren

Thema: Good Governance				
Programma	Doel programma	Gerealiseerd Beleid 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2023	Verwachte beleidsresultaten per eind 2024
Programma: Infrastructurele werken				
Bouw en Inrichting Parket	Bouw van conference-room, bibliotheek en dataruimte	Bouw aangevangen	Oplevering en ingebruikname	Het houden van conferenties, vergaderingen. Toegang voor studenten tot bibliotheek, tapmogelijkheid en van gesprekken
Programma: rechtshandhaving				
Corruptie- bestrijding	Berechten corruptie handelingen door bestuurders	Aantal corruptiezaken vervolgd	Vervolgingsbeleid mbt corruptiezaken geformuleerd	Preventieve werking vervolg corruptiezaken voor bestuurders
Verruiming bilaterale rechtshulp relaties voor informatie uitwisseling en training	Om grens- overschrijdend en andere vormen van criminaliteit op te sporen en kennis op te doen	Initieren van de relaties en samenwerkingsverb anden aangaan	Uitwisselen van informatie en kennis overdracht	Vlotte samenwerking en veiligheid gegarandeerd
Aantrekken deskundigen bij de vervolg van diverse misdrijven	Deskundigheid bij verzamelen bewijsmateriaal	Aangetrokken en in aantal zaken bewijsmateriaal vergaard	Vergroten vervolging van strafbare zaken	Vlotte bewijs verzameling bij diverse strafzaken
Project Implementatie alternatieve afdoening in jeugdzaken	Pedagogische verantwoorde wijze van afhandelen jeugdzaken	Curriculum opgesteld Handleiding opgesteld Trainingen verzorgd	Voorlichting middels films opgezet Taakstraffen ingevoerd Curriculum opgesteld	Bewustzijn jeugdigen vergroot en beter kansen voor groei eigen persoonlijkheid en overleving
Programma: Institutionele versterking				
RAIO opleiding	Versterking Openbaar Ministerie		Werving en selectie afgerond	Opleiding van start
Institutionele verzelfstandiging	Wijziging wet voor de institutionele verzelfstandiging van de Rechterlijke Macht		Commissie geïnstalleerd voor het conciëren van de wetwijziging	Conceptwet reeds klaar

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	4.025	28.239	29.140	29.290	29.491
52	Schenkingen/ Donormiddelen	0	500	0	500	500	500
52211	UNICEF donatie	0	500	0	500	500	500
53	Niet Belasting Middelen	0	3.525	28.239	28.640	28.790	28.991
53108	Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten	0	25	239	240	240	241
53202	Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.	0	3.500	14.000	14.200	14.300	14.500
53203	Diverse boetes en transacties	0	0	14.000	14.200	14.250	14.250

Toelichting:

Niet Belasting Middelen

53108 - Overige inkomsten uit staatsbedrijven en -diensten

De Procureur-Generaal heeft bij wet ook andere bevoegdheden gekregen. Onder code 53108 worden opgebracht leges die betaald worden voor crematievergunningen, in- en uitvoer van lijken als urn met as, testamentonderzoek. Verder ook de boetes voor te late aangifte van geboorte of overlijden worden onder deze code geboekt. De voorstellen voor aanpassing van de tarieven zijn sedert 2022 gedaan en moet worden goedgekeurd. De tarieven zijn reeds lang achterhaald. Voorstellen zijn ook gedaan van diensten die tot nog toe gratis verleend worden, daarvoor ook kosten in rekening te brengen.

53202 - Fiscale boeten, vervolgingskosten etc.

Stortingen op basis van de Vuurwapenwet vinden plaats z.a. verlengingen van vuurwapenvergunningen en jachtakten.

53203 - Diverse boetes en transacties

Voldoening door burgers vindt plaats van opgelegde boetes naar aanleiding van overtreding van diverse wetten en veroordelingen door de rechter.

Afdeling 23 Rekenkamer van Suriname

De begroting van het Rekenkamer van Suriname wordt vastgesteld, als volgt:

Algemeen deel

Mandaat

Het mandaat van de Rekenkamer is gebaseerd op de Grondwet van Suriname 1987 en de Wet Rekenkamer Suriname 2019.

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer), een Hoog College van Staat, is het orgaan dat bij wet is opgericht om de staatsfinanciën te controleren, ze levert haar bijdrage bij het verbeteren van het beheer van de middelen van de staat Suriname en treedt op als onafhankelijke bewaker van de belangen van de maatschappij aangaande het financieel beheer, doelmatig beheer en het zich conformeren aan de geldende en toepasselijke wetgeving waaraan iedereen binnen de staat zich dient te houden.

De grondslag en taakstelling van de Rekenkamer is vastgesteld in artikel 149 van de Grondwet van 1987 (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38), en artikel 2 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019, (S.B. 2019 no. 102). Hierbij heeft zij het mandaat om controle in de ruimste zin van het woord uit te oefenen op de rekeningen der ontvangsten en uitgaven van niet alleen alle departementen, de districtscommissariaten en de parastatale instellingen, maar ook op particuliere instellingen, natuurlijke personen en rechtspersonen die subsidies en/of financiële bijdragen ontvangen uit 's landskas. De Wet Rekenkamer Suriname 2019 specificeert deze bevoegdheid nader in de artikelen 19 tot en met 35.

Missie

Bijdragen aan goed openbaar bestuur, integriteit, kwaliteit en legitimiteit van de gehele Surinaamse overheid, waarbij wij onszelf als voorbeeld stellen. Wij dragen bij aan verbetering van het recht- en doelmatig financieel beheer in de Publieke sector, door de Surinaamse overheid en De Nationale Assemblée te voorzien van duidelijke en relevante rapporten die zijn opgesteld op basis van de internationale audit standaarden. Bovenal dragen wij er zorg voor dat onze conclusies en aanbevelingen zijn gebaseerd op voldoende feitelijke onderbouwing.

Visie

De Rekenkamer van Suriname; het onafhankelijk instituut dat op midden lang termijn volgens internationale standaarden transparant zal oordelen over de recht- en doelmatigheid van het beheer en gebruik van de financiële middelen door de Surinaamse overheid.

Doelstelling

Ons doel voor de komende periode is om een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan de verbetering van het recht- en doelmatig financieel en materieel beheer van de publieke middelen in Suriname. Om dit doel te bereiken, zullen wij onze traditionele aanpak voor de begrotingsrekening controle en het rechtmatigheidsonderzoek wijzigen en aanpassen aan de geldende internationale standaarden voor Rekenkamers, de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements (IFPP). Op lang termijn zal ons onderzoek spectrum zich verbreden naar doelmatigheidsonderzoeken. Ook willen wij onze rapportage over onze onderzoeksbevindingen niet langer beperken tot het jaarlijkse verslag, maar verspreid over het jaar zodat wij tijdig de Regering en DNA informeren over onze onderzoeksuitkomsten en vaker zichtbaar zijn voor DNA en de Surinaamse samenleving.

Ons doel voor de komende periode is om een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan de verbetering van het recht- en doelmatig financieel en materieel beheer van de publieke middelen in Suriname. Om dit doel te bereiken, zullen wij onze traditionele aanpak voor de controle op de begrotingsrekening en het rechtmatigheidsonderzoek wijzigen en aanpassen aan de geldende internationale standaarden (ISSAIs). Op lang termijn zal ons onderzoek spectrum zich verbreden naar doelmatigheidsonderzoeken. Ook willen wij onze rapportage over onze onderzoeksbevindingen niet langer beperken tot het jaarlijkse verslag, maar verspreid over het jaar zodat wij tijdig de Regering en DNA informeren over onze onderzoeksuitkomsten en vaker zichtbaar zijn voor DNA en de Surinaamse samenleving.

Waarden

Wij voeren ons werk uit op basis van de volgende vier waarden:

- *Integriteit:*
wij handelen – in woord en gedrag – in lijn met de ethische normen zoals beschreven in de Code of Ethics in ISSAI 130 (Internationale Standaarden voor Supreme Audit Institutions) van de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements.
- *Professionaliteit:*
wij voeren onze audits uit op basis van inhoudelijke vakkennis van de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements, en de ervaring met de toepassing ervan.
- *Kwaliteitsgerichtheid:*
wij dragen er zorg voor dat onze rapporten voldoen aan de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements.
- *Leervermogen:*
wij communiceren transparant over onze bevindingen met de gecontroleerden. Hierbij staan we open voor nieuwe informatie en interpretatie en tonen zelfreflectie op mogelijke tekortkomingen van onze kant.

Plannen

De begroting voor het dienstjaar 2024 is gebaseerd op c.q. afgeleid uit het concept strategischplan 2023- 2027 en het sectorplan 2021-2026. Verder zijn bevindingen met betrekking tot het recent gehouden SAIPMF onderzoek ook ten grondslag geweest aan deze begroting. Het betreft de continuering van de ingeslagen weg van de afgelopen jaren, waarbij bepaalde doelen die niet waren gerealiseerd, in het dienstjaar 2023 meegenomen worden, daarbij staat de transformatie van de Rekenkamer naar een onafhankelijke organisatie zoals bedoeld in de grondwet artikel 149 – 152 en de Wet Rekenkamer Suriname 2019, centraal. Om deze transformatie, evenals de wettelijke taak van de Rekenkamer en de beoogde doelen te realiseren zijn een aantal investeringen noodzakelijk- en onvermijdelijk. Enkele hiervan zijn het uitbreiden van het personeelsbestand, met de juiste competenties tegen marktconforme lonen. Dit vereist aanpassing van de huidige ambtelijke beloningsstructuur. Het huidige pand van de Rekenkamer is niet berekend op de uitbreidingen van het aantal medewerkers, daarom is de huur van een extra pand begroot? alsook de inrichting.

Verder is het noodzakelijk dat de ICT mogelijkheden worden aangepast c.q. uitgebreid om de organisatie gereed te maken voor de nieuwe ontwikkelingen /uitdagingen.

In lijn met het concept Ontwikkelingsplan 2023-2027, alsook het Herstelplan 2020-2023 aangaande het bewerkstelligen van goed openbaar bestuur; anti-corruptie; transparantie; sterke instituten (SDG 16), zal de Rekenkamer haar bijdrage leveren middels professioneel en kwalitatief goed uitgevoerde onderzoeken gebaseerd op de internationale standaarden. Daarbij zal onder andere DNA, de Regering en overige stakeholders steeds meer, en op regelmatige basis voorzien worden van rapportages met betrekking tot de besteding van de staatsmiddelen om zodoende het inzicht te vergroten in de rechtmatigheid en doelmatigheid der bestedingen.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Rekenkamer Suriname 2019 ingaande 1 januari 2020, waarbij de Rekenkamer als een zelfstandig staatsorgaan functioneert, is ook de instelling van het Bureau van de Rekenkamer (Bureau) als zelfstandig bestuursorgaan met rechtspersoonlijkheid een feit geworden. Hierdoor is er een algehele reorganisatie en herstructurering van de organisatie noodzakelijk. Van groot belang is de versterking van de processen van goed intern bestuur, waarbij invoering van de ethische code en het huishoudelijk reglement een belangrijke rol vervult.

In het kader van de verzelfstandiging en verdere professionalisering van het personeelsbeheer, is de Rekenkamer overgestapt op personeelsbeleid gebaseerd op de principes voortkomend uit het beheer van de menselijke hulpmiddelen (Human Resource Management (HRM)). De Rekenkamer bevindt zich momenteel midden in het proces, waarbij het gehele beheer van de menselijke hulpmiddelen, zoals vastgesteld in de Wet Rekenkamer Suriname 2019, vanaf april 2021 door het Directoraat Algemene Zaken van het Ministerie van Binnenlandse Zaken volledig is overgedragen aan het Bureau. Verder is met medewerking van de IDB een consultant aangetrokken waarbij de hele beloningstructuur onder de loep is genomen. Dit heeft onder andere geresulteerd in een nieuw personeelshandboek met nieuwe functieomschrijvingen etc.

Voor de komende jaren heeft de Rekenkamer als speerpunt dat zij als modelorganisatie wil dienen voor de rest van de Surinaamse instellingen in de Publieke Sector, en voor de burgers van Suriname ten aanzien van transparantie en verantwoording. Het doel is om een groter verantwoordelijke en transparante publieke sector te inspireren en aan te moedigen, die de democratie en het vertrouwen in de overheid hooghoudt. Een ander speerpunt van de Rekenkamer is om een betere uitvoering van de auditaanbevelingen door de gecontroleerden te bewerkstelligen. Dit zal zij realiseren door meer rapporten van betere kwaliteit en relevantie te produceren, het opstarten van gespecialiseerde audits en invoering van doelmatigheidsonderzoeken. Het uiteindelijke doel hiervan zal zijn dat dit zal leiden tot een betere naleving van wet- en regelgeving waardoor er een sterker systeem en praktijk voor het beheer van de overheidsfinanciën wordt bewerkstelligd. Dit op haar beurt zal zorgen voor een betere openbare dienstverlening.

De Rekenkamer zal ook zichtbaarder moeten worden voor de samenleving en zullen er ook vaker activiteiten uitgevoerd moeten worden met betrekking tot de communicatie met de desbetreffende stakeholders. De Rekenkamer wil hierbij een voorbeeld zijn van een extern georiënteerde, open instelling die sterke relaties onderhoudt met haar belangrijkste stakeholders en hen relevante diensten verleent.

Enkele markante zaken die in het dienstjaar 2024 uitgevoerd zullen worden zijn :

1. Uitbreiding audits

De Rekenkamer is druk doende haar onderzoeksspectrum uit te breiden met als doel meer diepgang te geven aan haar controlewerkzaamheden maar meer nog om haar grondwettelijke taak volledig te vervullen. Hierbij richt de Rekenkamer zich specifiek op het uitvoeren van financiële audits volgens internationale standaarden. Het streven is om het financieel beheer van de overheid te verbeteren door meer diepgaande controle uit te voeren op de begrotingsrekening en in het vervolg daarvan verslag uit te brengen aan de DNA waardoor deze een uitspraak kan doen ten aanzien van betreffende ministeie. De coaching en training van de auditors voor het uitvoeren van doelmatigheidsonderzoeken wordt eveneens voortgezet. Daarbij is een samenwerkingsverband opgang gekomen tussen de Rekenkamer en de Algemene Rekenkamer Nederland (ARN) in het kader van het Makandra project. De ARN zal de training van de auditors voor haar rekening nemen daartoe worden de voorbereidingen reeds getroffen en er zijn reeds verregaande afspraken gemaakt. Dit traject zal reeds in het laatste kwartaal van 2023 van start gaan en verder voortgezet worden in 2024.

Deze uitbreiding van audits heeft verder als gevolg dat er gekwalificeerd personeel moet worden aangetrokken om de onderzoeksteams te vergroten en te versterken. Daarnaast zullen externe deskundigen worden aangetrokken om deze onderzoeken voor te bereiden, te begeleiden en de auditors verder te trainen en te coachen. Op deze manier wordt er gezorgd voor de nodige expertise en ondersteuning om de uitbreiding van de controlewerkzaamheden effectief te kunnen realiseren. Tegelijkertijd zal er ook aandacht worden besteed kwaliteitsborging middels het opzetten van een 'Quality Assurance en Quality Control' unit.

2. Uitbreiding Huisvestingscapaciteit

In het komend dienstjaar 2024 zullen er tevens stappen worden ondernomen om de bestaande huisvestingscapaciteit uit te breiden. Dit is nodig vanwege de geplande uitbreiding van het personeelsbestand. In eerste instantie wordt er gedacht aan het huren van een pand maar tegelijkertijd zullen stappen ondernomen worden om een duurzame oplossing te bewerkstelligen. Metname de aankoop of bouw van een eigen pand.

3. Stakeholders Engagement Strategy

Er zal weer volop aandacht besteed worden aan het traject met betrekking tot de Stakeholders Engagement Strategy (SES) waarbij de betrokkenheid van de strategische stakeholders (DNA, Overheid, Interne stakeholders, Media en gecontroleerde instellingen(auditees)) wordt gestimuleerd aangezien dit van eminent belang is voor het realiseren van de ultieme doelstellingen van de Rekenkamer. Intussen is de samenwerking met DNA opgang gekomen, daarbij wordt op vrij regelmatige basis (bilateraal) overleg gepleegd. Ook is er een tripartiet overleg tussen de Rekenkamer, de Clad en Het Ministerie van Financien en Planning(Overheid) tot stand gekomen om eventuele knelpunten te bespreken. In de komende tijd zal meer aandacht besteed worden aan de relatie met de Media en de Auditees. De Rekenkamer beschikt weliswaar over een website maar dit forum blijkt niet voldoende effectief te zijn. Er wordt naar meer interactie gestreeft met deze stakeholders. Er zijn onder andere workshops gepland met deze groepen.

4. Human Resource beleid

In samenhang met het nieuwe personeelshandboek, met nieuwe functieomschrijvingen zal er een nieuw loonstructuur worden uitgevoerd. Het interne opleidingsbeleid zal worden uitgevoerd en verder de voortzetting van de interne schooling en training van het personeel middels gezamenlijke en persoonlijke ontwikkelingsplannen.

5. Uitbreiding ICT

Verdere uitbreiding van de ICT- structuur naar intensievere digitaal werken en naar intensiever gebruik van IT- tools voor de efficiency in de audit werkzaamheden. Onder andere de mogelijkheden voor distance working worden verruimd.

Er vinden momenteel gesprekken plaats met de Inter-American Development Bank (IDB) betreffende projecten die zullen worden geïmplementeerd om de kwaliteit van de onderzoekstaken en de interne organisatie van de Rekenkamer verder te versterken. Deze projecten zijn bedoeld om verdere verbeteringen aan te brengen in de uitvoering van onderzoeken en de algehele werking van de Rekenkamer. In dit traject zal er aandacht besteed worden aan verschillende uitvoeringsregels met name de staatsbesluiten van het Reglement van Orde, Uitvoeringsregels met betrekking tot de begroting van de Rekenkamer, Organisatie Inrichting, Interne Regelgeving en Procedures van het Bureau.

De samenwerking met de IDB biedt waardevolle mogelijkheden om expertise en middelen te benutten die bijdragen aan de professionalisering van de Rekenkamer. De resultaten van deze projecten zullen een positieve impact hebben op de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van de uitgevoerde taken en de organisatie als geheel.

Rekenkamer**Titel I : OPERATIONELE UITGAVEN**

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
Titel I	OPERATIONELE UITGAVEN	573	23.611	41.372	41.372	47.578	54.715	62.922
61	Lopende Uitgaven (Operationele)	573	21.411	33.372	33.372	38.378	44.135	50.755
610	Lonen en salarissen	0	14.411	21.000	21.000	24.150	27.773	31.938
611	Sociale premies	0	1.500	2.500	2.500	2.875	3.306	3.802
612	Gebruik van goederen en diensten	570	5.000	9.622	9.622	11.065	12.725	14.634
616	Sociale Uitkeringen	3	500	250	250	288	331	380
62	Kapitaal Uitgaven (investerings)	0	2.200	8.000	8.000	9.200	10.580	12.167
620	Inventaris	0	700	3.000	3.000	3.450	3.968	4.563
621	Transport middelen	0	1.500	5.000	5.000	5.750	6.612	7.604

Toelichting:**Lopende Uitgaven (Operationele)****610 - Lonen en salarissen**

De lonen en salarissen zijn geraamd op **SRD 21.000.000,=**.

De samenstelling van de personeelskosten is gebaseerd op:

- De realisatie cijfers uit het dienstjaar 2023 en de extraploratie daarvan;
- De reguliere periodieke verhogingen aan landsdienaren;
- Bevordering en benoemingen in verband met doorstroom;
- Aantrekken van potentieel kader en externe deskundigen in verband met de functie of vanwege de aard van de werkzaamheden;
- Toekenning van stabiliserende en koopkrachtversterkende toelagen;
- Prestatiegerichte toekenning van bijzondere beloningen;

De personeelskosten reflecteren de noodzakelijke hervormingen die momenteel binnen de Rekenkamer worden doorgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met het voortgaande onafhankelijkheidsproces van de Rekenkamer en de implementatie van het beleid in 2024. Tevens wordt er anticiperend ingespeeld op de toegenomen intensiteit van de controlewerkzaamheden, wat onvermijdelijk zal resulteren in een groei van het personeelsbestand.

Personeelsbestand

De Personeelswet en de Wet Rekenkamer Suriname 2019 dienen als wettelijke fundamenten voor het personeelsbeleid. Deze wetgeving vormt gezamenlijk een raamwerk waarbinnen het beheer van menselijke hulpbronnen gestructureerd zal worden. De taakstelling en doelstelling van de Rekenkamer

fungeren als richtinggevende factoren voor zowel de formatie als het te voeren beleid. Het beoordelen en ontwikkelen van personeel zal systematisch worden uitgevoerd door middel van een structurele evaluatie en ontwikkeling, waarbij competentiebeheer een integraal onderdeel vormt. Dit stelt de Rekenkamer in staat om prestaties te meten en op basis van transparante en gelijke criteria erkenning en gerichte groeimogelijkheden te bieden. In 2024 zal er tevens specifieke aandacht worden besteed aan investeringen in personeelsontwikkeling. Competentiemanagement zal in dit kader ook worden toegepast bij evaluaties, om zo doorstroming en verdere trainingsontwikkeling van het personeel te bevorderen. Overzicht instroom, doorstroom, uitstroom en ziekteverzuim

Jaar	Instroom	Doorstroom	Uitstroom	Ziekteverzuim in dagen			
Aantrekking	Overplaatsing		Overplaatsing	Pensioen	Ontslag		
2021	1	1	1	1	0	2	510
2022	2	3	0	0	1	0	440
2023	3	0	0	1	0	0	295

Met het oog op verdere professionalisering van de organisatie, is het noodzakelijk om de personele structuur in het dienstjaar 2024 verder te versterken binnen de volgende organisatie-eenheden:

- Technisch Informatiebeheer (ICT)
- Auditing
- Communicatie (Public Relations)
- Legal & Compliance
- Algemeen Financieel Beheer
- Internationale betrekkingen
- Kwaliteitsbeheersing (Planning & Controle)
- Secretariële ondersteuning van de departementsleiding

De versterking van deze organisatie-eenheden is essentieel om de organisatie beter in staat te stellen haar taken en doelstellingen te verwezenlijken, rekening houdend met de vereiste expertise en benodigde ondersteuning binnen elk van deze vakgebieden.

Het ziekteverzuim van 2021 naar 2022 is gedaald van 510 naar 440 dagen voor alle medewerkers binnen de organisatie.

Voor de cijfers van het jaar 2023 zijn gegevens over het eerste halfjaar gehanteerd. In deze periode bedroeg het ziekteverzuim 295 dagen voor alle medewerkers. Indien deze trend zich voortzet, zal het totale aantal ziektedagen voor het jaar 2023 naar verwachting hoger zijn dan zowel het aantal van 2022 (440 dagen) als van 2021 (510 dagen), aangezien er na 6 maanden in 2023 al een totaal van 295 ziektedagen is geregistreerd.

Deze bevindingen benadrukken het belang van het monitoren en beheren van ziekteverzuim binnen de organisatie, om mogelijke oorzaken te identificeren en passende maatregelen te treffen ter bevordering van het welzijn en de gezondheid van het personeel.

In verband met de implementatie van FISO in functiegroepen is de onderverdeling naar categorie als volgt:

- De functiegroep 3 t/m 6
- De functiegroep 7 en 8
- De functiegroep vanaf 9 en daarboven

Binnen de Rekenkamer zijn er verschillende specifieke categorieën van landsdienaren die wettelijk worden benoemd, namelijk de leden (voorzitter, ondervoorzitter, lid en plaatsvervangende leden), secretaris, adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors (accountants). De bezoldiging van deze functionarissen wordt vastgesteld bij wet.

Het personeel dat werkzaam is bij het Bureau van de Rekenkamer bestaat uit alle landsdienaren die vallen onder de Personeelswet. Op dit moment zijn zij ingedeeld volgens de FISO-indeling.

In onderstaande tabel wordt de samenstelling van het personeel van de Rekenkamer van Suriname weergegeven ten aanzien van het dienstjaar 2022:

Categorie	Aantallen	Man	Vrouw	Functiegroep	Genmiddelde loonsom in SRD			
	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.		
Lager kader (Bureau)	6	13%	1	17%	5	83%	3 t/ 6	4,752 - 6,896
Middenkader (Bureau)	14	30%	0	0%	14	100%	7 en 8	6,423 - 8,736
Hoger kader (Bureau)	18	38%	6	33%	12	67%	9 en hoger	8,002 - 18,095
Consultants (Bureau)	2	4%	1	50%	1	50%	nvt	6,000 - 8,000
Management (Rekenkamer)	3	6%	0	0%	3	100%	Wetgeving	13,970 - 16,701
College (Rekenkamer)	4	9%	3	75%	1	25%	Wetgeving	2,300 - 18,095
Totaal	47	100%	11	23%	36	77%		

Overzicht personeelsbestand naar leeftijd en gender:

Leeftijd	Man	Vrouw
20-29	1	3
30-39	3	7
40-49	4	13
50-59	2	11
60-70	2	1
Totaal	12	35

610 - Lonen en salarissen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61001	Ambtelijk salaris	12.179.000
61002	Vakantietoeslag	1.475.000
61003	Overwerk	175.000
61004	Bonussen en Gratificaties	238.000
61005	Overig Salaris	1.212.000
61006	Vacatiegelden	480.000
61011	Overige Vacatie - en Onderstanden	418.000
61013	Functionele toelagen	1.265.000
61014	Persoonlijke toelagen	129.000
61016	Gezinstoelagen en Kinderbijslag	301.000
61017	Waarnemingstoelage	284.000
61019	Overige Toelagen	262.000
61020	Telefoonvergoeding	233.000
61021	Representatievergoeding	335.000
61023	Vervoersvergoeding	599.000
61024	Overige vergoedingen	1.415.000
Totaal		21.000.000

611 - Sociale premies

Onder de sociale premies vallen de bijdragen van de overheid aan ambtenaren ten behoeve van het Pensioenfonds en het Staatsziekenfonds. Voor het dienstjaar 2024 zijn deze geraamd op **SRD 2.500.000,=**. De stijging wordt veroorzaakt door de instroom en doorstroom van personeelsleden, wat resulteert in een toename van de werkgeverslasten, met name op het gebied van pensioenfondsen en Staatsziekenfondsen.

611 - Sociale premies

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61101	Werkgeverslasten pensioenfondsen	2.005.000
61102	Werkgeverslasten Staatsziekenfonds	495.000
Totaal		2.500.000

612 - Gebruik van goederen en diensten

Bij het uitvoeren van de reguliere uitgaven en het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden ten behoeve van de Rekenkamer, wordt rekening gehouden met de geplande aanwerving van nieuwe personeelsleden voor de organisatie. Dit impliceert dat er specifieke maatregelen genomen zullen worden, zoals het uitbreiden van kantoormiddelen en andere benodigdheden, om aan de behoeften van het groeiende personeelsbestand te voldoen.

Deze zorgvuldige planning en voorbereiding zullen ervoor zorgen dat de Rekenkamer adequaat is uitgerust om de nieuwe medewerkers te verwelkomen en te ondersteunen in hun taken. Op deze manier kan de Rekenkamer optimaal functioneren en haar essentiële rol blijven vervullen met de benodigde middelen en faciliteiten.

Voor het uitvoeren van deze zaken is het bedrag van **SRD 9.622.000,=** geraamd.

De verdere planning voor besteding van deze middelen is als volgt;

- Het bijscholen van het personeel door middel van trainingen en opleidingen, zowel nationaal als internationaal, is van essentieel belang om hun professionele ontwikkeling te bevorderen en hen up-to-date te houden binnen hun vakgebied. Daarnaast zullen tijdelijke externe deskundigen nodig zijn om specifieke taken uit te voeren, zoals het assisteren bij de voorbereiding en begeleiding van onderzoeken, het beoordelen en vertalen van verslagen en rapporten.
- Het onderhoud van de automatiseringssystemen is van eminent belang. De dagelijkse onderhouds- en reparatiewerkzaamheden van deze systemen worden toevertrouwd aan de hiervoor verantwoordelijke medewerkers, terwijl grotere onderhouds- en beheerstaken worden toegewezen aan de daarvoor opgezette projecten.
- Door deze inspanningen wordt er gezorgd voor een hoogwaardige werkomgeving waarin het personeel zich kan ontwikkelen, de benodigde ondersteuning ontvangt en de systemen optimaal functioneren om de taken van de Rekenkamer effectief uit te voeren.

612 - Gebruik van goederen en diensten

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61215	Kantoormiddelen (papier, pennen etc.)	4.095.000
61219	Onderhoud meubilair en Inventaris	200.000
61221	Vergaderkosten	551.000
61233	Huur gebouwen en Terreinen	95.000
61251	Voeding	556.000
61252	Contributie	100.000
61263	Overige Algemene Kosten	3.075.000
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	950.000
Totaal		9.622.000

616 - Sociale Uitkeringen

De sociale uitkeringen zijn geraamd op het bedrag van **SRD 250.000,=**.

Het aangewezen bedrag is bestemd ter dekking van de medische kosten en aanvullende uitgaven voor de Rekenkamer, de Departementsleiding (directie van het Bureau) en hun gezinsleden, conform de vastgestelde voorzieningen die zijn vastgelegd in de relevante wetgeving en staatsbesluiten. Daarnaast worden diverse andere medische kosten van het personeel eveneens op basis van declaraties aan deze voorzieningen gekoppeld.

Op deze wijze wordt er gezorgd voor passende medische zorg en ondersteuning voor de betreffende functionarissen en hun gezinnen, rekening houdend met de geldende regelgeving en voorschriften.

616 - Sociale Uitkeringen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
61611	Lig- en Verpleegkosten	100.000
61612	Poliklinische Kosten	150.000
Totaal		250.000

Kapitaal Uitgaven (investerings)**620 - Inventaris**

Voor het dienstjaar 2024 is het bedrag van **SRD 3.000.000,=** gereserveerd voor de aanschaf van inventaris. Deze investeringen hebben primair betrekking op de vervanging van verouderde en afgeschreven apparatuur en meubilair. Daarnaast zullen er nieuwe aanschaffingen plaatsvinden, zoals laptops, desktopcomputers, bureaus en bureaustoelen, vanwege de uitbreiding van het personeelsbestand. Het belang van deze investeringen kan niet worden onderschat, aangezien zij essentieel zijn voor een adequaat en gezond functioneren van het personeel.

Door middel van deze investeringen wordt beoogd de werkplekken te voorzien van moderne en efficiënte apparatuur en meubilair, waardoor de medewerkers in staat worden gesteld hun taken effectief uit te voeren. Tevens wordt er rekening gehouden met ergonomische aspecten om het welzijn en de gezondheid van het personeel te bevorderen. De vervanging en uitbreiding van de inventaris dragen bij aan een productieve en professionele werkomgeving die tegemoetkomt aan de behoeften van de groeiende organisatie.

620 - Inventaris

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62001	Kantoorinrichting	855.000
62003	Communicatie	100.000
62004	Computers	750.000
62005	Printers	450.000
62006	Netwerken	75.000

62009	Technisch gereedschap	50.000
62010	Overige inventaris	420.000
62011	Overige Automatisering	200.000
62012	Overige gereedschappen	100.000
Totaal		3.000.000

621 - Transport middelen

Voor transportmiddelen is het bedrag van **SRD 5.000.000,=** geraamd.

Met het oog op de uitbreiding en optimalisatie van onze dienstverlening, evenals de geplande uitvoering van uitgebreide controlewerkzaamheden in diverse distrikten, is het noodzakelijk om een wagenpark aan te leggen. De Rekenkamer heeft behoefte aan dienstvoertuigen die onze mobiliteit in staat stellen om landelijk, inclusief de afgelegen districten, de controlewerkzaamheden uit te voeren. Bovendien zal het huidige dienstvoertuig van het leidinggevend team, dat aanzienlijke gebreken vertoont, vervangen worden vanwege de hoge kosten voor reparaties.

Het aanleggen van een geschikt wagenpark stelt ons in staat om efficiënt en effectief te reizen naar verschillende locaties voor onze taken. Hierdoor kunnen we tijdig en adequaat optreden bij controlewerkzaamheden en zijn we in staat om ons werkgebied te bestrijken, zelfs in de verafgelegen gebieden van het land. Het vervangen van het huidige voertuig van het leidinggevend team zal ervoor zorgen dat zij hun taken zonder onderbreking kunnen uitvoeren, met een betrouwbare en goed functionerende vervoersoplossing.

De aanschaf van deze dienstvoertuigen is een investering die de mobiliteit en operationele capaciteit van de Rekenkamer aanzienlijk zal verbeteren. Het zorgt ervoor dat onze controlewerkzaamheden effectiever worden uitgevoerd en draagt bij aan het waarborgen van een hoogwaardige en betrouwbare dienstverlening in het gehele land.

621 - Transport middelen

Kosten categorie	Omschrijving	Raming
62102	Auto's	5.000.000
Totaal		5.000.000

TITEL II : PROGRAMMA'S

Bedragen SRD 1.000

Kosten Categorie	Programma's	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024		Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
		<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Verplichtingen</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Uitgaven</i>
TITEL II	PROGRAMMA'S	0	21.400	26.000	26.000	29.900	34.385	39.543
02	<i>Institutionele versterking</i>	0	8.700	10.700	10.700	12.305	14.151	16.273
0284	Capaciteitsopbouw Rekenkamer	0	6.500	8.500	8.500	9.775	11.241	12.927
0285	Strengthening Corporate Governance of SAIs in Caribbean Countries	0	2.200	2.200	2.200	2.530	2.910	3.346
05	<i>I.C.T. (Automatisering)</i>	0	11.500	13.850	13.850	15.928	18.317	21.064
0533	Beheer en onderhoud Informatie Systemen	0	1.400	3.500	3.500	4.025	4.629	5.323
0534	Audit en Verantwoording	0	10.100	10.350	10.350	11.902	13.688	15.741
07	<i>Onderzoek en Ontwikkeling</i>	0	1.200	1.450	1.450	1.668	1.918	2.205
0770	Stakeholders Engagement Strategy	0	600	600	600	690	794	913
0771	Verbetering Quality Assurance en Quality Control	0	600	850	850	978	1.124	1.293

Toelichting : Programma's
0284 - Capaciteitsopbouw Rekenkamer

Het geraamde bedrag voor dit programma is gesteld op **SRD 8.500.000,=**.

Met het programma 'Capaciteitsopbouw Rekenkamer' beoogt de organisatie haar controle-uitoefening te versterken en de bedrijfsvoering te verbeteren. Door te investeren in training, opleiding en motivatie van het personeel, en door te streven naar optimalisering van veldonderzoek, zal de Rekenkamer beter in staat zijn haar rol als onafhankelijk controleorgaan uit te voeren en bij te dragen aan de verbetering van de overheidsdiensten en -beleid.

Een belangrijk aspect van dit programma is de investering in training en opleiding van het personeel. Door middel van gerichte trainingen kunnen medewerkers, met name de auditors, hun kennis en vaardigheden verder ontwikkelen, waardoor ze beter toegerust zijn om hun taken uit te voeren. Het doel is om een

hoogwaardig en goed opgeleid team van professionals te creëren, dat in staat zijn om complexe controles en audits uit te voeren volgens internationale standaarden.

Motivatie is een cruciaal onderdeel van capaciteitsopbouw. Het programma omvat ook initiatieven die gericht zijn op het stimuleren en bevorderen van de motivatie van het personeel. Dit zal onder meer geschieden door erkenning en beloningssystemen, loopbaanontwikkeling en het creëren van een stimulerende werkomgeving.

Een ander belangrijk aspect van het beleidsprogramma is de optimalisering van veldonderzoek. Dit omvat het verbeteren van de methodologieën, het upgraden van apparatuur en technologieën die worden gebruikt tijdens veldonderzoeken, en het implementeren van efficiënte gegevensverzameling en -analysemethoden. Deze optimalisering zal de kwaliteit en effectiviteit van het veldwerk van de Rekenkamer vergroten, waardoor nauwkeurigere en grondigere controle-uitvoering mogelijk wordt.

In het kader van de verzelfstandiging en de uitbreidingsplannen is verruiming van het personeelsbestand van groot belang voor de Rekenkamer van Suriname; de optimalisering van de diensten en de herstructurering van de organisatie zijn doelen die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd met het gekwalificeerd personeel.

Om deze doelen te bereiken, is het huren van een comfortabel werkpand waar zowel het huidige als toekomstige personeel gehuisvest zal worden, van groot belang. Dit zal een solide bijdrage leveren aan het behalen van de gestelde doelen en zal bijdragen aan een efficiënte en effectieve werkomgeving voor de medewerkers.

0285 - Strengthening Corporate Governance of SAIs in Caribbean Countries

De raming voor dit programma is gesteld op **SRD 2.200.000,=**.

Dit programma, uitgevoerd in samenwerking met de IDB, heeft als doel om de auditdiensten van de Rekenkamer te verbeteren en de institutionele capaciteit voor het beheer van menselijke hulpbronnen te ontwikkelen.

Het project beoogt dat de Rekenkamer auditprojecten uitvoert, wat zal leiden tot een solide en ethische overheidsinstelling, waarbij de bestrijding van corruptie beter tot uiting komt. Daarnaast is het project gericht op het versterken van de capaciteit en publieke legitimiteit van de Rekenkamer. Er wordt verder gestreefd naar een effectievere en transparantere governance binnen de Caribische landen. Door de verbetering van de auditdiensten en de ontwikkeling van institutionele capaciteit, zal de Rekenkamer beter in staat zijn om haar taken uit te voeren en bij te dragen aan een verhoogde integriteit en verantwoording binnen de overheidsorganen.

0533 - Beheer en onderhoud Informatie Systemen

Het totaal begroot bedrag is **SRD 3.500.000,=**

Het programma "Beheer en Onderhoud Informatie Systemen" heeft als doel; het onderhouden, uitbreiden en verbeteren van de ICT-hulpmiddelen, met als resultaat een verbeterde efficiëntie van het onderzoek en een hogere kwaliteit van de rapporten.

Deze investeringen zullen bijdragen aan het optimaliseren van de werking van de Rekenkamer, waardoor het onderzoek efficiënter kan worden uitgevoerd en de rapporten van hoogwaardige kwaliteit zullen zijn. Door te investeren in het beheer en onderhoud van informatie systemen, kunnen we ervoor zorgen dat de Rekenkamer beschikt over de benodigde technologische middelen om haar taken effectief uit te voeren. Dit leidt tot een verbeterde data-analyse, efficiënte gegevensverwerking en een betere informatiebeveiliging, wat uiteindelijk resulteert in betrouwbare en kwalitatieve rapporten.

0534 - Audit en Verantwoording

Het totaal begroot bedrag is **SRD 10.350.000,=**.

Het beleidsprogramma "Audit en Verantwoording" is gericht op het uitbreiden van onderzoekswerkzaamheden en het versterken van controle en verantwoording binnen de overheid. Naast reguliere rechtmatigheidsonderzoeken zullen er ook financiële, doelmatigheids- en gespecialiseerde audits plaatsvinden, zoals Financial Audits, IT-Audits en Milieu-Audits.

Met dit programma streeft de organisatie naar een diepgaand inzicht in de financiële aspecten, efficiëntie en milieuaspecten van organisaties. Door het uitvoeren van gespecialiseerde audits dragen we bij aan een betere governance, transparantie en verantwoordingsplicht binnen de overheid.

Ons doel is om grondige analyses uit te voeren van financiële processen en rapportages, evaluaties van IT-beveiliging en beoordelingen van milieuprestaties en naleving. Hiermee waarborgen we een hoog niveau van controle, transparantie en verantwoording.

0770 - Stakeholders Engagement Strategy

Het begroot bedrag is **SRD 600.000,=**.

Het beleidsprogramma Stakeholders Engagement Strategy (SES) heeft als hoofddoel om de betrokkenheid en participatie van de belangrijkste stakeholders bij de Rekenkamer te vergroten. Hierdoor wordt beoogd de effectiviteit en impact van het Rekenkameronderzoek te vergroten. De belangrijkste stakeholders van de Rekenkamer zijn de Nationale Assemblée, de regering, de interne stakeholders (betrokkenen binnen de Rekenkamer), de gecontroleerde instellingen (audittees) en de media.

Om dit doel te bereiken, zal de Rekenkamer workshops en seminars organiseren waarbij deze stakeholders betrokken worden. Deze bijeenkomsten bieden een platform waarop de dialoog kan worden aangegaan en waar kennis en inzichten kunnen worden gedeeld. Door actieve betrokkenheid en samenwerking met alle belanghebbenden wordt beoogd de waarde en relevantie van het Rekenkameronderzoek te vergroten.

De Stakeholders Engagement Strategy vormt een essentieel instrument om de samenwerking tussen de Rekenkamer en haar stakeholders te versterken. Door gezamenlijk te werken aan het vergroten van de betrokkenheid, kan de Rekenkamer haar rol als onafhankelijk controleorgaan versterken en de impact van haar onderzoek vergroten. Dit draagt bij aan transparantie, verantwoordingsplicht en verbetering van het bestuur binnen de overheid.

0771 - Verbetering Quality Assurance en Quality Control

Het begroot bedrag is **SRD 850.000,=**.

Om de kwaliteit van de processen en de producten van de Rekenkamer te garanderen c.q. te waarborgen, zal er een Quality Assurance en Quality Control unit opgezet worden. In de eerste fase zullen ervaren deskundigen aangetrokken worden.

Deze unit zal verantwoordelijk zijn voor het implementeren en handhaven van kwaliteitsnormen en -procedures binnen de Rekenkamer. Door het aantrekken van ervaren deskundigen wordt expertise op het gebied van quality assurance en quality control verzekerd, wat zal bijdragen aan het versterken en verbeteren van de kwaliteit van de processen en producten van de Rekenkamer.

Met dit beleidsprogramma streeft de Rekenkamer naar een systematische benadering van kwaliteitsborging en controle, waarbij de focus ligt op het waarborgen van hoge normen en het bevorderen van continue verbetering. Door het opzetten van de Quality Assurance en Quality Control unit en het aantrekken van deskundigen, zullen de benodigde expertise en middelen binnen worden gehaald om de kwaliteit van het werk te waarborgen en te verbeteren.

Dit beleidsprogramma is een belangrijke stap in de verdere professionalisering van de Rekenkamer, waardoor we kunnen voldoen aan de hoogste normen van kwaliteit en betrouwbaarheid. Het zal bijdragen aan het versterken van het vertrouwen in onze organisatie en het verbeteren van de toegevoegde waarde die we bieden aan de samenleving.

Kosten categorie	Programma	Doel/ Programma	Realisatie - 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind - 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind - 2024
Programma : Institutionele versterking					
0284	Capaciteitsopbouw Rekenkamer	Investeren in menselijke hulpbronnen en uitbreidingsplannen ter verbetering van de bedrijfsvoering en controle uitoefening binnen de overheid.			
0285	Strengthening Corporate Governance of SAIs in Caribbean Countries	Technische ondersteuning IDB voor versterking van de audit en het verder professionaliseren van de Rekenkamer i.v.m. nieuwe Wet Rekenkamer Suriname 2019. Het project wordt door de IDB gefinancierd middels de methode van "Direct Payments".			
Programma : I.C.T. (Automatisering)					
0533	Beheer en onderhoud Informatie Systemen	Onderhoud, uitbreiding en verbetering van de ICT-hulpmiddelen ter verbetering van de efficiëntie van het onderzoek en kwaliteit van de rapporten.			
0534	Audit en Verantwoording	Effectieve uitvoering van de kerntaken van de Rekenkamer en invoering nieuwe praktijken in controle gespecialiseerde audit			
Programma : Onderzoek en Ontwikkeling					
0770	Stakeholders Engagement Strategy	Verbetering van de informatie- en communicatiestromen met de interne en externe stakeholders van de Rekenkamer om uiteindelijk een meer "accountable" overheid te realiseren			

Kosten categorie	Programma	Doel/ Programma	Realisatie - 2022	Verwachte Beleidsresultaten per eind - 2023	Verwachte Beleidsresultaten per eind - 2024
0771	Verbetering Quality Assurance en Quality Control	Verbetering van de processen van QA en QC t.b.v. de Rekenkamer over het algemeen en de kwaliteit van de audit rapporten in het bijzonder.			

Titel III : Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

Kosten categorie	Omschrijving	Realisatie 2022	Vermoedelijk beloop 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Titel III	Ontvangsten	0	0	2.200	0	0	0
52	Schenkingen/ Donormiddelen	0	0	2.200	0	0	0
52200	Inter American Development Bank donatie	0	0	2.200	0	0	0

Gegeven te Paramaribo, 13 februari 2024

CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI